Czóbel Béla

1, Pihenő akt, grafika
2, Pipás önarckép, -"-

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

3, Álló női félalak, grafika
4, Fák —u—

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

5., Akt tanulmány (hátakt), grafika

6., Berda József költő arcmása, -"-

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

7, Női fej, grafika
8, Kancsóban piros virággal, grafika

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok, 1971. Ápr.

Czóbel Béla

9, Női portré, grafika
10, Női félakt, —"—

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

11, Női akt, grafika

12, Környéki nő, -11-

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

184. Virágcsendélet, 1970.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

182, Harlequin, 1969-70

183, Rózsaszínű harmónia, 1970.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

180., Fervő nő, 1968.

181., Egy művész portréja, 1968.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

178, Kancsék rózsával, 1967
179, Egy műgyűjtő portréja

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

176., Interieur babával, 1966.
177., Felvő nő

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

174, Kékkabátos lány, 1965.
175, Könyvek pettyes bőgrével, 1965.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

171, Paraszthány, 1964.

172, Révényi Szám portréja, 1964.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

169., Csendélet virágos kaloppal, 1963.
170., Virágok, háttérben Rouault képpel, 1963.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

167, Kéküveg lila abroszon, 1963.
168, Gerstélet újsággal, 1963.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

165, Szentendrei templom, 1963.
166, Mária a Kertben, 1963.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

163, Zöldmuhás-nő, 1962.
164, Gerstélet kalappal, 1963.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

161, Vriéjet felír háttérnél, 1961.
162, Estina, 1961.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

159., Orleansi sűrz., 1960.
160., Csendélet, 1960.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

157., Virágcsendélet, 1960-es évek vége
158., Csendélet sárga kosárnal, 1960.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla -

155, Gendelet, 1960. os évet

156., Interieur, —"—

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

153, Gerlélek, 1960-as évek

154, Női fej, 1961.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

151., Ülő fiatal lány kék ruhában 1960,

152, Szentendrei szabadelső kék sőnyeggel, 1960,

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

149, Szentenkei látkép házakkal, 1959.
150, Szobabelső kályhával, 1960.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

147, Tereferulés női portré, 1957
148, Női portré, 1958.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

145, Lányarcok bordűrrel, 1955.

146, Balárs 1955-56.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

143, Ülőnő, 1954.
144, Párizsi hárat, 1954.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

141, Gondolat arcképpel, 1954
142, Ülő nő

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

139. Interieur, 1950-es évek

140. Olvasó nő, 1946.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

137, Francia lány, 1950 es évek

138, Csendélet vörös korsóval, 1950 es évek

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

135., Szobabány.

136., Csendélet gyümölccsel és chiantis üveggel, 1950-es évek

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

133, Nyugágyban fekvő nő, 1950 es évet

134, Szentendrei táj, 1 —"—

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

131, Pasquereau úr arcképe, 1935.
132, Háttal ülő nő, 1930-as évek

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

129. Nő fekvő fátyollal, 1939.

130. Akt zöld háttérrel, 1952.

Czóbel Béla kiállítása
„Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

127, Mme F. T. portréja, 1950-es évek
128, Vitel utca, 1950-es évek

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

125., Szentélet kegyhával, 1950 es évet
126., Támaszkodó nő, 1950 es évet

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

122, Nő rőlt turbánnal

124., Interieur, 1950 es évet

Czóbel Béla kiállitása

Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

120, Önarckép, 1950 es évet
121, Tekvő bojú

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

118, Gyümölcskosár, 1950-es évek
118, Csendélet gyümölcsökkel, 1950-s évek

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

116, Kentaur, 1946.
117, Lugas, 1949.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

114, Kisfiú, 1943.
115, Fiatal lány portréja (Milena) 1945.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

112, Kértesítős csendélet, 1942-43
113, Alvókisbány, 1942 körül

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

110, Kompozíció mű, 1942.
111, Olvasó mű, 1941-42

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

108. Tésülkörök, 1941.
109. Álló nő, 1942.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

106, Női arckép, 1940-es évek elje
107, Hátakt, 1941.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

104, Lila csendélet, 1940 körül

105, Önarckép pipával, 1940 –

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

102, Női arckép, 1940.
103, Törökvölgy fenyőkben

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

100, Csendélet sárga virággal, 1937-38

101, Női portré, 1938.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

98, Fehérblúzos nő, 1937 körül
99, Grimaldi bástyarészlet, Cagnes
1937.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

94. Kisbányfej, 1936.
97. Pipás csendélet, 1937 körül

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

95, Cagnesi táj, 1936-37.

96, Madonna, 1937.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

92, Ülő nő (Tésülkőstő nő) 1935 körül

93, Kagylós csendélet, 1935-36.

Czóbel Béla kiállitása

Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

90, Télfranciaföld, 1935.
91, Virágzó almafák, 1935-39

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

88, Tavaszi virággal, 1934-36.
89, Cigánylegény, 1935.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

86, Virágosendélet, 1934.
87, Csendélet, 1934.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

84., Utcarészlet, 1933-34
85., Pirosfenstős lány, 1934.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

81, Paraszt lány, 1933.
82. Mme Dudet portréja, 1933.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

79, Anyuska, 1932.
80, Nő a zongoránál, 1932.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

77, Üllő akt kiskutyával, 1931 körül

78, Gyümölcsenlélet, 1932.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

75, Olvasó nő, 1931.
76, Hatvani cigánylyan, 1931.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

73, Gerlélet, 1930-as évek
74, Breton parasztok 1931.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

71, Virágok, 1930 és évek

72, Kastélyparkban, —"—

Czóbel Béla kiállítása

Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

69, Kisbány, hajóban szolaggal
1930-as évet
70, Kisbány, -u-

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

67, Rózsák, 1930-es évek

68, Leányarckép, —"—

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

65, Dunyés csendélet, 30 as évek
66, Kertrészlet — a —

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

63. Pinaskenstős nő, 1930-as évet

64. Alvó leány, 1930-as évet

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

61, Álarcos csendélet, 1930-as évek

62, Olvasónő, 1930-as évek

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

59., Fekvő női akt, kb. 1930.

60., Tsurcsika, 1930 körül

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

57, Interieur csendélettel, cca 1930

58, Virágcsendélet, —u—

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

55., Intérieur normal, 1930 körül

56., Akt, 1930-as évek elége

Czóbel Béla kiállítása

Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

53., Asiakécsnő, 1930.

54., Nyakláncos akt, 1930.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.1

Czóbel Béla

51, Mursa, 1930.
52, Pihenő francia nő, 1930.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsárnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

48, Délfrancia Déj, 1930.
49, Cagnes sur Mer, 1928-29 körül

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

46, Gyümölcscsendélet, 1929.

47, Csendélet, (1920-as évek vége)

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

44, Virágok, 1928.

45, Naplevelű csendélet, 1929.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

41, Ülő akt, 1928.
43, Akac és mandolin, 1928.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

39., Paquereau úr arcképe, 1927.
40., Hódolat, 1928.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

37, Tehén fák között (Vienne) 1926-27.

38, Korsó, 1927.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

35, Kisfiú, 1926.

36, Normandiai interieur, 1926.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

33, Akt piros turbánnal, 1926.

34, Párisi utca, 1926.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

31, Utcarészlet, 1925.

32, St. Julien le Pauvre, 1926.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

29, Quai St. Michel, 1925.

30, Paquereau úr portréja.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

27, Műteremben, 1922.

28, Kernstok Károlyné arcképe, 1924.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

25., Falnvége, 1922.
26., Fehérnő, 1922.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

23, Ülő fiú, 1920-21

24, Meyerné arcképe, 1921.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Apr.

Czóbel Béla

21, Aradi utca, 1919.

22, Berlini utca, 1920.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

19. Roland Holst arcképe, 1917.

20. A bergeni kikötő, 1918.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

17, Nővy le Grand-i plébános, 1917.

18, Fiú kalappal, 1916.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

15, Festők a szabadban, 1906.
16, Szalmakalapos férfi, 1906.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

13, Matiaska Jenő festőművész portréja, 1905.
14, Ülő férfi, 1906.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

11, Ülő parasztlány, 1904.
12, Lehel Ferenc Nagybányán, 1904.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

9, Kávéspinafás ablak előtt, 1904.
10, Kubikusok, 1904.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

J., B. L. [illegible] arcképe 1903.

G, Önarckép, 1903.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

7, Nagypapa arcképe, 1903.
8, Munkásemberek 1903-4

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

3., Önarckép, 1903. 76×66

4., Önarckép, 1903. 70×51

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971. Ápr.

Czóbel Béla

1, Fiú a patak partján o.v. 60×80

2, Ülő, Kolozsvári, 1902.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

A Barcsay-kiállításon (foto)

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

Picasso műtermében (foto)

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1970. A párizsi Musée Galliera-ban rendezett "Mai magyar művészet" c. kiállításon szerepel.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1969. A Galerie Drouet-ben kiállítá-
sát rendezik meg.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1969. A genfi Petit Palais-ban kiállításon szerepel.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1968. A Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1968. A chicagoi International Galleries-ben
"Recent works by Czóbel" címmel kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1967. Tavaszán kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

83. születésnapján (1966.) a Szent-
endrei Ferencry múzeum 55 képét
kiállítja.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1966. Az amsterdami d' Eendt Galerie – ban kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1966. Résztvesz a chicagei Internat. Galleriés
"A selection of continental watercolors
and drawings 1880-1965" c. kiállításán

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1965. A chicagoi International Galleries-ben rendezett kiállításon részt vett.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1965. A Wilhelm-Lehmbruck Museum (Duisburg) kiállításán szerepel

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1965. Szerepel a besançoni Musée des Beaux-Arts kiállításán.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1965. A genfi Galerie Georges Moos kiállítási helyiségében mutatkozott be műveit.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1964. Szerepel a londoni Crane Kalman Gallery "Oeuvres choisies du XXe siecle" kiállításán.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1963. A párizsi Galérie Charpentier-ben az "École de Paris" kiállításon szerepel.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1963. "Kiváló művész" címet kap.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1962. A Galerie Zak-ban (Párizs) újabb műveiből kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1961. A International Galleries-ben
(Chicago) kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1961. A Galerie Georges Moos (Genf)
-ben kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1959 és 61. A Galerie Zak-ban kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1958. Érdemes művész címmel tüntették ki.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1958. A bp-i Nemzeti Szalonban
nagyszabású kiállítása nyílt

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1958. A Velencei Biennálén részt vett.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1956 és 57. A Galerie Zak kiállítása mentén a művésznek.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1956. A Köl Galéria kiállítást tervez Czóbelnek. Az ellenforr. miatt a kiállítás nem nyílik meg.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1954. Ferenczy Károly Múz.-ban
(Szentendre) kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1952 és 1954. A Galerie Zak-ban
(Párizs) kiállítása nyílt.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1950. A Galerie Katia Granoff (Párizs) -ben kiállítás és retrospektív.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1948. A Galerie des Beaux Arts-ban kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1948. Kossuth díjat kapott.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1939. Szentendrére költözik. Azóta nyaranta általában Szentendrén él.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1937. Galerie des Beaux Arts (Paris) helyiségeiben kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1936. Brummel Gallery (New York)
helyiségében kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1934. Kiállít a Velencei Biennálén.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1934. Galerie Paquereau (Paris) gyűjt. kiállítást vendéz műveiből.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1933. Ápr.: FRÄNKEL Szépmüvészeti Helyiségeiben gyűjt. kiáll. e mjelt.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1933. A Galerie van Leer (Párvis Helyi-
ségeiben kiállítása nyílt.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1932. Abp-i Ernst Múzeumban Erdélt

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1932. A Galerie Bing kiállításán
mutatja be műveit.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1930. A bp-i Tamás Galériában gyűjteménye kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1930. A Galerie Bing kiállításán
vesz részt.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1929. A Galerie Pierre-ben állít ki.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1927. Galerie Bing (Párizs) kiállításán
"Festő a szabadban" c. művével
szerepel.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1927. Brummer Gallery (New York)-ben
kiállítást rendez.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1926. A Galerie Pierre-ben (Párizs) újabb műveiből (kiállítása nyílt).

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1925–35. tomét Párizsba költözik

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1924. A budapesti Belvederé-ben
kiállítása nyílik.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1923 A Galerie Wallerstein egyéni kiállításon mutatja be műveit.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1920. A Galerie Goldschmidt (Berlin) helyiségeiben kiállítása említi!

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1920. A Galerie Paul Cassirer (Berlin) gyűjteményes kiállítása a mester műveiből.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1919. A berlini Freie Secession-ben állít ki.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1919-25. Berlinben él.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1919 A "Hollandische Kunstenaarskring" (Amsterdam) kiállításán 14 művel vesz részt.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971. Ápr.

Czóbel Béla

1913. A bp-i Művészház zsűrimentes
posztumusz kiállításán díjat nyer.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971. Ápr.

Czóbel Béla

1912. A nagybányai jubileumi kiállításon szerepel műveivel.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Apr.

Czóbel Béla

1909. A megalakuló "Nyolcak" csoport-
jának egyik tagja

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1907. Tagja lett a megalakuló
"MIÉNK"-nek.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1907. Galerie Berthe Weil (Párizs)
helyiségében gyűjteménye kiállí-
tása nyílik

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1904-ben Párizsba utazott

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1906-14 Párizsban él

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1905-6. A párizsi Salon d'Automne
Fauves termében állított ki művek
Matisse, Derain, Dufy, Braque
Marquet, Vlaminck műveivel együtt

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Apr.

Czóbel Béla

1903. A Nemzeti Szalon Őszi Tárlatán műveivel szerepel.

Czóbel Béla kiállítása
Műcsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1903. A párizsi Champs-de Mars-i
salonban kiállít.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1902-03. A münchemi akadémián tanult, Herterich és Diez tanárok vezetése mellett.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1902. Középiskolai tanulmányai után a mintarajziskolában Grünwald Béla tanítványa

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

1883. szept. 4-én született, Bpn.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

83 éves. A nagy magyar festő 83. szü-
letésnapján gyűjteményes kiállítás nyílt
meg, gazdag munkásságának hát évtize-
des fejlődési fokozatairól nyújtva szemlél-
tető ízelítőt a szentendrei Ferenczy Károly
múzeumban. Egyeni bájú tájképei, bárso-
nyos fényű enteriőrjei, világszerte megcso-
dált nő alakjai és üde szépségű virágcsend-
életei adták meg az ünneplés legméltóbb
környezetét. Czóbel Béla (középen) fogadja
a gratulációkat.

Ország Világ – 1966/38 21 old.

Czóbel Béla 1

Az élete 90-ik esztendejében járó Kossuth-di-
jas mesternek novemberben zárult a tizenötödik
párizsi kiállítása, melyet a Drouet-galériá-
ban rendeztek meg. A francia lapok nagy elis-
meréssel méltatták az idős magyar művész
tárlatát; a kritikusok legtöbbje megemlékezett
arról, hogy Czóbel-a Fauves („Vadak" csoport-
jának tagjaként – 1905-ben együtt állított
ki Matisse-szal, Dufyvel, Vlaminck-kal,
Braque-kal és Deraínnel.

D.I: Czóbel Béla párizsi kiállítása.

Vigilia 1973/1 64 old.

Czóbel Béla

2

F. Nivelon - Őszinteség cimü cikkében, amelyet Combat cimü napilap 1972 oktober 13-iki száma közölt - valósággal elragadtatottan számolt be Czóbel uj festményeinek és grafikáinak együtteséről: A magyar Czóbel Béla - aki ujabb terméset most mutatta be a Faubourg Saint-Honore egyik galériájában - sokáig élt és dolgozott Párizsban, ő az école de Paris egyik kiemelkedő - és utolsó - képviselője

D. I.: Czóbel Béla Párizsi kiállitása.

Vigilia 1973/1 64 old.

Czóbel Béla 3

Nagy festő, aki elérkezett – mai régen el-
érkezett... – a festészet legtermészetesebb, legő-
szintébb stádiumához. Úgy fest amint él:
egyszerűen derűsen. Munkásságát nem esztéti-
kai doktrinák irányítják; Czóbel vérbeli
festő, aki gyönyörűséggel, boldogan helyez
egymás mellé két szint, a pallettájának
halkra fogott dallama a lényeget fejezi
ki.

D. I.: Czóbel Béla Párizsi kiállítása.

Vigilia 1973/1 64 old.

Czóbel Béla

Fő motívuma az emberi alak, a csendélet és az ember jelenlétét jejtető enteriör, mandani valóit minden elvontság és ünnepélyeskedés nélkül, mindig a festészet nyelvén adja elő. Diszkrét tónusai, meleg barnái, festésmó-djának fesztelensége elbűvölik a szemlélőt.

D.Y.: Czóbel Béla Párizsi kiállítása.

Vigilia 1973/1 64 old.

CZÓBEL BÉLA FESTŐ

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló
Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
71./.-CZÓBEL BÉLA,- Fiatal lány, /1949/,-ceruza,
akvarell, papir,-50+35 cm.-Ltsz.68.450.-306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
- Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968.
Pécs. 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
70./.-CZÓBEL BÉLA,- Leányfej,-olaj,vászon,-
57+38 cm.-Ltsz.68.449,-14.sz.kép.-306.old.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
- Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968.
Pécs. 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
69./.-CZÓBEL BÉLA- Varrólány,-olaj,vászon,-
72+61 cm.-Ltsz.68.448.- 306.old.

KOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
68./.-CZÓBEL BÉLA,- Ülő akt,-szén,papir,-56+42 cm.-
Ltsz.68.447.-306.old.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, 11. 306.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
74./.-CZÓBEL BÉLA,- Szentendrei templom,-olaj, vászon,-69+50 cm.-Ltsz,68.454.- 306.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
73./.-CZÓBEL BÉLA,- Női akt,-szén,papir,-43+30 cm.
Ltsz.68.453.-306.old.

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő
éééé-

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból, álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
72./.-CZÓBEL BÉLA,- Ülő nő, /1908/,-rézkarc,papir.-
23¾ 17 cm.-Ltsz.68.452.- 306.old.

KOMÁRY PÁLMÁN: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
67./.-CZÓBEL BÉLA,- Virágzó fa, /1915/.-ceruza, akvarell, papir,-50+40 cm.-Ltsz.68.446.-
306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs. 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek jegyzékéből.

A közölt képek jegyzéke:

14,/.-CZÓBEL BÉLA,- Leányfej,-vászon,olaj.-57+38 cm. Ltsz.68.449.-Kunvári gyüjteményben.-Fekete repr. 304.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968, Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
66./.-CZÓBEL BÉLA,- Virágcsendélet;-pasztell, papir,-50+64 cm.-Ltsz.68.445.-15.sz.kép.-306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények. II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár uj szerzeményeinek jegyzékéből.

A közölt képek Jegyzéke:

15./.-CZÓBEL BÉLA,- Virágcsendélet.-papir,pasztell. 50+64.cm.Ltsz.68.445.-Kunvári gyüjteményből. Fekete repr. 304.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968, Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum Kunvári gyüjteménye 4x 343 darab. Kiemelkedő művekkel is büszkélkedik. Igy CZÓBEL-nek "Leányfej" c. képe. /14. sz. kép./ 303. old.

KOMVÁRY ESSZÉBŐL: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CZÓBEL BÉLA, festő

Kunvári Bella gyüjteményét a Janus Pannonius Múzeumnak adta. Czóbel több jelentős alkotásával szerepel benne. 303.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

Czóbel

"Müvészet és modern világ" cimmel a lap beszámol a Larousse-sorozat uj képzőművészeti kötetéről, s felsorol néhány -itthon és külföldön müködő- magyar képzőművészt, akik szerepelnek a kiadványban. "A káprázatos kiállitásu albumok" képanyagot is hoznak, de a cikk arra nem tér ki, hogy melyik müvésztől milyen alkotás származik, csupán a neveket emliti, közöttük a müvészét is.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 7.
XVI. évf. 41. sz. 6. lap.

Czóbel Béla, Jestő

Megemlítve.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika
Bádor István tárlatáról 1013-1014.

Jelenkor, Rév, 1971. november XIV/11.

Czóbel Béla, festő

Megemlékezés.

Rózsa György: Gondolatokról, két versben

13.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 30.

Czóbel Béla, festő

Párizsban lesz kiállítása
legújabb műveiből

— : Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, B-ı 1973 m. árc. 9.

Czóbel Béla

Perlroth és Bornemissa 1908. aug. 30-i Kernstokhoz
írt levelében ő is a tervezett kiállítók közt szerepel.

Horváth Béla: Perlroth Csaba Vilmos és Bornemissa Géza ismeretlen
levele; Müggyűjtő, 1973/2. sz. 39 l.

Gábel Béla

neve e mlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

42, 44, 46, 47, 304. old.

Czóbel Béla

Mint a nagybányai ucósok egyik tagja idehuza az elsők között képviselte az újfajta szinértelmezést.

Szabó Júlia: Aktivista festők műveci az aukción; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 43. l.

Czóbel Béla

Háromablakos múteremrésslet
Férfiportré
Mimi
Csendélet cesetekkel

Műgyűjtő 1973/3.02. 38-40. l.

Czóbel Béla

1.

Szeptember első napjaiban lesz 90 éves. Részt vett a század elejei mozgalmakban (Fauves, Nyolcak). Muzeális értékű festményeket (Vislány ágy előtt, Labdát tartó fiú, Párizsi utca, Madonna, Szakácsnő, Virágcsendélet Rouault-reproduk-cióval stb.) festett. 1972 okt.-ben a Galerie René Drouet-ben csupa új művét mutatta be.

Dévényi Jaán: Czóbel Béla születésnapjára; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 38. l.

Czóbel Béla

Korábban mély kolorítú színek, a deformálás iránti vonzódás jellemezték képeit, újabban az életöröm, a meleg harmóniák festője. 1971-ben a Műcsarnokban retrospektív kiállítása volt. 1973-ban készült festményeit (Pipázó férfi, Fiatal leány kalappal, Nő zöld blúzban, Csendélet könyvekkel, Entériőr régi órával, női aktok világcsendéletek), akvarelljeit, tus- és szénrajzait kívánja bemutatni.

Dévényi Iván: Czóbel Béla születésnapjára; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 40. l.

Czóbel Béla

Hig olajfestékkel fedett vásznaivak kompozíciéját szilárd szerkezet fogja össze. A szerző idézi André Dunoyer de Segonzac Czóbelt értékelő szavait (ellenszenve a dinatossal, pittoreszkkel szemben; érzéke a clair-obscur iránt; kitelés, ungy művész).

Bévényi Iván: Czóbel Béla születésnapjára; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 40. l.

Czóbel Béla

Három festménye, néhány akvarellje (Virágcsendélet, Párissi háztetők, Fuvriázó kisfiú) és szénrajza a jelzett gyűjteményben.

Dévényi Iván: Deák Dénes gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 18. l.

Czóbel Béla

Az Enteriör önarcképpel (1926), a Leány vörös bordürrel (1955; kiállítva az 1971-es műcsarnoki Czóbel-tárlatan) és Deák Dénes arcképe a jelzett gyűjteményben vannak. A három festmény illusztrálja a czóbeli kolorit módosulását, amiről a festő egy korábbi nyilatkozatában szól is.

Dévényi Jnám: Deák Dénes gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/3. sz. 18.1.

Czóbel Béla

Szerepel a Békéscsabai múzeum grafikai kiállításán.

Magyar Hírlap, 1970. jún. 26. 9. l.

Czóbel Béla

Munkája szerepelt a művészeti kiállításon. Eddig alig volt képviselve a gyűjteményben.

Új szerzemények a szentendrei művészetben; Magyar Hírlap 1970. jan. 2. 9. l.

Czóbel Béla
festő

Czóbel grafikák is vannak a mú-
zeum birtokában.

Romváry Ferenc: Pécs - a muzeumok városa.
Művészet, 1973. szeptember - 33.oldal

Czóbel Béla

festő

Czóbel Béla 90. születésnapja alkalmából a magyar néphöztársaság zászlórendje II. fokozatát nyerte el.

— : Kitüntetés.

Művészet, 1973. ~~[illegible]~~ október - 45 oldal.

Gróbel Béla
festő

Gróbel Bélának az legutóbbi hét év alkotásaiból válogatott műveiből mutatója be most az Ernst Múzeum.

-----: Kitüntetés.

Művészet, 1973. október - 45.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla magas kitüntetését szeptember 4-én kapta meg. A mester 70 éves alkotói tevékenységét is ünnepli.

-----: Kitüntetés.

Művészet, 1973. október - 45.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla második felesége
Modok Mária festőművésznő
leánya hisa volt

Kratochvill Mimi: Czóbel.
Nők Lapja, 1973. szept. 29 – 19 oldal

Czóbel Béla
festő

A művész archépiről, női akt-
jairól ír méltatást 1966-ban
Devényi Ivan.

Kratochvíl Mimi: Czóbel.
Nőkhapja, 1973. szept. 29 - 19 oldal.

Czóbel Béla

Bálint Endre, Baracsay Jenő, Domanovszky Endre, Benedek Péter, Ilosvai Varga István, Molnár C. Pál, Istokovits Kálmán, Boldizsár István, Bortnyik Sándor, Keserű Ilona, Kondor Béla, Deim Pál, Schaár Erzsébet, Medgyánszky László, Szőnyi István, Victor Vasarely, Czóbel Béla, Kmetty János, Mattioni Eszter művészek munkái kerültek bemutatásra az aukció-árlatokon. A művekre vonatkozó részletes beszámolót lásd: Munkácsy Mihály nevénél.
Cime: "Mecénás-e a műgyűjtő?"

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 20
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Czóbel Béla 1

Életének 93. évében elhunyt *Czóbel Béla*, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője. Hét évtizedes alkotópályája során felbecsülhetetlen értékű életművel gazdagította képzőművészetünket. Halála kulturális életünk pótolhatatlan vesztesége.

Kulturális Minisztérium
Magyar Képzőművészek Szövetsége
A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

*

A magyar piktúra egyik nagy öregje távozott újra közülünk. Pátriárkai kort ért meg tiszteletre méltó teremtőerőben. Mintha csak

Magyar Hirlap

Czóbel Béla

"Három kiállitás" cimmel Németh Antal számol be három müvész munkájáról. Vaszary János az Ernst Muzeumban, Czóbel Béla a Belvedereben és Kunffy Lajos a Nemzeti Szalonban mutatta be müveit.

Czóbel Béla legujabb alkotásaival szerepel a tárlaton. Tudatosan fordul vissza a primitiv formákhoz, hogy azoknak néma jelbeszédén keresztül, uj formaszépségeket közvetitsen, mondja kritikájában Németh Antal. Meggondolkodtató egyéniségnek tartja, aki sokban hozzájárul a legujabb irányok kifejlődéséhez.

A HÉT, Bp. 1924. febr. 6.
XXXIV. évf. 4. sz. 12. lap.

CZÓBEL BÉLA, festő

A Bedő-gyüjtemény 14 évi megvalással kerül a Modern Magyar képtárba. Festmények mellett zömmel grafikák alkotják a kiválasztott anyagot, mely az esedékes évi törlesztés után kerül a gyujteménybe. Így 1971-ben Czóbelnek "ÜLŐ KISFIÚ", cimü műve került a Múzeumba. 288.old. 5.jeg

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287,old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve.-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975.

Czóbel Béla

a Magvető Kiadó kötetbe gyűjtötte azokat az interjúkat, amelyeket Frank János 1964-és 1971 között, kérzített művészeinkkel, — közötte van a művész is.

Dévényi Iván: Szóra bírt műtermek. Frank János könyve.
Tolnai Megyei Népújság, 1976. ápr. 25.

Czóbel Béla, festőművész

Kiállítások.

Magyar Konzervipar, 1976. jún. 2.

Czóbel Béla, festőművész

Megnyílt a Nemzeti Galériában a „Szentendrei művészet" c. kiállítás, melyen a művész művei szerepelnek.

Kenessei András: Szentendrei művészet, Tükör, 1976. jún. 20.

Csíbet Béla

Csíbet Béla emlékkiállítása a
debreceni Déri Múzeumban jú-
lius 23-án nyílt meg.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. augusztus - 48.oldal.

Czóbel Béla

A szentendrei Ferenczy Múzeum kiegészítette anyagát Czóbel Béla kompozicióval.

Pasmádi Attila: Korlátszentendrei művészet

Népszava, 1976. május 28 – 5 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla Szentendrén iszikletes
posztimpresszio inz musával here-
kedik teljessé.

Tasnádi Attila: Kortárs szentendrei művészet.
Népszava, 1976. mojis 28-5 oldal.

Czóbel Béla

A „Vyslcak" festőművészek társa-
ságának tagja

Kmetty János – Festővoltam és vagyok

16 oldal

Csóbel Béla

Méltatás

Balogh János: B. 76

Tukút, 1976. okt. 17-38 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla „Vénusz"-a hűségesen idéri meg szentendrét.

Balog János: B. 76.

Tiekör, 1976. Okt. 17 - 38. oldal.

Czóbel Béla festő

L.: Berény R.

— : A Nyolcak — — — 9.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 15.

Czóbel Béla, Jestő

Emlékkiállítása Szentendrén

tekinthető meg.

—: A hétvégi kulturális programból 9.

Nérszabadság, Bp. 1976. ápr. 23.

Czóbel Béla, festő

L.: Kovács Margit

—: Megkezdődtek a magyar-barmai... 3

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 17.

Czóbel Béla, festő

L.: Varga Imre

P. Szűcs J.: Radnóti .... 4.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 22.

Czóbel Béla

Méltatás

Szabó Julia: A rajz és az akvarell a művészetében. Gresham-kor
Művészet, 1976.december - 20.oldal.

Gróbel Béla

Méltatás

Menyhárt László: A Gresham normativ esztetikája.
Művészet, 1976. december - 16. oldal.

Czóbel Béla, festő

L.: Ámos M

— festők ....

3.

ESTI HIRLAP Bp. 1976. szept. 4.

Czóbel Béla, „Pesztő"

L.: Gádor J.

—: A munkás ... 8.

Esti Hirlap, Bp. 1976. okt. 8.

Czóbel Béla festőművész

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyíló tárlatot, megjenk képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész (sendélete. / emlitve).

Losonci Miklós: Pest megjei alkotások Omszkban.

Pest Megjei Hírlap, 1946 jan. 25.

Czóbel Béla festőművész

Omszkban rendeznek ápr. 4.-én nyíló tárlatot, megjénk képzőművészeinek alkotásaiból. Szerepelni fog a művész műve is

Losonci Miklós: Pest megjei alkotások Omszkban.
Pest Megjei Hírlap, 1946. jan. 25.

Czóbel Béla

Gendélet a könyvvel
olaj 65 x 81
Kertrészlet -"- 65 x 81

IV. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Czóbel Béla

Vői, alut. olaj 77×110

IV. Debreceni Országos Nyári
Tárlat 1974.

Gróbel Béla

Nő i akt rejt.

N. Országos Nyári Tárlat
Debrecen 1974.

Czóbel

A háborút követő forradalom idején tanári teendőket látott el és harsogó erejű plakátokat alkotott a Kyolcak elnevezésű művészcsoport, melynek 3 tagja, Tihanyi, Czóbel és Czigány, Nagybányáról indult el.

Borghida István: Harcos művészet
Igaz Szó, 1973. 7. 124. old.

Csóbel Béla festőművész

A Magyar Írás repertóriuma megjelent a Petőfi Irodalmi Múzeum Bibliográfiai füzetei sorozatában. A folyóirat műmelléklatein megtaláljuk a művész műveit.

(tasi): A Magyar Írás repertóriuma. Élet és Irodalom, 1974. febr. 2.

Czóbel Béla
festő

Genthon István 1961-ben ír
Czóbel Béla egyik leányportré-
járól méltatást.

Kratochwill Mimi: Czóbel.
Nők Lapja, 1973. szept. 29-19 oldal.

1021

1977.X.7.Kossuth, 2o.55/KJné/
Láttuk, hallottuk

- Sok vita esik napjainkban a muzeumok szerepéről.
Sokan ugy tartják, hogy elavult intézmény, többségében merev kiállitó termek, nem felelnek meg a mai ember igényének.
A hazai és a nemzetközi példák azonban azt mutatják, hogy ez az intézmény is képes megujulni.

Az elmult hónapokban is több szép példát láthattunk arra milyen nagy gondot fordit kulturális kormányzatunk muzeumi kulturánk fejlesztésére.
A 175 éves Nemzeti Muzeum és Országos Széchenyi Könyvtár szépen felujitva ünnepelte születésnapját.
Ujjávarázsolták a Déryné Muzeumot, megnyilt a Szentendrei Czóbel gyüjtemény és készül Barcsai Jenő gyüjteménye, hogy valóban csak néhányat emlitsünk.

A muzeumok valódi sulyát persze elsősorban a bennük bemutatott tárgyak mütárgyak adják.

Czóbel Béla

Dévényi Ivánnak a fenti művésszel kapcsolatos megállapításait bírálja

Ujvári Béla recenziója /Képzőműv.Almanach 2, 1970/.

Művtört.Írt.197.2.sz.156-160.l.

156.l.

Gróbel Béla

1959-es Nemzeti Szalon-beli kiállitását emliti

Mészöly Gábor: Ujjászületőben a Nemtezi Szalon.
Budapest, 1972.5.sz. 28-31.l.

Czóbel Béla

novét a "Nyolcak" felsorolásában említi 1911 április
Nemzeti Szalon-beli tárlatukkal kapcsolatban

Mécsy Gábor: Újjáéledésben a Nemzeti Szalon.
Budapest, 1972. 5. sz. 28-31.l.

Czóbel Béla

Földmunkás kislány c. képe a Hidas-gyűjteményben van.

Szabadi Judit: Ferenczytől Czóbelig; Műgyűjtő, 1972 2.sz. 11. l

Czóbel Béla

1931-ben költözöll vissza Magyarországra.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972

81

Czóbel Béla

Az 1920-as évek közepétől közeledett a posztnagybányai stílushoz.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972.

61

Czóbel Béla

Bemutatott műve:

50. p. „Női fej", olaj

Nemzeti Parantpárt kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Czóbel Béla

Bemutatott művei: 37. sz. „Fehérblúzos nő", olaj. 38. sz. „Lila csendélet", olaj; 39. sz. „Folyóparti városrészlet", olaj.

Nemzeti parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. II

Szőbel

Szentendre új kiállítóhelyiségei: a Művésztelepi Galéria a régi Művésztelep tagjainak munkáiból rendezett tárlattal nyílt meg. Szőbel 1966-os „Leányfej" c. akvarellje azt bizonyítja, hogy a konstruktív a szürrealista és a posztimpresszionista törekvések egyaránt fontos alkotóelemei a szentendrei festészetnek.

D. Y.: Képzőművészet.

Vigília 1972/9 634 old.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA, A SZENTENDREI VÁROSI TANÁCS

ÉS A FERENCZY KÁROLY MÚZEUM

MEGHÍVJA ÖNT

Czóbel Béla kiállításának megnyitására

1966. SZEPTEMBER 4-ÉN FÉL 12 ÓRAKOR

SZENTENDRÉN, A FERENCZY KÁROLY MÚZEUMBAN

BEVEZETŐT MOND: GENTHON ISTVÁN

A KIÁLLÍTÁST TELEPY KATALIN RENDEZTE

Czóbel Béla

Bemutatott může:

16. sz. „Leányfélakt", vines krétarajz

Nemzeti Parantgárt kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Czóbel Béla

Bemutatott műve:

18. n. „Női félakt", vízes krétarajz.

Nemzeti Parantpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Czóbel Béla

Bemutatott műve:

20. sz. „Virágcsendélet," olajos kréta rajz.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest,

1945. VI.

Czóbel Béla

neve említve a 277. oldalon

„Mirza" c. képe Lehel Ferenc

könyvében - említve

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

Czóbel Béla

1939-40-ben járt Vajda
Lajosnál a Písmány-hegy tetején

Balint Endre Hasnyságok naplójából
Bp. Magvető 1972 109. old

Czóbel Béla

neve emléke, művei szerepelnek a Szinyei Társaság 10. kiállításán a Nemzeti Szalonban

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

73. old.

Göbel Béla

neve említve

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

87. old.

Czóbel Béla

neve emlétve a 21. oldalon

Bálint Endre Hasugsájok naplójából
Bp. Magvető 1972

Czóbel Béla

neve említése a „Villámbemutató"?

c. írásban

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Magvető Bp. 1972

13. old.

Czóbel Béla

a lét világháboru lázti
időt Párisban töltötte

Népszava 1972 julius 22 8.old.

Czóbel Béla

a „Nyolcak" elnevezésű festőcsoport tagjaként emlétve

Dénes Zsófia: Szívásvány
Bp. Gondolat 1970

Sholdi

Czóbel Béla

Berlinben más ismert neve volt,
a legjobbak közé sorolták – emlétve

Dénes Zsófia: Szívásvány
Bp. Gondolat 1970

83. old.

Gábel Béla

a"Nyolcak" c.művésztársulás tagja
említve

Népszava 1972 julius 1

8.old.

Czóbel Béla

Három piros hangulatú lépe
szerepel a Múcsarnokban rendezett
„Uj Művel" c. kiállitáson

Kritika 1971 május
28. old.

Czibol Béla

Egyik (itt reprodukált) képe (cím nincs megadva) a jelzett gyűjteményben.

V.J. – Képek Vánkonyi Zoltán gyűjteményéből; Műgyűjtő, 1972/3. sz. 27. l.

Czóbel Béla

Portréja elkészítését tervezi Percz János.

László Miklós: Percz János Művészet 1972/4. sz. 35. l.

Gróbd Béla

Szendélete szerepelt a kiállításon.

Apró Ferenc: A Szegedi Műgyűjtők Klubjának III. kiállítása; Műgyűjtő 1972/4. sz. 21. l.

2) Czóbel Béla

[illegible]

1800 - 1945° c. könyv.

Képzőművészeti almanach 3 110.

Corvina 1972

Gróbel Béla

festő

~ művei vannak a kaposvári múzeum-
ban.

Képzőművészeti almanach 3 .105.
Corvina 1972

Czóbel Béla

festő

~ szerepelt a székesfehérvári Csók

István képtár kiállításán, akt-

képeivel.

Szabadi Judit képzőmű v. Almanach 3.

Corvina 1972. 15.

Czóbel Béla

Czóbel körül csoportosultak a fiatal avantgardisták Nagybányán.

Dévényi Iván:Réti István
Látóhatár 197o/9-1o 94o.old.

Czóbel Béla

Szentendrén, a Ferenczy Károly Múzeumban a művész – és több neves művész – alkotásaiból nyílt kiállítás.

Szerszámgépipar, 1968. dec. 11.

Czóbel Béla

Kék barátos leány olaj
92×62

Szentendrei Festők Társasága
Ferenczy Károly Múzeum

Gróbel Béla

Leányfej, 1966. p. cer. vizf. 43×30,5

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Anél: mindörökké
Szabó Miklós, 1935. Szentendre

Gróbel Béla

Lugas, 1949. o.v. 90×72
Ágak, 1963. p. rém, vörf. 61×42,8

A régi művésztelep
Emlékkiállítás, 1972. Szentendre

Czóbel:

A nellemi függetlenségüket fel nem adó magyar művészek társaságának tagja volt.

Vigilia 1973/9 644. old

Czóbel Béla 1

Kiállítása nyílt meg a Műcsarnokban.
Képek százai jelzik munkásságának útját
Európaszerte és a kontinens határain túl.
köz- és magángyűjteményekben, otthonokban.
Nehéz is volt összeszedni ezt a kiállítási anya-
got, amelynek csaknem a fele külföldről,
erre az alkalomra került haza; mintegy 150 olajfest-
mény szépen, szellős rendezésben, hatalmas ívben össze-
~~[illegible]~~gezve csaknem hét évtized munkásságát.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve.

Magyar Hírlap 1971/98 10 old.

Czóbel Béla 2

Életének munkásságának gazdag, szép fog-
lalta (?) ez a kiállítás. Bármennyire szétnyúlt
is Művészpályája az időben, bármennyit vál-
tozott s sokrétű, izgalmas századunk folyamán
- mégis töretlen, egységes maradt. Kossuth-díjas
kiváló művészünk 1902-1906 között a nagybányai
szabadiskolában nyaranként Iványi Grünwald
Bélánál lanult, s itt, valamint Münchenben és Pá-
rizsban akkorhájt festett képeinek még a szecesszió
hatását mutatja.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve.

Magyar Hírlap 1971/98 10 old.

Czóbel Béla

Czóbel életútja örökös vándorlás, amelyen belül Párizs az egyik nyugvópont, a másik pedig Szentendre. Mint olyan sokan századunk nagy festői közül, ő is „vad"-ként kezd magára találni, s a Salon d'Automne-ben, a Fauves-csoport tagjaival együtt állít ki, abban az időben, ami kor még Rippl-Rónai is sokat tartozkodik Párizsban (az ő pettyes-korszaka is hat Czóbelre)

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve

Magyar Hirlap 1971/98 10 old

4

Czóbel Béla

Hatérve 1908-ban tagja és alapítója a MIÉNK csoportnak, később az oly sok vihart kiváltó és annyi maig ható kezdeményezést elindító Nyolcaknak. De vándorútján ez is csak intermezzó. 1914-19 között Hollandiában élt, többször állított ki Amsterdamban majd Berlinbe települt. Itt 1925-ig dolgozott, a német expresszionistákkal rokon jegyeket felmutató stílusban, de úgy, hogy Nagybányán kialakult mélytüzü kolorítját megőrizte.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve

Magyar Hírlap 1971/98 10old

Czóbel Béla 5

A berlini korszak munkait 1924-ben & Budapesten is bemutatta, hogy csakhamar ismét megváljon hazájától. 1925-ben Párizsban költözött, és attól kezdve 15 éven át ott alkotott. A francia kritika többizben hangzulyozta, Rouault-tal, vagy Soutine-nel való rokonságát, de - és mostani kiállítása is ezt bizonyítja - ez csak felületi rokonság, hiszen Czóbel soha nem szimt meg önmaga lenni.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve.

Magyar Hírlap 1971/98 10 old

Czóbel Béla 6

Még Párizsi tartozkodása idején, 1929-ben New-Yorkban állitotta ki gyüjteményes anyagát. A negyvenes években hazajött, és ekkor Budapesten és Hatvanban festett. 1940 óta „kétlaki": nyarankent kentendrén, telente pedig Párizsban fest. De nem tartozkodási helyének, hanem müvészetének köszönheti, hogy egyaránt vallja festőjének Magyarország és a világ.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve.

Magyar Hirlap 1971/98 10 old.

Czóbel Béla 7

Hány művész kiállítását nézhetjük végig úgy, hogy hét évtized alkotásait összegezve, mindvégig élvezzük a folytonosságot, mindvégig tanni lehetünk a nem lankadó lendületnek, a megújulóképességnek. Ami Czóbelben korszerű volt pályája indulásának első évtizedében, az máig sem avult el. Pedig programja „szerény" volt: örömmel élni, és örömet adni. Ezzel teljes egész eddigi élete, ezzel teljes a mintkássága.

Bojár Iván: Czóbel Béla életműve

Magyar Hírlap 1971/98 100 ld

Czóbel Béla 1.

Szombaton a Műcsarnokban megnyílt Czóbel Béla Kossuth díjas kiváló művész retrospektív kiállítása, amelyen Ormos Tibor a Műcsarnok igazgatója köszöntötte a 88 éves mestert, s köszönetet mondott a hazai és külföldi műgyűjtőknek, valamint a Nemzeti Galériának is, hogy az alkotásokat a kiállítás rendelkezésére bocsátották.

Czóbel Béla gyűjteményes kiállítása a Műcsarnokban

Magyar Hírlap 1971/94 17 old.

Czóbel Béla

Ezt követően Dr. Németh Lajos, a művészettörténet tudományos doktora mondott ünnepi beszédet, amelyben a többi között kifejtette, hogy Czóbel Béla életműve immár a haladó modern magyar festészet szimbóluma.

Czóbel Béla együttesemlékes kiállítása a Műcsarnokban

Magyar Hírlap 1971/94 17 old.

Czóbel Béla: 1.

A 80. életévét betöltött művén azok közé tartozik, akik Páris üzenetének festészetét hozták el magyar földre, illetve azok közé, akik igaz magasságukat Páris kohójában olvasztották össze a nyugat-európai törekvésekkel. Már 1907-ben gyűjteményes kiállítással jelentkezett a párisi Weill-galériában s már ekkor felfigyeltek rá, de munkásságának megbecsülése az elmult 60 év alatt mitsem csökkent, legutóbbi párizsi tárlatát is nagy elismeréssel fogadta a francia sajtó.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla (könyvismertetés)

Magyar Hírlap 1973/65. szám IV. old

Czóbel Béla: 2.

Különösen figyelemre méltó, hogy Czóbel festői tanulmányait Nagybányán, ezen a müncheni ihletéssel induló, de törekvéseiben a magyar piktúrát megteremteni kívánó művészkolóniában kezdte meg, és innét szakadt ki Párizsba, úgy, hogy személyében s munkásságán által a két irányzat – a francia és a müncheni – egymással ölelkezik. Szinte törvényjnek, hogy ennek a festőnek 1939-ben Szentendrén kellett letelepednie, akkoriban az új magyar festészet annyi törekvése indult.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla [Corvina Kiadó Könyvismertetés

Magyar Hírlap 1971/65. szám IV old

Czóbel Béla: 3.

Ő egy a szentendrei művészek közül, egyszeri és utánozhatatlan, iskolába nem sorolható, és maga körül iskolát sem teremtő. Páris után 1934-ben a Velencei Biennálén a nagyvilág is felfigyelt rá, s két év multva - ekkor már másodszor rendeztek számára New Yorkban gyűjteményes kiállítást. Munkásságának elismerése itthon sem váratott magára, a kritika idejében fedezte fel tezetségét és jelentőségét, 1948-ban elsők közt kapott Kossuth-díjjat és néhány év multva Kiváló-majd Érdemes Művész lett

Philipp Clarisse: Czóbel Béla [Corvina kiad] Könyvismertetés

Magyar Hírlap 1971/65 szám IV old

Czóbel Béla: 4.

Philipp Claisse könyve rövid, lényegre törő tanulmányban kíséri végig Czóbel törekvéseinek életútját. Az albumsorozat könyvet 25 nagyméretű színes reprodukció gazdagítja

Philipp Claisse: Czóbel Béla [Corvina Kiadó] Könyvismertetés

Magyar Műhely 1971/65. szám IV old.

Czóbel Béla:

Újra meg újra tohéletesebb megoldásokat kereső festőművésünk is szerepelt a Műcsarnokban megrendezett Új Művek c. tárlaton

Bojár Iván: Seregszemle a Műcsarnokban

Magyar Hírlap 1971/67 szám 6. old

Czóbel Béla

A Tájékozódás c. rovatban "Nemzetközi Tárlat Szófiában" cimmel közli a lap, hogy "Az elkötelezett realista festészet kiállitása" a Bolgár Képzőművészek Szövetségének termeiben három hónapig tart nyitva május 9.-től kezdődően. A tárlaton magyar müvészek is részt vesznek, közöttük szerepel a müvész is.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. május 5.
XVII. évf. 18. sz. 6. lap.

Czóbel Béla

"Utlevél és leckekönyv" címmel Máriássy Judit arról ir, hogy a magyar müvészek külföldi sikereiről itthoni lapjaink nem irnak. Ezzel kapcsolatban emliti meg, hogy "októberben a francia sajtó hangos volt Czóbel Béla párizsi kiállitásának sikerétől. Ki olvasott az idő tájt erről idehaza?" -kérdi, s egymásután sorolja fel a magyar müvészeti ágak,-főleg a filmmüvészet-külföldi megnyilvánulásait, melyekről a magyar sajtó nem számol be.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 21.
XVII. évf. 29. sz. 12-13. lap

Czóbel Béla

"A 90 éves Czóbel" cimmel Frank János köszönti a müvészt. Néhány adatot közöl a müvész életéből: Hetven évvel ezelőtt volt az első kiállitása Párizsban. Itthon a Nyolcak tagja volt, de már évekkel előbb csatlakozott a francia Fauve-ok /Vadak/ mozgalmához. Nagybányáról eredő festészete "meghatározójává lett a szentendrei müvészet egyik ágának."-irja, méltatja nyugalmat árasztó festményeit, stilusát, szinvilágát, utólérhetetlen üdeségét, varázsát.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 1.
XVII. évf. 35. sz. 13. lap.

Czóbel Béla

"Magyar bioromantikusok" cimmel Vadas József emlékezik az 1945. október 13.-án keltezett kiáltványra, mely néhány magyar müvész felhivása volt az uj müvészet megteremtésére. Ezt követte az Európai Iskola néven megalakult müvészi csoportosulás. Szervezője többekkel együtt Kassák Lajos volt. A felhivás egyik szereplője,-Egry József, Korniss Dezső, Bálint Endre és más magyar müvészek mellett- Czóbel Béla.

Élet és Irodalom, Bp. 1973 szept. 29.
XVII. évf. 39. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

A müvész legujabb müveinek kiállitásáról ir Vadas József. Az Ernst Muzeumban látható csendéletek, női portrék és vázlatok között mindenki otthon érzi magát, -mondja,- festészete nem veszitette el szellemi frisseségét, nem lett öreges. Majd arról beszél, hogy a müvész már a század elején "Matisseék csoportjával, a vadakkal együtt háboritotta fel Párizs prüd kispolgári közönségét és szerzett hiveket a modern festészetnek." Legujabb müvei is azt bizonyitják, hogy ma is azt a világot festi, amely pikturáját életre hivta.

Élet éslrodalom, Bp. 1973.szept.8.XVII.évf. 36.sz.13. lap.

Czóbel

1966-os „Leányfej" c. akvarellje szerepel a szentendrei Művésztelepi Galéria kiállításán a rigi művésztelep tagjainak tárlatán. (emlétve)

D. I.: Képzőművészet.
Vigilia, Budapest, 1972. szept. 634. old.

Czóbel Béla, festő

A januári számunkban cikk jelent meg Czóbel Béláról.

— : Új formákban a Művészet 8.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 21.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: A „Bálint-ügy" vége M.7.

Nérszabadság, Bp 1973. jan. 14.

Czábel

Németh Lajos kompe a „Modern magyar művészet" átfogó képet ad a képzőművészetnek arról az időszakáról, mely az 1890-es évektől napjainkig tart. Szuggerztív és érvényes jellemzését nyújtja a XX. sz. kiemelkedő egyéniségeinek. Kömpében a művész munkásságáról ír.

D. I.: Új művészeti kömpek.

Vigilia, 1969. febr. 131-132. old.

١٨٠٠٠٠٠

Czóbel Béla festőművész

Cegléd egyik nevezetessége a Berda-~~kocskam~~ kocsma, a vándorpoéta törzsvendéglője és az irodalmárok találkozóhelye volt és ma is a gyűjtők találkozóhelye. Az étlap mellé a gyűjtők kisgrafikát kapnak ajándékba, mely Berda József-et ábrázolja. Az egyik portré Czóbel Béla műve, a másik Frey Antal grafikusé.

-maczelka-: Portré ajándékba.

Magyar Ifjúság, 1973. nov. 9.

Czábel Béla

A székesfehérvári „Európai iskola" c. kiállítást a Csok István képtárban rendezik meg, melyen „Szobabelső" c. képe szerepel.

Láttuk, hallottuk,

1973. dec. 10. Petőfi 12.43/11/M.

Czóbel Béla

az Europa Iskola törekvéseivel egyetértett.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

3681

Gzóbel Béla

neve emlitve a

„Ölüvénytelepek a Vajdaságban" c.

cikkben

Kritika 1973/12

11. old.

Czóbel Béla

Gonda Zsuzsa és Rozs Endre tervezte a Czóbel-naptárt, amely "a mester válogatottan szép festményeit mutatja be"-irja Vadas József: "Ujévi hamis kártyák" cimmel, s élesen birálja a két müvész munkáját, amiért a müvész tompa szinü festményeinek kompoziciójába a barna háttérrel- durván beavatkoznak.
A kritika a müvészeti naptárak, vállalati reklám naptárak és az üdvözlő lapok tervezőinek munkáját ismerteti.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. jan.12.
XVIII. évf. 2. sz. 8. lap.

Czóbel Béla

Raith Tivadar: "Magyar Irás" c. folyóiratának mümellékletein szerepelnek a müvész alkotásai mellett Derkovits Gyula rajzai és festményei, valamint Csáky József, Egry József, Kmetty János, Schönberger Armand, Szőnyi István és Tihanyi Lajos müvei.
A "Tájékozódás" c. rovatban /tasi/ sign.-val "A Magyar Irás repertóriuma" cimmel a lap beszámol Lakatos Éva által készitett repertóriumról, mely a Petőfi Irodalmi Muzeum Bibliográfiai/sorozatában jelent meg, a folyóirat Füzetek/
megjelenésének ötvenedik évfordulójára.
Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 2.
XVIII. évf.5. sz. 7. lap.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Képzőművészeti Központunk
Képzőműv. Almanach 3.
283-286.

JELENKOR, Pécs, 1973. március XVI/3.

Szobel Béla, festő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnem le

Az „Évezredek művészete" c. Artner-könyv

új kiadása 283-286.

JELENKOR, Pécs, 1973. március XVI/3.

Czóbel Béla, festő

Kiállítása lesz Győrött.

— : Június 1 – augusztus 20; IX. győri nyár 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 22.

Czóbel Béla festő

Megemlékezés.

Rózsa Gyula: Pogány és Déri Huber — kerdetnek
07.7.

Népszabadság, Bp. 1974. március 31.

Czóbel Béla, Jestő

Kiállítása nyílt meg
Nagykőrösön.

– : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 1.

Csóbel Béla
festő

Műveit a Velencei Biennalen
bemutatták.

Horváth György: Magyarok a nemzetközi pavilonban....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 47.oldal

Czóbel Béla
festő

A kiállításon kiállítottak Czóbel
művei.

P.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III.....
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Czóbel Béla

festő

Czóbel Béla felesége volt Modok Mária. Czóbel felesége művészetét igen sokra tartotta.

Tóth Antal: Kiállitás Modok Mária /1896-1971/ képeiből.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 62.oldal

Csóbel Béla
festő

Csóbel Béla legujabb párizsi
kiállitását a Galerie René
Drouet rendezte meg október
11 és november 4. között.

— : Csóbel Béla párizsi kiállitása.
Művészet, 1972 december - 45 oldal.

Czóbel Béla
festő

„Erdélyi bluros láng"
(repro)

—: Czóbel Béla párizsi kiállítása,
Művészet, 1972. december - 45 oldal.

Czóbel Béla
festő

A művész most lesz 90 éves és bemutatott művei nuggyőzőbbek mint valaha. Czóbel Béla már 1905-ben szerepelt a Salon d'Automneban.

—: Czóbel Béla párizsi kiállítása, Művészet, 1972. december - 45 oldal.

Czóbel Béla

neve enlitve a 8. oldalon

Vadas József „A heti zsúzíról"

Kritika 1972

Czóbel Béla

Három lépe szerepel az
„Uj Művek" Kiállitásán, a Műcsarnokban
- emlitve

Kritika 1971 május

18. old.

Czóbel Béla

Az ujjá épitett Mücsarnokban kiállitották Czóbel Béla müveit is.

Ország Világ 1965/41 17old.

Czóbel

Feledhetetlen emlékvillanásként hat Czóbel gyönyörű Leányfeje

H. G. Magyar festményremekek Kunvári Bella fogorvosnő gyűjteményében.

Ország Világ 1965/43 19 old.

MDK

Czóbel Béla

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 szept. 24.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉSZ
BUDAPEST, V., E
TELEFON

4081 66. - FNYV. 9. t. - (N)

Gróbel Béla

Két csendélete és Interieur-
Lépe (ecsl)
Szerepel az „Új művek"-
tárlatan a Műcsarnokban

Horváth György: Elkötelezett
alkotások az „Új művek" között

Magyar Nemzet 1971 III. 9

Gróbel Béla

Szerepel „A XX. nd. magyar festészete" c. Tárlaton

A Nemzeti galériában

Petőfi Rádió
1971 III. 14

Czóbel Béla

szerepel a Pestmegyei Tárlaton

Szentendrén.

Pestmegyei Hírlap 1969 május 11

9. old.

Czábel Béla

neve emlékre

„Mihaltz Pál Kiállítása"

Pestmegyei Hírlap 1969 március 27
4. old

Czóbel Béla

Három képével szerepel Kövecs Oszkár gyűjteményében.

K. Gy.: Kövecs Oszkárnál; Műgyűjtő, 1970. I. sz. 13. l.

Czóbel Béla

Háttal ülő nő (repró).

Művelődés, 1970. 1. sz. 16. l.

Czóbel Béla

Többek közt a Fruchter-gyűjteményben látott Czóbel-képek tették a szerzőt a XX. szd-i hazai művészet csodálójává. A művésszel személyesen is megismerkedett.

Dévényi Iván: Gyűjteményem; Műgyűjtő, 1970.3.sz. 10.l., 11.l.

Czóbel Béla

A sorozatnak 15 képe van tőle bútokában (Mme Daudet, Olvasó nő, több akt és csendélet stb.). A Zöld kombinés fehér nő szerepelt a londoni Twentieth Century Hungarian Art c. kiállításon.

Dóczy J.: Gyűjteményem; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 18. l.

Czóbel Béla

A párizsi iskola tagja.

Erdey Gyula: Magyar design; Ipari Művészet; 1969. 17. l

Czóbel Béla
festő.

Ülő férfi. 1906. o. v. 170 x 80 cm. Budapest
MNG. Repr.

Múzsa. 1930. o. v. 80 x 65 cm. Budapest,
Fruchter-gyűjtemény. Repr.

Gyümölcsesendélet. o. v. 60 x 73 cm. Budapest-
Fruchter-gyűjtemény. Repr.

A magyarországi mív. tört. II Képe. 809, 810, 811.
Corvina 1970

Czóbel Béla, festő

- Egy műgyűjtő portréja c. műve a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Ujvári Béla: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás,
Magyar Ifjúság, 1968. V. 3. 15. l.

Czóbel Béla
festő

Melléklet

D.J. Jankay Tibor kiállitása Békéscsabán.
Művészet, 1971. április - 47.oldal

Czóbel Béla

1883-ban született Budapesten; életének egy jó részét Párizsban töltötte. A század elején Münchenben tanult, hus éves korában volt első kiállítása Párizsban.

– Bozóky – In Béla Czóbel's flower garden: "Daily News, Budapest, 1971 április 11.

Czóbel Béla

1905-ben a párizsi Salon d'Automne "Tárlatán mutatta be műveit. Kiemelkedő művei: 1906, a „Szalmakalapos férfiú," 1913 „A Noisy le Grand plébánosa," 1916 „Fiu labdával."

- Bozóky -: In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11

Czóbel Béla

Portréi: „Kernstock Károlyné", „Paquereau úr", „Edina" 1961 és 1963-ból „Leány virágos kalappal".

– Bozóky – In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. április 11

61

Czóbel Béla

Csendéletei; intériőrjei egészen magasan kiemelkedő művek: Europa egyik legjobbjai. Alkalomszerűen művészeti felfogása a „tachiste" irányzathoz közeledik.

– Bozóky: In Béla Czóbels flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11

Czóbel Béla

E felfogás a „Kék könyv," 1960, „Intériőr kályhával, 1960; „Csendélet vörösben, 1960; „Intérieur" 1967 - művekben észlelhető leginkább.

-Bozóky-: In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. április 11

Czóbel Béla

Matisse hatást mutatnak fel: „Lámpa-ernyő szalmakalappal", „Gyümölcskosár", 1950. valamint számos virágos csendéletei.

- Bozóky -: In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11

Czóbel Béla

Francia és magyar tájkép motivumai gyakran keverten jelentkeznek; magyaros irányzatot képviselnek „Szent Mihály rakpart", 1925; „Párizsi utca", „Montparnasse" 1960.

- Bozóky: - In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11

61

Czóbel Béla

Továbbá megemlíthetjük „Falúszéle" „Házcsy parkban" 1930; „Lugas" 1948; Templom kentendrén" 1963.

- Bozóky -: In Béla Czóbel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11.

Czóbel Béla

U gyancsak olykor nyilvánvalóan észlelhető konstruktivista szemlélete - bár ez nem stílusának igazi lényege. E művek: „St. Julien-le-Pauvre" párizsi templom képe

- Bozóky -: In Béla Czóbel's flower garden.

Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11

6.1

Gábel Béla 10

Még megemlitendő: „Zsákutca" – „A falupéle", „Szentendre-i látkép". Közölt reprodukció, fehete-fehéren: „Fekvő akt".

– Bozóky –: In Béla Gábel's flower garden. Daily News, Budapest, 1971. ápr. 11.

61

MDK

Czóbel Béla, Jestő

A Műcsarnokban látható

tárlata.

– A hét végi kulturális program ból 11.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 10.

MDK

Czóbel Béla, festő

5.

Őszi virágok. Kréta, akvarell:

Repe

Rózsa Gyula: Czóbel

M. 5.

Népszabadság, 1971. ápr. 11.

MDK

Czóbel Béla, festő

4

Sokoldalú és változatos:

Breton parasztok, Hetvani cigánysor, A szakácsnő, Délfrancia táj, Mársa ....

Rózsa Gyula: Czóbel

M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

Czóbel Béla, festő

MDK

4

3

holland-berlini periódust idézik:

Ülő fiú, Normandiai interieur; ....

majd a főművek: Piheno francia nő, Nő a zongoránál, Madonna, Hátakt.

Rózsa Gyula: Czóbel

M. 5.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

Czóbel béla, festő

MDK

h.

A ma 87 éves mester nagybányai növendékként indult. Ferenczy károly példája kétségtelenül hatott rá. Pl. Lány virágos oblak előtt, Lehel ferenc Nagybányán.

Fauves-korszakából: Ülő férfi, festők szabadban, kalmakalapos férfi...

Rózsa Gyula: Czóbel

M. 5.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

MDK

Czóbel Béla, festő

1

„Egy életmű a Műcsarnokban" – alcím alatt ismertetés. Fő következtetése: reprodukciókból lehetetlen teljes értékű következtetéseket levonni. Felhozott példák: Akt piros turbánnal, 4 bergeni lelkész, fiú labdával.

Rózsa Gyula: Czóbel M. S.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 11.

MDK

Czóbel Béla, festő

A Műcsarnokban nyílik meg tárlata.

—: A mai kulturális programtól . 21.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 4.

MDK

Czóbel Béla, festő

4 ápr. 3-án nyílt meg

Kiállítása.

–: Czóbel Béla gyűjteményes Kiállítása
a Műcsarnokban 22.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 4.

MDK

Czóbel Béla, festő

A „szentendrei művészet" körébe tartozik,
bár Párizshoz közelebb áll.
Szentendre csendéleteinek nyersanyagát adja.

Miklós Pál: Szentendrei művészet

15-17.

KRITIKA, BP. | 1969. december

VII/12.

Czóbel Béla, festő

Kék kalátos lány c.

képe c.

Repr.

— : Szentendrei festők

Mümelléklet : 2, o.

Kritika, Bp. 1969 december. VII/12

MDK

Gróbel Béla, festő

Kiállítása nyílt meg
a Műcsarnokban.

— , (— szöveg — fényképp —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 5.

MDK

Szőbel Béla, festő

Kiállítása ápr. 3-án
nyílik meg a Műcsarnokban.

— : o „Szőbel Béla ...." 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 3.

Czóbel Béla, festő

A Műsszerkben megrendezett tárlat alkalmából tartalmas ismertetést ad a riporternő a 88 éves művész életműveről, útjáról, jelentőségéről és egyéniségéről.

Harangozó Márta: A teljes Czóbel 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 20.

MDK

Czóbel Béla, festő

Kiállításán a Műcsarnokban
tekinthető meg.

— : A mai kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 18.

Csóbel Béla, festő

Kiállít a Műcsarnokban.

– : A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 24.

Czóbel Béla

Többekkel együtt bemutatták a párizsi Musée Galliera-ban a mai magyar képzőművészeti kiállítás keretében.

Művészet 1930. I. sz. 25. l.

Gábel Béla festő

művével szerepel a XI.

Magyar Képzőművészeti Kiállításon

– emlékül

Pestmegyei Hírlap 1970 április 28
8. old.

Czóbel Béla

A Nagy István gyűjteményben szereplő Czóbel-képek közül kiemelkedik a Pirosfejkendős leány (1934).

Dévényi János: Modern magyar festőművek; Műgyűjtő, 1971. 1. sz. 2. l.

Czóbel Béla

85 éves, Nevét az École de Paris legjobbjai között tartják számon. Idejét ma is szülőfalója és Párizs között osztja meg.

Magyar Műhely, 1968. IX.1-76.p.

Czóbel Béla

brazepolt az idei
nemzetdíjai kiállításon

Vigilia 1963, 12 sz., 758 old.

Czóbel Béla

Szerepel az École de Paris 1963 c. kiállítása gyűrmétszerendéle tétel

Vigilia, 1964, 7 sz., 438 old.

Orbán Béla

10. önálló kiállítása volt a párizsi Zak galériában. A második 55 évvel volt a Weill galériában. Most pedig Chikágóban is volt kiállítása

Vigília, 1962, 7 sz., 434 old.

Czóbelné Modok Mária

Szczepelt az idei
neutendrei kiállításon

Vigilia, 1963, 12 n. 758 old.

Czóbel Béla festőm. MDK

Komor A: Kiállitások. Szép Szó, 1937, ápr-máj. 278-279. l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Lyka K: 9 művész az Ernst Muzeumban. Pesti Hirlap, 1937. márc. 21. 8. 1.

MDK

Czóbel Béla festőm.

D.M: 7 festő és 2 szobrász az Ernst Muz.ban.

Magyarország, 1937. márc. 21. 2.l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Ismét magyar kiállitás nyilik a velencei biennálén.
Népszava, 1958. máj. lo. 4. l.

MDK.

Czóbel Béla festőm.

Legjobb mai müvészeink alkotásai a velencei biennálén. Népszava, 1958.máj.22. 4.l.

MDK

Czóbel Béla, festö

Csendélet. Olajf.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 21. l.

MDK

Czóbel Béla

Mária, of.

Csend élet, of.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

MDK

Czóbel Béla festőm.

io: Ernst Muz. uj csop.kiállitása. Pesti Napló, 1937. márc. 21. 11.l.

MDK

Czóbel Béla, festö

Dunai táj. Olaj.
Kertben. "
Vöröskancsós csendélet. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 8.1.

M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

A beszélgetés során emlitve
(Vecsési Sándor)

Kristóf Attila: „Szeretnék örömet és szép-
séget adni.
Beszélgetés egy fiatal festőművésszel
Magyar Nemzet 1962. február 9. 4. l

[illegible]ger Ferenc 1962. február

A. D. K

CZÓBEL Béla festő

A " Nyolcak" müvészcsoport tagja

Dutka Mária: A Nyolcak és az Aktivisták
Grafikai kiállitás a Nemzetii Galériában
Magyar Nemzet 1962. február 4. 9.1.

M.D.K.

Gróbel Béla
festő

A Magyar Nemzeti Galéria
kiállításán anyagából
bemutatlak.

Passuth Krisztina: A nyolcak és az aktivisták
Élet és Irodalom, 1962. március 24 – 31

Czóbel Béla
festő

M.D.K

Barcsayn mint művész vezetőn kívül Czóbel az ali a művészek irányítását szíválja. — Két lustrajarchépével vesz részt a kiállitáson.

B. Haulisch Lenke: Szentendrei művészek kiállitása 1961.
Művészet, 1961 november — 43 l.

Dr. Hans Hirschfeld
Berlin-Wilmersdorf
Prinzregentenstraße 69

Herrn Professor Dr. Hans Delbrück
Hochwohlgeboren
Berlin W 35
Viktoria-Luise-Platz 11

Berlin-Wilmersdorf, 19. November 1921

MDK

Műkincsek vásárlása

Czóbel Béla

Népszava 1958. szept. 25.

Czóbel Béla

1914-19. Hollandiában (Bergenben)
él.

Czóbel Béla kiállítása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Gróbel Béla, Jenő

L.: Jeremy Béla

— : Jeremy Béla ..... 6.

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 26.

Czóbel Béla

Velencében, a 37-ik biennálén látható a magyar pavilonban a „szentendreiek" között a művész alkotása: „Vénusz" (említve)

Balog János: B 76. szentendre és Salgótarján Velencében.
Tükör, Budapest, 1976. okt. 17.

Czóbel Béla festőművész

A Gellért fürdőtől pár lépésnyire áll a húszlakásos műteremház, amelyen márvány táblák hirdetik, hogy itt élt és alkotott Rippl-Rónai, Herman Lipót és – bár erről nincs nyom –, Uitz Béla és Czóbel Béla is.

P.G.: Különleges kezelés.
Magyar Nemzet, 1976. dec. 3.

Czóbel Béla, festőművész

A Magyar Nemzeti Galéria tárlata nagyszerű művekkel tisztelega közelmúltban eltávozottak emléke előtt. A művész nagyszerű művekkel van képviselve.

Láncz Sándor: Szentendre-Gerson Pál. Helenkor, 1976. 8. 706. old.

Czóbel Béla, festőművész

A 37. velencei biennálén Czóbel Béla és Kmetty János művei képviselik a modernebb szentendrét, az itteni évtizedeit, mind a két mesternek.
„Szentendrei Vénusz" (említve).

Bodri Ferenc: Magyar Képzőművészet a 37. velencei biennálén.

Tolna Megyei Népújság, 1976. szept. 12.

Czóbel Béla festőművész

A Burmai Unió Szocialista Köztársaság külügyminisztere és kísérete hazánk vendége volt, Szentendrén megtekintették Czóbel Béla Múzeumot.

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 17.

Czóbel Béla, festőművész

Szentendrén új, országos hírű múzeumok egész sora nyitott kaput, gondoljunk a Ferenczy család, Kovács Margit, vagy Czóbel Béla életművét bemutató állandó kiállításokra

Prukner Pál: Mindennapok művészete. Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 17.

Czóbel Béla festőművész

Az európai hírű művész szeptember-ben született. Az elsők között volt akik letelepedtek Szentendrén. A temp-lomdombon, a XI. sz.-i katolikus templom szomszédságában áll a Czóbel-ház, a művész életművét bemutató gyűjtemény.

Szánthó Imre: Szentendrei szeptember. Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 18.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

— : Lakóházból műremmig 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jan. 19.

Czóbel Béla (1883-1976)

Élő akt pastell 54x40

J. l. j.: Czóbel. 7. d. 4000 Ft.

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976 szeptember

Czóbel

A XXXVII Velencei Biennálén szerepelt Czóbel, Barcsay, Deim, Kmetty, Korniss és Vajda festményekkel.

Magyar Hirlap 1976-181-8
Mészáros T:Müvészet és környezet

Czóbel Béla 2

most ünnepeltük volna kilencvenedik születésnapját. De híre-neve az országhatárokon túl is ismert volt. Európa-szerte népszerű hazánkfiát velünk együtt köszöntötte a párizsi Galerie Zak is, ahova rendszeresen vissza-visszatért. Az utóbbi évtizedekben ugyanis életét testvériesen megosztotta két város között. Teleit Párizsban, nyarait Szentendrén töltötte. Jelképesnek érzem ezt a kettős kötődést. Az európai avantgard művészet centruma és a Dunakanyar hagyományőrző festőparadicsoma együttesen nyújthatta számára azt a táptalajt, amelyen teljes pompájában kivirult mindegyre megújuló, ifjonti frisseségű piktúrája, a jellegzetes és utánozhatatlan czóbeli életmű.

Magyar Hírlap 1976/26/6

Czóbel Béla

Rippl-Rónai József, Ferenczy Noémi, Kelety Gusztáv, Hollósy Simon, Glatz Oszkár, Vaszary János, Koszta József, Anna Margit, Korniss Dezső, Kernstok Károly, Spányi Béla, Csók István, Gulácsy Lajos, Munkácsy Mihály, Derkovits Gyula, Nemes-Lampérth József, Ámos Imre, Ferenczy Károly művészek alkotásai szerepelnek az utóbbi aukció-kiállitásokon.
Vadas József: "Mecénás-e a műgyűjtő?" címmel a kiállitásokon bemutatott művek értékelését ismerteti.
A 2.-es sz. cédulán folytatódik a művészek nevének felsorolása.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 20.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

2) Czóbel Béla

festő

s. ikon:

1926: Galerie Pierre /Párizs/

1927: New York

1928, 1933, 1934 ismét Párizsban gyűjteményes kiállításai.

A magyarországi műv. tört. I. 514.

Corvina 1971.

3) Czóbel Béla

festő

Művei az II-II V. H. között:

„Lépcsőszát" /1921/; „Fekvőnő" /1922/;

„Falurége" /1922/; „Interieur" /1923/;

„Zsákutca" /1927/; „Fekvő lány" /1929/;

„Gyümölcsesendélet" /1929/;

A magyarországi műv. tört. I. 515.

Corvina 1971.

Czóbel Béla I

Kettős kötődése egyébként egész életére, életművére jellemző volt. Már pályafutásának kezdetén is a hazai előzményeket továbbvivő, új utakat nyitó nagybányai szabadiskola szelleme befolyásolta meghatározó erővel. Aztán München, Párizs, Amszterdam, Berlin lett életének, első nyilvános szerepléseinek, sikereinek színtere. De már ekkor is mindegyre hazajárogatott festegetni, hogy Budapesten vagy a magyar vidéken — elsősorban Hatvan városában — hazai színekkel telítődjék dús koloritja.

Magyar Hírlap 1976/26/6

Czóbel Béla

Magyar Nikolaj 1976/26/6

Czóbel Béla 5

1930-ban alkotott remeke, a közismert, sokszor reprodukált Múzsa ihletése hűségesen végigkísérte hosszúra nyúlt, termékeny életútját.

Emlékének méltó tisztelettel talán leginkább úgy adózunk, ha elzarándokolunk szentendrei képtárába, a Templom téri Czóbel-múzeumba. A termeket járva, rájövünk arra, hogy életműve túléli halálát.

W. L.

Magyar Nemzet 1976/26/6

Czóbel Béla 4

Már ekkoriban eluralkodnak festményein a későbbi félreismerhetetlen mélyzöldek és barnák. Zamatos, érett színfoltjainak túlcsorduló, rejtett érzékiségét puha ecsetkezeléssel simogatta körül, lágyan oldott tónusokban fürdette, rafinált harmóniákba takargatta. Az izmusok legfrissebb törekvéseit, a francia kultúra eleganciáját és könnyedségét oltotta a magyar festészet fojtott tűzű temperamentumába. Elomló nőalakjainak, szindús szobabelsőinek pazar virág- és gyümölcsendéleteinek illata, dallama van. Az utóbbi időben már-már a mesterség ismeretének határait ostromolta, rózsaszineinek gyöngyházremegését merész vörösökkel, égőlilákkal, kiegészítő kékeszöldekkel társította sikeresen.

Magyar Hirlap 1976/26/6

CZÓBEL BÉLA, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatarozott része 14 évi megvaltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. festmény, grafika alkotja zömmel a kivalasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1982. 274.sz.-CZÓBEL BÉLA: " ÜLŐ NŐAKTAK", cimü müve. p.szén. 560+435 mm. 297.old

[illegible]: A Modern Magyar Képtar története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Museum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1973.

CZÓBEL BÉLA, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő-Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kivalasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1982.

272.sz.-CZÓBEL BÉLA: "ÜLŐ NŐK", cimü müve. p. ceruza, kréta. 528+402 mm. 297.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

CZÓBEL BÉLA, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményéne meghatározott része 14 évi megváltassal 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1976.
133.sz.-CZÓBEL BÉLA: "ÜLŐ NŐI AKT", c.müve.-p.ceruza.
288+260 mm. 295.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287-old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

CZÓBEL BÉLA, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megvaltassal 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba. Festmény, grafika alkotja zömmel a kivalasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény, 1976. 132.sz.-CZÓBEL BÉLA:" NOI FEJ" ,c.müve.-p.v.kréta. 393+280 mm. 295.old

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

4) Czóbel Béla

festő"

„Szakácsnő" /1930/; „Délfranciatáj" /1930/;

„Bretonparaszt" /1931/; „Olvasónő" /1932/

„Gyümölcsöstál" /1932/; „Műterem-interieur" /1933/; „Múzsa" /1930.

A magyarországi műv. tört. I. ~~Cor~~ 515.

Corvina 1971.

1) Gróbel Béla

festő

/1883/. Fiatal korában a „Fauves" csoporthoz tartozott. Néhány évig Hollandiában élt, majd Berlinben, Párizsban telepedett le.

Állandóan nevezett külföldi kiállítás

A magyarországi műv. Tört. I. 514.

Corvina 1971.

Czóbel Béla
festő

A KUT egyik alapító tagja volt.

A magyar irodalom műv. tört. I. 488.
Corvina 1971.

Czóbel Béla
festő

A szentendrei iskola egyik vezető egyénisége volt.

A magyarországi műv. Tört. I. 490.
Corvina 1971.

Czóbel Béla
festő

A „Nyolcak" tagja volt.

A magyarországi műv. tört. I. 446.
Corvina 1971.

Czóbel Béla
festő"

v. ö.: Genthon István: Czóbel Béla
("Művészettörténeti")

A magyar festészet tört. I. 534.
Corvina 1971.

Gróbel Béla
festő

v. ö.: Kállai Ernő: Gróbel Béla
(„Ars Hungarica" Bp. 1934)

† Magyar Művészeti Lex. I. 533.
Corvina 1971.

Gróbel Béla

festő

v a KVT alapító tagja volt.

A magyarországi műv. tört. I. 527.

Corvina 1971.

Czóbel Béla

„Portré" c. képének reprodukció-
felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát
hátsó borító

Czóbel Béla

Sárga csendélet c. képének reprodukciója
diniti

A Budapest c. folyóirat 1969. 10.számát.
(hátsó borító)

Czóbel Béla

nevét említi

Németh Lajos: Genthon István és a modern magyar képzőművészet. - Művtört.Ért.1970.4.sz.263-264.l.

Czóbel Béla

művészetéről, munkásságáról szóló Genthon-tanulmányok és cikkek felsorolása:

Kovács Éva: Genthon István megjelent műveinek jegyzéke. - Művtört.Ért. 1970.4.sz. 253-258. l.

257. l.

Czóbel Béla

Műve szerepel a „Magyar Művészet 1896 - 1945 Kiállítása az Ernst Múzeumban

Nepszava 1969 szeptember 3
2. old.

Czóbel Béla

müve szerepel a „Magyar Művészet 1896 - 1945" c. Kiállításon az Ernst Múzeumban

Népszava 1969 szeptember 30
2. old.

Czóbel Béla

szerepel a szentendrei

festők őszi tárlatán a szentendrei

Ferenczy Károly Múzeumban

Népszava 1969 szeptember 12

2. old.

Czétel Béla

86 éve született

Népszava 1969 szeptember 4
4. old.

Czóbel Béla

mívá szerepelnek a szentendrei

Ferenczy Károly Múzeum Vállításán

Népszava 1969 január 5

7. old.

Czóbel Béla

A Néptoztársaság Elnöki Tanácsa
a művész 85. születésnapja alkalmából a
Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta
neki

Népszava 1968 szeptember 4
2. old.

Czóbel Béla

neve emlitve

Népszava 1968 augustus 16

Czóbel Béla

műve szerepel az állami
vásárlások 3. kiállításán a Műcsar-
nokban

Nápszava 1968 július 24
Zold

Czóbel Béla

Művei szerepel az I. Ter.
Bem rakparti Művelődési Ház
kiállításán

Népszava 1970 február 27
2. old.

Czóbel Béla
festő.

88. születésnapján művészete-
nek méltatásával köszönti a
szerző Czóbel Bélát.

Haulisch Lenke: Czóbel Bélának virágcsokor helyett.
Művészet, 1971.március - 14.lap

Czóbel Béla
festő

„Ifjúság"
„Lépcsősút"
„Interieur"
„Párizsi utca 1926"

} repro

Haulisch Lenke: Czóbel Belával virágcsokor helyett.
Művészet, 1971. máicius – 14 lap

Czóbel Béla
festő

„Szoba kályhával". 1919
(repró)

Művészet, 1971. március – 2 lap

Czóbel Béla
festő.

A Kiállítási Intézmények a Műcsarnokban 1971 tavaszán Czóbel Béla festőművész alkotó pályáját retrospektív kiállítást terveznek.

Művészet, 1971. január – 20 cap

Czóbel Béla festő

Fülep Lajos méltatta munkássá-
gát.

Dévényi Iván: Fülep Lajos
Művészet, 1971.január - 18.lap

Czóbel Béla
festő -

Bölöni György Czóbel Béla művészetét
méltatta.

Dévényi Iván: Bölöni György a művészeti író.
Művészet, 1971.február - 20.lap

CZÓBEL BÉLA, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtárba. Festmények, grafikák alkotják zömmel a kiválasztott anyagot. A Bedő-gyüjtemény 1971.: 31.sz. CZÓBEL BÉLA: "ÜLŐ FIU", o.müve.v.o. 80+52 cm. Ltsz: 71.i. 293.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

GZÓBEL BÉLA, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár gyüjtemények vétele vagy ajándékozás révén gazdagodik, ill. esetenként vásarlások útjan gyarapodik. 1968-tól 1973-ig kb. 1500 darabbal nőtt a gyüjtemény anyaga. Ezekből képek jegyzéke. restmények: 29.sz.-GSÓBEL BÉLA: " ÜLŐ FIU", c.müve. v.o. 80+52 cm. Ltsz: 71.1.-V.tabla.-299.old. fekete repr.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-1973. Pécs, 1975.

Czábel Béla, festőművész

Losonci Miklós: Cegléd-Nagykőrös.
Pest Megyei Hírlap, 1977. jún. 18.

1977 AUG 5

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 AUG 5

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Béla Czóbel

Nähe der Künstlerkolonie von Szentendre steht jenes Haus, in dem der Kossuth-preisträger und Maler Béla Czóbel alljährlich während der Sommermonate arbeitete. Der bedeutende Künstler, der voriges Jahr im Alter von 93 Jahren verstarb, wählte sich diese barocke

Neben Lebzeiten richtet man in der Stadt ein Czóbel-Museum ein, während das einstige Wohnhaus abgerissen und an dieser Stelle ein grasbewachsener Hügel angelegt wurde. Auf diesem Hügel placierte man

nun eine Bronzestatue des Malers, geschaffen von dem Bildhauer und Kossuthpreisträger Imre Varga, die ihn in sitzender Stellung auf seinem bevorzugten Gartenstuhl zeigt.

Czábel Béla, festőművész

A Történeti Múzeum új kiállítása gyűjtemény 30 év magyar művészetének. A művész alkotása szerepel a tárlaton.

Losonci Miklós: Kiállítások a Várban.
Pest Magyar Hírlap, 1977. jún. 29.

Czóbel Béla Sestőművész

Szentendrén – egykori lakóháza udvarán – leplezték le Czóbel Béla szobrát, Varga Imre alkotását. – A leleplezésen Barcsay Jenő tisztelgett a művész szobra előtt.

(repr.)

Napló (Veszprém), 1977. szept. 3.

Czóbel Béla festőművész

Pest megjében élő művészek műveit mutatják be Omszkban. A tárlatot hazánk felszabadulásának 31. évfordulójan nyitják meg, melyen szerepel a művész alkotása

Napló

1976. márc. 20.

Czóbel Béla

Kerepes a IX. Pestmegyei Képzőművészeti Kiállításon

Vigília, 1963, 7 n., 444 ls.

Czóbel Béla (1883 máj. 4-)

23 éves korában Párizsba került.
Ma 80 éves.
1920-ban a velencei biennálén
16 festménye szerepelt.
A Magyar Képzőművészeti
Főiskola díszdoktora. Télen
Párizsban, nyáron Szentendrén
dolgozik.

Vigília, 1963, 8 sz., 502-3 old.

Czóbel Béla

1 képpel; Csendéletel szerepelt a II. magyar képzőművészeti kiállításon

Vigilia, 1962, 7 sz., 432 old.

Festmény Czóbel Béla alkotásai

Czóbel Béla

Szabad Nép 1948 ápr. 29.6.-

Czóbel Béla festö.

Művészet. 1907. 341/43. l.

Czóbel Béla festő.

Magyar Művészet, 1926

926.0.
kiállítások.

Czóbel Béla festő

Pesti Hirlap. 1924. febr. 2. 7

k. k. l. Czóbel-Kneffy-Vaszary

Czóbel Béla.

Művinet.

VI. évf., 1907.

199.

Czóbel Béla Lestó

8 órai Nyitás

1925 Febr. 28.

Czóbel Béla festőművész

8 Órai Ujság 1931. XII. 13. 4.

Hír a Ernst Múzeum csoport-
kiállításáról

Czóbel Béla
Lestrő
8 órai listáp
1924 okt. 5. F. l.

Szobel Béla festő

Pesti Hirlap. 1926. máj. 13. 3

Lázár Béla: Párisi kis kiállítások

Kirimi

Párizsi utca részlet
(Czóbel Béla festménye)

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 5. old.

Czóbel Béla festö.

Mübarát.1922.II.248.l.

Czóbel Béla festö.

Népszava. 1924. II. 12. 5. l.

Czobel Béla . festö

Literatura 1929. IV.évf. 5sz.159-162.l.
Gyomai Imre : EZT csinálják müvészeirk Párisban.

Czobel Béla - festö .

Tükör. 1935. III. évf.7. sz. 62. l.

Péter András : Müvészeti séták.

Czobel Béla , festö

Tükör. 1936. IV. évf. 3. sz. 226.l.

Péter András: A hónap kiállításai.

Czóbel (Béla ?)

festő

Művészet, 1937. II. évf. 6. sz. 64. l.

a K.U.T. a N.Sz.-ban. (-. olégi. -)

C z ó b e l Béla festő

A Müvészház kiállitása
1914

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
137-141.

~~Művészek, XX. sz.~~

Czóbel Béla festő

Miroir, 1948, Automne, no. 4.

54-61 l.

Pogány G. Gábor: a mai festőnemzedék.

Czóbel Béla, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. k. 609–613. l.

Genersich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Czóbel Béla, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. t. 55-58. l.

François Gachot: Három hónap a ma-
(KUT Kiállítás) ser festészetből.

~~Művészek, XX. sz.~~

Czóbel Béla festő

Minotaure, 1948. automne, no. 4.
48-50 l.

François Gachot: Czóbel Béla.

Csóbel Béla festőművész.

Magyar Nemzet.
1947. I. 14. ; III. évf. 10. sz. 2. old.
(: Riport. :)

Czóbel Béla festőművész.

Magyar Nemzet.
1947. XI. 14.; III. évf. 259.

2. old.
(: Bezámolé :)

Czóbel Béla festo"

Szabad Nép

1946. 4. 4. – 4. l.
5. 21. – 6. l.

Czabel Béla fertő

le kossuth díjasok

Szabad Nép 1948 márc. 14. -70

Grobel Béla festő"

de Szinyei Társaság X-ik kiá Mihása

Szabad Nép 1948 febr 25.-6.

Gróbel Béla festő

A Magyar Valóság kiállítása

Szabad Nép 1948 ápr 21. 40

Czóbel Béla festi

Czóbel Béla

Szabad Nép 1948 ápr 29.-60.-

Czóbel Béla festő

Szabad Nép
1946. 11. 28. – G. L.

Czobel Béla festő

Francia, spanyol költészetének és
magyar műveinek kiállítása

Szabad Nép 1948 aug. 18.-4.

Czèbel Béla jeszö"

Szabad Nép
1946.4.2. – 6. l.

Czóbel Béla festő".

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7.; II. évf. 148.
(A Dekameron:)

Czobel Béla festő.

Mezős Manuel.
1945. VII. 5. I., 52.
(: Benámolt :)

Czóbel Béla

festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 3. sz. 31. o.

A II. Szabad Művészet kiállítás (S.S.)

Czétel Béla, „Jerko"

Szabad Nép 45.4.22. – 2. l.

Orbán Béla, festő

Szabad Nép 1945. IV. 19. – 6. l.

Kirimi

Czóbel Béla festőművész

Művelt Nép 1954. szept. 26. 5. old.

Orbán Béla festő

Szabad Nép 1947

8. 24. - 11. l.

7. 27. - 9.

Czóbel Béla festő

Szabad Művészet 1949

III. évf. 5. sz. 221.o. Lapszemle.

Czóbel Béla, festő

Magyar Művészet .1948.XV.évf.77-84. lap.
Farkas Zoltán: A második nemzedék.

Szobel Béla fotó

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 354

Kaznoczy János: A kaposvári muzeum
uj kiállítása

Csóbel Béla festő

Szabad Művészet 1949

III. évf. 9-10 sz. 406-407. o.

Nagy Tibor: Bolgár festőművész-vendégeink a bolgár és magyar képzőművészeti életről.

Czóbel Béla festő

Béke és haladság (VIII.)
34 sz. 1956 aug. 22. Repr.

Péter Imre: Czóbel Bélánál
Szentendrén

Czóbel "Bibe festőművén".

Megy a Nemzet.

1948: III. 9. 5. old.

(: [illegible] :)

Crobel Bjela.

Mogy v Nemret.
1948. VIII. 15., 4. old.
(: Bezámoló :)

Czóbel Béla

festő

XX. k.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 243. l.

Uj képek kiállítása Könyves Kálmánnál.

1976. XII. 31. – 19.30 N.
IV-hívadó

Czóbel Béla festőművész

- Voltak 1976-nak szomoru eseményei is. Januárban elhunyt Czóbel Béla festőmüvész. Nyár elején meghalt Latinovits Zoltán, ősszel pedig Somogyvári Rudolf. A tudományos világ gyásza Erdey Grúz Tibor halála.

Gróbel Béla

Méltatás.

Horváth György: Perlrott-Csaba Vilmos emlékkiállítása
Tükör, 1977. július 24 - 3. oldal.

Schöbel Béla festő

l.: Magyar Nemzet

Vekerdi László: A értelmezés esélyei
538-542.

Jelenkor, Pécs, 1977. június XX/6.

Czóbel Béla

kiállitása, Szentendre, 1966.szept.3. - okt.9. Kat. Telepy Katalin.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiájából kimaradt művek jegyzéke /Művtört.Ért. ~~1968~~ 1970.1.sz.107.l./

Czóbel Béla

Aktok a műve (eml.)

Szerepel az alább. Táslaton

(horváth): Két kiállítás a pécsi

Janus Pannonius Múzeumban

Magyar Nemzet 1970 X. 20. hold.

Gróbel Béla

Említve

Horányi Basma: Szententhe egyik ablakából
Somogyi Néplap, 1970. szep. 23.

Czóbel Béla
festő

1907-ben a párisi Salon
d'Automne-ban szerepelt.

Devényi Iván Perlrott-Csaba Vilmos
Művészet, 1970. augusztus - 9 lap.

Czóbel Béla

Művei szerepelnek a Ripp Rónai
József Múzeum gyűjteményében.

Romány Ferenc: Egy rangos kiállítás.

Dunántúli Napló, 1970. okt. 25.

CZÓBEL BÉLA

MŰVEI KIÁLLÍTVA A MODERN MAGYAR KÉPTÁRBAN.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ, 1970. OKT. 10.

Czóbel Béla

műcsit mutattók be a székesfehérvári István király múzeumban rendezett tárlaton.

Fáthy János: A „Gresham és köre" kiállítása Székesfehérváron. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc 3 s 41 l.

Czóbel Béla, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárban a Nyolcak és az Aktivisták művészetét kitünő művek reperezentálják. Köztük Czóbelnek korabeli művei is. 226.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Czóbel Béla,festő

1962-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megvásárolta Czóbelnek "Nyergesújfalusi udvar"és Czigány Dezsőnek "Két nő"c.festményeit dr.Németh Antaltól.Mindkét kép szerepelt a Nyolcak korabeli kiállitásán. 224.old 74.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Czóbel Béla

festőmüvész kiállitása. Szentendre, Ferenczy Károly Múzeum. Ism.: D.I. Vigilia, 1966. nov. 778-779. - Mohácsi Regős Ferenc, Vasas, 1966. okt. 10. - Perneczky Géza Magyar Nemzet, 1966. nept. 13. - (s.c.) Népmüvelés 1966. 13. évf. 10. n. 36. l. - Szabó György. Ékt és Irodalom, 1966. nept. 17. - Kupvár Mária, Pest Megyei Hirlap, 1966. nept. 11.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

266. l.

Czóbel Margit

Boemm Ritta "rég ismert kvalitásait mutatta be", Glatzné Widder Mária "egy delikát szinben tartott gyümölcs-csendélete, L. Popper Aranka "jó, napos, piros reflexben fürdő, megoldásában erőteljes aktja", Bükkerti Mariska "csendéleteinél kevésbé banális templom- intérieurrel", Dolányi Ida "erősen benczuros rózsákkal", gr. Apponyi Sándorné "Katona Nándorra emlékeztető tájképekkel, K. Madarász Adeline "jó ceruza-rajzokkal", Czóbel Margit "ügyesen variált, stilizált apróságokkal szerepelnek.

"Két Kiállitás" cimmel a Nemzeti Szalonban rendezett és a Müvészet c. rovatban ismertetett tárlaton a fentiek az érdekesebb müvek.

A HÉT, Bp. 1917. ápr. 22. XXVIII. évf. 16. sz.255. lap.

MDK

Czobel Imre

Nemzeti Müvészet 9-lo. sz.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Madonna" című műve képviseli
" a kiállításon.

Marosi Ernő: Magángyűjtők kiállítása a Magyar Nemzeti galériában

Művészet, 1963. november - 39 lap.

Gróbel Béla.

Telepy Katalin: Gróbel Béla köszönése.
Művészet, 1966. 7. évf. 11. sz., 42-43. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257. l.

Czóbel Béla
festő

1967-ben a székesfehérvári Csók István
képtár „Gresham és köre" kiállításán
szerepelt.

Dérényi Iván: Vass Elemér
Látókutató, 1970. I-II. 159.

Gróbel Béla

Említve

Prukner Pál: Pest megyei tanulat '70.
Pest megyei Hírlap, Bp. 1970 ápr. 24.
4-l

Czóbel Béla

Domanovszky Endre a 40-es években a Munkácsy-Kossuth-Czóbel vonal továbbfejlesztője.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 1968 129.l.

Czóbel Béla

Bálint korai képein az ő hatása érződött.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 1968 125.l.

Czóbel Béla

Mint az Európai Iskola idősebb művésze, melegszínmilágú tájai, csendéletei egyre oldottabbá váltak, az ecsetkezelés izgatottabb, mint korábbi művein. Jelentősége az Iskolán belül inkább eszmei volt.

Vének Lajos: Modern nyugat-szimmetria, Corvina 1968 120. l.

Czóbel Béla

Az Európai Iskola festőtagja.

Németh Lajos: Modern magyarország / Corvin 1968 150. l

M.D.K.

Czóbel Béla

Párisi kiállitásáról női portré repr.ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 25.
XIII. évf. 43. sz. cimlap

M.D.K.

Czóbel Béla

"Tizes években készült grafikái"-t emliti meg Perneczky Géza: "Képes albumok a századfordulóról" c. beszámolójában, melyet Szabó Julia tanulmány-kötetében szereplő müvészekről és müveikről ir.
A kötet a Corvina kiadásában jelent meg,"Magyar rajzmüvészet 189o-1919" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. dec. 2o.
XIII. évf. 51. sz. 8. lap

Gróbel Béla

Pénztvan a párizsi magyar kiállításon

Magyar kiállítás
Eszakmagyarország, Miskolc 1970, már 20

Czóbel Béla

Szerepel a szentendrei (művészet) háslatán kétszfehérvárott

Dolpozók Lajja 1969 XI 7

Czóbel Béla

1930-ban festi a Múzsa c. képet, 1937-ben a Madonnát.

Németh Lajos: Modern magyar művészet

Corvina 1968

173., 174.l.

Czóbel Béla

1916-ban festi a Labdát tartó fiút, 1919-ben 14 képével szerepel a Stedelijk Múzeumban, 1921-ben festi a Fiút kutyával, 1922-ben kezdi hialakítani érett stílusát.

Németh Lajos: Modern hopper mummál
corrico 1947

169-171.l.

Czóbel Béla

Képeivel bemutatkozik a Salon d'Automne-ban (1905), 1906-ban Nagybányán „vad" képeket fest.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968

167.l.

Gróbel

Emlitve

Magyar Hírek, Bp. 1970. már. 22.

Czóbel Béla

festő.

1969-ben Szilesfehérváron a
Zuntendrei festők tárlatán
bemutatták műveit.

Szilágyi Dezső: Szántor Andor
Műveszet, 1970. május – 32 lap.

CZÓBEL BÉLA

ÚJ MŰVÉSZET

1998/jún.

P-9396

27.0.

Az eredménnyel tehát meg lehetek
glalkozni a dologgal. A kar
nességet tapasztalom.
endbeli kegyes jóindulatáért is-

a legmélyebb tisztelettel

Fülep Lajos

Gábel Béla

Szerepel az alábbi. Táslaton

Ridep Gábor: Művészetünk nagy korszaka az Ernst Múzeumban

Nejszava 1969 IX. 30

Czóbel Béla

Szerepel a műsoruk „25 év Képrőművészete" c. táslatán

Földes Anna: Remekművek nyomában

Nők Lapja 1969 X. 18

Czóbel Béla

Szerepel az alábbi tárlatom

Rideg Gábor: Művészetünk nagy korszaka az Ernst Múzeumban

Nepszava 1969 IX. 30

Czóbel Béla

Szerepel a szentendrei művésztelep táslatán

N. N.: Megkezdődött a szentendrei tetek csanérysorozata

Nép szabadság 1970 VI. 27

Czóbel Béla (1886-

hűvei vannak) dr. Kunvári Bella

gyűjteményében

Jürgen Weichardt: Eine ungarische

Privatsammlung.

Weltkunst 1969 4 sz.

Gróbel Béla

Említve

D.I.

Képzőművészet

Vigilia, fo. 1970. jún.

Czóbel Béla
festő

A „Nemzeti Művészet" c. lap.
művészetét tárgyalta.

Devényi Iván: Lehel Ferenc 85 éves
Művészet, 1970. jeunies - 30 lap

Czóbel Béla
festő-

Lóbarátságban volt Nagybányán
Lehel Ferenccel. Egyik legkorábbi
festménye „Lehel Ferenc Nagybányán"
címet viseli.

Tervezői Iván: Lehel Ferenc 85 éves
Művészet, 1970. június - 30 lap

Czóbel Béla
festő

Méltatás

D. Fehér Ismeza: Jelzi lenni beszámoló helyett
Művészet, 1970. cépzelis - 22 lap

Czóbel Béla

művével kapcsolatosan nem beszélhetünk kimondott szentendrei-i művészetről.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1969. 33 sz. 192 l.

Czóbel Béla

a lírai pozsi-impresszionizmus képviselője elegyíti egyéni módon a nemzeti hagyomány és az École de Paris stílusát.

Németh Lajos: Forty years of painting

at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 33. sz. 193 l.

Czóbel Béla

művészete mestereként számos követője van, de nem képviselt a mester homogén Szentendre-i iskolát.

Németh Lajos: Forty years of painting at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 33 sz. 1921.

Czóbel Béla, festő

1910 végén megalkúlt a "Nyolcak" csoportjának tagja volt. Vezetőjük Kernstok Károly volt. 1911 ápr-ban kiállitásuk a Nemzeti Szalonban. 454.old

Horváth Béla: Kernstok Károly 187?-1940 4?7.old

Komárom Meg ei Múzeumok Közleményei.1.Tata.1968

Gábel Béla

Szerepel a szentendrei: művészek tárlatán a Fehérvári Gók István Képtárban

Passuth Krisztina: Szentendre – Fehérvárban

Tükör 1969. XI. 25

Czóbel Béla

valamint követőinek művein Szentendre
városképe nem egyszerű szubjektumként
jelenik meg, azok magukon viselik a „cou-
leur locale" jellegzetességét.

Németh Lajos: Forty years of painting at
Szentendre. The New Hungarian Quarterly,
Budapest, 1969. 33. sz. 193 l.

Czóbel Béla

az 1930-as évek alatt kentendrén töltötte a nyarat.

Németh Lajos: Forty years of painting at kentendre. The New Hung. Quarterly, Budapest, 1969. 33 p.

1911.

Czóbel Béla

művével képviseli magyar a kiállításon.

Németh Lajos: The 1968 Exhibition.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31. sz. 194-97. 196 l.

Czóbel Béla

„Leónylej" című műve látható a budapesti Kunváry magán gyűjteményben.

-bozóky-: A private collection in Budapest. Daily News, Budapest, 1969. jan. 14.

6 l.

Czóbel Béla

Született 1883-ban: Bonnard stílusára emlékeztetnek olyhoz művei: tájképeket, kompozíciókat alkot.

Daily News, Budapest, 1968. szept. 24.

„jéltelen": „Art in Szentendre.

6 l.

Czóbel Béla

Martyn Ferenccel együttesen mutatja be műveit a bpesti Frankael Galéria tárlatán, 1934-ben. –

Hárs Éva: Ferenc Martyn. Acta Historiae Artium Acad. Scient. Hung. Bpest, 1968. 3–4 p. 306 l.

Czóbel Béla

az Európa-i Iskola művészcsoport tagja.

Lőrs Éva: Ferenc Martyn. Acta Historiae Artium Acad. Scient. Hung. Budapest, 1968. 3-4 p. 3058.

Czóbel Béla; festő

MDK

Szerepel a szentendrei tárlaton.

—: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 25.

MDK

Czóbel Béla, festő

Szerepel a tárlaton.

–: Megkezdődött a mentendrei hetek eseménysorozata 9.

Népszabadság, Bp. 1970. jún. 27.

Czóbel Béla

"A Czóbel-kiállitás párisi visszhangja" c. beszámoló adja hirül: A francia sajtó -különféle irányzatu lapjai-egyöntetü elismeréssel foglalkozik a nyolcvanhat éves Czóbel Béla párisi kiállitásával. Az Humanité közli a müvész arcképét és ismerteti a müvész pályáját attól kezdődően, hogy 1905-ben a Fauve-isták kiállitásán jelentkezett Matisse-szal, Braque-kal, Dufy-val. Megemlékezik a Párisban, Amsterdamban, Bpesten, Berlinben, Genfben New-Yorkban, Chikagóban rendezett kiállitásairól.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. január 31.
XIV. évf. 5. sz. 6. lap

Czóbel Béla
festő

A szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban az 1969. évi szerzemények hiállitásán szerepeltek művei.

—:—

Művészet, 1970. március – 30 kap.

Czóbel Béla
festő

Kornstok Károly kapcsolatba hozta
a műrisszel a fiatal Nyergesi
Jánost.

Dévényi Iván: Nyergesi János 75 éves
Műrészet, 1970. április – 30 kap.

Czóbel Béla

a „Nyolcak Csoport" - jához tartozó festők egyike.

Szabadi Judit: Set down in black and white. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 29 m. 194 l.

Czóbel Béla, festő

MDK

Szerepel Párizsban a Galliera Múzeumban.

Lukács Teréz: Magyar Letek Franciaországban

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 7

Czóbel Béla, festő

Páriz ban a század elején a magy. müvészkolonia tagja volt. Vele együtt Pór bertalan, Berény Róbert, Tihanyi Lajos, Márffy Ödön és még mások is. Csáky József szegedi szobrász is kapcsolatban volt velük. 140. old

Szelesi Zoltán: Párizsba induló szegedi művészek a század elején 131. old

A Móra Ferenc Múz. Évkönyve. 1969-1. Szeged, 1969
Szegedi Nyomda

Czóbel Béla

Bőgel József: Pesti kiállitási napló. - Alföld, 1966. 17. évf. 12. sz. 73-75.l. Pór bertalan emlékkiállitása a Magyar Nemzeti Galériában; Czóbel Béla gyüjteményes kiállitása Szentendrén, a Ferenczy Károly Múzeumban;...

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

265. l.

Czóbel Béla

A magyar festészetben az ő piktúrája jelzi a halárt Bernáth szerint, ameddig a természetelvű festészet a forzításban elmehet.

Dének Lajos: Modern magyar minné 1, Corvina 1968 119.C

M.D.K.

Czóbel

"A képzőművészet számára Szentendre fogalma kétféleképen érthető. Az egyik értelmezés szerint: szentendrei művész az, aki ott él és dolgozik... a másik értelmezés szerint: szentendrei festő az, akinek munkáin az ott kialakult sajátos szemléletmód és intellektuális töltésü avantgarde hangvétel ismerhető fel. Ennek az avantgardenak első hőse Czóbel, aki nélkül nincs szentendrei tárlat."-irja Perneczky Géza a Szentendrei Festők Tárlatán szereplő müveivel kapcsolatban.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 9. lap

Czóbel Béla

"Gyöngyházszinei"-t elismeréssel emliti meg Szabó György: "Fa és erdő" c. beszámolójában, mely a Mücsarnokban rendezett, "Uj müvek c. kiállitásról szól.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 6.
XV. évf. 13. lap. lo. sz.

Czóbel Béla

neve emlitve

Képzőmüvészet

Vigilia 1969 május
347. old.

Gzóbel Béla

neve említve

– Németh Lajos: Modern magyar
művészet" c. könyvének ismertetése

Képzőművészet

Vigilia 1969 február
131. old

Czóbel Béla

neve emlitve

Képzőművészet

Vigília 1968 december

853. old.

Cóbel Béla

Ferencsy Béni feleségét ábrázoló
pasztellképe kapcsán

Vigília 1968 november
779. old

Képzőművészet

Czóbel Béla

művével szerepel a szentendrei

jubileumi tárlaton – említve

Képzőművészet

Vigília 1968 november

778. old.

Gábel Béla

neve említése

Kampis Antal „A magyar művészet a XIX. és XX. sz-ban" c. könyvének ismertetése

Képzőművészet

Budapest 1963 március
206. old.

Czóbel Béla

Genthon István írt róla

Tír monográfiát.

Képzőművészet

Vigilia 1969 július
492. old.

Czobel Béla

„A mirza" c. Tépe emlitoe

Kapřicuniverset

Vigilia 1969 junius
422. old.

Czóbel Béla

leve emlitve

Vigilia 1969 november

77 f. old.

Képzőmüvészet

Czobel Béla

„Ülő lány fér kabátkában"
c. Zépe szerepel a szentendrei őszi
Táslaton

Képzőművészet

Vigília 1969 november
776. old.

Gzobel Béla

neve emlékve

Képzőművészet

Vigília 1969 október
706. old

Czóbel Béla

neve emlétve

Képzőművészet

Vigilia 1969 augusztus
562. old.

Czóbel Béla

uwe emlékve

Képzőművészet

Vigilia 1969 augusztus
562. old.

Czóbel Béla

művei-vel szerepel a szélesfehérvári Csók István Képtár „Szentendrei művészet" c. Kiállításán

Kiprőművészet

Vigília 1970 január
61. old.

Czobel Béla

neve emlitve

A Képzőművészeti Almanach ismertetése

a 128 oldalon

Vigilia 1970 február

Czobel Béla

több lépe szerepel

szerepel a szentendrei Ferenczy Károly Múzeum új szerzeményeinek kiállításán.

Kiprőművészet

Vigilia 1970 március
100. old.

Gróbel Béla

„Kislányfej" c. képe

szerepel a szentendrei Nyári Tárlaton

Képzőművészet

Vigília 1970
augusztus
561. old.

Czobel Béla

műve szerepel az árvízkárosultak javára rendezett kiállításon, Szentendrén

Vigilia 1970 szeptember
630. dd.

Kegyűművészet

Czobel Béla

neve emlitve

Vigilia 1970
oktober
710. old

Keprömüvszet

Czóbel Béla

Műve szerepel az „Art Vougrois Contemporain" c. kiállításon a párizsi Musée Galliéra-ban

Képzőművészet

Ujvilág 1970 július
489. old.

Czobel Béla

neve cmlitve

Képzőművészet

Viplia 1970 május
344. old.

Czóbel Béla

neve említése

„25 éve szabad szemlélet"

c. cikk a 9. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 december 21

Czóbel Béla

művével szerepel a „Szentendrei művészet" c. Kiállításon, Cséresfehérvárott, a Csók István Képtárban

Pestmegyei Hírlap 1969 november 4
4. old.

MDK

Czóbel béla, festő

Németh Lajos könyvét ismertetve értékeli művészetét a cikk.

Miklós Pál: A modern magyar képzőművészetről 20-25.

KRITIKA, BP.] 1969. március VII/3.

MDK

Czóbel Béla, festő

A Czóbel Béla-kör díjat nyert.

B. Gy.: Díjat nyert az ötnapos 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. márc. 4.

MDK

Czóbel Béla, festő

Herepel a Műcsarnokban.

Haranghozó Márta: A szövetség tárlata 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. március 6.

MDK

Czóbel Béla festő

Új művek c. kiállítás. Műcsarnok.

Rózsa Gyula: Stabil mobil 7.

Népszabadság, Bp. 1971. március 11.

Czóbel Béla, festő

MDK

Czóbel-album már megjelent.

(bé): Corvina a külföldi piacon

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. febr. 16.

Czóbel Béla

művével szerepel a

XI. országos képzőművészeti kiállításon

a Műcsarnokban

Népszava 1968 április 14

7. old.

Czóbel Béla

Czóbel Béla gyűjteménye a
szentendrei Ferenczy Múzeum-
ban van.

Csik Bence Farkas András képei.
Új Tükör, 1978. március 26 - 3. lap.

Czóbel Béla

Méltatás.

Salamon Nándor: Deviczy Iván múgyűjteménye
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

Czóbel „Pipás önarckép" és
Derkovits Gyula gyűjteményben
van.

Salamon Váudor: Derkovits Gyula műgyűjteménye.
Művészet, 1971. április - 2 lap.

Czóbel Béla

Az évek során elkészült – két
változatban – Devényi Iván
portréja is.

Salamon Nándor: Devényi Iván műgyűjteménye.
Művészet, 1978. április – 2 lap.

Czóbel Béla

Sok rajz, grafika jelzi mesterünk termékenységét, s egy 1973-as „Felakt" utolsó periódusának lépikus darabja a Devényi gyűjteményben van.

Salamon Nándor: Devényi Iván műgyűjteménye. Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

Az „Olvasó nő" (1932) a Déryné gyűjteménybe került, valamint a „Kisvárosi utca", a „Pipás önarckép" és több felvétel a 30-as évekből.

Salamon Nándor: Déryné Színháztörténeti Múzeum gyűjteménye Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

A Dévényi gyűjteménybe hívult 1958 táján a Madame Daudet archipe (1933) és egy fekvő női akt.

Salamon Nándor: Dévényi Iván műgyűjteménye
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

Czóbel munkássá gázol bít Devényi Iván. Czóbel és Devényi között az ismeretség barátsággá vált.

Salamon Nándor: Devényi Iván műgyűjteménye, Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

Az első Czóbel kép a Dévényi gyűjteményben egy virágcsendélet volt. Az 50-es években szemelyesen is megismerhedtek szentendrén.

Salamon Nándor: Dévényi Iván műgyűjteménye, Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla

A Déveinyi gyűjtemény csúcsan a művész munkásságának jeles darabjai sorakornak.

Salamon Nándor: Déveinyi Iván mű gyűjteménye
Művészet, 1978. április - 2 lap.

Czóbel Béla, festőművész

Budapesten, a XI. ker.-ben az első kisgalériát nyitották meg ma. – Láthatók itt Czóbel, Hermann, Gontvdry, Rippl-Rónai művek.

TV.-híradó 2.

1977. VIII. 19. TV. 20.50 (Kiné)

Czóbel Béla

„Műterem" o.v. 100x70 cm

Ziziáltási ár: 15000 ft

„Naprafogó csendélet" Vízfestmény 72x60 cm

J. l. j.: Czóbel

Ziziáltási ár: 10000 ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Czóbel Béla (1883-1976)

„Nő piros ban" o.v. 90x70 cm

Kikiáltási ár: 15000 ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Czóbel Béla

Turlános leány o.v. 71,5 x 60,5 cm
J. l. b. : Czóbel
Ziziáltási ár: 16000 ft.

Virágcsendélet o.v. 80,5 x 70 J. l. j. : Czóbel
Ziziáltási ár: 20000 ft

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Czóbel Béla.

„Női akt" Színes kréta 60x44 cm
s. l. j.: Czóbel Kikiáltási ár: 8000 ft

„Önarckép pipával"
Vízfestmény 44,5 x 44,5 cm Védett
Kikiáltási ár: 6000 ft

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Czóbel Béla festőművész

Brummel József ~~[illegible]~~ szobrász Párizsban műkereskedést nyitott. Nagy mecénása volt a magyar művészeknek és a párizsiaknak is. Czóbelnek kétszer rendezett kiállítást, Párizsban.

Művészeti magazin

1977. máj. 26. TV. 21:50 V Gné.

Czóbel Béla, fetőművész

Győrött a Múzeumi Képtárban megnyílt Devényi Iván magángyűjteménjének kiállítása, melyen a művész műve is szerepel.

„Devényi Iván arcképe", 1964. (említve)

(is): Magángyűjtemény a kösönség előtt.

Dalgasok Lapja, 1977. júl. 23.

Czóbel Béla, festő

L.:Bán Béla

-:Kovalovszky Márta:Kinek ajánlja? 14.

Népszabadság, Bp. 1977. ápr. 30.

Czóbel Béla, festő

L: Barsay Jenő

Haraszti Ervin: Akkor is dolgozom, ha 13

Népszabadság, Br. 1977. okt. 16

Czóbel Béla festő M.D.K.

/sz. 1883

Kislámyfej. repr.

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 106.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. p. 196

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Virágcsendélet és Interieur című
képeivel szerepel a tárlaton.

Szabó Julia: A szentendrei festőtelep kialakulása
(Művészet, 1964. január – 44 lap.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Művészete nem köti Szentendrékez,
csupán több időt töltött ott.

Szabó Julia: A szentendrei festészet kiállítása
Művészet, 1964. február - 44 lap.

Czóbel Béla, festő MDh

Drégely László virágszemdélétei
Czóbel Bélát juttatják eszünkbe.

Artur Tivadar: Modern képek között 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. okt. 13.

Czóbel Béla, festő MDK

A 79 éves festőművész az év egy részét Párisban, más részét Magyarországon tölti.

(Három fénykép neutendrei otthonáról.)

—: Műteremlátogatás Czóbel Bélánál 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. szept. 11.

Czóbel Béla

Nagyméretű interieurkel szerepel a Nentendrei művének kiállítása (említve)

Körner Éva: A Nentendrei művészek kiállítása (cikk)
Jelenkor, 1964 II. 164 oldal

Czóbel Béla

Született 1883-ban.
Ma is dolgozó művész, műveiből
ki van állítva

Kozogh Ákos: „Kilencedik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás"

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 7. 1962
129 l.

MDK

Czóbel Béla

Interieur

Csendélet

Aranyi-Kovács E.: Kiáll. Szentendre festészetéről. Népszabadság 1963. nov. 19.

Czóbel Béla

Szőnyi István generációjához tartozik.

A „Nyolcak" egyik vezetője, amely 1909-ben alakult.

Tagja lesz a Fauves csoportnak és 1906-os tárlatukon a „Salon d'Automne"-ban kiállít.

Később a „poszt-Nagybányai iskolához tartozik.

Pataky Dénes: „Szőnyi István"
THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 8. 1962 125-126 l.

MDK

Czóbel Béla

Művészet 1910. 94.l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch 23 1.ó

Czóbel Béla.

Az első párisi tartózkodás idején.

Márffy Ödön beszél kortársairól és koráról.
jegyezte:Somogyi Árpád.1951.

Czobel Béla.

Törzstagja a Magyar Impresszionisták és Naturalisták körének 1908-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Czobel Béla.

A "Nyolcak Köre"-nek tagja.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Czóbel Béla.

Kiállitotta müveit a Belvedere 1924-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Czobel Béla.

A Tamás Galériában kiállitották müveit 1931
ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Czobel Béla.

Kiállitotta müveit a Nemzeti Szalon 1933-ban

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Czobel Béla.

"UJ KÉPEK" kiállitásán részt vett 1909-ben.

Bende J:
a Képzőművészeti egyesületek történetes,kézirat

Czobel Béla.

Részt vett a "Kut " müvészegyesület 1925-ben rendezett kiállitásán.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézira

Czobel Béla.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1927-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Czobel Béla.

A Magyar Impresszionisták és Naturalisták első kiállitásán részt vett a Nemzeti Szalonban.

Törzstag.

Bende J:

a Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Czóbel Béla, festőművész

a kiállítás bevezető része a nagy elődök – Czóbel Béla, Holló László, Frank Frigyes – előtt való tisztelgéssé vált, – ma. mar a kiállított festmények életművüket reprezentálja.

A. J.: A Magyar Nemzeti Galéria Tizedik Csoport kiállítása.
Pesti Műsor, 1978. szept. 27.

Czóbel Béla, festőművész

Nagybánya Vásárhely, a gödöllői telep és a Párizsból érkezett „Nyolcak" voltak képzőművészetünk megújítói a XX. sz. elején, az 1910-es években. A művek itt maradtak, de az alkotók sorjában meghaltak – a művész is itt hagyott bennünket. Csak Remsey Jenő maradt itt közöttünk.

(v. i.): Remsey Jenő kiállítása.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. ápr. 30

Czóbel Béla, festő

L.:Csák István

dr Steiner László:Festészet a bél egeken
Élet és Tudomány,Bp.1977.máj.13.

606.
XXXII/19.

Czóbel Béla festőművész

a budai Várban, a Történeti Múzeum-ban megnyílt a „30 év magyar művészetéből" c. kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei.

Láttuk, hallottuk.

1977. VI. 06. Petőfi 11:38 (Kiné)

Czóbel Béla

Harminc év magyar müvészetéből rendeztek kiállitást a Történeti Muzeumban "Képek, szobrok" cimmel. Vadas József: "Képek és szobrok, uj arányokkal" c. beszámolójában felsorolja az ott szereplő müvészeket a tárlaton bemutatott müvekkel együtt.
A jelentős arányu kiállitáson résztvevők nevét a cikkben feltüntetett sorrendben következnek: Bernáth Aurél, Szőnyi István, Ferenczy Béni, Pátzay Pál, Mikus Sándor, Kokas Ignác, Lakner László, Czóbel Béla, Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Bálint Endre, Kerényi Jenő, Somogyi József, Kondor Béla, Csernus Tibor, Orosz János, Martyn Ferenc, Deim Pál, Korniss Dezső.
Fenti cimü Vadas-kritikát lásd: Bernáth Aurél nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. aug. 13. XXI. évf. 33. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

A Bartók Béla ut 32. sz. alatti Galériában Csontváry Kosztka Tivadar, Rippl-Rónai József, Czóbel Béla, Hermann Lipót, Uitz Béla, Domanovszky Endre és Kerényi Jenő alkotásainak kiállitását augusztus 19-től, a Nemzeti Galériában Borbély László festőművész kiállitását augusztus 16.-től, A Balmazujváros-i Helytörténeti Muzeumban Papi Lajos szobrász kiállitását szeptember 4,-ig tartják nyitva, -mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. aug. 2o.
XXI. évf. 34. sz. 8. lap.

Czóbel Béla, festő

L.:Bálint Endre

Bodri Ferenc:Müvészeti könyvszemle 910-913

Jelenbar Pécs, 1977. okt. XX/10.

Czóbel Béla, festő

L.:Kassák Lajos

Vas István:Szentendre 15-28.

Látóhatár,Budapest,1977.május

Czóbel Béla, festő

L.:Thorma János

Heitler László:A műgyűjtő alkotása 9o7-9o9
Jelenkor, Pécs, 1971. okt. XX/1o.

Czóbel Béke

Miltatás.

Szekely Andras: Alkotók a XI. kerületben.
Tükör, 1977. óltóbes 2-3 lap

Czóbel Béla

Bár a művész már nem lakója a kerületnek, művelt a tárlatos bemutatták.

Szikely András: XI. kerületi művészek kiállítása.
Tükör, 1977. szeptember 11 – 3. lap.

Czóbel Béla

Czóbel Béla a Szinyei Társa-
ság tagja lett 1947-ben.

Rózsa Gyula: A „római ak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Gróbel Béla

Emlékbe

Thorma János centenáriuma Magyar Nemzet Bp. 1970. jul. 12.

Gobel Béla
önarcképe

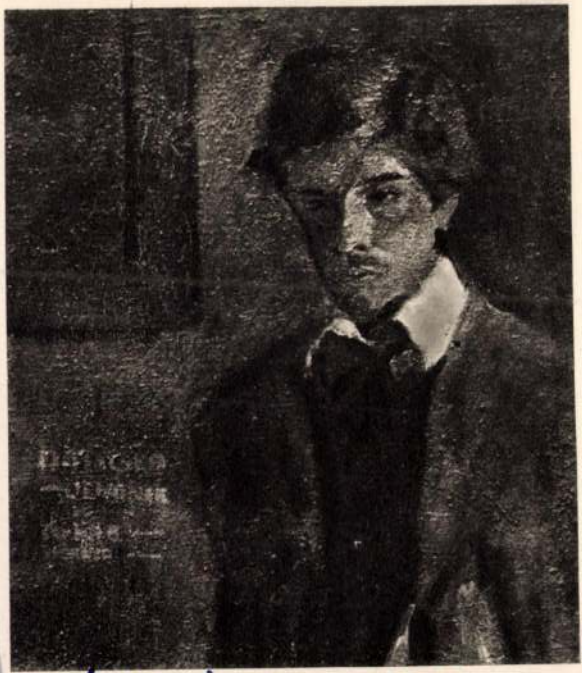

3 Művészet 1963 febr
6 cap

edéket foglalkoztatta a természeti valóság
etőségeinek alkalmazása. Velük egy időben
l függetlenül keresték az ember és a környe-
képi megjelenítésének módját, így többek
szló, Fényes Adolf vagy Kernstok Károly,

első tanítványok köréből valók —, akik hamar e
bányától, mint Czóbel Béla, mert ott már a százac
derekán sémákká kezdtek merevedni a természetfe
még botrányokat felkavaró eredményei. Voltak m
nek Nagybányához tartozását a vezető mesterek s
teni: Réti poszthumusz könyvének kéziratos, n
jegyzékében kérdőjelesen szerepel például Kosz
nagybányaiak „köre" vitatható. De ami a mozgalc
nak, tanításra méltónak, és — a későbbi kulturális
dolva — tanítható nak bizonyult, az végülis főisko
lánosult, előbb Ferenczy Károly, majd Réti Is
végül a Lyka Károly nevéhez fűződő, és nagyré
vel megvalósult 1920-as főiskolai reformban.

A nagybányai tapasztalatok szervezett tanítás
két világháború között, Lyka, Réti és egyes r
nemzedékhez tartozó nagybányaiak jelentős k
politikai tevékenysége, az irányításukkal megjele
szet, a korszak legfontosabb képzőművészeti folyó
örökség őrzésére vállalkozó Színyei Társaság, a
télyesebb művészeti tömörülése — mindez elős
hagyományainak továbbélését, folyamatos hat
sét. Mély történeti és társadalmi okai van
nagybányai örökség ilyen szervezeti feltétel
hatékonyan élhetett a két világháború közöt
A Festőiskola fő tendenciáira szűkített hagy
találhatott a korszak fiatal művészeiben. A
természetfestés nagybányai diszciplinája leh
hogy a fasizálódó, majd fasiszta társadalom ell
te, a társadalmi környezet adta nyomasztó éle
a szubjektív hangulat képi kivetítésének útját
tett „külön világukkal" védekezzenek az eler

Czóbel Béla

Czóbel Béla szentendrei portré-
szobrát Varga Imre alkotta.

— : Köztéri munkák.
Művészet, 1977. november – 48. lap.

Czóbel Béla, festőművész.

A gyűri Múzeumi Képtár jak.- és ang.-ban rendezi meg Dévényi Iván esztergomi tanár magángyűjteményének kiállítását. A gyűjtőt baráti szálak kötötték jelentős mestereinkhez: Kassák, Czóbel, Bálint, Barsos, stb.

A művésztől huszonál több festménye között ott van a „Madame Daudet portréja", a „Normandiai kisváros" és a „Pipás önarckép", több akt. (emlitve).

Salamon Nándor: Magángyűjtemény-közszemlén.
múzeológus

Élet és Tudomány, Budapest, 1977. jul. 15.

Czóbel Béla.

2

26. Női fej o. papír, 40x50 cm
jlj. Czóbel ltv. MK 72.44.

45. Csendélet o.v. 66,5 x 58 cm
j.fj: Czóbel MNG lebét

A XX. y. magyar festészete a műtoli Zeptaiban
– Katalógus –

Czóbel Béla (1883-197 1

1902-1906 Között ugaranta Nagybányán,
1902-1903-ban Münchenben, 1903-1904-ben Párizsban
a Julian Akadémián tanult. 1905-ben a Fauves-csoport
tagjaival együtt állított ki a Salon d'Automne-ban.
A MIÉNK, majd a Nyolcak csoport alapító tagja. Hosszú
ideig Párizsban élt. Kossuth díjas, kiváló művész.

A XX. ~~mag~~ sz. magyar festészete a műtoli Képtárban
- katalógus -

Czóbel Béla, festő

L: Baresay Jenő

Harangozó Márta: Baresay-múzeum kentendrén 2.

Esti Hirlap Bp. 1978 ápr. 2.

Czóbel Béla

Szerepelt a Ferenczy Muzeumban Szentendrén megnyilt tárlaton.

... „Czóbel Béla utolsó éveiből való remekei viszont már a francia piktúra modern harmóniáit oltották

házai talajba, így hoztak érett, izekben, zamatokban gazdag gyümölcsöket.

Magyar Hir ap 1978 -~~54-89-8~~

Wagner: Szentendrei festészet

Czóbel Béla

Szentendrén található Kovács Margit
és Czóbel Béla művészetének gazdag anyaga.
Ezt követi most Barcsay Jenő muzeuma

Magyar Hirlap 1978-93-6
Végh-Alpár: Ma nyitják meg Barcsay eletmüvének
állandó tárlatán

Czóbel Béla (1883 - 1976)

„Virágcsendélet" Vászonfestmény 75 x 60 cm

J. l. j. : Czóbel

Kikiáltási ár : 10000 Ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Czóbel Béla

"Magyar művészet 1945-49" cimmel rendezett kiállitást a székesfehérvári Csók István Képtár.
Vadas József: "Magyar művészet ahogy volt" cimmel ismerteti a tárlaton szereplő művészeket és alkotásaikat:
Bálint Endre, Bán Béla, Barcsay Jenő, Bencze László, Berda Ernő, Bernáth Aurél, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Domanovszky Endre, Domján József, Ferenczy Béni, Gádor István, Hantai Simon, Háy Károly László, Kaesz Gyula, Kassák Lajos, Kerényi Jenő, Koffán Károly, Kondor Béla. A nevek folytatása a -2-es sz. cédulán következik. Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5. XXI. évf. 45. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

Folytatás az -1-es sz. céduláról:
Korniss Dezső, Kozma Lajos, Kurucz D. István, Mikus Sándor, Pátzay Pál, Somogyi József, Szabó Iván, Szabó Vladimir, Szalay Lajos, Szántó Piroska, Szentiványi Lajos, Szőnyi István, Vajda Lajos, Vilt Tibor.
Vadas József beszámolója rámutat az egyes képzőművészeti csoportok közös kapcsolatára, az életpálya során megtett utra, egy-egy művészeti vonatkozásu nézeteltérésre, vagy vitára.
Vadas József kritikáját lásd: Szőnyi István nevénél.

Élet és Irodalom, Bpp 1977. nov. 5.
XXI. évf. 45. sz. 12. lap.

Czóbel Béla, festő

L: Ma: 1.

Czóbel Béla: Két fiú akt

Műmellékletek 2

Jelenkor, Pécs, 1978. febr.

XXI/2

Czóbel Béla, festő

L.: Gróh István

Dévényi I.: Egy jubiláló Corvina-sorozat 50-51

Jelenkor, Pécs, 1978. január XXI/1

Czóbel Béla, festőművész

Ország Lili néhány képe jelenleg is látható a Történeti Múzeum kiállításán olyan mesterek között, mint Borsos Miklós, Czóbel Béla és még többen is.

Láttuk, hallottuk.

1977. jul. 24. Pétofi, 11:50 D.

Gróbel Béla, festőművész

Balatonbogláron, az egyik kápolnában rendezték meg a művész kiállítását

Rádiónapló

1974. VIII. 11. Petőfi 14,00 | ½ h.

Ozábel Béla festőművész

a BM 43 őszi tárlatán szerepelnek a művész alkotásai.

Déli Krónika.

1977. szept. 10, 12.00 Kossuth

Czóbel Béla

Több éves előkészület után az egykoru európai problematika képviselőjeként szerepelhet a párizsi tárlatokon.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 24.o.

Czóbel Béla

8 Czóbel Béla: Madame Daudet.
olaj vászon, 54x45 cm, 1933

Salamon Nándor: Dévényi Iván mügyüjteménye.
Müvészet,1978.április - 2.old.

Czébel Béla

A művész műtermébe, Fruchter ajánlásával érkezett Deveinyi Iván.

Salamon Nándor: Deveinyi Iván mű gyűjteménye. Művészet, 1978. április – 2. lap.

Czóbel Béla MDK

szerepelt a szentendrei kiállitáson.

Prukner PÁL: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás.
Pestmetyei Hirlap. 1963. máj. 12.

Czóbel Béla MDK

szerepelt a Ferenczy Béninek és "körének" szentelt kiállitáson a bécsi Künstlerhausban.

hg.: Die impressionistische Schule von Nagybánya. Arbeiter Zeitung 1963. máj. 3.

Czóbel Béla

szerepelt a Ferenczy Béni és kortársai műveiből rendezett kiállításon a bécsi Künstlerhaus-ban.

K.S.:Die Palme gebührt den Schüler.
Béni Ferenczy und Zeitgenossen in Wiener Künstlerhaus.
Die Presse. 1963. máj. 5.

MDK

Czóbel Béla, festöm.

Csendélet. Repr. Olf.

Fruchter Lajos gyüjteményében.

Magyar Müvészet. 1933. 52.l.

Czóbel Béla, festő MDh

Ferenczi bénivel együtt
állít ki bérben.

—: Kis hirado 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. ápr. 23.

Czóbel Béla, festő M D4

Hangfelvétel őrzi emlékezéseit.

-d-: Czóbe István ...

.. hangja 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. ápr. 23.

Czóbel Béla

Akt.

Rajz, reprodukció.

Jelenkor, 1964 8. szám, 721. lap.

A

MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

CZÓBEL BÉLA

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1958 SZEPTEMBER HÓ 6-ÁN, SZOMBATON 13 ÓRAKOR

NEMZETI SZALON BUDAPEST, ENGELS-TÉR

Fk. Luzsicza Lajos 7045 m Minőségi-ny. Fv. Draschitz R.

MDK

Czóbel Béla

szerepelt a soproni városi tanács és a Mücsarnok közös rendezésében megnyilt /XXX/ kiállitáson.

"Gondolkozó leány"

"Női fej"

(radó): Porté- és fejtanulmányok. Kiállitás Sopronban.
Kisalföld 1963. jun. 1.

MDK

Czóbel Béla

Nagybányán tanult, s huzamosabb ideig tartotta az összeköttetést a kolóniával.

Réti: Nagybányai művészek.

Nyugat, 1924.Márc.16. 4o2.lap

Czóbel Béla, festő

MDK

1963. szept. 4-én 80 éves.

— : Évfordulók

Hátsó-külső-borító

A Könyv, Bp. 1963. augusztus III/8.

Czóbel Béla, festő MDK

Fényképe és néhány sor alakjáról, egyéniségéről.

D. Fehér Zsuzsa: Kis képeskönyv nagy művészeinkről 16-17

A KÖNYV, Bp. 1963. július III/7

Czóbel Béla festő M.D.K.

Avenue du Maine / 1925/

M.A.A.: Francia kritika Czóbel Béla párizsi kiállításáról
Magyar Nemzet 1964. április 18. 4.1 .

Czóbel Béla festő m.D.V.

A piros ruhás lány.

1904-1914 között résztvett Párizsban az avant-garde mozgalmakban., majd csatlakozott a németországi BRÜCKE és SECESSIO csoporthoz.

Egy műgyüjtő portréja. / 1921/

Magyar Nemzet 1964. április 18. 4.1. /.

Czóbel Béla festő M.D.K.

80 szül tésnapján kiállitása a párizsi Zak

Mücsarnokban .

Szentendrén készült képeit i bemutatja .

11. párizsi tárlata egy hónapig tart nyitva.

Megnyilt Czóbel Béla kiállitása Párizsban

Magyar Nemzet 1964. március 7. 4.l.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Kossuth-díjas

Március 5-én nyilik meg kiállitása a párizsai Galerie Zak-ban.

A 80 éves mesternek sorrendben ez a 24. kiállitása /11 Párizsban 3-3 Budapesten és Berlinben, 1-1 New Yorkban, Valenciában, Genevában, és Chicagóban volt/

Nő a tükör előtt. repr.

Ülő akt. repr.

Fest megyei H irlap 1964. március 1. 8.l.

Czóbel Béla kiálli tása Párizsban

MDK

Czóbel Béla

Czóbel Béla két képe volt kiallitva a berlini Secessio helyiségében rend.kiallitason.Megnyilt 1910.febr.5.-én.

Petrovics Elek: Hazai krónika.

Művészet, 1910. 218-222.lap

Czóbel Béla festő M.D.K.

Műve a kiállításon

Csendélet

Gábor István: Országos képzőművészeti kiállítás Szegeden

Magyar Nemzet 1964. augusztus 12. 4.1

Czóbel Béla festő M.D.K.

Münchenben kezdte tanulmányait.

1904-ben Párizsba ment.

1905. művei kiállitva egy párizsi szalonban.

1907. első önálló kiállitása Párizsban.

1914-1919 között H ollandiában élt,

majd Berlinben telepedett le néhány esztendőre.

1924-ben jött haza.

Pest megyei H irlap 1963. május 19. 5.1.

./.

Czóbel Béla

A Petrő-gyűjteményben lévő képei kiállítva a Herman Ottó múzeumban.

emlékezés.

Napjaink, 1963, 8. szám, 4. lap.

Czóbel Béla

A párizsi Zak műcsarnokban megnyílt ünnepi kiállítása, amit párizsi barátai rendeztek 80. éves születésnapjára.

emlékezve.

Népszava, 1964 március 7. 4. lap

Fénykép

Magyar Foto: GK 31028/1-46
FL 31028/6-27

Hegedűsné.

Czóbel Béla otthonában...

1953. X. 28.

Neg. van

Czóbel Béla festő M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Pruknor Pál: IX. Megyei Képzőművészeti Kiállitás

Pest megyei Hirlap 1963. május 12. 4.1.

.

Czóbel Béla

Munkáit a Műcsarnok
eljuttatta a nagykőrösi
Szentistvánba.

emlékre.

Napjaink, 1962. 3. szám, 8. kép.

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5446 Kerényiné

Czóbel Béla: Párisi részlet
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy. Képt.: 5448 Kerényiné

Czóbel Béla: Fiu labdával.
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy. Képt.: 5444

Kerényiné

Czóbel Béla: Virágcsendélet.
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5445 Kerényiné

Czóbel Béla: Párisi utca.
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5443

Kerényiné

Czóbel Béla: Interieur
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5441

Kerényiné

Czóbel Béla: Tájkép
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5440 Kerényiné

Czóbel Béla: Gyümölcs csendélet
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5439 Kerényiné

Czóbel Béla: Szentendrei táj
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5438 Kerényiné

Czóbel Béla: Gyümölcsök kék abrosszal.
festmény

P etrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5447,5442. Kerényiné

Czóbel Béla: V örös kendős lány.
festmény

Petrás foto.

Czóbel Béla festő M.F.K.

Részt vett a kiállításon

Prukner Pál: Ix. Megyei Képzőművészeti kiállitás

Pest megyei Hirlap 1963. május 12. 4.l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

K.A: KUT kiáll. Pesti Napló,1936.febr. 23. 12 l.

MDK

Schöbel Béla, festő

A BÁV. nyolcadik aukciójára 50 értékes kép, köztük Schöbel-kép is érkezett.

— : Hír

10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 30.

MDK

Czóbel Béla

"Fehérblúzos nő" olajfestmény
"Lila csendélet" "
"Folyóparti városrészlet" "
"Női fej" "

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

Czóbel Béla, festő MDK

1919 után visszatért a természetelvű ábrázoláshoz.

Artner Tivadar: Műgyűjtők Kinczei a Galériában

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 31.

MDK

Czóbel Béla, festöm.

egy kis képe- bár szép a kép fojtott, borus tónusa- kevéssé reprezentálja.

Ernst Muz. kiáll. -i.- A KUT III.nagy kiáll. -a.
Dunántul.1926.ápr.7. 6.l.

MDK

Czóbel Béla

"Lányfélakt"	szines	krétarajz
"Női félakt"	"	"
"Virágcsendélet"	"	"

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Epest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

Fénykép

Magyar Foto: GR 31028/45, 34, 18, 29, 17, 16 Hegedűsné

Szóbel Béla otthonában

1953. X. 28.

Neg. van

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Czóbel művészete máshol gyökerezik,
de azért ez adja számára a témát,
a szentendrei táj.

Miklós Pál: Szentendrei festők tárlata
Élet és Irodalom, 1963. október 26- Pap.

Czóbel Béla, Jestő MDh

Kilenc rézkarca a Nemzeti Galéria tulajdonába került.

–: Pigalle Ámora a Ligetben 2. l.

ESTI HIRLAP, Bu. 1962. márc. 3.

Czóbel Béla festő M.D.M.

/1883-

Külföldön él ,de gyakran hazalátogat.

1903--4. év. párizsi tanulmányok, utána Nagybányára megy.

Kernstokhoz csatlakozik, s két nyarat Nyergesujfalun az ő társaságában dolgozik.

Tagja lesz a "Nyolcak" csoportjának.

Körner Éva: Magyar művészet a két világháboru között Bp. 1963. 37.l. ./.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Rendszeresen kiállit Párizsban a fauve-okkal

Az első világháboru után berlini tartózkodás kivételével Párizsban él, a tavaszi nyári időszakban Magyarországon.

Muzsa .1930. repr.

Körner Éva: Magyar művészet a két világháboru között Bp. 1963. 37.1.38.1.39.1.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Eddig összesen 19 önálló kiállitást rendezett.

5 Budapesten, 7 Párizsba n,3 Berlinben,1-1 New-Yorkban Chicagóban, Velencében és Genovában

Késő ősztöl kora tavaszig Párisban dolgozik, az év többi részében Szentendrén

Felesége Modok Mária festő.
Szentendre /repr. Akt vázával /repr.

Prukner Pál: Alkotómühely Czóbel Béla

Pest megyei Hirlap 1963. május 19. 5.1.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Szentendrei utcarészlet.

Sz.E.:Képtárlaton az eszpresszóban

Pest megyei Hirlap 1963. junius 12.1.1.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Művei a szentendrei Művész eszpresszóban

Sz. E.:Képtárlaton az eszpresszóban
Pest megye H irlap 1963. junius 12. 1.1.

MDK

Czóbel Béla

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 21. 8.l.

MDK

Czóbel Béla, festöm.

Petrovics jelen volt a szürizésen.
Párizsi KUT tag uj forma megoldásra törekszik
állapitja meg Petrovics Cz.B.-ról.

Petrovics jugoszláv államtitkár véleményéből...
KUT. 1927. II.évf. 1.sz. 15.16.1.

MDK

Czóbel Béla

Dutka M.: XX. századi művek a bpesti magángyüjteményekből a Nemzeti Galéria uj kiállitásán. Magyar Nemzet 1963. jul. 7. 8.l.

Czóbel Béla

30-31. Csendélet, olaj
Törökvölgy, "
Cigánylány, "

KUT kiáll. N.Szal. 1940. nov. 2 1.

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun.

1.

Czóbel Béla

Akt, olaj
Őszi táj, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov. 2 l.

MDK

Czobel Béla

a nagybányaiak közt

Vigilia,1955.dec. XIX.évf.12.sz. 664.l.-Dévényi Iván: Réti István könyve a nagybányai művésztelepről.664-667.l.

Cornel Codrián

Tolonsvári festőművész
– emlékve

Karácsony Emmy: Virághegy
Kriterion Bukarest 1974

130. old.

Cyranski Mária

Szobrászművész

Duna újváros terén helyezték el „Hajnal" szobrát

Magyar Hirlap 1973 X. 289

Gyarmathi Mária

Szobrász

Kiállítás Miskolcon

Magyar Hirlap 1973 XI 30?

Czóbel Béla

„Stobalelső" 1948 Olaj 91x73cm

11. kép

Kritikák és képek Bp,Corvina 1976.

Göbel Béla

más szellemi tájak felé viszik a szemlélőt, mint amelyen a kiállitott müvek sokasága elfekszik.

Bálint Endre:Uj Mücsarnok felé
A Szinyei Társasaág lo.kiállitása a Nemzeti Szalonban
Kritukák és képek Corvina Bp.1976. 85.old.

Gábel Béla

neve említve Bernáth Aurél "Az absztrakt művészetről" A Szinyei Társaság és művészetünk útja /1947/ c.cikkben a 71-78.old.-on.
/A múzsa körül Bp.1962.172-186.old./

Kritikák és képek 1976.Bp.Corvina

Czóbel Béla (1883-1976)

„Virágcsendélet" o. Zanton 100 x 72
S. l. j. Czóbel
k. ár: 12000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Czobel Béla

„Fiúfej" o.v. 44 x 36 J.f. j. Czobel

1. ár 12000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Czóbel Béla

„Virágcsendélet" o. v. 43 × 34,5 cm

1. ár 7000 Ft.

BÁV 41.Képaukció Budapest 1976 december

Czóbel Béla

Modell o.v. 57 x 48,5

1. ár: 14000 Ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Czóbel Béla (1883-1976)

Almát Gelier Sálon

o.v. 27 x 41 S. l. j. Czóbel

k. ár: 8000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Murádin Jenő:

CZÓBEL BÉLA - nálunk.

Utunk, XXXI.évf. 18./1427./sz. 1976. márc. 5.

Czóbel Béla, festő

L.:Szőnyi István

Salamon Nándor:Magángyűjtemény - közszemlén 890.
...et és Tudomány,Bp.1977.jul. 15. XXXII/28

Czóbel Béla festő

Megemlítve.

Lipták Pál: Miklós István művészetéről 88-90.

Új Auróra, Békéscsaba, 1976 8 sz.

Kmetty János és Czóbel Béla MDK
festőm.-k.

Két ellentétes hatás. Kmetty nem ismeri az érzé-
kiségnek azt a viharait, mint Czóbel. Kmetty művésze-
zete nem magával sodró mint Czóbelé. Lírája fino-
halkan csendülő. Minden egy kissé halványan finom-
má vált.

Farkas Zoltán: Kiállitások. - Nyugat. 1931. febr.16
275.1.

Kmetty János kiállitása a Tanácsgalériában.

Czóbel Béla, festő MDK

Erős szálak fűzték Nagybányához.

-r-r: ... a kor lelke mozdult bennük ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. jan. 7.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

~~[illegible]~~ Szentendrével teljesen
összeforrot és ez művészetén át-
világlik.

Péter Imre: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus – 40 lap

Szőbel Béla festő

A román mester sokban emlékeztet Szőbel Bélára.

—r—r: Lucian Grigorescu kiállítása

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 29.

M.D.K.

Czóbel Béla

festő

A párizsi zak galériában tartott
tárlatot 80 éves születésenapján.

—: A magyar kultura külföldön
Élet és Irodalom, 1964. április 18. — 4 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

„Leányka" (repro)

A borítólapon
Művészet, 1964. augusztus.

Czóbel béla, festő

MDK

Márc. 5-én a párizsi Zak-Műcsarnok-ben, a magyar művész 80. születésnap-jára megnyílt Czóbel béla ünnepi kiállítása.

—: Kulturális Lírek

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 7.

Czóbel Béla

festő

M.D.K.

A Galerie Zak-ban
gyűjteményes kiállítást
rendezett.

—: Hírek

Művészet, 1964. junius – 45 lap.

MDK

Czóbel Béla

Murányi-Kovács E.: Csendes ünnep a Nemzeti Galériában. Népszabadság 1962. jan. 17. 9.l.

Czóbel Béla, festő

MDK

A 80 éves festőművész párizsi jubileumi kiállítására alkalmából a párizsi Magyar Intézet fogadást adott a művész tiszteletére.

—: Hír

18.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 22.

Czóbel Béla M.D.K.

festő.

Évtizedek óta a telet Párizsban tölti és az év tölbi részén szentendrén él. 1964-ben Párizsban a Galerie Lak-ban rendezett tárlatot, ahol 40 festmé-nyét, néhány akvarelljét is rajzát, mutatta be, 80-ik szülletése napján

Haits Géza: Czóbel Béla szentendrei műtermében

Művészet, 1964. augusztus – 26 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

19 éves korában Nagybányára
kerül Iványi Grünwaldhoz,
majd a müncheni akadémián
folytatja tanulmányait. 1904-ben
Párizsba kerül. Majd 5 évet, Hollan-
diában tölt. 1919 után 6 évig
Berlinben él.

Haits Géza: Czóbel Béla szentendrei műtermében
Művészet, 1964. augusztus - 26 lap.

Czóbel Béla
festő

M.D.K

1925-től újra Párizsban van és
itt készültek a „Mirsa", a „Műterem"
a „Virágcserép szobor állványon" a
„Piroskendős lány" és még sok más
kép. A második világháloni alatt
Szentendrén élt, ott készült a:
„Női hát", az „Ülő lány"

Haits Géza: Czóbel Béla szentendrei műtermében
Művészet, 1964. augusztus – 26 lap.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Ujabb képei: Csendélet chiantis üveggel", „Vörös blúzos lány", „Lány lila ruhában" – Tavaly készült képe a „Merei virágcsokor", uj alkotása egy „Leányportré." — „Nő a tükör előtt" (repro)

Haits Géza: Czóbel Béla szentendrei műtermében
Művészet, 1964. augusztus – 26 lap.

Czóbel Béla, festő MDK

Kiváló népségű csendélettel szerepel.

Murányi-Kovács Endre: Országos Képzőmű-vészeti Kiállítás hegeden 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1964. aug. 15.

Czóbel Béla

[illegible]

Nö: fej (repró) cojt, repró

Melczkov, 1964, 5 n. 451, 52 old.

Czóbel Béla.

1964 ápr.: Kiállítása volt a párin.. Zak galeriában.
Ez volt a 11. önálló kiáll.:
A első 1907 ben a Weill galeriában.
A „Fauve" morgalomhoz tartozott hosszani kiállításán csendéletek, inderiensök, aktok, pesztek szerepeltek

D. 1. Czóbel Béla kiállítása

Jelenkor, 1964, 5 sz., 451 old.

˘zóbel Béla festő M.E.K.

Művei az V. szegedi nyári tárlaton

Kppló

Magyar Nemzet 1964. julius 21. 4.l.

MK

Czóbel Béla

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállitás.
Tiszatáj 1964. szept.

Czóbel Béla

A Győri Műcsarnok termeiben rendezett kiállitását julius 26.-án nyitják meg,-közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juli. 2o.
XVIII. évf.29. sz. 8. lap.

CZOBEL BÉLA, festo

Székesfehérvárott, Előadás és hangverseny "A XX. század magyar művészete" Kiállítás-sorozathoz.-1969. november 12-én Dövényi Iván előadást tartott: Czobel Béla festészete címmel. 174.old

FITZ JENŐ: Jelentés a Fehérmegyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.-Előadások 170-174-old

ALBA:REGIA, Az István Király Múzeum Evkönyve XI. 1970.--1971. Székesfehérvár

Czóbel Béla festőművész

Több alkotó kimaradt a felsorolásból, mert az író nem talált megfelelő „skatulyát" a számukra. Ezt történt a művésszel is.

Vadas József: Képző- és iparművészeti kultúránk.
Ifjú Kommunista, Budapest, 1943. szept. 71. old.

Csábel Béla

a békéscsabai múzeum ez évben vásárolt a művész albumaiból.

R. Y.: a csabai múzeum és a képzőművészet
Békés m. Népújság, 1943. okt. 14.

Czóbel Béla festőművész

az 1974. évi naptárak közül egyik képzőművészeti naptáron alkotásainak reprodukciója látható.

Békés István: Naptárak búradása.

Ország Világ Budapest, 1973. nov. 14.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész Nagykőrösön a művelődési ház kiállítótermében vasárnap zárult a művész kiállítása.

K.L.: Ez kiállítások mzílnak a jövő vasárnap.
Pestmegyei Hírlap, 1974. ápr. 23.

Czóbel Béla festőművész

a szentendrei Szamárhegyen kóborolt és festett a művész

Szántló Imre: Padlásszobám.

Pestmegyei Hírlap, 1973. okt. 7.

٦٣٤
٢٠١٥/١٢

Gróbel Béla

a Képzőművészeti Alap Kiadó vállalata a 90 éves művész 13 festményének reprodukciójából diszes falinaptárt hoz forgalomba.

Naptárak 1944-re.

Magyar Hírlap, 1943. okt. 1.

Czóbel Béla

Neve említve.

Heitler László: Vedres Márk 14p.

Czóbel Béla

z pentendrei festők nesztora

Csekc Károly: Dunakonyar, Budapest,

1973. 139 l

241

Csóbel Béla
festő

Csóbel Béla „Akt kompozíció" –
ja kiállításról.

Szabó Julia: Muzeumi séták.
Művészet, 1973. november - 12.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla 13 festményének reprodukciója szerepel fali naptárhent.

Gy.: A naptár-műfaj
Nők Lapja, 1973. dec. 15-23 oldal.

Czóbel Béla
festő

„Ülő paraszt"
" (repro)

Gy.: A naptár-műfaj
Nők Lapja, 1973. dec. 15 – 23 oldal

Czóbel Béla
festő

Sárga csendélet (részlet)
(repro)

A boritón.
Müvészet, 1973. december

Czóbel Béla
festő

Jelentős művekkel szerepel a
művész a Miskolci Képtárban.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december - 21 oldal.

Gróbel Béla
festő

Méltatás.

Duma Éva: Miskolc grafikusai.
Művészet, 1973. december - 12 oldal

Czóbel Béla

Művel szerepel az „In memoriam Kassák" ciklusban.

[Losonci Miklós: A Kassák-emlékház gyűjteménye; Műgyűjtő, 1983/4. sz. 19. l.

Czóbel Béla

1907-ben önálló kiállítása Párizsban.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. Bp. 1973. 17 p.

Czóbel Béla

Neve említve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. Bp. 1975. 17 p.

Czóbel Béla

Katonai cigánysor. 1931. olaj, vászon. 65 X 80 cm.
1955 óta a M. Nemzeti Galéria tulajdona.
(színes nyomó)

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában.
Bp. 1973.

19. kép.

Czóbel Béla festőművész

A nagybányai festőművészek a Somogyi Képtárban megnyílt kiállításon a művész alkatásai az első nemzedéket követők művei között szerepelnek.

Horányi Barna: Nagybánya nemzedékei.
Somogyi Néplap, 1974. ápr. 4.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész.

A nagykörösi Arany János Művelődési Központban halvap nyílik meg a művész kiállítása.

Szombat délelőtt.

1974. márc. 30.

Czóbel Béla

Alighogy a szabadban való festés, meghonosodott hazánkban, a nagybányai festőiskola letelepedése, után még 10 év sem telt el, amikor az újítók szerkezetesen kezdtek képet komponálni. A képzőművészet élére a „Nyolcak" kerültek, a csoportnak tagja volt a művész.

Pogány Ö. Gábor: Kernstok Károly centenáriumán.

Népszava, 1974. máj. 19.

Czóbel Béla

a Magyar Impresszionisták és Naturalisták körének tagja.

Bjerza László, Bjernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13358

7591

Gábel Béla

az 1909-ben alakult „Nyolcak" művészcsoportnak tagja.

Benza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest lexikon, Budapest 1973. 133.l

869l

Gyóbel Béla

az Európai Iskola tagjai közé sorolta
volna a mesterét.

Nagy Zoltán: Looking back at the European School. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 55. p.

1881

MDK.

Czóbel Béla

Kiállítási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

MDK.

Czóbel Béla

Kritika

Uj Szó 1966 okt.21.

MDK

Czóbel Béla

Szentendrei táj, akv.-kréta

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

Tött-hipe szerepel az esztergomi
Balassa Bálint kiállításán. Ki-
emelkedő alkotása az 1932-es
„Olvasó nő" és egy szénrajz Kernstokról.

Devényi Iván: Kiállítás Esztergomban...
Művészet, 1966. december - 48 kep.

MDK

Czóbel Béla

Csendélet, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Műcs. 1962. 12.l.

MDK

Czóbel Béla

Nyergesi János festőművész kiáll. Fényes A. terem
1963. febr.

MDK

Czóbel Béla

Sugár Gyula kiáll. 1962.máj. Fényes A.terem

MDK.

Czóbel Béla

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 okt.

Czóbel Béla, festő

Júl. 26-án Győrött nyílik meg kiállítása.

— Ifjúsági zenei tábor, néptánc fesztivál, karnagyok találkozója 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 18.

Czóbel Béla, festő

Egyik művét a festménysor c. sorozatban örökíti meg a Magyar Posta.

bélyeggyűjtés

— : Mi várható?

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 17.

160.

Czóbel Béla

Pésti vett az Europai Iskola
1973-ban Székesfehérvárnak
rendezett kiállításán
Dévényi Iván cikke

Vigilia 73/12 854-o.

Czóbel Béla

1973 - ban tárlata volt
Budapesten
Dévényi Iván cikke

Vigília 73/12

855.o.

Göbel Béla

Tus-, ceruza- és krétarajzokkal szerepel Klamár Ernő Kispesten élő gépészmérnök gyüjteményében

Mügyüjtő 1975/2 39.old.

Czobel Béla
Festőművész

Album piemelhedő alkitásairól.
Corvina Kiadó.

Magyar Hirlap 1973 X. 275

Czóbel Béla /1883-

nem volt Matisse növendék, de jól ismerte A zene, A tánc, A zongoralecke, Fehérturbános odaliszk alkotóját. 1948-ban felesége Modok Mária és Hatvany Ferenc társaságában kereste fel az idős mester.

Forrás 1975/1o/79

Dévényi: H Matisse magyar kapcsolatai

CZÓBEL BELA, festő

A KUT Bpesten megközelitően az Ecole de Paris szellemét képviselt.maga köré tömöritette a fiatal müvészeket,kik Kippl-nónai és a Nyolcak festői felfogasat képviseltek,s Parizst megjárva,annak frissen pezsgő szellemi aramlatai hoztak.-A KUT állandó kiallitói közt,katalógusaiban CZÓBEL BELA nevével mindig talalkozunk. 337.old

---

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1925.-1940./ Részlet az életmű monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múz.évkönyve, XIV.-XV. évf. 1969.-1970. Pécs, 1974

CZÓBEL BÉLA, festő

1934-ben Martyn Ferenccel együtt rendezett gyüjteményes kiallitast a Fränkel Galériaban Budapesten.
340.old. 17.jegyz

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi Iskola" 1926-1940/. Részlet az életmü monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, XIV.-XV.- évf. 1969.-1970. Pécs, 1974

Czóbel Béla festőműnész

91. születésnapja alkalmából szept. 4:- én az „Évfordulók-csemények 1974" elnevezésű bélyegsor keretében adja ki a pósta „Mimi" c. alkatását eredeti színeiben ábrázoló 1-Ft-os bélyeget. (említve).

- pothárn: bélyeggyűjtés.

Vas Népe. 1974. aug. 31.

Czóbel Béla

13 színes reprodukciója díszíti
a Képzőművészete Alap naptárát
Dévényi Iván ismertetése

Vigilia
74/3

201.0.

Czóbel Béla

Gráber Margit kapcsolat-
ban említve.
Dévényi Iván ismertetése.

Vigília 7h/u 278.o.

Czóbel Béla

Kiállítása volt a nagykőrösi
Arany János Művelődési Központ-
ban

Dévényi Iván ismertetése

Vigilia 74/6 423.o.

Czóbel Béla

P.P. Komsolovszkij universitetnel
kapcsolatban emlitve

Dévényi Ivan ismertetése

vigilia 74/8 562.0.

Czóbel Béla

Kiállítása volt a győri Kücsamokban.

Dévényi Iván ismertette.

Vigilia 74/10 711.0.

Czóbel Béla

1940 óta Rodok Mária férje volt.

Dévényi Iván: Rodok M. kiállításából.

Vigilia 74/10 912.

Czóbel Béla

Kiállításon vett részt a szentendrei művésztelep alkotóinak rendezett tárlaton, a művésztelep galériájában.

Dévényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/12. 855. old.

Csóbel Béla
festő

Illeszthető

— : A Nők Lapja 25 éves jubileumára.

Nők Lapja, 1974. okt. 19.

Gróbel Béla

Vörössaphás hány, 1973, olaj, 54x46 cm

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep — Őszi tárlat, 1974.

Gróbel Béla

Vörössapkás lány, regn.

Az újjáépített szentendrei régi művésztelep, — Őszi tárlat, 1974.

Czóbel Béla

Mint a Nyolcak tagja emlitve,
kapcsolatba lenilt vele Csáky József Párisban

Passuth K:Magyar Müvészek az európai avantgarde-ban
Bp.1974 Corvina

19.old

Czóbel Béla (1883-)

„Félakt" Olaj, vászon 72x57

Selesve lent jobbra Czóbel 31

Kikiáltási ár: 18000 ft

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Czóbel Béla, festő

A városi tanács elnöke ezután elmondta, hogy az eseménysorozat a *Czóbel Béla Múzeum* megnyitásával kezdődik június 27-én. A város világhírű festőművészének önálló múzeumot rendeznek be a Templom tér 1. szám alatti házban. Június 29-én ünnepé-

Szentendrei nyár

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jún. 2.

Gróbel Béla festőművész
gyűjteményének állandó kiállí-
tását tervezik Szentendrén.

Reggeli Krónika III.
1944. XI. 13. 4.00 N (11)

Czóbel

Neve emlitve Vadas József
Dóbint Endrevöl irott akkeben.

Jó Lóhatár 73/ápr. 98. o.

Czóbel Béla

Csáky József kostársaként neve említve.

Konink, 1972. szept. 31. róf. 9 sz. 1425 p.

Gróbel Béla, festő

Megemlítve.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika

340–347.

JELENKOR, Pécs, 1974. április XVII/4.

Czóbel Béla, Jestő

Megemlítve. (KUT)

Dévényi Iván: Rózsa Miklós emlékezete
245-246.

JELENKOR, Pécs, 1974. Márciny

XVII
3.

Czóbel Béla, Jestő

Megemlítve.

[Újabb publikációk Egy Józsefről]

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle

550-553.

JELENKOR, Pécs, 1974. június

XVII/6.

Czóbel Béla

Neve Göllner Miklós művészetével kapcsolatban megemlítve.

Népszava, 1973. nov. 2. 101. évf. 257 sz. 4 p.

Czóbel Béla

1973-ban 90. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság Zászlórendje második fokozatával tüntette ki.

Népszava, 1973. szept. 5. 101. szám. 207 sz. 5p.

Czóbel Béla

1883. szeptember 4-én született.

Népszava, 1973. szept. 4. 101. évf. 206 sz. 4 p.

Czóbel Béla

1973. szept. 1-én az Ernst Múzeumban kiállítása nyílt.

Népszava, 1973. szept. 2. 101. évf. 205 sz. 4 p.

Czóbel Béla

Születésének 90. évfordulójára rendezett kiállítását
szept. 23-ig meghosszabbították az Ernst Múzeumban.

Népszava, 1973. szept. 15. 101. évf. 216 sz. 10 p.

Gróbel Béla

Születésének 90. évfordulója alkalmából a Corvina Kiadó megjelentette korábban kiadott albumát.

Népszava, 1973. okt. 6. 101. évf. 234 sz. 10p.

Czóbel Béla

1973. szept.-ben az Ernst Múzeumban kiállítása nyílt.

Népszava, 1973. szept. 9. 101. évf. 211 sz. Dp.

Czóbel Béla

Kalapos férfi (fotó)

Népszava, 1973. szept. 9. 101. évf. 211 sz. 9 p.

Gróbel Béla

Nem küld képet a „teti zsüri" - nek.

Vadas József: A „teti zsüri"-rök.

Jókalatán 73 május 142. o.

Czóbel Béla

vere emlitve

Major: Külföldi magyar
művészek kiállitása

Nagyvilág 70/11 1716.o.

Czóbel Béla

A Corvinánál megjelent Czóbel-albumról ír Dénényi Iván.

Napyuilóag 71/6 932.o.

Czóbel Béla

A most 90 éves művészt az Elnöki Tanács a Magyar Népközt. Zászlóvendje második fokozatával tüntette ki.

Dévényi Iván méltatása

Nagyvilág 73/11 1755.o.

Czóbel Béla festménye

Női portré

Napvilág 73/11 1973. o.

Czóbel Béla

neve említve

Dévényi Iván: Kernstok Károly születésének centenáriumára

Nagyvilág 73/12 1914. old.

Czóbel Béla

1946-ban nyílt volt az
Európai Iskola első kiállításán
Dévényi Iván cikke

Vigilia 73/12 853

Czobel Béla

„Női akt" Vízfestmény

60 x 53 Jelenve lent balra: Czóbel

Kiállítási ár: 6000 ft

BÁV 36.Müvészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Czóbel Béla

egy képét tartós letétként a Miskolci Képtár rendelkezésére bocsátotta a Magyar Nemzeti Galéria

Napjainkk 1974 augusztus 12.old.

Czóbel Béla

„Fej" Olaj, vászon 34x34

Telesre fent jobbra: Czóbel

Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Czóbel Béla
festő

„Petró Sándor archipe"
(vegyes)

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - 9. oldal.

Czóbel Béla
festő

Czóbel telített színű tájképe és a
„Műgyűjtő portréja" c. alkotás dr.
Petro gyűjteményében van.

Végvári Lajos: Magán gyűjtemények...
Művészet, 1975. március - Goldet.

Czóbel Béla

Fónagy Béla vezetésével ama idők üttörő művészeinek,Czóbel Bélának,Kmetty Jánosnak, Szobotka Imrenek,Diener-Dénes Rudolfnak a müveit mutatták be a Belvedere-ben.Egry József is itt szerepelt először nagy jelentőségü uj anyagával.

Dési Huber István:Müvészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 166o.

Czóbel Béla

Mindent benártani feketébe, a félhomályok sejtelmes igézete, hogy az ellentét erejénél fogva zengőbben csendüljön fel egy-egy világos szimfolt. Paál László, Tornyai János, Koszta, Nagy István, Rudnay, művészetének egy szakaszán Ferenczy Károly is Czóbel Béla festettek így.

Dési Huber István: Művészeti írások Kossuth Könyvkiadó 1975 233.o.

Czóbel Béla 2

1914-19 Hollandiában, Amsterdamban állitott ki. A há boru végéig Belgiumban élt. Majd Budapesten állitott ki.Párisban élt,majd 15 év óta Magyarországon, Szentendrén és a nyarakat Párizsban tölti.

Magyar Hirlap 1975-241-4
Bojár:Czóbel 9o éves

Czóbel Béla 1

9o éves, 19o2-6 Nagybányán járt

közben Párizsban járt, kiállított a Salon

d, Automnéban. Tagja a MIÉNK-nek, a Nyol-

caknak.

Magyar Hirlap 1973/242/4

Bojár: Czóbel 9o éves

Czóbel Béla

gestő 9o szüetésnapján kiállitás nyilt az
Ernst Muzeumban.

Magyar Hirlap 1973-254-8

Czóbel Béla

Szwntendrén a Templom tér egyik házában megnyitották a Czóbel Béla Muzeumot. Az életmü gazdag anyagának bemutatására változó kiállitás keretében kerül sor. Szerepelnek a müvész grafikai munkái is. Az állandó tárlathoz a müvész 35 képet adott, állami vásárlásból 29 mü szerepel, 15 festmény a Ferenczy Károly M. tulajdona. MNG, magángyüjtökből kölcsölcsönzött müvek is s erepelnek.

Magyar Hirlap 1975/177/6

Czóbel Béla

Önarckép

Magyar Hirlap 1975/215/4

Czóbel

Dési Huber István találkozott az uj magyar festészettel igy Egry, Berény, Moetty, Berkovits, Czóbel, Farkas István, Kernstok, Nemes Lampérth, Uitz, Nagy István Ferenczy Noémi, Szönyi, Bernáth, Szobotka alkotásaival.

Dési Huber István: Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 8.o.

Czóbel

Kmetty,Berény a kubizmusba,Czóbel,Egry más,de éppily elvont területre jutott.

Dési Huber István Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 11o.o.

Czóbel

Kernstok meditativ k sérletei, az utána jövök /Berény, Kmetty, Czóbel, Egry/ kubista-expresszionizmus közti ingadozásai hiven tükrözik vissza ezt az állapotot, mely ugy Bernáth és Derkovits stilusának kialakulását befolyásolta.

Dési Huber István: Müvészeti irások
Kossuth könyvkiadó 1975 86.o.

Czóbel

Szőnyi, Egry, Czóbel, Bernáth, Kmetty jelentik a magyar festészetet, s velük még sokan mások.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 131.o.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Székely András: Négy kiállítás a Műcsarnokban

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 9.

Czóbel Béla, festő

Mimi c. művét 1 ft-os
bélyegen reprodukálja a Magy. Posta.
+ bélyeg: Repr

bélyeggyűjtés
– : Czóbel Béla 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 3.

Czóbel Béla

Kossuth dijas festőművész válogatott müveiből julius 26-án kiállitás nyilta győri Mücsarnokban.

Magyar Hirlap 1974/2o5 8.

Czóbel Béla
A kecskeméti művésztelepen dolgozott.

Bojár Iván: Bács-Kiskun művészete
bemutatkozott Budapesten.

Magyar Hírlap 1972/65 9 old.

Czóbel Béla
művei is láthatók azon a tárla-
lon amely harminchat képzőművész.
alkotásaiból nyílt meg tegnap a
balatonbellei művelődési házban.

Magyar Hírlap 1972/181 13 old.

Czóbel Béla
a 30-as években telepedett le
Szentendrén.

Felavatták az új szentendrei
művésztelepet.

Magyar Hírlap 1972/187 6 old.

Czóbel Béla

Tegnap nyílt meg a szegedi műgyűjtők III. kiállítása. A Bartók Béla Művelődési Központban rendezett tárlaton a huszadik századi magyar mesterek- nek szegedi műgyűjtők birtokában le- vő műveiből egy félszáz festménye és szobra került a közönség elé, közöttük Czóbel Béla alkotásai is.

Szegedi Műgyűjtők kiállítása.

Magyar Hírlap 1972/196 6old.

Gróbel Béla

Önarckép p. cs. fa 270×210

XV. Országos Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974

Czóbel Béla

Önarckép repr.

XX. Századi Magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974

Gábel Béla

dr. Németh Lajos művtörténész

Esztergom Városi Tanács VB.
MŰVELŐDÉSI KÖZPONTJA
Esztergom, Petőfi u. 22

74.9971 kmnyv. e. t. Fk.: Erős Miklós.

1148 Budapest XIV.
Bánki Donát u. 73.

AZ ESZTERGOMI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

MŰVÉSZETBARÁT-KÖRE MEGHÍVJA ÖNT 1974. JÚNIUS 22-ÉN 18 ÓRÁRA A

„KÉPZŐMŰVÉSZET A 20. SZÁZADBAN"

CÍMŰ SOROZAT KÖVETKEZŐ ELŐADÁSÁRA

TÉMÁJA:

CZÓBEL BÉLA MŰVÉSZETE

ELŐADÓ:

DÉVÉNYI IVÁN MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

HELYE:

MŰVELŐDÉSI KÖZPONT KAMARATERME

Czóbel Béla

A huszadik század École de Paris művészeti irányzat egy képviselője. 1905-ben a párizsi „Les Fauves" tagja és számos francia festővel közösen állított ki.

Frank János: „Béla Czóbel at ninety." The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974 53. sz.

1841

Czóbel Béla

1909-ben a „Nyolcak" tagja. Jo évvel ezelőtt mutatta be előpőr műveit Párizsban a Champs de Mars Gallery-ben. Azóta is pámos tárlata volt.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974 53 p.

1851

Czóbel Béla

Állandó tárlata Párizsban a Zak galériában van, egyébként Budapesten, mint az európai városokban is bemutatták műveit, sőt még Tokióban is.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974 53. sz.

1891

Czóbel Béla

Az Egyesült Államokban is szerepelt alkotásaival, így például Csikágóban és több nagy városban; Londonban is állított ki. Egy tízéves időszak alatt csak szentendrén mutatkozott be.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 53. sz.

1851

Czóbel Béla

Kifejező irányzata az ún. „szentendrei festészeti stílus", egyben egy távolabbi kapcsolata a romantikus szürrealizmussal állt fenn. 90-edik születésnapja alkalmából az Ernst Múzeumban volt kiállítása.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974 53 p.

1854

Czóbel Béla

1973. szeptemberében mutatták be 29. festményét és 7 grafikáját. E termése közül a legrégibb 1972-ből való volt, a többség 1973-ból származott.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 53. p.

1858

Czóbel Béla

7

1973-ban világos színekkel dolgozik – témái: portré, akt, fél-akt, tájkép. Művei közül „Erika" egy majd akt szerű ábrázolás; míg a „Fürdőruhás lány" egy diagonális kompozíció.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974.
53 sz.

1851

Czóbel Béla

Erősebben konturozott képei; melyek korábbi idő szakaszára mutatnak vissza: „Carola," „Carola zöld kalappal" és „No" zöld ruhában.

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974.

53. sz

1861

Czóbel Béla

Tájképei csökkentek a mester kora miatt így azok, például, az otthoni környezetre szorítkoznak: „Ház a kertben (1973); további művei: „Virág vázában," „Virág-darab;" „Csendélet."

Frank János: Béla Czóbel at ninety. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974

53. p.

1861

Czóbel Béla

műseit az Apácai Csere János u. 8. sz.
a. Fränkel szalonban mutatták be.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc
stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.
13351

3651

Czóbel Béla

művei szerepeltek Fruchter Lajos gyűjtemé-
nyében.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc
stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973.
1835 f

366 f

Gábel Béla

Tagja volt az 1924-ben alakult Képző-
művészek Társaságának.

Bertha László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973

13351

6271

Czóbel Béla
festő

Méltatás

P. Szücs Julianna: Az Európai iskola.
Művészet, 1974. magus - 23 oldal.

Czóbel Béla
festő

Az 1936-os győri kiállítéson
vesz vett a művész.

Salamon Nándor: Festészet a vizek városában.
Művészet, 1974-július – 16 lap.

Czungh Derső
nyíjas ipasművész

Az ősi nagyszombatfai farkas
családok köre tartozott a Czungh
család. A műhelyben nőtt fel
Derső is. Beleszületett apja mester-
ségébe.

Kertész Magda: Farkas diszentia,
Vöh Lapja, 1974 április 20 - 6 oldal.

Czóbel Béla

(Bp. 1883 - Bp. 1976)

„Szentendrei Sáj" vízfestmény 43 x 60 cm

J. f. j. Czóbel (Sérült) Kikiáltási ár: 12000 ft

—

„Fekvő akt" vines kréta 44,8 x 55,5

J. l. j. Czóbel (Sérült) Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Czóbel Béla, festő

CZÓBEL BÉLA 140 rajza látható a művész nevét viselő szentendrei múzeumban megnyílt kiállításon. A rajzokat Michel Kellermann, magyar származású műgyűjtő ajándékozta a városnak.

– : Hír 8.

Nepszabadság Bp. 1980 okt. 11.

Czóbel Béla, kotó

L: Pór Bertalan

P. Hűvy: Pór Bertalan igazi hazatérése 7.

Nemzetiség Bp. 1980 nov. 4.

Czébel Béla

Az „In memoriam Kossák"
gyűjteményben szerepelnek
a művész alkotásai is.

Bodri Ferenc: In memoriam Kossák.
Művészet, 1980. október – 45. lap.

Czóbel Béla, festőművész

Kolozsvári, ernő györi műgyűjtő körülbe-
kül 150 festmény tulajdonosa, melyet 20 év alatt
gyűjtött. 1974-ben a Xantos Múzeum a gyűjtemény-
ből kiállítást rendezett, melyen Czóbel Béla
Gulácsy Lajos alkotásokat is láthattunk.

Magánmúzeum havi fizetésből.
1979. X. 14. Petőfi 20.43 / Kiné /

Orbel Béla, festőművésznek

Képzőművészeti

Szabadegyetem: okt. 23.

a Nyolcak. (Berény Róbert, Czigány Dezső, Orbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső, Tóth Bertalan, Tihanyi Lajos)

a Magyar Nemzeti Galéria Programja,

1980. október.

Czóbel Béla festőművész. 2.) Folytatás.

Márffy Ödönnek két régebbi méltatója - Kassák Lajos és Bernáry Róbert - szerint hozzá hasonló művész volt még az ő nemzedékéből Egry József és Czóbel Béla.

Szíj Béla: Márffy Ödön művészete. Élet és Tudomány, Budapest, 1949. márc. 16.

Czóbel Béla, festőművész

Makrisz Agamemnon az 1957-utáni mind kedvezőbb szellemi légkörben az addig hallgatásra kényszerült Czóbelnek, Borsosnak és másoknak is bebocsáttatást kért és kapott.

Vadas József: Egygörög a budai Várban.
Új Tükör, 1979. szept. 2.

Czóbel Béla, ~~gr~~ festőművész 1) Folytatás

Párizsban ismerte meg Márffy Ödön Fülep Lajost, ady Endrét. Ott dolgozó magyar társai közül Berény - Czóbel - és Gulácsyval mélyült el barátsága. - 1908-ban Nagyváradon szerepelt néhány műve Márffy Ödönnek, Czóbel Béla, Czigány Dezső, Kernstok Károly és mások képeinek a társaságában.

Szíj Béla: Márffy Ödön művészete.
Élet és Tudomány, Budapest, 1949. márc. 16.

Czóbel Béla festőművész

a Fränkel-Szalonban is rendezték a művész kiállítását. (a 20-30-as években.)

Művészeti Magazin.
1978. XII. 5. TV: 2.1.10 (Q).

Czóbel Béla festőművész

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei.

H.M.: Jubileumi Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban, Kelelmagyarország, 1975. máj. 11.

Czóbel Béla festőművész

a Műcsarnokban rendezett jubileumi tár-
laton szerepel műve

Haraugozó Márta: Jubileumi képzőművészeti
kiállítás a Műcsarnokban.
Napló (Veszprém), 1975. máj. 3.

Czábel Béla festőművész

a Jubileumi képzőművészeti kiállításon szerepelnek művei: Csendélete és két portréja. (anlitue).

Horváth György: Jubileumi képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Magyar Nemzet, 1975. ápr. 27.

Czóbel Béla festőművész

a holnap nyíló jubileumi kiállításon a Műcsarnokban szerepelnek alkotásai.

Esti Krónika I.

1975. IV. 18. Kossuth, 19.00 / 8/2.

Czóbel Béla

A bajai muzeum törzsanyaga tartalmazza
a művész alkotásait.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.....
Művészet, 1975. junius - 7 oldal

Csóbel Béla

A mester alkotása a
Kecskeméti Városi Muzeumban
található.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek.....
Művészet, 1975. junius - 4 oldal

Gönczi Béla

1931-es Breton parasztja az
Oltványi-gyűjteményben - emlékre

Műgyűjtő 1975/1

2. old.

Czóbel Béla

„Enteriem-csendélettel" c. műve
(30-as évek eleje) az Oltványi gyűjteményben

Mügyüjtő 1975/1

7. old

Gőbel Béla

„Interieur csendélettel"
(Olaj 75×90 cm) repro a 7. oldalon

Műgyűjtő 1975/1

Gyötel Béla

„Női félakt" (1926) akvarellje az Oltványi gyűjteményben – említve

Mügyüjtő 1975/1

2. old

Czóbel Béla

Czóbel Béla bronz portréját
Varga Imre mintázta.

Czóbel Béla

Czóbel korai képein míg felfeder-
hető a kubizmus, a szinek tom-
pák és csak a formák ur alkodnak

Czóbel Béla

A templomtér közelében
áll a szentendrei Czóbel
Múzeum.

Czóbel Béla

„Lányfejjel"
„Olvasó lány" } repro

Bogár Iván: Czóbel-emlékezet Szentendrén,
Tükör, 1975. aug 5.-16 oldal.

Czóbel Béla

„Gendélet almiakhal"
„Barbarossa"
} repro

Gróbel Béla

az újságíróknak ma mutatták be a Műcsarnok jubileumi képzőművészeti tárlatát, melyen szerepel alkotása.

TV-híradó.

1975. ápr. 18. TV. 19.30/11/KGyné.

Czóbel

Neve a Nyolcak tagjaként említve.

A Hét, 1972. dec. 15. 3. elf. 50n. 9p.

Czóbel Béla

A Jubileumi Képzőművészeti Kiállitásról számol be Vadas József: "Belépés mindenkinek" cimmel a Képzőművészet c. rovatban.
A kritika felsorolja majd valamennyi képzőművész résztvevőt, kivéve a fiatalok egy részét, akikről a beszámoló nem beszél.
lásd: Czóbel Béla nevéhez mellékelt cikket.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. május 3.
XIX. évf. 18. sz. 13. lap.

Czóbel Béla (festő)

A nagybányai „neósok" mozgalmának első jelentős mestere volt.

A Hét, 1974. júl. 19. 5. ev. 29 sz. 6 p.

Czóbel Béla (festő)

1906 nyarán tért haza Párizsból.

A Hét, 1974. júl. 19. 5. évf. 29 sz. 6 p.

Czóbel Béla, festő

Megemlítése.

H. P.: „Boldog békeidők" 5.

496–500.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. márc. 15.

XXIX
11.

Czóbel Béla
festő

Csáky József párizsi magyar szobrász barátai közé tartozott.

Rózsa T. Endre: Kubista magyar szobrászat?
Művészet, 1974.december - 13.oldal

Czóbel Béla
festő

Matisse és Czóbel Béla valamikor a Függetlenek Szalonjában együtt szerepeltek.

Tóbiás Áron: Műterembán a Gellérthegyen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16. oldal.

Izsóbel Béla
festő

Nemrégiben jelent meg magyarul
Gertrude de Stein kirnevés önélet-
rajza ebben a Művész is szerepel.

Tóthás Áron: Műterembár a Gellértheggen.
Tükör, 1975. febr. 4 – 16 oldal.

Czóbel Béla
festő

A 92 éves Czóbel Béla, aki még mindig szorgalmasan dolgozik csak néhány éve lakója a Kelen-hegyi úti Műtermháznak

Tóbiás Áron: Műtermház a Gellérthegyen
Tükör, 1975. febr. 4-16 oldal.

Czóbel Béla, festő

Czóbel-múzeum nyílt meg Szentendrén

Szentendrén, a Templom tér egyik patinás házában pénteken megnyitották a *Czóbel Béla Múzeumot*. A megnyitón *S. Hegedüs László*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, Szentendre országgyűlési képviselője méltatta Czóbel Bélának, a XX. századi magyar festészet kimagasló alakjának munkásságát, a Kossuth-díjjal, valamint a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett 92 éves kiváló művész pályáját.

A beszéd elhangzása után az idős mester elvágta a bejáratot jelképesen lezáró szalagot. Az ízlésesen átalakított egykori lakóház termeiben a művész alkotá-

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jún. 28.

Czóbel Béla

A hocskeméti múzeumban egy Czóbel Béla festmény Érzsiek 1905-ből.

Szabó Julia: Uj szerzemények - uj muzeum Hatvanban.
Müvészet, 1975.szeptember - 21.oldal

Czóbel Béla

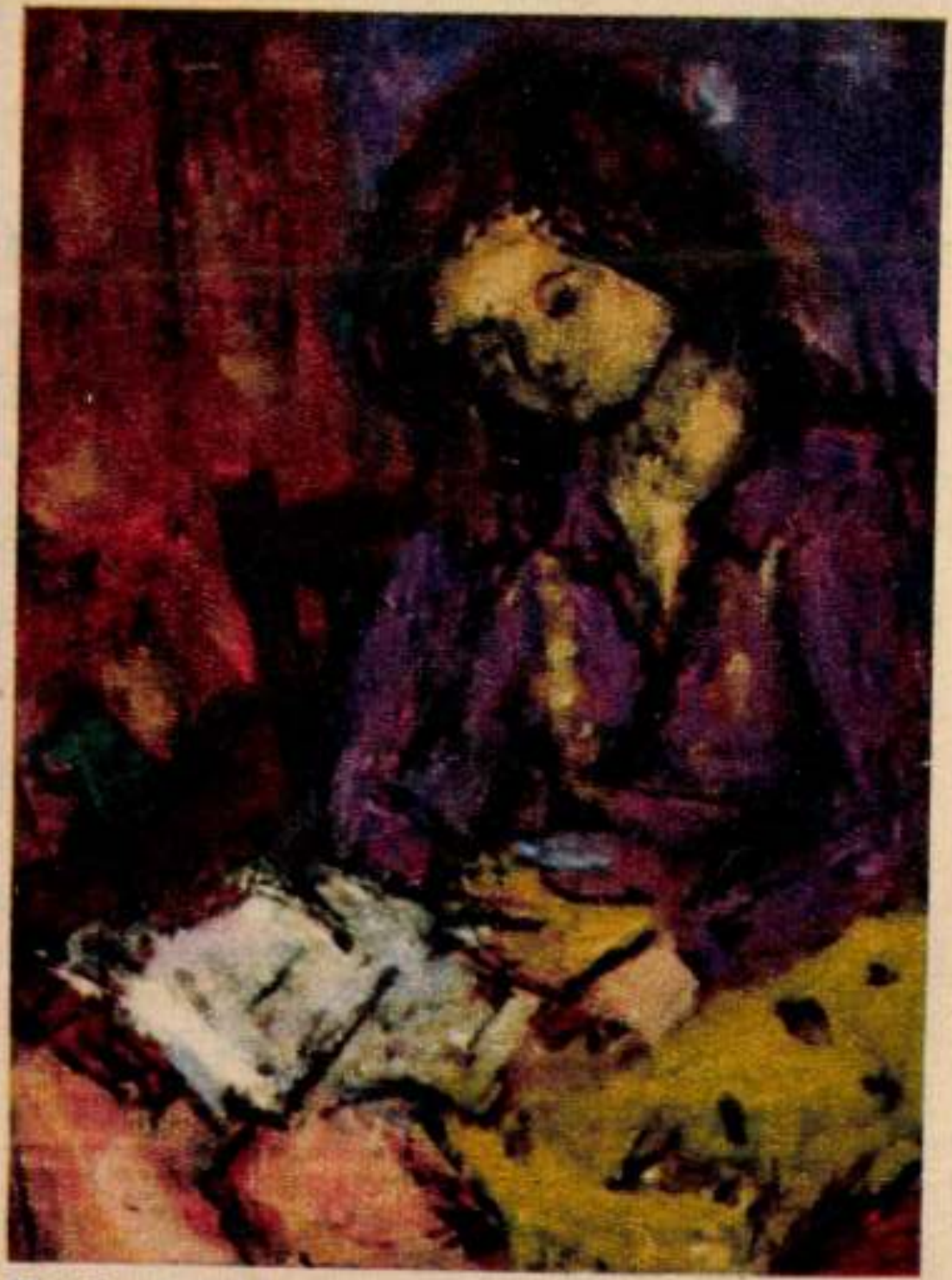

Czóbel Béla:
MIMI OLVASSA STENDHALT
(Fotó: Dolezsál László)

Képes Újság, Budapest, 1974. május 17.

BARANYI FERENC:

VIRÁGROMÁNC

Mind gyűlölöm, aki előttem ismert,
mind gyűlölöm, ki nálad megelőzött

Míg sosem-látott kertekben virultál
nem lehettem se tolvajod, se csőszö

Pünkösd-rózsa, kihajlottál az útra –
így lettem tolvajod, aztán a csőszöd

És gyűlölöd, aki nekem virult rég,
aki a gomblyukamban megelőzött.

Én gyűlölöm, akiket te szerettél,
te gyűlölöd, akiket én szerettem.

Nem tudjuk egymás múltját elviseln
Így
jelenünk is elviselhetetlen.

Czóbel Béla (festő)

Ivánji Grünwald Béla tanítványa volt.

A Hét, 1974. júl. 19. 5. szf. 29m. 6p

Czóbel Béla

A nagybányai művészek közt neve említve.

A Hét, 1973. dec. 21. 4. evf. 51 sz. 10 p.

Czóbel 1

— Nem vagyok hiú, vagy mondjuk úgy, nem hiúbb az átlagosnál, de nagy öröm és megnyugvás a számomra, hogy munkám nem volt hiábavaló — mondotta *Czóbel Béla* annak a múzeumnak a megnyitásán, amely az ő nevét viseli.

Szentendre egyik legszebb pontján, az új Művelődési Otthon közelében készült el a hét teremből álló ház, amely az idős mester munkásságából ad ízelítőt. A hatvanegynéhány kép Czóbel valamennyi korszakát bemutatja; többségük azonban az utolsó néhány év terméséből.

A látogatók, aki megmártózik és felfrissül Czóbel varázslatos színeinek világában, nem tudja, nem is tudhatja, mi az, ami olyan nagy hatással van rá. Ez Czóbel Béla titka. Mert az igazi mesterek piktúrájának a hatása tulajdonképpen megfejthetetlen. Besorolhatjuk korszakok szerint, osztályozhatjuk stílusirányzatok alapján, elemezhetjük szerkezetüket, színeiket, — mindezzel sokmindent elmondhatunk, csak a lényeget nem, mert a lényeget maguk a művek mondják ki.

A szentendrei Czóbel-múzeum habár csak egy kis töredékét őrzi Czóbel munkásságának, mégis úgy érzem, teljes portrét ad a magyar piktúra kiemelkedő mesteréről. Szolgáljon dicséretére mindazoknak, akik a képek elrendezésében részt vettek.

Kilencvenéves születésnapján az Ernst-múzeumban megnyílt tárlata alkalmából azt írtam, hogy legújabban festett ké-

Magyar Hirlap 1975/215/4

Csapó GyörgyöCzóbel muzeum Szentendrén

pei olyan virágzásról tanúskodnak, amellyel csak legjobb korszaka versenyezhet.

Azóta két esztendő telt el, s az ő korában ez nem kis idő, de jellemzőbbet ennél ma sem mondhatok róla. Legújabb képei láttán a szentendrei múzeumban az ember önkéntelenül azt kérdezi: meddig futja még Czóbelnek megújulnia? Nem nehéz felelni rá: amíg csak fest. Nem is tehet másként. Ezért fest.

A szentendrei múzeum tehát még korántsem teljes, hiszen Czóbel minden bizonnyal még jónéhány művel gyarapítja majd, és a képek a lehető legméltóbb környezetbe kerülnek a városba, ahol immár évtizedek óta nyaranta él, munkálkodik. Szentendre íze érződik sok-sok művén, hiszen ennek a bájos, erős szerkezetű városkának képét, színeit vitte magával a festő Berlinbe, Párizsba, Hollandiába, hogy nagy kerülővel visszahozza mindezt épen, megőrizve és gyarapítva erejüket.

Nem mindennapos csemege Czóbel munkásságát nyomon követni a szentendrei múzeumban. A mostani kiállítást nyilván még sokan megnézik, és még többen látni akarják. Ezért helyesnek tűnik az az elképzelés, hogy anyagát a közönség hosszabb ideig láthassa. Később vegyíteni lehet majd talán újabbakkal is. Nem utolsósorban Czóbel Béla pasztelljeivel, akvarelljeivel, sőt, grafikáiból is lehetne majd alkalomadtán egy teljes bemutatót rendezni.

Magyar Hirlap 1975/215/4

Czóbel 3

A Czóbel-múzeum is annak a helyes elképzelésnek a megvalósítása, amely korábban kezdődött a zebegényi Szőnyi-házban berendezett állandó kiállítással, a badacsonyi Egry-múzeummal, a szentendrei Kovács Margit-múzeummal és más neves művészeink munkásságát bemutató állandó kiállításokkal. Az elképzelést igazolja az a siker, amely a hazai és a külföldi látogatók nagy számán is mérhető.

Csapó György

Magyar Hirlap 1975/215/4

Czóbel

A Miskolci Képtár XX. század magyar festé-
szetét egyebek között olyanok képviselik, mint
Uitz, Berény, Kernstok, Perlott-Csaba, Knotty,
Vaszary, Szinyei-Merse, Ámos Imre, Czóbel Béla.

Magyar Hirlap 1975/221/4 N.S.L.

Czóbel

kiállitás nyilt az esztergomi Petőfi Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1973/263/6

Czóbel

A nagybányai iskola, helyesebben Ferenczy s a fiatal Rippl bizonyos törekvéseit megtaláljuk a Nyolcaknál, s a Nyolcak közül többen: Czóbel, Márffy, Berény a KUT nagy generációjában kerültek.

Dési Huber István: Művészeti írások
Kossuth Könyvkiadó 1975 253.o.

Czóbel

Munkácsy és Pál László, a fiatal Rippl-Rónai,
Koszta, az ujabb generációban Nagy István,
Czóbel, a legujabban Barcsay festettek vagy
festenek igen feketén, ez jelentős kedély-
beli állapot kifejeződése festészetünkben.

Bési Huber István: Művészeti irások
Kossuth Könyvkiadó 1975 186.o.

Czóbel

A Nyolcak Kiállitása,Kernstok Károly,Nemes Lampérth,Tihanyi,majd Egry,Czóbel, Berény óta minden haladó művészmozgalom az a törekvés található:k szabaditani művészetünket elszigetelt helyzetéből.

Dési Huber István:Művészeti irások Kossuth Könyvkiadó 1975 135.o.

MDK

Czóbel Béla

MUT II. kiáll. K.Szal. 1929. márc. 3 l.

MDK

Czóbel Béla

Férfiképmás, olaj
Öregasszony, "
Kernstock Károly arcképe, kőrajz
Leanyka, vizf.
Fiu arckép, "

KUT II. kiáll. N.Szal. 1925. márc.

lo 1.

Czóbel festő MD4

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének Közgyűlése elé 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 13.

Czóbel

MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Csendélet"

Dévényi István: IX.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.
VIGILIA 1962. jul. 432-434.lap.

CZÓBEL

Fővárosi Képtár Kiállitásáról
Oelmacher Anna cikke

Szabadság, 1948. április 27.

Nők Lapja 1962 V. 12.

SZÁNTÓ TIBOR:

Egy

— KISREGÉNY —

Aznap meglehetősen üresjáratú tárgyalási nap volt a bíróságon; küzdelem utáni csend, amikor a döntés tulajdonképpen már megtörtént. Azon már alig módosíthatnak az utolsó órák, a vádbeszéd, a védelem. Csak a laikusok, a gyenge ügyészek meg a gyenge ügyvédek hiszik, hogy a vád és a védelem legfontosabb napja, amikor hosszasan szólhatnak. Valójában az a fontos, hogy akkor tudjanak szólni, hatni, tényeket csoportosí-

MDK

Czobel

skolai V. Országos Képzőművészeti
litáson alkotása szerepel.

/

Esti Hirlap 259 sz. 1958. nov. 4 2 old.

MDK

Czobel

Falus Elek. Magyar Művészet 1933. 8. sz.
232.l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

KUT 1927. II. 2.sz. 4. l. képek

M. D. K

CZÓBEL Béla festő
(1883–

Művei a pécsi Janus Pannonius Képtárban

a KÚT művészcsoport tagja
a „Nyolcak" " "

Művészettörténeti Á B C Bp. 1961. 186, 242,
262, 312, 527, 544. e.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

1958-ban a Biennalén élet-
művét mutatták be.

L.S: A XXXVI. Velencei Biennálé előtt
Élet és Irodalom, 1962. május 5-i lap

Czóbel Béla

MDK

Képei a debreceni Medgyessy-szalonban.

--: Megnyilt a Medgyessy-képszalon.
HAJDU - BIHARMEGYEI NAPLO, 1958 okt. 11.

Czóbel Béla MDK

Avenue du Maine, vizf.
Leányfej, vizf.

Miccornok 1926. Őszi kiállitás

Czóbel Béla MDK

Munkás, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle 1933. okt.
xvxvxvx 110. 1.

Csóbel [Béla], festő MDk

57 festőművén — köztük Csóbel Béla — 60 műve kerül bemutatásra A Duna-kanyar a képzőművészetben c. tárlaton. A kiállítás sorsa: helye: Szentendre, majd Esztergom, végül Tata.

—: Hír 8.1.

NÉPSZABADSÁG, 1962. júl. 11. [Vidéki]

Szőbel Béla, festő

MDk

Szentendrén a Duna-kanyar tájait bemutató kiállításon szerepel több alkotása.

–: Kulturális hírek 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 18.

Czóbel Béla, festő MDL

Párisba utazik, hogy előkészítse kiállítását a Zack-galériában. Előzőleg Genfben lesz önálló kiállítása.

–: Ma hallottuk 2.1

ESTI HIRLAP, Bn. 1960. nov. 19.

Czóbel Béla

festő

M.D.K.

Méltatás.

Ochmacher Anna: Kései, de nem elhésett gondolatok –
Művészet, 1962. szeptember – 36 lap.

MDK

Czóbel Béla

J.B.:Kunsthalle Bern. Ungarische Kunst.

Neue Berner Zeitung 1944 febr.16.

MDK

Czóbel Béla

"Olvasó kislany", olajfestm.
"Alvó kislány", olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v. Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4-26-ig. 7.o.

MDK

Czóbel Béla festő

A nemzet hálája. 25 müvész életjáradékot kap.
A Reggel, 1947. ápr. 14.

MDK

Czóbel Béla

Háttal ülő nő, of.

Olvasó nő, of.

N.Szal.1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Czóbel Béla

Nagy csendélet, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Czóbel Béla, festm.

1907 okt. végén uj művészegyesület alakult. Alakitotta ő is.

Céljuk: kiáll.-k rendezése homogény környzetben.

Haza i Krónika. Nagy Naturalisták és Impresszionisták köre. -Művészet. 1907. 412.l.

MDK

Czobel Béla

"Férfifej" c.kép repr. a 12.old.-on.

Kut 1926.I.évf. 6.sz. 12.o.

Gróbel Béla

MDK

Rajza (nő)

Kortárs. 1961. 10. sz. 981. 612. l

Czóbel Béla

MDK

Rajza (ledy)

Kortárs. 1961. 9. sz. szept. 410. l.

Czibel Béla

MDK

Rajza (lady)

Wartano. 1 96 l. 9. rz. szept. 4 10. l.

Czóbel Béla festőművész

Csoportkiállitás az Ernst Muzeumban - képével vesz részt

Esti Kurir 1931.XII.15.

Czóbel Béla festőművész

Ernst-Muzeum csoportkiállitása - képével vesz részt.

Nemzeti Ujság 1931.XII.13.

MNK

Czóbel Béla

Női portré, repr.

7o művész kiáll. Ernst Mus. 1957. dec.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

Méltatás.

Gerebly és László: Pór Bertalan emlékezete
Élet és Irodalom, 1966. aug. 19. 9 lap.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő (1883-)

nevét több helyen említi a szerző. Ugyis, mint akire a franciák körül Matisse volt legnagyobb hatással, ugyis mint aki a Nagybányai festőket burdította a francia irányzatok megismerésére, s végül mint az 1910-ben alakult „Nyolcak" csoportjának egyik alapító tagját.

B.Szij: Róbert Berény

Acta Historiae Artium, Bp.1966.Tom.XII.fasc.1-2.

155-169. old.

MDK

Czóbel Béla

Csendélet, of.

Szentendre, of.

7o művész kiáll. Ernst.Muz. 1957. dec.

-

készült egész sor érme

Pommayrac, Pierre Pa

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint a „Nyolcak" egyik tagjáét, aki közvetlen kapcsolatban állt a francia „Fauves" csoporttal.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed.: Pannónia, 136. old.
+ 137. II + 138.a

MDK

Czóbel Béla

Szentendrei táj, of.

Fekvő akt, of.

Női portré, of.

7o művész kiáll. Ernst.Muz. 1957. dec.

128
96
32

MDK.

Czóbel Béla

Müvei a Páv áruforgalmában

Népszava 1966 máj.14.

Czóbel Béla

Gyűjteménye kiállítása aug. végén nyílik meg Szentendrén

Pestmegyei Hírlap 1966 jul. 6

Czóbel

Szerepel a „Magyar művészet 1896-1945"
c. kiállítás az Ernst Múzeumban

Pétek Imre: Hásonnegyed század
magyar művészete

Négyművelés 1969 11 sz. 36 old.

Czóbel Béla

Kezepel a mentendrei művésztelep kiállításon kékesfehérvárott

Bojár Iván: Két kiállítás

Magyar Hírlap 1969 XI. 12

Gödel Béla

Szententhei festő

Prunkner Pál: Szententhe a festőkúrosa
Szolnokmegyei Néplap, Szolnok
1970. ápr. 2.

Gróbel

Emlitre

H. Gr. A neutenskreimüvésnek az árvízkárosultakért

Magyar Nemzet, Bp. 1970. júl. 26. 11. l.

Gróbel Jela

1. Virágcsendélet, 1950. akv. 51,7×42,6
2. Csendélet, 1967. szén+ akv. 50×69

Magyar Művészet 1945–1969.
Műcsarnok, 1969. sept–okt.

Gróbel Béla

1, Fekvő nő sárga ruhában vep.
2, Kék ruhás pontné

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt

Czóbel Béla

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HIRLAP

1970 SEP 6

(x) A Kiállítási Intézmények Műcsarnok 1971 tavaszán Czóbel Béla festőművész alkotásaiból retrospektív kiállítás rendezését tervezi. Kéri mindazokat, akiknek Czóbel Béla-kép van birtokában, legyen szíves értesítse levélben vagy telefonon a Műcsarnokot, Kratochwill Ferencnét, Bp., XIV., Dózsa György út 37. 228—402 számon.

1027

Megbízható háztartási 16 évtől 50 é...

jak egyes 1000 méteres olimpiai sajnoka
ült dobogóra. *Tatai* Tibor, a ke-

Czóbel Béla, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak Dr. Gegesi Kiss Pál gyűjteményéből sok művet ajándékozott./Forgács Hann Erzsébet emlékgyűjt./ Czóbel három művel szerepel, Forgács Hann baráti köréhez tartozott. 221.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Új Szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Czóbel Béla (1883-)

Szerepel az alábbi tárlaton

Heiner Reitberger: Ungar zeigt in Würzburg moderne Kunst

Main Post 1970 VI. 13

Czóbel Béla

Kató

Réntvett az első országos akvarell-ki-

állításra

BM: Vasárnap nyílik...

Énekmagyarország 1968 aug. 1. 4.

Czóbel Béla

festő

1935-ben közös kiállítása volt Mikry Mészáros Dezsővel a Tamás Galériában.

Hajdu Béla: Gerebhyétés az avarban

Északmagyarország 1968 szept. 22.7.

Gróbel

Szerepel a szekszfehérvári Gróbel István képtár „kentendrei művészet" c. tárlatán

D. J.: Képzőművészet

Vigilia 1970 I. 61old.

Góbel Béla

Nő a kertben c. festményét (eml.)
a Pest megyei Tanács vette meg

f.q.: 23 ezer forintos nyitány
képekkel az árvízkárosultaknak

Pestmegyei Hírlap 1970 VII. 25

Gröbel Béla

7. Női fej, olaj 40x50
8. Egy gyűjtő portréja 32x65

Magyar Műgyészet 1945-1969
Műcsarnok

Grobel Béla

4. Csendélet olaj 81×60
5. Könyvek pettyes bőgrével 80×65
6 Felvő nő sárga ruhában 74×92

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Béla Czóbel

Szerepel az alábbi tárlaton Párisban

Lucien Curzi: L'art hongrois
contemporain au Musée Galliera

L'Humanité 1970 IV. 3

Gobel Béla 1.

Pályája 1902-ben Münchenben indult.
Egy évig tanult a Gajer Művészetben L. Herterichnél
és L. Dietnél, majd Párizsba utazott, s a
Julian Akadémiára iratkozott be.

Horváth György: Életösszegző látogatás
a 85 éves Gobel Bélánál
Magyar Nemzet 1968 szept 4.

Czóbel Béla 2.

Körben gyakran járt haza - ugarait a nagybányai művésztelepen töltötte, hogy Iványi Grünwald Bélától tanuljon

Horváth György: Gyűletésnyi látogatás a 85 éves Czóbel Bélánál.
Magyar Nemzet 1968 szept 4.

Czóbel Béla

Festményekkel szerepel az
alábbi kiállításon Szentendrén

N.N: A Ferenczy Károly Múzeum
új szerzeményei

Pestmegyei Hirlap 1970 I. 10

Czóbel Béla 4.

a Salon d'Automneban a Fauves csoporttal állított ki Párizsban: itthon pedig tagjává és harcostársává fogadta a MÉNK és a Nyolcak köre.

Horváth György: Születésnapi látogatás a 85 éves Czóbel Bélánál

Magyar Nemzet 1968 szept. 4.

Gábel Béla 5.

A világháború évében Hollandiában élt, majd Berlinbe költözött, s Paul Cassirerrel, majd a Goldschmidt és Walberstein Galériában állította ki műveit.

Horváth György: Születésnapi látogatás a 85 éves Gábel Bélánál

Magyar Nemzet 1968 szept. 4

Czóbel Béla 6.

Berlin után – 1925-től a II. világháborúig Zitöréséig Párizs volt életének színhelye. Magyarországra azonban mindig hazatért, hogy bemutassa új képeit: 1924-ben a Belvedere-ben, 1932-ben az Ernst Múzeumban, 1933-ban pedig a Fränkel Galériában rendezte meg tárlatát.

Horváth György: Születésnapi látogatás a 85 éves Czóbel Bélánál

Magyar Nemzet 1968 szept 4

Czóbel Béla 7.

A felszabadulás óta nyáron Czentendrén dolgozik, telente Budapesten vagy Párizsban. Új képei emlétve: „Csendélet", „Női fej", „Czentendrei táj"

Horváth György: Születésnapi látogatás a 85 éves Czóbel Bélánál

Magyar Nemzet 1968 szept. 4.

Czóbel Béla

Ecclitre

Gyanarztói Pál: Múló világom
Magvető Bp. 1970 90. old

Czóbel Béla

Franknes Béla: Születésnapi beszélgetés Czóbel Bélával. — Pest Megyei Hírlap, 1967. okt.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

81. l.

Cróbel Béla

Haits Géza: A 83 éves Cróbel Béláról.
Alföld, 1967, 18. évf. 7. sz. 81-82. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 60-107. l./

80. l.

Czóbel Béla

1. Kék kabátos leány olaj: 92 × 62

Szentendrei festők társlata

Ferenczy Károly Múzeum

Czóbel Béla
festő

Dumoyer de Segonzac művészete
Czóbel Béla festészetét

Dumoyer de Segonzac levele Czóbel Bélához
Párizs, 1970. június - 30 lap.

Czóbel Béla
festő-

A Galerie Drouet - ben van
egy akt képe

Dunoyer de Segonzac levele Czóbel Bélához
Művészet, 1970. junius - 30 lap.

Czóbel Béla

Kékkabátos kány repr. olaj,
92 x 62

Szentendrei festők tárlata
Ferenczy Károly Múzeum

Gróbel Béla

1. Virágcsendélet olaj 66,5 × 55
2. Női portré —"— 80 × 70
3. Interieur —"— 130 × 100

Magyar Nagyasszonyok 1945-1969
Műcsarnok

Czóbel Béla,
Vajda Lajos, Párizs Goebel Jenő, Czimra György,
Árnos Imre, Ferenczy Károly, Barcsay Jenő, Göllner
Miklós, Ilosvay Varga István, Deim Pál és Balogh
Lóránt művének alkotásait kiállították a Szent-
endrei Ferenczy Károly Múzeumban, a Szentendrei
napok keretében, a művésztelep felszabadulásának
40-ik évfordulója alkalmából. (Összesen 30 hajdan
és most itt lakó művész 80 alkotása szerepel).

Kulturális krónika

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 16. 6. l.

Czóbel Béla

3 képe szerepel a szentendrei művésztelep jubileumi kiállításának első termében, fülep posztimpresszionista képei társaságában.

A szentendrei festészet negyven éve. (R. G.)
(Kultúra - Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 19. 9. l.

Czóbel Béla

Kossuth-díjas festőművésinek 85. születésnap-ja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozták.
(A kiv-szta rövid pályaösszefoglaló miltetés Czóbelról.).

Czóbel Béla 85 éves (R.G.)
(Kultúra Művészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 4. 9. l.

Czóbel Béla

nem tartozott a művésztelephez, de gyakran dolgozott szentendrén.

A szentendrei festészet negyven éve (Németh Lajos)
(Kultura – kiivészet)

Magyar Hírlap, 1968 szeptember 15. 9. l.

Czóbel Béla
festő

réutrett a XI. magyar képzőművészeti
kiállításra

A XI. magyar képzőművészeti kiállításra
Északmagyarország 1968 ápr. 28. 7.

Czóbel Béla

Csendélet
Tájkép
Leányportré a művés emlitve

„A szentendrei művésztelep jubileumi kiállítása"
Magyar Nemzet 1968 szept. 24

Czóbel Béla

nove emlitve

„A szentendrei művésztelep jubileumi kiáll."

Magyar Nemzet 1968 szept. 24

MDK

Czóbel Béla, festő

Megemlítve: tarkas István képeit az első világháború kitörése után „a franciák mint ellenséges tulajdont, akárcsak Czóbel Béláét, elkoboztak."

László Miklós: Látomások, álomképek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 3.

Czóbel Béla

is szerepel a Pest megyei Képző művészek kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. (49 művén 81 alkotása látható)

A Pest megyei Képző művészek kiállítása (A nap híre)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8. l

MDK

Czóbel Béla, festő

A Műcsarnok Czóbel Béla – retrospektív kiállítására készül.

Kéri a Czóbel-képek tulajdonosainak jelentkezését.

— : Közlemények 11.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 16.

Czóbel Béla, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művé: Czóbel két két művel szerepel, 27.sz.kép. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár történhete Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Gébel Béla

Lejta a 11. oldalon

— A Magyar Nemzeti Galériából —

CZÓBEL

ISKOLÁT TEREMTETT SZENTENDRÉN

SZŰTS DÉNES: ASZÚ ÉS PALETTA

FEJÉRMEGYEI HÍRLAP, 1970. OKT. 11.

Gróbel Béla

Emlékére

D. I. Hosszú Varga István 75 éves
korát Hírlap, Bp. 1970. aug. 31.

Czóbel Béla, festőművész

a BÁV hagyományos képaukcióját megelőző kiállításon szerepelnek a művész alkotásai.

TV-Híradó

1977. IX. 10. TV, 19.30 Gné.

Czóbel Béla, festőművész

Az egyetemi szakdolgozatát készítő Philipp Clarisse műtörténész Czóbel Béláról ~~kész~~ szólt, Czóbel-monográfiája követte (1970) ebből is készült második kiadás. (Corvin kiadó)

Dévényi Iván: Székely András: Csák István. Jelenkor, 1978. jan. 50–51 old.

Czóbel Béla, festőművész

„alkotók a XI. kerületben" címmel nyílt meg a Bartók Béla út 32. sz. alatti Buda új Galériája. Az első kiállítást a kerületben valamikor hosszabb-rövidebb ideig élt alkotók munkáiból válogatták össze, így Csontváry, Rippl-Rónai, Czóbel és még több művész műveit láthatták az érdeklődők.

Csáky Ida: Új Galéria Budán.
Pesti Műsor, 1977. nov. 16.

Czóbel Béla, Festőművész

Szentendre lett az otthona a konstruktivista törekvésnek. Itt bontakozott ki a művész művészete.

Lasonci Miklós: „Aknay János törekvései"
Részletek Lasonci Miklós írásából.
Napló (Veszprém), 1977. dec. 10.

Czóbel Béla, festőművész

A győri múzeumi képtár Dévényi Iván műgyűjtemények egy részét mutatja be. A kiállításon szerepel a művész alkotása is: portrék, pipás önarckép (ennátve)

Csányi L.: Dévényi Iván gyűjteménye kyőrben. Tolnamegyei Népújság, 1977. aug. 14.

Gróbel Béla, szobrászművész

Meghívó

Felelős kiadó: Éri Gyöngyi — 78-8 fnyv 14 6750

MEGHÍVÓ

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA X. CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1978. augusztus 29-én, kedden du. 4 órára

a Budavári Palota „C" épületébe

A tárlaton:

CZÓBEL BÉLA

FRANK FRIGYES

HOLLÓ LÁSZLÓ

BARANYÓ SÁNDOR
BÉNYI LÁSZLÓ
BOZSÓ JÁNOS
FÉLEGYHÁZI LÁSZLÓ
PIRK JÁNOS
SIMON BÉLA
TÓVÁRI TÓTH ISTVÁN
VÉN EMIL
művei szerepelnek

1978.II.23.Televizió 19.3o Gné
TV Híradó

- Szentendre muzeum város. Ez a közhelyszámba menő mondat nagyon sok munka eredményét foglalja össze. A FErenczy-muzeum, a Czobel-ház és a Kovács Margit gyüjtemények mellett ujabb látnivaló január vége óta a szentendrei Képtár, amelyet a Fő téren álló régi kereskedőházban rendeztek be. Nemcsak a régi és az uj szentendrei müvésztelep egykori és mai tagjainak gazdag kiállitása vonzó ebben a Képtárban, hanem a véletlen folytán előkerült mennyezeti freskó is. Szentendre terveiben ujabb muzeumok szerepelnek. Kmetti Jánosé, Barcsai Jenőé. Többek között erről is hallottunk azon a sajtótájékoztatón, amelyet ma tartottak a Fészek Kluban, és ahol dr.Gönyei Antal a Kulturális Minisztérium muzeumi főosztályának vezetője mondta el, a levéltárak, könyvtárak, muzeumok 1977-es eredményei 1978-as terveit. Az adatok imponálóak. A 43o hazai muzeális intézményben tavaly több mint 14 millióan fordultak meg. Rendszeresen gyarapszik a mütárgy állomány. A tervszerü gyüjtés és a társadalmi összefogás néhány szép eredményét a sajtótájékoztatón is bemutatták. Ez évben tovább növekszik az egyes nagy művészek életmüvét bemutató szülőhelyhez kötödő kiállitások száma. És gyarapodnak a nemzetiségi és magyar tájházak is. A napokban fölkerestük a még tavaly augusztusban megnyitott galgamácsai Falu-muzeumot. Az egyik üressé vált parasztházban a látogatók hü képet kaphatnak az egykori gazdálkodási szokásokról, életmódról. S mindezt a falu világhirü lakójának Dudás Julinak nagyszerü festményei teszik még szemléletesebbé. Az ilyen tipusu un. életmód kiállitások örömteli szaporodásáról is szó volt s asjtótájékoztatón. És természetesen a szombathelyi Képtárról, amely nagyerejü társadalmi összefogással épült. Ebben a munkában immár 3 ezer egyéni mecénás vesz részt.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Festők szabadban c. képe a párizsi Musée Nationale d'Art Moderne tulajdonában

1906 nyarán egy évi megszakitás után ujra visszatért Nagybányára.

Magával hozta Párizsban készült képeit és ezzel valóságos forradalmat robbantott ki fiatal festők között

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei 126.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. p. 1963

./.

Czóbel Béla festő. M.D.K.

1905 őszén a Salon d'automne-ban állit ki , a fauve-o
termében

Ebben a korban festett müveinek jórésze eltünt.

1906-ban készült Ülő férfi c. képe nem sorolh tó
fauve-képei közé

Szlmakalapos férfi képe a fauve -képek kvalitásával
egyenrangu

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei 126.1.

./.

A Magyar Nemzeti Galeria Közleményei IV. sz. Bp. 19(

Czóbel Béla festő M.DK.

1904-ben kiállitott portrájáról Lyka Károly irja a

róla szoló első kritikát / Mücsarnok téli tárlata/

1903 Önarckép

Munkás c. képét Brugge-ben fe tette.

Első faraszat.Nagybányán készült

1905 ben köt barátságot Picassoval, Mainsieux-vel és

több a fauves-csoporthoz tartozó festővel

Philipp Clarisse:Czóbel Béla fiatalkori képei

/. 125-126.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 196

Czóbel Béla festő M.D.K.

1903 őszén a párizsi Julian-Akadémiára iratkozik be / itt Jean Paul Laurens növendéke /

1903. megnyeri az Akadémia egyik aktrajzpályázatát

1903. első kiállitása a Nemzeti Szalon őszi tárlatán, u.e. évében Párizsban a Champs-de Mars-i szalonban állit ki.

Philipp Clariasse: Czóbel Béla festőkori képei 125.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963 ./.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Festői működését Nagybányán kezdte.

Rögtön az érettségi utáni nyáron utazott ide / ekkor Hollósy távoztával nyilt meg a "Nagybányai négyek" szabadiskolája. 1902/

Mestere Ivánvi Grünwald

1902-03-as tanévben a müncheni akadémián tanul.

Philipp Clarissa: Czóbel Béla fiatalkori képei 125 l

./.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Czóbel Béla festő M.D.K.

Fiuféj. 1910-19 között. repr.

Labdát tartó fiu. 1916. repr.

Váza széken . 1918.repr.

Bergeni szélmalom. 1918. repr.

Müteremsarok. 1919. repr.

Fiu kutyával. 1921. repr.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei
36. 37. 38. 39. 40. 1.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Czóbel Béla festő M.D.K.

Munkás . 1904. repr.

Ülő paraszt. 1904. repr.

Ülő férfi . 1906. repr.

Szalmakalapos férfi. 1906. repr.

Festők a szabadban . 1906. repr.

Fiufej. 1910-19 között. repr.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei
32. 33. 34. 35. l. II. t.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Czóbel Béla festő M.D.K.

Faluvége. 1922. repr.

Müteremben . repr.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei

41. 43. l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Czóbel Béla festő M.N.K.

Párizsi utca /1926/ a Fruchter-gyüjteményben

Álarc és mandolin /1928/ Tunoyer de Segonzac gyüjteményében

Szakácsnő /1930/ Rácz István -gyüjteményében

Madonna /1937/ Fruchter-gyüjteményben

H átakt /1941/ Hézsahegyi György tulajdona

Balázs /1956/ a Selinko gyüjteményben

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei 129.1.

Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. 1p. 1963

Czóbel Béla fe.tő M.D.V.

Az első világháboruig nyári itthoni tartózkodásait
kivéve Párizsban élt.
Részt vett a pesti kiállitásokon is
1913-ban elsőt nyert a Müvészház Nemzetközi Posztimp-
resszionista Kiállitásán .

Philipp Clarisse: Czóbel Béla fiatalkori képei 127.1.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. p. 1963
,/,

Gröbel Béla

Dolgozott a nagybánya
művésztelepen

Papp Antal: Nagybányai fények

Magyar Hírlap 1970 XII. 5

Czóbel Béla

Bécsben a Neumann és Salzer Galé-
riában rendezett tíz magyar festő kiállí-
tásán szerepelt

Ujság 936. III. 21.

M. D. K

CZÓBEL Béla festő

„Leány"

„Mai fej"

sárvári mórka: Szentendrei festők kiállítása

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 4. l.

ee. D. K.

CZÓBEL Béla festő

A „Szentendrei kalligráfiai napok" keretében rendezett kiállításon szerepel

Magyar Nemzet 1961. aug. 5. 7. l.

M. D. K

...BEL Béla festő

Feleségé Modor Mária festő

Kiállítása Svájcban

Az év kicit Párisban tölti

Leányki, rajz. Repr.

Dutka Mária: „Igazi festészet, ami ony

ritka manapság"

Látogatás Cz. B. nál Szentendrén

Magyar Nemzet 1961. aug. 3. 4. l.

Czóbel Béla, festő 7 ok

A Szentendrei Művéntelepen dolgozik.

-: 35 éves a Szentendrei Művéntelep 8.1

Bp. 1961. aug. 26.

NÉPSZABADSÁG,

MDK

Czóbel Béla

Repr. :

"Virágcsendélet" 1951. Akv.

137. kép.

"Kislány" Szén.

136. kép.

"Pad" Kék ceruza.

138. kép.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.
Képtáblák a szöveg után.

MDK

Czóbel Béla

Repr.:

"Feremczy Béni feleségének arcképe" 1947. Pasztell

139. kép.

"Virágcsendélet" 1951. Ceruza , tus, toll.

140. kép.

PATAKY DÉNES : A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

Képtáblák a szöveg után.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Méltatás.

Kaposvári Gyula: Megjegyzések egy katalógushoz.

Művészet, 1961. október – 36 l.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

Ez év első felében volt kiállítása a párizsi galéria Georges Bossban.

Művészet, 1961. október – 38 l.

M.D.M

Csákó Béla
festő

Ez és első felétve rólt kiál-
lítása a gyufi galerie georges
[illegible]

Minszát, 1961. október – 38 C

Gróbel Béla
festő

M.D.K.

Hátalak (repro)

A borítólapon:
Művészet, 1961 október –

M.D.M

Chalet Bois
fait

Montreux (Suisse)

Il pleuvait à verse
Montreux, 1951 Octobre —

M. D. K

CZÓBEL Béla festő

Nyáron szentendrén több mint 20 kiset festett
erbesítette a párizsi Galerie Zor
hogy decemberben a csinágói Neu-
zeitrösi Galeria részére nagy Czóbel
kiállítást rendez

Magyar Nemzet 1961. szept. 28. 4. l.

M.D.K.

Czóbel Béla

Festőművész kiállitotta müveit a Nemzeti Szalonban.

"Rózsa pohárban" "Leány fej" felv.

H-a : Czóbel Béla: gyüjteményes kiállitása.
Népszava 1958. szept.28. 4.old. 229.szám.

M.D.K.

Czóbel Béla

Festőművésznek 75. -ik születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság elnöki tanácsa az érdemes művész cimet adományozta.

Népszava 1958. szept. 5. 2.old. 209.szám.

M.D.K.

Czóbel Béla

Kossuth dijas festőművész 75.éves.

H.l.: Czóbel Béla 75 éves.

Népszava 1958. szept.4. 2.old. 208.szám.

MNK

Czóbel Béla

1883-

Nagybányám tanult. A Nyolcak egyik alapitója. Felváltva Pesten és Párizsban élt.

"Gyümölcs csendélet" 1929.

"Fekvő lány" 1929.

"Olvasó nő" 1932.

"Mme Daudet" 1933

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

46.1.

MDK

Czóbel Béla, festö

Párizs.

352. Tájkép. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz.Képzömüv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.17.
Kat. 16.1.

Мр. Мисл. -ОБЩ. Мемл. Кёрнёмёр. Хлёдз. 1934. Apr. 29. -Jun. 17.
Кат. 16. 1.

MDK

Czóbel Béla, festő

280. Virágcsendélet. Olf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.l. 13.

Czóbel Béla

MNK

Repr.

"Önarckép"

(1945 ?)

__: Az uj magyar művészet önarcképe. Bp. é.n.
Európai Iskola Könyvtár /szerk.: Pán Imre/ 7-8.

Czóbel béla, festő

Patak Dénes filmen örökítené meg munkamódszerét.

László Miklós: Chassák el 3000 év múlva!

3

Esti Hírlap. Bp. 1963. nov. 6.

MDK

Czóbel Béla

Szőnyi István gyüjteményes kiáll. kat. Fränkel
1937. okt. 12.1.

Dzobel Béla

Czóbel Béla

MDK

Avenue du Maine, vizf.

Leányfej, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Czóbel Béla MDK

Munkás, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

MDK

Czóbel Béla

szerepelt a müvelődési ház előcsarnokában rendezett kiállitáson.

k.d. : "Portrék , fej tanulmányok".
Villamosság 1964. aug. 8.

"Női fej"

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Méltatói.

Néray Katalin: Barta Mária kiállítása a Ferenczy Adolf teremben
Művészet, 1964. október - 43 lap

M.D.Y.

Gróh Béla
festő

Párizsban a Café du Dôme
kávéházban a művész gyakran
találkozott Dobrovszky Szaniszló-
val.

Baki Miklós: Dobrovszky Szaniszló kiállítása
Művészet, 1964. október – 40 kép.

Czóbel Béla

Műnei Szegeden, az Orsz. Tárlaton.

említve.

Népszava, 1964 aug. 2. 7. kap.

Czóbel Béla

Szerepel a szegedi Országos Képzőművészeti Kiállításon.

Emlékére.

Tiszatáj, 1964 9. sz. 4. lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

Könyvterjesztő Tájékoztató

1963 SZEP

Tájékoztató eseménynaptára

1963

1021

Szeptember 3. 80 éve, 1883-ban halt meg **Ivan Szergejevics Turgenyev**, a regényirodalom orosz klasszikusa.

Szeptember 4. Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész 80 éves.

Szeptember 8. 20 éve, 1943-ban végezte ki a Gestapo **Julius Fučik**, Nemzetközi Békedíjjal kitüntetett cseh kommunista újságírót és nemzeti hőst.

Szeptember 9. 15 éve, 1948-ban halt meg **Bíró Lajos** regény- és drámaíró, haladó felfogású publicista.

Szeptember 13. 150 éve, 1813-ban született **Eötvös József** író, a magyar kritikai realizmus első nagy alakja.

Szeptember 13. Tersánszky Józsi Jenő Kossuth-díjas író 75 éves.

Szeptember 15. 50 éve, 1913-ban halt meg **Vámbéry Ármin** orientalista, utazó, egyetemi tanár.

Szeptember 15. 40 éve, 1923-ban halt meg **Rákosi Viktor** (Sipulusz) író, újságíró, humorista.

Szeptember 16. Frans Emil Sillanpää Nobel-díjas finn író 75 éves.

Szeptember 16. 80 éve, 1883-ban mutatta be a Nemzeti Színház Az ember tragédiáját.

z B. E. ma-
llgató esetéi-
ismeri közea, álmodozó
ándos, nagy
zonban egé-

lgetésre —
gy kemény-

minden, ami
óta ugyanis
elolvasott
jét. Látja,
és már so-
tonyi Géza:

— ez a
volt irodal-
inak! Addig
jlandó mást
seknek való
— sokat ol-
ezdtek kétel-
na is tovább

nos segédkönyvek

erben meg-

„befaltam" a három kötetet.

Belekukkant ismét a füzetbe:

— Gárdonyi után jöttek a többiek: Jókai, Mikszáth, Defoe és persze nemcsak a kötelező olvasmányok, hanem Mark Twain írásai, a kedves Kästner-könyvek, Hector Malot írásai. És később a világirodalom ....

— 1963-ban mit mond a bejegyzés?

— Hemingway: *Akiért a harang szól*, Solymár József: *Jó emberek örököljék a világot*, Gerelyes Endre: *Töprengés az éjszakáról*, Duhamel: *A napló, A visszhang titka.*

— Köszönjük, de ne sorolja fel az összes bejegyzett könyvet, nem akarjuk sokáig feltartani.

szükségünk a munkadarabok előál-

es DOV.
1961. Me
48 tábla,

Jávorka S
Erdő, m
Függelé
virágai
1958. Me
60 színes

Bihari Sár
1963. Tá
Kis Tech
fűzve

Bihari Sár
2. kiadás
1961. Tár
Kis Techr

MDK

Czobel Béla

Párizsba utazott, hol előkésziti évi téli reprezentativ kiállitását.

Esti Hirlap 242 sz. 1957. okt. 16 2 old.

MDK

Czobel Béla

kiállitása márc 23-án nyilik a párizsi Jaques galériában. A müvész ápr.-ban tér haza.

Esti Hirlap II. 1957 márc 6. 2 old.
54 szám

MDK

Czobel Béla

festőművész nagy sikert aratott Párizsban számos képpel

mélt.

Esti Hirlap 89 sz. ápr.17 2 old.

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

OKT - 5

November 7-én nyílik a miskolci Herman Ottó Múzeumban a IV. országos miskolci képzőművészeti kiállítás. Több mint 1200 festmény, grafika és szobor közül választották ki a kiállításra kerülő 234 alkotást. A kiállítók között szerepel többek között Domanovszky Endre, Szőnyi István és Czóbel Béla.

megértésében annak a célkitű-
zéshez, hogy az élettelen és az
élő határán levő anyag tulaj-
donságait megérthessük. Az
élettelenből az élő előállítása
nem egy szemléletes

MDK

Czobel Béla

munkáiból kiállitást rendeznek./hely nincs jelölv
/asszonyportrék stb./

Esti Hirlap 211 sz. 1958. szept. 9 2 old.

M.D.K.

Czóbel Béla

Ld. Radnay Oszkár: A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei c.cikk.

Panoráma. Bécs. 1927.jan.2. 1.sz. sztl.p.

MDK

Czóbel Béla

Miskolci V. Országos Képzőművészeti kiállitáson alkotása szerepel.

Esti Hirlap 259. 1958. nov. 4 2 old.

Czobel Béla

A Harmann Otto muzeum Miskolcon kiállitást rendez. Fenti képzőművész is részt vesz munkájával.

/2 pasztell/

MDK

Esti Hirlap 237 sz. 1958. okt. 9 2 old.

Czobel Béla

MDK

A Brüsszeli kiállitáson aranyérmet nyert, fenti művész munkája.

Esti Hirlap[2] 1939. jan. 2 2 old.

Czobel Béla

munkáiból Párizsban kiállitást rendeznek.

Esti Hirlap 35 sz. 1959. febr. 15 2 old.

MDK

Czóbel Béla, festö

Kép.

Föv.Kpt.-MKSzSz. II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 7.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Csendélet
(repro)

földes: Jegyzetek a IX. ről
Nők Lapja, 1962. május 12 - 8 lap

le. D. K.

CZÓBEL Béla festő

Kossuth-díjas

Cz. B. kiállításának sikere Párizsban

Magyar Nemzet 1962. június 2. 4. c.

M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

Munci a sió-foki „Mai magyar grafika és kisplasztika" c. kiállitáson

Napló

Magyar Nemzet 1962. junius 1. 4. e.

M.D.M.

CZÓBEL Béla festő

művei a Dunakanyar a képzőművészetben című kiállitáson a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban

Napló
Magyar N emzet 1962. julius 18. 4.1.

MDK

Czóbel Béla

Az Ernst Muzeum csoportos kiéllitása
Ujság 1937. márc. 21.

MDK

Czóbel Béla

Kállai: Die Kunst unter gefährlichen Sternen.
Pester Lloyd, 1942. dec. 25. 16.1.

mdk

Czobel Béla festőmuvész

1911-ben kvált a Mincik köréből

Horvát Zoltán: Magyar századfordító 1961.

475. l

mdk.

Czóbel Béla festőművész

a Miénk fogja 1907.

Horváth Zoltán: Magyar századforduló 1961

475. l.

mdk

Czobel Béla festőművésze

a „Nyolcak"-csoportjában

Horváth Lóránd: Magyar századforduló 1961.

237.l

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Milenc vérharca hevült a Nemeti
Galeriába.

—: Új mükincsek a Galeriában és Szepmüvészeti Muzeumba
Élet és Irodalom, 1962. ~~apr. 17~~ máicius 17 — 11 l.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

A Nyolcak társaságában tartozott

Passuth László: A Nyolcak és Aktivisták grafikai kiállítása
Művészet, 1962. április — 33 l.

-2- M.D.K.

CZÓBEL Béla festő

Párizsban élt a „Fauvé"-ok harcostársa.

Gyűjteményes kiállítása:

1926. Párizs, Galeria Pierr.ben

1927. New York

1928, 1933, 1934. Párizs

„Lézcsős nő" (1921) ./.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1 Pp. 1962. 424. l.

 M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

„Fekvő nő" (1922)

„Falunége" (1922)

„Interieur" (1923)

„Zsákutca" (1927)

„Fekvő lány" (1929)

„Gyümölcscsendélet" (1929) ./.

Genthon-Németh-Végvári-Z áder: Magyar müvészet 1800-19
Bp. 1962. 424.

-4- M.D.K.

CZÓBEL Béla festő

„Szalcácsnő" (1930)

„Délfrancia táj" (1930)

„Breton paraszt" (1931)

„Olvasó nő" (1932)

„Gyümölcsöstál" (1932)

„Műterem interieur" (1933)

./.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945
Bu. 1962. 424.

- 5. - M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

„Mécsa" (1930) rezr.

„Ülő férfi" (rezr.)

„Csendélet" (rezr.)

Genthon-Németh-Végvári-Z áder: Magyar müvészet 1800-194

Bp. 1962. 424. 425, 426, 427.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Irodalom.

Szabó György: Biennale, Velence, 1962.
Élet és Irodalom, 1962. november 24 – 11 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.Y.

A magyláriyai művésztelep
tagjaroll

Farkas Zoltán: Eiffer Sándor
Művészet, 1962. december – 20 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.f

1906-ban Ziffer Sándor
Czóbel rábeszélésre Nagybá-
nyára höltözik.

Farkas Zoltán: Ziffer Sándor
Művészet, 1962. december - 20 lap

Czóbel Béla
festő

M. D. M.

Dunakanyari képeit mutatta
be a vándorkiállításon.

—. Dunakanyar a képzőművészetben.
Művészet, 1962. december – 45 lap

Czóbel Béla festőművész

Tájkép

Leánykafej

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Párisi m.hirek. Magy. Nemzet, 1947. jul. 15.
5.l.

MDK

Czóbel Béla

Mihályfi E: Egy forradalom elér a néphez.
Forum, 1949. márc.

M.D.K.

Gróbel Béla
festő

Szentendrén való nyaralásai
művészetében maradandó
nyomot hagyott.

Fedor Ágnes: Színek és ívek Nagymaroson
Nők Lapja, 1963. július 6 — 22 lap

mdk

Czobel Béla

„Muzsája" a kiállitáson

Havas Lujza: Magángyűjtemények kincsei a Nemzeti Galeriában

Népszava, 1963 jul. 10. 2. l

Mod.

Ordre de Bois

Czóbel Béla

MDK

Szerepelt a kiállitáson.
Egy képpel!

Dévényi Iván: IX.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.
VIGILIA 1962. jul. 432-~~433~~/434 . lap.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

Méltatás.

Bolgár Kálmán: A Studió "Család" pályázata
(Művészet, 1963. április – 24 lap

021 Czóbel Béla

Czóbel B

Nők Lapja 1963 jan. 19

A NAGYBÁ

éla: Ülő paraszt

FÉRFI-PULÓVER

50 deka olívzöld, 45 deka világosszürke, 5 szálas zefírfonalból, 6-os tűvel kötjük. Két régi pulóver felfejtett anyagából is készülhet.

Kötésminta:

1. sor: (színe) szürke, sima. 2. sor: szürke, fordított. 3. sor: zöld, 4 sima, 1 leemelés, a szál a munka visszáján, tehát a szemek mögött halad. 4. sor: zöld, 4 fordított, az előbbi sor leemelt végét most is leemeljük — a szál ezúttal is a munka visszáján halad. A patentkötéses részeket ölddel, 1 sima, 1 fordítottal kötjük. A leírás szerint: a patentötésből 15 szem és 20 sor = 10 m.

Háta:

77 szemmel kötjük, 6 cm-en resztül patentkötéssel, majd a ntával folytatjuk. 23 cm-es tésmagasságnál szaporítunk 1 szemet. (79 szem lesz) 38 -es kötésmagasságnál 1 × 3, × 1 szemenként fogyasztjuk a röltőt. (67 szem marad) 13 -es karöltőmagasságnál szapoink 1 szemet, majd ezt a szaítást 4 cm-ként még háromr megismételjük. 20 cm-es lyukmagasságnál 1 × 7, 7 × 6 nenként elfogyasztjuk a vál- A középen maradó 23 szemet sorban befejezzük.

Eleje:

szemmel kezdjük, a háta nt. 38 cm-es kötésmagasság-, 3, 3 × 1 szemenként elfo-tjuk a karöltőt. (67 szem d) 44 cm-es kötésmagasság- középső 7 szemet befejezve, é választva a munkát két en folytatjuk tovább a kö- A karlyuknak a háta szerint fogyasztunk, majd 4 × 1 sze-

NYAL

Czóbel Béla
festő

M.DK

Méltatás.

Artner Tivadar: Meghésett, de nem késő nagyfányai szeregszemle
Élet és Irodalom, 1963. március 9 - 8 lap

mdk

Czóbel Béla

Ülő paraszt c. kipe:

Kubikusok c. műve a tárlaton reprodukció

-ys- Nagybányai Festők

Képművelés 1963. 2. sz 41. l

mdk

Czobel Béla

najzat: Benda József portréjs
a 141 lapon

Jelenkor 1963, 2. sz. 141, 156, 159, 161. l.

MDK

Czóbel Béla

Sós E.: Francia, spanyol közt. és párizsi magyar müv. kiáll. a N. Szalonban. Népszava 1948. aug. 18.

Czóbel Béla, festő

MDK

A Jelenkor februári számában Dévényi Iván tanulmányt írt Czóbel Béláról, akitől rajz is megjelent a folyóiratban.

— : Körleményele

11. l.

NÉPSZABADSÁG

Jan. 1963. márc. 7.

MDK.

Czobel Béla

festő

grafikái a Nyolcak 50 éves jubileumi kiállitásán. Magy. Nemz. Galéria (23 nyilik)

Mozaik

Nyíszava, 89 cóf. 301 sz. 1961. dec. 21.

Czóbel Béla festő

M.D.K.

Szentendrén dolgozik

Alberti Mihály: Ternyai emlékkiállítás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1962. október 9. 5.1.

Czóbel Béla, grafikus MDK

A Nyolcak és az aktivisták c. kiállításon csak későbbi műveit sikerült bemutatni. Legkorábbi alkotása: fiú arcképe (1920 körül).

Murányi: Kovács Endre: Csendes ünnep a Nemzeti Galériában, 9.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 17.

MDK

Czobel Béla

Kossuth dijas müvész munkáival a párizsi kiállitásra készül.

Esti Hirlap 164 sz. 1959 jul. 15 2 old.

MDK

Czobel Béla

A 76 éves Kossuth dijas művész Szentendrén él. Összel Párizsba utazik.
mélt.

Esti Hirlap 207 sz. 1959. szept. 4 2 old.
Halácsi cikke.

MDK

Czóbel Béla

J. Piene: L, art hongrois contemporain au Musée d'Art Moderne. Les Lettres Francaisesó 1949. márc. 31.

MDK

Czóbel Béla festő

Magyar Nemzet.1954.szept.18.

MDK

Czóbel Béla

Ernst Muz. CLXVII. kiáll. 1937. márc.

Csoportkiáll.

Czóbel

Szines grafikája nekepel a szentendrei muzeum uj szerzeményeinek kiállításán

Vigilia, 1964, 6 n., 380old.

Czóbel Béla

Tavaly vett 80 éves. Ez év
marcius ában kiállítása
nyílt a párisi galerie Zak-
ban. Főleg az utóbbi évek
műveiv kerültek kiállításra

Vigilia, 1964, 4 sz., 248 old.

Czóbel Béla

Szerepelt a „Ferenczy Béni
kortársai" körében c.
kiállításon a bécsi
Künstlerhamban

Vigília, 1963, 7 n., 444 old.

MDK

Czobel Béla

A kiapadt KUT. Nemzeti Művészet 5-6. sz. 87.l.

Czóbel Béla – a népi együttes párizsi sikeréről

A minap érkezett haza Párizsból *Czóbel Béla*, a mélytüzű színekben pompázó meghitt enteriőrök, a bensőséges áhítattal festett tájak festője. Hazajött, hazahozta az expresszvonat, s a hazai föld oltihatatlan szeretete.

— Párizs tombolt, *Párizs tele volt az Állami Népi Együttes sikerének visszhangjával* — meséli. — Egy hete sincs, hogy egy kiállításon összetalálkoztam Mme Françoise Turinnenel, s a festenivalóan bájos táncosnő ezekkel a szavakkal fordult hozzám: *Képzelje, tegnap Magyarországon jártam!*

— Természetesen, rögtön kiderült, hogy csak képletesen érti — de nagyon jellemző, hogy a fogalmazás művészetében olyannyira pontos franciák gyakorta így közölték egymással, hogy látták az Állami Népi Együttest.

— A beszélgetésekből úgy tapasztaltam, hogy a közönséget különösen az a pózmentes *egyszerűség*, az olcsó hatásvadászattól való irtózás ragadta meg, amellyel az együttes műsorát előadja.

— Valaki azt mondta, jellemző, hogy a lányok nem emelik egyetlen milliméterrel sem magasabbra lábukat a koreográfiai előírásban leszögezett magasságnál... *Művészet, igazi művészet az, amit Párizs az együttestől kapott* és a franciák hálásak ezért.

— Örülök, hogy élőszóval elsőnek hozhattam haza ennek a hálának, ennek a sikernek a hírét.

iskola növendékeinek zenekara, a Vendéglátóipari Vállalatok szalonzenekara és a Zeneiskola tanárainak együttese lép fel.

Csornán a járási kultúrházban március 20-tól április 4-ig tartó Felszabadulási kultúrversenyen majd minden este egy-egy háromfelvonásos színdarabot játszanak el a színjátszó csoportok. A legérdekesebb bemutatónak a sobori népi együttesé igérkezik. »Sobri Jóska farsangol« című, saját feldolgozású népi játékot adnak elő.

Rácalmás, Seregélyes, Apátszállás és *Baracs* fiataljai tanáraik vezetésével gyűjtik az írott és a nép ajkán élő történeteket, s a kutatások és ásatások során előkerült régisé- II. osztály tanulói pedig Csiky Buborékok című művét hozza színre a seregszemlén. Karcagon megrendezik az iskolák tavaszi ének- és zenehangversenyét is. Az *alsóleperdi* állami gazdaság ifjúsági kultúrcsoportja a seregszemlén a Bújócskával »indul«. *Vállaj* község fiataljai a Kenderdörzsölő és Fonó című népi játékokkal, Kanász tánccal és Üveges tánccal vesznek részt a seregszemlén. *Pécsett* április 17-én rendezik meg a József Attila szavalóversenyt, május 2-án pedig az énekesek és hangszerszólisták Bartók Béla-emlékversenyét. A táncsoportok május 1-én mérik össze tudásukat, az énekkarok seregszemléje pedig május 8-án, az Éneklő Ifjúság napján lesz.

A BARÁTSÁG

Czóbel Béla

Szerepelt a „Nagybányai festészet c. kiállításon a Nemzeti galériában

Vigilia. 1963, 4 sz., 246 old.

Gróbel Béla
festő

M.D.K.

Művei nem voltak kiállítva
a párizsi magyar kiállításon.

F. Á: Egyszerű alkalom.
Vörös Lapja, 1966. szept. 17 – 10 lap.

MDK

Czóbel Béla
festő

„Kislányfej" c. műve az 1930 as
évekből származik egy párizsi
hangulatot ábrázoló akvarellje, a leg-
utóbbi évek termésétől egy virág
csendélet. 1908-ból van egy
részkarca, „Lány macskával"
című litográfia-ja

Patay Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. október - 15 lap

Czóbel Béla, festő

Szentendre, a Dunakanyar parányinak vélt gyöngyszeme —ki gondolná? — immár tizennyolc ezer lakosú város. Nyári szabadtéri játékairól, múzeumairól, műemlékeiről jól ismerjük, szeretjük. Ki ne járt volna a Czóbel- vagy a Kovács Margit-múzeumban (új, a művész tárgyait bemutató helyiséggel bővül a kiállítás).

4.

–:(– fényhely – Szöveg –)

Esti Hirlap, Bp. 1978 jún. 24.

Czóbel Béla, festő

L.: Perbolt Csaba Vilmos

Nagy Lóránt: Perbolt Csaba Vilmos emlékkiállítása 30.

Kritika, Bp. 1977 dec. 77/12.

Czóbel Béla festőművész

A szentendrei művészet 50 évét bemutató retrospektív kiállítás megnyílt az új szentendrei Képtárban. — Az élet-öröm festője a művész, akinek palettája a világ minden ragyogását és fényét egy felületre gyűjti.

Losonczi Miklós: Öt évtized-tárlata. Pest Megyei Hírlap, 1978. jan. 29.

Czóbel Béla, Pestő

I. Nagy István

Rózsa Gyula: Solymár István: Nagy István 25-27.

Kritika, Bp. 1978. ápr. 78/4

Czóbel Béla, festő

L: Deli Antal

P. hüvs J: Szentendre – .. 7.

Népszabadság, Bp. 1978. júl. 21

Czóbel Béla

2

Mme Daudet arcképe, o.v. (1933)
Fekvő nő, o.v. (1937 k.)
Dévényi Iván arcképe, o.v. (1964)
Pipás önarckép o.v. (1940 k.)
Virágcsendélet o.v.
Növény cserépben o.v.

Dévényi Iván mügyüjteményének kiállitása
Győr, Muzeumi képtár - 1977.

Citrati

Czóbel Béla 3

Gyümölcsös csendélet o.v. 1931
Kényillő akt o.v. (1962)
Fekvő akt, o.v. (1973)
Női akt medallionnal o.v. (1930 k.)
Zöldruhás nő o.v.
Önarckép Vera, papír (1950 k.)
Csendélet, vegyestechnika, papír (1950 k.)

Dévényi Iván műgyüjteményének kiállitása
Győr, Muzeumi képtár - 1977.

Czóbel Béla, festő

L: Barcsay Jenő

Szeberényi Lehel: Emberi arc, istenszakállal 12.

Népszabadság, Bp. 1978 máj. 7.

Czóbel Béla, festőművész

Szentendrére újabb jelentős gyűjteménnyel gazdagodik, a Fő-téren álló Barokk-házban Barcsay Jenő-Múzeum lesz. Szentendrén van a Kovács Margit Múzeum. Czóbel Béla munkásságának javát mégis életében itt helyezték el.

Adpó György: Barcsay-gyűjtemény Szentendrén.
Magyar Hírek, 1998. ápr. 22.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Virág csendélet" o.v. 80x65 cm

Kiállítási ár: 70000 Ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1978.szeptember

Czóbel Béla

„Női akt" Vászonfestmény 63x51cm

j.l.f.: Czóbel (Sérült)

Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1978.szeptember

Czóbel Béla

„Csendélet" Vízfestmény 65x53cm

J. l. f.: Czóbel (Szerült)

Kiállítási ár: 8000 ft.

BÁV 46.Képaukció katalógus,Bp.1978.szeptember

Czóbel Béla (1883 - 1976)

Normandiai csatakör, o.v. (1926)
Ülő modell, o.v. (1928)
Kisvárosi utca o.v. (1930 k.)
Fekvő női akt, o.v. (1930 k.)
Akt, vörös, papír (1930 k.)

Dévényi Iván mügyüjteményének kiállitása
Győr, Muzeumi képtár - 1977.

Czóbel Béla festő

L: Farkas István

Anadi N.: Farkas István emlékkiállítása ... 28-29.

Kritika, Bp. 1978. jún. 78/6.

M.D.K.

Czóbel Béla: Férfiarckép.

"Magyar piktorok Berlinben" c.cikk illusztrációja.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.dec.3. 47.sz. 26.p.

M.D.K.

Czóbel Béla: Gyerek labdával.

"Magyar piktorok Berlinben" c.cikk illusztrációja.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1922.dec.3. 47.sz. 26.p.

M.D.K.

Czóbel Béla [mellkép]

"Magyar piktorok Berlinben" c. cikk illusztrációja.

Mélynyomás, fénykép után.

Panoráma. Bécs. 1922. dec.3. 47.sz. 25.p.

Czóbel Béla

Állitólag Zola lányát ábrázoló krétarajza /korábban Bölöni gyüjtemény/ a jelzett gyüjteményben.

Horváth Béla - Adorján Mária gyüjteménye; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 53. l.

Czóbel Béla, festő

L.: Ilosvai Varga

Pataki Sándor Julianna: Ilosvai Varga... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 22.

Gróbel Béla

Ülő fiú, 1935 körül, v. o. 80×52 cm

Modern Magyar Képtár, Pécs

Czóbel Béla
festő

Méltatás

Brestyánszky Ilona: Körkép
Nők lapja, 1975. május 17 - 15 oldal

Göbel Béla

neve említve az Európai Iskolával kapcsolatban

Nagy Zoltán: Visszatekintés az Európai Iskolára

The New Hungarian Quarterly 1974 55.sz.

188. old.

Czóbel Béla
festő

A művészről filmet készített
Czóbel Anna operatőr

Bácskai Károly: Operatőr: Czóbel Anna.
Tiszatáj, 1975. jún. 17-27 oldal.

Gróbel Béla, kossuth-díjas festőművész

Szentendrén tegnap, a város felszabadulásának évfordulóján ünnepség keretében díszpolgári oklevéllel tüntették ki a művészt.

Petőfi Népe, 1944. dec. 14.

Czóbel Béla, festő

Szerepel a Műcsarnokban.

1-11 Harangozó Márta: Számvetés
harminc évről

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. ápr. 21.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Kokoschka, Kondor, Hatvan 4,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 10.

Czóbel Béla, festő

Kiállít a Műcsarnokban.

↓

Rózsa Gyula: Szám vetés és történelem M.5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 ápr. 27.

Csóbel Béla

festő

Csóbel Béla előbb a II. emeleten lévő egykori szobrászműtermében lakott, majd Uitz Béla halála után a földszinten dolgozik.

Tóth Aron. Műteremben a Gellérthegyen.

Tükör, 1975. febr. 4-16 oldal

Czóbel Béla
festő

„Fekvő nő" (repro)

Tóth és Áron: Műterem hár a Gellérthegyen.
Tudor, 1975. febr. 4 - 16 oldal

Czóbel Béla, festő

Gyűjteményes kiállítását készítik elő

Szentendrén.

—: Tájékoztató a múzeumok munkájáról
és terveiről

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. febr. 6.

Czóbel Béla, festő

A város díszpolgára

↓

— : hentendre első díszpolgárai 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 14

Czóbel Béla, Jestő

Bojár Sándor műrészportréja: megemlítve.

(h. m.): Negyven év krónikása 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. dec. 2.

Czóbel Béla festőművész

Jún. 30.-án nyílik meg a IV. debreceni országos nyári tárlat, melyen szerepel műve.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 28.

Czóbel Béla

MTI BELFÖLDI HIREK

B 41.kiadás 1958. szeptember 6. 16 óra 25 perc

Megnyilt a modern külföldi szoborgyüjtemény és a Czóbel-kiállitás

1958. szeptember 6.

Szombaton a Szépmüvészeti Muzeumban ünnepélyesen megnyilt a modern külföldi szoborgyüjtemény állandó kiállitása. A megnyitón résztvett Csatorday Károly rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a Külügyminisztérium protokollosztályának vezetője, Szakasits Árpád, a MUOSZ elnöke, a Müvelődésügyi Minisztérium, a magyar kulturális élet számos képviselője, köztük Kossuth-dijas szobrász és festőművészek. Megjelent a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja.

Pigler Andor, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója köszöntötte a vendégeket, majd Kisfaludi-Strobl Zsigmond kétszeres Kossuth-dijas kiváló müvész mondott megnyitó beszédet. A Szép müvészeti Muzeum barokk csarnokában kiállitott gyüjtemény - amelyet Bacher Béla müvészettörténész rendezett. - a modern külföldi mesterek 7o alkotását tárja a közönség elé. Rodin, Meunier világhirü szobrai mellett a skandináv, az osztrák, a német müvészek alkotásai töltik meg a termet.

xxx

A Nemzeti Szalonban Czóbel Béla Kossuth-dijas festőművész müveiből a Mücsarnok rendezett kiállitást a mester születésének 75. évfordulója alkalmából. A megnyitó ünnepségen megjelent Orbán László, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, Mihályfi Ernő müvelődésügyi miniszterhelyettes, Csatorday Károly rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, a Külügyminisztérium protokollosztályának vezetője, a magyar politikai, gazdasági, kulturális élet számos képviselője. Ott volt a budapesti diplomáciai testület több tagja.

A megnyitó közönsége szeretettel köszöntötte a megjelent Czóbel Bélát. A mester az idén érkezett alkotómunkásságának 5o. évfordulójához és - 75. születésnapját is most ünnepli. A Nemzeti Szalon termeiben csaknem száz olajfestmény, akvarell, és rajz - az utóbbi évek munkásságának szülöttei - tanuskodik Czóbel Béla sajátos müvészi egyéniségéről.

A mester a Magyar Távirati Iroda munkatársának kérdésére elmondotta: Az év derüs hangulatu tavaszi és nyári hónapjait itthon töltöm, Szentendrén. Október végén - mint minden évben, az idén is - Párizsba utazom. Szeretem Párizst és müvészetét, de a szivem ujra és ujra hazahuz. Novemberben Párizsban rendeznek tárlatot müveimből, majd a tervek szerint, a téli hónapokban Londonban. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 42.kiadás 1958. szeptember 6. 16 óra 55 perc

A Magyar Külügyminisztérium jegyzéke a budapesti francia követséghez

1958. szeptember 6.

A Magyar Népköztársaság Külügyminisztériuma 1958. szeptember 6.-án az alábbi jegyzéket adta át a budapesti francia követségnek:

"A Magyar Népköztársaság Külügyminisztériuma tiszteletét fejezi ki a Francia Köztársaság budapesti követségének és nyomatékosan felhivja a figyelmét a következőkre:

1958. szeptember 5.-én 16 óra körül, egy 1947 óta Franciaországban tartózkodó magyar disszidens égő benzines palackot dobott be a párizsi magyar követség ablakán. A tüz elterjedését csak a követség beosztottainak azonnali beavatkozása akadályozta meg.

Nyilvánvaló, hogy ezzel a merénylettel a Magyar Népköztársasággal szembenálló ellenséges elemek a követség normális tevékenységét szándékoztak megzavarni.

A Külügyminisztérium a leghatározottabban kéri, hogy az illetékes francia hatóságok haladéktalanul vizsgálják ki a merénylet körülményeit és a vizsgálat eredményét vele mielőbb közöljék.

A Külügyminisztérium továbbá elvárja, hogy a francia hatóságok felelősségre vonják a fenti merénylet elkövetőjét és megteszik a szükséges intézkedéseket, hasonló támadások és provokációk lehetetlenné tételére". /MTI/

Uj tiszteket avattak

1958. szeptember 6.

Szombaton Budapesten az Egyesitett Tisztiiskola udvarán tisztavató ünnepséget rendeztek. Az avatáson megjelent Révész Géza vezérezredes, honvédelmi miniszter, Uszta Gyula vezérőrnagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, Dapsi Károly vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, Borbély Sándor, a KISZ Központi Bizottságának titkára. Részt vettek azünnepségen a Szovjet Hadsereg képviselői is.

A tisztavatási ünnepség diszkürtjelzéssel kezdődött, majd Révész Géza vezérezredes, honvédelmi miniszter ellépett az avatásra felsorakozott tisztek előtt és köszöntötte őket. /f.k./

Czóbel Béla
festő

M.D.K

1946-ban festette a „Kertben" cimi művet, uj képei a „Csendélet chiantis üveggel" a „Vörös bluros lány", „Lány a kiaruhában" c. művei. Rajzai a „Fiú arckép", a „Párizsi utca"

Patahy Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. október – 15 lap

Czóbel Béla

pestő

M.D.V

„Kernstok Károly köre rajzolt archipe,
„Láng halitkával" amű részkarca,

Pataky Deines: Czóbel Béla
Művészet, 1962 - október – 15 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K

Kernstok Károlyról készült rajza
és felvégéről készült festménye 1923-
ban Berlinből valók. – 1907-ben a
Magyar Impresszionisták és Naturalisták
Köre megalakult ennek alapító tagja lett.
1923-ban készült Kernstok rajza

Horváth Béla: Czóbel Béla Kernstok-arcképe
Művészet, 1962. Október – 18 lap.

-1-

M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

1883 -

a Nyolcak csoportjához tartozott

KUT tagja

„Ülő férfi" (repr.)

Néhány évi hollandiai tartózkodás után Berlinben elt.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1958. 348, 354, 371, 422, 425, 426, 427, 451, 466. l.

./.

-2- M.N.G.

CZÓBEL Béla festő

Berlinből Párizsba költözött

a „Fauves"-ok harcostársa

1926. kiállítása Párizsban

1927. " New Yorkban

1928. " Párizsban

1933. " "

1934 " " /

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1958. 425. l

le. D. K

CZÓBEL Béla festő

„Lépcsős út" (1921)

„Fekvő nő" (1922)

„Falurészlet" (1922)

„Interieur" (1923)

„Szökőkút" (1927)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
p. 1958. 425. l.

-4- M.D.K

CZÓBEL Béla festő

„Fekvő lány" (1929)

„Gyümölcsendélet" (1929)

„Szakácsnő" (1930)

„Délfrancia tőj" (1930)

„Breton paraszt" (1931.)

„Olvasó nő" (1932.)

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp.1958. 425. e.

– 5 –

M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

„Gyümölcsös tál" (1932.)

„Műterem interieur" (1933.)

„Múzsa" (1930.) repr.

„Gendelet" repr.

Szentendrén dolgozik

enthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.

.1958. 425. l. 427, 426, 451, 466. l.

MTDK

Czóbel Béla

festő

1966 tavaszán volt kiállítása
Az amszterdami Galerie
D'Eendt képtárában. 40 képével
készült beszámoló az ott készült
albamban.

Hajts Géza: Czóbel Bélával Szentendrén
Nők Lapja, 1966. okt. 8. – 16 lap.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

A biennalen oszerepelt nagyobb gyűjtemenyjel.

Vayer Lajos: Az idei velencei biennale, ...
Művészet, 1966. november - 15 lap.

MDK

Czóbel Béla
festő

Fekvő nő (1966)
Csendélet hék alrosszal (1942-43) } repr
Lány korállal (1966)
Szentendrei táj (1966)

Haits Géza: Czóbel Bélámál Szentendrén
Nők lapja, 1966. okt. 8 - 16 lap

MDK

Czóbel Béla

Müvei a kaposvári muzeumban

Somogymegyei N. 1966 juli.14.

Csóbel Béla

Művei a Képzőművészeti Alapban

Domonyvasvári K. 1966 július 14.

MDK

Czóbel Béla

Fiuarckép, szén

Szépm. Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

Czobel Béla

Rézt vez a Műcsarnokban rendezett „Magyar művészetért" c. Miállításon.

Nemzeti Újság 1942. VI. 7.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Nyergesujfalun Kernstok Károly
villájában Nyergesi János, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ megismerhedett Czóbel Bélával.

H. Gy.: Nyergesi János festőművész.
Művészet, 1966. szeptember - 17 lap.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Bolmányi Ferenc festészete
a harmincas évek végén
szorosan Czóbel piktúrájához
kapcsolódik.

Papgátor: Bolmányi Ferenc
Művészet, 1966. augusztus - 40 lap

Czóbel Béla

Eml. a szentendrei festőkről szóló tanulmányban.

Pester Lloyd 6. sept. 1942.
Unter Malern in Szentendre. Kállai Ernő

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

A szentendrei Ferenczy Károly
Múzeumban nemrég megnyílt
kiállítása.

Szabó György: Czóbel Béla Szentendrén.
[illegible], 1966. szeptember 17 - 9 lap.
Élet és Irodalom

Czóbel Béla
festő

A Tamás Galériában rendzett "Magyar akvarellek" c. kiállitáson szerepel. Emlitve Pihenő-je.

esti M.O.1942.X.12.

Czóbel Béla

MDK

Őszi táj, olf.

Miccarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Ozóbel Béla festő

Szöveg emliti vésnételét a Szent-
endrei nyári tárlaton.
Mürei körül: „Leányfej" és „Gendélet"
képeit emeli ki kérszerint.

/havas/
Szentendrei festőmüvészek
nyári tárlata

Népszava 1966 aug. 7

Czóbel Béla MDK

Cagnes-i táj, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c. kiáll.

Czóbel Béla, festőművész

A 75 éves Vén Emil festőművész kiállításra készül, a Várban lesz kollektív tárlata Czóbel Béla, Holló László, Frank Frigyes képei mellett ő is képviseli, majd azt a nemzedéket, amelynek már leves élő tagja van.

Szatmári Jenő István: Vén Emil festőművész
Dolgozók Lapja, 1977. máj. 1.

Czóbel Béla

A Das Magazinbau hosszabb si-
port van Czóbel Béla szentendrei
múzeumáról

—: Szentendre idegen szemmel.
Tükör, 1977. május 29-31 lap.

Czóbel Béla

Szentendrén van a mú-
vész munkáit tartalmazó
múzeum.

Bojár Iván: Milyen és milyen lehetne a...
Tükör, 1977. június 5 - 24 lap.

Czóbel Béla

A szófiai Magyar Intézetben Reppe-Rónai József és kortársai címmel tárlat nyílt, amelyen a művész néhány alkotását bemutatták.

— : Kiállítás Szófiában.
Tükör, 1974. július 10–28 lap.

Czóbel Béla, festő

L.:Kerényi Jenő

/polgár/Avatások 1o.

Esti Hirlap, Bp.1977 aug. 19

Czóbel Béla, festő

□ CZÓBEL BÉLA festőművész emlékművét, Varga Imre szobrászművész alkotását holnap délután 3 órakor avatják Szentendrén az Ady Endre út 5/d alatti Czóbel-telken. Ünnepi beszédet Vas István mond.

□ -: Czóbel Béla --- 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. aug. 24.

Czébely Béla

Méltetés.

Németh Lajos: Egyéni mitológia.
Művészet, 1977. június - 16.oldal.

Czóbel Béla

Bálint hipei vénben Czóbel Béla
korai stílusára emlékeztetnek.

Kállai Ernő: A kritika tükrében.

Müvészet,1977.junius - 28.oldal.

MDK

Czóbel Béla

Őszi táj, of.

KMTárs. M. Miv.ért. 1940-41

16.1.

M e g h i v ó

a Művészettörténeti Dokumenta
kötete szakmai vitájára.
A vitát 1961. január 25-n, d
Klub földszinti helyiségében
Megjelenésére és hozzászólás

Gzöbel Béla

neve emlitve mint

nagybányai ujitó

Magyar Nemzet 1973 március 11

12 old.

Czóbel Béla, festő

L.: Kassák

4

Bodai f.: Kiallítási . . . . 1127-1130.

JELENKOR, Pécs, 1975. december XVIII/12.

Czóbel Béla

Századunk magyar festészetében a művész tulajdonított kiemelt fontosságot a tárgyakkal szövetkező önvallomásnak.

Losonci Miklós: Pest megye tájai a vásznakon.
Pestmegyei Hírlap, 1973. ápr. 28.

Czobel Béla

Amikor Szilvásy Margit kiállítása megnyílt, az idős mester is él, és kora ellenére tehetsége, tudása töretlenségében végre alkotó munkáját.

(Antka): Szilvásy Margit kiállítása az Ernst Múzeumban.

Magyar Nemzet, 1973. ápr. 14.

Czóbel Béla

Romváry Ferenc: Miért nép Czóbel Nyergesújfalusi udvar c. képe? Dunántúli Napló, 1969. szept. 28.

Az 1969.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. Müvtört.Ért.1972.4.sz.295-328.1.

3o4.1.

Czóbel Bélával:

Ponkner Pál: „Megőrizni az ember egyéniségét"
Fejér Megyei Hírlap, 1969. dec. 25.
P.P. Műtereimlátogatás. – Dolgozók Lapja, 1969. XII. 25.

Az 1969.évi magyar művészettörténeti irod al om bibliográfiája. Művtört. Ért. 1972. 4. sz. 295-328. l.
304. l.

Czóbel Béla festőművész

1971-ben retrospektiv kiállitása volt a Mücsarnokban.

Kortárs 1971/7 1162. old.

Czóbel:

A szentendrei sok generációjú művésztelep jelentős tagja

Passuth Krisztina: Új törekvések a szentendrei művészetben

Új Symposion 1969/45 18.dd

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

A 90-ik esztendejében, járó művésznek nov.-ben zárult a 15.-ik párizsi kiállítása, melyet a Drouet-galériában rendeztek meg. A Francia lapok nagy elismeréssel méltatták az idős magyar művész tárlatát. Megemlékeznek arról, hogy Czóbel a Fauves („Vadak") csaportjának tagjaként 1905-ben kiállított Matissal, Dufyvel, Vlaminckkal, Braque-kal és Deraimal;

D. J.: Czóbel Béla párizsi kiállítása.

Vigilia, Budapest, 1973. jan. (?) 64. old.

Czóbel Béla:

Szentendrén a KPM megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezték meg a Pest Megyei Képzőművének Tárlatát, amelyen a művén alkotásai is szerepeltek.

Ország Világ 1968/50 21. old

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Czóbel Béla

Kossuth-díjas festőművész, Érdemes és Kiváló Művész,
a Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozatának kitüntetettje,

termékeny, gazdag életének 93. esztendejében, 1976. január 29-én elhunyt.

Temetése 1976. február 11-én, szerdán 13 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

A magyar művésztársadalom kiemelkedő jelentőségű legidősebb mesterének emlékét, életművét, példaadását és hűségét tisztelettel megőrizzük!

Magyar Képzőművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Kulturális Minisztérium

CZÓBEL BÉLA

Czóbel Béla, festő

2

a., a kilencvenéves festőművész portréja (fénykép) —

b. Carola c. festménye : Repr.

Harangozó Márta: Szép kiállítás — születésnapra 2.

ESTI HIRLAP, 1Bp. 1973. szept. 1.

Czóbel Béla, festő

Szentendrén a művéztelepi galériában szept. 4-én nyílik meg grafikai tárlata.

— :o Szentendrén 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. szept. 4.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve a Károlyi Mihály alapítvánnyal kapcsolatban.

Hegedűs Mária: Vence vendégei

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 14.

Czóbel Béla, festő

1935-től „neutendrei".

Sziklai Júlia: Ihlető város a Duna partján 4.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 28.

Czóbel Béla, festő

↓ bevezető tanulmányt Philippe Clarisse írta. (Corvina kiadó.)

— :o Czóbel – album .... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. 4.

Czóbel Béla, festő

Egy virágszemdélete szerepel.

Laczó Katalin: Kiállítási napló
Műgyűjtők kiállítása
93-96.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. október XXVI/10.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Németh Lajos: Csáky József: Emlékek a modern művészet nagy évtizedéből (1904-1914.)
92-93.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. szeptember XXVI/9.

Czobel Béla

„Matiaska Senö" či archépe
a 46. oldalon – repro.

Művészettörténeti Értesítő
1972/1

CZÓBEL BÉLA, festő
~~Xxxx

CZÓBEL BÉLA, festő

Martsa Alajos esztergomi neves fotóművésznek Czóbel-ről készitett kitünő portréja. 118.old.-95.kép. Fekete repr.

DÉVÉNYI IVÁN: Martsa Alajos fotóportréi 117.old

Esztergos Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

CZÓBEL BÉLA, festő

ESZTERGOMI KIÁLLITÁSOK, 1945-1960

1947-aug-15-től. "Művészetünk Nagybányától napjainkig". A Kiállitást a Fővárosi Képtár anyagából Bényi László válogatta össze. /Városi Tanács diszterme/. -Czóbel mü is szerepelt azon. -193. old

ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállitások, 1945-1960
193. old

Esztergom Évlapjai, -Annales Strigonienses, 1960.
Bp. 1960

Czóbel Béla

70 évvel ezelőtt a nagybányai művésztelepen kezdte el pályafutását. Az első világháború előtt Hollandiába utazott, majd utóbb Párizsban telepedett le.

Zs. F.: Wunder des Alltags. Neueste Nachrichten, Budapest, 1973. szept. 5

Czóbel Béla

Őt az Ecole de Paris magyar képviselőjeként ismerik. Ezidőszerint felváltva szentendrén és Párizsban tartózkodik. 90 éves születésnapja alkalmából csupán 1972/73 ből származó műveit mutatta be.

Zs. F.: Wunder des Alltags. Neueste Nachrichten, Budapest 1973. szept. 5.

Czóbel Béla

Közölt műve: „A piros fejkendős leány."
Reprodukció.

Zs. F.: Wunder des Alltags. Neueste Nachrichten, Budapest 1973. szept. 5.

CZÓBEL Béla

1995. évi számvetés / írta Kenessei András /
XX. sz-i képek aukciós értékesítéséről
LÁSD: HELLER ÖDÖN

Magyar Hírlap: 1996 január 19. péntek
18. oldal
„Klubtagok és vásárlampások"

9s jfjf f fffjfjfjfjfjfjfjfjf

jfj fjjffjffjffj fj fj

Czóbel Béla

Röviddel azután, hogy 1971 júniusában retroszpektív tárlalót mutatták be, a Nemzeti Galériában, a „Corvina" kiadta a mester műveiről szóló albumot.

Sik Csaba: Czóbel, Csáky, Vörös. Clarisse Philipp: Czóbel. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 51. sz.

1751

Gábel Béla

Nagybányáról Párizsba utazott és alig egy év leforgása után a Salon d'Automne, a Fauvist Galeria bemutatta a mester műveit.

Sik Csaba: Gábel, Csáky, Vörös. Clarisse Philipp: Gábel. Budapest, 1971. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 51. p.

1751

Czóbel Béla

A Fauvist mozgalom egyik első tagja; képein a test és a tárgynak sulya van, magukból fényt sugároznak az olaj festék hatása nyomán.

Sik Csaba: Czóbel, Csáky, Vörös. Clarisse Philip: Czóbel. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 51. s.

1751

Czóbel Béla

Jóllehet Párizsban tanult, nem vált francia stílusú festővé; tulajdonképpen a mester nem ohtot, hanem festő". Tárgyai egyszerűek és igénytelenek.

Sik Csaba: Czóbel, Csáky, Vörös: Czobel: Cl. Philipp. The New Hungarian Quarterly Budapest, 1973. 51. n.

1761

Czóbel Béla

Alakokat fest, csendéleteket, műtermének
egy sarkát, utcákat és tájképeket. Művei
valamiféle vidámságot árulnak el – megértést
a külső világgal.

Sík Csaba: Czóbel, Csóky, Vajda. The New
Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 51. p.

176 l

Czóbel Béla, festő

Kiállítása az Ernst Múzeumban tekinthető meg.

– : A hét végi kulturális programból

Ny.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 1.

Czóbel Béla festő

Az Konst Múzeum hvy szept. 1-én

↓

–: Megnyílt Czóbel Béla tárlata 6.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 2.

Czóbel Béla, festő

Köszöntő s' életpályája ismertetés
születésnapja alkalmából.

Portréja (fényképe).

—: Czóbel Béla 90 éves 4.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 14.

Czóbel Béla, festő

A Magyar Népköztársaság
Zászlórendje II. fokozatát
kapta.

—: Czóbel Béla kitüntetése 8.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 5.

Czóbel Béla, festő

Tárlata az Ernst Múzeumban

tekinthető meg.

— : A hét végi kulturális programokból 9.

Népszabadság, Bp. 1973 márc. 15.

Czóbel Béla, festő

Kiállítása szept. 23-ig látható
az Ernst Múzeumban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 15.

Czóbel Béla, festő

A Ernst Múzeumban megnyílt kiállítás-
nak ismertetése, értelmezése s értékelése.
37 új Czóbel-kép látható.

Megemlített művek: a Szőke lány, Kék-
ruhás nő, Barbarossa, Virágok.

P. Kürti Julianna: Klasszikus stílus, stílus-
klasszicizmus nélkül 7.;

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 21.

Czóbel Béla, festő

Esztergomban nyílt meg kiállítása.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 25.

Czóbel Béla, festő

Szerepel a Szépszfehérvári Képtárban.

Rózsa Gyula: Az Európai Iskola vizsgája

7.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 19.

Czóbel Béla, festő 1.

Szept. 4-én ünnepli 90. születés-napját. Ez alkalomból kiállítása nyílik meg az Ernst Múzeumban. A képek kivétel nélkül az utóbbi két évben keletkeztek.

Harangozó Márta: Szép kiállítás – születésnapra 2.

ESTI HIRLAP, 13/p. 1973. szept. 1.

Czóbel Béla

Egyszerre két iskola tagja: a párizsie és a szentendreié, de egyikben sem tanítvány, hanem mester. Huszonót éves csupán, mikor a kritika Braque-kal és Deraimnel egy sorban szidja a párizsi Fauves-csoport egyik kiállítása után. Ő közvetíti korábbi iskolája, Nagybánya felé a párizsi eseményeket, tőle és Rippl-Ronaitól tanúljak meg a fiatal festők, hogy Münchentől nyugatra mi történik a művészetben.

Czóbel Béla

Ország-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla

Hosszú munkássága során számos
csoporthoz tartozott - a nagybányai-
akhoz, a Fauve-okhoz, a Nyolcakhoz, a
20-as évek École-de Paris-jához, a szent-
endreiekhez, - de egyikhez sem kötödött o-
lyan szorosan, hogy egy jottányit is fel-
adott volna önállóságából, szineinek har-
sány harmoniájából, elmosódó-áttünő
formáinak sajátos lirájából.

Czóbel Béla

Ország - Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla 3

Fiatalkori útkeresése a nagybányai ak realizmusától a szecessziós felületdiszítés állomásán át a Fauve-ok robbanó erejű színfoltjaiig vezet el. Mindez azonban csak átmeneti szakasz volt, amelyből nem maradt más, mint az élénk színek szeretete.

Czóbel Béla

Országi-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla

A 20-as évek közepétől kezdett kiala-
kulni az igazi, a felreismerhetetlen
czóbeli világ, amelynek legfőbb jellem-
zője az intimitás. Parizsi kis utcái
vagy szentendrei szobabelsői éppolyan
meghittek és barátságosak, mint
gyümölcs vagy virágcsendéletei

Czóbel Béla

Orszag. Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla 5

A női szépség nagy megfestői közé tartozik, de ezeken a képeken is családias légkör uralkodik; a Szentendrei Vénusz fürdőruhában dől le a műterem heverőjére, hogy rövid istenmölét után visszaváltozzon a Duna hus-vér „hableányává"; a híres, 1941-ben festett Hát-akt már-már csúnya a maga nehézkes-darabos voltában mint nő – de elragadó és megejtő, mint a hétköznapok és a megszokott világ költészetének jelképe.

Czóbel Béla

Ország-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla 6

Még a Muzsa is tenyeres talpas Czóbel világában, pedig még koszorút is visel. A való világ költészete zendül fel Czóbel képein, bármennyire is eltért vagy eltér a valaha Münchenben és Nagybányán tanult lefestésmódszerektől.

Czóbel Béla

Ország-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla 7.

Idős korának uralkodó témája a virágcsendélet lett, és ezek az akvarellek Arany „Őszikéit" juttatják a néző eszébe. Czóbel virágai súlytalanok és mégis valóságosak, ahogy egy-egy jellemző színnel „odavetve" kiragyognak a papír hófehér sikjából.

Czóbel Béla

Országs-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla 8

Ma is két helyen él: a telet Párizsban a nyarat Szentendrén tölti. Szentendrei képei „franciások" de nem franciák – Párizsban viszont megmaradt magyarnak. Újítás és nemzeti hagyomány egységeként született meg művészete, amely XX. századi legnagyobbja ~~i~~ ink sorába avatta.

Czóbel Béla

Ország-Világ 1972/36 19 old.

Czóbel Béla:

Leánypostré

Ország Világ 1968/50 21. old

Gróbel Béla

Kislány fej, 1930-as évek, repr.

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, Bp. 1961.

Gróbel Béla

Párizsi utca, 1920, repr.

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, Bp. 1961.

Gróbel Béla

Pad

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, 1961.

Gróbel Béla

Falusi utca
Ferenczy Béni feleségének arcképe

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, Bp. 1961.

Gröbel Béla

Virágcsendélet
Kislányfej

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, Bp. 1961.

Gróbel Béla

Virágcsokor
Háttal ülő lány

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, 1961.

A Model of Attitude
Roger Leonard Fellows, 1981

Gróbel Béla

Párizsi utca
Fiú arckép

A Nyolcak és Aktivisták
Magyar Nemzeti Galéria, 1961.

Gróbel Béla

Ülő férfi, 1906. repr.

A Nyolcak és Aktivisták köre
Szétesfehérvár, 1965.

Gróbel Béla

Kállai Ernő: Gróbel Béla, Budapest 1934. Ars Hungarica

A Nyolcak és Aktivisták Köre
Fényképészet, 1965.

Gróbel Béla

Genthon István: Gróbel. Bp. A
1961. Képzőművészeti Alap

A Nyolcak és Aktivisták Köre
Szeged, 1965.

Grábel Béla

Nyergesújfalusi művész, o.v.

A Nyolcak és Aktivisták köre
Székesfehérvár, 1965.

Gróbel Béla

Kislány ágy előtt, o.v.

Rózsaszínruhás kislány, o.v.

A Nyolcat és Aktivistát Róva

Szétesfehérvár, 1965.

Czóbel Béla festőművész

1911-ben létrejött az imperialista rendelek szembenálló, a haladó vezetű értelmiség köréből egy művészcsoport, a „Nyolcak". Avantgarde művészek voltak, köztük volt a művész is. A Bratislavában rendezett kiállításon a „Nyolcak" művei között láthatók alkotásai: „Vadak" c. képe, aktok és egy tájképe (említve)

Barkány Jenőné: A Nyolcak és az aktivisták Bratislavában.
Új Szó, 1946. dec. 23.

Czóbel Béla, festő

megemlítve

Bertha Bulcsu: Interjú Hubay Miklóssal 586-598.

Jelenkor, Pécs, 1977. júl-aug. XX/7-8.

Czóbel Béla, jelző

L.:Rippl-Rónai József

Dévényi Iván:Bernáth Mária:Rippl-Rónai József 765-767

jul.-aug. XX/7-8.

Jelenkor, Pécs, 1977

Czóbel Béla, festő-

Új kiállítóterem Lágymányoson

(Tudósítónktól.)

Pénteken a XI. kerületi Bartók Béla út 32. számú házban ünnepélyesen megnyitották a kerületi képzőművészeti kisgalériát. A megnyitón ott volt *Katona Imre*, a budapesti pártbizottság első titkára is.

Ötven évvel ezelőtt ebben az épületben működött a kerületi munkásotthon; később tánciskola volt itt, s most a XI. kerületi tanács kezdeményezésére építették át kiállítóteremmé. Az első tárlatot azoknak a művészeknek szentelték, akik életük folyamán hosszabb-rövidebb ideig a kerületben éltek, dolgoztak. *Rippl-Rónai*, *Czóbel Béla*, *Herman Lipót* ritkán látható képei mellett kiállításra került — Gegesi Kiss Pál gyűjteményéből — néhány, *Csontváry Kosztka Tivadarnak* tulajdonított, a nagyközönség által alig ismert festmény is. Az érdekes kiállítás *szeptember 11-én zárul.*

—: Új kiállítóterem Lágymányoson 22

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 20.

Czóbel Béla, festő

Művészeti múltját és jelenét tekintve a legkiemelkedőbb Szentendre és környéke: gazdag képzőművészeti hagyománya van. A Ferenczieknek, Czóbel és mások leltek itt otthonra. Művésztelepe rangos helyet foglalt el a magyar festészet történetében. A művésztelepet rekonstruálták, és új művészeti telep is épült, ezzel megteremtették a lehetőséget fiatal művészek állandó letelepülésére. A festők mellett szobrászok is megjelentek, s ma már a szentendrei művésztelep mellett jelentős érték a város gazdag műemlékegyüttese. Szentendre adott otthont az Országos Szabadtéri Néprajzi Múzeumnak. Országosan is elismertek a szentendrei Teátrum sorozat-előadásai: nyaranként ezreket vonzanak a városba.

Gali Sándor: A müvészeti élet...Pest megyében 7.

Népszabadság, Bp. 1977 jún. 8.

Czóbel Béla

Csendélet
Kisleány

Francia, spanyol köztársasági és magyar művészek kiállitása. Nemzeti Szalon, 1948. augusztus, 19 l.

Czóbel Béla
Table with fruit, olaj
Still life with mimosa, olaj
Girl in a white blouse, repr. olaj
Still life with apricots and grapes, olaj
The muse, olaj
Landscape, olaj

Exhib. London, 1948.

Czóbel Béla

2

„Csenepes vírág"
„Virágok"
„Virág cseréptben" c. Zépei
emlitve

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4
4. old

Czóbel Béla

3

„Virágczendélet"
„Könyvek"
„Czendélet órával" c. Tépei
emlétve

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4
4. old.

Czóbel Béla

4

„Kancsó"
„Vörös pad"
„Kerti ház" c. Tépés
emlitve

Magyar Nemzet 1973 september 4
4. old.

Czóbel Béla

δ

„Barbarossa"
„Zöldtúlós"
„Carola" c. képei
emlékére

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4
4. old.

Czobel Béla 6

„Női akt"
„Kékruhás nő"
„Fekvő lány piros ruhában"
c. lépei
emlitve

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4
4. old.

Gzöbel Béla

7

„Pihenő lány"
„Szerelmesek" c. Tépés
emlitve

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4
4. old.

Göbel Béla

90. születésnapja alkalmából a
Magyar Népköztársaság Zászlórendje
II. fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1973 szeptember 5
3. old.

Göbel Béla

az Ernst Múzeumban
nyílt kiállítása szeptember 1-én

Magyar Nemzet 1973 szeptember 2
12old.

Czóbel Béla

születésének 90. évfordulóját

Zöldfalvi tartot nyílik meg szeptember

1-én az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1973 augusztus 29

4. old.

Gzöbel Béla

13 lépet öröhöti meg
egy 1974-es falinaptár

Magyar Nemzet 1973 szeptember 13
4. old.

Czóbel Béla, Jestő

Szerepel Rippl-Rónai Ödön gyűjteményében.

Draveczky Balázs: Műgyűjtő állomásfőnök
M. 11.

Népszabadság, Bn 1973. nov. 4.

Czóbel Béla, festő

13 festménye(i)nek reprodukciója
szerepel naptárban.

– : Csaknem 600 ezer példányban 4ti-féle naptár
9.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 14.

Czóbel Béla, Jestő

falinaptáron látható képe
az 1971-ben készült Mimi.

— : kép naptárak

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. nov. 3.

Czóbel Béla, festő

Naptárban szerepelnek reprodukált Képei.

F. R.: Könyvnemle

Y.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 7.

Czóbel Béla festő

Nagy sikere volt neutendrei kiállításának.

– Kilenc és fél millió látogató

9.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 14

Czóbel béla, festő

Művet ajándékozott

↓

– : Országos képző művészeti gyűjlemény
Várpalotán a munkásművelődés regilisére 9,

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 9.

Czóbel

a két világháború közé eső időt továbbra is Párizsban töltötte a művész.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Népszava, 1972. júl. 22.

Czóbel, Festőművész 1).

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum tizenkét új képével és huszonöt rajzával gazdagodott. A legkorábbi Czóbel-kép – Fiú – 1917-ben készült. (emlitve) A művekből 6 olajképét és 25 rajzát ingyen ajándékozta a művész a múzeumnak.

P.P.: Százhetven új szerzemény.

Pest m. Tárlap, 1942. aug. 5.

Orbán Béla

1909-ben alakult társulás tagja volt, mely a Nyolcak nevét vitte, 1912-ig három kiállítást rendezett. 1912 után a tagok útja szétvált.

Kampis Antal: A Magyar Képzőművészet Története.
Népszava, 1942. jál. 1.

Czóbel Béla

A Szentendrei Teátrum évadzáró ünnepélyén átadta egyik grafikáját Psota Irén szinművésznek.

L.: Kialudtak a rámpad fényei.

Pest m. Hírlap, 1942. aug. 1.

Czóbel Béla

művein a szecesszió értékes hagyomá-
nyait gondosan használja fel.

Szabadi Judit: The Iconography of
Hungarian Art Nouveau. The New Hun-
garian Quarterly, Budapest, 1973. 49 sz.

Czóbel Béla
festő

Méltatói:

Kristó-Nagy István: Bolmányi Ferencről.
Művészet, 1973. március - 33 oldal.

Czóbel Béla
festő

Miltatás

Pap Gábor: Frank Frigyes képei előtt.

MŰVÉSZET, 1973.február - 32.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel művében elsősorban a hi-
fejezetten festői látásmód, a sarok
egymáshoz való viszonyára épített
komponálás emelhedik ki.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Művészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbelnél a sznek fontossága mellett, fontos a térábrázolás, ezt az első világháborúi után a Berlinben töltött évek során munkált ki.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Művészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

A 20-as évek elején Berlinben
alakult ki a sajátos czóbeli világ.
Ez ötvöző a magyarnyai mesterek,
a fauvok hatását és a nemet expressi-
vebb látásmódot.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Művészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

A 20-éves Czóbel Béla (~~[illegible]~~)
folyamatosan résztvett hanai kép-
zőmű vészetünk minden jelen-
tős szeregszemléjen.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Müvészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő-

„Csendélet"
„Piroshendős lány"
„Sárga csendélet"

repro

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Művészet, 1973. január – 27 oldal.

Czóbel Béla
festő

„Szentendrei Venusz"
„Gyümölcscsendélet"
„Ülő parasztt"
repro

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Müvészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla művészpályája szára-
dunk legelején indult. Első nyil-
vános szereplése 70 évvel ezelőtt 1903-
as őszi Nemzeti Szalon kiállításán
volt.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Müvészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla két nyarat a nagybá-
nyai négyek szabadiskolájában
és egy évet a münchenie Akadé-
miaue töltött.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
Müvészet, 1973.január - 27.oldal

Csóbel Béla
festő

A művész régebbi és újabb periódusa reprezentatív darabjai kerültek bemutatásra a szentendrei művésztelep emlékkiállításán.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep...
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 26. oldal

Czóbel Béla

festő

Czóbel Béla „Virágcsendélete"
a kiállításon vett részt.

Szelesi Zoltán: A szegedi mügyüjtők kiállitása.
MÜVÉSZET, 1972.szeotember - 44.oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla modellje ő nmagukat adjak, jelentőségüket a komposicióban elfoglalt helyük határozza meg. Képein minden mely tárú.

ilipp Clarisse: Czóbel Béla köszöntése.
vészet, 1973.január - 27.oldal

Czóbel Béla
festő

1927-ben a KUT művészeihez
tartozik a mester.

Erdős Jenő: Egy életpálya - 75 év.
MŰVÉSZET, 1973.április - 28.oldal

Czóbel

Czóbelhez kapcsolodik Félegyházi László művészete.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/25 6 old.

Czóbel Béla

Neve említve.

Bernáth Aurél: Kisebb világok – Bp. 1974. 10 p.

Czóbel Béla

1974. ápr.-ban Nagybecskerekben kiállítása nyílt.

Népszava, 1974. ápr. 2. 102 elf. 77 sz. 4p.

Czóbel Béla

A „Nyolcak" tagjaként említve

Népszava, 1974. máj. 19. 102 évf. 115 sz. 8p

Czóbel Béla

a párizsi Fauve-okkal együtt
állított ki - emlékére

Korunk Kolozsvár 1974/2 200. old.

Czóbel Béla

Az inotai alumínium művelődési házában kiállítás nyilt, többek között résztvett ezen Bernáth Aurél, Borsos Miklós, Barcsay Jenő, Czóbel Béla, Gárdos István

Magyar Hirlap 1974/66/8

Czóbel Béla

Kossuth díjas festőművész kiállitása nyilt meg a nagykörösi Arany János Művelődési Központban.

Magyar Hirlap 1974/[illegible]90 6.old.

Czóbel Béla

Tihanyi Lajosnak olyan elismerésben volt része, miat Munkácsynak, Rippl-Rónainak, Paál Lászlónak és az élő és alkotó Czóbel Bélának Párizsban.

Bálint Lajos: Ecset és véső Szépirodalmi Könyvk. Budapest 1973 149.old.

CZÓBELNÉ, MODOK MÁRIA, festő

ESZTERGOMI KIÁLLITÁSOK, 1945-1960

1958.okt.5.-Czóbelné, Modok Mária festőművész kollektiv kiállitása a Városi Könyvtárban. 195.old

ZOLNAY LÁSZLÓ: Esztergomi kiállitások, 19 5-1960
19 .old

Esztergom Évlapjai,-Annales Strigonienses, 1960
Bp. 1960

Czóbelné Modak Mária festőművész,
a szentendrei Művésztelepi Galériá-
ban a másfél évvel ezelőtt elhunyt mű-
vész emlékkiállítását rendezték meg,
aug.-hóban. Táj- és városképei, csendéletei,
alakos kompozíciói, enteriőrjei, nonfigura-
tív festményei voltak láthatók. (emlékve)

D. S.: Képzőművészet.
Vigilia, Budapest, 1972. szept. 634. old.

Czóbelné Modok Mária 1

„A régi szentendrei művésztelep" című tárlalot a másfél esztendővel ezelőtt elhunyt Czóbelné Modok Mária festőművész emlékkiállítása követte. Az augusztusi szentendrei Modok-kiállítás a művésznő táj- és városképeinek, csendéleteinek, alakos kompozíciónak, enteriőrjeinek, és nonfigurativ festményeinek legszebb darabjait gyűjtötte egybe.

D. I.: Képzőművészet.

Vigilia 1972/9 434old

Czóbelné Modok Mária 2.

Kis méretek, szükszavű előadásmód, a természettel való meghitt viszony, halk asszonyi lira, a művésznek az önmaga elé kihízott festői problémákba, feladatokba való türelmes, odaadó belemerülése, a nagybányaiak áhitatos természettiszteletének az École de Paris dús, merész, felszabadult koloriz-műsával való ötvözése jellemzi Modok Mária képeit.

D. I. Képzőművészet

Vigilia 1972/9 634old.

Szobor András, festő

A Stúdió Galériában nyílik meg első önálló kiállítása.

— :Tel a festészetben

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. március 29.

Czóbel Béla, festő

Megemlékezés, majd ismertetve 90. születése napjára rendezett kiállítása. Az Ernst Múzeumban 25 festménye volt látható.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika 1123-1130.

JELENKOR, Pécs, 1973. dec. XVI. 12.

Czóbel béla, festő

Megemlítve

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle

– Telepy Katalin = Tájképek a ... 858–862.

JELENKOR, Pécs, 1973. sept.

XVI
9.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika
- Picasso 683 - 687.

JELENKOR, Pécs, 1973. júl. - aug. XVI 7-8.

Gróbel Béla, festő

Győrött nyílik meg tárlata
júl. 26-án.

— :o Gróbel Béla g.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 26.

Czóbel Béla: festő

Győrött nyílik meg tárlata

júl. 26-án.

—: Irodalmi tábor Hajdú-

nánáson

ESTI HIRLAP, Bp. 1974 júl. 15.

2.

Czóbel Béla, festő

Győrött nyílt meg kiállítása
júl. 26-án.

—: Hit 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 27

Czóbel Béla, festő

„Szeptemberben bélyeg emlékezik meg
..... munkásságáról."

bélyeggyűjtés
— : Mi várható ?

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 20.

Gödel

Emlitve a katalógusban

Vass Elemér emlékkiállítása
Veszprém

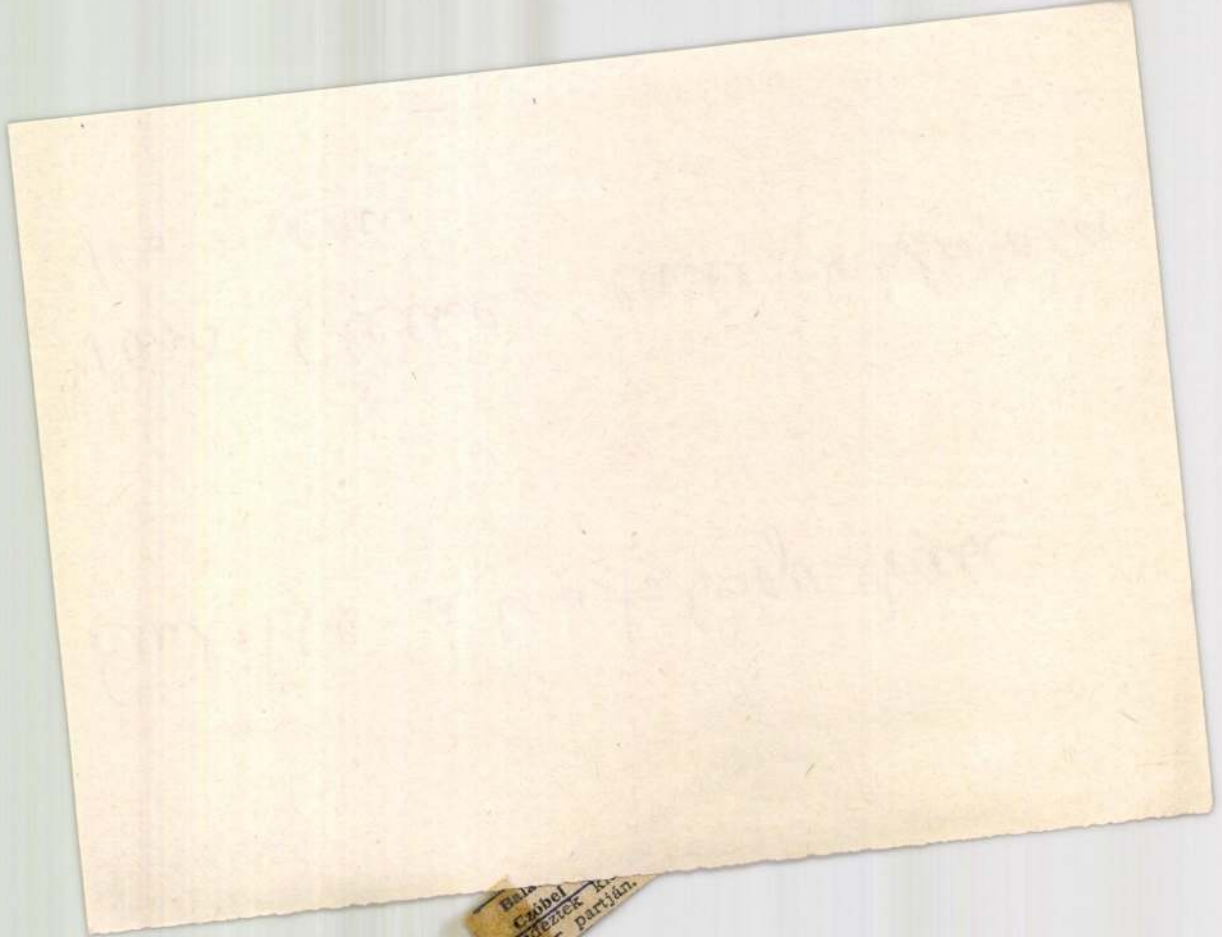

Gróbel

Neve említve Katona László Rate-
lógusában.

Színes plakát Katona László
műveiből, Balatonyi Műv. Veszprém
1970.

Czóbel Béla Festőművész

A Műcsarnok Jubileumi Képzőművészeti kiállításán szerepel alkotása.

Harangozó Márta: Jubileumi Képzőművészeti kiállítása Műcsarnokban

Szolnok Megyei Néplap, Szolnok, 1975. máj. 4.

Czábel Béla festőművész

Szentendrén, a művésztelep közelében van a művész háza, aki évekén át az egyesület elnöke volt a felszabadulás után. Most is jóbarátságban van a teleptagokkal. Ő a legidősebb a szentendrei festők közül és változatlanul dolgozik.

Művészeti magazin

1975. VI. 11. 21.30 TV /11/ - Vné

Czóbel Béla

A nagy öregek: Kisfaludi Stróbl, Csók, Czóbel, Barcsay még dolgoztak – és sokan ma is dolgoznak, – miközben körülöttük felnőtt az új és legújabb nemzedék.

Sós Magda: Képzőművészetünkről.
Magyar Hírek, 1977. jan. 4. 8. old.

Czóbel Béla

a ma 92 éves mester tiszteletére, a carte-maximum-gyűjtők kívánságára jelentették meg a művész „Mimi" c. női portréját (említve)

Újművészlapsorozat

Hajdúbihari Napló, 1975. febr. 18.

Czóbel Béla

Prágában megnyiet a nagybányai művésztelep alapítóinak és folytatóinak műveinek kiállítása – 1896-ban az egykori erdélyi Nagybányán létre jött festőiskolába a Párizsban tanuló fiatalok: Czóbel, Perlott-Csaba, Tihanyi, Cigány és társaik a nagybányai második nemzedék zömét alkották.

Barsi Imre: Nagybánya Prágai Premierje. Új Szó, 1975. jan. 31.

Czóbel Béla

Kállai Ernő a két világháború közötti és a 2-ik világháború utáni legértékesebb művészeti törekvések támogatására, a Bauhaus gondolat népszerűsítésére, e művészek elismertetésére tette fel az életét.
1934-ben Kállai Ernő a művész munkásságát dolgozta fel önálló kötetben.

Devényi Iván: Kállai Ernő emlékezete.

Tolnamegyei Népújság, 1975. Febr. 9.

Czóbel Béla

A 30. éves jubileumi kiállításon szerepelnek alkatásai, enteriörjei, portréi.

Mohár Zsolt: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban.

Magyar Ifjúság, 1945. máj. 16.

Czóbel Béla
festő

MDY

Kerestek Károlyal szoros barátságra hesült 1906-7-8-as évekbe.

M. Szél Olga: Schönberger Armand hosszúlése
Művészet, 1968. szeptember – 16 lap

Czóbel Béla MDK

Szamuelyné arcképe, paszt.p. 4ox5o cm.

Veszprém,1965.Tompa Kálmán Képzőm.gyüjteménye kiáll

Uzóbel Béla festő M.D.K.

Berénnyel egyidőben volt Párizsban

Szij Béla:Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 114.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1963

Czóbel Béla festő M.D.K.

/1883-

a "Nyolcak" művészcsoport alapító tagja

Szij Béla : Be ény Róbert életutja a gyermekévektől a berlini emigrációig

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1963.

Czóbel Béla
festő

M.D.G.

1906-ban festette meg
portréját Kernstok Károly.

Devényi Iván: Kernstok kiállítás az esztergomi...
Művészet, 1969. április - 38 lap.

Czóbel Béla 3

1905-ben festette a Fauves csoportjának hatását mutató „Kislány az ágy előtt" c. képét, 1906-ban az „Ülő lányt".

Horváth György: Látogatás a 85 éves Czóbel Bélánál

Magyar Nemzet 1968 sept 4.

MDK

Czóbel Béla

Cagnes-i táj, of.

KMTárs. M. Mův.ért. 1940-41

16.1.

ó

ációs Központ Évkönyve 1956-58-as

l.e. lo órakor tartjuk a Kossuth
/VIII. Muzeum u. 7./.
ára feltétlenül számitunk.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

Czóbel Béla
festő

M.D.Y.

Méltatás.

Lanár Sándor: Arató János kiállítása.
Élet és Irodalom, 1961. május 5 - 81.

MDK

Czobel Béla,

1902-ben az iskolában dolgozott, és még 1903, -4, -ben 1905-ben nem volt az iskolában, de már 1906-ban megint s azután már nem. olvasható a neve a névsorban.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 78.1.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

Mint Szőnyi István hortársát, ~~emliti~~ és mint a „8-ak" csoportjának egyik tagját emliti

Pataki D.: Etienne Szőnyi. Acta Hist.Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 115.old.

M.D.K.

Pataki D.: Etienne Szőnyi. Acta Hist. Artium, 1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 115.old.

MDK

Czóbel Béla

Velencei Biennale 1934. 396 l.

DMK

Czóbel Béla

Galerie Neumann & Salzer, Wien. 1936. márc.

MDK

Czóbel Béla

. : Uj szerzemények a Szépmüv. Muzeumban. B.H. 1934. jun. 17. 2o 1.

Czóbel Béla
Csendélet

Ernst-Museum CXXXI. /jubiláris/ kiállításon.
1932. május, 16 l.

Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 200. szám.

A subiaciói apátság

Jelezve lent jobbra: E. v. Wörndle.

Vászon, olaj, 46×62 cm. (Első emeleti fogadó.)

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 773. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 239. l. — Maszlaghy II., 199. szám.

LATOK

ISMERETLEN, Govaert Flinck után

Öreg férfi

Vászon, olaj, 67×30 cm. (43. szoba.)

Eredetije a bécsi Belvedereben.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Maszlaghy II., 118. szám.

ISMERETLEN, Rafael után

Madonna della Sedia

Vászon, olaj, 80×74 cm. (Prímási lakosztály.)

Czóbel Béla

Szabad Művészet. 1948. 125 l.
/A londoni magyar kiállításról/

MDK

Czóbel Béla Kossuth-dijas festőmüv.

Ferenczy Károly Muz. Szentendre, kiáll. 1954. szept.

MDK

Czóbel Béla

Die Tat. /Zürich/. 1944. ápr. 5. Moderne ungarische Kunst im Kunsthaus.

CZÓBEL Béla

N.N: Czóbel Béla - a népi együttes pánini sikeréről.

Művelt Nép, 1955. 11. évf. 12. n. március 20, 8. old.

CZÓBEL Béla

kiállítása a Czóbel Galériában

NN: Czóbel B...

Irodalmi Ujság 1956 Mérf. 34. n. aug. 25. 8 l.

Czóbel Béla

NN: Picasso levele Czóbel B-hoz

Irodalmi Ujság 1956 11 ért. 8 n. febr. 25, 8 l.

Czóbel Béla festő m.

Kossuth-díjas

Figaro Littéraire méltatja párisi kiállítását

NN: Czóbel B...

Szabadi Nyság 1956 VII ér. 12. n. márc. 24

10 l.

CZÓBEL Béla

Kossuth-díjas

NN. A Szentendrei Ferenczy K. Múzeum ...

Művelt Nép, 1955, 11. évf. 28 s. július 10, 8 l.

Czóbel Béla festőm.

Szerepel a kiállitáson

Nonlogi: A neutendrei művésztelep jubiláris kiállitása

Népszava 1956 okt. 3. 84 évf. 233 n. 6 l.

Czóbel Béla fertő

Gresham csoport

Genthon J: Bernáth A.

Művészettörténeti Értesítő, 1957 II évf. 1. sz. 1 l.
2. l.

Czóbel Béla

Tájkép, olaj
Leánykafej, olaj

Uj magyar képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 24 l.

Czóbel Béla
Sárga csendélet, olaj
Házak, olaj
Csendélet, olaj

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 7 l.

Czóbel Béla

Leányka, olaj
Csendélet, "
Tájkép, "
Sárgaruhás lány, olaj
Gyümölcsszedők, "
Táj, "

Fővr. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 10 1.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Kolorit alakítása a magyarországi tradíciót viszi tovább.

Végvári Lajos: Csóbel Béláról
Művészet, 1954. 2 sz. 23-41 l.

Gróbel Béla
festő

M.D.K.

A poszlinpresszionisták köré tartozik.

Végvári Lajos: Szőnyi István
Művészet, 1954. 2 sz. 234 l.

Czóbel /Béla/, festő

Egy 1950 előtti képével szerepel

183.o.

Körner Éva: Festőművészetünk uj utjai. Kiállitás az Uj Magyar Képtárban - 1956 február. Műv. Ért. 1956. V.évf.2-3.sz. 183. 188.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

A Népszavában a „Művészet szabadsága" című cikk jelent meg és ekkor használt.

Kemény Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952, 92 l.

Czóbel Béla, festő

párizsiassága példa arra, hogy a magyar festők már minden hagyománybeli és jelenbeli kötöttség nélkül tudtak kapcsolódni bármelyik nyugati stilustörekvéshez.

298.o.

Aradi Nóra: A polgári kultura hanyatlásának főbb jelenségeiről a magyar képzőművészetben.
Műv. Ért. 1956. V. évf. ~~2-3~~ 4. sz. 295-300.o.

MDK

Czóbel Béla

Fésülködő nő, festm.

Uj romantika. Tamás-Galéria CLIV. kiáll. 1944. febr. 5 l.

MDK

Czóbel Béla

Szolgáló, festm.

XX.század magy. festőszetének kialakulása. Tamás Galéria XXXVI.kiáll. 1972 okt.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

MDK

Czóbel Béla

Tanulmány, festett.

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria.1948.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

Czóbel Béla festőmüv.

Müv. élet. Magyar Müvészet, 1936. 159 l.

Bécs, Galerie Arnt Neumann und Salzer.

Czóbel Béla

Gyümölcscsendélet, repr.
Interieur
Virágcsendélet

Fränkel kiáll. 1936. jul. 1.

Czóbel Béla

Courrier de Geneve. 1944. máj.31. J.de F: L'art moder
ne hongroise au Musée Rath.

M D K

Czóbel Béla

Csendélet, festm.

Dési-Huber István Kör kiállitása 1949.

MDK

Czóbel

f.j: Fiatal müvészek csop.kiáll. a Na.Szal.ban.
Pesti Hirlap 1943. nov. 27.

MDK

Czóbel Béla

Támaszkodó kislány, olaj
Interieur, olaj
Fehérbluzos lány, olaj
Ülő fiu, olaj

KUT kiáll. N.Szal. okt. 31.

MDK

Czóbel Béla
Szoba belseje

Európai Iskola XXXIII. kiáll. 1948. ápr. 25.

MDK

Czóbel Béla

Paraszt asszony

Európai Iskola XXXIII. kiáll. 1948. ápr. 25.

MDK

Czóbel Béla

Dipás csendélet

Európai Iskola XXXIII. kiáll. 1948. ápr. 25.

Czóbel Béla, festő

MDK

Szerepel az aukción.

– : Munkácsy-festmény kikiáltási ára ... 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. máj. 8.

Czóbel Béla, festő MDK

felváltva Párizsban s Szentendrén el.

Fenczik Flóra: Napraforgók a mázasköcsögben 6.

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. máj. 6.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Müve a Szentendrén élő müvészek szentendrei ki-
állitásán

Napló
Magyar Nemzet 1964. szeptember 29. 4.l.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Müve a Szentendrén élő művészek szentendrei ki-
állításán

Napló
Magyar Nemzet 1964. szeptember 29. 4.1.

Ciobel Béla
festő-

M.D.Y

1909-ben rendezett tárlatot
7 művésztársával.

Baki Miklós: Orbán Dezső
Művészet, 1964. december - 28 kep.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

A „Nyolcak" társaságával
csak ennyi szolidaritást
vállalt.

Bakó Miklós: Orbán Dezső
Művészet, 1964. dec. – 28 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Az „Uj Képek" kiállítás kata-
logusának címlapján neve
szerepel.

Horváth Béla: Megjegyzések Pécsy Iván Kernstok
Károlyi élet útja cimű ákkéhez
1 lap.

M.D.Y.

Czóbel Béla
festő

1907 ben jart először Nyergesen
Kernstohnak Ekbor készült ~~az~~
Czóbel Béla arcképe is.

Horváth Béla: Megjegyzések Dévény Szám Kernstoh
Károly életútja című akkhelen.
3 lap.

MDK

Czóbel Béla

-rp-:"A magyar művészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

M.D.K.

Czóbel Béla

festő

Az egykori Nyolcak közül Czóbel csatlakozott a posztnagybányai stílushoz.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél

Művészet, 1965. jannár - 14 lap

Czóbel Béla

festő

M.D.!

Az Ernst Museum 124. csoportkiállításán részt vevő Czóbelt szidja Jajcay János, hogy nem is festészet amit csinál. (a retrogárd képzőművészet c. kapban)

Lancz Sándor: A szocialista művészcsoport Művészet, 1965. januári - 10 kap.

MDA

Czóbel Béla

Virágok, repr.

Petrovics MM 93.1.

Czóbel Béla, festő MDh

A Déri Múzeum nak Czóbel képet is ajándékozott Dornai László.

k. a.: A múzeum nak ajándékozta ...

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. szept. 21.

Czóbel béla, festő 8 ndk

Olvasó nő c. képét

árverezik.

— : Őszi művészeti aukció 2

ESTI HIRLAP, bp. 1963. szept. 14.

Czóbel Béla, festő MDK

Czóbelt a francia festészet is számontartja. 1905-ben a „Fauves" – csoporttal együtt szerepelt a Salon d'Automne tárlatán, azóta is rendszeresen bemutatják műveit Párisban. Az év egy részét most is Párisban, másik részét viszont Szentendrén költi. Cs. M.: Czóbel Béla nyolcvanéves, 2.

EST/ HIRLAP

, bp. 1963. szept. 2.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Munkái a bukaresti Simu Képtár magyar grafikai és kisplasztikai kiállitásan

Napló

Magyar Nemzet 1964. december 5. 4.l.

Czóbel Béla, festő

MDK

Szerepel.

—: Újabb művészeti akciók...

ESTI HIRLAP

3

Bp. 1965. nov. 26.

Czóbel Béla

Fiatalkori – nagybányai, párizsi, hollandiai, berlini-munkásságáról Philipp Charisse írt a Magyar Nemzeti Galéria közleményeiben.
említve.

Jelenkor, 1965. 3. sz. 258. l.

MDK

Czóbel Béla

Artner T.: Mügyüjtők kincsai a Galériában.
Népszabadság 1963. jul. 31. 8.1.

MDK

Czóbel Béla

Kernstok K. festményeinek és rajzainak gyüjt. kiáll. kat. Ernst Múzeum 1938. márc.

MDK

Czóbel Béla

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

.

Czobel Béla

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fehér Lsuzsa: Húsz év után
Művészet, 1965. április - 3 kap

MTK

Csóbel Béla festő

Kislányfej, of.

Párizsi utcasarok, of.

Szentendrei Művésztelep jub.kiáll. 1926-56.

Ferenczy K.Muz. Mücs.kiáll.

12 l.

MDK

Czóbel Béla

Rózsa M.: A Nemzeti Szalon uj palotája. Budapesti Napló 1907. 59. sz.

Czóbel Béla festő M.D.K.

a telet, mint minden évben Párizsba n
töltötte, február végén kiállitást rendez
Svájcba n , 21 festmény, köztük szentendr
rei táhképet állit ki.

Na pló

Magyar Nemzet 1965. február 17. 4.1.

Czóbel M éla fest 6 M.D.K.

a telet, mint minden évben Párizsba n

töltötte, február végén kiállítást rendez

Svájcba n , 21 festmény, köztük szentendre-

rei tánképet állít ki.

Ha pló

"agyar Remzet 1965. február 17. 4.1.

MDK

Csóbel Béla

Független müvészek kiáll. Párizsban. Müvészet, 19o7, 341-43.l.

Czóbel Béla

Szerepel a Tavani Tárlatou
a műharmokban

Vegilia, 1957, 3 n., 170 old.

Czóbel Béla festő. 1

73 éves. Feb. 25 - márc. 10

között kiállítása volt Párisban

a Zak galériában.

1952-ben is volt kiállítása.

A Kor Bazyne, most Picasso

üdvözölte levélben.

Vigilia, 1956, 6 sz., 233 old.

Czóbel Béla festő 2.

1883-ban miletett Nagybányán.
A nárad elején tagja lett a
Fauves csoportnak. Hazatért és
véntvet a „Nyolcok" csoport
alapításában.
A nyarat Szentendrén, a telet
Párisban tölti.
Régebb képei: húrsa, Olvasó nő,
Lakásnő.
Most illusztrálta Lány Sarolta könyvét.

Vigilia, 1956, 6 sz., 234

Czóbel béla festő MDK

Szerepel képe.

– : Értékes művek a 12. képaukción 14

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. máj. 8

Czóbel Béla festő M.N.K.

A megyében alkotó művész az idei Pest megyei kiállitáson nem szerepelt

Prukner Pál : Kiállitás- szépséghibákkal

Pest megyei Hirlap 1964. november 6. 3.l.

Czóbel Béla festő M.D.K.

Leány-portré, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. december 25. 4.l.

Dear Mr. X.

Enclosed is the report.

Best regards. Sincerely, 4.1.

Czóbel Béla

Kantendrán dolgozoł

Vigilia, 1959, VIII. n., 500 old.

Czóbel

Rétetvett a Pakantpárt Dózsa szobrolagja javára rendezett kiállításán az Ernst Muzeumban 1945 júniusában

Vigilia, 1960, 6 n., 374 old.

MDK

Czóbel Béla, festőm.

a tisztaságnak és az ijesztő torznak egyrásszal végletes ellentéteit furcsa, de megragadó módon ötvözi össze.

Genthon István: Uj magyar rajzok.
Magyar Müvészet. 1934. 19,20.1.

Czóbelné Módok Mária festő M.D.K.

Alkotásai a szentendrei Művész eszpresszóban

Sz. E.: Képtárlaton az eszpresszóban

Pest mgyei Hirlap 1963. jumius 12. 1.1.

Czóbelné Medek Mária festő M.D.K.

Részt vett a kiállításon

/g.i./ Szentendre festészete

Magyar Nemzet 1963. október 30. 4.l.

MDK

Czóbelné Modok Mária

/g.i./: Szentendre festészete. Magyar Nemzet 1963. okt. 30. 4.l.

MDK

Czóbel Béla

Faluvége, repr.

KUT 1926. 7-8. sz.

M.D.4

Czóbel Béla
festő

Néhány műve a Nemzeti
Galériában van.

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeménye
Művészet 1962. Augustus — 44 lap

M.D.Y.

Czóbel Béla
festő

Parasztlány
csendélet korsóval } regno

Bertalan Lucze: Czóbel Béla műtermében
Nők Lapja, 1962. augusztus 11 – 9 lap.

Czóbel Béla
festő

M.D.K

Méltatás. — Látogatás
a művész otthonában.

Bertalan Imre: Czóbel Béla műtermében
Nők Lapja, 1962. augusztus 11 – 9 lap.

Czóbel Béla, grafikus MDL

Műveiből kiállítanak a Nemzeti Galéria dec. 23-án megnyíló grafikai kiállításán.

— : Hír 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 20.

EDK

Czóbel Béla

Géo-Charles: L'art hongrois... Courrier Graphique. 1948. Okt. 52.

59. 1.

Czóbel Béla festő M.D.K.

A korai pesztimpresszionista generációhoz tartozott

Bernáth Aurél: A Huzsa körül Bp. 1962.

Czóbel Béla festő M.D.K.

A Szinyei Társaság tagja

Bernáth Aurél :A Múzsa körül Bp. 1962. 173.l.

MDK

Czóbel Béla

d.m: A hét kiállitásai. Világ, 1948.ápr.27.

Czóbel Béla festőművész

Tanulmányfej

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1936.

MDK

Czobel Béla, festöm.

Csendélet.	Olf.
Kislleány.	"
Interieur.	"

v.Ernst Muz.-A Szocdem.Párt Képzöm.-nek Társasága
és meghivött müvészek kiáll.-a.
1915 okt.13.-28. Kat.

MDK

Czóbel Béla 1883--

Pad, sz.cer.

Ernst Mus. M.Kisplaszt. és Graf.Miáll.

1954.szept.

25 l.

Czóbel Béla MDK

Olvasó nő, of.

A türestogok kiáll. 3. H.Szal. 1947. jan.

MDK

Czóbel Béla

Háttal ülő nő, of.

A törzstagok kiáll. 3. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Czóbel Béla

Nagy csendélet, of.

A törzstagok kiáll. 3. N.Szal. 1947. jan.

Milk

Czobel Béla

is Párisban volt alban az időben, amikor Márffy Ö. (1902) Együtt figyelték az uj festói mozgalmat

Horvát Béla: Márffy Ödön kortársairól és a korról

Jelenkor, 1961. 6. sz 716. L

CZÓBEL BÉLA
festőművész

a szentendrei művésztelep tagjs

Horler Miklós- Sallay Marianne- Kuthy Sándor:
Szentendre. Bp, 1960. Müsz kiadó, 48. L

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Kernstok megismerkette Nyergesi
Jánost Czóbel Bélával.

Ordner Tivadar: Nyergesi János kiállítása,
Élet és Irodalom, 1963. folyó 16–8 lap

Mk

Czobel Béla

a nagybányai második generációhoz tartozott. Él és kiállított.

(b. e.) Nagybánya Festészete a Nemzeti Galériában

Ecseri Világ 1963. 4. sz. 15. l.

Czóbel Béla, festő

MDK

A Nyolcakhoz számított Czóbel Béla már a második nemzedékhez számít Nagybányán.

Murányi - Kovács Endre: Nagybányai festők kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bn. 1963. jan. 23.

Czóbel Béla, festő MDh

A recensens megemlíti.

-o-: Pataky Dénes: A magyar rajzművészet

28-29.

A KÖNYV, BP. 1961, január I. évf. /1. sz.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

„Ülő paraszt" + (repro) című
„művét a Nemzeti galeriában
rendezett kiállitáson bemutatták

Láits: A nagybányai festők kiállitása
Nők Lapja, 1963. jan. 19. — 23 lap

M. Sz. K.

CZÓBEL [Béla] festő

Csendélet

Dutka Mária: Második séta a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Magyar Nemzet 1962. május 6. 9.l.

Czobel Béla MDK

Kisleány olf.
Ucca részlet, olf.

Nemzeti Szalon 1936. febr-márc.8. KUT kiáll.

MDK

Czóbel Béla

Zöldruhás nő

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll.
Nemz.Szal. 1948. febr.

MDK

Czóbel Béla

Dunai tájkép, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945.nov.

MDK

Czóbel Béla

Ülő nő, ef.

Szinyei Merse Pál Társ. jub.kiáll. 1945. nov.

MDK

Czóbel Béla

Mária olvas, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

Czóbel Béla, festőművész

A szentendrei Dunapart teknőjében már vely áll a ház, melynek egykori gazdája Czóbel Béla volt. Ma csak a szobra – Varga Imre alkotása – fordul szembe a házacska helyével.

Sötér István: Kerényi törvénye.
Népszabadság, 1978. dec. 24.

Czóbel Béla, festő

L: Orbán Dezső

Székely A: Egy évszázad magyar művészete (II) 14.

Népszabadság, Bp. 1979. március 25.

Czóbel Béla, festő

L: Kerényi Jenő

Sőtér István: Kerényi története 21.

Népszabadság, Bn. 1978 dec. 24.

Czóbel Béla, festő

L. Hollósy Simon

Székely A. Egy évezred magyar műv. (10) 14.

Népszabadság. Bp. 1979. márc. 18.

Czóbel Béla, festő

A NEMZETI GALÉRIA gyűjteményéből nyílt kiállítás a szolnoki Tiszaparti Galériában. A tárlaton az expresszionista irányzatot képviselő és követő tizenegy művész — köztük Czóbel Béla, Frank Frigyes, Holló László — alkotásait mutatják be.

— : Kh

8.

Népszabadság, 1979. jan. 30

Czóbel Béla, festő-

l: Czigány Dezső

Boán I.: kiadványok az Ady-évfordulóra 102-108.

Tiszatáj, Szeged, 1979. jan - XXX III/1.

Czóbel Béla

75. kép „Ülő férfi" 1906. o.v. 170x80 cm
MNG

77. kép. „Kislány ágy előtt" 1905. o.v.
80x150 cm. Magántulajdon

Szabadi Judit: A magyar szecesszió művészete, Corvina Kp. 1979.

Czóbel Béla

A Nyolcak közül az ő festészetében öltött legin-
kább természetes és nagyvonalú formát a dekorativi-
tás. Fauve jellegű festészetében egy értelessé váló hagyo-
mány célszerű és mértékletes amszimilálásaként
volt jelen a szecesszió.

Szabadi Judit:A magyar szecesszió művészete,Bp.1979
Corvina

37.o.

Czóbel Béla, festő

l: Martyn Ferenc.

Lánczi S: Martyn Ferenc életmű-kiállítása 930-933.

Jelenkor, Pécs, 1978. okt. XXI/10

MDK

Czóbel Béla

Népszava 1958. szeptember 11.

MDK

Czóbel Béla
festő

Méltatás. — „Kertben" (repro)

D. Fehér Anna: A kortársi festészetről.
Művészet, 1962. január. – 25 l.

Czóbel Béla, festő

M.D.K.

Ferenczy Béni feleségéről készült pasztell-képéről a Grafikai Családy 1956-évi gyarapodásai között történik említés:

A Szépművészeti Muzeum 1956-ban. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1957. 10.sz. 110. old.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

„Nőrfej" című krétarajzát
állította ki a Bajai Tárlaton.

Mészáros Fülöp: Bajai level
Művészet, 1962. november – 42 kep

MDK

Czobel Béla

A szentendrei művésztelepen dolgozik.

Esti Hirlap 177 sz. 1958. jul. 3o 2 old.

Czobel Béla MDK

A velencei Biennalén a magyar pavilonban résztvett munkájával.

Esti Hirlap 145 sz. 1958. jun. 22 2 old.

Czinder Antal, grafikus Bok

Rajz. Repr.

Urbán Ernő: Vargabetű

9.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 12.

MDK

Czobel Béla

Magyar képzőművészek a velencei Biennálén. A magyar kiállitási pavillonban munkájával részt vesz fenti müvész is.

Esti Hirlap 102 sz. 1958. máj. 3. 2 old.

Czóbel Béla
festő

M.D.V.

Szentendrei utca részlet", „Olvasónő"
"Fekvő nő" c. képeit mutatják be a ki-
"állitásin.

Csengeryné Nagy Erzsa: Esztergomi magángyűjtők képzőmüvé-
szeti kiállitása
Müvészet, 1961. nov. — 1/2 l.

Czóbel Béla
festő

11.DK

„Leány" c. műve

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika
Élet és Irodalom, 1961. szept 16. – 10 l.

Reading & music

Music Society: Lapis Nudi and the Tortoises

Folk Festival, Old Chapel — 10 p

Czobel Béla MDK

A Hermann Otto muzeum Miskolcon kiállitást rendez. Fenti képzőművész is részt vesz, munkájával.

/pasztellek/

Esti Hirlap 237 sz. 1958. okt. 9 2 old.

-1- M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

Barátja Kernstok Károlynak -

Nyergesujfalun ~~[illegible]~~ meglátogatta

először 1907-ben, együtt festettek

a nyár folyamán

1938-as kiállítási katalógusában er-

ről emlékezik meg Kernstok

Berlini találkozásuk alkalmából

Oroszolta Kernstokot (1923) ./.

Művészettörténeti Értesítő 1961. 2-4. 227. l.

M.D.K.

CZÓBEL Béla festő

a NYOLCAK gyüjtőnév alatt ismert müvészeti csoportos
lás tagja.
/ A csoport 1909-ben alakult/

Szij Béla : Berény Róbert fejlődése legkorábbi müveitől Bartók Béla portréjáig
Művészettörténeti Értesitő 1961. 2-4. sz. 217.l.

M.D.K.

CZÓBEL Béla festő

Rajz, női fej.

Repr.

A magyar Nemzet Galériája

Magyar Nemzet 1961. november 12. 9. l.

mák

Czóbel Béla

Képei a Kiállításon

Szíj Béla: A M. N. Galéria Kiállítása Nyírbátorban

Alföld 1962. 1. sz 83. l

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Műveit 1945-óta a velencei
biennalen mutatta be.

Vayer Lajos: Biennale - problémák
Művészet, 1962. november - 24 lap

M.D.f.

Czóbel Béla
festő

Csendélet (repro)

Földes: Jegyzetek a Kilencedikről
Nők Lapja, 1962. május 12–8 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K

Egy leány fejét állítják a szentendrei
múzeum kiállításán

Vadot Ilona – Földes Anna: Budapesttől 21 kilométerre
Nők Lapja, 1962. december 9–12 lap

Czóbel Béla, festő MDk

Máj. 10-én a párizsi Zak Galériával megnyílt Czóbel Béla képkiállítása. Közel félszáz képe látható a tárlaton, mely már tizedik egyéni kiállítása a francia fővárosban. Legújabb portréi és tájképei mellett régebbi művei is láthatók. Ezek a Musée d'Art Moderne és magángyűjtők tulajdonában vannak. A megnyitáson megjelent Dunoyer de Segonzak, Marcel Gromaire és mások.

—: Párizsban megnyílt Czóbel Béla kiállítása
6.l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 11.

Czóbel Béla, festő MDK

Líraian meleg csendéletet állított ki.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei 8.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

Czóbel Béla, festő MDK

A Lettres Francaises Czóbel portréit emeli ki, a Nouvelles Litteraires s' más folyóiratok ugyancsak elismeréssel szólnak művészetéről

—: A francia művészeti kritika Czóbel Béla párizsi kiállításáról S. l.

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 2. [Vidéki]

cc.D.K

CZÓBEL [Béla] festő

Részvét el a kiállitáson

Dutka Mária: Szentendrei művészek kiállitása

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.l.

M. D. K.

CZÓBEL Béla festő

A ~~pa~~ párizsi Lak Galeriában kép-
kiállítása
Párizsban ez a 10. egyéni kiállítása
legújabb portrei és tájképei mellett
szerepelnek négyfi munkái is
Párizsban megnyílt Czóbel Béla kiállí-
tása

Magyar Nemzet 1962. május 11. 6. e.

MDK

Czóbel Béla

Gyermektanulmány, of.

Tájkép

Parkban, of.

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov. 9. 1.

MDK

Czóbel Béla

Kernstok Károly festő alkotása

Ernst Muz. aukc. 49. sz. l.rész. 5.l.

Czóbel Béla

□ A PÁRIZSI ZAK-GALÉRIÁBAN megnyílt Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész új kiállítása. A 75 éves magyar mester több mint fél évszázada rendszeresen kiállít a francia fővárosban. A kiállítás megnyitóján a párizsi művészvilág számos ismert tagja jelent meg.

Gótel Béla

MDK

Czóbel Béla, festö

Gyümölcscsendélet.
Virágcsendélet.
Olvasó nö.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.-
és Közokt. Min./1933 ápr.19-máj.25. Kép.tm. 13.l.

Czóbel Béla festő.

1883.szept.4. Budapest.
Nagybánya, München, Páris.

Fiuarckép. Szénrajz.

Szépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat.
Bp. 1928.

Czóbel Béla MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/
állami vásárlás:

"Dunai tájkép"

M.Heil Olga - Kiss Dezső - Török Lajos : 1945
utáni müvészeti életre vonatkozó adatok.

Müvészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.

230.l.

MDK

Czóbel Béla

A MA csoportosulásnak nesztorai közé tartozott.

DÁVID KATALIN: A XX.század Magyar művészete.
I. Konstruktiv törekvések.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960.73-89.
81.o.

Czóbel Béla

MDK

A Nyolcak-nak a Nemzeti Szalonban 1912. novemberében rendezett kiállitásán csak négyan vettek részt/Czóbel,Czigány,Kernstok,Márffy O./ és meghivottként Fémes Beck Vilmos.

DÁVID KATALIN: A XX.század magyar művészete.
I. Konstruktiv törekvések.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960.73-89.l.

77. l.

Czóbel Béla MNK

Az MNK által 1957-ben a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon szerepelt.

DÁVID KATALIN: A XX.századi magyar művészete. I.Konstruktiv törekvések.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89.l.

87.l.

Crókel Béla
festő

M.Dk

Méltatás. — A Nyolcak csoportjának
vezető tagja volt. — Tagja volt a
Fauves „Vadak" csoportjának.

Patay Dénes: Szőnyi István
Művészet, 1960. november. — 18 lap

MDK

Czóbel Béla festőm.

Virágok, festm. repr.

Genthon: A magy. festőműv.tört. A Szépműv. Könyve. Bp. 1940. 984-5 l.

MDK

Czóbel Béla

Oregasszony, of.

Börtsök - Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

100 l.

MDK

Czóbel Béla

Ringelspiel, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

1o3 l.

MDK

Czóbel Béla

Nagybányai templom, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

103 l.

MDK

Czóbel Béla

Leány virágos ablak előtt, of.

Börtsök-Réti Nagybányai kiáll. kat. 1912.

11o.l.

MDK

Czóbel Béla

Munkás, of.

Bürtök-Róti, Nagybányai kiáll. kat. 1912.

114 l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Női akt

Tárlatbeszámoló. Magy.Kulturszemle. 1942.
jan. 15. 19-2o l.

MDK

Czóbel Béla

Uj magy. Képzőm. Pőv. Képt. vándorkiáll. 1948. jun.
PÖG. bevez. tanulm.

12.1.

Czóbel Béla, grafikus

MDh

„Prof" c. grafikája. Repr.

–: „A Magyar Rajzművészet" című kötetből

7-l

Népszabadság, bp. 1960. nov. 27

Czóbel

Szépművészeti Múzeumunk és Európa
Farkas Zoltán

Magyar Kender
1956. okt. 18.

Czóbel Béla

A szentendrei művt. jub. kiáll-ra. Képszava
Nagelopi György 1956. okt. 3.

Czóbel Béla
festő

M.D.V.

Művei néhol Czóbel munkáira
emlékeztetnek.

Végh János: Németh József kiállítása.
Művészet, 1961. május – 32 lap.

MDK

Czóbel Béla, 1883-

Tájkép

Magy.müvészet 1800-tól. SzépmóMuz. 1949.

12. 1.

Czóbel Béla, grafikus

Lányi Sarolta verskötetéhez
kénített illusztrációkat.

Csanádi Ákos: Lányi Sarolta: Őszi kert 37.

KÖNYVBARÁT, bn. 1956. július VI/7.

dr. O. K.

CZOBE Béla festő

műveiből kiállítás a Szent

Galerie Georges Moos-ban

Magyar Nemzet 1961. febr. 11. 7. l.

H. D. R.

CZÓBEL Béla festő

Kiállítása a genfi Moss Galériá-
ban, melyen a művész is megjelent

Magyar Nemzet 1961. febr. 19. 9. l.

MDK

Czóbel Béla /festő/

(Fényképe – rövid szöveg kíséretében – repr.)

Most készült el a festmény...
(Pillanat.)

Ország-Világ, 1960. jún. 8. 23. sz.
(12. l.)

MDK

Czóbel Béla

"Női portré"
"Virágcsendélet"

---: Képző- és iparművészeti kiállitás nyilt Szegeden.
Délmagyarország, Szeged. 1956. máj.31.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

Női portréját említi

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1957-58-as években,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 120. old.

Csóbel Béla
festő

M.D.4

A Panorama des Arts Plastiques
Contemporains a művét felsorolja.

Oelwacher Anna: Derkovits Gyula kiállítása Amsterdam
Művészet, 1961. április – 19 lap
ban

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Méltatás

László Miklós: Festmények szerelmese.
Magyar Ifjúság, 1958. dec 20 – 51 sz.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

Méltatás

Külföldi kiadás – 45 lap.
Művészet, 1960. szeptember.

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Méltatás

Genthon István: Bornemisza Géza – 29 kap
Művészet, 1960. szeptember.

Crówell Béla
festő

M.D.K.

Méltatás.

Telepy Katalin: A debreceni Déri Múzeum képtára.
Művészet, 1960. október. – 20 kép.

MDK

Czóbel Béla

Tanulmány

loo év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

Czóbel Béla

MDK

A Nyolcak 1911. ápr.-i kiállitásán/Nemzeti Szalon/, melyen Czóbel Béla hiányzott, meghivott művészként kiállitott: Vedres Márk,/ Fémes Beck Vilmos és Lesznay Anna.

DÁVID KATALIN: A XX. század magyar művészete. I. Konstruktiv törekvések. Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89.l. 77.l.

MDK

Czóbel Béla , 1883

Interieur, fa tm.

Almásy-Tel.int. 8. aukc. 1942. febr.
7 l.

Gröbel

A Nyolcas tagja

Vigilia, 1960, 11 n.; 696 old

Czóbel Béla festő

Két pesti cikkel nekrológ a mentendrei festők kiállításán

Vigilia, 1961, 10 sz, 626 old.

Czóbel

Szerepelt az entergami-
magánsyűjtemények
kiállításán

Vigilia, 1961, 9 sz., 569 old.

Gróbel.

A XII. művészeti képaukción képei.

Ennélfve.

Népszava, 1965. május 13. 8. l.

mák

Czóbel

munkái a kiállításon

Peter Imre: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás és a közönség

Népművelés 1962 6. sz 25. l

Czóbel

kerejelt az esztergomi

„modern grafikai kiállításon".

Vigilia, 1960, 10 n., 628 old.

Czóbel Béla

Szerepelt a velencei biennálés
16 fes tményével 1958-ban

Vigilia, 1960, 9 sz., 573 old.

Czóbel

Részvét 1948-ban az első
békavilágkongresszus
Wrocław-ban

Vigília, 1960, 9 sz., 572 old.

Czóbel

„Kisláryfej" „Kerti pad", és több műve

nekrológ a Nemzeti Galéria

„Nyolcak" c. grafikai

kiállításán

Vigilia, 1962, 3 n., 180 old.

MDK

Czóbel Béla

Murányi-Kovács E.:Országos képzőművészeti kiáll. Szegeden. Népszabadság 1964. aug. 15. 8.l.

M.D.V.

Czóbel Béla

festő

Kernstokiekmál is merkedett meg Nyergesi János Czóbel Bélával.

F.J.: Nyergesi János 70 éves

~~Nők~~ Élet és Irodalom, 1965. jun. 12-8 lap

M.D.K.

Czóbel Béla
festő

Méltatói

Makovecz Károly: Erdős Géza
Művészet, 1965. június - 13 lap

Czóbel Béla, festőművész

Chikán Bálint neves képzőművészek eredeti önarcképeit, később táblaképeit gyűjti. – A művészektől levélben kéri nemcsak autogramot, hanem önarcképet is. Első ízben tartalmú levelet Czóbel Bélának, Szentendrére küldi, levelét a művész teljesítette. (emlitve)

Sebők János: Gratulálok az eredhez...
Magyar Ifjúság, 1949. jan. 5.

Czóbel Béla festőművész

A Magyar Nemzeti Galéria ma megnyílt az expresszionista festőket egybegyűjtő 10.-ik csoport kiállításán a művész munkái szerepelnek

TV-Híradó, 1978. VIII. 29. 19.30

1021

1978. augusztus 29. Televizió 19,3o Lné

TV-Hiradó

- A magyar expresszionista festészet élvonalába tartozó müvészek képeit gyüjtötte egybe a Nemzeti Galéria ma megnyilt lo. Csoportkiállitása. A századelő avangardjának szinte egyetlen tulélője, ma is ható stilusirányzata az exporesszionizmus, amelynek magyar vonulatát elsősorban Czóbel, Franc Frigye s és Holló László nevei fémjelzik. Mindhárom mestert a közelmultban veszitettük el, igy a most látott válogatás egyben tisztelgés is emlékük előtt. Felidézése annak a szellemi örökségnek, amit utódaikra hagytak. És, hogy az utódok hogyan boldogultak ezzel a gazdag hagyatékkal, az is itt látható. Vén Emil Picassójának, Pirk János Kártyázóinak, Baranyó Sándor Csendéletének, és a többieknek is mind jellegzetes tulajdonsága a festői expresszivitás. Találóan jegyezte meg megnyitójában Pogány Ödön Gábor. A szinek nagy zenekari hagnszerelése ez, a szabálytalanság müvészete. Nekünk ehhez még Czóbel mester tanulságos szavai is eszünkbe jutottak. Miszerint a látványt nem pótolhatja semmiféle spekuláció.

Czóbel Béla

Frank János: "Előszó, élőszóval" cimü cikkében kiállitásokat megnyitó beszédekre emlékezik. Ezzel kapcsolatban elmondja néhány különleges élményét. Felejthetetlen számára Fülep Lajos beszéde, amikor a szentendrei Muzeumban megnyitotta Czóbel Béla-Ilosvai Varga István-Modok Mária-Szántó Piroska kiállitását. A továbbiakban beszél még László Gyula remeklő megnyitóiról és azt is kifejti, hogy miért jó, ha például müvésztársak tartják a megnyitót. Hiányolja, hogy olyan ismert müvészeket, mint Koffán Károly, Borsos Miklós, Vilt Tibor, csak elvétve lehet hallani. Kondor Béláról is megemlékezik, aki szintén tartott megnyitót.

Fenti cikket lásd: László Gyula nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 27. XXIII.évf. 4. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

A Hatvani-család kultura pártoló szerepe és kapcsolatai révén Czóbel Béla is gyakran vendégeskedett náluk.

Gyetvai Ágnes: MInt a moziban.
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 28. lap.

Gróbel Béla

Méltatás.

Mezei Ottó: LOSSONCZY Tamás és a magyar szürrealista absztrakció.

MŰVÉSZET, 1979. július 26. lap.

Czóbel Béla

Magyar avantgarde t rlat nyilt Sain Etienne városban, majd Angilában, melyen a müvész alkotásai is szerepeltek

Magyar Hirlap 1979/12/2o/6

Czóbel Béla

1937-ben az Ernst Múzeumban
csoportkiállításon szerepelt

— : A kiállításokról.
Művészet, 1979 március - 30. lap.

Czóbel Béla

Illusztráció

Sztrés Erzsébet: Lapok egy emlékkönyvből.
Új Tükör, 1979. április 22-26. lap.

Czóbel Béla

A természet-elvű expressionis-
ták művei, így a művész al-
kotásai szerepelnek a tárlaton.

Losonci Miklós: X. Csoportki állítás.
Új Tükör, 1978. szeptember 24 – 3. lap.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Virágcsendélet" szénrajz és akvarell 56x44 cm
s.l. középen: Czóbel
kikiáltási ár: 8000 ft.

„Kilátás a műtermből" o.v. 60x80 cm
s.f. j.: Czóbel
kikiáltási ár: 35000 ft.

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Béla Czóbel

Szentendre, Templom tér 1.: Gemälde von Béla Czóbel.

<In der Provinz.>

Daily News, 1948. jul. 24.

Czóbel Béla, festő

L:Kokas Ignác

Róz a Gyula:Egy igényes mlgyüjtő 9.

19.

Népszabadság, Bp. 1977. jún.

Bálint Béla
Munkácsy-díjas festőművész kiállítása megnyílt Egerben, a Gárdonyi Géza Színházban.

Bálint kiállítás Egerben.

Magyar Hírlap 1971/199 6 old.

Czóbel Béla

A magyarországi művésztelep egykori festőinek alkotásaiból nyílt tárlatsorozat vasárnap a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban. A tárlaton egyebek között Czóbel Béla alkotásait is bemutatják.

Magyar Hírlap 1971/248 Sold.

Czóbel Béla
Részt vett a budapesti művészeti hetek keretében rendezett kiállításon

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata

Magyar Hírlap 1971/270 6old.

Gzobel Béla

1

Ma 90. éves. Ernst Múzeum-beli

Szállításának szintiája a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1973 szeptember 4.

Czóbel Béla festőművész

Az elhunyt művész képei szere pelnek a Mai magyar expresszionista festőknek a Nemzeti Galériában ~~[illegible]~~ megnyílt kiállításán

Heitler László akkor: „Mai magyar expresszionista festők. Kiállítás a Nemzeti Galériában." ámmel
Tolna Megyei Népújság, 1978. X. 1

Czóbel Béla

Ugyengesre visszatérő vendég volt a művész.

Wehner Tibor: Visszaugtalanul.
Művészet, 1979. május – 36. lap.

Czóbel Béla, Jestő

L.: Jankay T.

V. Kiss Margit: Jankay Tibor 85-88.

Új Auróra, Békéscsaba, 1978. dec. 78/3

Czóbel Béla, festő

L.: Jankay Tibor

V. Kiss M.- Békéscsaba képzőművészete a két világháború között 123-126

Új Auróra, Békéscsaba, 1980. április.

Czóbel Béla festő

l.: Kovács Margit

– Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1980. febr. 7.

Czóbel Béla festőművész

Válogatott képanyagot állitott ki a Magyar Nemzeti Galéria tizedik csoportkiállitásán a művész alkotásaiból 10 másik művész társaságában

(cikk „Bozsó János festőművész" cimszó alatt)

Vadas Zsuzsa cikke „Szinek és fények a Magyar Nemzeti Galéria tizedik csoportkiállitásán" cimmel

Petőfi Népe 1978. IX. 17.

Czóbel Béla, festő

L.: Zrínyi M.

É.J.: Képzőművészet és iparművészet 379

Élet és Tudomány, Bp. 1980. máj. 24. XXXV/12

Czóbel Béla

Szentendrén alkotó művész

Uj irás 1979/1/95

Bodri:Töredékek

Czóbel Béla

Nyugesujfalun járt tőlb cicu'at
Czóbel Béla. Kerustok ronzotta oda
tőlb művészt.

Horváth Béla: Kerustok Károly Komárom megyében.
Művészet, 1979. május - 30. lap.

Csóbel Béla

Kerestek vonzotta a művészt Nyergesujfalura, ahová több éven át járt.

Horváth Béla: Kerestek Károly Komárom megyében. Művészet, 1979. május – 30. lap.

Czóbel

Ma és Tett címmel tárlat nyilt a római Berberini palotában ,melyen a művész alkotása is szerepelt.

Magyar Hirlap 1980/6/26/8

Czóbel Béla

Méltatás.

P.Szücs Julianna: Varga "Anticlassico"
MÜVÉSZET,1979.julius - 20.lap.

Czóbel Béla lesző

Új művek a Czóbel-múzeumban

Szentendrén a Czóbel-múzeumban pénteken megnyitották a nagy művész munkáinak újjárendezett gyűjteményét. A kiállítás rendezőit az a szándék vezette, hogy a múzeum birtokában levő, 1975 óta kétszeresére gyarapodott hagyatékból az újonnan megszerzett műveket is a nagyközönség elé tárják. Ilyen a most kiállított alkotások túlnyomó többsége.

A múzeumot alapítása óta most másodszor rendezték át. 1976 októberében — néhány nappal Czóbel Béla halála után — a gyűjteményt több korai mű kiállításával tették teljesebbé. Három esztendő alatt aukciók, ajándékozás és Franciaországból történt visszavásárlás révén számos értékes Czóbel-képpel gazdagodott a múzeum. A most kiállított művek többsége olajfestmény, de látható a művész néhány különösen szép grafikája is. (MTI)

7.

– Új művek a Czóbel – múzeumban

Népszabadság Bp. 1979 okt. 13.

Czóbel Béla, festőművész

Az adásban a kultivált pihenés, a szabad idő eltöltésére ad tanácsot az előadó. Szentendrén járunkban láthatjuk Barcsay Jenő házát, múzeumát, valamint a Czóbel- és Kovács Margit emlékmúzeumát.

Szót kérek!

1978. VIII. 5. Kossuth, 6.45 (Gné)

Czóbel Béla, festő

● KOSZORÚZÁSOK. A Farkasréti temetőben ma délelőtt Czóbel Béla születésének 95. évfordulóján, a nagy festő sírján elhelyezték a megemlékezés virágait. Koszorúzási ünnepséget tartottak Urbán Ernő születésének 60. évfordulója alkalmából is.

-: o koszorúzások

8

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 4.

Czóbel Béla festő

az új szentendrei múzeumban kiállítás nyílt, a Szentendrei Festők Társaságg ötven éve történt alapításának tiszteletére. – a művész életművét képviseli e tárlaton: a „Vörös pad" – „Virágcsendélet" – egy „Csendélet" csokorral és képpel" – és „Rózsaszínű harmónia c. művei. (említve). – Szentendrén látható a Czóbel-ház.

h. gy.: Kiállítás egy új múzeumban.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 26.

Czóbel Béla, festő

l. Holló László

P. Küry: Hunyorítva.

7.

Népszabadság, Bp. 1978 szept. 20.

Czóbel Béla, kés.

Megemlékezés Czóbel Béláról

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész születésének 95. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeztek hétfőn a Farkasréti temetőben. A magyar képző- és iparművészek szövetsége nevében *Kiss István* és *Németh Lajos* koszorúzta meg Czóbel Béla síremlékét. Elhelyezték a megemlékezés virágait a Kulturális Minisztérium és a Művészeti Alap képviselői is. (MTI)

-: Megemlékezés Czóbel Béláról 7.

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 5.

Czóbel Béla, festő

L: Barsay Jenő

Pruckner Pál: Ide bújdosott a pátriárka. 3.

Esti Hírlap, Bp. 1978 aug. 3

Czóbel Béla, festőművész

a Szegeden élő Lucs házaspár félszáz értékes festményből álló gyűjteményét felajánlotta a Móra Ferenc Múzeumnak – E gyűjteményhez tartozik a művész „Csendélet" c. műve. (említve)

Szelesi Zoltán: Lucs-gyűjtemény a múzeumban.

Délmagyarország, 1979. júl. 16.

Czóbel Béla, festő

L: Korniss Dezső

Kislexikon 1474.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. nov. 24. XXXIII/47.

Czóbel Béla

CZÓBEL-FESTMÉNYEK. Az öt évvel ezelőtt elhunyt Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból nyitottak csütörtökön emlékkiállítást a Tatabányai Népházban. A most közönség elé kerülő tizenhat festmény mindegyike magángyűjteményben van, s így viszonylag ritkán látható a kiállítótermekben.

Magyar Hirlap 1981/3/6/11

Czóbel Béla, festő

L: Pór B.

-: Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában 9.
Népszabadság Bp. 1981. jan. 28.

Czóbel Béla, festő

L. Banga E.

Láncz L.: Képzőmüv. krónika 726-730

Jelenkor, Pécs, 1981. júl.-aug. XXIV/7-8

Czóbel Béla, festő művész,

az adásban Szíj Béla és dr. Németh Lajos művészettörténészek tájékoztatást adtak a képhamisításokról. – Czóbel Béla késői időszakából származó képet is hamisítottak, a szakértők az eredeti képet megtalálták Szentendrén, a Czóbel-hagyatékban.

16-s óra

1949. II. 10. Kossuth 16.00

Czóbel Béla. festőművész

Ötven évvel ezelőtt 1929-ben alakult meg a szentendrei művésztelep. Itt mindenki szentendrei motívumokkal érte el saját, senki máshoz nem hasonlítható karakterét. A művész is a maga útját választotta.

Losonci Miklós: Szentendre festői világa. Pest Megyei Hírlap, 1979. jún. 10.

Gróbel Béla, festőművész

a kiállításon szerepel Gróbel Béla lágy színharmóniájú önarcképe (említve), Kmetty János „Csendélet"-e (említve), melyek igazolják, hogy Szentendre egyaránt inspirálta a l'école de Paris-hoz kapcsolódó, a konstruktív, szürrealisztikus törekvéseket.

P. Szabó Ilus: Ötvenéves a „Régi Művésztelep".
Szentendrei képtár.
Tükör, Budapest, 1979. jul. 1.

Czóbel Béla, Pestő

L: Ámos Imre

–: thi 8

Nipszabadság, Bp. 1980. ápr. 22.

Czóbel Béla (Bp. 1883 - Bp. 1976)

„Nő tükör előtt" vegyes technika 33x25,5 cm

J. l. j.: Czóbel

Becsértéke: 8000 Ft

BÁV 55. Képaukció Budapest, 1981.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Szentendrei kertrészlet" o.v. 74x90 cm
s. l. j.: Czóbel Kikiáltási ár: 25000 ft

—

„Virágorendélet" Vegyes technika 60x43 cm
s. l. j. Czobel Kikiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.1980.december

Czóbel Béla (1883-1976)

„Kastély parkban" (Flatvany kastély)
o.v. 70x88 cm s.l.j.: Czóbel (Restaurált) Védett.
kikiáltási ár: 40000 ft

„Almaszedők" (1940-es évek)
o.v. 87x71,5 cm s.l.b.: Czóbel
kikiáltási ár: 40000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Czóbel Béla (1883-1976)

„Női akt" o.v. 91,5 x 64 cm
s. l. j. Czóbel (Sorult) Kiáltási ár 28000 ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Czóbel Béla

emlitve,műve szerepel a "Nyolcak és aktivisták"c.kiállításon a Nemzeti Galériában

Szabó György cikkét lásd Nemes Lampért Józsefnél

Magyar Nemzet 1981.II.8.

Czóbel Béla (Bp. 1883 - Bp. 1976)

„Gyümölcsösben" vegyes technika 47x36 cm
J. l. p.: Czóbel Kikiáltási ár: 8000 Ft.

—

„Kertrészlet" vegyes technika 42x60 cm
Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BAV 58. Képaukció katalógus Bp. 1982. szeptember

Czóbel Béla
(Bp. 1883 - Bp. 1976)

„Parkrészlet" o.v. 70,5 x 50 cm s.f. j.: Czóbel NB.
Védett. kikiáltási ár: 18000 ft.

„Lány kék nyakékkel" Vegyes technika 53x40 cm
s.l. j.: Czóbel 42. (Sérült.) kikiáltási ár: 8000 ft

BÁV 57.Képaukció Bp.1982.május

Czóbel Béla, festőművész

Orosz, litván, cseh és más keleti festők, szobrászok egész sora megy Párizsba s a század elején a művészet élvonálaba kerül. Ők alkotnak új irányzatokat nyugaton. Mert a nyugatnak volt szüksége éltető erőre, arra a táplálékra, amit az ősi erejet, vonásait őrző kelet adhatott. Ide tartozik Czóbel Béla, Kemény Zoltán, és még többen.

Borghida István: a művészet semmilyen ágában sem olyan fontos a közvetlen kapcsolat más központakkal, mint a képzőművészetben.
Korunk, 1979. febr. 43. old.

Czóbel Béla, festőművész

A művész Czóbel Múzeuma, Szentendrén, állandóan látogatható egész nyáron.

Művészeti Magazin.
1949. VII. 3. TV. 20.50 /kel./

Czóbel Béla, festőművész

Nagybányát a századelőn újabb forradalom hozza lázba. A Párizsból újonnan érkező fiatalok döbbenten tapasztalják a fáziskülönbséget. Ők már fosztimpresszionista mintákat utánoznak és Nagybányát mindenestül a múltba utalnak vissza. 1906-tól Czóbel Béla, Boromissza Tibor és társaik Cézanne, Gauguin, Matisse és mások modorában festett képekkel térnek haza. Forradalmuk megbontja a művésztelep egységét – a rebellisek egy része Kecskemétre távozik.

Murádi Jenő: Fáziskülönbség a nyugati élvonal és a kelet-európai eredmények között.
Korunk, 1979. febr. 57. old.

Czóbel Béla, festőművész

A Corvina kiadó jelenteti meg Czóbel Béla festőművészetéről szóló kötetet, melyet Philipp Claiming tanulmánya, 25 színes és 16 fekete-fehér képpel mutatja be a művész munkásságát.

Pesti Napló, 1929. okt. 31.

Czóbel Béla, festőművész

A Magyar Nemzeti Galériában a napokban nyílt, nagyszabású tárlat állandó anyag, évekig várja látogatóit. — A Nyolcak köréből Czóbel, Kernstok, Czigány művek szerepelnek a tárlaton

Losonci Miklós: az újkori magyar képzőművészet.
Pest Megyei Hírlap, 1979. júl. 17.

Czóbel Béla, festőművész

Kállai Ernő művészeti író, műkritikus ír tanulmányt Czóbel Béla festőművész művészetéről.

Szabó Júlia: A direktórium elnöke: Pogány Kálmán. Kritika, Budapest, 1979. 3.

Czóbel Béla, festőművész

dr. Kunvári Bella műgyűjtő halála után a teljes gyűjteménye Pécsett, a Modern Magyar Képtárba került. – A gyűjteményben olyan neves alkotók művei is vannak, mint Barcsay, Czóbel és még többen.

Romváry Ferenc: Kunvári Bella emlékezetére. Dunántúli Napló, 1979. máj. 13.

Czóbel Béla, festő

L: Anna Margit

–: A művészet kisgalériájában 8.

Esti Hirlap, Bp. 1979 máj. 24.

Czóbel Béla

jó barátja volt Márffy Ödonnek

Magyar Hirlap 1978/282/6

Csebek Béla

Sokszor megfordult itt Esztergomban
és hosszabban időzött is művész.

Bodri Ferenc: Az esztergomi modern gyűjtemény...
Művészet, 1979. március - 27 lap.

Czóbel Béla

A művészek kiállítása volt
Esztergomban.

Bodri Ferenc: Az esztergomi modern gyűjtemény...
Művészet, 1979. május - 27. lap.

Czóbel Béla, festő

l.: Berény Róbert

Bán Béla: Berény Róbert művészete 1423-1426

Élet és Tudomány, Bp 1978. nov 10. XXX/45.

Czóbel Béla, festő

L.: Kitz B.

P. J.: Művelődés .... 3.

Esti Hirlap, Bp. 1978. nov. 9.

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

1021

1978.IV.21. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Czóbel kiállitásra kerül sor Szécsényben.

- A Pest és Nógrád megyei Muzeumi Szervezet közös táralatán ritka csemegékhez juthatnak a Kossuth-dijas Kiváló Müvész rajongói. Azok a munkák kerülnek ugyanis közszemlére, melyekkel egy-egy a mostanihoz hasonló kiállitást kivéve sehol sem találkozunk. A tárlat ma délután nyilik meg és junius elejéig láthatól.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Nő vörös virággal a zuhanyán"
o.v. 99x72 cm S.l.j. Czobel
kikiáltási ár: 30000 ft.

„Virágcsendélet" Vízfestmény és szénrajz
63x47,5 cm S.l.j. Czobel
kikiáltási ár: 6500 ft.

BÁV 48.Müvészeti Képaukció Bp.1979.május

Czóbel Béla

„Virágcsendélet" o.v. 90x67 cm
j. l. Czóbel (Szerelt)
kikiáltási ár: 35000 ft.

BÁV 48.Művészeti Képaukció Bp.1979.május

Czóbel Béla

„Női akt" o.v. 80x64 cm

s. l. j.: Czóbel Kiválási ár: 22000 ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Czóbel Béla (1883-1976)

„Műterem" o.v. 75x95 cm

s.l.j.: Czóbel Kikiáltási ár: 35000 ft

„Virágcsendélet" vízfestmény 75x60 cm

s.l.j.: Czóbel Kikiáltási ár: 18000 ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Czóbel Béla
(Bp. 1883 - Bp. 1976)

műve szerepel a Szentendre művészetét bemutató anyagban az 1976. XXXVII. Velencei Biennálé magyar kiállításán

-katalógus a könyvtárban-

Csóbel Béla

Méltatás.

Vadas József: Portrétól panteig.

Művészet, 1979. május - 1. lap.

Czóbel Béla, festő

megemlítve

E. Tabi Pál: A kultúra vadon. 1

Népszabadság Bp. 1979. jún. 28.

Czóbel Béla

Czóbel Béla (1883–1976): Kossuth-díjas festő, a XX. századi magyar festészet egyik legjelentősebb alakja. Pályája első állomásai:. München és Nagybánya. Korai plein-air kompozícióit összegező jellegű, dekoratív képek váltották fel; Párizsban 1905-től a Fauves-csoporttal állított ki. Egyaránt részt vett a modern francia és a hazai művészeti életben: a MIÉNK és a Nyolcak tagja volt. A 40-es évek óta felváltva élt Párizsban és Szentendrén. Csendéleteket, aktokat és portrékat festett; művészete az utóbbi évtizedekben oldottabb lett, s nagyobb szerep jutott benne az anyag érzékletes megjelenítésének.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim
Bp. Corvina, 1977.

Czóbel Béla, festő

L: Anna Margit

–: Kiállítás a Művészet Kisgalériájában

Népszabadság Bp. 1979 máj. 25. 7.

Czóbel Béla, festő

L: Barcsay Jenő

Harangozó M: Ezset véltül is festek — 2.

Esti Hirlap, Bp. 1980. jan. 12.

Czóbel Béla

A művész 1909-ben mintegy tízedmagával kiállításon vett részt Nagyváradon.

Szíj Béla: Babits Mihály fiatalkori...
(Művészet, 1980. augusztus – 16. lap.)

Czóbel Béla

A Magyar Nemzeti Galériában február 5-én nyilik meg a Nyolcak és az aktivisták c. tárlat,melyen a müvész alkotásai is szerepelnek.

Magyar Hirlap 1981/1/28/6

Czóbel Béla

A szentendrei müvésztelepen dolgozott, szerepelt a Szentendrei Képtárban megrendezett gyüjteményes kiállitáson.

Uj tükör 1979/26/4

P.Szabó:Szentendrei képtár

Czóbel Béla

Mihályfi Ernő hagyatékában szerepel alkotása, mely Szécsényben a Kubinyi Ferenc Muzeumban került kiállitásra.

Magyar Hirlap 1981/7/4/6

Czóbel Béla, festőművész.

1021

1979. VIII. 13. 18. 25. Kossuth - Vné -
Mai könyvajánlatunk

- A könyvkiadók és könyvterjesztők tájékoztatója.

Czóbel Béla
1907-ben, a párizsi Vielle Galériában egy fiatal magyar festő első gyüjteményes kiállitására figyeltek föl. Czóbel Béla neve ekkor már nem volt egészen ismeretlen. Két évvel ezelött a Fofcsoporttal együtt állitott ki, s ekkor kezdődött barátsága Picassoval, Braque-kal is. Itthon pedig, mint a Nagybányai Festőiskola tagja, ő ismertette meg társait a legújabb francia törekvésekkel. Később tagja lett a "nyolcak nemzetes mozgalmának. Egyéni, máig ható müvészi stilusa a 20-as évek elején alakult ki. A Czóbel Bélát bemutató album 25 szines és 6 fekete-fehér reprodukciót tartalmaz.

Czóbel Béla

A művész mintegy tizedmagával rendezett tárlatot 1909-ben Nagybányán.

Szíj Béla: Babits Mihály fiatalkori...
Művészet, 1980. augusztus - 16. lap.

Csikel Béla

Meltatás.

Varga Imre: Vallomások Derkovits Gyuláról.
Művészet, 1980. március – 40. lap.

Czóbel Béla, festő

megemlítve

Csató Károly Publicisztikától a forradalomig - 72-85

Fonás, Kecskemét, 1980 jan. XII/1.

Czóbel Béla, festő

L: Orbán Dezső

– : A Nyolcak egyetlen élő tagja 7

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 27.

Czóbel Béla festőművész

Iványi-Grünwald művészetében lassú átalakulási folyamat indul meg, 1905 végén. A változás közvetítés útján következik be. Tanítványa, Czóbel Béla a teleket több fiatal festőtársával Párizsban tölti s nyaranta az újabb festői törekvések eszméivel tér vissza a telepre. Iványi-Grünwald, aki igen fogékony az új áramlatok megértése iránt, azonnal kísérletekben fog.

Telepy Katalin: Az ismeretlen Iványi-Grünwald

Budapest, 1978. 6.

Czóbel Béla, festő

munka, amely az egész sikerének érdekében finoman korlátok közé szorította, egy fokkal tompábbra hangolta Hegedűs Erzsébet, Simor Ottó (Jablonczay Kálmán), Markovits Bori (Gizella) és Sárvári Győző alakítását. Nem tudni, mennyi ebből Lengyel György és mennyi fiatal munkatársának, Balogh Gábornak a munkája. De ez nem is döntő, hiszen az eredményt kell néznünk, s az eredmény megnyugtató: nehéz művészi feladatot rangosan és a jövőt tekintve, ígéretesen oldott meg a Csokonai Színház.

PÁLFFY ISTVÁN

A Nemzeti Galéria csoportkiállítása Debrecenben

89

16.

A Magyar Nemzeti Galéria – a Budavári Palotában, Szolnokon és most Debrecenben bemutatott – tizedik csoportkiállításán tizenegy festő szerepel. Hogy miért éppen ők, azt a katalógus előszava így indokolja: „munkásságuk jellegzetes tulajdonságának minősíthető a festői expresszivitás".

Nos, az alkotások némelyikénél nyoma sincs indulatos hevületnek, inkább modorossággá merevült stílusjellemzők sorjáznak egymás mellett, csorognak tubusnyi festékek, torzulnak színek, képméretek indokolatlanul. Az egyéni kifejezési forma szabad alakításának igénye – ha úgy tetszik a látvány szubjektív deformációja – kapcsolódik ugyan az expresszionizmushoz, de ugyanez ismérvként még jó néhány magyar festőművészről elmondható. S bár a kiállítók esetében a katalógus is csak bizonyos kifejezésbeli „expresszivitás"-ról beszél, akiknek munkásságára nem „húzható rá az expresszionista képlet kényszerzubbonya", azt a keretet, amibe tizenegyük művészete elfogadhatóan belefér, nem sikerült megtalálni. Tegyük félre hát az erőszakolt, csoportfűzésre alig alkalmas stíluskeretet, és keressük meg azokat a tanulságokat, amelyeket a tárlaton szereplő tizenegy alkotó munkássága alapján megállapíthatunk.

A tárlat három nesztora *Czóbel Béla*, *Frank Frigyes* és *Holló László* a kiállítás megnyitásakor már nem volt az élők sorában. Hármójuk életútja a század eleji magyar festészet orientációs lehetőségeit tükrözi. Ekkor a hagyományos müncheni akadémiával, Hollósy Simon szabad szellemű iskolájával szemben egyre erősebb vonzerőt gyakorolt Párizs a fiatal magyar festőnemzedékre. Czóbel is először Münchenbe indult, de két esztendő múlva, 1904-ben már Párizsban találjuk. Párizsban a legmerészebb törekvések irányába fordul: a Fauves csoporttal állít ki. Visszatérve „megvadítja" nagybányai kollégáit is, s egyik kezdeményezője lesz a neoimpresszionisták kiválásának.

Frank Frigyes Czóbelnél hét évvel fiatalabb lévén, Münchenből a háború kitörése miatt már nem juthatott tovább Párizsba, csak 1926-ban. Sikerei igazolták itthoni elképzeléseit, Czóbellel ellentétben mégsem lett honos a párizsi művészeti életben.

Talán leginkább akkor érthetjük meg a különbséget két világháború közötti festészetünk „franciás" tendenciái s a jól-rosszul alföldinek nevezett iránya között, ha Czóbel és Frank Frigyes mellé Hollő László művészetének jegyeit sorakoztatjuk.

Holló a budapesti Mintarajziskola elvégzése után 1909–10 telén tanult tovább Münchenben, Hollósy Simonnál. Mesterének szenvedélyes természete, szociális érzelmi fűtöttsége magával ragadta. A kiskunfélegyházi gyermekkor természetközeli élményei kaptak új hangsúlyt Hollósy körében, akit az első világháború kitöréséig, nyaranta követett Técsőre is. A München–Párizs utat Holló 1911–12 telén tette meg. A soknemzetiségű művésztársadalom őt is befogadta: a Salon d'Indépendants-ban kiállított művei alapján az Union Internationale des Beaux-Arts et Lettres társasága meghívta tagjai közé. Gyülekeztek körülötte a tehetségére, komoly mesterségbeli felkészültségére figyelők, az a kör, amely képes lett volna Párizshoz kötni. Ám Holló nemcsak a háború kitörése miatt nem

ció, csoportrendezés, kontúrokkal [illegible]
környezetet és saját mindennapi világát megidéző témáit.
Vén Emil tárlaton szereplő munkái példaként szolgálnak egy festői problematika felvetésének: a színek hatásainak egyfajta kolorista megoldására. A kiválasztott motívumok csak hordozói a változó fények, világítási effektusok nyomán alakuló színek variációinak. Jellegzetes pasztózus vonásokkal építi egymásba színeit, ragaszkodva a térélmény, a testek tömegének érzékeltetéséhez is. *(Virágok, Velence éjjel, Szerelem.)*
A színekkel való kifejezés irányvonalába tartozik *Félegyházi László* alkotói felfogása is. Kiállított munkái azt mutatják: szabadabban használja a színek harmóniáit, illetve disszonanciáit hangulati-érzelmi szándékainak kifejezéséhez, kevésbé tartja fontosnak a motívumok hangsúlyozását.
Félegyházi László munkásságában korszakonként erősödik vagy gyengül a testek plasztikusságának, a dekoratív rajzi elemek hangsúlyának jelentősége. Első képeit játékos vonalgazdagság, konstruktív térérzékeltetés, dekoratív forma és színkezelés jellemezte *(Barna kalapos lány, Zöldkabátos lány)*. 1933-tól a nagybányai művésztelepen újra a látvány irányába fordította a „szürrealizmus felé" terelődött érdeklődését. Az utóbbi évtizedekben – különösen pasztellképein – Félegyházi László egyre puhább, érzékibb foltokkal közelít a tárgyi motívumokhoz, egyre tünékenyebb a forma, és egyre jelentősebb képein a szín. Bemutatott alkotásai ismételten távolodást jeleznek a figurációtól: foltjai, valőrjei között a formák fel-felbukkannak, előtűnnek, a tárgyi világ csak sejthetően van jelen. Színei egymásba folynak, simulnak, kékek-narancsok-zöldek-lilák feszülnek vagy szelídülnek össze, magukba rejtve a természeti formákat *(Csendélet halakkal)*.
A csoportkiállítás további szereplőinek munkái szervesen kapcsolódnak ahhoz a tájegységhez, ahol élnek. A pozsonyi születésű *Tóvári-Tóth István* pasztellszínekkel festett, általában kék-sárga-barnákra hangolt temperamunkáit felülnézetből komponált, merész kivágású képszerkesztés jellemzi. *Simon Béla* életútja Erdélyből vezetett Baranyába. A baranyai folklór bűvöletében s a táj, az emberek szokásainak, munkájának inspirációjában születtek a tárlaton szereplő, főként a kék-vörös-sárga harmóniákra épülő képei.
A Dunántúl mellett az Alföldet *Bényi László, Baranyó Sándor* és *Bozsó János* alkotásai képviselik. Bényi 1930–36 között ismerkedett meg a szolnoki művésztelepével, s az utóbbi

Szöveg bővítésére: l.: Szilágyi Imre grafikái

Czóbel Béla, festő

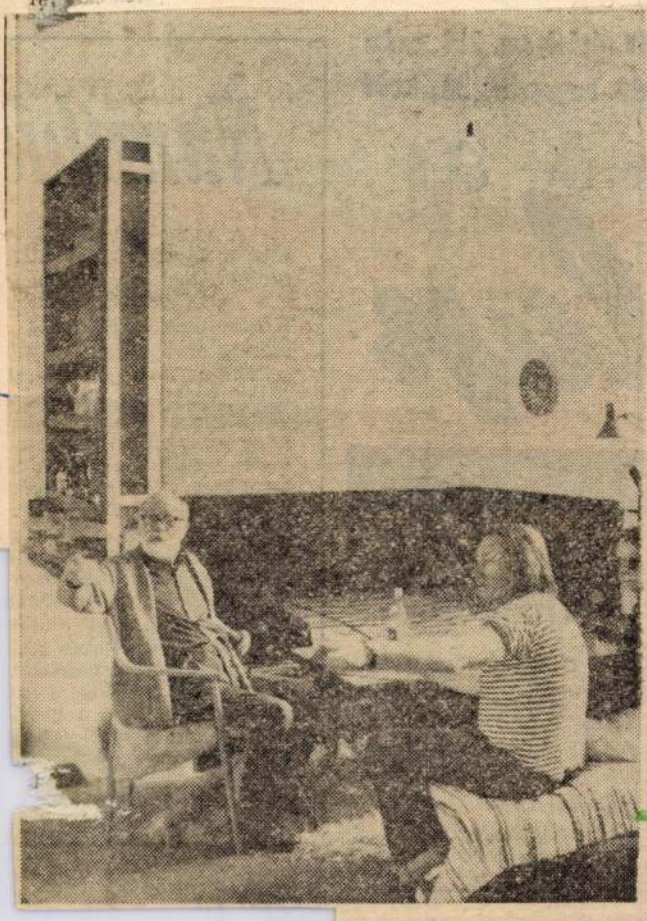

FOTÓ-KAMERÁVAL

Műterem-látogatás Szentendrén

A szentendrei művésztelepnek olyan mesterek adtak rangot, mint Czóbel Béla, Barcsay Jenő. Ám sok fiatal jeles képzőművész él és dolgozik ma is Szentendrén, akiket Molnár Edit, az MTI fotóriportere látogatott meg a közelmúltban.

Barcsay mester Baksa Józsefnél

Kaponya Judit, festményei között

Balogh László szentendrei műtermében

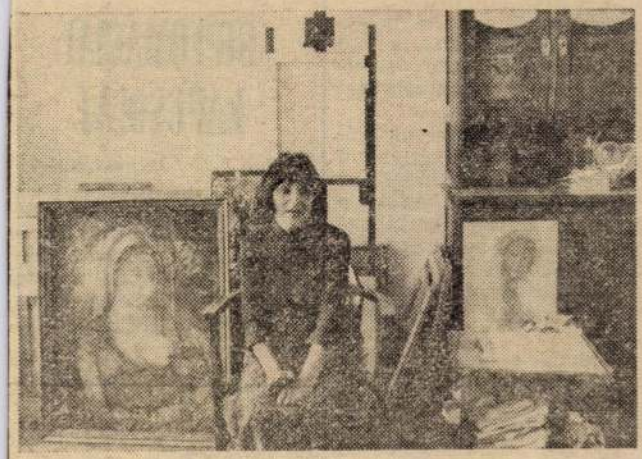

2.

SZ-ülésszak

szervezet gállama

szerhiányról, az olajkészletek kimerüléséről, s „a jövendő átírására" szólította fel a világszervezet tagjait.

A konkrét tennivalókról szólva Muskie kénytelen volt elismerni, hogy az Egyesült Államok által a gyengén fejlett országoknak nyújtott segítség *elégtelen*. Másfelől

az olajtermelő országokra hárította a felelősséget,

mondván, ebben az évben az olajimportáló fejlődő országok *kétszer annyi pénzt* költenek majd olajvásárlásra, mint amennyi *segélyben* részesülnek. A külügyminiszter nem fukarkodott a „szegény Dél" országainak szóló tanácsaival, „hogyan kell intézni" gazdasági és politikai ügyeiket ahhoz, hogy ne haljanak éhen...

Az ENSZ-közgyűlés rendkívüli ülésszaka ezután egyöntetűen felvette Zimbabwét a világszervezet tagállamai közé.

A tagországok száma ezzel 153-ra emelkedett.

Ezen az ünnepi eseményen jelen volt *Robert Mugabe*, zimbabwei miniszterelnök is, aki ma mondja el bemutatkozó beszédét az ENSZ-ben, holnap pedig várhatóan Washington-

Tiltakozás

Genf, augusztus 26.

Az ENSZ tegnap tiltakozott a pretoriai kormányzatnál amiatt, hogy Dél-Afrikában fekete bőrű gyermekeket börtönöznek be és namíbiai foglyokat kínoznak meg.

DIPLOMÁCIAI KAPCSOLAT

Damaszkusz, augusztus 26.

Etiópia diplomáciai kapcsolatot létesít Szíriával — jelentette be tegnap *Feleke Gedle Giorgisz* etióp külügyminiszter háromnapos szíriai látogatása befejeztével.

IRÁN

Ellen Bani és Radzs

Teherán, Washington, augusztus 26.

Hasemi Rafszandzsani ajatollah, az iráni parlament elnöke tegnap esti sajtóértekezletén megerősítette, hogy

ellentétek vannak Baniszadr köztársasági elnök és Radzsai miniszterelnök

rozására, Namíbiában mű tív gépezetének erősítésér

A dél-afrikai kormá nemcsak saját gyarmatos magyarázzák, hanem az gok pártfogó politikája is je mérhetetlen értékű te valójában néhány tucat l gatja. Ezért a területet gy tóságok a nyugati ország gazdasági és katonai t nak.

ITÁLIA

1021

1978. június 24. Kossuth 12,00 Kg.

Déli krónika

- Holnap kezdődik a Szentendrei nyár a város egy-millió látogatót vár. Varga Pált hallják.

- Átfestették a város főterét a Szentendreiek, mégpedig két helybeli festőművész Balog László és Deim Pál szintervei alapján. Kitüzték a város cimeres lobogóit, kivirágozták az ablakokat, megácsolták a Teatrum fa trübünjeit, felállitották a sátrakat, a szinpadokat, Csababcsicsa sütöt is. A Fő téri vendéglőt kitöltás az utca közepéig székeket, asztalokat hordtak ki. Megnyiltak a kerthelyiségek, a lángossütök, a szeszmentes falatozók, de a sörözők isa borozók is egyszóval nagy a készülődés a sürgés, forgás Szentendrén, ahol holnap nyilik meg a huszadik Szentendrei nyár rendezvénysorozata. Hosszu lesz ez a nyár Julius végéig tart majd, s Marosföldi Lajosnak a városi tanács elnökének ovatos számitása szerint legalább egy millió látogatója lesz, vendége lesz ennek a városnak. Holnap reggel már zenés ébresztő szól majd a város lakóinak. Megnyilik a kirakodó vásár, a fazekasok, a fafaragók, kékfestők kinálják, majd a portékáikat. Lesz ott körhinta, verkli, mézeskalácsos, a Teatrum szinészei pedig először mutatják be a vásári komédiájukat a templom téri játékok keretében. A Teatrum szinpadán az idén is Seahaespeare Tévedések vigjátékát mutatják be 14 alkalommal a Madách Szinház művészei, Tolnai Klára, Bodor Tibor, Timár Béla, Sunyoczky Szilvia és a többi fellépésével. De jön majd a pécsi szinház társulata is, amelyik három előadást tart a városban. A muzeumok, kiállitások állandóan nyitva tartanak. Cobel Béla, Barcsai Jenő, Kovács Margit állandó kiállitásaik mellett megnyilik Ilosvai Varga István festőművész tárlata is. Hármas jubileum jegyében rendezik még az idén a Szentendrei nyári napokat.

46. Hincz Gyula: Ifjú

papír, szén

47. Czóbel Béla:
Ülő akt

50. Barcsay Jenő: Szántóföldek

CZÓBEL BÉLA

51. Czóbel Béla: Női profil Rézkarc 180 x 148 mm

Grafitet és vakrot a Mihályfi gyűjteményből
in Mihályfi Ernő Művével, Garátaim
Bp. Corvina 1977

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Magyar Szó

1021

Czóbel Béla,
festőművész

Vasárnap, 1977. aug. 28.

Ikonok, pincesorok

SZENTENDRE. Több évszázados görbe házsorai, egy felé meredő templomtornyai között járva a vándornak önkéntelenül is valamelyik ősi dalmát város, talán éppen Dubrovnik ötlik eszébe. A méretek, a formák itt persze sokkal szerényebbek: a maga képére formálta őket a lapos sividéki táj. „Szentendre városa Óbudától hét mérfölare nyugaton, a folyónak ugyanazon partján van", írja Béla Mátyás Notitia Hungariae című latin nyelvű helytörténeti lexikonában, még a XVIII. század első félévben. „Budánál gazdagabb és csinosabb... ez a város azoknak a rácoknak a települése, akik Zsigmond és Albert idejében kerültek ide... a gazdag várost a nép szokása szerint görbe utcákkal alacsony, de tiszta épületekkel telepítették."

A barokk kisváros nemes makacssággal őrzi több évszázados arcát: itt minden ház, minden fal, minden járda műemlék, itt tilos bontani, átalakítani, korszerűsíteni.

A csend, a nyugalom, a Dunakanyar csodája mindenkor idevonzotta a művészeket, idevonzza most is. Eljönnek a közeli világváros zajától megpihenni, eljönnek alkotni. Itt élt a Ferenczy család minden művész tagja, közöttük Ferenczy Károly, Ferenczy Beni, Ferenczy Noémi. Műveiknek 1972 óta ad állandó otthont a Ferenczy múzeum.

Czóbel Bélának, a huszadik század magyar festészet egyik legjelentősebb egyéniségének Nagybánya, Párizs, Szentendre voltak meghatározó állomásai. A nemrégiben elhunyt Kovács Margitot, a modern magyar kerámiaművészet egyik megteremtőjét is megihlették a pravoszláv ikonok borongós szentjei, a Dunakanyar varázsa; a barokk városka hatása jelentősen átformálta élményvilágát. Gazdag gyűjteménye csodaerdejében órákig elbolyonghat a megigézett látogató.

Szentendrén született Jakov Ignjatović a szerb realista regény megteremtője. Közéleti és irodalmi munkásságával bátran hirdette a magyar és a szerb nép sorsközösségét, egymásrautaltságát. Tette ezt egy olyan korban, amikor az ilyen igehirdetés nem volt éppen veszély nélkül való. Városa utcát nevezett el róla, szülőháza falára 1948-ban szerbhorvát és magyar nyelvű márványtábla került.

Szentendrei tartózkodásunk idején augusztus 15-én tartották meg a Jakov Ignjatović emléknapot: az író utcájában felavatták szobrát, a könyvtárban irodalmi estet tartottak műveiből.

Szeretett városában temették el a repülőszerencsétlenségben elhunyt Vujicsics Tihamért zeneszerzőt is.

Augusztus 19-én rendezték meg a Szentendrei Szerb Kólót, az itt élő délszláv nemzetiség hagyományos búcsúját, 20-án, az alkotmánynapi ünnepek keretében pedig a XV. Országos Nemzetiségi Fesztivált. Az egyháztörténeti múzeumban a látogatók gazdag ikonkiállítást és görögkeleti egyházi kincsgyűjteményt tekinthetnek meg.

Jártuk a görbe utcákat, a régi pincesorok alját, az árnyékos templomkerteket; mindenfelé ismerős, emlékeztető nyomok. Jókai hősének, a Rab Rábynak múltőrző háza, odébb a kapubejáratok felett a lelógó öntöttvas kulcs, az olló, a mézeskalács-huszár: céhmesterek jele; a Szamárhegyi Tabakos kereszttel szemben ott a Preobraženska-templom, bezárt ajtaja mögött a pókhálós homályban aranyozott ikonok, festett, faragott szentek, a magyarországi délszláv művészet felbecsülhetetlen értékei, a Római sánc utcában a Kőtár, a római birodalom hatalmát idéző díszes oszloptöredékeivel, lecsorbult szélű kőkoporsóival.

Lent, a sétány meredek téglaoldalát mosva zajtalanul folyik el a Duna. Őrzi Szentendre múltját, nyugalmát.

DUDÁS Károly

1021

Mai magyar expresszionista festők

Kiállítás a Nemzeti Galériában

MŰVÉSZET

Az expresszionista művészet ismertetőjegyei között a lexikonok felsorolják a művész élményeinek, érzéseinek hangsúlyozott kifejezését, eszközeire vonatkozóan pedig a legnagyobb szabadságot, minden konvenció elvetését, a színek, a formák, az arányok felfokozását említik az ismertetések.

A látott élményt a művész érzelemvilága szerint visszaadó ág nem új a festészetben, évszázadok óta felfeltűntek érzéseikről, gondolataikról a szokottnál jóval hevesebben valló mesterek, irányzattá, többé-kevésbé szervezett csoportosulássá azonban csak századunk elején rendeződött a kifejezés szubjektivitását előtérbe helyező piktúra, kiterjesztve szemlélete hatását más művészeti ágakra is. Van Goghra, a lelke viharait leghevesebben és legnagyobb kifejezőerővel vászonra vetítő festőre hivatkoztak az irányzat hívei, mint példaképre. Ensor, Munch, Nolde, Picasso, Kokoschka személyében nagy hatású képviselői akadtak az irányzatnak, mely elsősorban a Párizstól északabbra eső területek művészeinek volt megnyilatkozási formája. Távoli ősei között pedig olyan jelenségeket sorol fel az expresszionizmus, mint Matthias Grünewald, a késői gótika német mestere.

A magyar művészetben a század elején kezdett hatni az expresszionizmus, a Nyolcak, majd az aktivisták művészetében mutatkozott. A húszas-harmincas években Derkovits és Egry József festészete jelezte, hogy a szenvedélyek milyen szerepet játszhatnak a művészetben.

*

Él-e még az expresszionizmus, a társadalmi válságok, forrongások, vihar előtti állapotok kifejezésének egyéni arculatú áramlata? Milyen megnyilatkozásai vannak a mai magyar festészetben? A Magyar Nemzeti Galéria válaszol a kérdésekre, midőn október végéig látható kiállításán napjaink hazai festészetének expresszív áramlatát igyekszik bemutatni.

Az itt szereplő festők — írja a katalógus előszavában Pogány Ö. Gábor — „szándékuk szerint hangsúlyozni akarták azt, hogy a magyar festészetnek van egy kimondottan expresszív vonulata, amelyik az erős színek, határozott formák alkalmazásával rendkívül erőteljesen tudja kifejezni az intenzív érzéseket, a drámai összeütközéseket, a művész lelkében és környezetében felgyülemlett feszültségeket, a káprázatos természeti jelenségeket."

A tárlaton egy-egy kisebb gyűjteménnyel szereplő tizenegy festő közül három már elköltözött az élők sorából mire az általuk is támogatott kiállítási tervből valóság lett. Czóbel Bélát, aki hatvan évvel ezelőtt, berlini időszakában expresszionista képeket festett, a kiállításon csendesebb hangú, idős korára jellemző kiegyensúlyozott hatású festmények képviselik a tárlaton. Kivételes értékeik megmutatkoznak, de nem expresszionisták.

Expresszionisták viszont Frank Frigyes lobogó színű és zaklatott kompozíciójú, formálásban a túlzás erejére építő képei. Az élete utolsó éveiben keletkezettek is ugyanazt a kifejező erőt közvetítik, mint a jóval korábbiak; kiállított anyaga a legkövetkezetesebben mutatja a vállalkozás vezérlő eszméit. Ugyancsak expresszív erejükkel ragadják meg a nézőt Holló László képei, melyek forma- és témavilága a francia és német igazodású Czóbelehoz és Frankéhoz mérten jellegzetesen hazaiak. Sötét színekből elővillanó fehérei, vörösei, aranyló sárgái, melyek tanyák, emberek, virágok formáit idézik, különleges erővel jelenítik meg az Alföldet. A kifejezésmód Tornyaitól, Kosztától, Rudnaytól eredezik, gyökerei pedig Munkácsyig nyúlnak vissza.

A három mester emléke előtti tisztelgés összekapcsolódik a csoport élő tagjainak munkásságával, szinte mindegyik ágnak van folytatója. Baranyó Sándor Holló festészetéhez kötődik sok szállal, de a debreceni mester súlyos drámaisága helyébe inkább a borongó líra és a mértéktartó ünnepélyesség lépett. Kitűnő kolorista Baranyó, színköltemények ébe oldja természeti élményeit: az alföldi izzó napsütést, az alkonyatban ballagó csordát, a mezőn dolgozók alakjait, a virágok pompáját. Bényi László és Bozsó János képei kevésbé értékelik át a látványt, jobbára a fényjárta színeket fokozzák fel, és főként a festék vastag felhordásával és a heves ecsetmozgással igyekeznek expresszívnek hatni, ezek azonban jobbára felületes jegyek, a plein-air festői tartalmon alig lép túl a kép. Bozsó vázlatosságát egyenesen könnyelműnek ítéljük. Ugyancsak álexpresszív képek Félegyházi László munkái, nem emelkednek a hevenyészett vázlat szintjénél magasabbra, problémakörük megragad a felcsapott festék hamis artisztikumánál. Sokkal többre tartjuk Pirk János csendesebb, de mind formai, mind emberi tartalmat és megragadó kifejezőerőt árasztó képeit. Nem feledkezett meg arról, hogy az értelmesen kimondott szónak mindig megvan a súlya; magvető és ásó figurái dinamikus és egyértelmű megjelenésűek.

Simon Béla, aki Pécsett festi tüzes vörösekből és hideg kékekből komponált képeit, megtoldva a sárgák fényével és a fehér habzásával, a festménytől rábeszélő erőt kívánó piktúra karakteres képviselője. Janus Pannoniust ábrázoló arcképe szuggesztív mestermű, a Szülőföldem virágai című képei pedig a baranyai szőttesek dekoratív színerejét idézi. A győri Tóvári Tóth István nagy lélegzetű, a vonal és a folt kifejező erejét a színek súlyával párosító művei szintén az expresszív törekvések értékes mai folytatásai. Szomszédságukban lírai megnyilatkozásoknak hatnak Vén Emil tüzes, de levegős hatású színei. A formákat apró foltokra bontja, inkább virító és elkésett impressziókat látunk tőle, mint expresszív látomásokat.

Él-e még az expresszionizmus? — kérdeztük. Él, de megszelídült. Legnagyobb erejű hagyománya, az éles társadalmi mondanivaló, mintha lassan kikopna a képekből, helyébe a líra, a nosztalgia lép. Talán indokoltan: a csak közelre tekintők többnyire békésnek látják a mai világot. A feszültségek, a drámák túlságosan távoliak? Vagy a festők körei szűkebbek a kelleténél?

A tizenegy festő, akik nem maguk szerveződtek csoporttá, hanem a Galéria közreműködésével, csak kis része a hazai művészek gárdájának. Sokan vannak még, akik expresszív műveket alkotnak, akár expresszionistának is mondhatók. Az is elképzelhető, hogy egy másik válogatás időszerűbb kérdéseket vetne fel, mint a — hivatalos nevén — Tizedik csoportkiállítás.

HEITLER LÁSZLÓ

Czóbel Béla: Mimi

NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1978 OKT 1
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-148, 340-726
MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ

MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN
MAGAZIN

PASCAL

1623—1662

Akarod, hogy dicsérjelek? Akkor ne dicsérd tenmagadat.

*

Az ember erényeit nem erőfeszítésein kell mérni, hanem azon, amit rendszerint cselekszik.

*

Egy semmiségtől is megvigasztalódunk, mert egy semmiség is lesújt minket.

*

Az az ember, aki csakis önmagát szereti, semmit sem gyűlöl jobban annyira, mint egyedül maradni önmagával.

*

Vannak igazi dolgok, melyeket vitatnak, s vannak hamisak, melyeket vitatás nélkül elfogadnak: márpedig sem a vitatás nem a hamisság jele, sem a vitatás hiánya nem az igazságé.

*

Szeretet vagy gyűlölet megváltoztatja az igazságot.

*

A sokaság, amely nem szorítkozik egységre: zűrzavar; az egység, amely nem függ a sokaságtól: zsarnokság.

*

Akinek nincs szíve, csak a fülére hallgat.

*

Valamely mű megírásakor csak a legvégén jövünk rá, hogy mit kell az elejére ten-

Léggömbök a tudo

1978 nyara bekerült a léggömbrepülés történetének legszebb lapjaira. Három újmexikói (USA) léggömbpilóta: Ben Abruzzo, Maxie Anderson és Larry Newmann a történelem folyamán első ízben sikerrel átrepülte szabadon navigáló léggömbön az Atlanti-óceánt. Eddig 17-en próbálkoztak sikertelenül és a kísérletek 7 halálos áldozatot követeltek. A világsajtó augusztusban mindenhol megemlékezett erről a jelentős eseményről.

Az alábbi pilóta nélküli tudományos léggömbrepüléseknek már kisebb a sajtója és inkább csak az űrkutatási folyóiratokban olvashatunk e témáról. 1977-ben kezdődött három mediterrán ország tudományos léggömbkísérlete. A programokat a spanyol, az ol
cia űrkutatás
tudósai dolgoz
az évben az
nevű kísérlets
ték el. Szem
négy francia
sztratoszféra-lé
tottak el az ol
paniból a F
fölé. A léggömbök
illetve Madrid körül ertek földet. A léggömbök útjuk során különféle méréseket végeztek a Földközi-tenger feletti légtérből. Az első léggömb július 20-án startolt. Műszerei a Galaxisunk infravörös-, röntgen- és gamma-sugárforrásait mérték. A tudományos programot a palermói és a firenzei egyetem csillagászai dolgozták ki.

A másik ballon július 28-án startolt. Programját francia
ra állították rá. Augusztus 20-án indult a negyedik szabadon navigáló személyzet nélküli léggömb útjára. Két francia kutatóprogramot végeztek el a műszerek a kosárból, az ún. Cézár és a Cleopatra mérési programokat. Az egyik program célja a gamma-sugárforrások tanulmányozása volt, míg a másik során a kozmikus sugárzás hatását tanulmányozták különféle élőlényekre.

Tojótyúkok hisztériája

A tojótyúkok hisztériás megnyilvánulásai az utóbbi 5 évben Dánia szakembereit is foglalkoztatják. A hisztéria elsősorban a kisebb testsúlyú fajtákban és a lejtős padozatú rendszerben üti fel a fejét. Jellemző tünetek: heves félelem, tollcsipkedés, ugrálás, rikácsolás és a tojástermelés tartós csökkenése. A vizsgálatok során kiderítették, hogy a hisztéria fellépésének gyakorisága a drótrácsozaton tartott tyúkok között 6—8 százalék, a mélyalmon tartottaknál 1 százalék volt. Viszonylag jelentéktelen hányadnál lépett fel ez a tünet a padlós tartásban.

A hisztériás esetek 36 százalékát a zajhatás, a víz- és a takarmányhiány, a ventillációs hiba, a sömérgezés, vagy az elektrosokk váltotta ki. A hisztériás tyúkok szérumában a mangán-koncentráció lényegesen nagyobb volt, mint a kontroll csoport egyedeinél.

Ne vigye el – vegye meg!

Szeptember második felében rendezték meg a hagyományos sörfesztivált Münchenben. A tapasztalatok szerint lelkes „gyűjtők" minden évben legalább 250 ezer söröskorsót visznek el — fizetés nélkül. Az idén a képen látható emlékkorsót fogják árulni — 15 márkáért.

Radarko

A radar lesz a témája annak a nemzetközi konferenciának, amelyet 1978. december 4—8. között Párizsban rendeznek meg. Az előadásokat angol, francia, lengyel, dán, holland, olasz, svéd, nyugatnémet és amerikai szakemberek tartják. A radart évtizedekkel ezelőtt katonai célokra fejlesztették ki. A háború után a radart a legkülönbözőbb területeken kezdték alkalmazni: a vízi és a légi közlekedésben, később a szárazföldi közlekedésben is, az űrkutatásban, meteorológiá-

Környezetron
a Maya birod

Régóta foglalkoztatja a régészeket és a történészeket az a kérdés, hogy miért omlott össze a mayák birodalma. Napjainkban Guatemala területén Tikal-ban folynak régészeti ásatások a kérdés tisztázása érdekében. Az utóbbi évek kutatási eredményei mellett a most folyó ásatások is megerősítik az alábbi feltevést. Az egykori mayák monokultúrás mezőgazdasági tevékenységet folytattak. Az erdőket felégették, és a kiégett területen minden évben ugyanazt a haszonnövényt termesztették. Ez az agrártechnika azonban megbosszulta magát. Egy nagyobb esőzés elegendő volt ahhoz, hogy az erózió segítségével tönkretegye a talajt. A mayák ekkor odébbálltak és új erdőterületeket égettek fel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

VAS NÉPE
1983 JAN 10.

1021

Leányportré.

(Czóbel Béla)

Savar

Pannónia szép

Ott, ahol a Rába-völgye véget ér, ahol az Alpesek szelid simuló hegyvonulata a Kisalfölddel találkozik, a síkság szélén szelektől és hadaktól védtelenül kétezer éves emberi kultúra emlékeit őrzi a magyarság nyugati végvárosa, Pannónia szép virága, Savaria. Szombathelyt. Magyarország első igazi városi települését még időszámításunk szerint 43-ban Claudius római császár emelte városi rangra, és innen ered a város latin elnevezése: Colonia Claudia Savaria. A ma embere, aki akár repülőgépen, autón vagy vonaton érkezik a Nyugat-Dunántúl jelentős gazdasági és szellemi központjába, meglepődve tapasztalja, milyen csodálatos harmóniába kapcsolódnak itt mindazok az építészeti emlékek, amelyeket 2000 esztendő során az egymást váltó emberi nemzedékek korról korra utódaikra hagyták. A nyugati végeken küszködő magyar szellemiség századok mélyéből táplálkozó hagyományait a ma embere egy felfokozott ütemű fejlődés összhangjában féltő gonddal építi be egy igazán modern és a szó nemes értelmében vett európai és mégis magyar város bontakozó kereteibe. A múltnak és a jelennek ez a harmonikus kapcsolódása nemcsak a város külső képében, hangulatában jelentkezik, hanem lakóinak gondolkodásában és a városhoz kapcsolódó érzéseiben is. Nincs még egy magyar város, amelynek történelme során a pusztulás lángjaiból annyiszor kellett volna helyére 8—10 emeletes toronyházakat akar építeni a város ma élő nemzedéke. Bárkit szólítson meg az idegen, bárkivel álljon szóba az utcán, ha más-más megfogalmazásban is, de minden szombathelyiből egyaránt ez a múltat is tisztelő szeretet szól.

*

Aki ma Szombathelyről írni vagy szólni akar, nincs másra szüksége, mint bolyongani a város utcáin, megszólítani lakóit és már- is a most épülő modern vasbetonvázas hatalmas épületek tövén képzeletét évezredek távolságába ragadják a letűnt korok emlékei. A szocialista Magyarországhoz való tartozás kézzel fogható közelségbe hozta itt is a megálmodott jövendőt. Ez a város büszke múltjára, de a jelenben szívós munkával holnapjáért küszködik. Egyszerre jelentkeznek itt a nagyvárossá válás, a növekedés és az építés gondjai a múlt kisvárosi hagyományaival. Az ősi Savariára a mi korunk építi most a hetedik réteget. Ez a réteg vasból és betonból emelkedik a magasba, maga alá temeti a tegnap ódon házait, új utcákat, új tereket és új városrészeket emel. És ezzel a csodálatos újjászületéssel együtt formálódik a holnap nagyvárosa, amely városi öntudatát kétezer év távlatába vezetheti vissza. Néhány év alatt 4500 korszerű új lakás, új középületek, iskolák, terek és parkok .. ez Szombathely holnapja és ehhez kapcsolódik a latinos kultúra mély humánus zsan kutat múltjának emlékei után, miközben a maga ízlésének, igényének, életmódjának megfelelő új várost épít.

A régész szavára és tanácsára talán ma sehol nem adnak annyit, mint Szombathelyen. Ez a kutatás, a hatalmas arányú feltárás, a múlt emlékeinek megmentése, alig egy évtizeddel ezelőtt kezdődött itt amikor egy raktárbővítés során a város központjában három méter mély árok alján a régész — Szentléleky Tihamér doktor — egy több ezer éves ősi kultúra nyomaira bukkant. E nyomokból azóta — a 3 emeletes raktár lebontása után — kibontakozott az egyiptomi Isis istenség kultuszának emelt ősi szentély, amely ma egy modern városrész kulturális központjává alakult. Itt a most formálódó Iseum téren is a több ezer éves múlt találkozik a XX. század második felének szocialista modernségével. A nagyvárosi tér központjává vált hajdani római szentély, a rnegkapóan szép oszlopsor és a szabadtéri színpadnak kiképzett előtér olyan környezetet teremtett, ahol évről évre a Varázsfuvolát mutatják be

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

ÉLET ÉS IRODALOM

1963. AUG 31.

Czóbel Béla: Leányfej

enyegében ugyan-
án a hangulati, az
ndanivaló változik
y bölcs, csak művé-
lő, a világot festő-
gyelő mester egyé-
gazdagságát tárva

rt külföldön. Idejét
osztja Párizs és
között. Ecsetje
tj atmoszférával te-
rnyú város utcaké-
párizsi galériák ki-
ecsempészi a Duna-
költői színeit. So-
retett szerepelni, —
űvei „adminisztrál-
avonulva a világ za-
án barátok szűk kö-
kezve, fáradhatat-
t. Állványt cipelő
kjával gyakran ta-
nk a szentendrei
ájékán, melyeknek
ői lelkesedéssel jár-
újabb látomásokkal
za motívumkereső
Nyolcvan éves szü-
alkalmából szívből
mesternek: járja
friss erőben az ih-
ob pátriáját.

A. T.

—

VANNA

klatva gépét, aztán
ül érünk földet, s
s a repülőtéri csar-
lokzatán: „Kuba,
zabad földje."

kinyitják az ajtót,
eleg vasalót nyom-
i az embernek. No-
idő lesz...

Takács Zoltán: Kezdődik az iskolaév

pakisztáni írótársunk

i regényirodalomról, nyelvi problémákról és egy európai folyóirat tervéről

med Faiz Lenin-bé-
pakisztáni költő és
heer hindu író, az
szövetség helyettes
a haladó afro-ázsiai
nozgalom két kiemel-
ja — néhány napig
tartózkodott. Mind-
hogy számukra is igen érdekes és hasznos volt a vita, bár Ázsia és Afrika irodalmi problémái kétségkívül jónéhány tekintetben merőben különböznek az európaitól.

— Míg Európa bizonyos irodalmi köreiben — mondotta francia nyelvre, mivel ezen a két nyelven válik leginkább hozzáférhetővé a volt gyarmati lakosság számára.

Ezt a célt szolgálja többi között Faiz Ahmed Faiz törekvése is, aki folyóiratot akar kiadni Londonban, amely folyó-

Czóbel (Béla)

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 45.kiadás 1958. szeptember 4. 12 óra 30 perc

Szombaton nyilik a modern külföldi szoborgyüjtemény és a Czóbel kiállitás

-610- 195 . szeptember 4.

A Szépmüvészeti Muzeumban szombaton délben megnyitják a modern külföldi szoborgyüjtemény állandó kiállitását. A tárlat anyagát, amelyet Becher Béla müvészettörténész rendezett, ilyen teljességben még nem láthatta a magyar közönség. A modern külföldi szoborgyüjtemény legértékesebb, legjelentősebb darabjai Rodin és Meunier szobrai.

A Mücsarnok a Nemzeti Szalonban Czóbel Béla Kossuth-dijas festőművész müveiből rendez tárlatot, a mester születésének 75. évfordulójára. A kiállitás anyaga, teljes sokrétüségében, gazdagságában mutatja be Czóbel Béla művészetét. A mester az utóbbi években megosztotta idejét a magyar vidék és Párizs között. A kiállitott képek egyrészét is a francia főváros szépségei ihlették. A tárlat alkalmából diszes katalógust adnak ki, amelynek előszavát Kassák Lajos irta. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 46.kiadás 1958. szeptember 4. 18 óra 30 perc

/Tiz esztendő alatt.....folyt./

A tervek szerint tovább fejlesztik a strandot, 1959-ben kezdik meg az uj téli öltöző épitését, amelyet 1960-ban adnak át rendeltetésének.

Kormányzatunk már eddig is sokat áldozott a strandra, hiszen az eddigi beruházások összege több mint 10 millió forint és az uj beruházások ugyancsak 10 millió forintot igényelnek majd. Tiz esztendő alatt, tehát 1948. szeptember 4.-től 1958.szeptember 4.-ig 10 millió, 236 ezer 213 fürdőző kereste fel a strandot.

Az ünnepséggel egyidejüleg a tizéves jubileum alkalmából minden századik vendég tisztelet bérletet kapott, igy például Laki Józsefné 101 éves pesti lakos, aki unokájával együtt rendszeres látogatója a Szabadság fürdőnek. /MTI/

Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

1958. szeptember 4.

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1958 MAGYAR NEMZET
5

610

r Nemzet

CZÓBEL BÉLA
a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművésznek — 75. születésnapja alkalmából — művészi munkássága elismeréséül a *Magyar Népköztársaság érdemes művésze* kitüntető címet adományozta. A kitüntetést *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át.

A kitüntetés átadásánál jelen volt: *Benke Valéria* mű-
ve[illegible]ügyi miniszter, *Kris-*
tóf Is[illegible] és az Elnöki Tanács
titkára [illegible] *Ernő* mű-
velődésügyi [illegible]
tes.

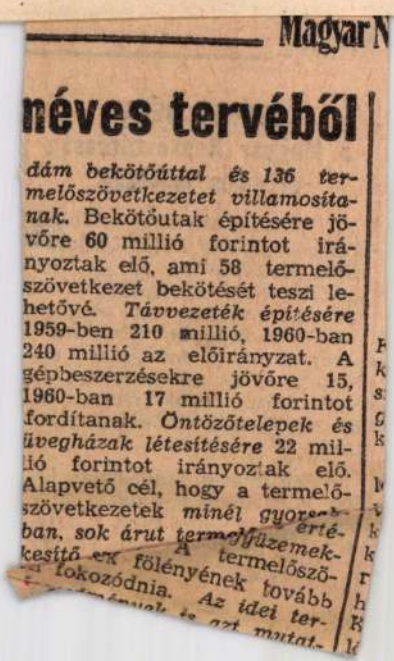

Magyar N

néves tervéből

dám bekötőúttal és 136 termelőszövetkezetet villamosítanak. Bekötőutak építésére jövőre 60 millió forintot irányoztak elő, ami 58 termelőszövetkezet bekötését teszi lehetővé. *Távvezeték építésére* 1959-ben 210 millió, 1960-ban 240 millió az előirányzat. A gépbeszerzésekre jövőre 15, 1960-ban 17 millió forintot fordítanak. *Öntözőtelepek és üvegházak létesítésére* 22 millió forintot irányoztak elő. Alapvető cél, hogy a termelőszövetkezetek *minél gyorsabban, sok árut termelőgyüzemekkesítő* [illegible] A termelőszö- [illegible] fölényének tovább [illegible] fokozódnia. *Az idei ter-* [illegible] *is azt mutat-*

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1958 SZEP - 4

610

Czóbel Béla 75 éves

Ma ünnepli születésének hetvenötödik évfordulóját Czóbel Béla festőművész. Kevesen mondhatják el magukról olyan joggal, mint ő, hogy — félre téve minden előítéletet — egyike volt az újak között is a legújabb művészeti irányzat első képviselőinek hazánkban. Művészi tanulmányait Münchenben, Párizsban és Nagybányán folytatta — így elindulása hasonló volt sok kortársáéhoz. Párizsban azonban nem az akadémián vagy valamelyik szabad iskolában választott mestert magának, hanem Matisse-hoz, a modern festészet egyik úttörőjéhez csatlakozott, akinek újszerű művei annak idején forrongásba hozták a francia fővárost. Amikor Czóbel 1906-ban hazatért Nagybányára, művei és a körülöttük kialakult viták erjesztően hatottak a művésztelep életére. Képei többek között Iványi Grünwald Béla művészetében is döntő fordulat elindítói lettek. Ő volt egyik szervezője az új eszmék-től lelkesített »Nyolcak« csoportjának is, melynek útja a haladó művészi állásfoglalás-tól egyenes vonalban vezetett a proletárforradalom, a Tanácsköztársaság szenvedélyes támogatásáig.

Czóbel Béla pályája töretlenül ível a legfrissebb jelenig. Az első közé tartozott, akiket 1948-ban Kossuth-díjjal tüntettek ki. Kapcsolata Párizzsal ma is a legszorosabb. Éveit megosztva, a telet ott, a nyarat itthon, Szentendrén tölti, szakadatlan alkotómunkában.

Szeretettel köszöntjük Czóbel Bélát, s nagy örömmel és várakozással tekintünk műveinek oly régen nélkülözött gyűjteményes kiállítása elé, mely a közeli hetekben nyílik meg. *(h—a)*

AZ ELSŐ ELŐADÁS. A Magyar A
endégjátékát a moszkvai Sztanyis
esenko Színházban. A Bánk bán
elkesen ünnepelte a magyar művé
Klára és P, Liszic

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1956 SZEP 5

NÉPSZABADSÁG

610

Czóbel Béla a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművésznek — 75. születésnapja alkalmából — művészi munkássága elismeréséül *A Magyar Népköztársaság érdemes művésze* kitüntető címet adományozta. A kitüntetést *Dobi István*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át.

Szombaton nyílik a modern külföldi szobrgyűjtemény és a Czóbel-kiállítás

A Szépművészeti Múzeumban szombat délben megnyitják a modern külföldi szobrgyűjtemény állandó kiállítását amelynek legértékesebb, legjelentősebb darabjai Rodin és Meunier szobrai.

A Műcsarnok a Nemzeti Szalonban Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész műveiből rendez tárlatot, a mester születésének 75. évfordulójára. A kiállítás anyaga, teljes sokrétűségében, gazdagságában mutatja be Czobel Béla művészetét.

Végleges megoldást keresnek Bu-

NÉPSZABADSÁG

Az amerik
beavatkoz

A TASZSZ

New Portban, Eisenhower e
nök jelenlegi tartózkodási helyé
az elnök és Dulles külügyminisz
ter hosszas tanácskozást folyta
tott. Ezután Dulles nyilatkozato
adott a sajtónak.

Mint a TASZSZ jelenti Ne
Yorkból, e nyilatkozatból kitű
nik:

az Egyesült Államok a csang-kajsekista klikk oldalán folytatni szándékozik a Kínai Népköztársaság ügyeibe való katonai beavatkozás politikáját

azzal az ürüggyel, hogy az Egyesült Államokat „szerződés köt Csang Kaj-sekhez.

A fenyegető hangnemben me
fogalmazott nyilatkozat szerint

„a kongresszus határozata feljogosítja az elnököt az Egyesült Államok fegyveres erőinek felhasználására" abból a célból, hogy folytassák Tajvan és a kínai partmenti szigetek katonai megszállását.

A határozatban nyíltan hango
tatják, hogy *Tajvannak és Kí
partmenti szigeteinek*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

NÉPSZAVA
1958 SZEP 5

610

Czóbel Béla,
a Magyar Népköztársaság érdemes művésze

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművésznek — 75. születésnapja alkalmából — művészi munkássága elismeréséül a Magyar Népköztársaság érdemes művésze kitüntető címet adományozta. A kitüntetést Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át.

A kitüntetés átadásánál jelen volt: Benke Valéria művelődésügyi miniszter, Kristóf István, az Elnöki Tanács titkára és Mihályfi Ernő művelődésügyi miniszterhelyettes.

sok
gor
for
1
az
szá
tár

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

MAGYAR NÉMZET

1958 SZEP 2

Két jelentékeny képzőművészeti kiállítás nyitotta meg kapuit tegnap. A Nemzeti Szalon termeiben Czóbel Béla érdemes művész gyűjteményes kiállításában gyönyörködhet a közönség, a Szépművészeti Múzeum állandó kiállításainak sorában pedig megnyílt a modern külföldi szoborgyűjtemény, amely hetven alkotással ad áttekintést, Bacher Béla átgondolt rendezésében, a XIX. századi európai szobrászat fejlődéséről.

*

a valóságban siralmas komédia lett.

A vallási szabadság jelszava alatt a francia katolikus missziók erőszakos térítő munkába fogtak. Az államhatalom szemet húnyt, hogy a katolizáló missziók elfoglalták a mohamedán alapítványokat,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

ESTI HIRLAP

1958 SZEP 9

610

Czóbel Béla kiállítása

Csendéletek, néhány szobabelső, meg utcakép és portrék, főként asszonyarcmások — enynyi *Czóbel Béla* kiállítása. Aki a képalkotó művészektől elsősorban érdekes cselekményt vár, szavakkal leírható látványosságot, nem talál műveik között magának valót. Hanem, aki festői élményt keres, aki szíve szerint gyönyörködni tud a színek néma beszédében, az többször is megnézi mesterünk régóta várt tárlatát.

Czóbel Béla a színek mestere, de nem látvány-festő. Mi sem áll távolabb tőle, mint az impresszionista objektivitás. Hozzászólása nem passzív: átéli, amit fest, s érzelmeivel gazdagítva fokozza látomássá. Ihletője közvetlenül a természet. Amikor ecsetet ragad, szinte eggyé válik tárgyával, modelljével, hozzá hasonul, teljesen a maga benső világához idomítja. Ez a kivételes fokú közvetlenség teszi munkáit annyira bensőségessé. Virágai, mintha előttünk illatoznának, innák zöldjükbe a napot; sokféle csecsebecsével ékes szobazugaiból kihalljuk a bútorok közt járó ember lépteinek halk neszét. Színharmóniái melegek. Fényt, szemnek szólót, sose gyújt képein. Világát a foltok felszíne alá rejti, közvetlenül csak melege érint meg bennünket. Puha, vattás fátyol lengi körül tárgyait, nem rejtve az elrendezés szigorú szerkezetét.

Amilyen nyugodt, kiegyensúlyozott Czóbel képeinek kompozíciója, annyira eleven, szökellően játékos színeinek ritmusa. Foltjainak dekoratív elrendezettsége a modern festőiségű franciákra emlékeztet. Csak súlyosabb, töményebb azoknál. Valami halk borongás hatja át minden vásznát: ez az elégikus alaphang viszont magyar iskolázottságra vall. — *Nagybánya* és *Párizs* ojtotta nemessé a mester festő-egyéniségét. A pantheisztikus, a természet és ember ősi egységét kereső Zazar-parti művésztelep tempós kisvárosi atmoszférája és a Szajna menti világváros mindig újra esküvő piktúrájának eleganciája, szellemessége, gall derűje találkozik festészetében. Ez a kettősség teszi, hogy Czóbelt annyira a miénknek érezzük, hagyományőrzőnek és folytatónak, egyben a francia festői kultúra közvetítőjét látjuk benne. *Czóbel piktúrája minden ízében korszerű, de oly módon, hogy a század egyetemes művészetének időt kiállt, immár múzeumi hagyományából merít.* A századelő *„Vadjainak"*, a *„Fauves"*-oknak egykori harcostársa, *Picasso* barátja *tradicionalista művész a szó legnemesebb esztétikai értelmében és ugyanilyen értelemben modern.* Hangsúlyoznunk kell ezt különösen ma, amikor Nyugaton is, itthon is a felületi hatásokra vadászó moderneskedés sokszor feledteti a hagyományhoz-kötődés fontosságát.

Valami ősi egészség virul Czóbel fiatal leány-asszonyaiban. Tartásuk szoborszerű nyugalmat áraszt, fejük finom meghajlásában ugyanakkor lobilincselő közvetlenség rezzen meg. Csodálatos tekintetük van ezeknek a nőknek. Szemük mélybarna bogara kitágul, fókuszként magába sűrítve egész benső világukat.

A művészet végső soron életformát is jelent, s Czóbel nem tudott volna a grand-art magasaira emelkedni, ha az egyéniségének megfelelő atmoszférát nem teremti meg maga körül. Idejét Párizs és *Szentendre* között megosztva alakította festészetét, nem törődve múlandó esztétikai szabványokkal. Alkotásainak kivételes tisztaságú stílusa, egyértelműen optimista nyugalma, érzelmi telítettsége olyan valóságerővel párosul, melyet csak a logikai szaltókkal hadakozó hozzánemértés vonhat kétségbe. Művészetével századunk szavakkal sokszor alig fogható érzéseiről — nosztalgiáiról, előresejtéseiről, emberség-hitéről — tesz egyetemes érvényű vallomást.

Artner Tivadar

tanácsa javaslatá
zetői takarékossá
tervet dolgoztak
Tervükhöz semm
zás nem szüksége
géig kétmillió fo
rítást jelent. További másfél-
millió forint megtakarítást ki-
sebb beruházásoknál akarnak
elérni. Az üzemi tanács javas-
latára az Óbudai Hajógyárban
szeptember 10-től takarékossá-
gi hónapot szerveznek. Elhatá-
rozták, hogy 24 órán belül el-
bírálják a takarékosságot szol-
gáló újításokat és a javaslatte-
vőket azonnal díjazzák.

Száz telitalá

A társbérlő j
a másik társbér

Jelentés

Jobb minőségű szenet és f
A brikettről — Folyamatos
a Déli-pályau

A régebbi esztendők gyakorlatával szemben az idén már a kora nyári időszaktól kezdve *rendszeresen szállítottak tüzelőt a magánháztartások pincéibe.* A hivatalos megállapítás szerint is már eddig majdnem felét szállították le a telepek a Budapesten szükséges tüzelőmennyiségnek. *A szállítások szeptember és október hónapban is ugyanilyen ütemben folytatódnak.* Felmerülnek hát bizonyos kérdések, s a kérdésekkel együtt panaszok is, melyekre választ, illetve orvoslást vár a közönség. *Nem lehet például dió I. és dió II. kokszot kapni,* s a budai vásárlók egy része joggal kérdi: vajon az idén is olyan nehézkes lesz-e körzetükben a tüzelőbeszerzés, mint tavaly volt?

Megkerestük a TÜZÉP-Főigazgatóságot, tájékoztasson az idei tüzelőhelyzetről.

Száraz fa — jobb szállítás

— A tűzifaellátás szempontjából *az országos és a fővárosi készlet körülbelül kétszerese a tavalyinak* — mondották. — A külkereskedelmi előszállítások fejében még ez évben *újabb tízezer vagon külföldi fa is érkezik, a múlttal szemben tehát lehetőségünk lesz az idén, hogy a friss termelésű, úgynevezett nyerstűzifát nem kell azonnal forgalomba hoznunk, hanem száraz fát adhatunk a fogyasztóknak.* Ez főként a kisfizetésű dolgozóknak jelent előnyt, azoknak, akik nem tudták jó előre megvásárolni egész tüzelőszükségletüket. A rendelkezésünkre álló többletkészlet alapján *gyorsabbá válik a szállító* munka is. Még mindig van azonban hiányosság is: Budán egy-egy kör-

Viggyá

Felkutatják a
Búvárok vízmintá

A Fővárosi Csatornázási Művek 35 ezer forintért sugárzó anyagokat kutató gépet szereztek be. Érdeklődtünk *Szablya Ferenc* főmérnöknél, miért volt szükség a gépre. Elmondotta, hogy külföldön kutatóintézetek, rádióizotóppal dolgozó gyárak és kórházak csatornáiba *nemegyszer veszedelmes sugárzó anyagok kerültek.* Nálunk is használnak izotópokat a kórházak, kutatóintézetek és egyes gyárak, s

bár az izotópokkal szigorúan el kell számolni,

mégis óvatosságból a Csatornázási Művek szükségesnek tartotta egy olyan készülék beszerzését, amellyel *a csatornába esetleg bekerülő izotópokat még idejében felfedezhetik.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

MAGYAR NEMZET

1962 JUN 2

1021

Czóbel Béla kiállításának sikere Párizsban

A francia művészeti kritika kedvezően fogadta *Czóbel Béla* Kossuth-díjas, érdemes művész párizsi képkiállítását. Csaknem valamennyi kulturális lap foglalkozik a Párizsban is jól ismert magyar festő alkotásaival. Az *Arts* című művészeti folyóirat kritikusa »napjaink legőszintébb és legértékesebb« művészei közé sorolja Czóbel Bélát. »Képeiben nincs semmi mesterkéltség, semmi felesleges, semmi szemfényvesztés« — írja a *La Croix*, amely a színek varázslójának nevezi az idős magyar mestert. A *Lettres Francaises* Czóbel portréit emeli ki. »Az idő a legelső sorba fogja emelni ezt a nagy és szerény művészt« — írja Claude *Marx*, a *Figaro Littéraires* művészeti kritikusa. Hasonló elismeréssel emlékezik meg Czóbel művészetéről a *Peintre*, a *Nouvelles Littéraires* és több más folyóirat.

a jégverés súlyosbította a veszteséget. Bács—Kiskun, továbbá Pest megyében a május eleji fagykárt a homokverés fokozta. Az ország más borvidékein a szőlők fejlődése kielégítő. A késői tavaszodás okozta elmaradást a növényzet ugyan még nem pótolta, de a fürthozam általában jó.

elelő lesz
n áruellátása

meg a Balatonnál. A kölcsönözhető cikkeket kiegészítik új táskarádiókkal, gumimatracokkal, gumitömlőkkel, gyékényekkel, vitorlásokkal, csónakokkal és kerékpárokkal.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

ESTI HÍRLAP

1958 JUN 22

6.10

☐ CZÓBEL BÉLA — szentendrei műtermében — új művekkel is készül szeptemberben megnyíló kiállítására. Amint elmondotta, a festmények többsége a legutóbbi idők termése — az akvarellek és rajzok között számos régebbi munkáját is bemutatják. A Nemzeti Szalonban sorrakerülő kiállításon száznál több Czóbel-művet láthatnak majd a látogatók.

deklődtek milyen ipari pályá-
kon lehet elhelyezkedni. A ta-
nács a nagy érdeklődésre való
tekintettel úgy tervezi: infor-
mációs irodát állít fel, hogy az

Czóbel Béla

Czóbel Béla

- 1906-ban jön Nagybányára magával hozva a francia művészet hullámait

Említve: Hollósy Simon, Thorma János Réti István, Ferenczy Károly, Glatz Oszkár, Csók István, Grünwald Béla, Horthy Béla, Czóbel Béla, Frimm, Perlrott Csaba Vilmos, Ziffer Sándor, Mikola András, Boromissza Tibor, Jakab Zoltán Börtsök Samu, Krizsán János Réthy Károly, Ferenczy Valér, Ferenczy Béni Dénes Vali, Bartók Margit, Léderer Dávid, Jeremiás Nándor, Debreczeni Ivolt.

- Rácz Albert: Nyolc évtized festészete Nagybányán

Komuk 1977/4 281 old.

Czóbel Béla

- 1904 - őszén ismerkedik meg Budapesten a Kairó kávéházban Ziffel
- 1906 - tan újra találkoznak
- önállóságra biztatja Ziffert,
- gondoskodik a valóságos életszakaszában levő" Zifferről
- barátsága nem volt hosszú életű;
Czóbel Hollós - tanítványa szerelmébe Ziffer becsmérlően beszél - eltávolodnak ezért egymástól
- ősszel Párizsba utazik és a Salon d'Automne Fauves termében művésztársaival kiállít.
- Czóbel a „magvető" a nevét mozgalmának elindítója
- az első magyar a fauves - mozgalomban
- részt vett a „MIÉNK", a Nyolcak és a „KÚT" csoportulásában
- az École de Paris jelentős tagja
- minden újra fogékonyan reagáló művész
- a szentendrei művésztelep egyik alappillére
- hosszabb ideig tartózkodik, Hollandiában, Németországban, Franciaországban, világhírűvé válik
Borghida István: Czóbel és Ziffer

Czóbel Bíla festő

Emlékre:
Ziffer Sándor, Hollósy Simon, Irány Grünwald Béla, Kádár Géza Vida Géza, Trim Jenő, Perlrott Csaba, Nagy Imre, Szolnay Sándor, Mohi Sándor, Mattis Teutsch János

Kornuk 1978/11

957 old

Czóbel Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JUL 10

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Béla Czóbel

1021

Ständige Ausstellung im ehemaligen Wohnhaus des Malers Béla Czóbel
Illustration zum Szentendre-Beitrag

Zwischen dem 27. und 29. Juni fa
XXXII. RGW-Tagung statt. Übe
informierte József Marjai, ständig
beim RGW und stellvertretender Minist
arbeiter der Nachrichtenagentur MTI.

„Die jetztige XXXII. Tagung des Rates für Gegenseitige Wirtschaftshilfe war ein weiterer wichtiger Meilenstein in der vielseitigen Zusammenarbeit unserer Länder. Wie in jedem Jahr erfolgte auch diesmal eine Debatte über den Rechenschaftsbericht des Exekutivkomitees in bezug auf die äußerst vielschichtige Tätigkeit
genen Jahr.

Zufrieden stellte man auf der Tagung fest, daß die RGW-Organe auch im vorigen Jahr bedeutende Arbeit geleistet haben, daß sich ihre Tätigkeit — und das ist am wichtigsten — in erster Linie auf die vorrangigen Aufgaben bei der Zusammenarbeit zwischen den Ländern konzentrierte. Zu-

Verpflichtungen bei der gemeinsamen Realisierung von Großinvestitionen termingerecht nachgekommen. Dieser Tatsache ist es zu verdanken, daß die Orenburger Gaspipeline und die 750-kV-Elektrofernleitung zwischen Winniza und Albertirsa noch in diesem Jahr in Betrieb genommen werden kann.

(Fortsetzung S. 8)

Stellungnahme von drei Ministern

HALBZEIT IM FÜNFJAHRPLAN

Am 30. Juni wurde die Halbzeit des V. Planjahrfünfts erreicht. Eine genaue Bilanz ist noch nicht aufgestellt worden, aber aufgrund vorläufiger Angaben

wirtschaft lieferte bisher 100 000 t mehr Schlachtvieh als vorgesehen. Innerhalb von zweieinhalb Jahren stieg die Milchleistung pro Kuh um mehr als 500 Liter.

als die Hälfte der neuen Plantagen aus Apfelbäumen besteht und nur ein Viertel mit Steinobst bepflanzt wurde — obwohl es eigentlich umgekehrt sein sollte.

Binnenhandelsminister *Vilmos Sághy* gab bekannt, daß sich der Kleinhandelsverkehr im bisherigen Zeitraum der Planperiode den Vorhaben entsprach. Im Bereich Bekleidung wird den Bedürf-

F. k.: Dr. Ikvai N. — 1000. Pest megyei Nyomda, Vác. 77-2411.

CZÓBEL BÉLA

Szentendre Város Tanácsa
és a
Pest megyei Múzeumok Igazgatósága

tisztelettel meghívja Önt

1977. augusztus 25-én (csütörtök) délután 3 órára,
Szentendre Ady Endre u. 5/d. szám alatti Czóbel telekre

CZÓBEL BÉLA

festőművész

szoboravatására

A művész Varga Imre által készített szobrát
VAS ISTVÁN író avatja fel.

592 fnyv 1

Czóbel Béla

MEGHÍVÓ

LA DIRECTION DES EXPOSITIONS, LE PALAIS DES EXPOSITIONS
ONT L'HONNEUR DE VOUS INVITER A L'INAUGURATION OFFICIELLE DE
L'EXPOSITION RÉTROSPECTIVE DU PEINTRE

BÉLA CZÓBEL

LAUREAT DU PRIX KOSSUTH

LA SAMEDI 3 AVRIL 1971 A 16 HEURES

LE DISCOURS INAUGURAL SERA PRONONCE PAR
LAJOS NÉMETH
DOCTEUR ES SCIENCES D'HISTOIRE DE L'ART

MŰCSARNOK – BUDAPEST HŐSÖK TERE

L'EXPOSITION SERA OUVERTE DU 3 AU 25 AVRIL 1971

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

CZÓBEL BÉLA

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ
RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1971. ÁPRILIS 3-ÁN SZOMBATON DÉLUTÁN 16 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
NÉMETH LAJOS
A MŰVÉSZETTÖRTÉNET TUDOMÁNYOK DOKTORA

MŰCSARNOK - BUDAPEST HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS NYITVA 1971. ÁPRILIS 3-25.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP
Czóbel Béla
1966 SZEP 14.

1021

PEST MEGYEI Hírlap

Újabb Petőfi-dokumentumokat mutatnak be Aszódon

Pest megye gazdag programmal készül a múzeumi hónapra

Az októberben sorra kerülő V. országos múzeumi hónapra gazdag programmal készül Pest megye is. A megye valamennyi múzeumában új kiállítás nyílik ebből az alkalomból. A legérdekesebbnek az aszódi múzeum „Petőfi Pest megyében" című kiállítása ígérkezik.

A ceglédi Kossuth Múzeum az alföldi szőlő- és gyümölcsművelés történelmi fejlődését, munkaeszközeit mutatja be, s ezzel egy időben kiállítják a környező gazdaságok legszebb termékeit.

A penci falumúzeumban nyíló kiállításon a szabadságharc után emigrációban működő Klapka-légióról emlékeznek meg.

Nagytarcsán a szlovák község népviseletének gazdag makádi parasztházat rendeznek be.

Szentendrén a Színháztörténeti Intézet segítségével állítják össze a város szülöttének, Stéger Ferenc operaénekesnek emlékkiállítását.

VESZPRÉM MEGYEI Hírlap

a fontos...

kosan szuszognak és nyáladznak.

Például itt van Bári, a simaszőrű foxterrier, „aki" különösen nehezen viseli a rabságot, ezért különleges, teljesen zárt ketrecbe csukják. De ebbe sem nyugszik bele. Kitartóan órákig ugrál és csahol, keresi a rést, ahol kitörhetne.

ÉS A RAVASZ KIS TACSKÓ. Őt nem fogom elfelejteni. A pavilonok előtt tartotta pórázon gazdája. Oda búját a

Gépállomástól a gó

Továbbra is a mezőgazdaság javát szo

Ebédidőben toppantunk be az Érdi Gépjavító Állomásra. Az olajos ruhájú szerelők a műhelyfalak tövében sütkéreztek a nyárvégi napon, a fiatalabbak labdát kergettek a kis tisztáson. A tétlenség édes percei ezek a megfeszített munka közben. Az irodában *Antal Imre* igazgató elnézést kér, hogy siet, de röpgyűlést kell tartania a szerelőcsarnok-

szerelőcsarnokból igyekszünk kifelé, elmagyarázzák: a gépjavító állomás 800 szovjet gyártmányú traktorekét szerel össze. A kereskedelem által kijelölt termelőszövetkezeteknek, állami gazdaságoknak szállítják a műszakilag ellenőrzött traktorekéket.

— Ez a munka közel egymillió forint bevételt jelent nekünk — mondja az igazga-

Czóbel Béla

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

1970 MAR 20

Magyar kiállítás

1021

„Mai magyar művészet" címmel kiállítás nyílt csütörtökön Párizsban, a Galliera Múzeumban.

Az április 15-ig nyitva tartó kiállítás gazdag anyagát Czóbel Béla, Domanovszky Endre, Gerzson Pál, Kokas Ignác, Koka Ferenc, Konfár Gyula, Hlakner László, Ország Lili, Kis Nagy András, Schaár Erzsébet, Segesdy György, Varga Imre, Vigh Tamás, Feledy Gyula, Gross Arnold, Hincz Gyula, Kondor Béla, Lenkei Zoltán, Martyn Ferenc, Pásztor Gábor, Raszler Károly és Würtz Ádám munkáiból állítottak össze.

— Figyelemre méltó anyagi támogatást kapunk az illetékes szervektől (tsz: 20 000 forint és utaztatás, tanács: 5000 forint, járási sporttanács: 8000 forint), bár öt szakosztály fenntartásá-

Czóbel Béla

1883. Budapest–1976. Budapest

1902-től nyaranta a nagybányai művésztelepen dolgozott. 1902–1903-ig Münchenben tanult L. Herterichnél és J. Dieznél, majd Párizsban a Julian Akadémián. 1905-ben a Fauves művészcsoport tagjaival együtt szerepelt az őszi kiállításon. Ők hatottak stílusára, amit a nagybányai neósok körébe vitt tovább. 1908-ban a MIÉNK, majd a Nyolcak tagja volt. 1914–1919 között Hollandiában élt, és szerepelt a csoportkiállításokon.

1919–1925 között Berlinben telepedett le, nyáron Würzburgban dolgozott. 1919-ben a Freie Sezession kiállításán bemutatták képét. 1920-ban egyéni kiállítása nyílt Paul Cassirer műkereskedőnél, majd a Goldschmidt Galériában és a frankfurti Schames Galériában. 1921-ben a Heller Szalonban Heckellel, Schmidt-Rottluffal, Feiningerrel és másokkal közösen szerepelt. 1922-ben a Novembergruppe kiállításán két tájképet és egy portrét mutatott be. Művészetének sikerét jelzi, hogy grafikái bekerültek az európai rajzművészet legjobbjait felsorakoztató Die Schaffenden mappasorozatba négy alkalommal, 1920–1922 (2. évf. 3.; 3. évf. 3.; 4. évf. 1.; 5. évf. 2.). További berlini kiállításokon szerepelt 1923-ban a Wallenstein Galériában, 1924-ben a Juryfreie kiállításon és a bécsi Belvedere-ben, 1925-ben ismét a Goldschmidt–Wallenstein Galériában és három-három művel a májusi és a novemberi kiállításokon a berlini Akadémián.

1925-ben Párizsba költözött. Berlinben 1927-ben ismét kiállított a Juryfreien würzburgi alkotásaiból. 1929-ben New Yorkban volt gyűjteményes bemutatója. Élete végéig hol Párizsban, hol Budapesten, hol Szentendrén dolgozott és kiállított. Szentendrén Emlékmúzeumot rendeztek be műveiből.

(B. É.)

Von 1902 ab wirkte er im Sommer in der Künstlerkolonie in Nagybánya. 1902–1903 studierte er bei L. Herterich und J. Diez in München, dann in der Akademie Julian in Paris. 1905 stellte er im Pariser Herbstsalon mit den Mitgliedern der Fauves aus. Die Wirkung dieser Künstlergruppe vermittelte er in den Kreis der jungen, progressiven Künstler der Nagybányaer Künstlerkolonie. 1908 wurde er Mitglied des MIÉNK (Kreis Ungarischer Impressionisten und Naturalisten), 1909 trat er in die Gruppe Nyolcak (Acht) ein. 1914–1919 lebte er in Holland, wo er regelmässig an Gruppenausstellungen teilnahm.

1919–1925 hielt er sich mit Unterbrechungen, durch die Arbeit in der Sommerzeit in Würzburg, in Berlin auf. 1919 wurde sein Bild in der Ausstellung der Freien Sezession gezeigt. 1920 fanden seine Ausstellungen in der Kunsthanflung Paul Cassirer, in der Galerie Goldschmidt und in der Frankfurte Galerie Schames statt. 1921 trat er im Salon Heller in der Gesellschaft von Heckel, Schmidt-Rottluff und Feininger auf. 1922 in der Ausstellung der Novembergruppe wurden zwei Landschaftsbilder und ein Porträt von ihm gezeigt. Ein bemerkenswertes Zeichen seines Erfolges war die viermalige Veröffnetlichung seiner Graphiken in der Mappe „Die Schaffenden". (2.J. N°3; 3.Jg. N°3; 4.Jg. N°1; 5.Jg. N°2.) Weitere Berliner Ausstellungen, an denen er teilnahm: 1923 Juryfreie Ausstellung der Galerie Wallenstein, 1924 Galerie Goldschmidt-Wallenstein, Frühlings- und Herbestsalon der Berliner Kunstakademie (Teilnahme mit je 3 Werken). 1924 wurden seine Werke im Wiener Belvedere ausgestellt.

1925 siedelte er nach Paris über. 1927 zeigte er seine in Würzburg gemalten Werke wieder in der Berliner juryfreien Ausstellung, 1929 fand eine Retrospektive von seinen Werken in New York statt. Er nahm am Kunstleben in Paris, Budapest und Szentendre teil. In Szentendre is sein Gedenksmuseum eingerichtet.

23. KISLÁNY KALITKÁVAL, 1921
Mädchen mit Käfig

24. NŐI FEJ, 1921
Frauenkopf

22. MASNIS KISLÁNY, 1920
Mädchen mit Masche

IRODALOM:
E. Weise: *Czóbel.* Das Kunstblatt, 1920. 114–118.
Willi Wolfradt: *Ausstellungen.* Das Kunstblatt, 1922. I. 181.
Czóbel Béla kiállítása Berlinben. A Műbarát, 1922. II. 248.
Magyar pktorok Berlinben. Panoráma (Bécs), 1922. dec. 3. 25–27.
Kállai Ernő: *Czóbel Béla.* Ars Una (Bp.), 1924. febr. 171–178.
Kállai Ernő: *Czóbel Béla.* Ars Hungarica, Bp., 1934.
Philippe Clarisse: *Czóbel.* Bp., 1970.
Szij Béla: *A Czóbel Béla Muzeum Szentendrén.* Művészet, 1984. jan. 33–41.

Czóbel Béla

20. ÜLŐ LÁNY, 1920
Sitzendes Mädchen
litográfia, 396 x 295 mm
Ferenczy Károly Múz., Szentendre. Ltsz.: 83.161
K.: Czóbel Múz.
A „Die Schaffenden" 3. mappája, 1920. Lipcse

21. LEÁNY MACSKÁVAL, 1920
Mädchen mit Katze
litográfia, 600 x 400 mm
Aláírva: Czóbel
MNG Ltsz.: 1924–1554

22. MASNIS KISLÁNY, 1920
Mädchen mit Masche
litográfia, 650 x 500 mm
Aláírva: Czóbel
Ferenczy Károly Múz., Szentendre, Ltsz.: 83.160

23. KISLÁNY KALITKÁVAL, 1921
Mädchen mit Käfig
rézkarc, 245 x 145 mm
Aláírva: Czóbel
MNG Ltsz.: G. 59.125

24. NŐI FEJ, 1921
Frauenkopf
rézkarc, hidegtű, 198 x 146 mm
MNG Ltsz.: G. 59.126

CZÓBEL Béla

Magyar grafika Külföldön

B. Turok Margit:

CZÓBEL BÉLA

Ez a súlyos kezű ember[1] – ahogy Paul Westheim jellemzi – a pályakezdés nehézségein túljutva érkezett meg Berlinbe 1919-ben. A berlini évek a művészi kibontakozás és az önálló stílus kialakulásának idejére esnek, melynek során a nagybányai hagyományokon induló Czóbel, a poszt-impresszionizmus tapasztalatait asszimilálva, a dekoratív festészeten keresztül eljutott egyéni stílusáig. Első képeit még jellegzetesen nagybányai stílusban, a természet látványából, a közvetlen élményből kiindulva, részletformákban gazdagon, üde színekkel festette.

A rövid müncheni (1903 őszétől 1904 tavaszáig) tartózkodás után, 1904-ben Párizsba ment. 1906-ban fogalmazta meg azt az ars poeticát, amelyhez élete végéig hű maradt: „Elfeledni mindent, mi rám erőszakolt, eldobni mindazt, mi másokból kiválogatott, semminek lenni és újra születni, hogy az első hang az én gagyogásom legyen, mi ha mondottá válik, szóljon bármiről, énrólam beszéljen."[2] Művészetében továbbra is megőrzi a nagybányaiaktól átvett, a természeti látvány közvetlen élményére építő hagyományt, de már a tiszta színek nyelvén a valóság átírására, absztrahálására törekszik. Az érzéki csalódás megszüntetésére, a síkszerűség hangsúlyozására erősen deformálja a színeket és a formákat.

Az első világháború után Czóbel Hollandiába megy, Bergenben telepszik le. Az 1914–1919 között készült művei a torzítás legszélsőségesebb megnyilvánulásai. A részletezés teljesen eltűnt, helyette összefogott, stilizált formákat, az arcokat, kezeket erőteljesen deformálva alkotja meg a szigorúan zárt kompozíciót. A bergeni időszak a dekoratív vonal győzelmét hozza.

Párizsban a *Fauves*-csoport tagjaként állított ki, s a fauves-okkal való szellemi és formai rokonság magyarázza a német *Die Brücke* csoport tagjaival való barátságát is. Berlinben a *Sturm* mozgalma mellett a *November Gruppe* és az *Arbeitsrat für Kunst* mozgalom baloldali értelmiségei fáradoztak az új művészet megteremtésén. Czóbel is a kiutat kereste, a kiutat az ember létét fenyegető kilátástalanságból. Befelé forduló magatartása, törekvése, mely a dolgok belső lényegének keresésére irányult, olyan alkotások születését eredményezte, amelyeken 1922-ben Willi Wolfradt nem ok nélkül fedezte fel az elmagányosodás tükröződését.[3] Czóbel most is távol maradt az aktív politikai élettől, de művei mindig ott szerepeltek a haladó művészek művei között a berlini és németországi kiállításokon, 1919-ben a *Freie Secession* kiállításán, 1920-ban a *Goldschmidt Galériában* és a *Schames Galériában* Frankfurtban, 1921-ben a *Heller Szalonban* szerepelt olyan neves német művészekkel együtt, mint Heckel, *Schmidt-Rottluf* és *Feininger*. 1922-ben két tájképet és egy portrét mutatott be a *November Gruppe* kiállításán. Önálló kiállítást is rendeztek műveiből, 1920-ban Berlinben *Paul Cassirer* műkereskedőnél.

Az expresszionizmus hatásával gazdagodva berlini időszaka alatt mély érzelmeket sugárzó leány- és nőalakokat festett, rajzolt, amelyek közül ezen a kiállításon öt darab látható: litográfiák, rézkarc- és hidegtű-technikával készült művek. Az ábrázolás középpontjában mindig az arc van, mely elmosott formáival, a szemekre koncentrált figyelemmel a gondolatok és a belső történések hű tükre. Ezek a „szomorú" képek valamifajta feszültséget, megmagyarázhatatlan izgatottságot váltanak ki a szemlélőben, aki ily módon akarva-akaratlan érzelmi részesévé válik mindannak, ami a festőt és környezetét érte. Az alkalmazott eszközök ennek az érzelmi kontaktusnak a létrejöttét segítik. A formák és motívumok egymás fölé helyezése és bizonytalan sávokban történő elrendezése nyugtalanít, fokozza a feszültséget. A részletek elhagyása, torzítása, helyenként primitivizálása a fontos részekre irányítja a figyelmet. A kontúrok közé fogott tüzes színek a festményeken, rajzokon a színeknek a kusza vonalhálóval rajzolt foltok felelnek meg, továbbá a vertikális és horizontális egyenesek, síkok aktivizálják érzelmeinket.

Expresszív szenvedélyességgel tárja elénk Czóbel saját félelmeit, mert az embert félti az elmagányosodástól, a rá leselkedő veszélyektől. De állást is foglal, és ez az állásfoglalás nem más, mint az emberbe vetett hit. Mindegy, hogy fest vagy rajzol, egy a cél: az emberről szólni, mégpedig a kornak megfelelő modern nyelven, egyéni módon.

Így érthető meg ennek az aktív politikai élettől és művészeti mozgalmaktól mindig tudatosan távolmaradó művésznek mindenkori sikere, hogy a berlini időszakából származó rajzai 1920–1922 között négy alkalommal is bekerülhettek az európai rajzművészet legjobbjait felvonultató *Die Schaffende* mappasorozatba.

JEGYZETEK:

1 Paul Westheim: *Czóbel Béla*. Die Schaffende, Grafik mappen 1920, 3. Mappe; 1922, 3. Mappe.
2 Idézi Philipp Clarisse: *Czóbel Béla*, Bp., 1970.
3 Willi Wolfradt: *Ausstellungen*. Das Kunstblatt, 1922. I. 181.

21. LEÁNY MACSKÁVAL. 1920
Mädchen mit Katze

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP
1966 AUG 24

Vásárhelyi festmények 1021 — Prágában

Prágában magyar képzőművészeti kiállítás nyílik augusztus 26-án. Tavaly grafikai és kisplasztikai művészetünkkel ismerkedhetett meg a csehszlovák főváros műértő közönsége — most táblakép-festészetünk színejavát mutatjuk be, e műfajból azokat a kiemelkedő alkotásokat, amelyek a X. nemzeti kiállításunkon szerepeltek a Műcsarnokban. A prágai anyagban együttesen százegynegyvenhárom nagyméretű kompozícióval szerepel tizenkét festőművész: Czóbel Béla, Domanovszky Endre, Kádár György, Kmetty János, Kohán György, Kokas Ignác, Lakner László, Németh József, Patay László, Somos Miklós, Túry Mária, Veress Sándor.

A megnyitó ünnepségre magyar küldöttség utazik Csehszlovákiába Ormos Tibornak, a képző- és iparművészeti lektorátus igazgatójának vezetésével.

OVENAL
élvezet a szájápo

1021

Czóbel Béla Festőművész

1975.VI.27. 19,30 N. /11/

Tv-híradó

- Szentendre, ez a festői szépségű kis városka, amely annyi művésznek adott otthont ma délelőtt bensőséges ünnepség szinhelye volt. A Templom-tér 1 szám alatt a mult század elején épült házban S. Hegedüs László a város országgyülési képviselője, a Hazafias Népfront Országos Bizottságának titkára felavatta a Czóbal Muzeumot. Ezután a ma már 92 esztendő művész személyesen átadta a nagyközönségnek a 62 képét őrző házat. Czóbal Béla 1939-ben Lehel Ferenc művészeti író hatására jött Szetendrére és azóta az év jó részét itt tölti. A művész, aki Nagybányáról került Párizsba és 1905 őszén már...állitott ki szentendreinek vállja magát. Képei, amelyeket itt festett eljutottak a világ nagy képtáraiba. Barátja volt Piacasso. A körülötte élő, létező világ örök témája képeinek. Művein keresztül feltérképezhetjük életutját. Megfesti műtermeit, amelyek otthont is nyujtottak számára

1021

Budai Ezra „Hamburg"

Hollandiában, Németországban, Franciaországban. Szerettei, barátai, ismerősei közül a festői élményt nyujtó portréit gazdag színekben örökíti meg. Művésetének több mint hét évtizedét felölelő gyüjteményének egy része mától Szentendrén látható.

- Időjárásjelentés!

MAGYAR KÉPZŐ- ÉS
IPARMÜVÉSZEK SZÖVETSÉGE
Budapest, V., Vörösmarty tér 1.
Tel.: 184 - o74.

Bp. 1978. VIII. 24.
Stsz.:121/78.- 5oo pl.
Ikt.szám: 1837/78.

Czóbel Béla festőművész

C Z Ó B E L B É L A

Kossuth-dijas festőművész, Érdemes- és Kiváló Müvész, a Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozatának kitüntetettje születésének 95. évfordulóján a Farkasréti temetőben lévő sirját 1/A. 1 sor 39/4o.

1978. szeptember hó 4.-én, hétfőn délelőtt 11 órakor megkoszoruzzuk.

Szeretnénk, ha ezen a megemlékezésen minél több kollégánk részt venne.

Kiss István s.k.
elnök

Rutkai Ferenc s.k.
ügyvezető titkár

– Olyan ez a megye, amelynek megyeszékhelye sincs és olyan ez a megye, amelynek nagyon sok boylgóközpontja van, kellett létrehozni, kellett erősiteni, kellett épiteni mindenfélét, hogy egy-egy tájkörzetnek meg legyen a maga természetes parakulturája sok mindenféléje. Ha én jól látom..

– Jól látja Vértessy Elvtárs és 1969-ben a megyei pártbizottság között egy g határozatot a megye közmüvelődéséről. Ebben a határozatban épitettünk arra, hogy a megyének nincs önálló megyeszékhelye és ezért a közmüvelődési munkában a városainkra és a táji adottságokra kivántunk épiteni. Akkor többen nehezen fogadták el ezt a szemléletet, mert ugy gondolták, hogy valahogy ugy sémákba szoritjuk, vagy szétdaraboljuk a megyét. Pedig mi igazán azt akartuk, hogy megyénk gazdag történelmi, müvészeti értékeire, tehát ezekre a természetes adottságokra támaszkodjunk és igy végezzük a munkánkat, vagyis másszóval mindenütt megragadva azt a helyit, helyi adottságot, amit igazán a legteljesebben tudnak kibontani a munkánkban.

– Amit ott legjobban szeretnek az ott élők.

– Hát hogy alakult ez a tájegységen alapuló közmüvelődés? Hát kezdeném Szentendrén. Köztudott, hogy Szentendre egy félévszázados képzőmüvészeti multtal rendelkezik és mi azt alapul véve itt alakitottuk ki a megye kulturális , muzeumi központját. 10 esztendő alatt a muzeumok sora jött létre Szentendrén, ugy is mondhatnám, hogy a muzeumok hálózata, Ferenczy , Czóbel, Barcsay, Kerényi, Kovács Margit és a Kovács Margit gyüjteményt nagyon szivesen látogatják az emberek. A látogatói azok a 670.000 körül vannak évenként, tehát ez egy nagyon előkelő szám, azt is mondhatnám,, hogy a Nemzeti Galéria után következik. Vagy 10 esztendős itt a teátrum, amelyik ugyancsak akkor nyitotta meg a kapuját, és azóta a nyári szabadtéri játékok sorában hát ugy rangosan ismerik el és szeretik a teátrumi előadásokat.

– És nem utolsósorban itt van Pest megyei Közmüvelődési Központja ?

– Igen. Müvelődési ház.

1979. V. 18. Televizió 21.20 Gné.
a fővárost ölelő megye.

Könyvtár és amelyik nagyon szinvonalasan és jól dolgozik.

- A másik ilyen központ, hát haddm mondjam Gödöllő és környékét amelyik hát megyénk egyik leggazdagabb népi hagyományokkal rendelkező vidéke a Galgamente, ahol a megye 19 népművészéből 14 itt él, hát ki ne ismerné Dudás Julót ugye, a Galgamentei festőt és daloló népművészt, vagy Marton Pálnét, akit mi a megyében ugy hivunk,hogy Bözsi néni, aki hát elbeszéléseiben, meséiben, ifjusági regényeiben és a tájházban, amit az ő szervezésével hozott létre, hát ugy megörökiti a tájnak igaz emlékeit.

- Talán ugy tünik,hogy Gödöllő egy kicsit emellett a mezőgazdasági kulturának is jelentős központja az egyetemre támaszkodó és onnan sugározó ...

- Igen. És azt szeretnénk, hogy a megyében ez az agrár ismeretterjesztésnek is a központja.

- Egy harmadikat, ami távolabb van Budapestről.

- Hát mondhatom Dél-Pest megyéből Cegléd, Nagykőrös vidékét, ahol az volt az elgondolás, hogy a paraszt és a földmunkás hagyományokat épitsék és támaszkodjanak rájuk, vagy elevenen tartsák a Dózsa és Kossuth hagyományokat és mi ugy érezzük, hogy ez a terület nagyon sokban hozzájárult ezekhez a célkitüzésekhez. Ez alatt a 10 esztendő alatt mi nagyon sok hozzáértő embert ismertünk meg, társakat, szövetségeseket ebben a munkában, de hozzá tenném, hogy nemcsak népművelőket, nemcsak pedagógusokat, hanem orvosokat, mert pld. a Váci Kórházban a közművelődési munkát egy fiatal orvos irányitja de szeretném megemliteni a gyárak igazgatói ,vagy a termelőszövetkezeti elnökei közül azokat, akik nemcsak mecénásai ennek a kulturális munkának, de tulajdonképpen apostolai , egy kicsit megszállottjai is.

- Én köszönöm kedves mindnyájuknak és nagyon remélem, hogy a kedves nézőt nem untattuk, nem is szórakoztattuk, hanem ennek az ölelő megyének az ölelkezését jobb megértésben segithettük, azt a rengeteg összefüggést, ami a főváros és a megye között van, azt a rengeteg törekvést , jószándékot és már elsorolható eredményt, ami az utóbbi években Pest megyére jellemző volt.
Valamit talán, még egyet, hogy a következő napok, hetek Pest megyei müsorait, filmjeit, közvetitéseit egy kicsit más szemmel, más pillantással méregetik majd.
Viszontlátásra !

1021

Csóbel Béla festőművész

1974. VII. 26. 19.oo Kossuth

Esti krónika I.

- Képkiállitás nyilt Győrött a Miccarnokban. Csóbel Béla a Kossuth-dijas, a Magyar Népköztársaság Zászló Rendjével kitüntetett festő, mostani tárlata a Miccarnokban, a város művészeti életének legrangosabb eseménye. Az a művész mutatkozik mutatkozik be ismét Győrött, akinek festészete a // tradicióban van és ezt teszi ujjá. Aki utánozta a régieket, s ettől lett egyéni. A tárla augusztus 20-áig látható.

150

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JAN 12
Pestmegyei Hirlap

Czóbel Béla
1021

Hirlap 1975. JANUÁR 12., VASÁRNAP

Tapasztalatok a dabasi járásban

Erősödő közművelődési szemlélet

A közművelődési program végrehajtása közös érdek, a társadalom egészének elemi szellemi érdeke. Ebből következően: megvalósítása sokkal több, mint a kultúra egyszerű terjesztése — a jól végzett közművelődési munka az ideológiai harc sajátos formája is. Ez a sajátos forma nemcsak a két világrend — a szocializmus és a kapitalizmus — ideológiai harcában való részvételt jelent, hanem ugyanakkor aktív hozzájárulást is társadalmunk szocialista jellegének erősítéséhez. Ezért mindenkinek, akinek szívügye a szocializmus építése, morális felelősséget kell éreznie a közművelődés ma még ki nem használt lehetőségeinek hasznosításáért — így summázható a dabasi járási párt-végrehajtóbizottság legutóbbi ülésének — amelynek napirendjén a járás közművelődésének megvitatása szerepelt — tanulsága.

Már nem jellegtelen

A dabasi járás néhány esztendővel ezelőtt még a „jellegtelen" járások köze tartozott Pest megyében. Nemcsak azért, mert itt nem alakult ki jelentős ipar, hanem azért is, mert jelentősebb kulturális hagyományokkal nem rendelkezett. Nem telepedtek meg nagyobb számban művészek, de még öntevékeny művészeti csoportjai sem szereztek rangot, ami elsősorban abból adódott, hogy népi hagyományokban is szegényes ez a táj.

Néhány esztendő óta azonban — bizonyságául, hogy a járás vezetőinek a közművelődésért tett erőfeszítései nem hiábavalók — valami elkezdődött a dabasi járásban is. *Kibontakozóban* van *a járás képzőművészeti élete.* A dabasi székhellyel alakult Nagy István alkotócsoport tevékenysége ma már kiterjed a ráckevei, a monori és a nagykátai járásra is. Ugyanakkor — ennek közvetlen hatásaként — a rendszeresen rendezett tárlatok nagy közönséget vonzanak. Az elmúlt két esztendő során olyan neves művészek alkotásaival találkozhatott a járási székhely lakossága, mint Czóbel Béla, Fónyi Géza, Kmetty János, Mihálcz Pál, és mások.

A másik nagy előrelépés *a járás zenei életében* következett be. Ifjúsági hangversenyekkel kezdődött néhány esztendővel ezelőtt Dabason. Az első év helyi sikere nyomán sorra jelentkeztek más települések is: Gyál, Ócsa, Örkény, Táborfalva és Újhartyán, rendezzenek náluk is hasonló hangversenysorozatot. Ezt követte az első, majd tavaly a második dabasi kórustalálkozó, amelyen már tizenkét együttes lépett dobogóra zsúfolt nézőtér előtt. A dabasiak, elsősorban a fiatalok, megtanulták szeretni a komolyzenét. Mi sem bizonyítja jobban: *szeptemberben megkezdte munkáját Dabas első zeneiskolája* — egyelőre mint a dunakeszi zeneiskola kihelyezett tagozata. A terv az, hogy még ebben az évben hasonló zeneiskolát nyitnak Ócsán és Örkényben is.

A járás irodalmi élete is pezsdülőben van. A *Gyónikultusz* ápolása mellett az Ócsán élő, kilencvenhárom esztendős író-költő *Falu Tamás* életműve is népszerűségnek örvend a járásban. Ezt egészíti ki az a két esztendeje indult kezdeményezés, hogy *Dabason* rendezik meg két évenként *Dél-Pest megye középiskolás diákjainak szavalóversenyét.*

Közösen

Az említett eredmények értékét csak növeli, hogy a járás területén — pedig ez alapkövetelmény lenne! — még sehol sem alakult ki olyan kulturális centrum, ahol — mint alapokra támaszkodva — formálhatnák, fejleszthetnék az új igényeknek megfelelően a korszerű közművelődést. A járás művelődési házainak többsége az épüléskor fennálló követelmények szerint létesült, vagy nem is kulturális rendeltetéssel hozták létre. Ennek következtében az intézményekben folyó munka — az adottságokból eredően — a meglevő nagytermekre alapozódik ma is, jóllehet, ma már a klubélet és a szakköri munka lenne az elsődleges. És még ilyen lehetőségekkel sem rendelkezik a járás több települése. Nincs például művelődési ház a tizennyolcezer lakosú Gyálon, s nincs Alsónémedin sem. Újlengyelben — kényszerűségből — tornateremmé alakították át az elavult, a korszerű közművelődésre teljességgel alkalmatlan épületet. Ugyanakkor a járási művelődési központ épülete is aligha felel már meg a megnövekedett igényeknek.

És mégis, *a kedvezőtlen tárgyi feltételek ellenére is, előrehaladás tapasztalható,* ami annak a *szemléletváltozásnak* köszönhető, miszerint a közművelődés fejlesztése nem csupán a kultúrával hivatásosan foglalkozók ügye — és nem redukálható helységkérdésre —, hanem az állami, a társadalmi és a gazdasági területen dolgozó vezetők feladata is. Közülük mind többen értik meg, hogy a szocializmus építésében minden ránk váró nagy feladat megoldása jórészt közművelődési munkánk hatékonyságától, népünk műveltségétől függ. A kultúra nemcsak szellemi, hanem anyagi értéket is teremt, hiszen a legfontosabb termelőerő, az ember képességeinek — ezáltal termelőtevékenységének is — kibontakozását, magasabb színvonalát segíti elő.

A járásban elsőként a hernádi Március 15. Termelőszövetkezet vezetői vállalták, hogy a helyi tanáccsal közösen fedezik a művelődési ház költségeit, sőt, azt a követelményeknek megfelelően átépítik és korszerűsítik. A hernádi kezdeményezés rövid időn belül követőkre talált. Dabas első kerületének a művelődési otthonát átvette a Fehér Akác Termelőszövetkezet és függetlenített vezetőt is kinevezett az intézmény élére. Csak az elmúlt esztendőben negyedmillió forintot fordítottak működtetésére, százezret pedig berendezésre! Kakucson a termelőszövetkezet s az ÁFÉSZ, Újhartyánban a szakszövetkezet és az ÁFÉSZ kötött közös fenntartási szerződést a tanáccsal. Dabason, Táborfalván és Ócsán — ha még nem is szerződés formájában —, de rendszeres anyagi támogatást nyújtanak a művelődési háznak a helyi termelőüzemek.

Kevés a népművelő

Gondot nemcsak az elavult, korszerűtlen épületek jelentenek a dabasi járásban, hanem az is, hogy kevés a népművelő. A tizenegy függetlenített népművelő közül kilenc tavaly kezdte a munkát. Közülük szakképzettséggel mindössze egy rendelkezik, egy pedig az idén fejezi be tanulmányait. Ezen feltétlenül változtatni kell, méghozzá a legközelebbi jövőben, hiszen az eredményes közművelődés egyik feltétele a megfelelő — lehetőleg szakképzett — népművelők munkába állítása.

Nemcsak az eredményeket, de a gondokat is jól ismerik a járás vezetői. Ez a tény, s az a változás, amely a különböző területeken dolgozó vezetők szemléletében megkezdődött, olyan folytatást ígér, amely lehetőséget biztosít a közművelődési határozat végrehajtására a dabasi járásban is.

Prukner Pál

Felvételi

A gazdaságosabb termelés módjait keresve

Vezetőségválasztó-taggyűlés a Csepel Autógyár I. számú alapszervezetében

A Csepel Autógyár pártalapszervezetei is ezekben a napokban tartják vezetőségválasztó taggyűléseiket. A hajtóműgyár szervó-étteremben az I. számú alapszervezet kommunistái gyűltek össze, hogy az MSZMP Központi Bizottságának közreadott dokumentumairól — az előzetes pártcsoport-értekezleteken már elhangzott vélemények alapján — üzemükre vetítve közösen vitassák meg mindazokat az igényeket, teendőket, melyeket a XI. pártkongresszus irányelveiből, továbbá a szervezeti szabályzat-módosítás tervezetéből megismerhettek.

Fokozott felelősségtudattal

A *Tomanó József* üzemvezető elnökletével megnyitott taggyűlésen *Molnár István* szervező titkár tartott vitaindító referátumot. Külön kiemelte a Csepel Autógyárat közvetlenül érintő, az irányelveknek a gazdasági építőmunka feladatai fejezetében szereplő sorokat: *„Be kell fejezni a közútijármű-gyártás fejlesztési programját"*. A program 1980-ig szól. Felhívta a figyelmet a gazdasági munka pártellenőrzésére, s arra, hogy az elkövetkező időkben minden párttagtól fokozottabb *aktivitást*, nagyobb *felelősségtudatot* várnak.

A vitaindító elhangzása után a tagság egyharmada kért szót. Legtöbbje az irányelvek végrehajtásához már meglevő, de sok esetben még hiányos műszaki feltételeket vetette fel, mások a szocialista demokrácia érvényesülésében láttak még sok kívánni valót.

Szélesebb körű tájékoztatást várnak

. Az első felszólaló, *Czihák Lászlóné*, a szerszámjavító üzem küszörűse, bírálta a gazdasági vezetők termelés-centrikusságát, minek következtében csak egyoldalúan képzelik el az üzemi demokráciát. A dolgozók ennél többet, tartalmasabb, közérthetőbb tájékoztatást és jobb szervezést igényelnek. *Dienes Miklósné* adminisztrátor a termékminőség javításáról beszélt, a termelőeszközök jobb kihasználásáról. Nagy helyeslés, egyetértéssel fogadták *Pataki András* esztergályos szocialista brigádtag hozzászólását, aki kifogásolta, hogy *a vezetők nem eléggé támaszkodnak a dolgozók véleményére* a vállalati terv kialakításánál. A munkások előtt nincs áttekinthető, tiszta kép a jövőről, s csak egyes részeiben ismerik a gyár üzleti problémáit is. Hónapok óta *nem tudnak biztosat az átszervezésről*, melyet a termelésnövelés tesz szükségessé. Ugyanis az üzemnek az idén 21 ezer szervókormány gyártását irányozták elő a tervben, hatezerrel többet, mint tavaly. *A jelenlegi műszaki felszereltséggel* a megnövelt tervet, úgy vélik, nem tudják teljesíteni, szeretnék, ha a vezetők informálnák az üzem dolgozóit az ésszerű rendezési elképzelésekről. *Radnics Gergely* lakatos a beruházások elhúzódását bírálva, a *10 éve épülő* nagycsarnokot hozva fel példaként. Félő — mondotta —, hogy a járműprogram végrehajtását veszélyezteti majd *a felkészülés lassú* üteme.

Helyeslő vélemények

Lazaridisz Péter szerelő az ésszerű takarékosságra hívta fel a figyelmet. A meó-val közösen kiszámították, hogy a kormányszereléseknél, gondosabb munkával, a technológiai szabályok betartásával jelentős — 1000 tonnánként 300—400 liter — finomolaj-megtakarítást érhetnek el.

A taggyűlés résztvevői egyöntetűen megállapították, hogy az irányelvekben rögzített megállapítás gyárukra is vonatkozik, miszerint: *„Az üzemi demokrácia jelenlegi működése és hatékonysága nem felel meg a követelményeknek, ezért mind tartalmában, mind módszereiben tovább kell fejleszteni"*.

Pál Mihály, a hajtóműgyár pártszervezetének csúcstitkára ígéretet tett: haladéktalanul felkéri a gyár gazdasági vezetőit az átszervezéssel várható változások ismertetésére, hogy szűnjön meg a bizonytalanság, mely rontja a jó üzemi légkört.

A szervezeti szabályzat módosításával kapcsolatban számos pozitív, helyeslő vélemény hangzott el. Örömmel fogadták a pártegységet erősítő szigorítási javaslatokat a tagfelvételek kapcsán. Reményüket fejezték ki, hogy a pártkongresszus elfogadja azt a módosító javaslatot is, miszerint a jövőben a pártalapszervezeteknek joguk lesz kizárni a passzív tagokat.

Új tagok a vezetőségben

A választás után — második napirendként — a taggyűlés résztvevői titkos szavazással ismét alapszervezeti titkárrá választották a jelenleg 5 hónapos pártiskolán levő *Mohai Gyulánét*. A vezetőségbe választották a régiek közül *Pálfi Balázst* és *Molnár Istvánt*, újonnan pedig *Benhart Istvánnét* és *Holló Imrénét*.

H. A.

Munkásőrév számvetése

Ezekben a napokban és hetekben ünnepélyes munkásőr-egységgyűlésekre kerül sor. Az önkéntes társadalmi fegyveres testület életének fontos eseménysorozatára kerül sor, mint azt a Munkásőrség Országos Parancsnokságának illetékesei mondották.

Korábban alegységgyűléseken értékelték a megelőző esztendő eredményeit, váltottak szót a munkásőrélet ügyes-bajos dolgairól, gondjairól és eredményeikről. Arról, hogyan tudnák feladataikat még jobban, még eredményesebben ellátni.

Az elhangzott véleményeket, javaslatokat is összegezik a most sorra kerülő egységgyűléseken.

Hungária-újdonság

Sisakok, munkavé

Tovább fejlesztik

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
Czóbel Béla,
UTUNK
1979 OKT 26
festőművész

1021

Szobrok a havasi legelőn

Hat-nyolc méteres szoboróriások állnak a Máramaros megyei Izvora tisztásain. Esők áztatta, Nap szikkasztotta, fagy repesztette törzsük bár szürkén, de grandiózusan vetül a megközelítőleg 1000 méteres tengerszint fölötti magasságban elterülő fenyvesek méregzöld hátterébe. Így, ősszel a dértől fakított havasi legelőkön olyanok, mint valami totemoszlopok vagy egy régen letűnt kultúra groteszk maradványai.

Pedig alig két éve állnak itt. 1977-ben rendezték meg itt első alkalommal az országos faragótábort. Ezek a munkák is akkor készültek, hogy hirdessék az alkotás megnyugtató örömét.

Az Izvora tulajdonképpen nem most vált a művészeti élet egyik központjává. Mindenkor vonzotta a művészeket. Gróf Teleki Sándor is fontosnak tartotta, hogy a múlt század közepén megszekereztesse Petőfit ezen a tájon. A nagybányai festőiskola fénykorában Czóbel Béla egész nyaratt töltött itt a Rozsály alatti források, fenyvesek világában. A természet adta szépségek mellett, az ember is minden évben valami újjal ékíti az Izvorát. Az utóbbi időben szállodákat, szórakozóhelyeket építettek, s a művészek ma is gyakori vendégek itt.

Az idén 27 megye amatőr szobrászai jöttek el az Izvorára. Sokan vésőt és kiskalapácsot tettek csomagjukba, nem is gondolták azt, hogy szoboróriásokat fognak készíteni, s leghasznosabb szerszámuk esetleg a kétélű balta, a szekerce lehetne. A dombormű faragáshoz, intarziához szokott kezek kezdetben nehezen idomultak a kölcsön kapott bárdok nyeléhez, az is igaz, acélkeménységű tölgyeket kellett megmunkálni. Nem hiányzott a segítség, a szakmai támogatás, s ennek eredményeként végül legtöbben elégedetten, önbizalommal szemlélték, hogyan állítja az emelődaru végleges helyükre munkájuk eredményeit, a szoboróriásokat.

Az izvorai faragótábort a Máramarosi Megyei Szakszervezeti Tanács rendezte meg. Célja az volt, hogy alkalmat teremtsen a tapasztalatok kicserélésére, megismertesse egymással az ország amatőr szobrászait. A havasok ölén töltött tíz napos kemény munka eredményei ma már újabb szépségekkel gazdagítják ezt a festői vidéket, és az alkotók elmondták, hogy máskor is szívesen jönnek az Izvorára.

Egy ideje ismét csend van az Izvorán, elhalt a bárdok acéljának pengése, de az égre feszülő hallgatag szobrok negyven szobrász munkában, élményben gazdag tíz napjáról tanúskodnak.

Tervek szerint a jövő évben harmadszor is megszervezik az izvorai országos faragótábort, s az üdülők, kirándulók örömére így évről évre újabb emberi kéz alkotta szépségek kerülnek e táj csodálatos panorámájába.

CSOMA GYÖRGY

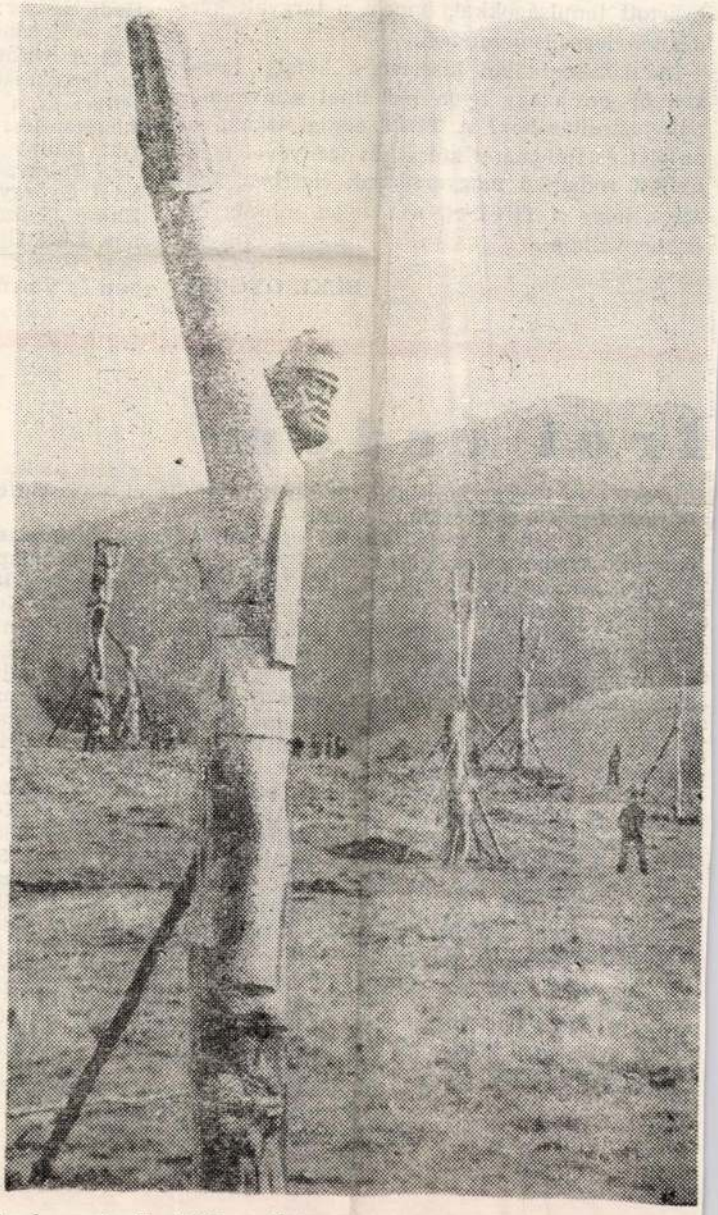

Az izvorai alkotótábor ideiglenesen felállított szobrainak egy csoportja.

(Véső Ágoston felvétele)

vissza. Létay László, O. Bogáthy Zoltán és Vörös Előd nem először közöltek a **TETT**-ben. „Öreg" orvosok és mérnökök mellett két műegyetemi hallgató nevét olvashatjuk most. Bányász László és Jakabffy Attila főiskolásként cikkírásba kezdett, miként annak idején Létay László és mások írásaival először egyetemista korukban találkoztunk. Egyik legjobb módja ez alighanem fiatal szakírók pártolásának, a kedvcsinálásnak ahhoz, hogy necsak jó mérnökök, orvosok, építészek, közgazdászok legyenek, de a nemzetiségi tudat műszaki-tudományos oldalának alakítói is. Hogy közgondolkodásunk ne legyen kényszerűségében „irodalomcentrikus", de igenis a modern világban jól tájékozódó önmagunk, lényegünkhöz ragaszkodó közösségi létünk kifejezője. És bizonyára sajtónk gazdagodását segíti, hogy hivatásos újságírók közül mind többen vállalnak „műszaki témát" — ebben a számban Fekete Géza és Nits Árpád — nem szokványos beszámoló szinten, számzsonglőrködéssel és előregyártott tanulságokkal, hanem a tárgyalt kérdés tényleges ismeretében.

Indulásakor talán kísértett a kétely: lesz-e szerzői gárda egy ilyen melléklet színvonalának biztosításához? A **TETT** eddigi számaival az élet és tudomány kölcsönös igényével bizonyított romániai magyarságunk életében. Igazolta, hogy a **TETT**-et, a tetteket mindig érdemes vállalni.

BEKE GYÖRGY

köztárs
ság, a
Román
lista o
Nagy
Nicoară
sában.

● ÚJ KÖNYVEK: Banner Zoltán: *Kié vagy, Ausztrália?;* Bözödi György: *Nap és árnyék* (versek); Cselényi Béla: *Barna madár* (versek); Éltető József: *Történet egy fehér lóról* (kisregény); Mester Zsolt: *Koppantó* (regény); *Móricz Zsigmond közöttünk* (Válogatta, az előszót és a jegyzeteket írta Kántor Lajos); Németh László: *VII. Gergely* (Drámák sorozat); *Szilágysági magyar népzene* (közzéteszi Almási István); Tófalvi Zoltán: *Pogány fohászok faluja* (Sóvidéki riportok. Forrás); Dobos László: *Egy szál ingben* (Horizont); Alejo Carpentier: *A fény százada* (Horizont); Abe Kobo: *A homok asszonya* (Horizont); Horváth István: *La zidul alb* (versek, Paul Drumaru fordítása, Dan Deşliu előszavával) — Kriterion Könyvkiadó. Henry Gilbert: *Robin Hood* — Dacia. Hedi Hauser: *Sok hűhó Kamilláért és más mesék* — Creangă Kiadó.

● A vásárhelyi Írók Társasága és az *Igaz Szó* szerkesztősége *Romániai magyar írók regényei és a korszerűség* címmel kerekasztal-megbeszélést rendezett. A megbeszélésen részt vett Bálint Tibor, Beke György, Bodor Pál, Dan Culcer, Csiki László, Domokos Géza, Gálfalvi György, Gálfalvi Zsolt, Györffi Kálmán, Hajdu Győző, Jánosházy György, Kovács János, Láng Gusztáv, Nemess László, Németi Rudolf, Panek Zoltán, Szilágyi István, Szőcs István és Varró János.

Írói érdem

Kazinczy Ferenc versének két sorát rejtettük el a vízszintes 1., függőleges 6. és 1. számú sorban.

VÍZSZINTES: **1. Az idézet első sora, folytatása a függőleges 6. számú sorban** (zárt betűk: Í, Y, B, H, H, A) 15. Ételek alapanyaga. 16. A füvet lerágta. 17. Katonai tömb, fonetikusan. 18. Szigligeti népszínműve. 20. Bizakodik, számít, valamire. 21. Kósáló. 22. Bír kevert betűi. 23. Gyömölszölte. 25. Régi római pénz. 27. Nem túl nagy kiemelkedés a föld felszínén. 28. Fémszálas selyemanyag, névelővel. 30. Ausztriai dunai kikötőváros lakója. 33. Óriáskígyó. 34. Tupoljev tervezte repülőgéptípus. 36. Pénzben kifejezett érték. 37. Sima egynemű hangzói. 39. ... lámpa, hordozható szerelőlámpa. 41. Kálium és nitrogén vegyjele. 42. Verte. 45. Indulatszó. 47. Csupor. 49. Carl Schenström (1881—1942) dán filmkomikus művészneve, partnere Huru néven szerepelt. 50. Háziszárnyasok. 53. Atlanti-óceáni szigetcsoport Közép-Amerikában. 54. Észt író, drámaíró (Eduard Jurjevics, 1865—1933). 56. Ideiglenes település, rendszerint sátrakból áll. 58. Fül, angolul. 59. Becézett Aranka. 60. Üres lap! 62. Rádiólokátor. 64. Ez is tiltószó. 65. Ismétel, próbál. 68. Jeleket vés. 69. ... esztendeje, Szemlér Ferenc egyik regényének címe. 72. Oda-vissza: férfinév. 73. Bátorság, románul. 75. Láma egynemű betűi. 77. Kolozsvári származású tornásznő, az országos válogatott tagja (Cristina). 79. Az egyiptomi piramisok városának névváltozata. 81. Einsteinium vegyjele. 82. Fogápolószer-márka. 85. Földünk egyik legnagyobb kiterjedésű tava a Szovjetunióban. 88. ... hajtó bogár, scarabeus. 90. Olasz, magyar és japán gépkocsik nemzetközi jelzése. 91. Virágzik, nyílik. 93. Római számok, összegük kétszáz. 94. Plakett. 96. Csacsihang. 97. Elismerés kifejezése (két szó). 99. Életben van. 100. Aranynyúl.

FÜGGŐLEGES: **1. Az id**
N, R, A, E, E). 2. Ilyen vásár
igaza mellett. 4. Cirkónium
betűjele. 6. **Az idézet első sorá**
halad a ló. 8. Vissza: bádog,
egyik óceán. 11. **Germánium**
ség, a Rákóczi szabadságharc
detronizáló országgyűlés színl
regénycím. 14. A kémiai ele
bontható legkisebb részecskéi,
elemek kémiai tulajdonságait
is szép, de a másik még ... 2
/ Már hó takará el a bérci te
végén. 31. Szintén. 32. Halto
réb is ez. 40. Kidobó. 43. Ap
48. Végtag. 51. A közlekedés
vábbít. 57. **Rádium vegyjele.**
gyenít. 63. Azonos a 57. szám
gén és szén vegyjele. 67. Édesv
ban ívó tengeri halfajta. 70.
Karakter, egyéniség. 76. Gye
ket. 78. Az Antilla-tenger ré
84. Ortodox. 86. Gabonaféle. 8
ves terület. 89. Közel, angolul
gépkocsik nemzetközi jelzése.
és hidrogén vegyjele. 99. Kötő

A 41. számban közölt, H u
vény megfejtése: **Hallom, a**
az ősz kék húrjain, / s a hű
cog.

FŐSZERKESZTŐ: LÉTAY LAJOS
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES: SZILÁGYI ISTVÁN

Kéziratokat nem őrzünk m
Az UTUNK előfizetési díja

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Czóbel Béla

NÓGRÁD

1979 JUN 24

festőművész

1021

Czóbel Béla: Virágcsokor

Káldi Judit: Öreg halász

Kijev – Kijevből
1977. Június 13. Kossuth 19:15 Kovné

müteremben ma is dolgozik a világhirü ukrán festőmüvész Nikola Bluscsenko.76-ik évében jár és hogyha a neve nem cseng ismerősként a fülünkben, ez is arra figyelmeztet, hogy jobban meg kell ismerni szomszédainknak, Európa keleti felének gazdag müvészetét. A magas szálfa-tartásu müvésszel jóformán bármelyik európai nyelven beszélhetnénk, hiszen életének javarészét Nyugat-Európában töltötte.Az elmult esztendőben is hár hónapig Belgium tájáit járta. A Dnyepropetrovszki területen született és mütermében egy alkonyati hangulatu tájkép őrzi a szülőföld képét.
Gyerekkorától festőnek készült, a kor európai iskoláit akarta megismerni.

Czóbel Béla festőmüvész

- Szinte az elsők között kerültem ki abban az időben a 20-as évek eleji Németországba, Berlinbe.A festészeti akadémián a régi mesterek hatását soha nem tudtam elfelejteni. Példaképem az ifjabb Holbein és az idősebb Khranach voltak. Ha egyszer ugy meg tudnám ragadni az ember rejtélyes arcát, mint Holbein, Erasmus, vagy Morusz Tamás portréján, vagy a hétköznapiságot ugy tudnám vászonra kenni, ahogy Jacob Mayer báseli polgármester figurája él a holbeini vásznakon,talán mindent tudnék, mondogattam gyakran.
Az Önök Kranach Literjét, vagy a 70 éves korában készitett önarcképét nem lehet megközeliteni.
Számomra ők a portré festészet elérhetetlen mesterei. Amikor majd minden évben, szinte azokban az esztendőkben nőtt ki az expresszionizmusból egy uj látásmód, a neue zack... feld stilus, amely világos, hüvös, áttekinthető szerkesztésü.
Akkoriban a tompább szineket kedveltem.és az ujságcikkek azt sejtetik, hogy jól indultam. Első kiállitásomról 1924-ben Gaspernél Berlinben azt irták: Ez az ukrán müvész első látásra mindent megtanult, de megőrzi-e saját arcát? Azt hiszem őrizgettem, de ehhez Párizs kellett.

- Ez a müterem is egy kicsit Párizs. Körülöttem francia plakátok, sok-sok emlék a hosszu Szajnaparti esztendőkről. Igen. Párizs.

- Párizs. Benyomásai,hangulata, a rikoltó fiatalsága,szinei egy évtizedre oda kötöttek. Ugye egy idős müvésztől nem tartja dicsekvésnek, ha azt mondja, sikere volt fiatalon is. A szineket, az optimizmust, a nem csüggedő derüt ennek a vásznak köszönöm.
Kicsit restellni kellene, de nem voltak kudarcaim abban az időben. A tárlatok közönsége szerette képeimet. A szekrényem tele van katalógusokkal, ujság kivágásokkal és pénzem is volt. Sajnos nem voltam szegény Párizsban, és ezt később bántam is. Hirtelen robbantam közéjük, könnyen festettem, ragadt rám minden stilus és látás, szerencsésnek tartottak. Sok portrét festettem, hüen a hajdani vágyaimhoz, Romain Roland, Barbusse, Marcell Tuche, de nem folytatom, adok egy francia könyvet, amely a portréimról szól. De aztán az ég tudja mitől, bizonytalan lettem. A siker nem izgatott. A szakmai biztonságot kevésnek éreztem, sokat is dolgoztam. Képeim majd mindenütt előfordultak, még tengeren tuli kiállitásokon is.
Hazámban, Ukrajnában 1927-ben kiállitottam. Minden évben tárlat, uj müvek, de egyre sürgetőbben kivántam a Dnyeper partját.az igazi otthont.1937-ben elhatároztam, hogy abbahagyom a csavargást,otthon maradok. Először Moszkvába utaztam a feleségemmel,aki szintén festő és román származásu. Felszámoltuk a párizsi háztartást.Irány: Moszkva.

A II. világháboru előtti esztendők ezek. Majdnem mindig tömött bőröndökön ültünk, evakuálás, háboru. Festettem közben is, de zavar volt bennem. Kevésnek éreztem az ecsetet, jobbat, többet kellett tennem. A háboru után Kijevbe költöztem és néhány esztendő egyhelyben állása után ugy éreztem ismét tudok dolgozni.
Most éppen olyan optimista vagyok, mint ifju koromban. Utazgatom de mi tagadás legszivesebben Ukrajnában, Kijevben, a hazai tájakon barangolok. Sok levelet kapok, főként Párizsból.Kapok francia lapokat, igy kissé ott is élek.

- Kiket ismert magyar müvészeket Párizsban?

- Magyart ? Czóbel Bélát. Azt hiszem nagyjából ő is akkor került oda, 1925 táján, mint én. Ismertem könyvekből a régieket is, Munkácsyt, Mednyánszkit, Szinyei Mersét és még személyesen Rippl Rónayt. Sok albumom van a magyar képzőmüvészetről, de Budapesten eddig csak átutaztam.
Örülök, hogy meglátogattak. De egy festőnél sokkal hálásabb nézelődni, mint beszélgetni, ugysem a szavaim maradnak meg, hanem a képek. Ha jónak találják majd a későbbiek is. Nem tudom magam megitélni a lexikonok biztonságával,de életem minden örömét az ecset a munka, a világ szineinek meglátása jelentette.

/Zene/

-Kedves hallgatóink Szpjavin etüdöt hallottak, a zongoránál a világhirü ukrán zongora-müvésznő, Jekatyerina Noviczkája ült. Ebben a mai müsorban, délelőtt a Petőfi Adón, délután a Kossuth adón sok féleképpen számoltunk be az ukrán fővárosról. Emlékeznek, hogy küldtünk történelmi emlékeket őrző képeslapokat, bejártuk a Pecserszkaja Lavra területét, a hires barlang kolostort, amelyhez hajdan 200 városka és falu tartozott. És belépéskor döbbenten néztük az Uszvenszki székesegyházat, a Mária mennybemenetel templomát, amelyet 1941-ben a hitleri barbárság elpusztitott. Megnéztük Vlagyimirnek szobrát, aki István királynak volt a kortársa és Oroszországnak lényegében a megteremtője.20 és fél méter magas emlékművén a keresztet tartó Vlagyimir alak 4 és fél méter magas és persze benéztünk a szent Szófia székesegyházba is,amelyet 1037-ben alapitott bölcs Jaroszláv. Mozaikok,meg freskók és a széttárt karral imádkozó Mária oranta, a Bokomátyer oranta 6 méter magas mozaikja kék ruhában,lila köpenyben és arany háttérben a középső hajóban és körös-körül egyházatyák, meg ortodox szentek, világi motivumok. És ott az egyik sarokban bölcs Jaroszláv márvány szarkofágja.
A történelem és a nemzeti kulturális értékek sok-sok szála köt össze bennünket, a mai életből pedig a munkásoknak, a technikusoknak, a mérnököknek ,a tudósoknak sok-sok hasznos ötlete, amely át és átjárva a szocialista tábort, érintve bennünket is, bizony hasznos és eredményes kapcsolatot jelent.
Bánkuti Gábor és Simonfi Géza kollégánk mindig hiven ahhoz, hogy tudományos érdeklődésüek,felkeresték a kijevi egyetem rektorát.

- Jut ideje előadásokat tartani? Hiszen a rektori megbizatás is sok munkával jár és Ön ráadásul ugye az ukrán Parlament elnöke is.

- Nekem az a véleményem, hogy a rektor köteles előadást tartani, ha nem tart, akkor nyujtsa be a lemondását. Ha valaki egy tudományos közösség élén áll, akkor személyes példát is köteles mutatni arra, hogyan kell tudományos munkát végezni és hogyan kell tanitani.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 AUG 29

Hétfői Hírek

Czóbel Béla, festőművész

1021

● CZÓBEL BÉLA festőművész szentendrei házának telkén a héten avatták föl Varga Imre emlékszobrát (képünkön).

Otthonra vár

ép

bemutatója. A jelenlegi kemping mellett, 37 méter átmérőjű épületben kap otthont a *Feszty-körkép*. Ez utóbbiról annyit: az 1500 négyzetméter felületű festmény konzerválását befejezték a restaurátorok.

●

Az emlékpark másik, 37 hektáros részén *népművészek*

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

1974 APR 17

Pest M H

Czóbel Béla festőművész

Czóbel-kiállítás Nagykőrösön

Nagykőrösön, az Arany János Művelődési Központ földszinti kiállítótermében *április 21-ig Czóbel Béla* festőművész Magyarországon először bemutatásra kerülő alkotásai népes érdeklődő közönséget vonzanak. Az idős mester műveinek megtekintésére a ceglédiek is felkerekednek, ellátogatnak Nagykőrösre.

ri takarmányok

Czóbel Béla

1883 Bp. – 1976 Bp. I. 29.

A nagybányai művésztelepen Iványi-Grünwald tanítványa volt, Párizsban a Julian Akadémián tanult. Együtt állított ki a „Fauves"-okkal. 1908-ban Budapesten a Nyolcak, és a MIÉNK csoportjához csatlakozott. 1914-19 között Hollandiában élt, 1919-1925-ig Berlinben. 1924-ben a bp-i Belvedereben mutatta be munkáit, 1925-ben Párizsban telepedett le, ahol 15 évig dolgozott. A háboru óta télen Párizsban, nyáron Gentendrén élt. 1903 óta számtalan hazai és Külföldi Kiállításon mutatta be műveit. Ezek közül az 1934. évi Velencei Biennálé, 1963. évi párizsi, 1964. évi londoni, 1966. évi chicagói, 1967. évi tokiói, 1969. évi genfi bemutatósat említjük. Budapesten a Múcsarnokban 1971-ben rendezték meg életmű kiállítását, új munkáinak bemutatója 1973-ban az Ernst Múzeumban, grafikai kiállítás Gentendrén és Esztergomban, 1974-ben Győrben és Nagykörösön. 1975-ben Gentendrén megnyílt a Czóbel Múzeum.

Kitüntetései: 1947 Kossuth díj, 1958-ban Érdemes Művész, 1963 Kiválú művész, 1968 Munka Érdemrend arany fokozata, 1973 a Magyar Népköztársaság Zászlórendje, 1974 Gentendre díszpolgára.

Kiállított művei: „Rózsaszín harmónia" 1973 (F.M. o.v.) 91x93 cm

„Kerti ház" 1973 (F.M. o.v.) 60x80 cm

„Almás csendélet" 1974-75 (F.M. o.v.) 80x69 cm

„Lepyezős leány" 1975 (F.M. o.v.) 100x67 cm

– foti – Önarckép 1975 F.M. o.v. 60x49 cm

Göbel Béla

Szentendrei Művészet 1976

MNG 1976 május

Czóbel Béla

1021/8.

1964

CZÓBEL BÉLA rajza

látvány összhatását próbálja értékelni. A ké
hogy nézik, kezét mellére szorította, színé
– Egészen elfelejtettem, hogy magul
tól, úgy, ahogy mondom, berúgtam.

Amaz elégedetten mosolygott:

– Üzleti fogás a lakás is: cégér.

– Ha nem okozok kényelmetlenséget, – folytatta az asszony, – meg szeretném nézni a lakást, megismerni a beosztását. Látom, maga művésze a mesterségének, és bizonyos vagyok benne... De csak akkor, ha igazán, ha igazán, ha egy csepp kellemetlenséget sem okoz...

A következő pillanatban már talpon voltak mind a hárman, elől Mikola mérnök, ritkás haján átsütött a nap, mikor az ablak előtt elhaladt; arany vegyült az ezüstbe.

– A leválasztás után nem sok maradt belőle. Ez itt a hálószoba, helyesebben hálófülke, magányos embernek ennyi is elég.

– Bocsánat, – mondta Lenke, azzal bement a hálófülkébe, tekintetét végighordozta a falakon, a bútorokon, hosszan szemlélte az ablakot.

– Bocsánat, – mondta ismét s visszatért a dolgozószobába, ott is szemügyre vett mindent, arckifejezése egyre elmélyültebb töprengésre vallott.

Később már bocsánatot sem kért, izgatottan járt ide-oda a két szoba között, homlokát ráncba vonta, ujjával bosszúsan csettintett. Hirtelen megállott, közvetlenül Mikola mérnök úr előtt, óriási villogó mosolygás áradt szét az arcán. Úgy beszélt, mint aki egy megkezdett gondolatsort ölt tovább:

– Mert, ugye, egy nő életében az ágynak sokkal nagyobb szerepe van, mint az íróasztalnak. Az ott a fürdőszoba?

A mérnök kézmozdulattal biztatta, hogy tekintse meg. Lenke eltűnt a fürdőszobában. Egy percnyi csend, ajtónyitás, majd a lelkesedés kitörő sikolyai:

– Jaj, be édes! Be cukor! Ez nem is igaz!

A mérnök szemöldöke a homlokára szaladt, Lenke hangja távolodott.

– Bizonyára nagyon feltartjuk?

– Nem, nem, szó sincs róla, – udvariaskodott Mikola. – Önök komoly érdeklődők.

– Mi? – visszhangozta Olajkár a többesszámon megütközve. Mielőtt a helyzetet tisztázhatta volna, visszajött Lenke:

– Mindent megnéztem, főmérnök úr. Gratulálok, remek, nagyszerű, óriási! Rengeteg jót hallottam magáról, mindenki magát ajánlotta, azért is jöttem ide, de erre őszintén szólva nem voltam elkészülve. Ahogy ezt a lakást megtervezte, az egyszerűen zseniális. Képzelje, Olajkár, a fürdőszobából ajtó nyílik a teraszra, lehet napozni, külön zuhany van. Originális gondolat.

Mikola mérnök úr kiábrándultan legyintett.

– Építészi originalitásom nagyrészt az elválasztás kényszerének köszönhető. A fürdőszobát, az előszobát, a konyhát, a kamrát a villa terraszára kellett ráépíteni. Így lesz az ember zseniális. Parancsoljanak...

– És mérnök úr – mondta Lenke pezsgő élénkséggel –, volna-e akadálya, hogy ezt a remek beosztást megcsinálja a Folyondár utcában? Ugye, lehetséges? Ahhoz nem ragaszkodnék persze, hogy külön vécé legyen a konyha helyett, elég volna egy főzőfülke, de a terrasz, a terrasz a fürdőszoba előtt az nagyszerű volna. Nyáron, amikor korán kel a nap, minden reggel kiülnék napozni, negyedórára, tíz percre, de mégis: napozni! Nekem mindenem a napfény, s olyan ritkán jutok hozzá.

– A helyzet az, nagyságos asszony, hogy minél kevesebbet építünk be a tetőből, annál kevesebbe kerül. Tetőtér beépítés esetén a terrasz, ami önnek annyira megtetszett, tulajdonképpen megtakarítást jelentene, nem luxust. De szeretném megjegyezni, hogy...

– Két szoba, főzőfülke, előszoba, fürdőszoba s a fürdőszoba előtt terrasz zuhannyal. Ez csak ráfér arra a tetőre, nem? És gondolom, egy ilyenforma sarokablak nekem is megfelelne...

– Annak idején, amikor a villámat építettem ez a statikai megoldás még újdonság volt, ma közkeletű, de kétségkívül praktikus. Az íróasztal, s természetesen az egész szoba egyszerre két oldalról kap fényt.

– Magára bízom magam – jelentette ki Lenke, s mosolygása szinte zúgott, olyan forró, olyan intenzív volt.

Mikola biccentett:

– Megtisztel bizalmával. Az előbb arra akartam felhívni kedves figyelmét, hogy a Folyondár utcai villa teteje elég tágas lesz, hogy két kisebb lakás elférjen rajta. Ez esetben ugyanis...

Lenke behúnyta a szemét, fejét hátravetette s vadul megrázta:

– Nem! Nem! Egyedül akarok lakni!

A mérnök mentegetődző mozdulattal tárta szét két karját.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 SEP 4

TÜKÖR

Budapest

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1021

CZÓBEL BÉLA SZOBRA

Czóbel Béla Kossuth-díjas festő csaknem négy évtizeden át dolgozott nyaranta Szentendrén. Egykori házát nemrégiben lebontották, és helyén fűvel borított halmot létesítettek. Az elmúlt héten itt avatták fel a művészt ábrázoló új szobrot, Varga Imre Kossuth-díjas szobrászművész alkotását.

Jelenetek a Santiago fölött esik az eső

„Világgá kiáltani

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 DEC 2 5

Czóbel Béla

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

1021

Czóbel Béla Fú

Asszony nélkül, egy kislánnyal, mit tegyek? A németek erősen pucoltak, az ágyúdörgés hallatszott. Elhatároztam, nem megyek sehová. Statárium volt. Bújkáltam. Sokszor otthon se mertem maradni. Mondtam: Matildkám, álljál ki az útra, szóljál, ha jön erre valaki.

— Ültünk a kislánnyal a küszöbön. Egyszercsak egy kocsi keresztülvágtatott a mi napraforgószárból tákolt kerítésünkön. Fogtam a kislány kezét és vártam, biztosan agyonlőnek. Beszélt, beszélt a katona, de nem értettem. Ő oroszul mondta, én magyarul. De később a kislány fejét megsimogatta. Akkor már tudtam, nem bánt bennünket.

Czóbel Béla

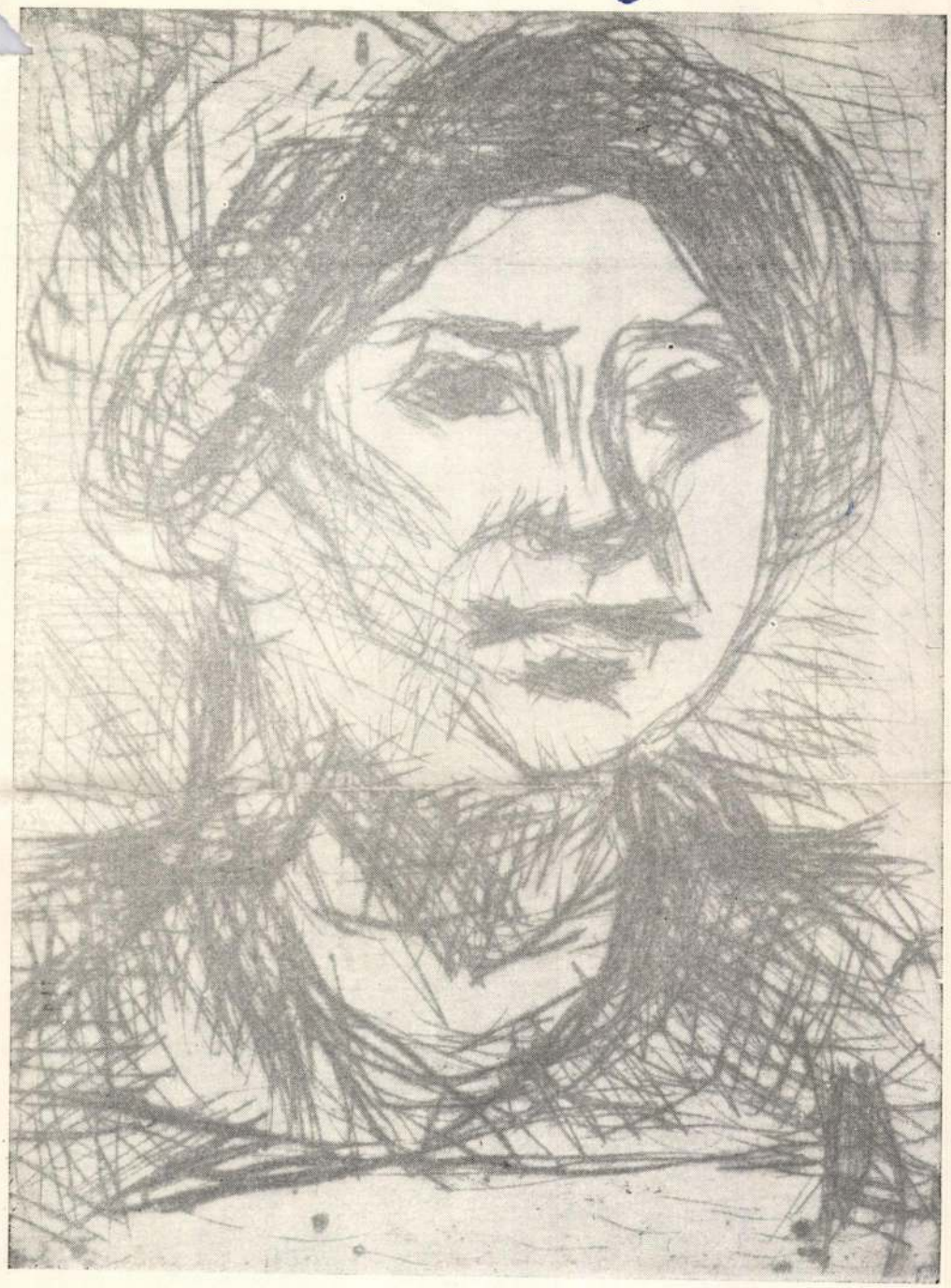

CZÓBEL BÉLA rajza

Jelenkor 1964 5 ya

448 és 449 lap /.
Zárás

CZÓBEL BÉLA rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Czóbel Béla

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1976 MAR 2 8

1021

Czóbel Béla:
Virágcsokor

2. modell: ingyen... megoldás, oldat benyúlós hosszú hasítékkal. Pepita vagy kockás műszál szövetb csinos, jól illik hozzá a k szövetből készült, féloldala lódó szoknya és az egyszín

3. modellünk: huzatruh tervezett. Elöl a díszítő szeg lő bőséget adnak a melln húzott oldalvarrásban p szembehajtások vannak. kézelő, a zseb és a hólp harmonizáló, de élénkítő sal díszített.

Rajzunkon látható kis méret kb. 20—30 cm, bármilyen ... dék anyagból készülhetnek és legprak-

AMIT AZ ÉTKEZÉSRŐL

„Azért eszünk, hogy éljünk, s nem azért élünk, hogy együnk." — Cicerónak ez az intelme az evésivás gyönyörűségeit mindenek fölé helyező rómaiaknak szólt, de mondása máig aktuális. Hiszen még korunkban is szokás, hogy ünnepnapokon, főleg esküvőkön, születésnapokon, gyásztorokon alaposan teletömjük a gyomrunkat.

Az embernek enni kell, hogy éljen. A táplálékkal olyan anyagokat juttatunk szervezetünkbe, amelyek az elhasznált szövetek újjáépítésére szolgálnak, energiát

Az étkezési szokások ismer nem segít a kérdés megoldásáb csak tudományos alapon lehet ételeket helyesen összeállítani.

A megevett étel minden gran ja a szövetekben oxidálódik, ek ben bizonyos mennyiségű hőer gia szabadul fel, amit mérni is het. Mértékegysége a kalória lor — latin szó, jelentése: m hő).

Megállapították, hogy 1 gr fehérje a szervezetben, 3,1 kal ad, ugyanannyit, mint 1 gr szénhidrát, míg 1 gramm zs kalóriát tartalmaz (termész

Czóbel Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest

1971 SEP 4

ÉVFORDULÓK

PETÉNYI GÉZA
gyermekgyógyász, Kossuth-díjas akadémikus, aki a csecsemőkori gümős agyhártyagyulladás kezelése terén ért el jelentős eredményeket, öt esztendeje halt meg.

BAYER ANTAL
gyógyszerész – előállított készítményei egész Európában ismertek – 110 éve született.

CZÓBEL BÉLA
Kossuth-díjas festőművész születésének 87. évfordulója.

FRANCOIS CHATEAUBRIAND
francia író és államférfi 202 esztendeje született.

MÓRICZ ZSIGMOND,
a legnagyobb magyar kritikai realista író halálának 28. évfordulója.

EDVARD H. GRIEG
norvég zeneszerző 63 esztendeje halt meg.

KLIMM MIHÁLY
vízi mérnök, a tiszai árvízelhárítás egyik első szervezője születésének 119. évfordulója.

szed falubeliek, pedig nagyközség csak Tiszavasvári, hiába nőtt még egy emelet a fő utcai házakra.

Horváth József iskolaigazgató, a Vásárhelyi Pálnak emléket állító múzeum szorgalmas gyűjtője és gondozója azzal dicsekedett, hogy már valóban csak emeletes házra adnak ebben a községben építési engedélyt. Harminchat éve itt él, és amikor a városszéli isko-

Miből lesz a

Sík, moccanatlan a táj, ahogy az a Hajdúságról szóló földrajzkönyvekben „írva vagyon". Eljöttem távolabb a Tiszától, a hosszan terpeszkedő föl-

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

az újjárendezett
CZÓBEL ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS
megnyitására

A CZÓBEL MÚZEUMBA
(2000 Szentendre, Templom tér 1.)
2003. december 2-án 10 órára

A kiállítást megnyitja:
KONCZ ERIKA
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
helyettes államtitkára és
SZABÓ IMRE
a Pest Megyei Közgyűlés elnöke

A tárlatot bemutatja:
KRATOCHWILL MIMI
művészettörténész

CZÓBEL BÉLA MŰVEI A MŰFAJOK TÜKRÉBEN

címmel évente váltakozó kamarakiállítás sorozatot indítunk, melynek első része:

VÁLOGATÁS CZÓBEL BÉLA AKT FESTMÉNYEIBŐL

Az időszaki tárlat
2003. december 2.- 2004. november 28.
között tekinthető meg.

A kiállításon újra látható
Czóbel Béla
négy megkerült festménye

Felkutatásukért és visszajuttatásukért
a Múzeumigazgatóság ezúton is
köszönetet mond az ORFK munkatársainak.

Támogatók:

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTÉRIUM

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

CZÓBEL BÉLA KÖZÉRDEKŰ MEGHAGYÁS

Fenntartó:

PEST MEGYE ÖNKORMÁNYZATA

A meghívón:
Czóbel Béla - Madelaine Daudet, 1933

Meghívó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1976 DEC

VIGÍLIA
Budapest

Czóbel Béla festőművész
(1883–1976)

1021 *

A szegedi Móra Ferenc Múzeumban októberben — a múzeumok és műemlékek hónapjában — *Czóbel Béla* festőművész (1883—1976) emlékkiállítását láttuk. A tárlaton a januárban elhunyt mester magángyűjteményekben őrzött képei szerepeltek: virágcsendéletek, műtermi enteriőrök, szentendrei tájképek, aktábrázolások, férfi és női portrék.

A művek egy része Czóbel korábbi — sötétebb, drámaibb színvilágú — alkotói időszakából való; a festmények másik csoportja az utolsó egy-két évtizedben keletkezett, amikor derűsebb színharmóniák csendültek fel a művész vásznain. A régebbi, pasztózusan festett Czóbel-kompozíciók indulatosan torlódó, súlyos formáiból fojtott szenvedély parázslik, a késői képek megenyhült tónusai, meleg barnái, aranyló sárgái, sejtelmes lilái, a szelíd, lecsillapult ecsetvonások lágyabb, halkabb dallamokat zendítenek meg.

Amikor a mester meghalt, az újvidéki *Hid* című folyóiratban *Tolnai Ottó* vett tőle búcsút. A vajdasági esztéta Renoir, Pierre Bonnard és Matisse életművével vetette össze Czóbel munkásságát, s ahhoz a megállapításhoz jutott el, hogy „Czóbel Béla volt minden idők legfestőibb magyar festője". (Tolnai O.: „In memoriam Czóbel", *Híd*, 1976. évf. februári szám.)

A szegedi Móra Ferenc Múzeum tárlatán hiteles képet kaptunk „a legfestőibb magyar festőnek", Renoir, Bonnard és Matisse lelki rokonának, a színek nagy alkimistájának kezdetben robusztus, heves temperamentumú, utóbb légiessé finomult piktúrájáról. A tárlat megrendezéséért *Kratochwill Mimi* művészettörténészt illeti elismerés.

DÉVÉNYI IVÁN

Volt Valaki

akinek a foganása gyöngéd volt és
Krisztust szűz anya szülte, a Lélek
selte az igaz szellem baljós jegyei
robbanásig telítette a csend. Sorsát
ság teljesítette be; a fönnmaradásá
ban meg kellett halnia annak, aki
kimeríthetetlen. Igaza a világ minde
báját, s maga mindenféle bölcsesség
törvénye a Lehetőség, s nem az Iga
s lezárhatatlan. Bár a Nagy Kenyér
fakad, ez — meghökkentő módon —
Jézust keresztre juttatták.

Volt Valaki, aki tökéletesen tök
— logikailag sem — volt, hanem v
telen. „Emberibb síkon": az én, a n
lanságot a tökéletesnek. Azaz, az élr
meghosszabbítja a tökéletes halhatat

Tapasztaljuk, hogy az egyetlen Krisztust azok is elismerik, akik egyházát elutasítják, s el megtestesülését az egyházban. A közömbösöket közömbösségük közömbösíti.

Ha tehát ez a Valaki vonzani tudja az érte élők nagy tömegét, és a vele szellemben szimpatizálókat, akkor tapasztalat szerint is — él. Akkor az, aki hozzá **létével** kapcsolódik, „itt áll, másképpen nem tehet". Mégis, ennek a keletkezett, s nem kicsiholt, lezúdult s nem pedig kifundált meggyőződésnek a keresztény szuverén akarója, fej-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 18

Népszabadság

Czóbel Béla festőművész

1021

Nyári közművelődési programok:

Ifjúsági zenei tábor, néptáncfesztivál, karnagyok találkozója

(Tudósítónktól.)

Több tartalmas közművelődési program kínál hasznos elfoglaltságot az idei nyáron. Hetedik alkalommal találkoznak *Pécsett* a nemzetközi ifjúsági zenei tábor vendégei. Mintegy 150 fiatal ismerkedik két héten át zenei kultúránkkal, elsősorban Kodály Zoltán életművével. Július 19. és 21. között tartják *Debrecenben* a VI kelet-magyarországi *néptáncfesztivált*, amelyen Heves, Szabolcs-Szatmár Szolnok és Hajdú-Bihar megye 12 néptáncegyüttese vesz részt. Ugyancsak Debrecenben nyílik a *Szalma, vesszŏ, gyékény...* című kiállítás július 18-án, amelyen a megyei tanács és művelődési központ által meghirdetett pályázatra beérkezett szalma- és gyékénytárgyak kerülnek bemutatásra.

Július 22-től a hónap végéig fogadja a vendégeket *Hajdúnánáson* a fiatal írók, költők és előadóművészek alkotótábora. A részvevőknek módjuk nyílik beszélgetni előadóművészekkel, szerkesztőkkel, pártmunkásokkal az irodalomról, az irodalmi színpadi és hivatásos színpadi munkáról. A tábor vendégei tsz- és üzemlátogatáson is részt vesznek.

Július 19-től augusztus elsejéig *Tokajban* táboroznak a képzőművészeti szakkörök alkotói, illetve az ifjú népművészek. Július 27-től pedig *Balatonalmádiban* nyílik alkalom a karnagyok közös táborozására.

A BKV-kórusok fesztiválját Aggteleken rendezik meg július 21. és 23. között. *Balatonföldvár* ad otthont július 27-én, 28-án a nyugat-magyarországi néptáncfesztiválnak. *Sopron* lesz a színhelye július 28-án és 30-án a kamarakórus-fesztiválnak. Bizonyára sok fiatalt vonz majd július 29-én a debreceni ifjúsági parkban a Tiszántúl legjobb *beat-együtteseinek* hangversenye is.

Miskolcon a megyei művelődési központban július 16-tól a hónap végéig tart nyitva e gazdag anyagot felvonultató népművészeti kiállítás. A győri Képcsarnokban július 26-án *Czóbel Béla* festőművész alkotásaiból nyílik meg kiállítás.

mus—Leniniz-
szakosító ta-
t hallgatói —
után a mar-
rom ágából
vizsgát tettek
egyenértékű
Középiskolá-
— általában
De szaktanár
etenként. ki-
fővárosi (me-
ztály engedé-
t. ha előzőleg
ágos Pedagó-
tanfolyamát.
Budapest: A
letekre és in-
kozó házirend
loggiára, er-
a élet- és va-
okból is csak
s hozzájárulá-
sügyi hatóság
apján szabad
lni. A felsze-
lakás bérlője

m, Budapest:
ácsi értékesí-
nagyobb szö-
történő cse-
s. öröklakás-
nban illeték-
setben az il-
cserélt ingat-
gyobb értékű
gyik —, mér-
százalék Ha
sor. az ille-
a vevő tarto-

a Tanács körúton a
szerzesi nehézségek
homok helyett alka
is sor került. A sín
tek sem süllyedtek r

Egyébként az új v
sok előnye miatt al
sokkal gyorsabb, na
és a kopások után r
csere. Érdemes tehá
kísérletezni és foglalkozni, még akkor is, ha néhol ja-
vítás, módosítás válik szükségessé.

Festés után

Gyakran járok a 62-es postahivatal épületében. Az utóbbi időben az épületet belül kifestették. A lépcsőházban alul olajfestéket használtak, az lefolyt a lépcsőkre és az azt szegélyező műkőre Ha a festés után mindjárt letörlik egy terpentines ronggyal, szép tiszta maradt volna De ha megszárad az olajfesték, nem lehet lemosni Nem tudom, hány éves az épület, valószínűleg már többször festették, de ilyen állapotban nem lett volna szabad átvenni a munkát. A festőknek nyilván volt egy csoport- vagy üzemvezetőjük, akinek az ilyesmit látni kell. De ha már a festők nem törődtek ezzel, akkor az épület gondnokának kellett volna felfigyelni rá.

Ugyanez a helyzet a Nemzeti Bank kifizetőhelyén (V., Rosenberg házaspár u.). Ezt a hetvenhárom éves, szép épületet elcsúfították belül azzal, hogy a lépcsőházban otthagyták a lefolyt olajfestéket. Több középületben jártam, ahol hasonló hibát követtek el a festéssel.

Föttinger Márton
1075 Bp. Majakovszkij u. 21.

VÁ TETTÉK...

árgyalások
közölték: a

mennyiségben, sem minőségben nem tudjuk kielé-

panaszkodott az 1405 típusú bojler minőségére, a Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézet véleményét kértük. A KERMI értesítése szerint: vizsgálják a panaszokat, és később visszatérnek

1971 ÁPR 3 –

Gróbel Béla

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

— **Kiállítás.** A Kiállítási Intézmények rendezésében ma nyílik meg Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész retrospektív kiállítása a budapesti Műcsarnokban. Megnyitó beszédet Németh Lajos, a művészettörténet-tudományok doktora mond.

1024

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1971 APR 5

1021

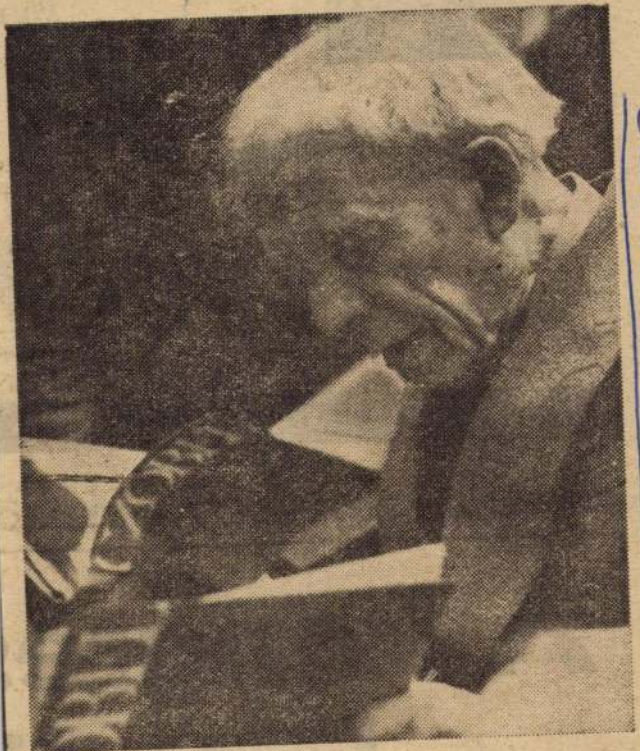

Czóbel Béla

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása nyílt meg a Műcsarnokban. Képünkön: a művész a kiállítás katalógusát dedikálja a nagy sikerű tárlat vendégeinek.

Ára 80 fillér

XVI. é

1971

Esti Hír

POLITIKAI NA

SZATHMÁRI GÁBOR MOSZKVAI TELEFO

A kongres

hatodi

munkan

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Somogyi Néplap

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

— **Tíz tárlatot rendeznek** az idén a nagykőrösi Arany János Művelődési Központban. Az elsőt — Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítását — vasárnap nyitották meg.

és | kony

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG
(SZEGED)

Czóbel Béla, Kossuth-
díjas festőművész

1021

Szombat, 1976. október 2.

Festészeti kiállítások

Holland és *flamand* festők alkotásaiból — a Szépművészeti Múzeum németalföldi anyagából — válogatott kiállítás és *Czóbel Béla*, a nemrég elhunyt Kossuth-díjas festőművész magángyűjtők tulajdonában levő műveiből rendezett tárlat ünnepélyes megnyitásával veszi kezdetét az országos múzeumi és műemléki hónap Csongrád megyei rendezvénysorozata. Ma, szombaton délután 5 órakor a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában *Csorba Géza*, a Kulturális Minisztérium képzőművészeti osztályának vezetője mond megnyitó beszédet. Ez alkalommal kitüntetéseket is adnak át.

Képünkön a Czóbel-kiállítás egyik műve, a *Zöldruhás lány* című festmény.

Tömegsport — munkahelyi sport

Beszélgetés Faragó Istvánnal, az SZMT sportbizottságának vezetőjével

1. Társadalmunkban a testnevelés és sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság nevelésében, a felnőtt dolgozók egészséges életmódjának kialakításában. Fejlesztése, széles alapokra helyezése szocialista államunknak, társadalmunknak és az egyénnek egyformán érdeke. Kibontakoztatása viszont a társadalom tagjainak öntevékenységével, tudatos közreműködésével valósítható meg. A testnevelés és sport iránti igények felkeltésében, formálásában fontos, sajátos feladat jut a szakszervezeteknek; segítsé-[illegible] az igények kielé-

szervezzenek adottságaiknak, dolgozóik igényeinek megfelelő, változatos, rendszeres sportprogramokat. A mulasztásokat nem lehet, nem szabad csak a létesítményhiányokra hárítani. De jó példa is van. A nyáron például *Sándorfalván* úszótanfolyamot indítottak az SZMT anyagi támogatásával. Tervünk, hogy jövőre *Kistelek*en is hasonló tanfolyamot szervezünk.

— *Bár az év vége még messze van, a munkahelyi spartakiádok, a tömegsportversenyek zöme lezajlott. Milyen eredménnyel zárul-[illegible]*

ágak szerepelnek műsoron, amelyek szórakoztatóak, lehetőséget adnak a rendszeres mozgásra. Dicséretes törekvésekről is szólhatok. Nemrégen fejeződött be a szocialista brigádok megyei lövészversenye. A sportágról elmondható, dinamikusan fejlődött az elmúlt évekhez képest: az idén a megyében 682 brigád 8549 tagja vett részt a lövészversenyen. A különböző sportünnepségek iránt is igen nagy az érdeklődés, a megyében 16 szakma, közel 25 ezer dolgozója vett részt ezeken. Örvendetes a nők tömegsportba való bekapcsolódása, az előző

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP. 5

Film-Színház-Muzsika

Csóbel Béla

1021

Csóbel kiállítás az Ernst Múzeumban

Czóbel kiállítás az Ernst [illegible]

A nagy magyar mester, *Czóbel Béla* 90. születésnapja tiszteletére a művész legújabb alkotásaiból kiállítást rendeztek az Ernst Múzeumban. *Hubay Miklós* nyitotta meg a nagyszerű tárlatot, a megnyitó közönsége nagy szeretettel köszöntötte, ünnepelte az örökifjú művészt. *Képünkön Hubay Miklós, Vizy Ottó, Czóbel Béla és Kratokvil Ferencné művészettörténész a tárlat megnyitóján.*

Czóbel Béla

Nyergesújfalun, 1913-ban festett, adakos tájképe Kerustok házával, amelynek Ady Endrével vendége volt, a jelzett gyűjteményben.

Horváth Béla: A Konács-gyűjtemény vízfestményei; Műgyűjtő 1972/11. sz. 16. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

MAGYAR H.
1964 MAR 15

CZOBEL
GALERIE ZAK
DU 5 MARS AU 4 AVRIL 1964
Vernissage Jeudi 5 Mars à 16 Heures

Czóbel Béla festőművész kiállítása Párizsban

1021

Nagyszabású kiállítást rendezett Párizsban a Galerie Za[k] a nyolcvanéves világhírű mester, Czóbel Béla festm[ények] nyeiből. Az idős mester, aki 1904-ben utazott Párizs[ba] először, életét Párizs és Szentendre között osztotta meg. Mu[ká]in ugyanúgy megtalálni a montparnasse-i iskola temper[a]mentumát, mint a szentendrei meghitt környezet lágy tónusú színeit.

A nagyszabású kiállítás alkalmából szép illusztrációkkal díszített katalógust adott ki a francia képcsarnok. Ebből közöljük a fenti képet, az 1963-ban festett Olvasó lányt.

NAGYBÁNYA—SZENTENDRE—PÁRIZS

Parasztlány

Csendélet korsóval

Czóbel Béla műtermében

Vásznakkal zsúfolt szobácska, színek trópusi bujasága, haragos kékek, üde zöldek és égő pirosak dzsungelszerű sűrűje, valami féktelen kolorizmus — ez lepi meg az embert *Czóbel* Béla Kossuth-díjas festőművész műtermében. És az, hogy ebből a tömény és könnyed, egyszerre zárt és tágas, izgatott tarkaságból szemet és lelket pihentető, sűrűvérű nyugalom és béke ömlik szét. Olyanok ezek a képek, mint maga a szelíd kert közepén bóbiskoló kis művészlak, amelyben a mester alkot — mint a romantika és a művészet városának girbe-gurba, púpos kis utcái, amelyek maguk is örök, kifogyhatatlan téma-források.

Alkotóműhelynek, művészi kifutópályának alig képzelhető el festőibb környezet a festő-házaspár otthonánál. (Czóbel Béla felesége, *Mondok* Mária is kiváló tehetségű festőművész.) A kis ház szabadon áll, a természet veszi körül s a természet alkotásán itt az emberi kéz vajmi kevés korrekciót végzett. Elbájoló, nedvekkel teli csendéletek, puhán omló, meghitt közelségű tájak meleg színei közül kitekintve, olyan a kilátás a műterem ablakából — akár egy Czóbel-kép.

— Alig egy hónapja vagyok itthon, s már *tíz képen dolgozom egyszerre* — mutat a festőállványon álló, félig kész portréra s a körötte sorakozó vásznakra a Piccasóhoz feltűnően hasonlító, erős arcú, 79. évét taposó, de jóval fiatalabbnak tetsző művész. — Sohasem szerettem egy képen dolgozni — teszi hozzá szinte mentegetőzve, mintha bámulatos termékenysége mentegetődzésre szorulna. Vagy talán bevezető magyarázatnak szánta rövid két esztendő munkássága, nagy sikerű kiállításai elősorolásához: 1961 február *Genf*, 1961 december *Chicago*, 1962 március *Párizs*...

Mint rövid pipájából a füst, szavaiból most már kérdezés nélkül bodorodik elő a félévszázadosnál jóval idősebb művészpálya, amelyre Nagybányáról, Iványi-Grünwald Béla keze alól, a század elején indult el a klaszszikus magyar festőnemzedéknek ez az egyik legérdekesebb élő tehetsége.

Beszélgetésünket közvetlenné, fesztelenné oldja, hogy nem témavadász riporterként, hanem magánemberként látogattam meg a mestert, mégis meglepetten kapja fel a fejét arra a kérdésemre: *milyen iskolához, irányzathoz tartozónak vallja magát?*

— Semmilyenhez! — feleli majdnem nyersen. — Párizsban a *Van Gogh* és *Gauguin* után következő mozgalom, a *Les Fauves* (Vadak) néven *Matisse* és *Derain* köré csoportosuló haladó művészekhez csatlakoztam. Ma is mély barátság fűz a modern francia festészet büszkeségéhez, *Dunoyer de Segonzac*-hoz. A francia hatás kétségtelenül érződik a munkáimon, de a magyar jelleget s formai szuverénitásomat megtartva, egyéni vagyok.

E tekintetben egyik kritikusa *Rouault*-hoz, a francia piktura magános ordasához hasonlítja, aki »konokul, megátalkodottan a maga útját járja«. Hasonlóképpen Kállai Ernő is megírta róla, még a harmincas években: stílusalkotó erejét megőrizte anélkül, hogy ezért a stílusért a régiekhez ment volna kölcsönkérni. *»Így tudott vidékies magyar nyugalmában és hanyag magatartásában is európai és mai maradni.«*

Éppen, mert Czóbel Béla ritka festői értékei új vonásokkal gazdagítják a magyar pikturát, művészetét a nép állama melegen istápolja. Visszatérő refrén a művész szavaiban, mennyire hálás a »magyar illetékeseknek«, amiért módot adnak rá, hogy Párizsban működhessen s külföldi kiállítások rendezésével lehetőséget szerezzen csaknem hat évtizede elfoglalt nemzetközi pozícióinak visszahódítására.

— Ez pedig igen fontos számomra. A két háború nagyon megzavart engem, képeim elvesztek, egy részüket a fasizmus ellenséges tulajdonként elkobozta.

— Terveim? Dolgozni, dolgozni, amíg csak erőmből futja. Mert dolgozni — ez a minden. Erősen foglalkozom egy nagy, kollektív hazai kiállítás rendezésének gondolatával. Persze, ez komoly nehézségekkel jár — anyagi természetű nehézséggel is —, mert összes képeim külföldön vannak, s hazahozataluk nem olcsó mulatság. Mégsem mondok le erről a tervemről. Hiszen évtizedek óta minden út mégis haza, Szentendrére vezet... Olyan vagyok, mint a költöző madár: ősszel kirepülök a fészkemből, elindulok második hazámba, Párizsba; tavasszal aztán repülök vissza Szentendrére. És így lesz ezután is — amíg repülni tudok...

A szépért, a színek tisztaságáért rajongó emberek — idehaza és széles e világon — szívből kívánják Czóbel Bélának, hogy költöző madárként sok évig cikázzon még Párizs és Szentendre között.

Bertalan Imre

DALLOS SÁNDOR:

Tölgy és újhold

A gyerek most végezte a második általánost. Két kiló cukrot vitt Kopádra, a keresztanyjának — tartoztak vele —, ott jól megebédelt s vígan igyekezett hazafelé. A kis erdőn át vette az útját, mert eperérés ideje volt, s gondolta, jó lesz egy kis eper útközben. Nem is csalatkozott, talált epret bőségesen, úgyannyira, hogy még a kalapja mellé is szedett egy kis hetyke csokorral. Kitűzte, s ment, csak úgy dobogott a lába.

Ahogy lépett, fiatal erejének öröme öntötte el, s valahogy úgy érezte, mintha ez a nagy természet itt körös-körül, ez az egész erdő, túl a földek, meg az ég, rajta a szép, kerek kis felhőkkel, mind, de mind az ő ruhája volna, mintha ezekből volna az ő testi öltözete. S azok tetőtől talpig átjárnák és gyöngéden takargatnák.

Ilyen érzések töltötték el, s csaknem kurjongatott jókedvében.

De akkor a napra pillantott, s állásáról úgy nézte, hogy délután három óra is meglehet már. Elbóklászta az időt eperszedés közben.

Baj azért nincs — gondolta —, mindenki kint dolgozik a földeken. Lám, a lakásuk kulcsa is itt van a zsebében, azt tesz, amit akar.

Ez is olyan jó érzés volt, hogy így a maga ura. Senki nem parancsol neki. Mert ebben az egész gyerekkorban az a rossz, hogy annyian parancsolnak az embernek. Apja, anyja, mindenféle hozzátartozó, ismerős, eredj ide, szaladj oda, és így tovább; ezt nem szerette. De most senki sem parancsol.

Azért mégis letért a kocsiútról, amely a falu alá kanyarodott, s rátért egy vékony ösvényre, az kivisz a horgosba, s azon, ha egy kicsit kilép, negyedóra alatt otthon is van. Vidáman lépkedett hát, az erdei fény meg kísérte.

De ahogy közelebb ért az erdő széléhez, egyszerre megtorpant, mert mintha sírást és segélykiáltást hallott volna az út felől. Fülelt, s tisztán hallotta:

— Jaj, jaj, segítség!

Nekiiramodott, s ahogy közelebb ért, már a hangot is megismerte: ez a Miklós Tera, (Miklós Pálék leánya, most végezte az első általánost s nagyon szép kisleány). Az erdő szélén lecsúszott a horogba, talpraugrott, megperdült s hát valóban az volt. Ott ült a vízmosás szélén, a lábát fogta és jajgatott.

— Mi bajod, Terka? — kérdezte aggódva. — Bántott valaki?

— Nem — rázta a leány a fejét. — A lábam!

— Mi van vele?

— Kificamodott vagy kitörött. A jobb bokám.

A fiún átfutott az ijedtség.

— Mutasd! — mondta hirtelen.

Mintha bizony értett volna hozzá. Pedig nem értett semmit, de a lány azért nagy nehezen felemelte két kezével a jobb lábát, s megmutatta. Az bizony dagadt volt és kék; a fiú iszonyodva nézte.

— Hogy esett?

A leány sírva fakadt.

— Fel akartam mászni eprészni az erdőbe, de a fagyökerekről visszaestem, s alám került a lábam.

— Reccsent?

— Nem. Alányeklett...

— Értem — bólintott a gyerek. — Nagyon fáj?

— Borzasztóan.

A gyerekben minden ideg megsajdult.

— Erre most először is vizes ruha kellene — mondta rekedten —, de hol vegyek vizet? Nincs az egész határban.

Hirtelen felvillant!

Hacsak a Látrányiék kútja nem! Az itt van, ide legfeljebb ha kétszáz méternyire.

Megint elkomorodott.

— De vizező ruhám semmi... Azaz...

S már vágtatott is vissza az úton. Látrányiéknál se volt otthon senki, hát átmászott a kerítésen, rohant a kúthoz, ledobta a kabátját, lerántotta magáról az inget, s odakötözte a vödörhöz. Azt leeresztette a kútba, jól megbuktatta, s már húzta is felfelé. A vödörrel együtt az ing is jól megmártódzott; csak lekapta s rohant visszafelé. Közben azt gondolta:

»Ha ennek a leánynak kitörött a bokája, míg él nem tud táncolni!«

Ez ugyan nem volt igaz, de ő így gondolta s marta a rémület.

Végre visszaért a lányhoz pihegve, s mutatta neki a csepegő inget.

— Itt a vizes ruha!

Az, ha nem fájt volna olyan kegyetlenül a lába, talán el is nevette volna magát.

— Ó, te bugyuta — mondta — kicsavarni meg elfelejtetted.

— Az ám! — pirult el a gyerek. — Siettem.

De aztán jó erősen kicsavarta, összehajtogatta s olyan ügyesen csavarta föl a leány sérült bokájára, hogy alig-alig fájt neki.

— Most jobb? — kérdezte.

— Jobb — mondta a leány. — Hűvös, nem lüktet annyira.

— Akkor jó — bólintott a fiú.

S keményebben:

— Most készülj, beviszlek a doktorhoz.

— Nem — tiltakozott a lány ijedten.

— De igen! — mondta ki az ítéletet a gyerek. — Így akarsz maradni, te buta? Még el is mérgedhet! No, gyerünk!

L
gug
–
A
me
kedett, kilépett a vízmosásból, s elindult terhével az orvos felé.

— Nem fáj? — kérdezte.

— Egy kicsit — szisszegett a lány.

— Azt tűrd el valahogy. Nincs más lehetőség.

S vitte. Előbb fel a kapaszkodón, aztán le a lejtőn.

— Nem vagyok nehéz? — kérdezte a leány.

— Nem — mondta a gyerek.

Pedig nehéz volt. Nem annyira a súlya, mint inkább a rossz kéztartás miatt, ahogy vinnie kellett. Csak úgy ömlött róla a víz, s ha még tíz percig vinnie kell, összeesik.

De akkorra odaértek Csillag bognárék elé, azokat jól ismerte. Bement.

— János bátyám — kérte a mestert —, adjon nekem kölcsön egy tragacsot, meg egy vánkost. Ez a szegény leány kificamította a bokáját, el kell vinnem a doktorhoz

— Adok — mondta a mester. — Hogyne adnék! Honnét hozod szegénykét?

— A Lukácsi-horogból.

Szőnyi Gyula rajza

— Erős gyerek lehetsz.

De nyomban odafordította a tragacsot, rátett az asszony az ágyból egy párnát, a leánykát felültették, lábát a párnára rakták, s a gyerek azt mondta:

— Köszönöm szépen. Még ma mindent visszahozok.

Azzal megemelte a talicska szarvát, s így sokkal könnyebb volt.

— Nem fáj a lábad? — kérdezte.

A leány úgy nézte, mint egy csodát.

— Nem — suttogta. — Nekem most semmi...

— Ne is! — lehelte a gyerek.

Smentek. Meg sem álltak a körzeti orvos udvaráig. Ott a gyerek bekopogott a rendelő ajtaján, kinyitotta az ajtót, a leányt levette a targoncáról s ölben bevitte. Ott leült a padra, s az ölébe ültette. Még vagy négyen voltak előtte, de semmit sem törődött velük, tudta, hogy ő ezt a lányt nyomban beviszi a rendelőbe, akármi történik is.

Úgy is történt.

Ahogy az orvos kibocsátotta a bent levő beteget, ő rögtön szólt:

— Doktor úr, kérem!

Az kinézett rá s megismerte, mert ismerte jól.

— No, mi az, Anti?

HUNGARIAN
review

4 – 1976

Contents

The Hungarian Economy – Balance sheet and prospects	2
Price measures in 1976	5
Attractive industrial landscape	7
Economic scene	
New power transmission network	10
University researchers' industrial contacts	10
22 million square metres of asbestos slate	10
Specialized cattle breeding	11
New housing settlement	11
Industrial cooperatives	11
The new Kodály Institute of Music Pedagogy	12
Géza Féja: Family	16
The history of the Hungarian people 3	19
Fifty years of Hungarian Radio	21
Review of the arts	24
Stamps	25
Cooking	25
Béla Czóbel, artist	26

Subscribe to
Hungarian Review
at the following addresses:
KULTÚRA
H-1389 Budapest, P.O. Box 149
CBD LIBRARY AND SUBSCRIPTION SERVICE
Box 4886 G. P. O.
Sydney, N. S. W. 2001 Australia
COLLET'S SUBSCRIPTION AGENTS
Denington Estate, Wellingborough
Northants NN8 2QT, U. K.
THE DANUBIA BOOK COMPANY
78 Shaftesbury Avenue
London WIV 7DG, U. K.
MARUZEN COMPANY LIMITED
6 Tori-Nichome Nihonbashi
Tokyo 103, Japan
(P. O. Box 5050, Tokyo International 100–31 Japan)
NAUKA LIMITED
2-13-19 Minami-Ikebukuro, Toshima-ku
Tokyo 171, Japan
DÉLIBÁB FILM AND RECORD STUDIO
19 Prince Arthur Street West
Montreal 130, Quebec, Canada
PANNONIA BOOKS
2-Spadina Road
Toronto 179, Ontario, Canada
HUNGARIAN BOOKS AND RECORDS
11802 Buckeye Road
Cleveland, Ohio 44120, U.S.A.
FAM BOOK SERVICE
69 Fifth Avenue
New York, N. Y. 10003, U.S.A.
Annual subscription rate: $ 6.00 or its equivalent at the official rate of exchange

Editor in chief: **Gábor Vajda**
1073 Budapest, Lenin körút 9-11
Publishers: Lapkiadó Vállalat
Director: Norbert Siklósi
Photogravure: Athenaeum, Budapest
Director responsable: Béla Soproni
Distributed by
KULTÚRA, BUDAPEST
Articles in the Hungarian Review may be reproduced freely with credit given to this journal
"Index" 26.519

Front cover:
VIEW OF THE OIL REFINERY AT SZÁZHALOMBATTA
Phto: MTI

Back cover:
BÉLA CZÓBEL: GARDEN BENCH
Reproduction by Ferenc Kovács

1021

Homage to beauty

Béla Czóbel

Béla Czóbel died at the end of January this year. He was ninety-three. With his death Hungarian art lost one of its most colourful personalities.

Béla Czóbel in the entrance to the museum dedicated to his works

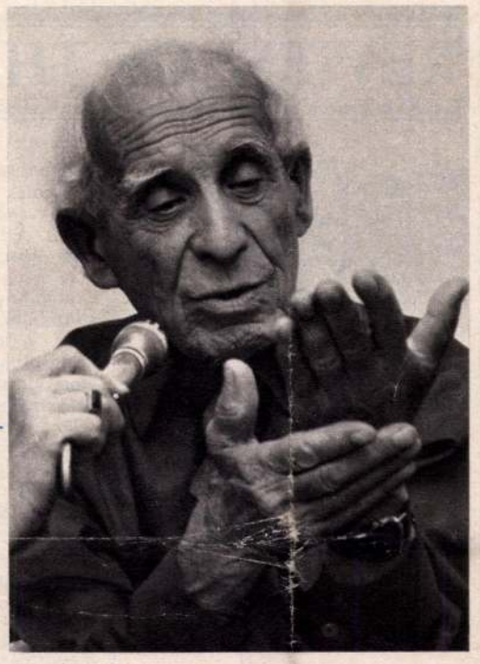

Interview with the artist

The artist opening the permanent exhibition of his works in 1975

A very small painting, dated 1906, is preserved in the Musée d'Art Moderne in Paris: *Peintres en plein air* (Painters in the Open Air) is its title. In spite of its small dimensions it is a bold composition, monumental in its effect. Its powerful, exuberant colours reveal that it belongs to the movement of the "fauves", as does the picture *Homme au chapeau de paille* (Man in a Straw Hat) in the R.S. Johnson Collection in Chicago. A critic of the period, who disapproved of the artists grouped around Matisse, mentioned "Messieurs Braque, Van Dongen, Czóbel, Derain" saying that these painters had broken with the traditional, classic ideal of beauty.

Who was this Monsieur Czóbel, whose exhibition at the Salon d'Automne in 1905 caused a scandal? At that time he was a young Hungarian painter, a friend of Picasso's. He was born in 1883 and started painting immediately after leaving school. However, instead of studying at the more conservative Academy of Fine Arts in Budapest, he chose the free school of Nagybánya, the birth-place of modern Hungarian painting. It was here that he encountered the principles and practice of Impressionism and Art Nouveau; and from here he set out for Paris, his second home. Like so many modern artists, he too became a pupil of the famous Julian Academy and immediately won one of its prizes. Having mastered the traditional techniques of painting and draughtsmanship he broke with traditions as did his new friends: Pablo Picasso, Georges Braque or Amadeo Modigliani. The internationality of Paris at the beginning of our century suited the Hungarian painter as well as it suited Polish Apollinaire or Russian Chagall . . .

But young Czóbel did not want to break the links connecting him with his native country. Again and again he returned to Hungary, showing an example both with his advice and with his work, to different groups of modern Hungarian painters. During the first world war he lived in Holland and then in Berlin, but from the mid-twenties on he was again a master of the Paris School. Although he spent a significant part of his time in Paris he never became a cosmopolitan; he remained a Hungarian painter in Paris too. When, in 1939, he found his way to Szentendre—a small town near Budapest, famous for its Serbian Orthodox churches and its meandering, narrow streets, a favourite haunt of painters—he was unable to part with the Danube landscape. From that time on his life was spent in two places: Paris and Szentendre. This popular small town recently added to the long list of its attractions by founding a Czóbel Museum, a rich, permanent exhibition of the master's works.

In the course of his career Béla Czóbel returned to harmony—but not the strict, academic equilibrium that used to be the rule; after many an experiment he created a new, profoundly

REVIEW OF THE ARTS

Cover of György Moldova's new book

ability the most tragic year of Hungarian history—both in Budapest, occupied by the Germans, and later in the ghetto.

The material of the novel is extremely authentic and powerful. No literary work has revealed so deeply the outer and inner isolation of the ghetto-inhabitants who were expecting to die. The story full of exciting incidents is told by Moldova rather in the style of a feature writer; the novelist seems to remain in the background. Thanks to his apparent detachment and impartiality it is not the writer who is overcome by emotion—his readers are shaken by the novel.

This time the extraordinary characters are justified. For example, the doctor, Koterba, the legendary hero of the revolt of the Warsaw ghetto, who fights against the Nazis with every means possible and who gets killed in action in Budapest: those times created heroes like him.

The faults of *The Saint Imre March* originate from the same source as its merits. The above mentioned reportage style sometimes becomes awkward and heavy. The result is that the figure of the boy, the hero of the book, is not described deeply enough, his inner development is not brought to light in every fine nuance; Moldova just indicates his mental processes. Some of the characters of minor importance seem to be described somewhat sketchily too.

If I wanted to narrow down all this to its essentials, I should say that *The Saint Imre March* is not perhaps a good novel, but it's an exceedingly interesting one.

István Torda

⚹

HUNGARIAN BOOK REVIEW is a quarterly magazine of the Hungarian Publishers' and Booksellers' Association. György Gera is the chief editor, and the review, now in its nineteenth volume, is published in English, French and German. It gives information and reviews of books on all subjects—philosophy, sciences, sociology, various arts, sport, geography, and history—as well as the fiction and childrens' literature published in Hungary in the preceding three months. A special section offers a survey of recent Hungarian books on art or sciences published in foreign languages too, and there are reviews of the records released during the same period. The column "Authors' Gallery" introduces the career and work of a Hungarian writer, scholar or scientist, together with selections from his writings. It is a regular occurrence for well-known foreign writers or scholars to contribute to the magazine. The Cultural Chronicle gives information on major anniversaries in Hungarian literature and music, on book-shows held in Hungary or abroad, on best-sellers and on exciting works being prepared for publication.

Some interesting articles in the 1976 Spring issue: the "Authors' Gallery" presents the work of historian Antal Bartha, and poet Ferenc Juhász. Antal Bartha's work, "Hungarian Society in the 9th–10th Centuries", is available in English too and so are a selection of Ferenc Juhász's poems. A paper by Róbert Mandrou discusses the memoirs of Ferenc Rákóczi II, leader of the struggle for independence from Habsburg domination in the eighteenth century. Another article deals with the most recent achievements of Finno-Ugrian researchers. The reader is also introduced to a very successful author and illustrator partnership, Éva Janikovszky and László Réber, whose children's books have already won several foreign awards.

H.

Film

WHEN TIME BEGAN The years following World War II, the period which director Tamás Rényi is trying to recapture, was once a frequent subject for Hungarian films, but somehow they fell short of their mark. Miklós Jancsó's *The Confrontation* was the only exception: here the director got across his message about the country and his own youth in the period directly after the war. Probably it was the bitter aftertaste of these unsuccessful attempts at portrayal—in other media as well as film—curbed film directors in the past fifteen years or so from making another artistic representation of the period.

Poster for *When Time Began*

The title of Rényi's new film suggests an atmosphere of legend, but the film is no more a legend than one's own life can be while one is living it. The year 1946, when the film takes place, spells for Rényi his own youth, and the factory scene, his own environment. The life-stories and episodes that fill the time and space of the film are supposed to evoke the tempestuously complex socio-political turn in the postwar history of the country.

The factory is still being managed by the former owner, but the workers are already getting eager, and angry enough, to want to take the reins into their own hands. Still, even within the single camp of the workers, different convictions, principles and conflicting emotions clash: and the strategy adopted may, in the confusion of changing impromptu tactics, still seem the whim of a few fanatics.

This is the situation in which the young hero of the film, the secretary of the shop committee of the factory, finds himself. Zoltán has been given the task of representing the interests of the workers of the factory—at times even against their own unleashed temper.

Rényi would like to tell a great deal about this period. He sends his hero, for instance, into the countryside, where he is to stock up on food for the workers of the factory. He wants to present a contemporary picture of the Hungarian village. But here he is caught "redhanded": he has coloured the period he wanted to portray with the knowledge of events and developments which in fact occurred later, things we know today, but which could not have been known then. In this rural setting we meet an earlier comrade of Zoltán, a man who has become the type of leader who abuses power instead of serving it. He fills all the key positions himself, arbitrarily removing all his critics; he is a tyrant of the people and not their representative. This romantically extreme picture is the projection of a later experience—by now that is history too—into a historically different period.

In *When Time Began* as in his earlier films, Rényi shows that he believes in the importance of plot and action. That spring thirty years ago which he depicts provides an ideal background for this. It was a time when the course of one's life was likely to change—or twist—from one day to the next. The brief scenes of a short-lived love affair which just brushes the hero also suggest the fast-moving and fast-changing life of the times.

All in all the film has only partially succeeded in doing what it set out to do. Probably the makers of the film wanted to do just too much: they wanted to depict a complicated era in full detail, and they did not want to miss out on any of the personal memories they considered important, and that is why the film is too clogged, too earthbound where it should be poetic. The figures and events are individual enough, but they fail to carry the universal message of true art. And yet there *is* art in the film: György Cserhalmi, one of the most gifted young Hungarian actors, appears in the lead as a true performing artist.

Éva Bársony

Stamps

Stamps and science The Hungarian Post Office celebrated the 150th anniversary of the foundation of the Hungarian Academy of Sciences with a set of stamps consisting of 1, 2 and 3 forint denominations.

A new 1 forint stamp pays tribute to the fourth International Finno-Ugrian Congress which was held in the Hungarian capital.

Gyula Péntek

Cooking

Lamb stew Ingredients: 800 gm lamb chopped into cubes, 100 gm smoked bacon, 80 gm onion, 1 clove of garlic, salt, 20 gm paprika, 2 dl. red wine, 30 gm fat.

Chop the bacon into tiny cubes and fry them. Remove the pieces of bacon from the fat and in the remaining fat, fry the finely chopped onion until golden. Mix in the paprika and pour on the wine. Now add the meat, salt to taste and the clove of garlic. Cook slowly under a lid until the meat is soft.

Easter ham Take a one-and-a-half to two kilo joint of uncooked smoked ham and put it on to boil together with 2 to 3 raw (washed) eggs per person. Cook slowly till the ham is soft. Allow the ham and eggs to cool in the water they were cooked in. When quite cold, lift out the ham and slice it, and arrange it on a plate together with the eggs pealed and cut in half. Serve with grated horse-radish or the following salad.

Radish salad Ingredients: about 10 raddishes, 10 spring onions, 2 lettuces, salt, chives, mayonnaise.

Wash the radishes and the spring onions and chop them up small. After washing the lettuce, cut it into finger-sized strips. Mix vegetables together with salt to taste and pour over the mayonnaise. Sprinkle the top with chopped chives.

Fruit bread Ingredients: 9 eggs, 70 gm walnuts, 200 gm glacé fruit, a small glass of rum, 150 gm caster sugar, 200 gm flour, 70 gm butter, the grated peal of half a lemon.

Mix the finely chopped walnuts and the glacé fruit with the rum and add the grated lemon rind. Put 6 egg yolks, 3 whole eggs and the caster sugar into a pan and stir the mixture over a low heat until it thickens. Remove from heat and go on stirring till it gets cool. Then add the flour, the fruit mixture, and finally the warmed butter. Pour into a greased and floured bead tin and bake in a moderate oven for 40 to 45 minutes. When it is done, turn it out onto a floured board and slice it when cool. Dust each slice with vanilla sugar.

Terka Pogány

Harlequin (1969)

Purple flower (1972)

human and contemporary harmony. Having passed through the phases of expressionism, he reached a calm, internal order of composition. He chose interiors, portraits, nudes and still-lifes as subjects for his paintings: every one of them radiating security, quiet and reconciliation. He depicted simple people and simple objects; his pictures convey the intimate phenomena of the world. In spite of the fact that in his paintings the motifs seem to be just sketched—particularly in the masterpieces he has painted in his old age—every one of his pictures is a complete, perfect whole.

Czóbel's way of working followed the rules of the Chinese masters: the artist must observe the world for a long time, and create the picture quickly. The painter who so audaciously applied expressionist forms became a singularly lyrical representative of Realism. His portraits of girls, his flower-pieces, in which a few colours are dashed off with a felicitous, ethereal and infallible touch, are tributes by a great artist to the beauty he has discovered in the world.

András Székely

Girl in a headscarf (1972)

Paris street (1926)

PHOTOS: FERENC KOVÁCS AND IMRE BENKŐ

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Béla Csikvári

HUNGARIAN REVIEW
Budapest

1976 APR

CZÓBEL BÉLA

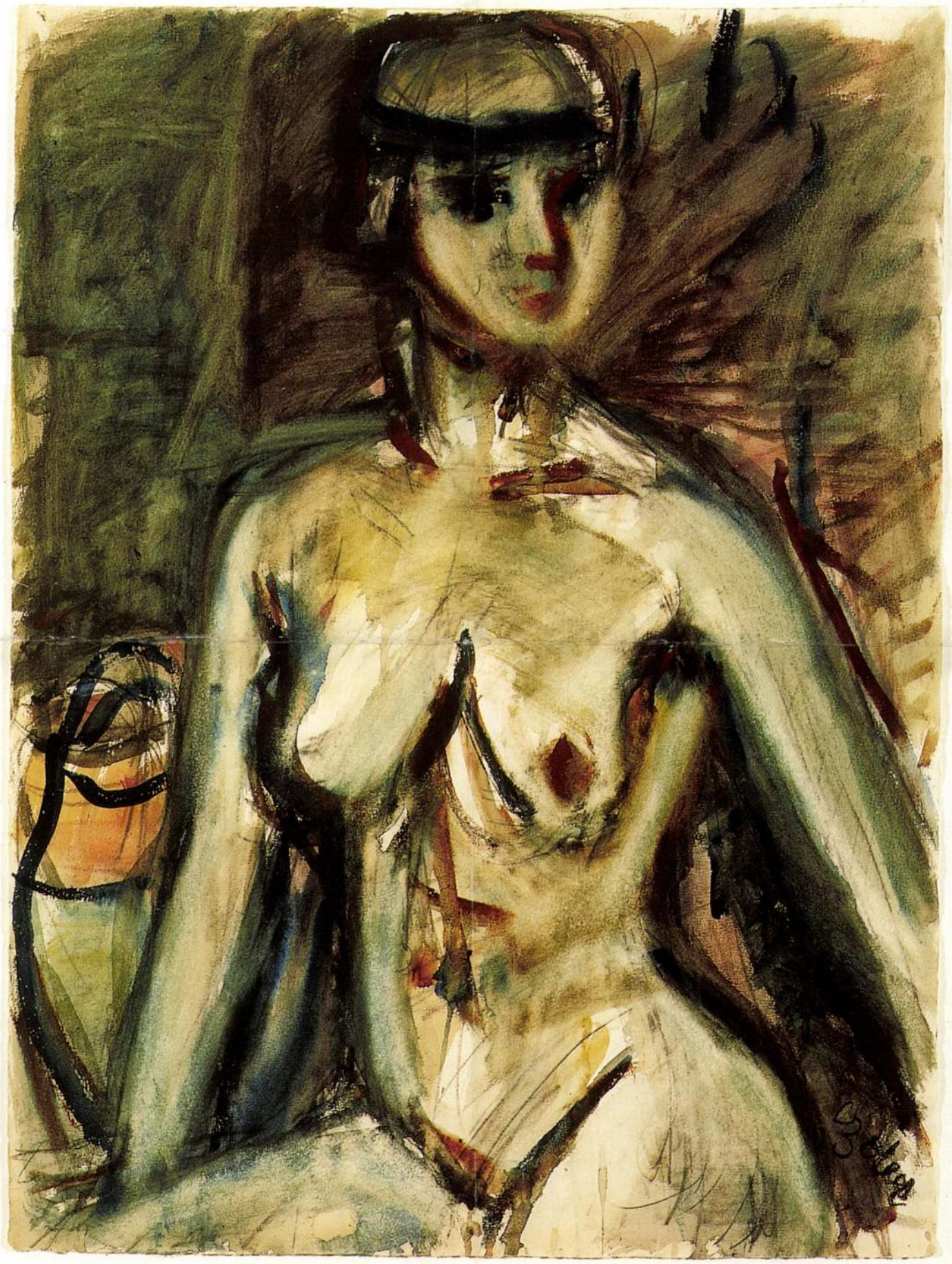

118

ISMERETLEN MŰVÉSZ,
1790 körül

Hadik tábornok portréja

54 x 43 mm
Akvarell, csont
J. n.
Hátoldalon felirat:
Ungarischer Feldmarschal Hadik

ISMERETLEN MŰVÉSZ,
1800 körül

Fiatal nemes képmása

84 x 61 mm
Akvarell, csont
J. n.

119 ▪ ÖT DARAB MINIATŰR

Kikiáltási ár: 150 000 Ft

120 ▪ OLASZ FESTŐ,
18. század

A Szobrászat allegóriája

85,5 x 130 cm
Olaj, vászon
J. n.
Restaurált

Kikiáltási ár: 750 000 Ft

F. RENAUD JELZÉSSEL

Férfiportré, 1813

68 x 68 mm
Akvarell, csont
Jelezve jobbra lent:
Renaud F. juin 1813

ISMERETLEN MŰVÉSZ,
1825 körül

Nemesi portré

74 x 56 mm
Akvarell, csont
J. n.

A. PETER JELZÉSSEL,
20. század

Széchenyi István képmása

110 x 85 mm
Akvarell, csont
Jelezve jobbra lent: A Peter

CZÓBEL BÉLA

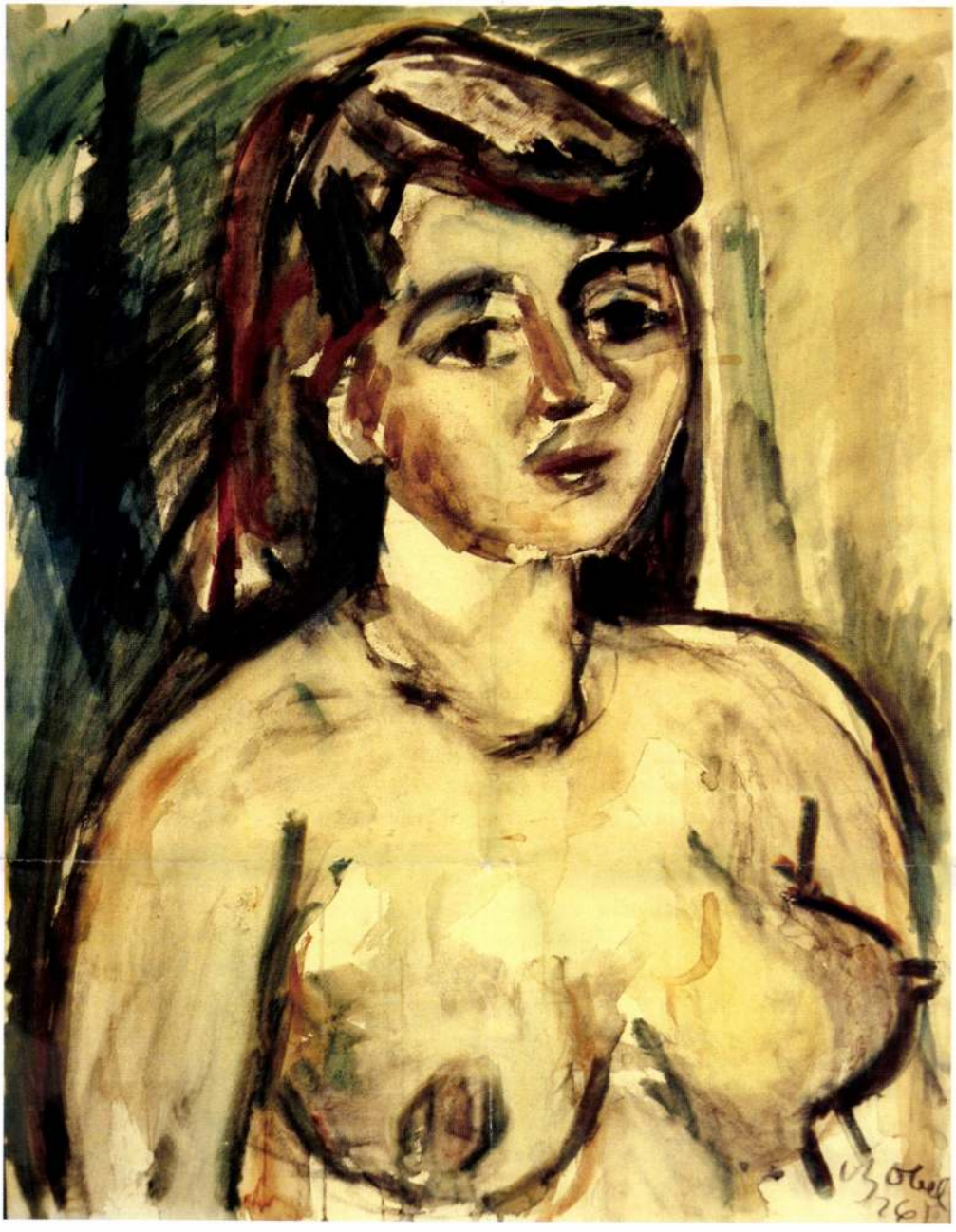

CZÓBEL *Béla* /BUDAPEST, 1883 – BUDAPEST, 1976/

NŐI FÉLAKT

■ AKVARELL-PAPÍR, 63,5 X 49,2 CM

JELEZVE JOBBRA LENT ■ CZÓBEL 26

KIÁLLÍTVA ■ CZÓBEL BÉLA KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA.
BUDAPEST, MŰCSARNOK, 1971. ÁPRILIS 3–ÁPRILIS 25. KAT. SZ.: G 10., *NŐI FÉLAKT.*

MŰVÉSZ ÉS MECÉNÁS. KIÁLLÍTÁS A FRUCHTER-GYŰJTEMÉNY CZÓBEL KÉPEIBŐL
A MŰVÉSZ SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJÁN.
BUDAPEST, MAGYAR NEMZETI GALÉRIA, 1983. SZEPTEMBER-OKTÓBER. KAT. SZ.: 1., *NŐI FÉLAKT.*

REPRODUKÁLVA ■ A KUT KIÁLLÍTÁSÁNAK KÉPES KATALÓGUSA.
BUDAPEST, NEMZETI SZALON, 1929. JANUÁR, KAT. SZ. N., *NŐI FEJ.*

PROVENIENCIA ■ EGYKOR FRUCHTER LAJOS GYŰJTEMÉNYÉBEN.

BERNÁTH *Aurél* /MARCALI, 1895 – BUDAPEST, 1982/
BUDAPESTI LÁTKÉP, *1968*
■ OLAJ-VÁSZON, 73 X 100,5 CM
JELEZVE JOBBRA LENT MONOGRAMMAL ■ BA

KIÁLLÍTVA ■ XI. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS.
BUDAPEST, MŰCSARNOK, 1968. ÁPRILIS–MÁJUS
KAT. SZ. N., *BUDAPESTI LÁTKÉP.*

REPRODUKÁLVA ■ MŰVÉSZET, 1968. MÁJUS, 5. OLDAL. *BUDAPESTI LÁTKÉP.*

„Messziről kell a földet néznünk, s a rajta folyó bolygást. És ha már elérkeztünk a teljes érzelemmentesség állapotába, [...] és egyedül csak a jelenségek maradnak, a születés és halál közti elővillanások, alakteremtések és alakzatmúlások. A föld felszíne ilyképp mintha zsongana ettől a világűróra szerint pillanatnyi metamorfózisoktól." Ezek a sorok Bernáth Aurél Monológ a halálról című gyönyörű írásában olvashatóak, melyet 1967-ben vetett papírra.

Bernáth pesti lakásának s egyben műtermének ablakából gyakran örökítette meg az elétáruló látványt, Budapest egyik jellegzetes látképét, mely magába foglalja a Dunát és az átellenben feltűnő budai hegyeket. Itt bemutatott festménye, első pillantásra ugyancsak e budapesti látképek sorozatába tartozik, műfajilag azonban a veduta és a csendélet határvonalán álló, érdekes problémákat felvető alkotás. A kompozíción mozdulatlan és állandó mozgást idéző síkok váltakoznak alulról felfelé. A belső ablakpárkányra helyezett tárgyak engedelmes mozdulatlanságát a széles víztömeg sodra és egy hajó lassú, de kérlelhetetlen mozgása váltja fel, éppúgy ellenpontozva egymást, mint fentebb a távolban feltűnő part és a fölötte tornyosuló felhők. A számtalanszor megfestett túlpart épületei és a hegyek vonulata ugyanúgy a viszonylagos állandóság érzetét kelthették Bernáthban mint az őt körülvevő tárgyak, melyek készségesen vetik alá magukat az őket mozgató és rendező akaratnak. A fények és árnyékok folytonos váltakozása, az ember által létrehozott dolgok múlandósága, de még a természeti képződmények szakadatlan alakulása is viszonylagossá teszik a biztonságnak ezt a fajta érzetét. „Panta rei", vagyis minden folyik, a világon minden örökös mozgásban van, mondta Hérakleitosz, az ókori görög filozófus, és Bernáth mintha e tétel bizonyítását adná itt bemutatott festményén. Művének minden eleme határozott körvonalak nélkül jelenik meg. Az elkülönülő formákat, tárgyakat jelző színfoltoknak mozgási terük van, tovaterjedve, egymásbamosódva keresik helyüket a képsíkon. Ami különlegessé avatja e képet Bernáth életművében az a fellángoló és elcsendesedő meleg színek szokatlanul erős áradása. Jellemző viszont a rendíthetetlen tárgyilagosság, mellyel a varázslatos színvilág és a megkomponáltság rendje egyensúlyba kerül. Valamint az a mellébeszélés nélküli szűkszavúság, mely a pillanatnyi érzelmek kiküszöbölését festészetében is mértékadónak tartó művésznek lehetővé tette a lehető legkevesebbel a legtöbbet elmondani.

Bernáth a *Budapesti látképet* 1968 kora tavaszán festette, majd elkészültét követően a Műcsarnokban rendezett XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon mutatta be két pasztellképének társaságában. A Művészet című folyóirat májusi számában a festmény reprodukcióját is leközölték. A kiállítás festészeti részéről szóló írásában D. Fehér Zsuzsa Bernáth új műveit az életmű addigi összegzéseként méltatta.

RUM ATTILA

Czóbel Béla, festő

Czóbel-kiállítás Genfben

Nagy érdeklődés kíséri a genfi Petit Palais-ban megrendezett gyűjteményes *Czóbel-kiállítást.* Századunk egyik legjelentősebb magyar festője életművének nagy részét külföldön alkotta, festményei közül igen sok külföldiek tulajdonában van. A mostani rendezvény érdekessége, hogy a nagyközönség most először láthatja együtt Czóbel Béla legjelentősebb műveit, amelyek *Oscar Ghez* svájci műgyűjtő tulajdonában vannak.

Párizsi, velencei, genfi, chicagói, tokiói kiállítások után a magyar közönség 1971-ben a Műcsarnokban láthatta az eddigi legteljesebb magyarországi Czóbel-kiállítást. A 92 éves mestert munkásságáért a magyar állam Kossuth-díjjal, az MNK Kiváló Művésze címmel, a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntette ki, és Szentendre város díszpolgárává választotta.

—: Czóbel-kiállítás Genfben 5.

Népszava, Bp. 1975. okt. 29.

Czóbel Béla (1883-1976)

38. Szentendrei táj

O.v. 64x80 cm. J.l.j.: Czóbel (Restaurált)

Kikiáltási ár: 70000 Ft.

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Protestáns egyházi emlékünnepség Debrecenben

A magyarországi református egyház Debrecenben ünnepségen emlékezett meg a gályarabságot szenvedett 26 magyar protestáns lelkész kiszabadulásának 300. évfordulójáról. Az ünnepségen részt vett a hazai protestáns és ortodox egyházak több vezetője és számos európai ország egyházi küldöttsége is. Az Állami Egyházügyi Hivatal képviseletében jelen volt *Straub István* elnökhelyettes.

— **Tizenötödik zárszámadó közgyűlését tartotta** szerdán az érsekvadkerti Magyar—Csehszlovák Barátság Termelőszövetkezet. A közgyűlésen megjelent Gé-

KOLTAY JÓZSEF, a Szocialista Hazáért Érdemrend tulajdonosa, aki 1919 óta volt tagja a pártnak, 82 éves korában elhunyt. Temetése február 16-án, hétfőn 15 órakor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben. — *Az MSZMP VI. kerületi Bizottsága.*

— **Balogh Sándor**, a Budapesti Közlekedési Vállalat volt forgalmi dolgozója, a szakszervezeti mozgalomnak 1929-től tagja, 85 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása február 18-án 10 órakor lesz a Rákoskeresztúri köztemetőben.

— **Az imperialista intervenció ellen küzdő** Angolai Népi Köztársasággal állásfoglalásban fejezte ki szolidaritását a Termelőszö-

Utolsó útjára kísérték Czóbel Bélát

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai, pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára *Czóbel Bélát*, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művészt, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét. A kegyelet koszorúival övezett koporsójánál megrendülve búcsúztak tőle politikai, művészeti életünk ismert vezetői, s a képzőművész-társadalom kiváló személyiségei.

A Kulturális Minisztérium, a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Népköztársaság Művészeti Alapjának nevében *Kiss István* Kossuth-díjas szobrászművész, a szövetség elnöke mondott búcsúbeszédet:

— Századnyi életében tanúja volt Európa változásainak, országok és elvek, háborúk és forradalmak szemlélője lehetett. Első iskolájának, Nagybányának eszményei, az öröm, a derű, az életszeretet egész életének és művészetének meghatározói maradtak. Párizstól New Yorkig, Budapesttől Hatvanig megbecsült művész volt, különböző koroknak és különböző kultúrájú embereknek egyaránt tudott fontosat, szépet mondani, mert az emberekbe vetett művészi hite mindvégig töretlen maradt.

Szűkebb pátriája, Szentendre elismerését, ragaszkodását, díszpolgárának kijáró tiszteletét *Hanes László*, a városi pártbizottság titkára tolmácsolta. — Szentendre meg-megújuló tehetsége virágzásának volt színhelye, utcái, terei, hangulatai gazdag életet nyertek művészi ecsetje nyomán. Emlékét, alkotásait tisztelettel, kegyelettel őrizzük — mondotta. (MTI)

Czóbel Béla, festő

Mély részvéttel kísérték
utolsó útjára Czób[illegible] Bél[illegible]

— : Mély részvéttel .... 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. febr. 12.

Czóbel Béla, festő

Az elhunyt Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész temetése február 11-én, szerda 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

— Hír — 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. febr. 8

Uzsóbel Béla, festő

L.: Baranyai J.

Rózsa Gy.: Művének ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 29.

Czóbel Béla festő

— CZÓBEL BÉLA Kossuth-díjas festőművész kiállítása vasárnap nyílt meg Balatonbogláron, a mesternek az utóbbi években készült alkotásaiból.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 25.

Czóbel Béla, festő

— CZÓBEL BÉLA Kossuth-díjas festőművész kiállítását május 23-án nyitják meg a Balaton-boglári kápolnatárlatok keretében.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 20.

Czóbel Béla (1883-)

„Tájkép" Olaj tempera 50 x 63

Selesve lent jobbra: Czóbel

Védett. Kiviáltási ár: 8000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Orbán Béla festőművész

a Balatonboglári Képalkotótábor programjába tartozik a művész hagyatéki műveinek kiállítása.

Kovácsi Barna: Balatonboglári Képalkotótábor,
Somogyi Néplap, 1946. júl. 25.

CZÓBEL BÉLA festő, grafikus, Kossuth-díjas, kiváló művész
Budapest, 1883–1976 I.30.

1902-1906 között Iványi Grünwald Béla növendéke Nagybányán, majd Münchenben és a párizsi Julian Akadémián tanult. Itt a Fauves csoporthoz csatlakozik, velük együtt szerepel a Salon d'Automne tárlatain. 1908-ban a MIÉNK, majd a Nyolcak tagja, de továbbra is szerepel a francia művészeti életben. 1914-19 között Hollandiában, 1919-25-ben Berlinben él, majd Párizsban telepedik le. A negyvenes évek óta felváltva hol ott, hol Szentendrén dolgozik. Számos önálló bemutatója volt Párizsban, Amsterdamban, Budapesten, kiállított New-Yorkban (1929) és Chicagóban (1970). Retrospektiv anyagát 1971-ben mutatta be a Műcsarnok, ujabb munkáit 1973-ban az Ernst Muzeum. 1948-ban Kossuth-dijat, 1958-ban érdemes, 1963-ban kiváló művészi cimet kapott. - A tizes-huszas években erősen konturos, a formákat leegyszerüsitő, de szinekben gazdag festés jellemezte képeit. A későbbiekben mindinkább érvényre juttatja az anyag érzékletességét, konturjai lágyabbak lesznek, és szinei süppedő, bizonytalan mélységekben mozognak. A magyar piktura egyik legnagyobb koloristája.

Művészéletrajzok 1975

Csóbel Béla

Balatonboglaron a Vörös és Kék kápolnában május 23-án nyílt meg Csóbel Béla kiállítása.

-----: Kiállitási naptár.
Művészet, 1976. julius- 48.oldal.

Czóbel Béla festőművész

Balatonbogláron, a Kápolna tárlaton tekinthető meg a művész kiállítása.

Reggeli Krónika, III.

1946. VI. 25. Kossuth 4.00 | 11 | Sme.

Czóbel Béla

Szentendrén van a Gorka-kiállítás, Czóbel gyűjtemény-kiállítás.

Falujárás

1976. III. 25. 18.25 N. TV.

Czóbel Béla, festő

L.: Bart Lidia

— : Kiállítás ... 8.

ESTI HIRLAP Br. 1976. júl. 12.

Czóbel Béla

Czóbel Béla festőművészről rendezett kiállítást Genfben a Petit Palais-ban 1975. novemberében

------: Hírek.

Művészet, 1976. január - 42.oldal.

Czóbel Béla

Méltatás

KÖRNER ÉVA: Szentendre - differenciált egység?
MŰVÉSZET, 1976. január - 6.oldal.

Czóbel Béla

Czóbel nak Szentendre, férehuma a legfontosabb, ugyszintén ezt valja Barcsay Jenő is, míg Vajda-Korniss más véleményen van.

Körner Éva: Szentendre - differenciált egység?
MŰVÉSZET, 1976. január - 6.oldal.

Czóbel Béla, festő

1

CZÓBEL BÉLA

1883–1976

Életének 93. évében elhunyt Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett Kossuth-díjas kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője. Hét évtizedes alkotó pályája során felbecsülhetetlen értékű életművel gazdagította képzőművészetünket. Halála kulturális életünk pótolhatatlan vesztesége.

KULTURÁLIS MINISZTÉRIUM
MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA

Czóbel

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 31.

Czóbel Béla, festő

L.: Martyn Ferenc

Rózsa Gy.: A művészet .... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 17.

CZÓBEL BÉLA, festő

A magy.festészet XX.sz.-i történetének fontos időszaka a Nyolcak fellépése 1909-ben.A kompozició jelentőségének visszahoditásáért indúltak harcba,igy szembeszálltak az impresszionistákkal.törekvéseikből őszinte képet mutatna a Nmees Marcell hagyatékba került müvek.-A csoport vezetőjének Kernstok Károlynak és Czóbelnek eleven szinei már az új igazodást mutatjak,a"Fauve"-okra emlékeztet nek. 285.old

SÜMEGI GYÖRGY:Nemes Marcell a műgyüjtő Adalékok a magyar műgyüjtés századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

CZÓBEL BÉLA, festő

Nemes Marcell 1911-ben 80 képet ajándékozott a Kecskeméti Múzeumnak.-E gyüjtemény jegyzéke:
10.-CZÓBEL BÉLA: Tájkép,papirlemez,olaj.-61+69 cm.
Jelezve jobbra lent:Czóbel,905.-Katona József Múzeum,Ltsz: 56.130. 297.old

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a mügyüjtő Adalékok a magyar mügyüjtés szazadeleji történetéhez 275.old

CUMANIA,III.HISTORIA, Bács-Kiskun Megyei Múzeumok Közleményei, Kecskemét, 1975

CZÓBEL BÉLA, festő

A Párizsba járt fiatal festők, köztük Csóbel is, a már hagyományosodó nagybányai stílusnak hátat fordítottak a posztimpresszionista mesterek elveit, festői gyakorlatukat kedték népszerűsíteni és követni. Az jelentette az impresszionista festésmód feladását. 279.old

SÜMEGI GYÖRGY: Nemes Marcell a műgyűjtő. Adalékok a magyar műgyűjtés századeleji történetéhez 275.old

CUMANIA, III. HISTORIA, Bács-Kiskun Megye Múzeumainak Közleményei, Kecskemét, 1975

Csíbel Béla

Méltatás

Tóbiás Áron: Barsay Jenő.
Tükör, 1976. május 8 - 16 oldal

Czóbel Béla

„Ülő nő"
(repro)

Tóbiás Áron: Somogyi József a megújult.
Tükör, 1976. apr. 6 – 16 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla a megújulni tudó
nagy festő-, élete utolsó pillana-
táig az állvány előtt állt és fes-
tett szeretendőre.

Tóbiás Áron: Somogyi József a megújult . . .
Tükör, 1976. április 6. – 16 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla élete felét Párizsba töltötte, mindamnak ellenére magyar művész maradt.

Tóliás Áron: Somogyi József a megújult.. Tulipán, 1976. ápr. 6 – 16 oldal.

Czóbel Béla

A tavaly 91 éves korában elhunyt
művész eddig még soha ki nem
állított nagyatéki anyagának és a
magángyűjtők tulajdonában levő
anyagot mutatták be Bogláron.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglárón.
Nők Lapja, 1976. jún. 5 - 14 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla kiállítása a Balaton-
bogláron május 23-án a Bog-
lári képcsarnokban megnyílt.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonbogláron
Nők Lapja, 1976. jún. 5 – 14 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla Budapesten született.
A századfordulón Nagybányán
Ferenczy Károly és Grünwald Béla tanítványa
volt. Majd Münchenben folytatta
tanulmányait.

Bretyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonbogláron
Nők Lapja, 1976. jún. 5 - 14 oldal.

Czóbel Béla

A művész 1904-ben már a Julian Akadémia növendéke Párizsban. Barátságot kötött Picassoval és a „Fauves" ok fiatal tagjaival.

Bretyainszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglaron
Nők Lapja, 1976. jun. 5. — 14 oldal.

Czóbel Béla

Az első időszakban festett munkái-
nál mutatható ki a száradelő a-
vantgarde művészether való kap-
csolódása.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglárom.
Nők Lapja, 1976. jun. 5-14 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel mindentalaban visszatérő témái i párizsi, berlini, holbandiai, majd szentendrei műtermének részletei.

Brestyánszky Ilona: Czóbel Ú Alkotás Balaton boglárc Vök Lapja, 1976. jan. 5-14 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla hedvenc tárgyai: egy téaskanna, csésze, parasztí korsók virágokkal, csékos szőttesek és sok ismerősének portréja.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglárom
Nők Lapja, 1976. junius 5 – 14. oldal.

Czóbel Béla

Minden képét biztos, erős konturokkal kiemelt szerkezet jellemzi. Szinei tisztják, felfokozottak. Műveiben mindig az élet kiegyegérőlszól.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglárra
Vak Lapja, 1976. június 5 – 14. oldal.

Czóbel Béla

Czóbel alkotásai 1905-től a legnagyobb művészeti központokban Párizsban, Berlinben, New-Yorkban, Amszterdamban stb. azaltak sikert.

Brestyánszky Ilona: Czóbel lüallétés Balatonboglárom. ~~[illegible]~~ Nők Lapja, 1976. jún. 5 - 14 oldal.

Czóbel Béla

Czóbel Béla a felszabadulás után az elsők között kapott Kossuth díjat. Érdemes és kiváló Művész kitüntetésben részesült.

Brestyánszky Ilona: Czóbel kiállítás Balatonboglárom ~~[illegible]~~ Nők Lapja, 1976. jun. 5 – 14 oldal.

Czóbel Béla

A művészt kilencvenedik szüle-
tésenapja alkalmából a Magyar
Népköztársaság Lászlórendjével
tüntették ki.

Brestyánszky Ilona: Czóbel-kiállítás Balaton-hoglárom,
Nők Lapja, 1976. jún. 5 - 14 oldal.

Czóbel Béla

Még a művész életében nyílt meg műveinek javát tartalmazó szentendrei múzeuma. Csaknem 40 éve tért vissza szentendrére a művész.

Brestyánszky Ilona: Czóbel - kiállítás Balaton vogláron, " "k Lapja, 1976. jun. 3 - 14 oldal.

Czóbel Béla

Mimi sarga rózsával"

„Kilátás Kelenhegyi műtermemből".

„Györgyike"

Brestyánszky Ilona: Czóbel-kiállítás Balatonbogláron.

Nők Lapja, 1976. jun. 5 - 14. oldal.

Czóbel Béla

Méltatás

Renessei András: Szentendrei művészet
Tükör, 1976. jun 22 - 38. oldal.

Csóbel Béla, festő

L.: Bart Lídia

– Új kiállítások – – –

7.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 13.

Czóbel Béla, „Jest"

Megemlítve.

[Mozgó Világ 1976. 1. n.

15-35. l.]

Csalog Zsolt: Szökerek

31-74. lap

Látóhatár, Bp. 1976. május

Czóbel Béla, festő

Francois Buchet Czóbel Béláról írt cikke megjelent az Idegen Nyelvű Könyvszemlében.

(bel): Az ország mérlegre 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 22.

Czóbel Béla, Jerlő

L.: Csontvány

(-k): Cédrus a ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 3.

Gróbel Béla

neve említve, műve szerepel az 1936-os akvarell-kiállításon

-Uj magyar akvarellek-

Bálint György: a Toronyőr visszapillant I.630.old.
Bp.Magvető 1976.

Czobel Béla

42. „Női Lépmás"

Gémrajz, 38 x 26 cm. J. l. j.: Czobel Hatvan 36.

Kiáltási ár: 4000 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Czobel Béla

„Virágok vázában"

Vízfestmény 38x28 J. l. j. Czóbel

Ziziáltási ár: 2500 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Gobel Béla

„Ülő nő"

o.v. 90 x 56 cm. l.f.j. Gobel 52.

Vételi ár: 17000 Ft

BÁV 39. Képaukció katalógus Bp. 1976 május

Czobel Béla

39. „Berlini utca"

o.v. 84x71 cm. telesve lent jobbra: Czobel

Kiliáltási ár: 20000 ft Védett.

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Czóbel Béla, festőművész

A Képzőművészeti Alap Kiadója jelentette meg Vámos László „Emberközelben" c. fotóalkumát. Portréfotót készített Czóbel Béláról, Ferenczy Béniről, Kassák Lajosról.

Láttuk, hallottuk – a kiállítóterméhben.

1976. V. 30. Petőfi, 11. 28 VGné

Czóbel

Szentenrén dolgozott

Uj Irás 1976/1o/123

Szantó Piroska

Czóbel Béla 8

Czóbel – ahogyan ez a kiállítás is mutatja – utolsó éveiben az addigihoz hasonló lendülettel és színvonalon dolgozott. Olyan erővel, amilyen erősként Varga Imre terrakotta szobrán – mely kitűnő ötletként került a kiállításra – látjuk. Nem feladat most bővebben beszélni a szoborról, mely a lélek és a látvány felé egyaránt nyitott, rendkívül érzékeny, feszültségekkel telt egyéniséget mutatja meg – a szobor bronz, a szentendrei Czóbel-múzeumban álló változatát sokan ismerik. A művészről, művészete teljességéről a legfontosabbat úgyis művei mondják el.

Alföld 1976/1o/95

példaként három mű. *Gordon Zsuzsa portréja* visszafogottabb színvilágú, a blúz és a sapka kék színére a háttér lilája felel – mégis él, mozog a kép egész felülete. *Dévényi Iván* 1964-ben készült *arcképén* nemcsak a figyelő szemek, a fejtartás, az erőteljesen kiemelt szemöldök adja az egyéniséget, hanem a kissé sötét tónusú barna, sárga, szürke színegyüttes is. Végül 1975-ös kisméretű *Önarcképét* említjük. A kék ruha és a kékes haj mögött matt zöld háttér. A fejen néhány sötétebb folt, grafikus ecsetvonás érzékeltet tömeget, arcvonásokat. Az egészen visszafogott színvilág befelé néző szemeket, önvizsgáló tűnődést hangsúlyoz.
Czóbel Béla számára azonban az arc, az emberi test – ismételjük – elsősorban élő felület, a szépség legfontosabb hordozója, ahogyan erről a *Fekvő akt*, az *Akt piros kendővel* beszél. Azt is jelenti, hogyan lesz a test és környezet vibráló felületéből önálló, teljes képi világ, de mélyebben, a festő szellemisége felől közelítve mást, többet is jelent. Azt a nagy-nagy derűs nyugalmat, mellyel az elme az élőt és az élettelent egy nagyobb, értelemmel, összetartó, mozgató erővel rendelkező egység azonos értékű részeként veszi tudomásul. Ez a teljesség számára a térből és időből kiragadott, a festményen végleges formában, színvilágban rögzödő élményen keresztül jelenik meg. Erről a derűs nyugalomról beszélnek csendéletei is. Az 1966-os *Csendélet naranccsal* erőteljes szerkezetével, lila, kék, zöldessárga színvilágával; a teret bizonyos mértékig a perspektívával is érzékeltető *Csendélet sárga gyümölccsel és virággal* uralkodó zöld és sötétvörös színeivel. Emlékezetes a teret az asztal szélével mélyítő, szép vörössel ragyogó *Virágcsendélet* és az idén készült, pillekönnyű szirmú *Rózsaszín ciklámen.*

A bemutatón mintegy harminc olajfestményt és nyolc grafikát láthatunk. Tematikáját – mely dekoratív törekvései miatt másodlagos kérdés – arcképek, aktok, csendéletek, interieurök, tájképek adják – elsősorban arcképek. A legkorábbi portré, mely a kiállításon szerepel, az 1948-as, erős lila és kék színekre épülő *Félvér nő*, a legkésőbbiek tavaly és idén készültek *(Kékkabátos Carola, Bereczkyné portréja)*. Szinte mindegyik mű három-négy tiszta színre épül: a *Klári mintás, sárga ruhában* súlyosabb vörösbarna háttér előtt sárgára, vörösre, zöldre, a *Klári pirasban* barnára, zöldre, pirosra, melyből kiragyog a nyaklánc sárgája. A *Klári fehér túlbevalóval* című képen a zöld, piros és fehér hatását erősíti fel, hogy mindegyik színfoltra egy másik ugyanolyan színű felület felel. A színek tisztaságához hasonlóan egyszerű az alakok elhelyezése is – mégis parányi változtatások eredményeként mindegyik különböző, és mindnek sajátos jelentése van. Különösen a karok, a kezek helyzete fontos: az elhelyezésnek kompozíciós szerepén túl érzelmi, lélekábrázoló funkciója van. Hogy a portrék sorából nem hiányzik az egyéniséget megjelenítő erő, arra szolgáljon

Ez a stílus, melyet a debreceni kiállítás is reprezentál – hogy hogyan, arról részletesebben a képek bemutatásakor lesz szó – alapvetően a színek intenzitására épül. Vibrálnak, égnek a tiszta színek, fölerősítik, kiegészítik egymás hatását. Nem a természetben érzékelt színvilágot adja vissza, mint az impresszionizmus, hanem új harmóniát teremt – kinéz a kertbe, de más amit lát, és más, amit lefest, az utóbbi sajátosan czóbeli. A képi tér sem a hagyományos perspektíván, vagy az impresszionizmus által elfogadotton alapul. A fauvizmus szinte eltünteti a teret, a síkszerűen ábrázolt formák egymás mögöttiségét legfeljebb egy-egy sötétebb vörös, barna, kék felület érzékelteti. A testek körvonalai egészen lazák, oldottak, s a test, a tárgyak színeinek vibrálása is elmossa a határokat, különbségeket ember, tárgy és környezet között. Ez a dekoratív, alapvetően a szépet megmutató festői világ azonban – mint majd a kiállítás néhány képe bizonyítja – nem nélkülözi a pszichológiai mélységeket sem. Ahogyan egyik pályatársa mondta, Czóbel festészete az a határ, ameddig a tárgyias festészet elmehet.

Alföld 1976/10/83

Czóbel Béla 3

Lépjünk vissza még nagyobbat az időben, egészen a század elejéig, hogy követhessük – akár a lexikon tömör szócikke, akár Philipp Clarisse 1970-ben megjelent könyve nyomán – azt az utat, mely a kiállításon látható Czóbel-művek megszületéséig vezetett. Egészen korai művei szerint kezdetben a plein-air festészet hatott rá. Amikor kapcsolatba került a francia fauve-okkal, az impresszióként érzékelt színek helyét a tudatosan megkomponált, dekoratív színek foglalták el. 1906-os *Festők a szabadban* című képén síkszerűen festett, kontúros formák beszélnek erről. 1914–19-es hollandiai tartózkodása alatt az összefogott, a dekoratív kompozíció érdekében torzított formák születnek *(Labdát tartó fiú)*, majd amikor a német fauve-okkal megismerkedik, forma és színvilága dinamikusabb lesz, a húszas években annyira, hogy kialakul sajátos, lényegében azután nem változó – csak időszakonként, művenként módosuló – stílusa.

Alföld 1976/10/83

Szabó Ernő:Kertre néző müteremablak

Czóbel Béla 2

Ez jut eszembe a debreceni Czóbel-kiállításon, amelyet még ő is tervezgetett. De nemcsak itt idéződik fel így, hanem a szentendrei Czóbel-múzeumban vagy bárhol, ahol egy-egy képét megpillantom. Ha végigjárhatnánk hosszú élete sok állomását, a képzet bizonyára módosulna, de nem változna meg. A Kossuth utcai kiállítóteremben – és korábban Balatonbogláron – bemutatott képei újból arról győznek meg, hogy halálával egyik legnagyobb festőnk távozott el, akire nem azért fogunk emlékezni, mert díjai, kitüntetései hivatalosan a legnagyobbak közé emelték, hanem mert üzenni valója volt számunkra az ember, a tárgyak, a táj szépségéről.
A kiállítás rendezői elsősorban Czóbel hagyatékából (és magángyűjteményekből) válogatták a képeket, melyek a legutóbbi évek terméséből valók – de néhány mű a hatvanas években, s egy a negyvenes évek végén született.

Alföld 1976/1o/83

Szabó Ernő:Kertre néző müteremablak

Kertre néző műteremablak

Azt a Czóbel Bélát, aki – míg néhány hónappal ezelőtt végleg el nem távozott közülünk – műtermében dolgozott, úgy tudom elképzelni, hogy a kertre néző műteremablak mögött ül. Nem azért, hogy kinézve a kertet fesse, hiszen a modell ott ül előtte a műteremben, hanem, hogy időnként kipillantva a bokrokra, a virágokra, megpihenjen, gyönyörködjön az egymással hadakozó színek sokaságában. Azután újra dolgozni kezd, azokkal a kékekkel, sárgákkal, vörösekkel, amelyeket az előbb – talán nem is az előbb, hanem egészen máshol, máskor – összegyűjtött, melyek tulajdonképpen az ő saját kékjei, sárgái, vörösei már, mert úgy állnak össze egységgé a vásznakon, ahogyan ő akarja. És a kész – vagy egy időre abbahagyott – képen végül látjuk a modellt, a műterem, a kert színeit – de elsősorban a művészben élőket, elsősorban Czóbel Bélát látjuk.

Szabó Ernő: Kertre néző müteremablak

Czóbel [ ], festő

L.: Csontváry

– : Újabb postersorozat... 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976 máj. 23.

Czóbel Béla festőművész

A Belgrádban megrendezett-tárlat múlt századunk végén és századunk elején a „Magyar Barbizonban" kialakult festészetet antologikusan mutatja be. – 1906-tól a második nemzedék, az ügyneveztett neoisták újították meg a nagybányai iskolát. Ide tartozik a művész is.

Ács József: A jelenkori magyar művészet kezdete.
Magyar Szó, 1975. nov. 13.

Béla Czóbel

Part of the Béla Czóbel Museum

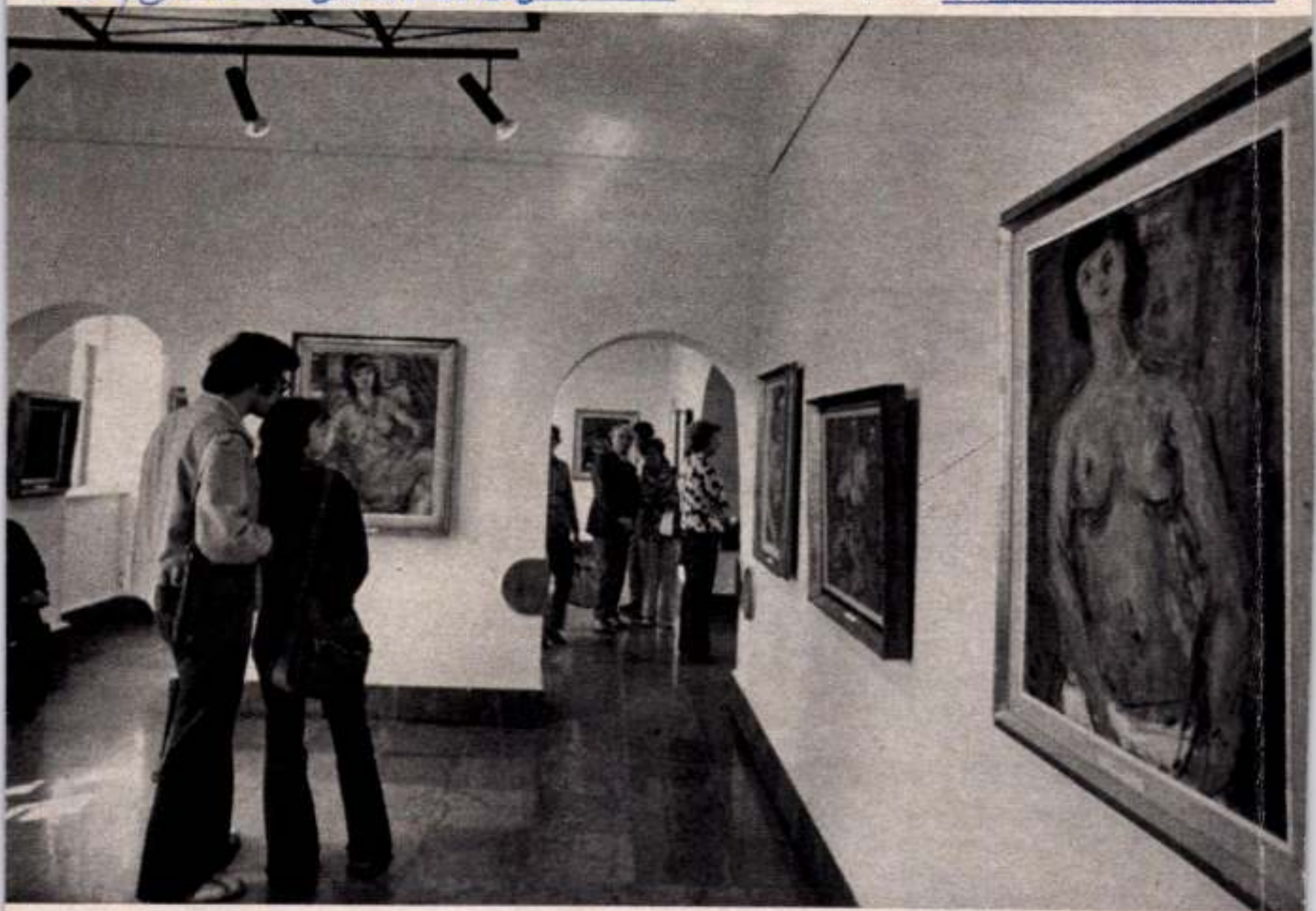

4

Hungarian Review, Budapest, 1975. 12.

Czóbel Béla festőművész

„Magyar Festészet a XX. Században" c. műben a művész műveiből színes, egész oldalas reprodukciók szerepelnek.

Népfront, 1975. Nov.

Szóbel B

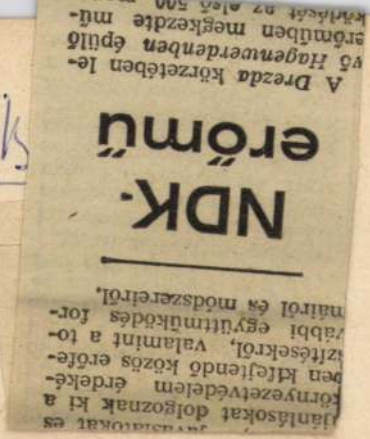

NDK-erőmű

A Drezda körzetében levő Hagenwerdenben épülő erőműben megkezdte működését 92 első 500 ...

...jánlásokat dolgoznak ki a környezetvédelem érdekében kifejtendő közös erőfeszítésekről, valamint a további együttműködés formáiról és módszereiről.

2

— : Negyven kiállítás

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 ápr. 22.

Czóbel Béla festő

□ CZÓBEL BÉLA festményeit mutatja be a balatonboglári Kápolnatárlat május 23-án, vasárnap délelőtt nyíló kiállítása. Megnyitja: Ágoston Ernő, a Balatonboglári Községi Tanács elnöke és Dévényi Iván művészettörténész. Közreműködik: Gordon Zsuzsa színművész és a Gabrieli fúvóskvintett. A tárlat július 18-ig tekinthető meg.

– :□ Czóbel . . . .

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. máj. 18.

CSÓBEL Béla

Frank James: The centenary of Béla Csóbel, the painter. = UHQ Vol. XXV. No. 94 1984 173-176. p. ill

Czóbel Béla, Gestő

L.: Kovács ~~[illegible]~~ Margit

—: Győri Imre látogatása ... 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 27.

Czóbel Béla, festő

L.: Barcsay Jenő

8

—: Hír

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 20.

CZOBEL Béla

1991 1. 41, 44, ~~46~~ 47

2. 50, 51

3. ~~67~~

4. 26

5. 15, 43, 69

9. 5, 37, 38, 45

10. 27, 28, 75

Új Művészet

CZÓBEL Béla

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

11. 22. +ill

CZÓBEL Béla

Papp Tibor: A jó festők megmaradnak : Czóbel Béla nyilatkozata az Irodalmi Ujságnak. = Irodalmi Ujság, 1964. április 1. 3. ill.

Gruinvald Béla
Pór Bertalan

Gröbel Béla

Beinyi 1991 19-20. ill

CZÓBEL Béla

8. 73. Acél Gyöm gyüjt.
10. 12. Patkó Gyüjt.

Új Müvészet 1992

Chores gesetzt, man muß dies
nen, indem die Identitat des
cher gestellt ist." - S. lol: "Man ka
die Erfindung der gotischen
Zeit nahe vor und um das Jah
Sohnes Ludwig's VI." - S. ll
rale zu Würzburg, in vollkom
das J. 1238 angefangen, also
Dom, und lo Jahre wirklich s
welche das erste eigentlich

Demnach ist der Spitzbog
hundert in Deutschland jünge
bei uns aus noch näherer Que
fessor Eitelberger in Wien h

A sérelem jelentésétől számitott 15 napon
teles a dolgozót a kárigény előterjesztésé
sére 30 napon belül, irásban választ kell
A kárigény elfogadásáról, illetőleg vélem
zott előterjesztése alapján - az ig. h. ha
Minden olyan üzemi balesetről, amely legal
okoz 2 példányban üzemi baleseti jegyzőkön
kifizetőhelynek kell megküldeni.
Az üzemi baleseti jegyzőkönyv kitültésének
sz. rendelkezés szabályozza.

A DOLGOZÓK MUNKAVÉDELMI OKTATÁSA ILLETVE

1. Valamennyi nem fizikai munkakörben dol

Munkavédelmi oktatásban való részvételi k
bocsájtott - munkakörükkel összefüggő mun
tananyag elsajátitását igazoló irásbeli n
Az irásbeli nyilatkozatot legalább öt éve
bekövezkezett változtatásoknak megfelelően

CZÓBEL Béla

17, 20, 37, 149, 153, 158, 162, 170
171, 177, 188, 223

Oltványi 1991

Czóbel Béla

lassó

Czóbel Béla portréin a lélek
rejtelmeibe való bebatás a mű-
vész képeiben mindenütt jelen
van.

Kralchwal Mimi: Czóbel.

Vörös Lapja, 1973. szept. 29 - 19 oldal

Czóbel Béla
festô

1934-ben Kállai Ernô „Czóbel" cimü könyvében méltatta a mester portréinak nagyszerüsi-get

Kralochwil Mimi: Czóbel.

Nők Lapja, 1973. szept 29-19 oldal

Czóbel Béla
festő

1973-ban, az Ernst Museumban rendezett kiállításán női portrékat, aktokat mutatott be.

Kratochwill Mimi: Czóbel
Vörös Lapja, 1973. szept. 29 – 19 oldal

Czóbel Béla
festő

Czóbel Béla, 1904-ben Jean Paul Laurens-nál (Párizs) megnyerte az egyik alkalmazpályázatot.

Kratochwill Mimi: Czóbel
Nők Lapja, 1973. szept. 29 - 19 oldal

Czóbel Béla

festő

„Fekvő lányperes fürdőnihab au"
„Zöldtinhós" 1972.
„Einha" 1973.

repro

Kratochvill Mimi: Czóbel
Nők Lapja, 1973. szept. 29 - 19 oldal

Czóbel Béla
festő

„Ülő akt" 1973.
„Fekvő nő" 1973.
„Portré (Dr. V. A.: ne anlépe) 1973

} vegyes

Kratochwill Mimi: Czóbel.
Nők Lapja, 1973. szept. 29 - 19 oldal

CZÓBEL BÉLA
2002. OKT.

85

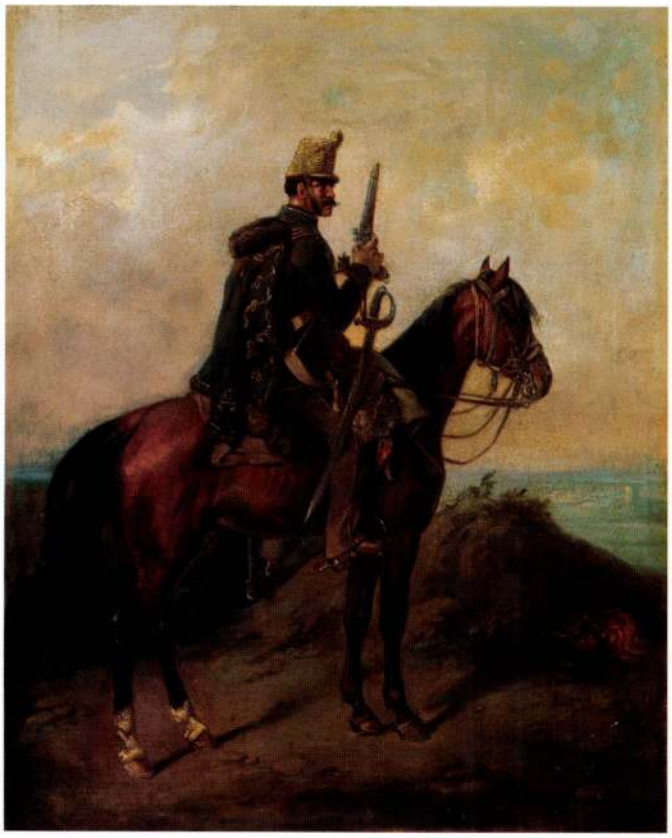

86

85 ▪ DEÁK-ÉBNER LAJOS (1850–1834)

Eső után

77 × 118 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Deák Ébner L

Kikiáltási ár: 700 000 Ft

86 ▪ BÖHM PÁL (1839–1905)

Lovas huszár

61 × 49 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Böhm Pál
Restaurált

Kikiáltási ár: 380 000 Ft

87 ▪ RÉVÉSZ IMRE (1859–1945)

Udvarlók, 1881

92,5 × 70 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Révész Imre 1881

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-grafikus művész (1883-1974).

Az Ady behozta „új idők újdalai" a képzőművészeket is, magukkal sagadták: Nyolc festő: Kernstok K., Berény R., Pór B., Tihanyi L., Czigány D., Czóbel B., Márffy Ö., Orbán D., — 1909-ben „Új Képek" c. kiállítást rendeztek a lyseti Könyves Kálmán Szalonban, majd 1911-ben a „Nyolcak" elnevezéssel a második a Nemzeti Szalonban, 1912-ben még egy harmadikat is. De mivel inkább a tiltakozás hozta öket össze, a csoport pár év mulva felbomlott.

Ádám András: Miért szép?
Élet és Tudomány, 1984. aug. 10.

CZÓBEL Béla festő

SÉTÁNYT NEVEZTEK EL Szentendrén Czóbel Béláról. A városi tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén döntött úgy, hogy a festőművész születésének 100. évfordulója alkalmából a vízisport-telep és a hajóállomás közti háromszáz méter hosszú közterület a Czóbel sétány nevet kapja.

Népszabadság 1983. VII. 27.

CZÓBEL Béla

Balatoni nyár, 1983.

Képszabadság 1983. VI. 7.

CZÓBEL BÉLA festő

CZÓBEL BÉLA születésének 100. évfordulója alkalmából a szentendrei Czóbel-múzeum gyűjteményéből válogatott emlékkiállítás nyílt meg a szófiai Magyar Intézetben. Az egy hónapig megtekinthető kiállításon a festőművész élete utolsó időszakának 35 festménye látható.

Népszabadság 1983. II. 25.

Czóbel Béla Kossuth-díjas festő-grafikusművész

Serge Delaveau francia festőművész Debrecenben állította ki a nyári szolnoki „termést", a Tisza-Tagyva háromszögben festett közel félszáz képet és 25 régebbi francia témájú művét. – A debreceni kiállításról igen elismerően ír a Napló kritikusa. Czóbel képeihez hasonlítja Delaveau, a Francia Művészeti Szalon többszörös aranyérmesének színeit.

T.L.: Beszélgetés Serge Delaveau francia festőművésszel

Szolnok Megyei Néplap, 1984. nov. 13.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő- grafikusművész (1883–1976).
A Nemzeti Galéria kiállításai vidéken:
Művész és mecénás.

Kiállítás a Fruhter-gyűjteményből Czóbel képeiből
Szeged, Móra Ferenc Múzeum (jún. 29 – szept. 23.)

Magyar Nemzeti Galéria, 1984. szeptember.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1883-1976).

Amerigo Tot Fehérvárcsurgón született 1909-ben, Tóth Ymrének. Szept. 27-én lesz 75 éves. Rámába érkezett, onnan vissza Budapestre. – Czóbel Béla Párizs és Szentendre között ingázott.

L.M.: Amerigo Tot köszöntése.
Dolgozók Lapja, 1984. szept. 29.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-grafikusművész. (1883-1976).

A Fehérvárcsurgón 1909-ben született Tóth Imre a világ Amerigo Tot-ja lett, művészetén ereje revén. Szept. 27-én lesz 75 éves. Rómába érkezett, onnan Budapestre. Czóbel Béla Párizs és Szentendre között ingadozott. – Amerigo Tot Róma és Budapest között.

Lossnel Miklós: Amerigo Tot köszöntése.
Vas Népe, 1984. szept. 22.

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1883–1976).
Orbán Dezső festőművész tudós öves, a Nyolcak Társaságának alapító tagja volt, Czóbel-, Márffy-, Kernstok-, Pór-, Bornemisza- és Tihanyival együtt.

Kultúrális Magazin
1984. IX. 2. Kossuth 11.90

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1883-1976).

Varga Imre szobrászművész szobráról beszél, Czóbel Béla pihen egy padon. – Ő egy furcsa helyezet, ő saját magában volt már groteszk. Ahogyan feláldódott a forgócsontja és nem tudott a lábán megállni, ülni is alig tudott, a medenéjét mindig félreforgatta, hogy ülni tudjon, a keresztbetett lábai úgy vesztek el egymásban, hogy az ember nem is tudta elképzelni, hogy hol folytatódik. Ez az öreg Czóbel volt, aki ugyanakkor még a festészetében, gondolkodásában olyan fiatal volt, mint egy 30 éves. Azt csodálta benne, hogy milyen következetes tudott lenni.

Műteremben.

1984. VIII. 19. Televízió 1-műsor, 22.05 (S. Gyné).

mességre amúgy is hajlamos szemeket. Az idős mester ugyan mindig látványt fest, de mindent annyira poétikussá színesítve, amennyire csak a látvány engedi, mindent feloldva a fények és párák laza játékában. Nekünk kell szemünket – vizuális képzeletünket – kissé élénkebbre serkentenünk, hogy kiegészítsük, teljessé tegyük a képet, kibontsuk a színek napfényt, fénytereket sűrítő foltjai mögül, kéznek és temperamentumnak remegését őrző vonalai közül az értelmes jelentést.

S mégis az volt a benyomásom, Czóbel képeinek nincs szükségük tolmácsra (nem úgy, mint néhány fiatalabb művészünknek, akik pedig nem terhelik meg nála erősebben a szemeket). A titok egyszerű: Czóbel képei ismerősek, még annak is, aki először látja szemtől szembe őket. Czóbelnek megvan a saját stílusa, szakembernek első pillantásra felismerhető képi modora, s ez voltaképp évtizedek óta változatlan: ez az ő festői nyelve, esze-, szava-, ecsetjárása, s ezzel mondja el nekünk újra meg újra, hogy szép a világ békéje, a természet színes világa és a női test és arc hamvas bőre s bája. S Czóbel ezzel a nyelvvel és mondandóval évtizedek óta *jelen van* kultúránkban – aki nem látott tőle valóságos vásznat vagy pasztellképet, rajzot, az is látott reprodukciót könyvben vagy magazinban, vagy épp képeslevelezőlapon. Ez a jelenlét teszi ismerőssé, otthonossá számunkra festői világát (épp ezt nélkülözik a fiatalok), ez okozza, hogy elfogadják (ha nem is kedvencüknek) még a konzervatívabb ízlésűek is.

Szerencsés művészsors. De illik is derűs világához, optimizmus élményét adó piktúrájához. Kívánjuk, hogy még soká élvezze s tanítson bennünket tovább is látni, meglátni a szépet.

*

Szerencsés Mácsai István is, akinek kb. negyven képe volt kiállítva a Csók-Galériában, s tán egy-kettőn nem láttam a „megvásárolták" cédulát, azokon is azért nem, mert helyettük „mt" (magántulajdon) vagy „MNG" (Magyar Nemzeti Galéria tulajdona) volt feltüntetve. Pedig nem is voltak olcsók: egy-egy virágcsendélet 8–9 ezerért, a nagy aktok 20–22 ezerért keltek el.

Ez az igazi népszerűség. Itt aztán csakugyan nem kell tolmács a képekhez: minden érthető. Nem fárasztja a szemet. Még azt sem mondanám, hogy olyan, mint egy fénykép – lehet, hogy hűségre azt idézi, de ma már nincsen fényképész, aki ilyen merev, élettelenségig kiegyensúlyozott fotókat komponálna. (A múlt században, amikor percekig kellett ülni a kamera előtt, még volt.) A közönség is azt mondja pedig: élethű a megszólalásig. S épp itt téved.

Mácsai képein minden tiszta, világosan elhatárolható, megkülönböztethető. Félreérthetetlen. Pompásan elrendezett. Vagyis: pont az ellenkezője annak, ami az élet. S ez benne a – legyek finom – megtévesztő. A kegyes szemfényvesztés olyan értelemben is kegyes itt, hogy megszerzi a közönség kegyét. Igen, a művészet a világ káoszának értelmezéséhez, zűrzavarának elrendezéséhez akar elvezetni, de, éppen mert élményként teszi, mert arra késztet, hogy éljük át a rendért vívott küzdelmet, érzékelteti a káoszt és a rendteremtés kínját is. De ha eltagadja ezt belőle, s csak a kész rend kényelmével hiteget: rászedi közönségét.

Kérdés, milyen közönséget. Nem tudom, kik vették meg a képeket, de abban biztos vagyok, hogy nem kétkezi munkások. Ennek a talmi művészetnek, ennek az illúziókeltésnek az anyagi sikere arról vall, hogy a művészet tehetősebb közönségének az ízlésével (is) baj van. S ez legalább olyan nagy baj, mint az, hogy a munkások vagy parasztok többségének egyáltalán nincs

a lakásában kép. Még Mácsai naptára sem, hisz az is drága; egyébként a legsikerültebb (mert legkevésbé szemfényvesztő) műfaja a naptárhoz készült virágcsendélet-sorozat.

Bármennyire becsülöm Mácsai műgondját, festői kultúráját, irigylem rajztudását (igen, irigylem – hisz mondtam, hogy én is csak egy vagyok a közönségből), és tisztelném is konzervativizmusát, amelyhez a divatok közt is hű marad, ha nem volna ez a konzervativizmus annyira kétes eszmeileg, amennyire jó üzletnek. Nem tud meggyőzni arról, hogy ez a piktúra mondhat valami fontosat nekem, ha a fotó virágkorában a fotó helyett akar megtéveszteni, a látásról leszoktatni.

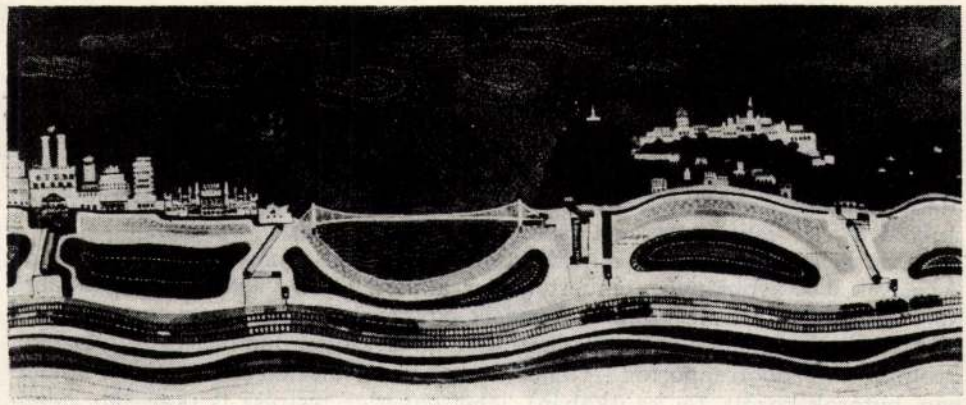

Hogy ellenpéldát is mondjak: teljesen közérthető festői nyelven is lehet korszerűnek lenni, anélkül, hogy a múlt századi fotó vagy éppen a 2–300 éves németalföldi piktúra utánzójává kellene merevedni. A főváros centenáriuma alkalmából rendezett pályázatra beküldött néhány tucat festmény többsége olyan pacnikkal festi a budai tájakat, amilyen a mi festői köznyelvünk jellemzője (úgy szokták emlegetni, hogy posztnagybányai stílus), s ezeket egymástól alig lehet megkülönböztetni. De a plakátok nyers színeivel és mértani szögletességű formáival modernkedők sem különbek. Két jó kép van a Vörösmarty téren a Csontváry-teremben: az egyik díjat is nyert, Berki Violáé, mesehangulatú, játékos, bájos. A másik raffináltan „ál-naiv": Galambos Tamásé – ezen még a Metró Duna alatti alagútja is rajta van, mert vidám keresztmetszetet rajzolt az egyesített Pest-Buda jelképeként. Ez – a gondolatnak legeredetibb és humorral, huncut fintorral megfestett ábrázolatja – nem nyert díjat. A többi díjazott mellé téve, arra kell gondolnom: nemcsak a tehetős vásárlóközönségnek, hanem ennek a díjosztó zsürinek az ízlésével sincs minden rendben. S ez még annál is nagyobb baj.

*

S itt van a kisplasztikai biennálé: a második nemzetközi seregszemléje ennek a szobrászati műfajnak. 142 művész 600-nál több plasztikai műve s nem is csak kicsik. (Az eredeti mérce: 80 cm-nél nagyobb terjedelmű nem lehet a mű, ha kisplasztikának akar számítani, s ezen a kiállításon jelen akar lenni. Már a 80 cm-es sem kicsi!) Sikeres kiállítás, állapítja meg a műkritika: sok jó mű, neves, világszerte ismert művészek is. Díjak. Élénken érdeklődő közönség.

Ez a legjobb, az élénk érdeklődés. S a nagy tárlat legfőbb haszna: szemnyitogató. Itt lehet látni, tanulni, szórakozni is, mindenki találhat kedvére valót. Van hagyományosan megformált kisméretű szobor is, van meghökkentően groteszk fenyegetés és fájdalmas vonaglás, van üres blöff és játékos ugratás is, van sima márványhasáb és muris, mozgatható drótszerkentyű. Kő, agyag, krómacél és műanyag, bronz és fa, textil, papírmasé és plexiüveg: mindenféle anyag megtalálja mesterét (vagy kontárját – mert, valljuk meg, akad gyöngécske is a sok jó között). Témájában is minden itt van: az embertől a csupasz anyagszépségig, a tárgytól az állatig, a semmitől a háború réméig és a magánytól a környezetszennyezésig. Magyarok és japánok, peruiak

és csehek, oroszok és mongolok, svédek és kanadaiak; az öt földrészből csak Afrika hiányzik. Az anyag tengersok, a Műcsarnok összes termeit megtölti. El lehet tévedni, s egyszerre nem is igen lehet végigbámulni az egészet.

A legnehezebb: eligazodni. Nem is arra gondolok, hogy az értéket az üres formai bravúrtól, a jelentős művészi teljesítményt a rutinos semmitmondástól megkülönböztetni – az bizony még szakembernek sem könnyű. De legalább úgy eltájékozódni, hogy rendeződjék bennünk: miféle ma a szobrászat, milyenek a fő jellegzetességei és a fontosabb művészi problémái.

Először is: ma kétféle alkotást tartunk számon a *plasztika* közös nevén. Az egyik a hagyományos, embert (egész alakot, fejet) vagy élőlényt (állatot, madarat stb.) ábrázoló *szobor*. A másik egyszerűen *tárgy*, vagy annak utánzata. Vannak átmeneti jellegű plasztikák is: a szobor manapság – túl a hagyományos szoborcsoporton – lehet szcenírozott, díszletezett is (alak épületben, bútorok között, fej kalitkában), lehet egyetlen testrész is (kar, láb, nemiszerv); utánozhatja a bálvány vagy a maszk műfaját. Az élettelen tárgyakat megjelenítő plasztikák között van felismerhetetlenségig ronccsá gyötört is és van emberi kéz által alig érintett is.

Ha aszerint nézzük a kiállított plasztikákat, hogy ábrázolnak-e valamit, vagy beérik a puszta megformáltság kifejező erejével, akkor az első csoportba sorolhatókat *figuratív* plasztikáknak fogjuk nevezni. Ide tartoznak mindenek előtt a hagyományos szobrok. Ma már alig látni régitípusú természethűségre törekvő szobrokat, mindegyik a stilizálás valamilyen eljárásával él. Vagy a hullámzó, megfékezhetetlenül csavarodó testformák, vagy csupán az egyértelműen kiformált alak felületén meghagyott ujjnyomok szolgálnak a stilizálás eszközéül, olykor a kettő együtt is (Kerényi Jenő szobrain); de az ellenkezője sem ritka: tömbszerűvé, legömbölyítetté vagy épp hasábokká és kockákká van egyszerűsítve minden forma, bár még felismerhetően ábrázol embert vagy állatot.

Voltaképp ábrázolónak kell tartanunk egy különös és századunkban ugyan már régebben művelt, de nálunk csak ritkán látható plasztikát, mégpedig azt, amelyik valamilyen gépezetet (vagy gépalkatrészt) utánoz. Régen elegendőnek tartották a természet képződményeinek, a szobrászatban meg azok közül is csak az eleveneknek a plasztikai megörökítését. Mára úgy körénk burjánzott, reánk telepedett az emberalkotta építmények és tárgyak sokasága, hogy okkal érezzük és joggal nevezzük második természetnek – már meg is kell küzdenünk vele, hiszen olykor azzal fenyeget, hogy fölénk magasodik és uralma alá kényszerít bennünket. Ennek az aggálynak, a gépszörnyetegtől való szorongásnak a kifejeződését is megleljük itt; bár az igazi erejű alkotások ilyen tartalmat inkább csak nagyobb méretekben képesek érvényesíteni, a kisebb plasztikák közt is akad olyan, amely látszólag teljes tárgyilagossággal és anyagában is hűségesen – acélból, üvegből, műanyagokból – utánoz valami furcsa, érthetetlen gépezetet, s csak a zárt, dobozszerű forma sugall valami tárgytalan baljóslatot (Vilt Tibor plasztikái).

Különös, egzotikus jelenségek ezen a kiállításon azok a szobrok vagy plasztikák, amelyek a népművészettől kölcsönöztek ihletet és mintákat, méginkább azok, amelyek távoli földrészek antik vagy ősi primitív kultúráiból merítenek. Kultikus (afrikai eredetüket utánzó) szobrok, bálványok és maszkok a legkülönbözőbb országok szobrászait érdeklik manapság, de a leghitelesebben talán az indiai Janakiram kompozíciónak nevezett és modern plasztikai eljárásokkal (drótok, lemezek, színes kövek illesztésével) készült, de vol-

taképpen a brahmanizmus istenképeinek felfogható, tehát témájukban teljesen tradicionális szobrocskái képviselik az ősi vallásnak és kultúrának a felélesztését.

Ha viszont a nem ábrázoló *(non-figuratív)* plasztikákat vesszük sorra, akkor azokkal kezdhetjük, amelyek még majdnem ábrázolnak, vagyis a jelképekkel. Az ilyen plasztikai jelképek vagy még pontosabban *jelek* rendszerint nagyon erősen stilizált, végtelenül egyszerű sémákra csökkentett ábrázolásokra vezethetők vissza; alig lehet felismerni rajtuk eredetüket, a csiszolt formák vagy éppen rusztikusan faragott fatömbök az idegen szemnek önmaguk plasztikai értékeit kínálják. Csak az eredetükkel ismerős fedezi fel, hogy voltaképp jelek: nemiség vagy termékenység szimbólumai (Hayami kövei, Nishiyama fafaragása Japánból).

A jel-plasztikák közt is, az ép, szabályos vagy csonka, torzított és meghökkentő mértani alakzatok közt is sok az olyan, amelyik felületének megmunkálásával akar hatni. Sokszor a gyönyörűen, technológiailag páratlan gonddal lecsiszolt anyag – kő, krómacél, acrylüveg stb. –, sokszor pedig ennek egy nyers – öntött, fröcskölt felülettel való ellentéte adja a művet magát. Az ilyen plasztikai alkotásra szokták mondani, hogy üres, nem mond semmit. Pedig hát a forma tökélye önmagában is lehet szép s még jelenthet is valamit, ha nem is valami nagy eszmét, de az embernek az anyag feletti uralmát s a munka (megmunkálás) jogos büszkeségét – a természetben (pl. egy parkban) elhelyezve őrizheti szerényen az ember kezenyomát.

S végül a roncsformájú fémalakzatok, az alig formált kőtömbök a „talált tárgy" (a modern művészet műszavával „objet trouvé") benyomását keltik. Ezekre sem mondhatjuk, hogy jelentés nélküliek, bár a roncsok keltette szo-

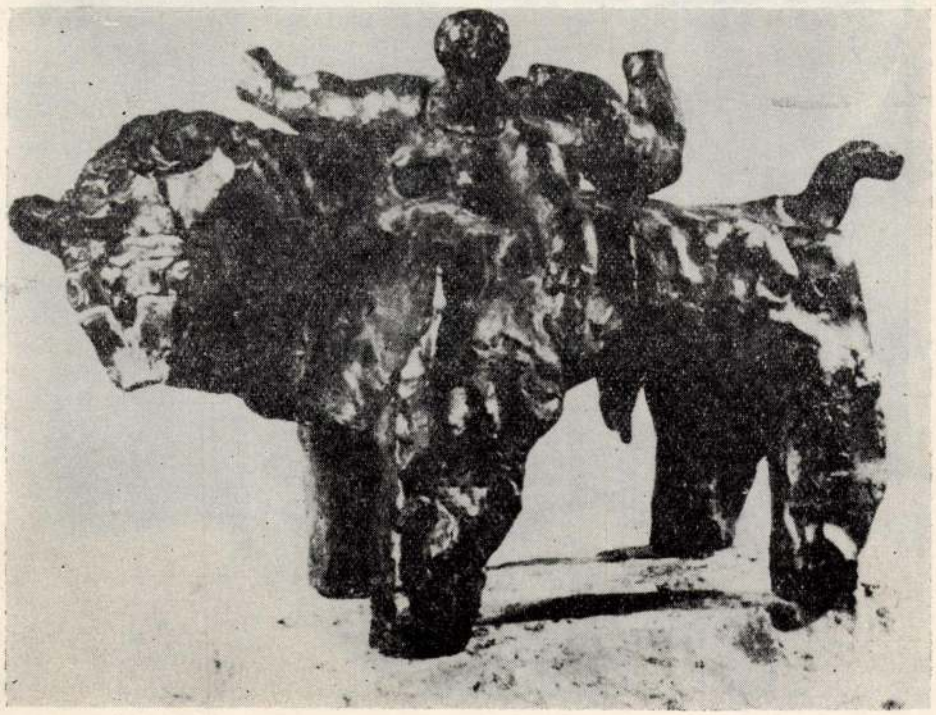

rongás érzelme vagy visszataszító hatása a
lenni, a nyers természeti tárgy pedig bizo
vágy kifejezője.

A non-figuratív plasztikák között még
eredeti megoldásokkal, például egy természetes és egy mesterséges anyag pá
rosításával alkotnak új jelképeket, plasztikai jeleket (a jugoszláviai Kucanski
tárgyai: fatömb kötelekkel). De látni tanulni mindegyiken lehet. S ez a nagy
tárlat fő értéke.

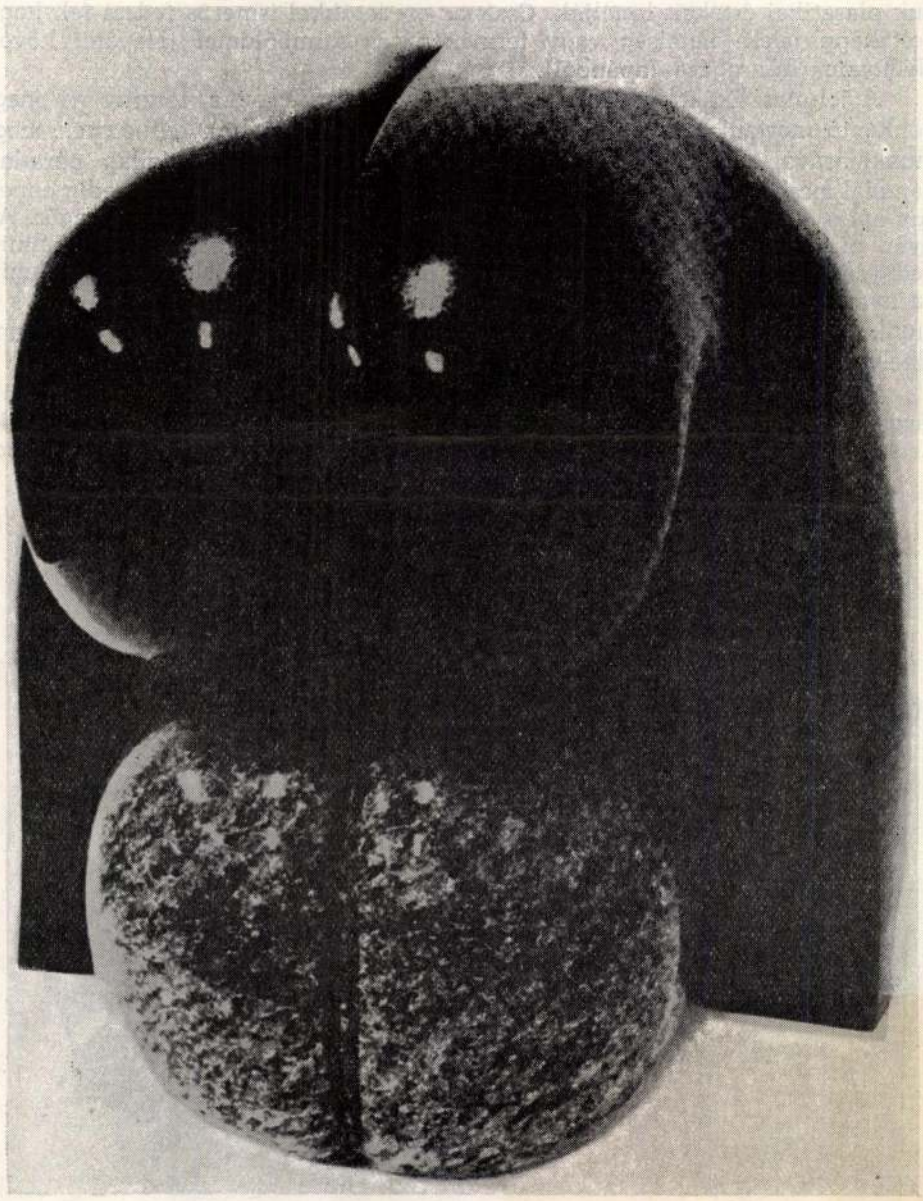

MIKLÓS PÁL

KÉPZŐMŰVÉSZETI KRÓNIKA

A biológiai órának és a csillagászati naptárnak megvan a szerepe a kultúrában is: színházba, koncertre este járunk, tárlatra nappal; a lemezeket téli estéken hallgatjuk, a vaskos regényeket a nyaralásra halasztjuk. De az ősz – ellentétben természeti szerepével – a kulturális életben az újjáéledés: a szezon kezdete a színházban éppúgy, mint a képtárakban, galériákban, múzeumokban. A nyaralásból, külföldi útról munkájához visszatérő fővárosi embert az „embarras de richesse" fogadja, a zavarbaejtő bőség. Sorra mutatják be a galériák művészeink friss termését: Czóbel Bélának, piktúránk nagy öregjének új képeit 90. születésnapja alkalmából, Mácsai Istvánnak, alkotóereje teljében dolgozó népszerű festőnknek abból az alkalomból, hogy sorra került, Antal Irénnek késői elégtételül, néhány fiatal, Károlyi-alapítványban részesült művésznek pedig azért, mert éppen sikerült műveiknek helyet szerezni a Károlyi-palota egyik szobájában. A főváros is születésnapot ünnepel: a centenáriumi pályázatra készült budapesti tájképek a Csontváry-teremben láthatók. S végül itt van a nagy nemzetközi seregszemle, a második kisplasztikai biennálé hatalmas anyagával. S még mindig nincs vége: megkezdődött a múzeumi hónap, amelyben csaknem mindegyik múzeumunk valami különlegesen érdekes vagy jelentős anyaggal igyekszik bizonyítani, hogy nemcsak a tudományos kutatás, hanem a közönség szolgálata is szívügye.

A bőség zavarba ejti a kritikust is, legalább első pillantásra. Gondját még növeli az is, hogy beszámolóját minden valószínűség szerint többségükben olyanok fogják olvasni (vagy átlapozni), akik nem sokat láthattak ezekből a képzőművészeti eseményekből. S ha mégis megkísérli a lehetetlent, nemcsak abban bízik, hogy néhány reprodukció segítségére lesz mondandójának illusztrálásával, hanem abban is, hogy a tűnékeny benyomásokon túli, általánosabb érvényű gondolatok elmondására is jó ürügyek lehetnek a látott műalkotások.

Egy-egy képzőművészeti esemény, új köztéri szobor felavatása, egy művész bemutatkozása vagy időszakos beszámolója, egy nagyobb, országos vagy épp nemzetközi tárlat, sőt a múzeumi bemutató is különféle nézőpontokból közelíthető meg, és különböző művészeti, esztétikai eszmefuttatásokra jogosít fel. Lehet vizsgálni és mérlegelni – ez egyébként a leggyakoribb – a kiállított műveket abból a szempontból, hogy mi újat, értékeset, eredetit hoztak művészetünk belső fejlődésében, különösen pedig alkotójuk eddigi munkásságához viszonyítva; a kritikus ilyenkor a művészetnek a belső törvényeitől megszabott, immanens fejlődését próbálja meg kitapintani, támaszkodva történeti ismereteire és figyelmét a stiláris, formai kérdésekre összpontosítva. Lehet másképpen is közeledni egy kiállításhoz: a szubjektív benyomásokat, a művek által keltett belső rezdüléseket, reflexiókat lefordítani a szavak nyelvére s mintegy elmesélni a festői problémák bennünk keltett visszhangját, mintegy költészetben tolmácsolni a festőiséget – hátha így közelebb lehet hozni a poézisra fogékonyabb közönséghez. De lehet ugyanezt az élményt költői parafrázis helyett erudicióra épített gondolatsor, művelődéstörténeti vagy társadalomkritikai esszé formájában is tolmácsolni – műveltségszomjat feltételezve a közönség-

ről. Mindegyik módszernek van hátulütője – nem számítva most azt az eshetőséget, hogy rosszul csináljuk, s akkor a kritikusi beszámolóból tudálékos fontoskodás vagy érzelgős szájmenés lesz – az első módszer hátulütője az, hogy csak szakmai érdeklődést tud kielégíteni, a másodiknak és a harmadiknak pedig az, hogy eleve szűkebb, műveltség tekintetében kiváltságosakból álló közönségre számít.

Talán lehetséges olyan megoldás is, amely ugyan nem menti fel az olvasót a gondolkodás, szellemi erőfeszítés kötelezettsége alól, s nem is akarja megerősíteni olyan tévhitben, hogy a művészet élvezéséhez nem kellene műveltség, de azért elriasztani sem akarja, sem szakmai részletkérdésekkel, sem pedig líraiságba csomagolt műítészi kinyilatkoztatásokkal. Valami olyan nézőpontot kellene találni, amivel sokaknak az érdeklődését lehet biztosítani, olyan művészeti kérdésekről beszélni, amelyek mindenkit érdekelhetnek – ha egyáltalán fogékony a művészetek iránt –, valami *közös művelődési* alapot. Azzal hitegetem magam, hogy van ilyen, s ráadásul a sokak szerint legkorszerűbb művészetkritikai módszerek tanulságai szolgáltathatják.

A *vizuális kultúra* ügye ma egész kultúránknak, a nemzeti művelődésnek – benne a közművelődésnek, sőt a közoktatásnak is – egyik fontos pontja és sok tennivalót kívánó gondja. Vizuális információink mennyisége igencsak megszaporodott – fotók, filmek, tévéképek, rajzok, ábrák, jelek: mesterséges környezetünk egész szín- és formavilága jócskán gazdagodott, de minőségével még nem lehetünk elégedettek. Sok szakember állítja azt, hogy elsősorban nem az alkotókban és közvetítőkben van a hiba, hanem a közönségben. A közönség nem igényli, vagy nem is fogadja el a színvonalasabb műveket, bonyolultabb vagy éppen túl egyszerű képi jeleket. Való igaz, vizuális információink bőségével azok feldolgozásának alacsony szintje állítható szembe. Márpedig a vizuális kultúrához nemcsak kulturált anyagra van szükség, hanem annak kulturált befogadására, feldolgozására is.

A vizuális kultúrához vezető hagyományos út a művészet tanulságán át vezet. A művészetnek persze megvan a maga voltaképpeni nagy küldetése is: többé, teljesebbé, mert az egész emberiségben szemlélődővé és gondolkodóvá teszi az embert azzal, hogy legfontosabb kérdéseit magával ragadó élményként adja elő. De ahhoz, hogy ezt a küldetését a művészet betölthesse, előfeltétel a művészet nyelvének ismerete. Az összefüggés kölcsönös: a művészet értéséhez vizuális kultúrára van szükség, a vizuális kultúra alapjait a művészet abcjével is el lehet sajátítani.

Ezt választanám hát a képzőművészeti beszámoló közös művelődési alapjának: a vizuális kultúra nézőpontját. Arra fogok kísérletet tenni, hogy ebből a nézőpontból tekintsem át időről időre képzőművészeti életünket, kiállításainkat, azt próbálom megállapítani, mivel s hogyan járulnak hozzá vizuális kultúránkhoz, milyen tanulságokkal szolgálnak a közművelődésnek, s abban nekünk magunknak. Mert – ez is kritikusi ars poeticámhoz tartozik – én is egy vagyok a közönségből (ha a többségnél kissé előnyösebb helyzetben is).

*

Czóbelnak huszonöt festménye volt látható szeptemberben az Ernst Múzeumban. A derűs, színes képeken virágokat, kerteket, portrékat, nőalakokat láthatott az iskolázott szem. Mert Czóbel képein nem mindig könnyű a ragyogó színek foltjait, fények játékait olyan szabályos kontúrokkal elválasztott, egyértelműen minősíthető formákká rendezni, amilyenekhez képkultúránk kényelmesebb ágai (természethű festmény vagy fotó)) szoktatták hozzá a kényel-

Béla Czóbel

SAJTÓFIGYE

ART 1021

BÉLA CZÓBEL, one of the greatest Hungarian painters, is now ninety years old. An exceptional number of artists and writers congratulated him on his birthday, he was awarded a high state distinction, and the Ernst Museum in Budapest held a special exhibition in his honour. But this was not a retrospective exhibition of his paintings. The majority of the thirty works on view were painted in 1973.

*

Czóbel had his first works exhibited just seventy years ago in the Champs de Mars, Paris. He is the kind of artist who seeks passionately for meetings with the public. He has had innumerable exhibitions in his homeland and in the big cities of Western Europe and the United States, and once even in Tokyo. His regular show place has, however, been the Galerie Zak in Paris. Béla Czóbel started his art studies at the Nagybánya art colony in what is now Romania, which was highly significant in Hungarian painting. He continued his studies in Munich and finally at the Academy Julian in Paris. In 1905 he joined *Les Fauves*, where he worked together with Matisse, Dufy, Derain and Braque. He is still in possession of the original note: "Since 1906 when we exhibited together in the Fauves Room of the Salon of Indépendants, you have travelled a road which was not always the easiest. Georges Braque."

Czóbel lived for a long time away from Hungary—in Paris, in Holland, and Berlin. But his home and his own house is in the small Baroque town of Szentendre by the Danube, about 20 miles north of Budapest. His art has come to stand for "Szentendre painting", which in turn has acquired a very definite and significant status in Hungary. He starts always from the spectacle, but it is only after a great many transfers and transpositions that he finally achieves the resulting Czóbel painting. He presents his apparently unassuming of themes of landscape, portrait, nude and still life with dignity and an almost puritanical reserve. He builds his picture out of bright colours, and

Béla Czóbel

soft oily patches with no primary emphasis on construction. All his paintings radiate tranquillity. The essence of Czóbel's unique and hard-to-define magic is that he is at once cheerfully refreshing and weighty. His dark and bright periods alternate almost regularly in his oeuvre.

A survey of Czóbel's lifework shows that apart from the expressive dryness of his early works or the changes in his later lyric period, he still paints to this day in the same manner, in the same style. Most artists in this case would stand in jeopardy of stagnating: what was once a discovery would become mere routine. Czóbel's secret lies in the fact that right through the end, even at the age of ninety, he has been able to keep his creativity at the same high pitch. "Work goes slowly," he confesses, "one does it with such a sense of desperation."

Lajos Kassák (1887—1967), the outstanding poet and painter, and by now an almost classic artist of the international avantgarde, was probably analysing this very quality in Béla Czóbel's creed of ethics in art when he wrote thirty years ago: "It is exceedingly fine if someone is forced throughout a lifetime to show the innermost core of himself: it is a beautiful mission, but almost unbearable slavery."

János Frank

Stamps

To commemorate the five-hu
anniversary of Hungarian book
a set of stamps containing two sp
has been issued by the Hungaria
printers.

The curiosity of t
to the usual practic
issued in different
stamp was produced
and 6,000 cut copies
ted and 6,000 cut e
three forint stamp.

Artistic *barte ma*
postcards, were also

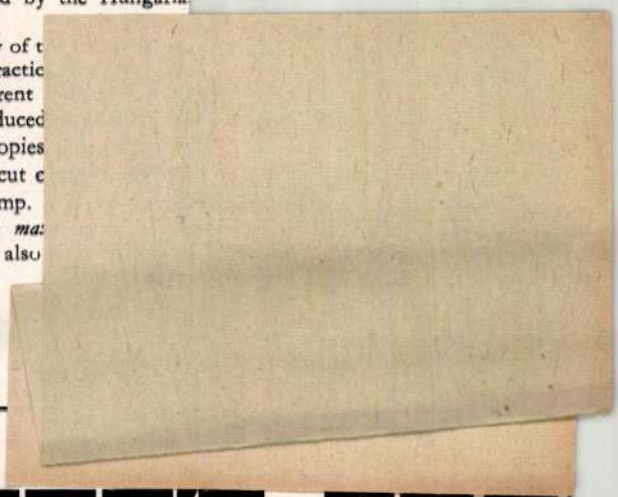

CHEF'S CORI

December is the month of holidays and festive meals. Christmas Eve dinner and Christmas Day lunch in Hungary have strict traditions and the only possible changes are in the way the fish is served and the stuffed cabbage is cooked.

Christmas Eve dinner usually begins with wine soup, which is followed by hot or cold fish. A special festive dish is **Tarragon Fish,** made with sterlet or pike.

Ingredients: 2 medium sized fish, 50 gr (2 oz) butter, juice of 1 lemon, salt. For the sauce: 30 gr (1 oz) butter, tablespoon flour, bunch of tarragon, 1 cup stock, vinegar, salt, pinch of sugar.

Lay the cleaned fish in an oven proof dish, sprinkle with lemon juice, salt, dot with butter, and bake in the oven. Meanwhile make the sauce, soaking the tarragon in mild vinegar. Melt the butter, add flour and stock and spice with the tarragon and vinegar and salt. Bring to the boil. When the fish is baked, pour over the sauce and return to the oven to heat through, but do not brown. Mashed potatoes are the best accompaniment.

The traditional stuffed cabbage for Christmas lunch is made differently in different parts of Hungary. The richest is **Kolozsvár Stuffed Cabbage.**

Ingredients: 500 gr (1 lb) minced pork, 500 gr (1 lb) pork belly, 1 kg (2 lbs) sauerkraut, with 8 whole leaves, 80 gr (3 oz) rice, 1 onion, 50 gr (2 oz) lard, 50 gr (2 oz) smoked bacon, tablespoon flour, 1 cup sour cream, salt, pepper, paprika, 4 pork chops, 200 gr (7 oz) smoked sausage.

Cover the rice with water and cook until the water is absorbed. Mix
season and divide into ei
portion in a cabbage leaf
half the lard, add the bell
pieces, sprinkle with papr
and the stuffed cabbage
and cook until the meat
roux made from the lard,
the sour cream. The sli
placed at the bottom of a
the stuffed cabbage leav
chops placed around the
age should be divided int
so it curls up. This sho
The stuffed cabbage can b
and heated up as this imp

Hazelnut gateau can a

Ingredients: 250 gr (9
250 gr (9 oz) icing sugar,
poons raspberry jam.
300 gr (10 oz) icing suga
a few drops of morello ch

Whisk the whites of
sugar and hazelnuts and
When it has cooled spread
cover with the lemon icin

The icing needs no cook
lemon juice and a little ch
and one or two tablespoon
minutes till it is smooth an
cake and leave to set. Bef
mark the slices so the icin
you cut it.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1971. ÁPR — 2

Czóbel Béla, Kossuth-
Pest M. H.
díjas festőművész

1021

A művelődési központban

Megnyílt Czóbel Béla tárlata

Az Arany János Művelődési Központban az idén 10 képzőművészeti tárlatot tekinthetnek meg a város lakói. Az elsőt, *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművész kiállítását *vasárnap* nyitotta meg *S. Hegedüs László*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, Pest megyei országgyűlési képviselő.

1974. ÁPRILIS 2., KEDD

00 750 éu, 7 908 084 éu, 7 908 106 éu,
12 754 ut, 7 932 638 ut, 7 947 357 ut,
56 630 ut, 7 963 946 ut, 7 973 544 ut,
76 406 hű, 7 978 073 kimitu, 7 986 493 ut,
8 005 212 ut, 8 005 295 hű, 8 009 496 lemj,
17 450 kimitu, 8 020 290 kimitu,
24 111 kimitu, 8 030 013 éu, 8 031 395
8 044 821 kimitu, 8 060 888 laktex,
65 196 éu, 8 066 000 kimitu, 8 069 234
8 079 179 ut, 8 081 362 ut, 8 088 741 ki-
tu, 8 100 034 tv, 8 107 227 kimitu,
13 331 ut, 8 119 454 éu, 8 121 572 ut,
96 082 éu, 8 137 622 kimitu, 8 148 336
8 156 523 hű, 8 181 850 ut, 8 188 713 tv,
93 749 kimitu, 8 207 859 ut, 8 211 013 lak-
, 8 215 637 ut, 8 219 111 ut, 8 235 416 ut,
36 155 laktex, 8 240 635 kimitu,
43 991 kimitu, 8 244 043 kimitu,
55 315 kimitu, 8 275 243 por, 8 276 097
, 8 278 916 kimitu, 8 294 353 lemj,
97 330 kimitu, 8 297 654 kimitu, 8 298 903

MAGYAR HÍRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1976 10
Alföld
Czóbel Béla,

példaként három mű. *Gordon Zsuzsa portréja* visszafogottabb színvilágú, a blúz és a sapka kék színére a háttér lilája felel – mégis él, mozog a kép egész felülete. *Dévényi Iván* 1964-ben készült *arcképén* nemcsak a figyelő szemek, a fejtartás, az erőteljesen kiemelt szemöldök adja az egyéniséget, hanem a kissé sötét tónusú barna, sárga, szürke színegyüttes is. Végül 1975-ös kisméretű *Önarcképét* említjük. A kék ruha és a kékes haj mögött matt zöld háttér. A fejen néhány sötétebb folt, grafikus ecsetvonás érzékeltet tömeget, arcvonásokat. Az egészen visszafogott színvilág befelé néző szemeket, önvizsgáló tűnődést hangsúlyoz.

Czóbel Béla számára azonban az arc, az emberi test – ismételjük – elsősorban élő felület, a szépség legfontosabb hordozója, ahogyan erről a *Fekvő akt*, az *Akt piros kendővel* beszél. Azt is jelenti, hogyan lesz a test és környezet vibráló felületéből önálló, teljes képi világ, de mélyebben, a festő szellemisége felől közelítve mást, többet is jelent. Azt a nagy-nagy derűs nyugalmat, mellyel az elme az élőt és az élettelent egy nagyobb, értelemmel, összetartó, mozgató erővel rendelkező egység azonos értékű részeként veszi tudomásul. Ez a teljesség számára a térből és időből kiragadott, a festményen végleges formában, színvilágban rögződő élményen keresztül jelenik meg. Erről a derűs nyugalomról beszélnek csendéletei is. Az 1966-os *Csendélet naranccsal* erőteljes szerkezetével, lila, kék, zöldessárga színvilágával; a teret bizonyos mértékig a perspektívával is érzékeltető *Csendélet sárga gyümölccsel és virággal* uralkodó zöld és sötétvörös színeivel. Emlékezetes a teret az asztal szélével mélyítő, szép vörössel ragyogó *Virágcsendélet* és az idén készült, pillekönnyű szirmú *Rózsaszín ciklámen.*

Interieurjei, tájképei sorát a *Szentendrei házak* nyitja meg sötét barnáival, zöldjeivel, tompított ragyogású házfalaival, nagy, sima felületeivel – és az *Interieur hintaszékkel* fejezi be. Ez az utolsó mű, amelyen még dolgozhatott. A nagyméretű képen a ragyogó színek már szinte teljes kompozícióvá álltak össze, amikor – ahogyan a katalógus előszavában írja Kratochwill Mimi – abbahagyta a festést.

Czóbel – ahogyan ez a kiállítás is mutatja – utolsó éveiben az addigihoz hasonló lendülettel és színvonalon dolgozott. Olyan erővel, amilyen erősként Varga Imre terrakotta szobrán – mely kitűnő ötletként került a kiállításra – látjuk. Nem feladat most bővebben beszélni a szoborról, mely a lélek és a látvány felé egyaránt nyitott, rendkívül érzékeny, feszültségekkel telt egyéniséget mutatja meg – a szobor bronz, a szentendrei Czóbel-múzeumban álló változatát sokan ismerik. A művészről, művészete teljességéről a legfontosabbat úgyis művei mondják el.

A rendező, *Kratochwill Mimi* – aki a katalógus szép bevezető sorait is írta – igyekezett megküzdeni a Kossuth utcai kiállító terem zeg-zugaival. Ez nehéz dolog, de neki sikerült úgy elhelyeznie a képeket, hogy az időbeliséget is érzékelteti, másrészt néhány fontosabb mű *(Kékkabátos Carola, Interieur hintaszékkel)* a legszembeötlőbb helyre került. Igen szerencsés az állványra tett *Önarckép* s a Varga-szobor elhelyezése is. Mindezek után ünneprontásnak látszik, de igaz: a képek és a rendezés színvonalához méltatlan katalógust őrizhet meg az, aki egyáltalán kedvet érez hozzá. Hét képet reprodukál, fekete-fehérben, egészen rossz minőségben, de ennél is rosszabb, hogy a kiállított művek egyharmadát fel sem sorolja.

A katalógus azonban a kiállítás adta élményt nem kisebbítheti. Megint benézhettünk egy kicsit azon a kertre néző műteremablakon, amelyen át Czóbel Béla nemcsak a növényekre, hanem az emberre, a tájra is látott, és amely mögött az ő sajátos színeiből újra megszületett az élet.

SZABÓ ERNŐ

Híreink

Az idei Debreceni Irodalmi Napok vitatémája a mai magyar dráma lesz. A november 10-től 12-ig tartó programban előadások és hozzászólások hangzanak el legújabb drámáink szemléletéről, konfliktustípusairól, hőseiről.

* * *

A Csokonai Színház évadnyitó előadása Illyés Gyula Fáklyaláng című drámája lesz. A Hungária Kamaraszínház ugyancsak mai magyar szerző darabjával nyit: Kertész Ákos komédiáját, a Névnapot mutatják be a színház művészei.

* * *

Novemberi számunkban válogatást közlünk a mai észt irodalomból. Ugyancsak összeállítás mutatja be testvérlapunk, a rosztovi Don munkatársait.

Főszerkesztő: KOVÁCS KÁLMÁN · Helyettes főszerkesztő: JUHÁSZ BÉLA
Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat – Felelős kiadó: Biri András – A Hajdú-Bihar megyei Tanács lapja – Megjelenik havonként – Szerkesztőség: Debrecen, Vörös Hadsereg útja 26/A. I. em. Telefon: 14-377 – Postafiók száma: 4001 Debrecen 144. – Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza – Kiadóhivatal: Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. – Terjeszti a Magyar Posta – Előfizethető a Posta Központi Hírlapirodánál (1900 Budapest V., József nádor tér 1.) és bármely kézbesítő postahivatalnál – Évi előfizetés 72,– Ft, félévi 36,– Ft, negyedévi 18,– Ft – Átutalás a 215–96 162 sz. MNB-egyszámlára – Befizetéskor minden esetben kérjük feltüntetni az Alföld irodalmi és művelődési folyóirat nevét

Index 25.901
76.3623.66-21 Alföldi Nyomda, Debrecen

1021 Czóbel Béla, festőművész.

Czóbel-kiállítás Balatonbogláron

A boglári kápolna

Mimi sárga rózsával

Kilátás Kelenhegyi műtermemből

REDNER MÁRTA FELVÉTELE ÉS REPRODUKCIÓJA

Györgyike

A tavaly 93 éves korában elhunyt Czóbel Béla eddig meg soha ki nem állított hagyaték anyagának, és magángyűjtők (Dévényi Iván, Várkonyi Zoltán, Gordon Zsuzsa, dr. Várnai Alfonz, dr. Egri János és Kratochwill Mimi) tulajdonában levő festményeinek kiállításával nyitotta meg kapuit május 23-án a balatonboglári tanács és a Műcsarnok rendezésében a Balaton új látványossága, a kiállítási helyiséggé alakított, kékre és pirosra festett két boglári kápolna.

Czóbel Béla a magyar festészet „nagy öregje" volt, különleges tehetségű festő, akiben élete végéig egyforma intenzitással működött a megfoghatatlan teremtőerő. Kiváltságos művész, aki a maga csendes, szemlélődő módján ugyan, de mindig ott volt, ahol a modern művészet úttörői, új vágyak, új akaratok emberei verődtek össze. Törekvéseikből kiemelte azt, amit egyéniségéhez hasonítani tudott, így érlelődött lassan, következetesen művészete; életműve így olvadt bele korunk modern európai festészetének főáramába.

Budapesten született. A századfordulón Nagybányán Iványi Grünwald Bélánál, majd Münchenben tanult. 1904-ben már a Julian Akadémia növendéke Párizsban. A Montmartre piktortanyáin kötött életreszóló barátságot Picassóval, és a „Fauves"-oknak, (Vadaknak) elnevezett művészcsoport fiatal tagjaival, akiknek szemében már a közönséget alighogy meghódított impresszionizmus is vaskalaposnak tűnt. (Az új művészi kifejezésmód megteremtésében e csoportban Matisse-nak volt vezető szerepe.)

közlegénye

Balla Sándor volt a házigazda, régi mezőgazdasági ınkás, a földosztó bizottság elnöke. Engem megpott az a határozott, öntudatos magatartás, ahogy állt, s azt kérdezte: — Na, öregúr, miért jött? lát a föld miatt. Jól van, arról lehet beszélni. De szélni is csak annyit, hogy földet vissza nem p!

— Hogy volt akkor, a kezdet-kezdetén a tanítói etés?

— Utalták a fizetést rendesen, de akkor már nne voltunk az inflációban. És ha reggel nyolc akor egy tucat tojást ért a fizetésünk, akkor tve meg kellett venni, mert tíz órára már csak tot adtak érte.

Fizetni tehát fizettek, de attól éhen halhattunk lna. A második műszakban kellett megteremteni élelemre valót.

Földet vállaltunk művelésre, a feleségem meg rrást is vállalt; nagy nehezen fenn tudtuk mankat tartani. Addig legalábbis nehezen, míg a ld nem adta le a termést. Mert amikor egy év úlva mi is betakarítottunk, helyre jöttünk anyaag. De az inflációnak is vége volt, megindult a rmális élet.

Kezdtek feltámadni az emberekben az igények mcsak a jobb ruhára, de még a kultúrára is. Az állózás lassanként abbamaradt, bejöttek a fiaok az iskolába...

— Az istállóból az iskolába?

— Addig az istállóba jártak össze esténként kázni, szórakozni. Mi aztán kihoztuk a cimbalot az iskolába, a feleségem cimbalmozott, én fulyáztam, ők meg táncoltak.

És a tánc után... kultúra. Az iskolán kívüli népűvelésre — az iskolán belül — a tanya mindig lás talaj, ha valaki tudta csinálni és csinálta. ert a tanyai nép nagyon fogékony, és mi közel rültünk hozzájuk. Megalakult a néptánccsoport. Színdarabot tanultunk. Varrótanfolyam. Én a rerekekkel modelleztem.

Könyvtár még nem volt. Mi adtunk kölcsön a önyveinkből az érdeklődőknek. Később aztán egy több segítség jött felülről is. De az alapozást künk kellett elvégezni.

— Mi a véleményed, Nándi bátyám, a tehetségről?

— Jó a tehetség, de nem elég. Nem a tehetség az nber, az emberség kulcsa. Hamar észrevenni, már iskolában, ki az, akivel sok baj lesz az életben.

— Akkor is, ha tehetséges?

— Akkor is, ha tehetséges. Vagy akkor még inább.

Nem elég útravaló az élethez a tehetség. Maga a udás... az sem elég útravaló.

Volt nekem egy feltétlenül tehetséges gyerekem. De átkozott rossz gyerek volt, ma galeritag lenne... ehértétele volt az iskolának. És csakugyan: korsolyabajnok lett belőle. De egykettőre kikopott az lvonalból, teljesen lezüllött... eltűnt.

Nem baj az, ha nincs a gyerekben különös tehetség. Derék, rendes, munkásember úgy is válhat belőle. Teljes értékű ember! Igenis: *teljes értékű.*

— Jólesik nekem tapasztalt pedagógus szájából allani, hogy a tehetség önmagában nagyon is kevés az emberré váláshoz. Mert a jó bizonyítvány ég korántsem bizonyítéka a tehetségnek, holott nmagában a tehetség is keveset bizonyít. Nem bizonyítéka például az emberségnek, a jellemnek, a sztességnek, vagy annak, hogy ki milyen közösségi nber.

— Látod, az életben ez a legjobb valuta. Ha jó, a bennsőséges, ha tiszta kapcsolatokat létesít az nber azokkal, akikkel együtt él. Elsősorban a rendezett családi élet, emberi viszony a munkatársakal, a társadalmi környezettel.

Ez a legjobb valuta az életben. Ez olyan érték, nely nem romlik meg, nem kopik meg, végigkír, öreg korunkra is érték marad.

Nagy szó ez, mert öreg korra kikopnak az életil a valamikori értékek, sorra kikopnak. Lassan zd körülöttünk meghűlni a világ, és magában már csak az emlék is, azokról, akiket szerettünk, s akik szerettek bennünket... az emlék is melegít.

Az anyagiak?... Hetvenen túl már kevéssel megelégszik az ember. Ha az a kevés megvan, azon túl az anyagiaknak nem tud igazán örülni. Élvezni sem tudja már az, aki napról napra azzal foglalkozik, hogy öreg... és egyre öregebb.

Fiatal korban még sok örömet adhat az anyagi is. De rosszul számít a magának élő, aki az emberi kapcsolatok rovására akar boldogulni. Mert azt gyűjti be, ami értékét veszti majd, s azon az áron, hogy elherdálja az értékálló valutát. Megrontja a viszonyát a szűkebb környezetével, s akkor már a társadalomban sem találja meg a helyét, soha.

— Te az életed milyen szakaszaira emlékszel vissza szívesen?

— Érdekes, hogy a legnehezebbekre.

Még szerencse, hogy az élet nem csupa gyönyörűség. Csalódások várják az embert és sok küszködés. S éppen ezzel edződik... saját tapasztalatból mondhatom: akkor éreztem magam a legerősebbnek, amikor a legnehezebb volt a próbatétel. A háború után, a lebombázott Miskolcon... csudálatos erőt érzett magában az ember.

— Kitűnő közérzettel éheztünk, rongyoskodtunk.

— Kilencszazhuszonkettőben munka nélkül maradtam Genuában, és jelentkeztem a hajóstársaságnál. Adunk munkát, mondták, csak el kell érte utazni. Hová?... Marseille-ba. Rendben van, mondom, ide az útiköltséget, máris megyek... Ohó, azt nem! Ha ott jelentkezik munkára, megkapja az útiköltséget.

Nekivágtam gyalog. Négyszázötven kilométer.

És munkába álltam. És valahogy az önbecsülésem is megnőtt. Ha ezt kibírtam... mindent kibírok.

Az embert az erőpróbák nevelik leghatásosabban. Az önérzetét, az emberi tartását, a jellemét is nevelik.

Ezért tartom én rossz pedagógiának azt, ha a fiatalokat meg akarják kímélni az erőpróbáktól.

Az idősebbekben is, de különösen a fiatalokban, megvan az a lappangó, szorongó érzés: valami nagyot kellene csinálni! Ami még nem volt!... Letérni a kitaposott útról, más nyomra váltani.

Majd megcsendesednek ők is. Még a szertelenségnek is lehet haszna, ha nem társadalomellenes, nem antihumánus.

— Nándi bátyám, ha a hivatásod szemszögéből tekintesz vissza...?

— Az a tizenhat év, amit a tanyán töltöttem... a munkás életnek volt a legszebb része. Pedig azt is mondhatom: ez idő alatt nem történt semmi. Tulajdonképpen semmi nem történt. Az emlékekben egyik nap olyan, mint a másik. Reggel fölkeltünk, bementem az iskolába, eltöltöttem az időt a gyerekekkel. Másnap ugyanígy. Ragadt az egyik hétköznap a másikhoz.

Az emberek hordták a kukoricát a darálóba, szántottak és vetettek. Elmúlt a tél, megjött a tavasz... Teltek az esztendők. S eltelt az élet is.

Mondtam én neked előre: hétköznapi élet.

Semmi nem történt énvelem író tollára kívánkozó sztori, semmi különös dolog.

Egyszer ugyan láttam egy maharadzsát egy olasz kikötőben, de azt is cigányprímásnak néztem, csak utána hallottam, hogy maharadzsa volt. És egyszer Ferenc Józsefet is láttam, a királyt, de őt is csak hátulról.

Eltelt az élet... a köznapok is kitöltik.

Azt hiszem, ma már nyugodtan mondhatom: becsülettel leéltem... Kitüntetés? Ezért nem jár külön kitüntetés. Elismerés se nagyon.

Énrám sokan gondolnak vissza szeretettel. A gyerekeim. Meg a szülők. Ha én kilencven évig élnék, akkor is az az egyszeri „tanítóbácsi" maradok, akinek azt mondják, „sokat köszönhetünk".

Van rá alapom, hogy megelégedéssel nézzek visszza az életemre. „Közlegényi" élet, jól van, de én azért úgy érzem, erre a közlegényi gallérra... ha más nem, a tanyavilág... — föltette a sarzsit.

Orsovai Emil

MÁJUSOK

Az eddigi fizetség: minden.
Szemedből a nap, hamvas
pír ajkaidról, izmaid erői.
Adósságod hatalmas.

Új, s új tavasz beléddöf:
nézd, én újra kezdem! És te?
Csak érzed: rabol idő-vérzés.
Körmeid a fájdalmadba vésted.

És mégis: gazdagabb már
nem lehetnél. Mindened van:
a belélegzett májusok.
Korlátlan hitel a csillagokban.

Pardi Anna

VALSE TRISTE

Már látom, átélem mindazt
mitől valaha féltettetek,
már látom, könnyezek mindazért,
miért — szerintetek — nem érdemes,
már látom, olyan leszek,
mint az áradó árvíz,
s egyetlen, mozdulatlan pont;
mert
boldognak lenni egy boldogtalan világban,
vagy
boldogtalannak lenni
a boldogságra szánt természetben
— mit érhet az — ?

Markó Pál

ARANYSÁR

Móricz Zsigmond emlékére

Hat apró gyermek — egyszobában, —
elgyötörve éltünk.
Emlékszem, anyám rossz cipőt viselt.
Látom ma is napszítta, fakó ruháját,
Apám szegény, úgy húzta a nagykapát,
mint az ínség sovány gebéje. —
Új cipőt akartam venni neked — anyám, —
madzaggal mértéket is vettem.
Rég volt. Azóta messze keveredtem.
„Aranycipőjét" várhatta anyám.
Csak sár van, aranysár azon a tanyán.

Boór András

VIHAR SOMOGYBAN

Hurokba szorult az éjszaka
Nekifeszült a Holdnak

Teknő-ölében villámgolyón
Sörényes lovak doboltak

A szél a völgyön átzihált
Feketén forrt a láva

Eső korom és harag hullt
A teremtő világra

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gábel Béla
FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA
1962 AUG 3

De Sica és Sophia Loren

—BRECHT SZÍNHÁZÁBAN

Alig hihető, hogy ezekben a hetekben múlt hatvan éves. Láttam őt két héttel születésnapja előtt munka közben és úgy tetszett, mintha a filmművészetnek ez a nagy olasz mestere, az olasz neorealizmus egyik megalapítója, a világhírű „charmeur" és az elsőrangú rendező, vagyis Vittorio De Sica még a negyedik X küszöbét se lépte volna át. Négy teljes éjszaka forgatott Brecht híres színházában, a „Berliner Ensemble"-ben, miután az esti előadások véget értek; Jean-Paul Sartre „Az altonai foglyok" című színművét viszi filmre.

Rendszerint éjfél után egykor kezdték forgatni ezt az új olasz–amerikai koprodukciót. Ezeknek az éjszakáknak a nem-hivatalos játéktervében Brecht „Állítsátok meg Arturo Uit!" című darabja szerepelt — részleteket látunk majd belőle a filmen. És ha még színlapot is nyomattak volna, a vezető színészek névsorában ott állna ez is: Sophia Loren m. v.

De Sica angol–német–olasz keveréknyelven, kézzel-lábbal magyarázva adta meg rendezői utasításait. Még a kora hajnali órákban is fel tudott

Fent: az Arturo Uit játszó Ekkehard Schall, lent oldalt: De Sica

Sophia Loren, mint Johanna

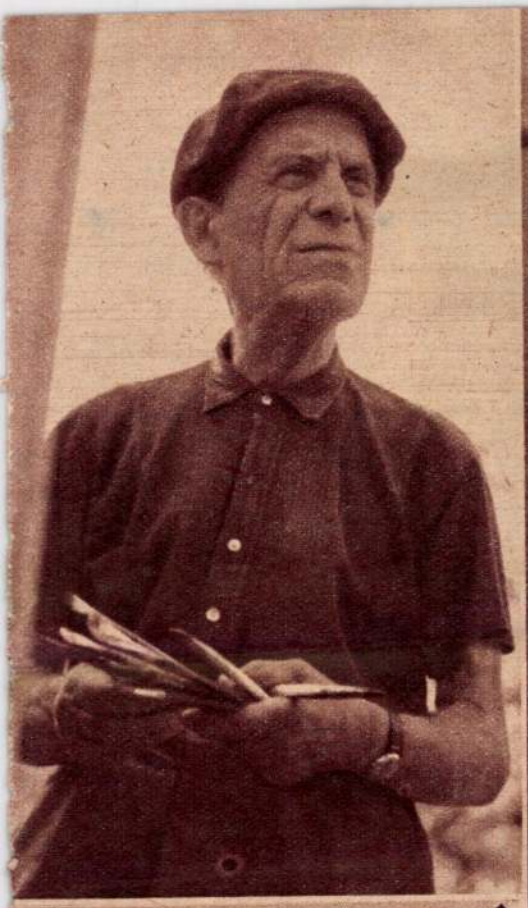

A HETVENKILENC ESZTENDŐS mester a kerti ernyőt, az asztalt s a széket festi. Czóbel Béla a párizsi telek után mindig Szentendrén tölti a nyarat. S természetesen — mint művész, aki ezt a várost választotta — ő is úgy pihen, hogy dolgozik . . .

(Kotnyek felvételei)

EZ A VADÓC KISLÁNY a vízben: Jókai megálmodta nevezetes hősnő, az „Az aranyember" Noémije . . . ahogyan az új filmváltozat női főszereplője, Pécsi Ildikó beszél róla. Egy-két nap, s máris a dunai szigeten forgatnak. A színésznő készül. Mintha a „Senki szigete" fái borulnának a háttérben a víz fölé . . .

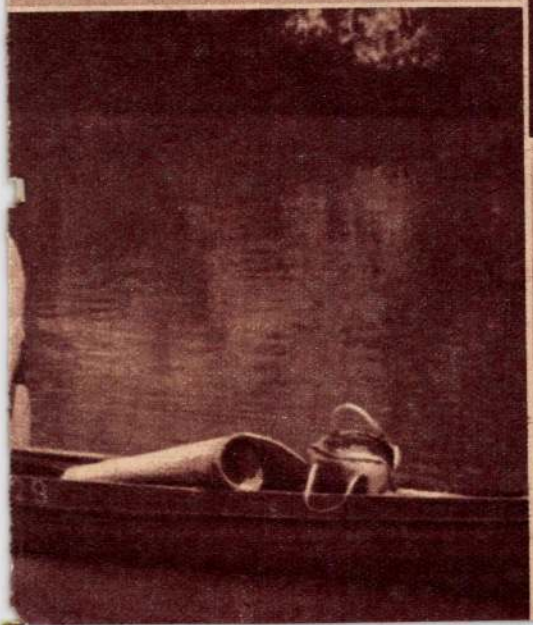

NÉHÁNY NAPJA jött meg Pozsonyból Major Tamás, az Old Vic Színház vendégjátékát látta. Asztalán Molière-kötet, az „Amphytrion"-nál nyitva; mellette jegyzetek. Így pihen, hogy máris az új szezonra készül? „De induljunk le a csónakhoz" — veszi kezébe a műanyag vödröt . . . Máris a vízen a csónak . . . Majorné Beck Judit a kormányt rakja föl, az első pár evező mellől Lucifer néz, ádámkosztümben . . .

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1073 SEP 11
Tükör

Czóbel Béla

1021

Czóbel 90 éves

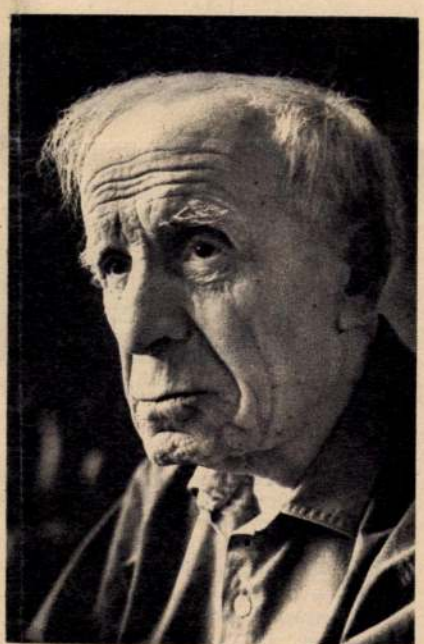

„Ama Nyolcak közül, akik a század elején a magyar festészetet megújították, már csak Czóbel Béla él közöttünk, és dolgozik művészi ereje teljében. Piktúrája annyira friss és eleven, hogy hajlamosak vagyunk megfeledkezni alkotójának művészettörténeti helyéről, arról, hogy XX. századi festészetünknek immár klasszikus alakja."

Majd egy évtizede jelentek meg ezek a sorok lapunkban, a Tükörben, az idős mester gyűjteményes kiállításának megrendezését sürgetve. Czóbel Béla most 90 éves. Első számon tartott képeit hetven évvel ezelőtt festette. 1905-ben, Párizsban a Fauves-okkal: Matisse-szal, Duffy-vel, Braqeu-kal, Derainnel állított ki. Évekig élt és dolgozott Hollandiában, Németországban, Párizsban. Európa nagyvárosain kívül, New Yorkban, Chicagóban és Tokióban állították ki képeit. Munkásságát világszerte ismerik, és nagyra becsülik. Az utolsó másfél évtized meghozta művészetének teljes hazai elismerését, a gyűjteményes kiállítást, s ami mind ennél fontosabb, művészi munkájának további kiteljesedését.

Tavaly még így nyilatkozott lapunk munkatársának: „Terveimről érdeklődik? Banális kérdés! Hát lehetnek még nekem terveim? 89 esztendős vagyok..." „Szezidén két kiállítás is köszönti a 90 éves művészt. Szentendrén grafikáit, az Ernst Múzeumban az utóbbi két évben festett képeit láthatjuk. Munkaereje, szelleme, művészete töretlen, új és újabb élményeket ígér.

A Tükör, megindulása óta, hódol e nagy festő művészi és emberi egyéniségének. Több cikkben ismertettük olvasóinkkal munkásságát, mutattuk be régi és új műveit. Művészettörténeti méltatás helyett, ezúttal hadd köszöntsük a 90 éves mestert, egészséget, munkakedvet kívánva neki. Magunknak pedig azt, hogy még sokszor írhassunk róla; szándékairól, s valóra váltott terveiről, új műveiről.

András

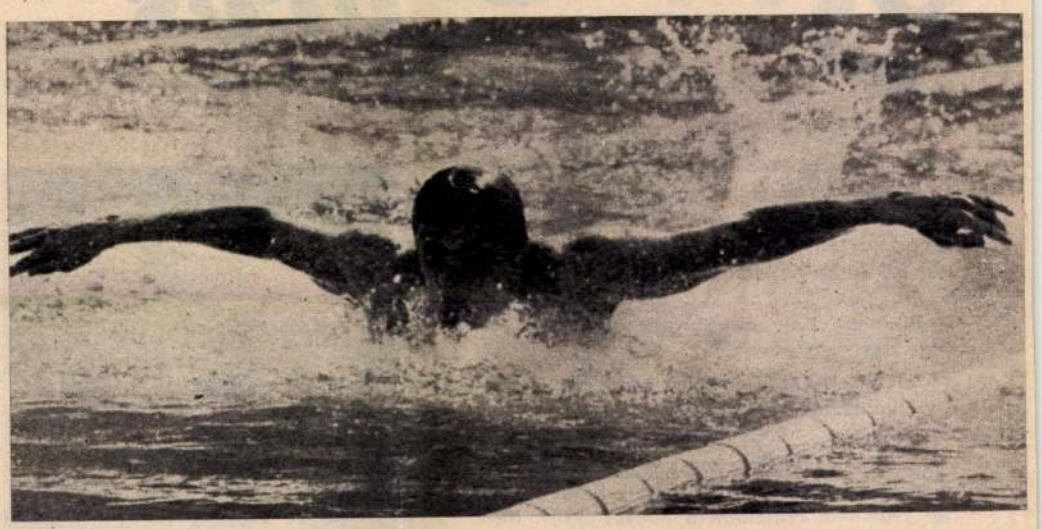

Hargitay András a belgrádi medencében

Hargitay András eddig féligmeddig gyerek, jó esetben sok reményre jogosító fiatalember volt. Klasszisígéret. Még akkor is, amikor tavaly a müncheni olimpián bronzérmet nyert.

Klasszissá 1973. szeptember ötödik napján érlelődött, amikor Belgrádban a 400 méteres vegyesúszásban világbajnok lett. Így vált Hajós Alfréd, Halmay Zoltán és Csik Ferenc méltó utódjává. Érdemes pályafutásának legújabb ragyogó állomását összehasonlítani a nagy elődökével. Hajós 18, Halmay 22 és Csik 23 esztendős volt, amikor a zenitre érkezett. Hargitay most 17 éves. Ez nemcsak azt jelzi, hogy az úszásban alacsonyabbá vált a bajnokok korhatára, hanem — remélhetően — azt is, hogy a hazai sport történetének első úszó világbajnoka vidáman és könnyedén elúszkál Montreálig. Annál is örvendetesebb Hargitay előrelépése a ranglétrán, mert jelenleg viszonylag kevés a nagy egyéniség a magyar sportéletben, az uszodákban is. A recept pedig már megvan. Hargitay mögött orgonasípszerűen ott sorakoznak a Központi Sportiskolában a fiatal tehetségek, akikből Széchy Tamás a már bevált edzésmódszerével az első magyar világbajnok úszó mellé új bajnok-jelölteket igyekszik felnevelni. Gyarmati Andrea első száma... Ez nem tudta a tavalyi müncheni olimpiai ezüstöt aranynyá változtatni. A 100 méteres hátúszásban most, Belgrádban nem szerzett érmet (negyedikként ért célba.) Talán az egyetemi tanulmányai és az úszás között még nem találta meg a kellő összhangot. Szerencsére okos mája van, akinek ez annak idején sikerült.

Vízilabda. Erről hogyan vélekedjen a krónikás? Függetlenül az első belgrádi eredményektől (Magyarország—Olaszország 6:4, Magyarország—Románia 9:4), ez a sport maholnap egyre inkább a bírák játéka lesz. Sok mindennek kell történnie ahhoz, szárazon és vízen egyaránt, amíg a vízilabda ugyanolyan népszerű és élvezetes lesz, mint például 1936-ban vagy 1948-ban.

De az is bizonyos, hogy sokat kell fáradoznia és idegeskednie Gyarmati Dezsőnek, amíg a jelenlegi játékosokból összekovácsol egy olyan csapatot, mely, ha nem is mindig, de hosszú sorozatban, esetleg éveken át biztosra mehet.

MOLNÁR KÁROLY

Az ünnepélyes eredményhirdetés: középen Hargitay, a 400 méteres vegyesúszás világbajnoka, mellette az amerikai Strachan, a második és Colella, a harmadik helyezett

Képes Újság

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

KORUNK NAGY FESTŐMŰVÉSZE

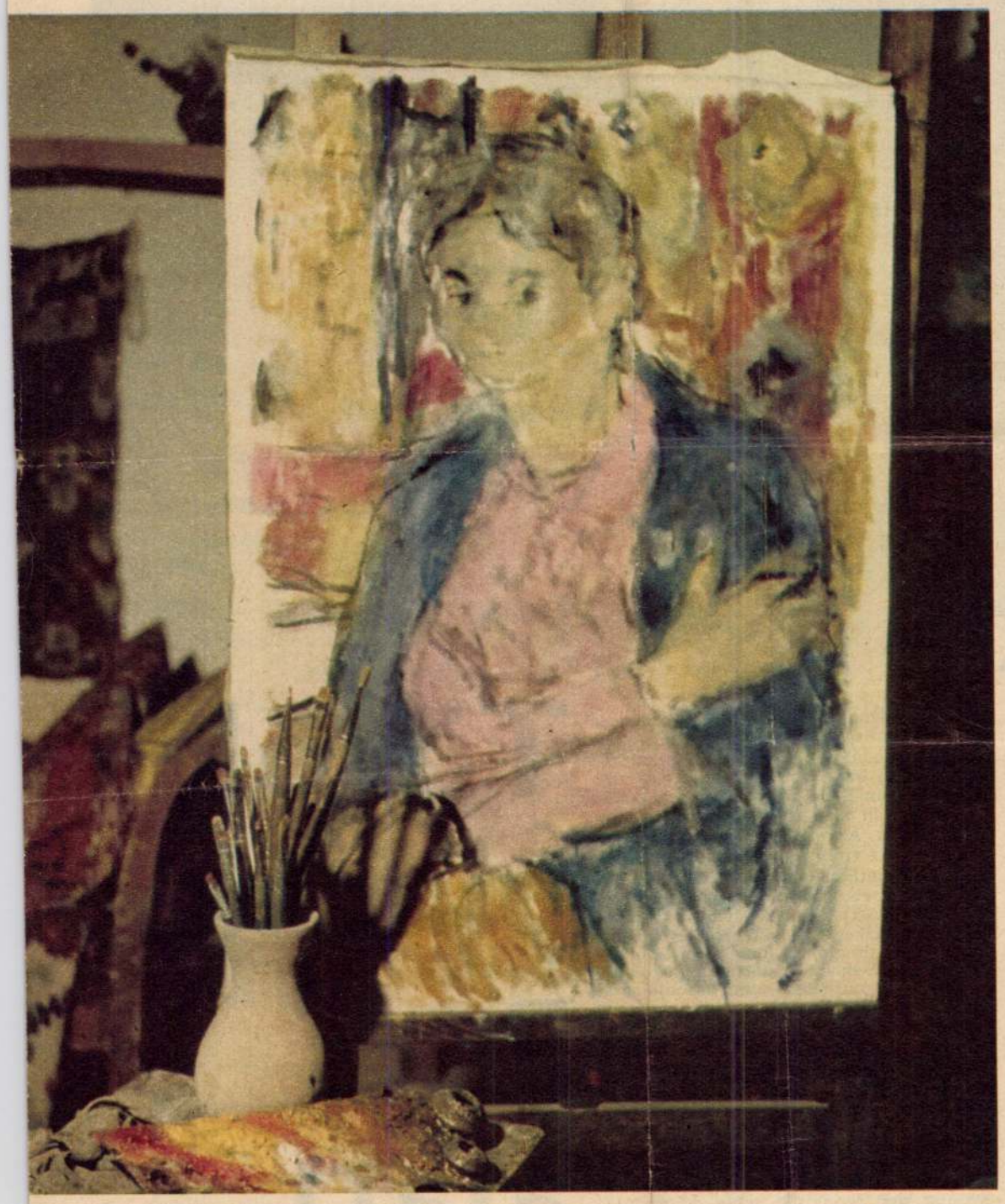

Kossuth-díjas, kiváló művészünk télen általában Párizsban tartózkodik, ezúttal azonban budai műtermében találkozhattunk Czóbel Bélával. A hatalmas, napfényes műterem a világhírű festőművész alkotókedvét, hangulatának melegét sugározta. Jobbra-balra sötét tónusú, jellegzetes Czóbel-képek, a festőállványon egy fiatal nő félig kész portréja, az asztalon a legújabb francia újságok, különböző pipák, és pipadohányok, a földön szanaszét, „kísérletező" ceruzarajzok. A művész saját főzetű kávéval kínált bennünket, majd halkan, barátságosan ezzel kezdte nyilatkozatát:

— Szellemileg teljesen frissnek érzem magam. Még napi három-négy órát dolgozom. És autót is vezetek. Imádok autót vezetni.

— Ha megengedi, pillantsunk a múltba. Olvastam, hogy 1902—1906 között, Iványi Grünwald Béla tanítványa volt.

— Igen. Ebből az időből való egyik első képem: Lehel Ferenc Nagybányán.

1902—1903-ban Münchenben és Párizsban tanult. A Fauves-csoport tagjaival együtt állított ki a Salon d'Automne-ban. A gyorsan fejlődő fiatal művész 1906-ban Rippl-Rónai pettyes stílusának hatása alatt festette az Ülő férfi című képét. 1908-ban tagja volt a „Miénk", három évvel később pedig a nagy feltűnést keltő „Nyolcak" csoportjának. 1914—19 között Hollandiában élt, itt készült jellegzetesen egyéni képe, a Fiú labdával. 1925-ben Párizsba költözött s tizenöt éven át ott dolgozott. Ebből az időből származó kiemelkedő művei: Álarc és mandolin, Gyümölcs-csendélet, Ülő akt és a Múzsa. 1929-ben New Yorkban volt gyűjteményes kiállítása. 1945 előtt évekig festett ismét idehaza, Budapesten és Hatvanban. A felszabadulás óta, telente Párizsban, nyaranta Szentendrén és Budapesten dolgozik. Újabb fő művei: Csendélet chiantis üveggel és a Rózsaszínruhás lány.

Elérkeztünk tehát a jelenhez. S a kérdéshez: kiket tart nagynak, kikre néz föl?

— Pablo Picasso csodálatos művész — mondta. — Nemrégen találkoztam vele.

— A magyarok közül?

— Nagyra becsülöm Derkovits és Egry művészetét. A maiak közül Barcsay Jenő egészen kiváló festő. „Művészeti anatómia" című könyvét minden párizsi kirakatban ott láttam. — Hirtelen az asztalára nézett. — Mit szól a pipáimhoz? Nem, nem hobby, ajándékok. Van egy képem: Csendélet pipával. Most állították ki Chicagóban.

— Csaknem mindennap lejárok bevásárolni, mert a feleségem beteg. Ilyenkor bort is veszek. Persze, csak módjával iszom, naponta két-három decit. Éppen most fedeztem fel egy jó kis bolgár fehéret.

— Tervei?

— Ó... még szeretnék néhány szép képet festeni. Nagyon sok képem elveszett, nagyon sok...

Emléksorokat írt — szemüveg nélkül. Ezután átadta chicagói kiállítása prospektusát. Az angol szövegben többek között ez állt: „Czóbel... korunk egyik legnagyobb művésze."

Hámori Tibor

A festőállványon egy fiatal nő félig kész portréja

„Még napi három-négy órát dolgozom..."

Fotó: Bohanek

Ami a föld alatt felesleges, a felszínre hordják *(Révész Tamás felvételei)*

Török pincék Pécs alatt

Az emlékezet szerint egy lovaskocsi haladt az úton, Pécs városának szívében, s egyszerre, mint a hátborzongató történetekben — eltűnt. Elnyelte a föld.

Tavaly újabb jelzés érkezett. Házak rokkantak meg, a lakókat ki kellett telepíteni, útburkolat szakadt be a járművek alatt.

Van az emberekben valami nagyon mélyen szunnyadó ősi félelem a természet romboló erőivel szemben. A két eset kapcsán is sok mindent mondtak, találgattak az emberek. Mi okozhatja a süllyedést, a beszakadást? Valami földmozgás lehet? Valamilyen földalatti erők kitörési kísérlete? Barlangrendszer?

Ezt persze csak a járatlanok, az avatatlanok gondolták. A szakemberek régóta ismerik a jelenséget, okaival együtt. Mint például a városi tanács építési osztályának vezetője, Dalos József főmérnök is.

— Ismerjük, valóban. És nagyon régen. Éppen most olvastam erről egy újságcikket — 1913-ban jelent meg.

Megelőztek hát bennünket kollégáink — több mint fél évszázaddal.

●

A Kossuth téren egy zöldségbolt mellékbejáratán át pincelejárathoz jutunk. Elöl bányászlámpával a főmérnök, nyomában fotóriporter és újságíró, majd a menet végén Kunos István bányásztechnikus.

Nyolc-tíz méternyi ereszkedés után egy bolthajtásos, frissen téglázott pinceszárnyba érünk. Lent bányászok dolgoznak, a Pécsi Aknamélyítő Vállalat munkásai.

— Egy többszintes pincerendszerbe jutottunk — amelyik átlagosan nyolc méter mélyen van a felszín alatt — mondja a főmérnök.

— Hogy került a város alá, a város közepére ez a pincerendszer?

— Bizonyosat nehezen tudnék mondani. Egy része még a török uralom idején épült, tehát majdnem négyszáz esztendeje. A másik rész jóval fiatalabb, kereken százéves. Egy pécsi borászati cég építtette.

— A pincék tehát régiek. Mégis miért csak mostanában veszélyeztetik az utcai forgalom, az épületek biztonságát?

— A sok aszfaltúttal, útépítéssel a hegyekből, forrásokból szivárgó karsztvizet bekényszerítettük a föld alá. Ezek a vizek itt bújócskáznak a város alatt, a pincék körül, alámossák a talajt, a közműveket. Ez sok bonyodalmat és kárt okoz. A karsztvíz nyomása miatt tört el tavaly egy vízmyomó cső, amelyből óriási víztömeg került szintén a föld alá, ez kezdte alámosni az épületeket is. A volt Baranya Szálló alatti térségben. Az épület megsüllyedt, megrokkant, ki kellett üríteni, s további tizenhárom családot elköltöztetni biztonságos helyre. A másik ok: a nehéz járművek szaporodása. A rázkódás következtében fellépő, úgynevezett dinamikus hatás. Én nem ismerem a lovaskocsi históriáját, de tavaly majdnem egy autóbusz jutott hasonló sorsra. Egy helyen próbafúrást végeztünk az útburkolatban. Kiderült, hogy csak egy vékony réteg tartotta fenn a járműveket.

— Milyen nagyságú területet érint ez a pincerendszer?

— Eddig egy száz méteres szakaszt tártunk fel. De lényegében az egész történelmi belváros alatti talajt keresztül-kasul szelik a pincék, amelyeknek útját, szerkezetét nem ismerjük. Ezeket még fel kell tárnunk, ami rendkívül nehéz dolog. Nézzen például ide: egy kút van felettünk. Egy holt kút. Ott egy szakadékszerű üreg. Amott falat kellett áttörni, hogy nyomára leljünk a pince folytatásának.

Most napi 44 ezer forintjába kerül Pécsnek ez a pinceügy. Az egész munkához, a pincék feltárásához több tízmillióra volna szükség. Itt volt a helyi forgalom autóbusz pályaudvara; biztonsági okokból el kellett vinni innen a járműveket. Új autóbuszpályaudvart kell építeni, ami legalább ötmillió forintba kerül. Fel kell deríteni a laza, omladékos részeket, s ezeket megbízható teherbírásúvá kell tenni.

●

Ismét a felszínen vagyunk. A Kossuth téren. A tér egyik sarkán bekerített terület, ide hordják fel a lent kibányászott, omladékos földet. Ez a városrész épült a legrégebben, ezek az ódonhangulatú épületek, utcák adják Pécs történelmi hangulatát, varázsát. S ezt, ha még olyan sok áldozatot követel is, érdemes megmenteni még későbbi nemzedékek számára is.

(I. Tóth)

Különös látvány, egy holt kút tátong fölöttünk

Czóbel Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
1958 SZEP 28

610

Czóbel Béla gyűjteményes kiállítása

Rózsa pohárban

Hosszú időre emlékezetes esemény marad Czóbel Béla festményeinek és rajzainak kiállítása a Nemzeti Szalonban. Közvetlen időszerűségét a művész 75. születésnapja adta meg, de még ennél is inkább az a körülmény, hogy mintegy negyed százada nem mutatta be műveit Budapesten. Ilyen hosszú idő után a kiállítás akkor elégíthette volna ki maradéktalanul a várakozást, ha a legújabb alkotások mellett áttekintést adott volna — még ha a művek felkutatásának nehézségei miatt talán nem is teljeset — Czóbel Béla határainkon túl is méltán megbecsült életművéről. Jelen formájában is egyike azonban képzőművészeti életünk legjelentősebb megnyilvánulásainak.

Az öt termet megtöltő festmények és rajzok túlnyomó többsége a legutóbbi év termése. Ez már önmagában véve is tiszteletre méltó és fáradhatatlan alkotó kedvről tanúskodó teljesítmény. Ami azonban valóban lenyűgözi a művek szemlélőit, az egyenletesen magas művészi színvonaluk — egyetlen kép sem méltatlan alkotójának művészi rangjához. Mindegyikből, még a legvázlatosabbnak tűnőből is, rendkívüli komolyság árad. Ezt nem a témák sugallják, róluk szavakkal keveset lehet elmondani, rendszerint egy-egy önmagában nem túl beszédes motívum (arckép, csendélet, táj vagy szobabelső) változatai. Ami komolyakká, mélyen igazakká, változtathatatlanokká teszi őket, azt a művész adta hozzá a természetben talált motívumhoz, amikor kiemelte a jelenségek sokaságából és képpé formálta.

Czóbel képalkotása egészen egyéni és sajátos. Magán viseli kialakulása idejének, a századforduló körüli művészetnek jegyeit, mégis teljesen frissnek, mainak hat, nem érzünk benne elfáradást, megmerevedést, időszerűtlenséget. Képei olyanok, mintha mindegyiknél újból és újból kellene megküzdenie a látvánnyal és megkeresnie a kifejezésére legalkalmasabb eszközöket. Ha megfigyeljük rajzait, a vonalak nem egyetlen határozott lendülettel jelölik ki a tárgyak helyét a papíron, hanem izgatottan keresgélnek, ismételten végigtapogatják a formákat — s kuszaságuk a végén mégis finom egységbe olvad. Arcmásai nem a mutatós felületi hasonlóságra törekednek, sőt leány- és nőalakjai első látásra olyanok, mintha testvérek lennének. De ha jobban elmélyedünk szemléletükbe, eleven életet, egyéni magatartást sugallnak és határozottan körvonalazott színfoltjaik összecsengése harmóniáról, szépségről beszél.

Leányfej

(h.—a.)

Tizenkét távvezetéken ad áramot, esztendőnként egymilliárd kilowattóra energiát termel

az ország legnagyobb erőműve Tiszapalkonyán

Kétmillió háztartás számára elegendő energia
A fővárosi üzemek is kapnak áramot Tiszapalkonyáról
Román földgázt is használ majd az erőmű
1959 derekán már dolgozik Tiszapalkonya

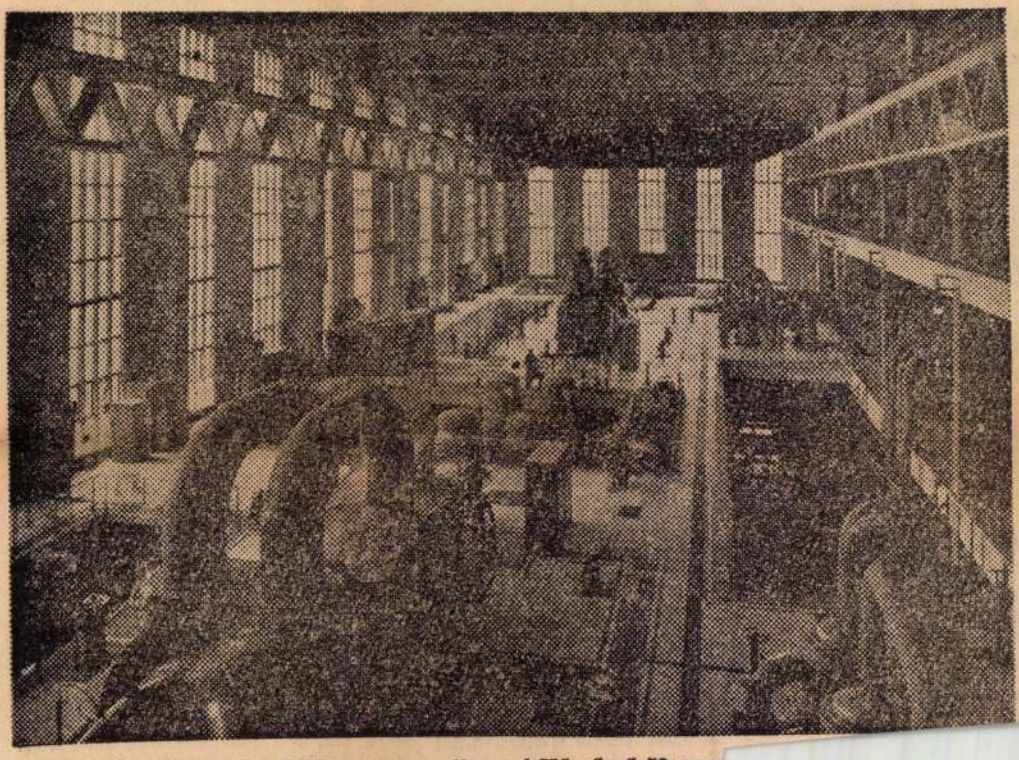

ELKÉSZÜLT ÉS DOLGOZIK a Tiszapalkonyai Hőerőmű 50 meg
A képen: a turbinacsarnok a működő üzemrésszel, előtérben a m
turbogenerátor
(MTI Foto — 1

A napokban Tiszapalkonyán, az ország legnagyobb épülő erőművében megkezdték a harmadik — utolsó előtti — gépegység próbaüzemeltetését.

Az *Erőmű Tervező Iroda* tiszapalkonyai tervezőcsoportjának vezetője elmondotta a *Népszava* munkatársának, hogy a csaknem egymilliárd forintos beruházással épülő létesítmény *a jövő év közepére* — az időközben eszközölt változások és közbejött akadályok ellenére is — *elkészül.* A borsodi bányászat jelentősebb felfejlődéséig *az erőmű ellátásához szükséges napi 6—7000 tonna szén nagy részét Nógrádból szállítják* Tiszapalkonyára, különleges kiképzésű, *56 tonnás önkiürítős rendszerű vagonokban.*

A több száz méteres szállítógyárak, például a fővárosi üzemek is *nagy mennyiségű áramot kapnak* majd Tiszapalkonyáról.

A kivitelezés közben arra törekednek, hogy Tiszapalkonyán minél kevesebb fizikai erővel, minél gazdaságosabban végezzék el a munkát. *Nagy megtakarítást értek el például a széntér kialakításánál.* A kazánokat *automata távvezérlő berendezésekkel* működtetik. A több ezer kilométeres villamos távvezetéket központi vezérlőteremből ellenőrzik, ahol *a modern berendezések azonnal jelzik az esetleges műszaki zavarokat.*

A román földgázmezők és Tiszapalkonya közt — mint már jelentettük — csővezeték

610

Séta

CZÓBEL BÉLÁVAL -a festményei előtt

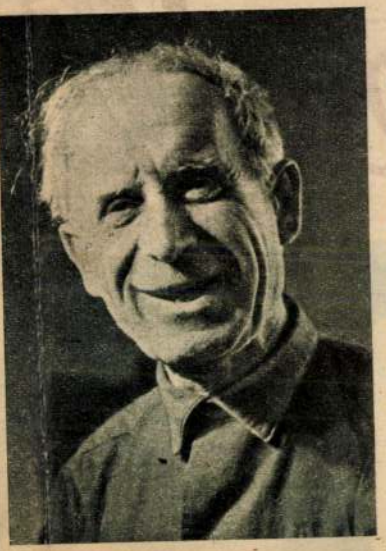

Czóbel Béla festészetünk párizsi nagykövete. Évtizedek óta télen Párizsban, nyáron Szentendrén él. Huszonöt éves szünet után a Nemzeti Szalonban most megnyílt gyűjteményes kiállítása egybeesik születésének hetvenötödik évfordulójával. Határozatlan korú önarcképét szemlélem, amikor a megbeszélt órában feltűnik a tárlaton fiús alakja. Ez a meghatározás, »fiús«, illik hozzá legjobban. Semmi öreges az egyéniségében. Élénk, barna szemével nyíltan szembenéz a vele beszélgetővel. Mozdulatai fürgék. Modora közvetlen, póz nélküli; első látásra mindjárt ismerős. Régi fiú. De megkophatatlan. Amíg él, vele az ifjúság varázsa. Ódon báj avatja, rövid ismerkedés után, a képeit is bizalmasainkká. Változatlan hévvel és üdeséggel, nőket és virágokat fest.

Karonfog. Hallgatva sétálunk a képei előtt. Aztán leülünk. Kérdezek és ő felel.

— Mit érez a képei előtt?

— Az életem regényét pergetik szüntelenül. Figyelmeztetnek, hogy nem lehet megállnom. Emlékeztetnek újabb, lényeges mozzanatokra, kihagyott vagy elfeledett részletekre. Próbálnám csak meg, hogy nem engedelmeskedem ösztökéléseiknek! Percnyi nyugtom se lenne a szorongástól, hogy elmulasztom talán éppen a legszebbet. Ami még hátra van. Amit még okvetlenül el kell dalolnom.

— Szereti a zenét?

— Csak a színeimmel dalolok. Botfülű vagyok. A század elején többször találkoztam Adyval Párizsban. Egyszer Mohácsy Jenővel együtt hívtak az operába. Strauss »Salomé«-ját játszották. Bármily csábító volt is a társaságuk, nem mentem. Féltem, hogy unatkozni fogok. Az irodalmat annál jobban szeretem.

— És a párizsi festők?

— Korunk nagyjait személyesen ismertem, élükön Matisse-szal. Legközelebb áll hozzám Modigliani, Picasso, Bracque. Legjobb vásárlóim a franciák. Rippl-Rónait nagyon sokra becsülik odakint is. Gondolom, szívélyes és állandó érintkezésem a franciákkal némileg hozzájárul a magyar—francia kulturális kapcsolatok elmélyítéséhez.

Leányfej

— Hogyan születik meg egy-egy Czóbel-kép?

— Lassan. Gondosan, folyamatosan dolgozom. Mindig az egészet látom magam előtt. De festés közben még nem tudom, hová, meddig visz az ecsetem. Igazi élményem a festés hevében születik, nő s erősödik. Aztán hirtelen nem tarthatom meg tovább, mint a gyümölcs a fáról, leszakad rólam. Natura-festő vagyok. Mindig a természet ihlet meg. Persze, sosem azt festem, ami közvetlenül látható előttem, amit más is, azonnal észrevesz. Mindig én vagyok az, akit megtestesítve megpillantok és üldözök egy virágban, egy leányarcban. Azt az önmagamból kivetített, soha egészen és tökéletesen meg nem rögzíthető látomást hajszolom, amit csupán halvány villanásokban rakosgatok össze. Fáradhatatlanul és abban a reményben, hogy egyre inkább hasonlítani fog az eredeti képmáshoz.

Mi olyan egyénien vonzó Czóbel festményein? A virágszirmok: gondolatainak és érzéseinek a tolmácsolói. A színek: kedélyhullámzásainak a jelzői. Czóbel virágai sohase tehetetlen, néma, süket szobatársak. Aktív részvevői, kísérői, megszemélyesítői hétköznapjainknak és ünnepeinknek. Örömet és bánatot lélegzenek. Illatuk a sóvárgás az elérhetetlen után. Nőalakjai nem típusok portréi, hanem *visszájáról*, a férfi-tulajdonságok jellemzései. Czóbel itt remekel igazán, amikor nőket fest. Amikor a férfiból kihámozott nőben szemlélve önmagát, legtüzesebben érzi egyéniségét, s ugyanakkor énje elmerül a személytelenben.

Haits Géza

Heted 7 oldalyból

LÁBAKAT KAPOTT AZ ISTENNŐ

A New York-i Metropolitan múzeum egyik legértékesebb kincse, a Praxitelesz iskolájából származó Vénusz-szobor sokáig láb nélkül »állt« talapzatán. Most restaurálták, s mint látható, a plasztikai műtét jól sikerült

NÉGY HÁZAT DÖNTÖTT ROMBA

London külvárosában egy angol utasgép. Motorhiba miatt egy sportpályán akart a pilóta kényszerleszállást végrehajtani. Hét ember vesztette életét

Mégis a gólya hozná?...

Nem! Egy svájci amatőr-fotós készítette ezt a trükk-felvételt

ÚJ SZOVJET ATOM-ERŐMŰVET

helyeztek üzembe. Képünkön: védőruhába

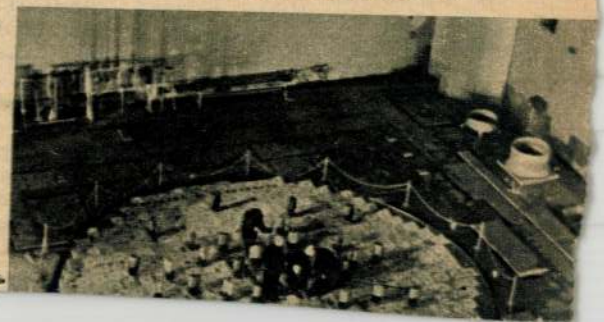

Gábel Béla

MEGHÍVÓ

Dr.

-NÉMETH LAJOS kandidátus
mütörténész
BUDAPEST, I.
Országház u. 30.
MTA Müvészettörténeti Kutató Csoportja

71.3035 KmNy/et Fk.: Homor Kálmán

CZÓBEL BÉLA KÉPEI
DÉVÉNYI IVÁN GYŰJTEMÉNYÉBEN

KIÁLLÍTÁS

A ZODIAKUS KLUBBAN

MEGTEKINTHETŐ

1971. AUGUSZTUS 18 –

SZEPTEMBER 12-IG

NAPONTA

10–18 ÓRÁIG

MEGNYITJA:

MUCSI ANDRÁS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1971. AUGUSZTUS 18-ÁN

DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

ESZTERGOM

JÓKAI UTCA 8.

Czóbel Béla

19, Kernstok Károly arcképe, grafika

20, Kirajcsokai, grafika

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

17., Fiú, 1917 (grafika)
18, Karjaria Tamaszkaló lányka

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

15., Kisfiú, grafika
16, Párisító Corneille-ben, 1913.

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

Czóbel Béla

13, Női akt felalakban, grafika

14, Pirosruhás nő, —"—

Czóbel Béla kiállitása
Mücsarnok 1971 Ápr.

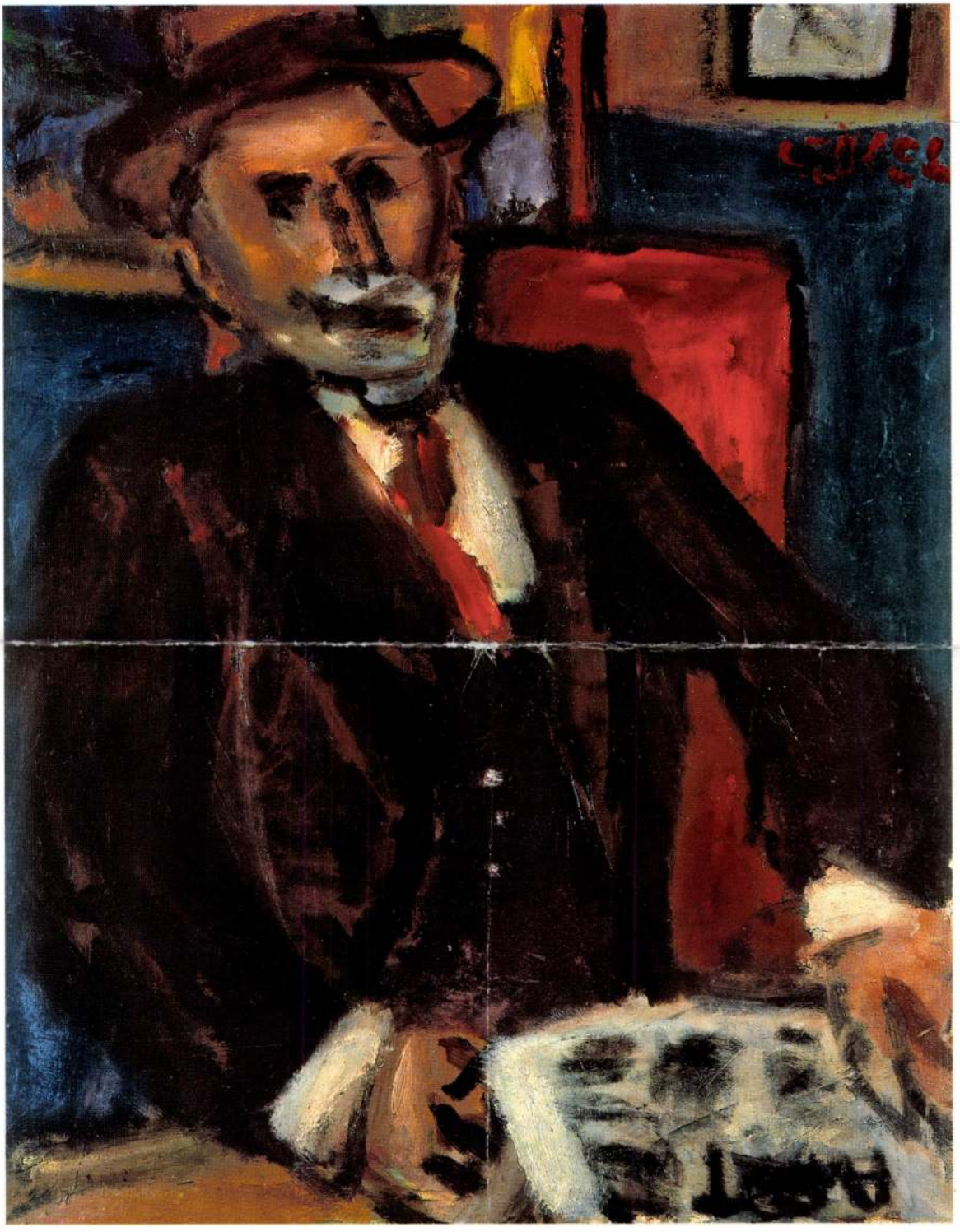

24.▲
Czóbel Béla (1883-1976)

Monsieur Paquereau, 1930
Olaj, vászon 81 x 65 cm
Jelezve jobbra fent: Czóbel
Kikiáltási ár: 3.000.000 Ft

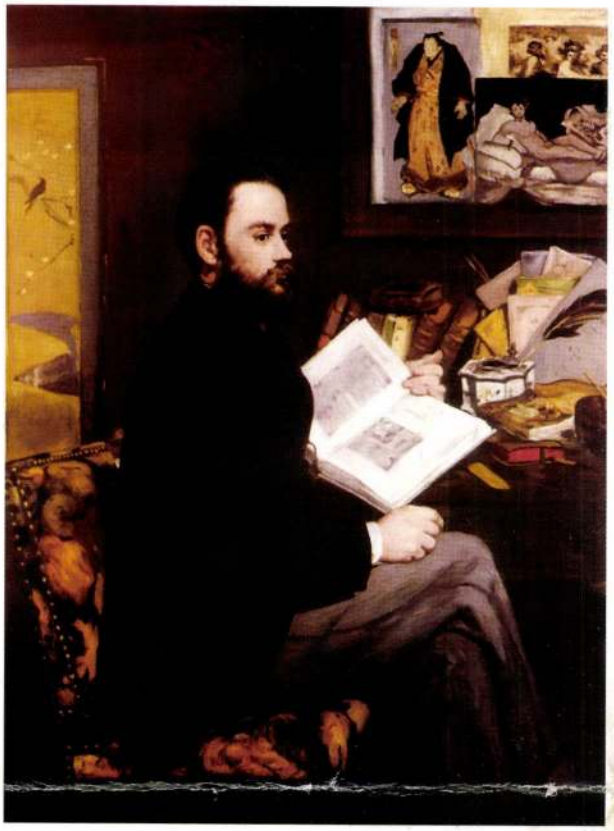

Manet: Emile Zola

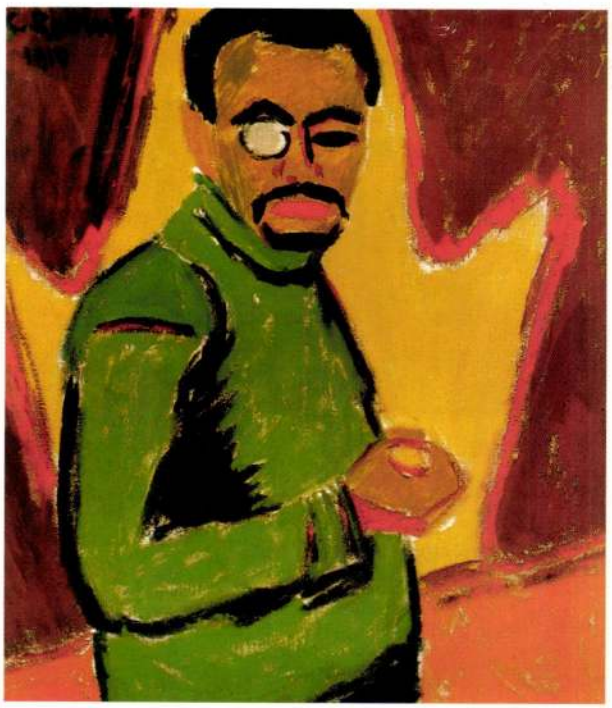

Schmidt Rottluf: Önarckép

lelőttjét kávé mellett, újságot olvasva, de a modell személyét ismerve inkább valószínű, hogy galériájában, munkaasztala mögött látjuk, képzőművészeti folyóiratot tanulmányozva. A falat kék kárpit borítja. Két kép kerete metsződik bele a háttérbe: egy változatos színfoltokból építkező nagyobb festmény és egy kisebb grafika, fekete keretben.

A "műpártoló" típusú férfi portré elemei közé tartozik a helyszín és a képkivágás megválasztása, a modell laza eleganciája, s a foglalkozására, illetve érdeklődésére, műpártoló, galériás és festő tevékenységére utaló attribútumok: a bemetsződő képkeretek és az *Art* fejlécű folyóirat. (Ennek a típusnak brilliáns példája Manet Emile Zoláról festett portréja 1868-ból, melyen a jólöltözött, elgondolkodó modell asztal mellett ül, kezében könyvet tart, s a háttér falán látható képrészletek egyértelműen szimbolikus utalásokat hordoznak.) Érdekes összehasonlításra ad módot, hogy az 1971-es Műcsarnokbeli életműkiállításon két másik Paquereau portré is szerepelt. (A kiállítás katalógusában a 30. és a 39. kép). Mindkettő idősebb korában ábrázolja a modellt, feltehetően otthon vagy műtemében, kényelmes otthoni öltözékben, színes mellényben, sálban, svájci sapkában, az egyik portrén pipázgatva - a nagyvilági galeristával szemben ezek a festő-barát arcképei.

Czóbel egész festői pályáján leginkább önmagához volt hű. Pályája kezdeti neós radikalizmusa után lágy ívet rajzol, lassú átmenetekkel. Életműve kivételesen egységes, egy hangon szól, s ez egy erőteljes, telt hang - az avatottak számára szinte összetéveszthetetlen. A külföldi szakirodalom École de Paris képviselőjeként emlegeti, nem véletlenül: olyan nem francia származású festők tartoznak e lazán körvonalazott csoportba, akik a század elején Párizsban dolgoznak, s hatott rájuk a francia avantgarde, de nem csatlakoznak egyik izmushoz sem. Jelentős képviselőiket, Chagallt, Modiglianit, Soutine-t egyaránt jellemzi egy sajátosan egyéni formanyelv kialakítása. Különös dolog ez, s ezt próbálja megragadni Czóbel minden méltatója is, milyen az, amikor egy alkotó tudatosan egy szűk terrénumot választ, s abban mélyül el konzekvensen.

Ez az állandóság valójában számos hatáson érlelődött: a nagybányai indulás hiteles naturalizmusa után útkeresése során átmenetileg a párizsi posztimpresszionizmus vonalas síkszerűségéhez fordul. Döntő, az önálló czóbeli hangba már szervesen beépülő hatás Matisse és a fauvok új törvényű, a tiszta színfelületek uralmán alapuló képépítkezése. Elmélyül a kubizmus által felvetett problémákban, s bár formai dedukciójának szigorú következetessége idegen az alkatától, de a szerkezeti koncepció intenzíven foglalkoztatja a 10-es években. Az évtized végén, 1919-ben költözik Berlinbe, és itt kerül közvetlen kapcsolatba a német expresszionizmussal. Jó kapcsolata alakul ki a szintén Berlinben élő, annak idején a Brücke csoport alapító tagjai közé tartozó Erich Heckellel, Ernst Ludwig Kirchnerrel, Karl Schmidt Rottluffal. Bár színvilága sosem lesz olyan kiélezetten feszült, mint a Brücke mestereié, színkezelésük alakítja önálló festői nyelvét - amint erről a pályáján fontos állomásról ez a portré is tanúskodik.

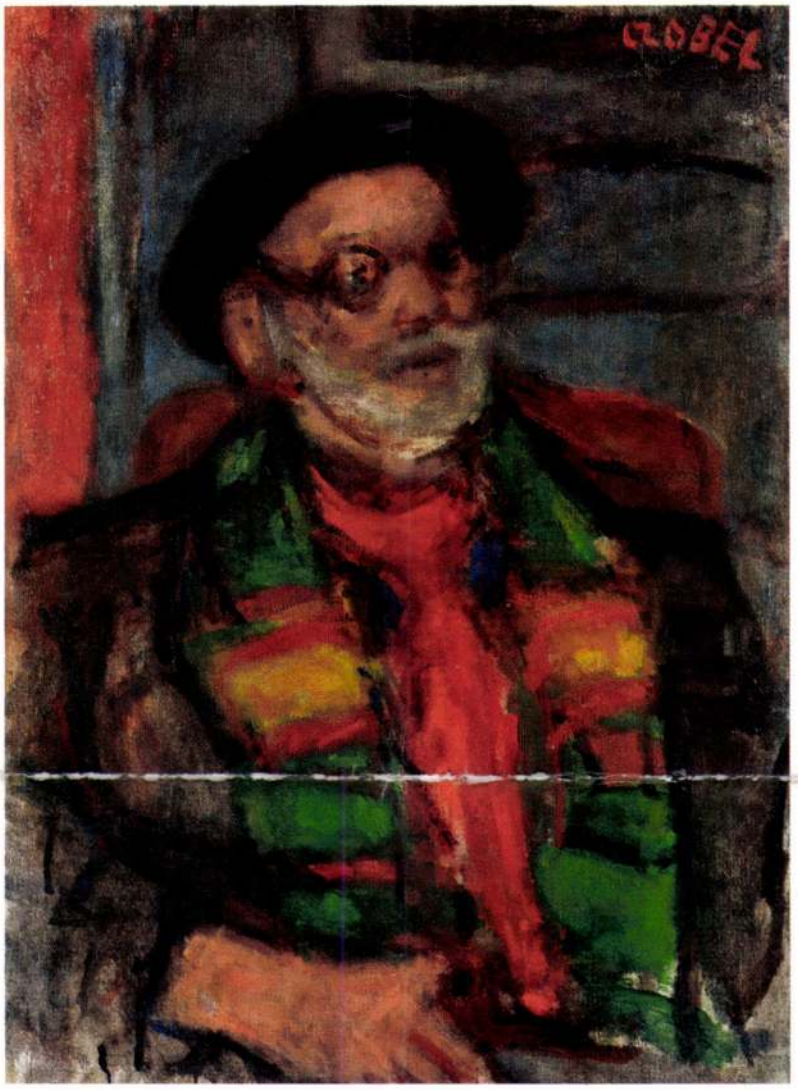

Czóbel Béla: Monsieur Paquereau arcképe, 1950 körül

Czóbel pályáján azt a pontot jelöli, mikor az érett művész már tökéletesen rátalált saját hangjára. A remek tollú kritikus, Kállai Ernő jellemzésével élve "az összes képtényezőket szerkezetesen egymásra utaló, tiszta festői kultúrának ... kényes érzékével uralkodik a felületen" (id. mű 19.o.). Ám a későbbi képeiről jól ismert, lágy tónusokban feloldódó, párás színvilág, a töredezett vonalháló és a bizonytalan, lebegő foltokból előkódlő motívumok helyett ezen az 1930-as festményén a vonal magabiztosan határol és pontosan definiált, domináns színfelületek tagolják a képet.

Festészetének redukált világára jellemző motívumainak megválasztása is. Szobabelsőket fest, néha tájat, csendéleteket, aktokat és embereket, sok-sok portrét. Ez utóbbi műfaj a 10-es évek végétől kezdve egész pályáján végigvonul. Intenzív érdeklődése az emberi személyiség vásznon való megragadása iránt számos remekművet eredményezett.

Érdekes tanulmány végignézni portréinak hosszú sorát, bő hatvan év termését. A vászonról visszatekintő arcok gyakran elrajzoltak, torzítottak, a kifejezésben a szemgödör sötétjén átsütő tekintet dominál. Kedves, melegfényű gyerekszemek, sok elgondolkodó fiatal nő köszön ránk. A női portrékat általában lírai fény, felmagasztosult lágyság övezi, gyakran nem is portrék, inkább szimbolikus emberképmások.

Jelentősen kisebb számú a férfiportré az ouevre-ben. Ezek gyakran szerkezetesebbek, határozottabbak, nem süt belőlük a női portrék elfogult fénye. A modelleket Czóbel változatosan és éleslátóan jellemzi: néhol távolságtartó, respektust sugalló (Pl. *Meyer úr arcképe* 1921), együttérző, baráti (*Szerelmesek* 1973), máshol játékos (*Vőlegény* 1970 körül), helyenként egy szemernyit irónikus (*A bergeni lelkész* 1918). Paquereau úr portréja a tekintélyt sugalló és erőteljes portrék közé tartozik, ám nem nélkülöz némi humort sem.

A.J.

Egry József (1883-1951)

Bálban
1930-as évek második fele
Olaj-pasztell, papír 70 x 100 cm
Jelezve jobbra lent: Egry József Badacsony

Irodalom:

- Kállai Ernő: Egry József. Magyar Művészet 1926.3.139-148 oldal.
- Artinger Imre: Egry József. Budapest 1932
- Egry József gyűjteményes kiállítása. Fränkel Szalon Budapest 1936. április 5-27. Bevezető: Kállai Ernő, Egry József újabb képei.
- Kassák Lajos: Vallomás tizenöt művészről. Budapest 1942. 25-32.oldal
- Bernáth Aurél: Így éltünk Pannóniában. Budapest 1956. 385-388.oldal
- Németh Lajos: Egry József művészetéről. Művészettörténeti Tanulmányok 1961. 99-130.oldal
- Lyka Károly: Emlékezés Egry Józsefre. Élet és Tudomány, 1961.8. 240-244. oldal
- Rácz István: A badacsonyi Egry-házak. Művészet 1969.11. 15-18.oldal
- Farkas Zoltán: Egry. Budapest 1969.
- Egry József emlékkiállítás. MNG 1971 Bevezető: Szíj Béla.
- Egry József: Egry-breviárium.Veszprém 1973.(Keresztury D.,Egry Józsefre emlékezve.,Egry József, Emlékek életem körül. Önéletrajzi írások. Gondolatok a művészetről, a művészekről, a természetről és a Balatonról.)
- Keresztury Dezső: Egryék háza a hegyoldalon. Népszabadság, 1973.június 24. 7.oldal
- Fodor András-Szabó Júlia: Egry József arcképe. Egry József írásai. Írások Egry Józsefről. Bp.,1980.
- Láncz Sándor: Egry József. Bp., 1980.
- Egry József bibliográfia. (Szerk., Varga Béla) Veszprém, 1982.

Proveniencia:

- Láncz Sándor oeuvre katalógusa szerint 1980-ban a kép Patkó Imre tulajdonában volt.

Egry József, 1934. Badacsonyi házuk teraszán. Keresztury Dezső felvétele. (archív fotó)

"Életem egyik legnagyobb élménye volt az az éjszaka, mikor a halászokkal először kimentem a vízre. Semmi mást nem láttam, csak a gyönyörű csillagos eget és a tükröződő vizet, a ladik könnyen ringott velünk, s valami remegő pára összekötötte körülöttem az eget és a vizet, s ekkor úgy éreztem, hogy valahol a végtelenség közepén vagyok, s ennek az éjszakának az átélése újból a kezembe adta az ecsetet."

A harminchárom éves Egry József súlyos tüdőgyulladásból lábadozó beteg katonaként került a Balaton mellé 1916-ban, s attól kezdve élete és művészete eggyé vált ezzel a varázs-

25.▶
Egry József (1883-1951)

Bálban, 1930-as évek második fele
Olaj-pasztell, papír 70 x 100 cm
Jelezve jobbra lent: Egry József Badacsony
Kikiáltási ár: 2.600.000. Ft

Czóbel Béla (1883-1976)

Monsieur Paquereau, 1930
Olaj, vászon 81 x 65 cm
Jelezve jobbra fent: Czóbel

Irodalom:
- Kállai Ernő: Czóbel Béla. Budapest, 1934. Ars Hungarica könyvek 7. *Reprodukálva: 21. kép*
- Genthon István: Czóbel Béla. Budapest, 1961
- Philipp, Clarisse: Czóbel Béla. Budapest, 1970.

Kiállítva:
- Párizs, 1931 Éditions Bonaparte. Exposition Art Hongrois Moderne. (Artistes de Paris) *Reprodukálva*
- Budapest, 1971 Műcsarnok. Czóbel Béla életmű kiállítása. 131. kép, *Reprodukálva*
- Genf, 1975 Musée de Petit Palais. Czóbel Béla kiállítás Oscar Ghez gyűjteményéből.
- Genf, 1988 Musée de Petit Palais. Czóbel Béla kiállítás Oscar Ghez gyűjteményéből. *Reprodukálva*

Reprodukálva:
- Kállai Ernő: Czóbel Béla. Budapest, 1934. Ars Hungarica könyvek 7. *Reprodukálva: 21. kép*

Proveniencia:
- Oscar Ghez gyűjteménye, Genf

Czóbel Béla (archív fotó)

Az arcképen, melyet Czóbel 1930-ban festett Paul Paquereau-ról Párizsban, a hagyományos, reprezentatív műpártoló-portré elemei szellemesen ötvöződnek egy sodró erejű expresszionista kompozícióba. A mű intenzív színvilága, felületkezelése, a modell merészen torzító figurafelfogása a czóbeli életmű egy lényeges állomását jelölik.

Az ábrázolt férfiú Czóbel pályatársa és barátja, aki a 20-as, 30-as évek Párizsának művészeti életében szerteágazó szerepet vállalt: műkereskedő volt és galerista (1934-ben Czóbelnek is volt kiállítása a Galerie Paquereau-ban), díszlettervezést tanított, számos nagysikerű darab színpadképét tervezte, s ha ecsetet vett a kezébe, intimebbb műfajokban is szívesen elmerült: tájakat és csendéleteket akvarellezett, festett, s munkáival szerepelt a Salon des Independants kiállításain.

Paquereau úr magas, vöröstámlás széken, asztalnál ül. Öltözetét magabiztos elegancia jellemzi: vörösesbarna zakó mellénnyel, fehér ingmellén lazán gyurődik a piros nyakkendő. A fejtetőn magasan ülő, drapp kalapjához hasonlót visel Czóbel is egy korabeli fotón. A kép hangulatából gondolhatnánk, hogy egy kellemes párizsi kávéházban tölti dé-

Czóbel Béla

Leány nőrös borolüzrel, olaj (Deák Dénes gyűjt.)
Deák Dénes arcképe (Deák D. gyűjt.)

Műgyűjtő, 1973/3. sz. 17.1., 19.1.

Czóbel Béla

Párizst megelőzően, rendszerint nyaranta, ellátogatott Nagybányára. Az ottani fiatalok közé tartozott.

Horváth Béla: Perlrott Csaba Vilmos és Bornemissza Géza ismeretlen levelei; Művészet, 1973/2. sz. 39. l.

Czóbel Béla

Ferenczy Károly Rétihez írt levelében (1907 április legvége) említi, hogy a nevimpressionisták, Czóbel Nyergesújfalun Kernstok körül fognak csoportosulni. (A fogalmazásba vagy a nyomdai szövegbe pontatlanság csúszhatott!)

Horváth Béla: Perbrath Csaba Vilmos és Bornemisza Géza ismeretlen levele; Mügyüjtő, 1973/2. sz. 38. l.

Czóbel Béla 1

Mai magyar festőművészetünk „nagy öregje"-aki különös, megragadó hatású művészetével világhírnévre tett szert – Czóbel Béla Kossuth-díjas kiváló művész kiállítása az évad legnagyobb jelentőségű retrospektív tárlatának bizonyult. A Műcsarnok termeiben egy hosszú, sikerekben, eredményekben gazdag művészpálya alkotásai sorakoznak, kezdve a mester korai, a nagybányai iskola csoportjának jellegzetességeit feltüntető képeitől a Párizsban, Berlinben és Szentendrén született remekművekig.

b.e. Czóbel Béla kiállítása a Műcsarnokban

Országs-Világ 1971/16 23 old.

Czóbel Béla

2

Egy magatervantette, különös világ táml elénk, meg-
dőlő falú szobabelsőivel, tántorgó tájaival, tündéri
leány portreival, költői virágcsendéleteivel, torzi lott-
ságukban is az ifjúság báját, frisseségét kifejező akt-
jaival. Varázsosan égő, sötéten tüzelő színek futik át
és teszik teljessé s hasonlithatatlanul egyenivé ezt
a szüggesztiv és izgalmas piktúrát. Örvendetes,
hogy végre teljes egészében, minden korszakát
megismerve, bejárhatjuk elottünk feltáruló vilá-
gát művészeteinek.

b.e.: Czóbel Béla kiállitása a Műcsarnokban.

Ország-Világ 1971/16 23 old.

Gróbel Béla

a Művészet jan.-i számában a művész életpályáját méltató írás, számos reprodukcióval jelent meg.

(H): Új tartalommal, új formában jelent meg a január Művészet.

Kézdiföld, 1973. febr. 2.

Czóbel Béla, festőművész.

Ma nyílik meg Kiskunhalason Szilády Áron gimnáziumban a szent-endrei festőművészek-tárlatát, melyen alkotásai is láthatók.

Petőfi Népe, 1973. máj. 27.

Gróbel Béla
festő

Méltatás

Hubay Miklós: Látogatóban Chagallnál.
Művészet, 1973. augusztus – 35 oldal.

Csóbel Béla
festő

Csóbel Béla Picassóval 1905-ben találkozott először Gertrude Stein műtermében. — Idézés.

Rideg Gábor: Picassóról.
Művészet, 1973. június 41.oldal

Czóbel Béla

festő

A jelenlegi Művészetben Czóbel Béla mondja el gondolatait ~~Czóbel Béláról~~ Picassóról.

Rideg Gábor: Picassóról.
Művészet, 1973. június - 41 oldal.

Czóbel Béla, festő

Ugemlitve: (Telep y K.: Tájképek....)

— : Új könyvek 1574.

Élet és Tudomány, bp. 1973. aug. 17. XXVIII 33.

Czóbel Béla, festő

herepel a Köletben.

Bodri Ferenc: Képzőművészeti krónika
------ Pictura Hungarica
548-533.

JELENKOR, Pécs, 1972 június XV/6.

Czóbel Béla, festő

A Lennai Annáról szóló írásban megemlítve.

Illés Endre: Máli 494-497.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV/6.

Czóbel Béla, festő

Neve a Modern Magyar képtár plakátján.

—: A pécsi képzőművészet kistükre (14)

285–288.

JELENKOR, Pécs, 1972. március XV/3.

Czóbel Béla, festő

„Szakásnő" c. műve megemlítve.

Dévényi Iván: A „Műgyűjtő" és a műgyűjtés problémái

52 - 54.

JÉLENKOR, Pécs, 1972. január XV. / 1.

Czóbel Béla, festő

Megemlítve: Cassou írt Czóbel Béláról.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvnemle
– Jean Cassou .... 1108–1111.

XV
12

JELENKCR, Pécs, 1972. december

Czóbel Béla, festő

Megemlítve: Brummer híve volt
Czóbel kiállításának.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvszemle
– Csáky József ..... 1108-1111.

XV
12.

JELENKCR, Pécs, 1972. december

Czóbel Béla, festő

Megemlítve: Sík Csaba tanulmánya
Czóbel Bélával

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvszemle
– Sík Csaba: ... – 1108-1111.

XV
12.

JELENKCR, Pécs, 1972. december

Czóbel Béla festő

90. születésnapja alkalmából
kiállítása nyílik meg szept. 1-én
az Ernst Múzeumban.

— :□ Czóbel Béla 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. aug. 29.

Czóbel Béla

festő

Czóbel Béla egy portréját
mutatják be Szófiában a
nemzetközi tárlaton.

Horváth György: Szófia előtt.
Művészet, 1973. május – 44 oldal.

Czóbel

A győri Képtár magyar mesterek műveiből rendezett tárlatot, melyen alkotásaiból látható e kiállítás-on.

S.N.: látogatott tárlat.
Kisalföld, 1973. jún. 30.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Rózsaszínzuhás lány"

O.v. 96x55 L.j. 1906. dátum

Védett. Kiáltási ár: 22000 ft.

BÁV 43.Képaukció Budapest,1977.szeptember

Czóbel Béla, festő

--

Boromisza Tibor, Kéti szerint azok közé a fiatalok közé tartozott, akik Czóbel 1905-3-os parizsi tartózkodasa utan 1907 körül mar az új "neoimpresszionista" stilusnak nevezettk kifejezésmóddal próbálkoztak. Matisse, Gauguin, van Gogh művészetére hivatkozva. 300.old. 4. jegyz

Haulisch Lenke: Boromisza Tibor: Első kisérlet telep alapitasra 300.old

Műv. Tört. Ért. 1974. 4.sz. Bp

Czóbel Béla festőművész

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon szerepel a művész „a szép Kakas Márta" c. mellképe. (említve.)

D. J.: Jubiláris Kiállítás a Műcsarnokban. Vigilia, Budapest, 1975. 7. 496. old.

Czóbel Béla

Az operatőr Czóbel Anna, Zsigmondi Borissal most képzőművészeti, ismeretterjesztő filmet csinál. A festőkről egész sorozatot készíteltek. A művészről készült filmet már bemutatták.

Bácskai László: Operatőr: Czóbel Anna.
Tükör, 1975. jún. 17.

Orbán Béla festőművész

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállítás alkotásai engedte a legidősebb nemzedékhez tartozó művész szerepét és hatását.

Aradi Nóra: Jubileumi Képzőművészeti kiállítás.
Kritika, Budapest, 1975. 6.

Czóbel Béla (1883-1976)

„Strandon" o.v. 60,5 x 72 cm

t.l.b.: Czóbel k. ár.: 18000 ft

BÁV ~~43~~ 42. Képaukció Budapest, 1977. ~~szeptember~~ május

Gőbel Béla

„Parkrészlet" o. v. 60×50 cm

1. ár: 10 000 Ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. ~~szeptember~~ május

Czóbel Béla

„Város az erkélyről"

o.v. 80,5 x 53 s.l.j.: Czóbel.

Kikiáltási ár: 12000 ft

BÁV 43. Képaukció Budapest, 1977. szeptember

Czóbel Béla (1883-1976)

„Karosyelben ülő nő"

o.v. 80x53 cm S.f.j: Czóbel 27

Utáltási ár: 18000 ft.

BÁV 43.Képaukció Budapest,1977.szeptember

Czóbel Béla

„Vörössaplás fejfi" o.v. 94,5 x 70,5 cm

s.l.j.: Czóbel Védett.

Vitáltási ár: 18000 ft.

BÁV 43.Képaukció Budapest,1977.szeptember

Czóbel Béla

A Két világháború között a magyar festészet francia orientációjú szárnyához tartozott.

Devényi Iván: Frank Frigyes művészete. Életünk, 1973 ... 2. 155. old.

Czóbel Béla

"Müvészet a Müvészetben" cimmel Vadas József számol be a siófoki városi-járási Müvelődési Központban rendezett tárlatról, mely "az elmult évfolyamban közölt müvészek munkáiból" áll, -mondja a kritika, felsorolva a müvészeket és ismertetve müveiket: Borsos Miklós, Czóbel Béla, Deim Pál, Gádor István, Géser Lujza, Gyurcsek Ferenc, Kátai Mihály, Kiss Nagy András, Kő Pál, Makrisz Agamemnon, Molnár Gabriella, Pálfy Gusztáv, Rászler Károly, Somogyi Győző, Somogyi József, Vigh Tamás.
A tárlatot a Müvészet c. folyóirat rendezte.
Vadas József kritikáját lásd: Vigh Tamás szobrászmüvész nevénél!

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 24. XX. évf. 30. sz. 12. lap.

Czóbel Béla festőművész

A Balatonboglári Kápolna Tárlaton Czóbel Béla kiállitását május 23.-án,
a Schönherz Zoltán Kollégiumban Bankó Viktor kiállitását május 24.-én,
a dunaujvárosi UITZ teremben Patay László kiállitását május 28.-án,
a Helikon Galériában Bányai István kiállitását május 27.-én,
a Studió Galériában Szabó László kiállitását május 26.-án,
a Csók István Galériában Ardai Ildikó kiállitását május 27.-én,
a Debreceni Medgyessy Teremben Mácsai István kiállitását május 27.-én nyitják meg,
mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 22. XX. évf. 21. sz. 8. lap.

Czóbel Béla

"Szentendrei Művészet" cimmel a Nemzeti Galériában rendezett kiállitást ismerteti Vadas József: "Szeletelhető-e a festészet" cimmel. A résztvevő művészeket felsorolva, külön csoportba osztja a szentendrei születésüeket, az ott lakókat, az odatelepülteket valamint azokat, akikre hatott az ottani művészet:

Anna Margit, Asszonyi Tamás, Bálint Endre, Balogh László, Bánovszky Miklós, Barcsay Jenő, Bartl József, Csik István, Csikszentmihályi Róbert, Czóbel Béla, Deim Pál, Hajdu László, Korniss Dezső, Onodi Béla, Rajki László, Szántó Piroska, Vajda Lajos.
Fenti c. Vadas József-cikk Barcsay Jenő nevénél található. Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 22. XX. évf. 21. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

A művésznek Szentendrén van múzeuma.

Vadas József, M... ...k.
Művészet, ...

Czóbel Béla, festőművész

kinthető a Debreceni Művelő...
itása.

Czúg Dezső

A Nagykanizsai Kályhagyár hősöl-
a magyarszombatfai farekas idinasz-
tia Czúg Dezső családját szerződtette
a cserepek készítésére.

Fehete Judit: Ipari formatervezés Zalában.
Művészet, 1977. április - 22 oldal.

Czúg Dezső

Czúg Dezső abból a hevés díszedénylől, amit e műhely és a környezők készítettek, egy magyarszombatfai díszítő stílust alakított ki.

Fehete Judit: Ipari formatervezés Zalában.
Művészet, 1977. április - 22 oldal.

Czóbel Béla, festő

L: Barcsay Jenő

-: Barcsay és Kmetty kiállítások

Esti Hírlap, Bp. 1977. febr. 8

2.

Czóbel Béla festőművész

A XXXVII. Velencei Biennálén szerepelnek a művész festményei. A Biennálé júl. 18.-án nyílt meg

Mészáros Tamás: Művészet és környezet.

Magyar Hírlap, 1976. aug. 1.

Czóbel Béla, festőművész

Ma nyitják meg Szentendrén a 15. országos múzeumi és műemléki hónap megjei megnyitóját. – Szentendrén van a Ferenczy család, Czóbel Béla és más művészek múzeuma. – A művész is megélte összegyűjtött munkáinak avatását.

Prukner Pál: Múzeumok hónapja.
Pest Megyei Hírlap, 1976. okt. 1.

Czóbel Béla, festő

L: Borsos Miklós

Kantor Lajos: Emberi képek kálterrel 1013-1020

Jelenkor, Pécs. 1976. nov. 11 /XIX.

Ozábel Béla, festőművész

Megnyílt a prágai Naprstek Múzeumban a Nyolcak és az aktivisták magyar képzőművészet két csoportjának kiállítása a művész alkotásaiból is látható a kiállításon.

Néprzabadság, 1976. okt. 15.

Czóbel Béla, festőművész

a Nemzeti Galériában néhány hónappal ezelőtt megrendezték a Szentendrei művészet 1976. c. kiállítást. — Nemcsak Barcsay és Vajda a szentendrei hagyomány, hanem az oldottan festő Czóbel és mások is.

P. Szücs Julianna: a Szentendre-védjegy. Kritika, Budapest, 1976. 10. ~~6~~. 7. old.

Czébel Béla

„Ülő akt" o. v. 80x64

t. l. j. Czébel

1. dz: 20000 ft

BÁV 4o.Képaukció Bp.1976.szeptember

Czóbel Béla

„Virágcsendélet" Vízfestmény 60x50

s.l.j. Czóbel

2.á. 4500 ft.

BÁV 4o.Képaukció Bp.1976.szeptember

Gobel Béla

„Fiatal nő" o. v. 73,5 × 54 cm

2. ár: 14000 Ft

FOTÓ-

BÁV 4o.Képaukció Bp.1976.szeptember

Czóbel Béla, festőművész

A Katona József Múzeumban megnyílt a Nagybányai Művésztelep kiállítása. — A művész egy, vagy több nyarat töltött a festői környezetű telepen.

Heltai Nándor: A Nagybányai Művésztelep alkotóinak szép kiállítása.

Petőfi Népe, 1976. okt. 24.

Czóbel Béla

Barcsay Jenő, Berény Róbert, Bokros Birman Dezső, Bortnyik Sándor, Csontváry Kosztka Tivadar, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Gy. Szabó Béla, Hincz Gyula, Kassák Lajos, Kernstok Károly, Kmetty János, Lőrincz Gyula, Máttis Teutsch János, Moholy Nagy László, Nagy István művészek neve szerepel Vadas József cikkében, melyet a Művészet c. rovatban, -"Az uj realizmus a régi Korunkban" cimmel közöl a lap.
A cikket lásd: Dési Huber István nevénél!

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 29.
XX. évf. 22. sz. 12. lap.

Czóbel Béla

Debrecenben /Kossuth u. 1.sz./ rendezték meg Czóbel Béla emlékkiállitását. Megtekinthető augusztus 10.-ig.
Győrffy Sándor és Mehringer F. László festőművészek a Toldi Studió Mozi Klubjában rendezett kiállitása augusztus 2.-án, Galambosi Edit festőművész a Műcsarnokban augusztus 6.-án nyitja meg kiállitását,- közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. juli. 31.
XX. évf. 31. sz. 8. lap.

Czóbel Béla, festő

L.: Czók J.

— : A századfordító . . . . 11.

Népszabadság, Bp. 1976. nov. 26.

Czóbel Béla, festő

L: Gerzson Pál

Lánczi S. Képzőműv. Krónika 705-710

Jelenkor, Pécs 1976. júl-aug. XIX/7-8.

-1-

M. D. K

CZÓBEL Béla festő

(1883 –)

A „Nyolcak" művészcsoport tagja

A KUT " "

A szentendrei művészkelep "

Néhány évi hollandiai tartózkodás

után Berlinben élt ./.

Genthon -Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945

Bp. 1962. 346, 352, 367, 371, 424, 425, 426,

427, 450, 467.

Czóbel Béla Kossuth díjas festő
Kiállítása volt nemrég Genfben,
a Galerie Georges Moos-ban

Vigilia, 1961, 8 n., 502 old.

M.D.K

Művekből Békéscsabán rendezett kiállításon kiállítottak

– 4,1 l
Művészet, 1961. január. – 1 szám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 138-296, 138-307

Czóbel Béla

MAGYAR NEMZET

1961. MÁJ 11.

Párizsban megnyílt Czobel Béla kiállítása

A párizsi Zak Galériában csütörtökön megnyílt Czobel Béla képkiállítása. A kiváló magyar művész közel félszáz művét mutatja be a francia fővárosban, ahol ez a tizedik egyéni kiállítása. A bemutatott festmények között a mester legújabb portréi és tájképei mellett szerepelnek régebbi alkotásai is, amelyek a párizsi Musée d'Art Moderne és francia műgyűjtők tulajdonában vannak.

A kiállítás megnyitásán, amelyen az idős művész is részt vett, megjelent Dunoyer de Segonzac, Marcel Gromaire és a francia képzőművészeti élet több más kiválósága, valamint a párizsi magyar követség képviselői.

s viszonválasz

lentős többlet szénfogyasztással jár... A lehetőség szerint gondoskodunk megfelelő autóbuszjáratok beállítása iránt...«

Martini Vilmos olvasónk viszonválasza:

»Kérésünk, hogy a megszüntetett sok vonat közül csak egy személyvonatot állítsanak meg Siófok-Tisztviselőtelepen, amely 2,5 kilométer távolságra fekszik a siófoki főállomástól. Így a csomagokkal és gyermekekkel utazó telepesek leszállhatnának és a személypoggyász-, valamint az expresszcsomag-forgalom lehetővé válna.

Mi nemcsak élvezzük nyáron a balatoni kultúrát, hanem részben meg is teremtettük azt. Aki már [illegible] pionírmunkát, az

1021

Czóbel Béla Múzeum

1975.VI.27. 19.oo /8/Z.

Esti krónika I.

- Most pedig következzék péntek esti kulturális mellékletünk.
- Ebben először a szentendrei Czóbel Muzeumot mutatjuk be. Azt hiszem kevés művésznek adatik meg, hogy még életében muzeumot kapjanak alkotásai. Ezen kevesek közé tartozik Czóbel Béla.

- A szentendrei muzeumavatáson Szatmári Ilona járt.
- Czóbeli életmű, több mint 7o esztendőt átfogó, összegező, ragyogó piktura. A művészeteket kedvelő és pártoló Szentendre egyik hangulatos, boltozatos, öreg házában, a Templom tér 1-ben fogadja a párizsi iskola legnagyobb magyar mesterének rajongóit, barátait. Az 19o4-től 1975-ig készült hires Czóbel festményekből, 6o alkotás gyönyörködtet a muzeumi termekben. Ám a muzeum gyüjteménye ennél sokkal gazdagabb, ezért időről időre változik majd a bemutatott művek sora. A parányi, macskaköves belső udvaron virágok, csobogó kis szökőkut és Czóbel Béla, remekbe készült mellszobra, Varga Imre szobrász művész alkotása, csak fokozza a hajlék varázslatos hangulatát. Sok-sok vendég, barát, közöttük Aczél György miniszterelnökhelyettes vett részt a muzeum ünnepélyes megnyitásán. Az avatási szalagot a 92 éves Czóbel Béla / vágta át. A mester 1936.óta a nyarakat mindég Szentendrén tölti. Itt csendet és alkotói nyugalmat, festői témái mélytüzü, vibráló, merész festői szinvilága pedig örök megujulást talál. A mzuezum legfrissebb Czóbel képe "A legyezős lány".

- Igen,ezt most csináltam elég gyorsan.Csodálom,mert némelykor sokáig kinlódom képeimmel.

- Izzó szinei, a lány alakja, igazi Czóbel.

- Igen? Megismerné,van egyéniség benne? Ugy-e ez nem egy elvont festészet? És benne van minden elvontság mégis.Van ebben geometria, lira, dorü, tér, minden van benne.

- Most is dolgozik a mester rendszeresen naponta,

- Rendszeresen, csak most balett-táncost már nem birok fogni. Megdagad a kezem. Lássa egy üreg ember.

- 92 esztendős.

- 92 leszek,de szellemileg még nem tartom magam,még nem vagyok elmeszesedve.

- A muzeumnak,annak,hogy megérhette ezt a nagy eseményt örül-e?

- Hát természetes.Szeretem Szentendrét, szép város, kivételesen szép, teljes boldogság, sőt az ember mindég többet akar,mint amit - aztán megnyugszik,megelégszik.Valamit csináltam mégis.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Czóbel Béla

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1976 AUG 20

1021

s maradsz dőfés-szigorral ojtott
hajtás a törzsön majd, amíg
a nehezen virágbabomlott
fákat gyümölcsök nem lepik.

CZÓBEL BÉLA: LEÁNYPORTRÉ (SZÉNRAJZ)

hogy ilyen kutya meleget
akik az árnyékban is szen
Melegcsúcsokról beszél
sem páratlan. Sőt volt idő
szatért a tartósan száraz,
Debrecenben 1882-ben
de 1894-ben már csak 446
ban. 1876-tól 1900-ig pe
Kabán 1898. augusztus 1
volt, csak a nap tüzelt ke
dos területeken pedig 12
aszály ezen a széles terül
28-ig tartott. Egy régi fe
18-tól szeptember 23-ig,
szomjaztak, éheztek, pusz

1777-ben Nürnbergből német marhakereskedők érkeztek a puszta
ra. Meghökkentő látványban volt részük: a barmok a téli marha
szállás tetejére szórt csutkát és szalmát ették. A megelőző nyár
száraz, aszályos volt. A kaszálókról nem tudtak télire való takar
mányt gyűjteni, ezért ették az éhező jószágok a tető anyagát. Az
állatállomány leromlott, megritkult. A pásztorok valósággal megtá
masztották a marhákat, mert ha az elgyengült állat egyszer össze
esett, újból lábra állni már nem volt ereje.

Nemcsak a Tiszántúlt sanyargatta az aszály, hanem az ország más
vidékeit is. Egyéb adatok is utalnak a szeszélyes időjárásra. Érdemes
néhányat felsorolni.

Így például az 1288-as esztendőben Sopron körzetében karácsony
kor már kivirágzottak a fák, februárban pedig érett epret lehetett
szedni. Áprilisban virágzott a soproni lankákon a szőlő. Az 1420-as
évben a fák kétszer virágoztak, és megtermették gyümölcseiket.
A régi feljegyzés szerint a búzának április 7-én már kifejlett szára
volt. Májusban éretté vált a szőlő. A régi írás megemlékezik arról,
hogy ugyancsak a soproni körzetben 1473-ban, februárban kizöldül
tek a mezők, virágoztak a fák. Nagyon enyhe tél volt. Karácsony
kor megdördült az ég, és a meleg széllel érkező fellegekből bőséges
eső zúdult a földekre. A Dél-Dunántúlon 1524-ben karácsonykor ibo
lyát árultak. Az erdélyi területeken 1556-ban március végétől ápr
lis 27-ig olyan volt az időjárás, mint máskor júniusban Torda vá
ros jegyzője, Szaniszló János írta 1656-ban, hogy olyan meleg napok
voltak áprilisban, mint nyáron szokás. Egy másik, ugyancsak Er
délyben készült feljegyzés szerint 1728-ban január 25-én már a mé
hek gyűjtöttek az erdőkön, mezőkön.

Egy Miskolcon készült feljegyzés arról ad hírt, hogy 1783-ban nyá
ri meleg volt márciusban, és már rópdöstek a kertekben a lepkék.
Somogy megyében 1781-ben a meleg déli szél egész télen át nem
engedte befagyni a Drávát. Máskor viszont olyan vastag jégpáncélt
kapott a Dráva, hogy rakott szekerekkel keltek át rajta.

Íme, ilyen szeszélyes időjárásról adnak hírt a régi krónikák.

Az időjárás valóban kiszámithatatlan. Tapasztalják ezt a mai em
berek is, hiszen 1976. július végén Debrecenben még árnyékban is
35 fokos hőséget mértek. Az augusztus első hetében megérkezett eső
zés nyomán pedig igen lehűlt a levegő, délben is gyakran maradt
húsz fok alatt a hőmérséklet, éjszaka pedig mélyen tíz fok alá sülly

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

a Fauve-ok szemével látja a megfestendő arcot, kívülről közeliti meg art és csak egészen vázlatosan érezteti az egyéni jelleget. A színek önmagukért élnek s a modell személyiségétől függetlenül vibrálnak.

Kr.Passuth: Les "Huit". Acta Historiae Artium. Bp.1962. Tom.VIII. Fasc.3-4. 312. old.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

tájképein, a szinczet illetőleg, érezhető a Nagybányán töltött idejének hatása, de a nagy sötétzöld felületek iránti előszeretet a csoport ama tagjainál is jelentkezik, akik ezt a várost elkerülték. Mintha az avant-gardista magyar piktura akkor sem tudna megszabadulni Nagybánya hatása alól, amikor szembehelyezkedik vele.

Kr.Passuth: Les "Huit". Acta Historiae Artium. Bp.1962. Tom.VIII. Fasc.3-4. 305. old.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

Tájképein a formák foltokká válnak, foltokká laposodnak s a kép úgy rajzolódik bele a konturok höré, mint az üvegablakok az ólompántjaikba. Szerek az „ólom-keretek" egyaránt fontosak Czóbelnél, akár utat, akár embert, akár eg his hárat kereternek, mert képein mindennek egyenlő jelentősége van.

Kr. Passuth: Les "Huit"
Acta Historiae Artium. Bp.196[illegible]. Tom.VIII. Fasc.3-4
303-304. old.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

képein, a háttérül szolgáló tájképek nem választhatók el az előtérben ábrázolt jelenettől, dacára az éles kontúroknak, egységes színekkel, anélkül hogy perspektivikus hatásra törekednének.

Kr. Passúth: Les "huit". Acta Historiae Artium. Bp.1962. Tom.VIII. Fasc.3-4.

304. old.

Czóbel Béla
festő

M.D.V.

1906-ban készült a „Férfi arckép"-e
1914 körül „Kislány arckép" című
művét alkotta, 1916-ban festette
a „Fru labdával" című képet, 1920
években készült: a „Lépcsős út", a „Falu
vége", az „Atelier sarok" című művei

Pataky Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. október – 15 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

„Fekvő nő", az „Interieur" a „Venus fej",
az „Álarc és mandolin", a „Félakt" a
„Fekvő lány" a „Gyümölcs csendélet",
„Múzsa", az „Olvasó nő" a „Bricska"
„Virágcserépszoborállványon" e. művei.

Pataky Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. október – 15 lap

Czóbel Béla
festő

M.D.K

„Mme Daudet", a „Műterem interieur",
a „Parasztlány", a „Piroskendős lány"
„Műterem fal", „Virágok barna kan-
csóban", „Női hát" az „Ülő lány"
„Ferenczy Béni feleségének arcképe
c. művei

Patahy Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. Október — 15 lap

Czóbel Béla

festő

M.D.K.

1902-ben festette Lehel Ferencet ábrázoló képét, 1905-ben festette Matisska Jenő arcképét, és a „Kislány agy előtt" című képét, 1906-ban ké-szült az „Ülő férfi" című műve.

Pataky Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. október — 15 lap

Orbán Béla, Kossuth-díjas festőművész

az Ernst Múzeumban a művész 90. születésnapja tiszteletére rendezett kiállítás szombaton nyílt meg.

Népszabadság, 1943. szept. 2.

Czóbel bél[illegible]

A több mint kilenc évtizedet, életének térben-időben nagy távlatait pedig a múzeum másik fele mutatja nem kevésbé lenyűgözően. Szentendre frissen avatott díszpolgára és a századelő párizsi galériáinak kiállítója, Kossuth-díjas, kiváló művész és szövetségese elhunyt nagyoknak, Kernstoknak, Tihanyinak 1909-ből; a párizsi Galerie Zak[illegible] mindvégtelen nagyoknak, [illegible] mört, a szint, a festői, gyönyörű derűt úgy őrizte, ahogyan művészi hagyományt őrizni lehet: megújítva, megváltoztatva, kiegészítve és a maga egyéniségéhez igazítva. Ezt tette művészetörténeti nagy barátjainak, a már régen korszakká átlényegült francia „Vadaknak" az eredményeivel is, s így kötődött-oldódott az első világháború előtt, a forradalmakra készülődő Magyarországon a később valóban forradalmat csinálnyárság portréjavat. Már majdnem elmerészkedik — megközelíti mindenképpen — a diszharmóniát vállaló, a társadalmi kihívást vállaló elkötelezett piktúráig. De rákövetkező dús csendéleteiben, ritkuló tájaiban és érzéki, gyönyörűséges asszonyportréiban később, érett korában is megmarad annyi karcos íz, puha fegyelem és csendéleteinek, tanyportréinak zamatossá sűrűsödött színét, érzékeny kézzel, de biztos kézzel megformált kompozícióját. Agg, de még munkálkodni akaró művészről mindig udvariasat, mindig elismerőt mondat az illem, Czóbel kilencvenharmadik évében sem adott okot illedelmességre. Szépet kereső, szép élete után senki nem láthatta hanyatlását: erős, eleven mestertől, halála percéig nagy művésztől búcsúzunk.

Ez a beruházás, s ezzel a gyár történetének új szakasza 1971-ben kezdődött, 1973 márciusában már megkezdődött a termelés, amely várakozáson felüli eredményeket [illegible]

teken nyitott meg, sikeres kezdeményezés folytatása. Az Így élnek a budapestiek a XVIII. századtól napjainkig sorozat tavaly előtti első része a főváros lakos-

Czóbel

NÉPSZAB

Czóbel Béla, festő

(2)

* * *

Saját múzeumának avatásán a nyáron még ő vághatta át a szalagot — senki sem gondolt azzal, hogy alig fél év múlva nagy halottunk lesz a nagyöreg Czóbel Béla. Pátriárkakora valamiképpen állandósult a tudatunkban. Megszoktuk, hogy él és dolgozik Szentendrén egy sok országot és sok művészetet megtapasztalt erős öregember, s megszokhattuk, mert új és új képekkel tudósított az életerejéről. Azt a szentendrei múzeumot — mostantól: emlékmúzeumot — felerészt friss művekkel, hetvennégyes, hetvenötös dátumú képekkel töltötte meg 1975 júniusában, és az Almás csendélet parázsló elevenségéből, a Női akt öblös-ölelő gyengédségéből nem tizedik évtizedében járó aggastyánra, hanem alkotóereje teljében lévő festőre ismerhettünk.

A több mint kilenc évtizedet, életének térben-időben nagy távlatait pedig a múzeum másik fele mutatja nem kevésbé lenyűgözően. Szentendre frissen avatott díszpolgára és a századelő párizsi galériáinak kiállítója, Kossuth-díjas, kiváló művész és szövetségese elhunyt nagyoknak, Kernstoknak, Tihanyinak 1909-ből; a párizsi Galerie Zak minden évben megrendezi tárlatát és főfalon szerepel a műcsarnoki reprezentatív kiállításokon — Czóbel valóban úgy tudta befogadni ezt a nagyon bonyolult huszadik századi világot, hogy mindig, minden részének tudott adni a maga művészetéből és emberségéből.

Amit adott: kezdettől haláláig másíthatatlan hit emberségben, szépségben, esztétikumban; s ezt a hitet mindig úgy tudta felkínálni ebben a sok embertelenséggel, rútsággal és diszharmóniával teli korban, hogy nem lehetett nem elfogadni, optimizmusát kételyekkel visszautasítani. Művészi hitellel csinálta. Nem volt rendithetetlenül egystílusú, de nem volt kapkodó újító sem ebben a számtalanszor változó művészettörténeti hetven évben; mindig ízléssel, mértékkel és némi tartózkodással fogadta be a század leleményei közül azokat, amelyekre önálló pályán haladó piktúrájához szüksége volt.

Lázadónak indult: az 1902-es évben úgy tartották számon Nagybánya növendékei között, mint aki tagadja, megújítja — akkor úgy látták: meg is semmisíti — az első, nagyszerű, de lassan békébe szelidülő modern magyar festőmozgalom eredményeit. Aztán úgy lett hűtlen Nagybányához, hogy hűségesebb maradt eszményeihez, mint a legeminensebb akkori s egy-két későbbi Nagybánya-követő. Czóbel ugyanis Nagybánya lényegét, az életörömöt, a színt, a festői, gyönyörű derűt úgy őrizte, ahogyan művészi hagyományt őrizni lehet: megújítva, megváltoztatva, kiegészítve és a maga egyéniségéhez igazítva. Ezt tette művésztörténeti nagy barátjainak, a már régen korszakká átlényegült francia „Vadaknak" az eredményeivel is, s így kötődött-oldódott az első világháború előtt, a forradalmakra készülődő Magyarországon a későbbi valóban forradalmat csináló Nyolcak tevékenységéhez is. Sosem volt forradalmár alkat, soha nem is akart annak látszani. A festészet érdekelte és a harmónia, a színek és az életöröm, s ez nemcsak logikailag, hanem láthatóan is összeköti fiatalkori törekvéseinek egymásutánját. A nagybányai, hunyorgatóan napsütötte arcképeken tombol a kolorit és az életigenlés, a következő alkotói korszakban szinte súlyuk van a foltoknak és színharmóniáknak; s az első világháború idején és után — Hollandiában, Berlinben élt ekkor — festett portréknak is csak anynyi köze van az expresszionizmushoz, hogy megalapozatlan vélemények ezt a korszakát ehhez az izmushoz próbálják besorolni.

Munkásfiújával, ezzel a tizenhetes, csupa hegyesség, csupa fanyarság portréjával már majdnem elmerészkedik — megközelíti mindenképpen — a diszharmóniát vállaló, a társadalmi kihívást vállaló elkötelezett piktúráig. De rákövetkező dús csendéleteiben, ritkuló tájaiban és érzéki, gyönyörűséges asszonyportréiban később, érett korában is megmarad anynyi karcos íz, puha fegyelem és kihívó festőiség, ami megkülönbözteti a hazug harmóniát csak álmodó, a csúf korokban szép életérzéseket csak ráolvasva-megidéző szellemektől. Múzsája tört, vaskos kontúrokkal körülkerített és barna tónusú festmény 1930-ban, és mégis úgy tud felvillantani remélőzöldeket, fanyar majdnemvörösöket egy-egy foltial, ecsetnyom nagyságú derűs mozzanattal, hogy ez a múzsa önmagában is mesterpéldája lehet mindannak, amit úgy nevezünk: századunk hiteles humanizmusa.

Ezért tudott a Hatvanban és Párizsban dolgozó, Szentendrén, New Yorkban, Genfben és Nagykőrösön kiállító, 1905 táján már nyilvánosan szereplő és 1975-ben még mindig friss képeket adományozó Czóbel igazat és szépet mondani társadalmi rendszereknek és történelmi korszakoknak, eltérő nemzeti kultúráknak és különböző ízlésperiódusoknak. Egyiknek sem hazudott. Festészetének a lényege volt az, ami mindig, minden esztétikai-emberi értékre figyelő közösségnek fontos. Ezért talált visszhangot Nyugat-Európa naponta változó, ideáljától sokszor messzire távolodó művészeti életében, s ezért becsülte — méltán — szülőföldje, az emberi-művészi teljesítményt becsülő itthoni társadalom.

Mi kaptuk örökségbe utolsó éveit, még mindig nagy korszakának eleven festészetét, késői csendéleteinek, leányportréinak zamatossá sűrűsödött színét, érzékeny kézzel, de biztos kézzel megformált kompozícióját. Aggódni még munkálkodni akaró művészről mindig udvariasat, mindig elismerőt mondat az illem, Czóbel kilencvenharmadik évében sem adott okot illedelmességre. Szépet kereső, szép élete után senki nem láthatta hanyatlását: erős, eleven mestertől, hála percéig nagy művésztől búcsúzunk.

— Czóbel

NÉPSZAB

junk csak a tömeges lakásépítésre, a lakáskultúra fejlődésére —, s a hiányt importból pótoltuk. Hogy pontosabbak legyünk, a hazai szükséglet 1970-ben hárommillió négyzetméter volt, s ennek kielégítésére kétmillió négyzetmétert vásároltunk külföldről.

Érthető, hogy ebben a helyzetben a FIM legfontosabb feladatának tartotta a csempe és általában a kerámiai burkolólapok gyártásának fejlesztését. A népgazdaság pénzügyi helyzete azonban nem tette lehetővé nagy kapacitású üzem felépítését, ezért a vállalat úgy döntött, hogy a már meglevő gyárakban — a budapesti, az alföldi porcelángyárban és a romhányi Építési Kerámiagyárban — lépcsőzetesen, több fejlesztést hajt végre. Ezek révén viszonylag rövid idő alatt megteremtette az évi hárommillió négyzetméteres kapacitást, s a tőkés importot már 1972-ben meg lehetett szüntetni.

Amíg az újat megszokták

Ennyi előzmény után máris a lényegre térhetünk

A romhányi gyárban új üzemcsarnokot építettek, s az olasz SACMI-cégtől gyártási technológiát és komplett csempegyártó berendezéseket vásároltak. Hogy miért éppen olasz céget választottak, annak egyszerű a magyarázata: *Olaszországban a legfejlettebb a csempegyártás* — évente 300 millió négyzetmétert gyártanak —, *s a gépek itt a legolcsóbbak.*

Ez a beruházás, s ezzel a gyár történetének új szakasza 1971-ben kezdődött, 1973 márciusában már megkezdődött a termelés, amely várakozáson felüli eredményeket hozott. Háromnegyed év alatt 500 ezer négyzetméter csempét gyártottak.

A második lépcsőben — 1973-ban — a mázas padlóburkoló lapok gyártására vásároltak ugyancsak az olasz cégtől gépeket. A beruházás 1974 végén fejeződött be. A két szakaszban megvalósított fejlesztés három és fél év alatt térül meg.

Az átállás nem volt könnyű. Erről győzött meg a beszélgetés során *Kollár József*, a romhányi gyár igazgatója, aki elmondotta, hogy kezdetben a dolgozók bizalmatlanok voltak az új termékkel, s a technológiával szemben. Meg kellett tanulniuk egy *számukra teljesen új technológiát*, s a manufakturális munka helyett automata gépsorokon kellett dolgozniuk. Az olasz szakemberek, akik a gépeket felszerelték, sok segítséget nyújtottak a romhányiaknak, akik közül néhányan Olaszországba utaztak a tudnivalók elsajátítására.

Az átállás során teljesen kicserélődött a műszaki vezetői gárda. A régi irányító emberek helyét

nagymértékben lehet és érdeme fejleszteni. Az eddigi fejlesztése nemcsak mennyiségi növekedés eredményeztek, bővítették a vá lasztékot is. Korábban ugyani Magyarországon csak fehér má zas csempét gyártottak, ma má ezenkívül színeset és mintásaka is.

Hazánkban évente hárommilli 700 ezer négyzetméternyi falbur koló csempét és 2,3 millió négy zetméter padlóburkoló lapot ké szítenek. De ez még mindig nen elég. Csupán a hazai igény hat millió négyzetméter falburkol csempe és hárommillió négyzet méter padlóburkoló lap lesz, s jövő évtől kezdve évi 600 eze négyzetméter csempét exportá lunk a Szovjetunióba.

Erre alapozva, a FIM előter jesztette a romhányi gyár újabb fejlesztésére vonatkozó javasla

---

Hogyan élnek

Életmódtörténeti

(Tudósítónktól.)

A mának sajátos üzenetet ho zó, izgalmas látnivalót kínál nagyközönségnek a Budapest Történeti Múzeum, várbeli otthonában. Az *Életmódtörténeti kiállítás*, amelyet *dr. Trautmann Rezső*, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, a Hazafias Népfront Budapesti Bizottságának elnöke pén teken nyitott meg, sikeres kezdeményezés folytatása. Az *Így élnek a budapestiek a XVIII. századtól napjainkig* sorozat tavalyi előtti első része a főváros lakossága munkakörülményeinek alakulásával ismertetett meg. A mostani második kiállítás az építészet korszakait s mindenekelőtt a lakáskörülmények, az otthonok kép pének formálódását mutatja be.

A teremben a barokk kasté lyok, a copf stílusú szalonok, klasszicista elegancia, a szecesszi gazdagsággal hivalkodó túlzsúfol világát mindvégig körülölelik zsúptetős, nádfedeles Pest-Buda környéki parasztviskók, a cselé dek, majd a nincstelen proletárok nyomortanyái, a házbéruzsorátó rettegők sötét bérkaszárnyái. Fotók, rajzok segítségével megjelenik a tárgyak, a szoba-, konyharészletek tágabb környezete is, a ház, az utca, a városrészek jellegzetes arculata. A tárgyak s mindez együtt vallanak. Valóságidéző erővel tűnnek elő született, virágzó, pusztuló s állandóan változó átalakuló *társadalmi rétegek* Életformájukról, ízléskultúrájukról tájékozódhatunk.

Nyomon követhetjük a munkásság *osztállyá szerveződésének* ki bontakozását. A munkásmozgalom

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

csendéletein nem követi sem Cézannet sem a Nyolcakat, hanem saját utjait járja. Kerüli a rendszerbe fogott konstruktív formákat, az éles sím-ellentéteket. Merevség nélküli kompozicióin a fáradt sinek lágyan olvadnak egymásba, a formák vastag kontúrjai sem teret sem plasticitást nem erréhelteltetnek.

Kr.Passuth: Les "Huit". Acta Historiae Artium. Bp.1962. Tom.VIII. Fasc.3-4.

308. old.

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1962 JUL 30

Vasárnap délelőtt

Czóbel Bélánál — Szentendrén

1021

Czóbel Béla: Leányfej

Ez a találkozás szinte már hagyományos. Évről évre, amikor *Czóbel* Béla, Kossuth-díjas festőművészünk Párizsból hazatér Szentendrére, felkeressük otthonában. A mestert ezúttal is színpompás, új alkotásai, féligkész festményei előtt találjuk. Valamennyi már ezen a nyáron készült, itt Szentendrén. Czóbel Béla 79 éves, és már hatvan éve, hogy fest. *Közel nyolc évtizeddel a vállán, ma is mindennap reggel öt órakor ébred és már a hajnali fényben munkához lát.* Három-négy órát dolgozik modell után, és naponta még legalább négy órát fest csendéletet, tájakat. Művészetének forrása a magyar levegő, a szentendrei táj. Kedvenc témaköréhez tartozik a szép szentendrei leányfejek megörökítése. Most is a színek varázsában elragadó arcokat láthatunk vásznain, rajzain. Igaza van hát a *Les Nouvelles Littéraires* kritikusának, amikor megállapítja: *„Czóbel művészete kifejezi az élet iránt izzó és mégis gyöngéd szeretetét".*

— Télen Párizsban, nyáron Szentendrén, ez nagyon szép, alkotásra inspiráló valóság — mondja beszélgetésünk elején. — *Hálás vagyok a Művelődésügyi Minisztériumnak, hogy mindezt számomra lehetővé teszi.* Mi ennek a mélyebb értelme és jelentősége? Régebbi, több évtizedes művészi kapcsolataimat feleleventhetem és tovább szőhetem Párizsban. *Ezek a sikerek természetesen magyar sikerek is egyúttal.* Idén is, mint minden esztendőben, nemcsak pihenni, hanem dolgozni jöttem haza. Szentendre kiapadhatatlan élményanyagot jelent számomra, akárcsak Párizs. Itthon már *eddig tíz képpel készültem el és őszig remélhetőleg, még további tizet festek.*

A kiváló festő, aki életét Párizs és Szentendre között osztja meg, már évtizedekkel ezelőtt bevonult a művészettörténelembe. Képei a különböző kiállításokon, Párizstól New Yorkig bejárták a világot; kiváló alkotásai helyet kaptak a berlini, amsterdami, detroiti múzeumokban és a híres magángyűjteményekben. Ezek a képek Czóbel mély humanizmusáról tanúskodnak.

Mielőtt elválunk, a mester átnyújtja a párizsi *Zak Galerie 1962. évi Czóbel-kiállítás katalógusát.* Az előszóban egyik francia kritikus, többek között, ezt írja: *„Az idő — amely a kritikusoknak az ura — elismeri már és még jobban el fogja ismerni ezt a nagy, valódi és emberi tehetséget."* A Zak Galerie-ben egyébként mintegy 40 képpel jelentkezett idén Czóbel Béla, és e tekintélyes, mennyiségileg is rendkívül nagy termékenységre valló anyag láttán, méltán állapította meg a *Figaro Littéraire* kritikusa: *„Az első helyre kell tenni ezt a nagy, de szerény festőt".*

Az életöröm festőjét — ahogy műtermében vásznairól megismertük Czóbel Bélát, Párizs és Szentendre piktorát.

H.

...agyítás

...lik az „Int... ...állítása

...vezetői az megnyíló nem... ...press" kiállítá... ...lyet a Nemz... Kongresszus alkalmából rendeznek meg.

A nemrégen meghirdetett pályázatra 30 országból több mint 1600 kép érkezett, ezek közül négyszázat állítanak ki. A nemzetközi rendezőtestület a pályázat tematikájául a humanizmust, a népek közötti barátságot, a béke gondolatát adta. A felhívásra válaszul, szemléletükben és felfogásukban újszerűbbnél újszerűbb és egy-egy népre nagyon jellegzetes képek érkeztek.

...nenti küldöttség ...tonon

...vánné, az országgyűlés alelnöke.

Vasárnap a vendégek *Rónai* Sándor, *Vass* Istvánné és a megye vezetőinek kíséretében hajóra szálltak, s Tihanyba látogattak. Itt „nem hivatalosan" már várta őket *Kiss* Károly, az MSZMP politikai bizottságának tagja, az Elnöki Tanács titkára, családjával együtt. A vendégek megtekintették a múzeumot, az apátsági templomot, majd autóbuszon Balatonfüredre látogattak. Délután visszatértek Siófokra, az estét a szántódi révcsárdában töltötték.

...ezernyi kulcs

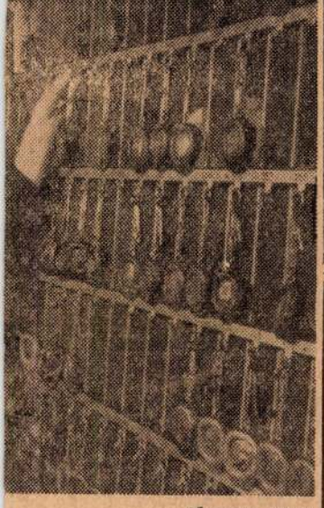

(Ágoston felv.)

...sági Technikum harmadévesével a budapesti Sasad tsz kertészetében találkoztunk. Kapált. A tsz-ben egyébként vasárnap több mint száz fiatal dolgozott, őszibarackot szedtek.

A Gellért Szállóban fényképeztük le *Varga* Piroskát — ...ílezernyi kulcs társaságában. Segédportás a vakáció idején, s közben próbálgatja angol, francia és orosz nyelvtudását. Az ő számára igazi ízelítő ez a jövőből, mert „civilben" a Vendéglátóipari Technikum harmadévese.

...nukleáris háború. Alig ocsúdik fel a jámbor olvasó, máris nagyot nézhet a Süddeutsche Zeitung egy híradásán. Eszerint, az Egyesült Államokban, Fort Dietrichben, a Pentagon szolgálatában negyven tudós — hadászati célokra alkalmas szuperbacilusokat tenyészt.

Eme tudósok „humanista" lelkük egész melegével bejelentették, hogy a biológiai hadviselésre mindenképpen alkalmas bacilusuk a természetben nem fordul elő, s hogy kreatúrájuk ellen az emberi szervezet nem képes védekezni. Minthogy azonban eme

Nyeregbe...

A vendéglátóipar jó munkájának tartozéka lehet a vidám hangulatot megteremteni képes humor is. A zuglói „Vadászkert" vezetői nincsenek ennek híján, erről tanúskodik az a jelentésük, amelyet a XIV. kerületi Tanács kereskedelmi osztályának küldöttek.

A kereskedelmi osztály azzal a cikkel kapcsolatban vonta felelősségre a „Vadászkert" üzletvezetőségét, amely néhány héttel ezelőtt lapunkban jelent meg. Azt kifogásoltuk, hogy a vendéglő szépen terített, hangulatos kertjében két egészen fiatal, szemmel láthatóan serdülő korú fiút szolgáltak ki sörrel. Megírtuk azt is, hogy az emiatt megjegyzést tevő felnőttek csak azért nem találkoztak a kiszolgáló pincér haragjával, mert idejekorán távoztak.

Most megjött a válasz. Az üzletvezető és a pincér szerint „a fiatalok elég régen vendégei az éttermnek, már régen elmúltak 18 évesek, a Lósportnál dolgoznak. Mint zsokék, nagyon kis növésűek és azért látszanak sokkal fiatalabbnak."

Hétfőn nyílik meg Fóton a vöröskeresztesek nemzetközi tábora

Szombaton német, vasárnap reggel lengyel fiatalok érkeztek Fótra, a Gyermekvárosba. Vasárnap estig megjöttek — tanáraik kíséretében — a szovjet, cseh, román, bulgár és jugoszláv küldöttek is és *hétfőn ünnepélyes megnyitóval megkezdődik a fiatal vöröskeresztesek magyarországi táborozása.* A két hét alatt elmondják: milyen feladatokat vállal s végez egy-egy országban a fiatalok között a Vöröskereszt. Jó alkalom lesz ez a tábor a tapasztalatcserére, s egyben előkészület a jövő évi ünnepségsorozatokra, amelyeket *a szervezet fennállásának 100. évfordulójára rendeznek.* A táborozás augusztus 11-én ér véget és 12-én utaznak haza a küldöttek.

Czóbel Béla

Interieurjei, tájképei sorát a *Szentendrei házak* nyitja meg sötét barnáival, zöldjeivel, tompított ragyogású házfalaival, nagy, sima felületeivel – és az *Interieur hintaszékkel* fejezi be. Ez az utolsó mű, amelyen még dolgozhatott. A nagyméretű képen a ragyogó színek már szinte teljes kompozícióvá álltak össze, amikor – ahogyan a katalógus előszavában írja Kratochwill Mimi – abbahagyta a festést.

Alföld 1976/1o/ 95

Czóbel Béla, festő-

Szentendrén felavatták Czóbel Béla szobrát

A szentendrei művésztelep szomszédságában álló házában alkotott nyaranként *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművész. A tavaly, 93 éves korában elhunyt kiváló művész csaknem négy évtizeddel ezelőtt választotta alkotóhelyéül a barokk kisvárost.

A művésznek még életében múzeumot létesítettek a városban, egykori házát pedig lebontották, s helyén fűvel borított halmot létesítettek. E halmon áll most a kedvelt kerti székében ülő művészt ábrázoló bronzszobor, *Varga Imre* Kossuth-díjas szobrászművész alkotása.

Czóbel Béla szobrát csütörtökön leplezték le. Az ünnepségen megjelent *Aczél György*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Cservenka Ferencné*, a Pest megyei pártbizottság első titkára, valamint művészeti életünk több kimagasló személyisége. A vendégeket *Marosvölgyi Lajos*, Szentendre városi tanácsának elnöke köszöntötte, majd *Vas István* Kossuth-díjas költő méltatta a magyar piktúra kiemelkedő alakjának életét, munkásságát. (MTI)

-: Szentendrén felavatták Czóbel Béla szobrát. 7.

Népszabadság, Bp. 1977. aug. 26.

Szentendrei kicsi ház, béke és nyugalom lakhelye. A kapunál apró kutya csahol, a kertben pirosra érik a hamvas őszibarack. Párát hoz a szél a Duna felől, s néha végigsimítja a fákat. Itt él minden nyáron Czóbel Béla, híres festőművészünk, aki telente párizsi lakos, s aki el sem tudná képzelni a nyarat Szentendre nélkül. Mi újság Párizsban, mester?

— Hagyja most Párizst! Az a mozgalmas, viharzó művészi életet jelenti, nagy vitákat és furcsa tárlatokat. Ez itt, Szentendre, ahol minden alkotásra inspirál... Hetvenkilenc éves vagyok, de nekem még mindig vannak ambícióim! S most vannak igazán... Ma el szeretném érni ugyanazt, amilyen 23—24 éves koromban voltam. A festészetben is, s az életemben is. Azért vagyok ma is ilyen fiatal, mert ezt próbálgatom! — mondja, s maga is nevet.

— Érdekes lenne kikutatni ilyen hosszú idő távlatából: mi volt a mester első, s talán legdöntőbb találkozása a festészettel?

— Maga nagyon indiszkrét, de ha már ilyen őszinte voltam eddig is... volt a családunkban egy festő, a múlt században élt, Czóbel Mihály. Apám nagybátyja volt, kritikájával Lyka Károly is megillette. Ennek a rokonnak az önarcképe ott függött a mi lakásunk egyik szobájának falán... Talán ez volt!

— Emlékszik még a pályakezdés éveire?

— Talán így körvonalaznám: egy fiatalember elindul, az ismeretlenbe megy. Az ismeretlen mindig kaland. S végül egészen máshová jut el, mint ahová elindult... Hát, valahogy így történik minden fiatalnál. Nálam is. Párizs, — veszélyes város egy fiatal festő számára. Ott vagy megdicsőülni, vagy megbukni lehet!

— Azt mondta a mester, ma is olyan fiatal, mint régen... Akkor kell ismernie a mai fiatal festők életét. Mit tanácsol nekik?

— Az élet, színes és izgalmas kaland, amitől nem szabad megijedni, mert rejt magában mély buktatókat is. A festőnek belső kényszert kell éreznie az alkotásra, s tovább lépni, újra elővenni az ecsetet, a palettát, ha az előző vászon csapnivalóan rossz is volt. Rossz? Lehet, hogy mint kép, egy fabatkát sem ér, de ha csak egy vonás belőle tovább él, s megváltozva, átalakulva más kép-kompozíció tartóoszlopa, akkor már nem volt hiábavaló a fáradság... Tanácsot adni, higgye el, nem lehet. Ez a harcot önmagával és a témával, mindenkinek kétszemközt kell megvívnia.

az elvetett fűmagban a pázsitot, a palántában a rózsatövet. Pedig talán meg sem érem, hogy virágba borul. Kedvencem? Nem, olyan nincs! Kérdezze meg a festőt, hogy palettáján melyik a legkedvesebb színe...

— Első és legkomolyabb megbízónk a gyermek. Feladatunk: szolgálni az embert, s fellazítani a város tömött arculatát. Nem önkényeskedhetünk. Meg kell hajolnunk az ember szokásai, érzései előtt. Kicsit pszichológusok is vagyunk. Van egy híres finn építész, Shaarinnen, aki azt mondta: először azt hittem, hogy a kerttervezés esztétikai probléma, aztán meg azt, hogy szociális probléma. Ma már látom: a kettő együtt és még annál is több...

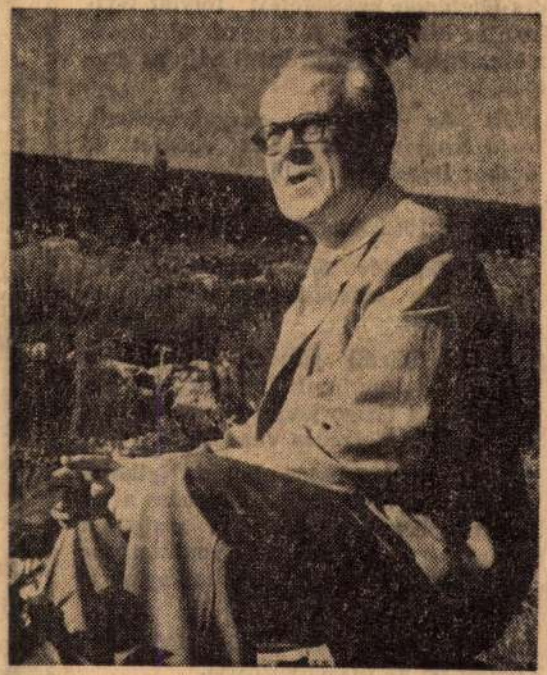

IRTÁK:
SOMOS ÁGNES
SZÁNTÓ ERIKA
FOTO:
BALLA DEMETER

menetrendje

1962. augusztus 11.

9.30. A Szovjetunióban földkörüli pályára bocsátották a Vosztok—3 szputnyik-űrhajót. Az űrhajót Andrijan Grigorjevics Nyikolajev űrhajós pilótaőrnagy vezeti.

9.45. Nyikolajev őrnagy első üzenete: „Jól érzem magam, az űrhajón minden rendben van. Az ablakon keresztül jól látom a Földet."

10.30. Nyikita Hruscsov közvetlen rádió-telefonon beszélgetést folytat Nyikolajev őrnaggyal. A moszkvai televízió az egész világnak hírül adja az eseményt.

19.50. Az űrhajós megvacsorázott, majd nyugovóra tér. (Az ebédjét 13 órakor fogyasztotta el.)

1962. augusztus 12.

3.00. Nyikolajev őrnagy felébred, és megkezdi a második napi program lebonyolítását.

9.02. Föld körüli pályára indítják a Vosztok—4 szputnyik-űrhajót. Az űrhajót Pavel Grigorjevics Popovics űrhajós pilóta-alezredes vezeti.

9.15. Három űrhajós-pilóta: Nyikolajev őrnagy és Popovics alezredes a világűrből, Gagarin alezredes pedig a Földről rádiótelefon összeköttetésbe lép. Első ízben létesül telefonkapcsolat az űrben!

10.30. A két űrhajós közös táviratban számol be az űrtalálkozásról.

12.00. A Szovjetunió központi televíziós állomása egyenes közvetítést ad a Vosztok—3 és a Vosztok—4 fedélzetéről.

1962. augusztus 13.

4.00. A Vosztok—3 huszonkilencszer kerülte meg a Földet és a Föld—Hold távolság több mint háromszorosát tette meg. A Vosztok—4 útja is meghaladta már a félmillió kilométert.

AZ ÚRÁLL

Fél évszázaddal ezelőtt merült fel először az ötlet, hogy tudományos megfigyelő- és kutatóállomásokat létesítsenek a világűrben, amelyek a Föld körül keringve végezhetnék el feladatukat. Ezt az elképzelést akkor még fantasztikusnak lehetett elkönyvelni.

Napjainkban ezek a „látnok" elképzelések a megvalósulás szakaszába léptek. A négy „Vosztok" űrhajó feljuttatása lényegében ugyanarra a röppályára azt bizonyítja, hogy *a szovjet irányítástechnika képes annak a feladatnak a megoldására, hogy az ilyen nagyméretű, 20—60 vagy ennél is több személyes űrállomás alkatrészeit külön külön szállítórakétákkal a világűr előre meghatározott pontjára, illetve ugyanarra a röppályára vigyen.* Ezekből az alkatrészekből azután az odaérkező és az űrhajón kívül mozgó szerelők az űrállomást már könnyen összeállíthatják.

Energiaforrás — atomerőmű

Az űrállomás energiaellátását kezdetben a Földről szállított vegyi áramforrások szolgáltatnák. Később, az állomás összeszerelése után működésbe lépne a sok ezernyi napelem, de az energiaellátásnak ezek csak egy kis részét tudnák szolgáltatni. A nagyobb energiamennyiség előállítására néhány évvel ezelőtt az alábbi módszert ajánlották. Nagy méretű tükrökkel a Nap sugarait egy víztartályba összpontosítják,

tik majd, amelyek közvet
nül állítanak elő hőelek
mosságot.

Az űrállomás alakjáról
sok elképzelés született,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 22
Utunk

Czóbel Béla festőművész
1021

Borghida István:

Czóbel Béla és Pirk János üdv

1.

Két jelentős születésnapot ünnepeltek nemrég: Czóbel Béla a kilencvenedik, Pirk János a hetvenedik életévét töltötte. Mindkettő a nagybányai művésztelepről indult el s már mint nagybányaiak váltak nemzetközileg ismertté és elismertté. Előbbi döntő szerepet vitt a festőtelep művészetének megújhodásában, utóbbi ma is évente visszalátogat. Előbbinek hálás lehet „Nagybánya", utóbbi hálával tér meg újra meg újra. Lehet, hogy a különválasztást csak a tetszetős ötlet, a szófordulat diktálja, biztos azonban, hogy a festőtelep s e két művész kapcsolata eltörölhetetlen, örök.

Czóbel Budapesten született, onnan érkezett nyomban az érettségi bizonyítvány megszerzése után, 1902-ben Nagybányára. Azon a nyáron Iványi-Grünwald Béla tanítványa. Ősszel Münchenbe megy, az ottani akadémián tanul, s még abban az évben — egyévi tanulás után! — szerepel a párizsi Champs-de-Mars-i Szalonon, majd a budapesti Nemzeti Szalon Őszi Tárlatán. A következő évben a párizsi akadémiára iratkozik, megnyer egy ottani aktpályázatot, majd a budapesti Műcsarnok Téli Tárlatán szerepel.

1906 nyarán már a Vadak (Fauves), s különösen Matisse hatása nyomán készült legújabb munkáit mutogatja a nagybányai művésztelepen összesereglett fiataloknak, „vastag, színes körvonalak közé határolt, élénk, pointizált színfoltokkal, a figurális részek rajzában sok jellemző erővel" és szóban is lelkesen hirdeti „az új igéket". Ettől kezdve a fiatalok megoszlanak, létrejön az új irányba törekvő, „neósok"-nak csúfolt fiatalok csoportja: Ziffer, Boromisza, Bornemisza, Perlrott Csaba stb.

Öt nyáron át dolgozott Czóbel Nagybányán, ám nem akart a kialakuló új irányzat zászlóvívője lenni. Forradalmasította az ottani festészetet, majd továbblépett tüneményes pályafutása újabb állomása felé.

Művészetének ebből a korai szakaszából számos alkotását ismerjük. Az indulást jelző *Fiú a patak partján* — víz, növényzet és ember teljes egybeolvadása, a részleteket felbontó napfényben. Ez a jelegzetesen nagybányai törekvés jelzi plein-airben festett kalapos önarcképét is, majd *Lehel Ferenc Nagybányán* című szellemesen megfogalmazott, egészalakos kompozíciója következik, s a Nagybányai Megyei Múzeum tulajdonában lévő arckép, Maticska Jenő festőtársáról.

Ezzel a természetelvű szakasz le is zárul művészetében, s a különböző stilizáló törekvések következnek. Az *Ülő férfi* című kép szokatlan, magas, keskeny alakja, az ívelő, kemény kontúrok, a merészen megemelt alapsík, a szürke alaptónus ellenére is gazdag színezés a szecesszióval, illetve Rippl-Rónaival hozza rokonságba, míg a *Szalmakalapos férfi* és a *Festők a szabadban* már a Vadak merész színeit és formaalakítását jelzi. Mindhárom kép 1906-ban, az utolsó Nagybányán töltött nyáron készült.

Közben már Kernstokkal keres kapcsolatot Nyergesújfalun. Kernstok barátai polgári radikális gondolkodók (Bölöni György, Jászi Oszkár, Vámbéry Rusztem, Vészi József), s nemegyszer keresi őt fel Ady Endre is. Lassan érik egy új radikális csoportosulás eszméje. Valószínűleg Czóbel hatására megy Kernstok Párizsba tanulmányútra a következő évben, ahol akkor már Czóbel, a Galerie Berthe Weilban önálló kiállítást rendez, páratlan sikerrel.

Abban az évben alakul meg a MIÉNK (Magyar Impresszionisták És Naturalisták Köre), amelynek ugyan nincs határozott programja, még kevésbé eszmei állásfoglalása, viszont egyesíteni igyekszik az újabb törekvésű művészeket, kortól függetlenül. Így kerül egymás mellé Szinyei Merse Pál, a nagy öreg, Ferenczy Károly, Iványi-Grünwald a legfiatalabbakkal és legmerészebbekkel, mint Czóbel és Kernstok. Két évvel később jön létre a már határozott radikális programmal fellépő *Nyolcak* csoportja, amelynek Kernstok a vezére, Czóbel pedig tagja, jóllehet inkább formálisan, mert időközben Párizsba költözik. Utolsó kapcsolata Nagybányával 1912-re esik: a jubiláris kiállításon hat képpel szerepel.

A háború idején Czóbel Hollandiában, Bergenben él, utána Berlinben, 1925-től újra Párizsban, mind jelentősebb kiállításai évente követik egymást. 1939-ben Szentendrén telepszik le, ott tölti a nyarakat, a teleket azonban továbbra is Párizsban, illetve különböző világvárosokban, ahol éppen kiállít, elsorolni is nehéz valamennyit. Sorrendben: Párizs, Velence, Genf, Chicago, London, Besançon, Duisburg, Tokio, s közben újra, több ízben Chicago és Párizs...

Művészete folytonosan módosul és gazdagodik. Színei dúsabbak, telítettebbek lesznek a már puha, oldott kontúrok között, majd a harmincas évek során azokat is elhagyja, és már csak a tüzes és omlóan bársonyos színek zengenek. A formákat szabadon módosítja, sohasem túlzottan, csak annyira, hogy a rajz, amelynek biztonságával és szellemességével tűnt ki a század elején, már egyáltalán ne jelentsen kötöttséget számára. Mint ahogy a téma sem kötött vagy keresett: arckép, női akt, gyakran félalakosan, hátnézetből, tájrészlet, mindig dombos vidék, ez valószínűleg egy életre szóló nagybányai meghatározottság, s csendélet. Mindez csak alkalom arra, hogy csupa tűz színeinek és lágy félhomályainak varázslatával valljon a világról. Másképpen nem tud és nem akar. Művészi elvekről, elméletekről nem nyilatkozik. Ő festő, „csak" festő, a festés egyetlen feladata és állandó lételeme.

A második világháború után műveit, többek között, a következők alkotásaival szerepeltették együtt: Bonnard, Brauner, Chirico, Delvaux, Derain, Dubuffet, Dufy, Ernst, Gris, Grommaire, Kisling, Kupka, Léger, Margritte, Marquet, Matisse, Modigliani, Picasso, Puy, Redon, Soutine, Van Dongen, Vlaminck... Méltatói a francia szakírók közül: Raymond Cogniat, Bernard Dorival, Claude-Roger Marx, George Waldemar, Georges Besson. Ez utóbbi emeli ki, hogy Czóbel Béla „... már régóta elfoglalta helyét az École de Paris legeredetibbjeinek sorában, azaz századunk európai festészetének történetében".

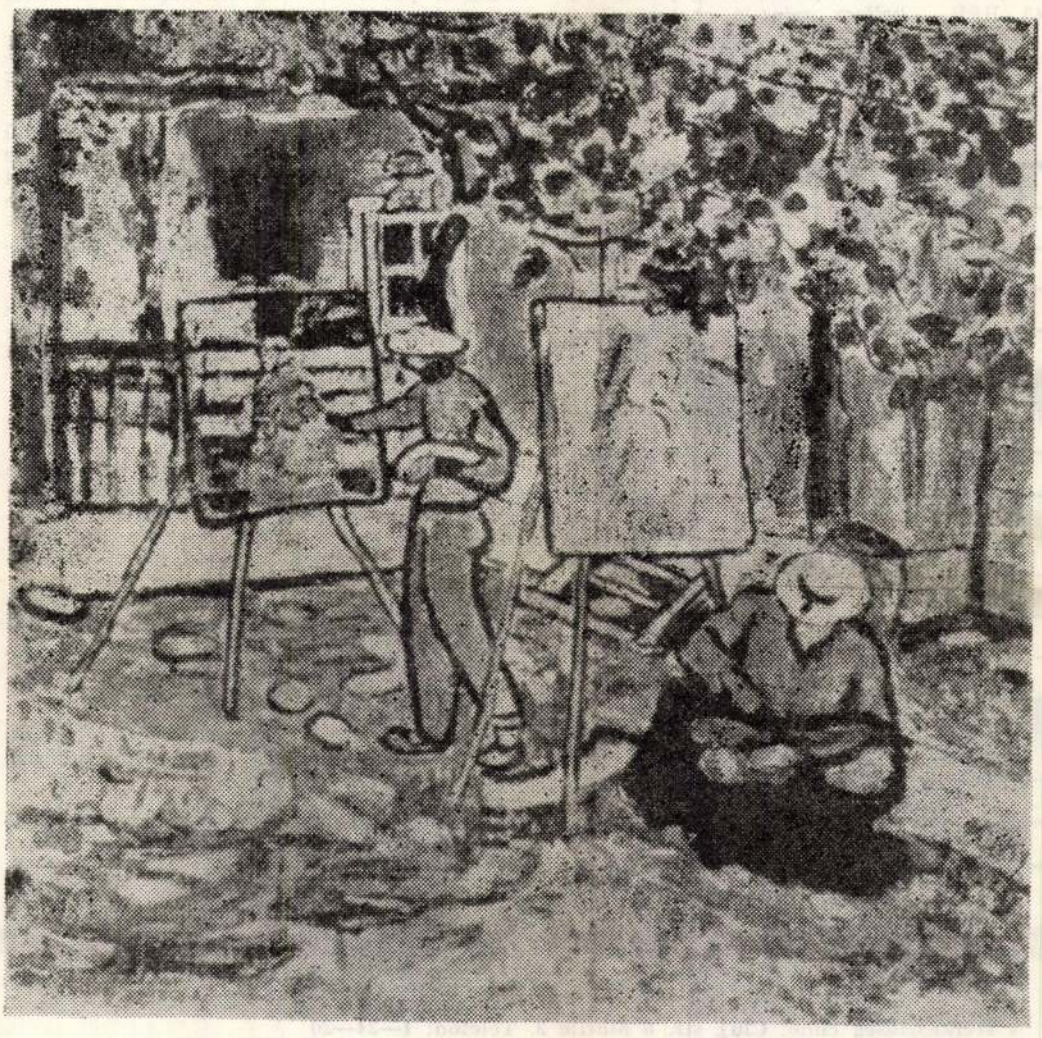

Czóbel Béla: Festők a szabadban (Nagybánya, 1906.)

özlése

„Lusta oszló ködök
ng hosszan, / unot-
elenyész, / s a dér-
Jton utasok, / Zúz-
marás batyuikat / cipelve, lépkednek félve, / síkos az út, / csak félve lépnek. / Elcsúszni senki sem akar / ... Senki sem akar elcsúszni ...“ — Olyan evidencia ez, amit fölösleges ismételni. Sőt, talán kimondani is.

M.I. — Mikháza: „Miért is voltam olyan, hogy / Könyvmolyként tanuljak. / Nem tudtam, mi az élet, / Csak éreztem, hogy kell élni. / De nem úgy cselekedtem.“ — Meg kell vigasztalnunk önt: verse alapján korántsem tűnik könyvmolynak.

B.I. — Csíkszereda: „Kérem nyugtasa meg lelkiismeretemet, hogy hagyjak abba az ilyen irományokkal.“ — Semmi ok az aggodalomra, kedves B.I. Hagyjon föl az írással nyugodt lélekkel.

Sz.A. — Temesvár: „Mordul, dördül, / Ejtőernyős esőcseppek jelentkeznek. / Üvöltöz, ropog, / Telitalálat! Villámütés volt ez! / Forog, perdül / A cuppanó esőcseppek énekelnek, / a foguk kocog ...“ Akkor mégis jobb volna, ha összecsuknák ajkukat.

P.K. — Zilah: „Ma nem jöttél meglátogatni / Mint máskor szoktál / Vagy pedig hogy meglásd engem / Attól megírtóztál // Mivel bántottalak még / Hogy még nem is akarsz látni / Nem csak én minden ember / Szokott néha hibázni“. — De nem mindenki követ el verset.

Cs. L. — Nagyvárad: „Nemrég még virágok illatát élveztem; / Ma már csak avarnak érezem szagát. / Nemrég még tavasz volt, de mostmár ősz van. / Messze délre repült minden vándormadár. // Egyedül állok egy dombtetőn, merengve, / köröttem senki, csak a természet áll.“ — És hogy került oda a természet?

F. S. — Gyergyószentmiklós: „A Kós Károly évfordulóra írt versem kurta furcsa bírálatot kapott még decemberben: köszönjük de nem üti meg a mértéket. Egy hónapon keresztül rágódtam ezen, vagy nem érdemelt több szót vagy olyan témát választottam egy olyan magyar titánról akinek élete sok ellentmondásokkal tarkított (...) Talán ezért nem mert ön állást foglalni a vers mellett vagy ellene. Ezer bocsánat én nem vádolok, megértem ezt a helyzetet szerkesztő elvtárs. Vagy pedig a versem egy értéktelen irományt volt? Nem tudom.
ha nem üti meg
ön egy álprobléöszönetnyilvánía-
uk kifejezni Kós
ön jószándéka
iszont, hogy a
— bármilyen
re vonatkozott.

AKAB ANTAL

mány és város.
et északi részé-
Fakó egynemű
híres. 68. Kö-
irügynökség. 71.
urvára őrölt ga-
étel (ék. csere).
Könnyed, har-
78. Maga után
érő. 80. Hajók
Magyar törté-
1712—69). 82.
s.

Balázs Ferenc)

ra vet. 40. Fia-
1. A-val a vé-
inul. 43. RER.
..es: a közeli
ll következnie.
gorvos, a pszi-
galapítója. 54.

A 10. számban közölt, **Flóra** *című rejtvény megfejtése: Úgy kellesz, mint a parasztnak a föld, / a csendes eső, és a tiszta nap. / Úgy kellesz, mint a növénynek a zöld, / hogy levelei kiviruljanak.*

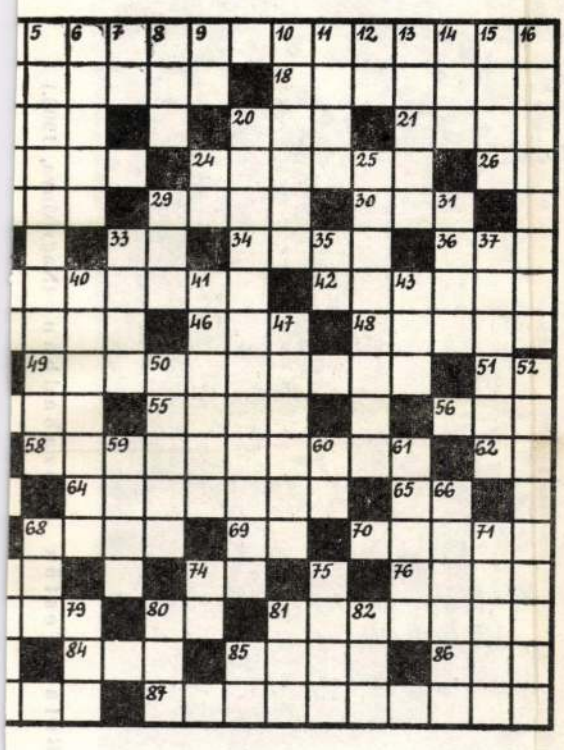

Utunkszeri szobraink

KISS JÁNOS

Állítja Benczédi Sándor

VILÁG

● Több szocialista ország írószövetségének vezetői tanácskoztak Prágában. A román küldöttségben Laurenţiu Fulga, Constantin Chiriţă és Ion Hobana vett részt.

● Elhunyt Gabriel Marcel, az ismert francia filozófus, drámaíró és kritikus, a hírneves *Journal métaphysique* írója.

● 82 éves korában, egy genfi klinikán elhunyt Carl J. Burckhardt, az ismert svájci diplomata, Jacob Burckhardt unokája, maga is neves művészettörténész, a XVII. század szakértője.

● Meghalt Sol Hurok, „az impresszáriók királya“. Ő volt — többek között — Isadora Duncan, Marian Anderson, Arthur Rubinstein és Van Cliburn menedzsere. Hurok 85 éves volt.

● A salzburgi irodalmi díjat Carl Zuckmayer kapta életművének egészéért.

● A pozsonyi *Hét* Hornyák József *Mari* c. mű novelláját közli.

● A budapesti *Acta Ethnographicá*ban németül olvasható Faragó József *Mátyás Dénes, egy vak mesemondó* című tanulmánya.

● A pekingi operaházban új dalművet mutattak be: *Az azaleák hegye* az 1920-as csinkiangi harcokból meríti témáját.

● Az *Il Tempo* szerint Valerio Cianfarani professzor Sulmo közelében 12 ismeretlen Ovidius-hexamétert talált. A verstöredéket egy falba vésték 2000 évvel ezelőtt.

● A párizsi Gaité-Lyrique műsorán a Sardono indonéz táncos által rendezett *Dirah-i boszorkány*, igazi Bali szigeti zenés, táncos, mágikus, pantomim- és árnyszínház-elemeket vegyítő komédia szerepel.

● A Seuil kiadta az első Sartre-életrajzot. Francis Jeanson 304 lapos könyvének címe: *Sartre dans sa vie.*

● A Flammarion „Textes politiques“ című sorozatának szenzációja: *Onze ans de règne* (Tizenegy év uralom: 1958—1969). Hubert Beuve-Méry, a *Monde* volt főszerkesztője De Gaulle „uralkodására“ emlékezik benne, s közli a 11 év alatt írott híres politikai vezércikkeit.

● A *Monde*-ban Marcel Niedergang ír Jorge Semprunnak, a *Nagy utazás, A háborúnak vége* írójának új filmjéről. Címe: *Les Deux Mémoires.* Ebben visszatér régi és tulajdonképpen egyetlen, százféleképpen variált témájához, a spanyol polgárháborúhoz. A filmben — amely *ciné-vérité* és dokumentumfilmeszközöket is alkalmaz — megszólal Dionisio Ridruejo, a Falange egyik volt vezetője, aki elmagyarázza, miért szakított Francóval. Megszólal Santiago Carillo, a Spanyol KP főtitkára is, aki újraértékeli a POUM-nak (a marxista egyesülés munkáspártjának) 1936-ban betöltött szerepét, s azt az eddiginél sokkal pozitívabban ítéli meg. A Puig Antich baszk hazafi kivégzésének légkörében bemutatott film ismét az Ibériai félsziget problémáira terelte a közfigyelmet.

● A következő cannes-i filmfesztivál zsűrijének elnöke: René Clair, a Francia Akadémia tagja.

● Az *Élet és Irodalom*ban Ódor László ismerteti Beke György *Tolmács nélkül* című interjúkötetét.

A szerkesztőség címe: **Cluj, str. 6 Martie 3. Telefon: 1—24—20**
Az **UTUNK** előfizetési díja egy évre 52 lej.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

40 440

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1976 MAJ

VIGILIA
Budapest

Czóbel Béla, festőművész

jában: a végleges választás elé állító radikális, de szemérmesen tartózkodó hitre, mely nem erőszakolja rá magát senkire. Mint a kétélű kard, a lét kellős közepéig hatol, mint a perzselő tűz, a lélekből kiégeti a salakot. Olyan, mint a mindkét fél részére egyaránt értelmezhető gondolat. Ereje nem hivalkodó, tanúbizonysága nem feltűnő — csaknem a megtévesztésig hasonló az istenfeledés néma csöndjéhez.

Irodalom: (1) Tomka M.: Vallási hiedelmek és nem vallási hiedelmek. Előadások „A hiedelmek természete, szerveződése és szerepe a mindennapos tudatban" munkaértekezlethez. Visegrád, 1975. április 28—30. II/b. ülés 60—76. o. — (2) Varga I.: Ifjúság, szekularizáció, vallásosság. Világosság. Melléklet az 1968. februári számhoz 22—26. o. — Továbbá Western Religion. A Country by Country Sociological Inquiry, The Hague 1972. 277—294. o. — (3) J. Morel, E. András: Handbuch des ungarischen Katholizismus, Wien, 1975. 98. o. Vö.: Földi P.: Egyházpolitika és valláskritika, Budapest, 1975. 38—40. o. — (4) Földi: i. m. 40. o. — (5) Valláskritika. Jegyzet. II. évfolyam, II. félév, Budapest, 1970—1971. 17. o. — (6) Földi: i. m. 36. o. — (7) Kádár J.: A fejlett szocialista társadalom építésének útján, Budapest, 1975. 187. o. — (8) Új Ember 1975. nov. 30. 2. o. — (9) Földi: i. m. 46. o. — (10) Kádár: i. m. 189. o. — (11) Cserháti J.: Vigilia 40(1975) 721—730. o. — (12) Népszabadság, 1976. febr. 15. 6. o. — (13) Tételes hivatkozás nélkül is sokban követtem A. M. Greeley „The Next Ten Years" című írását (National Catholic Reporter Nov. 1. 1974.) Vö.: Diakonia 6(1975) 419—427. o. — (14) Rónay Gy.: Vigilia 17(1952) 6—13, 297—308. o. — (15) Új Ember 1976. febr. 29. 1. o.

1021

DÉVÉNYI IVÁN

CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

Czóbel Bélának — az év elején elhunyt nagy magyar festőnek — munkássága hét és fél évtizedet fog át... 1971-es műcsarnoki retrospektív tárlatának anyagát egy *1902*-ből való kép nyitotta meg, s *1976* első heteiben a művész még dolgozott; barátja, Győry Lajos portréját festette.

E hosszú, termékeny, hatalmas ívű pálya több stiláris periódusra oszlik. „Festészetem *sok változáson* ment át; a világos színek után mélyek következtek, s ezekből törekszem ismét derűsebb színharmóniára..." — olvassuk a művésznek abban a levelében, amelynek Pán Imre művészeti író a címzettje. Czóbel festői előadásmódjának különböző korszakai azonban szervesen és következetesen épülnek egymásra, s az életmű — bár a kolorit, a hol pasztózus, hol vékony festésmód és a természeti élmény transzponálása tekintetében az idők folyamán jelentős eltéréseket látunk — roppant egységes. Goethe — Augusta von Stolberghez 1775-ben írott — levelében így vall magáról: „Szakadatlan átváltozásaim közepette mindig azonos maradok önmagammal..." Czóbel Béla is mindig azonos maradt önmagával.

Festői kibontakozásának első állomása Nagybánya volt. Itt — Ferenczy Károly és Iványi Grünwald Béla szellemében — a szabad ég alatt festette napfényben fürdő munkáit. A korai Czóbel-képek közül a „Patak partján ülő fiú" (1902), a „Kalapos önarckép" (1903) és a „Lehel Ferenc Nagybányán" (1904) a magyar plein-air festészet fő művei közé tartozik.

Nagybányát elhagyva egy évig a müncheni akadémia növendéke volt, majd 1904-ben Párizsba költözött. „Éppen idejében érkezett, hogy a *Vadak* mozgalmában részt vegyen... Azonnal kibújt belőle kolorista temperamentuma" — írja Jean Cassou Czóbel 1905 körüli párizsi festményeiről, amelyek a Salon d'Automne-ban Matisse, Dufy, Derain, Braque, Vlaminck munkáinak társaságában szerepeltek a „Fauves"-teremben. A fiatal művészt 1906 körül a szecesszió is megérintette („Ülő férfi"), e hatás azonban munkásságában múló epizódnak bizonyult.

1907-ben Czóbelt a Szinyei Merse Pál elnöklete alatt létrejött MIÉNK (Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre) alapítói között találjuk, — bár mű-

CZÓBEL BÉLA

Kiállítási me

(Elhangzott 1955. július 3-án, Apáti Abkarovics Béla festőművésznek — Czóbel Béla unokaöccsének — kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. A rövid szöveg mintegy foglalata Czóbel Béla művészetszemléletének.)

Fölkértek, hogy nyissam meg Apáti Abkarovics Béla festőművész kiállítását. Nem szeretek a nyilvánosság előtt szerepelni, de elvállaltam, mert tudom, hogy mennyire küzdelmes valami a művész élete. (Azt a küzdelmet értem, amely a művész és az előtte elterülő természet között van, és nem az anyagiakat...)

Ezen a kiállításon megtaláljuk a mesterség szeretetét, az őszinteségei és a szerénységet. Apáti Abkarovics munkáitól távol áll a szolgaiasság, amely aláveti magát valamely előírt irányzatnak. Ha műveiben talán nem találjuk meg azt a szabadságot, amellyel a francia művészet a XIX. században és a XX. század első felében annyira meggazdagította az emberi szellemet, ez annak az elzárkózottságának tulajdonítható, amelyre Abkarovics Bélát életkörülményei rákényszerítették. Ez az ő sajnálatos egyéni esete; káros lenne azonban, ha ez a lehetőség egy egész generációtól lenne megtagadva...

Ami minket, festőket irányíthat, az a Louvre (úgy értem: a régi és a már klasszikussá vált modern mesterek...), másrészről pedig a természet misztikuma. A technikolor-photographia hatása alatti képek — amelyeknek a természethez csak látszólag van közük — nem lehetnek az eszményképeink. Ez ellen a zsáner-festészet ellen, amely a múlt század kispolgárainak igényeit elégítette ki, reagáltak az impresszionisták, akik ma már — mint klasszikusok — a Louvre-ban foglalják el helyüket.

A művészetet — amelynek lényege magasabb szellemi eredetű — emberi hatalom nem irányíthatja. Egy felsőbb hatalom vezeti a művészt, s ez ad neki alkotó erőt. Csak azok, akik a földi hiúságok mulandóságát fölismerik, juthatnak tartós életű művek alkotásához.

MAKAY GUSZTÁV

KORSZERŰTLEN GONDOLATOK A LÍRÁRÓL*

Egy nyáreleji napon kedves meglepetést tett íróasztalomra a posta: Tűz Tamásnak, 1957 óta külföldön élő, fiatalkori költőbarátomnak Kanadában megjelent könyvét. A kötet és szerzőjének arcképe a borítólap belső szélzetén jólesően idézte föl bennem egykori irodalmi kritikus-voltom korszakát, amikor bírálatot írtam Tűz Tamás első (éppen a *Vigilia* kiadásában megjelent) verseskötetéről. Ennek már a címe is jellemző volt a fiatal papköltőre: *Tiszta arannyal*... „A mondanivaló finom aranya és a kifejezés átlátszó, dallamos tisztasága jellemzik Tűz Tamás első kötetének meglepően érett verseit — hangzott a bírálat —. Szinte veszedelmesen könnyed ritmusérzék dallamosítja verseit, a magyaros és az időmértékes verselésben egyaránt. Legtöbb verse egy-egy finom «moment musical»".

*Tűz Tamás: Angyal mondd ki csak félig (Amerikai Magyar Írók, 1974)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 APR 4.

SOMOGYI NÉPLAP

Czóbel Béla

1021

Fekvő lány piros fürdőruhában.

(Czóbel Béla festménye.)

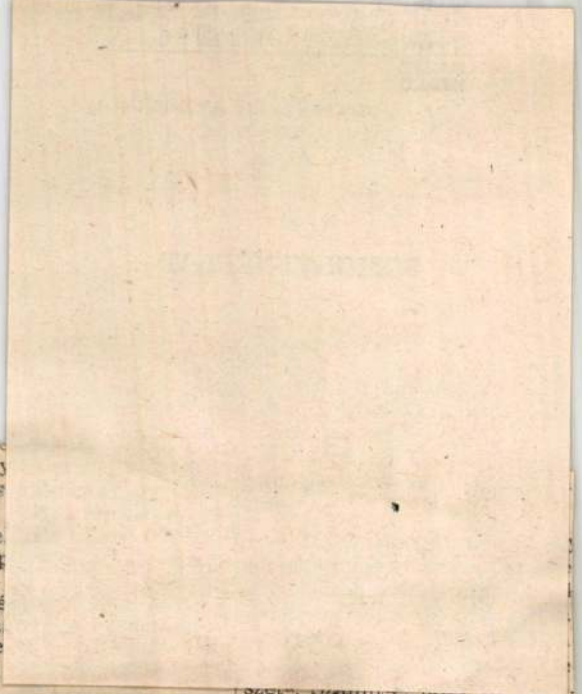

vezőt. hogy
külseje is
zás, mely
szőtte az e
ben, az ép
kezni tud.
szokott né
dulatlansá
si építésze
tékelésére

Azt hiszem, fontos mondanivalót vetett papírra a sorok írója. Nemcsak az új aikotást jellemezte helyesen, hanem sikerült azt is bemutatnia, hogy milyen nehéz elfogadtatni a korszerűt.

Egyed Tibor: — A szép, zöld környezetben igyekeztem úgy

tett Somogyban?

— Iharosberényben születtem. Harmadéves építészhallgatóként köteleztem el magamat, hogy most már saját elhatározásomból is Somogyban éljek, dolgozzam. Ösztöndíjat kaptam. 1965. június 1-től dol-

ntes felelősség

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 FEB 17

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Czóbel Béla

ZÁG 4

1021

LÁNYPORTRÉ. Czóbel Béla szénrajza.

ezeti
vedelem

szövetkezetek, amelyek-
en az egy főre jutó évi jö-
edelem nem éri el a 26 000
orintot, jövedelemadót nem
zetnek. Ezen a jövedelem-
atáron felül fokozatosan
agyobb adókulcsot alkal-
aznak.

Államunk ezentúl is nyújt
tsz-eknek különféle támo-
atásokat. A kedvezőtlen
dottságú tsz-ek külön tá-
ogatást is kaphatnak, az
dottságaiknak megfelelő, a
ostaninál kedvezőbb ter-
elési szerkezet kialakítá-
ához. Ezeknek a gazdasá-
oknak a körét azonban bő-
íteni nem lehet. A fejlesz-
ési és az árkiegészítő tá-

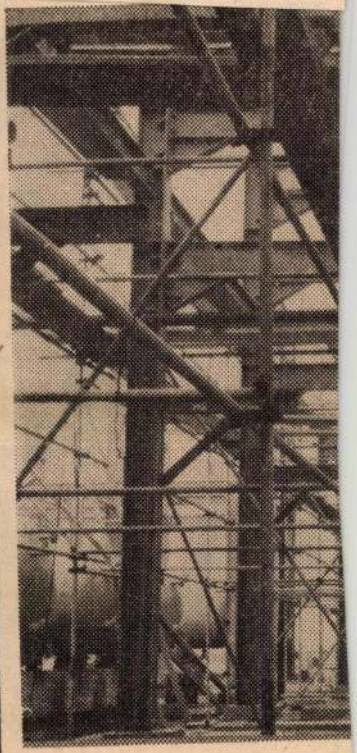

A PVC III. építkezésének eg

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1976 MÁR 6

Czóbel Béla:

Virág-
csokor

végi melléklete

TÁS FELELŐSSÉGE

dákkal, a
kel és
val (csa-
újteni a
teleseket.
telességé-
ek eleget
osi vizs-
yát vagy
ódó gye-
rosokban
n szülők,
az éppen
törvényt,
gről nem
va minél
séget adó
i beírat-
ak" len-

még nem
televízió
Mária ok-
dta, hogy
pontos
or (leg-
tási kör-
t el. Most
nem utol-
etik fel
gból vagy

kolába járatni gyermeküket. Ne csak a tanács, az iskola, a szülő gondja legyen, hanem mindannyiunké, az üzemeké, a társadalomé is, hogy *minden egyes egészséges, épeszű magyar állampolgár elvégezze a nyolc általánost.*

A megyei tanács végrehajtó bizottsága január 6-án — országosan az elsők között — tárgyalta és hozott határozatot a *tankötelezettségi törvény végrehajtásáról.* Az igazsághoz tartozik, hogy a magyarországi átlaghoz viszonyítva nem állunk rosszul. Tizennégy éves korig országosan a gyerekek 20 százaléka nem fejezi be az iskolát, megyénkben ez a szám 18,6 százalék. Tizenhat éves korig valamivel jobb az arány. Mindez egyáltalán nem vigasztaló, hiszen a százalékok mögött sok érző ember rejtőzik. A múlt tanévben tizennégy éves korig pontosan 1067 iskolás nem fejezte be tanulmányait. Tizenhatéves korig (addig tankötelesek mindenki) körülbelül négyszázan hagyták el végbizonyítvány nélkül az iskola padjait. (Ők a felnőttoktatás keretében fejezik be tanulmányaikat.)

Az országban mintegy százötvenezer, a megyében megalapozott becslés szerint több mint hatezerhatszáz elsősosztályos fog ismerkedni a munka, a tudomány, a kulturált élet alapjaival. Különkülön kell értük küzdeni a szülőknek, a

Kenyérvivő

Bronz-versek

Kiss Nagy

Tegnap délután a veszprémi Dimitrov művelődési központban *Kiss Nagy András* Kossuth-díjas érdemes művész szoborkiállítását *Nagy Ildikó* művészettörténész nyitotta meg.

*

Mint költő nyolcvol

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1976 MAR 6

1021 Czóbel Béla

Czóbel Béla:

Virág-csokor

d from

Ó hétvégi melléklete

TÁS FELELŐSSÉGE

lákkal, a
kel és
val (csa-
ijtem a
teleseket.
telességé-
ek eleget
osi vizs-
yát vagy
ódó gye-
rosokban
n szülők,
az éppen
törvényt,
gről nem
va minél
séget adó
i beírat-
ak" len-

még nem
televízió
Mária ok-
ita, hogy
pontos
or (leg-
itási kör-
t el. Most
nem utol-
etik fel
gból vagy

kolába járatni gyermeküket. Ne csak a tanács, az iskola, a szülő gondja legyen, hanem mindannyiunké, az üzemeké, a társadalomé is, hogy *minden egyes egészséges, épeszű magyar állampolgár elvégezze a nyolc általánost.*

A megyei tanács végrehajtó bizottsága január 6-án — országosan az elsők között — tárgyalta és hozott határozatot a *tankötelezettségi törvény végrehajtásáról.* Az igazsághoz tartozik, hogy a magyarországi átlaghoz viszonyítva nem állunk rosszul. Tizennégy éves korig országosan a gyerekek 20 százaléka nem fejezi be az iskolát, megyénkben ez a szám 18,6 százalék. Tizenhat éves korig valamivel jobb az arány. Mindez egyáltalán nem vigasztaló, hiszen a százalékok mögött sok érző ember rejtőzik. A múlt tanévben tizennégy éves korig pontosan 1067 iskolás nem fejezte be tanulmányait. Tizenhatéves korig (addig tanköteles mindenki) körülbelül négyszázan hagyták el végbizonyítvány nélkül az iskola padjait. (Ők a felnőttoktatás keretében fejezik be tanulmányaikat.)

Az országban mintegy százötvenezer, a megyében megalapozott becslés szerint több mint hatezerhatszáz elsősosztályos fog ismerkedni a munka, a tudomány, a kulturált élet alapjaival. Különkülön kell értük küzdeni a szülőknek, a

Kenyérvivő

Bronz-versek

Kiss Nagy

Tegnap délután a veszprémi Dimitrov művelődési központban *Kiss Nagy András* Kossuth-díjas érdemes művész szoborkiállítását *Nagy Ildikó* művészettörténész nyitotta meg.

*

Mint költő nyolcvol

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1976 FEB 15

Czóbel Béla festő-művész

1021

1976. február 15

Dunántúli Napló

Czóbel Bélára emlékezünk. A XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét 1976. február 11-én kísérték utolsó útjára

ÁK

megkezd-
ázvezeték
ütőanyag-
g legna-
gű létesít-
ik majd.
ter, a cső
méter. A
lagolásáról
más gon-
észen meg-
k. Tizenegy
kell majd
vízi aka-
ózöttük olyan
mint a Vol-
Dnyeper. Az
utó- és vas-
zteznek, 110
nagyon ne-
mények között
z utakon már
ehszlovák, ma-
s az NDK-beli

24 ÓRA A NAGYVILÁGBAN

A szovjetunióbeli Kurszkban épül Európa legnagyobb atomerő-

Ellenforradalmárokat fogtak el Saigonban

A DNFF saigoni bizottsága és a saigoni népi forradalmi bizottság szombaton sajtóértekezleten nyilatkozatban számolt be arról, hogy pénteken levertek egy fegyveres lázadást, amely a forradalmi kormányzat ellen irányult. A lakosoktól kapott tájékoztatásnak köszönhetően a saigoni biztonsági erők csütörtökön este körülzárták a Vinh Song nevű saigoni templomot, amelyben fegyveres ellenforradalmárok tartózkodtak. A biztonsági erők az éjszaka folyamán két pap közvetítésével ismételten megadásra szólították fel az ellenforradalmárokat, ők azonban tüzet nyitottak, és megölték a biztonsági erők egyik tagját. A biztonsági erők erélyesen léptek fel, és pénteken reggel elfogták a lázadókat.

A templomban fegyvereket, röplapokat, különféle dokumen-

Az emberisé
egyetlen biz
alapja lehet.
Dr. Lékai Lászl
érsek nyilatkoz

Dr. Lékai László esztergomi érsek nyilatkozatot adott a Magyar Távirati Irodának.

Méltatta a szentszéknek azt a törekvését, hogy a szocialista államokban mind rendezettebbé legyen az egyház és az állam viszonya. Hangsúlyozta, hogy küldetését a magyar katolikus hiearchia élén annak fáradhatatlan munkálásában látja, hogy a katolikus egyház alkotó erővel működjék közre a magyar hazának és népének további boldogulásában. Hivatásának tekinti, hogy a realitások talaján a fejlődés folyamatát előmozdí-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

1976 FEB 15
1021

Czóbel Béla emlékére

● Lányportré. (szénrajz).

Szerdán kísérték utolsó útjára a közelmúltban elhunyt Czóbel Bélát. Rá emlékezünk képösszeállításunkkal. A Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló művész: a huszadik századi festészet kimagasló képviselője volt. Hét évtizedes alkotó munkája érzelemgazdag művek sokaságával gazdagította képzőművészetünket.

● Fekvő nő.

● A baloldali alsó képen: Lány legyezővel.

Hírek, érdekességek

TUDOMÁNY TECHNIKA
TECHNIKA TUDOMÁNY

A RÓZSÁK ÉS AZ ADENIN

Az adenin — a vitaminok csoportjához tartozó bio-szervesvegyületek egyike — szintézisének egyszakaszos technológiáját dolgozták ki lett tudósok. E készítmény szintézisének hagyományos technológiája bonyolult és nyolc szakaszból áll. Az új módszer ipari ellenőrzését még ez évben megvalósítják, az azonban máris nyilvánvaló, hogy az új megoldás néhányszorosára csökkenti az adenin árát.

A lett tudósok jelenleg az adenin származékai szintézisének létrehozásán munkálkodnak. Ilyenek például a daganatok elleni készítmények és a növények növekedését ösztönző szerek. Ezek a stimulálószerek csaknem 20 százalékkal megnövelik a burgonya- és fűfélék terméshozamát. Az új technológia következtében nemcsak olcsó lesz az adenin, de lehetővé teszi az orvosok, tudósok, valamint a gyógyszer- és vegyipari üzemek igényeinek kielégítését.

HORMONOK GYORSÍTJÁK A CSONTTÖRÉS GYÓGYULÁSÁT

Finn ortopéd sebészek csonttöréses betegeinek növekedési hormonokat, valamint thyrotropint adagolnak. Megfigyeléseik szerint a hormonterápia gyorsította a hegképződést, combcsonttörés esetén mintegy két hónappal, sípcsonttörés esetében egymásfél hónappal rövidült a gyógyulás időtartama. A kutatók 60 hormonnal kezelt és 30 hormonnal nem kezelt eset összentgenfelvételeiből vetkeztetéseiket.

MAGOLÓ

olyan automata ó gépet szerkeszenként 5000 tabkbe. A pirulákat

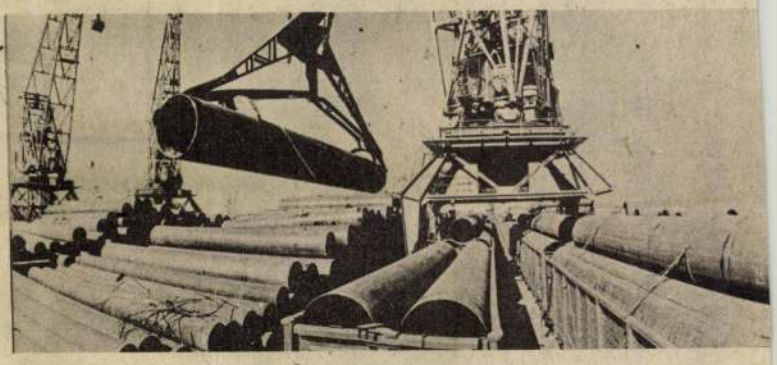

Tyumen olaja

A nyugat-szibériai tyumeni terület világviszonylatban is a legnagyobb kőolaj- és földgázlelőhelynek számít. Rendkívül nagy kiterjedésű területről van szó, amely óriási háromszöget alkot Tyumen városa és a Jegestenger között. A geológiai kutatás a tyumeni területen még nem fejeződött be, de máris bizonyosnak látszik, hogy évente 500—700 millió tonna kőolaj és kb. 700 milliárd köbméter földgáz kitermelésére nyílik majd lehetőség. Amellett, hogy a kitermelést rendkívül zord éghajlati viszonyok között kell végezni — a téli hőmérséklet nemegyszer a mínusz 50 C-fokot eléri — csőtávvezetékek fektetésével gondoskodni kell a kitermelt kincs elszállításáról. Meg kell oldani az út- és vasúthálózat kiépítését is.

A múlt év augusztusában átadták a Tyumen és Szurgut közötti 700 kilométeres vasútvonalat, amely közvetlen szárazföldi összeköttetést létesít a nyugat-szi- ldgázlelőhelyek, t iparvidék kögy áteresztőkén készült felvéhogy az olajmezők felé haladó szerelvény acélcsöveket szállítanak, míg onnan jövő vagonok érte nyersanyagokkal vannak megr va. A tartálykocsikból álló v telen szerelvénysor is az o mezőkről tart a feldolgozóüzen irányába. A csőtávvezetékek é téséhez nagy átmérőjű. — 122 1420 milliméteres — csőve használnak fel. A gázvezeték- lózat hossza mintegy húsze kilométernyi lesz.

yvíz méregtelenítése

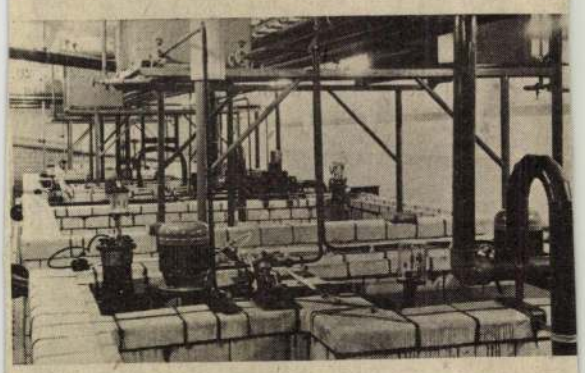

zéseket és eljának. A cianidok hipoklorit vagy átok redukciójászükség, míg a volítása hidroxid

kap". Az automatikus átfoly berendezések hátránya, hogy go dos kezelés szükséges a kívá határértékek betartásához, t vábbá sok hígítóvizet és veg szert igényelnek. Ezért helye

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 FEB 15

TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

Czóbel Béla festő
1021 művész

Czóbel Béla

A közelmúltban elhunyt Czóbel Béla, a huszadik századi magyar festészet kimagasló képviselője volt. Hét évtizedes alkotó munkája érzelemgazdag művek sokaságával gazdagította képzőművészetünket. Képünkön: Fekvő lány, piros fürdőruhában című festménye.

* magazin *

A kurszki komplexum

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 FEB 15

Népújság Heves

Czóbel Béla festő-
művész

1021

Czóbel Béla *A közelmúltban elhunyt Czóbel Bélára emlékezünk. A Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas kiváló művész, a huszadik századi magyar festészet kimagasló képviselője volt. Hét évtizedes alkotó munkája érzelemgazdag művek sokaságával gazdagította képzőművészetünket.*

Bal oldali képünkön: Czóbel Béla portréja (Varga Imre szobrászművész alkotása), jobbra: Lányportré (Czóbel Béla szénrajza).

Vasárnapi mag

Szolgálat az éjszaka

Vasutas leszek, mozdonyvezető! — válaszolod, amikor mint háromnégyéves kisgyereket megkérdeznek, hogy mondd csak, kisfiam, mi leszel, ha nagy leszel?... És hiszed, hogy majd minden úgy alakul, hogy a te kezednek engedelmeskedik az a hosszúhosszú vonat, hogy a tied lesz minden szikra, ami felröppen a mozdonyokból, s mint csillag-csermely, elcsörgedez a gyermek gyönyörűségére, és felizzik és szikrát szór a széles, maszatos ablakok előtt.

A romantika persze, elvész a múlt ködében, a dolgokat tudomásul véve, s többé-kevésbé megértve hagyjuk magunk mögött életünk állomásait. Néha eszünkbe jut az eszterga padjánál

kései sétánkhoz vagonok ütközőinek csattanása, a megafon hangos utasításai adnak kísérőzenét.

Egyelőre nem esik szó az ittas emberről, bár a bejelentő is velünk tart. Azt viszont megtudjuk az állomásfőnöktől, hogy a személyszerelvények csúcsideje már közeledik, pontosan *01 óra 08 perckor van*, aztán két óra után lassanként indulnak a szerelvények. *Két munkásvonat Egerbe*, egy-egy pedig Miskolc, Hatvan és Debrecen felé.

Békésen és botladozva telnek a percek a sínek között. Közönyösen utazik a főnök kabátzsebében a szonda is, mi pedig arról beszélgetünk, milyen nagy szállítási feladat a füzesabonyi állomás számára — *a bélapátfalvi cementgyár re-*

SAJTÓFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 135-068, 387-748, 340-726

1976 I LU 14

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Czóbel Béla

1021

CZÓBEL BÉLA: LEÁNYPORTRE

(A Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett Kossuth-díjas művész a közelmúltban hunyt el.)

...ákként

Nem bántam meg az elhatározásomat — emlékezik Németh Márk

— Miért? Az Ede meg másodszor esett fogságba.

Ez külön történet. „Bumáska", igazolvány nélkül, csak úgy szóbeli engedéllyel indult el a közelben lakó nagynénje meglátogatására. Visszafelé be is állították egy „tránszportba". Hiába bi-

Trav...

A NA...

Képben

Két aszony vizesronggyal törölgette serényen a cementpadlót, s mentegetőzve pillogott a korai vendégekre. A konyhafőnök izgatottan rámolt, hogy rend legyen az ebédlőben — a képbemutatóra.

Szokatlan esemény. Hivatalos nyitánya előtt, már délben megkezdődött. A pápai Elekthermax munkásai ebéd közben szemügyre vették a kirakott rajzokat, festményeket: a Jókai művelődési központ képzőművész köre tagjainak alkotásait.

Kettős kényszer

Az öntevékeny pápai művészek első üzemi kiállítása *a munkásművelődést hivatott szolgálni.* Hogyan teljesedhet ki szándéka, vajon nem bicsaklik-e meg? Mert a vedlett falakon, s az ün-

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Czóbel Béla, Kossuth-díjas kiváló és érdemes festőművész

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1976 FEB 12

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai, pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művészt, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét.

Hosszú betegség következtében életének 74. évében

Odd Martinsen 31:13,76)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 348-726

1976 FEB 12

KISALFÖLD

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1021

Mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára *Czóbel Bélát*, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művészt, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét. A kegyelet koszorúival övezett koporsójánál megrendülve búcsúztak tőle politikai, művészeti életünk ismert vezetői, s a képzőművész társadalom kiváló személyiségei.

A Kulturális Minisztérium a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Népköztársaság Művészeti Alapjának nevében *Kiss István*, Kossuth-díjas szobrászművész, a szövetség elnöke mondott búcsúbeszédet:.

— Századnyi életében tanúja volt Európa változásainak, országok és elvek, háborúk és forradalmak szemlélője lehetett. Első iskolájának, Nagybányának eszményei, az öröm, a derű, az életszeretet egész életének és művészetének meghatározói maradtak. Párizstól New Yorkig megbecsült művész volt, különböző koroknak és különböző kultúrájú embereknek egyaránt tudott fontosat, szépet mondani, mert az emberekbe vetett művészi hite mindvégig töretlen maradt.

Szűkebb pátriája Szentendre elismerését, ragaszkodását, díszpolgárainak kitáró tiszteletét *Hannes László*, a városi pártbizottság titkára tolmácsolta. Szentendre megmegújuló, tehetsége virágzásának volt színhelye, utcái, terei hangulatai gazdag életet nyertek művészi ecsetje nyomán. Emlékét, alkotásait tisztelettel, kegyelettel őrizzük — mondotta.

Béla, az M
Bizottságán
ponti Bi
Borbándi
nökhelyette
belügymini
dor, *Marj*
államtitkár és *Papp Árpád*,
a Munkásőrség országos parancsnoka. Jelen volt V. J. Pavlov, a Varsói Szerződés tagállamainak katonai attasei, valamint a Magyar Néphadsereg és a fegyveres testületek több vezető beosztású parancsnoka. (MTI)

milliárd forintra. Az öt é
alatt a munkáltatók 5 milliár
forint lakásépítési alapot ké
peztek. A munkáltatók se
gítségével több, mint 44 ezer
lakás épült fel, amelynek fe
lét az OTP-beruházású tár
sasházak teszik ki.

Szolidaritás Angolával

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa állásfoglalásban fejezte ki szolidaritását az imperialista intervenció ellen küzdő Angolai Népi Köztársasággal.

A néhány hónappal ezelőtt súlyos áldozatok árán függetlenné vált Angolai Népi Köztársaságot imperialista országok által szervezett fegyveres intervenció érte, hangzik az állásfoglalás. A Béke-világtanács felhívásához, külföldi testvérszerveink és a magyar békemozgalom állásfoglalásához csatlakozva *a magyar termelőszövetkezeti parasztsága a leghatá-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 FEB 12

NÓGRÁD

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1021

Búcsú Czóbel Bélától

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai, pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas kiváló és érdemes művészt a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét. A kegyelet

Czóbel Béla: Félakt,
Натурщица. Demi-nu

CZÓBEL BÉLA KIÁLLÍTÁSA

A hetvenötödik életévét ünneplő Czóbel Béla új termésének javát vonultatta fel a Nemzeti Szalon helyiségeiben; a múlt évben és az idén készült alkotásait. Eszébe sem jutott régebbi képei közül válogatni, némi retrospektív jelleget adni e seregszemlének, új művei is elegendőnek mutatkoztak. Mint annyi évtized óta, ma is csak a munkának él, a festés jelenti léte értelmét és a mámort, amely más hevületekkel szemben sohasem jár keserű ébredéssel, gyönyöre el nem illan.

E kiállítás sajtóhangjai felvetették azt a kérdést is, hogy e nagy művész tulajdonképpen hova tartozik? Nagybánya dajkálta-e, vagy a fiatal franciák közt talált rá oly pregnáns, egyéni stílusára? Igaz-e, hogy Munkácsy, Paál László hagyományaiba kapcsolódik, esetleg Koszta József közvetítésével? Súlyos kérdések, melyeket a vele foglalkozó irodalom éppen csak érintett.

A választ két helyen kell keresni, alkotásaiban és fejlődésének vizsgálatában. Mostani kiállításának huszonhárom olajképét, száznál több pasztelljét, akvarelljét és grafikáját gondosan szemlélve, világosan látszik, hogy művészetében nagyobb változás nem történt, mint ahogy Czóbel sohasem volt a zegzug vonalban való előrehaladás embere. Már idestova negyven éve kifejlődött az a sajátossága, mely végigkíséri egész pályafutásán: mindent, emberi alakot, tájat, szobabensőséget, aktot egyaránt csendéletnek lát. Meghirdette a nagy nyugalmat, a hétköznapok egyhangú formáinak örökérvényűségét. A csendélet, ahogyan az olasz nevezi, natura morta, halott természet s ebben Czóbel esetében a „halott" változtathatatlant jelent.

Álomvilágban járunk? Határozott nemmel kell erre felelni. Czóbel biztosan áll a lábán, szeme élesen fürkész, soha nem volt hajlandó lemondani a természetelvű alkotásmódról. A képelemeket azonban, mint minden igazi művész, egyértelművé teszi és szuverén módon rendezi. Ezek a képelemek lazák és derengők, kedvetlen kontúrvonalak tartják őket össze. Formavilága gyakran bizony-

1958 NOV 11

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE

A Művelődésügyi miniszter a Szövetség élére 30 tagú ideiglenes elnökséget nevezett ki. Az elnökség tagjai: Bortnyik Sándor, Burghardt Rezső, Dobrovits Aladár, Domanovszky Endre, Domanovszky György, Ék Sándor, Fenyő A. Endre, Feledi Gyula, Gadányi Jenő, Gábriel Frigyes, Hincz Gyula, Konecsni György, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kiss István, Makrisz Agamemnon, Martsa István, Mikus Sándor, Plesznivy Károly, Pogány Ö. Gábor, Pór Bertalan, Raszler Károly, Sarkantyú Simon, Schubert Ernő, Szentiványi Lajos, Olcsai Kiss Zoltán, Újvári Béla, Vayer Lajos, Vedres Márk.

A Művelődésügyi miniszter azért elnökséget nevezett ki és nem szervező bizottságot, mert az ellenforradalmat követő időszakban nem került sor a Szövetség feloszlatására. Az új elnökség feladata a Szövetség újjáélesztése, a közgyűlés előkészítése. Az új elnökség megválasztotta a Szövetség tisztikarát és vezetőségét. Elnök: Mikus Sándor, főtitkár: Pogány Ö. Gábor, titkár: Plesznivy Károly, a pártaktíva titkára: Makrisz Agamemnon, a személyi ügyek bizottságának titkára: Martsa István, a külügyi bizottság titkára: Vayer Lajos, az ifjúsági ügyek bizottságának titkára Blaski János lett.

A Szövetség vezetősége: Mikus Sándor, Pogány Ö. Gábor, Makrisz Agamemnon, Plesznivy Károly, Martsa István, Blaski János, Vayer Lajos, Sarkantyú Simon, Laborcz Ferenc, Balogh István, Fehér Zsuzsa, Záhonyi Lujza, Engels József.

A Szövetség szakmai és egyéb bizottságai: 1) Festő: Sarkantyú Simon titkár, Blaski János, Szurcsik János, Jakuba János, Boros Géza. 2) Szobrász: Laborcz Ferenc titkár, Hercegh Klára, Tar István, Kalló Viktor, Illés Gyula. 3) Grafikus: Balogh István titkár, Reich Károly, Gacs Gábor, Sándor Károly, Bánhidi Andor. 4) Művészeti író: Fehér Zsuzsa titkár, Dobrovits Aladár, Bacher Béla, Domanovszky György, Kontha Sándor. 5) Textil: Záhonyi Lujza titkár, Szebényi Béla, Juris Ibolya, Szalóky Sándor, Kozmutza Theodóra. 6) Ötvös-belsőépítész-kerámia-ipari forma: Engels József titkár, Garányi Józsefné, Kiss Róz Ilona, Vass Antal, Gaubek Júlia, Basa László. 7) Ifjúsági Ügyek Bizottsága: Blaski János titkár, Konyorcsik János, Rozonits Tibor, Péry József, Schrammel Imre, Stettner Béla. 8) Külügyi Bizottság: dr. Vayer Lajos titkár, Mácsai István, Madarassy Valter, Raszler Károly, Németh István.

Az Elnökség megbízta a Vezetőséget, hogy két elnökségi ülés között intézze a Szövetség ügyeit.

A Vezetőség irányítása alapján megindult a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének munkája.

Ferenczy Béni: Illusztráció Kosztolányi Dezső „Szeptemberi áhítat" című verséhez.
Иллюстрация к стихотворению Деже Костолани
Illustration au poéme „Le recueillement de Septembre" de Dezső Kosztolányi

talannak látszik, pedig szigorúan és pontosan kiszámított. A zöldesbarna vásznakon egy-egy bujkáló, égő tüzű szín csillan meg, mint a ködös éjjel haladó vonat előtt a szemafor parázsló vöröse.

Egyik most kiállított főműve, a *Leány lila ruhában* töretlen erejében mutatja. A fiatal parasztlány nyugodtan ül, kezeit ölén összekulcsolva. Ruháját a fény szelíd foltokkal, puhán cirógatja. Arca nyugodt, maga elé merengő. Az ecset melegen, zsírosan rajzolja a formákat, csak a legfontosabbakat. A művész nem a részletezés embere. A háttérben mély, érzéki, szinte bujálkodó foltokból dereng elő a szobabelsőség. Ember és környezet megbonthatatlanul forrad egybe. Égő nosztalgia száll ki ebből a fülledt légkörből, ezerféle asszociációt csalogatva elő a szemlélőben. A tunya hétköznapokban csodák bujkálnak, vagy fordítva, a csoda nem keresi a rendkívüliséget, ott villódzik a legegyszerűbb motívumokban.

Figurális, csendélet, tájkép, vagy akt, csak a tárgy változását jelenti, alig többet. A *Csendélet asztalon* talpas tálja legalább olyan fontos, mint előző képén a parasztlányka volt. A főmotívum csak annyi, mint zenekarban a prímhegedűs, valamivel több a többieknél, de nélkülük megszűnik jelentősége, elveszti értelmét. A részletformák szét nem választhatóan kapcsolódnak egybe.

Kállai Ernő, aki idehaza legtöbbet tett Czóbel népszerűsítése terén, sokáig igen rossz helyen keresgélt, amikor a magyar festő vásznai kapcsán Matisset emlegette. Matisse csodás színezésű, dekoratíven síkszerű piktúráját egy világ választja el Czóbel fülledt, zsíros, tompán sajgó előadási módjától, viszont nem vitás, hogy rokona akad francia földön, ha nem is oly közeli, mint az úgynevezett jólértesültek szeretik hangoztatni. Történetesen nem Picasso, akire már Czóbel stílusának kiformálódása idején egész Európa felfigyelt, hanem egy nagy magánosa a francia piktúrának, akit Georges Rouault-nak hívnak. Rouault, ki mindig a maga útját járta megátalkodottan, már 1896-ban olyféle képet festett, hol a lomha tömegeket a kontúrok vasabroncsába szorította. Valóban igaz, hogy Czóbelt megihlette e nagyvonalú, mindig monumentális, mindig komor, középkorian nyers művészet, azonban Rouault vallásos indítékú mester, a szenvedés és megszállottság festője, ki bohócait, bűnözőit és szajháit a lazúros színek remek áttetsző erejével jelenítette meg. Czóbel vele szemben csak annyiban hívő, hogy hisz abban amit lát, nem hasít ki az emberiségből egyetlen szektort sem, sőt magát az embert is benne hagyja hozzátartozó környezetében. Ami pedig színezését illeti, a barnászöldes harmóniákból csak az utóbbi években csillannak ki erőteljesebb színfoltok. Ennyi igaz kettejük kapcsolatáról. Amit réges-régen kapott a francia mestertől, azt a saját, semmivel nem helyettesíthető nyelvére fogalmazta át.

Ami pedig a magyar hagyományokhoz való kapcsolódását illeti, azok, akik itt keresgélnek, sokkal közelebb járnak az igazsághoz. Nevének Munkácsyéval és Paál Lászlóéval való összekapcsolása azonban kissé erőltetettnek látszik. Koszta József sűrűvérű alföldi művészete, többnyire igen erősen fény-árnyékos előadási módja sem rokon az ő egységesen lágy felületeivel. Aki azonban tíz évvel ezelőtt a Szépművészeti Múzeum egyik új szerzeményei kiállításán látta Hollósy Simon hatalmas méretű, szinte motívum nélküli Mező c. képét Czóbel egy barnászöld tájképe mellett függeni, lehetetlen, hogy észre ne vette volna ezt a szinte kiabáló összefüggést. Itt nem arról van szó, hogy Hollósy vagy akár Ferenczy Károly és társai, esetleg Iványi Grünwald, akinél egy ideig tanult,

Czóbel Béla: Lila kancsó. *Лиловая кружка.* Cruche violette

Czóbel Béla: Virágcsendélet.
Натюрморт. Nature morte de fleurs

Czóbel Béla: Leány lila ruhában. *Девушка в лиловом платье.* Jeune fille en robe lilas

MŰTEREM
1958 XI.

hatott volna mesterünkre, hanem arról, hogy a nagybányai szellem tovább él Czóbel piktúrájában, mint ahogy más és más módon Bernáth Aurél, Ferenczy Noémi vagy Szőnyi István magasrendű művészetében is organikus folytatásra talált. Nemzeti és nemzetközi ezúttal nem ellentétes, hanem korrelatív fogalom. Ha a mai franciák igen közel érzik magukhoz Czóbel művészetét, éppúgy igazuk van, mint nekünk magyaroknak, akik ráadásul még a művészet hazai gyökereit is ismerjük.

Nehéz megválni e kiállítástól. Az akvarellel gyengéden színezett, túlcsordult pompájú virágcsendéletekről sem lehet elfeledkezni, melyekben ott rezeg a természet állandó pompája. A jubiláló Czóbel Béla fülében visszacsenghetnek a modern francia festészet egyik büszkesége, Dunoyer de Segonzac-nak szavai: „Czóbel művészete időálló, mert a műve egy izig-vérig festőnek és mélységes humánus művésznek belső világát tisztán vetítik elénk." Huszonkét éve íródtak e sorok, de erejük és igazuk ma is változatlan.

Genthon István

Czóbel Béla: Ülő leány. *Сидящая девушка.* Jeune fille assise

MODERN KÜLFÖLDI SZOBROK KIÁLLÍTÁSA A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN

A. Maillol: Féltérdre ereszkedő női akt.
Женщина на корточках. Nu accroupi

A Szépművészeti Múzeum több mint félévszázados fennállása óta időről időre bemutatja a modern külföldi szoborgyűjtemény válogatott darabjait. A szeptemberben megnyílt, állandó jelleggel készült kiállítás a negyedik. A második (1939—1942) a régi Műcsarnok épületében került megrendezésre; a harmadiknak (1954—1956) és a mostaninak a helyét a múzeum épületében az első, az 1926-os Petrovics—Oroszlán-féle rendezés határozza meg. A neobarokk stílusú, eredetileg barokk gipszmásolatoknak szánt nagycsarnokot jobb lehetőség híján vendégfalakkal három nagy térségre osztották s ekképpen tették kiállításra alkalmassá.

Az azonos elhelyezés, a magyar anyagnak juttatott két kabinet mellett a külföldiek egykabinetes bemutatása, természetesen a rendezési elvekben is bizonyos hasonlóságot eredményezett, de mind a négy kiállítást főképpen a sajátos gyűjtési mód köti össze és választja szét ugyanakkor a legszabatosabban. Az első kiállítást megelőző háromszakaszos gyűjtés a Szépművészeti Múzeum 1894-ben történt alapítása körüli években veszi kezdetét. Ez számban jelentéktelen volt és a minőségre való törekvést is mintegy csak jelképezte Rodin Érckorszaka. 1900-ban ismét egy Rodin szoborral — az első világháborúig tartó céltudatos új gyarapítási korszak kezdődött, amely a gyűjtemény jellegét máig is meghatározza. Legjelentősebb szerzeményei kilenc Meunier és négy Rodin szobormű.

Kíséretük is színvonalas, főképpen a Meunier nyomán kibontakozó belga iskola vezető mestereinek (Lagae, Stappen, Rombaux), valamint német és különböző skandináv népek jeles művészeinek alkotásaiból állt. A két világháború közti negyedszázados szakaszban azonban igen lecsökkent a gyarapodás, inkább csak adományozás útján történt. Hála és csodálat illeti a múzeum akkori főigazgatóját, Petrovics Eleket, hogy az ajándékozásokat is úgy tudta irányítani, amint azt a gyűjtemény fejlődése kívánta. Olyan elsőrendű művekkel gyarapította az állagot, amelyek az európai modern szobrászat vezető mestereitől származtak és hiányt pótlóak voltak. Ezek: Hildebrand két műve, Maillol három kisplasztikája, Despiau egy portréja, Carpeaux, Barye (háborús veszteség), Bourdelle, Meštrović, Minne, Andreotti egy-egy alkotása.

Mivel a gyűjtés 1939-től az 1950-es évekig szinte teljesen szünetelt, csak a harmadik kiállítás tudott — bár jóval kevesebb művet mutattunk be — lényegében újat nyújtani. A franciák közül először kapott helyet Carpeaux Tavasza, az újszerzeményű ritkaság, Bastien-Lepage Pásztorlánya, a letétek közül Rodin egy állítólagos portréja, Kolbe egyik jelentős kisplasztikája, egy ülő női akt, továbbá Minne és Rombaux egy-egy újabban szerzett műve, a Párizsban élő olasz impresszionista Rosso egy ötletes maszkja és az addig gyűjteményünkben egyáltalában nem képviselt nemzethez tartozó orosznak, Trubeckojnak meg a hazánkban élő görög szobrásznak Makrisz Agamemnonnak egy-egy műve.

Az újabb gyarapodás, valamint az a követelmény, hogy a szobrok téresebben legyenek elhelyezve, szigorúbb válogatást tett lehetővé, s ezzel a kiállított anyag színvonala emelkedett. Ez kívánatos is volt, mert mintegy hetven év szobrászatát felölelő anyagával a gyűjtemény

A jó hír festészete

CZÓBEL BÉLA

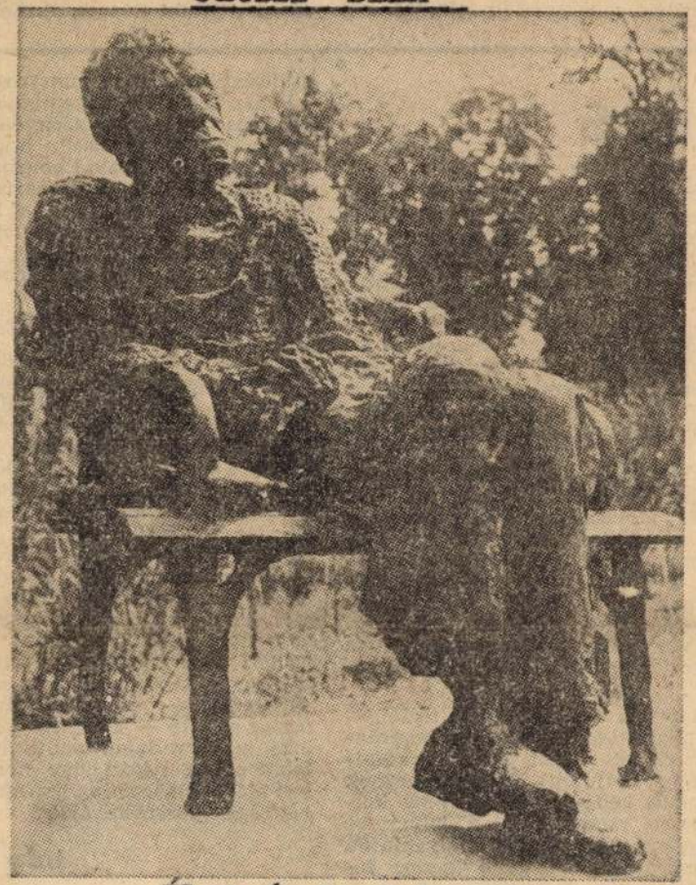

Élet és Irodalom, Bp. 1977. szept. 3.

XXI. évf. 36. sz. 12-13. lap.

Ha most néhány szót szólhatok itt, a Czóbel Béla háza helyén, ahol a hajdani házigazda olyan otthonosan és megszokottan ül a karosszékén, akkor semmi esetre sem a műértő jogán szólhatok — mert műértő én nem vagyok. És nem is a jó barát jogán — mert azzal sem dicsekedhetem, hogy a barátja voltam. Egyáltalában — voltak-e neki barátai? Elég egy pillantást vetnünk felfelé, a Varga Imre jóvoltából oly igaz ráncokba rejtező, fanyar alig-mosolyára, hogy lássuk: nem, nem volt nagyon barátkozó természet.

Ha most mégis szólhatok néhány szót a háza helyén, a szobra tövében, akkor túl azon a jogon, amit a szobrász és a város illetékesei bizalmából, sőt megbízásából merítettem, kizárólag a költő jogán szólhatok, aki harminchat éve lenyűgözötten figyeli azt a jelenséget, vagy mondjam filozófiai szóval: azt a fenomént, ami Czóbel Béla és a festészete, és ebből az életből mélységesen költői, vagyis alanyian általános következtetésekre jutott.

Voltaképpen sajátságosan költői volt az alkalom is, amely a közelébe hozott. Radnóti Miklós barátom mutatott be neki, nem itt, hanem szemközt, a szigetmonostori parton. Az keltette fel érdeklődését irántunk, hogy nemrég jelent meg a közös Apollinaire-kötetünk, benne Picasso Apollinaire-rajzával — akkor még idehaza is az érdekelte őt, ami francia. Minket is az érdekelt benne, amit Franciaországból hozott: az, hogy ismerte Apollinaire-t és Picassót, személyesen; az, hogy a képein is a párizsi iskolát hozta haza.

Mi történt ezzel a hazahozott festészettel, micsoda nedvek és napsütések érlelték-dúsították, amitől két-három évtized alatt, miközben stílusában semmi lényeges változás nem következett be, jóformán észre se vettük, és azon vettük észre magunkat, hogy jellegében és kedélyében, színeiben és levegőjében félreismerhetetlenül magyar festészet lett belőle? Én akkor ébredtem rá, mikor egyszer a Saint-Germain-des-Prés előtt földbe gyökerezett a lábam, mert a tér túlsó végén valami bizonytalan tarkaságból mintha egy darab eleven Magyarország nézett volna szembe velem — odamenve láttam, hogy egy Czóbel-csendélet a Zak Galéria kirakatában.

Harminchat évvel ezelőtt, amikor Czóbel Bélának sikerült visszajutni a megszállt Párizsból, jóformán egyenesen Szentendrére érkezett, ide, ahol most a szobra áll. Nem tudnám elemezni, miképpen, de bizonyos vagyok benne, hogy ez a tarka, sok nemzetiségű város volt az a kémcső, melyben e francia fogantatású festészet átmagyarosodásának folyamata végbement. Holott, gondolom, nem akart ő szentendrei festő lenni — szűk volt neki Macedónia —, nem is tartozott egyik szentendrei szektához sem, és mégis: ha van értelme annak a fogalomnak, hogy szentendrei festészet, ő egyike a keveseknek, akik tartalommal járultak hozzá ehhez az elnevezéshez.

És az hogy történt, hogy míg fiatalabb kortársai körülötte szakállasan született irányzatok nyomába szegődtek, az ő festészete, melynek stílusa már harminchat évvel ezelőtt sem az utolsó divatot követte, és mindvégig sem változtatta meg alapirányát — mégis egyre frissebb, fiatalabb és optimistább lett? Persze, csak elbizakodott műértők hihetik, hogy a modern művészet modor kérdése. De kötve hiszem, hogy akár a legelmélyültebb műbírálat vagy művészettörténet magyarázatot adhatna azokra a lényegi változásokra, melyek Czóbel Béla festészetében bekövetkeztek — anélkül, hogy az alakot változtatott volna.

Csakis a költő jogán szólhatok néhány szót ezen a helyen, Czóbel Béla szobra előtt — ezzel kezdtem az imént. A költészet pedig a legősibb művészet, ezért van az, hogy tanulságai, következtetései ősi tanulságok, kezdeti következtetések. Hadd mondjam ki három szokatlanul régi fogalom nevét egy hármas alliterációban: hűség, hit, hitelesség. Czóbel Béla hű volt önmagához, hitt abban, amit festett, ezért van hitele minden képének. És ezért tudott minden alakváltozás nélkül is mindig új lenni, mert mindig újonnan tudta nézni ugyanazt.

Talán fölösleges hozzátennem, hogy minden hit és hűség tehetetlen tudás és erő nélkül. De másrészt: az elmúlt fél században mennyi tudást tékozoltak el a hűtlenségben, mennyi erő roppant össze divatok diktálta, hitetlen mutatványokban — másutt is, Magyarországon is! De a hűséghez és a hithez nemcsak erő és tudás kelletik, hanem a mi korunkban bátorság is, mert az utolsó fél században a hitet és a hűséget egyre több veszély fenyegette. Sőt merészség kellett már-már a jó tudáshoz is.

Márpedig Czóbel Béla jó hír hozója volt, olyan évtizedekben, amikor a magasrendű művészet jóformán csak rossz híreket volt hajlandó közvetíteni, ha ugyan egyáltalán vállalkozott hírek hozására. A hír, amit Czóbel hozott, voltaképpen igen régi jó hír volt, csak éppen hosszú idő óta senki se merte kimondani. Arról adott hírt, hogy a világ gyönyörűséges, hogy kívánatos az asszonyi test, hogy szép a kert és a kertben az asztal, és a kenyér meg a bor az asztalon. Ezt mondta konokul, és minél közelebb a halálhoz, annál konokabb és ragyogóbb hittel és erővel.

Ennek a hírnek halálig való hirdetéséhez nagy merészségre volt szükség a mi korunkban — de még több szeretetre. Nagyon kellett szeretnie a világot, az asszonyi testet és a bort, meg a kenyeret — és minket is, hogy nem sajnálta tőlünk ezt a boldogító hírt. Nem, Czóbel Béla nem volt nyájas ember. Nézzünk csak a szemébe: itt se mutatkozik annak — mert Varga Imre nem tartozik az általító művészek közé. Olyan példásan szorgalmas festő volt, hogy minden szeretetét a képeibe halmozta. Köszönjük neki a szeretet és a jó hír nagy és bátor festészetét.

Varga Imre

Elhangzott 1977. március 25-én, Varga Imre Czóbel-szobrának avatásakor.

1977. SZEPTEMBER 3.

megsimogatta a fejem,
, sokkal szigorúbb volt,
na, eredj játszani, azzal
sított fatörzsből ácsolt
könyvét.

énferegtem a rét szélén.
it csináljak? Ráadásul az
úgy ráült a rétre, alig
széléig látni. Csellengtem
tam a halottra sárgult,
aldokló őszi füvet, elszá-
ejét rugdostam a bakan-
r csak észrevettem a rét
gészen hátul a ringlispílt.
r azt hittem, hogy az,
nak a srácok is. Szaladni

köd volt, szürke, nyúlós,
lányokra szakadozott, de
indenütt, bizonytalanná
inte azt hittem, hogy a
em látom a körhinta szí-
nták tarkabarkák szoktak
köd miatt nem ismerem
hogy közeledtem, minden
furcsa, különös. Megtor-
abban mertem csak lépni.
mban dobogott. A hinta,
olyasmi lehetett, hiszen
be-körbe, olyan hatalmas
ért a rét egyik szélétől a
z oldala is olyan magas
a fák lombját. A tetejét
m, persze, a köd miatt.
benne, meg a tetején is
rdem remegni kezdett.
sznek a színe olyan volt,
gy mint az üveg, de nem
nem tompa, halvány és
ek, többen is integettek,
Akkor még nagyon fél-
remegett, nagyokat nyel-
os léptekkel közeledtem.
esztelenül, és zene sem
kott a Ligetben is. Egyre
gy hívtak. Nem mertem
a hinta megállt. Kinyúj-

a nap. Béla bácsi kigombolta a felöltőjét, a kalapját maga mellé tette a padra. Hirtelen nagy izgalom fogott el, határtalan lelkendezés. A gázálarctokot lóbálva rohantam át a réten, a nehéz, szöges talpú bakancsok szinte rángatták előre vékony lábaimat, úgy éreztem, hogy dörög az egész Hűvösvölgy és kiabáltam, kiabáltam:

— Béla bácsi! Béla bácsi!

Lihegve, kigyúlt arccal, felhevülve értem oda. Fölnézett a könyvből, becsukta, letette a kalap mellé a padra.

— Na, mi baj van? Te, gyerek, nagyon izzadt vagy, nehogy megfázz...

— Béla bácsi! Tetszett látni...?

A zsebébe nyúlt, elővette az óráját. Fedeles tetejű zsebóra volt. Felpattintotta, rápillantott.

— Azt hiszem, lassan elindulhatunk. — Szedelődzött. Könyv, kalap. A kabátját leporolta. Kettőt köhintett. — Mehetünk.

Elindultunk lefelé. Sírás fojtogatott, nem tudtam szólni. Még kicsit lihegtem az előbbi futástól. Miért hallgat? Kellett, hogy lássa, hiszen kiabáltam is neki... Most éreztem, hogy mégis nagy nekem ez a bakancs, nehéz, alig bírtam emelni a lábam.

— Hanem holnap dolgozatot írunk. Latinból — szólalt meg Béla bácsi. — Készültél?

— Igen... — Nyeltem, a torkom úgy összeszűkült, ezt az egy szót is alig tudtam kinyögni.

— Nyelvtanból. Majd ráncba szedlek benneteket — csóválta meg a fejét és megfogta a kezem. Furcsa volt, mert a tanárok nem szokták kézen fogni a gyerekeket. — Na, mondd csak el az accusativus-szal járó praepozíciókat!

Mentünk lefelé, éreztem Béla bácsi erős, meleg kezét, nagyon szomorú voltam, valami szorongatta a szívemet, de nem akartam sírni. Halkan mondani kezdtem:

ante, apud, ad, adversus,
circum, circa, citra, cis...

álom-faló vágyakozó Gyula fiam

íme ott lenn az illető
bot kopogás ha hallható
szóljon hát Őt megillető
dallamunk: botkopogás

Das war mein Sinn." Korunk költészetében oly ritka mozdulat ez, mint utcáinkon az udvarias kalaplengetés.

A feszessége. Nemcsak maximális formai tökéletességre törést értek ezen, a rímek és ritmusok tisztaságát, a szöveg könnyedén bravúros megmunkáltságát, hanem *A kertész és a rózsák, Ars po A sisak.)*

A külsőbbnek tetsző jegyeke nézzük a belső változást. Mi hivatáslázból, a „dalolni csak teneknek"-hitből? Mi a roma lobogásból, amely annyira mezte a fiatal Rónayt, akinek

Történelemkiegészítés

■ *Jász Dezső: A sok közül egy (Gondolat, 172 old.)*

agy idők tanúinak önvallomá- között különleges helyet foglal- el nálunk *Jász Dezső* visszaékezései. Szerzőjük három évezelőtt mondotta egy interjújá- : „Losoncon végeztem a tartalé- tiszti iskolát 1914—15-ben. Hadódként kerültem a frontra, ott ettek elő zászlóssá. Ez volt az s az egyetlen igazságtalan há- ú, amelyben részt vettem. Utámég három — igazságos — háúban harcoltam." Nyolcvanadik etésnapja alkalmából megjelent etében *(A sok közül egy)* egyemellett a három igazságos hú közül kettőben szerzett katoés emberi tapasztalatait fogösse, a rá jellemző szinte mérmes szűkszavúsággal.

nálunk is népszerű finn reyíró, Martti Larni gyanakszik a moárkötetekre. E műfaj szerinte an közös a fürdőszobával, hogy dkettőben mosakodni szokás; íteni, kiszínezni, elhallgatni, lébeszélni, vagy legalábbis marázkodni. A műfajra görbén névéleményének eleven cáfolatai a Jász Dezső-szabású, kellően okadatolt, szárazon objektív, az elbeszélőt háttérben tartó emlékírások. Ha ezek fegyelmezett tárgyilagossága ráadásként párosul az összpontosítás képességével — ami a mondanivaló velejének kihüvelyezését szolgálja —, akkor már meghatároztam a volt kommunista katonatiszt és munkásmozgalmi újságíró szabatos vallomásainak lényegét és szerepét politikai közgondolkodásunkban. Az események fukarul pontos lejegyzésével a személyesen átélt idők *történelmi* jelentőségét hangsúlyozza; kiegészíti a történeti kutatásokat és elemzéseket.

Mindenekelőtt gondolatébresztő tényekkel, termékeny megfigyelésekkel teszi árnyaltabbá, megfoghatóbbá. Könyvének a Magyar Tanácsköztársaság sikeres harcairól szóló részében például józan helyzetmegítéléssel kifejti a Vörös Hadsereg tiszti karának egyik fontos jellegzetességét. „Az ezred — a 33. Vörös Gyalogezred — parancsnoka, Meisl Alfréd, nem értett egyet a tanácsrendszer célkitűzéseivel, de a hadjárat egyértelmű volt számára a Magyarország területi integritásáért vívott harccal. Ez a körülmény politikai magatartását is megszabta. Ami ebből a szempontból Meisl Alfrédra áll, nagyon sok tisztre érvényes. Nem voltak vörösök, de az Északi Hadjárat idején jól ellátták feladatukat." A forradalmi és közvetlen nemzeti érdekek kedvező találkozásának ellentétére is találtam egyedi példát a könyvben. Érdekes, hogy épp Spanyolországban, ahol a nemzeti célok a függetlenségi harc során *általában* egybevágtak az internacionalista érdekekkel. Mikor azonban (1937 júniusában) Jász Dezsőt a baszkföldre vezényelték, azt tapasztalta, hogy a baszk nacionalisták a Népfrontot kényszermegoldásnak tekintették „... a népfrontprogram megvalósítása csak anyagyiban érdekelte őket, amennyiben biztosította Euzkádi önkormányzatát".

A realitásokhoz igazodó történelmi dialektika szemléletes bemutatása mellett ismét feltűnt a kötetben a hajdani vörösparancsnok ironikus kedélye, mely itt-ott kellemesen megszakítja a többnyire sorsdöntő események folyamatát, ellenpontozza és oldja komor fe-

szültségüket. Ilyen humoros ad Jász Dezső 1937 szeptembe végzetes Santander-környéki jaiból, mikor elbeszéli, hogy távoztak el a falvakat bombáz met repülőgépek, a parasztok posan szemügyre vették a bo tölcséreket. Nagyságukat spe mértékkel határozták meg: a tolgatták, hány tehén férne lyukakban...

Hetvenötödik életévében m lent könyvét a *Hispániát* i tetve már volt alkalmam fölfi ni arra, hogy e visszaemléke didaktika és apológia nélkül i fel számunkra, milyen *történe* hasznos jellemvonásokkal re keztek azok a hozzá hasonlóa vékeny forradalmárok, akik gyed században át munkálkodt ellenforradalmi időkben és e gették a második világháború kibontakozás útját Európ Most, azt hiszem, rátaláltam a szor igen kilátástalan pers nyájú nemzedék reményteli h mának, forradalmi optimizm nak egyik kulcsmondatára eb változatos — és változatlan ményt nyújtó — kötetben: „H laha is forradalmi politikát folytatni az ember, úgy nem bad eleve kizárnia az optimáli hetőségek perspektíváját."

Iszlai Z

Czóbel képei

Czóbel Béla festőművész

Nógrád, 1976. dec. 5.

Hózáporok vonultak el Szentendre fölött. Belepik a kockaköveket, a kis főtér házait. Csapkodja a szél a görögkeleti késő rokokó emlékkeresztet. A Duna bazaltszürke tükre hangsúlyozza a kavargó hópelyhek vakító fehérségét.

Most elképzelni a rekkenő nyári napokat, amikor turisták ezrei sétálnak az utcákon, a kis haza minden tájáról, a közeli Nógrádból is. Azért a szentendrei tél sem néptelen, a múzeumok körül most is élénk a mozgás. Szentendre a képzőművészetet törekvők számára egész éven át vonzóerőt gyakorol. Köztudott például, hogy a szentendrei művésztelep 1928 óta ad otthont a város művészeinek. A művésztelep alapítói a magyar művészettörténet nagyjai közé tartoznak. Hosszan lehetne sorolni az itt élő, dolgozó művészeket, a századelejiek közül Paizs-Goebel Jenőt, a későbbiek közül Korniss Dezsőt, Vajda Lajost, Ámos Imrét említhetjük, de sok más művészt is mondhatnánk.

Napjainkban negyvennégy művész dolgozik Szentendrén. Említhetjük, hogy Barcsay Jenő munkássága szintén elválaszthatatlan Szentendrétől.

Czóbel Béla élete végéig a szentendrei festők nesztorának számított. Piktúrájának befolyása érezhető volt a művésztelep munkájában. Párizs és a kis Szentendre egyaránt meghatározó helyet foglalt el Czóbel Béla kiemelkedő művészi tevékenységében.

Most itt vagyok a tavaly megnyílt Czóbel Béla Múzeumban. E múzeum szervezése még a művész életében kezdődött és zajlott le. Az itt látható gyűjtemény válogatásában a művész is részt vett. A Czóbel-múzeum kiállítását Mucsi András rendezte.

A czóbeli életmű, amely immár befejezettnek minősül, a maga teljességében jelenik meg ezekben a termekben a látogató előtt. Megejtő gazdagság birtokosává válhat az ide belépő. Teljesen érthető tehát, hogy a Czóbel-múzeum rövid idő alatt nemzetközi hírnévre tett szert, s természetesen a hazai látogatónak is elsőrendű célpontja.

Reménytelen vállalkozás volna a múzeum részletes bemutatása, hiszen olyan gazdagságról van szó, amely csak a legnagyobb életművek sajátja. Tegyük hozzá, az itteni gyűjtemény ezen túl a XX. századi művészetnek is tükre egy kicsit. Legalábbis abban az értelemben, amennyiben Czóbel munkásságában a század művészeti törekvései érzékenyen tükröződnek. Ráadásul, a Czóbel-múzeum állandóan változik, a most látható képek egy része időszaki kölcsönzéssel került ide, tehát a jövőben a művek egy része cserélődik. További kiállításokat is terveznek itt, például Czóbel Béla grafikai munkásságának bemutatását.

Égő, mélytüzű színekben fürödhet meg az ide belépő. Kavaroghatnak kint az udvarban, az utcán a hópelyhek, süvíthet a szél a dombokon. Folytonos erejű ez a színvilág, ugyanakkor változásokat is mutat, hol lángolóbbá, hol pedig puhábbá válnak a színek. A kompozíció is hol erőteljesebb, hol pedig oldottabb kontúrokban jelenik meg. A kiindulási pont azonban mindig a természeti látvány, ezért is mélységesen emberi ez a világ.

Nem szenvedélymentes. Hiszen például az is közismert, hogy Czóbel Béla a szó szoros értelmében végigélte századunk festészeti mozgalmait, jóformán minden új törekvést. Képeit szemlélve térkép nélkül is megrajzolhatjuk életútját, végigkísérhetjük nyugtalan vándorlásain. Itt vannak műtermeinek színpompás képei Hollandiából, Németországból, Franciaországból. Megfestette barátait, szeretteit, kedvenc tárgyait, virágait, tájait is a művész.

Természetesen, Szentendre is sokszor megjelenik a képeken, akárcsak Párizs. Szentendrén csaknem negyven éven át dolgozott nyaranként Czóbel Béla. Szentendrei házán, udvarán, kertjén túl, női aktjai jelentik számomra a legnagyobb csodát. Az átlényegült mély emberi csend, a nyugalom, az ártatlanság megkapó képei ezek a művek. Csak egyet-kettőt említek: Nyakláncos fej, Ártatlanság, Mimi.

—

Káprázó szemmel, mély csodával gazdagodva lépek ki a ház ajtaján. Fúj a szél. Elállt a hóesés.

Tóth Elemér

even át serényen segítették a mezőgazdaság munkáját. — bár igaz, még később is. Hiszen 1964-ben Mezőgazdasági Gépjavító Állomás néven még szerelő és javító tevékenységet folytattak, de ezzel egyidejűleg már megkezdték kisebb eszközök, alkatrészek sorozatgyártását is. 1971-ben — miként a többi, hasonló jellegű állomást, az egri székhellyel működő MEZŐGÉP Vállalathoz csatolták, s a központ irányításával folytatták munkájukat 1975. április 1-ig.

És ekkor következett be az újabb váltás!

A megye ipari szerkezetében végbement átalakulások következtében az érsekvadkerti üzem a Szerszámgépipari Művekhez került. Egész pontosan: a SZIM esztergomi marógépgyára hatáskörébe, amely napjainkban is gyakorolja az

lalkoztatottakat szintén hosszabb időtartamú tanfolyamon képezték át, a másik részleg

Kézi segítséggel is készülnek a marógép alkatrészei. A képen: Horváth Mihály.

pedig a marógépgyártás nagyobb ütemű megvalósítását segíti.

A SZIM érsekvadkerti gyáregysége már ebben az évben százharminc darab, NP-200-as típusú másolómarógépet szállít december végéig. Nemcsak a gépek összeszerelését, hanem azok alkatrészeinek gyártását is ők végzik. És úgy tűnik, mindjárt az első év sikeres lesz, hiszen az előre meghatározott tervek szerint folyik a munka.

A gyáregységben régi, nagy tapasztalatú dolgozók végzik a gépek szerelését, akik a mezőgazdasági eszközök gyártá-

gyártás valamennyi feltételét. Közel huszonkétmillió forintot költenek beruházásokra, s több mint 15 milliót új gépek beszerzésére. Bár utóbbiból már az idén is jelentős összeget költöttek eszközeik fejlesztésére, ám a folyamat tovább tart. 1978-ra tervezik egy ezernégyszáz négyzetméter alapterületű gyártócsarnok megépítését, ami a fejlődés további lépcsőjét jelzi.

A SZIM érsekvadkerti gyáregységében ugyanis — a tervek szerint — 1979-ben megkezdik a GH típusú gyalugépek gyártását is. Itt készülnek a GH-400-as, a GH-560-as, valamint a GH-710-es jelű gépek. Céltudatosan készülnek ezen feladat megoldására szakemberek, vezetők egyaránt. Jövőre — mintegy előgyakorlatként — a részegységek már innen kerülnek az esztergomi gyárba, majd a kellő begyakorlás után veszik át az összeszerelést, és a késztermékkibocsátást.

A SZIM alig valamivel több, mint másfél éves gyáregységénél egyébként jó a dolgozók szociális ellátottsága. Jelenleg száz személyes öltöző és fürdő biztosítja a tisz-

Czóbel Béla festőművész

76/3

MÁRCIUS

1021

KRITIKA

MŰVELŐDÉSPOLITIKAI ÉS KRITIKAI LAP

Az SZKP
XXV. kongresszusa —
a kultúráról

Veres Péter:
A magyar parasztság
és Európa

II. Rákóczi Ferenc
emléke

Az újraolvasás
naplóiból:
Németh László

Madzsar József
arcképéhez

Felelős
a főiskola?

ÁRA: 4,— Ft

ABLAK

„Görgey, úgy mint: Goethe..."

Az 1848—49-es amerikai újságok, elsősorban az akkori legtekintélyesebb és legnagyobb példányszámú New York Tribune tanúsága szerint a tengerentúli fiatal polgári demokrácia igen nagy figyelmet szentelt a magyar forradalom és szabadságharc fejleményeinek. Hamza András, az Egyesült Államokban megjelenő Ötágú Síp felelős szerkesztője gazdag anyagból gyűjtött néhány jellegzetes írást, és cikkében („1848—49 az amerikai sajtó tükrében") bemutatja, milyennek is látta a korabeli Amerika a magyar eseményeket.

A terjedelmes munkából néhány részletet emeltünk ki. Az első szemelvény Batthyány Lajos 1849. október 6-i kivégzésének leírásából való.

„(...) Pár perces imádság után megperdültek a dobok, és három császárvadász sietve az elítélt elé lépett. Eldördült a sortűz, s a szerencsétlen ember holtan bukott a földre. Utolsó szavai ezek voltak: »Éljen a haza!«"

Ez a rövid mondat: „Éljen a haza!" az első magyar nyelvű idézet, amely valaha is napvilágot látott az amerikai újságok hasábjain.

Ezután a lapok Batthyány Lajos hosszú és részletes életrajzát közlik. Majd rátérnek az aradi kivégzésekre. A kivégzettek többjének neve heteken keresztül már fel-felbukkant az amerikai sajtóban azzal, hogy állítólag kivégezték őket. November 10-én azonban a „Cologne Gazette" jelentése alapján pontos névsort közölnek az aradi vértanúkról (...)

Az őszinte és mély felháborodás mutatja, hogy az amerikai sajtó és közvélemény milyen hosszú utat tett meg 1848 tavasza óta. Magyarország távoli és ismeretlen folt volt a térképen. A művelt amerikai is csak annyit tudott róla, hogy az osztrák császárság egyik tartománya. A szabadságharc kezdeti eseményei nem találtak visszhangra. Március 15-ről egy szó sincs az amerikai sajtóban. 1848 nyara végéig csak elszórt, a legtöbb esetben pontatlan tudósítások utalnak arra, hogy Magyarországon *valami* történik (...)

„A magyarok feliratot juttattak el a császárhoz. A feliratot olvasva nem értjük, hogy ez miért okozott Bécsben olyan nagy izgalmat. Lényege csak annyi, hogy a magyarok kérik ősi alkotmányuk szigorú megtartását és olyan kormány kinevezését, amelynek tagjai a magyar népnek legyenek felelősek...

Metternich herceg javaslatára a legfelsőbb államtanács bejelentette a magyar országgyűlés feloszlatását...

Ennek a lépésnek igen komoly következményei lehetnek...

Bécs mindennap futárt küld Szentpétervárra...

Magyarország függetlennek nyilvánította magát és István főherceget királlyá választották (sic!)...

Pesten ellenzik azt, hogy a magyar katonaságot az ország határain kívülre vigyék szolgálatra...

Magyarországi jelentések arról szólnak, hogy az országban valóságos anarchia uralkodik. A parasztokat eddig soha nem tapasztalt lázadó hangulat fűti. Igen sok nemes a parasztok oldalára áll, mert az a véleményük, hogy azok eddig elnyomás alatt éltek..."

Tekintve, hogy Ausztria és Magyarország között nincs hadiállapot, az amerikai sajtó az eseményeket belügynek tekinti, és ebben az időben még semmi külpolitikai fontosságot nem tulajdonít a történteknek. A horvát és szerb támadások megindulása után pedig magyar szempontból még kedvezőtlenebbre fordul az amerikai sajtó hangja. Megtéveszti őket az a tény, hogy Bécs maga nem avatkozik be. A függetlenségi háború emléke még igen friss az átlag amerikaiban, így minden nemzetiségi megmozdulásban automatikusan, minden mélyebb vizsgálat nélkül, szabadságharcot lát. Az általános képben ezekben a hetekben Magyarország az elnyomó hatalom, Jellasich horvát seregei és a szerb támadók pedig szabadságharcosok. (!) Az október eleji lapokból hadd álljon itt egy-két szemelvény:

„Magyarországon nagy a felfordulás. Az országgyűlés száz tagú küldöttséget menesztett Bécsbe, hogy kitudakolja, vajon a császár igényt tart-e a magyar trónra. Ha igen, akkor térjen vissza velük Pestre. A császár nem fogadta a küldöttséget, így az szeptember 5-én dolgavégezetlen tért vissza Pestre...

Ha a magyarok rendezni tudnák a köztük és a szlávok közt fennálló nézeteltéréseket, melyek főként a magyarok abszurd és értelmetlen igényeiből származnak, valamint ha országuknak az Ausztriától való függetlenségét biztosítani tudnák, ez nagy nyereség volna mind a magyarok, mind pedig Európa számára.

A szerbek és horvátok győzelmesen nyomulnak előre... Az országgyűlés általános mozgósítást akar elrendelni, de senki nem tudja, hogy ennek a lépésnek lesz-e valami eredménye... Széchenyi gróf, aki a szlávokkal való bajoknak az okozója, látva azt, hogy mit hozott nemzetére, megőrült (sic!)..."

Hamarosan változni kezd azonban a kép. November 9-én ezt írja a Tribune:

„A kamarilla végre levetette álarcát. Osztrák csapatok menetelnek Magyarország felé. A magyar nép tömeges ellenállásra készülődik. Kossuth a Pest környéki falvakat járja, és népfelkelést szervez. A nemesek letették címeiket, polgárokká lettek, földjeiket pedig szétosztották a nép között. De az is nagy kérdés, hogy milyen hadsereggel akarja Ausztria legyőzni Magyarországot. Amint az osztrák sereg magyar földre ér, azonnal felbomlik magyarokra, lengyelekre, horvátokra és németekre — azaz abban a pillanatban nincs többé hadsereg. Az osztrák politikát, illetve annak tökéletes hiányát csak egy dolog magyarázza: az azt irányítók teljes züllöttsége. Úgy látszik, nem lehet olyan embert találni, aki ezt a tökéletlen császárt megmenthetné a szakadékba zuhanástól. Ez a szerencsétlen a porba hulló kényúrnak élő képmása." (...)

Az alig, vagy csak hézagosan ismert Magyarország az érdeklődés középpontjába kerül. Igazi yankee alapossággal gyürkőznek neki a hiányos ismeretek pótlásának. Lepedő nagyságú újságaikban apróbetűs nyomtatással oldalas sorozatokban közlik Magyarország részletes történelmét, földrajzát, szokásait, kultúráját. Végül még a magyar nyelvre is sor kerül. 1849 augusztusában így ír a Tribune:

„Feltételezzük, hogy nem sok olyan ember van ma az Egyesült Államokban, ki ne törte volna a fejét azon, hogy vajon hogy kell azoknak a magyar férfiaknak és helységeknek a nevét kiejteni, amelyek a magyar szabadságharc óta oly sűrűen jelennek meg lapjaink hasábjain. Egy biztos: annyiféle kiejtési változatot hallottunk még tanult emberek ajkáról is, hogy nem volna csoda, ha a nevek viselői nem ismernének saját nevükre, ha tőlünk hallanák. Ahogy mi látjuk, a fő nehézség a mi írásmódunk abszurditásában és ellentmondásaiban van. Ezen csak úgy segíthetnénk, ha a meglevő helyett fonetikus ábécét fogadnánk el, amelyben minden hangnak egy jele volna, és minden jel csak egy hangot ábrázolna... A Kossuth-ot Kossuth-nak kell ejteni, olyan u-val, mint amilyet a »moon« szóban használunk. Görgey pedig nem »Dzsordszi«, hanem Görgey, első magánhangzója úgy hangzik, mint Goethe nevének az első szótagjában."

Jó pár tucat szónak e magyarázása után nagyon részletesen és pontosan felsorolja az összes magyar hangzók kiejtési szabályait. Az amerikai olvasó, úgy látszik, komolyan vehette a leckéket, mert két évvel később Kossuth kíséretében többen megjegyzik, hogy az amerikaiak aránylag jól ejtik a magyar neveket, nem úgy, mint angliai atyafiságuk (...)

(Hamza András, Ötágú Síp 1975. nyara)

„Géppisztoly tekint ránk"

A torontói csendőrmúzeum számára keresek egy vagy két darab 95/31 M4 95/31 M.-élű szuronyt. Ha valakinek birtokában volna a fent keresett tárgy, kérem szíves értesítését az alábbi címre: Bogár Andor, 7151 Grosserlach, Grafenstr. 18. BRD.

A fenti hirdetés a londoni Hídfő 1975. novemberi számában jelent meg, ezennel — bérmentve — továbbítjuk. Biztosan van olvasóink között, aki még emlékszik, milyen is a csendőrszurony... Ha valaki tájékozatlan lenne a torontói kulturális intézmény rendeltetése felől, esetleges kételyeit könnyen eloszlathatjuk. A Hídfő megelőző számában ugyanis pontos ismertetést olvashattunk róla. Következzék hát, némi rövidítéssel. Kommentárt nem igényel.

A múlt hónapban módomban volt megtekinteni a torontói csendőrmúzeumot. Ne gondolja senki, hogy egy egyszerű múzeumi látogatásról van szó. A bejutás körülményes, a látogatónak valami módon igazolnia kell magát. Én a torontói magyar újság szerkesztőségétől tudtam meg a gondnok telefonszámát, s mikor előadtam mit szeretnék, el kellett mondanom ki vagyok, honnan jöttem, és Fabó barátomra hivatkoztam, kinek neve elégséges volt a bizalomra. A gyanú mindenkivel szemben jogos, mert a torontói magyar kommunista elemek állandóan munkában vannak. Legutóbb az 1956-os emlékmű és környéke ellen intéztek vandál támadást. Egyébként a csendőrmúzeum egyedülálló az emigrációban, értékei felbecsülhetetlenek, mert a kiállított tárgyak, képek, oklevelek még hasonlóval sem pótolhatók.

Szatmáry Károly gondnok, laktanyaparancsnok, teremőr és egy személyben őrsparancsnokkal az esti órákban beszéltem meg a találkozást, mert napközben a mindennapi kenyérért kell dolgoznia.

A múzeum öröklakásban van elhelyezve. Ajtaja nyitva volt, mert a lépcsőházi beszélőn jelentettem be magunkat.

Szatmáry Károly volt csendőrszázados fogadott bennünket. A civil ruha nem rejthette el a volt katonát. Egyenes tartás, kissé markáns vonásokat hordozó arc, mélyebben ülő szempár — mely a székelyekre annyira jellemző —, nyílt tekintet, udvariasság voltak jellemzői.

Nővérem és én megajándékoztuk a múzeumot édesapánk 1892-ben kelt „Végelbocsátólevél" (obsit) okmányával, amely a legrégibb magyar nyelvű tárgy lett a múzeumban.

Végigjártuk a szobákat, melyek hirdették a

BECSÜLETTEL A HAZÁÉRT

jelmondatot, mely nemcsak a csendőrségnek, hanem minden magyarnak szívébe vésődött, legyen az katona, férfi vagy nő.

Fegyverek, ruhák, felszerelések, átlőtt zubbonyok, horpadt rohamsisak, csendőrkiképzési iskolák képei-névsorai hirdetik a BECSÜLETET. Üvegszekrényben József főherceg egyenruhája, Horthy kormányzó vadászsapkája, repülőstőr, huszárkard, géppisztoly tekintenek ránk.

Bájos női arc mosolyog reánk; Szeleczky Zita művésznő, tiszteletbeli csendőrbajtárs fényképéről.

A sok múlt után engem mégis a jelen ragadott meg. Csodáltam azt az embert, ki életének felét az elfelejtett halottak között éli le. Csodálattal adózom az őrsparancsnoknak, ki a puha ágyát csendőri priccsel cserélte fel, melyen minden éjszaka alszik, két kincstári pokróccal takarózva, feje felett fogasra akasztott, betöltött géppisztollyal. Ha valaki mégis megkísérelné a múzeum tárgyait megrongálni, a csendőrség és a magyar véderő megmentett gyűjteményét megsemmisíteni, az szembetalálja magát Szatmáry Károly csendőrszázadossal, ki az első felszólítás után a kiadott parancsot teljesíti, ki még ma is, annyi év után ott áll a vártán, és szellemi, fizikai és anyagi áldozatot hoz a hazáért elesett bajtársakért.

Kérem a magyarok Istenét, hogy még soká őrizze őt nekünk, kinek kitartása, fáradhatatlansága hitet, reményt önt belénk egy boldogabb Magyarország eljövetelére. (...)

(Halmi Dezső, Hídfő, 1975. október)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976
KRITIKA 3
Budapest

Czóbel Béla maga-tartása

Még nem volt neve a kubizmusnak, amikor Czóbel Béla már ismerte a kubizmust. Nem is akárhol kötött vele ismeretséget: véletlenül épp Picasso műtermében, aki 1906 körül már végleges szakításra készült a rózsaszín korszak szecessziós bohócfiguráival, és aki nem kevesebbet ajánlott fel Czóbel Bélának: „Csináljuk együtt a kubizmust."

Így volt-e pontosan, nem tudjuk. Az biztos, hogy Picasso halálakor Czóbel Béla így emlékezett vissza erre az epizódra. Az pedig már tény, művészettörténeti tény méghozzá: Braque személyében Picasso olyan társra lelt, akivel valóban testvéri szövetségben, együtt harcolták meg a kubizmus forradalmát. (Ebben az időben született képeiket alig lehet egymástól megkülönböztetni.)

Czóbel Béla azonban nemet mondott. Nemet mondott, pedig akkortájt már nyilvánvaló volt, neki legalábbis tudnia kellett: nem akárkitől kapta ezt a nagylelkű ajánlatot. Hogy még világosabban lássuk a visszautasítás súlyát — ami nem kevésbé fontos része az igazságnak —, a fiatal festő magabiztos volt: Czóbel Bélából nem hiányzott a kurázsi. Huszonkét-huszonhárom éves korában, mert történetesen ennyi idős volt, az ember még bátor szokott lenni és talán vagány is, ha úgy hozza az élet. De túl ezen: a Picasso műtermébe látogató Czóbel Béla a nagybányai művésztelepről érkezett Párizsba. Arról a Nagybányáról jött, amely már önmagában szakítás volt — ha nem is a művészet egyetemes hagyományaival, de a hagyományosan konzervatív és művészi teljesítményekre képtelen hivatalos magyar piktúrával. Nevén nevezve a gyereket: Benczúr Gyula és Szabolcska Mihály Magyarországával. De Czóbel Bélának még ez az urak szemében rebellis Nagybánya, ez *A hét* íróival szövetségre lépő új iskola sem volt elég modern és merész kísérlet. Többre vágyott. Lázadó fiatalként — *„neósként"* — szegült szembe Ferenczy Károlyék nemzedékével. Először — ahogy a hagyomány diktálja — Münchenbe megy, majd, ami szintén felér egy kisebbfajta forradalommal, Párizsba, 1904-ben. Itt aztán újabb fordulatot vesz a pálya: a még lázadó francia szellemi életben is vadaknak nevezett *fauve*-ok táborába áll. Matisse, Derain, Dufy és Braque társaságában állítja ki műveit, miközben festészete is megváltozik: az impresszionista hangulatokat nyers és kemény színekre hangolt, dekoratív hatású kompozíciók váltják fel.

A nyolcvanhárom éves Czóbel Béla (MTI fotó — Bara István felvétele)

Az újítás szelleme tehát nem állt távol tőle, s ezt nemcsak az 1906-os vagy 1907-es műteremlátogatásig terjedő munkásságáról mondhatjuk el. Később sem változik meg. Törjük meg a kronológiát, úgysem lehet maradéktalanul ismertetni ezt a hét évtizedes megszakítatlan művészpályát egy rövid emlékcikkben. Mondjuk el: 1909-ben ő is ott van a huszadik századi magyar festészetet útjára indító *Nyolcak* táborában (igaz, idegenben élve, csak műveivel vesz részt a kiállításokon). Majd a két világháború között a KÚT — a Képzőművészek Új Társasága — tagja, a felszabadulást követően az *Európai Iskola* alapító kiáltványának egyik legrangosabb aláírója.

Miért mondott mégis nemet? Mert nemet mondott. Nemcsak szóban, hanem — ami sokkal lényegesebb — műveivel is. Nemcsak a kubizmust nem vállalta, de azt sem, ami a kubizmus után következett. Persze csak az izmusok újabb és újabb irányzataira mondott nemet; nem a világra, hiszen minden műve — egész életműve — a valóság ismeretét és szeretetét hirdeti. Ki ismerte és szerette volna nála jobban a virágokat, a gyümölcsöket és az asszonyosan telt formákat?

És nemcsak a kubizmus utáni művészettel nem vállalt közösséget. Külső szemlélő és aktív szimpatizáns maradt — legalábbis festőként — egy másik, jelentősebb küzdelemben is. Abban a társadalmi átalakulásban, amely nélkül sohasem lett volna az, aki, amelynek csupán egyik megnyilvánulása volt a kubizmus. Ezért több, mint puszta tény, hogy Czóbel Béla nemmel válaszolt Picasso kihívására; és ezért több mint művészettörténeti tény, hogy az orosz Vlagyimir Tatlin 1913-ban Párizsba megy tanulni. Egyenest Picasso műtermébe, hogy az ott látottak nyomán lendüljön túl a kubizmuson és készüljön fel — egész nemzedékével — a tényleges társadalmi cselekvés művészi szolgálatára. Vagy hogy magyar példát mondjak: a Nyolcak más tagjai, akik két-három évvel Czóbel után érkeztek Párizsba, már a kubizmustól tanultak, a kubizmus felismeréseit kamatoztatva készítették elő az aktivizmust, az aktivizmussal pedig, a maguk frontján, a forradalmat. Amikor tehát Czóbel nemet mondott a kubizmusra, az aktivizmusra és a forradalomra is nemet mondott. Ám egész életre szólóan elkötelezte magát a humanizmus mellett.

Ez a humanizmus tettekben — műveiben — öltött formát. Felelősségteljes magatartás volt tehát — nem menekülés és nem elzárkózás. Czóbel mindig tartózkodott a programmatikus megnyilatkozásoktól; inkább festett, mint beszélt: Frank János vele készített interjúját is csak abban az esetben lehet interjúnak nevezni, ha feltételezzük, hogy a műteremben levő tárgyak is képesek néha megszólalni. Czóbel képein mindenesetre beszédesek a lakásbelsők és az utcarészletek. Talán azért is, mert ez az elsősorban munkáival beszélő ember magatartást szuggerált. Gondoljunk csak arra: milyen nagy divat manapság távoli és idegen művészeti irányokat követni, a hazai — más szellemi — klímában, az eredeti művek ismerete nélkül. Az a Czóbel, aki hasonlított Picassóra, aki talán akarta is, hogy hasonlítson Picassóra — Párizsban, mi több: Picasso műtermében mert nemet mondani valamire, ami az egyéniségétől távol állt. Nem tudott hazudni forradalmat sem, amelyhez kevés csupán a meggyőződés, amelyet azonban — meggyőződés híján — csak eltorzítani lehet.

Czóbel pedig hitt a harmóniában.

VADAS JÓZSEF

egyáltalán az orosz írók hatásával sem megmagyarázni, mert ez az irodalmi már jóval a háború előtt jelentkezett, nép szemléletéhez úgysem jutott el.

Mi van itt vajon? A fajnak, a vérnek vagy a világlátásnak az azonossága? Bizonyára mindegyik. Az orosz nép éppúgy nem tiszta szláv, mint ahogy a magyar nem tiszta turáni. Nagyjából azonos keveredésből alakult ki ez a két nép. Csakhogy a Kárpát-medencében egy szláv népalapra települt rá egy turáni törzscsoport s adott neki nevet, nyelvet, államot és kultúrát, a Származat-síkságon viszont erős, szapora, bővérű normann törzsek települtek rá az ottani szétszórt nomád és félnomád turáni törzsekre és adtak nekik nyelvet, vallást, államot és kultúrát. Bizonyos tehát, hogy faji rokonság is van köztünk. Ez azonban kevés, ettől még lehetne gyűlölködés, mint ahogy közeli testvérnépek között is van. (Svédek—norvégek, oroszok—lengyelek, csehek—lengyelek — hogy aztán mennyi ezekben a politika és mennyi a népi valóság, azt nem tudom.) Én hát azt hiszem, sokkal fontosabb ennél az életforma és a természetlátás, az ősi népkultúrák azonossága. Több ezer éves eurázsiai életlátás találkozott az orosz és magyar paraszt első megismerkedésénél, ez lehetett a döntő, ezért szerették meg sokszor pár hónap leforgása alatt egymást. Természetet, életet, világot, termelést, jóságot, asszonyt és családot egyformán néztek és egyformán értékeltek, ezért értették meg nyelv nélkül is azonnal egymást. Azonkívül közrejátszhatott az is, hogy úgy az orosz, mint a magyar paraszt anacionalista volt. A nacionalista eszmevilág meg sem közelítette, őspraszt volt még mindig. Mert ugyan miért nem szerették meg az oroszok és a németek egymást a háború alatt? Miért nézte a nem szocialista átlag orosz a németet morgó csikasznak, és miért nézte a nem forradalmár átlag német az oroszt lomha baromnak?

Én a saját tapasztalataimból csak annyit tudok ehhez hozzátenni, hogy a háború közepén, még bevonulásom előtt, mint kezdő aratólegény együtt arattam egy gazdag parasztnál két orosz fogollyal. Közönséges orosz bakák voltak, lehet, hogy még írni-olvasni se tudtak. Oroszországot sem ismerték jobban, mint én, sőt földrajzról még annyira sem. Ők csak annyit tudtak mondani: „russz nagy", „russz sok" és a karjukkal kanyarítottak hozzá. De hogyan mondták ezt? Mosolyogva, barátságosan, jóindulatúan, nem úgy, mint a németek mondták volna a „Deutschland über alles"-t.

És milyen nagyvonalúak voltak a munkában is! Én különösen ezt szerettem bennük. Gyerekjáték volt nekik a munka, de ha kivágtunk egy rendet, leültek az utolsó kévére, „za kurity" — gyújtsunk rá —, mondták, és cigarettát csavartak. Mi, szegény magyar munkások, akiket már betört megfélemlített a Kárpát-medencei munka-rabszolgaság, rettegtünk, hogy jaj, meglátja a gazda, de ők csak legyintettek. Egyáltalán nem sokba nézték a gazdát, mint gazdát, s mint ami a legősibb szemléletünkben, csak az embert értékelték. Pocakos, öreg bácsi volt a gazda, s ha dörmögött rájuk, hogy lassan dolgoznak, pedig bírnák, hát csak jóindulatúan mosolyogtak, sajnálkoztak a gazdán, amiért olyan izgatott, amiért olyan kicsinyes. Életbölcsesség és nagyvonalúság volt bennük. S nemcsak egyben-kettőben, hanem jellemző nagy többségükben. Ha valaki olvasta Kodolányi János fiatalkori regényét a Futótűzt, abban is van egy ilyen felejthetetlenül bölcs muszka kocsis, az Iván, ami azt bizonyítja, hogy ezt a tulajdonságukat mások is látták és megszerették, tehát az orosz írók nem hazudtak a saját népük jelleméről. S valószínű, hogy mi ezt a nagyvonalúságot is kedveltük bennük. Olyanok voltak, mint mi szerettünk volna lenni, s mint legjobbjainkban s legbenső énünkben mi is vagyunk. Ezért nem hívott ki belőlünk az ő mérhetetlen nagy birodalmuk irigységet.

Íme: mindezt azért írtam le, hogy a népjellemmel s a népek lelki viszonyaival foglalkozó tudósok és külpolitikusok ezt is felhasználhassák.

Most, 1976. március 12-én van születésének századik évfordulója.

A magam kis mozgalmi múltjával bíbelődve talán többször jut eszembe Madzsar József, mint korábban. Bizonyára sokan mások is így vannak, de mindenki emlékszik rá, aki valaha is kapcsolatba került vele. Csak éppen ezeknek az emlékezéseknek nagyon vékony a közösségi megnyilvánulása, méltatlanul Madzsar nagyszerű emberségéhez. Néhány írás[1] van csak, melyben utalás történik rá, s csupán egyetlen neki szentelt könyv[2], melyben egy — eddig az egyetlen — bő, mégis vázlatnak tekintendő biográfia olvasható róla.

Ezt az életrajzot olykor újra kell olvasni, hogy egy kivételes ember, tragikus vége ellenére, csodálatos pályafutásának momentumaiból — és monumentumaiból — erőt, biztatást merítsünk mai, egészen más jellegű, mert *belülről*, magunkkal vívott harcainkhoz.

*

Madzsar József már gyerekkorában intenzíven érdeklődik a természettudomány kérdései iránt. Ezért lesz orvos, magas szinten ismerője az orvostudomány több ágának. Mégis a fogorvosi pályát választja, mert ennek konjunktúrája lehetőséget nyújt arra, hogy egzisztenciáját viszonylag rövid munkaidőben biztosíthassa, s így minél több időt szentelhessen tudományos és társadalmi munkáinak. Természettudósként és orvosként még csak az ember mint biológiai lény, érdekli, de az összefüggések logikája, az embervédelem — az alkoholizmus, a csecsemőhalandóság elleni küzdelem — problémáin át eljut az ember mint társadalmi lény feszítő kérdéseinek vizsgálatához és orvosolni akarásához. A század elején már a haladásért nyílt harcot folytatók sorában, sőt élén áll. Orvosi működését háttérbe szorítva, Szabó Ervin mellett, vállalja a magyar könyvtárügy előbbrevitelét, egyre inkább meggyőződvén arról, hogy a szociális fejlődés elképzelhetetlen az általános műveltség fejlesztése nélkül. Az októberi forradalom, még inkább a Tanácsköztársaság idején már azért vállal felelős kormányzati pozíciót, mert felismeri, hogy politizálnia kell annak, aki társadalmi elképzeléseit valóra akarja váltani. A Tanácsköztársaság bukása után így kerül szembe a terrorral és kényszerül (1921-ben) emigrációba, Bécsbe, ahol és ahonnan sokrétű legális és illegális munkával szolgálja a szocializmus ügyét. Az első lehetséges alkalommal (1924-ben) visszatér és — lexikonszerkesztői tevékenységbe kezd. Ez azonban minden hasznossága mellett[3] inkább csak fedőfoglalkozása nyílt és konspirált mozgalmi tevékenységének. A marxizmus tanainak hirdetője és terjesztője lesz, szemináriumokat tart, mozgalmi vezetőket képez, de a mozgalom egyszerű katonáit is oktatja. Ugyanekkor a szociáldemokrata párton belül kemény küzdelmet folytat az opportunista jobboldaliság ellen. A szociáldemokrata párt baloldali ellenzékének látható képviselője lesz és egyre befolyásolóbb munkát végez a különböző munkásegyesületekben és a Szakszervezeti Ellenzéket irányító Intézőbizottságban. Ennek

1 **Például: Vértes György: József Attila és az illegális kommunista párt. Magvető. Budapest. 1964.**
2 **Madzsar József válogatott írásai. Válogatta, a bevezető tanulmányt és jegyzeteket írta, a bibliográfiát összeállította Kárpáti Endre. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1967.**
3 **Legjelesebb ilyen műve: Társadalmi Lexikon. Népszava Könyvkereskedés. Budapest, 1929.**

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Béla Czóbel, /1883-1976/.

DAILY NEWS

1984 FEB 14

„Ich arbeite regelmäßig wie ein Beamter"

Vom Salon d'Automne bis Szentendre

1021

„Die Malerei hat bei mir ihre festgesetzten Zeiten. Ich arbeite regelmäßig wie ein Beamter", bekannte Béla Czóbel 1965 in einem Interview. Es gab niemanden und nichts, demzuliebe er seine Arbeit unterbrochen hätte. Wie gern er im Garten arbeitete, daß er erst als 80jähriger das Fahrrad mit dem Auto vertauschte — dies und vieles andere, was uns den Künstler und Menschen näherbringt, erfahren wir aus der Einleitung, die János Frank für das soeben im Budapester Corvina Verlag (Kossuth-Druckerei) erschienene, außerordentlich repräsentative französisch—englisch—deutschsprachige „Czóbel"-Album schrieb. Die Auswahl der 71 ganzseitigen Farbbilder, die Zusammenstellung der Biographie und der Bibliographie besorgte Mimi Kratochwill.

Béla Czóbel (1883-1976) gehört zweifellos zu den faszinierendsten ungarischen Malern des 20. Jahrhunderts. Es war ein weiter Weg, den er von der Künstlerkolonie Nagybánya (heute Baia-Mare, Rumänien) über Deutschland, Holland und Frankreich, immer wieder unterbrochen durch Aufenthalte in der ungarischen Heimat, bis Szentendre zurücklegte, doch es war immer sein eigener Weg. Dieser Weg war voller Dornen, doch Czóbels elementare Lebenskraft, seine Vitalität ließen ihn auch in den einfachsten Momenten des Lebens Freude und Schönheit finden. Seine erste Ausstellung hatte er 1905 im Pariser Salon d'Automne zusammen mit Matisse, Vlaminck und anderen, sein schönstes Denkmal wurde das Czóbel-Museum in Szentendre

Genuß, sondern auch eine authentische Lebensgeschichte in Wort und Bild.

Eine Fiktion erzählt Wagners Lebensgeschichte

Dr. Franz Glasius, einen Juristen und Musiker hat sich der angesehene Musikwissenschaftler Imre Keszi (1910—1974) als Medium seines Wagner-Romans „Unendliche Melodie" erwählt, der 1963 beim Budapester Musikverlag in ungarischer und soeben bei Corvina auch in deutscher Sprache erschien.

Doch nicht nur Glasius, ein Zeitgenosse und Vertrauter Ri-

Béla Czóbel: „Mimi" (Öl auf Leinwand, 1971)

Béla Czóbel: „Mädchen vor einem Blumenfenster" (Öl auf Leinwand, 1904)

gieren der FSLN-Landesleitung und anderen führenden Politikern der Sandinistischen Front. Dabei stand die Zusammenarbeit zwischen der USAP und der FSLN im Mittelpunkt. Mátyás Szűrös und Carlos Nunez unterzeichneten eine Vereinbarung über die zwischenparteiliche Zusammenarbeit 1984—1985. Szűrös versicherte die Solidarität des ungarischen Volkes mit dem um die Verteidigung seiner sozialen Errungenschaften kämpfenden Volk von Nicaragua.

der gesellschaftlichen Organisationen Ungarns und zahlreiche Einwohner der ungarischen Hauptstadt.

Der ungarische Ministerrat erklärte für den 14. Februar, den Tag der Beisetzung Juri Andropows, Landestrauer.

Die Trauerfeierlichkeiten aus Moskau werden am Dienstag ab 9.00 Uhr vom Ungarischen Fernsehen I direkt übertragen. (Siehe auch S. 5)

Britisches Pfund Sterling
Dänische Krone
Deutsche Mark (BRD)
Französischer Franc
Holländischer Gulden
Italienische Lira
Jugoslawischer Dinar
Kanadischer Dollar
Norwegische Krone
Österreichischer Schilling
Schwedische Krone
Schweizer Franken
Spanische Peseta
US-Dollar

Die Wechselkurse für Lewa (Bulg
Mark (DDR), Lei (Rumänien) und
teralen Abkommen.

Kádár sandte egramm

– Der Erste Sekre-
er USAP, János Ká-
Namen des Zentral-
Telegramm an Kon-
chernenko anläßlich
zum Generalsekre-
der KPdSU gesandt.
es u. a.: „Wir sind
aß unter Ihrer Lei-
mmunistische Partei

ie Tschernenkos

Tschernenko wurde
otember 1911 im Dorf
jes, Rayon Nowoselo-
egion Krasnojarsk, ge-
e Nationalität ist rus-

itglied der KPdSU seit
solvierte 1945 eine Par-
le und erwarb 1953 an
gischen Hochschule in
das Lehrerdiplom. 1955
um Abgeordneten des
n Parlaments, 1956 in
riat des ZK der Mol-
Kommunistischen Par-
t. Noch im gleichen
er in den Apparat des

In tiefer Trauer nahmen auch am Montag Zehntausende Moskauer Werktätige und Abordnungen aus dem ganzen Land im Säulensaal des Hauses der Gewerkschaften von Juri Andropow Abschied, der am Dienstagmittag auf dem Roten Platz beigesetzt wird. In der gesamten Sowjetunion gedenken Werktätige auf Trauerversammlungen des Verstorbenen und bringen tiefe Betroffenheit zum Ausdruck.

Das Komitee, das zur Organisierung der Trauerfeierlichkeiten gebildet wurde, teilte mit, daß auf Beschluß des ZK der KPdSU, des Präsidiums des Obersten Sowjets und des Ministerrats der UdSSR am 14. Februar in
kau sowie in den Haupts
der Unionsrepubliken und
Heldenstädten der Sowje
12.45 Uhr Moskauer Zeit
lerie-Salven abgefeuert w
Zu diesem Zeitpunkt werd
sterblichen Überreste Jur
dimirowitsch Andropows an der
Kreml-Mauer beigesetzt.

In der gesamten Sowjetunion wird in allen Betrieben und Institutionen — mit Ausnahme der kontinuierlich arbeitenden Betriebe — die Arbeit für fünf Minuten eingestellt. Drei Minuten lang ertönen die Fabriksirenen, die Lokomotiv- und Schiffsignale.

UNGARISCHE DELEGATION AM KATAFALK

Die ungarische Partei- und Staatsdelegation, die unter Leitung von János Kádár, Erster Sekretär des ZK der USAP, in den frühen Nachmittagsstunden des Montag in Moskau eingetroffen war, um an der Beisetzung Juri Andropows teilzunehmen, suchte am Montag in den späten Abendstunden das Haus der Gewerkschaften auf. János Kádár sowie Pál Losonczi, Mitglied des Politbüros der USAP und Vorsitzender des Präsidialrats, ferner Sándor Rajnai, Mitglied des ZK der USAP, Botschafter Ungarns in der UdSSR, verharrten in schweigendem Gedenken am Katafalk des Verstorbenen. Die Mitglieder der Delegation brachten den Familienmitgliedern Juri Andropows ihre Anteilnahme zum Ausdruck.

János Kádár und Pál Losonczi statteten am Montag der ungarischen Botschaft in Moskau einen Besuch ab und trafen mit den führenden Mitarbeitern zusammen.

Zu den führenden Politikern, die bereits am Montag in Moskau zur Teilnahme an den Trauerfeierlichkeiten für Juri Andropow eingetroffen waren, gehörte auch Erich Honecker, Generalsekretär des ZK der SED und Vorsitzender des Staatsrates der DDR. Ebenfalls am Montag trafen der Bonner Bundeskanzler Helmut Kohl und Außenminister Hans-Dietrich Genscher in der sowjetischen Hauptstadt ein. Erich Honecker und Helmut Kohl trafen am gleichen Tag zu einem Meinungsaustausch über die weitere Gestaltung der Beziehungen zwischen beiden deutschen Staaten zusammen. Die Begegnung fand in der Residenz des Bundeskanzlers statt.

In Moskau werden alle führenden Politiker der sozialistischen Länder, aus China, der stellvertretende Ministerpräsident Van Li sowie aus Finnland Staatspräsident Mauno Koivisto, der portugiesische Regierungschef Mario Soares, die Regierungsoberhäupter Großbritanniens und Frankreichs Margaret Thatcher und Pierre Mauroy, sowie der US-Vizepräsident George Bush erwartet. Die österreichische Delegation wird von Kanzler Fred Sinowatz, die dänische von Paul Schlüter geleitet. An der Spitze der PLO-Delegation reist Yasser Arafat nach Moskau. Enrico Berlinguer leitet die italienische Delegation. Auch die Ministerpräsidenten Griechenlands, Andreas Papandreou, Syriens, Abdul-Rauf Kassam, Belgiens, Jean Gol, und Indiens, Indira Gandhi, nehmen voraussichtlich an den Trauerfeierlichkeiten teil.

KONDOLENZBESUCHE IN DER BUDAPESTER BOTSCHAFT

Budapest — Am Montag statteten führende Vertreter der USAP der sowjetischen Botschaft in Budapest Kondolenzbesuche ab, so im Namen des ZK der USAP, des Präsidialrats und des Ministerrats Károly Németh, Sekretär des ZK der USAP, Ministerpräsident György Lázár, beide Mitglieder des Politbüros, Rezső Trautmann, stellvertretender Vorsitzender des Präsidialrats, sowie die führenden Vertreter

ös nach Kuba gereist

position nicht nachkommen. Das Kabinett von Ministerpräsident Schafik Wazzan werde jedoch bald durch eine breite Koalitionsregierung ersetzt werden. Dies könne vor oder während der Versöhnungskonferenz stattfinden, die für den 27. Februar in Genf geplant sei.

An der Demarkationslinie zwischen Ost- und Westbeirut war es in der Nacht zum Montag erneut zu sporadischen Kämpfen zwischen der libanesischen Armee und regierungsfeindlichen Milizen gekommen. Die Gefechte

INTERFOTO MTI UPI

Der junge Schwede Gunde Svan siegte am Montag bei der Olympiade in Sarajevo im 15 km-Langlauf (Foto). — In den Spielen des olympischen Eishockey-Turniers gab es u.a. folgende Ergebnisse: Gruppe A: Schweden—Polen 10:1, Jugoslawien—Italien 5:1, UdSSR—BRD 6:1, Gruppe B: Kanada—Norwegen 8:1 (Kanada für die Endrunde qualifiziert). (Siehe auch S. 5)

Valute

Banknoten

Belgischer Franc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 4

Hajdúbihari Napló

Czóbel Béla festőművész.

1021

A kilencvenedik születésnap

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé. Erről beszélgettünk a napokban szentendrei műterem-házában.

— Nagybányán kezdtem, aztán München, majd Párizs következett... — idézi a régmúltat. — Nem volt könnyű út. Megőrizni az ember egyéniségét, ez volt a legnehezebb. Nem szegődni egyik kimagasló francia művész nyomába se... Picasso egyszer, ha jól emlékszem, 1907-ben felajánlott nekem egy műteremszobát. Nem fogadtam el. Már akkor nagy művész volt. A nagy művész pedig mindig túlontúl erős hatást gyakorol környezetére...

Szivarra gyújt, úgy folytatja tovább az emlékezést.

— Már akkor elköteleztem magam Párizzsal. Az lett a második otthonom. Hosszú évtizedeken át a közelítő tél mindig odahívott. A tavaszok azonban haza, Szentendrére. A párizsi hónapok alatt általában hat-nyolc képet festettem. Itt, Szentendrén huszat, huszonötöt.

Közbekérdezek:

— Mikor járt Párizsban utoljára?

— Tavaly ősszel. A kiállításom megnyitójára voltam hivatalos.

— Hányadik párizsi kiállítása volt a tavalyi?

— Önálló tárlatom talán a tizedik...

— És másutt?

— Chicago, London, Tokió, Genf, Velence, Genova, Amsterdam, Berlin... De lehet, hogy volt még másutt is. A kilencven év nagyon hosszú idő...

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

— Talán furcsán hangzik — magyarázza —, de az a módszerem, hogy egyszerre több képen dolgozom. Ha belefáradtam az egyikbe, pihentetem a képet, s folytatom a másikat. Hogy miért? Minden kép más világ, más hangulat. Más meglátás és más elképzelés. Ez számomra állandó alkotó feszültséget jelent, ami véleményem szerint elengedhetetlen a művészember számára.

Nézem a készülő műveket: Interieur, Csendélet, Ülő lány több változatban is... A formák nem pontosan körülírtak, a színek áttörik, erőszakosan elnyomják és hevítik egymást és valami halk bensőség árad a szemlélő felé. Emberséggel telített művei nem díszletek, amelyeknek egyedüli célja a szem gyönyörködtetése. Lelkük van, mágikus hátterük és morális jelenlétük. Ahogy egyik francia kritikusa írta: „Megkapó őszinte líraiságán keresztül Czóbel egyre tisztább és egyre áttetszőbb dalt hallat. A nyugalom és a szelídség — s ezt elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni — íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága." S tegyük hozzá: Czóbel Béla művészetének ereje.

Bárki meggyőződhet róla, hiszen ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik. Az egyik az Ernst Múzeumban, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye, s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, Szentendrén — grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb öregje. Művészete időtálló, mert képei ízig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

Prukner Pál

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ

Szoba-konyhás házrész eladó. Mellusz tér 5., keresztépület, nagy kamrával.

Siófok. Somogyi u. 71. sz. új háromszobás házat szoboszlói ingatlanra cserélem. Érdeklődni: 17 órától.

Háromszobás, összkomfortos, új családi ház 150 négyszögöl telekkel eladó. György u. 31/B.

Háromszobás, összkomfortos kertes családi ház eladó. Lefkovics u. 16. (Volt Hadházi u.)

Utcai egyszoba-konyhaspájzos pincerekeszes házrész sürgősen eladó. Marx Károly u. 38. Érdeklődni: délután 5-től.

Eladom építés alatt álló háromszobás társasházam. Ajánlatokat „Földszint" jeligére a kiadóba.

Lebontásra eladó szobakonyhás házrész. Olajütő 86/A. Érdeklődni: Tanács u. 17. III. 17.

Eladó Izsó u. 2. I. emeleti, kétszobás, garázsos azonnal beköltözhető társasház. Érdeklődni munkanap 17 órától, II. emelet, Zelenák.

Szoba, konyha, fürdőszobás, gázfűtéses házrész eladó Cserepes u. 18.

LAKÁS

Elcserélem tanácsi magasföldszintes, utcai kétszobás, összkomfortos lakásom egyszoba-hálófülkéssel. Arany János u. 14.

Földszintes, gázfűtéses garzon lakásomat elcserélem hasonlóra, II.emeletig. Fürst Sándor u. 48. fszt. 2.

Elcserélem kecskeméti egyszobás, komfortos tanácsi lakásomat debreceni hasonlóra vagy garzonlakásért. Kecskemét, Nagykőrösi u. 27. I. emelet 12. Bakó Imre.

180 000 forint készpénzfizetés és OTP-átvállalás mellett társas vagy szövetkezeti lakásmegoldást keresek. „Sürgős költözés" jeligére a kiadóba.

Kétszobás szövetkezeti lakás azonnal beköltözhetően eladó. Hámán K. u. 14. II. 2.

Kétszobás, összkomfortos, erkélyes szövetkezeti lakás II. emeleten eladó. Telefon: 11-728.

Elcserélem egy+két fél szobás, összkomfortos, harmadik emeleti liftes lakásomat másfél szobás tanácsira. „Megegyeznénk" jeligére a kiadóba.

INGATLAN

Különálló szoba fiatal házaspárnak vagy két fiúnak kiadó. Kombinálható német gyermekkocsi eladó. Nyíl utca 48.

Külön bejáratú szoba, konyha, előszoba kiadó 4 diáknak vagy házaspárnak azonnal. Gáti József, Margit u. 30. Tócóskert.

Fürdőszobás albérlet diáknak kiadó. Kölcsey utca 6.

Két egyetemista házaspárnak kétszobás, összkomfortos lakás kiadó. „Egyetemhez öt percre" jeligére a kiadóba.

Kettő és fél szobás, összkomfortos lakás vállalatnak vagy magánszemélyeknek meghatározott időre kiadó. „Kossuth Egyetemnél" jeligére a kiadóba.

Külön bejáratú bútorozott szoba két diáklánynak kiadó. Hatvan u. 50. 3. ajtó.

Két diákfiút külön bejáratú szobába albérlőnek felveszek. Főiskolához közel. Dobozi-lakótelep, Karácsony Gy. u. 3. II. em. 13.

Másfél szobás, összkomfortos üres lakást meghatározott időre bérelnék. „Novembertől" jeligére a kiadóba.

Külön bejáratú szoba-konyhás lakás albérletbe kiadó. Villám u. 24.

Kiadó külön bejáratú bútorozott szoba összkomfortos lakásban. Fényes ud. var mellett, Tanács utca 19. I. em. 10. ajtó.

Diákfiú mellé lakótársat keresek. 7 levelű filodendron eladó. Vígkedvű Mihály u. 9.

Külön bejáratú üres szoba kiadó. Ecsedi István u. 5. Szabadságtelep.

Két diákfiút albérlőnek felveszek. Béke útja 31.

Kicsi udvari szoba szeptember 1-től meghatározott időre kiadó. (Lebontási részben.) „Több évre" jeligére a kiadóba.

Albérlőnek középiskolás fiú szobatársat keresek szeptember 1-től. Csapó u. 76. II. em. 4.

Külön bejáratú üres szoba kiadó. Kálmánchelyi u. 11.

Közép-, főiskolás jánynak távfűtéses szoba, fürdőszoba-használattal kiadó. Béke útja 8. II. 13.

Külön bejáratú bútorozott szoba igényes fiatalembernek vagy leánynak kiadó. Szabadság útja 70. I. 7.

Egy fő dolgozót vagy diákot külön bejáratú szobába felveszek. Lorántffy u. 18.

Kis szoba kiadó. Babits u. 19.

Fiatal házaspárnak vagy két diáknak szoba kiadó. Blahné u. 6. I. em. 4.

Külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. Csokonai u. 39.

Külön bejáratú gázfűtéses szoba fürdőszoba-használattal középiskolásnak vagy egyetemistának kiadó. Damjanich u. 25. fszt. 1.

Két ipari tanulót albérlőnek felveszek. Ruyter u. 44. 6. ajtó.

Két fő szakközépiskolai fiútanulónak külön bejáratú bútorozott szoba kiadó. „I. éves" jeligére a kiadóba.

ÁLLÁS

Alkalmi munkába vállalok nagytakarítást, mosást, vasalást. „Tisztaság" jeligére a kiadóba.

Érettségire előkészítés, korrepetálás minden tárgyból. Címet trafikba, Csapó u. 1.

Megbízható 59 éves nyugdíjas asszony csecsemőgondozást kis családnál vállal. „Lelkiismeretes" jeligére a kiadóba.

Szakképzett tűzrendészeti előadó állást változtatna. „4002" jeligére a kiadóba.

Egyedülálló fiatal, megbízható nő háztartási alkalmazást vállal bentlakással kevés fizetésért. Leveleket „Mindent rám bízhat" jeligére a kiadóba.

Saját Combi kocsimmal állást vállalok. „Warszawa Combi" jeligére a kiadóba.

Építőipari gépszerelő szakmunkás hivatásos gépjármű-vezetői engedéllyel nehéz-gépkezelői és ívhegesztő vizsgával elhelyezkedne. „Minden érdekel" jeligére a kiadóba.

Szlovák nyelvet tanulnék. „Kezdő" jeligére a kiadóba.

Érettségizett gyors- és gépíró elhelyezkedne. „Kezdő 118 415" jeligére a Hirdetőbe.

Háztartásunk vezetésére megbízható asszonyt felveszünk. Dr. Szöör Gyula, Dóczy J. u. 26.

Két gyermek felügyeletét lakásomon vállalom. Faragó u. 1. kis zöld ajtó. Csapó nagy bérház háta mögött.

JÁRMŰ

Volga-motor, garanciával, 175-ös Jawa, Jawa Ideál, motoroldalkocsi, körfűrész, Riga-lánckerekek, hegesztőtrafó, Wartburg-motor eladók. Arany János u. 13.

Zaporozsi gépkocsi 12 000

Skoda MB 1(órától. Dessewf

HÁZA

60 éves önt vegyesszony kor állő, intelligens, lenésű férfi keresi, házassá „Szimpátia" je adóba.

BÚTO

Mindenféle sz tele és eladása nos u. 13.

Szekrénysor, szekrények, romajtós szek és négyszemély garnitúrák, fo rők, dohányzós lóbútor, konyh zőasztal eladók nos u. 13.

Világos kétsze mié eladó. Ma

Eladó kombi háromajtós sze konyha, rekam díjtalan házho Rákóczi u. 15.

Eladó kombin gyermekágy, S gép. Dobozi u.

Do

A Budakal vételt hirdet rökre: szakm gép kezelő, f

1973 SEP 4
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

Tolna m. Népújság

A kilencvenedik születésnap

1021

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé. Erről beszélgettünk a napokban szentendrei műteremházában.

— Nagybányán kezdtem, aztán München, majd Párizs következett... — idézi a régmúltat. — Nem volt könnyű út. Megőrizni az ember egyéniségét, ez volt a legnehezebb. Nem szegődni egyik kimagasló francia művész nyomába se... Picasso egyszer, ha jól emlékszem, 1907-ben felajánlott nekem egy műteremszobát. Nem fogadtam el. Már akkor nagy művész volt. A nagy művész pedig mindig túlontúl erős hatást gyakorol környezetére...

Szivarra gyújt, úgy folytatja tovább az emlékezést.

— Már akkor elköteleztem magam Párizzsal. Az lett a második otthonom. Hosszú évtizedeken át a közelítő tél mindig oda hívott. A tavaszok azonban haza, Szentendrére. A párizsi hónapok alatt általában hat-nyolc képet festettem. Itt, Szentendrén húszat-huszonötöt.

Közbekérdezek:

— Mikor járt Párizsban utoljára?

— Tavalv ősszel. A kiállításom megnyitójára voltam hivatalos.

— Hányadik párizsi kiállítása volt a tavalyi?

— Önálló tárlatom talán a tizedik...

— És másutt?

— Chicago, London, Tokió, Genf, Velence, Genova, Amsterdam, Berlin... De lehet, hogy volt még másutt is. A kilencven év nagyon hosszú idő...

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

— Talán furcsán hangzik — magyarázza —, de az a módszerem, hogy egyszerre több képen dolgozom. Ha belefáradtam az egyikbe, pihentetem a képet, s folytatom a másikat. Hogy miért? Minden kép más világ, más hangulat. Más meglátás és más elképzelés. Ez számomra állandó alkotófeszültséget jelent, ami véleményem szerint, elengedhetetlen a művészember számára.

Nézem a készülő műveket: Interieur, Csendélet, Ülő lány több változatban is... A formák nem pontosan körülírtak, a színek áttörik, erőszakosan elnyomják és hevítik egymást és valami halk bensőség árad a szemlélő felé. Emberséggel telített művel nem díszletek, amelyeknek egyedüli célja a szem gyönyörködtetése. Lelkük van, mágikus hátterük és morális jelenlétük. Ahogy egyik francia kritikusa írta: „Megkapó őszinte líraiságán keresztül Czóbel egyre tisztább és egyre áttetszőbb dalt hallat. A nyugalom és a szelídség — s ezt elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni — íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága." S tegyük hozzá: Czóbel Béla művészetének ereje.

Bárki meggyőződhet róla, hiszen ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik. Az egyik az Ernst Múzeumban, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye, s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, Szentendrén — grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb nagy öregje. Művészete időtálló, mert képei ízig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

PRUKNER PÁL

net megállapítani, hogy a mezőgazdaság számára az idei év megközelítette a várakozást, megközelítette a kívánságokat. Eddig majdnem teljesen jó év volt az idei, bár az időjárás ezúttal sem kényeztetett el bennünket, és az őszi betakarítás kezdete előtt is számolni kell kedvezőtlen tényezőként az időjárással.

Egyelőre egy a biztos: az, hogy megyénk termelőszövetkezetei még egyetlen év hasonló időszakában nem voltak olyan biztató anyagi körülmények között, mint most, szeptember elején. Ebben legdöntőbb szerepe az aratásnak, a gabonatermés eredményeinek volt. Amíg tavaly ilyenkor a megye termelőszövetkezetei a búzatermés tervezett bevételéből 64 millió forint kiesést könyvelhettek el, most viszont százmillió forintot meghaladó többletbevételt. (A szekszárdi járás közös gazdaságaiban ez a többletbevétel csaknem húsz és fél millió forint.)

Igaz, hogy néhány terméknél adódtak kisebb-nagyobb

pontosan szár
ható bevétele
elkészíteni a
És már mos
téke, szervel
fennakadás,
kezik. Annyi
kult az utób
telpolitika, h
inkább kölcsö
mint novem
takarmányt,
visszamondar
alá megreno
Igaz, ideig-óráig segít az ilyesfajta pénzügyi tranzakció, de utána következik a visszahatás: a drágábban visszavásárolt takarmány, a földből ki-

nek helyzete. De a termén
tekintélyes része még a föld
ben van, még lábon áll, mé
nagyon sokat kell dolgozn

B. I.

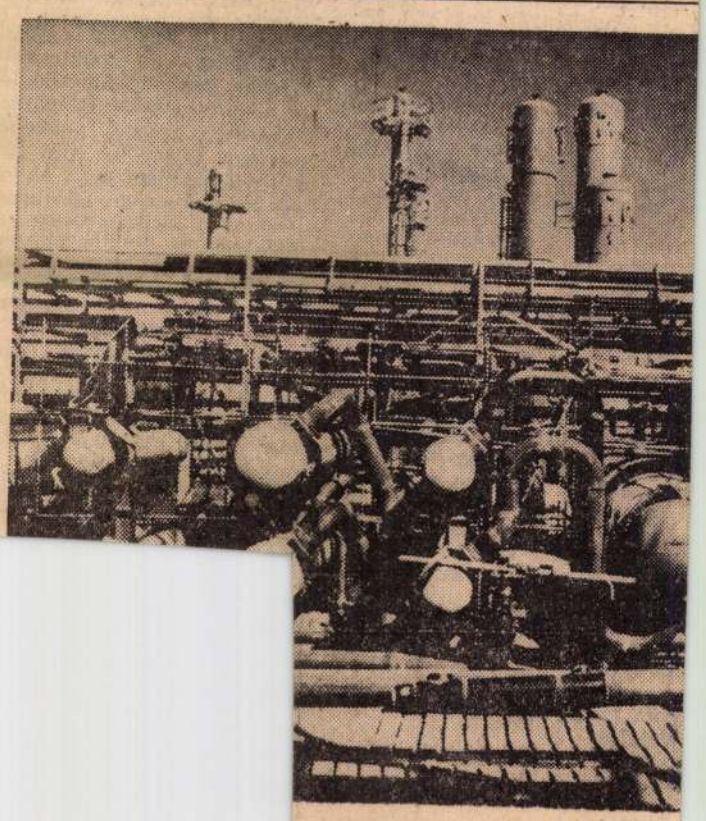

unkájával építik Leninvárosban a
berendezések szerelésénél tartanak
meg. Szerelik az olajos mosót

1973 SEP. 2
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DAILY NEWS

from the wires of the News Agency MTI
BUDAPEST

1021
Béla Czóbel

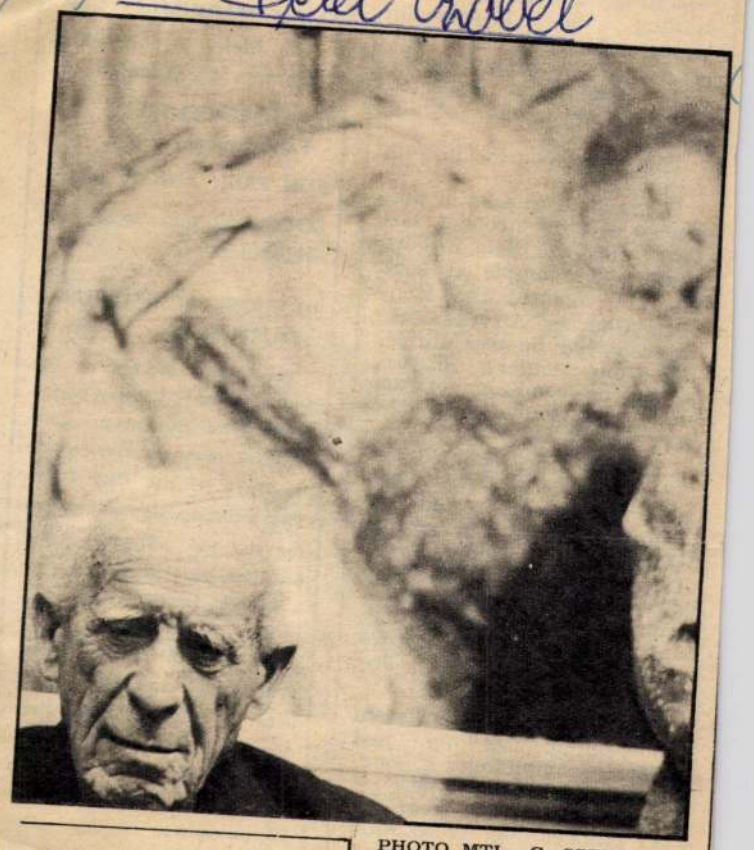

PHOTO MTI — G. SZEBELLÉDI

PAINTER AT 90: An exhibition of the latest works of outstanding Hungarian painter Béla Czóbel, one of the great names of 20th-century Hungarian painting, was opened in Budapest's Ernst Museum Saturday, in honour of the Master's 90th birthday. Czóbel attended the opening (see photo), which shows more than 30 of his paintings, the crop of the last two years

Non aligned

golden ball, the
apple, which he
fore writing, lies
his desk.

"La littérature
—writing is fi
cording to
Georges Simenon
genitor of the bi
met Parisian
Maigret, and au
novels.

There seems
nostalgia.

Occassional att
ziness became st
year after the Belgian-born writer had completed book No. 214, Maigret and Monsieur Charles. An examination showed he was suffering from Menières disease, a vicious condition of the inner ear that upsets the sense of equilibrium.

One day last September, he put away his typewriter, sold his five cars, and decided to move out of his spacious country home above Lake Geneva into highrise apartment building in Lausanne. On his 70th birthday last February, his retirement was publicy announced.

Simenon was interviewed in a clinic near here just before completing a one-month checkup. "There is no cure, you just treat it". No flicker of resignation was detectable in his voice. He has responded well to treatment. Dizzy spells ar
now shorter and less frequent. But he says his improved condition gave him no second thought about his literary career.

"One can write these novels only if one is in perfect health. They are not the kind of writing that is done in tranquility, in long hand, coining beautiful phrases". The blue whiffs from his Bruyère rise in more rapid sequence as he tells how retirement freed him from virtual captivity.

"I am happy to have stopped writing. Before, I

ZOO: 8.30 a.m. to 8 p.m.

Exhibitions:

BUDAPEST AGRICULTURAL MUSEUM:

The many towers of the Vajdahunyad Castle which houses the Hungarian Agricultural Museum rise beside the lake in the City Park. The building was completed for the 1896 Millenary celebrations, to plans by the architect Ignác Alpár. The group of buildings represents the historically and artistically important treasures of Hungarian architecture. The sections of the building in the different styles found in Hungary (Romanesque, Gothic, Renaissance and Baroque) have

Czóbel Béla, Jestő

Mümelleklet: 3,

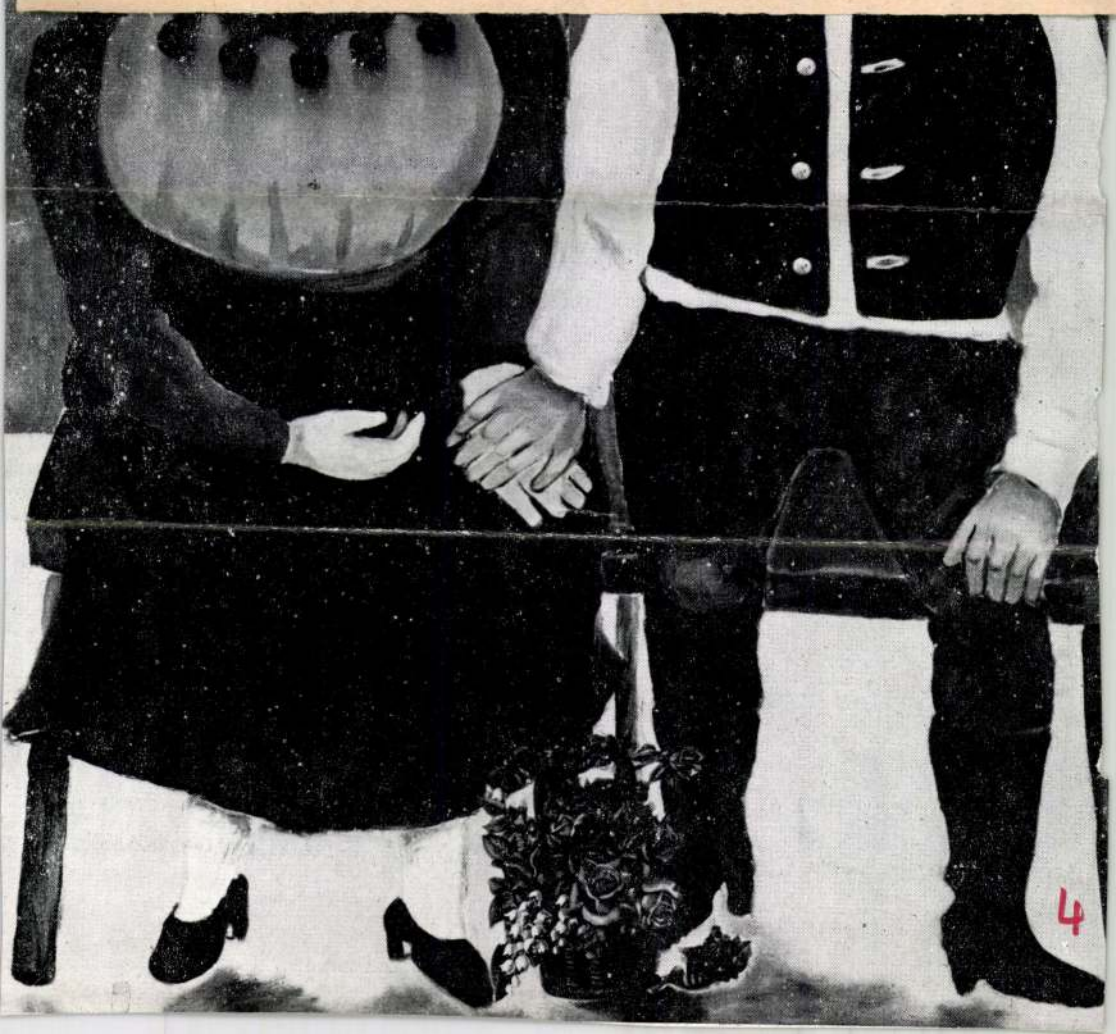

Öttornyú iskola Nagyréven

Nem irigylésre méltó azoknak a falvaknak a helyzete, amelyek az elmúlt években újból önállóvá váltak, hiszen nemcsak infrastruktúrájukat, hanem oktatási rendszerüket is teljesen át kellett szervezniük. Így történt ez az 1990-ben önállóvá vált, mintegy ezer lélekszámú Tisza-parti kis faluban, Nagyréven is, ahol *Székács Ferenc* polgármesternek és a falu lakosságának és a központi költségvetésnek a támogatásával szerda délután avatták fel a *Törös Csaba* tervei alapján készült Öttornyú Általános Iskolát.

Kálmán Attila művelődési és közoktatásügyi államtitkár avatóbeszédében elmondta: „Országunk jövője szempontjából nagyon fontos az, hogy falvainknak újból gazdái vannak, méghozzá olyan gazdái, akik aggódnak és tesznek is az ott élő emberek életkörülményeinek a javításáért." Az államtitkár beszédében az oktatás szerepének fontosságát így jellemezte: „Tatán, ahol lakom, van egy fasor. Mikor nemrégiben arra sétáltam, megdöbbenve tapasztaltam, hogy harminc-negyven fa ketté van törve. Mikor egyik ismerősömnek elmeséltem a barbár tettet, az illető visszakérdezett: Te hány facsemetét ültettél el tanítványaiddal az elmúlt években? Őszintén be kellett vallanom, hogy fiatalkoromban sok fát ültettem, mostanában azonban egyet sem. Azt mondta az ismerősöm, aki valaha fát ültetett, az nem fogja kettétörni soha, ezért fontos, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a faültetésre."

Az ünnepséget *Turcsány Péter* Tiszazug, ünnepelj! című verse zárta; a vers költői látomásában így rajzolódik elénk Nagyrév jövője: „A Tisza egytornyú faluját / hattornyú jövőre váltja, benne álmodja önmagát / ős nemzetség nagy családja."

Parcsami Gábor

Ikertárlat

A Lengyel Tájékoztató és Kulturális Központ folytatja a hagyományt, hogy olyan magyar képzőművészek munkáit mutatják be, akik valamilyen szempontból kötődnek Lengyelországhoz, vagy feltűnő érdeklődést mutatnak a lengyel kultúra iránt. A központ Nagymező utca 15. szám alatti termében mintegy ikerkiállításként nyílik meg szerdán, szeptember 18-án este hat órakor El Kazovszkij és Szotyori László tárlata.

Léleküdítő színkultúra

Száztíz éve, 1883. szeptember 4-én született Budapesten *Czóbel Béla*, a modern magyar festészet egyik kiválósága. A gimnázium elvégzése után nyaranta *Iványi Grünwald Bélánál* tanul a nagybányai szabadiskolában 1902-től 1906-ig. De közben a müncheni akadémiát is látogatja *L. Herterich* és *J. Diez* tanítványaként (1902–1903). 1903-tól már a párizsi Julien Akadémia növendéke. Festészetének új periódusa 1905-től kezdődik, amikor megismerkedik a *Feuves* (Vadak) festőcsoport tagjaival (*H. Matisse, R. Dufy, A. Derain* stb.), s kiállít velük a Salon d'Automne-ban. 1906-ban visszatér Nagybányára, ahol megbontja a kialakult egységet: elfordul az iskola sajátos plein air festésmódjától. Ezzel elindítja a fiatal növendékek új, „neósok"-nak gúnyolt mozgalmát; ők aztán ki is válnak a művésztelepből. Czóbelnak ez utolsó nagybányai látogatása. Ezután a teleket Párizsban, a nyarakat pedig itthon tölti. 1907–1908-ban két nyarat *Kernstok Károly* Nyergesújfalun létesített művésztelepén tölt, ahol találkozik a „neós" festőtársakkal, akik a *MIÉNK* (Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre) vagy a *Nyolcak* csoportjában tömörültek. Maga is csatlakozik az utóbbiakhoz, de a Nyolcakkal való kapcsolata inkább baráti és formális, mivel az ő abszolút festőiségre való törekvése alkalmatlannak bizonyult a kor intellektuális és társadalmi problémáival való azonosulásra.

Czóbel 1914–1919 között Hollandiában él, s Bergen városban alkot a francia kubista festő, *Le Fauconnier* festőiskolájában, s részt vesz több amszterdami tárlaton. Itt festi első, végleges stílusa felé mutató *Fiú labdával* (1916) című képét. 1919-től 1925-ig Berlinben lakik, ahol 1920-ban kiállítja *Cassirer* műkereskedő galériájában a német expresszionizmus hatására utaló, sajátos hangulatú és koloritú vásznait, amelyeken először válnak uralkodóvá a mélyzöld és barna színek. Ekkor kerül kapcsolatba a *Die Brücke* (A Híd) elnevezésű csoporttal, amelyben a kor kiemelkedő expresszionista festői tömörültek, s nevükhöz híven hidat szándékoztak képezni a modern francia és a német piktúra közé.

Tizenhét évi távollét után – 1924-ben – a budapesti Belvedere képszalonban is bemutatja „görcsösen vonagló városképeit, szunnyadó szegény szobabelsőit, deformált portréit" (*Genthon István*), válogatott, igen artisztikus anyagát. Majd 1925-től egyhuzamban tizenöt évet tölt Párizsban, s ez idő alatt – miként szinte minden nem francia művész – magába szívja az *École de Paris* (Párizs Iskola) modern szellemét, amely az ott-tartózkodók kölcsönös egymásra hatását is jelenti. Czóbel a legkiválóbb francia expresszionistáktól – Ch. Soutine modora s némiképp *G. Rouault* látásmódja – kap használható ihletet. 1929-ben sikeres kiállítást rendez New Yorkban.

1940–1945 között ismét idehaza fest a fővárosban és Hatvanban. Ekkor válik *Hatvany Ferenccel* kötött barátságuk igen szorossá. 1939-től a nyarat rendszeresen Szentendrén tölti, ennek természetes folyománya az élete végén létesített szentendrei Czóbel Múzeum (1975). Egyébként 1945 után ismét felváltva tölti a telet és a nyarat Párizsban meg Szentendrén. Ekkori fő művei: *Csendélet chiantis üveggel* (1953), *Rózsaszínruhás lány* (1958). Számos párizsi tárlata mellett Budapesten is sokat kiállít a *KÚT* (Képzőművészek Új Társasága) és az *ÚME* (Új Művészek Egyesülete) tagjaként.

Hogy Czóbel léleküdítő színkultúrán és szinte testetlen felületű formákon nyugvó, magas színvonalú piktúráját határainkon kívül is elismerték és érdeme szerint értékelték, azt – többek közt – az is bizonyítja, hogy a párizsi Galeria Zak megünnepelte 75. és 80. születésnapját. Itthon Kossuth-díj, valamint érdemes és kiváló művész cím odaítélésével ismerték el kivételes, egyetemes kvalitású művészetét. Czóbel Béla 1976. január 29-én, kilencvenharmadik évében hunyt el Budapesten.

Ecsery Elemér

„Nyíregyi" karnevál

Kinek valaha köze volt Szabolcs-Szatmár-Bereg vagy Hajdú és Bihar vármegyéhez, onnan ismerszik meg, hogy *Nyíregynek* becézi *Krúdy Gyula* egykori városát. Jócskán elbetonosította, lakótelepiesítette a hatvanas-hetvenes évek jellegtelen építkezésmódja Szabolcs szívét-fővárosát is, de azért maradt valamicske az ősziesen vonzó városka régi aurájából a központban vagy Sóstónál, az erdő környékén. E pontokat is érinti ma a nyíregyházi karneváli menet, amely délelőtt tízkor kezdődik. Művelődési ház, Kossuth tér, Sóstói úti stadion. A fél tizenegyes folklórfesztiválra a Macuilxochtil néptánccsoport egyenesen Mexikóból érkezett, föllép a lenge-tarka kavalkádon olasz női fúvósegyüttes: a Marcelina csoport, Lengyelországot képviseli a rzeszovi együttes, de szerepelnek kolozsvári, székelykeresztúri, ungvári magyar csapatok is. És persze, a hasonló népi hepeningeket színesítő népművészeti kirakodóvásár, sörfesztivál, countrybanzáj is várja a városba érkezőket, legyenek akár helyiek, nosztalgiázva hazajáró lelkek, vagy olyan kíváncsi turisták, kik először látogatnak ide.

(p. z.)

Baranyi Ferenc olasz elismerése

Ma este a Milánó melletti Seregnóban veszi át *Baranyi Ferenc*, az ismert költő az egyik legrangosabb itáliai irodalmi díjat, a *Premio Brianzát*. Ezúttal az ötödik alkalommal osztja ki a szóban forgó elismerést a neves irodalmárokból – a többi között *Giancarlo Vigorelliből, Indro Montanelliből, Franco Cajaniból* – álló zsűri. Baranyi Ferenc a tavaly Olaszországban megjelent Dal Danubio soffia il vento (Dunáról fúj a szél) című verseskötetével a *Carlo De Martino* emlékére alapított különdíjat érdemelte ki.

Hangfogó nélkül

Fesztivál Zemplénben

Idén éppen 300 esztendeje annak, hogy a sárospataki fejedelmi rezidencia ifjú ura, a Kollonich érsek bécsi gyámsága alól frissen szabadult herceg birtokba vehette családi örökségét. A szépséges Rákóczi-vár régi fénykora tért vissza ekkor (ha csak rövid időre is) a Bodrog-parton épült palotába, melynek történetét napjainkban (remélhetőleg maradandó érvénnyel) nem fegyverek és hadvezérek, hanem hangszerek és művészek írják tovább. S a Nagyságos Fejedelemnek bizonyára kedvére való, hogy vendéglátó udvarában a zene nagyságai telepednek meg a Zempléni Fesztivál eseménydús hetében, immár másodjára. Mert a vállalkozást jegyző Liszt Ferenc Kamarazenekar – élén *Rolla Jánossal*, a kultúra lovagjává ütött hegedűművésszel – valóban a legjobbakat nyeri meg, hogy közösen ünneppé avassák a nyár utolsó napjait, egymásnak és a közönségnek. (A sorrend fölcserélhető, ám az én személyes tapasztalatom szerint így helyes. Aki jelen volt a zárókoncerten, s látta, hogy a világhírű együttes soraiba meghívott, Lisztékkel közösen muzsikáló Békéscsabai Kamarazenekar tagjainak arcán mi tükröződött játék közben, igazat ad nekem. Meg az is, aki elkapta a tapsvihar után a színpadról kifelé tartó Rolla fáradt és boldog tekintetét. Végtére is, nem keveset kockáztatott – a békéscsabaiakkal való koprodukció, lássuk be, amennyire rokonszenves, annyira meredek ötlet. S hogy bevált, csatanyeréssel ér fel. Az egész fesztivál sikerén túl ez külön magángyőzelem: Rolla János erkölcsi és szakmai diadala a kollegialitás, az esélyegyenlőség, a „noblesse oblige" jegyében. Lám csak, a Liszt Ferenc Kamarazenekar frontembere nem a gomblyukában hordja a francia államtól tavaly kapott kulturális becsületrendet...)

Magam sajnos csak a fesztivál két utolsó napján vettem részt, de így is meggyőződtem arról, hogy Zemplén gyönyörűséges természeti kincseihez, történelmi emlékhelyeihez és nemes hagyományaihoz ez a zeneünnep kiválóan illik, s már hiányoznék, ha nem lenne. A karcsai román templom arányaira vajon figyelmünket mi hívhatná fel méltóbban, mint a Schola Hungaria gregorián koncertje? (Az énekeseket friss kaláccsal várta a kicsi és szegény falucska, a művészek pedig, természetesn grátisz léptek fel.) A sárospataki vártemplomban, salzburgi Brahms–Bartók sorozatuk 2. és 3. estje közti pihenőjüket feláldozva, a Takács Vonósnégyes hangversenyezett, a Napkirálynak készült, káprázatos hangú és kivitelezésű Amati-hangszereken; őket sehol másutt nem hallani ma Magyarországon, csak a Liszt Ferenc Kamarazenekar felkérésére, Zemplénben. Ahogyan *Pauk Györgyöt* is, valamint a remek prágai Talich Kamarazenekart, az arab lanton játszó *Omar Munis Bashirt* – de a felsorolás folytatása helyett inkább az általam hallott programokról ejtek néhány szót. A nevezetes sátoraljaújhelyi régi megyeháza dísztermében elhangzott kamaraprogram *Klukon Edit* és *Ránki Dezső* négykezes-előadásában emlékezetes perceket szerzett a schuberti költészet (Asz-dúr variációk és f-moll fantázia), s a francia impresszionizmus (Debussy: Előjáték az „Egy faun délutánjá"-hoz és Kis szvit – Ravel: Spanyol rapszódia) kedvelőinek, a festői színekre, árnyalt hangulatokra érzékenyeknek. Meglepetésként hatott Liszték szimfonikus étvágya a *Lukács Ervin* dirigálta záróesten: Rossini briliáns nyitánya (Selyemlétra) után Schubert imádni való Harmadikja és – Ránki magával ragadó közreműködésével – Beethoven Esz-dúr zongoraversenye szólalt meg a Makovecz-tervezte színházteremben (melynek csak a színpada idegen az impozáns környezettől). S hogy a sztárparádé még gazdagabb legyen, a koncert kezdetét a Hungarian Brass jelezte, előbb a külső lépcsőn, majd a belső galérián felzengő remek toronyzenékkel.

Kerényi Mária

Arany János Színház

Még az őszi szelek sem akadályozzák meg, hogy a sokszínű nyári program folytatódjék az *Arany János Színházban:* egész szeptemberben, hetente két-három alkalommal játsszák a német nyelvű *Csárdás királynőt*. Ebben a hónapban vendégszerepel a békéscsabai Jókai Színház, és utazik a társulat Újvidékre *Brecht két egyfelvonásosával*, majd Olaszországba a *La Mancha lovagjával* – tájékoztat bennünket *Meczner János* igazgató. A *Budapesti Kamara Színház* az *Orfeusz és Euridikével* szeretné „tőrbe csalni" a zeneszerető közönséget. Az első bemutató október 20-án lesz: *Moliere Scapin furfangjai, Dan Micu* rendezésében. A fiatal korosztályra gondolva, november 11-én tűzik műsorra a *Ludas Matyit, Vas Zoltán Iván* rendezésében. Január 14-én *J. Ginet A balkon* című darabját viszi színre *Ács János*. A társulat újonnan jött tagjai: *Rajhona Ádám, György Anna és Boros Zoltán*. A technika fejlesztését célozva, a színház kamaraterme új fényvezérlő pulttal gyarapszik.

S. M.

Baska József:

1947

10. Bementem a szeretett nagytemplomba, itt ministrálok minden vasárnap, most a szentek merev szemmel, részvétlenül néztek. Többször is körbejártam a főteret. A Rákóczi őrtorony órája elütötte a delet. A mozi kirakatában a plakátokat néztem, mikor O. Gizi rám köszönt.

– Szervusz, Baska.

Kalapálni kezdett a szívem, legszívesebben elszaladtam volna.

– Mi van veled? Az egész osztály tudta, miért nem jártál iskolába, azt is hogy nem tudtak elvinni titeket. Mikor jössz iskolába?

– Te Gizi, én már soha többet nem megyek oda...

Próbáltam mosolyogni, de majdnem sírás lett belőle.

– Miért?

– Majd megtudod.

– Mondd meg miért?

A nehéz táskát magához szorítva állt.

– Pedig Stubendek, a rajztanárunk keresett, azt mondta, téged szeret a legjobban, mert az egész gimnáziumban te rajzolsz legjobban, és ha elvégzed az iskolát, felvisz Prágába, hogy festőművésznek tanulj.

– Festőművésznek, és mit mondott még?

– Mást nem.

– Te nagyon kedves voltál, az osztályra sem haragszom már, Mádit üdvözlöm meg a többieket is. Stubendeknek mondd meg, köszönöm amit értem tett, hogy sokszor mellém állt, és sosem vert meg, ha magyarul beszéltem.

– Úgy búcsúzol, mintha elmennétek.

– Nem, dehogy. – És hátrálni kezdek.

– Isten veled, Gizi.

Megfordultam és futva menekültem a kérdő tekintete elől. Mit beszél össze-vissza, festőművész, hát ezt megmondom Mamának.

* * *

Estére a kisszobában az ajtó mögött zsákokban áll, ami a legfontosabb, ágynemű, konyhafelszerelések, ruhák, élelem, meg Isten tudja mi még – egy zsák liszt, egy zsák krumpli, bödön zsír, egy zsák zab, kufferban az iratok, régi fényképek, emlékek.

Nem gyújtottunk villanyt, a nyitott spárhet ajtó fényénél öltöztünk, és vártunk.

Mikor teljesen besötétedett, szénát raktunk a szekérbe, rá a zsákokat és minden mást és újra szénát, aztán úgy alakítottuk ki a szénásszekeret, hogy elfér benne az egész család, és lentről nem is látnak minket a pokrócok és takarók alatt. Egy közepesen megrakott szénásszekér állt az udvaron, benne most már mindenünkkel.

Viharlámpa és vödör felkötve az oldalára, a vödörben a vekkeróra.

Tíz óra körül a csillagtalan sötétben Apa befogott. Szomszédok, ismerősök álltak körül minket, akik tudták, eljöttek elbúcsúzni.

Felültünk a szénába, csak Apa látszott, Mama és a négy gyerek összebújva, bebugyolálva, a széna alatt.

– Szomszéd, az Isten áldja meg magokat, nagyon fognak hiányozni – nyújtotta fel kezét az öreg Tamás bácsi és a többiek.

Megrándult a szekér, és elindultunk az éjszakába a szilicei hegyek felé.

Jó ideig mentünk már a zörgő országúton, mire elértük a szilicei hegyeket.

Felfelé a kaptatókon, erdei ösvényeken, minduntalan meg kell állnunk pihentetni, meg tájékozódni. A lovak fújtatva, zihálva húzzák a terhet, a kocsi állásából érzem, hogy meredeken kapaszkodunk. Tartom a gyeplőt és meresztem a szemem, hogy legalább Apáig lássak, a lovak előtt megy a gyeplős, kantárját fogva, így jobban látja az utat, no meg kevesebb a teher. Minden elágazásnál megállunk, hogy a jó irányt tartsuk. Csendben állunk, de az erdő sóhajt, ahogy egy kis szellő suhan a fák között vagy egy elfáradt gally lerázza a hó terhét – összerezzenünk.

A szerpentinen egyre feljebb járunk, és lassan változik az éjszaka arca, a fennsíkon egész kivilágosodott a hótakarótól, és oly mély csend ül a tájon, mintha egyedül élnénk itt a földön. Pihentünk, Apa gyufával megnézi az órát, tizenkettő elmúlt. Még hátra van az út nehezebb része, mondja halkan. A lovak újra nekifeszülnek.

Nedvesedik az arcunk, esik a hó, pedig így is tengelyig süllyed a szekér.

Újabb emelkedőhöz érünk, fiatal fenyők között az út hirtelen meredek lett. Leszállunk. Apa, Mama, Vali toljuk a szekeret egy darabig, de a lovak egyre jobban csúsznak, nem tudnak jól megkapaszkodni a jeges talajon, csak métereket megyünk előre. Alltunk tanácstalanul. A párába burkolt lovak fújtatva tartják a terhet. Nincs más választás, a teher felét, zsákokat, bödönt, ládát, meg egyéb holmikat le kell rakni egy csomóba. Én maradok a holmival, még Apáék felérnek a tetőre. Lerakják ami még rajta van, és visszajön ezért. Már nem hallható a keréknyikorgás, ülök a zsákokon, lassan betakar a hó, csak az arcomon olvad el. Eggyéváltam a halványkék tájjal, és hatalmába kerít a félelem, a rámszakadt csendben a hópihék neszétől is összerezzenek. Mindenféle káprázat kísért. Görcsös kábulatomban Apa mozgatja meg a vállam. Rámmosolyog.

– Alig találtalak meg, úgy belepett a hó. Nem féltél, ugye? No gyere rakjuk, mert itt ér a hajnal.

Lassan kapaszkodunk, a lovak fújtatnak, jó messze felmentek fél teherrel. Több mint egy órát voltam egyedül.

Mamáék összebújva ültek a zsákokon. Őket is vastagon betakarta a hó. Felrakodtunk. Apám nógatja a lovakat, siętnünk kell, sok időt vesztettünk. Egyre kapaszkodunk felfelé, folyton változik a táj, hol szálfák magasodnak fölénk, vagy a fák koronáján járunk már olyan magasan, hogy a felhők hozzánk szegődnek. Egy fiatal lábas erdőben hirtelen leszállt a köd, tejfehéren, hogy két-három méterre a fák már nincsenek. Apa a lovak előtt megy. Egy kanyarban a lovak jobbra, Apa balra akar menni. Tanácstalan – aztán előre megy, teljesen eltűnt a szemünk elől –, visszajön, hogy ez a jó út, rövidebb. Megyünk hát arra a sűrű fák között, a szekér váratlanul felgyorsul, szinte zuhan!

(Folytatjuk)

KÁRPÓTLÁS

Termőföld-árverési hirdetmények

A Bács-Kiskun megyei Kárrendezési Hivatal **Akasztó** községben, a **Kiskőrösi Állami Gazdaság** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Akasztó, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 11 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Akasztó		0139/5H	25 ha 9418 nm	szántó	171,22	
		0144/3	8 ha 0600 nm	gyep	112,03	
		0148/1	42 ha 5306 nm	gyep	437,00	
		0155/2A	5 ha 7617 nm	gyep	47,82	
		0155/2B	7935 nm	szántó	5,24	
		0139/5	27 ha 9744 nm	szántó	227,86	

A Bács-Kiskun megyei Kárrendezési Hivatal **Kisszállás** községben, a **Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Jánoshalma** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Kisszállás, Mozi
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 11 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kisszállás	Dongókút	062/9	6 ha 9646 nm	szántó	125,42	
		064	22 ha 5800 nm	szántó	480,43	
		066	21 ha 9468 nm	szántó	476,08	

A Bács-Kiskun megyei Kárrendezési Hivatal **Kisszállás** községben, a **Bácska Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Kisszállás** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Kisszállás, Mozi
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 11 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kisszállás	Belmajor	020	15 ha 6375 nm	szántó	451,96	
		024	27 ha 9028 nm	szántó	747,66	
		026/1	27 ha 7395 nm	szántó	808,84	
		028	20 ha 6375 nm	szántó	598,86	
		030/5	13 ha 2932 nm	szántó	227,50	
	Ivánka	0150	13 ha 6421 nm	szántó	419,91	
		0160	59 ha 7259 nm	szántó	1737,20	*
		0252	17 ha 7745 nm	szántó	414,31	
	Almamajor	0751/8	22 ha 6826 nm	szántó	260,85	
			4 ha 5983 nm	gyep	40,01	
		0751/9	36 ha 8370 nm	szántó	641,39	
			2805 nm	gyep	3,90	
			4151 nm	nádas	4,32	
		0761/14	31 ha 0500 nm	szántó	513,38	
		0766/1	20 ha 4600 nm	szántó	369,89	
			1 ha 6320 nm	gyep	11,42	
		0377/5A	4259 nm	szántó	13,67	
		0386B	8 ha 3434 nm	szántó	211,99	

* Bányaszolgalmi jog 3110 nm-re.

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Gyomaendrőd** városban, az **Alkotmány Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Gyomaendrőd** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Gyomaendrőd, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Gyomaendrőd		01041/1	2 ha	szántó	30,00	
		01045/6	9 ha 7642 nm	szántó	124,32	
		01105/1	2 ha 3862 nm	szántó	54,00	földm. j.
		01278/11	99 ha 5029 nm	szántó	1910,77	
		01280/8	52 ha 1658 nm	szántó	928,48	
		01282/2	30 ha 5622 nm	szántó	479,38	
		0286/9	3910 nm	szántó	15,00	
		0300/1	2 ha 3017 nm	szántó	74,00	fm. j.
		0371/3	2 ha 8347 nm	szántó	34,58	
		0371/3A	8776 nm	erdő	6,14	
		0421/10	29 ha 9149 nm	szántó	494,52	
		0421/11	11 ha 0038 nm	szántó	222,59	
		0427/5A	20 ha 0934 nm	szántó	318,43	
		0429/2	16 ha 5220 nm	szántó	256,28	
		0456/18	12 ha 6795 nm	szántó	255,36	fm. jel
		0461/3	16 ha 0631 nm	szántó	454,14	
		0464/2	14 ha	szántó	243,60	
		16334	1 ha 3761 nm	erdő	9,63	
		06504 nm	7683 nm	erdő	5,38	
Az előző árverésekből megmaradt termőföldterületek:						
		0396/1A	14 ha 2293 nm	szántó	448,47	
		0396/1B	3 ha 3792 nm	nádas	35,14	
		0396/1C	4 ha 9902 nm	szántó	112,78	

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Medgyesháza** községben, a **Mezőhegyesi Mezőgazdasági Kombinát** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Medgyesháza, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Medgyesháza		0215/3	52 ha 8379 nm	szántó	921,48	
		0217	64 ha 0326 nm	szántó	1208,17	
		0239	3 ha 3907 nm	szántó	95,70	
		041	55 ha 9811 nm	szántó	1763,67	
		046	116 ha 0873 nm	szántó	3903,03	
		046A	78 ha 3203 nm	szántó	2633,13	

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Hunya** községben, a **Hunyadi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Hunya** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Hunya, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Hunya		013/7	41 ha 5047 nm	szántó	1711,24	112 Ft/Ak*
		016/15	24 ha 0224 nm	szántó	963,54	112 Ft/Ak*
		071/2D	61 ha 0537 nm	szántó	2512,36	112 Ft/Ak*
		078/14A	37 ha 6525 nm	szántó	1450,00	112 Ft/Ak*
		078/14C	9350 nm	erdő	17,86	

* Öntözőtelepi beruházás megtérítendő költsége.

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Békéscsaba** városban, a **Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Doboz** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Békéscsaba, Ifjúsági Ház
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Békéscsaba		01244/10	56 ha 6253 nm	szántó	1688,06	●, +, Ø 197 Ft/Ak*
		01271A	16 ha 3236 nm	szántó	383,60	+, 185 Ft/Ak*
		01273	8 ha 6228 nm	szántó	300,07	127 Ft/Ak*
		01275/2	16 ha 5944 nm	szántó	487,09	150 Ft/Ak*
		01277/4	10 ha 6627 nm	szántó	33930	137 Ft/Ak*
		01277/6A	14 ha 6395 nm	szántó	452,95	141 Ft/Ak*
		11277/6C	14 ha 8377 nm	szántó	426,65	141 Ft/Ak*

* Megtérítendő meliorációs beruházás költsége. ● Átjárási és útszolgalmi jog.
+ Földmérési jel. Ø Távvezeték.

A Békés megyei Kárrendezési Hivatal **Kaszaper** községben, a **Kaszaperi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Kaszaper, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kaszaper		051/3	109 ha 1309 nm	szántó	3764,16	*, ***
		098/18	156 ha 5752 nm	szántó	6011,69	*, **, ●

* Bányaszolgalmi jog. ** Földmérési jel.
● 1924 Ft/ha megtérítendő meliorációs beruházás költsége.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Mezőcsát** községben, a **Hejőmenti Állami Gazdaság, Nyékládháza** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Mezőcsát, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Mezőcsát		057A	1 ha 8562 nm	rét	25,80	
		057B	2 ha 3696 nm	szántó	35,07	
		061A	71 ha 0671 nm	szántó	1200,97	*, Ø
		061B	2216 nm	rét	3,08	
		061D	3 ha 2077 nm	nádas	44,59	
		061F	2943 nm	erdő	0,41	
		061G	2 ha 9711 nm	rét	41,30	
		061J	1 ha 3158 nm	rét	18,29	
		063A	44 ha 3881 nm	szántó	668,08	*, Ø
		063B	4 ha 2184 nm	rét	48,24	Ø
		064/1A	11 ha 9728 nm	szántó	156,56	
		064/1B	1 ha 5070 nm	19,64		
		0101A	3 ha 4108 nm	legelő	29,67	
		0101B	1 ha 7389 nm	nádas	24,17	
		0101D	2 ha 4862 nm	legelő	17,67	*
		0101F	3149 nm	erdő	1,64	
		0101G	3 ha 1678 nm	szántó	42,37	
		0101H	5344 nm	nádas	7,43	
		0101J	1 ha 6404 nm	legelő	10,33	
		0101K	1 ha 4434 nm	rét	27,57	
		0109A	15 ha 9336 nm	szántó	285,46	
		0109B	4 ha 4721 nm	legelő	35,14	
		0111/2A	9 ha 8992 nm	szántó	175,41	
		0111/2B	4467 nm	rét	6,21	
		0111/2C	1 ha 8163 nm	szántó	34,69	
		0111/2D	3564 nm	erdő	1,85	
		0115/7A	16 ha 3922 nm	szántó	333,55	
		0115/7B	1 ha 5442 nm	rét	16,68	
		0115/7C	7054 nm	rét	5,36	
		0194	78 ha 4345 nm	szántó	1106,53	
		0197A	36 ha 4622 nm	szántó	570,25	
		0197B	3181 nm	legelő	0,99	
		097C	5763 nm	legelő	1,79	
		0201A	1 ha 6695 nm	szántó	24,71	
		0201B	7 ha 8742 nm	rét	139,77	
		0203A	129 ha 7523 nm	szántó	2062,11	
		0203B	24 ha 4902 nm	rét	334,44	
		0203C	2 ha 4079 nm	erdő	3,38	**
		0206A	9 ha 2376 nm	rét	68,64	
		0206B	2 ha 9982 nm	szántó	37,69	
		0209A	9 ha 6262 nm	szántó	121,40	
		0209B	5143 nm	erdő	0,72	**
		0209C	4 ha 4825 nm	legelő	22,71	
		0209DJ	28 ha 0372 nm	legelő	101,11	*
		0209F	4246 nm	erdő	0,59	
		0209G	6870 nm	erdő	0,96	**
		0212/2A	16 ha 2367 nm	szántó	213,55	
		0212/2B	1 ha 9811 nm	erdő	2,77	**
		0212/2C	5 ha 6014 nm	erdő	7,84	**
		0212/2D	4349 nm	rét	3,30	
		0214/2A	45 ha 6663 nm	szántó	472,55	
		0214/2B	3391 nm	erdő	0,47	
		0214/2C	1 ha 2665 nm	rét	9,62	
		0214/2D	5 ha 9563 nm	erdő	8,34	**
		0214/2F	10 ha 8384 nm	legelő	33,60	
		0216A	28 ha 7505 nm	szántó	431,38	
		0216B	1 ha 3877 nm	rét	10,55	
		0216C	1 ha 4542 nm	rét	15,70	
		0216D	4361 nm	erdő	0,61	
		0218	17 ha 6435 nm	szántó	272,38	
		0222A	24 ha 4617 nm	szántó	322,21	
		0222B	5992 nm	6,47		
		0222C	6752 nm	rét	5,13	
		0224A	50 ha 1118 nm	szántó	794,35	
		0224B	7627 nm	erdő	1,07	**
		0228A	28 ha 6087 nm	szántó	449,76	
		0228B	1 ha 4477 nm	legelő	7,09	
		0230/2	21 ha 6544 nm	szántó	363,94	
		0232A	46 ha 7685 nm	szántó	764,17	
		0232B	1 ha 3442 nm	rét	14,52	
		0368/2	39 ha 2515 nm	szántó	644,14	
		0370/6A	20 ha 6659 nm	szántó	285,04	
		0370/6B	8901 nm	erdő	4,63	**
		0370/6C	39 ha 9291 nm	szántó	521,65	
		0370/6D	7611 nm	erdő	3,96	**

* A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz.
** Az erdőtörvény előírásai szerint kell gazdálkodni. Ø Bányaszolgalmi jog.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Pálháza, Füzérradvány** községben, a **Rákóczi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Pálháza** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Pálháza, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Pálháza		033/2	68 ha 0004 nm	erdő	68,00	*
		048/2	3152 nm	szántó	3,85	
		048/3	2172 nm	szántó	2,65	
		048/4	2234 nm	szántó	2,73	
		048/5	2404 nm	szántó	2,93	
		048/6	2162 nm	szántó	2,64	
		048/7	2783 nm	szántó	3,40	
Füzérradvány		034/3A-ból	17 ha 1214 nm	szántó	326,38	
		067	1 ha 2752 nm	szántó	25,98	**
		069	3366 nm	szántó	6,70	
		08	6 ha 3070 nm	legelő	12,90	**
		113/4	22 ha 5029 nm	erdő	63,01	*
		014	1 ha 3841 nm	legelő	2,91	
		118	6 ha 0179 nm	szántó	25,28	
		020	6 ha 2244 nm	szántó	26,14	
		023/2	429 nm	legelő	1,35	
		046/4	1 ha 4278 nm	szántó	28,55	
		055	7 ha 7807 nm	rét	153,35	
		059	6872 nm	rét	16,70	
		060	1173 nm	rét	2,85	
		071	3159 nm	szántó	6,86	
		073A	12 ha 6881 nm	szántó	213,23	**
		073C	2338 nm	rét	4,47	
		074/28	0124 nm	szántó	0,27	
		081/2	4444 nm	rét	8,49	
		084	27 ha 8163 nm	legelő	58,41	

* Az erdőtörvény előírásai szerint kell gazdálkodni.
** A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Tard** községben, a **Szentistváni Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Szentistván** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Tard, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Tard		056-ból	16 ha 5609 nm	szántó	418,74	*
		060/1A	48 ha 1386 nm	szántó	688,48	
		060/1C	5 ha 6987 nm	legelő	7,78	*
		0101A-ból	9 ha 1802 nm	szántó	239,60	
		0101B	5 ha 5378 nm	legelő	42,09	
		0103-ból	7299 nm	szántó	19,05	
		048	47 ha 1642 nm	szántó	1157,21	
		052	35 ha 3201 nm	szántó	915,83	
		054/1	9 ha 6628 nm	szántó	168,13	
		062	93 ha 4848 nm	szántó	2356,09	
		068	45 ha 0728 nm	szántó	1176,40	**
		018/1A	37 ha 5231 nm	szántó	917,98	
		0118/1B	6095 nm	rét	7,44	
		0118/1C	7490 nm	szántó	15,65	
		0118/5	1 ha 2810 nm	rét	15,63	
		1142/3	6457 nm	szántó	7,89	
		0142/5	1 ha 4782 nm	szántó	25,72	
		0142/6	1 ha 5691 nm	szántó	27,30	
		0142/10	5 ha 6715 nm	szántó	98,68	
		0142/11	9296 nm	szántó	19,43	
		0142/16	12 ha 6533 nm	szántó	238,86	
		0142/18	4538 nm	szántó	5,54	
		0142/19	1 ha 0448 nm	szántó	12,75	
		0142/20	8553 nm	szántó	10,43	
		0144	43 ha 9657 nm	szántó	797,90	**
		0146/2	4 ha 5657 nm	szántó	31,96	**
		0146/6	8 ha 3508 nm	szántó	101,88	
		0148/9	21 ha 6724 nm	szántó	208,78	
		0148/12	1 ha 5563 nm	szántó	18,99	
		1150/4	3 ha 5836 nm	szántó	43,72	
		1151/5	5 ha 3428 nm	szántó	65,18	
		0153	56 ha 6734 nm	szántó	1215,01	
		0164/1	8 ha 2544 nm	szántó	100,70	
		0169	1 ha 6044 nm	legelő	2,25	
		0170	3438 nm	legelő	2,61	
		0180/9	2 ha 0130 nm	szántó	24,56	
		0184	13 ha 5986 nm	szántó	207,53	
		0192	6 ha 2840 nm	rét	125,80	
		0194	6948 nm	rét	8,48	
		0167	9460 nm	legelő	1,32	
		0166/10	3 ha 0073 nm	szántó	36,69	
		0150/8	60 ha 6495 nm	szántó	1102,90	
		0157/4	39 ha 4410 nm	szántó	750,22	
		0157/2	6 ha 3423 nm	legelő	8,88	

* A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz.
** Földmérési jel elhelyezését biztosító szolgalmi jog.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Filkeháza, Füzérkajata** községben, a **Rákóczi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Pálháza** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Pálháza, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 12 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Filkeháza		04/1	7 ha 9247 nm	szántó	117,36	
		021	50 ha 1875 nm	szántó	429,53	
		038	7 ha 9535 nmm	szántó	80,59	
		040	4 ha 4052 nm	rét	68,72	
Füzérkajata		032/6	9 ha 7542 nm	szántó	119,00	
		07	3 ha 9296 nm	rét	49,12	
		042/2	4 ha 4665 nm	rét	85,31	
		043	2207 nm	legelő	0,93	
		044	1329 nm	legelő	0,56	
		045/2	6 ha 7648 nm	erdő	11,50	*
		050/3	1076 nm	legelő	0,11	

* Az erdőtörvény előírásai szerint kell gazdálkodni.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Tard** községben, a **Matyó Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Mezőkövesd** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Tard, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 14 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Területe	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Tard		097-ből	21 ha 0192 nm	szántó	548,60	

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kárrendezési Hivatal **Kovácsvágás** községben, a **Rákóczi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Pálháza** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Pálháza, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 14 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Területe	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kovácsvágás		018	7 ha 6285 nm	legelő	16,02	
		042/1A	23 ha 5287 nm	szántó	56,47	
		042/1B	3 ha 7299 nm	legelő	3,73	
		042/1C	8772 nm	legelő, 0,88		
		042/1D	6 ha 0882 nm	szántó	14,61	
		142/2AD	9 ha 1417 nm	legelő	8,46	*
		042/2GL	15 ha 0802 nm	szántó	36,19	
		142/2J	2461 nm	legelő	0,25	
		068/1	1 ha 2845 nm	szántó	5,39	**
		012/2	1 ha 4693 nm	rét	28,06	
		012/3	4 ha 2041 nm	rét	80,30	
		017/2	12 ha 0028 nm	erdő	12,00	Ø
		019/2A	9 ha 9981 nm	erdő	17,00	Ø
		019/2B	2323 nm	legelő	0,49	
		092/2	4 ha 0242 nm	rét	76,86	
		094/2	17 ha 6473 nm	erdő	30,00	Ø
		098/2	11 ha 7036 nm	erdő	19,80	Ø

* A földrészlet művelés alól kivett területet is tartalmaz.
** Vízvezeték szolgalmi jog. Ø Az erdőtörvény előírásai szerint kell gazdálkodni.

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Mórahalom** városban, a **Homokkultúra Szakszöv., Mórahalom** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Mórahalom, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Mórahalom		07/7/C	15 ha	szántó	138,00	
		018/A	5 ha	szántó	40,00	
		020/1/A	4 ha 8697 nm	szántó	38,96	
		020/1/C	7049 nm	kivett		
		020/1/D	5 ha 8733 nm	szántó	46,99	
		020/1/G	8 ha 9664 nm	szántó	71,73	
		020/1/H	2906 nm	szántó	2,32	
		028/1	4 ha	szántó	32,00	
		020/16/A	34 ha	szántó	234,00	
		031/1	4 ha	szántó	32,00	
		034/1	6 ha 7000 nm	szántó	54,00	
		035/1/A	1 ha 9000 nm	szántó	15,20	
		036	4 ha	szántó	32,00	
		037	4 ha 9740 nm	szántó	39,79	
		038	1108 nm	kivett		
		039	5 ha 0523 nm	szántó	40,42	
		040	1084 nm	kivett		
		041/1	7 ha 4000 nm	szántó	59,17	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Hódmezővásárhely** városban, a **Hódcsillag Szakszöv., Hódmezővásárhely** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Hódmezővásárhely, Gyerökök Háza
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Hódmező-vásárhely	S-11 Erzsébet	0337/1	101 ha 5434 nm	szántó	3.515,31	
	S-1 Erzsébet	0247/33	41 ha 5789 nm	szántó	1405,35	bsz. j. a GOV jav.
	S-2 Erzsébet	0278/8	61 ha 7059 nm	szántó	2142,07	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Csengele** községben, az **Aranyhomok Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Csengele** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Csengele, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 9.30 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Csengele		0117/7	18 ha 1216 nm	szántó	106,72	
		0144/19	34 ha 8262 nm	szántó	342,98	
		095/9	31 ha 0008 nm	szőlő	1292,73	
		042/1	57 ha 5080 nm	szántó	558,14	
		0104/42	26 ha 5000 nm	erdő	68,90	

A Csongrád megyei Kárrendezési Hivatal **Nagytőke** községben, a **Pankotai Állami Gazdaság, Szentes** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Nagytőke, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagytőke	34-1	0180/A	94 ha	szántó, gyep	1816,00	
	34-2	0180/6	36 ha	szántó, gyep	470,08	
	34-3	0179	51 ha	szántó, gyep	786,42	
	A-I	0157/1/F	25 ha	szántó, gyep	695,00	168,61 Ft/Ak *
	A-II	0156/A	54 ha	szántó, gyep	1729,00	168,61 Ft/Ak *

* Meliorációs költség.

A Fejér megyei Kárrendezési Hivatal **Vál** községben, a **Csákvári Állami Gazdaság** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.
1. Az árverés helye: Vál, Ürményi Kastély
2. Az árverés ideje: 1993. október 5., 10 óra (Az árverésre jelentkezés: 5-én, 8 órától.)
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPMŰVELÉS

1983 OKT

1021

Fiatal lány

Álarc és mandolin

Kislány babával

CZÓBEL Béla

CZÓBEL BÉLA festőművész emlékkiállítása a Vigadó Galériában

Czóbel-grafikák

(J. F. felvételei)

10 népművelés
ÁRA: 11,– Ft

MUNKAJOG

A működvelő művészeti csoportok és a tánctanfolyamok hangszeres kísérőit általában *megbízási jogviszony*ban kell foglalkoztatni. Ha a hangszeres kísérő megfelel a 6/1976. (X. 26.) KM-MÜM számú rendelet 4. §-ában megjelölt feltételnek, kérheti, hogy *munkaviszonyt* létesítsenek vele.

A hangszeres kísérőnek minden esetben *óradíj*at kell megállapítani az említett rendelet mellékletének III. csoportjában meghatározott, a szakképesítési kategóriának (A, B vagy C) megfelelően. Az érvényes díjtételeket – emelt összegben – a 30/1980. (XII. 29.) MÜM számú rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

A megbízási szerződés az alábbi minta szerint készíthető el:

MEGBÍZÁSI SZERZŐDÉS

.../19... sz.

.....

1. Megbízom Önt a ..... -ban működvelő néptánccsoport* művészi torna* ..... tánctanfolyam* hangszeres kíséretével 19.. ..... hó .... napjától, 19.. év ..... hó .... napjáig. Hangszere: .....

2. Az Ön főállás szerinti munkáltatója, a .... e megbízás ellátását – a jelen szerződés egy példányának átvétele után az 1/1976. (I. 31.) MÜM számú rendelet módosított 1. §-a alapján – engedélyezte* tudomásul vette.*

Önnek – írásbeli, igazolt bejelentése szerint – a ..... munkáltatónál ..... munkaidejű részfoglalkozása van* más munkáltatónál nincs munkaviszonya*, ezért ez a megbízása nem esik munkáltatói engedély, illetve dolgozói bejelentési kötelezettség alá.**

3. Az 1. pontban megjelölt csoport(ok) hangszeres kíséretét a heti foglalkozásokon az alábbi időpontokban tartozik végezni:

.....

.....

4. Óradíját – a 6/1976. (X. 26.) KM–MÜM számú rendeletnek a 30/1980. (XII. 29.) MÜM számú rendelet 7. számú mellékletével módosított díjtáblázata alapján – a III. csoport .... szakképesítési kategória díjtétele szerint ..... forintban állapítom meg.

Díjazását – a teljesített órák szerint – havonként utólag kell elszámolni és kifizetni. A kiutalt összegből a megbízó jövedelemadót von le.

5. Ezt a szerződést mindegyik szerződő fél előzetes ... heti* havi* felmondási idővel bármikor felmondhatja.

A szerződő feleknek a megbízással kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 474–483. §-ában foglalt szabályok az irányadók.

..... 19.. évi ..... hó ... napján

P. H.

.....
igazgató

A szerződést ... példányban átvettem:

.....

* A nem kívánt szövegrész törlendő.
** A 2. pont két bekezdése vagylagos, a nem megfelelőt áthúzással töröljék.
Az első bekezdésben említett munkáltatói engedély akkor szükséges, ha a megbízás teljesítése a megbízott főállásának a munkaidejét érinti.

* * *

A hangszeres kísérő munkaszerződése:

MUNKASZERZŐDÉS

... /19.. sz.

.....

1. Kérelmére alkalmazom Önt a ..... -ban működvelő néptánccsoport* művészi torna* ..... tánctanfolyam* hangszeres kíséretének ellátására 19.. év hó ... napjától 19.. év ..... hó ... napjáig. Hangszere: .....

2. Önnek – írásbeli, igazolt bejelentése szerint ..... munkáltatónál ..... munkaidejű részfoglalkozása van* más munkáltatónál nincs munkaviszonya*, ezért ez a munkaviszony nem esik munkáltatói engedély, illetve dolgozói bejelentési kötelezettség alá.

3. Az 1. pontban megjelölt csoport(ok)* tanfolyam(ok)* hangszeres kíséretét a heti foglalkozásokon az alábbi időpontokban tartozik végezni:

.....

.....

4. Óradíját – a 6/1976. (X. 26.) KM–MÜM számú rendeletnek a 30/1980 (XII. 29.) MÜM számú rendelet 7. számú mellékletével módosított díjtáblázata alapján – a III. csoport ... szakképesítési kategória díjtétele szerint ..... forintban állapítom meg.

Munkabérét – a teljesített órák és a fenti óradíj szorzata szerint – havonként utólag kell elszámolni és kifizetni.

..... 19.. évi ..... hó ... napján

P. H.

.....
igazgató

A szerződést ... példányban átvettem:

.....

*** A nem kívánt szövegrész törlendő.**

(Folytatjuk)

Ferencz Győző

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 APR 8 - Czóbel Béla

1021

Czóbel Béla életműve

— Hát ennyit dolgoztam?! — kiáltott fel a magyar festészet nagy örege, *Czóbel Béla*, amikor rendezés közben végigjárta a Műcsarnok termeit.

Valóban ennyit dolgozott. Képek százai jelzik munkásságának útját Európaszerte és a kontinens határain túl, köz- és magángyűjteményekben, otthonokban. Nehéz is volt összeszedni ezt a kiállítási anyagot, amelynek csaknem a fele külföldről, erre az alkalomra került haza: mintegy 150 olajfestmény szépen, szellős rendezésben, hatalmas ívben összegezve csaknem hét évtized munkásságát. Életének, munkásságának gazdag, szép foglalta ez a kiállítás. Bármennyire szétnyúlt is művészpályája az időben, bármennyit változott s sokrétű, izgalmas századunk folyamán — mégis töretlen, egységes maradt.

Kossuth-díjas, kiváló művészünk 1902—1906 között a nagybányai szabadiskolában nyaranként Iványi Grünvald Bélánál tanult, s itt, valamint Münchenben és Párizsban akkortájt festett képeinek egy része még a szecesszió hatását mutatja. Czóbel életútja örökös vándorlás, amelyen belül Párizs az egyik nyugvópont, a másik pedig Szentendre.

Mint olyan sokan századunk nagy festői közül, ő is *„vad"*-ként kezd magáratalálni, s a Salon d'Automne-ban, a *Fauves*-csoport tagjaival együtt állít ki, abban az időben, amikor még Rippl-Rónai is sokat tartózkodik Párizsban (az ő petytyes korszaka is hat Czóbelre). Hazatérve, 1908-ban tagja és alapítója a *MIÉNK* csoportnak, később az oly sok vihart kiváltó és annyi máig ható kezdeményezést elindító *Nyolcaknak*.

De vándorútján ez is csak intermezzó. 1914—19 között Hollandiában élt, többször állított ki Amsterdamban; majd Berlinbe települt. Itt 1925-ig dolgozott, a német expresszionistákkal rokon jegyeket felmutató stílusban, de úgy, hogy Nagybányán kialakult mélytüzű koloritját megőrizte. A berlini korszak munkáit 1924-ben Budapesten is bemutatta, hogy csakhamar ismét megváljon hazájától. 1925-ben Párizsba költözött, és attól kezdve 15 éven át ott alkotott.

A francia kritika több ízben hangsúlyozta, Rouault-lal vagy Soutine-nel való rokonságát, de — és mostani kiállítása is ezt bizonyítja — ez csak felületi rokonság, hiszen Czóbel soha nem szűnt meg *önmaga lenni*.

Még párizsi tartózkodása idején, 1929-ben New Yorkban állította ki gyűjteményes anyagát. A negyvenes években hazajött, és ekkor Budapesten és Hatvanban festett. 1940 óta „kétlaki": nyaranként Szentendrén, telente pedig Párizsban fest. De nem tartózkodási helyének, hanem művészetének köszönheti, hogy *egyaránt vallja festőjének Magyarország és a világ*.

Hányan mondhatják el vajon — akár rövidebb életpályára visszatekintve is —, hogy minden változás ellenére mindig hűek voltak önmagukhoz? Hány művész kiállítását nézhetjük végig úgy, hogy hét évtized alkotásait összegezve, mindvégig érezzük a *folytonosságot*, mindvégig tanúi lehetünk a nem lankadó lendületnek, a *megújuló-képességnek*. Ami Czóbelben korszerű volt pályája indulásának első évtizedében, az máig sem avult el. Pedig programja „szerény" volt: *örömmel élni, és örömöt adni*. Ezzel teljes egész eddigi élete, ezzel teljes a munkássága.

Bojár Iván

Kádár János látogatása Csillagvárosban

(TASZSZ, MTI) *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára és *Rapai Gyula*, az MSZMP KB tagja, hazánk moszkvai nagykövete, az SZKP XXIV. kongresszusán részt vevő magyar pártküldöttség tagjai szerdán látogatást tettek a Csillagvárosban, ahol a szovjet űrhajósok élnek és dolgoznak.

A magyar vendégek megtekintették a Csillagváros nevezetességeit, felkeresték a Jurij Gagarin Múzeumot, s levetítették nekik *„A mi Gagarinunk"* című, a világűr úttörőjéről készült filmet.

A múzeum emlékkönyvébe Kádár János a következőket jegyezte be: *„Tiszta szívemből minden jót, újabb sikereket kívánok a szovjet űrhajósoknak, oktatóiknak és parancsnokaiknak tevékenységükhöz, amely a szovjet nép, minden nép, az egész emberiség javát szolgálja."*

Kádár Jánost és Rapai Gyulát *Georgij Beregovoj*, *Andrijan Nyikolajev* és *Pavel Popovics* űrhajós vezette körül a Csillagvárosban.

A vendégeket elkísérte *Vlagyimir Kirillin*, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökhelyettese és *Pavel Kutahov* légi marsall, a Szovjetunió honvédelmi miniszterének helyettese.

Szovjet—brit eszmecsere a Közel-Keletről

(MTI) A brit külügyminisztérium szóvivője szerdán bejelentette, hogy április 2-án, pénteken *Londonban* kétoldalú *szovjet—angol* tárgyalásokat tartottak a közel-keleti konfliktus rendezésének kérdéséről. A tárgyalásokon *Szityenko*, a szovjet külügyminisztérium közel-keleti főosztályának vezetője, illetve *Parsons* államtitkár-helyettes állt a két fél delegációinak élén.

A két részből álló tárgyalási napot diplomáciai megfigyelők *biztató kezdetnek tekintik*, hiszen évek óta nem került sor ilyen természetű angol—szovjet megbeszélésekre. Jól értesült megfigyelők szerint a tárgyalások célja a közel-keleti helyzet általános áttekintése és beható eszmecsere volt, ezért konkrét döntések nem is kerültek szóba.

Jordánia nem vesz részt a kairói csúcstalálkozón

(MENA, Reuter, AFP) A jordániai kormány közölte, *nem vesz részt az arab állam- és kormányfők képviselőinek Kairó javasolta értekezletén.* Az értekezleten a kormány és a palesztinai ellenállási mozgalom ellentéteit vizsgálják meg.

A jordániai kormány szerint ez *„megengedhetetlen vádaskodásokat"* jelent

Ahmed Hilminek, a bizottság katonai albizottsága vezetőjének jelentését. Mindketten a jelenlegi jordániai helyzetet elemzik majd.

Páncélosok támadják

CZÓBEL Béla

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 OKT 26
ZALAI HÍRLAP

1021

Varga Imre szobra Czóbelről

Gordon Zsuzsa portréja

Sugárzó életöröm

Czóbel Béla emlékkiállítás Nagykanizsán

Almaarcú nők, tarka csokrok, csendes utcák. Czóbel Béla, e témák igazi megszólaltatója. E témák néznek reánk most a nagykanizsai Hevesi Sándor Művelődési Központ kiállítótermében is, ahol a száz éve született Kossuth-díjas Kiváló Művész emlékkiállítása nyílt meg a napokban.

Czóbel pályája érdekes ötvözete a századelő forrongó új utaktól tarka művészeti életének. Budapest után München, Párizs, s Nagybánya iskolái következnek, hat rá a plein air festészet, vonzza a fauvizmus, de megérinti még számos új irányzat, áramlat. Kiállított New Yorktól Amszterdamig, itthon a Miénk, majd a Nyolcak tagja, de nem szakad el a francia művészeti élettől sem. Egyik izmust sem hagyja azonban eluralkodni művészetén. Szintetizál, s sajátos sűrítményt hoz felszínre a századelő színes művészeti forgatagából. E világ egyik legjellegzetesebb vonása a festőiség. Elomló foltokból építkezik, élénk, néhol harsány színek élednek meg festményein, míg másutt visszafogott tónusokból állít össze egy-egy női portrét, csendéletet. Hol keményen, vaskosan kezeli ecsetjét, hol lírai lágyság jellemzi. A hangulat, összhatás mégis egységes valamennyin.

E kanizsai tárlat grafikákkal indul. Ceruza, s krétarajzok szoktatják a betérő szemét Czóbel világához. Néhány vonalas portrék, félaktok gyönyörködtetik a szemet, sugárzik belőlük az életöröm. Először talán az Alvó nő vörös krétával felvázolt figurája állítja meg a látogatót. A lágy kréta-fátyol plasztikusan kelti életre az alvó elernyedt, nyugodt figuráját, néhány vonalban is megéreztetve Czóbel művészi érzékenységét. Tollrajzok következnek, bensőséges firkák, melyekkel egyéniséget kelt életre. Mimi című portréján a néhány kusza vonalon is átüt valami naiv báj, gyermeki kedvesség. Czóbelnél szinte valamennyi nőalak hasonló hangulatú. Mint egy érett gyümölcs, oly egyértelmű és üde valamennyi. Kerek arcukkal, szelíd tekintetükkel vagy lesütött szemükkel, telt alakjukkal valami végtelenül meghitt, meleg, biztonságot, nyugalmat sugárzó, s a női varázstól sem mentes asszonytípust kelt bennük életre. S kiérződik e képekből az a szeretet, csodálat is, amellyel Czóbel tekinthetett e nőalakokra. Érzelmi telítettség vibrál szinte minden képén, ez adja a kohéziót, amely a színes foltokból képet varázsol. De ez sugárzik csendéleteiről, más tárgyú műveiről is. Mintha csak arra tette volna fel életét, hogy a bájt, a harmóniát, a hangulatot előcsalogassa minden létező, s bennünket körülvevő tárgyból, lényből. Példa erre talán Kékruhás hölgy című krétarajza is. Finom árnyalatokkal, odalehelt színfoltokkal szinte körüldajkálja a figurát, alig látható tónusok keltik életre az arc pírját, sejtetik meg a hajkorona puha selymét, lágyságát. De az eszköz nem meghatározó Czóbelnél. Amott Gordon Zsuzsa portréján az olajfesték jóval ridegebb, konkrétabb valóságából ugyanígy előcsalja mindazt a bájt, törékenységet, amit közvetíteni, felmutatni vágyik.

Különös kiegészítője a bemutatott anyagnak egy mellszobor Czóbelről. Itt, műveinek atmoszférikus közegében különösen érdekesen hat a Varga Imre által megformált karakteres, éles vonásoktól szabdalt arc. Mintha csak saját művein mélázna, azok minőségét latolgatná, s újabbak alkotásáról ábrándozna. Pedig hét éve már csak szelleme, s művei élnek köztünk. Szentendrén fejezte be pályáját, ahol annyi művét festette, s ahol állandó múzeuma is nyílt. E kanizsai bemutató anyaga persze nem vállalkozik arra, hogy átfogó képet adjon Czóbel Béla művészetéről. Tucatnyi magángyűjtőtől, s néhány intézménytől összeválogatott művei azonban mégis méltóképp villantják fel tudását, festészetét, s talán egyben kedvet is ébresztenek Czóbel Béla életművének közelebbi megismerésére. Az emlékkiállítás november 7-ig várja még a zalai kiállítás látogatókat.

M. H.

sport — sp

Labdarúgó EB

Utolsó haz

Szerdán este tizenegyedik alkalommal méri össze tudását a magyar és a dán labdarúgó válogatott. A tét, — legalábbis a dánok számára — az Európa-bajnokság franciaországi döntőjébe jutás. A magyar csapatnak mindössze a tisztes helytállás lehet a mérce. Az Európa-bajnoki selejtező csoportban jelenleg Dánia vezet, egy esetleges budapesti sikerük már a fináléba való részvételüket jelentené, mivel három ponttal előznék meg Angliát, amelynek már csak egy, a luxemburgiak elleni mérkőzése van hátra. A magyar csapat a mostani EB-selejtezőkön mindössze négy pontot gyűjtött össze, ezt is Luxemburg szerény képességű együttese ellen.

Mezey György, a magyar válogatott szövetségi kapitánya a keddi edzés
kezlet után
este pályára
egyet. A sz
zalmat szavazott a Csepel kapusának, Kovács Attilának, újra elfoglalja helyét a csatársorban Törőcsik és Pölöskei. Két újoncnak ad bizonyítási lehetőséget Mezey György: a Videoton jobbhátvédje Csuhay és a Csepel játékosa Kőhalmi először lesz kezdő ember az „A" válogatottban.

Az összeállítás:

Kovács A. — Csuhay, Kőhalmi, Róth, Varga — Hannich, Kardos, Csongrádi — Kiss S., Törőcsik, Pölöskei.

Tartalékok: **Disztl P., Nagy A., Kisznyér, Dajka, Szokolai.**

A válogatott keret kedden délután Budafokon megtekintette az utánpótlás válogatott mérkőzését. Szerdán a 18 óra-

spanyol játékvezetői hármas dirigálja, a vezetőbíró Muro lesz, segítőtársai Perez és Sota.

★

Magyarország Utánpótlás—Dánia Utánpótlás 5-1 (3-0)

Budafok, 2500 néző. V.: Antoniou (ciprusi).

Góllövők: Koch (2), Mészáros (2), Borostyán, ill. Lunde.

MAGYARORSZÁG: Szieben — Kozma (Pecsics, 69. p.), Disztl L., Balogh, Csima — Détári, Gyimesi, Gere (Fodor, 73. p.), — Borostyán, Koch, Mészáros.

A magyar utánpótlás válogatott lelkes, helyenként jó, ötletes játékkal szerezte meg az Európa-bajnoki selejtező csoportban első győzelmét a gyenge napot kifogó dán fiatalok ellen. A vendégeknek egyetlen pillanatra sem volt esélyük a szoros eredmény elérésére, a hazai csapat jó középpályás sora és technikás csatárai révén szinte tetszés szerint érte el góljait. A játék láttán mindössze az a kérdés, hogy miként tudott a jó erőkből álló együttes eddig ennyire mérsékelten szerepelni.

Jók: Détári, Gyimesi, Koch, Mészáros, Disztl L., illetve Heintze és Christiensen.

(MTI)

Kézilabda NB II

Kiesett az N. Vasas Izzó férfi csapata

Nagyatád—N. Vasas Izzó 29-24 (13-12)

Nagyatád, 200 néző. Jv.: Hornyik, Vaskó. Férfi mérkőzés.

N. VASAS IZZÓ: Bocskai (1) — Fülöp, Hóbár (1), Szöllősi (6), Seres (9), Bársony, Kiss (6). Csere: Berta, Jordanics (1), Farkas. Edző: Pintér István.

A döntő fontosságú évadzáró találkozón Varga és Gáspár fegyelmezetlenség, Bakos sérülés miatt hiányzott. A kanizsaiak derekasan küzdöttek, de jobb hajrájával a hazai csapat kerekedett felül. Az újonc izzósok egy évi szereplés után kiestek, s így jövőre a megyeiben szerepelnek.

Jók: Seres, Szöllősi.

Sárszentmihály—H. Katona SE 22-22 (14-12)

Sárszentmihály, 100 néző. Jv.: Nemesfalvi, Hofbauer. Férfi mérkőzés.

H. KATONA SE: Farkas — Megyeri (3), Soós (2), Haszonics (2), Győrfi (5), Boda (5), Táncsics. Csere: Halmosi (kapus), Lőrik (3), Gröber (2), Benkő, Sárai. Edző: Kustor József.

Az első félidőben a hazaiak, utána az egerszegiek játszottak jobban és eredményesebben.

Jók: Haszonics, Győrfi, Boda, Halmosi.

Caola SE—Szombathelyi Latex 22-21 (12-11)

Szombathely, 300 néző. Jv.: Boros, Gombás. Női mérkőzés.

CAOLA SE: Zalánè — Kulcsárn (2), Simon (5), Bükiné (5), Joós J (5), Farkas (1), Kertészné (4). Csere: Horváth (kapus), Bertók, Joó É., Pataki, Vendég. Edző: Fenyvesi József.

Látványos, fordulatokban gazdag mérkőzésen fegyelmezett, taktikus játékkal nagyszerű idegenbeli győzelemmel zárta a Caola SE az idei bajnokságot. E győzelmével a 4 helyet szerezte meg, mely egy újonc csapattól kiváló teljesítménynek számít. Valamennyi játékos dicséretet érdemel.

Tornász VB

A férfiak a leg

A magyar férfi válogatott hatodik helyezése

Teke

Kanizsa Sörgyár—Szombathelyi Sabária 5:3 (2356:2323)

Szombathely, NB II-es női bajnoki mérkőzés.

Megérdemelt kanizsai győzelem született.

Egyéni teljesítmény: Krégár J. 432, Miklós G. 424, Majorosné 421, Csillag M. 383, illetve Kechi J. 419, Márk Á. 403, Kálmán Á. 402 fa.

Tatabányai SC—Kanizsai Sörgyár 6:2 (2351-2253)

Nagykanizsa Sörgyári csarnok. NB II-es női mérkőzés.

Az egységesebb tatabányai csapat megérdemelten győzött.

Egyéni dobók: Megyesiné 422, Dominánè 399, Gulyásné 390, illetve Majorosné 411, Huász E. 408.

Labdarúgó tabellák

Az NB II állása:

1. Eger	14	8	5	1	33-18

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 APR 6-

1021

PEST MEGYEI Hírlap

Czóbel

CZÓBEL DEDIKÁL

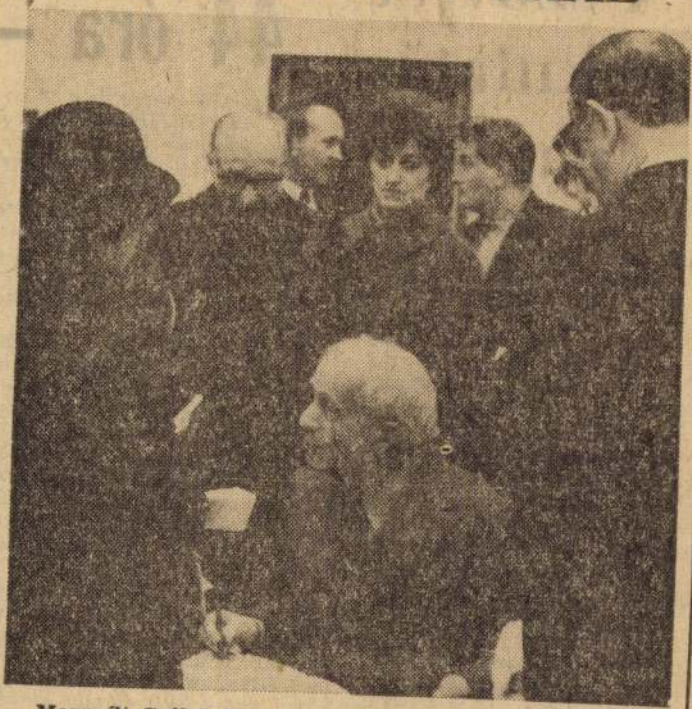

Megnyílt Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása a Műcsarnokban. A 88 éves mester a katalógust dedikálja a kiállításon.

PEST MEGYEI Kürlap

A szovjet űrkutatás napjai

Felszabadulásunk 26. évfordulója, a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXIV. kongresszusa és *Gagarin* immár történelmi űrrepülésének 10. évfordulója adott megtisztelő alkalmat a Magyar—Szovjet Baráti Társaságnak és a vele együttműködő állami és társadalmi szerveknek a szovjet űrkutatás napjainak megrendezésére.

Az eseménysorozatot és ennek egyik kiemelkedő részét, a kétnapos űrkutatási tudományos ülésszakot hétfőn, a Technika Házában *dr. Csanádi György* közlekedés és postaügyi miniszter nyitotta meg. Ezután *V. Jazdovszkij* professzor, a világhírű űrbiológus és űrorvos Az ember útja a kozmoszba címmel,

Borisz Rogyionov professzor, a Szovjet Tudományos Akadémia Űrkutatási Intézetének osztályvezetője pedig a Lunohod—1 útvonalának földrajzi

A párt határozott, a k

44 óra —

1966 november 28 és az MSZMP IX. kongres világos s népszerű vaszán lezajlott orsz sokhoz. Az eltelt adós e program valóra sorozatunkkal arra kere mutatásai, a kormány c életünk néhány terület gyan jutottunk előbbre

A IX. kongresszus határozata kimondta: *„Vállalatonként üzemenként az eddigi teljesítményt és munkabért biztosítva, 1968-tól kezdődően 1970 végéig fokozatosan az összes ipari dolgozó munkaidejét átlagosan heti 44 órára kell csökkenteni. A kongresszus felkéri a kormányt és a szakszervezeteket, hogy a munkaidő-csökkentés bevezetésének részletes rendjét szabályozzák."* Népszerű, a dolgozók körében nagy visszhangra talált feladat volt ez. Olyannyira népszerű, hogy lényegében egy évvel *korábban*, 1969 végéig megvalósult. 1970-re már csak teljessé tétele maradt. A múlt év végén több mint kétmillió ember — ebből a megyében 150 ezer — élvezte a rövidebb, heti 44

Czóbel Béla

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

HÉTFŐI HÍREK

Budapest

1971 MAR 22

● CZÓBEL BÉLA festőművész gyűjteményes kiállítása április 3-án nyílik a Műcsarnokban. Ezt követően április 29-től Gádor István keramikus művész alkotásait láthatja itt a közönség. Április 1-től szovjet iparművészeti kiállítás, május végétől pedig japán képzőművészeti kiállítás nyílik, ugyancsak a Műcsarnokban.

1971

szennyvíz pedig
nát, veszélyezteti a folyó élő-
világát. Az utóbbin — a vizs-
gálat napjáig — a gyárra ki-

1021

KÉPZŐMŰVÉSZET

Czóbel Béla

Új művészeti könyvek. Az egyik legnagyobb élő magyar festőről, *Czóbel Béláról* nagyszerű monográfia jelent meg karácsonyra a *Corvina* kiadónál. Az album alakú kötet *Philipp Clarisse* művészettörténész kitűnő tanulmányát és a mester huszonnégy festményének színes reprodukcióját tartalmazza. Philipp Clarisse írása bemutatja Czóbel művészetének különböző állomásait: a mester korai, nagybányai plein-air korszakát, az 1905/06 körüli „fauve"-műveket, az eddig idehaza nagyon hiányosan ismert hollandiai periódust (1914—1919), a húszas évek elején a német expresszionizmussal rokon Czóbel-képeit, majd az érett, diadalmasan kiteljesedett, delejes koloritú czóbeli piktúrát, amelyet Füst Milán így jellemzett: „Az az érzésem, hogy szinte vérezni kezdenek a tárgyak Czóbel keze alatt, — úgy tépdesi őket anyag —, szín- és formaszeretete mohóságában."

Azonban nemcsak a szöveget illeti dicséret, de a kötet képanyagát is: a külföldi köz- és magángyűjteményekben őrzött, itthon sosem látott Czóbel-képekről készült jó minőségű nyomatok mindegyike meglepetés... A magyar közönség most élvezheti először a „Festők a szabadban" (1906; Musée National d'Art Moderne, Párizs), a „Labdát tartó fiú" (1916; hamburgi gyűjtemény), az 1918-as „A bergeni protestáns lelkész" és az 1926-os „Piros turbános női akt" (mindkettő egy genfi műgyűjtő tulajdonában), az 1928-ból való „Akt vázával" (chicagói gyűjtemény), az „Álarc és mandolin" című csendélet (1928; Segonzac-kollekció, Párizs) parázsló színeit. (Azt viszont sajnáljuk, hogy a „Kislány ágy előtt", a „Múzsa", az „Ülő férfi", a „Vénusz-fej" s más reprezentatív Czóbel-művek hiányoznak a képmellékletek közül.)

Az utolsó festmény, amelyet Philipp Clarisse könyve közöl, az „Egy művész portréja", 1968-ból. Czóbel nyolcvanöt éves volt, amikor ezt a képet festette, — a festmény azonban nem egy aggastyán munkája, hanem egy alkotóképességének teljében lévő, fiatalos lelkű festőé.

A közelmúlt és a jelen magyar művészetében — sajnos — a kifáradó, hanyatló, megtorpanó, leromló festők és szobrászok vannak többségben; Czóbel (s még egy-két társa: Kassák, Frank Frigyes, Barcsay...) a vigasztaló kivételek közé tartozik.

A könyv szövegének és képanyagának végére érve, az olvasó örömmel ad igazat az idős francia festőnek, Dunoyer de Segonzac-nak, aki szerint Czóbel „a XX. század művészetének egyik legtisztább alakja", s egy másik jeles francia művésznek, Marcel Gromaire-nek, aki egyik — Czóbel Bélához szóló — levelében a következőket írta: „Ön egyike e kor legkülönb festőinek."

Ugyancsak az elmúlt esztendő végén került a könyvesboltokba a *Képzőművészeti Almanach* második kötete (*Corvina* kiadó). A *Szabadi Judit* által szerkesztett, változatos tartalmú kiadványból elsősorban *Beke László* Amerigo Tot-ról szóló írását (amely higgadtan, tárgyilagosan helyezi mérlegre a magyar származású, divatos szobrásznak a hazai kritikusok többsége által erősen túlértékelt munkásságát) és *Székely András*nak a „Kilencek" kiállításáról beszámoló cikkét emelnénk ki. Székely véleménye szerint „az a nagy anyagi és erkölcsi támogatás", amelyet a „Kilencek" (Sarkantyú Simon, Vati József, Raszler Károly, Ridovics, Szabó Zoltán stb.) élveznek, — nem áll arányban felmutatott művészi eredményeikkel.

*Körner Évá*nak a századeleji orosz avantgarde művészetről szóló tartalmas tanulmánya, Egry József harmincnégy levele (amelyet *dr. Rácz István* gyűjtött össze és látott el bevezetéssel) s *Szíj Bélá*nak Egry fiatalkori munkásságát vizsgáló cikke tartoznak még az Almanach figyelemre méltó közleményei közé. A magunk részéről is egyetértünk Szíj Bélával, aki szerint a korai Egry-műveknek — amelyeket az eddigi művészeti irodalom meglehetősen elhanyagolt — „számbavétele fontos feladat", hiszen nem alap nélkül írta már 1909-ben az *Esti Újság* kritikusa: „Egry őserejű, nagyon kivételes tehetség; megjelenése nagy művészi esemény."

A zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeum Baráti Köre kiadásában kilencven oldalas kis könyv látott napvilágot nemrégiben; a címe *Tizennégy nyár Zebegényben*, — szerzője *Elekfy Jenőné*, a pár évvel ezelőtt elhunyt festőművész özvegye.

A könnyed hangú, élvezetes stílusú könyvecske a zebegényi művészcsoport tagjainak hétköznapjait idézi fel. Elekfyné emlékiratában a legtöbb szó természetesen *Szőnyi István*ról, a Zebegényben működött festők legkiválóbbjáról esik, — arról a mesterről, akiről Rabinovszky Máriusz a *Nyugat* 1929. február 1-i számában így írt: „Szőnyi István igazolt min-

akit majdnem mint szédelgőt kergetnek ki a házból az előleg részleges visszaadása mellett, és a darabba valahogyan belecsöppent leányfigura, aki nemcsak ígéri, de meg is szerzi az öregnek a szociális otthonba szóló beutalót. Ennek is szégyenszemre kell elvonulnia az általános linkség csatateréről, mert az öreg a televíziós, társalgószobás, kiszolgálásos öregek-otthona helyett is a megszokott szemétládát választja. A maga vackát a maga ivadékaival.

Van valami elijesztő, közönség-viszolyogtató és elidegenítő is ebben a napjainkból másolt komédiában. A penészfoltok, amik a roskatag ház falain kiütnek, mintha társadalmunk enyészetre méltó formáinak jelképei is lennének. S valami olyannak, ami szanálásra vár. A szerző, nemhiába mellesleg orvos is, eléggé pontos diagnózist adott a lappangó betegségről és megkísérelte, hogy ezt a diagnózist a groteszk nyelvén mondja el. Vállalkozása azonban csak félsikert hozott.

Vagy ódzkodott többet mondani, mint amit mondott, vagy nem munkálta ki eléggé tételét. „Az öreg" problémája nagyobb szerzői, rendezői gondot és részben jobb színészi megoldást is igényelt volna. Ha egy bőr kicsi, a legjobb suszter sem tud mintacipőt alkotni belőle. Gyurkovics cipője olyan csalogató mintapéldány, mint egyes régi suszterek kirakatában látható kanári-nagyságú embercipő. Aki ilyen kis cipőt ilyen csinosra tud varrni, kaptálni, talpalni, az valószínűleg emberméretű cipőt is helyesen tud gyártani. Ez a reklám-cipő, amivel Gyurkovics Tibor féllábbal belépett a magyar színműirodalom minden lápnál süppedősebb s több lehúzó hínárzattal fenyegető csábösvényeire, még csak kényeskén, a terepet nagyon válogatva, sőt eredeti céljától eltérve váltogatja a lépést, hogy valami kis biztonságot adó szigeten pillanatnyira megvethesse a lábát. Groteszket ír groteszk környezetben, s a környezet épp a maga hasonmására nagyon érzékeny. Szabad-e púposságról beszélni egy púpossal? Vagy egy púpos társaságában? Gyurkovics a púpos társadalom jól nevelt fiaként csak szalon-spicc őszinteséggel pendítgeti meg témáját. Hisz a vájtfülűek, ugye, úgyis értik, a nem értők pedig ne avatkozzanak a darabba még meg nem értésükkel sem.

No de itt van nálunk egy most színházba serdülő bérlősereg. Az öreg kritikus hirtelen korára eszmél egy-egy bemutatón vagy bérleti előadáson, hogy mennyi fiatal pár surran be a széksorok közé. És ezeket a fiatalokat éppen magyar szerzőnek nem szabad megcsalni. Annál kevésbé, mert hiszen Gyurkovicsban megvan a képesség, hogy hiteles színpadi világot teremtsen. Minden alakja él — a két becsületesnek látszó és ezért a színpadról gyorsan kisepert alakjától, Stolztól és a jótékony Katától eltekintve. Dávid Kiss Ferenc éppen ennek a Stolznak tudott ugyan maian is érvényesen színt, szagot, stílust adni, ő egyik legtehetségesebb fiatal színészünk. Szmerdjakov-alakítása óta azonban ritkán látjuk méltó szerepben. Most sikerült egy meg nem írt epizód-szerepből ismét embert formálnia. Pap Éva a másik pozitív alak a komédiában. Apró kis emberségét azonban szerepe levegőben lógó megíratlansága képtelen sarkponttá súlyosítani.

A többi szerepek a groteszk bővebb bohóckötésében ágálhatnának, de itt — rendezési hibák miatt is — ismét lemaradnak a fiatalok. Tordy Géza játssza — játszaná — a koldus-szemináriumtól megszökő öreg szaki fiát. Színtelen. Igaz, hogy Tordy is, Halász Judit is olyan fiatalokat játszanak, akiből tizenkettő egy tucat. Szerzői, rendezési vagy színészi hiba-e, hogy csak a tucatmunkát érezzük és a tucatember tucatságának groteszk magunkra ismertető tükrébe alig-alig tekinthetünk be.

Érdekes tünet, hogy ezt a nagyon mai s nálunk még bejáratlan groteszk terepet éppen az öregek színpadi rutinja birja legjobban szusszal, öniróniás komédiázással leplezve az egyes kifulladásokat is. Páger Antal a testére írt szerepbe is beleadja azt a pluszt, ami színészileg mindig az átlagalkotók fölé emelte. Ezúttal kettőzötten nehéz dolga van. Csupa ellentétpárokból kell megszerkesztenie szerepét és elidegenített környezete sem segíti hozzá, hogy tömegatmoszférát teremtsen maga körül. Fázós kis szerepében így ő se tudhat nagyobb melegséget gerjeszteni maga körül. Az est másik hőse igazi epizód-Herkules. Egy lakótelep házmestere, és kísértetiesen az. Szerepét vagy oldalakon át, vagy sehogy sem szabad elemeznünk. Így a darab megtekintését ajánljuk. Somogyvári Rudolf egy intézmény igazgatója. Hihetővé teszi, hogy a dzsentri-protekcionizmus kiirtása után ma is létezhetnek ilyen korlátoltságukban halhatatlan igazgatók. Békés Rita, Tábori Nóra, Andai Györgyi és Nagy István karikaturisztikus szerepei, bár egyedileg jó alakítások, a rendező Kapás Dezső bátortalanságából nem forrottak igazi groteszkké a félig-hús, félighal előadás átgondolatlanságában.

POSSONYI LÁSZLÓ

den várakozást, amelyet művészetének barátai tehetségéhez fűztek... Nincs ma még egy festőnk, aki méretben, gazdagságban Szőnyihez hasonló teljesítményre volna képes."

Elekfyné esztétikai kérdésekkel és a piktúra műhelyproblémáival nem foglalkozik könyvében; ehelyett apró, hiteles történeteket mond el és éles pillanatfelvételeket sorakoztat fel Szőnyi életéről és emberi lényéről.

Elekfy Jenőné szerény, rokonszenves, megbízható krónikás. Könyvének megjelenése nyeresége művészeti irodalmunknak.

A szegedi Móra Ferenc Múzeum értékes tanulmányt adott közre 1969-es évkönyvében: *Szelesi Zoltán* művészettörténész *Párizsba induló szegedi művészek a század elején* című írását, amely Brummer József, Csáky József és Bánszky Sándor szobrászok pályafutását tárgyalja. A ma is élő Csáky a kubista szobrászat egyik kezdeményezője volt 1910 körül, — Brummer — a szobrászattal felhagyva — híres galériatulajdonos lett előbb Párizsban, majd az óceánon túl, — Bánszky pedig Constantin Brancusi plasztikai törekvéseinek nyomdokain haladt, azonban korai halála művészetének teljes kibontakozását meggátolta.

Szelesi bőségesen dokumentált értekezését hadd egészítsük ki avval a kis, de talán nem érdektelen adalékkal, hogy *Brummer József* — Rodin és Matisse tanítványa, a „Finánc" Rousseau barátja — *Adyval is kapcsolatban állott* (a költő párizsi tartózkodásainak idején); Bölöni „Az igazi Ady" című könyvében ez olvasható: *„Ady párizsi hívei között volt egy donatellósan finom fejű magyar szobrász: Brummer*, aki pénz híján néha modellt állt ebben az időben; ma New York egyik legnevesebb műkereskedője."

*

Rövid kiállítási jegyzetek. A földrengés sújtotta jugoszláv város: Banja Luka vezetői avval a kéréssel fordultak a világ képzőművészeihez, hogy munkáikból ajándékozzanak a romjaiból felépülő Banja Luka-i múzeum modern gyűjteménye számára. A magyar festők, szobrászok és grafikusok által felajánlott alkotásokat — mielőtt azok „útrakeltek" volna Boszniába — kiállították a Műcsarnokban. Az egyenetlen színvonalú anyagból Kmetty János, Bálint Endre, Hincz Gyula, Gyarmathy Tihamér, Deim Pál, Orosz Gellért, Fajó János, Bak Imre és Rádóczi Gy. Gábor munkái emelkedtek ki.

A Török Pál utcai Kosztolányi Dezső Művelődési Otthonban rendezte meg első kiállítását *Kracker Magda* festő. A tárlat legjobb darabjai az akvarellek („Herendi halmok", „Badacsony", „Gdyniai halászbárkák", „Vörösberényi templom"), amelyeket friss természetlátás, posztimpresszionista-posztnagybányai előadásmód és a vízfestés egyáltalában nem könnyű technikája feletti uralom jellemez.

A Rottenbiller utcai *Huszonötödik Színház* folyosóján decemberben néhány tehetséges fiatal iparművész állította ki népművészeti ihletésű munkáit. A „minitárlat" látogatóinak figyelmét elsősorban *Kun Éva* kerámiái, *Sinkó Veronika* festett textíliái, *Hubay Gyöngyi* hímzései és *Sárossy Gábor* fafaragásai ragadták meg.

D. T.

ZENEI JEGYZETEK

(HANGVERSENYEK SCHÜTZTŐL BEETHOVENIG.) Egy időben Beethoven volt a zenei közízlés végpontja. Aztán Mozart, manapság pedig Vivaldi és Bach a „legsikeresebb" szerzők. Az előttük való hihetetlenül termékeny és gazdag korról alig van tudomásunk. Egy-egy óriás emelkedik ki innen, jórészt homályban maradó vonásokkal, melyek közül csak némelyiket ragyogja be a kegyeletes emlékezés fénye. Ilyen kivételes alkotó Heinrich Schütz, aki száz esztendővel Bach előtt — részben a százéves háború pusztításainak hatására — megteremtette már a drámai passiót, amely egyszerre fejezi ki a szenvedéstörténetet és a meggyötört ember fájdalmát. Részint e műfaj kísérlete, részint az egyházi év zenei feldolgozása a Simphoniae Sacrae sorozat, amelynek két részletét hallhattuk a Liszt Ferenc Kamarazenekar és a Főiskola Kamarakórusának előadásában. (A szép hangversenyt Sándor Frigyes vezényelte.) A meglehetősen mérsékelt sikert semmiképp sem az előadás hiányosságainak tulajdoníthatjuk: ritkán lehet ilyen fényes zenekari hangzást, s ilyen finom színekkel kidolgozott kórusprodukciót hallani hangversenytermeinkben. Az igazság az, hogy Schützöt ugyanúgy nem fogadta be még a mai közönség, mint Bachot a századdal ezelőtti. Pedig milyen mélyről fakadó, izzó

hitelű zene ez! Mennyire hiteles v
mása egy olyan korszak lelkiség
amely minden erejével és tehetsé
fölfelé törekedett, s önmagát egy t
sebb világrendnek igyekezett alárend
Őszintén reméljük, hogy hamarosan
tó helyére kerül tudatunkban ez a kor
s zenei kivetülése is, hiszen nélkü
barokk monumentális műformái is a „
vegőben lebegnek", előzmények, magy
rázó kezdemények nélkül. (Ennek a han
versenynek legforróbb sikerét is baro
zene, Händel Vízizenéje szerezte. A kö
ismert alkotás új színekben villódzv
nagyszerű tempókban csendült fel, s m
radéktalan élményt hagyott minden hal
gatójában.)

Vivaldi, nos igen, Vivaldi az egésze
más. Alig fél százada indult a könyvtárak
ból hódító útjára, s máris a legnépsze
rűbbek közé tartozik. Igaz, olyan nagy-
szerű együttesek szegődtek szolgálatába,
mint az I Musici di Roma, az I Virtuosi
di Roma, a Moszkvai Kamarazenekar, s
a többi gombamódra szaporodó kamaraze-
nekarok (amelyek közül a kitűnően induló
Magyar Kamarazenekar, ki tudja miért,
lassan kiszorul). De az is tény, hogy ilyen
fényes zenekari hangzások, ilyen rafinált
kórustömbök s a tempó ehhez fogható sze-
szélyes ingadozásai sehol másutt nem for-
dulnak elő. Igazi olasz világ ez, amelyben
éppúgy helyet kapott a velencei ég tün-
dökletes békéje, mint az utcák emberé-
nek zűrzavaros lármája. S a kettő szinté-
ziséből bomlanak ki a concerto grossók, a
versenyművek és a „musica sacra" gyö-
nyörű példányai. Ez utóbbiak sorába tar-
tozik a Juditha Triumphans című orató-
rium is, amelyet a Magyar Állami Hang-
versenyzenekar és a Budapesti Madrigál-
kórus szólaltatott meg Szekeres Ferenc
vezetésével. Nehezen lehetne megállapí-
tani, mi hiányzott ebből az előadásból. A
zenekar alighanem fáradtan játszott, en-
nek tulajdoníthatjuk a hegedűk színtelen
hangját s a fúvósok apró bizonytalanság-
ait. A szólisták (László Margit, Barlay
Zsuzsa, Fülöp Attila, Bende Zsolt és Dene
József) igyekeztek tolmácsolni a mű ola-
szos dallamait, de László Margit kivéte-
lével épp a hang olvadó szépségét hiá-
nyoltuk; a karmester, Szekeres Ferenc pe-
dig nem termett zenekar élére. Akkor ér-
zi igazán elemében magát, amikor ki-
csiny kórusegyüttesének hangszerén játsz-
hat, abból valóban minden árnyalatot ki-
csalt, s ilyenkor sikerült felhevítenie a
hangverseny különben meglehetősen lan-
gyos hőfokát. Szépen sikerül viszont a
mű záró részletének megszólaltatása, s
így, „ha a vége jó, minden jó", lelkes taps
honorálta a művészek igyekezetét.

VIGILIA
Budapest

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

...ggo-
...k közönsé-
... a nagy nevekkel hir-
...k megmaradtak, s elfogyott
...hoven-ciklus Ferencsikkel. Érzé-
sünk szerint a közönség ezúttal is jól
érezte meg az igazi élmény kisugárzását.

(LEMEZFIGYELŐ) Lehotka Gábor új
Bach-lemeze megkülönböztetett figyel-
met érdemel (Hungaroton LPX 11 448).
Azért is, mert ez a felvétel is a soproni
Szent György-templom barokk orgonáján
készült, s azért is, mert ez a kitűnő mű-
vész mindegyik alkotásból felszínre tudja
hozni szépségeit. Játékából teljesen hiá-
nyoznak a romantikus gesztusok — talán
ezért is regisztrál kicsit halványabban a
kelleténél —, rendkívül tisztán, világos
kontúrokkal építi fel a műveket s mind-
egyik taktusából érződik, hogy nagyon
mélyről fakadó koncepciója van. Az új le-
mez kiemelkedő száma az öt korálelőjáték,
amelyek bensőséges áhítatát is érezteti a
mértéktartó előadás. A stereo-felvétel hi-
bátlan illúziót kelt, s igen szép a lemez-
borító kivitelezése, Papp Oszkár Fantá-
zia és fúga című festményével.

Liszt Kórusműveinek második lemeze
(Hungaroton LPX 11 447) a szinte teljesen
ismeretlen Szekszárdi misét is tartalmaz-
za, a kései korszak e mélyen áhítatos re-
mekét, amely talán leghívebben valósítja
meg a zeneköltő utolsó éveinek törekvé-
sét: az egyházzenei hagyomány és a ro-
mantika szintézisét. A misét bravúros
tökéletességgel szólaltatja meg a Magyar
Néphadsereg Férfikara Kis István vezény-
letével, akit kitűnő szólistaegyüttes tá-
mogat Réti József, Palcsó Sándor, Melis
György és Gregor József személyében. Az
orgonakíséretet Lehotka Gábor látja el, s
itt érzékelni, hogy a művészetéből hiány-
zó romantikus vonások nem mindenütt
válnak játéka előnyére. Négy vallásos ih-
letésű kisebb kórusmű is szerepel a re-
mek kivitelezésű lemezen, amely a Ma-
gyar Hanglemezgyártó Vállalat európai

MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1983 FEB 12

1983. FEBRUÁR 12., SZOMBAT PEST MEGYEI HÍRLAP MAG

1021

CZÓBEL Béla

Száz éve született Czóbel Béla

Az áttetsző színek festője

Száz éve született Czóbel Béla, Szentendre és Párizs festője. Kilencvenhárom évet élt. Hosszú, termékeny élete arra ösztönöz bennünket, hogy kortársunkként tiszteljük előtte és születésének centenáriuma alkalmából tovább éltessük művészetét. Mindenekelőtt nekünk kell megismertetnünk, feldolgoznunk azt az óriási életművet, amelyet maga után hagyott. Így remény van arra, hogy igazi képet mutassunk fel róla az utókornak, amelynek alapján hitelesen ítélhetik meg művészetét. Fontos ez azért is, mert a hazai művészeti írás keretein túl Czóbel Bélát az egyetemes művészettörténetben is számon tartják, mint a századeleji Fauves (Vadak elnevezésű) mozgalom tagját, a német expresszionizmushoz közel álló művészet, az École de Paris (Párizsi Iskola) magyar festőjét.

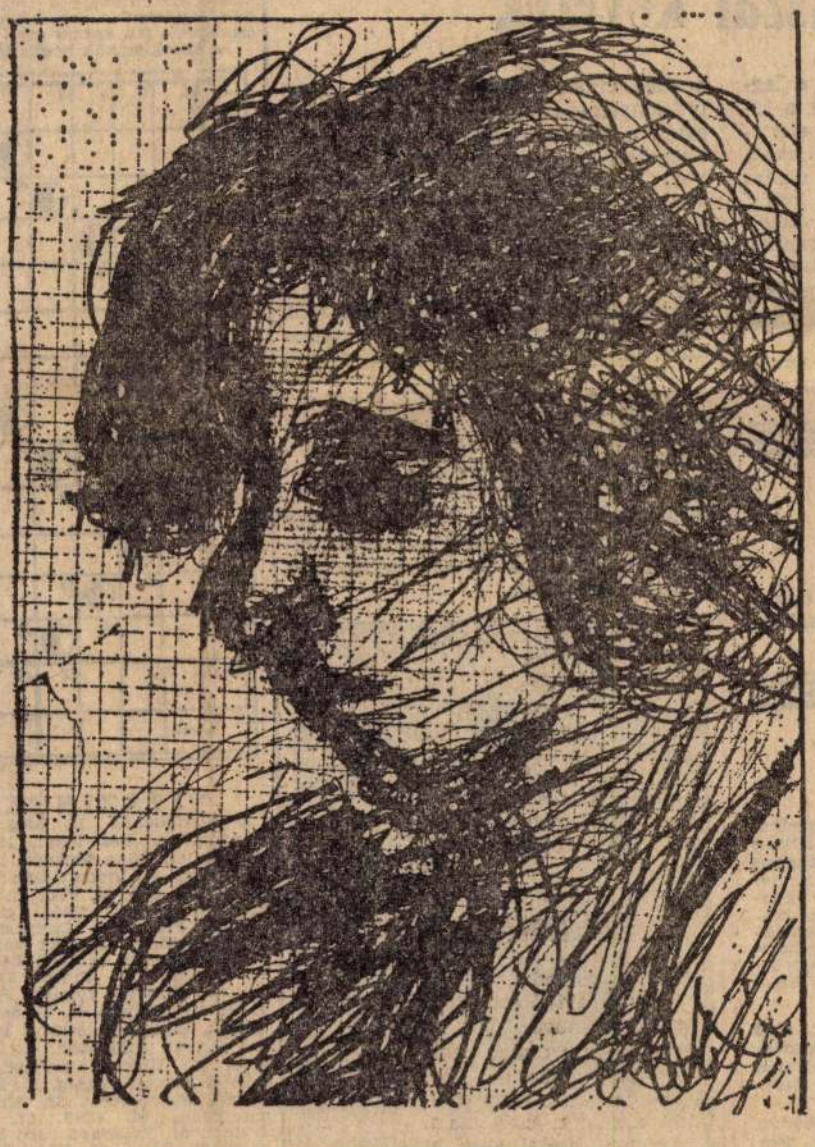

Portrévázlat. Czóbel Béla rajza

Művei nemcsak szentendrei múzeumában és a magyar közgyűjteményekben láthatók, kiállítják a *párizsi Centre Pompidou*-ban is. Több mint harminc alkotása — közülük nem egy remekmű — megtalálható a *genfi Petit Palais* rangos gyűjteményében, és mintegy félszáz, ugyancsak jelentős festménye a chicagói Johnson Galéria állandó kiállításának darabja.

Műveinek keletkezésén túl rendkívüli érdeklődésre tarthat számot egyénisége és élete. Festészeti tanulmányait Nagybányán kezdte, majd *Münchenben* tanult, de rövid idő múltán a párizsi *Julien Akadémia* növendéke lett. Élt Franciaországban — Párizsban, és környékén, Normandiában és délen, Hollandiában — Bergenben, Németországban — Berlinben, Würzburgban és Magyarországon — leginkább *Szentendrén*, hiszen pesti gyermekkora után csak 1966-tól volt ismét lakása Budapesten.

Édesapja híres pesti terménykereskedő volt. Egyik testvére Czóbel Ernő történész, az 1919-es Tanácsköztársaság direktóriumának munkatársa, a Szikra Könyvkiadó marxista lektorátusának vezetője, házastársa *Lányi Sarolta* költő. Egyik leánytestvére *Pogány Józsefnek* volt a felesége. Unokatestvére a Kelet-kutató *Germanus Gyula*, hogy csak néhányat említsek nagy családjából. Első felesége *Isolde Daig* festő és művészettörténész, tőle született 1906-ban a későbbi világhíres balett-táncosnő, *Lisa Czóbel*, aki ma is él Hamburgban. Második felesége *Modok Mária* festőművésznő volt.

Czóbel Nagybányán *Iványi Grünwald Bélát*, Párizsban *Jean Paul Laurens*-t tekintette tanárának. Művészbarátai között megtaláljuk Kernstok Károlyt, Kassák Lajost, Kmetty Jánost, Ziffer Sándort, Maticska Jenőt, a Nyolcak tagjait. Barátja, sőt szomszédja volt Modiglianinak, Picassónak, élete végéig kapcsolatot tartott Matisse-szal, André Dunoyer de Segonzac-kal, Derainnel, Braque-kal, Le Fauconniere-rel és a Die Brücke csoport tagjaival. Szentendrei barátai közül Barcsay Jenő, Beck Judit, Gráber Margit, Kántor Andor ma is dolgozik.

Czóbel neves műgyűjtőket és galériatulajdonosokat mondhatott csodálóinak. Művészetével neves művészettörténészek foglalkoztak. Élete rendkívül mozgalmas volt, sokhelyütt élt, alkotott és állították ki műveit. Úgy hatottak rá mások, hogy nem zavarták meg saját festői célkitűzéseit. Rajzai, festményei megörökítették tájait, műtermeit, csendéletein kedvenc tárgyait ábrázolta. Barátairól rajzolt és festett művei portréfestészetét csillogtatták meg.

Életrajzot nem írt, de kiterjedt levelezéséből szemléletesen áll előttünk életútja. Tanulmányt írt nagyrabecsült festőkollégájáról, *Ripp-Rónai Józsefről*, rövid vallomásai kiegészítik a róla tudottakat. Még életében jelent meg Kállai Ernő (1934), Genthon István (1961) és Philipp Clarisse (1970), néhány íves könyve Czóbelről. Mindhárom mű nagyfontosságú, de *életművét egészében még nem dolgozták fel.* Ez még ma is adósságunk.

Sokféleképpen szólnak a hozzá írt, róla szóló versek, esszék és kiállítás-megnyitók (Lányi Sarolta, Vas István, Kassák Lajos, Hubay Miklós, Németh Lajos, Fülep Ferenc), az őt ábrázoló rajzok és festmények (Ziffer Sándor, Kernstok Károly, Hatvany Ferenc) és szobrok (Varga Imre).

Írásunk lexikonszerű felsorolásának minden adata egy-egy fejezet lehetne Czóbel Béla művészettörténetben elfoglalt helyének megismerésében. A centenárium megvilágíthatja megannyi részletét munkásságának, felbukkanhatnak lappangó és elveszettnek hitt művek, a feléje forduló figyelem sok újdonsággal szolgálhat művészi útjának felmérésében. Feladatunk így hát ezúttal sem kevés.

KRATOCHWILL MIMI

ÁZ KÖRÜL

űszál keverék

él a leg-
ok a ki-
k feleljе-
züljenek,
, vidám
a kötött
A kicsi-
verruhák
sósorban
ágokban
k, köny-

panyaga
gyapjú,

irány-
tani is-

endelke-
eltöltött
thonban
gyak te-
m válto-
sre ren-
ezetünk-
nindany-
hogy ki-
nk hass-

ye, ahol
esz-még-
múlását.
gy gard-

tárgyak
ink, rak-
elő tud-
nk — és
ére ez a
yű szív-

esetleg műszál-gyapjú keverék, otthon is könnyen tisztán tartható, mosható. Így aztán a legkisebbeket is nyugodtan öltöztethetjük világos színű ruhákba, vagy éppen fehérbe. *A gyermekdivat szakemberei szerint ebben az évben a kicsinyeknek zöld, porcelánkék, sárga és ekrü színekben hoznak forgalomba kötött ruhákat.*

A divatbemutató kifutóin egyre több szép gyerekruhában gyönyörködhetünk. A felvételünkön látható gyapjú és műszál keverékből készült pulóverruha serdülő lányoknak való, a könnyű és meleg ruha szabása egyszerű, válltól bővülően egyenesen szabott. A kisfiú zöld kötött bricsesznadrágot visel, magas nyakú, zsakar mintás pulóverrel, egyszerű kardigánnal. Reméljük, hogy ezeket a modelleket nem csupán a drága butikokban, hanem az áruházakban is viszontláthatjuk.

falatok

Mesevilág

1901. december 5-én született Chicagóban — Walt Disney, a rajzfilmek varázslója. 1928-ban jelent meg a filmvásznon híressé vált alkotása (vízszintes 26.). A filmszalagon (vízszintes 2.). Gyermekek és felnőttek egyaránt szívükbe zárták, épp úgy, mint Donald kacsát és (47. számú sor). „A három kismalac" már színes film volt, fülbemászó kísérőzenéje a (függőleges 1.). Disney kiváló üzletember volt más területen is. Ezt bizonyítja a bámulatosan ötletes Los Angeles-i csodapark (71. számú sor).

A sarokkockák betűi: N, N, A, D.

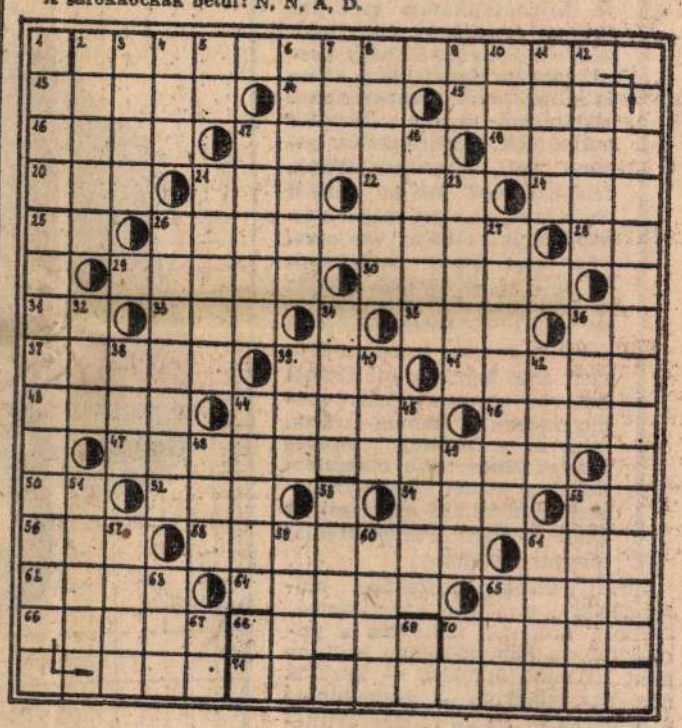

VÍZSZINTES

2. Beküldendő. 13. Meg tudja érinteni. 14. Reá betűi. 15. Könyörög. 16. Ritka férfinév. 17. Kerülj elém. 19. Vissza: alán eredetű, alföldi nép. 20. FIÓ. 21. Energia. 22. Vissza: föléd. 24. Áss jobbról balra! 25. Csermely. 26. Beküldendő. 28. A cink vegyjele. 29. Névelős női és férfi becenév. 30. Átkutat. 31. Pihen. 33. Női név. 35. Norvég, spanyol és belga autók betűjele. 36. Te és ő. 37. Tessék, fogadj. 39. Mint a 33. számú sor. 41. Számosan. 43. Kivermel. 44. Hivatali helyiség. 46. Borsod megyei község. 47. Beküldendő. 50. Növény. 52. Meztelen műalkotás. 54. KBS. 55. Kilogramm. 56. Kalapban van! 58. Kieszel. 61. Pálca. 62. Céda. 64. Becézett iskolák. 65. Vesztesége. 66. Egyiptom fővárosa. 68. Férfinév. 70. Lakli. 71. Beküldendő.

FÜGGŐLEGES

1. Beküldendő. 2. Szignál. 3. Nulla. 4. Heves megyei község. 5. Fordított határrag. 6. Fölé taszítja. 7. Mint a vízszintes 21. számú sor. 8. Hozzáfogok. 9. Szemben van! 10. Evszak. 11. Madárriasztó szó. 12. A menyegző. 17. Női név. 18. Község Brassó mellett. 21. Nem oda. 23. Sütemény. 26. Névelős vadászeb. 27. Száguldás. 32. [illegible] 36. Esz- [illegible] zon. 39. [illegible] (—'). 40. Tromf. 42. Pulóvert készít. 44. Ezen a helyen szintén. 45. Pókféle élősködők. 48. Veszprém megyei község. 49. Az Operaház építője. 51. Igazi nevén, másképpen. 53. Salvador... 55. Idő előtt. 57. Amelyet. 59. ...Piros, tűzpiros. 60. Kúszónövény. 61. Gyapotköteg. 63. Fordított időmérő. 65. Ébred. 67. Kisállatok szállása. 68. ÉD. 69. Tagadószó. 70. MY.

BEKÜLDENDŐ: vízszintes 26., 3., 47., a függőleges 1. és a vízszintes 71. számú sorok megfejtése.

MEGFEJTÉSI HATÁRIDŐ: 1 hét.

A JANUÁR 29-I KERESZTREJTVÉNY HELYES MEGFEJTÉSE: Amit jól kezdtél, jól folytasd, vissza ne bámulj: A gyakran pihenő dolga, pihenni szokott.

50,— FORINTOS KÖNYVUTALVÁNYT NYERTEK: Szili Zoltánné (Zebegény, Pf. 10. 2627), — Drávai Mihály (Bag, Epreskert út 9. 2191), — Balogh László (Gödöllő, Kállai Éva u. 32/a. 2100), — Varjú Jenő (Érd, Hóvirág u. 20. 2030), — Szegvári Andor (Budapest, Csermely u. 7. a. I. 9. 1121), — Marosffy Szabolcs (Érd, Diósdi u. 27. 2030), — Bán Gusztáv (Cegléd, Rákóczi u. 19/b. 2700), — Csontos Pálné (Gödöllő, Dózsa György u. 42. 2100), — Hollóy Kálmán (Nagytarcsa, Szőlő u. 10. 2142), — Barna István (Nagykőrös, III., Béke u. 47. 2750).

NY

a Föld
ő állo-

hegy-
görög—
es téli
Kezdeni
sze. 15.
ajdnem
Daru-
betűi.
si egy-
kötője-
a Ta-
adarak
vbetűi.
ásban.
szóló

S

patá-
y, ak-
Dátum-
atószó.
pofon
edőny.
Sziget
Kis-
15. A
elede-

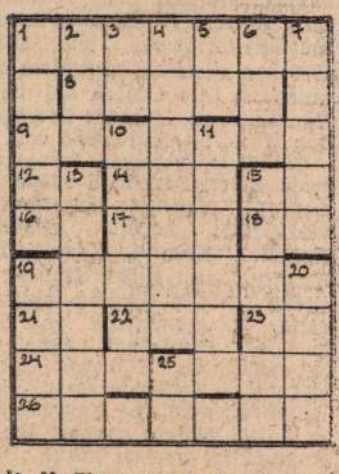

le. 19. Elmesport. 20. Össze-vissza szab! 25. Egyen!

Pajtások! A vastag betűkkel szedett sorok megfejtését a többi februári megfejtéssel együtt — egy levelezőlapon —, március 10-ig küldjétek be a szerkesztőséghez. A helyes megfejtők részt vesznek a februári jutalomsorsolásban.

dj! Töprengj!

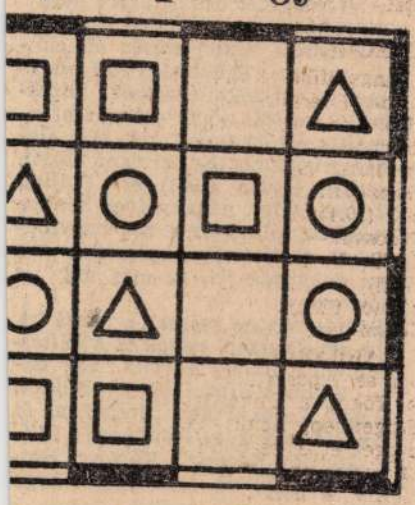

t egyforma nagyságú részre, úgy, hogy
m különböző kis figura kerüljön.

Czóbel Béla 9

A rendező, *Kratochwill Mimi* – aki a katalógus szép bevezető sorait is írta – igyekezett megküzdeni a Kossuth utcai kiállító terem zeg-zugaival. Ez nehéz dolog, de neki sikerült úgy elhelyeznie a képeket, hogy az időbeliséget is érzékelteti, másrészt néhány fontosabb mű *(Kékkabátos Carola, Interieur hintaszékkel)* a legszembeötlőbb helyre került. Igen szerencsés az állványra tett *Önarckép* s a Varga-szobor elhelyezése is. Mindezek után ünneprontásnak látszik, de igaz: a képek és a rendezés színvonalához méltatlan katalógust őrizhet meg az, aki egyáltalán kedvet érez hozzá. Hét képet reprodukál, fekete-fehérben, egészen rossz minőségben, de ennél is rosszabb, hogy a kiállított művek egyharmadát fel sem sorolja.

A katalógus azonban a kiállítás adta élményt nem kisebbítheti. Megint benézhettünk egy kicsit azon a kertre néző műteremablakon, amelyen át Czóbel Béla nemcsak a növényekre, hanem az emberre, a tájra is látott, és amely mögött az ő sajátos színeiből újra megszületett az élet.

SZABÓ ERNŐ

[illegible] 1978/10/95

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 NOV 10

Budapester Rundschau

Béla Czóbel

Genf — Petit Palais

1021

Czóbel-Ausstellung

Von großem Interesse begleitet findet gegenwärtig im Genfer Petit Palais eine Czóbel-Ausstellung statt. Béla Czóbel, einer der hervorragendsten ungarischen Maler dieses Jahrhunderts, schuf einen beträchtlichen Teil seines Lebenswerkes im Ausland. Viele seiner Gemälde sind im Besitz von Ausländern. Das Interessante der Genfer Ausstellung ist, daß das Publikum erstmals die bedeutendsten Werke von Béla Czóbel in ihrer Gesamtheit sehen kann. Diese Werke sind im Besitz des Schweizer Kunstsammlers Oscar Ghez.

Nach Ausstellungen in Paris, Venedig, Genf, Chikago und Tokio konnte das ungarische Publikum 1971 die Werke des 92jährigen Kossuth-Preis-Trägers in der Kunsthalle sehen. Und wie wir bereits meldeten, wurde dieses Jahr in Szentendre ein ständiges Czóbel-Museum eröffnet.

... in die Hände eines ungeschickten Managers. Es dauerte lange, bis ihn ein anderer Manager mit wirklich großen Gegnern zusammenbrachte. Der Weg zum Europameister führte über 23 Wettkämpfe. Danach verteidigte er sechsmal seinen Meistertitel und zog sich mit 34 Jahren ungeschlagen zurück. Der schmerzlichste Punkt seines Lebens war dieser Rückzug.

Die damaligen Leiter des ungarischen Sports entzogen ihm plötzlich die Erlaubnis, an Profitwettkämpfen teilzunehmen. Er konnte selbst den festen Vereinbarungen nicht mehr nachkommen, und mußte mehrere Tausend Dollar Schadenersatz leisten. Dabei ging es damals bereits um den Weltmeistertitel.

„Ich hätte in den Vereinigten Staaten gegen Giardello oder Dick Tiger antreten müssen", sagte er.

„Und hätten Sie gewonnen?"

„Es gibt keinen seriösen

HART UND UNERBITTL

Die Boxer, mit denen er arbeitet, vergöttern ihn, obwohl er sie nicht mit Samt-

Czóbel Béla festőművész

1976. V. 30. Petőfi 11,28 VGné

Láttuk, hallottuk

- A balatonboglári Kápolna-tárlaton Czóbel Béla festőművész grafikáiból láthatnak kiállitást.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JAN 31

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Czóbel Béla, Kossuth-
díjas festőművész

óratol diavetítés lesz a klubtagok képeiből a Művész mozi klubjában.

ELHUNYT CZÓBEL BÉLA

Kossuth-díjas festőművész, kiváló és érdemes művész a Magyar Népköztársaság zászlórendjének kitüntetettje, 93. életévében. Temetéséről később intézkednek. (MTI)

az uttoro-olimpia megyei

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-066, 387-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI ~~HÍRLAP~~

1976 JAN 31

Czóbel Béla halott

A nap

1021

Elhunyt Czóbel Béla

Életének 93. évében elhunyt Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője. Hét évtizedes alkotó pályája során felbecsülhetetlen értékű életművel gazdagította képzőművészetünket. Halála kulturális életünk pótolhatatlan vesztesége.

XIKON

e fegyverfajták korlátozásáról. Jelenleg ez a kérdéscsoport áll a SALT-tárgyalások homlokterében.

Leonyid Brezsnyev és Gerald Ford vlagyivosztoki találkozóján, 1974 novemberében, megállapodás jött létre a kötendő egyezmény irányelveiről. Az új megállapodás

CZÓBEL BÉLA (+)

Árverési különlegességek bibliofileknek

Hetente egy-két könyvaukció kínálja tételeit. A múlt héten a grafikai árveréseiről nevezetes Arte Galéria is könyvritkaságokkal csábította a képzőművészeti alkotásokat és nyomtatványokat egyaránt kedvelő gyűjtőket. Az árak a földön jártak.

MŰTÁRGY

GRÉCZI EMŐKE

Az Arte Galéria anyagában helyet kapott néhány, festőket, szobrászokat ábrázoló fotó, melyek a vártnál magasabb árakat értek el: a végső értékük átlagosan négyszer volt magasabb a kikiáltási áruknál. Czóbel Béla, Barcsay Jenő, Bálint Endre, Ferenczy Béni portréi (Martsa Alajos, Féner Tamás munkái) 30-34 ezer forintért keltek el. Az anyag „ismerős" része, az egyedi és sokszorosított grafikák mintha egy kissé háttérbe szorultak volna a rendhagyó tételek mögött, de így is születtek említésre méltó árak: Bortnyik Sándor Olvasó nő című linómetszetének aláírt példánya százharmincezerig, Róna Emy hetvenkilenc lapos vázlatfüzete hatvanezer forintig vitte.

Ezúttal néhány könyvkülönlegesség is kalapács alá került kifejezetten ínyenceknek, hiszen a szerzők és illusztrátorok jó része nem tartozik az általánosan ismert alkotók közé. A belga szimbolista Rodenbach, Keleti Artúr által fordított és Gulácsy Lajos borítójával díszített kis példányszámban megjelent kötete (Keleti egykori saját példánya) negyvenhatezer forintért kelt el. A Borda

Bortnyik Sándor linómetszete százharmincezer forintot ért

Antikvárium bibliofil sorozatában látott napvilágot grafikusok és neves könyvtervezők közreműködésével Zweig Buchmendel című regénye, az Orosz István által illusztrált példány hatvanezer forintot ért. Nem kelt el Rippl-Rónai József 1911-ben kiadott, a festő kőnyomataival díszített viszszaemlékezése 95 ezres kikiáltási árról, nem véletlenül, hiszen két nappal később mindössze 24 ezer forintról lehetett licitálni egy másik példányra a Krisztina Antikvárium aukcióján, végül is 90 ezerért vásárolták meg.

Kiváló anyaggal szép árakat ért el az antikvárium, itt is a ritkaságok, igényes kötések, kevés példányszámban készült bibliofíliák csalogatták ki a legtöbb pénzt a vevőkből. Arany János balladái Zichy Jenő illusztrációival ötvenezer forintért kelt el. Herczeg Ferenc negvenkötetes összegyűjtött munkái 85 ezer forintot értek, és alig maradtak el a százezertől Petőfi Sándor első kiadásai.

Elgondolkodtató, hogy Déry Tibor és Illyés Gyula első kiadású kötetei még dedikálva sem kerültek többe tízezer forintnál, ennyit viszont minden további nélkül kifizettek Márai műveiért, dedikálatlanul is. Az aláírás Kosztolányi esetében érte a legtöbbet: a Kárpáti Aurélnak dedikált A szegény kisgyermek panaszai című kötet 55 ezer forintért ment el.

Irodalomtörténészeknek adnak munkát Weöres Sándor diákkori versei, melyek mindössze a most árverésre került „firkapapírokon" szerepeltek, a költő összes verseit egybegyűjtő kötetekben nem. Az esetenként több verset is tartalmazó papírok árai 44 és 55 ezer forint között mozogtak.

Az aukció rekordere Vasarely legszebbnek tartott magyarországi kiadású mappája volt. A Vega csillagképek sorozat nyolc aláírt szitanyomatot tartalmaz, így került félmillió forintba. ■

MAGYAR HÍRLAP 2005 okt. 10.

között eltelt tíz évben a Földön ilyen-olyan formában 2,5 milliárd embert „érintettek" a természeti csapások: áradások, földrengések, hurrikánok, egyebek. A megelőző tíz évhez képest (1984–1993) ez hatvanszázalékos növekedés.

Ami a természeti katasztrófák okozta anyagi károkat illeti, benne a tavaly karácsonyi szökőár okozta óriási veszteség.) A Rita és a Katrina okozta károkat 200 milliárd dollárra becsülik.

A környezetvédők szerint persze az lenne a legjobb – és ez a fenntartható természetes fejlődés első szabálya is –, ha az ember szövetkezne, nem pedig szembeszállna magasságát. Miután a Katrina és a Rita hurrikán pusztításai nyomán megugrottak a kőolajárak, az amerikai kongresszus nem a tengeri kőolajkitermelés szabályait szigorította, hanem a republikánusok olyan törvénytervezetet terjesztettek elő, amely enyhítene az olaj- és gázkitermelés szigorú környezetvédelmi

Ha a növekvő számú tengeri kutakból elszabadul az olaj, az óriási természeti katasztrófát okozhat.

Az elmúlt évtizedekben az amerikai lakosság fokozatosan a tengerpartok felé vándorolt: ma az Egyesült Államok csaknem háromszázmillió lakosának több mint a fele a partvidéki körzetekben él.

A tűz az erősebb az Ibériai-félszigeten

Alig mérték fel a portugál hatóságok a nyári erdőtüzek okozta károkat, a tűzoltóknak újabb lángokkal kellett megküzdeniük október első hetében az ország központi és északi régióiban. Portugália történetének legsúlyosabb aszálya is hozzájárult ahhoz, hogy az ország tűzoltói és önkéntesei nehezen birkóznak meg az egyre terjedő erdőtüzekkel. Két éve rekord mennyiségű – 425 ezer hektár – erdő esett a lángok martalékául.

Az idei tűzvészben már 255 ezer hektárnyi erdő semmisült meg, a természeti katasztrófában 15 embert, köztük 11 tűzoltó vesztette életét. Az oltás mellett a portugál hatóságoknak az erdők újjáélesztése is súlyos gondot jelent. Az utóbbi két év erdőtüzei a Portugália déli részén fekvő Algarvéban pusztítottak a legnagyobb területen. Mintegy hetvenezer hektárnyi erdő égett le, elpusztítva olyan veszélyeztetett fajok élőhelyét, mint az ibériai hiúz vagy a bonelli sas

Miközben Spanyolország szintén az utóbbi évtized legsúlyosabb tűzvészét próbálja kiheverni, a kormány a lakosságot dorgálja. Hivatalos adatok szerint a tüzek mintegy kilencven százalékát a tűzgyújtási szabályokat be nem tartó emberek okozzák.

Kétségtelen, hogy az ibériai félsziget száraz, forró éghajlata különösen kedvez az erdőtüzeknek, de az utóbbi években nőtt a veszély. Egy több mint harminc kutatóból álló csoport a Nature című magazinban arról számolt be, hogy a 2003-as év hőhulláma Európában fokozta a globális felmelegedést. Két évvel ezelőtt mintegy 35 ezer ember halt meg a kánikulában, a kontinens gazdaságának pedig a becslések szerint több mint tízmilliárd euróba került a hőség. A kánikula és a hosszúra nyúlt aszály szinte megfojtotta Európa erdőit, aminek eredményeként óriási mennyiségű szén-dioxid került a levegőbe, s ez további forró nyarakat ígér.

Az éghajlatkutatók szerint a két évvel ezelőttihez hasonló kánikulák nagyobb gyakorisággal fordulnak majd elő, ami újabb csapást mérhet Európa erdőire. VÉ

Csupasz fák, kiégett házak maradnak a tűvészek után FOTÓ: REUTERS

A széntüzelés okoz

A Világbank kimutatásai szerint a világ húsz legszennyezettebb városából 16 Kínában van. A megdöbbentő tény hátterében Kína gyors és a környezeti veszélyekkel nem törődő fejlődése áll. A Föld legnépesebb országa az Egyesült Államok után a világ második legnagyobb energiafogyasztója. Még a hivatalos pekingi felmérések is elismerik: évente négyszázezer ember hal meg az országban a légszennyezettséghez kapcsolódó betegségekben.

„A világ problémája a klímaváltozás, ám Kínáé a hagyományos szennyezettség" – összegezte a Nature-ben Li Ceng, a British Petrol kínai energiakutató központjának vezetője.

Kínánál minden a szénre vezethető vissza. Az ország energiaszükségletének kétharmadát a szén rendkívül nagy szennyezéssel járó elégetésével termelik. A gyáraknak áram kell, és ezt elegendő kőolaj és földgáz híján szénből állítják elő. Ráadásul az Egészségügyi Világszervezet, a WHO nemrég közzétett jelentése szerint az ország másfél milliárdos lakosságának hetven százaléka szénnel főz és fűt.

A kínai kormány – amely ratifikálta a kiotói szerződést – csak az idén szánta el magát arra, hogy hozzányúljon a szénproblémához. A kínai kereskedelmi miniszter be-

Modern Művészet

1906. I. 5 sz.

Czóbel Béla: Arczkép.

A holnap művésze
képe

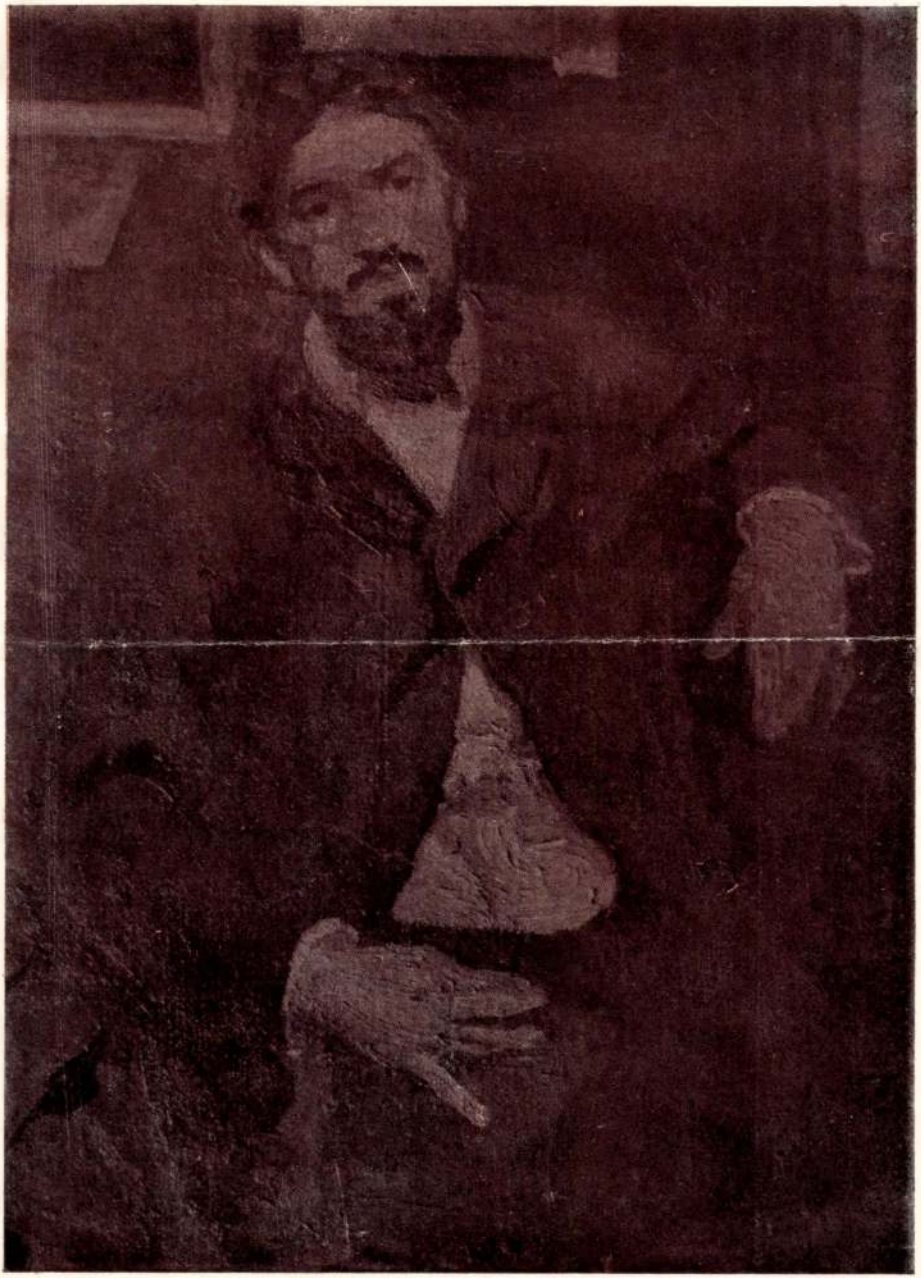

A HOLNAP MŰVÉSZEI.

Mi történik vajjon a legfiatalabbak műhelyében? Mi az, a mi érdekli, izgatja őket?

Mit hoz a jövő? A modern irányok akadémiáját vagy egy ujabb forradalmat, fejlődést vagy stagnálást, ujabb szépségideálok kitüzését vagy az elért eredmények ismétlését?

Ezek a kérdések mindnyájunkat foglalkoztatnak, valakik csak szivükön hordjuk a modern művészet jövőjét.

— Ezt kérdeztük meg egynéhány igen-igen fiatal művészünktől is, a kik közül ki Párisban, ki Münchenben, ki itthon a maga elszigetelt műhelyében viaskodik — önmagával. És erre a kérdésünkre beérkező válaszokat adjuk majd közzé:

I. Czóbel Béla.

Párisban él, a munkának s a magaművelésnek. Abból a czikkből, melyet az őszi szalonról irt, olvasóink meggyőződhettek, hogy nagy érzés mellett az elméleti megismerésre való törekvés is jellemzi. Levetette már a gyermekczipőit, az őszi szalonban észrevették, sőt egyik képét meghivták Londonba is.

A maga ideálját ebbe a néhány poétikus sorba foglalta:

Önvallomás.

Nietzsche meséjét idézem az ember fejlődésének három korszakáról, mikor igyekszik mindent magára venni, mindent vinni s mint teherhordó állat siet a pusztán keresztül s ott a pusztán, az egyedüllétben veszi észre, hogy ő idáig csak idegent hordozott. S a teherhordó állatból oroszlán lesz, régi értékek megtörője, még nem ujak alkotója. Ehhez gyermeknek kell lenni, mert ujrakezdés és első mozgás a gyermek.

— Igen, elfeledni mindent, mi rám erőszakolt, eldobni mindazt, mi másokból kiválogatott, semminek lenni, s ujra megszületni, hogy az első hang az én gagyogásom legyen, mi ha mondattá válik, szóljon az bármiről, én rólam beszéljen!

Mi ehhez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy már a mellékelten közölt portrait-n is, mely Székely Andor festőbarátját ábrázolja, észrevehetjük a mély érzést, az egységben és egyénien látás erős kvalitásait.

Én a magyar nemzeti művészet alatt csakis a nemzeti motivumok interpretálását értem. Magyar nemzeti szempontból, minden itthon élő művésznek, a magyar föld szülte dolgokat kellene első sorban meglátnia és megörökitenie. Ez lehetséges is és kötelesség is. Hiszen, csudaszép tájaink vannak fenn és lenn; érdekes és művészileg megfigyelésre méltó világ tárul elénk a vidéki kisvárosi életben. A vidéki magyar emberek szokásai, kisszerü, de magyaros, a politikával nagyon foglalkozó hivatalnok- és iparos-világ élete, magaviselete, modora, ruházata, családi élete stb. mindmegannyi magyar festői dolog, a mely ép oly módon vár megoldásra, mint a mi jó parasztjaink eredeti vagy nem eredeti ruházata vagy korcsmai élete. Mert nagyon téves azt hinni, hogy vidéken „csakis" a parasztviselet magyar. A magyar motivumok és a „magyar" művészet közt igen nagy különbség van. Olyan nagy, hogy igen könnyü megérteni, ha arra az alapra helyezkedünk, hogy a művészet csak nemzetközi értelemben művészet. Más nem is lehet.

A művészet az izlésben és az egyéni interpretálási képességben csucsosodik ki. RIPPL RÓNAI JÓZSEF.

Jean-Jaques Rousseauban olvasom, hogy egy szép vidéket jobban irhatunk le, ha egy komor városban lakunk, a hol a kéményekről csak néha látszik ki az ég foszlánya. Igaza van. Jóval Afrikából való visszatérésem után, a mikor a részleteket már elfeledtem s csak a nagy, frappans és költői hatásokra emlékeztem vissza, kezdtem némileg elfogadható keleti képeket festeni. Addig üldözött a pontosság szeretete, melyet sokan igazságnak tartanak.

DELACROIX.

Városok múltja és jelene

Városok jelenével és múltjával négy fontos kötet foglalkozik Budapesttől Párizson és Athénen át az egyiptomi Karnakig.

BUDAPEST ENCIKLOPÉDIA

Ezt a kötetet szerzők légiója írta Tóth Endréné szerkesztő avatott vezetése mellett, míg a képanyag gyűjtését, válogatását Bertalan Vilmos végezte.

A televízió két évig tartó Fekete-fehér, igen, nem műsora, amely budapesti helyismeretből vizsgáztatta a főváros lakóit, annak idején az egész országot is mozgósította. Már az adás közben egy-egy nagyobb tématerületet foglal össze. Ilyeneket, mint „Írók Budapestről", „Római kor", de találhatunk közöttük olyanokat is, amelyek homlokukon ugyan egy-egy épület elnevezését viselik (Pl. Akadémia, Nagytétényi kastély), amelyek azonban az épületek puszta leírásán túlmenően sűrített művelődéstörténeti adalékokat is tartalmaznak.

Budapest a középkorban

megindultak a kerületi helytörténeti gyűjtőmunkák, és ezekből egy-egy kerület monografikus anyaga már kiadásra is került. Úgy tűnik, hogy legáltalánosabb érdeklődésre, és minden bizonnyal külföldi vevőpartnerre is ez az enciklopédikus kiadvány számíthat, amely szakszerű és tárgyilagos címe helyett méltán viselhetné ezt is: Szerelmünk, Budapest.

Ellentétben a lexikonokkal, ez a kötet — amelyik ugyancsak betűrendben taglalja a címszavakat — természetesen még egy szűkebb témakörű enciklopédia sem vállalkozhat a teljességre, de akik ezt a könyvet végiglapozzák, azok előtt nemcsak adatok tárulnak fel, hanem a régi fényképek és az egykorú metszetek segítségével valósággal megelevenítik a város minden korszakát. A mintegy 400 oldalas enciklopédikus rész után csaknem 40 oldalt betöltő időrendi táblázat, név- és helymutató egészíti ki, teszi használhatóvá a könyvet.

POGÁNY FRIGYES: PÁRIZS

Dr. Pogány Frigyes, az Iparművészeti Főiskola igazgatója, két merőben szokatlan könyvvel jelentkezett évekkel ezelőtt: a külső

Párizs a XVI. században

terek művészetét és a belső terek művészetét tárgyaló kötetekkel. Az ezekből levont általános esztétikai nézeteit és tapasztalatait előbb a Róma, majd a Párizs városképeit, életét, helyrajzát, művészetét tanulmányozó kötetekben gyakorlatban is alkalmazta. Ez a mostani, második, bővített kiadásban megjelenő kötet nem vállalkozik arra, hogy útikalauzként mutassa be Párizs valamennyi látnivalóját, beleértve a képtárakat, lokálokat és szállodákat is, hanem elsősorban építészszemmel vizsgálja azt, amit mint utcai járókelő tapasztalhat, s egyúttal azt is, amit mint az építészet történetének jó ismerőse, ehhez hozzáfűzhet.

Ebben a könyvben múlt és jelen ölelkezik egymással, a város élő, lüktető, eleven, folyton változó organizmusként él, szinte azt mondhatjuk: élőlényként.

„Célkitűzésemnek megfelelően — a légi felvételek kivételével — a könyvben szereplő fényképeket magam készítettem" — írja bevezetőjében a szerző. Ezzel sikerült elérnie azt, hogy a képeken nyomát sem találjuk az idegenforgalmi kiadványok túlcirkalmazottságának, hűvösségének, hanem — a képeket böngészve — mintegy sétálópartnerként járhatjuk végig az illusztris szerzővel együtt a várost.

A KLASSZIKUS ATHÉN

Ez a könyv egészen más eszközökkel kísérli meg, hogy ugyanazt a hatást keltse, mint dr. Pogány Frigyes könyve. Alaprajzok, festmények, grafikák, makettek képei, régi vázákról vett jelenetek, szoborrészletek alapján — 335 színes illusztrációval — rekonstruálja az egykori városképet, az életet; hétköznapjaival, háborúskodásaival, tudományos és művészeti életével, kereskedelmével egyetemben.

A könyv eredetileg a firenzei C. E. Giunti Bemporad Marzocco cég kiadásában jelent meg, szövegét Európa-szerte dolgozó és nemzetközileg ismert régészek és történészek írták. A magyar kiadás a pozsonyi Tatran kiadó közreműködésével készült.

Görög vázakép (Ferrara)

K. MICHALOWSKI: KARNAK.

A szerző neve nem ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt, hiszen múlt év elején már egy másik, Palmyráról szóló kötete is megjelent. Mindkét kötet a szerző mértéktartását dicséri, aki a nagyobb részt kiváló fényképésztársa, Andrzej Dziewanowski 90 fotójának engedi át. Ő maga pedig, mint a lengyel régészeti expedíciót vezető professzora, megelégszik azzal, hogy röviden, lényegretörően ismertesse a halott templomváros történetét.

Louvre

Ez a kiadvány, amely a lipcsei VEB E. A. Seemann könyvkiadóval közös kiadásban készült — elsősorban a festészet barátait érdekelheti.

A rövid bevezető megismertet a Louvre történetével, majd 101 színes képtáblán keresztül végigvezet bennünket a Trecentótól a XIX. század francia festészetéig. S miközben megajándékoz bennünket annak az örömével, hogy jó reprodukciókban, ismerősként üdvözölhetünk számos ismert alkotást, ismereteinket újabb anyaggal gyarapítja s közelünkbe hoz sok-sok olyan remekművet, amelyet eddig magyar kiadványban nem láthattunk.

Stockholm múzeumai

Ez a kötet abban a sorozatban jelent meg, amely nemzetközi együttműködés keretében kölcsönösen ismerteti meg a nemzeteket egymás kulturális kincseivel, s mint a korábbiak, például a Müncheni múzeumok című kiadvány, ez is az Edition Leipzig és a Corvina Kiadó közös munkája.

A sorozat új kötetének külön érdeme, hogy olyan gyűjteményekkel ismertet meg bennünket, amelyek — jóllehet világhírű műtárgyakat őriznek falaik között — a magyar közönség előtt alig ismertek. Néhány évvel ezelőtt, amikor az Állami Operaház balettegyüttese emlékezetes sikert aratott Svédországban, az egyik — szabadtéri — gyűjteményt, a Millesgardent (amely egyetlen szobrász alkotásait sorakoztatja fel), a budapesti televízió is országosan ismertté tette egy kisfilm révén. Egy másiknak viszont, Arthur Hazelius zseniális alkotásának, a Skansen Múzeumnak a neve ismert országszerte, azóta, amióta Szombathelyen megteremtették az első magyar szabadtéri falumúzeumot, s amelyet több más is követett a napjainkban most épülő szentendrei skanzenig. Ezen ismertebb gyűjtemények mellett azonban méltán keltheti fel az olvasó érdeklődését a többi gyűjtemény: a Svéd Nemzeti Múzeum, az Állami Történeti Múzeum és Éremtár, a Királyi Fegyvertár, az Északi Múzeum, a Kelet-ázsiai Múzeum, az Állami Tengerészeti Múzeum, a Modern Művészeti Múzeum, a Királyi palota és a Palotamúzeum, a Thiel Galéria, a Waldemarsudde és a Hallwyll Múzeum, amelyek számos olyan műkincset őriznek, amelyek egyedülállóak, s felvillantják az északi kultúra régi és mai alkotásait.

A 167 színes és fekete táblát tartalmazó kötetet számos svéd szakember, múzeumok igazgatói és tudományos munkatársai írták, Carl Nordenfalk szerkesztésében.

Svéd szőnyeg

Steffen Wenig: A nő az ókori Egyiptomban

Ma, amikor erősen napirenden van a nők problémája társadalmunkban, amikor világszerte folyik a minduntalan meg-megújuló küzdelem a nők jogi és társadalmi egyenjogúsításáért, különösen aktualitása van ennek a könyvnek. A tegnap felé is kitágíthatja — a mában sem teljes értékű — ismereteinket. Érdekes ez a téma azoknak az asszonyoknak, akik a nemükkel kapcsolatos önismeretet kívánják gyarapítani, azoknak is, akik összehasonlításokat kívánnak tenni és történelmi alapon vizsgálják a nők társadalmi és jogi problémáit, azoknak is, akiket az öltözködés és a szépségápolás művelődéstörténete érdekel, továbbá azokat, akik barátai a művészet történetének, meg azokat is, akik egyszerűen csak szívesen vesznek szép és érdekfeszítő könyvet a kezükbe.

Az adatokban bővelkedő, népszerűen megírt, ugyanakkor tudományos igényű bevezetést időrendi táblázat és az irodalom felsorolása követi, s ugyancsak bő jegyzetek kísérik a 112 színes és fekete képtáblát, amelyeken egy régmúlt világ elevenedik meg.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században

„A képzőművészet kérdése több mint 150 évvel ezelőtt került a közérdeklődés előterébe. A XVIII. század legvégén *Kármán József*, az első modern magyar prózaíró programot is adott *A nemzet csinosodása* címen. A festők és szobrászok szó szerint is fontos szerepet foglaltak el a kívánt folyamatban, a képzőművészeteket, a szépművészeteket akkoriban csinos mesterségeknek nevezték." — írja az immár negyedik bővített kiadásban megjelent, 48 színes, nagyméretű képet tartalmazó album részletes történelmi elemzést adó előszavában a szerző.

Hazai festészetünk több forrásból táplálkozott, kezdetben olaszból és németből, majd jóval később, a század végén franciából is, de tulajdonképpen már a kezdet kezdetén is felismerhetőek a nemzeti sajátosságok, elsősorban az érzelmi telítettség, a mély tüzű kolorit, romantikus alaphajlam. Ezek a hajlamok találkoztak a kor általános törekvéseivel s így könnyen érthető, hogy festőink java része a történeti kompozíciók műfajában közvetlenül kapcsolódott be a nemzeti önállóságért vívott politikai küzdelembe. Ugyanakkor érdekes, hogy jellegzetesen magyar mesterek, mint *Munkácsy*, *Mihály*, *Paál László*, vagy *Szinyei Merse Pál* életük java részét idegenben töltötték; elég azonban, ha *Paál László* Békák mocsara című képét összehasonlítjuk a francia kortársak csaknem három évtizeddel korábbi azonos témát ábrázoló festményeivel, hogy az ő nemzeti karaktere világossá váljon. Az ő festészete ugyanúgy nem illeszkedik bele a payssage intime fogalmába, mint Munkácsy tájképei, ugyanis mindketten drámaian, egyszersmind szubjektívabban értelmezik a tájat, mint a francia mesterek. De ugyanígy különül el saját hangjával Szinyei Merse Pál a müncheniektől, vagy később *Hollóssy Simon* ugyanitt a környezetében dolgozó mesterek sorától, sőt éppen az utóbbinak a festészete és iskolája lesz majd a góca immár idehaza Nagybányán a magyar festészet megújulásának. De Hollóssy és vele *Ferenczy Károly*, a modern magyar kultúra megújulásának csak egyik irányát jelzik, a másikon ott áll a francia festészetből ihletett és indítékot merítő *Rippl Rónai* művészete. Ez a két alaphang hol összecsendül, hol szétválik, de mindkettő meszszehaló, napjainkig terjed.

Philipp Clarisse: Czóbel Béla

A 80. életévét betöltött *Czóbel Béla* azok közé tartozik, akik Párizs festészetének üzenetét hozták el magyar földre, illetve azok közé, akik eredendő magyarságukat Párizs kohójában olvasztották össze a nyugat-európai törekvésekkel. Már 1907-ben gyűjteményes kiállítással jelentkezett a párizsi Weill-galériában s már ekkor felfigyeltek rá, de munkásságának megbecsülése az elmúlt 60 év alatt mit sem csökkent, hiszen legutóbbi párizsi tárlatát is általános érdeklődéssel és elismeréssel fogadta a francia sajtó. Különösen figyelemre méltó, hogy Czóbel festői tanulmányait Nagybányán, ezen a müncheni ihletéssel induló, de törekvéseiben a modern magyar piktúrát megteremteni szándékozó művészkolónián kezdte meg, és innét „szakadt ki" Párizsba, úgy, hogy személyében s munkássága által a két frányvonal — nevezetesen a franciás és a müncheni igazodás — egymással ölelkezik.

Szinte törvényszerű, hogy ennek a festőnek 1939-ben Szentendrén kellett letelepednie, abban a Duna menti kisvárosban, ahonnét az új magyar festészet annyi törekvése indult, s ahol mindmáig békésen élnek egymás mellett a különböző progresszív törekvések képviselői. Czóbel Béla egy közülük, *egyszeri és utánozhatatlan, iskolába nem sorolható, és maga körül iskolát sem teremtő.*

Párizs után 1934-ben a Velencei Biennalén a nagyvilág is felfigyelt rá, s két év múlva — ekkor már másodszor New Yorkban rendeztek számára gyűjteményes kiállítást. Munkásságának elismerése itthon sem váratott magára, a kritika idejében fedezte fel tehetségét és jelentőségét, s a felszabadulás után elsők közé tartozott, akik megkapták a legmagasabb állami kitüntetést: 1948-ban Kossuth-díjjal tüntették ki, néhány év múlva pedig a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, majd Kiváló Művész lett.

Philipp Clarisse rövid, lényegretörő bevezető tanulmányában kíséri végig Czóbel töretlen életútját. Az albumszerű könyvet 25 nagyméretű színes reprodukció gazdagítja.

Németh Lajos: Csontváry

Csontváry Kosztka Tivadar festészetét a világ a brüsszeli világkiállításon fedezte fel. A festő ekkor már csaknem ötven éve halott volt. A felfedezés nem nélkülözte a megdöbbenés és a tanácstalanság motívumait: vajon Csontváry, ez a magyar festészetben is egyedülálló társtalan zseni, őse volt-e a szürrealizmusnak, naiv festőnek tekinthető-e, mint Rousseau, vagy naivitása látszólagos-e csupán és rafinált világszemléletet takar? Egyik se volt. Az volt, aminek tartotta magát, pleinair festő, aki megfestette a világ legnagyobb szabad természetben készített képét, a Baalbeket. A méretek hajszolása összefüggött megalomániájával, kóros méreteket öltő hivatástudatával. 1905-ben Budapesten állította ki először munkáit, majd Párizs következett és utána New York. „Végül fel kell említenem — tudósít Csontváry —, hogy tavaly Párizsban történt kiállításomon a New York Herald kritikusa egyenesen kimondá, hogy minden a világon létező festmény túl van szárnyalva." A magyarországi sajtó gúnyolódva idézte ezeket a sorokat, mint ahogy értetlenül állt Csontváry egész festészetével szemben. Egy bizonyos: Csontváryt nem volt kihez hasonlítania, sem itthon, sem egyebütt.

Németh Lajos hatalmas monográfiája — mostani bővített és átdolgozott formájában is, leszámol a romantikus Csontváry-szemlélettel, a magányos zseni elméletével, és éppen azt bizonyítja, hogy *Csontváry mint festő nem volt pszichopata, munkássága pedig igenis a korához kötött, azzal adekvát. Kora kérdéseire egyszeri és sajátos választ ad, abból nem kiszakítható.* Az imponáló tudományos apparátus, amit Németh felvonultat, nemcsak Csontváry részletes oeuvre katalógusát és bibliográfiáját adja, hanem jegyzetei révén a kor, a századforduló horizontját is megrajzolja. A kiadó ezzel a kiadványával — amely 49 színes és 77 fekete-fehér képet tartalmaz — feladatát világszínvonalon oldotta meg, s olyan könyvet ad az olvasónak, amelyet a szakember is haszonnal forgathat, de amelyben a művészet iránt általánosságban érdeklődő közönség is kedvét lelheti.

(Az ismertetett könyvek a Corvina Kiadónál jelentek meg.)

1971 MÁR. 6
MAGYAR HIRLAP
SAJTÓHIVATAL
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A gondolat formája

Amikor az ember elolvassa Józsefnek Attilának ezt a sorát: *„Kasza villan, rendekben dől a zápor"* — akkor előtte áll a vihar konkrét képe, ugyanakkor ennek a képnek a kozmikussá táguló jelentése is, sőt ebben a viharhangulatban villanó kaszák révén az akkori társadalom is megjelenik feszülő problémáival, forradalmi készülődésével.

Az esztétika nyelve nem ilyen tömör, bonyolultabb is ennél, s még viszonylag egyszerűbb jelenségek magyarázatához is oldalakat igényel. Nem is akarok itt hosszas fejtegetésekbe bocsátkozni — erre a terjedelem úgysem adhat lehetőséget —, inkább csak pro domoként, mintegy a magam számára házi jegyzetekként írok le néhány gondolatot. Miért akkor mégis, hogy úgy vélem: a közönséget is érdekelheti ez, illetve miért az, hogy szükségesnek tartom nyilvánosan is elmondani?

Kiállításokkal kapcsolatban hetenként jelentkezem soraimmal, és — hadd vallom be — *néha magam is kétkedem, hogy van-e értelme annak, hogy képekről és szobrokról szóljak.* Írásaim be tudják-e tölteni azt a szerepet, amire hivatva lennének, tudniillik, hogy egyaránt szolgálják az olvasók tájékoztatását, a problémák megértetését, és amellett hasznára legyenek a művészetnek is? De *kétségeim végül minduntalan magam oszlatom el,* hiszen fejlődő társadalmunkban annyiféle előképzettségű, annyi érdeklődésű, olyan különböző hagyománnyal rendelkező ember látogatja tárlatainkat, hogy szükségesnek tűnik fogódzkodót adni azoknak, akik jó szándékkal közelednek, de sokszor értetlenül állnak a szerintük érthetetlennek tűnő munkák előtt. Másrészt — s ez kétségtelenül újabb problémákat okoz — tárlatainkon annyiféle formanyelven, olyan sok mű jelenik meg, hogy olykor a szakember maga is nehezen igazodik el. Néha maga is töpreng, hogyan és miként közelítse meg a műveket, hogyan értékelje azokat.

Egyféle kritika

Vajon a művek többfélesége azt jelentené, hogy többféle kritika is lehet? Semmi esetre sem. *Kritika csak egy lehet: marxista elveken alapuló, társadalmilag elkötelezett, mindenféle irányzattól és főleg csoportoktól független, elvszerű műbírálat.* És természetes, hogy nem elég annak az egyszerű kijelentése, hogy egy mű tetszik vagy nem tetszik, illendő erre magyarázatot is adni. Az ilyen szubjektív magatartás a közönség részéről is elégtelen lenne, és annak, aki veszi magának a fáradságot, hogy tárlatokra járjon, annak szükséges elsajátítani a gondolkodva látás mesterségét is.

Talán ez a legfontosabb: *látni úgy, hogy a szem ne csak a jelenséget fogja fel, s ne csak a jelenséghez ragassza érzelmeit, de követni tudja azt is, hogy a művészi alkotás miért éppen így, ebben a formában jött létre. Miért éppen ez az egyszeri forma képes hordozni és kifejezni, a nézőnek is továbbítani a gondolatot?* A látás célja az, hogy hidat teremtsen az alkotás szemléletén keresztül a gondolattól a gondolatig.

Mi hát a kritika, ha nem puszta érzelmeken alapuló személyes vélemény? *A marxista műbírálat — bármennyire is szinte mérhetetlen mennyiségekkel dolgozik — tudomány.* Mégpedig a társadalomtudomány sajátos része. Célja és feladata, hogy feltárja a művészet társadalmi jellegét, az egyes műveket és esetleg egyes művészek életművének összességét ehhez viszonyítsa. De nem kevésbé a feladata az sem, hogy *a közönséget figyelje,* megpróbálja kideríteni, hogy milyen alkotások kikhez tudnak szólani, és kikhez nem, valamint kideríteni, hogy mi annak az oka, ha a mű és a közönség között az összeköttetés, az egymásra találás lehetősége megszakad. S ha ezt felmérte, akkor a feladatköre megváltozik, *és szociálpedagógiává módosul:* most már nem feltár és megállapít, hanem közvetít és látásra tanít. Úgy hiszem, hogy a műbírálat és a kritikus feladata sokkal inkább ez, semmint az, hogy áthághatatlan, örök érvényű és egyedül üdvözítő normákat szabjon a művészeknek.

„A lét adod, csak a törvény a tiszta beszéd" — írja ismét csak József Attila —, s a művészet nem a törvény, hanem a lét oldalára tartozik. S persze hogy tele van dadogással, kimondani szándékozott gondolatokkal, amelyek formát keresnek. Telve van különcként ránehezedő hagyománnyal, amely egyszersmind éltető kiindulópontja és lendítő trambulinja is. Tele van a holnapra vonatkozó homályos sejtésekkel, gondolatokkal, érzelmekkel és indulatokkal. A művész olykor előresiet, már csak mesterségbeli felkészültségéből és a saját hivatásához kapcsolódó szélesebb körű ismeretek folytán is, olyan utakra tér, amelyen a más, vagy hiányos iskolázottságú közönség nem tudja követni. A kritikusnak mégsem az a feladata, hogy a művészt visszahúzza, hanem az, hogy *csökkentse a távolságot közte és a közönség között.* És — míg a feladatát végzi —, tudnia kell, hogy a mindenkori jelen egy a helyét minduntalan változtató határpont a tegnap és a holnap között.

Változó tények

Ebből a hullámzó jelenből kell kiemelni és meghatározni azt, ami bár esetleg meghökkentő, szokatlanul új formában jelentkezik is, *társadalmilag haladó, pozitív.* Vagy ellenkezőleg: leleplezni azt, ami bár megszokásainknak hízeleg, és látszólag ártalmatlan — *társadalmilag mégiscsak negatív.* S helyeselni kell azt, ami a társadalmi összérdeket segíti elő, akár a legegyénibb módon, ellenben tagadni szükséges azt, ami szélsőségesen szubjektív, kizárólagosan az alkotó magánügye. *És mindenképpen le kell leplezni a köklerséget, elő kell segíteni a tisztességes szándék érvényesülését.* S emellett naponta kell szembesíteni a művészet tényeit a valóság tényeivel. S ha a művészi eredmények hullámzanak, semmiféle vélt presztízs nem indokolhatja azt, hogy a kritikus hű maradjon egyes *személyekhez,* hanem igenis feladata, hogy akár önmaga régebbi véleményével ellentétbe kerülve, mutasson rá botlásokra és megtorpanásokra — a *művekben.*

Változó tényeket szembesítünk ugyanis egymással: *nemcsak a művészet tényei változnak, hanem a társadalomé és a természeté is.* Csak a közöttük levő viszony állandó; a valóság objektumként áll szemben a tükröző tudattal.

Annyiszor írtuk már le ezt a fogalmat: *tükrözés.* És volt időszak, mikor úgy képzeltük el, hogy a művészet oly módon tükrözi a valóságot, mint a foncsorozott üveg az ember képét; — egy az egyben, változtatás nélkül. A művészek és a közönség sorából sokan azonban mind a mai napig nem tisztázták azt, hogy mi is taszította őket ebben a művészetben, csakugyan a naturalizmus-e vagy pedig a megrendezett ütemes tapsok analógiájára a képzőművészeti alkotásokon is eluralkodó álpátosz és műlelkesedés. Ebből a tisztázatlanságból mindkét oldalon *máig föl nem oldott zavar támadt:* a lakkozás és a sematizmus ellenhatásaként egyes művészek úgy vélték megközelíteni a teljes — a szerintük igazi — valóságot, hogy a csömör, az undor, a világtagadás sematizmusába estek: illúziók helyett a dezilluzionizmus vált uralkodóvá. Természetesen ezáltal is új formák születtek. Ekkor keletkezett félreértés a másik oldalon. Akik megszokták a naturalista romantikát, immáron ezt kérték számon minden későbbi alkotástól is, és hogyha az eltért megmerevedett látásséмáiktól, akkor — pusztán a forma alapján — elfordultak olyan művektől is, amelyek pedig társadalmilag pozitív gondolatokat hordoztak.

A művészek és a kritika egy része elfordult a közönségtől, vagy egyszerűen tudomásul vette a vállrándítással kísért kispolgári kérdést: „ugyan mi ebben a művészet?" És visszahúzódott zárt szakmai berkeibe, mondván: a művészet a művészek dolga.

Belső feltételek

De milyen is az a tükrözés? Petőfi inkább a szubjektív oldalát hangsúlyozza, ilyen megállapításaival: „Szép vagy Alföld, legalább *nekem* szép", vagy „Mit *nekem* ti zordon Kárpátoknak, fenyvesekkel vadregényes tája". Arany János a transcendens vonatkozásokat hangsúlyozza ki, vagyis a művészetnek azt a képességét, hogy a puszta jelenségen túl tud mutatni, és általános érvényűségre tör, mondván: „Nem a valóság, annak égi mása lesz, amitől függ az ének varázsa." Az angol Keats pedig az erkölcsi oldalt emeli ki, amikor ezt írja: „A szép igaz, s az igaz szép."

A marxista esztétika tisztában van azzal, hogy *a művész a saját valóján szűri keresztül a valóságot,* tehetségének, iskoláztatásának, hagyományainak stb. megfelelően (Rubinstejn szovjet filozófus mindezt együttesen *az egyén „belső feltételeinek"* nevezi), és vallja, hogy művészet csak akkor jön létre, ha az alkotás a megmutatott egyedi jelenségen túl *általános érvényűvé, tipikussá tud válni,* és tisztában van azzal is, hogy a művészet nem vonatkoztatható el erkölcsi kérdésektől, sőt, a kettő szorosan feltételezi egymást. És tudja azt is — hogy alapvető erkölcsi követelményeken túl — a társadalmat szolgáló művészet többféle formában jelentkezhet, és hogy a szocialista realizmus nem stíluskérdés. Vagyis nem a megjelenés formája a döntő a műalkotások megítélésében.

Fontosabb ennél az, hogy miként tudja a művész a műalkotásban kifejteni és közölni *a művet létrehozó, illetve benne rejlő gondolatot.* A kritika feladata pedig ebben a vonatkozásban az, hogy a közönség számára ezt a gondolatot kibontsa és a gondolat és a kifejezés, illetve megvalósulás formája közötti *szükségképi* kapcsolatot megvilágítsa. Ha ez a kapcsolat véletlenszerű, esetleges, bizonytalan, akkor baj van a megvalósítással. *De baj lehet magával a gondolattal is:* lehet társadalomellenes, politikailag ellenséges, vagyis — erkölcstelen. De ha a gondolat helyes, eszméltető, elfogadható — és ha akár közvetve is — a társadalom ügyét szolgálja, segíti, akkor másodlagos az a kérdés, hogy milyen formában nyilvánul meg. Hiszen a forma a gondolatot világra segítő *eszköz* szerepét tölti be. Ennyi az, amit a szocialista realizmus *pluralizmusának* elvén értünk, vagyis azt jelenti, hogy ugyanazt a célt több eszköz is szolgálhatja.

Művészeink egy része a pluralizmus elvét nem értette meg, vagy félreértette. Egyesek úgy gondolták, hogy ezentúl a művészet *formai elemei nyomulnak előtérbe a tartalommal szemben.* Azok, akikben nem volt elég invenció, képzelőerő ahhoz, hogy maguk teremtsenek új formát, megpróbálták onnét venni, ahol azt készen kaphatták: folyóiratokból, külföldi tanulmányutakról, tárlatokról.

Mások ugyanakkor csakis divatjelenséget szimatolnak mindenben, ami újszerűnek tűnik, és ami máshol is föllelhető. Az egyik oldalon tehát a puszta érzéki, érzelmi behatás eredményét tapasztalhatjuk, a másik oldalon *a gondolat restségét.* És mind a kettő téves eredményekhez vezet.

Bizonyos, hogy a *dezorientálódáshoz* akaratlanul is hozzájárulnak örvendetesen fejlődő sokirányú kulturális kapcsolataink, az olyan tárlatok, amelyek a váratlan élmény erejével hatnak művészekre és közönségre egyaránt, s amelyek elősegíthetik, hogy a képzőművészeti esztétika területén a nagyközönség előtt amúgy sem eléggé tisztázott kérdések mégjobban összezavarodjanak.

No lám! kiáltanak egyesek, *Vásárhelyi (Vasarely)* kommunista, ugyanakkor konstruktív absztrakt, *Picasso* is kommunista, de figurális expresszionista, *André* kontra, s a kritikus számára egyetlen lehetőség marad, az, hogy minden egyes művet különkülön bíráljon el, s egyenként elemezze bennük a forma és tartalom kapcsolatát.

Ingerküszöb

Kétségtelen, hogy korunk emberének minduntalan újabb és újabb hatásokra van szüksége, hogy érzéke hamar tompul el a megszokottal szemben. Szinte azt mondhatnók — s ez alighanem az urbanizálódás, a nagyvárosi, ipari életforma velejárója —, hogy *ingerküszöbünk hatalmasan emelkedett.* (A beatzene kultusza ennek csak egy töredékjelensége.) De ugyanakkor a vizuális és akusztikai ingerek mind erőteljesebb bombázásával szemben csökken a tűrési határ. Egy-egy újabb inger hatóképessége mind rövidebb időre korlátozódik, a művészi formaváltozások robbanásszerűen gyorsulnak. A rabszolga-társadalomban, majd a feudalizmusban egy-egy stílus élettartama néhány száz év volt, az első ipari forradalom után néhány évtized, ma pedig olykor csupán években mérhető élettartamuk.

Figyelembe kell vennünk emellett azt is, hogy a tudomány a rajtunk kívülálló természeti valóságnak mind újabb és újabb részleteit tárja fel és teszi szemmel is láthatóvá, s hogy ezek az új látványterületek ma ugyanúgy hatnak érzékeinkre, mint a hagyományosan szemlélt világ. *Az ember maga is beavatkozik, megváltoztatja a kívülálló valóságot, és így minduntalan olyan újabb és újabb „formákat" teremt,* amelyek ingerlően hatnak képzőművészeink gondolkodására és arra ösztönzik őket, hogy ezeket is bevonják az ábrázolás és kifejezés körébe. Ha ilyen módon valóban képesek új gondolatokat közölni, és fölkelteni, akkor megérdemlik a figyelmet.

És itt most kényszerűen megszakítom a jegyzeteimet. Még gyorsan átfutom, hogy miről is kellene szólni: talán arról, hogy sokszor a művészet kérdései helyett művészekről beszélünk, hogy olykor magunk sem döntjük el világosan, hogy milyen összefüggés van egy műalkotás rendeltetése, tartalma és formája között, talán arról is, hogy milyen kapcsolatok állnak fenn az úgynevezett képző- és az úgynevezett iparművészet között stb. És nem ártana szót ejteni arról sem, amit Durkó Zsolt zeneszerző körülbelül így fogalmazott meg: olyan művészetet akarunk, amely mentes minden provincializmustól, de egyúttal olyat, amely letagadhatatlanul hordja magán annak a bélyegét, hogy itt, a mi körülményeink között született.

Bojár Iván

---

rös; a kék a határtalanság, a mélység, a levegő és a víz nyugodt passzivitását közvetíti érzelmi hatásként.

A színek szubjektív hatását illetően a legtöbb ember, kísérleti helyzetekben, olyan általánosítható reakciókat ad, amelyeket statisztikailag jól értékelhetünk. Így például: a figyelem felkeltése céljából a tiszta alapszín-árnyalatok többet érnek a kevert színeknél; legelőnyösebb kombináció ebben az összefüggésben a sárga és a vörös: a vörös agresszív, figyelmet vonzó hatásához a sárga tiszta, ragyogó asszociációkkal társul. A sötétebb árnyalatok optikai csalódásként kicsinyítenek, a világosak nagyítanak; a világos feliratok sötét alapokon nagyobbnak, kiemelkedőbbnek látszanak, a sötét feliratok viszont élesebbek világos háttér előtt. A vörös és sárga együtt: expanzív hatású színösszetétel, az erő jelképe és valósággal provokál a cselekvésre. Rózsaszín és kék intim, gyengéd érzelmi hatást ébreszt, szelíd optimizmus terjeng körülötte. Vörös és zöld együtt tekintély, öntudat, találékonyság, életrevalóság asszociációit kelti, a vörös és fekete pedig a veszély, izgalom, energia, keménység színegyüttese. Kék és zöld: passzív, hideg; kék és sárga: távlatok, tér, könnyűség; lila és zöld együtt: — depressziós hangulatokat támaszt fel a nézőben.

Mindezek mögött húzódik egy mélyebb összefüggés: a színek szimbolikája, „mélylélektani" jelentése. Ebben történelmi, nemzeti, vallási, kulturális, társadalmi jellegű kollektív emlékek együttese fejeződik ki; így lett a fekete a gyász, de egyúttal a fenséges visszahúzódás, elegancia színe, a vörös a haladásé, a harcé, vagy a szerelemé, a női energiáké; vagy például a fehér a tisztaság, a kék a férfias hűvösség, a távlatok, a hideg gondolkodás asszociációs közhelye.

DE A NEMZETKÖZI üzleti élet reklámszakembere arra is gondol, hogy élénk zöld színű áru eladhatatlan Közép-Afrikában, mert ez a rontás és varázslók színe a törzsi szimbolikában; a fekete sem nagyon sikeres reklámszínötlet Afrika-szerte. Kék-fehér színkombinációt nehéz manapság eladni az arab országokban, mert erről Izrael zászlójának nemzeti színeire asszociálnak, Ázsiában viszont a fehér a gyász színe, a sárga pedig Indiában a járványoké és a pestisé . . .

NAPJAINK KÖRNYEZETE — s ebben a tömegkommunikációs eszközöknek, képeslapoknak, színes filmeknek, a divatnak, fényreklámoknak, a színes fotóknak van fontos szerepük — egyre színesebb. Az utcai forgatagban, a tinédzserek ruháin, az üzletekben, az újságárus kirakatában, a plakátokon, a környezet minden elemében benne kavarog korunk újra felfedezett színélménye, az élet szürkeségeit feloldó szükségletünk.

Erőss László

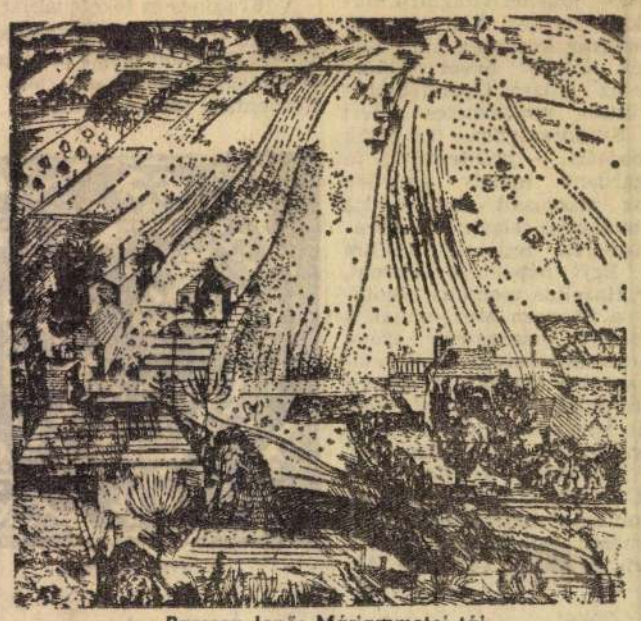

Barcsay Jenő: Máriaremetei táj

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1971 JAN 17.

1029

A Corvina Kiadó újdonságai

Művészeti, s idegen nyelvű kiadónk, a Corvina a közelmúltban negyedszer adta ki azt a művet, amelynek egyszeri kelendőségét is sikerként lehetett volna elkönyvelni: *A magyarországi művészet története*. A kétkötetes, a korábbi kiadásokhoz mérten jelentősen átdolgozott, bővített, s más csoportosítású mű a honfoglalástól a felszabadulásig foglalja össze hazánk művészetét, tehát az építészetet éppúgy, mint a festészetet. Az olvasók körében aratott siker nemcsak azt igazolja, hogy erősen hiányzott egy ilyesfajta munka, hanem azt is, hogy a művészetek iránti érdeklődés erősen megnövekedett. A Fülep Lajos, Dercsényi Dezső és Zádor Anna szerkesztette művet a közönségigény mellett az is sikerre segítette, hogy a szerzők — akik egy-egy korszak legjobb ismerőinek számítanak — világos, tömör, közérthető csoportosításban és stílusban tárgyalják témájukat. A román, a gótika, a reneszánsz, a barokk kor emlékei, a múlt század, s századunk első felének művészeti alkotásai nemcsak azt a tévhitet oszlatják el, hogy hazánk szegény műemlékekben, hanem azt is bizonyítják, hogy művészetünk legjobbjait mindig erős szálak kötötték a nagyvilághoz. Alkotók és alkotások regimentje vonul el az olvasó előtt. díszkutak, faszobrok, templomok képe villan fel, s míg szemlélünk, közben eszmélünk is, a látvány az ismerettel köt frigyet. A mű színvonalas technikai kivitelezése az Athenaeum Nyomdát dicséri.

×

„Legsikerültebb művei az odaadás, áhítat érzését váltják ki belőlünk. Nem azzal, hogy ránk törnek, hanem, hogy kitárulkoznak előttünk" — írta Kassák Lajos arról a festőről, aki nagy, s kerülőktől sem mentes utat tett meg Nagybányától Párizsig, majd Szentendréig, s akit ma már csak világszerte úgy hívnak, ahogy a kiadó újdonsága címlapján jelöli: Czóbel. A hazai piktúra nagynevű mesteréről Czóbel Béláról aligha szükséges lelkendezve szólni: művei szerezték a rangot, alkotói pályája az elismerést. Ezért, hogy a nagy, album alakú kötet sem a méltatásra helyezi a súlyt, hanem a pálya tömör összefoglalására, a művészi fejlődés egyes szakaszaira, majd átadja a szót a képek reprodukcióinak, 25 színes és hat fekete-fehér nyomatnak beszéljenek azok, mindennél meggyőzőbben alkotójukról. Még reprodukcióként is varázsosan hatnak az album forgatójára Czóbel színei: a sárga sokféle változata, a kék lágysága, a vörös melegsége. Amiben a művet előállító Kossuth Nyomdának is nagy az érdeme.

×

Az örökséget féltőn gondozó kiadó nem idegenkedik az új kezdeményezések támogatásától sem. Ezt igazolja Aradi Nóra úttörő jelentőségű munkájának, *A szocialista képzőművészet története* című műnek a megjelentetése. A hazánkat és Európát tárgya szemszögéből átfogó kötet első — tehát mindenképpen tiszteletre méltó — kísérlet arra, hogy összefoglalja azt az alkotói módszert, amely Brecht szavaival *„feltárja az emberekben és a köztük lévő viszonyokban meglévő ellentmondásokat."* A kísérlet azonban nemcsak az úttörésért érdemel elismerést, hanem azért is, mert a vállalt feladatát teljesíti. Nagy anyagismerettel, rendszerező készséggel fogja kézen, s vezet végig az olvasót a szerző; nemcsak megismertetni akarja a szocialista képzőművészet eredményeit, hanem megértetni is azokat. Daumiertől Uitz Bélán át Guttesoig, terjedelmes és rangos névsort alkotnak azok a művészek, akik munkásságát Aradi Nóra bemutatja, s elemzi, hogy végülis egy ifjú, de már gazdag múlttal rendelkező alkotói irányzat megközelítően teljes képét állítsa elénk. A több, mint háromszáz illusztrációval — köztük sok színes nyomattal — kiegészített kötet ugyancsak a Kossuth Nyomdában készült.

(M)

— Nem ismertem meg! Eddig csak fürdőruhában láttam.

A hegyre vagy a hegy lábához?

Földünkön a rendőrségnek számtalan vállfaja megtalálható már: van bűnügyi, folyami, közlekedési rendőrség, erkölcsrendészet, mezőgazdasági rendőrség, nem is beszélve a városok rendjéről gondoskodó rendőrségről. Az ausztriai hatóságok még egy különleges rendőrséget is fel akarnak állítani a sípályák rendjének és biztonságának megőrzésére. A helyzet ugyanis az, hogy csupán 1968-ban a sípályákon 84 000 szerencsétlenség történt — kétszer annyi, mint a közutakon. Most a rendőrség megvitatja, hová is kell állítani a rend éber őreit: a hegyre vagy a hegy lábához?

hétköznap Nápolyban. — 19.20: A televízió a kisiskolákban. — 14,43: Műsorismertetés. — 14,50: Hétmérföldes kamera. Úttörőhíradó. — 15,05: Alapfokú német nyelvtanfolyam. — 15,30: Reklámműsor. — 15,35: Kockázat. Magyarul beszélő angyel filmsorozat. — 16,30: Műsorainkat ajánljuk! — 16,55: Dakari. Magyarul beszélő amerikai filmsorozat. — 17,45: Delta. Tudományos híradó. — 18,10: Burka Sándor muzsikál. — 18,35: Sporthírek. — 18,45: Esti mese — 19,00: Hét. — 20,00: Hírek. — 20,05: Maigret felügyelő. Lognon felügyelő diadala. — 20,55: Országos Műkorcsolyázó Bajnokság. — 21,55: Hírek — sporthírek. — 22,10: Vasárnapi vendégségben. Bálint Endre festőművésznél.

*

A Jugoszláv TV műsorából: 8,55: Magyar nyelvű adás. — 9,30: Népzene. — 10,00: Földművelőknek. — 10,50: Kicsinyek és nagyok. — 11.30: Holland drágakövek. — 12,00: Falu parasztok nélkül. — 12.30: A 30 betű művelete. — 13,00: Egy egész élet egy évért. — 14 06: Sport. — 18,05: Kisfilm. — 18,20: Játékfilm. — 20,35: Balkezesek. — 21,20: Videofon. — 21,35: Sportszemle.

*

Az Osztrák TV műsorából: 9,25: Nemzetközi síverseny. Férfi műlesiklás. — 10,55: Szánkó Európa Bajnokság. — 11,25: Nemzetközi síverseny. Férfi műlesiklás — 13,55: Szánkó Európa Bajnokság. — 16,15: Kicsinyek műsora. — 16,35: Flipper. Egy delfin kalandjai. — 17,00: Ifjúsági filmekről. — 17,35: Kon-

Czóbel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

MAGYAR NEMZET
Budapest

1970 JUL 26

1021

A szentendrei művészek az árvízkárosultakért

A szentendrei városi tanács dísztermében nagyvenegy mű — *huszonöt festmény, tíz rajz és akvarell, s hat plasztikai kompozíció, szobor, illetve érem* — várja gazdáját ezekben a napokban. Szentendrei művész munkája valamennyi, ám bemutatásuk — bizonyos mértékig — rendhagyónak mondható, sorozatuk nem illeszthető be a város művészkolóniájának hagyományos kiállításai közé.

De rendhagyó az alkalom is, amely együvé hozta őket: *adományok ezek, amelyeket a szentendrei képzőművészek ajánlottak fel az idei tavaszon ránktört árvíz károsultjainak megsegítésére,* a maguk módján és eszközeivel igyekezvén hozzájárulni a fájdalmas veszteségek enyhítéséhez, az elveszett javak pótlásához.

Nem beszélhetünk hát úgy erről a tárlatról, és erről az akcióról, mintha egy lenne csupán képzőművészeti bemutatóink sorában — bár, őszintén szólva, megérdemelné, hiszen a köreiben felsorakozó művek legnagyobbrészt *Szentendre művészeinek java alkotásai közé tartoznak;* ki-ki kitett magáért, szíve szerint értékes művét küldvén be a felhívásra, olyan gonddal, mintha nem csupán emberségből, de (bár hiszen ez végső soron szinonim fogalom) a „szakmából" is vizsgáznia kellene a bemutató látogatói előtt.

Említést érdemel tehát minden mű és minden művész, aki részt vett ezen a szép közös akción. Sőt, említésnél többet, mert — túlzás nélkül mondva — régen láthattunk ilyen szépen formált, gondosan munkált *Czóbel*-képet, mint a kiállításra felajánlott *Nő a kertben* című mű. Méltó társa *Kmetty* János pompásan fegyelmezett, nagy erőkkel feszülő *Csendélete*, *Miháltz* Pál *Újjáépítés* című kompozíciója, *Berki* Viola megrázóan szép és tiszta *Orosz mártírja* és *Szántó* Piroska beszédes szépségű, buján tenyésző vonalakból épített *Futórózsák* című műve. *Deim* Pál *Szamárhegy* című képe, *Balogh* László *Alkonya*, *Hegyi* György *Sikátora*, *Remsey* Iván *Szentendrei tetők* című munkája, *Anna* Margit, *Bálint* Endre, *Gálffy* Lola, *Vajda* Júlia és *Ilosvai Varga* István · képei, mellettük pedig *Göllner* Miklós, *Jávor* Piroska, *Iványi* Katalin, *Bíró* Gábor, *Pirk* János, *Szuly* Angéla, *Bánovszki* Miklós, *Dér* Mariann, s *Ónodi* Béla művei is kivétel nélkül jeles munka.

A tárlaton szereplő rajzok és akvarellek sorából elsősorban *Barcsay* Jenő két finom vonalakkal, de nagy erőkkel formált *Grafikáját* kell előszámlálnunk, mint a bemutató egyik pillérét, mellettük pedig *Kornis* Dezső *Fejét* szükséges megemlítenünk. De erejükhöz mérten méltó munkáikkal képviselik magukat a többiek is: *Barna* Ilona, *Beck* Judit, *Kántor* Andor, *Kocsis* Imre, *Kósza Sipos* László és *Gy. Molnár* István.

Az érmek és szobrok csoportjában *Ligeti* Erika két plakettje — a *Mese* és a *Szeged* —, valamint *Asszonyi* Tamás *Anya gyermekével* című kisbronza a legrangosabb munka, de bátran odaállhat melléjük *Rózsa* Péter *Fekvő nője*, *Rajki* László *Fiúja* és *Horváth* Jenő *Zsákolója* is.

A tárlat „végeredményéről" ma még korai lenne beszámolni — bár amikor megtekintettük, jó néhány művön megjelent már a *megvásárlásukat* hírül adó kis fehér kartonlapocska (egy részüket a Pest megyei tanács és a szentendrei Ferenczy Károly Múzeum vette meg, gyűjteményének kiegészítésére, gyarapítására, másokat — feltehetően — a kiállítás látogatói mondhatják már a magukénak). A kiállítás csak ma estig lesz nyitva.

Példáját azonban jó lenne megszívlelni és követni művésztársadalmunk más kolóniáinak és szerveinek is, hiszen még most sincsen késő, most is helye lenne minden jószívvel felajánlott segítségnek...

H. Gy.

Tizeneves

6. Diák a dészter

Végül ketten maradtunk a diszteremben. Ő meg én.

A díszteremben takarítanak; csosszanás, székcsikordulás, lépések kopogása, amely néha elnyomja halk szűkszavúságát.

A Művelődésügyi Minisztérium egyik vezető munkatársa különben is megjegyezte:

— Nehéz lesz szóra bírni őt.

„Ő" alacsony, vékony, kék szemű, haja nem hosszú haj, de takarni látszik arca falait; *Gönczi* Istvánnak hívják, *a miskolci Földes Ferenc Gimnázium érettségizett diákja és a keszthelyi XII. Nemzetközi Matematikai Diákolimpia egyik első díjának nyertese.*

A *Budapesti Műszaki Egyetem* dísztermében tartott ünnepnek vége van: elmentek a vékony, szőke svédek, a jugoszlávok, akik feltűnően jól szerepeltek, az NDK-beliek, akik kifogástalanul szabott ruhákban jelentek meg s szögletesen meghajolva vették át a díjakat, eltávozott tizenkét ország ifjúsága, a tizenévesek nemzedéke, amelyből egyetlen diákot halásztam ki, a miskolci Gönczit.

— Én a tizenéveseknek mindig tíz — és mindig más tíz — kérdést teszek föl. A kérdéseimet már megírtam. Ezeket teszt-kérdéseknek szánom. Ha tud és akar, válaszoljon kérem, rájuk.

— Kérem a kérdéseket.

Arcán, megjelenésén, visszafogott hangján átsüt zárkózottsága. Annyira halkan szól, hogy átülök másik oldalára, mert jobb fülem felől jobban hallok. Végigolvassa kérdéseimet. (Csosszanás, székcsikor-

Az első széksorban ülünk, nem — oldalt — rám, hanem előre néz. Csak profilját figyelhetem. Vékony, szinte lányos arc; kifejlődött, erős öntudat. Önálló véleményalkotás. S határozottság; mindenben.

— Én magam is többször voltam beteg. Ha az ember, vagy a család valamelyik tagja beteg, orvoshoz kell vinni.

— Én — felelem — nem ilyen szimplifikációt vártam. A családra szakadt baj által kiváltott magatartásformára lennék kíváncsi.

— A kérdés nem ennyire bonyolult. Orvoshoz kell menni.

— *Mit tenne olyan esetben, mikor társasjátékot játszik, s észreveszi, hogy valaki csal. Hagyja, leleplezi, leülne vele játszani még egyszer, vagy többé nem?* — ez a következő kérdés.

— Ilyesmi előfordul. Ultizni szoktam. Ha valaki csal, szólok, hogy ne csinálja. De nyilván máskor is játszom vele. Mert ezért még nem tartom bűnözőnek.

Megkérdezik, hogy bezárhatják-e a díszterm et. Moratóriumot kérek. Kapok.

— Felolvassam a következő kérdését, vagy pedig amúgy is ismeri? — kérdi.

— Amúgy is ismerem: *hol, melyik versben fordul elő ez a mondat: Elhull a virág, eliramlik az élet...?*

— A verset ismerem, de a címét nem tudom megmondani.

— Szeptember végén.

— Igen. A mulandóságról szól. Arról, hogy egyszer mindennek vége. Minden mulandó.

Szülők

— *Felvetek egy primitív matematikai feladatot, én, a nem matematikus, a matematikai tudományoktól igen távol álló. Hogyan lehetséges a következő eset? Egy 40 éves férfi elvesz egy 20 éves nőt, tehát kétszer olyan idős, mint a felesége. Húsz év múlva már nem kétszer, hiszen a férfi 60, a nő 40 éves. Újabb húsz év múlva tovább szűkül a különbség: a férfi 80, a felesége 60.*

— Ezt nem lehet megmagyarázni, de így van. Miután nem lehet megmagyarázni, nem tekinthetem matematikai feladatnak. A megoldás csak pszichológiai lehet. A pszichológia pedig azt mondatja velem, hogy lassan mindkettő öregszik, *az öregedés közelebb hozza egymáshoz az embere-*

Czóbel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 JAN 1 0

MAGYAR NEMZET

1021

VASÁRI

Az emberség kényszerpályája

Váci Mihály: A sokaság fia

Barátai, méltatói, költőtársai, kritikusai mindent elmondtak Váci Mihályról, amit elmondhattak, amit megdöbbentően hirtelen és képtelen, időben és térben gyötrelmesen rendkívüli halála szinte kikényszerített valamennyiükből, és ami mindenképpen igaz volt. Jelentős emberi eszméket és költői életműben megfogalmazott igazságokat összegezett mindenki, és azt hiszem, hogy búcsúztatók és méltatások semmit se méreteztek túl, mind a lényeget mondták. Még olyan pillanatban is, amikor a hihetetlenhirtelen és kegyetlenül egyedi halálra természetesen, ösztönösen reagált szinte mindenki azzal, hogy a „százhúszat verő szívet" említette, meg mindazt, amit egy ilyen szív diktálhatott, életigenlést, hitet, lobogást, forró indulatot, szüntelen cselekvést. Minél brutálisabb, arcátlanabb a halál, annál hevesebb életdühvel száll szembe vele az ember, és ez történt Váci Mihály halálakor is. Jól történt, mert a költő hívő és indulatos életigenlő volt; emberi és költői karakterének nekrológ- és gyászbeszédsummázatai nem túloztak, az ő életigenlését ösztönösen is, objektíven is szembe lehetett fordítani a halállal.

Most lehet aztán másképp látni, árnyaltabban látni ezt az életigenlést, posztumusz verseit olvasva. Alighanem most *kell* árnyékoltabban látni, egészen és igazán látni, nemcsak forró pulzuslüktetésnek és piros lobogólengetésnek. Igényesebb, drámaibb, valósabb ez az életigenlés, mint az, amilyenné a tragikus halállal szembe kerülve egyszerűsítették, és mint az a pozitív magatartás, amilyenné az ember igen könnyen egyszerűsít manapság is pozitív magatartásokat.

Törvényszerűségeket kell meglátni. Azt, hogy igenis tévedések és kudarcok gúzsába kéveredik a mai ember, s hogy ha nem naiv álmodó, akkor fogcsikorgatva, dühtől fuldadozva kell berendezkednie arra, hogy elképzelései aligalig vagy csak igen szánalmasan válnak valóra, eredmények eltorzulnak, a tegnapelőtti harmóniákat mai ellentmondások zilálják szét. *„Nyár van, Minden beérett. / Gyümölcs lett a virágból. / Íme, mit a remények / jósoltak a világról. / A krumplit ápolgatták, / szép krumplivá fejlődött. / A tököt locsolhatják, / nagyobb az öntözött tök."* Keserűen tudomásul kell venni, hogy a történelemformálásra hivatott nemzedék elmulasztathatja, el is mulasztja a történelemformálást: *„bevette jövője kapuit egy rohammal, / de lusta őrálló lett, / kockázik a kapuknál, alkuszik vámot szedve, / s másokat enged a kapukon át menetelni, / friss tarka fürge hadak / kapaszkodnak a falakra, / tíz körömmel / kúsznak a tornyok csúcsaira fel, / s lobogójuk messzire kukorékol."* Alighanem mindenkinek törvényszerűen föl kell fedeznie, hogy a deklarált felsőfokú célok igen könnyen válnak kicsinyes célocskákká, hogy a nagy elhatározások megalkuvások és prakticizmusok hatása alatt devalválódnak — *„Ma az a / leg, / ami csupán / csak"* —, és igen alkalmas meglátni, hogy a mindent és Mindenséget akaró közösségi nekiszánkázásokból hogyan válhatik [illegible] magánzás, intézményesülő magánzás is: *„Ragyog, világít enyhén / a modellként ajánlott / közösségi agytekervény, / az államilag megáldott / központi álmodás, / az észre sem vett, permanensen / folyó országos botrány, / az előregyártott / merengés, tömegcikk érzelmi élet, / a végre mindenkié lett / szabványosított ideálok, / a Mindenségnek precíz földi mása, / az üdvösség műsorszerinti ragyogása, / a népi horizont, / a sikkes skatulyába / kiosztott háztáji távlat" ... „a komfortos mindenség: / az ERNYŐ."* Váci Mihályról alkotott ítéletünket nem kell helyreigazítani, de teljessé kell tenni. Látni, hogy semmivel se látta kevésbé bárki igényes mai embernél, bárki hasonlóan elszánt szocialistánál és forradalmárnál az elsekélyesedés, a letöppedés, a magánzás veszélyét, s hogy csalódottá és keserűvé érett mint ember, mint költő, törvényszerűen. Mert nem az a nagyság, ha valaki optimistán kitart, hanem ha megkeseredve tart ki. A mai ember, a mi világunkba való erős ember egyetlen őszinte típusa, a számunkra legszükségesebb embertípus az, aki illúziót vesztve képes ugyanazt a meggyőződését megtartani, más hangsúllyal ugyanazt megfogalmazni, amire valaha piros szívvel és piros lobogóval föleskűdött.

Gyötrődések, vergődések, fanyar gúny, eruptív düh jellemzik *A sokaság fiát*, sorok, versszakok, versek bizonyítanak. Az emberek olyanok, hogy *„értük élni könnyű, / de köztük, velük — nehéz."* A világ körülöttünk? *„Ami van, mintha tényleg lenne, / a teremtés mintha teremne, / a lét mintha tényleg létezne, / a rend is mintha rendbe lenne. / Világunk mintha már az lenne, / minek az ember elképzelte, / s benne semmi dolgunk se lenne, / — s mintha belenyugodnánk ebbe."* Hogy éljen az ember? *„Hogy éljek? — mind ezt kérdi tőlem. / Kitől kérdezzem én? / Gyűlölöm minden napomat. / Motyogom: — van remény."* S: *„Nem voltam hős — csak mint a többi, / kibírtam az életemet."* S az érettségnek ezen a fokán dől el, hogy a törvényszerű illúzióvesztésnek hol a vége, mire képes az ember, ha csalódásainak centrifugális ereje kifelé kezdi röpíteni a pályájáról: az emberi és alkotói erőfeszítés maximuma az a következetesen megtartott-megőrzött emberség, amely visszatart és visszahúz, földi kényszerpályán visz előre. *„Emberfeletti próba, mig embertelen / kinokból az emberi öröm megterem"* — de teremjen meg. *„Az emberekben ugató kutyákként / szüköl a vágy — a másikhoz hajolni"*, *„mert egyedül vagyunk, mert sokan vagyunk"*, *„mert gazdag az emberiség, és mert nyomorult az emberiség"*, és *„újra és újra nekilátunk, jóra összeesküvők, / megcáfolni a történelmet, / s felhozni valamit az emberiség mentségére."* Szívdobbantó ez a hang. Erősebb és meggyőzőbb, mint a „százhúszat verő szívé", vagy inkább: így igazabb, hogy lehetnek százhúszat verő szívek: Váci Mihály verseinek emberfölötti-emberi konoksága, emberségének hajthatatlansága győz meg igazán.

Nem tágítani, az a nagyság. És: *„Újra kezdeni mindent e világon, / megteremteni, ami nincs sehol, / de itt van mindnyájunkban mégis, / belőlünk sürgetve dalol, / újra hiteti, hogy eljön / valami, valamikor, valahol..."* Ez a konok nem-tágítás teszi megrendítővé Váci Mihály posztumusz kötetének kicsengését. *(Szépirodalmi Könyvkiadó.)*

Bor Ambrus

A HÉT KÖNYVEI

CORVINA KIADÓ:

Képzőművészeti Almanach. 2.
Magyar festészet a XIX. században
Németh Lajos: Csontváry

MAGVETŐ KIADÓ:

Keresztúry Dezső: Örökség
Rákosy Gergely: Tigrisugrás

GONDOLAT KIADÓ:

Antal László—Csongor Barnabás—Fodor István: A világ nyelvei
Jean Gabus: A karibu eszkimók
Bernard Gorsky: Az utolsó sziget
Karlheinz Grosser: A babiloni
M. J. Moroney: Számoktól a tényekig

MEDICINA KIADÓ:

Egészségügyi Dolgozók Évkönyve, 1971.

Czóbel

Szép kiadványt tett a könyvüzletek ünnepi kirakataiba a *Corvina* Kiadó. Czóbel Bélának Párizs és Szentendre közt ívelő, századunk művészeti forradalmait egységes életműbe oltó munkásságát méltatja Philipp Clarisse művészettörténész. Nemzetközi rangú mester és egy fiatal szakember szerencsés találkozásának eredménye a könyv; a szerzőnek ez az első publikációja és erre a vállalkozásra — egyéni vonzódásán kívül — maga a művész is inspirálta őt. Az elemzés hátterében így mindvégig ott érezzük Czóbel szuggesztív egyéniségét, anélkül azonban, hogy a szükséges szerzői tárgyilagosság csorbát szenvedne. Magas érzelmi hőfokon, a képek és a művészi elképzelés iránti érzékenységgel, belső azonosulással ír; ugyanakkor a kritikától rajongástól megóvja a szakmai biztonság, amellyel tájékozódik az életműben. Mert hiszen Czóbel munkásságát sem elemezhetné érzékletesen, az adatszerű pontosságon túl szinte szuggerálva a megértést, ha nem ismerné a mögöttes tartalmakat, a korszak bonyolult művészeti viszonylatait.

Tanulmányát rövid, csaknem személyes jellegű vallomással, majd a második bekezdésben mindjárt a művész munkásságára alapvetően jellemző megállapítással kezdi. „Az életmű hátterében nagy történelmi fordulatok állnak" — írja; az ezekből eredő művészi tanulságok következetes végigvitelét tartja a mester legnagyobb érdemének. A szerző törekvése világos; nem monográfiát ír, ezt a terjedelem sem teszi lehetővé, hanem igényes ismertetőt.

Czóbel munkásságát, mint megannyi, a századfordulón kibontakozott pályatársáét a Cézanne utáni művészeti fejlődés sokarcúságából eredezteti. Nagybánya az egyik forrás, ahonnan festészetének változatlan érvényű alapelvét, a közvetlen élményből való kiindulást viszi magával. Mellette a döntő másik Párizs, a Fauve csoport, amely megajándékozza Picasso, Braque, Dunoyer de Segonzac barátságával és a valóság képi átfogalmazásának új lehetőségével. Párizsban kora élenjáró festői közé emelkedik, akinek szerepe a hazai művészeti fejlődésben is döntő jelentőségű, ám mindez nem történhetett volna meg az itthoni ösztönzés nélkül.

A hollandiai Bergen és Berlin Czóbel pályájának következő két állomása, majd 1925-

Diva

A Divattervező Vállalat már hagyományosan úgy fejezi be az évet, hogy tájékoztatót ad az újságíróknak az elkövetkezendő év divatjáról. Most is így történt. *Nádor Vera*, a művészeti vezető bejelentette, hogy *február 13-tól 24-ig Moszkvában, a kongresszusi palotában rendezik meg a KGST-országok divattanácskozását.* Erre a tanácskozásra készülnek most a modellek, amelyek már 1971/72. őszi-téli divatját is mutatják.

LZS

TAVASZRA

a midi hosszúság lesz a divat: kezdve a térd alatti, úgynevezett Chanel-hossztól a lábikrát takaró szoknyáig. Megtudtuk, hogy a maxi a divat kinövése *volt.* A volt szócskának az összes jelenlevők örültek és több önbizalommal nézegették a saját, igazán nem maxi szoknyájukat.

A tavaszi kabát „kicsi", szűk, testre szabott, hatásában inkább ruhaszerű. *Nem vagyok maneken* — mondotta Vera —, *de azért megmutatom a saját kabátruhámat. Ez már a tavaszi divat szerint készült.* Felállt, szépen körbe forgott, mi pedig lerajzoltuk a fahéj barna, mintás szövet, lefelé trapéz vonalban bővülő, tűzött zsebekkel és széles bőrövvel díszített kabátruhát.

Divatos lesz még *a pelerines kabát*, amely elöl testhez szabott, hátul lebegő. *A kosztüm rövid kabátja*, legtöbbször öves. Ismét megjelenik a divatban *a nadrágszoknya*, és a fiataloknak *a szűk bermudanadrág*, térd fölötti hosszúságban, de lesz még rövidebb, *shortszerű nadrágocska* is. A midiszoknyába gyakran, a két oldalvarrásba, beépítik a miniszoknyát.

(f. b.)

ESZTREJTVÉNY

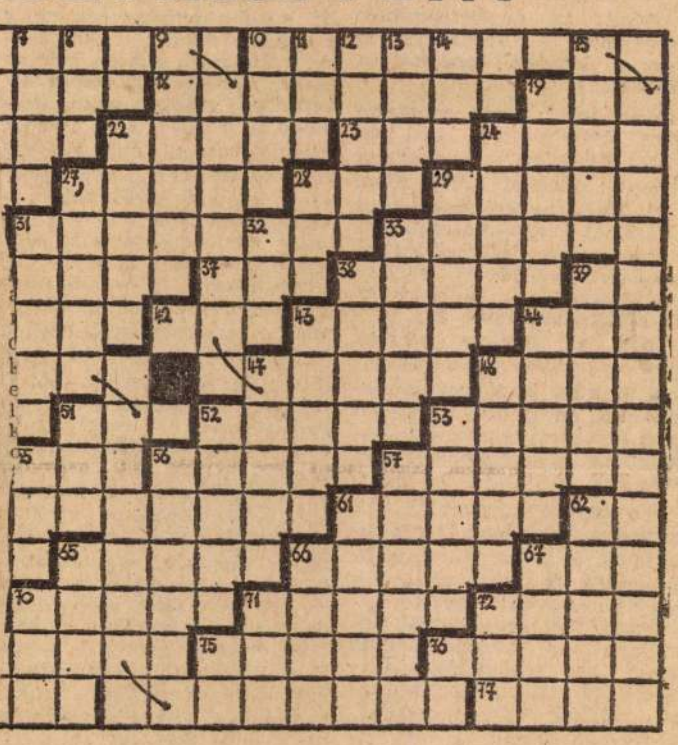

-album

től ismét Párizs és később a másik, otthont adó város Szentendre. A végső festői magáratalálás korszakából kitűnő, a magyar közönség számára ismeretlen műveket mutat be. Czóbel művészetének kiemelkedő alkotásai részben külföldi múzeumokban és magángyűjteményekben találhatók. Annál inkább dicsérendő az a gondosság, amellyel a kötet 24 kitűnő reprodukcióját sikerült egybegyűjteni. A művészi igényű, a czóbeli világot hiven tükröző reprodukciók a 75 éves fennállását ünneplő *Kossuth Nyomda* munkáját dicsérik.

S. M.

SZÉP VERSEK

Jékely Zoltán írásaiban a romantika régi érzelemköre sajátos, szorongásokkal teli hangulatokkal párosul. A nosztalgiáktól nyugtalan magány, az eltűnt időkre és szépségekre való emlékezés, a múlandóságérzés és az emberi felelősségérzet tiszta-teli hangjait szólaltatja meg hangvételében és témáiban egyaránt korszerű költészetében.

Mai rejtvényünk vízszintes 2. és 10., valamint a függőleges 1. és végül a vízszintes 46. számú sorában egyik szép versének időszerű és hangulatos szakaszát idézzük.

VÍZSZINTESEN (kétbetűsök: AL, BA, LO, FU). 16. Latin elöljáró; jelentése: túl, át, keresztül. 17. Tömegével önt. 18. A vadászat istennője az ókori görögöknél. 19. A legegészségesebb ital. 20. Nem enged meg valamit. 21. Törvényes. 22. A nyertesek jutalmai. 23. Férje. 24. Termékeny síkság Csehszlovákiában a Morava és mellékfolyói mellett. 25. Rag, -val párja. 26. Ugye, megmondtam. 27. Az illetővel kíván találkozni. 28. Az udvariatlan kitessékelés egyik szava. 29. Zümmögő, mormogó hangon, csendesen dalol. 30. Igen csúszós. 31. Az ember egyik legősibb foglalkozása. 33. Általában deszkából készült, ideiglenes helyiség. 34. Latin tengeristen. 36. Embertömegben érzett, eszeveszett, fejvesztett rémület. 37. A Halotti beszéd sokat idézett, egyik szava. 38. Ritka férfinév. 40. Azon a helyen. 41. Díszes tollazatú, bóbitás madár. 42. Az ő tulajdona. 43. A Baleárok szigetcsoportjához tartozó Minorca legnagyobb városa. Fontos kereskedelmi és hadikikötő. 44. Ősi vezér. 45. Becézett női név. 48. John —; az angol polgár gúnyos elnevezése és karikaturisztikus ábrázolása. 49. Szomorú felirat a sírokon. 50. Magasfüves, fátlan síkság Dél-Amerikában, az Orinoco medencéjében. 51. Mutatószó. 52. Pondró. 53. Csatakiáltás. 54. Becézett Jenő. 55. Francia romantikus regényíró (Eugéne), a tárcaregény műfajának megteremtője. 56. Fákkal, bokrokkal beültetett füves terület: nyilvános kert. 57. Finom főzelékféleség nyersanyaga. 58. Kiegészítő, vagy új észrevétel, megjegyzés. 60. Valamely szövegbe utólag beiktatott, kisebb pótlás. 61. A hónap közepe a régi rómaiaknál. 63. Erősít. 64. Házmaradvány. 65. Az őszi-téli időjárás egyik jelzője. 66. Letesz. 67. Régi hosszmérték. 68. Ma van. 69. A lovak gyógyíthatatlan betegsége. 70. Izlandi pátból készült prizma sarkított tény előállítására. 71. Kályhamárka. 72. Keveri szín. 73. Hullámfodor. 74. Kifejleszt. 75. Ázsiai hatalom. 76. A nyárfalevél igéje. 77. Terjedelmes.

FÜGGŐLEGESEN (kétbetűsök: ZS, ÉT, LZ, ME, JA, RT). 2. Shakespeare *A vihar* c. színművében a boszorkányivadék neve. 3. Beismeri tettét. 4. Figyelmeztet. 5. Okori athéni államférfi és költő. A klasszikus athéni rabszolgatartó demokrácia egyik kialakítója. 6. Az elégedetlenség hangja. 7. Test. 8. Jugoszláviai város, Nagy Konstantin szülőhelye. 9. Artalan lányokat alakító színésznők. 10. Idegen filmcsillag. 11. ZEK. 12. Nagyon elcsodálkozott. 13. Tőzsdei fizetéslebonyolító szerv. 14. Nagyhatalom. 15. A japán szigetek őslakó népe. 19. — testvérek; a kommunista ifjúmunkás mozgalom mártírjai. 21. Szibériai autonóm szovjet köztársaság. 22. Sokszínű virágu, kerti növény. 24. Az amerikai Nagy-Tavak egyike az USA és Kanada határán. 26. Olasz liberális párti politikus (1868—1953), volt miniszterelnök. 27. Német történész (Leopold), Akadémiánknak is tagja volt. 28. Egyforma betük. 29. Énekek. 30. Kellemes időtöltés, szórakozás, de lehet testedzés is. 31. Bányák környékén az a külszíni hely, ahol a meddőt felhalmozzák. 32. Kiejtett kettősbetű. 33. Cirkuszi szereplő. 35. Egyszerű szerkezet. 36. Becézett női név. 38. Ismételt ösztönzéssel szoktat valakit valamire. 39. A bal kéz irányába. 41. Skót kémikus (Joseph), ő fedezte fel a széndioxidot. 43. A Fejedelem íródeákja. 44. -generátor; azonos tengelyen egyesített gőz-, vagy gázturbina és váltóáramú dinamó. 46. Becsukja szemét és nem lát meg valamit. 47. Halk, mély, távoli hang. 48. Rejtőzik. 50. Lecsen. 51. Római jog. 52. Mely személyekről? 53. Sebesen beszél. 54. Férfinév. 55. Tagadószó. 56. -féle szám; a kör kerületének és átmérőjének hányadosa. A kör nagyságától független állandó szám. 57. Rór só és Júlia városa. 59. A mennyeörgés és a zivatar ősgermán istene. 60. Könnyelmű, meleg kedélyű, művészi hajlamú személy. 61. Otromba, nehézkes mozgású ember. 62. Kiváltképpen. 64. Mitikus történet. 65. A skót férfiak ruházata. 66. Nagylevelű gyomnövény. 67. Szlovákiai folyó. 69. Lóbetegség. 70. Számok előtt álló idegen rövidítés. 71. Kalória, röviden. 72. Ipari növény.

Beküldendő a vízszintes 2. és 10., a függőleges 1. és a vízszintes 46. számú sorok megfejtése. Határidő: január 21.

Valló Emil

*

A január 1-i számban megjelent keresztrejtvény megfejtése:

Életed életemmel forrjon össze.
Vérem legyen a te véred,
Vénülésem ifjúságod!
Légyen a fának dísze, gyöngye!

Tíz-tíz lottószelvényt nyertek:

Budapestiek: Bárány István, Benkő Károly, Csuba Ferencné, dr. Füvessy Sándor, Hegyi Györgyné, Kiss Károlyné, Kovács Csaba, Menyhért Ernő, Mezey Vilmosné, Padányi Lajosné.

Vidékiek: Fazekas Lajosné, Tatabánya, Horváth Lóránt, Tatabánya, Balogh Mária, Debrecen, Deme Lászlóné, Balassagyarmat, Farkas Teréz, Csopak, Kovács László, Pilisszentiván, Mayer Miklós, Pétfürdő, Takács Péterné, Deszk, Vaskó Tamás, Eger, Zotter Tiborné, Győr.

Pótlólag közöljük a december 20-i számunkban megjelent keresztrejtvény lottónyerteseinek névsorát:

Budapestiek: Berkes Sándor, Cserneki István, Döbrentey László, Görög Istvánné, Lovász Erzsébet, Majercsik Monika, Máté Bertalan, Oláh Györgyné, Szederkényi László, Vuics Lászlóné.

Vidékiek: Deme László, Balassagyarmat, Gábor Tibor, Mór, Hinterwies Ferenc, Veszprém, Horváth Márta, Sárvár, Kelemen József, Hajdúszoboszló, Kovács Ildikó, Szigetszentmiklós, Molnár József, Mezőtúr, Nemes Józsefné, Debrecen, Simon Gizella, Pécs, Vadnai Istvánné, Miskolc.

A december 25-i számban megjelent keresztrejtvény megfejtése:

Berepül a tél a házba,
Tele lesz a szoba éggel,
Tele lesz a téli ember
keskeny szive szélességgel.

Tíz-tíz lottószelvényt nyertek:

Budapestiek: Biederman Imréné, Endrei Imréné, Falvi Oszkár, Hodászi Józsefné, Jani János, Magyar Gyula, Papp Elekné, Pettenkoffer Géza, Pinke Józsefné, ifj. Sitkei Tibor.

Vidékiek: Dobor Márta, Kaposvár, Eördögh Zoltán, Balatonboglár, Farkas Lajos, Dunaújváros, Illy Ottóné, Maglód, dr. Kelemen Jánosné, Gyönk, Stanyó Ferenc, Győr, Szalai Béláné, Debrecen, Tabák Lajos, Szolnok, Takács József, Szombathely, Vastagh Sándorné, Sátoraljaújhely.

A nyerteseknek a lottószelvényeket postán küldjük el.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 4

Dolgozók Lapja Komárom

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész.
1021

4

A kilencvenedik születésnap

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé. Erről beszélgettünk a napokban szentendrei műterem-házában.

— Nagybányán kezdtem, aztán München, majd Párizs következett... — idézi a régmúltat. — Nem volt könnyű út. Megőrizni az ember egyéniségét, ez volt a legnehezebb. Nem szegődni egyik kimagasló francia művész nyomába se... *Picassó* egyszer, ha jól emlékszem, 1907-ben, felajánlott nekem egy műteremszobát. Nem fogadtam el. Már akkor nagy művész volt. A nagy művész pedig mindig túlontúl erős hatást gyakorol környezetére...

Szivarra gyújt, úgy folytatja tovább az emlékezést.

— Már akkor elköteleztem magam Párizzsal. Az lett a második otthonom. Hosszú évtizedeken át a közelítő tél mindig oda hívott. A tavaszok azonban haza, Szentendrére. A párizsi hónapok alatt általában hat-nyolc képet festettem. Itt, Szentendrén huszat, huszonötöt.

Közbekérdezek:

— *Mikor járt Párizsban utoljára?*

— Tavaly ősszel. A kiállításom megnyitójára voltam hivatalos.

— *Hányadik párizsi kiállítása volt a tavalyi?*

— Önálló tárlatom talán a tizedik...

— *És másutt?*

— Chicagó, London, Tokió, Genf, Velence, Genova, Amsterdam, Berlin... De lehet, hogy volt még másutt is. A kilencven év nagyon hosszú idő.

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

— Talán furcsán hangzik, — magyarázza —, de az a módszerem, hogy egyszerre több képen dolgozom. Ha belefáradtam az egyikbe, pihentetem a képet, s folytatom a másikat. Hogy miért? Minden kép más világ, más hangulat. Más meglátás és más elképzelés. Ez számomra állandó alkotó feszültséget jelent, ami véleményem szerint, elengedhetetlen a művészember számára.

Nézem a készülő műveket: *Interieur, Csendélet, Ülő lány* több változatban is... A formák nem pontosan körülírtak, a színek áttörik, erőszakosan elnyomják és hevítik egymást és valami halk bensőség árad a szemlélő felé. Emberséggel telített művei nem díszletek, amelyeknek egyedüli célja a szem gyönyörködtetése. Lelkük van, mágikus hátterük és morális jelenlétük. Ahogy egyik francia kritikusa írta: *„Megkapó őszinte liraiságán keresztül Czóbel egyre tisztább és egyre áttetszőbb dalt hallat. A nyugalom és a szelídség — s ezt elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni — íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága."* S tegyük hozzá: Czóbel Béla művészetének ereje.

Bárki meggyőződhet róla, hiszen ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik. Az egyik az *Ernst Múzeumban*, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye, s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, *Szentendrén* — grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb öregje. Művészete időtálló, mert képei ízig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

Prukner Pál

zatok ellenőrzése ri a fáradságot

– Szakszervezet és Vöröskereszt
– Balesetek tanulságai
– A példamutató KKV

nyai Szénbányáknál 25 újabb vöröskeresztes szervezet alakult. A Családi Lap példányszáma — a múlt esztendeihez viszonyítva — 1150 darabbal emelkedett a megyében. Rendszeressé vált, hogy a Vöröskereszt és a szakszervezet megbízottai együtt vegyenek részt az üzemi biztonsági szemléken.

Előtérbe került az egészséges életmódra nevelés, a balesetvédelmi oktatás színvonalának emelése. Az építő és építőanyagipari üzemek munkásszállásain például 53 alkalommal vetítettek egészségügyi filmeket az utóbbi hónapokban. A munkahelyi ártalmak megelőzésének módjait ismertették. Orvos, vagy ápolónő egészítette ki helyi példákkal a filmen látottakat. Az így érdekesebbé tett ismertetés figyelmeztet arra, hogy a balesetvédelmi oktatás hatásosabbá válik, ha az üzemben megtörtént eseteket elemzik.

Az üzemegészségügyi helyzet javításának kulcsa a szociális létesítmények építése, a meglevők korszerűsítése. Az együttműködés hatására mind több üzemben kezdték újra, vagy honosították meg az „Üzemi vöröskeresztes mintaszervezet" mozgalmat, az üzemi tisztasági mozgalmat. Az utóbbira szép példát találhattunk Esztergomban, az Oroszlányi Szénbányáknál.

Példamutatóan és eredményesen szervezik, hasznosítják a társadalmi erőket a Komáromi Kőolajipari Vállalatnál. A gazdasági vezetés kötelezővé tette az elsősegélynyújtási tanfolyam elvégzését a csoportvezetőktől az osztályvezetőkig. Az oktatás vizsgával zárult. A hallgatók szorgalmát olyan bizottság értékeli, amelyben helyet foglal az illetékes főosztályvezető és a műszaki igazgatóhelyettes.

Újabb lendületet kapott az önkéntes véradómozgalom. Szocialista brigádok szerződésükben vállalják a készenlétet. A Tatabányai Szénbányák központi műhelyében például 11-en jelentkeztek véradásra, mikor egy 15 éves gyermek megmentésére kellett összefogni. A Tatabányai Alumíniumkohóban, a lábatlani Vasbetongyárban, a Tatabányai Szénbányák XV/a üzemében és még sok helyen anyagilag is jutalmazzák az élenjáró önkéntes véradókat. A visszacsatolási tapasztalatok figyelmeztetnek arra is, hogy némely üzemben szűklátókörűen ítélik meg a véradás jelentőségét. A Dorogi Szénbányák XIX-es üzemének vezetői például főleg termelést gátló tényezőként fogták fel a véradást. Feltűnő, hogy az általánossá vált térítésmentes véradással szemben Esztergomban esetenként még mindig találkozhatunk a donorok megfizetésével.

Sokat tett a szakszervezet és a Vöröskereszt együtt a nők helyzetének javítására, az alkoholizmus elleni küzdelem, a gyermek- és ifjúságvédelem érdekében. A megye szakszervezeti és vöröskeresztes vezető testületei közösen elemezték a megállapodás végrehajtását. A gazdag tapasztalatok bizonyították, hogy a visszacsatolás, bár fáradságos munka, de rendkívülien értékes. Megérte az erőfeszítéseket.

— dc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 SEP 4-1

Nógrád

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1021

A kilencvenedik születésnap

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé. Erről beszélgettünk a napokban szentendrei műteremházában.

— Nagybányán kezdtem, aztán München, majd Párizs következett... — idézi a régmúltat. — Nem volt könnyű út. Megőrizni az ember egyéniségét, ez volt a legnehezebb. Nem szegődni egyik kimagasló francia művész nyomába se... Picasso egyszer, ha jól emlékszem, 1907-ben felajánlott nekem egy műteremszobát. Nem fogadtam el. Már akkor nagy művész volt. A nagy művész pedig mindig túlontúl erős hatást gyakorol környezetére...

Szivarra gyújt, úgy folytatja tovább az emlékezést.

— Már akkor elköteleztem magam Párizzsal. Az lett a második otthonom. Hosszú évtizedeken át a közelítő tél mindig oda hívott. A tavaszok azonban haza, Szentendrére. A párizsi hónapok alatt általában hat-nyolc képet festettem. Itt, Szentendrén húszat, huszonötöt.

Közbekérdezek:

— Mikor járt Párizsban utoljára?

— Tavaly ősszel. A kiállításom megnyitójára voltam hivatalos.

— Hányadik párizsi kiállítása volt a tavalyi?

— Önálló tárlatom talán a tizedik...

— És másutt?

— Chicago, London, Tokió, Genf, Velence, Genova, Amsterdam, Berlin... De lehet, hogy volt még másutt is. A kilencven év nagyon hosszú idő...

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

— Talán furcsán hangzik — magyarázza —, de az a módszerem, hogy egyszerre több képen dolgozom. Ha belefáradtam az egyikbe, pihentetem a képet, s folytatom a másikat. Hogy miért? Minden kép más világ, más hangulat. Más meglátás és más elképzelés. Ez számomra állandó alkotó feszültséget jelent, ami véleményem szerint, elengedhetetlen a művészember számára.

Nézem a készülő műveket: Interieur, Csendélet, Ülő lány több változatban is... A formák nem pontosan körülírtak, a színek áttörik, erőszakosan elnyomják és hevítik egymást, és valami halk bensőség árad a szemlélő felé. Emberséggel telített művei nem díszletek, amelyeknek egyedüli célja a szem gyönyörködtetése. Lelkük van, mágikus hátterük és morális jelenlétük. Ahogy egyik francia kritikusa írta: „Megkapó őszinte líraiságán keresztül Czóbel egyre tisztább és egyre áttetszőbb dalt hallat. A nyugalom és a szelídség — s ezt elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni — íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága". S tegyük hozzá: Czóbel Béla művészetének ereje.

Bárki meggyőződhet róla, hiszen ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik. Az egyik az Ernst Múzeumban, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye, s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, Szentendrén — grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb nagy öregje. Művészete időtálló, mert képei izig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

Prukner Pál

A pártszervezetek szerepe a mezőgazdaság korszerűsítésében

A MEZŐGAZDASÁGI termelés rohamléptekkel korszerűsödik napjainkban. Ma már nemcsak arról van szó, hogy a kézi munkaerőt a termelés ágazatainak zömében gépek helyettesítik, hanem egyes munkafolyamatok teljes gépesítéséről, a talajelőkészítéstől a betakarításig. Nem ritkaság, hogy egy-egy mezőgazdasági dolgozó évente több százezer forint értékű terméket állít elő, hiszen ma már a mezőgazdasági dolgozók kezében is hatékony — s egyben igen drága — eszközök vannak. Ezért egyáltalán nem lehet közömbös, hogy ezeket az eszközöket hogyan használják fel, mennyire viszik előre a termelési technika fejlődését és mennyi idő alatt térül meg a költségük.

A munka- és üzemszervezés a termelőszövetkezetekben is a vezetők feladata. A termelőszövetkezetek többségében a gazdasági vezetők érzik is a felelősségüket, és kellően élnek a megnövekedett lehetőségekkel. Ugyanakkor előfordul még, hogy szervezetlenség miatt állnak a drága pénzen vásárolt gépek, illetve a munkaszervezési hiá[nyosságok miatt] [ma]gu[ra]nak

egy munka- és üzemszervezési kérdésben ugyanúgy akarnak eljárni, mint a gazdasági vezetők, akkor valóban „komplikált" a feladat és a pártszervezetek nehezen oldhatják meg. Ezért lényeges, hogy a pártszervezetek más, elsősorban politikai oldalról közelítsék meg a feladatot. Etekintetben a pártszervezetek nem alárendelt szerepet töltenek be, hanem hasznos segítői, kezdeményezői lehetnek, illetve kell, hogy legyenek — a korszerűsítésnek. Ilyen összefüggésben mindegyik gazdasági vezetőnek el kell ismernie a pártszervezet illetékességét, segítőképességét. Fontos tudatosítani, hogy a pártszervezet a párttagok összességét jelenti, amelynek felsőfokú szakképesítésű agronómus, mérnök, közgazdász tagjai is vannak, akik jól értenek a termelésszervezés legbonyolultabb kérdéseihez. Ugyancsak tagadhatatlan az is, hogy az „egyszerű" szövetkezeti tagok rengeteg ilyen irányú tapasztalattal rendelkeznek, és arra is illetékesek, hogy szóvá tegyék a hibákat, javasoljanak és kezdeményezzenek.

Gazdaságonként különböző

jelentik. Legalább ennyire fontos — ha nem fontosabb —, a munka- és üzemszervezés korszerűsítése érdekében végzett rendszeres politikai munka, hiszen az új, a fejlett technikát emberek működtetik. Számos szövetkezetben szívós politikai munkával győzhetők csak meg a szövetkezeti tagok a régi technika vagy a módszerek megváltoztatásának szükségességéről.

A régihez való ragaszkodásnak számos oka lehet, mint a megszokottság, az újtól való félelem, de számos szövetkezeti tag esetében a személyes érdek is. A korszerűbb technika, a fejlettebb üzem- és munkaszervezés mellett ugyanazon munkaterületen kevesebb emberre van szükség, tehát egyeseket óhatatlanul más munkakörbe kell helyezni! Az idősebbeknek ez az „átállás" sok nehézséggel jár. A pártszervezeteknek az ilyen emberi vonatkozású kérdésekre is nagy gondot kell fordítaniuk.

De más jellegű emberi gondok is adódnak. Így például számos szövetkezetben nem könnyű embereket találni az új gépekre, a fejlettebb, bonyolultabb munkakörökbe, olyanokat, akik felkészültek, [tudók,]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 4

Északmagyarország

Czóbel Béla, Kossuth-
díjas festőművész.

A kilencvenedik születésnap

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé. Erről beszélgettünk a napokban szentendrei műterem-házában.

— Nagybányán kezdtem, aztán München, majd Párizs következett... — idézi a régmultat. — Nem volt könnyű út. Megőrizni az ember egyéniségét, ez volt a legnehezebb. Nem szegődni egyik kimagasló francia művész nyomába se... Picasso egyszer, ha jól emlékszem, 1907-ben felajánlott nekem egy műteremszobát. Nem fogadtam el. Már akkor nagy művész volt. A nagy művész pedig mindig túlontúl erős hatást gyakorol környezetére...

Szivarra gyújt, úgy folytatja tovább az emlékezést.

— Már akkor elköteleztem magam Párizzsal. Az lett a második otthonom. Hosszú évtizedeken át a közelítő tél mindig oda hívott. A tavaszok azonban haza, Szentendrére. A párizsi hónapok alatt általában hat-nyolc képet festettem. Itt, Szentendrén húszat, huszonötöt.

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

— Talán furcsán hangzik — magyarázza —, de az a módszerem, hogy egyszerre több képen dolgozom. Ha belefáradtam, pihentetem a képet és folytatom a másikat. Hogy miért? Minden kép más világ, más hangulat. Más meglátás és más elképzelés. Ez számomra állandó alkotó feszültséget jelent, ami véleményem szerint, elengedhetetlen a művészember számára.

Ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik a művésznek. Az egyik az Ernst Múzeumban, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, Szentendrén — grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb nagy öregje. Művészete időtálló, mert képei izig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

gyár termékeinek értékesítése igen nagy feladatot jelent a vállalat számára. Mint mondották, polietilén-zsákból és szélesfóliából az országos igény biztosított, ezért a fő tennivaló most az, hogy kiterjedt piackutatás alapján újabb korszerű áruk gyártását kezdjék meg. Igen jó példa erre a légpárnás fólia gyártásának megkezdése, amely országos jelentőséggel bír a csomagolástechnikában. A TVK ezt a terméket eddig mintegy hatvan vállalatnak mutatta be: 50 tonnát már meg is vásároltak a különböző üzemek.

Kedvező exporthelyzet

A vállalat exporttevékenységét is gyors ütemű fejlődés jellemzi. Az év első felében a TVK több mint 180 millió forint értékű árut exportált, amely 31,5 száza-

3-án, délelő
Nehézipari
men. Minteg
vesz részt a
zaton: a ha
ken kívül,
különböző üzemeiből, kutató-intézeteiből és felsőoktatási intézményeiből érkeztek Miskolcra, aktívan közreműködnek a tanácskozás munkájában a kassai műszaki főiskoláról érkezett küldöttek is.

Dr. Simon Sándor, a Nehézipari Műszaki Egyetem rektora nyitotta meg a háromnapos tanácskozást, majd *dr. Gribovszki László*, az NME tanszékvezető egyetemi tanára tartott előadást Tanszéki kutatómunka a tech-

geiről tizenhárom előadás hangzott el a tegnapi napon.

A mai napon a forgácsoló és tartósságnövelő mechanikai megmunkálások kutatásáról és fejlesztéséről lesz szó az előadásokon. Szeptember 5-én a korszerű számítástechnikai módszerek és számítógépek gépgyártásban való alkalmazásának lehetőségeit vitatják meg a tanácskozás részvevői.

A legnagyobb árvíz Misko

Megmozdult az

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976. [illegible] 3
HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

1021

Czóbel Béla emlékére

ÚJSÁGHÍR: Életének 93. évében elhunyt Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője.

Amikor három héttel ezelőtt Szentendrén jártam, és ottani zarándokhelyeim közül az egyikhez, a Czóbel Múzeumhoz igyekeztünk, épp arról esett szó, hogy művészeink közül azok, akiket 20—30 esztendős korukban nem ragadott el a tüdővész, nem pusztított el a nyomor, szép kort érnek meg. Többek között Czóbel Bélát is emlegettük, a XX. századi magyar festészet nagy öregjét. Amikor a nyugalmas hangulatot árasztó Templom tér kiállítótermében sétáltunk és csodáltuk a lilában, bordóban, sárgában, zöldben, kékben izzó képeket, színeinek varázslatos világát, még nem is sejtettük, hogy rövidesen a haláláról szóló hírt röpíti szét a sajtó a világban.

Nyáron, múzeumának avató ünnepségén, kilencvenkét esztendősen arról beszélt, hogy naponta dolgozik. Most megpihent már az ecset, a paletta. Szentendre világhírű díszpolgára pihenni hagyja őket. El is fáradhattak az utóbbi időben, mert Czóbel Béla rengeteget festett velük. A szentendrei múzeumban kiállított hatvanegynéhány kép — bár valamennyi festői korszakát bemutatja — döntően az utolsó néhány év termése. A ragyogó, harsogó színek, a derűt sugárzó tájképek, csendéletek, portrék, női aktok kiváló megörökítőjét veszítettük el most. Képei a folytonos megújulás tanúbizonyságai. Szép és értékes örökségek, hírnévmegőrző alkotások.

Amikor júniusban megkérdezték Czóbel Bélát, milyen érzés, hogy egy művész megérheti saját múzeumának avatását, azt válaszolta:

„— ... szép és komoly dolog, az ember érzi, hogy nem hiába dolgozott, értelmesen telt el az élete."

Fazekas Valéria

Czóbel Béla Mimi című alkotása

[redacted]

4 éves,
tifogásta-
olcsón.

s, jó ál-
Debrecen,
I. 5.

ır sürgő-
fy u. 32.

[redacted]

konyha-
rekamiék.

1 db 110—120 kg-os hiz
eladó. Debrecen, Kosztolá
nyi Dezső u. 72.

Eladók: törzskönyvezet
anya és apa komondo
ezen szülőktől származ
hathetes kölykök. Kiniz
utca 17.

Nyúltáp, malactáp, ba
romfitápok granulált — lu
cernaliszt, szemes termé
nyek. Kaphatók: Takar
mánybolt. Debrecen, Beton
tanya. (A 4-es főúton, a
235 km jelzés után jobbra.)
Árukiadás mindennap.

200 kg-os hízó eladó. Bel-
legelő 1071. Szilágyiék, 3-as,
3-as busz.

8. Baranyai.

Bármilyen kulcsok készí-
tése azonnal. Postán után-
véttel. Zárjavítás. Márton,
4025 Boldogfalva u. 17.
(MÁV Rendelőintézet mel-
lett).

Szövetkezetünk előszerződést köt

VILLANYSZERELŐ
ZAKMUNKÁSTANULÓ

képzésére 16 évet be nem töltött fiatallal, általános iskolai tanulmányait 1976-ban fejezi be.

A tanuló képzést nyer:

TVITELI, SZERELÉSI, ELEKTROMÉRÉSI HÁZTARTÁSI GÉPEK JAVÍTÁSÁBAN.

Univerzális oktatás!

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk!

JELENTKEZÉS:

ÁLTALÁNOS VILLAMOSSÁGI IPARI SZÖVETKEZET

7 Budapest XIII., Radnóti Miklós u. 41.

Ügyintéző: Kurz. Telefon: 295-669.

Részletes felvilágosítást adunk levélbeni megkeresésére is!

[redacted]

Mély fájdalommal tudatju
VADON ISTVÁN nyugdíjas
korában elhunyt. Temeté
ruár hó 5-én, csütörtökön
1 órakor lesz a Köztemető
vatalozó terméből polgári
tás szerint. A gyászoló csa
kás: Debrecen, Marx Károl

Mély fájdalommal tudatju
HOFFMANN JÓZSEF ny
életének 89. évében, 1976.
25-én elhunyt. A róm. kat.
szertartása szerint eltemetti
szolják: fia, lánya, menye
unokája, sógora, sógornő
rokonok. Lakás: Kandia u.

Mély fájdalommal tudatju
NÉMETHI JÓZSEF, a Ve
Vállalat nyugdíjasa 81 éves
elhunyt. Hamvainak felrav
sa február hó 6-án, pénte
előtt 9 órakor lesz a Közt
o. ravatalozójából egyházi
tás szerint. A gyászoló csa
kás: Debrecen, Zúgó u. 3.

Mély fájdalommal tudatju
TAPOTI JÓZSEF KÁLMÁN
munkás 25 éves korában
Temetése február hó 5-én,
tökön délelőtt 11 órakor les
temető I. o. ravatalozójából
szertartás szerint. Gyászol
lesége, szülei, testvérei,
anyósa, apósa és rokonai.
Tamásipuszta, Újfalusi tan

Mély fájdalommal tudatju
KOVÁCS JÓZSEF, a MÁV
javító dolgozója 32 éves
elhunyt. Temetése február
pénteken délután 1 órako
Köztemető I. o. ravatalozó
ből polgári szertartás szeri
szolják: felesége, gyermeke
anyja, testvére, anyósa, a
rokonai. Lakás: Debrecen
kolónia 24/2.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JAN 31

MAGYAR HÍRLAP

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

ZET MAGYAR HÍRLAP

1021

Elhunyt Czóbel Béla

Életének 93. évében elhunyt Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője. Hét évtizedes alkotópályája során felbecsülhetetlen értékű életművel gazdagította képzőművészetünket. Halála kulturális életünk pótolhatatlan vesztesége.

Kulturális Minisztérium
Magyar Képzőművészek Szövetsége
A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

*

A magyar piktúra egyik nagy öregje távozott újra közülünk. Pátriárkai kort ért meg tiszteletre méltó teremtőerőben. Mintha csak

most ünnepeltük volna kilencvenedik születésnapját. De híre-neve az országhatárokon túl is ismert volt. Európa-szerte népszerű hazánkfiát velünk együtt köszöntötte a párizsi Galerie Zak is, ahova rendszeresen vissza-visszatért. Az utóbbi évtizedekben ugyanis életét testvériesen megosztotta két város között. Teleit Párizsban, nyarait Szentendrén töltötte. Jelképesnek érzem ezt a kettős kötődést. Az európai avantgard művészet centruma és a Dunakanyar hagyományőrző festőparadicsoma együttesen nyújthatta számára azt a táptalajt, amelyen teljes pompájában kivirult mindegyre megújuló, ifjonti frissességű piktúrája, a jellegzetes és utánozhatatlan czóbeli életmű.

Kettős kötődése egyébként egész életére, életművére jellemző volt. Már pályafutásának kezdetén is a hazai előzményeket továbbvivő, új utakat nyitó nagybányai szabadiskola szelleme befolyásolta meghatározó erővel. Aztán München, Párizs, Amszterdam, Berlin lett életének, első nyilvános szerepléseinek, sikereinek színtere. De már ekkor is mindegyre hazajárogatott festegetni, hogy Budapesten vagy a magyar vidéken — elsősorban Hatvan városában — hazai színekkel telítődjék dús koloritja.

Már ekkoriban eluralkodnak festményein a későbbi félreismerhetetlen mélyzöldek és barnák. Zamatos, érett színfoltjainak túlcsorduló, rejtett érzékiségét puha ecsetkezeléssel simogatta körül, lágyan oldott tónusokban fürdette, rafinált harmóniákba takargatta Az izmusok legfrissebb törekvéseit, a francia kultúra eleganciáját és könnyedségét oltotta a magyar festészet fojtott tűzű temperamentumába. Elomló nőalakjainak, színdús szobabelsőinek, pazar virág- és gyümölcscsendéleteinek illata, dallama van. Az utóbbi időben már-már a mesterség ismeretének határait ostromolta, rózsaszíneinek gyönyörűségét merész vörösökkel, égőlilákkal, kiegészítő kékeszöldekkel társította sikeresen.

1930-ban alkotott remeke, a közismert, sokszor reprodukált Múzsa ihletése hűségesen végigkísérte hosszúra nyúlt, termékeny életútját.

Emlékének méltó tisztelettel talán leginkább úgy adózunk, ha elzarándokolunk szentendrei képtárába, a Templom téri Czóbel-múzeumba. A termeket járva, rájövünk arra, hogy életműve túléli halálát.

W. I.

MAGYAR HIRLA

Egy gyár, amel

Vall

Nem mindennapi foglalkozást mondhat magáénak *Végvári László:* ő az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár *beilleszkedési felelőse.* Nemrég az igazgatói tanács is megtárgyalta a munkáját. A gyár pszichológusa, aki Végvári László tevékenységét irányítja, vaskos anyagot állított össze. Ebben pontosan leírja, miként kell továbbfejleszteni az alig egyéves, lényegében tehát új munkakört. A 256. számú igazgatói utasítás pedig így határozza meg a feladatkört: *„Főként a fizikai dolgozók és a gyárban végzett ifjú szakmunkások beilleszkedését kell elősegítenie."*

Tájékozatlanok

Végvári László több évtizede dolgozik a Gyógyszervegyészeti Gyárban. Mostani tevékenységének egyik legfontosabb része: beszélgetés az új emberekkel. A belépőkre általában is jellemző *a kezdeti tájékozatlanság,* de ennek „mélységeiről" csak a beszélgetés alapján kaphat képet. Volt olyan dolgozó, aki jóval a belépés után, még az üzem nevét sem tudta. Találkozott olyannal is, aki nem tudott róla, hogy a vállalat korszerű éttermében kedvezményesen étkezhet. Ilyen esetekben a beilleszkedési felelős feladata csupán annyi, hogy közölje a belépőkkel a legszükségesebb ismereteket. (Az új dolgozókat rendszerint *már maga az a tény is meglepi,* hogy egyáltalán foglalkoznak velük.)

A beszélgetések tapasztalatai jó néhány ponton *túlmutatnak* még az üzemvezetők hatáskörén is. Különösen az idősebb, régi munkások körében okoz *feszültséget* az egyik üzemből a másikba való áthelyezés. Ilyen esetben sem a termelési érdeket vitatják az áthelyezettek, hanem inkább *az intézkedés mód*pőkkel. Az első kérdéscsoport *a munkahelyváltoztatás körülményeire* vonatkozik. A tapasztalatok megerősítik azt az eléggé köztudott tényt, hogy *egy gyár igazi vonzóerejét a régi dolgozók elégedettsége, jó munkahelyi közérzete* adja. Hiszen ha valaki jól érzi magát a munkahelyén, akkor erről szívesen beszél ismerőseinek is. Ha tehát a gyár ösztönözni kívánja a belépési kedvet, javítania kell a munkahelyi közérzeten.

Csak a prémium?

A kérdőív szerkesztői arra is választ akartak kapni: tudják-e a dolgozók, hogy mit ad a vállalat a dolgozóknak *a béren kívül.* Az eredmény eléggé lesújtó. Csak a prémium és a nyereség jutott eszébe a válaszolók többségének (86 százalék); *a szakszervezeti segélyről* csak 21,4 százalék tudott; *a kedvezményes* étkeztetést mindössze 14,2 százalék említette, a munkaruhát, a vállalati üdültetést, a kedvezményes tüzelőt pedig még kevesebben.

Négy kérdés vonatkozott *a biztonsági* körülményekre. A baleseti források között a következő rangsor alakult ki: a berendezések elhanyagoltsága (amit 52,3 százalékuk nevezett meg baleseti okként); a védőeszközök hiánya (38,1 százalék); a társak gondatlansága (33,3 százalék); zsúfoltság (26,2 százalék); szervezetlenség (16,6 százalék). Figyelemre méltó tény, hogy *a megkérdezetteknek több mint a fele a berendezések elhanyagoltságát említi elsőnek* a baleseti források között.

A szociális ellátást a belépők 73,8 százaléka tartja jónak, vagy megfelelőnek. A gyár egészségügyi ellátásáról az előbbinél is pozitívabb összkép alakult ki. A megkérdezettek 85,7 százaléka szerint *az egészségügyi ellátás* jó, vagy elfogadható. Ha az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JAN 31

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1021

Elhunyt Czóbel Béla

Kossuth-díjas festőművész, kiváló- és érdemes művész, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének kitüntetettje, 93 életévében. Temetéséről később intézkednek. (MTI)

GYEL
egye
NÉ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1765
DOLGOZÓK LAPJA
(KOMÁROM) 1

Czóbel Béla festőművész
1021

DOLGOZÓK LAPJA

Elhunyt Czóbel Béla

Életének 93. évében elhunyt Czóbel Béla, a Magyar Népköztársaság zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művész, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselője. Hétévtizedes alkotó pályája során felbecsülhetetlen értékű életművel gazdagította képzőművészetünket. Halála kulturális életünk pótolhatatlan vesztesége.

Kulturális Minisztérium
Magyar Képzőművészek Szövetsége
Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

1883. szeptember 4-én született. Már 19 éves korában Iványi Grünwald Béla tanítványa volt a nagybányai szabadiskolában. Ebből az időből való egyik első képe a szecesszionizmus hatását mutatja. Később Münchenben és Párizsban tanult, majd Ripp-Rónai stílusa gyakorolt rá nagy hatást. Tagja lett az 1903-ban alakult MIÉNK-nek, három évvel később pedig a nagy feltűnést keltő Nyolcak haladó művészcsoportnak is. 191[illegible] és 1940 között Hollandiában, Berlinben, majd — felváltva — Párizsban és Budapesten élt és alkotott. A harmincas évek óta nyaranként Szentendrén dolgozott. Művei igen sok hazai és külföldi kiállításon szerepeltek. 75. és 80. születésnapjára a párizsi Galerie Zak rendezett kiállítást műveiből. 1971-ben a Műcsarnok adott otthont retrospektív tárlatának, két évvel később — 90. születésnapja alkalmából — az Ernst Múzeumban nyílt meg műveiből nagyszabású tárlat.

...nk m...
...keinek védelméről

pán a tervezett, természeti értékeinkről szóló könyvecske kiadása maradt el.

— Mennyivel gyarapodott természeti kincseink száma?

— Az elmúlt évben összesen hat alkalommal 52 természeti értéket szemlélt meg a bizottság, amelyből 46-ot ítélt védettségre érdemesnek. Közöttük számos hegy és sziklaalakzat, forrás, tó, fasor, park szakadék és évszázados fa szerepel. Megyénk már védett természeti értékeihez hamarosan csatlakozik majd a többi között az esztergomi Kerek-tó, a tatai Öreg-tó, a Fényes fürdő, a dunaalmási római kori Kőhordó út, az agostyáni arborétum a Rám-szakadék, a Vértes, a Pilis és a Gerecse számos más természeti kincsé-

— Jelenleg is két szakember tartózkodik megyénkben, akik az Országos Természetvédelmi Hivatal megbízásából készítik elő a Vértes és Gerecse hegyvidékeinek tájvédelmi kialakítását. A tervek szerint olyan zárt, természetvédelmi terület létesítése szükséges, amely még megőrizte háborítatlan természeti értékeit, növényvilágát, ritka madarait és a hegységekre jellemző erdőtípusait. A feladat, hogy kidolgozzuk a terület határvonalait, feltárjuk egyes területrészeit, azok jellegzetes növény- és állatvilágát, s védettségüket társadalmilag is elismertessük. Mindehhez szervesen kapcsolódna a már kialakított Turuli Parkerdő, amely az agostyáni arborétum a Peskő-hegy és a tardosbányai erdők vonulatával

Czóbel Béla, festő

BÚCSÚ CZÓBEL BÉLÁTÓL

A múlt nyáron Szentendrén találkozhattunk vele, amikor élete beteljesüléseként részt vett a munkáit befogadó, összetartó múzeum megnyitásán. Az idős mester tisztelők százainak gyűrűjében meghatottan vágta át az avatási szalagot, s azután, mert 92 évesen is teli volt még életkedvvel, alkotásvággyal, munkájáról, terveiről beszélt. Talán ezért nehéz most elhinnünk, hogy Czóbel Béla meghalt.

Művész volt a szó legteljesebb értelmében, művészete, életformája lényegét fejezte ki. Egy volt azzal. Festészete egyidős a századdal, vagyis azzal az időszakkal, amely a művészetek történetének talán a legmozgalmasabb, legtermékenyebb időszaka volt. Nyitott szemmel, fogékony lélekkel járt e rendkívüli változékonyságú festői korszakokban. Czóbel Bélának a század festészete volt a kortársa. Mégis, a nagybányai indíttatás legfontosabb mozzanatait megőrizve korán megtalált stílusában, úgy alkotott egy hosszú életen át, mintha közben nem magasztosult volna égig, s nem tiportatott volna sárba oly sokszor a festészet.

Neki az indulás és a végpont — önmaga volt. S önmagát oly teljesnek, tisztának és emberinek érezte, hogy hosszú alkotói pályáján nem fáradt bele a rendkívüli gyöngédséggel és lágysággal megteremtett női portrék, aktok, csendéletek, tájak egymás mellé és mögé sorakoztatásában. Vagyis nem fáradt bele önmagába. A színek szabadságának birtokában a festészet olyan természetességével alkotott, amely ritka adománya egy művésznek, a művész sorsának. Az ifjúság mindent végtelennek látó és hívő boldog, életbe, művészetbe való belefeledkezettséggel nézte a világot. Utóbb készült képei is elhitették, hogy az élet értelme és szépsége végül is azokban az örömökben, hirtelen támadt felismerésekben, magunkban átélt szépségekben rejlik, amelyek embervoltunkra figyelmeztetnek. Festői és világlátásával mindig egészet, teljeset akart adni, egészet, mert érezte, hogy művészetével szándéka és célja van: a művészet és az élet szeretete.

Képei nemcsak megőrzik, hanem örökifjúnak is mutatják majd az elkövetkezendő generációknak.

(h. m.)

2.

1976 jan. 31.

Amerikai—török párbeszéd

Washington. január 31.

Február 10-én kétnapos megbeszélésre *Washingtonba* érkezik *Caglayangil* török külügyminiszter. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy a külügyminiszteri konzultációk napirendjén kölcsönös érdeklődésre

A Bizt
Tan
namíbia

Az ENSZ Biztonsági Ta-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DAILY NEWS

1975 OKT 30

Béla Czóbel

1021

Großes Interesse für Czóbel-Gemälde

Budapest (NN) – Von großem Interesse begleitet, findet gegenwärtig im Genfer Petit Palais eine Czóbel-Ausstellung statt. Béla Czóbel, einer der hervorragendsten ungarischen Maler dieses Jahrhunderts, schuf einen beträchtlichen Teil seines Lebenswerkes im Ausland. Viele seiner Gemälde sind im Besitz von Ausländern. Das Interessante der Genfer Ausstellung ist, daß das Publikum erstmals die bedeutendsten Werke von Béla Czóbel in ihrer Gesamtheit sehen kann. Diese Werke sind im Besitz des Schweizer Kunstsammlers Oscar Ghez.

Nach Ausstellungen in Paris, Venedig, Genf, Chikago und Tokio konnte das ungarische Publikum 1971 die Werke des 92-jährigen Kossuth-Preisträgers in der Kunsthalle sehen. Und wie wir bereits meldeten, wurde dieses Jahr in Szentendre ein ständiges Czóbel-Museum eröffnet.

TI

DAILY

HEFTIGE KÄMPFE

N BEIRUT

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 OKT 29

Békésmegyei Népújság

Czóbel Béla festőművész

1021

Czóbel-kiállítás nyílt Genfben

Nagy érdeklődés kíséri a genfi Petit Palaisban megrendezett gyűjteményes Czóbel-kiállítást. Századunk egyik legjelentősebb magyar festője életművének nagy részét külföldön alkotta, festményei közül igen sok külföldiek tulajdonában van. A mostani rendezvény érdekessége, hogy a nagyközönség most először láthatja együtt Czóbel Béla legjelentősebb műveit, amelyek Oscar Ghez svájci műgyűjtő tulajdonában vannak.

Párizsi, velencei, genfi, chicagói, tokiói kiállítások után a magyar közönség 1971-ben a Műcsarnokban láthatta az eddigi legteljesebb magyarországi Czóbel-kiállítást. A 92 éves mestert munkásságáért a magyar állam Kossuth-díjjal, az MNK Kiváló Művésze címmel, a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntette ki és Szentendre város díszpolgárává választotta.

a Lenin-
ik fel a
ol egy-
n alusz-
kat.
lyhekben
nk alatt
fehér
ető bejá-
dolgoz-
utat, az
örnyékét,
den órá-
ülönböző
k delegá-
lyezik a
ait. Az
0—60 év
zony áll
bekötöt-
övel, fél-

dóan „kísér". Arra gondolok, hogy életvidám, csinos fiatal nő lehetett, amikor valahol a harcok mezején elveszítette fél lábát. Talán éppen nálunk, Magyarországon történt. Hazánk különböző tájain — így megyénkben is — sok szovjet katona alussza örök álmát. Gondoljunk rájuk is a közelgő halottak napján.

Szeretteitektől, hazátoktól távol, halottak napján a ti sírotokon is ott lesz

egy szál virág...

Ary Rózsa

A takarékszövetkezetek működési területén az október 31-én elsőként született gyermek részére betétkönyvbe elhelyezve kétezer forintot ajándékoznak. Ugyancsak ezen a napon adják át Gyomán, a takarékszövetkezet üzletházában Timár Éva gyomai úttörőnek az országos gyermekrajzpályázat díját, egy Signal-rádiót.

(Balkus)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Budapester Rundschau

1975 SEP 22

Béla Czóbel

1021

BÉLA CZÓBEL IN SZENTENDRE

EIGENES MUSEUM ERÖFFNET

Szentendre, die romantische Stadt am Donauknie, Templom tér 1. In einer Ecke des Ruhe ausstrahlenden, harmonischen Platzes steht ein schönes, restauriertes Gebäude aus dem vorigen Jahrhundert. An seiner Fassade ein einziger Name: Czóbel. Da diese Aufschrift das genaue, vergrößerte Signum des Künstlers ist, wäre es überflüssig hinzuzuschreiben: Museum.

Auch im Leben eines Künstlers ist es ein besonderes Erlebnis, wenn er bei der Eröffnung eines Museums, das nur seine Werke ausstellt, das Band durchschneiden kann. Mit leiser Rührung und heiterem Lächeln sieht sich der 92jährige Meister in den Räumen um. Die Vorhalle geht auf einen mit Kopfsteinen gepflasterten und mit Blumen geschmückten Hof. Der plätschernde Brunnen verbreitet angenehme Kühle, und hier steht auch das suggestive Czóbel-Porträt des Bildhauers Imre Varga.

An den Wänden der Zimmer mit Gewölbebogen hängen die Bilder in flammendem Lila, Weinrot, Gelb und Blau, weibliche Aktbilder, unter ihnen die wunderbare Venus von Szentendre, Porträts, Stilleben und Landschaftsbilder. Den Reigen der Werke eröffnet ein großer Augenblick seiner Jugendzeit: Selbstbildnis in Nagybánya aus dem Jahre 1903. Auf symbolische Weise zeigt das Gemälde gleichermaßen den geistigen Beginn und das junge Antlitz eines zukünftigen großen Künstlers, eines großen Schicksals. Die übrigen Bilder zeugen von der Entfaltung, der Erfüllung und der fortwährenden Erneuerung. Der Meister selbst schenkte dem jetzt eröffneten Museum dreißig Bilder, weitere dreißig sind eine Schenkung der Hauptabteilung für bildende Kunst des Kultusministeriums. Andere Museen und Privatsammler vermachten ebenfalls einige Werke, um das Lebenswerk so vollständig wie möglich zu präsentieren.

Beim Eintritt in diese Räume erkennt der Besucher die von Szentendre ausgehende Heiterkeit und Harmonie in Kunst umgesetzt. Wie bei vielen anderen Künstlern spielte diese Stadt auch im Leben von Béla Czóbel eine wichtige Rolle. Seit 1936 verbringt er hier die Sommermonate.

„Was ist es für ein Gefühl, wenn ein Künstler die Eröffnung seines eigenen Museums miterlebt?" frage ich den Meister.

Seine Augen blicken freundlich, mit einem heiteren Lächeln antwortet er:

„Als Degas einmal eines seiner Bilder für eine immense Summe verkaufte, fragte man ihn ebenfalls, wie er sich fühle und er erwiderte: Vielleicht wie ein Rennpferd, das den Grand Prix gewonnen hat... Doch ohne Spaß — es ist eine schöne und ernste Sache, der Mensch fühlt, daß er nicht umsonst gearbeitet hat, sein Leben verlief sinnvoll, denn er sieht daß seine Arbeit geachtet, benötigt wird."

Das zuletzt geschaffene Gemälde Mädchen mit Fächer ist eine echte Czóbel-Arbeit. Über die Entstehung des Bildes berichtet der Meister folgendes:

„Dieses Bild habe ich vor nicht allzu langer Zeit begonnen und ziemlich schnell fertig gemalt. Ich bin selbst erstaunt darüber, denn manchmal arbeite ich sehr lange an dem einen oder anderen Bild. Spürt man die Persönlichkeit darin?" fragt er und fährt fort: „Ich bin der Ansicht, daß das Bild nicht abstrakt ist, und doch sind alle Momente des Abstrakten in ihm enthalten — Geometrie, Lyrik, Frohsinn und Raum."

Anschließend sprach er über seine tägliche Arbeit. Die Mehrzahl der hier ausgestellten Bilder malte er in den letzten Jahren.

Die Arbeit und Szentendre sind für ihn untrennbar verbunden.

„Ich bin sehr gern in Szentendre, es bedeutet für mich vollkommenes Glück."

Beim Betrachten des Museums und der Bilder nimmt den Besucher ein ähnliches Glücksgefühl gefangen.

Márta Harangozó

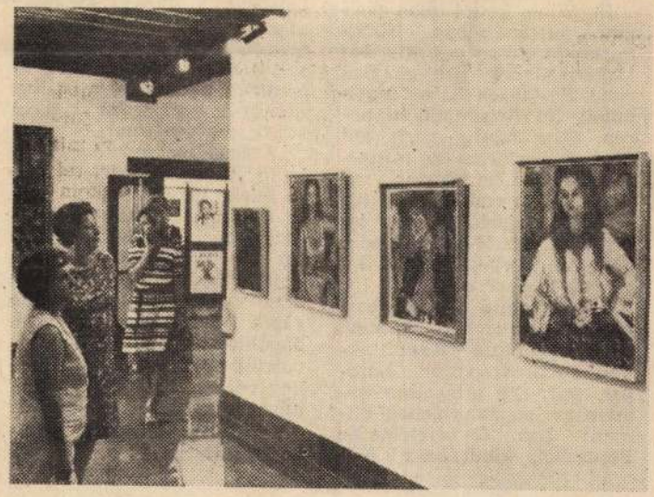

„... sein Leben verlief sinnvoll..."

siegen

Seniormannschaft aufgestiegen und hat seither sämtliche Spiele mitgemacht. Ja, er gilt heute bereits als eine unserer Stärken. Er spielt in der Verteidigung neben Bálint und ist ganz hervorragend im Tackeln und im Kopfspiel. Zudem ist er äußerst zuverlässig, er riskiert nichts und hält sich an die Anweisungen.

Tibor Nyilasi, 20, ist eine

László Bálint

„Seit langen Jahren der erste Außenstürmer von echtem Schrot und Korn. Er ist blitzschnell, dribbelt in vollem Lauf und schießt aus jeder Position. Er wurde erst dieses Jahr Standardspieler von Videoton in Székesfehérvár. Dem österreichischen linken Verteidiger wird er aber einige unangenehme Minuten bereiten, falls er aufgestellt wird."

Eine letzte Frage an die beiden Trainer: Wie lautet das Ergebnis am Mittwoch? Die Antwort ist gleichlautend:

„Ungarischer Sieg mit einem oder zwei Toren!"

Bozsik: Waliser als Gruppenerste

EM-Finale BRD—England

Im Herbst letzten Jahres debürtierte József Bozsik als Verbandskapitän der ungarischen Auswahlmannschaft. bei einem Freundschaftsspiel zwischen Österreich und Ungarn. Einige Tage nach seiner Heimkunft erlitt er einen Herzinfarkt. Er blieb noch eine Weile Verbandskapitän, konnte seine Arbeit aber nicht mehr verrichten, so daß er in diesem Frühjahr sein Amt abgab und Lajos Baróti die schwere Aufgabe übernahm.

Bozsik, der als Einziger im ungarischen Fußball hundertmal in der Auswahlmannschaft spielte und einst Mitglied der „goldenen Mannschaft" war, arbeitet bereits wieder im Fußballverband.

„Ich bin der Meinung, daß bei der gegenwärtigen Lage des ungarischen Fußballs nur ein völlig gesunder Mensch die Auswahlmannschaft leiten kann. Viel Geduld und gute Nerven sind nötig, auch, bei Stasty, dem österreichischen Verbandskapitän ist das der Fall. Momentan kann sich keines der beiden Länder seines Fußballs rühmen", sagt Bozsik.

„Was wir am Mittwoch erwarten? Die ungarische Mannschaft ist sogar in ihrer gegenwärtigen Verfassung in der Lage, Österreich zu besiegen. Und sie muß

József Bozsik

einfach siegen! Leider werden gerade wir es sein, die unsere Freunde um den Gruppensieg bringen werden, aber so ist das nun einmal im Sport. Ich habe das Gefühl, Wales wird weiterkommen, und wir werden den zweiten Platz einnehmen. Das Endspiel der EM wird zwischen der BRD und England ausgetragen — wenn sich diese beiden Mannschaften nicht schon früher gegenüber stehen. Ich halte unverändert die Westdeutschen und die Engländer für die Europabesten, obwohl auch die bei der Weltmeisterschaft mit einer Bronzenen ausgezeichneten Polen wieder stärker werden."

Heribert Meisel:

Die Niederlage schmerzt, aber in Budapest...

In Wien kennt man keinen ausländischen Rundfunkreporter so gut wie den Ungarn György Szepesi. Seit rund 20 Jahren ist er regelmäßig im Rundfunk zu hören, sehr häufig auch auf dem Bildschirm des Österreichischen Fernsehens zu sehen. Während der letzten Wochen sprach er fast jeden Tag im Wiener Sender über die Vorbereitungen des großen Fußballspiels.

Sein Vorbild ist Heribert Meisel, der seiner Meinung nach der beste Rundfunk- und Fernsehreporter Europas war. Sie arbeiteten gemeinsam an zahlreichen Filmen: Das Österreichische Fernsehen wiederholte beispielsweise ihren Streifen" „Fußball-Walzer — Fußball-Csárdás" des öfteren. Meisel, der vor neun Jahren, 24 Stunden nach einem in Budapest verlorenen Spiel starb, sagte einmal:

„Nirgendwo auf der Welt kann man eine Niederlage so leicht verschmerzen wie in Budapest, in dieser wunderschönen Stadt. Natürlich tut die Erinnerung an das Spiel ein bis zwei Stunden lang weh, aber bei einem guten Abendessen im Matthias-Keller und dem vorzüglichen Balatoner Riesling vergißt man alles Unangenehme."

Zusammengestellt von Róbert Zsolt

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

Dolgozók Lapja (Komárom)

1975 OKT 29

Czóbel-kiállítás

Nagy érdeklődés kíséri a genfi Petit Palais-ban megrendezett gyűjteményes Czóbel-kiállítást. Századunk egyik legjelentősebb magyar festője életművének nagy részét külföldön alkotta, festményei közül igen sok külföldiek tulajdonában van. A mostani rendezvény érdekessége, hogy a nagyközönség most először láthatja együtt Czóbel Béla legjelentősebb műveit, amelyek Oscar Ghez svájci műgyűjtő tulajdonában vannak.

Párizsi, velencei, genfi, chicagói, tokiói kiállítások után a magyar közönség 1971-ben a Műcsarnokban láthatta az eddigi legteljesebb magyarországi Czóbel-kiállítást. A 92 éves mestert munkásságáért a magyar állam Kossuth-díjjal, az MNK Kiváló Művésze címmel, a Munkaérdemrend arany fokozatával tüntette ki és Szentendre város díszpolgárává választotta.

A rendkívül szoros mérkőzésen balszerencsés veresége szenvedett a Timföld. Túl nagy volt a tét, s ez rányomta bélyegét a játékra. Az Almásfüzitőből Turi és Szilágy játéka dicsérhető, bár a többiek is igyekeztek.

Még három mérkőzés van hátra: reálisan már csak az osztályzóban lehet bízni, — vagy az ellenfelek váratlan vereségeiben, ami nem való színű. Marad tehát az osztály-

Kézilabda

A magyarok nyerték

1021

Czóbel-múzeumot avattak Szentendrén

Tegnap délelőtt új, jelentős művelődési intézményt avattak Szentendrén. Most nyílt meg a Czóbel Béla életművének eddigi legteljesebb anyagát bemutató múzeum. Az avatóünnepségen megjelent Aczél György, az MSZ MP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese is. Avatóbeszédet S. Hegedűs László, Szentendre országgyűlési képviselője, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára mondott.

(Beszámolónk a 4. oldalon.)

aszkodva elsöprő győzelmet ratott. A választáson Gandhi sszony egy Radzs Narain neű jelentéktelen jobboldali szocialista párti" demagógot tött el a mandátumtól, s a ert négy esztendővel ezelőtt a egvert riválisindította a miszterelnök ellen.

Allahabadban — amely gyébként Indira Gandhi szüvárosa — a bíróság négyéves unkával két szabálytalanságot tudott kibányászni. Az gyik az, hogy a helyi kornányzat emelvényt építtetett s a nagygyűlések idejére illanyáramot bocsátott a miszterelnök rendelkezésére, ogy a megafonokat működtni tudják. A másik az, hogy ndira Gandhi választási ampányának vezetője lenondott ugyan korábbi szehélyi titkári állásáról és már zetést sem kapott —, a kamány kezdetekor azonban még em törölték az állami hivalnokok listájáról. Az igazi kokat nem a négyéves per ost meghozott elsőfokú ítéében, nem az allahabadi íróságon kell keresni.

A lényeget abban lehetne nek, és Indira Gandhi politikai ellenfelei elérkezettnek látják az időt arra, hogy visszaüssenek!

Az időpont valóban nem kedvezőtlen számukra, miután számos rendkívül bonyolult tényező következtében India sok szempontból hullámvölgyben van. Indira Gandhi számos reformot hajtott végre. Kiterjesztette az állami szektor hatáskörét, megfosztotta kiváltságaiktól a maharadzsákat. Tőkés viszonyok között szükségszerűen korlátozott hatásfokú öntözési és földreformterveket készített. Pozíciója külpolitikailag is rendkívül megerősödött.

Az utóbbi néhány évben azonban igen gyenge termés volt, és a lakosság robbanásszerű növekedési ütemét alig sikerült lelassítani. Ez India több vidékén éhínséghez vezetett, az ország egésze számára pedig rendkívül kiélezte a gabonaproblémát. E helyzet következménye volt, hogy nem sikerült államosítani a gabonakereskedelmet, s az élelmi- (más gondokkal párosulva) azt eredményezte, hogy a tóbbi években Indiában m csökkent is az átlagos színvonal, és a „szegénység elleni harc", amit a miniszterelnök meghirdetett, mindmáig eredménytelen maradt.

Politikai nyelvre fordítva ez azt jelentette, hogy a néhány évvel ezelőtt még ellenfelei által is sebezhetetlennek tartott miniszterelnök támadhatóvá vált.

Az allahabadi ítélet csak az „első nyíllövés" volt egy elkeseredett politikai küzdelemben. Az adott helyzetben India, sőt Dél-Ázsia és az egész harmadik világ nyugalmát és egyensúlyát veszélyeztetné, ha az Indira Gandhi ellen indított politikai hajsza eredménnyel járna.

Csütörtökön Fakhruddin Ali Ahmed; az Indiai Köztársaság elnöke rendkívüli állapotot rendelt el az egész ország területére.

Indira Gandhi miniszterelnök rádióbeszédében hangsúlyozta, hogy összeesküvést szerveztek a nép demokratikus vívmányai ellen. —i —e.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JUN 28
PEST MEGYEI HÍRLAP

Czóbel Béla festőművész

Művelődéspolitikánk részeként

Közkinccsé vált Czóbel Béla művészete

S. Hegedűs László avatóbeszédével nyílt meg Szentendre legújabb múzeuma

Nem egyszerűen múzeumavatás zajlott le tegnap Szentendrén, hanem a megjelent nagyszámú közönség tudatos művelődéspolitikai, művészetpártoló folyamat újabb állomásának volt részese. A Pest megyei párt- és állami vezető szervek ugyanis már évek óta — országosan elismert és támogatott — koncepciót valósítanak meg annak érdekében, hogy a megyéhez kötődő, a megye couleur local-ját, helyi sajátosságait magukénak érző művészek alkotásait, életművét közkinccsé tegyék. Múzeumok és kiállítótermek sorában most így született meg a legújabb: a Czóbel Béla Múzeum Szentendrén.

A tegnapi avató ünnepségen — mint lapunk 1. oldalán is jelezzük — megjelent *Aczél György*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese is, valamint *Garamvölgyi József* kulturális miniszterhelyettes, *dr. Mondok Pál*, a Pest megyei Tanács elnöke, *Barinkai Oszkárné*, a Pest megyei pártbizottság titkára és számosan a megye, *Szentendre* város és a járás párt-, állami, társadalmi vezetői közül. Eljöttek a művészbarátok is, köztük *Barcsay Jenő* és *Varga Imre*, aki az idős mesterről készített és a múzeum kertjében elhelyezett mellszobrával is kifejezte tiszteletét Czóbel Béla iránt. S természetesen megjelent maga az ünnepelt művész, aki közel negyven esztendeje tölti évről évre kora tavasztól késő őszig napjait Szentendrén, a városban, amely most ilyen nagyszerű módon fejezte ki hálás elismerését.

Czóbel Béla és Aczél György a múzeum megnyitása utáni első percekben a festmények előtt.

A termekben: az új magyar festészet színes fejezete

Ikvai Nándornak, a Pest megyei Múzeumok Igazgatósága vezetőjének megnyitóját követően a város országgyűlési képviselője, *S. Hegedűs László*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára *avatta föl* ünnepi beszédével a múzeumot, melyet egy régi, hangulatos lakóház ízlésesen felújított és e célra átépített falai között rendeztek be.

— Itt, ahol állunk — kezdte beszédét —, e gyönyörű vidék és ez a szép város évezredek történelmét őrzi. Évezredek talaján ad kellemes környezetet, barátságos otthont, megélhetést és jólétet az itt lakóknak. Az itt élő nép egy dologban mindig egységes volt, akár a földet vallatjuk a régmúltról, akár a távoli vagy a közeli történelmet, akár a mát: meghitt otthont nyújtott a szép szeretetének, a művészeteknek. *A város múltunk és jelenünk kultúrájának gazdag, országos jelentőségű kincsesháza.* Múltjához méltóan otthona Szentendre a művészeteknek és az itt alkotók műveikkel méltók a múlthoz, a városhoz, és akikért alkotnak, a néphez.

Művészetpolitikánk egyik igen fontos kezdeményezésének nevezte beszédében a népfront országos titkára a múzeum megnyitását. Mint mondotta: az új magyar festészet klasszikusai közül *Czóbel mester az első, aki még életében, alkotó ereje teljében megérhette, hogy munkássága múzeumot kapjon* és minden kiállított képe a művészetszerető közönség *közkincse* legyen. A továbbiakban ismertetve a mester életútját, hangoztatta, hogy több mint hét évtizedet átfogó gazdag életműve *az új magyar festészet egyik legszínesebb fejezete.* Kifogyhatatlan alkotó ereje és derűlátása a legnagyobb világégések közepette is megtalálta a lehetőséget az élet szépségének művészi kifejezésére és a haladás szolgálatára. Ezért mai, időtálló, ezért töretlen évtizedek hosszú során át Czóbel művészete. Hajlíthatatlan és megalkuvás nélküli hite az emberben, a szépségben, életünk szebbik és jobbik felében teszi a haladást szolgálóvá, szocialista tartalmúvá művészetét. Ez *a hit és mai világunk valósága* ad erőt számára az alkotáshoz, hogy legyőzve korát, gyengeségeit, izzó színekkel hirdesse a szépség — a felnevelő, az örömhozó, a megtartó és az emlékező asszony —, az élet hordozója diadalát.

S. Hegedűs László beszédében tisztelettel emlékezett meg arról, hogy *e múzeum sem születhetett volna meg a párt, a kormány következetes művelődéspolitikája és jelentős anyagi támogatása nélkül.* Dicsérettel, elismeréssel szólt *Kati Imre* tervezői munkásságáról, aki példát mutatott a város műemlék jellegű épületeinek képbe illő korszerűsítésére és hasznosítására. Elismeréssel beszélt a kivitelezést gyorsan, gondosan megoldott *Községgazdálkodási Vállalatról* és nem kevésbé a kiállítás rendezőiről, *Ikvai Nándor* igazgatóról, *Mucsi András* művészettörténészről és munkatársaikról.

A mester megnyitja múzeumát

Az érdeklődéssel kísért megemlékező beszéd után az ünnepség kedvesen meghitt, ritka szép pillanata következett: a rendező szervek felkérésére a derűs kedvű, 92 éves mester, *Czóbel Béla maga vágta át múzeuma bejáratánál kifeszített nemzeti színű szalagot*, s nyitotta meg a festményeit bemutató épületet.

Különleges élmény volt, amint ezt követően — a Minisztertanács elnökhelyettesével oldalán — *vezette végig* az érdeklődő ünneplőket a termeken, képeinek élménye mellett még friss szellemű tárlatmagyarázattal is megajándékozva őket.

Mától kezdve bizonyára soksok újabb érdeklődő lepi majd el a szentendrei új múzeum kiállítótermeit, melyekben *a czóbeli életmű eddigi legteljesebb bemutatására nyílik lehetőség.* A rendelkezésre álló múzeumi anyag további bemutatására — a tervek szerint — változó kiállítások keretében gondolnak és azokon Czóbel Béla grafikai munkáit is szerepeltetik.

L. Z.

...lap

Oklevélosztó ünnepély Gödöllőn

A gödöllői Agrártudományi Egyetem mezőgazdaság-tudományi karán pénteken tartották meg az oklevélkiosztó ünnepélyt, amelyen 26 mezőgazdaság-tudományi doktort avattak és 157 végzett hallgatónak adták át diplomáját.

Ülést tartott az Elnöki Tanács

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa pénteken ülést tartott.

Az Elnöki Tanács *módosította a halászatról szóló, 1961. évi 15. számú törvényerejű rendeletét.* Az új rendelkezés alapján megszűnik az Országos Halászati Felügyelőség. A halászati igazgatást, a termelés és a halászati műszaki tevékenység irányítását, valamint az ezzel kapcsolatos hatósági feladatokat a jövőben közvetlenül a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium látja el. A halászati igazgatás helyi feladatai a tanácsok hatáskörébe kerülnek.

Az Elnöki Tanács *megfosztott magyar állampolgárságától* 16 külföldön tartózkodó személyt, akik bűnöző életmódjuk vagy az állampolgári hűséget sértő magatartásuk miatt erre érdemtelenekké váltak.

Az Elnöki Tanács *bírákat választott meg és mentett fel.* Végül *egyéni kegyelmi* ügyeket tárgyalt.

Kocsér, Monor, Abony, Vác

Zászló, oklevél vednökségért

A KISZ Központi Bizottsága hazánk felszabadulása 30. évfordulójának a tiszteletére húsprogramot segítő vednökségi mozgalmat hirdetett. A versenyben részt vevő KISZ-alapszervezetek tevékenységét a napokban Miskolcon értékelték, a legjobbaknak kitüntetést és pénzjutalmat adtak. *A kocséri Új Élet Termelőszövetkezet* KISZ-esei elnyerték a KISZ KB vednökségi zászlaját és 3 ezer forintos pénzjutalmat kaptak. A *Monori Állami Gazdaság*, az *abonyi József Attila Termelőszövetkezet* és a *PENOMAH váci gyáregységének* KISZ-szervezete vednökségi elismerő oklevelet és ezerötszáz forintos pénzjutalmat kapott.

Országos szállítási értekezlet

Az őszi csúcsforgalomról

Az UVATERV székházában pénteken országos szállítási értekezletet tartottak a közlekedési ágazat vállalatainak, telepeinek áruforgalmi vezetői, hogy megtárgyalják az őszi csúcsforgalom lebonyolításának legközelebbi feladatait. A vasút már az év első felében 2,6 millió tonnával több árut szállított, mint a múlt év azonos időszakában. A második félévben a többlet várhatóan csaknem 2 millió tonna. A közúti szállítás előtt is rendkívül nagy feladatok állnak, hiszen a mezőgazdaságnak jóval több terményét kell elszállítani, mint egy évvel ezelőtt. Többek között cukorrépából majdnem 1 millió tonna lesz az idei többlet. A legfontosabb feladatokról, tennivalókról *dr. Ábrahám Kálmán* közlekedés- és postaügyi minisztériumi államtitkár tartott beszámolót.

Tudományos és gyakorlati együttműködés

A Csepel Vas- és Fémművek vezetői és munkatársai pénteken látogatást tettek a Magyar Tudományos Akadémia székházában, ahol *Erdey-Grúz Tibor*, az MTA elnöke, és *Márta Ferenc* főtitkár tájékoztatták a vendégeket az Akadémia munkájáról. A látogatás — amelynek során a gyáróriás képviselői egyebek [illegible] felkeresték az MTA Kutató Intézetét — legfelsőbb tudományos testületünk és a Csepel Művek *szorosabb tudományos és műszaki gyakorlati együttműködésének* kialakítását, a tudományos és a termelő tevékenység fokozottabb összehangolását szolgálja.

A látogatás végén az Akadémia és a Csepel Művek vezetői megállapodást írtak alá a közvetlen együttműködés részleteiről.

Kitüntetések

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Réti László*nak, a történettudományok kandidátusának, az Új Magyar Központi Levéltár főigazgatójának a munkásmozgalomban, valamint a magyar munkásmozgalom történetének feltárásában kifejtett tevékenysége elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából a *Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozata* kitüntetést adományozta.

A kitüntetést *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Jelen volt az kitüntetés átadásánál *dr. Kornidesz Mihály*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, és *dr. Molnár Ferenc* kulturális államtitkár.

Az Elnöki Tanács — eredményes munkásságuk elismeréséül — nyugállományba vonulásuk alkalmából a *Munka Érdemrend* arany fokozata kitüntetést adományozta *dr. Schranz Dénes* egyetemi tanárnak, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem fogpótlástani klinikája igazgatójának, *dr. Szenes Tibor* egyetemi tanárnak, a Szegedi Orvostudományi Egyetem röntgenklinikája igazgatójának, *dr. Rauss Károly* egyetemi tanárnak, a Pécsi Orvostudományi Egyetem mikrobiológiai intézete igazgatójának, *dr. Páter János* egyetemi tanárnak, a Pécsi Orvostudományi Egyetem közegészségtani intézete igazgatójának, *dr. Lajos László* egyetemi tanárnak, a Pécsi Orvostudományi Egyetem szülészeti és nőgyógyászati klinikája igazgatójának, *dr. Krompecher István* egyetemi tanárnak, a Debreceni Orvostudományi Egyetem anatómiai szövet- és fejlődéstani intézete igazgatójának, *dr Schwarczmann Pál* egyetemi docensnek, az Orvostovábbképző Intézet II. számú belgyógyászati tanszéke vezetőjének, és *dr. Zoltán László* igazgató főorvosnak, az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet vezetőjének. A kitüntetéseket *dr. Schultheisz Emil* miniszter adta át.

Koppány György felvétele

[illegible]ják, [illegible]llió [illegible]ön-[illegible]sek [illegible]zlo-[illegible]kö-[illegible]125 [illegible]lég-[illegible]ezés

készült. Ezenkívül hűtőházi battériák is jelentős tételben kerülnek külföldi és hazai felhasználókhoz. Szentmártonkátán készülnek a Szegedi Húsipari Vállalat, a kaposvári vágóhíd, valamint néhány sörgyárunk különböző hűtőberendezései.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JUN 28

Zalai Hírlap

Czóbel Béla festőművek

— Czóbel-múzeum. Szentendrén, a Templom tér egyik patinás házacskájában pénteken megnyitották a Czóbel Béla Múzeumot. A megnyitón S. Hegedűs László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, Szentendre országgyűlési képviselője méltatta Czóbel Bélának, a XX. századi magyar festészet kimagasló alakjának munkásságát.

ipros iskola azonnali belépéssel felvesz két személyt hivatalsegédnek. Jelentkezni az iskolában.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 DEC 15
Daily News

1021 Béla Czóbel

FOTO MTI — GY. KOPPÁNY

Anläßlich des 30. Jahrestages der Befreiung von Szentendre, einer nördlich vom Budapest am Ufer der Donau gelegenen malerischen Kleinstadt, wurde mehreren Künstlern und Persönlichkeiten erstmals die Ehrenbürgerschaft verliehen. Ausgezeichnet wurden u. a. die Maler und Kossuth-Preisträger Béla Czóbel und Jenő Barcsay (u. B.) sowie die Keramikkünstlerin Margit Kovács.

Sicherheitsr t
Zypern Mandat

New York, 14. Dez. (Reuter) — Der Sicherheitsrat der Vereinten Nationen hat in der Nacht zum Samstag in New York die Verlängerung des Mandats der UN-Truppen auf der Mittelmeerinsel Zypern um weitere sechs Monate bis zum 15. Juni 1975 beschlossen. Das gegenwärtig gültige Mandat läuft am Samstag um Mitternacht aus. Die UN unterhalten seit 1964 4435 Mann auf Zypern. Für die Mandatsverlängerung sprachen sich 14 der 15 Ratsmitglieder aus. China nahm an der Abstimmung nicht teil.

In einer Resolution zu diesem Beschluß werden alle Staaten aufgefordert, die Souveränität die territoriale Integrität, die Unabhängigkeit und den blockfreien Status Zyperns zu respektieren.

Der sowjetische Chefdelegierte Jakow Malik bekräftigte den Vorschlag der Sowjetunion für eine internationale Konferenz, um das Zypern-Problem im Rahmen der Vereinten Nationen zu lösen.

Der türkische Vertreter hatte sich bei den Konsultationen dagegen gesträubt, daß die Verlängerung nur aufgrund der Zustimmung der „Regierung Zyperns" beschlossen werden soll. Die Alternative zu einer solchen Konferenz, um das Zypern-Problem im Rahmen der Vereinten Nationen zu lösen."

UN-Generalversammlung e läuterte in einer kurzen E klärung, daß unter den „g troffenen Parteien" der d malige amtierende Präsider Klerides und der Vertrete der türkischen Bevölk rungsgruppe Vizepräsider Denktasch, sowie die Regi rungen Griechenlands ur der Türkei zu verstehe sind.

Takeo Miki legt Regierungsprogramm vo

Tokio, 14. Dez. (AFP) — Eine Woche nach seinem Amtsantritt hat der neue japanische Premierminister Takeo Miki am Samstag sein Regierungsprogramm vorgelegt.

sprachen für ein gemeins mes Vorgehen der Industri staaten gegen die Ölexpor länder abgelehnt. Vor alle dürfe auf die Produzente länder nach Meinung Mik kein Druck ausgeübt we den, um auf diesem W

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Czóbel Béla, festőművész

Népújság (Heves)

1974 SEP 21

gyártmányukat tüntették ki ezzel a címmel. Jelenleg hét

V. Rudakov
(Csebokszári)

1021

BÉLYEG sarok

A csekély nyári bélyegkiadási program után augusztus 27-én jelent meg aktfestményeket ábrázoló sorozat és blokk. A gazdagnak ígérkező őszi kiadási terv első bélyege a Czóbel Béla: Mimi c. festményreprodukció 1 Ft névértékű bélyege volt, amely szeptember 4-én jelent meg 7 365 ezer fogazott és 8500 vágott példányban. Ezt követően szeptember 5-én a 25 éves magyar—szovjet tudományos együttműködést köszöntötte 1 és 3 Ft névértékű bélyeg, amelyek forgalmi bélyegek lesznek. A bélyegek Varga Pál grafikusművész tervei alapján készültek. A chilei nép halhatatlan költőjéről, Pablo Nerudáról szeptember 11-én, a chilei szolidaritási nap alkalmából 1 Ft névértékű bélyeggel emlékezett meg a Magyar Posta. Ezen bélyeg is 5005 ezer fogazott és 5500 vágott példányban került kiadásra. Szeptember 21-én a STOCKHOLMIA '74 bélyegkiállítás megnyitása alkalmából 825 ezres példányszámú szelvényes bélyeg jelent meg. A szelvényes bélyeget Cziglényi Ádám tervezte. Szeptember 29-e a fegyveres erők napja, e napot a 28-án megjelenő honvédelmi sorozat köszönti, amely 1, 2 és 3 Ft névértékben jelenik meg. A bélyegek tervezője Földiák György és azok harcosokat, harci eszközöket, harci jeleneteket ábrázolnak. A már jelzett Segner-emlékbélyeg előreláthatólag október 5-én jelenik meg. Október 19-én az AEROFILA '74 nemzetközi légipostabélyeg-kiállítás, valamint az ez alkalomkor megrendezésre kerülő 47. magyar bélyegnap alkalmából emléksorozat és blokk jelenik meg 12—12 Ft névértékben. A Magyar Posta jelezte családtervezési bélyeg kiadását is, ennek valószínű megjelenési időpontja november lesz. Októberre várható még a már ismertetett és jelzett lepkesor is.

*

A Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalat ismét carte maximumok készítéséhez alkalmas kiadványokról ad hírt. A már megrendezett nizzai sakkolimpia alkalmából 7 db. fekete-fehér levelezőlap jelent meg, sakkozókat és sakkozással kapcsolatos, XIII., XV., XVII. és XIX századból származó metszeteket ábrázolva. Ugyancsak levelezőlap jelent meg Segner János Andrásról (1704—1777) fekete-fehér színben, 2 Ft-os egységáron. Kiadásra került még lepkéket ábrázoló sorozat is, amely ugyan nem kifejezetten carte maximum céljaira készült, de olyan 13 lap van benne, ami a korábban már megjelent pillangó témájú bélyegekhez kapcsolódik. Az októberben kiadásra kerülő, lepkéket ábrázoló bélyegsorból 4-et találhatnak meg a gyűjtők a 13 féléből. A sorozatot Zombory Éva grafikusművész alkotta, akit nem kell külön bemutatni, hiszen az „év legszebb bélyege" kitüntető címet évről évre ő nyeri el alkotásaival. Rövidesen megjelenik a kölyök házi állatok, valamint Kerényi Jenő Anya gyermekkel című szobra az „anyaság" bélyeghez.

*

A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége 1974. október 19—27. között rendezi székházának kiállítási termeiben az év nagy nemzetközi légipostabélyeg-kiállítását. A Magyar Posta támogatásával a FISA (a Légiposta Gyűjtők Szervezeteinek Nemzetközi Szövetsége) védnöksége alatt sorra kerülő rendezvény előkészületei már a befejezéshez közelednek. A nemzetközi kiállítás színességét két esemény is emeli. A Magyar Posta segítségével újból sor kerül helikopterposta szállítására, természetesen alkalmi bélyegzéssel. A helikopter 20-án 12 órakor érkezik Budapestre, a Hősök terére Nyíregyházáról, 15 órakor ugyancsak a hősök terére Szombathelyről. Említést érdemel, hogy az első helikopterposta az AEROFILA 67 kiállítás alatt működött Siófok—Székesfehérvár—Budapest között, a második 1969-ben a Szegeden rendezett 7. országos ifjúsági bélyegkiállítás alkalmából Budapest—Szeged között. A másik esemény az idei 47. magyar bélyegnap lesz, amelyet a kiállítás helyén, október 27-én tartanak.

Az „AEROFILA 74" sajtóbemutatója október 18-án kerül sorra, a hivatalos megnyitás előtti napon.

Németi V.

otthont az erdei szanatóriumi (Foto: APN—KS)

25 négyzetc

a gyerekek erdei sétával kezdik a napot. Az iskola alapvető gyógyítási módszere a természettel történő gyógyítás. Ehhez a vitaminokban bő táplálkozás járul. A gyerekek állandó orvosi ellenőrzés alatt állnak.

Az erdei iskolában évente mintegy 200 gyerek nyeri vissza egészségét.

A Bolgár Tudományos Akadémia központi fényképészeti laboratóriumában új fotoanyagokat állítottak elő ipari célra.

Azt az eredeti eljárást, amellyel a fényérzékeny réteget a hordozaónyagra felrakják, még sehol sem alkalmazzák ipari célokra. A fényérzékeny vegyi vegyületek vákuumban történő

iznézőben

mőföld védelme

adták, a szántóterület csökkenése jelentősen kisebb lett, 1966-tól 1972-ig majd a felével.

A törvény csak a nem mezőgazdasági területeken engedi meg az építkezést, a különben nem megfelelően kihasznált telkeken. Termőföldön csak kivételes esetben engedélyezik az építkezést, ha társadalmi szempontból rendkívüli jelentősége van. A törvény pontosan meghatározta a mezőgazdasági föld fogalmát is.

1971-ben a törvényt néhány új intézkedéssel még meg is szigorították. Függelékeiben új kategóriát határ-

hogy a Cseh Szocialista Köztársaságban 1973-ban csak 5000 hektárral csökkent a termőföldterület. An-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Pestmegyei Hirlap

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész
1021

lap 1974. SZEPTEMBER 14., SZOMBAT

A kilencvenegyedik

Születésnapi beszélgetés Czóbel Bélával

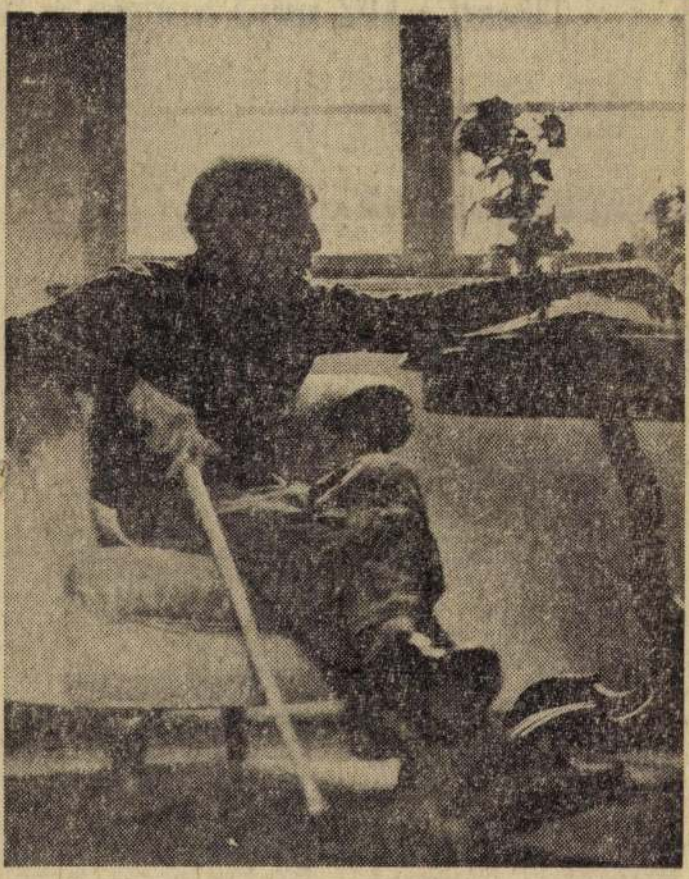

Ebéd. szokás szerint, a kopott-piros kerti padon, az asztal fölé hajló almafa alatt. Amíg kitart a nyár. Utolsó fogásként két fürt szőlő, a szentendrei kert ízes termése.

— Öreg tőkék, de még nem hagynak cserben, valamennyi mindig kerül a saszlából az asztalra, ilyenkor szeptemberben...

Ilyenkor szeptemberben. *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművész születésnapján. Ezúttal a kilencvenegyediken. Kimondani is sok, hát még végigélni több, mint kilenc évtizedet!

— Menjünk fel a szobámba — invitál. — Ebéd után kijár a pipa...

Ha már nehezebben is, de egyedül lépdel fel a műterembe vezető lépcsőkön.

— Entrée, monsieur — mondja franciául s tessékel maga előtt, ahogyan a vendéget szokás.

A műteremben ugyanaz a kerti pad fogad, mint odalenn a kertben és mégis más. Itt nincsenek éles kontúrok s öregsége sem szembetűnő. Ez a pad méternyi vásznon már nem egy élettelen használati tárgy, hanem egy nagy művész sokatmondó, színes alkotása. Egy pillanatra egy másik kerti pad képe villan át rajtam, azt *Zebegényben* láttam eredetiben és úgy is, ahogyan *Szőnyi István* képzeletében megfogalmazódott. Ez is, az is több, mint egy tárgy, részese egy ember, s az alkotón keresztül mindannyiunk életének.

Egy percig csak a zacskó neszez, amiből a pipáját tölti, az egyiket a sok közül.

A kilencvenegy nem kerek évforduló, mégsem maradt ezúttal sem ajándék nélkül. *A Magyar Posta bélyeget jelentetett meg kilencvenegyedik születésnapjára.* Czóbel egyik leghíresebb képének mását, *Mimit.* Kitűnően sikerült nyomás, jól érzékelteti az idős mester ma is pompázó színvilágát. Tiszta színek, amelyek élénkek, sőt izgatottan tarkák. Mégis derű és nyugalom sugárzik belőlük. Akár a most készülő képeken: legalább tíz látható itt a legújabbak közül: *Szentendrei kert, Gyümölcsfák, Csendélet, Gitáros lány, Ülő nő.*

— Ne nézze őket, még nincsenek készen, csak a *Kerti pad.* Majd egy-két hét múlva, ha befejezem ezeket, akkor lehet, addig csak *vázlat,* elképzelés...

Katalógust mutat: a mai postával érkezett Jugoszláviából. A katalógus a *Nadezda Petrovits galéria szeptember elsején nyílt tárlatának* képeit mutatja be. A huszonhét kiállító között két magyar: *Czóbel Béla* és *Lóránt János* három-három képe. A három Czóbel-kép közül az egyik, az *Akt,* már az idén készült.

— Ez is születésnapi ajándék — mondja derűsen.

Nem sokára elkészül a *Szentendrén létesítendő Czóbel Emlékmúzeum,* amelyben a művésznek mintegy hatvan képe kap majd helyet. Reméli, hogy még az idén ott lehet a megnyitón. Mint ahogy ott volt a nyár elején *Nagykőrösön,* július végén pedig *Győrben* megnyílt tárlatán is. Mert hiába töltötte be életének kilencvenegyedik esztendejét, az alkotómunka nélkül éppen úgy, mint a mozgás, az utazás nélkül nem érzi jól magát, nem tudja elképzelni az életét. S hogy ez mennyire így igaz:

— Párizsba utazom októberben. Ot akkor a legszebb az ősz. Sok dolgom lesz, Párizsban mindig sok dolgom van. Olyan tíz-tizenkét napra gondolok. Onnan már Budapestre megyek vissza, Szentendre májustól októberig vonz...

Búcsúzik.

— Most lefekszem egy órára. Fél négyre *modellt várok* — s mutat a félig kész képre. — Hetenként kétszer jön, visegrádi kislány, de Pesten tanul az egyik főiskolán. Szép lány, öröm festeni...

Prukner Pál

MEGYEI

Átadták az üzemtörténeti pályázat díjait

Kiss Károly, a SZOT alelnöke péntek délután ünnepélyesen átadta a nyerteseknek az *üzemtörténeti pályázat* díjait.

A zsüri az első díjat nem adta ki, második díjat négyen, harmadik díjat heten kaptak, 27-en pedig jutalomban és dicséretben részesültek.

Mérlegen négy esztendő

Előrelépés az ifjúságpo

Ülésezett a KISZ megyei bizottsága és vég

Tegnap reggel ülést tartott a KISZ Pest megyei Bizottsága. Részt vettek és felszólaltak az ülésen *Pásztor Gabriella* és *Barabás János*, a KISZ Központi Bizottságának titkárai is. Az elnöklő *Lábai László*, az úttörőszövetség megyei elnöke megnyitó szavai után *Árpási Zoltán*, a KISZ Pest megyei Bizottságának első titkára személyi kérdésekben tett előterjesztést: miután a KISZ KB szeptember 11-i ülésén titkárának választotta meg Pásztor Gabriellát, a KISZ Pest megyei Bizottságának és a végrehajtó bizottságának tagját, kérte az ülés részvevőit, *mentsék fel* Pásztor Gabriellát a két utóbbi tisztségéből.

— KISZ-bizottságunk legrégibb tagjától kell most megválnunk. Egy olyan ifjú kommunistától, akinek politikai munkájáról, mozgalmi tevékenységéről

mind közvetlen munkahelyén, a Nagykőrösi Konzervgyárban, mind pedig a megyében megbecsüléssel beszélnek.

A KISZ Központi Bizottsága titkárává történt megválasztása alkalmából hadd tolmácsoljam Pest megyei KISZ-es társai gratulációját, s kívánjak további munkájához sok sikert, jó egészséget — mondotta a többi között Árpási Zoltán.

Ezt követően a KISZ megyei bizottságának tagjai — nyílt szavazással — egyhangúan hozzájárultak Pásztor Gabriella felmentéséhez. Árpási Zoltán ezután *Orosz Ágnest*, a KISZ ceglédi városi végrehajtó bizottságának tagját javasolta kooptálni a megyei bizottságba és megválasztani a megyei végrehajtó bizottság tagjának. A jelenlevők Orosz Ágnes megválasztását egyhangúan megszavazták.

Barabás János, a KISZ KB titkára ismertette ezután a Központi Bizottság szeptember 11-i káderpolitikai döntésének indokait, nevezetesen azt az igényt, hogy a KB titkárává választott Pásztor Gabriella és *Deák Gábor* személyében a területi munkában jártas, sok gyakorlati tapasztalattal bíró KISZ-vezetőkkel erősítsék meg a titkárságot.

Pásztor Gabriella kapott szót ezután, hogy — mint mondotta — megköszönhesse a megye KISZ-mozgalmában szerzett ismereteket, amelyek jó darabig útravalóul szolgálnak számára a további tevékenységéhez.

Az ülés második napirendi pontja az ifjúsági törvény végrehajtásának tapasztalatairól szóló jelentés volt, amihez *Berla Ferenc*, a KISZ Pest megyei Bizottságának titkára fűzött szóbeli kiegészítést.

Az ifjúságpolitikai párthatározatot, majd az 1971. évi IV. törvényt követő kormányhatározat végrehajtási, illetve — alsóbb szinten — intézkedési tervek készítését írta elő.

Az utóbbiak az ipari üzemek háromnegyed részében, a mezőgazdasági üzemek 45 százalékában készültek el.

Meg kell mondani, hogy a munkahelyeken nemrégiben lezajlott ifjúsági parlamentek hatására mindkét arányszám lényegesen emelkedett: ma már az ipari munkahelyek 85—90, a mezőgazdaságiak 70—75 százaléka rendelkezik az ifjúság élet- és munkakörülményeinek javítását, érdekvédelmét, továbbtanulásának elősegítését szolgáló helyi intézkedési tervekkel.

Szükségszerű

Megkérdeztem néhány munkástól *a Nagykőrösi Konzervgyárban*, vajon jótékonykodik-e a gyár azzal, hogy a mindenütt megszokott üzemi étkeztetésen túl lehetőséget nyújt főtt étel hazavitelére is, sőt egy-egy adagot 3,90-ért mérve, vasárnap szintén mód van erre. Néztek csak rám, nem értették a kérdést. Ahogy azok sem, akiktől a lakásépítési támogatás megítéléséről tudakozódtam. Húzták a vállukat, nem tudták, mit feleljenek. Jótékonykodás? Semmi esetre sem. Akkor mi? A választ a gyár párt-végrehajtóbizottságának az az állásfoglalása adja meg, mely a párt X. kongresszusa határozataira alapozva született meg, s amely *a magas színvonalú szociális gondoskodás megtartását, további bővítését jelölte meg teendőként.*

Az állásfoglalás több mint három és fél esztendős, s ha majd rövidesen számot kell adni a konzervgyár kommunistái előtt, mi történt a valóra váltása érdekében, igencsak terjedelmes lesz a lista. S ami ennél is fontosabb: *a gyárban nem teherként értelmezik a vezetők ezeket a feladatokat,* anyagilag úgy ismerjék el, úgy ösztönözzék az embereket, hogy érezzék egyenrangúságukat, tapasztalják: *nem a termelés, hanem a termelő ember áll az élen a dolgok fontossági sorrendjében.*

Aligha tévedünk, ha azt valljuk: a szocialista társadalom építésének egyik alapfeltételét, amit Lenin úgy fogalmazott meg, hogy *„az öntudatos viszony a társadalom javára végzett munkához"*, napjainkban már nem a puszta tulajdonjog formálja. Most már széles tömegek számára nyilvánvaló, hogy *a termelőeszközök társadalmi tulajdona mindaddig elvonatkoztatott jog, amíg nem szólhat bele érdemben ezeknek az eszközöknek a minél jobb felhasználásába, amíg munkahelyén szürke létszámadatként kezelik, amíg nem törődnek munka- és életkörülményeinek helyben megoldható javításával.*

Joggal mutatott rá a márciusban rendezett II. országos munkagazdasági konferencián *Timár Mátyás*, a kormány elnökhelyettese, hogy a munkaerő-gazdálkodás egyre szorosabban összefonódik az ún. *általános gon-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-063, 337-743, 340-726
1974 SEP 2
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

Czóbel Béla festőművész

1021

Czóbel Béla szénrajza

Köszöntő

A 91 éves Czóbel Béla, ma is alkotóereje teljében van: rendszeresen, naponta két-két órát fest. Zajlik körülötte az élet, de ő szabályos ritmusából nem hagyja magát kizökkenteni.

Megtisztelő érzés nekünk egészségügyi dolgozóknak, hogy gondozhatjuk, kezelhetjük, bár magas kora ellenére ritkán van szüksége orvosi segítségre.

1883-ban született, Budapesten. Iványi Grünwald Béla tanítványa, s 1905-ben már Párizsban él. 1906-ban együtt állít ki a nagy francia mesterekkel, Matisse-szal, Derain-nel, Braque-kal. Közeli barátságba kerül Picassóval; világszerte elismert festő, és régen elfoglalta helyét az Ecole de Paris legjelentősebbjeinek sorában. 1939-től nyaranta Szentendrén él.

1948-ban Kossuth-díjas, 1958-ban érdemes művész, 1963-ban kiváló művész, 1968-ban, 85. születésnapján a Munka Érdemrend arany fokozatát, 90. születésnapján, a Magyar Népköztársaság Szalagrendjét kapta.

91. születésnapja alkalmából további jó egészséget kívánunk a Mesternek.

Dr. V. A.

— *Hogyan lehet a szubjektív ellené feloldani?*

— Az integráció megkívánja a színvonalának emelését, a munkas javítását a vezetés minden szintjétől az intézet vezetőjétől, helyetteseitől, a soktól és a vezető szakdolgozóktól. ség megvalósítása és működtetése vezetőtől nagy körültekintést, humar egyéni és a közösségi érdek — lehet rinti — összhangba hozását kíván vánható például, hogy egy idős, nagy tapasztalatú rendelőintézeti szakorvost az osztályvezető főorvos nem fog osztályos munkára beosztani.

Nélkülözhetetlen követelmény az is, hogy a hálózat dolgozói megértsék: a szervezeti egységek létrehozása egyaránt érdekük az egészségügyi dolgozóknak és a betegeknek. A gondos előkészítés, a hatás- és jogkörök helyes meghatározása, a kellő rugalmasság, a tapintat és az emberiesség segít a helyes gyakorlat kialakításában.

— *Mi a célja az Egészségügyi Minisztériumnak azzal, hogy a tervezetet országos vitára bocsátja?*

— Az integrációs utasítás, különösen annak melléklete a szervezési és működési szabályzat, gyakorlatilag minden egészségügyi dolgozót érint. Természetes, hogy az őket érintő, ilyen alapvető szabályozás kiadása előtt nélkülözhetetlen a véleményük megismerése.

Enélkül nem lehet helyesen dönteni. A viták célja az is, hogy megismertessük a ter-

irányítja. Az intézeti vezetőápolónőnek — mint az intézet vezetője ápolási helyettesének — szervező, koordináló, segítő és ellenőrző szerepe van.

Vitára érdemes az is: helyes-e egy azonos tanácsnak ugyanabban a városban működő két általános kórházát egyesíteni, vagy maradjanak önálló intézetek? Az utasítástervezet ezt a tanácsra bízza. Úgy tűnik, hogy a távoleső és nagyobb ágyszámú intézetek esetében célszerűbb a két egység megtartása. Véleményeket várunk arról is, hogy milyen legyen a kórház székhelyén levő, külön telephelyen működő nagyobb szakkórházak helyzete? Maradjanak-e önállóak, vagy váljanak az egyesített intézmény részévé. Az egyesítés nyilvánvalóan elősegítené, hogy a nagy tüdőgyógyintézetek bekerüljenek az általános kórház szervezeti egységébe, ami megkönnyítené a tüdőgyógyászati férőhelyek egy részének fokozatos és jó felhasználását általános kórházi feladatokra. Ugyanakkor a nagy ágyszámú

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP 7

Magyar Nemzet

Czóbel Béla festőművész

1021

7

BÉLYEGGYŰJTŐKNEK

GAZDAG HAZAI PROGRAM:

Szeptember elejétől ismét gazdag és változatos a magyar bélyegkiadás programja. Időrendi sorrendben a legfrissebb újdonságokról és előrejelzésekről számolunk be.

Az „évfordulók — események" sorozatban adták ki Czóbel Béla 91. születésnapja alkalmából szeptember 4-én 7 365 000 fogazott és 8500 vágott példányban a mester „Mimi" című alkotásának 1 forint névértékű bélyegreprodukcióját. Az álló téglalap alakú bélyegkép mérete 43×56 mm, a budapesti Állami Nyomdában készítették többszínű mélynyomással. Szeptember 5-én a magyar—szovjet műszaki és tudományos együttműködés negyedszázados ünnepségeit köszöntötte 1 és 3 forintos bélyeget tartalmazó általános forgalmi sorozat, amely szintén az Állami Nyomdában készült, Varga Pál tervei alapján. A 26×33 mm méretű, álló téglalap alakú bélyegen az Interszputnyik űrtávközlési földi állomás antennáját láthatjuk; a sorozat második értéke 33×26 mm, fekvő téglalap alakú, s akárcsak az első bélyeg, kétszínű ofszetnyomással készült. A Béke nagyfeszültségű távvezetéket, a Barátság kőolajvezeték százhalombattai állomást és a visontai Gagarin-hőerőmű egy részletét örökítette meg ezen a bélyegen a rajzoló.

Szeptember 7-től a magyar—szovjet műszaki-tudományos együttműködés 25 éves jubileuma tiszteletére a budapesti bélyegmúzeumban kiállítás nyílik azokból a bélyegekből, gyűjteményekből, filatelista kiadványokból, amelyek az együttműködés eredményeit ábrázolják. A Hársfa utca 47. sz. alatti bélyegmúzeumi kiállításon alkalmi postahivatal is működik, amely különleges emlékbélyegzőt használ.

Szeptember 11-én kerül forgalomba az „évfordulók — események" sorozatban egy újabb 1 forintos bélyeg. Kékesi László rajza alapján Pablo Neruda bélyegportréját négyszínű mélynyomással az Állami Nyomdában állították elő, 5 005 000 fogazott és 5500 fogazatlan példányban. A megjelenés dátuma az egy esztendővel ezelőtti tragikus chilei fordulatra is emlékeztet, amikor az ellenforradalmárok meggyilkolták Salvador Allende köztársasági elnököt.

Az idei esztendő egyik legjelentősebb nemzetközi bélyegkiállítását, a STOCKHOLMIA 74-et köszöntő 3 forintos szelvényes bélyeg megjelenését szeptember 22-re jelzi a posta-vezérigazgatóság. Ugyancsak előzetes tájékoztatásuk szerint szeptember 28-ra számíthatunk a magyar fegyveres erők napja tiszteletére kiadásra kerülő, három bélyeget tartalmazó sorozat megjelenésére. — Az októberi magyar bélyegprogramból eddig két dátumot ismerünk: október 5-én a híres magyar fizikus, Segner János András születése 270-ik évfordulójára jelenik meg szelvényes emlékbélyeg: a magyar fővárosban megrendezésre kerülő négy nemzetközi légipostabélyeg-kiállítást, az AEROFILA megnyitását október 19-én köszönti az előrejelzés szerint bélyegsorozat és blokk.

ÁLLÁS

I. kategóriájú gépipari szövetkezet gépészmérnököt keres műszaki fejlesztési-technológiai gyakorlattal vezető beosztásba. Belső ellenőrt felveszünk. Legalább mérlegképes képesítés szükséges. Jelentkezés levélben: »Vezetés, ellenőrzés 3947« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Az Athenaeum Nyomda felvesz napilap nyomásához

segédmunkásokat

állandó éjszakai műszakra

Jelentkezés:

Athenaeum Nyomda, munkaügyi osztály Bp. VII., Osvát u. 8.

Budai tervező intézet azonnali felvételre keres gépírókat, műszaki rajzolókat, gépészmérnököket, gépésztechnikusokat, acélszerkezeti statikus mérnököket, építőmérnököket, bányamérnököket, bányatechnikusokat, mélyépítő technikusokat. Jelentkezés a 151—679-es telefonon.

Az Athenaeum Nyomda felvesz és átképez 8 általánost végzett

férfi dolgozókat

lapöntödei munkára

Jelentkezés:

Athenaeum Nyomda, munkaügyi osztály Bp. VII., Osvát u. 8.

A Csepeli Szerszámgépgyár felvételre keres: több éves gyakorlattal rendelkező szerszámszerkesztő mérnököt vagy technikust, szerszámgépszerkesztőt, kezdő vagy gyakorlott műszaki rajzolót, gépésztechnikust technológiai munkakörbe, több éves gyakorlattal normatechnológust, közgazdasági technikust, vagy gimnáziumi érettségivel rendelkezőt számviteli munkakörbe,

A VEIKI villam rendezések főos gyakorlott gép felvesz. Újpalotai soknak előnyös. kezés: XV., Cse Miklós út 99—101 831—360, Besze nél.

Magyar Gyapjúfo Szövőgyár II. (Bp. XI. ker., rosi út 6—8.), telre keres azon áruforgalom ter raktári anyagmo kat, targoncavez zsáktisztító és női munkaerőket szaki raktárba n kiadókat, valam fő kézbesítőt. Böl és óvodai férőhel tosított. Jelentke áruforgalmi oszt Telefon: 452—266.

Budapesti Falemezművel (Budapest, XX Háros u. 7.)

FELVESZ

csőszerelő, általános géplakatos, hőközpont keze (magasnyomás kazánhoz), **kazánfűtő, autószerelő, villanyszerelő, kőműves, BAK daruhoz darus szakmunkásokat** valamint **takarítónőt és segédmunkásokat**

IX., Hentes u. 14. sz. alatti Zs szervizébe: vizsg kazánfűtőt — (4 széntüzelésű kazán raktárost, pénztá autóközlekedési t nikust, normás mu körben (gyakorlat állandó portásokat (nem nyugdíjast), XIV., Mexikói u. 19. telepére: vizsgá gázkazánfűtőt, Ll és LK—2 típusra Tl lakatost, kaross lakatost, gondnoks segédmunkást, ira rost, irattárba re zéshez segédmunk gyors- és gépírót, landó portásokat, t rítónőket (állandó utánra vagy éjsz ra). Jelentkezés: H GAROSZERVIZ (Bp. XIV., Mexik 15—19. Mogyoródi sarok. Munkaügyi zetőnél.

VII. kerületi vállalat GÉPÍRÓNŐT, önálló LEVELEZŐT ALKALMAZ,

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 30

Pestmegyei Hirlap

Czóbel Béla születésnapja

1021

Új bélyegek

A posta szeptemberben több új bélyeg kiadásával örvendezteti meg a filatelistákat. Szeptember 4-én Czóbel Béla 91. születésnapja alkalmából 1 forintos emlékbélyeg kerül forgalomba.

Szeptember 5-én kezdik árusítani a magyar—szovjet műszaki-tudományos együttműködés 25. évfordulójáról megemlékező 1 és 3 forintos bélyegből álló általános forgalmi bélyegsorozatot. A 3 forintos türkizkék és ibolyavörös színű bélyegen a Béke távvezeték, a Barátság kőolajvezeték százhalombattai állomása és a visontai Gagarin Hőerőmű egy-egy részlete látható.

Bélyeggel emlékezik meg a posta Pablo Nerudáról is. Szeptember 11-én kerül forgalomba — az „Évfordulók — események 1974" sorozaton belül — a chilei költő portréját ábrázoló 1 forintos bélyeg.

D. Podgornij, a kép jo
Koppány György f

reteit ugyancsak meghaladják, mégis mindenki fel tudta mérni azok jelentőségét. Az európai méretekben is egyik legkorszerűbb hűtőház *1100 vagon gyümölcsöt, zöldséget tartósít*, amit másképpen úgy is ki lehet fejezni, hogy mintegy félmillió ládácskában — rekeszben — érkezik be az áru nyaranta. A mélyhűtött termékek ismertek Európa szinte valamennyi országában, a Szovjetunióban is.

Szeretettel várják vissza

A „szakmai" tanácskozás közben csakhamar kiderült, a vendég és a vendéglátó — *Szabó József* igazgató — harminc évvel ezelőtt *egyazon célért, hazánk felszabadulásáért harcolt*, ám Szabó József, szintén Dunakeszin, talán néhány száz méterre I. D. Podgornijtól — *partizánként*.

Kevés egy rövid látogatás egymás teljes megismeréséhez, alkalmas viszont arra, hogy megérlelje a szándékot a folytatáshoz. *Katona István*, a nagyközségi pártbizottság titkára fogalmazta meg először, majd *Barát Endre* nyomatékosan megismételte: a dunakeszieknek, a váci járás lakói *szeretettel várják vissza I. D. Podgornij vezérezredest* hazánk felszabadulásának harmincadik évfordulójára.

Deregán Gábor

[illegible] problémáinak rendezéséről, tízezer bányászlakás kedvezményes építéséről, a szénbányászat távlatairól. A több éves vizsgálatok alapján tisztázódtak a szénbányászat jövőjének kérdései, s a számítások szerint 1985 táján termelése elérheti már az évi 43—45 millió tonnát, ami biztos jövőt nyújt a szénbányászatnak. Fontos határozat született a bükki energetikai kombinát létrehozására, amely szerint 1985-ben a bükkábrányi lignitkülfejtés évente 22 millió tonna termékkel táplálja majd a tervezett mintegy kétezer megawatt kapacitású erőművet. További vizsgálatokat folytatnak a Tatabánya környéki és a mecseki szénbázis fejlesztésének lehetőségeiről is.

A bányászat egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata a kőolaj- és földgázbányászat.

A hazai kőolajtermelés jelenleg megközelíti az évi kétmillió tonnát,

a földgáztermelés pedig meghaladja a 4,5 milliárd köbmétert. A bauxitbányászat a felszabadulás óta több mint ötszörösére növelte termelését, s az alumíniumipari központi fejlesztési program alapján

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 AUG 13
Czóbel Béla festőművész
Keletmagyarország

Bélyeggyűjtőknek

CZÓBEL

Czóbel Béla, századunk kiemelkedő festőjét Mimi c. képének bemutatásával köszönti 91. születésnapja alkalmából a Magyar Posta. Czóbel művészetében Nagybánya és Párizs irányzata olvad össze. Korai képeit a körvonalak uralták. Később, így az új 1 forintos bélyegen bemutatott alkotáson a vonalak elpuhulnak és a formákat, tárgyakat parázsló színfoltok tárják elénk. Olajfestményeken kívül kréta- és ceruzarajzokat, vízfestményeket és rézkarcokat is készített Czóbel. Számos egyéb kitüntetés mellett 1948-ban Kossuth-díjban részesült. A művész tiszteletére készülő bélyeget az Állami Nyomda rásztéres mélynyomással, eredeti színekben készíti.

NAGYDIJ

Példátlan elismerést aratott magyar filatéliai anyag a most lezajlott INTERNABA elnevezésű világkiállításon. Ilyen magas színvonalú bemutatóan első ízben fordult elő, hogy a versenyosztály legnagyobb kitüntetését, a nemzetközi nagydíjat magyar bélyegekből álló gyűjteménynek ítélték. A dicsőséget fokozza, hogy ez alkalommal Európa legrangosabb, világritkaságokkal díszített gyűjteményei versengtek a díjért. Filatelistáink örömét csak az csökkenti, hogy a páratlan szépségű gyűjtemény tulajdonosa nem hazánkfia, hanem bécsi gyűjtő, dr. Anton Jerger. A magyar bélyeg kedvező megítélésére utal, hogy ugyanezen alkalommal Palmans belga filatelista magyar gyűjteményét is aranyéremmel jutalmazták. A most díjazott két gyűjtemény egyes részleteit a magyar filatelisták korábbi hazai kiállításokon már megismerhették.

80 EZER BÉLYEGBŐL

Japánban a titokzatos mosolyú Mona Lisa nemcsak a festmény előtt tolongó ezreket ejtette ámulatba, de felkavarta a filatelistákat is. Igyekeztek megszerezni a képről kiadott valamennyi filatelista emléket, ezért alaposan felszökött az NSZK 1952-ben megjelent bélyegének és a Magyar Posta új kibocsátásának ára. A festmény hatására az egyik nézó elhatározta, hogy bélyegekből ún. mozaikkép formájában másolatot készít a Mona Lisa-ról. A keleti türelem legendás híre igazolódott, mert az új művész 80 ezer bélyeg felhasználásával készítette el a remekmű utánzatát.

EREDMÉNYES EXPORT

A német külkereskedelmi statisztika szerint 1973-ban Magyarország több bélyeget adott el az NSZK-ban, mint az előző esztendőben. E téren lassan nagyhatalommá lesz hazánk, a világ összes nemzetei közül hetedik szállítói vagyunk a német kereskedelemnek. Az utóbbi időben erősen megközelítjük az előttünk álló osztrákokat és olaszokat. Az NSZK egyébként a legtöbb bélyeget Svájcból importálja, mert az ottani kereskedők közvetítik a két német állam közötti bélyegforgalmat.

CSALÁDI HÁZ

Egy német bélyegkereskedő hirdetésében családi házat kínál bélyeggyűjteményekért. Az ötlet bizonyára beválik, mert a filatelisták általában nehezen, csak ilyen vonzó célok érdekében válnak meg gyűjteményüktől. Egyébként, ha nem is ilyen közvetlenül, de mégis a Magyar Filatélia Vállalat által bélyeggyűjteményért kifizetett vételár segített több filatelistát öröklakáshoz, illetve családi házhoz.

Simon Tamás

SZÁNTÓ GY

BÖZŐ kiváló cí... Munkahelyén, a TITÁSZ nyíregyházi kirendeltségén Kiváló dolgozó címmel tüntették ki, de egyben Kiváló munkásőr és Kiváló határőr. A széles vállú, göndör hajú férfi szívesen hozzászokott a fegyelemhez és az éjszakázáshoz, így könnyebben veszi a munkásőri szolgálatot. Villanyszerelő és gépkocsivezető, kocsiját URH-rádióval szerelték fel, éjszaka is katonás gyorsasággal tud megjelenni a hiba elhárítására. Így vall munkájáról és szolgálatáról:

— Ipari tanulónak 1956-ban jöttem a vállalathoz, s azóta itt dolgozom. Munkám védekezésből és elhárításból áll. 1970 januárjában avattak munkásőrré, s májusban a szó szoros értelmében már be is vetettek a mély vízbe. A szatmári embereket, a szatmári tájat kellett védnünk az ellenséggé vált víztől. Aztán részt vettem az újjáépítési munkálatokban is.

Munkásőr alegységünket korszerű fegyverekkel és korszerű technikai felszerelésekkel látták el. Ez bizakodóvá tett, mert a korszerű technikával mindenkor, még békében is biztonságosabban teljesíthetem kötelességemet.

A munkásőri szolgálat önként vállalt kötelesség, a haza védelme kötelesség, a munkahelyen való példamutatás „elvárt kötelesség." Így Szántó György nap mint nap hármas kötelességnek tesz eleget. A határőrökkel való kapcsolatára szívesen emlékezik vissza. 1972-ben három villanyszerelő munkásőrrel elhatározták, hogy Beregben az egyik új határőr állomásra beszerelik a villanyt. Mint mondja, fegyverbaráti kötelességből tették, ezért a munkáért kapták a Kiváló határőr kitüntetést.

Augusztus 20-án majdnem mindenki pihen, ünnepel. Lehet, hogy Szántó Györgyöt ezen a napon szolgálatba szólítja a kötelesség, az is lehet, hogy hibaelhárításhoz riasztják. Munkára mindenkor számítani lehet.

VARGA JÓZSEF A NYIREGYHÁZI KONZERVGYÁR DOLGOZÓJA. Mint mondja, szinte véletlenül lett a polgári védelem aktivistája. 1972-ben szerelt le a honvédségtől, s akkor egy fiatal asszony így szólt hozzá: „Jóska, nekem most sok lett az elfoglaltságom, vállald el helyettem ezt a feladatot. Te a szakmai részt jól ismered." A honvédségnél több vegyivédelmi foglalkozáson vett részt, így nem is habozott sokáig, vállalta, majd meg is szerette társadalmi munkáját. Most ő az egyik alegység parancsnoka. Alig hogy elvállalta a ...

hallgatói egy
ják, mit jele
dése. Mi, ak
heti hat órát i
érzem a haz
fegyver nélk

A fiatale
van, de jeler
mek édesapj
szívesen szal
adásra, a fo
vesz, mert a
ismereteinek
nát veszi. H
szervezett m
csatát nyerni

HRATKÓ
szabolcsi hon
lamit egyenr
gott haját és
kezd:

— A me
zán. Gépkocs
előtt a Nyíreg
goztam. Bárn
lok civilben
ban valahol k
hogy „A haza
függesztve, h
akkor is tudn

A kálmár
dóan, de ugya
fegyvert, őrzi
aztán a szolg
idejében a fák
laktanya „fők
után az idegel
dés. Nem anny
inkább a szolg
letéért kapta n
Kiváló katonája
érdemeiért lépt
4-én. Nős embe
várnak gyereke
parancsnokok,
gálatot, a nős
engedik eltávoz
lományhoz tart
játék kedvéért
séges munkára,
Alig titkolja, h
ber után is sz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG 3
Kisalföld

Czóbel Béla festőművész

1021

A czóbeli világ teljessége

„A most kiállított képek az utolsó években készültek, egy része az 1974-es esztendőben. Előrehaladott korom megengedte jobban belemélyedni és meggazdagodni a természet titkaiba, így termékenyebb lett munkásságom. Kerestem az abszolútat, a teljest, a tökéletest, de a művész csak egy határig tudja elérni, a belső érzéseket a látási viszonyokkal összehozni. Ez a mi küzdelmünk. Festészetem a tradícióban van, ez teszi újjá, utánoztam a régieket, ezért egyéni. Nagy confuzió van a festészetben, veszélyes, ha filozófusok vesznek ecsetet". — olvashatjuk Czóbel Béla sorait győri kiállításának katalógusában. A néhány sor megdöbbent gondolatai gazdagságával, elgondolkodásra késztet önbecsülő szerénységével.

A győri Műcsarnokban felfüggesztett képek, mint alfa-omegája a katalógusi soroknak igazolják azokat. Igazolják a belemélyedést, a meggazdagodást, a termékenységet, a keresést, sőt a teljest, a tökéletest, az abszolútat is. A czóbeli teljességet.

A tökéletességet annak határán belül hódította meg. Távolabb, bentebb, mint írta: ahogy csak egy művész képes, ahová csak egy művész juthat: a maga világának abszolút, teljes kifejezéséhez. Ez a világ r é s z k é n t tartalmazza a valóságot és a valóságnak r é s z e a czóbeli világ.

Festményei a teljest, a tökéletest mutatják; a czóbeli világ abszolútumát; amelyben ott rezeg más világok és a valóság csak határokig megismerhető titokzatossága. Milyen világok ötvöződnek, rejtőznek e minden mástól különbözőben? — számlálni nem lehet a végtelent. A czóbeli világ teljességét, tökéletességét csak egy határig tudjuk elérni, addig, míg magunk világai közös tért ölelnek az övével. S művészete csodája: világa minden más világba beleér, anélkül, hogy kereksége olvadna, elmosódna.

A festészet „confuziójában" (zavarában, összevisszaságában — ha van ilyen —) szigorú rend uralja Czóbel festészetét: művész uralja az ecsetet. A vásznakon festékből új világ született, s születik a „great old man" ecsetje nyomán. E világ nem azért teremtődött, hogy kifejezzen, mondjon is valami e l ő r e kitervelt, de megvalósulásával k i f e j e z és m o n d. Innen tálá na féltő utolsó mondat: a megfestett filozófiák veszélyeztetik a festészet filozófiáját, a kiszámítottság a magától levőt; a tervezés az alkotást.

Czóbel Béla festészetének van filozófiája. Az őt nagyon ismerők hasonlíthatják össze az ő művészetének gondolkodási rendszerét; meglehet, közel vagy távol van egymástól e két filozófia. De festészetének világnézete mindenképpen — ha egy határig is csak — elérhető, megérthető. A minden világokat való megismerés, a minden világoknak való megismerhetés szándéka, lehetősége az embert féltő, embernek örülő művészet egy lehetséges tökéletessége.

Bodó László

Képünkön az Ártatlanság című festményt idézzük, melyet idén, 91 évesen festett Czóbel Béla.

Iván Katalin

Álomtündér

Suttogó szélben,
zizzenő csendben,
könnyű topánkában
álomtündér lebben.

Ködruhában szálldogál,
ágyad előtt meg-megáll,
Puha kézzel simogat,
altatódalt dúdolgat.

Hajnalodik. Ködruhás
kicsi tündér, el ne szállj! —
kérlelnéd, ám hiába:
rebben a tündér szárnya..:

— Kis tündérke, szállj csak,
szállj csak,
alkonyatkor visszavárlak!

Krecsmáry László

Rózsám, rózsám...

Rózsám rózsám iruló-piruló, kiskertemben viruló viruló itt van nézd a locsoló locsoló s zápor hull rád suhogó zuhogó

Napfény fürdet melegen melegen bomló bimbód szeretem szeretem szép vagy rózsám iruló-piruló kiskertemben viruló viruló

Minden al

A korszerű kelmék közül elsősorban *a kötszövött, hurkolt termékeke lehet kiemelni.* Jó tulajdonságai számosak; kezdve attól, hogy vise lésük kellemes érzést kölcsönöz hogy nem gyűrődnek, s tisztításul könnyű, általában máról holnapr történik, mert *jól moshatók, gyor san száradnak. Vasalást nem igé nyelnek.*

A jerseyruha pl. minden alka lomra megfelelő és a legkülönbö zőbb zsánerű, divatos ruhadarabo készíthetők belőle, kezdve a nadrá gos összeállításoktól a blúzokig.

A rajzainkon látható modelleke úgy válogattuk össze, hogy azo részben *ötleteket* is adjanak a mé terben kapható kelmék megvarrá sához, részben pedig hasonló zsáne rű jerseyruhák készen is kaphatók a szaküzletekben.

1-es modellünk a Richardsgyá önmagában mintázott jersey Trevi-

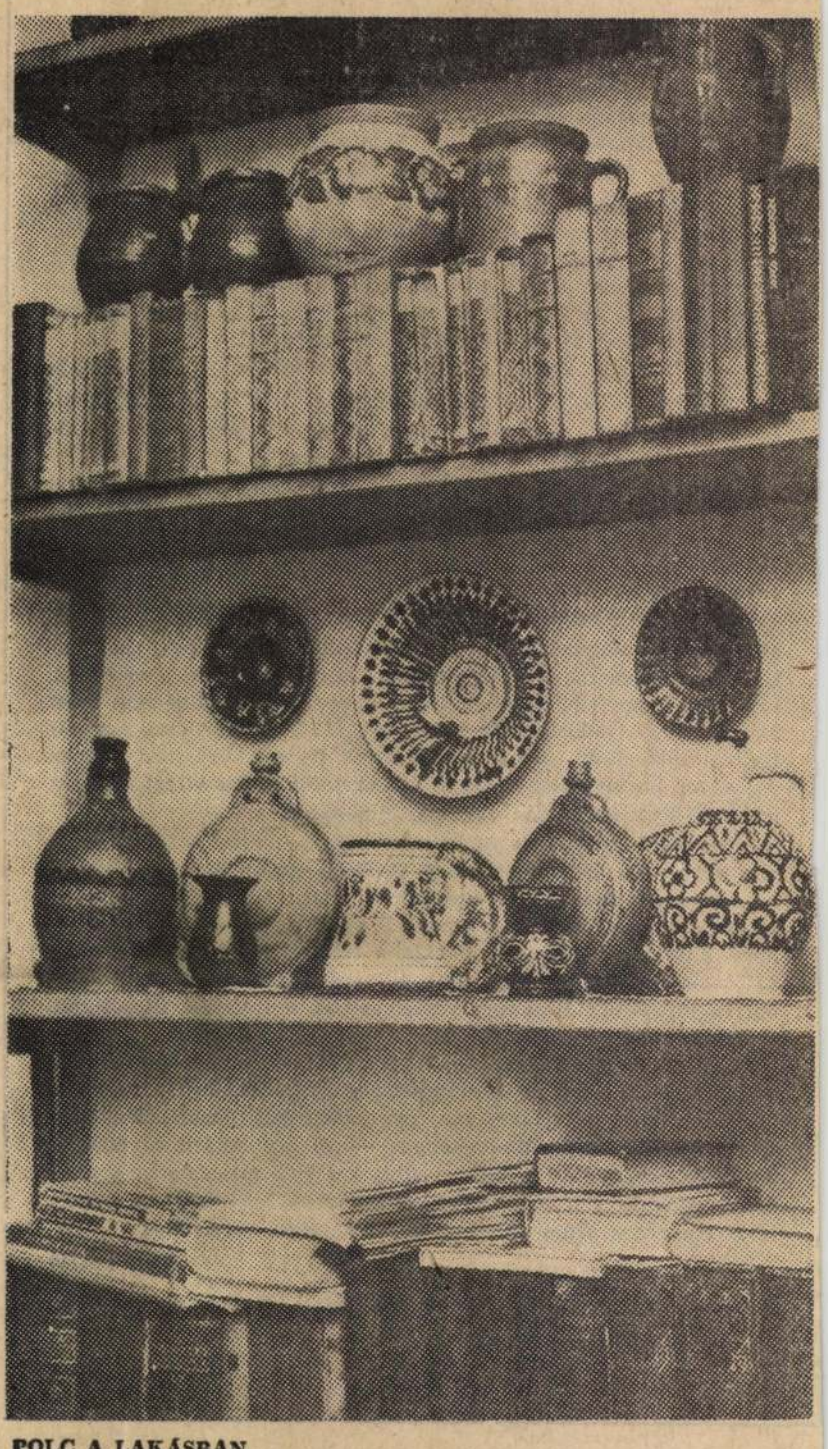

POLC A LAKÁSBAN.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Daily News

1973 JUN 29

Béla Czóbel

1021

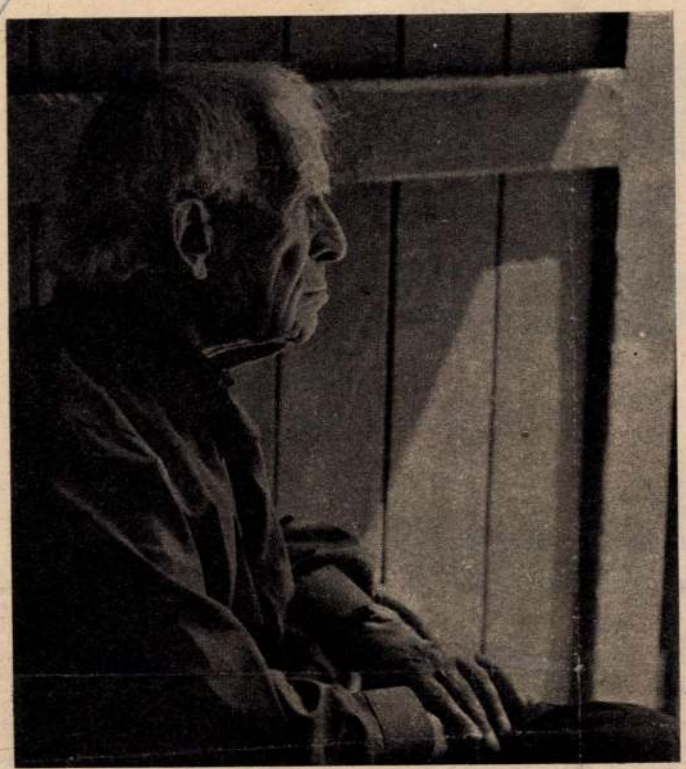

Béla Czóbel, dem „großen Alten" von Paris und Szentendre (unweit von Budapest), wurde dieser Tage ein Museum eingerichtet, in dem das Lebenswerk des alten Meisters im Rahmen einer ständigen Ausstellung vorgestellt wird. Der jetzt 92 Jahre alte Béla Czóbel erklärte einmal: „Mich bannt ein Blumenstrauß, ein Mädchengesicht, eine Landschaft und was dahinter steckt, ich spüre das kaum faßbare Erzittern der Zeit und werde von einer unzähmbaren Sehnsucht ergriffen, dieses Unaussprechbare und Unnachfühlbare zu fixieren, während ich mich dem Schein meiner im Dunkeln glühenden Farben überlasse." FOTO MTI — I. BENKÖ

achrichten

NEWS

Sonntag, 29. 6. 1975
9. Jahrgang, Nr. 151 2 Ft

KSZE beherrschte Gromykos Rom-Gespräche

Rom, 28. Juni (MTI) — UdSSR-Außenminister Gromyko hat am Samstag nach einer Begegnung mit Staatspräsident Giovanni Leone seinen offiziellen Besuch in Italien beendet. Während des Besuches, der im Rahmen der regelmäßigen Konsultationen beider Länder stattfand, traf Gromyko zu Gesprächen mit Außenminister Rumor und Ministerpräsident Moro über aktuelle internationale Fragen zusammen.

Im Mittelpunkt der Gespräche stand die Frage des Abschlusses der KSZE. Im Zusammenhang mit dem sowjetischen Vorschlag, die Konferenz im Juli in Helsinki abzuschließen, erklärten Rumor und Moro, daß Italien mit diesem Vorschlag einverstanden und seinerseits bereit sei dazu beizutragen, bis zu diesem Zeitpunkt für die bisher ungeklärten Fragen eine Lösung zu finden. Italien hält unter den offenen Problemen besonders die mit der Sicherheit im Mittelmeerraum zusammenhängenden Momente für wichtig. Die italienische [illegible] len besetzten arabischen Territorien zurückzieht und ein palästinensischer Staat am Westufer des Jordan geschaffen wird. Gromyko erklärte, er verurteile nicht die „Taktik der kleinen Schritte' Kissingers, sofern diese dazu beitrage, daß die Genfer Nahostkonferenz erneut zusammentreten kann.

Zum Abschluß ihrer Gespräche unterzeichneten Gromyko und Rumor eine Vereinbarung, die eine Zusammenarbeit beider Länder auf dem Gebiet des Umweltschutzes ermöglicht.

Faddejew:

Gemeinsame Planung — neue Qualität

Budapest, 28. Juni (MTI/ADN) — Der Sekretär des RGW, Nikolaj Faddejew, hat am Samstag in Budapest auf einer internationalen Pressekonferenz die Ergebnisse der 29. Ratstagung als einen bedeutenden Beitrag zur weiteren Festigung der sozialistischen Staatengemeinschaft gewürdigt. Die am Donnerstag beendete Tagung habe erneut deutlich gemacht, daß Umfang und Tempo des Auf-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1975 JUL 26

Czóbel Béla

1021

KÖNYVEK

Zongoraszó

Lányi Sarolta: Feledni kár (Magvető, 256 old.)

Nagyon szép volt Saska. Úgy volt szép, mint aki boldogságra termett. Nem volt könnyű élete. De ma is szép. Öreg szépség.

A mondatokat nem merem idézőjelbe tenni. Noha pontosan emlékszem még a harsány-harcias hangra is, Czóbel Béla beszélt nekem mosolygó szemmel Lányi Saroltáról, A sógornőről.

Czóbel tervezte a muzsikálóan meghitt borítót is a *Feledni kár* című kötethez, Lányi Sarolta okosan válogatott verseinek gyűjteményéhez.

Hogy Saska szép — mindig tudtam. Akkor is, amikor kamaszfejjel csak régi verseiből ismertem őt, egyikét a hazához mindig hű hazátlanoknak. Értettem, értékeltem-e a Nyugat Saskáját — nem tudom. Félig gyerekfejemben már József Attila Külvárosi éje dübörgött, amikor az „Este a külvárosban" szelíd lázongásának sorait ízleltem: *Nagy, lomha házak, titkos kiskapuk / gyér lámpafényben csillogó sötét sár... / — Este van, sötét már. / Részeg szavak sikolnak surranósan.* Most nézem a dátumot a Lányi Sarolta-vers alatt: 1913. Akkor — a szépen szép költőnővel ismerkedve — ezerkilencszázharmincnyolcban túlságosan halk zongoraszó volt számomra ez a külvárosi borongás. Kemény és kegyetlen idők jártak. És mégis, ebből a kegyetlen időből is őrzöm csodálkozásomat, a meglepetést, amely egy rebbenően félénk és gyengéden hívogató vers nyomán támadt: a *Szentimentális levél* olvastán. Tatjána írta, egy költő Tatjána, akinek nem volt szüksége Puskin varázslatára — ő maga volt a költő. Szép költő, aki szép vers-levelet írt.

Az élet és a véletlen ajándéka, hogy utóbb tapasztalhattam is Saska szépségét. A közös szerkesztői szobában rossz volt a világítás. Ő világított. Valami belső tisztasággal, fénnyel, szelíd szóba, apró sóhajokba, bizalmat súgó mosolyba — és úgy mellesleg, de nem mellőzhetően — megszenvedetten-szép arcvonásokba foglalt ragyogással. Ez idő tájt írott verseire, pedig nem egyet kéziratban olvashattam, kevéssé emlékszem. Pontosabban: ez idő tájt írott versei sorában olyan *más*, olyan új, olyan felkavaró volt számomra a máig is legszebbek közül való, a *Gyászfátyolban*, hogy összemosta a híven szolgáló, a korral lépést tartó, a Társhoz méltónak szánt, sajnálatosan (mert önmagában mindig kételkedő) lelkes lírai termést.

S most, régi versélményeket újrakóstolva, ismeretleneket felfedezve, nem merem tovább dicsérni Saska szépségét. A régi szépségnél szebbet. A bölcsességgel, bánattal, türelmes jelenléttel hitelesített költői és emberi szépséget.

A költőből akkor lesz „költőm", amikor lélekben és hitben, élményben és látásban találkozunk. A gyereklánynak Lányi Sarolta: a szelíd makacssággal lázadó száműzött. A fiatal újságírónak a szemközti íróasztal mögött kéziratokkal vívódó Lányi Sarolta: példa és ajándék.

Mára nemcsak ízlésem — sorsom is Lányi Sarolta költészetéhez fűz. Mintha az életre-ítéltek lírájának alanya volnék. A *Koros hölgy*-é épp úgy, mint a *Kioltatlan mécses*-é. Szépségét hát hogyan is dicsérném? Költői öntisztítását csodálhatom csak, olyankor, amikor mer hűtlen is lenni hűségesen közéleti önmagához. És vallom: a legkésőbbi dátummal jelzett ironikusan keserű verseinek szépsége is van olyan közéleti, mint azoké, melyeket ezzel a szándékkal írt. A kötetben első helyre került, 1964-ben született *Elégiának* van egy sora, melyben az elfelejtett helyek, tárgyak, dörgedelmek felsorolása közepett azt mondja Lányi Sarolta, hogy az öregedő ember *elfelejt zongorázni*. Meglehet, igaza van. Az öregedő ember talán ilyen. De nem az idős költő! S hogy menynyire nem, arra éppen ez a kötet a bizonyság.

Elfogultan szeretem őt, nincs hát jogom rá, hogy költészetét minősítsem. De egyet tudok: nemcsak apja és két bátyja volt muzsikus. Ő is az. Más műfajban zongorázik halkan, kristálytisztán.

Márkány Zsuzsa

GALAMBOS LAJOS:

ZÖLDFA-COLA

Július 13-án, vasárnap tiszántúli rokonaink utaztak haza a Balaton mellől. Nem az illendőség, a testvéri szeretet sem engedte volna meg, hogy szó nélkül hajtsanak el lakásunk előtt.

— Csak egy kicsit trécselünk és megyünk — mondották —, nagy út áll még előttünk.

— Majd ebéd után — intézkedett határozottan a feleségem. — Addig még ráérünk kitalálni egy jó kis helyet.

Én a „jó kis hely"-nek a „Bukarestet" ajánlottam, mire végül a közösség a „Zöldfa" mellett döntött, vagy előkelőbb nevén a „Pannónia Hotels Restaurants" Zöldjája mellett.

— Igen jól főznek ott, és II. osztályú.

Három gyerek, öt felnőtt; a sógornak természetesen kétszer kellett fordulnia a Krisztina-városig, amiben nem volt semmi hiba, új még a kocsi, nem árt bejáratni a fővárosi forgatagban sem.

Mi az első fordulóban a három gyerekkel és a nagymamával mentünk. Csak négyszemélyes szabad asztalt találtunk, leültünk hát oda; majd lesz nagyobb asztal, mire mindenki ideér. Akadt is, mindjárt mellettünk, ahol négy turisták fizettek épp. Fizettek, de nem nagyon akartak mozdulni, bár én azonnal az asztal sarkához álltam, jelezvén, hogy foglalom ezt a nyolcszemélyest. A németek nem egyben, páronként fizettek, aztán hasonlítgatták a számláikat, sutyorogtak, dünnyögtek; de aztán legyintettek, felálltak és elmentek — nem mondható, hogy fénylő arccal.

A nagymama és a három gyerek is átsétált a nagy asztalhoz; mire azonban a többiek megjöttek, a nagymama az étlapot szétnyitván, felfedezett valamit:

— Nézd csak fiam, ez az étterem csak hét közben II. osztályú, péntek, szombat, vasárnap első!

Egye fene, gondoltam, nyilván kihasználják a szezont. Most az a fontos csupán, hogy az ételeikben ne csalódjunk.

Nem is csalódtunk; könnyű, finom, ízletes nyári ebédet fogyasztottunk, tehát a Zöldfában még mindig jól főznek. Intettünk a fizetőnek, és azt súgtam a feleségemnek:

— Fizess te, tudod, mennyire utálok pénzzel bánni.

Ő bólintott, felsorolt a főúrnak mindent, még a két szelet kenyérgyorsan jegyzett, gyorsan számolt, és a számlát az asztalra tette.

— Kettőszáznyolcvankettő-harminc — mondta.

— No, akkor kezdjük előlről — szólt a feleségem mély nyugalommal. — Az étlap egyik szárnyán az I., a másikon a II. osztályú árak vannak. Vasárnap lévén, az I. osztályút számoljuk, ugye?

— Természetesen, kérem.

— Kezdjük hát akkor. Előlről.

Nem, nem a főúr kezdett izzadni. Én. Hogy bizonyára mások is idebámulnak majd, és ez kínos, és ez nagyon nem-szeretem dolog. Felötlött emlékezetemben ugyanis egy téli, nem szezonbeli ebéd itt, amit szomszédunkkal költöttünk el, s akkor Attila barátom kérte a „visszaszámlálás"-t. Akkor csupán húsz forint húsz fillér differencia adódott, természetesen a mi kárunkra.

— Nem tesz semmit, akkor adok még vissza húsz-huszat, ugye? — kérdezte a pincérnő, mert akkor nőnek fizettünk.

— Nem, csak húsz forintot — mondta Attila —, azt a húsz fillér borravalót igazán megérdemli a dupla számlázásért, nem?

A pincérnő arca lángba borult, valami fojtottan dühös nevetgéléssel szólt felszolgáló-brigádjának, miközben a húszfillérest idegesen dobálta a tenyerében:

— Gyerekek, gyertek, lássatok csudát. Kaptunk húsz fillér borra-

— De emelt fejjel vonulunk ki, hölgyem — szólt keményen és hangosan Attila. — Nem lettünk ürgék.

Most, e vasárnapon, végigfutva bennem az emlék, a „visszaszámlálás" éppen a vége felé tartott.

— Ez a 29 forint? — kérdezte a feleségem.

— A két üveg sör, export ugye, tetszik látni.

— Hogyne. És ez az utolsó számadat? Ez a nyolcvan forint nyolcvan fillér?

— Az a Cola, kérem.

— Hat üveg Cola ennyibe kerül a Zöldfában?

— Ó, igen, igen — legyintett a főúr, mintha csak valami légy szállott volna véletlenül erre —, ez a meleg, ez a sok vendég, tévedhet az ember. Bizony, a hat üveg Cola csak 40 forint nyolcvan fillér, még az első osztályon is.

És mosolygott szolgálatkészen, majdnem bájosan.

Itthon újra nézve a „Pannónia Hotels Restaurants" Zöldfájának 238-as számú számláját, már csak igazából nevetnünk kellett. A főúr így is becsapott bennünket, bár borravalót is kapott, s nem húsz fillért. Az egyes fogások árai is pontosak voltak.

Csak az összeadásnál tévedett a főúr.

Sebaj. Tíz forint tanulópénzt megér a legközelebbi ebéd a

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 27

Czóbel Béla festőművész

Népszabadság

— CZÓBEL BÉLA festőművész válogatott műveiből pénteken kiállítás nyílik a győri Műcsarnokban.

— THOMAS MANN LOTTE WEIMARBAN című műve alapján színes filmet forgatnak az NDK DEFA film-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JUN 20

Dolgozók Lapja (Komárom)

Czóbel Béla

CZÓBEL BÉLA MŰVÉSZETE

Az esztergomi művelődési központ művészetbarát köre június 22-én, 18 órai kezdettel tartja következő összejövetelét az intézmény kamaratermében. A „Képzőművészet a XX. században" című sorozatban ezúttal Czóbel Béla művészetéről tart előadást Dévényi Iván művészettörténész.

1021

lomban részesült. Ebből kettőt a Dorogi Pedagógus, egyet a Viscosa turistái vittek haza.

A találkozón mintegy százan vettek részt. A Dorogi AC és az Esztergomi Spartacus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 27

Pestmegyei Hirlap

Czóbel Béla festőművész

Egy város — egy művész

Szolnoki művészek Nagykőrösön

1021

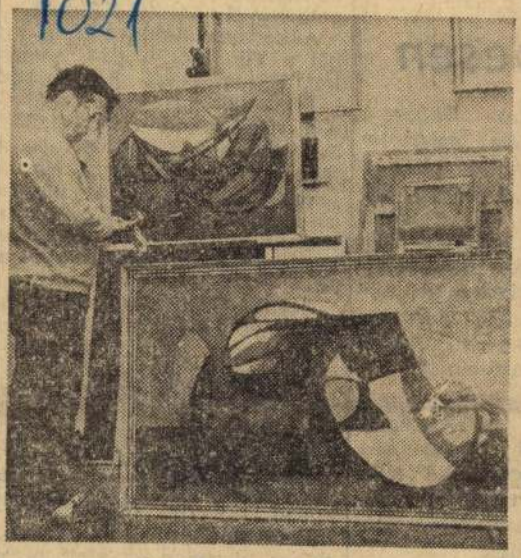

Bokros László műtermében

Bokros Júlia legújabb alkotásaival

A nagykőrösi Arany János Művelődési Központ dicséretes kezdeményezést indított el, amikor programjába a *Képzőművészeti kiállítások '74* sorozatban *Egy város, egy művész* kiállításokat iktatott be. Az első kiállító *Czóbel Béla* volt, akinek tárlatát csaknem hatezren tekintették meg, köztük 15 olyan képet, amelyet Magyarországon először mutattak be.

Vasárnaptól május 12-ig egy házaspár, *Bokros László* festőművész és *Bokros Júlia* keramikusművész alkotásaival ismerkedhetnek meg a nagykőrösi Arany János Művelődési Ház látogatói.

A szolnoki Művésztelepen él a Bokros házaspár. A férj 1956-ban fejezte be a Képzőművészeti Főiskolát, mesterei *Martyn Ferenc, Domanovszky Endre* és *Szőnyi István* voltak. Művészetében az alföldi iskola szellemét a konstruktív modern formaadással ötvözi. A nagykőrösi kiállításon 25 festményét mutatja be. Felesége, *Bokros Júlia*, 1966 óta foglalkozik kerámiával. A legősibb formákból kiindulva igyekszik kialakítani sajátos stílusát.

Koppány György

„Erőinket nem értékeljük túl, de határozottan kijelenthetjük, megvan a becsvágyunk arra,

rozódott 1973-ban, s
vagont tett ki. 40 ez
kát és 2700 vágólova

Három község összefogásával

Vízműavatás Kerepesen

Pénteken délután Kistarcsa—Kerepes—Nagytarcsa közös regionális vízmű társulata Kerepesen *taggyűlést* tartott amelyen *Liptai Tivadar* elnök tájékoztatta a küldötteket a vízműtársulat 1970. augusztusi alakulása óta eltelt időszak eredményeiről.

A három község területén megközelítőleg 18 ezer ember él. A vízműtársulás gondolatát szívesen fogadták, miután Kerepesen és Nagytarcsán *állandó vízhiánnyal küzdöttek*, a kistarcsai kutak pedig *colifertőzöttek voltak*. Három év alatt állami és saját hozzájárulásból összesen *nyolcvanmillió forintot áldoztak vízhálózat-építésre, ezenkívül tározókat is létesítettek*. A munkálatokat a Pest megyei Víz- és Csatornázási Vállalat végezte el.

A kistarcsai általános iskola vendégként érkezett úttörőinek műsora után a jelenlévők átvonultak az új, *kerepesi vízműtelepre, amelyet ez alkalommal adtak át rendeltetésének*. Itt *Bendes Gábor*, a PVCSV főmérnöke ismertette a munkálatok egyes fázisait. A községek és a társulat segítségének is köszönhetik, hogy a vízmű *határidő előtt* készült el. Kilenc dolgozójuk — akik az építkezéseken különösen kitüntették magukat — e napon elnyerték a vállalati *kiváló dolgozó* címet.

Ezt követően az üzemet *Kádár Tamás*, a Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság osztályvezető főmérnöke adta át *Barta Antalnak, a Pest megyei Víz- és Csatornázási Vállalat igazgatójának*.

Az avatóünnepségen *dr. Sűpek Zoltán*, a gödöllői járási hivatal elnöke kifejtette, hogy ez a vízmű csak *egy része* az egész járásban épülő hálózatnak. *A IV. ötéves terv végére, a lakosság 68 százaléka kap majd vezetékes vizet*, míg az V. ötéves tervben ez az arány már — 400 kilométeres vízhálózatot alapul véve — 90 százalékos lesz.

K. M.

az első igazi munkahelye és r
ambícióval látott dologhoz.

Akkoriban alakult az új mű
ból a *Törekvés brigád*, amelyr
lett. Három évvel később ped
választották brigádvezetőnek.
vén viseli mind a 28 brigád
Jellemző arra a kollektívára, a
légkörre — és ebben Horvá
jelentős szerepe volt —, hogy k
az alapítók közül más munkal
szalagra kerültek, de *egyikük s*
kis közösségtől, változatlanul a
ja.

Évente látja, értékeli ezt a
zösség is. Az idén április 4-r
sodszor kapták meg az *aranyk*
lista brigád kitüntető címet.
brigád cím elnyeréséért fárado
lent ez a gyakorlatban? Min
újabb ötleteket, vállalásokat,
vést: hogyan előzhetnék meg
munkával, vállalt külön fárad
bieket — *a közösség érdekében*

Horváthné tulajdonképpen n
ember, tizenegy év alatt olyan
be, mint sok ezer más munkás
ságban. Egymást követték a
Egy időben *gyári kultúros* vol
is. Abban az évben, amikor a
lédi vályogház alapzatát alán
tagja volt annak a bizottságna
ténként, munka után *sorra jár*
építési kölcsönre szorulókat. M
front aktívájaként *járt házról*
hatjuk így: *őszinte érdeklő*
írta egymás mellé az egyé
unalmas számokat, ki hány f
ültetni a háza elé. Mert a vár
élet szebbé tétele, akárcsak eg
ültetésével is, *nagyon nagy do*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 ÁPR 20
FESTŐ M H

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-művész

1021

Eddig ötezer látogató

Április 21-én bezárják az Arany János Művelődési Központ galériájában Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítását. A tárlatot eddig több mint ötezren látták s gyönyörködtek Czóbel Béla festményeiben.

Apáti-Tóth Sándor felvétele

ÚJTŐ HETEK

személyeknek,
papírhulladékot
ártási textilhulladékot
tvevőhelyeken, a vételáron felül

et ad a MÉH

l személygépkocsi.
IBUSZ külföldi utazások,
ók. vásárlási utalványok.
s nyeremény!

dapest két
tal is szere
pólósnaptárb
utánpótlás-v
Tungsram
hat külföl
tottal.

A vízilabd
12 csapattal
négy vidéki.
mondták, ho
dot fordítana
re, a meden
dák" elkerülésére. Újdonság, hogy a 14 éven aluli gyerekek szombattól kezdve ingyen tekinthetik meg a bajnoki vízilabda-mérkőzéseket, és a szövetség munkatársai egy-vízilabda-forduló programját egyeztetik a labdarúgó-mérkőzések időpontjával, hogy minél többen látogassanak ki a medencék tájára.

Emelkedett a sportiskolákban versenyző minősített sportolók száma. Két évvel ezelőtt 4400, tavaly viszont már 4835 felnőtt vagy ifjúsági korcsoporthoz tartozó arany-, ezüst- vagy bronzjelvényes sportoló volt az ifjúsági klubokban. A különböző válogatott keretekbe 292 versenyzőt adnak az iskolák.

A tervekről szólva az előadók elmondták, hogy új nevelési központokat alakítanak ki. Pécsett, Debrecenben, győrött és Budapesten az iskolák és a sportiskolák közötti

16. P.-Vörösvár	21	4	3	14	17-46	11

Középcsoport

1. ERDÉRT	21	13	4	4	45-23	30
2. Ápr. 4. Vasas	21	12	6	3	36-16	30
3. Mezőfi SE	21	11	7	3	39-16	29
4 Ikarus	21	8	9	4	33-23	25
5. Baja	21	9	6	6	29-18	24
6. Bem SE	21	9	6	6	39-29	24
7. KISTEXT	21	8	8	5	34-29	2
8. G.-Villany	21	7	9	5	25-21	2
9. EGSZÖV	21	7	8	6	23-24	2
10. MOM	21	6	9	6	20-25	2
11. Postás SE	21	8	4	9	44-35	2
12. Gamma	21	7	6	8	33-27	2
13. Kiskőrös	21	7	4	10	29-37	1
14. Magnezit	21	4	4	13	25-61	1
15. Kalocsa	21	2	6	13	30-61	1
16. Cs. Papír	21	—	4	17	12-51	

Északközép csoport

1. Cinkota	21	17	1	3	43-18	
2 Sashalom	21	14	4	3	42-17	
3. Lőrinci Fonó	21	12	6	3	28-13	
4. E. Sp. MTK	21	11	7	3	37-22	
5. Iklad	21	12	3	6	37-25	
6. Pásztó	21	10	5	6	36-23	
7. Gödöllő	21	8	6	7	24-21	
8. Salg. Síküv.	21	5	8	8	16-30	
9 Salg Öblösüv.	21	7	3	11	27-28	
10. B.-gyarm. SE	21	5	6	10	31-32	
11. Tűzoltó D.	21	5	6	10	21-31	
12. Hajógyár	21	6	4	11	30-42	
13. KÖVAC	21	6	3	12	24-35	
14. Somoskőújf.	21	5	4	12	22-45	
15. Gázművek	21	4	4	13	17-29	
16. Bp. ÉPFU	21	4	4	13	21-45	

Népújság Heves

Czóbel Béla, Kossuth-
díjas festőművész. / 1021

A kilencvenedik születésnap

Czóbel Béla festőművész köszöntése

1883. szeptember 4-én született Budapesten... Így kezdődik a lexikonokban Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész életrajza.

Kilenc évtizednyi élet! Kimondani sem könnyű, hát még végigélni! S a kilencven esztendőből hetven az alkotásé.

Műtermében ma is négy-öt megkezdett alkotás.

Nézem a készülő műveket: Interieur, Csendélet, Ülő lány több változatban is... A formák nem pontosan körülírtak, a színek áttörik, erőszakosan elnyomják és hevítik egymást és valami halk bensőség árad a szemlélő felé. Emberséggel telített művei nem díszletek, amelyeknek egyedüli célja a szem gyönyörködtetése. Lelkük van, mágikus hátterük és morális jelenlétük. Ahogy egyik francia kritikusa írta: „Megkapó, őszinte líraiságán keresztül Czóbel egyre áttetszőbb dalt hallat. A nyugalom és a szelídség — s ezt elkeseredett korunk túlságosan kész elfeledni —, íme ez a két dolog, ami gyakran az erő bizonyossága." S tegyük hozzá: Czóbel Béla művészetének ereje.

Bárki meggyőződhet róla, hiszen ezekben a napokban egyszerre két újabb kiállítása is nyílik. Az egyik az Ernst Múzeumban, ahol tavaly és idén készült huszonöt olajfestménye, s több grafikája látható. A másik szűkebb pátriájában, Szentendrén —, grafikáiból.

Czóbel Béla a mai magyar piktúra egyik legrangosabb nagy öregje. Művészete időálló, mert képei izig-vérig festőnek és mélységesen humanista embernek az ecsetjéből születtek.

P. P.

1973 SEP 4

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

a háztáji ágoknak

mint sertés-, tehén- és más tenyésztésre alkalmas állatok vásárlására. Az összeg nagy részét azonban a zöldségtermeléshez szükséges eszközök, felszerelések megvételéhez vették igénybe a termelők.

A MESZÖV elnöksége ajánlással fordul a megye valamennyi szövetkezetéhez, hogy különböző kedvezményes juttatásokkal, hitelnyújtással segítsék a háztáji és kertgazdaságok termelését. Amennyiben a kápolnai kezdeményezéshez hasonló eredményekkel végzik a szövetkezetek a háztáji termelés fejlesztését, akkor néhány év múlva egészében megoldódik a falvak és a városok zöldség-gyümölcs el-

sugárvédelmi tanácskozás

Az atomerőművek építésének és a rádióaktív izotópok felhasználásának világszerte gyors ütemű terjedése sürgeti, hogy a tudósok az emberi környezetet érő különféle szennyeződések közül mind nagyobb figyelmet fordítsanak a rádióaktív sugárzás elleni védekezésnek. Ezekről a feladatokról és a tapasztalatok összegezéséről a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (IAEA) rendezett fontos szakmai tanácskozást, amely hétfőn kezdte meg munkáját a TIT Bocskai úti természettudományos stúdiójában. Dr. Straub F. Brunó akadémikus, az Országos Atomenergia Bizottság elnökhelyettese, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség tudományos tanácsadó testületének tagja nyitotta meg a tanácskozást, amelyen 15 európai ország, továbbá Kanada és az Egyesült Államok szakértői vesznek részt és képviselteti magát az Egészségügyi Világszervezet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 9

Czóbel Béla, Kossuth-díjas
Pest M. H. (
festőművész

1021

Április 21-ig lesz nyitva

Sok látogató a Czóbel-kiállításon

A művelődési ház kiállító termében Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész képkiállítását láthatják az érdeklődők.

A kiállításon a művész 1969 óta festett képei közül 25-öt állítottak ki. A látogatókat nagy szakértelemmel és szeretettel Faragó István, nyugalmazott tanár kalauzolja. A kiállítást eddig közel két ezren tekintették meg.

Czóbel Béla 91 éves, de még ma is dolgozik, egyik kiállított képét az idén festette. Hosszú életútja során elhalmozták hazai és külföldi kitüntetésekkel, többek között a francia *Grand prix, a magyar Kossuth- és Derkovits-díj tulajdonosa.* Az őszi és a telet többnyire budapesti és szentendrei műtermében tölti, a nyárra elmegy Párizsba, ahol szintén műterme van, melyet egyik képén be is mutat. Kiállításainak szervezését *Kratochwill Mimi* művészettörténész intézi.

A nagy magyar művész kiállítására ellátogatott Kőrösre is, és a következő sorokkal nyitotta meg a vendégkönyv beírásait: *Megismerkedtem ezzel a kedves Aranyvárossal, nagy élmény volt és marad. Márc. 31. Czóbel.*

A vendégkönyv egyébként a legsokatmondóbb kritikát mondja el a kiállított képekről. Elragadtatva írnak benne a festmények természetes művészi szépségéről, s gazdag színharmóniájáról. Dícsérik a Kendős leány, a Nyaklláncos fej, a Mária című képeket, és a gyönyörű csendéleteket. Mint többen megjegyzik: jó lenne ilyen művészi festményeket többször is látni.

A látogatók sorában sok a vidéki, sőt, külföldi is akad. A napokban ott járt Erdélyből *Tamási Gáspár*, a nagy író testvére. Egyik kőrösi ismerősét látogatta meg, s nagy elismeréssel nyilatkozott a kiállításról.

A kiállítás április 21-ig tart nyitva.

K. L.

Ceglédi munkahelyre karusszel-esztergályos és lakatos szakmunkásokat.

Jelentkezés:

Cegléd, Pesti út 76. sz. alatt

Idegenforgalmi ajándékbolt-hálózat keres intézőket országos bolthálózata részére. Hosszú gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek. Jelentkezni lehet: Budapest V., Szép u. 6. I. em. Intertourist igazgatójánál bármely nap személyesen vagy írásban.

Csemege Kereskedelmi Vállalat Intertourist Dekoráció és műszaki osztálya

adminisztratív munkában jártas

gyors-

K...
Vállalat központjába

felvesz:

bérelszámolókat, boltelszámolókat, képesített könyvelőket, gyors-gépírókat, gépkocsivezetőket.

Jelentkezés:
Bp. V., Szép u. 6. Munkaügyi osztály.

Fiatal női adminisztrátort nyomtatványtárba

azonnal felveszünk.

Jelentkezés:
Bp. V., Szép utca 6. Munkaügyi osztály.
Csemege ...delmi

...p
...vára,
egyetemet,

...not végzett

...rben jártas,
...t

...vételre,

...ejlesztés

---

ládi ház. Érdeklődni: 17 óra után.

Nagykőrösön beköltözhető összkomfortos ház eladó, 2 család részére alkalmas, iparos embernek nagy műhely, raktárhelyiségekkel. X. ker. Szolnoki u. 16. Telefon: 67.

Nagykőrösön, halastóban 3 kh. szántó eladó. X. ker. Szolnoki u. 16.

Nagykőrösön eladó családi ház, 2 szoba, 2 konyha, 2 családnak is. V. ker. Teleki u. 12.

Nagykőrösön eladó Arany János u. 6. számú ház. Érdeklődni: Kecskeméti u. 47.

Eladó Nagykőrös, Szolnoki u. 75. számú ház.

Jó állapotban levő MZ oldalkocsit vennék. Címem: Szűcs Sándor, Nagykőrös III., Regős u. 45.

Háromajtós tükrös szekrény, kisipari különleges hálószoba csillár privátnak eladó. 114—934.

Sürgősen eladó CZ rendszámú fehér 601-es Trabant. Érdeklődni: Abony, Háztartási bolt.

Kecskemét belterületén azonnal beköltözhető, családi ház eladó. Két különálló,

CZÓBEL HALÁLÁRA

„1906 óta, amikor szomszédok voltunk a Függetlenek Fauve termének falán, Ön megjárta útját, mely nem mindig volt a legkönnyebb" — írta Czóbelnak Braque. A szakirodalom szerint Czóbel Béla 1905 óta állított ki Párizsban a Fauve-okkal, a Vadakkal, a fenti dátumok között mégsincs ellentmondás: Czóbel volt a törzsökös Fauve, Braque az új fiú. Vadak voltak ők, szakítottak a kor bársonyfüggönyös, fülledt atelier légkörével, nemcsak festészetükben, de magatartásukban, külsőségeikben is. Festői forradalmuk a maga idejében sokkal radikálisabb volt persze, mint ahogy mai szemmel látjuk múzeumi művészetté, klasszikussá előlépett alkotásaikat.

Czóbel már 1903-ban állított ki Párizsban a Champ de Mars-i galériában. Számtalan tárlata volt azóta — törzshelye a párizsi Galerie Zak — idehaza és Európa művészcentrumaiban; kiállított Londonban is, Chicagóban sokszor, s az Egyesült Államok más nagyvárosaiban is, sőt egy ízben még Tokióban is volt Czóbel-kiállítás.

Volt egy évtized, amikor — nem akarta vállalni a kizsürizést — nem küldött képet a Műcsarnokba. Aztán itthoni tárlatai is szaporodtak: 1954-ben Szentendrén, 1958-ban a Nemzeti Szalonban, 1971-ben a Műcsarnokban, 1973-ban az Ernst Múzeumban állított ki 1975-ben — jelenlétében — fölavatták a szentendrei Czóbel-múzeumot. Azt hiszem a művészettörténetben kevés élő festő részesült ekkora megtiszteltetésben.

Amint Czóbel festészetéből sokan csakis a kitörő, spontán líraiságát érzik ki, s nem veszik észre, hogy a szerkezet milyen döntő tényező képeiben, ugyanúgy sokan vannak, akik azt mondják, Czóbel ösztönös művész, nem volt elmélete. Igaz, hallgatag volt, közmondásosan szűkszavú, sohasem deklarált, legfeljebb dörmögött, de ha nagyritkán megszólalt, vagy levelet írt, föl kellett figyelnünk rá, hogy voltaképpen milyen pontosan fogalmaz.

„Festészetem sok változáson ment át, világos színekből a mélyekbe és ezekből törekszem derűsebb színharmóniákba" — ez a mondat Czóbel egész életművének jellemzése is lehetne; Pán Imréhez, az Európai Iskola vezetőjéhez, 1947-ben írt leveléből idéztem. Húsz évvel később én jegyeztem le — találóbbat egyikünk sem tudott volna róla írni — önjellemzését: „Azt mondják, szűk a témám: interieur, tájkép, figura. Lehet. Én minden egyes képnél, akár ugyanazokban a motívumokban is, mindig új problémákat találok. Mindig a valóság alapján, modell után dolgozom, de a modell csak eszköz, amibe az ember belekapaszkodhatik. Az a mondanivalóm, hogy ura legyek a motívumnak, kifejezzem a teret, a plasztikát, a színeket — vagy például, hogy egy fejet a térbe helyezzek — és ebben az összeállításban harmónia legyen. Az én feladatom az egyik képelemet a másikhoz viszonyítani." A csendéletfestésről, 1942-ben, Kassáknak ezt vallotta: „Ezt ideteszem, azt meg odateszem, addig rakosgatom a dolgokat, amíg észre nem veszem az egységes képhatást. Ha ezt elértem, festeni kezdek... Jó képet csak akkor festek egy csendéletről, s csak akkor hozhatok létre műalkotást, ha úgy festem meg a csendélet almáját, ahogyan azt senki sem látta."

A czóbeli magatartás kulcsmondatai: „Lassan megy a munka, az ember olyan kétségbeesetten csinálja! Minden képemhez úgy kezdek hozzá, mintha akkor festenék először." Fentieket 1965-ben, a már vitathatatlan tekintélyű festő műtermében jegyeztem fel. Csak megjegyeztem, nem is tudom mikor, még egy — nem éppen pallérozott — kulcsmondatát: „A festő azt festi, ami a bőriben van."

●

Czóbel Béla meghalt, és most arra gondolok, hogy egyszerre kultúrtörténeti adattá vált minden vele kapcsolatos emlékem. Mint amikor szentendrei házába vezettem Fülep Lajost, vagy később Kassákot, vagy amikor — annyiszor — ültünk kertjükben feleségével, Modok Máriával, a remek festővel, és sógornőjével, Lányi Saroltával. Saska olyan költő volt — kevesen vannak —, aki értett a képzőművészethez, értette Czóbelt. Abban az időben — jó huszonöt éve — csodálkozva észleltem, hogy akikről az egyetemen tanultunk, a századelő festőivel, szobrászaival még módom van személyesen is megismerkedni. Talán kontemplatív életmódjuk tartotta meg őket sokáig? Czóbel, csaknem a legöregebb, biztos pont volt mindig. A tizedik ikszben járt, mégsem gondolt senki a halálára, hiszen lelkierejével vasegészség párosult. Az utolsó éveiben sem betegeskedett sokat. Halála előtt egy héttel vitték kórházba, 1976. január 23-án még dolgozott, valóban „...megjárta útját, mely nem mindig volt a legkönnyebb".

Frank János

ÉLET ÉS IRODALOM
Bp.
1976. febr. 7. XX. évf. 6. sz. 12. lap.

mindig abbahagytam, újrakezdtem — utóbb, végül, nem akartalak nagy gyászodban zavarni, most is kedvem ellen írok, de abban a súlyosan válságos helyzetben, amiben önhibámon kívül vagyok, mégis megpróbálom, utolsó reményképpen, hogy a te közismerten nemes egyéniségedhez és emberi kiválóságodhoz forduljak."

Ezt is szégyenkezve olvastam — milyen súlyos, nagy szavak, „nemesség", „emberi kiválóság", de megnyugtattam magam: még leveleit is színdarabhőseinek pátoszával és stílusában írja.

Olvastam tovább:

„Arról van szó, hogy az Athenaeummal való 20 évi szerződésem megszűntével, minden munkám kiadói jogát visszanyervén, talán lehetséges volna, hogy a Révaiék a Te szíves pártfogásoddal és befolyásoddal egy gyűjteményes új kiadást adjanak. A legjobb munkáimat válogatnám ki abból a hatvan kötetből, amit írtam életemben, a legjavát 10—12 kötetben."

A levél kiegészítéseként közölnöm kell: akkoriban már a Révai Irodalmi Intézet irodalmi vezetője voltam. Megtisztelt, hogy hozzám fordult. A következő mondatán mégis elmosolyodtam.

„Gondolom, üzletnek sem volna rossz."

Vad időket éltünk már, s ő azt hitte: jó üzletet ajánl a könyveivel. Már leírtam egyszer, de megismétlem: megindított a tájékozatlansága. Vagy éppen a tájékozottsága? Mert talán hallotta: ugyancsak az Athenaeum volt az a kiadó, amelyik előbb megbízta Szerb Antalt egy nagy világirodalmi panoráma megírásával, majd 1941-ben óvatosan visszalépett, s az elkészült kéziratot a fiókjába süllyesztette. Amikor ezt megtudtam: Szerb Antal felhatalmazásával sikerült a kéziratot az Athenaeumtól megszereznem. Óvatos, ügyes könyvkiadó volt ez az Athenaeum. Nemcsak az előleget kellett visszafizetni — visszafizettük. De még „az elmaradt üzleti hasznot" is követelte, bár végleg lemondott a kézirat megjelentetéséről — ezt is megkapta. És Szerb Antal Világirodalom-története éppen akkoriban, 1941-ben megjelent a Révainál.

Bizonyára megtudta a Szerb-kézirat sorsát Szomory is.

Térjünk vissza hozzá.

„Gondolom, üzletnek sem volna rossz (havi 4—5 pengő részletfizetéssel), hiszen minden könyvem elfogyott, s alig kapható egy-egy példány. Azon felül tudomásom szerint, nagyon sokan mellém is állnának, megrendelők..."

S most következik a szorongató drámai fordulat, a szaltó, dobpergéssel. A tájékozatlan író, aki néhány pillanattal előbb még új sorozatról álmodott — a való világra ébred.

„Másrészt, ha ez nem volna lehetséges, talán tudnál és akarnál segíteni rajtam egyszerűen azzal, hogy két új, s kiadatlan kötetem kiadását (ezeket visszavettem az Athenaeumtól) ajánlanád a R.-lán olyanformán, hogy átveszi a két kötetet két éven belül való kiadásra, s kiutalják a tiszteletdíjamat."

És a szomorú zárókóda:

„Ezzel pillanatnyilag meg volnék mentve attól, hogy ötven esztendei művészi munkám után, mindenből ki lévén rekesztve, meglehetős méltatlanul, hogy csak ennyit mondjak, végleg elmerüljek."

És még mindig nem értünk el a lassított film végéhez.

„Csak amiért május 1-re kilakoltatás és transzferálás előtt állok, amit híres magyar író létemre szégyenkezve vallok be, voltam bátor kétségbeesésemben ezeket a sorokat írni Neked. De tudom, hogy ezzel nem aláztam meg magam Előtted."

Hogy mi lett a tervezett Szomory-sorozat sorsa? — kérdi az olvasó.

Egy példázattal felelek rá — példázattal a hivatali hierarchiáról.

Ha valaki egy munkahelyen a „második ember", akkor rendszerint kevesebbet tehet, mint a „harmadik", mert ez a „harmadik" mindig az „első"-höz húz, azaz az erősebbhez. Az „első" pedig helyzetadta szövetségesként fogadja a „harmadikat", esetleges utóda és feltételezett vetélytársa, a „második" ellenében.

Ilyenformán voltam „második ember" a harmincas-negyvenes években a *Révai*-nál az *igazgató* és a *főkönyvelő* közé ékelten, irodalmi vezetőként.

Hagyták, hadd szőjem a terveket, ezt, azt, meg amazt (a Szomory-sorozatot is), s amikor már valamilyen küszöbre értem volna, villámgyorsan becsapták előttem az ajtót, s csak onnan, az ajtó mögül szóltak ki: előbb szerezzek a terveimhez pénzt, azután majd beszélgethetünk a dologról.

Szerezzek pénzt, engedélyt, felhatalmazást?

Pénzt csak a részvénytulajdonos Magyar Általános Hitelbanktól kérhettem. És a felhatalmazások sorsa — ilyen meg amolyan kilincselések után — a végrehajtó bizottsági üléseken dőlt el, néha még a javamra is. Nem mondhatom azt, hogy gyakran. De Szerb Antal Világirodalmával sikerült. Szomory könyveiről lemondtak.

A Szomory-sorozattól legelsősorban az országba kirajzó részletügynökök húzódoztak. A Szerb-sorozat siker volt. De Szomory? Csak a vállukat vonogatták.

●

Ez a bravúros stiliszta, aki egymaga egész zenekar volt, valamivel mindig felingerelte a nyárspolgárt.

Élete utolsó napjaiban, 1944 novemberében, a csillagos ház egyik koporsószerűen szűk cselédszobájában, narancssárga csíkos hálóruhájában Sainte-Beuve *Hétfői csevegései*-t olvasgatta, nagy és hangsúlyozott élvezettel. „Mi lett volna kihívóbb és elegánsabb olvasmány a bombazáporban, a nyilas razziák közepette?" — kérdezi életrajzíró-monográfusa, Réz Pál.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1916 FEB 9

Budapester Rundschau

Béla Ordbel

1021

Béla Czóbel: Der Pastor von Bergen (Öl, 1918)

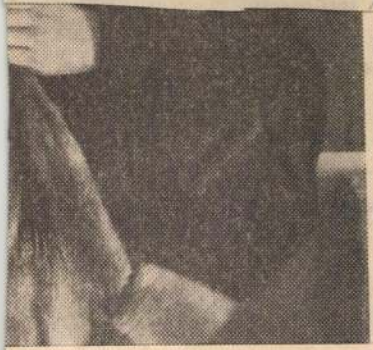

Czóbel Béla

Az 1975 ös évben meghirdett poszter sorozat az 1976-os évben folytatódik. Czóbel Béla művei is szerepelnek.

Molnár Aurél: Művészet a pozyoan, Tükör, 1976. febr. 18-17 oldal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1916 LB 9

Budapester Rundschau

Béla Czóbel

Mädchen mit rotem Tuch (Öl, 1934)

Béla Czóbel (1883–1976)

Im vergangenen Sommer begegneten wir ihm in Szentendre, als er — praktisch die Erfüllung seines Lebens — an der Eröffnung eines Museums teilnahm, das seine Werke beherbergt. Im Kreis von Hunderten seiner Verehrer zerschnitt der alte Meister bewegt das Band vor dem Eingang, und da er selbst mit 92 Jahren noch angefüllt war mit Lebensfreude und Schaffenskraft, sprach er über seine Arbeit, seine Pläne.

Er war ein Künstler im wahrsten Sinne des Wortes, seine Kunst und Lebensform waren Abbild seines Wesens. Seine Malerei ist mit dem Jahrhundert gleichaltrig, genauer gesagt mit jener Periode, die vielleicht die bewegteste, fruchtbarste Zeit in der Geschichte der Künste war. Mit offenen Augen und empfindsamer Seele erlebte Czóbel diese außerordentlich wechselvollen Perioden der Malerei, sie waren seine Zeitgenossen.

Nach den Anfängen in Nagybánya, deren wichtigste Momente er nie vergaß, nach dem früh gefundenen eigenen Stil schuf er ein langes Leben hindurch, als wäre er inzwischen nie in den Himmel gehoben worden, als hätte ihn die Malerei nie in den Staub getreten.

Für ihn waren Beginn und Ende er selbst. Er sah sich rein, vollkommen und menschlich, daß er im Verlauf seines langen Schaffens nie ermüdete, Frauenporträts, Akte, Stilleben und Landschaftsbilder mit unbeschreiblicher Feinfühligkeit in weichen Stil aneinander zu reihen. Anders gesagt: Er wurde seiner selbst nie überdrüssig. Im Besitz der Freiheit der Farben schuf er mit solch einer Natürlichkeit, die selten einem Maler gegeben ist. Czóbel betrachtete die Welt mit dem Blick der Jugend, der keine Grenzen kennt, sich vergessend in einem glücklichen Leben, in der Kunst. Auch seine letzten Bilder lassen uns glauben, daß Sinn und Schönheit des Lebens letzten Endes in den Freuden, plötzlich klargewordenen Erkenntnissen, von uns erlebtem Schönen verborgen sind, die uns an unser menschliches Dasein gemahnen. Stets wollte er mit seiner malerischen und Weltanschauung Ganzes, Vollständiges schaffen, weil er fühlte, daß seine Kunst Zweck und Ziel hat: Die Liebe zur Kunst und zum Leben. **(m. h.)**

Mädchen mit Fächer Spätwerk des Künstlers, 1975

Schach

Erfolgreiche Vorbereitungen

Die Köpfe der sich über den Tisch Beugenden berühren fast einander und bringen schon damit zum Ausdruck, daß wir nicht bei dem Wettkampf in einer physischen Sportdisziplin zugegen sind, sondern bei einem Schachwettbewerb. Die Spieler reichen sich plötzlich die Hände, und der aufbrausende Applaus verkündet, daß wiederum der Titel eines Landesmeisters vergeben wird: Im Dezember 1975 wurde *Lajos Portisch* (MTK-VM) ungarischer Schachmeister.

Mit dieser Meisterschaft ging für den ungarischen Schachsport ein besonders erfolgreiches Jahr zu Ende.

Das erste Halbjahr stand ganz im Zeichen der Vorbereitungen auf die Vorausscheidungen für die Weltmeisterschaft. Die Teilnahme ungarischer Spieler an internationalen Turnieren ruft stets großes Interesse hervor, da sich der ungarische Schachsport in den letzten drei Jahrzehnten einen Platz unter der

Lajos Portisch

Elite der Welt gesichert hat. Dies kann am treffendsten durch zwei olympische Silbermedaillen und einen zweiten Platz bei der Europameisterschaft, aber auch durch eine statistische Angabe belegt werden: Bezüglich der Zahl der internationalen Großmeister (11) steht Ungarn nach der Sowjetunion und Jugoslawien, noch vor den USA an dritter Stelle in der Welt.

Das vergangene Jahr ließ sich gleich gut an. Im Frühjahr belegte Ribli bei dem Tungsram-Wettkampf zusammen mit einem anderen Teilnehmer den ersten Platz, Csom siegte in Cleveland, Portisch entschied einen sehr schweren Wettkampf in Wijk aan Zee in Holland zu seinen Gunsten.

Wegen Fischers Unnachgiebigkeit kam der Kampf gegen Karpow nicht zustande; mit dieser Haltung brachte Fischer die Schachspieler und -freunde um ein gewiß recht interessantes Spiel. Das daraus resultierende Gefühl, etwas versäumt zu haben, ließ wohl den Gedanken an ein Schachturnier als Ersatz aufkommen. Mailand übernahm die Rolle des Veranstalters unter der Bedingung, daß auch Karpow, den FIDE inzwischen zum Weltmeister erklärt hatte, an den Spielen teilnimmt.

Gemäß einer früheren Äußerung stellte sich Karpow den 12 zu den besten der Welt zählenden Schachspielern, da er aktiver Weltmeister sein wollte. Zum „Wettkampf des Jahres" lud man selbstverständlich auch Lajos Portisch ein, der als achtfacher ungarischer Meister seit Jahren zur Weltspitze zählt. Die Rundspiele liefen nach einem eigenartigen Reglement ab — die vier Bestplazierten entscheiden in nachfolgenden Zweikämpfen die endgültige Reihenfolge.

Die Rundspiele, die äußerst großes Interesse hervorriefen (neben dem Weltmeister nahmen die Ex-Weltmeister Tal und Petrosjan teil), endeten mit einem ungarischen Erfolg. Portisch belegte den ersten Platz, ließ also selbst den Weltmeister hinter sich. Dann folgten die Zweikämpfe der besten Vier. In der ersten „Runde" besiegte er den Jugoslawen Ljubojevics mit $2\frac{1}{2}:1\frac{1}{2}$ Punkten. Karpow kam mit einer besseren Punktwertung, 2:2, ins Finale. Gegen den Weltmeister kämpfte Portisch redlich und unterlag schließlich mit dem minimalen Unterschied von $3\frac{1}{2}:2\frac{1}{2}$. Außerdem stand er im fünften Spiel auf Sieg, er machten sich jedoch bei ihm Anzeichen von Ermüdung bemerkbar, und er verpaßte seine Chance. Mit diesem Resultat erzielte Portisch den größten ungarischen Schacherfolg der letzten Jahre.

Im Herbst konnten die ungarischen Schachspieler bei den Zonenturnieren für die Weltmeisterschaft durchschlagende Erfolge verbuchen. Aus der Zone Rejkjavik ging Ribli, aus der Pulaer Csom als erster hervor. Damit erkämpften sich drei Ungarn das Recht zur Teilnahme an den diesjährigen Zonenturnieren.

Auch andere Mitglieder der Elite gewannen erste Preise. Unter den Großmeistern wurde László Szabó an der Costa Brava, Gyula Sax in Zagreb und András Adorján auf Lanzarot Erster. Der internationale Meister Károly Honfi entscheidet in Kecskemét das László—Tóth—Gedenkturnier zu seinen Gunsten und macht damit den ersten Schritt zur Erreichung des Titels eines Großmeisters. Auch Faragó und Vadász sind nur noch einen Schritt von dem höchsten Titel entfernt.

1975 standen auch unsere Damen ihren „Mann". Zsuzsa Verőczi siegte in Belgrad bei einem Wettkampf anläßlich des Frauentages und qualifizierte sich im Herbst für die Teilnahme am Turnier der Weltmeisteranwärter. So wird sie — gemeinsam mit der siebenfachen ungarischen Meisterin Mária Ivánka — die ungarischen Farben vertreten.

Bei der EM 1975 der Klubmannschaften gelangte die Mannschaft des Clubs Spartacus mit Csom an der Spitze ins Viertelfinale. Wir hoffen, daß sie es bis ins Finale schaffen, wo sie auf die sowjetische Mannschaft treffen. Die Klubmeisterschaft 1975 hingegen gewann MTK-VM und vertritt somit Ungarn beim diesjährigen Turnier der Klubmannschaften. Mit von der Partie sind Klassespieler wie die Großmeister Lajos Portisch, László Szabó, András Adorján, Győző Forintos und Levente Lengyel sowie die Meisterinnen Mária Ivánka und Éva Karakas.

Der Abschied von einem erfolgreichen Jahr brachte die ungarischen Schachspieler wieder einen Schritt vorwärts. 1975 verging hauptsächlich im Zeichen der Vorbereitung, denn in diesem Jahr stehen nicht nur der Weltmeisterzyklus, sondern auch der Europapokal vor der Auswahlmannschaft und — wenn sie veranstaltet wird — die Schacholympiade.

Győző Forintos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1916 FEB 9
Budapester Rundschau
Béla Czóbel
1021

Béla Czóbel: Berliner Straße (Öl, 1920)
(In einem Nachruf, S. 11, verabschiedet sich die BR von dem Künstler, der im 93. Lebensjahr vor kurzem verschieden ist)

Kautatiekir
Kolvuvaara
SF-02670 H

Österreich

Globus
Vertrieb a
ländischer
Höchstädt
A-1200 Wie
Morawa u. CO.
Wollzeile 11
A-1011 WIEN

Schweden:
ALMQVIST ET WIKSELL
Subscription Agency,
26, Gamla Brogatan
S-101 20 STOCKHOLM 1
Wennergren-
Williams A B
Nordenflvchtsvägen 70
D 104 25
STOCKHOLM 30

Schweiz:
AZED AG.
Dornacher Strasse 60-62
4000 Basel
PINKUS ET CO.
Froschaugasse 7
8001 ZÜRICH 1

Bulgarien, Deutsche Demokratische Republik, Polen, Rumänien und Tschechoslowakei: Bestellungsannahme bei allen Postämtern

rade dort?

10. Stellen Sie mit Hife
chen ungarisch" e
zusammen, den Sie
schen Bekannten ri

11. Wer war der berüh
tons seit den 20er
derts? Wo sind sei

12. Wo befindet sich
kranke, wo sich vie
so auch ein berü
zwischen den bei
deln liessen? Wie
wurde sein dortige

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT ...
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Czóbel Béla
Kossuth-díjas festőművész

Népújság Heves

1976 FEB 12

1021

Mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai, pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, Kiváló és Érdemes Művészt, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét. A kegyelet koszorúival övezett koporsójánál megrendülve búcsúztak tőle politikai, művészeti életünk ismert vezetői, s a képzőművész társadalom kiváló személyiségei.

A Kulturális Minisztérium, a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Népköztársaság Művészeti Alapjának nevében Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész, a szövetség elnöke mondott búcsúbeszédet.

Szűkebb pátriája, Szentendre elismerését, ragaszkodását, díszpolgárnak kijáró tiszteletét Haness László, a városi pártbizottság titkára tolmácsolta.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ

tatási intézményeket [illegible]
jon fel céljaira, titokban
könyvek kiadását pénzelje.

Az FBI, a szövetségi rendőrség — a javaslat szerint a jövőben csak bírói végzés birtokában építheti majd be embereit az államra veszélyesnek minősített szervezetekbe, a katonai hírszerzési intézménynek pedig megtiltanák, hogy az Egyesült Államokba továbbra is kémkedjenek.

Ford John Connally volt te-

gokban is rende
vazásokat —, ha
nak a döntésnek
tésében is. S e
sok ezer kiváló
pótolhatja a dol
nak alkotó k
készségét, tapas

Tettekre sarkc

A Trud című szovjet szakszervezeti lapnak a tervezet vitájáról nyitott rovatában egy hónap alatt több, mint [illegible]áz írás jelent meg. A cik[illegible]ket nagyrészt munk[illegible]ták, de a szerzők k[illegible] találhatók miniszte[illegible]

javasolták a gazdasági és műszaki vezetésnek, valamint a szakszervezeti bizottságnak: mielőbb gyorsítsák meg az új gyártási módszerek [illegible]vezetését, mert már a [illegible]V. kongresszus előtti na[illegible]nének hozzá

2 Népújság
1986. február 12., csütörtök

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Czóbel Béla
Kossuth-díjas festőművész
1021

1976. február 12., csütörtök

Mély részvéttel kísérték utolsó útjára Czóbel Bélát

Szerdán a Farkasréti temetőben családtagjai, barátai, pályatársai, alkotóművészetének tisztelői mély részvéttel kísérték utolsó útjára *Czóbel Bélát*, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntetett, Kossuth-díjas, kiváló és érdemes művészt, a XX. századi magyar festészet kimagasló képviselőjét. A kegyelet koszorúival övezett koporsójánál megrendülve búcsúztak tőle politikai, művészeti életünk ismert vezetői, s a képzőművész-társadalom kiváló személyiségei.

A Kulturális Minisztérium, a Magyar Képzőművészek Szövetsége és a Népköztársaság Művészeti Alapjának nevében *Kiss István* Kossuth-díjas szobrászművész, a szövetség elnöke mondott búcsúbeszédet:

— Századnyi életében tanúja volt Európa változásainak, országok és elvek, háborúk és forradalmak szemlélője lehetett. Első iskolájának, Nagybányának eszményei az öröm, a derű, az életszeretet egész életének és művészetének meghatározói maradtak. Párizstól New Yorkig, Budapesttől Hatvanig megbecsült művész volt, különböző koroknak és különböző kultúrájú embereknek egyaránt tudott fontosat, szépet mondani, mert az emberekbe vetett művészi hite mindvégig töretlen maradt.

Szűkebb pátriája, Szentendre elismerését, ragaszkodását, díszpolgárának kijáró tiszteletét *Haness László*, a városi pártbizottság titkára tolmácsolta. — Szentendre meg-megújuló tehetsége virágzásának volt színhelye, utcái, terei, hangulatai gazdag életet nyertek művészi ecsetje nyomán. Emlékét, alkotásait tisztelettel, kegyelettel őrizzük — mondotta. (MTI)

A FESTŐ

Ennek egy éve sincs. Lucskos, hideg nap, szakad az eső, jár a törlő az ablakon, most engedett be a Bajcsy-Zsilinszky út felől a Nagymező utcába a lámpa. Még a Lovag utca sarkáig sem értem, előttem hirtelen stoppol egy taxi a Nagymező utca kellős közepén. Ahol megállni még a járda mentén sem szabad. Zökkenve állt meg a taxi, belülről az utas kopogtathatott ki neki. Az ember ilyenkor dühös. Már-már kezdeném dudával, bluxszal a grimbuszt, hisz' mindjárt sarkamban a troli. Akkor kiszáll az utas a taxiból, ott az úttest kellős közepén, körülményesen fizetni kezd — s kezem a műszerfalról, mielőtt elérné, lehull. Mint régi regékben a pogányé, ki a szent jelenésre már-már kezet emelt. Már áll mögöttem a troli, hadd álljon. Indul tovább a taxi, én egy fohásznyi pillanatra még maradok. Nézem a Mestert, amint ázik míg a járdáig ér az ömlő hideg eső alatt. Ott a művészbolt, ahol festéket, vásznat, ecsetet, deklit, spahtlit kaphatnak a festők. A Mester csak a lucskos aszfaltot látja, meg legfeljebb a boltajtót csupán. Olyan görbe már. Kilencvenkét éves. Hirtelen égig nő a szememben, sudár egyenes. Mint kollégája, mint Velencében az a Tiziano Vecellio nevű délceg öreg, aki szintén festéket vásárolt kilencvenkét éves korában, sőt kilencvenkilenc évesen festette a legszebbeket. Festené ma is, ha nem tör Velencére a pestis. Gondoláját így állította meg a festékesbolt előtt, mint kollégája, Czóbel Béla a taxit. Aki abból a festékből is a legszebbeket festette még, festené ma is, ha közben el nem alszik. Ars longa, vita brevis, hosszú a művészet, az élet rövid — ábrázolta a szabálytalanul álló taxi, a festékért loholó hajlott öreg esőben-szélben a Nagymező utca közepén. Pedig nem rövid: végtelen, mint a művészet maga, amit alkotott. Ő is így gondolta, látom az erélyes, nagy, fekete tusbetűkből, amelyekkel boldognak köszöntötte az újévet, melyből már csak egy hónapja volt.

Hogy a boltajtó becsukódott mögötte, úgy léptem a gázra, hogy mindjárt a Tejútra röpít. Látomás után, mint aki hitében megerősödött.

R. M. A.

HÍREK

Protestáns yházi emlékünnepség Debrecenben

magyarországi református ház Debrecenben ünnepségen lékezett meg a gályarabságot nvedett 26 magyar protestáns rész kiszabadulásának 300. évlulójáról Az ünnepségen t vett a hazai protestáns és dox egyházak több vezetője számos európai ország egyházi döttsége is. Az Állami Együgyi Hivatal képviseletében n volt *Straub István* elnökvettes.

Tizenötödik zárszámadó közülését tartotta szerdán az érkvadkerti Magyar—Csehszlok Barátság Termelőszövetke-. A közgyűlésen megjelent Gé- János, az MSZMP Nógrád egyei Bizottságának első titká-, jelen volt és felszólalt dr. iclav Moravec, a Csehszlovák ocialista Köztársaság budapesti gykövete. Az érsekvadkertiek ndégül látták az ipolyszakállo- termelőszövetkezet és a lévai lami birtok dolgozóinak kültteit is.

Együttműködési szerződést kött az Építésügyi és Városfejsztési Minisztérium és a Veszpmi Vegyipari Egyetem. Az oktási intézmény fokozottan fielembe veszi a mérnökképzés rán az építőipar igényeit, yanakkor a minisztérium gonskodik arról, hogy a mérnökllöltek a termelési gyakorlaton ágazat üzemeiben dolgozzak.

LÁTOGATÁST SZERVEZ va*rnap délelőtt 11 órakor a Tumányos Ismeretterjesztő Tárlat budapesti szervezete a Mar Tudományos Akadémia nyvtárába. Az érdeklődők gismerkedhetnek az itt őrzött nyomtatványokkal, könyvtörneti ritkaságokkal.*

UJABB MOTEL építését kezdték g Agárdon. A 108 vendégnek kétom ágyas, fürdőszobás házakban llást nyújtó létesítmény a jövő irra készül el.

Most jelent meg: Karel Capek: lisszatitkok. Humoreszkek.

KOLTAY JÓZSEF, a Szocialista Hazáért Érdemrend tulajdonosa, aki 1919 óta volt tagja a pártnak, 82 éves korában elhunyt. Temetése február 16-án, hétfőn 15 órakor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben. — *Az MSZMP VI. kerületi Bizottsága.*

— **Balogh Sándor,** a Budapesti Közlekedési Vállalat volt forgalmi dolgozója, a szakszervezeti mozgalomnak 1929-től tagja, 85 éves korában elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása február 18-án 10 órakor lesz a Rákoskeresztúri köztemetőben.

— **Az imperialista intervenció ellen küzdő** Angolai Népi Köztársasággal állásfoglalásban fejezte ki szolidaritását a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa.

— **Nyilvános ünnepi ülést tartott** tegnap a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa. Pap András gyógyszerészt gyógyszerészdoktorrá, a gyógyszerésztudományi kar 76 végzett hallgatóját pedig gyógyszerésszé avatták.

— *ARKAGYIJ RAJKIN és a leningrádi Állami Miniatűr Színház társulata soronkívül még két alkalommal adja elő Próbababák című műsorát: pénteken a csepeli munkásotthonban, szombaton pedig a kőbányai Pataky István Művelődési Házban.*

— **Megkezdődött a rekonstrukció** a Kaposvári Cukorgyárban. A korszerűsítés után 1980-ra a gyár termelése a jelenlegi kétszeresére emelkedik: naponta 400 vagon répát dolgoznak majd fel.

— **Munkásgyűlést tartottak** szerdán a székesfehérvári Videotongyárban a félmilliomodik Zsiguliautórádió elkészülte alkalmából. Jelenleg percenként készül el egy autórádió, s az idén 100 ezer készüléket szállítanak a gyárból a Szovjetunióba.

— ÚJ TERMÉKEK GYÁRTÁSÁT vette át a Miskolci Műanyagfeldolgozó Vállalat a budapesti Hungária műanyagfeldolgozó debreceni gyáregységétől. A miskolci gyár ezentúl mintegy 300 különböző, a háztartásokban használatos műanyag eszközt készít.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 FEB 12
KÖZGAZDÁSZ

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész
1021

Elhunyt a magyar művészet nagy mestere

CZÓBEL BÉLA

Életének 93. évében távozott közülünk, nem váratlanul tehát, de mégis túl korán. 3 éve az Ernst Múzeum termeiben láthattuk utolsó éveinek festményeit, amelyek bizonyították: Czóbelt még mindig előkelő hely illette meg a magyar piktúrában. Azóta nem láttam új képet tőle. De azt mondják, hogy színei még erősebb életszeretetet mutattak, képei sugározták az élnitudás örömét.

Most, hogy örökre eltávozott, minden lapban olvashattuk nekrológját, melyben általánosságban dicsérték, elismerve nagyságát, szerepének fontosságát. Én nem általánosságban akarok megemlékezni róla. A legfontosabb csomópontokat szeretném kiragadni csupán, életútjának fő állomásait.

Nagybánya. Nyaranta dolgozott itt a század első éveiben, s tette magáévá a haladó magyar művészet első nagy mozgalmának egészséges hagyományait. De már ekkor megismerte *Párizs* művészeti életét is, és a *Vadak (Fauves)* csoportjának tagjaival együtt ki is állított. Képeit mindvégig meghatározó erővel befolyásolta Nagybánya és Párizs, ezen belül is a Vadak korai hatása. Mikorra Nagybánya elvesztette jelentőségét, Czóbel is túlhaladta a mereven csak a tradíciókat őrzők művészetét. Friss, kvalitásos művészete mindig az újítókhoz társította: 1908-ban a MIÉNK (Magyar Impresszonisták és Naturalisták Köre), 1911-ben a *Nyolcak* tagja lett. 1914-től 1919-ig Hollandiában, 1919—1925-ig Berlinben élt ahol a *„Die Brücke"* (A Híd) csoport expresszív kifejezésmódjában ismét haladó törekvésre lelt. 1925—40-ig Párizs volt az otthona. Majd 1945-ig Budapesten és Hatvanban, a felszabadulás után pedig nyaranta *Szentendrén*, telente Párizsban dolgozott. Hazánkban 1946-ban *Európai Iskola* néven szerveződtek együvé a modern művészek, természetesen Czóbelt is közöttük találhattuk.

Művészete a nagybányai *impresszionizmust*, a *fauve-os* élénkséget és kemény kontúrokat, a *szecesszió* enyhe hatásaként a vonalak dekoratív játékát és a német *expresszionizmust* ötvözte, s élete során ezt egyéniesítette. *A kontúrok* keménysége az évek során oldódott, a színek lágyabakká, melegebbekké váltak. *Térszerkesztése* (részben a kubizmus hatására) mindvégig jellegzetesen széthulló volt, amelytől képei előtt a néző egy lebegő, bizonytalan, s ezért kissé álomszerű látásélményt érzékelhet. *„A motívumok*, mintha vattatengerben fürödnének, a mélytűzű barnák, a lazacos rozsdaszínek és vörösek, lilától átitatott kékek, a környezetükben puhán olvadó feketék, a szigorúkat veszített, puha kontúrvonalak szövevényéből bontakoznak ki." (Németh Lajos.)

Aki ismerte Czóbelt, ismerte hallatlan munkavágyát, dolgoznitudását is. És — ismerte pipáját. Önarcképe nem lenne hiteles pipa nélkül. E kis rajz 1966-ból való (83 éves korából), s lendülete, tréfája, franciás könnyedsége a művész vitalitásáról, életszeretetéről is tanúságot tesz. Számomra nagy élmény volt, hogy három évvel ezelőtt meglátogathattam műtermében. Beszélgetésünk végén mondta: örülhetek neki, hogy a művészet iránt érdeklődöm. „A legszebbet választotta, ha elmélyed benne, sok öröme lesz az életben." Alkotásainak tanulmányozásakor is azt éreztem: e megállapításakor is igaza volt. Éppúgy, mint műveinek festése közben.

Chikán Bálint

AZ ELSŐ VIZSGÁK TAPASZTALATAI

Azt tartják, hogy addig nem is vagyunk igazi egyetemisták, amíg nem vagyunk túl az első vizsgákon. Nos, ezen túlestünk, kivéve az elbukottakat (őket elsirattuk), és azokat, akik még egy utolsót fohászkodva, ezekben a napokban teszik le, immár dékáni engedéllyel, elmaradt vizsgáikat. Hogy mennyivel lettünk „igazibbak", azt nem tudom, de hogy a vizsgákról alaposan megvan a véleményünk, az tény. És ha már van véleményünk, azt ki is kell fejteni.

Mivel mással kezdhetném a sort, mint mindenki mumusával, a matekkal. Ez az, amitől mindenki fél, és az idén különösen jogos volt a félelem. A mumus ugyanis túllőtt a célon. Volt vagy tizenöt feladat (ügyesen öt példának álcázva) és volt 120 perc. Ennyi idő alatt a legügyesebbek is éppencsak be tudták fejezni a példasor megoldását, ezek átnézésére, az esetleges hibák kijavítására, és főleg a piszkozat letisztázására már nem maradt

A gazdaságföldrajz tanszék „dicsekedhet" a második legrosszabb átlaggal. Ennek két oka van, az egyik: az előadásra el kell járni, és oda is kell figyelni, a másik; a tankönyv valóságos telefonkönyv. Nagyon sok benne az adat, a név, a „szecska". Ráadásul rengeteg sajtóhibát tartalmaz, szótag- és mondatismétlést is, ami viszont joggal idegesíti a diákot. Nem is emlegettük másképpen e művet, csak mint a „dadogós jegyzetet". És hiába hangzott el, hogy a vizsgán a legfontosabb az összefüggések elemzése, a túlsúly mégis a lexikális anyagon volt. Az ilyen tankönyv és a vizsga mechanikus tanulásra kényszerít. Emiatt aztán a hallgatók egy része a tárgy tanulását értelmetlennek tartja.

A számítástechnika vizsgában nem lehet kifogásolnivalónk. Németh Mariann szerint *„ha mind ilyen lett volna, akkor ez maga a »mennyország«"*. Mariann egyébként tanszéki képviselő és mélyen

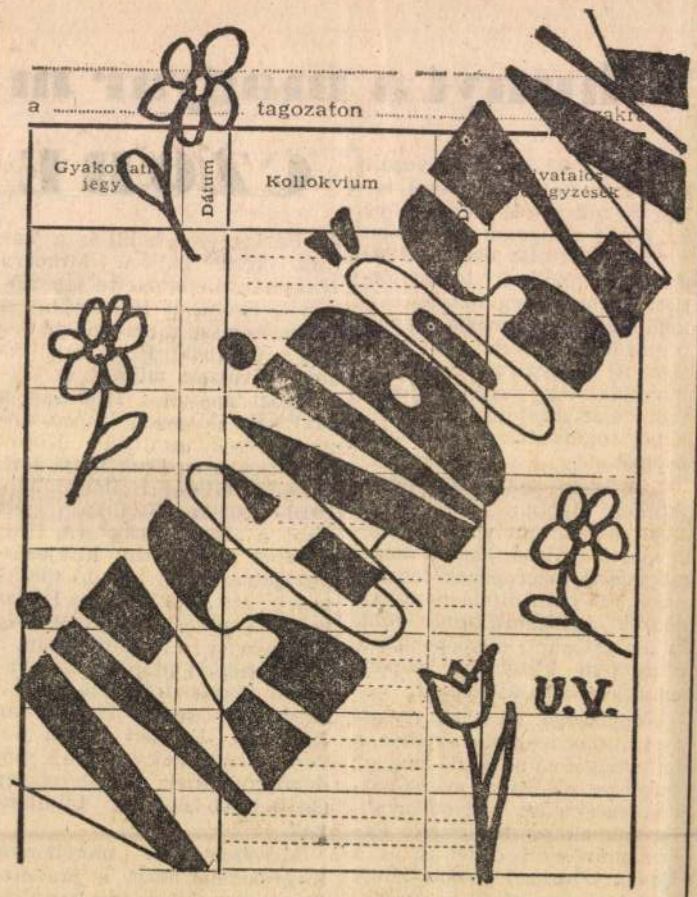

ANALÍZIS ÉS VALÓSZÍNŰSÉGSZÁMÍTÁS

A vizsgaidőszak még nem fejeződött be mindenki számára. Ebben az évben egyelőre még nem dőlt el, ki az, aki állja az analízis csapásait.

— Február 16-án lesz az utolsó vizsga, amelyre jó páran jelentkeztek még dékáni, illetve rektori engedéllyel — mondja *dr. Halmai Erzsébet* tanárnő.

Nagyjából azonban már kirajzolódott a félévi statisztika, és úgy néz ki, hogy idén már nem az analízis, hanem a gazdaságföldrajzi átlagok a leggyengébbek.

— Az elmúlt évhez viszonyítva milyen eredmények születtek?

— Ebben az évben szinte eltűntek a hármasok, valamivel több a négyes, ötös, de főleg a kettesek és egyesek száma nőtt meg. Ebben közrejátszott az is, hogy sokan — a tavalyiak alapján — egy komplex függvényvizsgálat elvégzését elegendőnek hitték, akár a hármashoz is. Pedig az előadásokon többször is elhangzott, hogy ezúttal mások lesznek a követelmények. Kár, hogy a

nyebb a későbbieknél. December 22-én sokkal több volt az ötös, kevesebb a bukás, mint máskor. Mi lehet ennek az oka?

— Többször hangoztattam már, hogy ennek semmi alapja nincs. A kezdeti jó eredményeknek más oka van. Elsőként mindenki abból a tárgyból vizsgázik, amiből erősnek érzi magát. Később pedig egyre többen jönnek olyanok, akik másodszor, harmadszor próbálkoznak. Nem lehet meglepő az alacsony átlag.

— Mi várható a második félévben? — Az analízis a középiskolából kicsit már ismerős volt, valószínűségszámítás mindenki számára idegen. Ez további romlást jelentene?

— A tapasztalat azt mutatja, hogy a félévi és évvégi jegyek nem nagyon térnek el egymástól. Az új ismeretanyagnak megvan az az előnye, hogy senkiben sem keltheti az „ó, én ezt már úgyis tudom" hitet. A valószínűségszámításba több más tudományág is beépül, maga a tárgy is közel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 10

KRITIKA
Budapest

Czóbel Béla, Kossuth-díjas, érdemes művész

KÉPZŐMŰVÉSZET

1021

Czóbel Béla kiállítása

Mintegy két évvel ezelőtt nyílt meg *Czóbel Béla* Kossuth-díjas, érdemes művész közel hét évtizedes munkásságát bemutató gyűjteményes kiállítása. Ez év szeptemberében az *Ernst Múzeum* a 90 éves mestert az utóbbi másfél év alatt festett művek tárlatával köszöntötte. A két — egymást aránylag rövid időközben követő és kiegészítő — kiállítás alkalmat nyújt arra, hogy röviden újra felidézzük Czóbel eseményekben és művészi eredményekben gazdag pályafutását.

Carola *(Fotó: Wahr János)*

Nagybányáról indul el Iványi Grünwald Béla tanítványaként; Münchenben tanul tovább, majd Párizsban J. P. Laurens növendékeként fejezi be tanulmányait. A haladó szellemű fiatal festő a *fauves*-okhoz csatlakozva, 23 éves korában — többek között — Derainnel, Dufyvel és Braque-kal együtt állít ki. 1914-ig Párizsban él ugyan, de tevékenyen részt vesz a magyar művészeti közéletben is. Kezdetben a *Magyar Impresszionisták és Naturalisták Körének*, később a *Nyolcak* művészcsoportnak a tagja. Az első világháború alatt Hollandiában, majd Berlinben él, 1925-ben ismét Párizsba költözik.

Művei a húszas évektől egyre gyakrabban szerepelnek külföldön. Tárlatokat, gyűjteményes kiállításokat rendeznek műveiből Berlinben, Párizsban, Genfben, New Yorkban és Tokióban. Korunk művészetének egyik jelentős képviselőjeként tartják számon. Részt vesz a párizsi Galérie Charpentier-ben az „École de Paris" kiállításán, valamint — Derainnel, Vlaminckkel, Léger-vel együtt a londoni Crane Kalman Galleryben rendezett, a XX. század válogatott műveit reprezentáló kiállításon (1964).

Czóbel Bélát azonban sem huzamosabb külföldi tartózkodása, sem külföldi sikere nem idegenítették el hazájától. Gyakran tér haza, később nyaranta Szentendrén tartózkodott. Az utóbbi években ott is telepedett le.

Több kiállítása és gyűjteményes tárlata nyílik meg Budapesten és Szentendrén, részt vesz a velencei biennálén (1958), 1970-ben a párizsi Musée Gallierában rendezett *Mai magyar művészek kiállításán*.

Annak ellenére, hogy jelentős szerepet tölt be a nemzetközi művészet életében, s így közvetlen szemlélője a rövid időközben egymást gyorsan váltó művészeti irányoknak — hű maradt pályája kezdetén kialakult művészi elveihez. Természetelvű festő, festői képzeletét a látvány, a jelenség szítja fel. Benyomásait gazdag érzelmi világán átszűrve formálja képpé. J. Cassou mondja róla, hogy még pályája kezdetén — „fauves" korában — „kibújt belőle a kolorista temperamentuma". Gazdag érzelmi világa táplálja szinte kiapadhatatlan forrásként művészetét. Rendkívül változatos színskálával dolgozik; élénk színekből komponált színharmónia, a sötét tónusú, mély és tüzes színek ötvözete, valamint a fátyolos, tört színekből alakított harmóniák gazdag variációkban jelennek meg művein.

Ez a kolorista temperamentum kilencvenéves korában sem veszített elevenségéből, lendületéből. Művészetének sajátos, személyes jegyei természetesen felfedezhetők új képein is, de önmagát nem ismétli meg. Most bemutatott csendéleteinek, tájképeinek, arcképeinek, aktkompozícióinak közös jellemvonása a derűsebb, világosabb színhatás. Ez a derűs, világos színhatás számos változatban jelenik meg művein. Szürkébe hajló, hideg, tört színekkel komponálja meg a *Cserepes virág* című művét; a *Szerelmesek* kompozícióját meleg, sárgába hajló vörös és a hideg szürkéskék merész ellentétére építi fel. Az egyik arcképét *(János)* mélyzöldek, barnák és okkerek nagy egységbe foglalt színfoltjai jellemzik, egy másik portréján *(Kékruhás nő)* hideg és meleg színek közé ágyazza be az arc sápadt okkerét és a színharmónia feszültségét a drapéria mélykék és a gallér fehér színfoltjával fokozza fel. Hasonló, de gazdagabban motivált színösszhangra épül a két változatban is megfestett *Carola* című kompozíciója, a mélykéket azonban ezen a két művén sárgába hajló vörössel és törtzölddel állítja szembe. Finoman ötvözi össze a fehérrel tört rózsaszín, fehér és sötétszürkébe forduló színfoltokat a melegbarnával és zöldekkel *(Csendélet órával)*. A *Vörös pad* című művén a tompább zöldek és barnák közül melegsárgák és fekete vonalak eleven ritmusú arabeszkjével kísért mélyvörösek tüze villan elő.

Ecsetjárásából, a vonalak arabeszkszerű játékából első pillanatban arra következtethetünk, hogy művei egyoldalúan ösztönös megnyilvánulásként jönnek létre. A rendkívül finoman árnyalt színekre, a szabatosan felépített, a képfelület legkisebb részletét is figyelembe vevő komponálási mód azonban magas fokú festői intellektusra és művészi önfegyelemre vall.

Az a meggyőződésünk, hogy Czóbel mester elérte a kiállítás katalógusában megjelölt célját: hogy új életre keltse ifjúságát. Alkotókedve, kolorista temperamentuma töretlenül él tovább újabb elemekkel gazdagodott művészetében.

ÚJVÁRI BÉLA

A többszólamú, realisztikusabb eszközökkel épített *Kir* című kisregény részben folytatja-kiegészíti, részben viszont korrigálja az *Ánizs és Ánidi* mondanivalóját. Ha Ánidi sorsa a hűség próbája volt, a *Kir* a jellemet sorvasztó kötöttségek, az egyéniség kibontakozását bénító emberi kapcsolatok tarthatatlanságáról szól. Éppen az értelmes hűség korlátjairól. Kirrel és társaival nemcsak az történik, hogy a mindig valami ellen lázadó, céltalan vitákban levezetett indulataikat legyőzi a valami mellé állás, vagyis az *érthető* tiltakozást az *értelmes* cselekvés igénye, de rádöbbennek arra is, hogy a világhoz való viszonyukon csak akkor változtathatnak, ha van erejük megszüntetni és újrarendezni emberi kapcsolataikat is. Benediknek Kirtől kell elszakadnia, aki nemcsak a legjobb barátot, de a rajongott példaképet is jelentette számára. Ám tudomásul kell vennie, hogy a legnemesebb eszmény, a legszebb példakép is csak félútig segítheti az embert. S ha nem ismeri fel, hogy tovább már egyedül kell haladnia, eltékozolja saját életét, s példaképét is meghamisítja.

A cselekvésre készülő önvizsgálat regénye a *Kir*, művészi eszközeivel is összegező — s úgy hisszük, Vathy Zsuzsa pályáján —, korszakot nyitó írás. Beleépül mindaz, amit az utóbbi négy-öt év huszonéves írói nemzedékük közérzetéről, szándékairól és önismeretéről vallottak, de a továbblépés irányát is jelzi.

Vathy Zsuzsa második kötete nem hozott meglepetést. Elismerést és érdeklődést keltő első könyve után *(Erőterek)* azt nyújtotta, amit vártunk. *(Magvető)*

KULIN FERENC

Csörsz István: Bocsánatos bűnök

Csörsz István a *„történetírás nehézségeivel"* küszködik. *Tudatosan* küszködik. Ezt az írói tulajdonságát kritikusai többnyire tagadják: nyakló nélkül körmölőnek, majdhogynem grafomániásnak bélyegzik. Menynyiségi csúcsteljesítménye (két év alatt négy kötet) és műveinek erőtlensége között egyszerű ok-okozati viszonyt látnak. Pedig a gyatra megoldásokat és a jól sikerülteket, az anyag tudatos formálásának kudarcba hunyó felvillanásait csak úgy értelmezhetjük valódi jelentőségüknek megfelelően, ha Csörsz szemléleti gyötrődéseit elemezzük. Negyedik kötetében, a *Bocsánatos bűnök* novelláiban e korábban is fellelhető próbák, írói szándékok megfogalmazását találjuk. (A „korábban" szó

Khá
sőt s
tartá
— ol
zetét
vizsg
mon
mert
elkedvetlenítették. Elhatárolta magát a mindent tagadás hazug pózaitól, de a másik oldalon csak a kispolgári allűröket volt képes meglátni. Vállalkozásának sikertelenségét, az emberi tartás teljes elvesztésének lehetőségét érezte. Ennél többet azonban nemcsak ő, Csörsz sem tudott felmutatni ott, ahol átvette a szót. A *Sírig tartsd a pofád* a Zord Khán-i felelősség és objektivitás látványos kudarca volt.

A *Vastövis* és az *Okos madár* énregények. Főhőseik „köznapibb", a társadalom határainál beljebb lézengő fiatalemberek, akik felismerték a lézengés tartalmatlanságát, álcselekvéseiket — mint Zord Khán — a rutin, a rossz beidegződések egykedvűségével végzik. A szülők iránti emberségben, egy-egy lányért érzett felelősségben, egy kutya vagy macska gondozásában pedzegetik, hogy a másokért való élet változtatná meg helyzetüket, de még nincs kitartásuk vállalni az ezzel járó kényelmetlenségeket is. Lépésről lépésre figyelik saját tetteiket, cselekedeteikkel egyidőben fogamzik ítéletük, tevékenységüket menet közben megkérdőjelezik. Így kap fontos szerepet Csörsznél az *irónia* (önirónia), különösen az *Okos madár*ban, amely egyes szám második személyű, „tegező" előadásával már alaphangvételében jelzi e meghasonlottságot.

A *Vastövis*ben Csörsznek semmi sem sikerült. Munkája szerkezetileg túlnyújtott, ormótlanul szétdarabolt novella benyomását kelti. Az „első személy" könnyelművé tette az írót: sok lényeges dolgot nem meséltetett el hősével önmagáról s társairól, így az egyéniségkeresés, a hamis ideálról-leválasztódás katartikus hatást nem idéz elő. A karnyújtásnyi írói láthatárt pedig nem növeli az idősíkváltakoztatás, a jövőbe képzelt szervetlen jelenetsor; épp ellenkezőleg, még csúfosabban leleplezi az alapszituáció erőtlenségét, hisz *nincs mire* rímelnie. A sikertelenség, a művészi távolságtartás hiánya ismét csak az „átlépés" előtti állapot tünete.

Az *Okos madár* hősének általános útkeresését a művészkérdés motiválja. Halott szobrász barátjának, Sifnek sorsa és saját fotózgatásának zsákutcája, tehát a művészi önkifejezés addigi vereségei nyomatékosítják benne emberi magatartásának revízióját. Az *Okos madár* Csörsz legszemélyesebb, máig legjobb műve, mert ebben vállalja igazán őszintén írói-emberi küzdelmét. Egyoldalú érdekességek, rossz nyelvi sablonok jellemzik ezt a könyvet is, de — s szándékosan kétes a dicséret — továbblépés nélkül ennél jobbat Csörsz nem fog írni!

Bizonyíték rá a novelláskötet. A *Bocsánatos bűnök* írásai az *aktív felelősségérzet hiányát* tételezik különböző variációkban. Az író figyelmeztetni akar bennünket erre a veszélyre, szándéka azonban a megvalósítás során maga is veszélyes jelenséggé vált. Csörsz drámai pillanatokat, váratlan találkozásokat, hirtelen tragédiákat ragad meg, de ezekben valóban *csak egy* pillanatot ábrázol, nem képes belélejük sűríteni a mögöttes többletet, nem érzékíti meg az adott mozzanatot megelőző és az azt követő tartalmakat. Szinte semmit nem tudunk azokról, akik segítségre szorulnak és azokról, akiktől a segítséget várják. (Különösen az egyes szám első személyben előadott novellák Énje írói öncsalás.) A figurák halotthalvány egyedisége miatt a kötet nemhogy azt éreztetné: a felelősség akkor válik hasznos érzéssé, ha azok iránt is tápláljuk, akikkel nem akadunk össze személyesen — hanem egyenesen a felelősség aktivizálásának lehetetlenségét sugallja!

A kötet egészében hamis általánosságok sorozata, s azt mutatja, hogy az írói megújulás halogatása a felemás megoldásoknál mérgezőbb következményekkel is járhat. A *Nyolc évszázad* festőnövendékével Csörsz felismerteti a művészi távolságtartás követelményét. Ezzel elvileg (!) hát ő is tisztában van. Csakhogy a távolságtartás rossz szemlélet szolgája is lehet. Csörsznek a *honnan?* kérdésére kell tisztáznia választ. *(Szépirodalmi)*

REMÉNYI JÓZSEF TAMÁS

KRITIKA

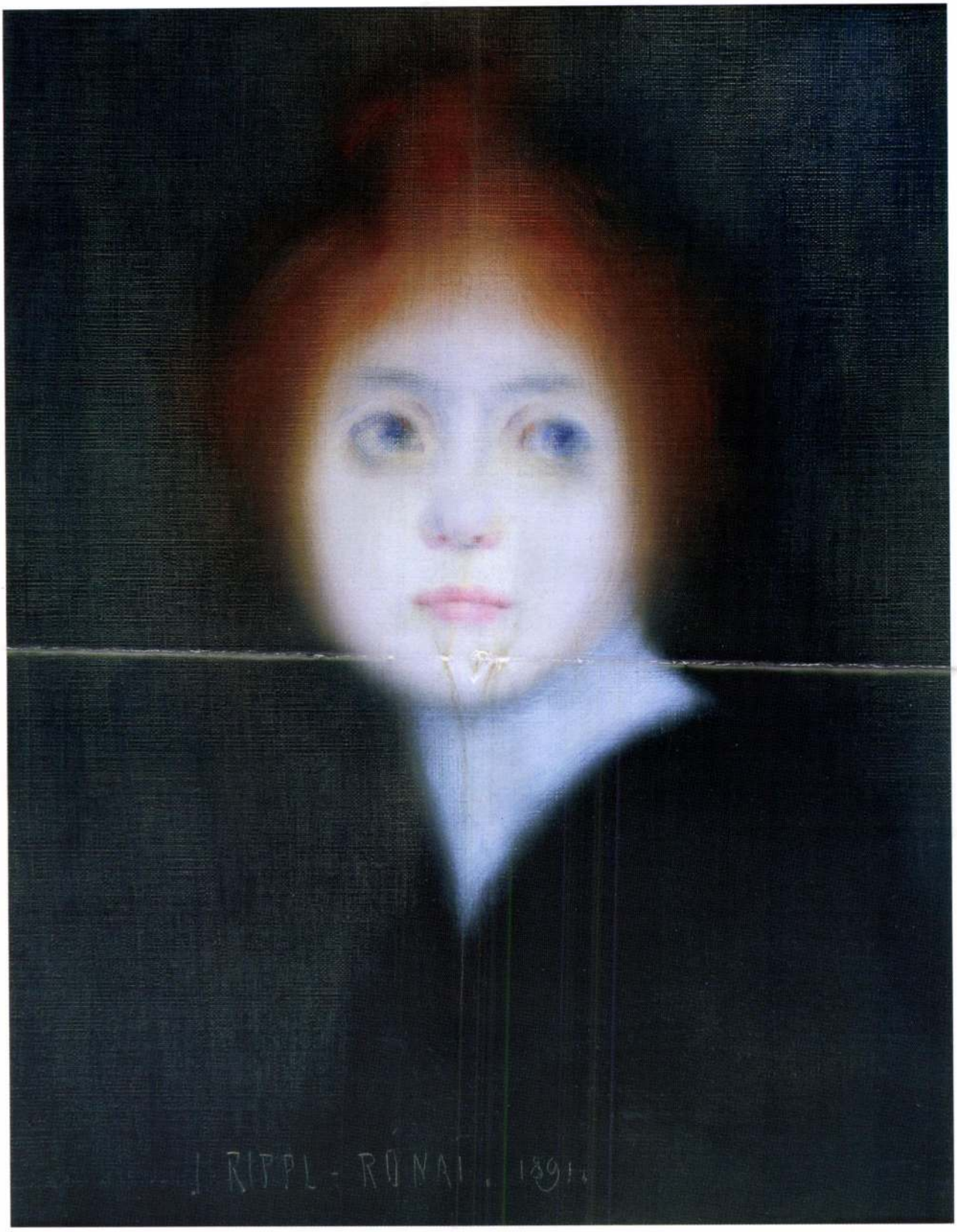

73.

74. **Czóbel Béla** (1883-1976)

Gitározó lány 2002. dőn

Olaj, vászon, 82x61 cm
Jelezve jobbra fent: Czóbel

Kikiáltási ár: 3 000 000 Ft

Czóbel utolsó évtizedének eseményei, 1966-1976

Ez a női portré Czóbel utolsó, Magyarországon töltött évtizedéhez kötődik, melyet Kratochwill Mimi 2001-ben megjelent monográfiájában külön fejezetben tárgyal. Czóbel és felesége Modok Mária festő 1966-ban, szokásuk szerint tavasszal érkeztek Párizsból Magyarországra, szentendrei házukba. A kerti munkák és a természeti környezet is hazahívták őket. A nyár végén lényeges változás történt életükben: műteremlakást kaptak a Kelenhegyi úton, abban a művész-házban, ahol annak idején többek között Rippl műterme is volt. A felújítások után télen költöztek be, s így a nyolcvanhárom éves festő Magyarországon telepedett meg, bár továbbra is terveztek párizsi utakat.

Ebben az évben, IV. éves művészettörténész hallgató korában ismerte meg Czóbelt Kratochwill Mimi, aki egy egyetemi dolgozatához gyűjtött anyagot. Szoros kapcsolatba kerültek, 1970-ben együtt utaztak Párizsba, 1971-ben, Czóbel kérésére ő rendezte a mester életmű-kiállítását a Műcsarnokban. Monográfiájában már mint szemtanú számol be erről a korszakról.

Modok Mária 1967 januárjában agyvérzést kapott, s betegsége meghiúsította közös utazási terveiket. Czóbel nem utazott ki Hollandiába, sem 1968-ban Chicagoban nyíló kiállítására, ám Párizsba folyamatosan vágyott. 1969 szeptemberében aztán kiállítása nyílt a Galerie Drouet-ban Párizsban, melyen részt vett, s egyúttal felszámolta a rue Pegui-n lévő műtermét. Több mint negyven képe szerepelt Genfben, a Petit Palais-ban. 1970-ben felkérést kapott életműkiállításának megrendezésére, amelynek előkészítésében szorosan részt vett. Felesége 1971 márciusában meghalt. Két héttel ezután nyílt meg a közel kétszáz festményt és rajzot bemutató életmű kiállítása, amely jelentős hazai elismerést hozott neki. 1972-ben megint kiköltözött szentendrei házukba, és házvezetőnője gondoskodása mellett szigorú időbeosztással dolgozott. Nyolcvankilenc éves öregember volt már, de rendszeresen jártak hozzá modellek, délelőtt és délután is festett, majd munkája után fogadta vendégeit. E termékeny késői időszakból származik a *Gitározó lány*.

Késői portréfestészete, datálás, analógiák

A portréfestés egész pályáján meghatározó műfaja volt. Egész életében természet után dolgozott, a látvány foglalkoztatta. Mikor időskori fizikai állapota már nem engedte, hogy kijárjon festeni, témáit közvetlen környezetéből merítette. Sokat rajzolta és festette a kertjét, csendéleteket állított be, modelljeiről aktképeket és portrékat festett, és számos ismerős, látogató arcképét is elkészítette. Késői korszakára jellemző módon a kontúrok világosbarnák, töredezettek, a színfoltok lebegnek, az alakok karakterét arányokkal, egy-két vonással adja meg.

Portréfestészetét az teszi különlegessé, hogy e gyakran névtelen arcokon átsüt, Kállai Ernő kifejezésével élve *„Czóbel festőiségének lappangó metafizikuma."*

Képünk hátoldalán, a vakrámán található felírás (11-9-73) nagy valószínűséggel a keletkezés dátumát jelzi, az 1973-as évet. Ez a datálás elfogadható. Ugyanebben az évben készült a *Szerelmesek* című kettős portré, illetve a képünkkel rokonságot mutató *Pihenő akrobata*, melyen a modell ugyanebben a fotelben ül.

Andorka Júlia

75.

75. ▲
Scheiber Hugó (1873-1950)

Expresszív táj

Olaj, karton, 47x73,5 cm
Jelezve balra lent: Scheiber H.
Kikiáltási ár: 850 000 Ft

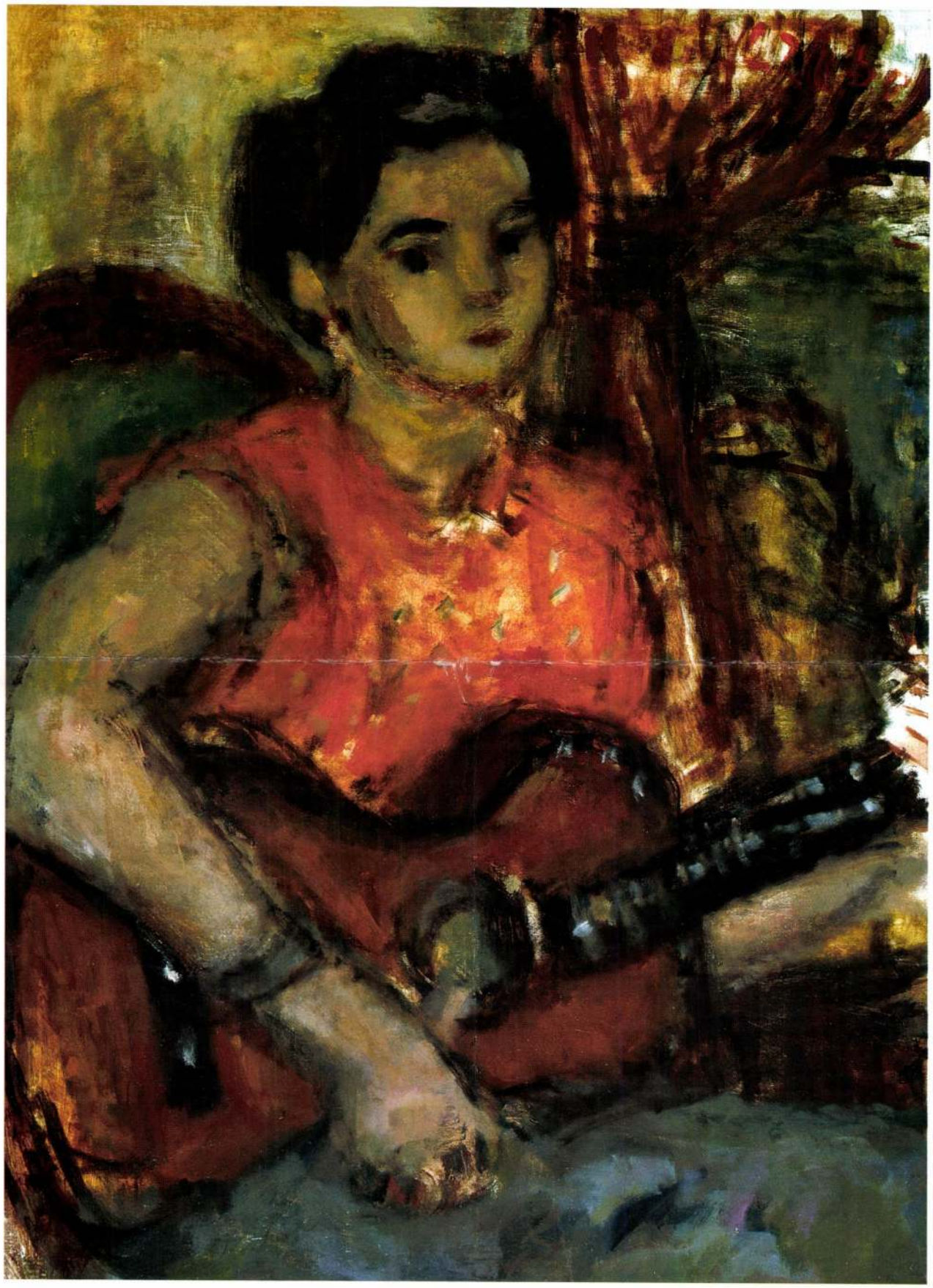

74.

CZÓBEL BÉLA

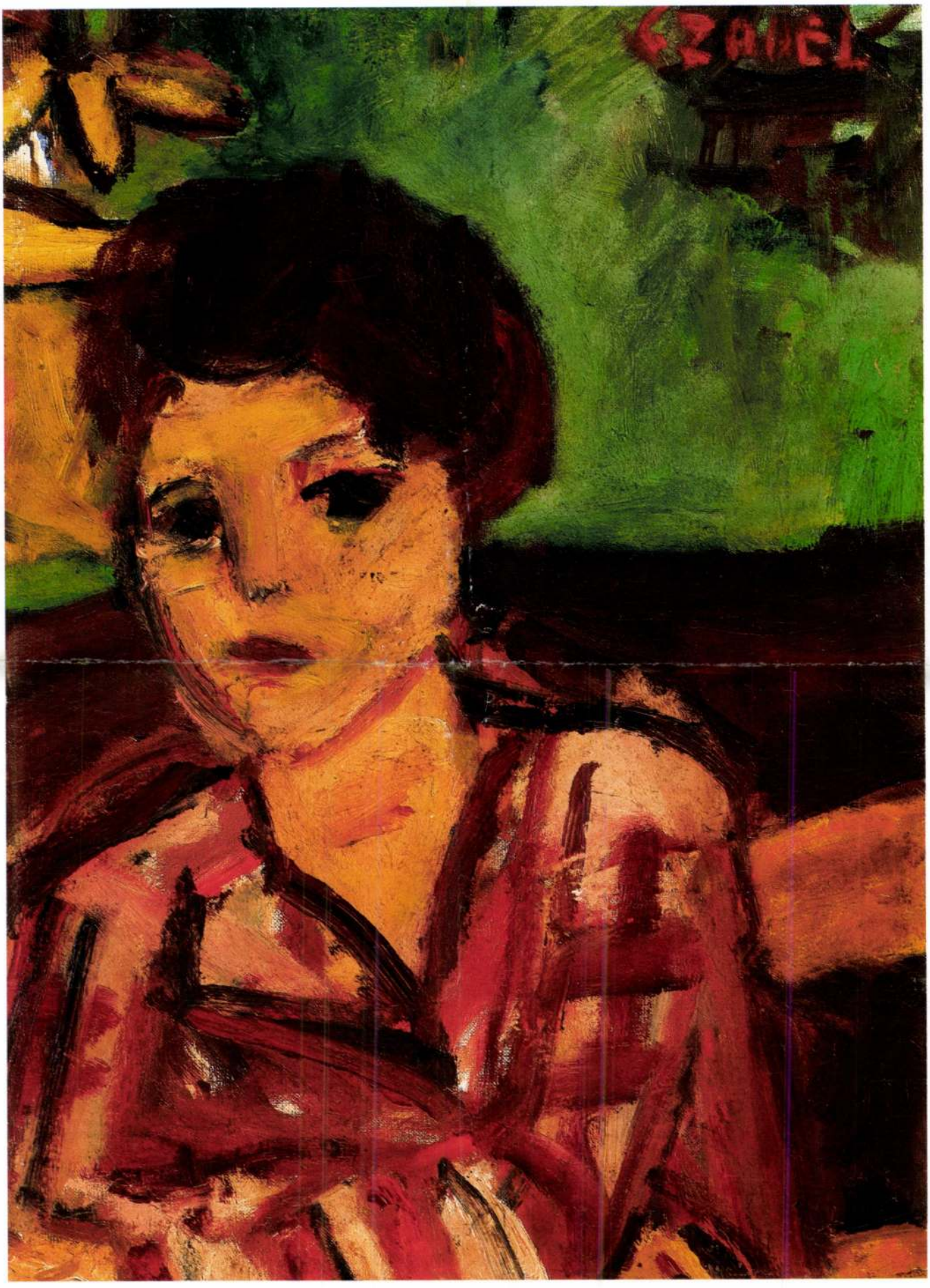

41

42

41 ▪ KUNFFY LAJOS (1869–1962)

Táj házzal

18,5 × 27 cm
Olaj, fa
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 24 000 Ft

42 ▪ KUNFFY LAJOS (1869–1962)

Gyermekportré

12 × 9 cm
Vegyestechnika, papír
Jelezve középen lent: Kunffy 1908

Kikiáltási ár: 12 000 Ft

CZÓBEL BÉLA

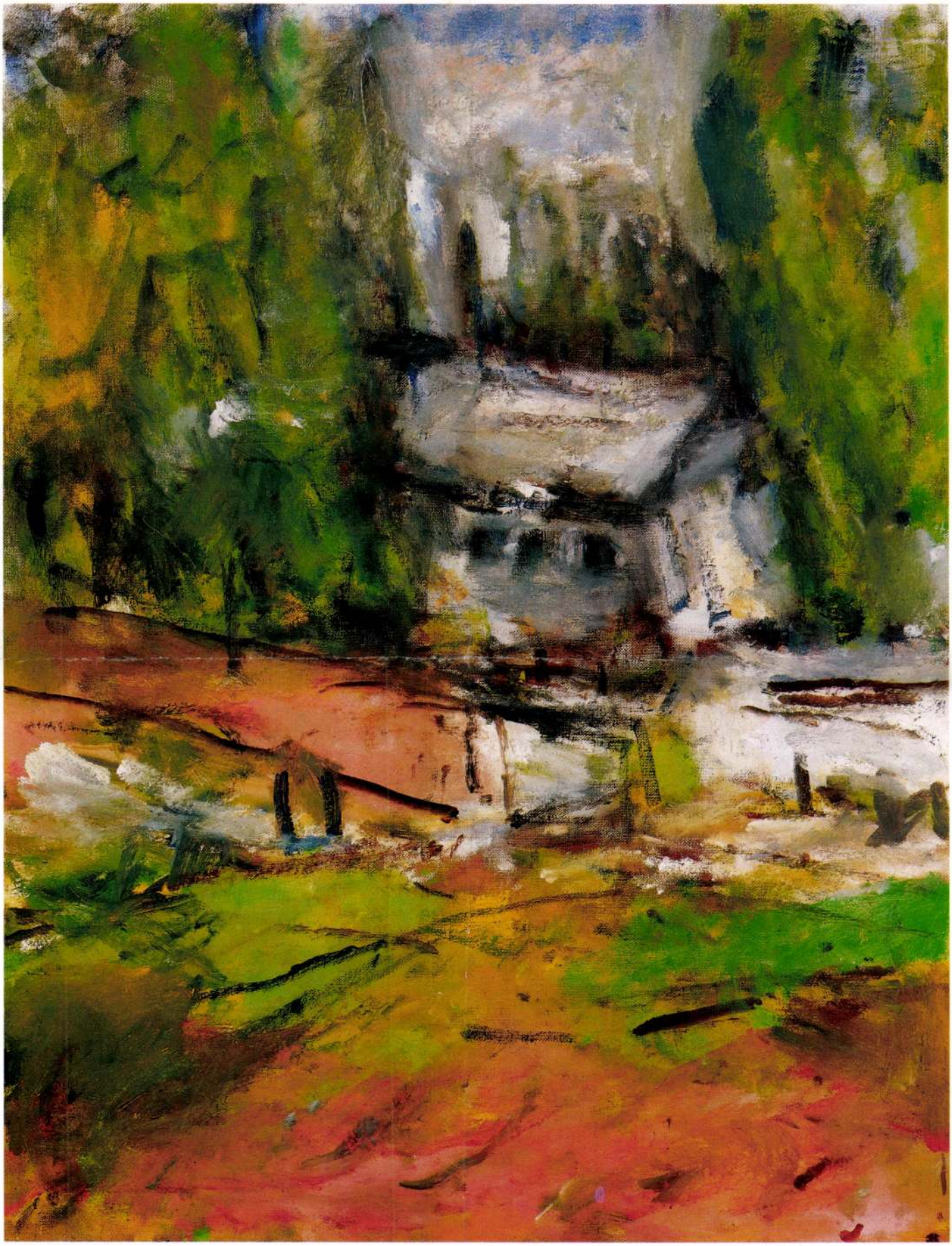

24 ▪ PERLROTT CSABA VILMOS (1880–1955)

A párizsi Notre Dame

64,5 × 53,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Perlrott Csaba

Kikiáltási ár: 2 200 000 Ft

IRODALOM

Lyka Károly: Festészetünk a két világháború között. Corvina Kiadó 1984
Perlrott Csaba Vilmos művészete Bornemisza Géza előszavával Dante Kiadás, 1929
Gráber Margit: Emlékezések könyve Gondolat Kiadó 1991

A francia szellem egyik kőbe öntött megnyilatkozása a Notre-Dame. Perlrott Csaba Vilmos festészetében részben önálló témaként, részben kompozíciós elemként, a pikturális eredményekben igen termékeny alkotóperiódus 1925–30 közötti éveiben tűnik föl leggyakrabban. A templom kiegyensúlyozott architektúrája, művészi törekvéseinek frappáns szimbólumaként áll képeinek elő- vagy hátterében.

A festő már nagybányai neós korában, a 20. század első éveiben szoros kapcsolatba kerül Párizzsal, s annak forrongó művészete sorsdöntő fordulatot hoz pályáján: *„H. Matisse volt az, aki döntő hatással volt fejlődésemre... hatod magammal megnyitottuk az első Matisse iskolát"*-értesülünk tőle. A Fauve-ok színgazdag festészete mellett, az 1905-től datálható korai párizsi látogatások másik nagy felfedezése és tanulsága Cézanne festészetének megismerése volt. Annak idején az aix-i mester képeinek értelmezése az egész korszak szemléletét meghatározta, így Perlrott Csaba Vilmos alkotásainak kubisztikus hangütése is elsősorban ebből táplálkozik. Bár felszívta magába a nyugati művészeti áramlatok üdítő levegőjét, mégis: *„...mindig hazajöttem, mert ez adott erőt és ihletet a további munkához"* – nyilatkozta.

A művész a II. világháború kitöréséig csaknem húsz alkalommal járt a „festészet fővárosában". A szempontunkból fontos, megközelítőleg 1925–30 közé írható pályaszakasz legkedveltebb helyszíne a Hôtel Notre-Dame kis szobája volt, szemben a dómmal. Szállodájának ablakából festette a templomot, a tovahömpölygő Szajnát és hídjait. Számtalan olaj és pasztellváltozatban örökítette meg motívumait. A téma a városban tartózkodó magyar művészek – mint például Czóbel Béla, Diener Dénes Rudolf, Kmetty János, Gráber Margit – körében is igen népszerű volt. Ekkorra már Picasso és Braque körül lezajlott a művészet forradalma, ám a nagyváros atmoszférája a legkülönbözőbb művészi áramlatoktól vibrált. A népes festőtársaság törzshelyéül a Dom kávéház szolgált. Mielőtt ezt felkeresték, szokásuk szerint, csekély összeg lefizetése ellenében valamelyik festőiskolában aktot rajzoltak. A festői hagyaték mellett Perlrott Csaba Vilmos sok rövid lélegzetű grafikája is ránk maradt. Ezek, a többnyire igen kvalitásos lapok, önálló műként értékelhetők.

A Franciaország történelmében és Párizs városképében emblematikus rendeltetésű dóm esti megvilágításban még kiemeltebb hangsúlyt kap. A megfestett lenyűgöző épületegyüttest szemlélve, látható formát öltenek Lyka Károly szavai: *„A Notre-Dame két tornya és templomteste mintegy védjegye művészete párizsi eredetének."* Perlrott számtalan Notre-Dame motívumának látványa szinte sugallja, hogy valóban létezik egy örök változatlan, megingathatatlan, törvényszerű béke és rend. Komoly és szigorú ez a művészet. Az őrá jellemző távolságtartással, némileg szenvtelen előadásmóddal megjelenített városkép részlet szerkezetében a formák keményen és határozottan állnak egymás mellett és a térben. E kedvelt tárgykör különféle variánsaiban gyönyörködve megfigyelhetjük, hogy alkotójuk milyen szívós törekvéssel igyekezett saját nyelvére átírni egy és ugyanazt a témát.

A vásznon tömör megfogalmazásban vetül elénk.

A művész valamennyi festményén jelentékeny szerephez jutnak a színek, melyek izléssel csendülnek össze francia tanulságokkal átitatott egyéni alkotói világában. Különös módon, ebben a sötétbe ágyazott, esti fényekben megjelenő látványban, a markáns sötét kolorit alkalmazásának köszönhetően, a legteljesebben érvényesül egyfajta színgazdagság. Az árnyalás, a megfelelő tónusok használatával a kép megőrzi statikus egységét, ugyanis *„...a képépítés és ábrázolás nála mindig együtt jelentkezett... Mint a Fuji hegy Hokuszai képein, visszatérő motívumként bukkan elő a Notre-Dame"* – amint azt az 1937. évi Tamás Galéria-beli kiállításának katalógusában, Rózsa Miklós tollából olvashatjuk.

Benedek Katalin

Perlrott Csaba Vilmos: Szajna hidak a Notre-Dame-mal, 1925 után, magántulajdon

Perlrott Csaba Vilmos: Párizsi önarckép (háttérben a Notre Dame), 1927 körül, Magyar Nemzeti Galéria

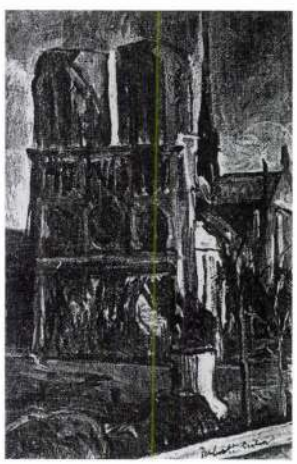

Perlrott Csaba Vilmos: Notre Dame kora reggel, 1926 körül, Fővárosi Képtár

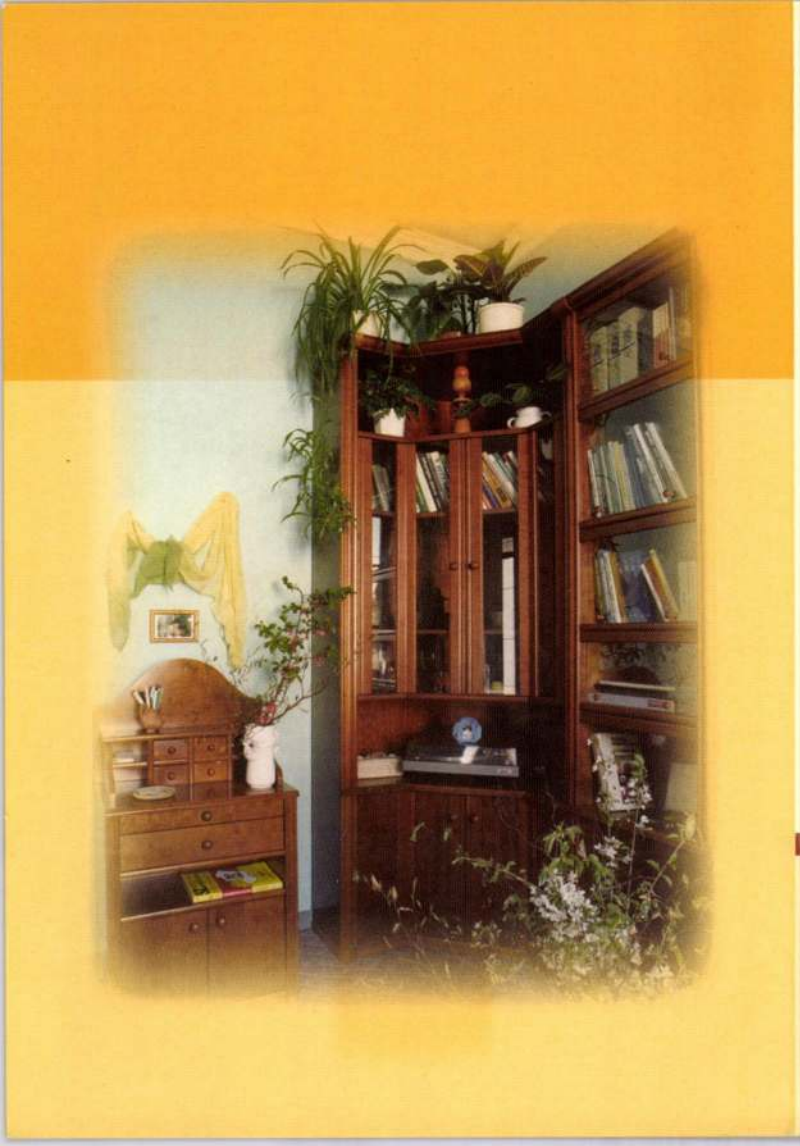

Tisztelt Hölgyem / Uram!

A VITALITAS LAKBERENDEZÉS nevében tisztelettel meghívjuk
a Szombathely, 11-es Huszár út 19. alatti galériánkba

CZŐBEL BÉLA

születésének 120. évfordulójára
rendezett emlékkiállítás megnyitójára

2003. március 22-én, 11 órai kezdettel.

A kiállítást az érdeklődők figyelmébe ajánlja:

KRATOCHWILL MIMI
művészettörténész

Scheiber Katalin és Patai Árpád

Vitalitas

LAKBERENDEZÉS

CZÓBEL BÉLA

9700 Szombathely, 11-es Huszár út 19., tel./fax: (94) 312-052

BELSŐÉPÍTÉSZET, LAKBERENDEZÉS
ÜZLETEKBE, IRODÁKBA, LAKÁSOKBA

- igényei szerint tervezett fabútorok
- egyedi konyhák
- exkluzív lámpák
- márvány- gránitlépcsők, könyöklőpultok
- Marmo Complex járólapok
- formatervezett kilincsek
- Schachermayer-vasalatok, -veretek
- fa nyílászárók tolóajtók
- Locatelli perforált lemezek
- gipsz stukkók
- képző- és iparművészeti alkotások
- egyedi lakástextilek
- logikai és fajátékok

ilyen nincs még egy...

Vitalitas

LAKBERENDEZÉS

MEGHÍVÓ

Támogatók:

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTÉRIUM

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

CZÓBEL BÉLA KÖZÉRDEKŰ MEGHAGYÁS

Fenntartó:

PEST MEGYE ÖNKORMÁNYZATA

A meghívón:
Czóbel Béla - Madelaine Daudet, 1933

CZÓBEL BÉLA

Meghívó

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK
IGAZGATÓSÁGA
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

az újjárendezett
CZÓBEL ÉLETMŰ KIÁLLÍTÁS
megnyitására

A CZÓBEL MÚZEUMBA
(2000 Szentendre, Templom tér 1.)
2003. december 2-án 10 órára

A kiállítást megnyitja:
KONCZ ERIKA
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
helyettes államtitkára és
SZABÓ IMRE
a Pest Megyei Közgyűlés elnöke

A tárlatot bemutatja:
KRATOCHWILL MIMI
művészettörténész

CZÓBEL BÉLA MŰVEI A MŰFAJOK TÜKRÉBEN
címmel évente váltakozó kamarakiállítás sorozatot indítunk, melynek első része:
VÁLOGATÁS CZÓBEL BÉLA AKT FESTMÉNYEIBŐL

Az időszaki tárlat
2003. december 2.- 2004. november 28.
között tekinthető meg.

A kiállításon újra látható
Czóbel Béla
négy megkerült festménye

Felkutatásukért és visszajuttatásukért
a Múzeumigazgatóság ezúton is
köszönetet mond az ORFK munkatársainak.

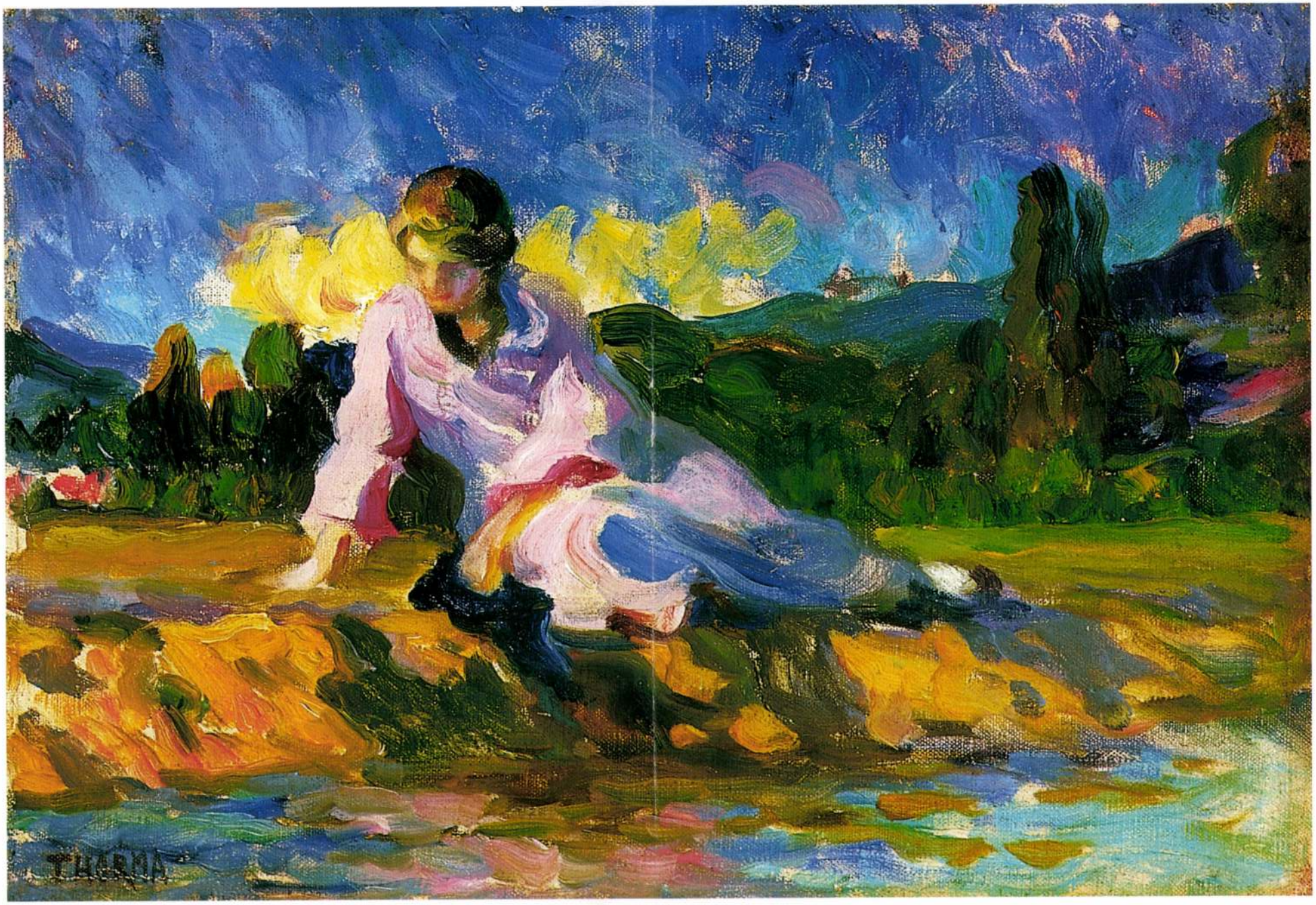

134 • CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Lovasfogat, 1920-as évek vége

65 × 81 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Czóbel
Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft

IRODALOM:

Expressionisten. Sammlung Buchheim. Buchheim Verlag, Feldafing, 1998

Kállai Ernő: Czóbel Béla. Ars Hungarica könyvek 7. Budapest, 1934

Genthon István: Czóbel Béla. Budapest, 1961

Németh Lajos: Modern magyar művészet Budapest, 1968

Passuth Krisztina: A Nyolcak festészete. Budapest, 1969

Clarisse Philipp: Czóbel Béla. Budapest, 1970

Czóbel nagybányai indulása és a halála évében, Szentendrén festett csendéletei között több mint hetvennégy év telt el. Alkotói tevékenysége időben olyan kiterjedt, hogy gyakran elfelejtjük, tulajdonképpen már idős emberként költözött végleg haza, Magyarországra. Pályájának alakulása szempontjából legfontosabb éveit külföldön, Párizsban, Hollandiában és Berliben töltötte. A húszas-harmincas években rendszeresen nyíltak kiállításai Berlinben (Galerie Cassirer, Goldschmidt és Wallerstein), Párizsban (Galerie Pierre, Galerie Bing, Galerie Paquereau, Galerie des Beaux Arts, Galerie Zak, stb.), New Yorkban (Brummer Gallery), később Genfben és Chicagoban is. S bár itthoni kötődései sem szakadtak meg (tagja a Nyolcaknak, Pesten is nyílnak tárlatai), Czóbel beépült a nemzetközi kapcsolathálóba, állandó galeristákra és külföldi vevőkörre talált.

S persze e korszakában a festészetét alakító fő hatások, élmények is külföldön érték. Életműve olyan páratlanul egységes, formanyelve oly összekeverhetetlenül egyéni, hogy a források és hatások kérdését eddig érintőlegesen tárgyalta csak a kutatás. Pedig ez a tömör és önálló hang is érlelődött. A lassú, finom átmenetekkel történő váltások Európát behálózó ösvényeit követni izgalmas feladat volna.

Kiterjedt kapcsolatait és művészi élményeinek térképét csak töredékes adatokból rajzolhatjuk meg. Bár az 1971-es Magyar Nemzeti Galéria-beli nagy gyűjteményes kiállításra számos külföldi gyűjtő is kölcsönzött képet, és Kállai 1933-ban megjelent munkájában is sok képet reprodukál a húszas évekből, Czóbel festészetének e termékeny éveiről alkotott képünk még sokat gazdagodhat. A magyar művészeti közélet számára mindig örömteli meglepetés, ha egy kép a műkereskedelmen keresztül hazatalál. Nagy jelentőségű volt tavaly Oscar Ghez genfi gyűjtő Czóbel anyagának Budapestre kerülése.

Képünk is egyértelműen árulkodik a német expresszionizmus hatásáról, amely az alapvetően franciás beállítottságú Czóbelt Berlinben tölött évei során érte. Németországban a hajdani Brücke csoport tagjaival, Ludwig Kirchnerrel, Erich Heckellel, Karl Schmidt-Rotluff-fal került személyes kapcsolatba. Czóbel számára feltétlen vonzóak lehettek azok a következetes festői pályák, melyek során a német expresszionisták a francia avantgarde eredményeit, a fauvok színkezelését és a kubisztikus formabontást szabadon és nagy magabiztossággal építették egyéni formanyelvükbe. Figyelemreméltó, hogy míg Czóbelt az *École de Paris* képviselőjeként szokás számontartani, a Buchheim gyűjtemény 1998-ban megjelent katalógusa két, a berlini időszakban készült, eddig ismeretlen vásznát reprodukálva a Brücke és a Blauer Reiter művészeivel együtt az expresszionizmushoz sorolja.

Az 1920-as évek végéről, tehát közvetlenül a berlini periódusát követő időszakból származó *Lovasfogat* is inkább köthető az expresszionistákhoz, bár ecsetjén a német expresszionizmus szenvedélyes, szaggatott nyelve lágyabb festőiségben oldódik fel. A vastagon felvitt olajfesték alakította gazdag textúra, és a természeti látványt szubjektíven átíró, emocionális színvilág, valamint a sötét kontúrozás (még nem a késői Czóbelek töredezett vonalhálója!) az expresszionizmust idézi.

Czóbel a fő motívumot, a különleges, aranysárgára festett, piros üléshuzatos fogatot merész torzítással a maga kézzelfogható tárgyiságában adja vissza. A ló alakját nagyvonalúan kezeli. A fűcsomókkal tarkított, napsütötte falusi utca Czóbelnél fantasztikus, intenzív színt kap: nagy ecsetvonásokkal hordja fel a tüzes narancsos-rózsaszínt.

Czóbelt minden színbeli feloldódása ellenére egész pályáján érdekelte a tér. Késői munkáiban talán éppen az, hogy azokból a szép, meghatározhatatlan, szabadon lebegő színfoltokból hogyan alakul mégis szerkezet. Ezen a vásznon egy helyütt még az impresszionisták valőrfestési módszerével is él: a kocsi és a ló a képkivágatból kinyúló zöldes árnyékai adnak erős téri mélységet az előtérnek. Ebben a napos, nyitott térben a fogat és az enyhén elforduló ló is nagyon plasztikusan hat. A levegős előteret tömören zárják le a háttér horizontális színsávjai, a kőkerítés, a kert zöldje, a ház fala és a tető vöröse

Hasonló téri problémákkal találkozunk Czóbel több 1920-as évekbeli kiemelkedő vásznán (*Rue Mouffetrad* 1925; *Normandiai enteriőr* 1926; a színeiben és festésmódjában is rokon *Cagnes-sur-Mer* 1928–29). Jellegzetes a nézőpont megválasztása: az előtérben közeliben látható motívum körül nyílik ki rejtelmesen a tér, melyet a festő a háttérben paravánszerűen lezár. A nyitott eget szinte sosem látjuk – a tömör, ragyogóan színes földre nézünk.

Andorka Júlia

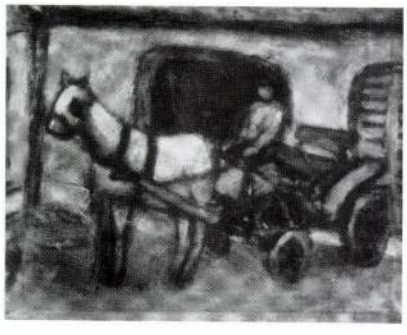

Czóbel Béla: Bricska, 1932 (magántulajdon)

135 • GRÓF BATTHYÁNY GYULA (1887–1959)

Hétfátyoltánc, 1930-as évek eleje

100 × 70 cm
Olaj, vászon
J. b. f.: Batthyány
Kikiáltási ár: 1 900 000 Ft

IRODALOM:
Bálint Aladár: Batthyány Gyula gróf képei. Nyugat, 1914. február 16.
Elek Artúr: Batthyány Gyula gróf és művésztársai. Újság, 1937. február 28.
Gellér Katalin: A szecesszió manieristája. Új Művészet, 2000. január, 4–7.
Kieselbach Gyűjtemény, Magyar festészet 1900–1945. Budapest, 1996.

„Dekoratív érzéke elsőrangú. Ha a kitűnő Bánffy Miklós gróf egyszer elunná vagy sokallná a díszlettervezés nagy kultúrát megkívánó nehéz munkáját, nem talál festőt, akiben több tehetség, készség lenne arra, hogy helyettesítse őt, mint Batthyány Gyula grófban." – írja Bálint Aladár 1914-ben a Nyugat hasábjain, s a jós beszél belőle. Ugyanis 1930 körül az alábbi híradások szaporodnak a napi sajtó lapjain: *„A kormányzó nevenapján újítja fel a Nemzeti Színház a Bizáncot. Herczeg Ferenc klasszikus darabjának díszleteit gróf Batthyány Gyula, a kiváló festőművész készíti el..."* (Nemzeti Újság, 1935. nov. 13.) vagy *„Batthyány Gyula Gr. A berlini Lessing-Theater számára készített díszleteket Girodoux Amphytrion-jához."* (Magyar Iparművészet) és kicsit később *„A Theodora császárnő és kísérete c. Mozaikot (...) Rembrandt Sámson menyasszonya c. és Hogarth Halászleányát rendezi az Operaház élő tárlatán. Fényképfelvétel mutatja be a művészt Goya: Donna Izabella c. képének rendezése közben."* (Színházi Magazin, 1940. jan. 28.), és a kör bezárul, amikor IV. Béla szerepében majd maga áll színpadra.

Mindezzel inkább azt kívánjuk jelezni, hogy a Batthyány képek mélyén húzódó, Bálint Aladár által prófétiált dekoratív, – nota bene – alkalmazott jelleg a harmincas évek díszletterveiben kifejezett formában is a felszínre tör, és mintha az ebben az időben készült festmények a színpadi, színházi jelenlét hangsúlyait vennék át. Ez a vonzódás nem minden előzmény nélkül való. Párizsban láthatta Gyagilev Orosz Balettjét és a Leon Bakszt tervezte díszlet- és kosztümterveket, amelynek hatására Batthyány figyelme a kompozicionális és szinezési problémákról egy-egy jelenet narratív jellege, a részletekben megtalált egzotikum hangsúlyozása felé tolódik el.

A Táncosnőkön Batthyány egy ezidőtájt kedvelt kompozíciós sémát alkalmazott, mégpedig az egymás mögött felsorakozott, egyetlen egyenesre felfűzött arcok egymásutániságát. Ezek az arcok éppen annyira individuálisak, mint amennyire egyetlen arc rafinált megsokszorozásának is tekinthetők (ennek egyik legszebb példája a Spanyol gavallérok, /193. o. k., Kieselbach gyűjtemény, im: 130. o./ ahol úgy tűnik, mintha a hét alak, egyetlen függőleges tengelyből és egyetlen figurából vált volna ki. Ezt a tematikus bizonytalanságot erősíti a festék lazúros felvitele az alapra, ami által a látvány tűnékeny, délibábos látomássá oldódik).

A Táncosnők egyszerre idézi fel a kilenckarú Síva istennőt és a harmincas évek orfeumai túlfűtött, európai ízlésre igazított Kelet világát. A „frontember" egy, a fejét megadón oldalra billentő nőalak, aki az összes, Batthyány nőalakjait jellemző jegyet magán viseli: a hangsúlyos démonikus szemet és a leplezetlen női test androgyn jellegét. A nőalakok meztelen, inas-izmos testét és homlokát bizarr kék karikák és szinte az abszurditásig vitt ékszerek díszítik. Nem véletlen, ha a figurákról a figyelem minduntalan a részletek felé irányul, különösen a tömegközéppontként tételezhető, drágakövekkel kirakott fejékek felé. Ezt az érzésünket erősíti a különböző irányból érkező fényforrás is. Míg a táncosnők testét hátulról éri a fény, arcukon és testükön plasztikusan rajzolódnak ki a sötétebb és világosabb részek, addig a fejdíszekre elölről szóródik a fény, s azok minden elemükben láthatóvá válnak. Batthyány ugyanilyen körültekintéssel járt el a többi ékszer ábrázolásában is. A táncosnők tehát szorosan egymás mögött állnak, csoportjukat még közelebb vonja a fejük fölött tartott baldachin. A szintén díszes váz közeit laza és lágy szövésű anyag tölti ki, ami mihrabfülkéhez hasonlatos és ami végül mélységet ad a térnek. Batthyány azonban izzó és világos kontúrral lezárja ezt a jelenetet és a felső harmadban sötét alapról világító, orientális mustrával írja körül.

A fátyol-baldachin alatt megjelenő nőalakokat, legyenek akár mesés, keleti asszonyok vagy a néző közvetlen közelségébe vont táncosnők, a színpadi jelenlét intenzív sugárzása járja át, ami a Batthyányt foglalkozató kérdések közvetlen lenyomataként értékelhetők.

Aknai Katalin

Gróf Batthyány Gyula: Spanyol gavallérok (magántulajdon)

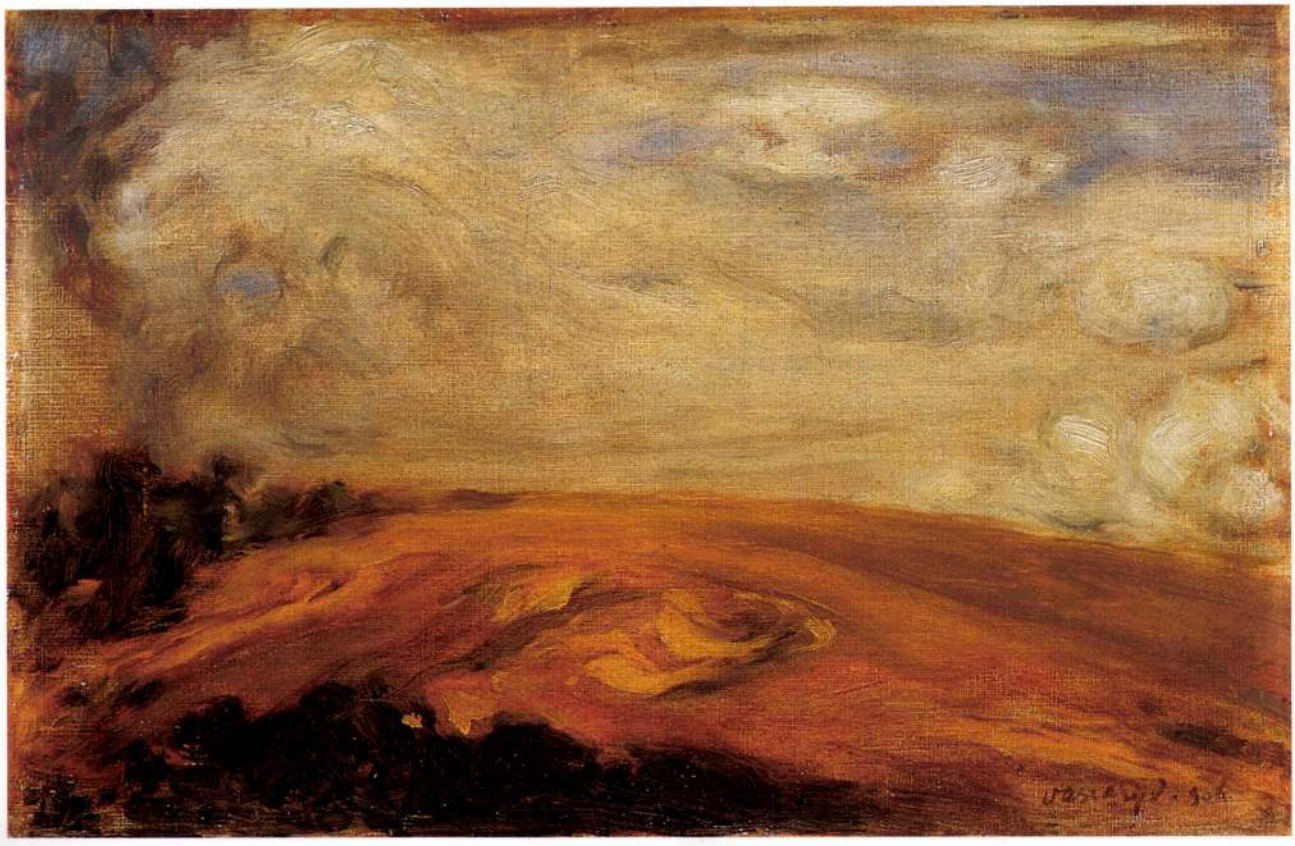

131

131 • VASZARY JÁNOS (1867–1939)

Hajnali derengés

28,5 × 45 cm
Olaj, vászon, kartonon
J. j. l.: Vaszary J. 906
Kikiáltási ár: 450 000 Ft

132

132 • P. KOVÁTS FERENC (1911–1983)

Virágzó mandulafák

70 × 85 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: P. Kováts Ferenc
Kikiáltási ár: 90 000 Ft

133 • THORMA JÁNOS (1870–1937) ➔

Rózsaszínruhás hölgy a vízparton

31,5 × 43,5 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Thorma
Reprodukálva
Kikiáltási ár: 450 000 Ft

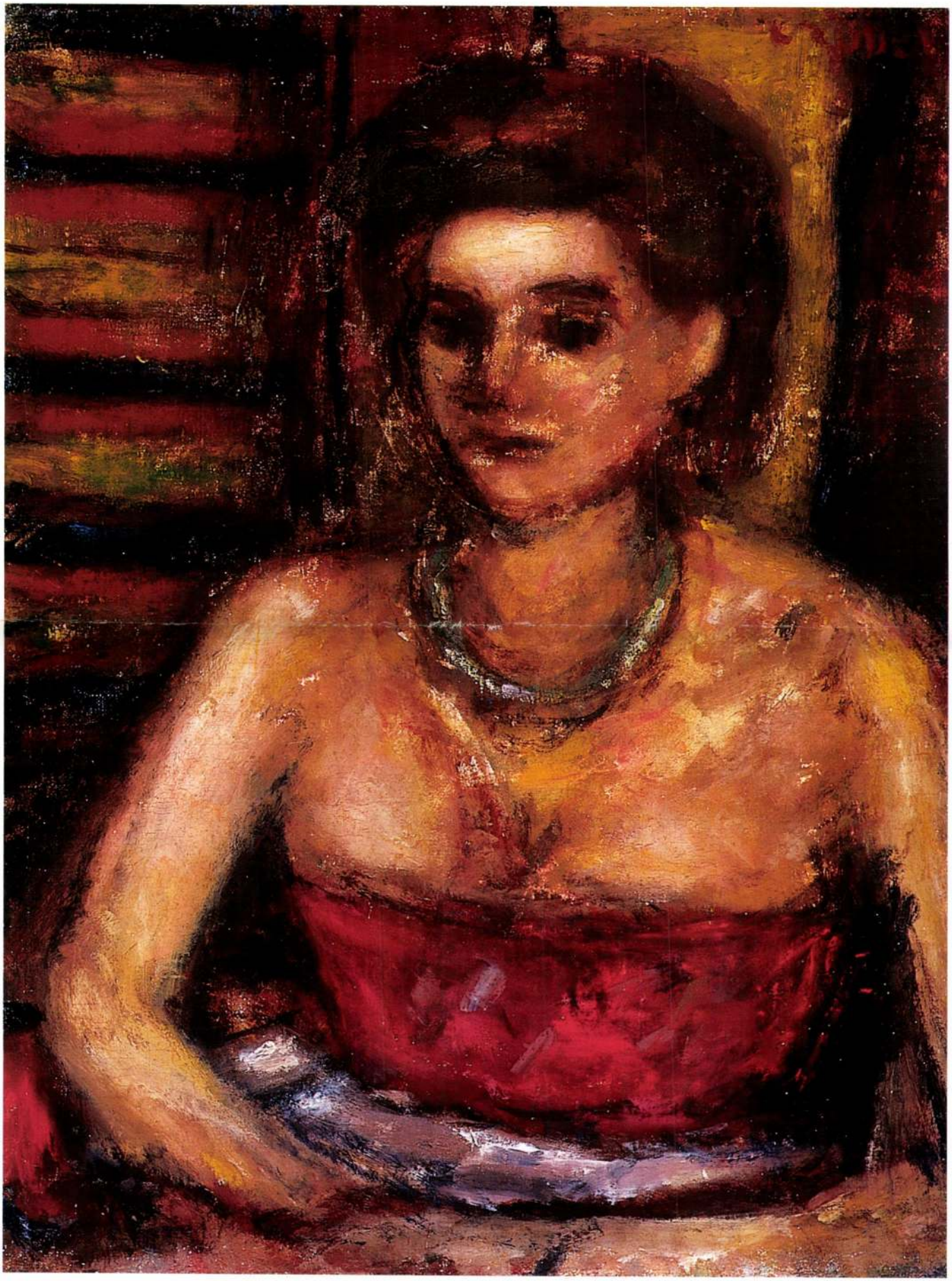

128

128 • IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA (1867–1940)

Tájkép

67 × 98 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Iványi Grünwald Béla
MNG 8860
Kikiáltási ár: 380 000 Ft

129

129 • MAGYAR- MANNHEIMER GUSZTÁV (1859–1937)

Gomolygó felhők

69 × 97 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Magyar Mannheimer G
Restaurált
Kikiáltási ár: 160 000 Ft

130 ◆ CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Hölgy piros ruhában

68 × 52 cm
Olaj, vászon
J. j. f.: Czóbel
Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

IRODALOM

Kállai Ernő: Czóbel Béla Budapest, 1934. Ars Hungarica könyvek 7.
Genthon István: Czóbel Béla. Budapest, 1961
Philipp, Clarisse: Czóbel Béla. Budapest, 1970.
Frank János–Kratochwill Mimi: Czóbel. Budapest, 1983.

A czóbeli életművet a 10-es évektől egészen haláláig meghatározzák a portréfestmények: vászonról visszatekintő, gyakorta névtelen gyerekek, fiatal nők hosszú sora, s mind szoros rokonai egymásnak. Ugyanis a mester maga is súlyosan jelen van ezekben az arcokban.

A portrék akár megrendelésre készültek, mint ezt nagy valószínűséggel feltételezhetjük a *Hölgy piros ruhában* esetében, akár egy közeli barát vagy ismerős ült modellt Czóbelnek, az erőteljes, puha ragyogású czóbeli világ személyessége süt mindegyikből. Végletesen felodódott színfestészetről van szó, a sötét kontúrokba burkolt mélytűzű, olajos fényű színfoltok szabadon tobzódnak a vásznon. A vastagon, pasztózusan felvitt festékrétegek anyagszerűsége szinte tapinható. Mindemellett a festő sosem mond le a természeti forrásról és a lágyan kibomló térről. Vásznai mindig megőrzik erős, tárgyhozkötődő látványszerűségüket.

A fiatal nő karosszékben ül, meztelen karjait ölébe ejti, felsőtestének csillogó testszíne bevilágítja a képet. Pánt nélküli, mélyen dekoltált szűk ruhája, súlyos nyakéke, feltornyozott frizurája estélyi eleganciát sugall. A pasztózusan kezelt, puha háttér, mint a Czóbel potréknál oly gyakran, itt is együtt él a figurával. A ruha élénkvöröse és a feketesárga-vörös csíkozású szőttes adják a kompozíció színbeli telítettségét.

Czóbel modelljeinek arcát gyakran torzítja, csak néhány erőteljes vonással és folttal érzékelteti a karaktert. Itt az arcvonások, talán a megrendelő elvárásainak megfelelve, pontosan követik a látványt. Felismerhetően ül előttünk ez a fiatal nő, elmerengő szemének sötétje, ragyogó homloka és a hajkorona tömege finom fényt kölcsönöznek lényének.

Andorka Júlia

Czóbel Béla: Fiatal lány, 1946

199. **Rippl-Rónai József** (1861-1927)

Önarckép pipával, 1922.

Pasztell, papír, 52x42 cm
Jelezve jobbra fent: Rónai 1922.

Kikiáltási ár: 5 500 000 Ft

CZÓBEL BÉLA
2002. ősi

198.

CZÓBEL BÉLA

Új művészet

1996/ dec

27.o.

ANDT

Czóbel festményeiből három héten át látható tárlat a Collegium Hungaricumban

Szentendrei színek Bécsben

A franciaországi MAGYart keretében rendezett Czóbel-kiállítás hatalmas érdeklődést keltett Párizsban, a legfranciább magyar festőnek nevezett művész képeire rengetegen voltak kíváncsiak, a szeptember közepétől egy hónapon át látható tárlatról számos cikk, kritika jelent meg. A retrospektív bemutató anyagának nagy része Párizsból egyenesen Bécsbe vándorolt, ahol Czóbel negyvennél több alkotása várta szerda este az érdeklődőket a Collegium Hungaricumban. A császárvárosban is sokakat érdekelt a modern magyar festészet kimagasló képviselőjének tárlata, az intézet galériája zsúfolásig megtelt.

Réfi Zsuzsanna NÉPSZAVA (Bécs)

„Czóbel Béla nagy utazó volt egész életében, sok országban élt, s talán helyes, ha halálának huszonötödik évfordulója alkalmából visszaadjuk neki a lehetőséget, hogy utazzon. A kiállítás képei az elmúlt egy esztendő során sokat utaztak, bejárták Magyarország egy részét, majd Párizs, most pedig Bécs következett. Czóbel, mint általában a magyar festők, nagyon hamar kikötött Párizsban, s élete végéig szinte kétlaki életet élt. A XX. század idején a magyar festők mindegyike, aki számított, a müncheni tanulmányok után Párizsban szívta magába a művészetet. Ez nemcsak a képzőművészekre, hanem más művészeti ágak képviselőire is jellemző volt. Külön elemzést érdemelne, hogy miért Párizs és miért nem Bécs hatott ilyen megtermékenyítő erővel, hiszen a császárváros is ugyanúgy forrongott" – mondta szerdán, a kiállítást megnyitó beszédében *Rockenbauer Zoltán* magyar kulturális miniszter. A retrospektív, utazó Czóbel-bemutatót a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma hívta életre. Az az ötlet, hogy Párizs után az osztrák fővárosban is bemutatkozzon, *Csúri Károlytól,* a bécsi Collegium Hungaricum igazgatójától származik. Az osztrák közönség ugyanis kevéssé ismeri Czóbelt, korábban csak a Bécsben rendezett, *Ferenczy Béni* és köre kiállításon volt látható néhány pasztell- és akvarellképe.

A Collegium Hungaricumban most bemutatásra. A tervek szerint jövőre, az olasz év keretében pedig Itália kö-

A bécsi tárlaton Czóbel sajátos festői világának minden korszaka megjelenik. Láthatóak szecessziós és neoimpresszionista hatású képek, de itt van a bergeni korszak több vászna is

ténész és *Zsigmond Attila,* a Budapest Galéria igazgatója állította össze, s a bécsi tárlaton a szentendrei Czóbel Múzeum képei és magyar magángyűjtők tulajdonában lévő festmények láthatók. Czóbel sajátos, összetéveszthetetlen festői világának minden korszaka megjelenik. Akadnak képek a művész első, szecessziós hatást tükröző alkotásaiból vagy a nagybányai művésztelepen született festményeiből is, ilyen például a Leány virágos ablak előtt. A francia főváros modern miliőjétől áthatott „neós", azaz neoimpresszionista irányzatot követő harsány, szinte sokkoló képeiből – melyeken a táj ábrázolása mellett a városi környezet témái is megjelennek, s melyekkel a nagybányai művésztelepen a „neósok" vezéregyénisége lett – is látni néhányat.

Egészen egyedülálló bergeni korszakának több alkotásában is gyönyörködhetnek a bécsi látogatók. 1914-ben Czóbel biciklin menekült át Franciaországból a hollandiai Bergenbe, s számos világhírű műve született a tengerparti városban. Ezek közül a Labdát tartó fiú, A bergeni lelkész és a Bergeni szélmalom is látható. Czóbel egyetlen vallásos témájú alkotása, a Golgota is megtekinthető a bécsi tárlaton, s természetesen a világosabb, színesebb szentendrei képei is jelentős szerepet kapnak. Találni tájképeket, aktokat, enteriőröket és portrékat, köztük van a Szentendre, a Szentendrei Vénusz, a Lugas és a Sárgakendős Kláris is.

A művész második feleségét, a szintén

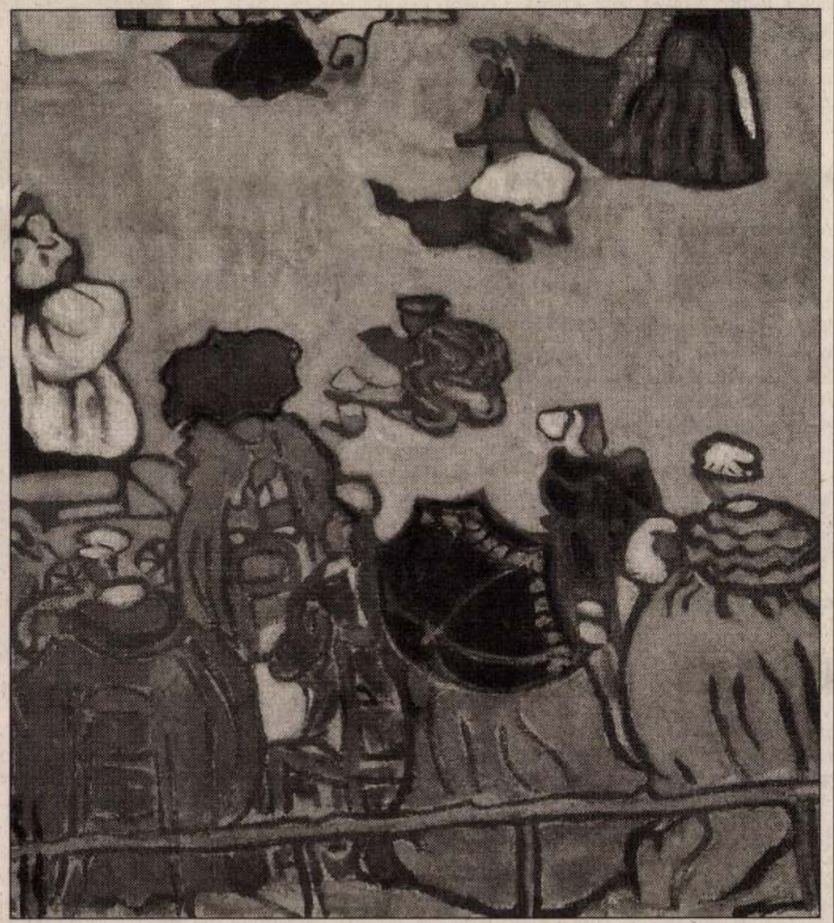

A festő halála után legalább annyit utazik, mint életében

Czóbel-tárlatot az érdeklődők november 14-ig láthatják Bécsben, ezt követően is-

RÖVIDEN

Találkozás önmagunkkal

A Széphalom Könyvműhely a Libri Mammut 2 Könyváruházában (II., Margit krt. 83.) mutatja be Lengyel Balázs Ki találkozik önmagával? című esszékötetét.

Digitális testek

A Ludwig Múzeum-Kortárs Művészeti Múzeumban délután 18 órakor nyílik a Digitális testek, virtuális látványosságok című kiállítás. A megnyitó után Jean Gagon mutatja be a tárlathoz kapcsolódó könyvét és CD-ROM-ját, majd Tanja Ostojic mutatja be performance-át.

Sosztakovics-születésnap

Ma délután 18 órakor az Orosz Kulturális Központban (VI., Andrássy út 120.) a Tóth Aladár operastúdió tart kamarakoncertet Dmitrij Sosztakovics 95. születésnapja alkalmából.

Kelta világzene

A Benczúr Házban (VI., Benczúr u. 27.) ma este 19 órakor a M.É.Z. együttes lép fel, akik kelta gyökerű világzenét játszanak.

Játékkártyák

Ma délután 18 órakor a székesfehérvári Barátság Házában (Székesfehérvár, Béla király tér 1.) „Ó, azok a csodálatos kártyák" címmel Jánoska Antal mutatja be kártyagyűjteményét. Fortuna festett lapjai november 24-ig nézhetők meg.

Orosz-tárlat

A kecskeméti Erdei Ferenc Művelődési Központban (Kecskemét, Deák Ferenc tér 1.) ma délután 17 órakor Dobozi Eszter költő nyitja meg Orosz István grafikusművész tárlatát, amely

Kötelez a múlt és a rangsorolás

A Nimes-ben pénteken kezdődő vívó-világbajnokságon a magyar csapat célkitűzése három érem

Nimes-ben, ebben az alig 150 ezer fős dél-francia kisvárosban, amelyet műemlékei miatt méltán neveznek a „francia Rómának", eddig csak Draggo, a tűzokádó sárkány öltözött fegyverbe, ám az idei vívó-világbajnokság kabalafigurája után pénteken a mezőny egy része is ezt teszi. A vb a női párbajtőr és a férfi kard egyéni selejtezőjével kezdődik.

Fábik Tibor (Nimes) NÉPSZAVA

A magyar érdekeltséget illetően pedig *Mincza Ildikóval, Fodor Kendével* és *Lengyel Balázzsal*. Ez azonban nem azt jelenti, hogy csak ők képviselik színeinket, hiszen a világranglista 1–16. helyezettjei mentesülnek a selejtező alól, így *Nagy Tímea, Tóth Hajnalka, Hormay Adrien,* valamint *Ferjancsik Domonkos* és *Nemcsik Zsolt* csak szombaton, a 64-es táblán kapcsolódik be a csatározásba. Az olimpiai bajnoki címvédő Nagy Tímea – aki Sydneyben a magyar vívósport egyetlen érmét szerezte – ráadásul vezeti a világranglistát, s ez a kívülálló számára előjelnek igazán nem rossz.

– Nekem viszont nem túlságosan jó előjel, ha arra gondolok, hogy az atlantai olimpián is én vezettem a rangsort, s akkor nem kerültem dobogóra – mondja az érintett. – Szó nincs arról, hogy ez a világranglista-vezetői titulus nagy biztonságérzetet adna. Nagyon sok kiváló versenyző akad, aki a ranglistán most éppen nincs az első 16 között, így selejtezőkre kényszerül, de utána nagyon komoly ellenfél lehet.

– *Az mennyire zavaró, hogy a vb-program a női párbajtőrrel kezdődik?*

– Engem egyáltalán nem zavar, sőt örülök is neki, hogy a hazai felkészülésből menetből vívhatok a vb-n, nem a helyszínen kell edzésre járnom.

Nagy Tímea és Ferjancsik mellett más magyar vívó nincs a 8 között a ranglistákon, de ebben komoly szerepet játszik az, hogy versenyzőink a pénzszűke miatt csak kevés egyéni Világkupa-állomásra juthattak el. A csapat Vk-viadalokon viszont ott voltak, ahol kellett, s ez meg is látszik a rangsorolásokon. A férfiaknál kardban és párbajtőrben a 2., tőrben a 18. (ez azért kilóg a sorból), a nőknél párbajtőrben és kardban a 3., tőrben a 6. helyre rangsorolták együtteseinket. Ami az idei eddigi két világversenyt illeti, vívóink a júliusi, koblenzi Európa-bajnokságon minden idők legjobb magyar szereplését produkálták (2 arany: Mincza, női párbajtőrcsapat, 1 ezüst: női tőrcsapat, 6 bronz: Nemcsik, *Knapek, Király, Nagy O., Juhász Á.,* férfi kardcsapat), az augusztusi, pekingi Universiadén, papíron, szintén erős összeállításban viszont az eddigi legrosszabbat (0 érem).

Amióta a női párbajtőr felkerült a programba, a tíz vb-n csapatunk kilencszer döntőt vívott, s hétszer aranyérmes lett

– Meggyőződésem, hogy az Universiadét nem vették komolyan a versenyzőink, egyszerű kirándulásnak tekintették… A vb-n azonban ez nem fordulhat elő – mondja erre reagálva *Kovács Tamás,* a Magyar Vívószövetség főtitkára, aki egyben a szakmai munkát is koordinálja. – Nimes-ben három érem megszerzése a célunk, közte egy arany, amire női párbajtőrben a legjobbak az esélyeink.

Kovács Tamás szavait támasztja alá a statisztika is, elvégre 1989, amióta a női párbajtőr felkerült a programba, a tíz vb-n csapatunk kilencszer döntőt vívott, s hétszer aranyérmes lett. (Igaz, az atlantai és a sydneyi olimpián is csak a 4. helyet szelemse mellett egyéniben Mincza a dobogó harmadik fokára állhatott Szöulban. A sok csapatdiadal ellenére azonban egyéniben csak két vb-aranyunk van, s azok sem ma születtek, *Horváth Mariann* 1991-ben és 1992-ben győzött. Az 1998-as La Chaux-röző Fekete Attila is), de a csapat 4. lett; mégis kétszer szólt a magyar Himnusz: férfi párbajtőr- és kardcsapatunk is a világ legjobbja lett.

A kiemelés alapján akár most is az lehet, a női párbajtőr is hozhat két aranyat, ez összesen [illegible] négy; de a végelszámolás

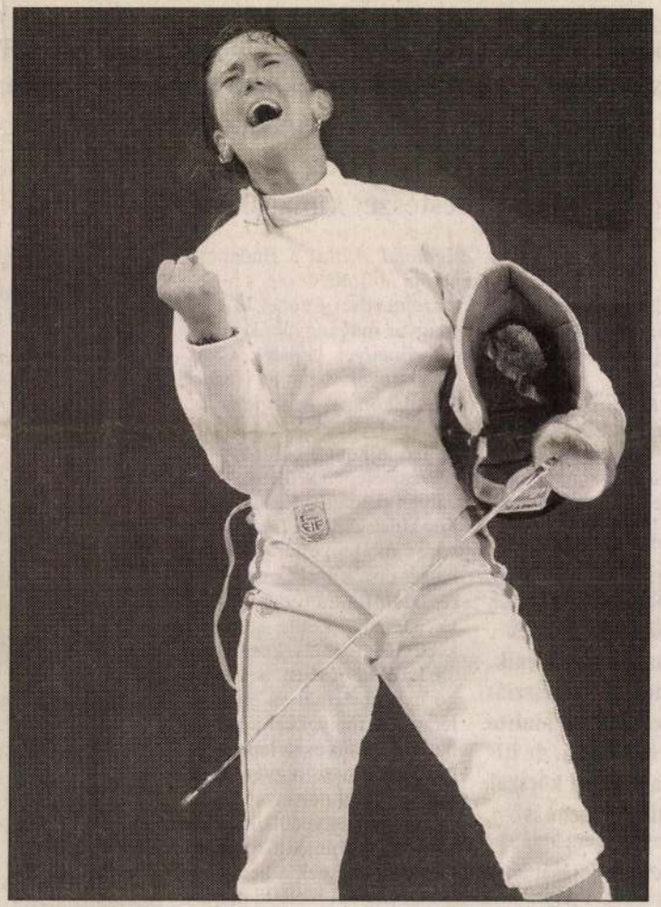

Az olimpiai bajnok Nagy Tímea világranglista-vezetőként várhatja a vb-t

SZALMÁS PÉTER FELVÉTELE

A magyar vb-csapat

Férfiak, tőr (zárójelben a világranglistán elfoglalt helyezés): *Marsi Márk* (14.), *Juhász Bence* (34.), Juhász Attila (72.), *Berjozkin Anton* (86.); **párbajtőr:** Fekete Attila (17.), *Kovács Iván* (34.), *Kulcsár Krisztián* (35.), *Imre Géza* (42.); **kard:** Ferjancsik Domonkos (5.), Nemcsik Zsolt (11.), Fodor Kende (27.), Lengyel Balázs (69.).

Nők, tőr: *Mohamed Aida* (9.), *Lantos Gabriella* (18.), Knapek Edina (19.), *Varga Katalin* (22.); **párbajtőr:** Nagy Tímea (1.), Tóth Hajnalka (14.), Hormay Adrien (15.), Mincza Ildikó (20.);

Moszkva hisz a pofonoknak

NÉPSZAVA-információ

Arany Ringnek hívják azt a Moszkvában – pontosabban mellette, Podolszkban – zajló nemzetközi amatőr ökölvívó-viadalt, amin először vesznek részt magyar bokszolók. Hogy számukra is arany lesz-e az a bizonyos ring, még rejtély, bár egy kivétellel – a nagyváltósúlyú (71 kg) *Gregárik Krisztián* tegnap lapzártánk után küzdött – már mindenki érmesnek számít. Mindenki, azaz (legalább) négyen. Közülük a könnyűsúlyú (60 kg) *Káté Gyulának* kellett ezért küzdenie szerda este. Junior világbajnokunk le is győzte üzbég riválisát, s ma délután egy azeri következik neki. Váltósúlyban (67 kg) *Balogh Vilmos,* középsúlyban (75) a junior Eb-2. *Balzsay Károly,* félnehézsúlyban (81) az Eb-3. *Garai Emil* azonnal a 4 között kezd ma délelőtt, s azonnal egy-egy orosszal.

Már az ellenfelek felsorolásból is kitűnik, hogy a mezőny zömét a szovjet utódállamok bunyósai alkotják, akik közismerten mesterei ennek a sportágnak. *Szántó Imre* szövetségi kapitány a helyszínről elmondta, hogy bár a körülmények nem ideálisak – például két napja nincs víz a szálláson –, a rendezés és a csarnok jó, a mezőny pedig annál is jobb. Indult például a 40 fős bő orosz válogatott keret, de a házigazdáknak a körítésre is volt gondjuk, hiszen meghívták a múlt nagy bajnokait.

A maiaktól a nem „volt szovjetek" (néhány svéd, finn, albán) többsége már kiesett, de Szántó reméli, hogy a mieinkkel nem ez történik. „Azokat hoztam el, akik nem hagyják abba a bunyót, ha itt kikapnak", mondta a maga sajátos modorában, majd le is „fordította" önmagát: a kőkemény [illegible]

CZÓBEL BÉLA

Czóbel Béla születésének 120. évfordulóján **Szombathelyen** a Vitalitás Lakberendezés (Szombathely, 11-es Huszár út 19.) üzletében Kratochwill Mimi rendezett kiállítást.

Művészet és barátai
2003. máj.-jún.

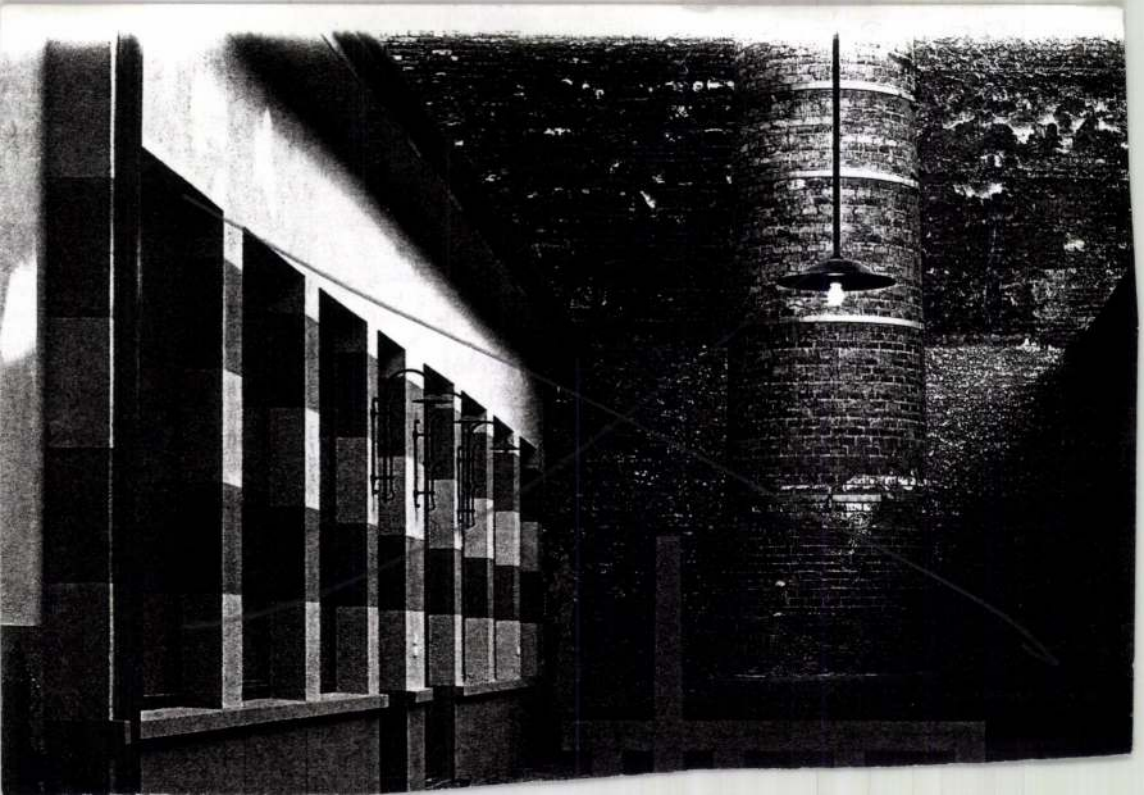

CZÓBEL BÉLA

Átadták a felújított Cifra palotát

Átadták a közönségnek Kecskeméten a két év alatt 270 millió forintos költséggel felújított Cifra palota épületét. A tegnap megnyílt állandó kiállítás egyik különlegessége az avar kori kunbábonyi arany fejedelmi lelet. Ez a több mint három évtizede feltárt és restaurált kincs eddig csak időszakos kiállításokon és főleg külföldön volt látható. A helyi képtár gyűjteményéből válogatott kiállításon Czóbel Béla, Rippl-Rónai József, Vaszary János, Iványi Grünwald Béla, Egry József, Borsos Miklós és Tóth Menyhért alkotásait láthatja a közönség. *(mti)*

CZÓBEL BÉLA

Új Művészet

1996/júl

8.0

Magyar Szemle, a Századunk, a Szo-
e, ha még olyan becsületes lesz
almi vagy szellemi mozgalmat, de
járulhatnak legalább a mi köreink-
omolyabb tevékenységek előkészi-
kségesnek erről Önt értesiteni.

elmét csehszlovákiai utunkra és
-ban irt beszámolónk unalmas és
ük, amig az Uj Magyarság-ék "fel-
át, nem okos hozzáfognunk ezirányu
gy ebből a beszámolóból ki se
magyar intellektuális ifjuság
-képes, milyen becsületes, intel-
viszonyitva. Azt se fejtettük

Czóbel Béla

Kieselbach (130, 215, 222)

1997. szept. 19.

1976: *„Stúdió '76"*, Műcsarnok, B
„Ember és alkotása", Napóleon-há
Kisalföldi Tárlat, Napóleon-ház,
kiállítások, Bp.;
1980: *Felszabadulási Tárlat*, Nap
1982: Megyei Tárlat, Napóleon-há
1984-1990: *Dunántúli Tárlatok*, K
1985-1986: A *Győri Grafikai Műhe*
Műcsarnok, Győr; Szombathelyi Ke
Bp.;
1985, 1988: *Észak-Dunántúli Tár*
„Erotika a kortárs magyar grafi
1992, 1994: *Megyei Tárlat*, Napó
1992: *A Győri Képző-és Iparművé*
Nemzeti Színház, Győr; *„20 éves*
ház, Győr;
1995, 1997, 2000, 2002: *Országo*
1996: *„Kortárs győri művészet"*,
Péter-gyűjtemény, Győr;
1996, 1998: *Kisgrafikai Bienná*
1997: *„15 éves a Győri Grafika*
Győr, Jubileumi kiállítás", Vá
Győr;
1999: *„Ungarischer Künstler au*
Harderbastei, Ingolstadt; *„Mai*

MAGYAR HÍRLAP

A rendőrség egy budai lakásban bukkant rá a tavaly nyáron ellopott négy értékes képre

Megtalálták a Kiscelli Múzeum festményeit

Megtalálta a rendőrség hétfőn azt a négy értékes festményt, melyet három férfi 2002 júliusában lopott el a Kiscelli Múzeumból. Az összesen mintegy százmillió forint értékű képeket – Márffy Ödön, Szobotka Imre, valamint Czóbel Béla két alkotását – egy budai lakás tárolóhelyiségében rejtegették.

Beczkay Annamária

A Kiscelli Múzeumból ellopott négy értékes festményt nejlonzsákokban rejtegették a bérelt budai lakásban. A négytagú banda feltehetően megbízásra dolgozott, és a képeket külföldön értékesítette volna. A házkutatás során hegymászásra szolgáló eszközöket, valamint kutyariasztót talált a rendőrség. Ezek a felszerelések is arra utaltak, hogy a tolvajok előre felkészültek a bűncselekményre.

A rendőrség még tavaly nyáron előzetes letartóztatásba helyezte a feltételezett képtolvajokat, B. Sándort, M. Ernőt és B. Sándort. Bűntársukat, V. Zoltánt tavaly év végén fogták el – tudtuk meg Bodnár Zsolt ezredestől, a Budapesti Rendőr-főkapitányság nyomozó főosztályának vezetőjétől.

Czóbel Béla A szakácsnő és Lila csendélet című képeit, Márffy Ödön Vacsorázó társaság és Szobotka Imre Piac című alkotásait a Kiscelli Múzeum első emeletén állították ki. A tolvajok levágták a főbejárati vaskapu lakatját, majd egyiküknek kötélen felmászott az első emeleti folyosóra, ahonnan leakasztotta a festményeket, s leadta azokat társának.

A riasztóberendezés azonnal jelzett, ám a szolgálatban lévő két biztonsági őr és a kiérkező rendőrök már nem tudták elfogni a betolakodót, aki menekülés közben leesett a kötélről, és megsérült. A képeket, amelyek közül az egyik kissé megrongálódott, a tolvajok közelben várakozó bűntársa egy orgazdához, V. Zoltánhoz vitte.

A sérült tolvajt a bűncselekményt követő napon, a múzeum közelében lévő erdőben fogták el a rendőrök. A mentők kórházba vitték, s a helyszínen hagyott vérnyomok DNS-vizsgálata után bizonyítottá vált, hogy ő követte el a bűncselekményt, ezért július 5-én előzetes letartóztatásba helyezték. A férfi egyébként képzett alpinista volt, nem véletlenül találtak a lakásán hegymászó felszereléseket. Kapcsolatrendszerének ellenőrzése után a lopásban segédkező két ember mellett a rendőrség tavaly év végén elfogta az orgazdát.

Fitz Péter, a Kiscelli Múzeum igazgatója a tegnapi rendőrségi sajtótájékoztatón elmondta: az ellopott képek nem voltak biztosítva. Ez az ilyen értékű festményeknél a nemzetközi gyakorlatban sem szokás, mivel pótlásuk lehetetlen. Az ellopott négy műtárgy közül Czóbel Béla két festménye és Márffy Ödön alkotása a hatvanas években került a múzeum tulajdonába, Szobotka Imre festményét pedig 1975-ben vásárolták.

Czóbel Béla
A szakácsnő című festménye – egy a négy ellopott és most megtalált műalkotásból. A tolvaj kötélen mászott fel a Kiscelli Múzeum első emeletére, és leakasztotta a képeket a falról

CZÓBEL BÉLA

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

Komárom Megyei Dolgozók
Lapja

1964 DEC 25.

1021

CZÓBEL BÉLA: LEÁNYPORTRÉ

A SZŐLŐTERMELŐ:
Diogenesz hordójának

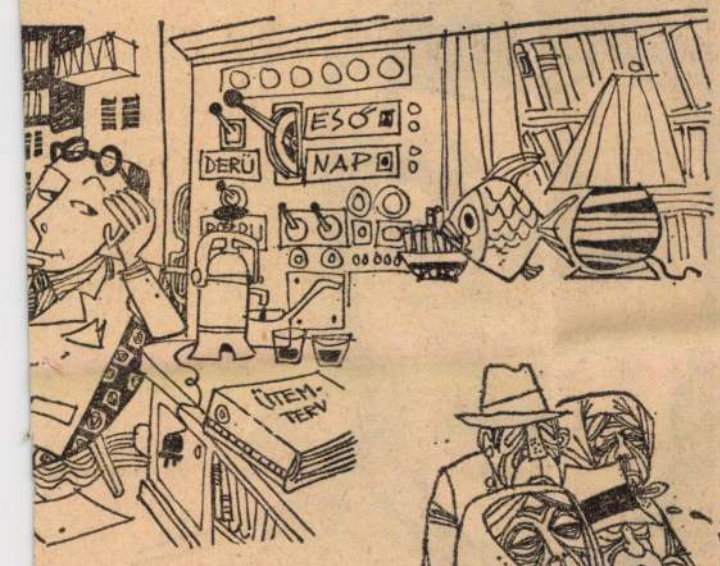

s: A teljesen automatizált,
ó mezőgazdaságnak

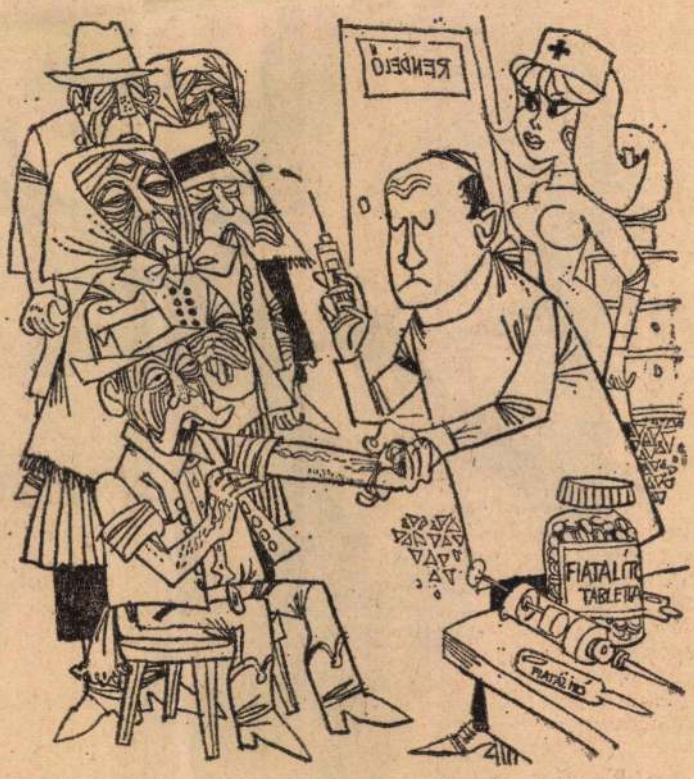

A TSZ TAGJAI: Fiatalító kúrának

lyan rókának,
ört lehet lenyúzni

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 DEC2 0.
HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG
Czóbel Béla

1021

CZÓBEL: Portré

Egy orvos-kémi
a természet legáltal

(Emlékezés Julius Robert Mayerre: 1814—1878.)

A tudományos világ a közelmúlt napokban ünnepelte *J. R. Mayer* német hajóorvos születésének 150. évfordulóját. Ez a neves, szerény, igen hányatott életű és zaklatott lelkivilágú tudós, aki egy heilbronni gyógyszerész fiaként tanult a tübingeni egyetemen és aki a világ *első elméleti kémikusánál*, Leopold Gmelinnél (a Gmelin-Intézet ma is működik Frankfurt am Main-ban) végzett igen alapos kémiai tanulmányokat — ismerte fel a természet legáltalánosabb törvényét: *az energiamegmaradás elvét.*

Nyilvánvaló, hogy azok a matrózok, akik az 1839-ben az Indonéziába induló „Jáva" vitorláson teljesítettek szolgálatot, nem gondolták, hogy a hajó személyzetéhez tartozó fiatal orvos — aki őket naponta kezeli — egyszer a *világ ünnepelt tudósa lesz.*

A vér színe útbaigazít!

Tudományos karrierje, de egyben évtizedig tartó kálváriájának kezdete, hajós életével kapcsolatos. Érvágás közben megfigyelte, hogy a trópusi éghajlat alatt élő ember vénás vére világosabb, mint mérsékelt égöv alatt. Ezt Mayer hőmérsékleti kérdésekkel hozza kapcsolatba, vizsgálni kezdi a hőenergia mibenlétét és átváltozásának lehetőségét. Ahogy leírja, így kezdődött: *„Mint a villám, cikázott át rajtam a gondolat — a szurabáji rakparton álltam —, megragadott, betöltött és az új dologra irányított."* Sok adat birtokában, 1841-ben hazatér és lázasan dolgozni kezd. Leveléből — amelyet jó barátjához, *Baur német matematikushoz* írt — már „kicsillannak" a nagyértékű törvény részletei. Néhány sort idézek: *„A vegyészek az az alapelv az iránem szabad azt feltételeznie, hogy a H és O tényleg semmivé lett, s HO véletlenül, kívülről képződött. Ennek a tételnek szigorú érvényesítésén épül fel az újabb kémia."*

Akadály: ideológiai zűrzavar

Sajnos, Mayer, aki már-már teljes pontossággal készül e törvényt világosan átlátni és felmérni, fogalomzavarba esik és tévedéseket követ el. Kiejt egy olyan meggondolatlan tételt, ami később igen sok kellemetlenséget okoz neki. Idézem: *„Ahhoz, hogy hő keletkezzék, a mozgásnak meg kell szűnnie (!) mozgásnak lenni."* Mayert viszont körülményei terelik le — egy rövid időre — a helyes útról. A ma embere joggal kérdezheti, mik voltak azok a tényezők, amik ezt a rendkívüli világos és közérthető energiamegmaradás törvényét (semmiből nem lesz semmi!) oly nehezen elérhetővé tették. Azt hiszem, nem tévedünk, ha ezért az akkori tudományban uralkodó ideológiai zűrzavart és *nem egyedül* Mayert tesszük felelőssé. Zavarólag hatott a *mechanikus materialista* felfogás, melynek materialista volta csak abban állott, hogy egy-egy új jelenséget mindig egy-egy újabb megfoghatatlan (imponderábilis) dologgal hozott kapcsolatba (pl. a mozgásanyagot, hőanyagot, stb.) Igen zavarta a fizikai tisztánlátást az *erőfogalom idealista értelmezése* is. Az erőt és anyagot egészségtelen spekulációval elszakították egymástól. Így születtek meg az életerő, hőerő, vegyierő, stb., minden alapot nélkülöző, anyagtól elválasztott, helytelen fogalmai. Úgy érzem, nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy Mayer nagy felfedezésének előkészítése nem csupán fizikai, avagy kémiai, hanem *filozófiai* kutatás is volt.

kémikus és polihisztor *elvben felismert*, de nem igazolt, energiamegmaradás-tételével.(1758.)

A törvény végső felismerése

A sok sikertelenség és kudarc ellenére, szívósan tovább dolgozik. Ennek eredményeként, 1845-ben napvilágot lát nagy tanulmánya, amelyben az energia megmaradása elvének több éves és most már pontos elméleti és kísérleti bizonyítását adja, amikor kijelenti, hogy: „A mozgás éppúgy nem változhat semmivé, mint ahogy a meleg sem keletkezhetik a semmiből!" (1842.)

Az energiamegmaradás elvének *fontos következménye* a közismert „örökmozgó gép" (perpetuum mobile) szerkesztésének lehetetlensége. Ugyanis köznapi értelemben a munkavégzés nem más, mint energiaátvitel, így tehát, ha az energiaforrás kimerül, a munkavégzés leáll, mert biztosan hat a felismert természeti törvény; *semmiből nem lesz semmi!*

Kié az elsőbbség?

A fizikai-kémia igen hasznos és modern vizsgálati módszerének — a termodinamika tudományának — kialakításában Mayer felfedezése nélkülözhetetlen. E tudományág I. és II. fő tétele a *legszorosabb kapcsolatban* áll a felismert természeti törvénnyel. Ennek ellenére J. R. Mayer érdemeinek teljes értékelése *sokáig késett.* A törvény felismerésének „elsőbbségi" harcában (Joule és Helmholtz) testileg és lelkileg megtört állapotban éri az a hír, hogy Tyndall angol fizikus kitartó állásfoglalása alapján őt illeti meg a törvény *első felismerőjének dicső címe.*

S ekkor a megtört és fáradt ember boldogan *újra dolgozni*

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1964 DEC 25

1021

Czóbel Béla: Leányportré

KLETE

felé

házban Radnóti kötetének utolsó cizellátori teendőin dolgozott. S a kötet megjelent.

orokat az „élet felé".
Marinka Dallos
Gianni Toti"

mártírhalálának 20. évfordulója alkalmából rendezett római ünnepségről, melyet a Római Magyar Akadémia rendezett 17-én:

yon szép est az Akadémi-
zélt a Radnóti versek for-
vagyok szerénytelen, ha
ép sikerrel. Itt volt „Róma
fjú költők képviselete —
ratini, Jole Tognelli —
öl" Vigorelli, aki szintén
mondott Radnótiról és
el Gianni, Vigorelli és

delésben. Az előszót Tolnai Gábor, a költő ifjúkori barátja, az illusztrációkat Orosz János magyar és Ennio Calabria olasz-művészek készítették a műalkotás dicséretes igényével. Radnóti után József Attilát ismertetik meg Totiék az olasz irodalmat szerető közönséggel, vállalva a kö-

ANDRÁS ENDRE:

Tél-orgonán

Előhang:

Az ágak fázva ringanak,
szél karmolja az ablakot,
sáppadt-bágyadtan felragyog
a Nap, és vértelen szavak
(leírva vértelen jelek)
siratják érkezésedet,
siratják távozásodat.

♠

Tavasz asszonya, hogy lehet
zenébe fogni lényedet,
rímek hálóját vetni rád,
hogy itt maradj? Jaj, el ne szállj,
égekbe röppenő madár!
Elmorzsolhatok száz imát,
kőtáblán állhat száz szabály,
haszontalan: te alkotod
játékos törvényeidet.

Messzi világok rengenek,
(itt nem zeng más, mint szép neved)
a tudós már a Holdra néz,
ad tengereknek új nevet,
ahová egykor szállni kész,
ha megfejti majd mindahány
műszerén felfénylő jelet.

A tudós új galaktikát
keres, mert szűk lett a világ,
a költő most emlékezik,
borús szívében szép, szelíd
ábrándokat sző, s hogyha szól
(színes ruhákról hódolón)
s meghallgatásért esdekel,
dalára senki sem felel
a visszhangtalan ég alól.

Utóhang:

Szél karmolja az ablakot,
az ágak fázva ringanak,
sáppadt-bágyadtan felragyog
a Nap, és vértelen szavak
(tél-orgonán a jégcsapok)
sírnak a mindenség alatt.

DARÁZS ENDRE:

Két férfi beszélget

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

KELETMAGYARORSZÁG

1964 DEC 25

1021

Czóbel Béla leányportréja.

ni!

Anya körülugrálta, leverte bundájáról a vizet. A nagynéném álláról csöpögött a víz, mintha a szájából csöpögne.

— Hüha — gondoltam —, eszünk majd tortát, meg krémest! — És élvezettel vettem át nagy bőröndjét. Vigyáztam, nehogy szégyenben maradjak és lehúzza a kezem. Biztosan nehéz.

De csalódtam. Semmi. Pehelysúlyú. Tán még sütemény sincs benne?

Juliska néni észrevette, hogy csalódtam. Mentegetőzött is:

— Ne haragudjatok, nem hoztam ám semmit. Nem nagyon sütünk ilyenkor télen. Meg aztán össze is törődne ezen a hosszú úton.

Megettem volna még törötten, lenyaltam volna még a bőröndről is. Amilyen örömmel fogadtam nagynénémet, annyira utáltam most.

Anya feltette a maradék paprikás krumplit. Elővett egy tányért és szívélyesen kínálgatta a vendéget.

Még savanyút is bontott. Pedig azt vasárnapra szánta.

Tekintetem találkozott Öcsiével. Éreztem, most ő is arra az egy uborkára gondol. Aztán anyára néztem és úgy láttam, arcán a szép ráncok megcsúnyultak. Annyira kedves hozzá. Összeszorult a torkom.

— „Bár már nagy és erős lehetnék" — gondoltam tehetetlenül. Elkeseredetten húzódtam el tőlük, egészen közel a kályhához. Jólesett a melege.

Ők meg beszélgettek.

Juliska néni kérdezte anyutól, hogy hol lehet marhahúst kapni, mert náluk csak disznóhús van, és azt már unja... Aztán anya kezdett panaszkodni, erre a kutya életre: Nincs pénz, pengő, de fillér se. Csak pár szót mondhatott, máris közbevágott Juliska néni hangja. Mit tehetett mást, ő is panaszkodott. Hogy rosszul megy az üzlet, kevés a vevő, drága a tej, a cukor, a csokoládé.

Cukrászda volt.
da. Néztem a
a kirakatüvegei
gették a formák
rám az ablak
Diós! Csokolád
sem vettem, h
ben esik és a r
ben ázik. A patikus frissen írt tintája összefolyik, a számok már olvashatatlanok. A három számjegy összefolyt egyetlen pacává. Hiába fújtam, hiába dörzsöltem, a tintafolt csak nagyobb és maszatosabb lett.

Némán, megdermedve álltam. A könnyű hócseppek megcsiklandozták az orrom hegyét, a fülemet. Szemem rebbenés nélkül tapadt egyetlen bar-

Az ajtót sarkig csapva r
hantam le a pincelejáratig. I
legalább nem lát senki, csak
hó, meg a szél. Forró fejemet
hideg vasajtónak nyomtam, é
sírtam.

Lépések közeledtek. Öcsé
érintette meg a vállam:

— Ne sírj — mondta — nézd
anya küldte.

Ránéztem. Nagy kiflialak
uborkát tartott a kezében.

Megettem.

Tudtam, hogy lopta.

Herman Ottó:

A mérges

Ötven esztendeje 1914 december 27-én halt meg Herman Ottó, a nagy magyar természettudós. Ez alkalomból közöljük A mérges csók (1876) című írását, amelynek megjelenése után az egyház üldözőbe vette a tudóst. A kalocsai érsek elégtételért a kabinet irodához fordult, ahonnan jelentést tettek a királynak, és legfelsőbb utasításra Trefort kultuszminiszter felszólította Herman Ottót, hogy hagyja el múzeumi állását. Az egyház akkori támadása azonban kudarcot vallott.

A magyar róna alig észrevehető földhullámainak egyikén egy kéttornyos templom áll. A tornyok bádogos fedele messze földre veti csillogó sugarait; s ha e fedelet az a bizonyos rónai nap amelynek párja csak a tenger napja — leáldozó vérpiros fényében éri, akkor a két torony csúcsa vakító tűzben felragyog, hívogat.

A templom előtt egy kőből faragott magas feszület áll, tövében egy szintén faragott női alak térdel, összekulcsolt kezekkel, égnek fordított arccal; a templom mögött kimagasló állványon az egek királynője, koronával a fején, karján a földgolyóval játszó üdvözítővel.

A szobor mögött, négy oszlopon nyugvó födél alatt, egy sekély kút nyílik, melybe láncon járó két vedér szolgál; pár lépésnyire a kúttól egy téglával kirakott, éppen egy téglamélységű medence foglal helyet, s ettől egy karnyújtásnyira már a nádas sűrűje bólingat gyékénybuzogányaival, nádüstökeivel és botjaival.

Nyugat felé, már a távol kékjében úszva, a dunántúli partok tűnnek fel, közelébb pompás tölgyesek sötétednek. Keletnek, délnek, északnak majdnem minden talpalatnyi föld terméssel ékeskedik.

E szelíd táj fölött a födhullám temploma — uralkodik — mindenképpen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Czóbel Béla
FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1964 DEC 2 0

1021

LEÁNYPORTRÉ
(Czóbel Béla)

Vízhordó.

na gabonaneműt, húst és tejet fogyaszt el."

A tömegindulatok

másik fő oka az volt, hogy a világi állam és a vallási türelem elveihez ragaszkodó tömegek az eucharisztikus kongresszusban és a pápa látogatásában kísérletet láttak arra, hogy „a szegények és éhezők lelkét megvásárolják" Az izgalmat semmivel sem csökkentette az a híradás, hogy az ország vezetői államfőnek kijáró tiszteletadással várják a római pápát; de az a széles körökben elterjedt, higgadtan cinikus Új-Delhi-i kommentár sem, hogy a kettős eseménytől „az indiai politika részvényeinek emelkedése várható a nyugati világ politikai tőzsdéjén".

A hindu tömegek ingerültni, ezt a célját elérte. A repülőtértől 20 kilométeres út vezet a város középpontjába, s a pápai fehér Ford mindvégig bűzlő iszapból és hulladékokból összetákolt kalibák között haladt, százezernyi mocskos kacatot hordó bámész gyerek sorfala közt.

Az ünnepi külsőségek

sem maradtak el persze: a tiszteletadó diplomáciai fogadások éppoly kevéssé, mint az eucharisztikus kongresszus résztvevőinek ünnepi hódolata, a keleti vallásfelekezetek főpapjainak üdvözlése s a szokott egyházi cselekmények. Ami azonban ezt a kongresszust, s vele a pápai látogatást valójában emlékezetessé teszi, az, hogy

könyveiből

Puskin, Alekszandr Szergejevics: Jevgenyij Anyegin.

Simon István: Gyümölcsoltó.

Szabó Lőrinc: Önök barátaink. 1—2 kötet.

Voznyeszenszkij, Andrej: Fémszirén.

Andrej Voznyeszenszkij fiatal szovjet költő az úgynevezett „új hullám" tagja. Válogatott verseiben magyarul lát napvilágot többek között a nevezetes „Háromszögletű körte" c. ciklusnak legjava, valamint egyéb köteteinek sok jelentős verse.

Zelk Zoltán: Zuzmara a rózsafán.

Babits Mihály: Novellák.

Darvas József: A törökverő.

Dreiser, Theodor: Amerikai tragédia.

Dosztojevszkij, Fjodor Mihajlovics: A kamasz.

Egy tizennyolc éves fiú iskoláit elvégezve elkerül Pétervárra. Tapasztalatlansága miatt nehezen igazodik el az élet útvesztőiben, s életét még megnehezíti a törvénytelen születésével járó bizonytalanság, a sivár gyermekkorban kifejlődött, túlzott érzékenység. Sok lelki vergődésen megy keresztül a nagyvilági társaság cselszövései közepette. Dosztojevszkij művészi lélekrajza maradandó élmény az olvasónak.

Gorkij, Makszim: Klim Szagmin élete. 1—3. kötet.

Kodolányi János: A vas fiai. 1—2. kötet.

Sántha Ferenc: Húsz óra.

Sipkay Barna: Határtalan élet.

Két típus áll az 1930-as

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla
DÉLMAGYARORSZÁG

1924 DEC 25

A Dél-Magyarország

1021

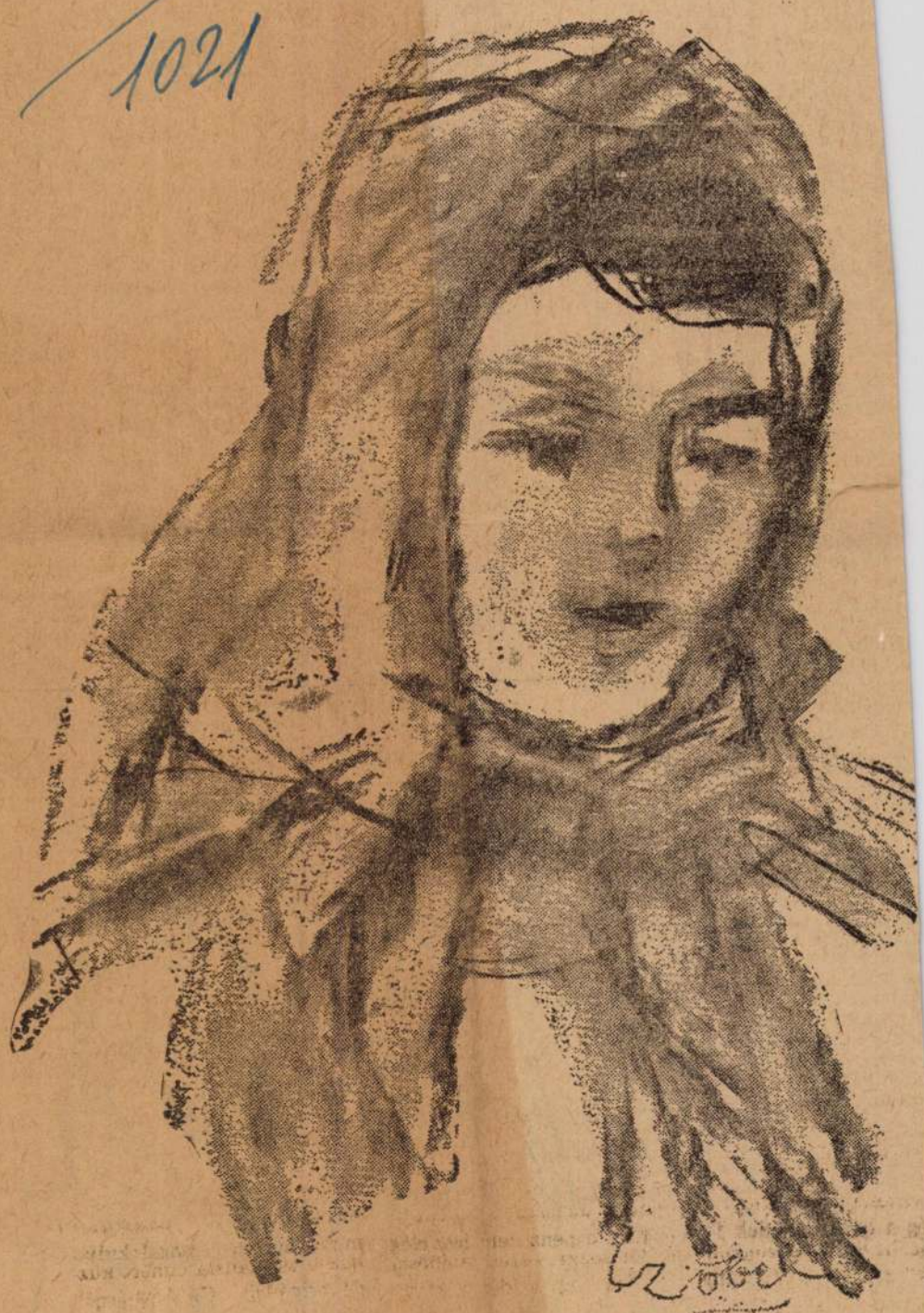

CZÓBEL BÉLA RAJZA

Johannes R. Becher:

ogatók

állítások tartalmára is. mcsak egyszerűen arról n itt szó, hogy az ellen- radalom után rendezett állítások érdekesebbek, szí- sebbek, izgalmasabbak, nt a korábbiak, hanem ar- l is, hogy ezek a mostani rlatok igazabban mutatják képzőművészeti életünk culatát, mint az elmúlt rekben bármikor. Nyugod- n mondhatjuk, akik szor- almasan látogatják a kiál- tásokat, hiteles képet kap- ak a festők, szobrászok unkájáról. A rendező szer- ek arra törekszenek — még- ozzá eredményesen —, hogy kiállításokon mindenféle elentős stílus és alkotó egyé- iség helyet kapjon.

Ez természetesen bizonyos roblémákkal is jár, de ezek- en nem a problematikus nűvek bemutatásának eltil- ásával, tehát nem admi- isztratív eszközökkel, ha- em a képzőművészeti fel- ilágosítás hatékonyabb és redményesebb módszereivel kell segíteni.

Azt hisszük, mindez szem- léltetően igazolja, hogy a néptömegek képzőművészeti érdeklődésében valóban *for- dulat* bontakozik ki. Úgy érezzük azonban, hogy a képzőművészeti propaganda ezt a forrongást, erjedést nem mindig és nem minden- ben segíti.

Ez a kívánság nem ellentmondás. Nem jelentékte- len valami ugyan, hogy az érdeklődők sok színvonalas képzőművészeti könyv között válogathatnak, az sem utolsó dolog ebből a szempontból, hogy például Szegeden *minden kiállítást* méltatnak a lapok. Sok min- denre választ kap ezekből az anyagokból a tárlatlátogató olvasó. De ez kevés. A képző- művészeti propaganda *hatékonyabbá tételére* van szük- ség, több előadásra például, több olyan alkalomra, ahol az érdeklődő és esetleg prob- lémákkal küzdő tárlatlátoga- tók *szakemberekkel, esetleg képzőművészekkel találkoz- hatnak és beszélgethetnek.* Csak mint apró ötletet em- lítjük, nem lehetne az író- olvasó találkozókhoz hason- lóan megrendezni *a képző- művészek és tárlatlátogatók találkozóit.* Évekkel ezelőtt az ilyen találkozóknak nem lett volna sikerük. Ma már

BEDE ANNA:

FOLYOSÓN

Halk eső csellóz, ragyogó vonóin
lassú dallam kél, monoton keringő.
Bent vidám villany sugaras körében
röpköd a tréfa.

Asztalon kedves csokor és gyümölcsök.
ajkakon szép szó, szemekben szelíd láng.
Vig barátok közt, mosolyogva kártyát
oszt Sanyi bácsi.

Kint ülök széljárt folyosón, sötétben.
Víz ver arcomba, s nyakamon lecsordul.
Senkisem kínál piruló eperrel,
senkise hív be.

Így ülök némán kora reggel óta...
Ó, bolond sorsom! — amióta élek
így ülök, s vágyón figyelem, ha messze
csillan a jókedv.

Toll, miért is vagy hideg, üldöző kard?
Légy serény kis tű, odavarrni szívem
messzi sorsokhoz... hol ezüst mosolyt oszt
ősz Sanyi bácsi...

Ó, de jó volna odafutni hozzá,
mint kicsiny lánykát az ölébe vonna,
s én megenyhülten, bizakodva sírnék,
mígnem elalszom.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla
Hajdubiharmegyei Népujság

DEC 25
1021

LEÁNY PORTRÉ

(Czóbel Béla rajza)

TÓTH ENDRE

50 éves

Nehéz élete volt. Mennyi kétség, mennyi csalódás, mennyi gyötrelem és nyomor! Az emberbe vetett hitét mégsem vesztette el. Nem tartozik a termékeny költők közé, mennyiségileg kevés alkotásainak száma. „Tudom, kevés, mit felmutattam, százszor több veszett el magamban pokoli évek során. Szárnyas vágyat magamba fojtva, tengődtem rettentő robotba s hajam deres lett korán," — kapom a választ egyik verséből. Ám ezt a keveset — öt kötetnyi verset — oda lehet tartani a fénynek, hogy átragyogja. Tóth Endre hű maradt két vezérlő csillagához, az igazsághoz és szépséghez, hű maradt önmagához. Ha egyetlen szóval kellene az embert és költészetét jellemeznem, tudnám a megfelelő szót: hűség.

Hangos ünneplésekben nem volt része. Ez a mostani is, — amit az Alföld rendezett — csendes volt, de őszinte és bensőséges, mint a pályatársak szeretete, figyelme, mely munkássága felé fordult. Még 19 éves korában ifjúi tisztelettel, sóváran verset írt Oláh Gáborhoz, a Kar utcai remetéhez, aki rideg és zárkózott ember hírében állott. Oláh Gábor mást sejtve a név mögött, magához hívatta, s hűvös udvariassággal fogadta. A Wolaffka-telepi munkás-suhanc azonban hamarosan megnyerte a magános poéta bizalmát, s atyai barátra talált benne. A kapcsolat az évek folyamán erősödött, olyannyira, hogy Oláh Gábor utolsó éveiben afféle magántitkári szerepet vitt a tanárköltő mellett. De szerették és számontartották a haladó folyóiratok szerkesztői is, mint a keresztül, s Tóth Endrét is felléptette a Kelet Népe-esten. A nagy magyar író személyesen, lelkes hangú méltatással mutatta be a közönségnek. Verseivel szívesen foglalkozott, s ő biztatta a fiatal költőt, hogy próbálkozzék a prózaírással is.

Paraszt apja az első világháború áldozata lett. Nevelőapja dohánygyári munkás, gyermekkorát a külváros hétköznapjai töltik meg élménnyel. Tanulni szeretne, de nincs módjában, a negyedik gimnáziumból ki kell maradnia. A szegénység törvénye véget vet a különösképpen kedvelt irodalom, történelem és földrajzóráknak, fizikai munkát kell vállalnia, hogy a családot segítse.

Később hiába fejezi be iskoláit magánúton, hiába lesz tisztviselő, naponként megújuló anyagi gondokkal küszködik feleségével, s apró gyermekeivel. De törleszkedni nem tud, s nem is akar, bár fojtogatja a nyomor „a nyomorult kor poklában égve." Neki nem játék az írás, azért énekel örökösen vádat, hogy sorsa ne jusson másnak. A szocializmusért harcolt, ez a meggyőződés vitte a Juhász Nagy Sándor által szervezett és irányított Reform társaságba.

Két éve nemcsak hivatása, hanem foglalkozása is az irodalomhoz, az Alföldhöz köti. Kedvezőbbé váltak hát az alkotáshoz szükséges feltételek, így hamarosan megvalósíthatja, melengetett terveit. Új kötetén dolgozik s tanulmányokat és adalékokat szándékozik írni és közölni Debrecen két világháború közötti irodalmáról, amelynek nemcsak közeli ismerője, hanem aktív részese is volt.

Tóth Endrét, az írót és embert, jól ismerik Debrecenben, a megyében, s a megyén túl is. Számos alkalommal találkozott forró hangulatú esteken olvasóival, akik magukénak érzik költészetét, mert élményei közösségiek, bárha minden sora személyes vonatkozású is. De amikor magáról beszél, agyában, s lelkében ott él a dolgozó ember, a hétköznapok megannyi hőse, mint ami maga is volt.

Első kötete egy kis négysoros verssel indul. „Cél" — ez a címe, s így hangzik: „Fényes maradjak a / sötétségben, / s tüzet világítson, / ne csak égjen." Most öt verseskötetében, számos kritikai, prózai írásaiban s 30 örökké viharban eltöltött harcos és munkás év után azt kerestem műveit olvasva, hogy megvalósította-e húszéves korának tiszta szándékát, ifjú lobogását? Ugy érzem joggal felelhetek igennel. Költészete és emberi magatartása mindig arsz poeticáját pé

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Czóbel Béla
KISALFÖLD

1964 DEC 2.5.

1021

Czóbel Béla: Leányportré

Aznap este nem volt

Friedrich Hoffmann

Az ostrowicei Kisjézus

Tudd meg, hogy én, aki
zt elmondom neked, német
agyok. De igyál közben...
émet volt, aki szemünk
lőtt, magasra emelte és le-
ötte. Valaki kiáltott, meg
karta menteni és maga is
fűbe harapott, az is német
olt. Igen, német! A kicsi
édig egy zsidógyerek. No,
iért nem iszol?... Lengyel-
országban történt. Tisztoga-
ási akcióra vetettek be ben-
inket, de csak az összete-
lés volt a mi dolgunk, az
intézést mások csinálták.
oltak ott falvak, tele zsidó-
ul. Igyál hát... Tudod, a
idókkal sokkal egyszerűbb,
int a cigányokkal. A zsi-
ók nem kiabálnak. Csende-
bben halnak meg. Hisznek
lamiben. „Es ez is előny"
ondogatta az öregünk min-
g. Szétválogatva a férfia-
t, nőket és gyermekeket,
erkocsikra raktuk őket.
em kellett semmit sem
agukkal vinniök. Egy kö-
lünk ellenezte ezeket a
lgokat, Nyulacskának hív-
k. Nem beszélt róla, de ellene volt. Az ember mindenképpen észreveszi, hogy mit gondol a másik. A kellemetlen az volt, hogy éppen a mi egységünkhöz osztották be, mert az Öregünk nem ismert tréfát. Én is ott voltam és nem tudtam, mit gondoljak az egészről. Úgy ádvent táján lehetett. A rákövetkező januárban aztán elkerültem onnan. Akkor azonban nem jutott eszembe, hogy advent van.

Egy falut ürítettünk ki. Már minden fel volt pakolva a teherkocsikra, amelyek nagy négyszöget alkottak. A zsidók nem nagyon jajgattak. Még ma is látom a fehér agyagfalakat, a szalmatetőket, a széles, agyonnyomorgatott utakat. Hó is volt, de nem sok. A főtörzs két emberrel végigjárta a kunyhókat. Az egyikben a kályhasutból egy gyerek mászott elő. Ott felejtették, vagy oda rejtették, mit tudom én, olyan egy- vagy kétéves lehetett. Odahozták és az Öregünk, aki már türelmetlenül tünk is. De nem mindenki, elhiheted. Nyulacska meg csak szaladt, mint egy bolond, köröskörül minden lezárva, szorította melléhez a gyereket, futás közben gombolta be magához, a kabátjába. Tudod, roham, pillanatnyi elmezavar. A kocsin ülők és mi is, csak néztük. Van úgy, hogy néha valaki elveszíti idegeit. Hát ez a Nyulacska így járt. Végül is odaesett a legközelebbi házfalhoz. Remegett, szorongatta a gyereket kabátjában és állandóan kiáltozta: „Ez a gyermek Jézus, ez a gyermek Jézus!" Mondom neked, hogy el kellett intézni, nem adta oda a gyereket. Úgy ült ott, mint egy madonna. Ostrowicenek hívták a falut. Mozdulatlan szemmel meredt a házfalra. Mint egy madonna, mondom neked. Senki, akinek eddig elmeséltem, nem hitte el. Te, a gyerek olyan kicsi volt, amint magasra emelte... Azóta nem tudok karácsonyi képre nézni. Azt mondják, hogy

Barabás László illusztrációja

...intett, hogy értünk, németekért is meg-
...gondolom.

ugtalanság!

i éj,
ó árnyak,
el igér,
írad.

int a láz,
fáma, s apró
o aláz,
„hiábavaló".

mmal, hogy ne kívánjam
bként melegítsen,
és kivert az otthon
ság adja ez enyhet!

alatt
z ágak,
lszalad

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

DEC 25

Leány-
portré
1921

(Czóbel Béla)

...nínden szavát nem mondta el.
De jö majd, emlék-köntösében
...etoppan; lesz ideje bőven.
...okat kérdezett. Majd fele...

Polner Zoltán:

TÉLI HATÁR

A kazlak, mint nagy, sáros bivalyok
a hodály ég alatt lomhán hevernek.
Ostorozza a szél a téli csendet.
A füstölgő trágyából kiragyog

mezők szétolvadt aranya, a na...
...z út zörgő nyárfákkal hajnal óta
földek hófehér dalát dúdolja,
s egy fekete csuhás varjúcsapa...

megáldja még a kint hagyott e...
Bokrai alá húzódik a rét:
szívében füvek virrasztó nyuga...

A legkisebb rögöt is betakarja
a gondos fény: álmodjék új magot,
zsendülve érő kalászt, duzzadót.

megárt rögtön; az első féldecitől a falnak megyek. Minden reggel megfogadom, amikor fölkelek, de amikor veszem a kabátot, már az jár az eszemben, hogy a sarkon, Rózsi néninél felhajtok egy kevertet.

— Hányadik esete volt ez magának? — kérdezte az igazgató?

— Én megfizetem, kérem szépen, én megfizetem. — Kétségbeesetten rázogatta furcsa nagy, csontos fejét. A hangja vékonyan hebegett: — Tetszik tudni, a családom.

— Én törődjek a családjával?!

— Négy gyereke van — mondta Kenéz Boldizsár, s az igazgatóra nézett.

Az igazgató nem nézett vissza rá: megkérdezte az embertől:

— Hogyan is hívják magát?

— Nagy János, kérem szépen. De inkább csak úgy ismernek, hogy — nehezen mondta ki — Kecske.

— Kecske? — nézett rá az igazgató, s nevethetnékje támadt.

— Igen, kérem szépen — mosolyodott az ember. — Tetszik tudni, a fejem — mutatott az arcára —, meg hogy a hangom...

— Értjük — szólt közbe Kenéz Boldizsár. Megfogta a vállát, s az ajtóhoz tuszkolta: — Most menjen szépen.

Az ember a nyitott ajtóban, a küszöbön megállt, visszafordult:

— Úgy gondolja, Kenéz elvtárs, hogy: el? — Kapkodta a szemét egyik férfiról a másikra.

— Álljon vissza a pad mellé. Majd még beszélünk a dologról. — Megvárta, amíg az ember elköszönt, kiment, akkor hirtelen utánalépett, s a műhely zaját túlkiabálva még azt mondta:

— Mondja meg Biharinak, hogy az AS-t délután kettőkor ki kell állítani próbára; jönnek a szerkesztésből is.

...fel Ne...
...kte az...
...ágott...
...ás ut...
..., hat...
...örülö...
...ilágb...
...már...
...ünet...
...folottébb borúlá...
sorsának várható, szerinte ren...
ról. Közölte, hogy mindez a kö...
arra is, hogy neki személy sz...
lesz a nemsokára bekövetkező...
...aképpen hasonlóan ítélte meg...
...égének perspektiváját, kérvén...
...aidő alatt végezzen Redelkáv...

A szóváltást természetese...
...vott ki a folyosóra Kelemen...
...békítsem ki diplomatikusan a...
...az efféle belvillongás veszélye...
...időre történő elkészítését, és e...

Vállaltam a megbízatást, ...
föl.

— Nézd, Tóni — ...
előbb túlságosan mélyen beleg...
Mindenki füle hallatára. Ezt ...
Én kardpárbajt javasolnék éle...
dokkal, bandázs nélkül. Végk...
hám már ma délután a rend...
kötszerekről is gondoskodom.

Nem válaszolt, mert már...
csuklás.

— Hát csak gondolkozz ...
vállát —, bár szerintem itt tul...
dolkoznivaló.

Átültem Nedelka Pistáho...
lésemet a nézeteltérés lezárá...
határozott választ, mert csak...
a torkából. Egyelőre Neki is...
magabiztosan vártam a fejler...

Tíz perc sem telt el, amil...
dalán odaállt elém. Komor sz...
át. Ez volt rajta:

»Elvi nyilatkozat.

A mai nap során Makuty...
ható eszmecserét folytatott a...
jelentéktelen nézeteltérés kik...
tanácskozás szívélyes, baráti ...

Többek között leszögezték...
den formáját és fajtáját, mert...
polgári csökevénynek tartják.
minden olyan javaslatot, ame...
véleményeltérések duellum út...

Béke a földön a jóakaratú...

— Nagyszerű fiúk vagytol...
miután végigolvastam a nyil...
tek. És most béküljetek ki gy...

— Ezzel?! — kerekedett...
zástól. — Hiszen ez a marha...
tásüvegemet!

— Marha, aki mondja! —...
Szarvasmarha, tinó, hatökör,...

És kezdődött az egész elö...

1021

Krónika

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő

CZÓBEL BÉLA 90 ÉVES

Ez év szeptemberében töltötte be életének kilencvenedik esztendejét Czóbel Béla Kossuth-díjas festő, a XX. századi magyar piktúra egyik protagonistája; a mestert ebből az alkalomból a Magyar Népköztársaság Zászlórendje második fokozatával tüntette ki az Elnöki Tanács.

A század első éveiben az alig huszonkét-huszonhárom esztendős Czóbel volt az impresszionizmuson túllépő művészeti elvek első hirdetője a nagybányai szabadiskolában, köréje gyűltek a fiatal „neó"-k (Ziffer, Perlrott-Csaba, Bornemisza stb.), akik már szemüket Cézanne, Van Gogh, Gauguin munkásságára vetették... 1905-ben a párizsi Salon d'Automne-ban a „fauve"-okkal (Matisse, Vlaminck, Dufy, Marquet, Derain) állított ki Czóbel Béla... 1909-ben a „Nyolcak" művészcsoportot életrehívó festők (Kernstok, Márffy, Tihanyi stb.) között találjuk; az első világháború időszakában Hollandiában Henri Le Fauconnier francia festő társaságában dolgozik; a 20-as években a weimari Németországban él s a német expresszionistákkal (Kirchner, Heckel, Schmidt-Rottluff) tart szoros kontaktust... A két világháború között a hivatalos kultúrpolitikával szembeforduló magyar művészeket tömörítő KÚT („Képzőművészek Új Társasága") törzstagja, a felszabadulás után az avantgarde festők és szobrászok tömörüléséhez: az Európai Iskolához csatlakozik... Hosszú élete folyamán mindig a modern és progresszív törekvésekkel vállalt közösséget.

Témaköreit tekintve nem tartozik a széles skálájú festők közé: ruhátlan és felöltözött női alakokon, virágcsendéleteken, műtermi enteriőrökön, táj- és városképeken kívül egyéb tárgyú képet alig-alig festett, munkássága azonban sosem válik egyhangúvá, mert mindegyik alkotását sűrű, dús, vérbő festőiség, szenvedélyes temperamentumú, drámai hevületű előadásmód jellemzi.

Egy művészeti író – évtizedekkel ezelőtt – festői programja felől faggatta Czóbelt. A művész válasza így hangzott: „Művészeti teóriáim nincsenek. Egy festő gondolkozzék vonalakban, formákban, színekben; ezek az ő kifejezési eszközei. Az elénk táruló problémákat a saját nyelvünkön kell megoldanunk. A többi mind – irodalom..."

Czóbel esztétikai elvei tehát korántsem bonyolultak („művészeti teóriáim nincsenek..."), – ne feledjük azonban: az egyszerűség nem ellentétes a mélységgel. Czóbel szűkszavú – nemegyszer darabos – mondatai nagyonis bölcsek és tartalmasak. Hallgassuk meg egy másik nyilatkozatát is: „Nem azt festettem meg, *amit* láttam, hanem azt, *ahogyan* láttam; a felfedezésemet és a meghatódásomat fejeztem ki. Jó csendéletet csak akkor festhetek, ha úgy festem meg a csendélet almáját, ahogyan azt még senki sem látta. Úgy értem: nem olyan furcsán, hanem olyan *lényegbevágóan*..." Ennek a puritán (ugyanakkor okos és önérzetes) szavakkal megfogalmazott ars poeticának jegyében születtek meg a mester olyan chef d'oeuvre-jei, mint a „Festők a szabadban" (1906), a „Fiú labdával" (1916), a „Meyer úr arcképe" (1921), a „Normandiai enteriőr" (1926), az „Álarc és mandolin" (1928), a „Múzsa" (1930), a „Madonna" (1937), a „Szentendrei Vénusz" (1968), a „Mimi" (1971) vagy a „Vörös pad" (1973).

Boldog és szerencsés az a művész, aki annyira egységes és következetes életművet

mondhat magáénak, mint Czóbel. Századunk
között számos olyan akad, amely az övénél m
olyant tudnánk említeni, amely Czóbel Béláé
tabb és szervesebben felépült lenne.

Georges Besson francia művészeti író egy
tészetének különleges mágiájával, festői nyelve
foglalta helyét az École de Paris legeredetibb a
tészetének történetében."

A szeptemberben megrendezett – Ernst-m
nem éreztük túlzásnak Bessonnak (s jópár r
Cassou-nak, Dorivalnak, Roger-Marxnak, Cogni
vészetét méltató szavait, amelyek korunk legkül
évtizedébe lépett mester helyét.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 — 11
NAGYVILÁG

GYŐRY JÁNOS (1908—1973)

Mostanában a sors kegyetlen hozzánk. Sorra hagynak el olyan emberek, akik nélkül szellemi életünk nem csupán színtelenebb, de akik után tátongó rések maradnak. Győry János professzor, a francia irodalom, a középkori francia költészet kutatója volt és jó nevelő, aki kiváló tanítványokat hagyott maga után. De ki pótolja majd sokszínűségét, munkájának széles skáláját, ki pótolja lángoló szenvedélyességét, hasonlíthatatlan egyéniségét? Csaknem négy évtizede ismertem és ezalatt az idő alatt olyan volt Ő emlékezetem szerint, aki bár soha nem változott, mindig meg tudott újulni. A világ dolgait nagy belső logikával szemlélte, s amikor következtetéseit közölte, meglepett. Csak amikor megmagyarázta a gondolatmenetet, akkor láttuk, hogy az út, amelyet bejárt, mennyire racionális. A francia-típusú magyarok közé számított, ehhez a viszonylag ritka s oly kívánatos formulához. Úgynevezett „nehéz" ember volt, nagy követelményeket támasztott mások iránt, az őt körülvevő világ, tanítványai, de önmaga iránt is. Egyik egyetemi közvélemény-kutatásunk során a hallgatók őt jelölték meg olyan tanárnak, akit mindannyiunk között a legjobban szeretnek. Talán nemcsak mint előadót, hanem mint embert is. Úgy véljük, ez a körülmény nagy szerepet játszott abban, hogy élete utolsó évében az összes modern filológiák tanszék-csoportjának vezetője lett, s ezt a megbízatást úgy végezte, hogy mindenki szeretetét kivívta.

Egyáltalán nem volt professzoros, hanem bohém, könnyed, vidám, s mégis, aki csak beszélt vele, nem hallott soha felületes, üres, fölösleges beszédet tőle, a szellem jó ereje, a gondolat természetes sziporkázása hozzá tartozott lényéhez. És még valami: az égő lelkesedés! 1945-ben, amikor a vak éjszaka már múlóban volt fejünk fölött, az első derengés idején jött a Balaton mellől Pécsre, amely akkorra már felszabadult. S az életkörülmények szerencsések voltak; a németeknek nem lévén idejük elpusztítani a várost, összes házai, üzemei épségben álltak, talán egy félnapos kieséssel kigyulladt a villanyfény is. És az a remény is beteljesült, amiért Győry János Pécsre jött, hogy részt vegyen a szellemi élet újrasarjasztásában. Az egyetem rektora s a szovjet városparancsnok segítségével helyreállítottuk az elhurcolt Bölcsészeti Kart, és Győry János nem sajnálta segítségét: még karja erejét sem, amikor a fakultás kongó, üres termeibe az oktatók vitték vissza és helyezték el a város másik végére hurcolt bútorokat. Az újjákezdés, teremtés küzdelmes gyönyörűsége felelt meg a legjobban Győry Jánosnak.

És szűkebb témakörében, a Sorbonne-on töltött egy év, majd a Párizsban lektorként töltött két év alatt is a hősi küzdelem poézise, a chanson de geste-ek ragadták meg képzeletét. Ez volt az alapvető témaköre, amelyhez hozzányúlt. Meg – mint összehasonlító irodalomtörténész – Magyarország keserű érdeméhez, „a kereszténység védőbástyája"-szálló-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT 15
Magyar Ifjúság

Czóbel Béla

Czóbel mesternél

Az október minden színe, fénye, szépsége itt van Czóbel mester kertjében. Az ősz itthon találta a mestert Szentendrén, a Duna szomszédságában. Kiállításáról beszélgetünk, amelyet most rendeztek meg a Ferenczy Károly Múzeumban, azzal a céllal, hogy vázolja Czóbel Béla művészi útját; de hát ízelítőt is alig ad belőle. Kevés, mégcsak a vázlathoz is.

— Nincs képem — mondja a mester —, a háborúban nagyon sok munkám tönkrement. Berlinben, ahol a képeim voltak, találatot kapott a ház. Ez sokszor fáj nekem.

— A háború idején itthon tartózkodott?

— Most ebben a második háborúban? Igen, itthon voltam.

Persze, eszmélek, Czóbel mester 83 esztendős most éppen; két háború emlékeit raktározza. Csakhát lendülete, fiatalos kedve, s legfőképpen talán frissiben alkotott képei élménye, feledteti évtizedeit. Eleven, sziporkázik, mint a képein a színek. Most, decemberben készül vissza Párizsba, de addig még megfest legalább húsz képet. Mindennap dolgozik; ha nincsenek látogatói. Mert sokan felkeresik.

— Irja meg — mondja —, hogy nagyon szeretem a fiatalokat. Jönnek is hozzám gyakran, s én ebből azt érzem, hogy alkottam valamit, amit megbecsülnek.

Egyik legnagyobb élő festőnk. A hazai művészeti élettel innen Szentendréről tartja a kapcsolatot a világ művészetével Párizsból. Tárlatok katalógusait forgatom; tavaly Chicagóban együtt állított ki Picassóval, s olvasom Gromaire nevét, aki most levélben üdvözölte a mestert szentendrei kiállítása alkalmából.

Czóbel mester mindig hazai élményeiből, magyarságából, a mi művészetünk hagyományain építi tovább saját művészetét.

Megkérdezem, sokat változott-e a művészeti feladata a pályája során.

— Hogyne — mondja —, voltak különböző korszakaim.

— És ami a jövőt illeti?

— Ugy érti, hogy fogok-e még fejlődni? — kérdezi nevetve, s amikor zavartan tiltakozni akarok a félreértés miatt, leint. — Különben csakugyan fejlődöm. Dolgozom és fejlődöm. Nem tehetek róla.

Este más vendégeivel együtt utasa lehettem a gépkocsijának. Kivitt bennünket az állomásra...

yűlésen La-
tagja mon-

zó—Ágoston

maradt. Gyűl
bosszúvággyal t
szívem. Apámat
követtem, és me
magamban, hogy
azt, amit elkezde
radalmat" — ír
zában.

Amikor McNamara hadügyminiszternek 1964 májusában Saigonba kellett lá-

„Éljen Vietnam!"

A halálos ítéletre várva, ezt mondta bíráinak:

Az
ele-
íra-
ked-
liet-

ész-
kap-
neg-
fe-
kéz-

másodperccel később zuhanni kezdett, azután körülbelül ezer méter magasságban, a gép felrobbant.

Egy rémhír szétpukkan

Hogy pár nappal később az eset megismétlődött, s egy ugyancsak titokzatos tárgy hasonló módon „bánt el" az Eastern Airlines egy DC—3-asának két pilótájával — kitört a pánik. Az a hír

gek
el-
ogy
en-
aj-
ogy
ni-
el-
fe-

tek
tét
él-
tő-
eit
em
en
id-
ta,
lei
nt
ról
20
se-
te-

vatásszerűen foglal
csészealjak vizsgála
nyos intézmény több
Hivatalos adataik
megmagyarázható.
tett kísérleti tárgya
pülőgépek tartózkod
levegőben, amelyek
csészealjak mendem
színes történeteket
csészealjak mögött
körében ismert opt
ségek állnak. (Ezt bi
komoly csillagvizsgá
fényképeket produk
tőrök. Viszont szá
szakértők bebizonyí
ványok.)

De nemcsak a far
titokzatos, más világ
is kizárólag olyan je
ket csupán a szak
Érdemes emlékezte
ború időszakában –
nem előszeretettel
tették e titokzatos
az Egyesült Államo
gandaharc szolgálat

Természetesen, m
den e titokzatos,
Várhatók még bi
azonban nem azért
a fantaszták feltét

iált
lny
ése
A
ele
„N
októ
vége
udva
halt

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR
1966 SZEP 13

TÁRLAT SZENTENDRÉN. Czóbel Béla, a 83 éves festő harmincöt festményét és huszonkét grafikáját mutatja be a Szentendrén nyílt kiállítás. Kép: az idős mester autogramot osztogat. /Fotó: Bara/

1021

Anglia
új korszak előtt

Ahol valamikor Hengist meg Horsa lovagolt a habokon, most új rablók je-

éve
fenéki
nutatt
anglia
éterre
legalá
kial
rekszik, an
fontnyi é
Anglia szén
Angliát pé
tük. A te
rások val
tengeri or
érintik. Te

Angol úszósziget 60 tengeri mérföldre a n
mélyre hatolt a fúrás. A fúrótorony 70 mé

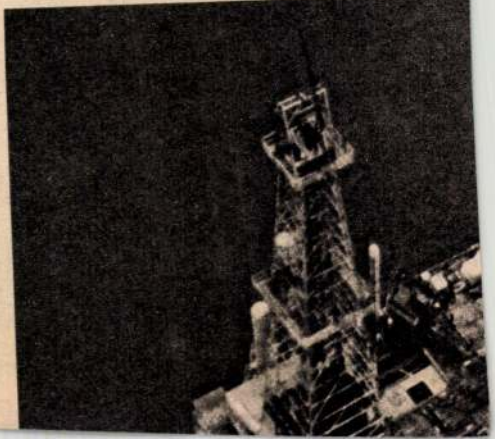

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VASAS

Czóbel Béla

1966 OKT 10

1021

VASAS

Vasárnapi séták...

A magyar képzőművészet párizsi kiállítása a Szépművészeti Múzeumban

Az utóbbi képzőművészeti kiállítások legkiemelkedőbbje a magyar képzőművészet párizsi anyagának magyar bemutatója a Szépművészeti Múzeumban. Ez a tárlat már csak azért is jelentős, mert az ember életében ritkán adódik alkalom arra, hogy ezer év magyar képzőművészetének átfogó gyűjteményében gyönyörködhessék.

A reprezentatív alkotások között megtaláljuk a honfoglalás legérdekesebb művészeti kivitelű tárgyait (gyűrűk, kengyelek, övek, tarsolyok, stb.), a gótika és a reneszánsz legszebb táblaképeit, szobrait, kódexeit, ötvösművészeti tárgyait.) Fafaragású Madonnák, Kolozsvári Tamás oltártáblái, MS mester képei, corvinák, kelyhek, miseruhák, csempék, padlótéglák a budai palotából, stb.)

Láthattuk a barokk kor (Mányoki Ádám, Bogdány Jakab), valamint a XIX. és XX. század gazdag magyar festészetének remekeit, melyek a magyar festészetet a századfordulón a világ élenjáró képzőművészetei közé emelték. Egymásután sorakoznak a sajátos magyar kolorizmus megtestesítőinek, képviselőinek alkotásai. Gyönyörködhetünk Markó, Barabás, Munkácsy, Paál, Mészöly, Szinyei Merse, Ferenczy, Rippl-Rónai, Fényes, Koszta, Rudnay, Derkovits, Egry, Bernáth, Barcsay, Borsos, Vigh, Medgyessy, Ferenczy Béni és több jelentős művészünk műveiben.

Valamennyien a magyar képzőművészet halhatatlan képviselői akik egyaránt hatnak az alkotói felfogás kialakulására és a helyes közízlés kibontakozására. Mindkettőre nagy szüksége van a képzőművészeti kultúránknak.

Czóbel Béla kiállítása

a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. A kiállítás nagy művészünk életművének csak töredékét tárja a látogatók elé. De kitűnő példa festői pályafutásának kezdeti megfigyelésére. Láthatjuk az első színakkordokat, melyek annyira jellegzetesen, már ekkor magyar—francias keverékűek.

Czóbel Béla a nagy kutató-alkotók közül való. Még ma is töretlen frisseséggel, fiatalos lendülettel keresi az újabb és újabb festői elképzeléseket, hogy még őszintébben, még maradéktalanabbul adhassa önmagát. S ez a szellemi felfogás játékos és virtuóz egyszerre. Alkotásaiban a szép lényegét, a cselekmény értelmét igyekszik bemutatni. Mindenkor az egyéni szubjektum személyes erejével.

S ebben a szubjektumban kell keresnünk Czóbel Béla varázslatos hatását és nagyságát. Erről vallanak a bűbájos szépségű barokk város, Szentendre házai, emberei, utcái, tájai a vásznain. S ezt a hitet sugározzák Czóbel Béla „örökifjú" önarcképei is! Igaz szívvel kívánjuk, hogy még sokáig alkosson erőben-egészségben a magyar képzőművészet nagy „öregé"!

Mohácsi Regős Ferenc

ortja

zalmiak

lakatost az Irodagép és Finommechanikai Vállalatnál: bizalmitól?

zemi szakszervezeti bizottság egyik munkatársát: mit lmitól?

valahol találkoznak. Csak más az értelmük, tartalmuk,

hány bizalmival.

bizalmi néhány esetben tehetetlen. Akkor, amikor a műhelyben bérfeszültség áll elő, amikor két forinttal magasabb órabérrel odahelyeznek valakit és záporoznak a panaszok.

2

Diszpécser.

Régebbi szakszervezeti funkcionárius, valamikor bérfelelős volt, de más elfoglaltsága miatt valami „könnyebbet" kért.

Pontos, rendszerető. Azonnal dossziét vesz elő és mutatja, külön kis papírla-

3

Szerelő.

Bajuszos, szemüveges, szemében huncut fények. Róla mintázhatnák az „idős szaki" portréját.

— *Mennyien vannak?*

— Hatvanöten — válaszolja.

Hatvanöt ember. Rengeteg. Ő nem tartja soknak.

— Lejárom én ezt kérem... lejárom én mindegyiket...

— *És kifizetik a bélyegeket?*

— Muszály nekik — kacsint — tudják, hogy a Győző bácsi...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla
NÉPSZABADSÁG

1966 SZEP — 6.

romos tengerjáró, [illegible]
ristákkal földközi-tengeri útra.

Czóbel Béla kiállítása a szentendrei múzeumban

Vasárnap a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban kiállítás nyílt meg Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból. A kiállítás megnyitása egybeesett a kiváló mester 83. születésnapjával. A bensőséges megnyitón *Genthon István* méltató szavai után a városi pártbizottság és a tanács nevében *Jászai Béla* művelődésügyi felügyelő, majd barátai, művésztársai, tisztelői köszöntötték Czóbel Bélát.

A kiállítás a művész mintegy hatvan alkotását — festményét és grafikáját, régebbi és legújabb műveit — mutatja be.

sűrűbben emlege
zott jövevényeket
kipusztíthatatlan,
ízű) törpeharcsát

Pedig az új h
tása nagyon jó
hozhat, ha e mu
körültekintéssel és gondossággal
végzik. Ma már például termé-
szetes, hogy szép kerek és nagy-
részt tükrös pontyokat vásárol-
hatunk a csarnokban a régi, ke-
vés húsú, nyurga, sodrófa alakú

lósággal forradalmasította az
európai hideg vizű tógazdaságok
munkáját. Dániában már szinte
hihetetlen zsákmányt (12 000 kilo-
gramm halat hektáronként és
évenként) termelnek az idegen

1965 FEB 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

MAGYAR NEMZET

NAPLÓ

1021

Czóbel Béla festőművész, aki a telet, mint minden évben, Párizsban töltötte, február végén kiállítást rendez Svájcban. A genfi Georges Moss Galerie-ben február 26—március 20-ig lesznek kiállítva új képei. A gazdagon illusztrált katalógus szerint huszonnégy festmény, közöttük a Szentendrén készített tájképek, a szentendrei ház, kert és emberek.

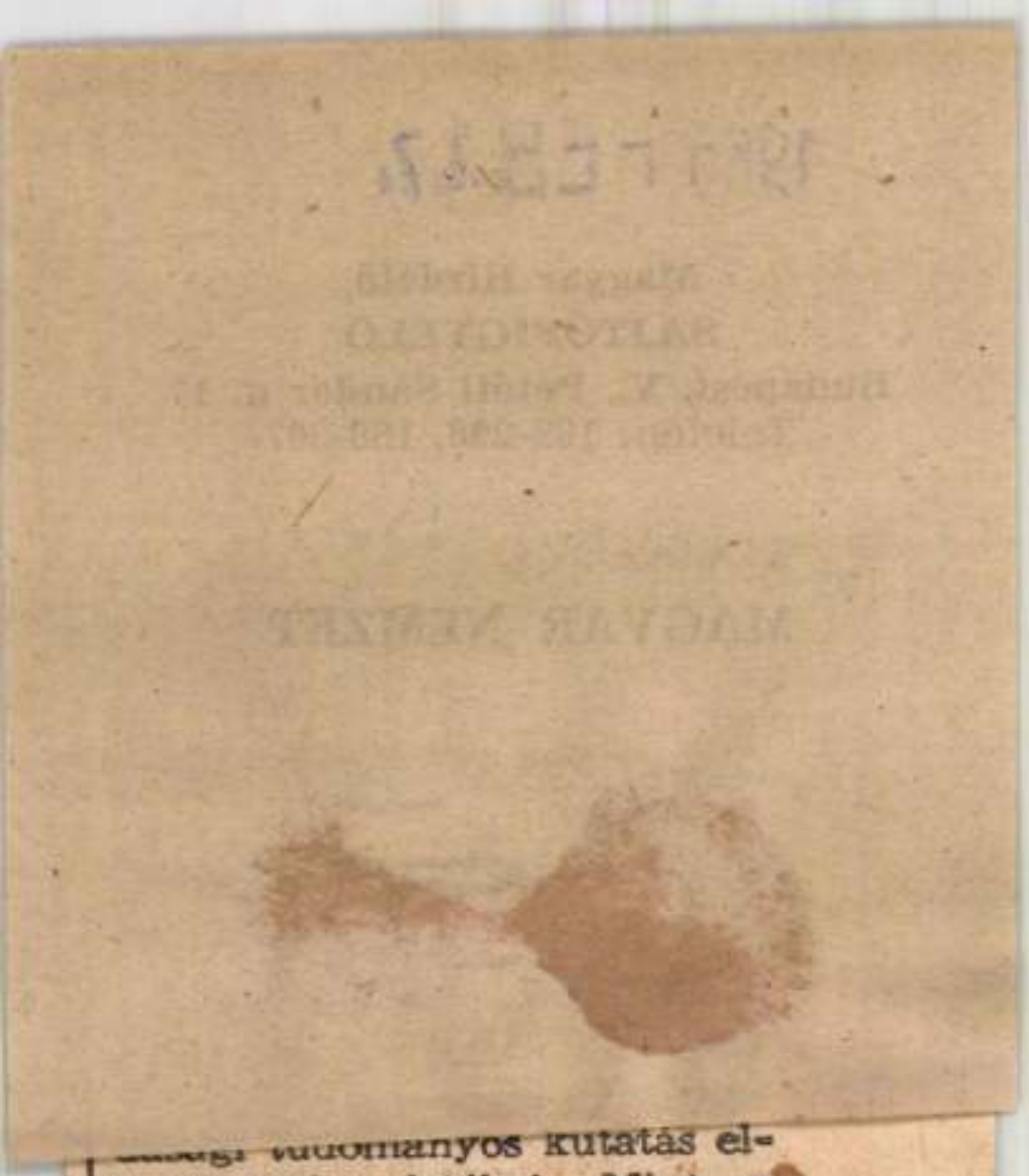

...tudományos kutatás el-
évülhetetlen értékei. Mint a
Magyar Tudományos Akadé-
mia levelező tagja tudományos
és közéleti tevékenységével is
érdemeket szerzett. Gazdag
munkássága nemcsak a hazai,
hanem külföldi szakkörökben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

PESTMEGYEI HIRLAP

1965 FEB 16

1021

PEST MEGYEI

Czóbel Béla kiállítás Párizsban

Czóbel Béla, a Szentendrén élő Kossuth-díjas festőművész a telet minden esztendőben Párizsban tölti. Ebből az alkalomból a *Georges Moss Galéria* kiállítást rendez a nyolcvankét esztendős mester műveiből. A *tárlaton*, amely *február 26-án nyílik* és március 20-ig tart, a kiváló művész *huszonnégy művét* — köztük haton Szentendrét — mutatják be a párizsiaknak.

MOSZKVÁBÓL JELENTJÜK

Vasárnap délután a műkorcsolyázó EB-n, Moszkvában, nagy érdeklődés mellett került sor a női szabadon választott gyakorlatok bemutatására.

Szentmiklóssy Zsuzsa kissé megilletődötten futott. Jó lendülettel mutatta be gyakorlatát, de ugrásai nem voltak teljesen tiszták. Végeredményben a 12. helyen végzett, s ez az erős mezőnyben elismerésre méltó teljesítmény.

Európa 1965. évi női műkorcsolyázó bajnoka: **Regina Heitzer** (Ausztrália), 2. **Stapleford** (Anglia), 3. **N. Hassler** (Franciaország).

Gábel Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 AUG 17
MAGYAR NEMZET

1021 Magyar Nemzet

Szentendrei nyári tárlat

Miért szeretjük Szentendrét, s a kiállításait? A városka nemcsak szép, hanem rokonszenves is, az ott dolgozó festők pedig nemcsak rokonszenves, hanem jó művészek. És e jó művészek egymásnak adják tovább — egyre magasabb és differenciáltabb fokon — a Szentendréhez kötődő festői motívumokat. Így Szentendre és művészkolóniája együtt valami olyan értékes dolgot produkál, amit művészeti *életnek* lehet nevezni. Ami pedig így él és fejlődik, az sok kisebb-nagyobb megpróbáltatást is biztosan átvészel. Lehetnek viták, súrlódások a művésztársadalomban, de ez nem változtat a szentendrei mesterek közös munkáján, az *organikusan fejlődő* művészeten. Ezért van az, hogy a szentendrei kiállításokra olyan biztonságérzettel látogatunk ki, mint kevés más tárlatra.

Ezen a kiállításon is megtaláljuk azt az alapréteget, azokat a vörhenyes-zöldes színű képeket, amelyek nélkül a szentendrei művészet valószínűleg meg sem születhetett volna. *Göllner* Miklós, *Kántor* Andor, *Miháltz* Pál és *Ónodi* Béla festményei közvetlenül kapcsolódnak a város látványához, a természet és az emberi építmények egymásbaszövődő képéhez. Az impresszionistáktól örökölt pazar napsütést a mérlegelő és a motívumokat egyensúlyban tartó kompozíciós szerkezet mérsékli. E képekben már megtalálható az a kettősség, amely végigvonul az egész szentendrei művészeten: — a klíma és a táj álomszerű lírája, és a dolgokat elrendező értelem szigorúbb, s elvontabb fegyelmezettsége.

A művésztelep két nagy öregje, *Czóbel* Béla és *Kmetty* János, éppen ezt a kettősséget fogalmazta meg szinte végletes kontrasztokban. Czóbel zsíros és fülledt atmoszférájú képeivel a Balkán délibb övezetéből felvándorolt városalapítók vérmérsékletének ad hangot. Az ő ösztönös művészetével szemben Kmetty János most is a kubizmuson iskolázott ízlés hűvös mértéktartását és csiszolt, geometrikus formáit képviseli.

A középgeneráció az ő hangütésüket fejlesztette tovább. *Bálint* Endre és *Korniss* Dezső az álomvilágot, az érzelmek különös izzását visszhangozzák, míg *Barcsay* Jenő, a zsúfolt architektúrájú falak matematikai ritmusát és racionális szépségét festi. Barcsay most kiállított képein továbbra is megfigyelhetjük a kompozíciók egyszerűsödését, egyre tökéletesebb összevontságát. Az *Emlék* már szinte jeltelen gesztus, néhány épülettagolást idéző színfolt mesteri egyensúlyba helyezése. Bálint két képe — a szentendrei éjszakát és temetőt ábrázolók — újra meggyőznek arról, hogy a költői képzettársítások ugyanolyan értékei az emberi fantáziának, mint a józan számítások. E képek telítve vannak azzal az érzelmi feszültséggel, amit Lorca románcainak varázsos hangulatából vagy a népművészet csodálatos produktumaiból is ismerünk. Korniss Dezső kisméretű zománcképeivel újra közel jutott a konkrétabb szentendrei motívumokhoz. Miután néhány évig lazán csorgatott és lágy ornamentikájú képeket festett, most mintha eddigi eredményeit összegezné, s a játékos felülethatású zománcból is a szentendrei táj mediterrán hangulatait hozná elő.

A lírai hangulatgazdagság zeng tovább *Modok* Mária és *Szántó* Piroska munkáin is. Modok Mária képei, a *Tájkép vízzel* és a *Kompozíció*, sokat merítenek Klee nonfiguratív képeinek intim közelségéből, a kis méretbe is nagy érzelmi reflexiókat sűrítő stílusából. Szántó Piroska festményei most is temperamentumos elevenségükkel, a növényi organizmus erejét demonstráló zsúfoltságukkal hatnak a nézőre.

Örvendetes a kiállításon szereplő fiatal művészek nagy száma és egyéni tehetsége. Legközelebb a mesterekhez talán még *Balogh* László maradt, akinek képei most érkeztek el abba a stádiumba, amikor el kell szakadniuk Barcsay példamutatásának közeléből. *Deim* Pál mozgalmas kompozíciója, a *Polc* nagy mesterségbeli tudásról tanúskodik, ám még túl bonyolult szerkezetű kép, semhogy végleges és letisztult stílusként értékelhessük. *Kósza-Sipos* László intim méretű és hangulatú városképfantáziái lassan a szentendrei kiállítások biztos pontjaivá érnek — kétségtelen azonban, hogy tavaszi kamarakiállításán nagyobb lélegzetű kompozíciókat is láttunk tőle. Sokat fejlődött a tavalyi nyári tárlat óta *Tót* Endre. Azt a laza, szinte scherzo-szerűen játékos stílust fejleszti tovább, amelyet egy-egy képén több idősebb mester, például Domanovszky is kipróbált. A *Tél* és az *Ősz* friss hatású színkompozíciók, s e friss stílus bizonyára mélységgel, s több konkrét érzelemmel telítődik majd.

Végezetül szeretnénk még egyszer hangsúlyozni a szentendrei tárlatok jelentőségét. Egyszer már hírt adtunk arról, hogy a művésztelep köré kikristályosodott munka megérdemli az állandó kiállítás lehetőségét, és a múzeum kapott is ígéretet arra, hogy épületét majd kibővítik. Jó lenne, ha erre a bővítésre minél hamarabb sor kerülne. De addig is lenne egy javaslatunk, amely most nyáron, a kirándulások évszakában különösen aktuális: a múzeum nyitvatartási idejét tegyék át a későbbi, az esti órákra. Most az a helyzet, hogy mire a környékről visszaszűduló kirándulótársaságok a múzeumig jutnak, az már régen zárva van.

Perneczky Géza

SZÍNHÁZAK MAI MŰSORA

Fővárosi Nagycirkusz: Cirkusz Probst vendégjátéka (fél 8) — **Károlyi-kert:** Magyar Állami Hangversenyzenekar (vez. Borbély Gyula, közr. a Budapesti Kórus) (D. sor. 3.) (8) (rossz idő esetén 18-án).

gyűlések

Kakucs *Eck* Gyula, Nagykáta dr. *Lőrinc* József, Pomáz *Szabó* Miklós, Tököl dr. *Szokodi* Sándor.

Somogy

Augusztus 19.

Barcs dr. *Kassai* János, Kötcse *Bognár* József, Öreglak *Hegedüs* Lajos.

Augusztus 20.

Balatonfenyves *Lakatos* András, Balatonkiliti *Walter* Imre, Berzence dr. *Várkonyi* Imre, Fonyód *Kelen* Béla, Kaposvár *Németh* Ferenc, Karád *Horváth* János, Kutas *Dergács* Ferenc, Marcali dr. *Sipos* Gábor, Nágocs dr. *Nezvál* Ferenc, Vízvár *Gombaszögi* Jenő.

Szabolcs

Augusztus 19.

Nyíregyháza *Biszku* Béla, Beregsurány *Merkovszky* Pál, Kisvárda *Erdei* Lászlóné, Olcsva *Kovács* Károlyné, Tarpa *Halász* Péter.

Augusztus 20.

Aporliget *Szabó* Pál, Buj *Hensperger* Péter, Fehérgyarmat *Csorvási* Sándor, Mátészalka *Szegedi* József, Nyírmada *Czigler* Elek, Nyírderzs dr. *Hornung* Mátyás, Nagykálló *Madarász* Istvánné, Porcsalma dr. *Kovács* Pál, Szabolcsbáka dr. *Kovács* Magdolna, Tiszalök dr. *Gombás* Sándor, Tiszadob *Maczkó* Gábor, Tiszabercel *Markovics* Miklós.

Szolnok

Augusztus 19.

Kunszentmárton *Kovács* Sándor, Rákóczifalva *Kovács* Béla, Tiszaörs *Mohácsi* Imre, Újszász dr. *Bene* Zoltán.

Augusztus 20.

Karcag *Czinege* Lajos, Jászalsószentgyörgy *Szirmai* Jenő, Jászapáti *Fodor* Mihály, Kisújszállás *Nánási* László, Mezőtúr Z. *Nagy* Ferenc, Öcsöd *Turóczy* Ferencné, Tiszaigar *Varjú* Sándor, Tiszasüly *Hach* Márton, Tiszaföldvár *Molnár* György.

Tolna

Augusztus 19.

Hőgyész *Kisházi* Ödön, Mucsi G. *Kovács* István, Simontornya *Kelemen* Sándor Zomba özv. *Takács* Mihályné, Bátaszék *Bali* Zoltán, Bonyhád *Kaszás* Imre, Dunaföldvár *Bognár* József.

Augusztus 20.

Dombóvár dr. *Csanádi* György, Dunaszentgyörgy *Gömbös* Ferencné, Iregszemcse *Virág* István, Nak *Simon* József, Paks *Prantner* József, Szekszárd (Béri Balogh Ádám Tsz) dr. *Vigh* Dezső, Szekszárd (Szabadság Tsz) dr. *Nedók* Pál, Tamási *Péti* János.

Vas

Augusztus 19.

Sárvár *Derdák* István.

Augusztus 20.

Celldömölk *Hoffmann* Ist[illegible] Körmend *Lőrincz* Ká[illegible]

Nemes Dezső látogatása Szolnokon

Kedden Szolnokra látogatott *Nemes* Dezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Párttörténeti Intézet főigazgatója. A vendéget *Csáki* István, a Központi Bizottság tagja, a Szolnok megyei pártbizottság első titkára; *Zagyi* János, a megyei pártbizottság titkára és *Kovács* Béla, a megyei KISZ-bizottság titkára fogadta. Nemes Dezső, a megyei vezetők társaságában a Tiszaligetben épült sátortábort kereste fel, ahol a Szolnok megyei középiskolás lányok szállását tekintette meg. Délután — a megyei vezetők és *Sipos* Károly, a szolnoki városi pártbizottság titkára, valamint *Kapás* Rezső, a városi tanács vb-elnöke társaságában —, a gyorsan fejlődő város Zagyva-parti új lakónegyedét, valamint a Szolnoki Papírgyár új gépegységeit tekintette meg.

A megyék kétharmada befejezte az aratást

Keddig az ország nagyobb részén — Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Borsod, Csongrád, Hajdú-Bihar, Heves, Nógrád, Pest, Somogy, Szabolcs-Szatmár, Szolnok, Tolna és Zala megye határában — *befejeződött* az év legszebb mezőgazdasági munkája, az aratás. Lényegében ugyanide sorolható Fejér megye is, ahol a keddi jelentés szerint százalékokban alig kifejezhető kis területen áll már csak lábon a gabona. Azok a vidékek — Győr-Sopron, Komárom, Vas és Veszprém megye —, ahol még dolgoznak az aratók, átlagosnál hűvösebb időjárásuk miatt más években is később fejezték be az aratást. Ezekben a megyékben hozzávetőlegesen *egy hét alatt* tudják betakarítani a gabonát.

Gabonaszárító tornyok Komárom és Szabolcs megyében

A Gépkísérleti Intézet mérnökeinek tervei alapján Környén a Vörös Csillag Termelőszövetkezet majorjában 200 ezer forintos költséggel torony épült gabonaszárításra. Komárom megyében ez az első ilyen szárítótorony, amelyben korszerű hőlégfúvók háromnégy óránként 300 mázsa gabonát is megszárítanak. Sikerült is szemveszteség nélkül befejezni az aratást.

Szabolcs-Szatmár megyében ötmillió forintos költséggel épül gabonaszárító torony. Ez 24 méter magas lesz, naponta 20 vagon terményt szárítanak majd benne.

Csongrád megyében az idei nagyarányú vízkárok miatt tízezer holdon pusztult ki a gabona, s most a deszki, a makói, a mindszenti, a szentesi termelőszövetkezetek már jelentős mennyiségű gabonát értékesítettek a felvásárló gabonatrösztnél, a munkaegység részesedés fejében kapott gabonájukból.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Czóbel Béla

1021

1966. szeptember 11, vasárnap

CZÓBEL BÉLA: ÖNARCKÉP, 1950-ES ÉVEK.
(A szentendrei múzeum Czóbel-kiállításának anyagából.)

Tsz-tagok is kaphatnak üzemi balesetért kártérítést

A Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása

A Legfelsőbb Bíróság polgári kollégiuma állást foglalt a tsz-tagok üzemi balesetből eredő kártérítési igényének kérdésében. Ez azért vált szükségessé, mert jelenleg nincs olyan kifejezett jogszabályi rendelkezés, amely a tsz-nek a tag üzemi balesetéből következő anyagi felelősségét szabályozza.

Az állásfoglalás most kimondta: a tsz-tagokra és a közös munkákban részt vevő családtagjaikra a Munka Törvénykönyvének a dolgozók egészsége, testi épsége védelméről szóló rendelkezéseivel egyező baleset-elhárítási szabályok az irányadók. A termelőszövetkezet tagja és a közös munkában részt vevő családtagja tehát az üzemi baleset, foglalkozási betegség folytán bekövetkezett kárának a megtérítését *olyan feltételek mellett követelheti a tsz-től, amilyen feltételek mellett a munkaviszonyban álló dolgozó támaszthat hasonló igényt munkáltatójával szemben.*

Az állásfoglalás kimondja, hogy a termelőszövetkezeteknek ez a felelőssége *csak a közös termelőmunka végzése közben vagy azzal összefüggésben, illetve a közös munkával előállított termények és termékek feldolgozásával, szállításával és értékesítésével járó tevékenység során elszenvedett üzemi balesetből (foglalkozási betegségből) eredő károsodásra vonatkozik.* Ezek közül is csupán azokra, amelyek a tsz *közvetlen irányítása és ellenőrzése* mellett végzett munka közben keletkeztek. Ha tehát a tsz-tagot, illetve családtagját az említett feltételek mellett üzemi baleset vagy foglalkozási betegség éri, *a tsz köteles kifizetni a tag kárának a társadalombiztosítás által meg nem térített részét.* Esetenként a tsz által megtérítendő károk közé tartoznak az úgynevezett *dologi veszteségek is.* Például: a baleset során tönkrement ruházat vagy más használati tárgyak értéke. (MTI)

Bébi-tv a szolnoki kórházban

Népes látogatócsoportok a „sztárparádén"

Új „sztárok" jelennek meg a látogatási napokon a Szolnok megyei Tanács kórháza szülészeti osztályának televíziókészülékén: a legifjabb magyar állampolgárok.

A szülészeti osztályon sok az

mők nem veszik szívesen, számukra fárasztó a sok emelgetés. Ezért a csecsemőszobában egy ipari tv-kamerát, a folyosón pedig egy Horizont típusú tv-készüléket helyeztek el. Az ifjú apák és a rokonok a képernyőn vehe-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Czóbel Béla

1966 SZEP 6.

1021

Kedd, 1966. szeptember 6.

Megnyílt Czóbel Béla kiállítása Szentendrén

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt meg vasárnap, a mester 83. születésnapján a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. *Genthon* István művészettörténész megnyitója után a városi pártbizottság és a tanács nevében *Jászai* Béla művelődésügyi felügyelő, majd barátai, művésztársai és tisztelői köszöntötték Czóbel Bélát. A művész 35 festményét és 22 grafikáját bemutató kiállítás szeptember 9-ig lesz nyitva.

Munkasi
a bányás

Vasárnap a bányavidékeken ünnepségeken emlékeztek meg a *16. bányásznapról.* Országszerte kitüntetéseket és pénzjutalmakat adtak át a munkában kitűnt bányászoknak.

Borsod megyében a *szénásvány- és vasércbányászok* vidám hangulatban ünnepelték a kongresszusi versenyben elért termelési sikereiket. Az ünnepségeket sportbemutatók és vidám műsorok kö-

1021

LEÁNYPORTRÉ

A mikroelemek növényi tápanyagok, amelyek növelik a termést. A mangán-mikroelemmel végzett trágyázás például 40—60 százalékos termelésnövekedést eredményez. Ezenkívül a kohósalak bizonyos vegyi anyagai fokozzák a növényeknek gombás betegségekkel szembeni ellenállását. A kohósalak hatására a humusz és gyökérsavak, továbbá az ammónia átalakulásakor keletkező salétromsav megkötődnek és megakadályozzák a talaj savanyodását.

A műtrágyának kohósalakkal való keverése kisebb nitrogénveszteséget okoz, mintha mészkő-, vagy dolomitlisztte kevernék. A kohósalak-műtrágyának jobb a raktárállósága, mert kevésbé nedvesedik és kisebb mértékben tapad. A kisebb tapadás azért jelentős, mert műtrágyát könnyebben és egyenletesebben lehet kiszórni. Termésfokozó hatása mikroelem (vas-, mangán, magnézium, stb.) tartalma következtében nagyobb a mészkővel gyártott hagyományos pétisóénál. A kohósalak-műtrágya

„infloenciás" ember. Mit jelenten ezek a kifejezések és mit tud orvostudomány e betegségek kele kezéséről és megelőzésük módjair

Az *influenza* (és nem „infulenz vagy „infolencia") *szó eredete* tud mánytörténeti szempontból is ige érdekes. A középkorban az orvosol nak még nem volt mikroszkópjul így tehát a baktériumoknak és v. rusoknak még a létezéséről sem tudtak. A betegek kérdésekkel ostromolták őket, mert meg akarták tudni, hogy mi okozza a nagy járványokban megjelenő náthával, lázzal járó betegségeket. Az orvosoknak valamit válaszolniok kellett. Mivel ősidők óta megfigyelték, hogy a csillagok helyzete időnként változik és ebben bizonyos szabályszerűség észlelhető, érthető tehát, hogy az *asztrológia* virágzásának korában a járványokat is a csillagok hatásával, befolyásával magyarázták. Hatás, befolyás olaszul: influenza; ez lett tehát a legnagyobb járványokban jelentkező betegség neve.

az egész világra kiterjedő *influenza-járványról* szóló írásos emlék csak 1510-ből származik. A járványok rendszertelen időszakokban ismétlődtek. Volt úgy, hogy 150 évig nem jegyeztek fel súlyosabb epidémiát, máskor pedig 5—10 éves periódusokban jelentkezett tömeges megbetegedés. Az utolsó legsúlyosabb járványok 1889-ben és 1918-ban következtek be. Az utóbbit, amelyet másnéven *spanyol-náthának* neveztek, a sok halálos szövődmény jellemezte. A járványnak 20 millió áldozata volt, több, mint az első világháborúnak. Nálunk 53 ezer ember halt meg akkor spanyol influenzában és ezeknek csaknem fele fiatal felnőtt volt.

1957 kora tavaszán Kína déli részéről indult el az influenza-járvány, mely végigvonult az egész világon. Ez az úgynevezett *„ázsiai" influenza* nálunk 1957 novemberében érte el csúcspontját és a lakosságnak több mint a fele esett át a betegségen. A halálesetek száma ebben a járványban a spanyolénál jóval kisebb volt, hiszen a penicillinnel és az egyéb antibiotikumokkal sikerült a tüdőgyulladás és a többi veszélyes szövődmény kialakulását megakadályozni.

Az enyhébb járványok csaknem kivétel nélkül a *hideg, őszi évszakban* keletkeznek. Ezt kétféleképpen magyarázzák. Az egyik felfogás szerint az influenzavírus mindenütt jelen van, de csak bizonyos meteorológiai tényezők hatására válik járványossá, a másik felfogás szerint pedig a hűvös, esős időszakban az emberek védekezőképessége lecsökken, ugyanakkor pedig a cseppfertőzés lehetősége megnő. A kiköhögött nyálcseppek kevésbé száradnak ki, a rajtuk — bennük lévő kórokozó vírusok hosszabb ideig maradhatnak életben, és mindez megkönnyíti a fertőzés terjedését. Hazánkban az influenzajárvány rendszerint januárban és februárban zajlik le és egy-két hónap alatt a lakosság nagy része átesik rajta.

Védettség?

Az influenzavírus rendkívül változékony. Az újabb járványok során kitenyésztett törzsek jelentősen különböznek az évekkel ezelőtti járványok kórokozóitól. Bár az influenza kiállása után néhány hónapig tartó *immunitás* (védettség)

dió és a TV műsora

rio Lanza énekel. 13.00: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.15: Magyar nóták. 14.10: Lányok, asszonyok... 14.40: Operettrészletek. 15.05: A magyar jakobinusok. Krúdy Gyula regénye folytatásokban. 15.25: Beethoven: V. (c-mol) szimfónia. 16.10: Tánczene. 17.05: Horizont. Gazdasági híradó. 17.25: Színes népi zene. 18.10: Mit láttam Japánban? III. rész. 18.20: A kamarazene remekeiből. 18.36: Álom az ifjúságról. Versek. 18.40: Esti pihenő — muzsikával. 20.30: Pergolesi: Az úrhatnám szolgáló. Egyfelvonásos opera. 21.20: Gondolat. A Rádió irodalmi hetilapja. 22.25: Könnyűzene. 23.13: Éji zene. 0.10: Filmzene.

Petőfi rádió: 14.00: Népi zene. 14.25: Haydn-művek. 15.05: Hangszerszólók. 16.10: A kővé vált óriás. Népmese. 16.20: Kórusok. 16.30: Egy ária több arca. Rossini: A szevillai borbély — Rosina kavatinája. 17.05: Antal Lívia és Schweitzer Katalin hangversenye. 17.40: Orvosi tanácsok. Az öregek életrendjéről. 17.45: Hírdetőoszlop. 18.00: A dadalmas asszony. Részletek. 18.20: Kozmosz. Tallózás a népszerű külföldi tudományos folyóiratokban. 18.45: Kodály-kórusok. 19.00: Mi történt a nagyvilágban? 19.15: Fúvószene. 19.35: A lelkismeret. 19.45: Kamarazene. 20.30: Egy délután a visegrádi „irodalmi presszóban". Riport. 20.45: Népi zene. 21.05: Tánczene.

Televízió: 9.30: A zöld szörnyeteg I. Magyarul beszélő NDK-film (csak 14 éven felülieknek!). 11.05: A francia irodalom képeskönyvéből. Irodalmi összeállítás. 11.30: Tsz Budapest peremén. 17.23: Hírek. 17.30: A Magyar Hírdető műsora. 17.40: Úttörő-expedíció a jövőbe. A Hétmérföldes kamera különkiadása. 17.50: Visszapillantó tükör. Változások a KRESZ-ben. 18.00: Műszaki kisfilmek: 1. Kastorhalászhajó. 2. Giberelin sav. 18.20: Falusi dolgokról. 18.25: Dal, tánc, muzsika. Népzene. 18.45: Esti mese. 18.55: Demeter Imre színházi jegyzete. 19.05: Shakespeare: III. Richárd. Közvetítés a pécsi Nemzeti Színházból (csak 14 éven felülieknek). A közvetítés szünetében: TV Híradó. Napi jegyzetünk. Kb.: 22.15: TV Híradó 2. kiadás.

JANUÁR 7., CSÜTÖRTÖK

Kossuth rádió: 8.15: Időszerű nemzetközi kérdések. 8.25: Barokk operamuzsika. 9.05: Kolcsak, a csalán meg egyebek. Elbeszélés. Írta: Mihail Solohov. 9.25: Cigánydalok, csárdások. 10.10: A Gyermekrádió műsora. 10.50: Kamarazene. 11.33: Kozmosz. Tallózás népszerű tudományos folyóiratokban. 12.15: Tánczene. 12.55: Vita a korszerű gazdálkodásról. 13.15: Zenekari muzsika. 14.10: Gyermekkórusok. 14.25: Élsejétől hó végéig. Zenés országjárás. 15.00: Népi zene. 15.40: A magyar jakobinusok. Krúdy Gyula regénye folytatásokban. II. 16.10: Operarészletek. 16.50: Emberek — kívánságok. 17.20: Könnyűzenei híradó. 18.07: Mit láttam Japánban? IV. rész. 18.17: Bach: Máté Passio. 22.45: Népdalok. 23.15: Új magyar műzsa. 23.30: Könnyűzene.

Petőfi rádió: 14.00: Könnyűzene. 14.25: Operettfinálék. 15.05: Ágay Karola és Réti József énekel. 15.40: Tánczene. 16.43: Az órafa. Elbeszélés gyermekeknek. 17.05: Pergolesi: Két concerto. 17.30: A világkereskedelem horoszkópja. I. rész. 17.40: Szécsi Klára és Tarjáni Ferenc hangversenye a stúdióban. 18.15: Könnyűzene. 19.00: Mi történt a nagyvilágban. 19.15: Az Állami Népi Együttes műsorából. 19.35: Műfordítók műhelyében. Látogatás Keresztury Dezsőnél. 20.00: Hanglemezgyűjtők húszperce. 20.20: Miről ír a Társadalmi szemle? 20.30: Élőszóval — muzsikával.

Televízió: 17.05: Iskola-tv: Kémia a dolgozók gimnáziumának I. oszt. számára. 17.43: Hírek. 17.50: Bagolyvár: 1. Cinkeszállás. 2 A bólogató tigris. 18.30: Mezőgazdasági szakfilmsorozat: A vegyipar és az állattenyésztés. 18.55: Telesport. 19.20: Esti mese. 1939: TV Híradó. 19.50: Napi jegyzetünk. 19.55: A jövő hét műsora. 20.10: A zöld szörnyeteg II. Magyarul beszélő NDK-film (csak 14 éven felülieknek!). 21.30: Parabola. 21.50: Próza a pódiumon. Ady Endre: A Zenóbia faluja. 22.00: TV Híradó. 2. kiadás.

(A Magyar Rádió és Televízió a műsorváltoztatás jogát fenntartja.)

1965 JAN 1.

Művelődés

1021

Czóbel Béla: Leányportré

Ez is egyenj

ÚJ GYÓGYTÉNYEZŐT jelen-
tt be dr. Robert Samp, a wis-
sini egyetem sebészprofesz-
ora. Szerinte — a csinos ápo-
nők erősítik a férfibetegek él-
akarását és így elősegítik a
yógyulást. A nagyobb hatás ér-
ekében, hellyel-közzel egy-egy
sókot is lehelhetnek a szemre-
ló növérek a páciensek —
omlokára.

Végre szaktekintély is nyilat-
ozott ebben a létkérdésben.
áttunk már ezzel kapcsolatban
gitatívabbnál agitatívabb fil-
eket, melyek megnézése után
gy vágyakoztunk a kórházi be-
egágyba, „mint szomjúhozó
zarvas a vízhez". Valamennyi-
él tapasztaltuk, hogy a jóképű
polónők gyöngédségükkel, ál-
ozatkészségükkel, pszichológiai
áhatásukkal, nem utolsósorban
uszta jelenlétükkel — cso-
ákra képesek. Hány olyan
setet lehetne összejegyezni az
rvostudomány történetéből,
mikor nem a bonckés, ricinus
agy gyomormosás hozta vissza
z életbe a beteget, hanem egy
edves növér mosolya.

A karikatúra-irodalom is
emzseg olyan rajzoktól, melyek

az áp
zolják.
amely
folytá
mellől
ni az
sos c
készsé
ampull
rendezyeni. Mig azonban a
szekrény közel volt az ágyhoz,
az izzé-porrá zúzódott beteg
mindannyiszor feléledt aléltsá-
gából, valahányszor az ápolónő
mellette forgolódott, — és egyet-
len épségben maradt végtagja,
a keze e l j á r t .

NO DE felesleges itt konkrétu-
mokat sorolgatni. Mint az orvos-
tudomány is igazolja, életve-
szélyben, csinos nővérke közelé-
ben minden férfibetegnek meg-
volt a magához való esze a tör-
ténelem folyamán.

Minthogy ez a dr. Robert
Samp ennyire a közvélemény
asztalára helyezte az új gyógy-
tényezőt, nem hallgathatjuk el,
hogy felfogásának egyoldalúsá-
gára felhívjuk a figyelmet. Ha
már tudományos aspektusból
foglalkozik a csinos ápolónők
puszta létezésében rejlő gyógyító
hatással, miért ragadt meg a
metafizikus szemléletmódban?

MIRE FEL vizsgálja e pozitív
jelenséget ilyen nagy f é r f i -
k ö z p o n t ú s á g g a l ? Pont ő,
az orvostudor! Nem más ez kér-
em, mint az ósdi, reakciós fel-
fogás tükröződése. Az a hiede-
lem, hogy a férfi a teremtés ko-
ronája. De hogy dr. Samp meg-
kérdezett volna egyetlen nőbe-
teget is, vajon rá nem lenne
gyógyító hatással egy szép del-
tás ápoló f i v é r ... — arról árva
szó sincs a nagy horderejű ki-
nyilatkoztatásban. Hogyan... Ez
talán fel sem tételezhető?
Hagyjuk csak, hagyjuk, kérem.
Nem akarjuk elkiabálni, de
valami atavisztikus sugallat kö-
vetkeztében tartunk ott ma
is, hogy c s a k az ápolónő-
képzést forszírozzuk. Mert
így jobb — a férfiaknak.
De ha már így élére állította a
kérdést az orvostudomány, itt
az ideje, hogy leszámoljunk ez-
zel a csökevénnyel. A női egyen-
jogúság nevében követeljük: A
beteg nők élniakarásának elősegí-
tése, sikeresebb gyógyulásuk
érdekében kezdjük meg az ápo-

— Aztán Pista... Ugye Pistá-
ól még nem beszéltem. Mér-
ök a gyárban. Energetikus.
agyszerű teniszező. Rajzol is,
ár az újság is közölt a rajzai-
ól. Aztán zongorázik. A zenét
agyon szeretjük. Havonta két-
er operába járunk. Az idén
ogok érettségizni. Mert tanulok
n, kedves néni. Az egyetemen
önyvtárosképzőbe szeretnék
enni. Imádom a könyveket.
együtt olvasunk Pistával, egy
önyvet egyszerre olvasunk el
s aztán megbeszéljük a tartal-
át.

A behemót autóbusz úgy
szik, mint egy hajó. Benne vagy
átvan emberi sors. Öreg-fiatal
egyesen. Már közeledik az ál-
más, a nagy város, ahol so-
n leszállnak majd. Marika is
szülődik, símít egyet-kettőt a
ján, kucsmáját helyére teszi,
bátját készíti elő. Aztán még
nondja, hogy Pista szülei eb-
n a városban laknak. Pista
ir két napja itthon van. Ő
k most jön, az ünnepre. Ün-
pre?

PETŐFI NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Czóbel Béla
1966 CKT 15.
Magyar Ifjúság

A 12. forduló kérdései:

CZÓBEL BÉLA,

Kossuth-díjas kiváló művész:

1 Szentendrén látható az emléktáblája: ki volt Stéger Xavér Ferenc?

2 Hol őrzik Arany János „Nagyidai cigányok" című költeményének kéziratát?

3 Hol arattak nagy győzelmet a magyar seregek 1849. április 6-án?

ARATÓ ANDRÁS,

a KISZ Pest megyei Bizottságának első titkára:

4 Hol emelt Cegléd város közönsége emlékművet Kossuth Lajosnak Olaszországban?

5 „Fölfelé megy a borban a gyöngy". Melyik Pest megyei helység nevéhez fűződik Vörösmarty fenti sora?

6 Ki született Aszódon a Vérmezőn kivégzett magyar jakobinusok közül?

SZTAVROV LAZÓ,

a DCM hegesztője:

7 Hol található az ország egyetlen hajómalma?

8 1962-ben nyert birkózó világbajnokságot egy abonyi fiú. Ki ő?

9 Hazánk egyik energiaközpontja épül itt: mi a község neve?

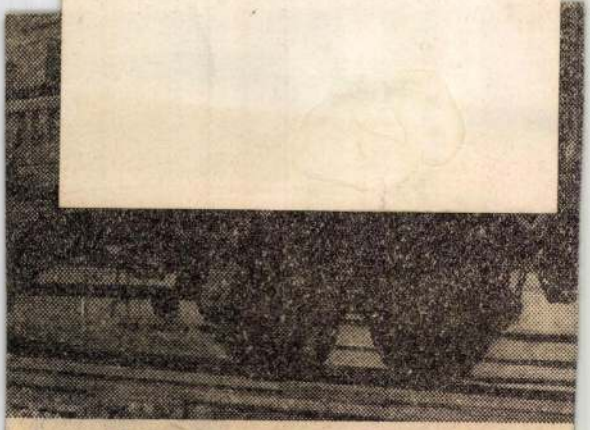

ba a testvéri támogatás és szolidaritás kézzelfogh
zolidaritási csekkszámlára befolyt összegből vásár
lesztő aggregátorokat.

vítóban csütörtökön rendezett szolidaritási ifjúsági
kesztő-helyettese, a Vietnamban járt KISZ-küldöttsé
észvevők nagy érdeklődéssel hallgattak meg.

Foto: Kotro

töltött fegyverekkel álltak az ablakok elé.
„ismeretlen" még egyszer feltűnt, most is
eresztettek néhány golyót. Aztán órákig v
koztak. Semmi zaj nem hallatszott. Kimerész
tek, s az egész családot két autóra pakolva
tek az első rendőrőrsre.

Ha Suttonék lennének az egyetlenek, akik
lelték a titokzatos ismeretleneket, (velük
csolatban még komoly tudósok is teljes m
győződéssel állítják, hogy repülő csészealjak
délzetén valami távoli földrészről érkeztek),
legyintéssel lehetne napirendre térni az eset
lett. A repülő csészealjak ügye idestova 20
tendő óta azonban állandó téma. Mert nem
a babonás, és a tudományokban járatlan
nénikék „látták" a csészealjhoz és szivar
hasonló titokzatos égitestek hol vörös, hol sá
fényeit, hanem űrhajósok, katonai pilóták, re
őrök, vagyis olyan személyek is, akikről nem

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Czóbel

NÉPSZAVA
1983 SZEP 4.

Czóbel Béla

Czóbel Béla

Alig van nála népszerőbb festőnk — nevét, műveit határainkon messze túl is jól ismerik. És alig van ember, aki szerényebb, póztalanabb lenne nála. Olyan művész is kevés akad, aki valóban annyira elölről kezdene mindent, minden egyes alkotás előtt, és mégis olyan egyöntetű életművet alkotott volna, mint ő, több mint hatvan évre terjedő művészi pályája során.

Budapest, Párizs, Szentendre „háromszögében" alakult ki és teljesedik tovább művészete. Csendéleteinek, szobabelsőinek, magányos figuráinak — ennek a viszonylag szűk témakörnek — az állandó szellemi élénkség, a sohasem tompuló érzékenység ad mély és gazdag belső életet. Innen minden egyes képének meggyőző ereje.

Festményeit, rajzait múzeumok őrzik szerte a világon, neve olyan jelentős, már történelemmé lett művészeti mozgalmakkal fonódik össze, mint a nagybányai művésztelep, a francia „vadak" csoportja, a „Nyolcak" köre, a Párizsi Iskola. Ő maga pedig itt él közöttünk, feltűnés nélkül, legfeljebb élénk tekintete, heves mozgása hívja fel rá a figyelmet. Hivatalos, ünnepélyes alkalmi köszöntés nem is illene hozzá ez alkalommal sem. Tekintse ezt a néhány sort egy mindig jelenlevő szeretet megnyilvánulásának. (H. L.)

96. ÉVFOLYAM, 207. S

Kormányk utazott

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányának meghívására kedden *dr. Ajtai Miklósnak*, az MSZMP PB póttagjának, a kormány elnökhelyettesének vezetésével kormányküldöttség utazott Phenjanba, hogy részt vegyen a KNDK kikiáltása 20. évfordulójának ünnepségein. A dele-

Tervek a megvalé

Pécs: lakás, isl Miskolc: szup szolgáltatóh

Pécs megyei jogú városának ebben az esztendőben nem csekély a gondja. Fejlesztési alapja több mint 196 millió forint. Az előző esztendei jó gazdálkodás eredményeként közel 9 millió forintjuk maradt különböző saját bevételi forrásból. *A keret legnagyobb tétele — 157 millió — a lakásberuházás, de jelentős összegeket áldoznak a víztermelés fokozására és a középiskolai tantermek számának szaporítására.*

A féléves eredményeket vizsgálva megállapítható, hogy a lakástermelést

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

Czóbel

Czóbel Béla

NÉPSZAVA

1963 SZEP 4.

SZEPTEMBER 4

CZÓBEL BÉLA
Kossuth-díjas festőművész, a modern magyar festészet egyik jelentős képviselője 85 esztendeje született.

FRANÇOIS CHATEAUBRIAND
francia író és államférfi születésének 200. évfordulója.

J. L. BELLA
szlovák zeneszerző és karmester 125 esztendeje született.

MÓRICZ ZSIGMOND,
a legnagyobb magyar kritikai realista regényíró és novellista halálának 26. évfordulója.

EDVARD H. GRIEG
norvég zeneszerző, a norvég nemzeti zene legnagyobb alakja 61 éve halt meg.

DR. PETÉNYI GÉZA
gyermekgyógyász, Kossuth-díjas akadémikus halálának 3. évfordulója.

KLIMM MIHÁLY
vízimérnök, egyetemi tanár, a tiszai árvízelhárítás egyik szervezője 117 esztendeje született.

MIKÓ IMRE
erdélyi politikus és történelemíró születésének 163. évfordulója.

országban. Es a falu? Ott
s ismer minden házat,
minden embert is, ami
nem nehéz, lévén Vár-
gesztesnek csak néhány
száz lakosa. De az autó-
buszok itt fordulnak meg,
mert vinni kell az embe-
reket a bányákba.

Valamit hoznak is ide,
igaz, nem autóbuszon:
mészkövet.

az úttól balra

Most viszont *Gyetvai Im-
rének* segít, aki a Heves
megyei Felsőtárkányból
jött ide, hogy meszet
égessen, egyszerre 170 má-
zsát, ami nagyon jó tel-
jesítmény. Ezt Jóska bácsi
mondja, aki maga is éget-
tett meszet annak idején,

Czóbel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

MAGYAR NEMZET

1963 SZEP. - 4.

Czóbel Béla

1021

Szerda, 1968. szeptember 4.

KITÜNTETÉSEK

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének eredményes művészi munkássága elismeréséül 85. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes.

Az Elnöki Tanács Sásdi Sándor, József Attila-díjas író nak több évtizedes írói munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt dr. Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Albert Kapr professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola rektorának és Walter Schiller professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola tipográfiai tanszéke vezetőjének a magyar könyvkiadás fejlesztése terén végzett eredményes tevékenységük elismeréséül a Munka Érdemrend arany, illetve ezüst fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt dr. Hermann Albert Plaschke, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

Szerda, 1968. szeptember 4.

Antik kiállításra készül

a Szépművészeti Múzeum

Az *egyiptomi gyűjtemény* a Szépművészeti *Múzeum* egyik leglátogatottabb állomása, amelynek több ezer évet átfogó anyaga misztikus erővel idézi a fáraók birodalmát, az ókori Egyiptom népének hétköznapi életét, vallási és halottkultuszát. A kiállítási helyiségek megválasztása rendkívül stílusos, mivel úgy a földszinti és a kis lépcsősorral összekötött nagyobb terem a fáraók temetkezési helyét idézi, s a belépő szinte feloldódik az idők végtelenségében, hisz a kiállított tárgyak több ezer éves múltjukkal is megőrizték a színek és formák frissességét. A színes fakopor-

a fák a Halottak Könyvéből idézik az erre vonatkozó szöveget.

„Ne szólj ellenem a bíróságon ..." intenek a szívskarabeuszokra hieroglifákkal vésett szöveg szavai, amely a múmia szíve fölé helyezve kísérte az elhunytat az alvilágba, hogy aztán ott megméretve tovább jusson Ozirisz mezejére örök életet élni. Az érzelem mellett az értelem, s a gondolkodás irányítójának vélt szívnek nagy jelentőséget tulajdonítottak. Amulettek is készültek emberi szív formájára. A raktárban levő polcokon kőrelief darabok, bronzból kecses kis állatfigurák, gyöngyök, gyű-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

NÉPSZAVA

Czóbel Béla
1903 SZEP 4.

KITÜNTETÉSEK

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének, eredményes művészi munkássága elismeréséül, 85. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést, *Sásdi Sándor* József Attila-díjas írónak több évtizedes írói munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetéseket *Losonczi Pál* nyújtotta át.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Albert Kapr* professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola rektorának és *Walter Schiller* professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola tipográfiai tanszéke vezetőjének a magyar könyvkiadás fejlesztése terén végzett eredményes tevékenységük elismeréséül a Munka Érdemrend arany, illetve ezüst fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt *dr. Herbert Plaschke*, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. *(MTI)*

gadott s
kapcsola
ról. Az i
ták a cs
légi köz
tevékeny
kapcsola
is.

A kormány ezután felhívással fordult a nemzeti tanácsokhoz és az ország lakosságához, hogy mozdítsák elő az *élet konszolidálódását a köztársa*

Hétfőn Prágában ülést tartott a Cseh Újságírók Szövetsége. A *résztvevők egyetértettek a sajtó- és*

Az MTI tudósítóina
helyzetj

Nyárádi Róbert és Halasi György, az MTI tudósítói jelentik:

g-
ó és tapéta,
„csendes" Kuka

cső, a nem oxidálódó vécéöblítő tartály, a padlószegély-léc és a Neonacid szigetelő fólia.

A korszerű mezőgazdaság részére öntözőcső idomok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 SEP 4
NÉPSZABADSÁG

Czóbel Béla

1021

A 85 ÉVES CZÓBEL BÉLA KÖSZÖNTÉSE

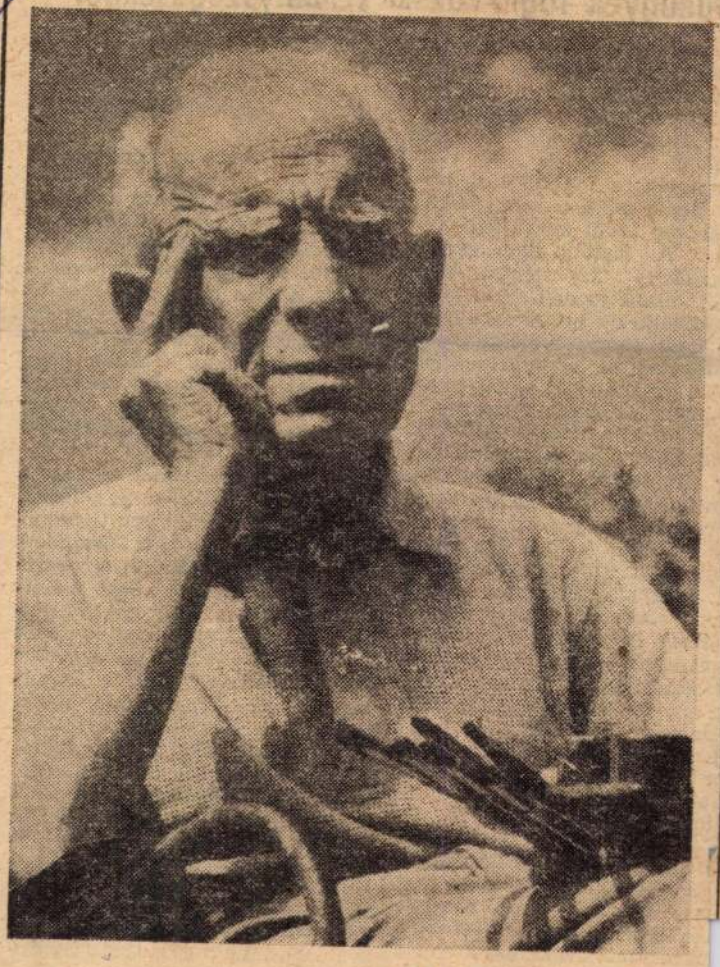

(Rév Miklós felvétele.)

Nyolcvanötödik születésnapján köszöntjük a mestert: 1883. szeptember 4-én született a magyar festészet nagy öregje, Czóbel Béla Kossuth-díjas, kiváló művész.

Munkatársunk tegnap festőállvány mellett, munka közben találta a művészt, éppen egy új, melegszínű tájképen dolgozott szentendrei otthonában, s ez a megzavart pillanat minden tisztelgő szónál meggyőzőbben mutatja, mit jelent ma is a magyar és az egyetemes művészet számára Czóbel Béla jelenléte. Több mint hatvan esztendeje gyarapítja nagyszerű termékenységgel a hazai és a nemzetközi művészetet, szerez élményt, gyönyörűséget a század eleje óta egyfolytában Budapest és Párizs, New York és Szentendre tárlatlátogatóinak. Munkássága időben nagy klasszikus korszakokat fog át. Fiatal társa volt az itthon rég művészettörténetté vált nagybányai nemzedéknek s kiállító szövetségese az egész világ művészethistóriájában tisztelt francia Fauves-csoportnak.

Ha azt írjuk, hosszú, eredményes éveket kívánunk Czóbel Bélának a rendkívüli ünnepen, lényegében azt mondtuk: újabb érett alkotásokat kívánunk a magyar művészetnek.

B. Gy.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének eredményes művészi munkássága elismeréséül, 85. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes.

Az Elnöki Tanács *Sásdi Sándor* József Attila-díjas írónak több évtizedes írói munkássága elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt *dr. Orbán László*, a művelődésügyi miniszter első helyettese.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Albert Kapr* professzornak, a lipcsei könyvművészeti és grafikai főiskola rektorának és *Walter Schiller* professzornak, a lipcsei grafikai főiskola tipográfiai tanszéke vezetőjének a magyar könyvkiadás fejlesztése terén végzett eredményes tevékenysége elismeréséül a Munka Érdemrend arany, illetve ezüst fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt *dr. Herbert Plaschke*, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. (MTI)

Elbúcsúztatták Simon Lászlót

Kedden a tudományos élet mély szvététől kísérve búcsúztatták a rkasréti temetőben *dr. Simon iszlót*, a Földrajztudományi Kutó Intézet osztályvezetőjét, a agyar Földrajzi Társaság főtitrát, a földrajztudományok kandátusát. *Pécsi Márton* akadéai levelező tag, a Földrajzlományi Kutató Intézet igazgaa az intézet munkatársai és rtszervezete nevében búcsúzott alottól. Dr. Kádár László proszor, a Magyar Földrajzi Tárág elnöke gyászbeszédében kielte, hogy Simon László főtitri működésének nagy szerepe lt a társaság és az egész magyar drajztudomány föllendülésén. *Váci Mihály* költő, országülési képviselő az elhunyt bacainak gyászát tolmácsolta, *dr. rla-Szabó Ödön* egyetemi dons pedig a Márciusi Front debeni tagjainak nevében búcsút az egykori bajtárstól.

Lengyel grafikai kiállítás a Kiscelli Múzeumban

A *Varsói kulturális napok* egnyitójaként *Buza Barna* obrászművész, a Fővárosi Tacs tagja, kedden a Kiscelli úzeumban bemutatta a nagyzönségnek a *Lengyel művészi afika* című kiállítást. Az érdek-

Veszélyeztetés

Bűnügyek foglalkozási szabályszegésekből

Bírósági tudósításokban sokszor szerepel *veszélyeztetési bűntett.* Tulajdonképpen milyen jellegű ügyekről van szó? — érdeklődtünk a *Pesti Központi Kerületi Bíróságon.*

Elmondták: a foglalkozási szabályszegések miatt emberek *élete, testi épsége* kerül közvetlen veszélybe. A legtöbb ilyen eset a közlekedéssel kapcsolatos, s a KRESZ szabályainak felrúgása miatt következik be. A veszélyeztetés egyik alapvető előidézője *a gondatlanság és a figyelmetlenség.* Aki volánhoz ül — függetlenül „civil" foglalkozásától — s megszegi a közlekedési szabályokat, balesetet okoz, vagy veszélybe sodor másokat, elmarasztalást érdemel. Nem árt tudni: a *Büntető törvénykönyv* szigorú szankciókat ír elő ilyen jellegű ügyekben. Ha például az áldozat nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenved, akkor a szabadságvesztés mértéke *három évig* terjedhet; ha az áldozat nyolc napon túl gyógyuló sérülésekkel kerül kórházba, akkor a tettesre *hat hónaptól öt évig* terjedő szabadságvesztés szabható ki; ha az áldozat életét veszti, akkor maximálisan *nyolc évet* is kaphat a tettes.

A legkülönfélébb ügyek kerülnek a közlekedési baleseteket tárgyaló bírák elé. Egy taxisofőr (foglalkozás körében elkövetett súlyos testi sértést okozó gondatveszélyeztetés miatt került a ottak padjára) járművével nrangú útvonal-kereszteződé — hibájából — karambolo egy motorkerékpárossal. A r utasa olyan sérülést szentt, hogy lábát *amputálni* kelmíg a motorost agyrázkódás- bordatöréssel ápolták. Egy ángépkocsi vezetője előzés en észrevette, hogy vele ben teherautó közeledik. Hirn vissza akart térni az úttest oldalára, a gépkocsi azonban dves úttesten megcsúszott, ör jobbra, majd az úttest bal felé sodródott, végül bal oldalon keresztbe állt; itt karambolozott a teherautóval. A gépkocsi utasai közül ketten súlyosan megsérültek, *egyikük pedig életét vesztette.*

Ilyen és ehhez hasonló esetek — sajnos — gyakoriak a bíróságon. Ritkán, de előfordul ugyan, hogy a veszélyeztetés *szándékos.* Természetesen ebben az esetben *a büntetés is súlyosabb.* Amikor a vádlott ittasan ül volánhoz, és az őt igazoltatni akaró, a gépkocsi elé álló rendőr intésére nem áll meg, sőt beletapos a gázba, hogy megússza az ellenőrzést, akkor — noha célja nem a rendőr elgázolása volt — *a veszélyhelyzetet szándékosan idézte elő.*

A bírák tapasztalatai szerint a vádlottaknak — legyenek sofőrök, mérnökök, orvosok vagy vasmunkások — *legtöbbször fogalmuk sincs az általuk elkövetett veszélyeztetési büntett súlyáról.* A baleseti krónikában még mindig listavezető ok, hogy a járművezetők figyelmen kívül hagyják a *gyalogosok elsőbbségi jogát.* A járművezetők baleset esetén csak abban az esetben mentesülhetnek — a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján — a felelősségre vonástól, ha a közúti szerencsétlenségnél *egyértelműen kimutatható vétlenségük,* s a gyalogos hibája. Mindkettőjük szabályszegése esetén a *járművezetőnek felelnie kell;* ebben az esetben viszont a volánnál ülő számára enyhítő körülményként értékelik a gyalogos szabályszegését.

Van még egy különleges eset. *A gyalogosok veszélyeztetés miatt nem vonhatók felelősségre.* De ha egy figyelmetlen járókelő gondatlan magatartásával körültekintés nélkül lép le a járdáról, ezzel egy autóbuszt hirtelen *fékezésre késztet,* s a járműben többen elesnek és súlyosan megsérülnek: *a gyalogos gondatlanságból elkövetett súlyos testi sértés miatt kerül a vádlottak padjára.*

Szabó Ferenc

Huszonnégy hónapos garancia Elekthermax háztartási készülékekre

Villamos Berendezés és Kéek Művek Elekthermax Gyára udapesti Őszi Vásáron bemulegújabb háztartási készüit, s ezeket a vásári Centrum Áruházban meg is lehet venni. A gyár a vásár alkalmából *az eddigi 12 hónapról 24 hónapra emeli valamennyi elektromos háztartási készülékének garanciális idejét.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 SZEP 4

Czóbel Béla

1021

Czóbel Béla 85 éves

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Czóbel Béla* Kossuth-díjas festőművésznek, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének eredményes művészi munkássága elismeréséül 85. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes.

*

Az Élet és Irodalomban megjelent születésnapi köszöntőben Frank János azt írta róla, hogy megjelenése ma is fiatalos, életerővel teli. A mester minden tisztelője őszintén örül annak, hogy jó egészségben, alkotó szándékban töretlenül érte meg 85. születésnapját. Ám Czóbel Béla nemcsak megjelenésében, hanem művészi magatartásában is örökifjú maradt hosszú alkotói pályáján. Akik személyesen nem ismerik, csupán műveivel találkoztak a világ valamelyik képzőművészeti gyűjteményében, párizsi, amszterdami, chicagói, tokiói vagy éppen budapesti kiállító termekben, azoknak festményei közvetítik azt a változásra, önmaga szüntelen megújítására kész teremtő energiát, amely lényéből sugárzik.

Czóbel Béla több mint 60 éves művészi pályája az európai művészet legzaklatottabb, legforrongóbb, de egyben a legváltozatosabb korszakába illeszkedik. Ezek alatt az alkotásokban gazdag évtizedek alatt a világ képzőművészetében sok enyésző divat és maradandó szándék született. Pályakezdésének kortársa volt Utrillo, Matisse, Dufy, Rippl-Rónai, Kandinsky, Chagall, Braque és Csontváry — hogy e nevekkel a változó stílusokat a sokféle és sokszínű törekvéseket, művészi szándékokat is érzékeltessük. A művészettörténet nem egy olyan fiatal művészt ismer, aki már életében „túlélte" önmagát, vagy eltűnt az idő forgatagában, vagy akadémikussá merevedett, de még a „nagy öregek" között is kivételes rangú az az alkotó, aki az évtizedek során, haladva a korral újra és újra képes volt fiatalos lendülettel megújítani művészetét, mindig az új szellemi áramlatok élvonalában maradt és azokat alkotómódon tudta befolyásolni. Kevesen tudtak még a legnagyobbak közül is e gyorsan változó korszakban létrehozni egy olyan egységes, folyamatosságában is lenyűgöző életművet, amely egyéni tudott maradni, nem esett a „divatos" áldozatául — mint ahogy azt Czóbel Béla művészetéről a nagy francia festőbarát, Dunoyer de Segonzac írta. Ehhez fogható teljesítményre csupán a század egyik legnagyobb művészegyénisége, Picasso volt képes.

Czóbel Béla művészetét eddig is két, egymástól különböző szellemi atmoszféra termékenyítette meg. Az év egy részét ma is Párizsban tölti, amely nem szűnt meg a modern képzőművészet legnagyobb hőfokú alkotó kohója lenni, tavasztól őszig pedig idehaza, Szentendrén fest. E kétféle hatásból, kétfajta gyökérből táplálkozva alakította ki egyéni életművét, és reméljük, hogy ezt az életművet — ezzel együtt a modern magyar és európai képzőművészetet — még sokáig gazdagítja a 85 éves Czóbel Béla. Akit születésnapján most tisztelettel köszöntünk, s további munkájához erőt és egészséget kívánunk. Erőt és egészséget az alkotó szellemében szüntelenül születő nagyszerű művészi szándékok megvalósításához.

R. G.

ÁLLÁS

Budapesti és Pest környéki DOLGOZÓK FIGYELEM!

Kedvező műszakbeosztás. 44 és 42 órás munkahét.

Lehetőség van magas keresetre és a szakmunkás bizonyítvány megszerzésére.

Jelentkezzen az OXIGÉN- és DISSOUS-GÁZGYÁR VÁLLALATNÁL, a központban a munkaügyi osztályon, a telepeken az üzemvezetőknél az alábbi munkakörökbe:

KÖZPONT:
Budapest, Újpest, IV., Váci út 117. (munkásszállás van)
BETANITOTT MUNKÁRA, három műszakra
FÉRFI MUNKAERŐ, olajtüzelésű kazánhoz
FŰTŐ, TAKARÍTÓNŐ.

1. sz. TELEP:
XI. ker., Budaörsi út 72. és

Bőripari Vállalat Czerzőanyaggyára újpesti részleghez felvételre keres adminisztratív munkakörbe gépírni tudó kezdő dolgozót. — Jelentkezés: 278—684, 278—685 telefonon, — Vajdáné.

OBV
Bp. IV., Baross u. 91—95.
azonnali belépéssel felvesz:

SZERKEZETI LAKATOS, HEGESZTŐ, ESZTERGÁLYOS
szakmunkásokat,
és
betanított munkásokat
FÚRÓ-, VÉSŐ GÉPEKRE, valamint **DARUSOKAT** és
segéd-

SZIM Budapesti Kőszörűgépgyár, Bpest, XIII., Váci út 19. felvételre keres **tőzgazdasági technikumot** végzett, kezdő és gyakorlattal rendelkező **bérelszámolókat,** továbbá utókalkulátort, valamint műszaki munkakörbe beruházási előadót, műszaki rajzolót. Heti **44 órás munkahét, minden második héten szabad szombat.**

Országos Bányagépgyártó Vállalat
Budapest, IV., Baross u. 91—95.

KÜLSŐ SZERELÉSI MUNKATERÜLETRE
felvesz
röntgenhegesztőket,
csőszerelőket,
szerkezeti és gép-

Kőműveseket, asztalosokat, víz-gázszerelőket, hűtőgépszerelőket, segédmunkásokat azonnal felveszünk. Felveszünk továbbá őrportásokat is. Vízgázszerelő, villanyszerelő, kőműves, lakatos ipari tanulókat szerződtetünk. — Szabad szombatos munkaidő. Kőműveseknek, kőműves segédmunkásoknak munkásszállást biztosítunk. — Jelentkezés Vendéglátóipari Berendezés, Felszerelés Javító és Gyártó Váll. Bp. XIV., Bosnyák téri vásárcsarnok épület I. em.

Könnyűipari Szerelő és Épületkarbantartó Vállalat
FELVÉTELRE KERES
jó kereseti lehetőséggel,
44 órás munkaidővel,
MINDEN HÉTEN SZABAD SZOMBAT,
VILLANYSZERELŐ, GÉPLAKATOS, LEMEZLAKATOS, SZERKEZETI LAKATOS, CSŐSZERELŐ, KŐMŰVES SZAKMUNKÁSOKAT és **SEGÉDMUNKÁSOKAT.**
Segédmunkásoknak szakmásítási lehetőség.
Továbbá
FELVESZÜNK

Az Élelmiszeripari Gépgyár és Szerelő Váll. 6. sz. gyáregysége, Bp. XIV. ker., Fogarasi út 2—6. felvesz **budapesti kiemelt munkára budapesti lakos és bejáró** kőműves, ács, — festő, víz-, csatorna-, központifűtés-szerelő, villanyszerelő és lakatos szakmunkásokat, férfi segédmunkásokat.

MÁV Gépjavító Üzem azonnali belépésre felvesz lakatos, esztergályos, marós, villanyszerelő, hegesztő, kőműves szakmunkásokat, férfi és női segédmunkásokat. **Heti 44 órás munkaidő, — MÁV utazási kedvezmény és üzemi étkezés van. Cím: Bp. XIV., Tahi út 97—101. Bejárat: Tatai út és Fáy utca sarokról.**

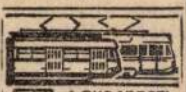

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT
FELVESZ

JÁRMŰVEZETŐT,
KALAUZT,
MATRÓZT
és
PARTI PÉNZTAROST,
VASIPARI
és
ÉPÍTŐIPARI

Czóbel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 AUG 31

Czóbel Béla

1021

Czóbel 85 éves

„Nálam a festésnek megszabott órái vannak. Rendszeresen dolgozom, akár egy hivatalnok" — szokta mondani Czóbel, és ezen a normán nyolcvanöt évesen sem változtatott. Vasegészségű, példátlanul munkabíró ember — igaz, biciklire talán már ritkábban ül —, termékeny, friss festő.

Sokat beszélünk, olvasunk mostanában a magyar századelő progresszív, modern képzőművészeti csoportjáról, a Nyolcakról, de még az idősebb olvasó sem gondol arra, hogy a szentendrei HÉV-en esetleg e csoport egyik képviselőjével, Czóbel Bélával ül szemben. Arra is ritkán gondolunk, hogy több mint fél évtizeddel a Nyolcak megalakulása előtt tagja volt ő a Fauve-ok — a Vadak — csoportjának is Párizsban.

Képzőművész-monográfiákban szegény szakirodalmunk Czóbellal elég sokat foglalkozott. Kállai Ernő és Genthon István kötetei, Kassák tanulmánynak is beillő interjúja, ha terjedelmükben nem is, tartalmukban jelentékenyek.

Talán illenék a terjedelmesebb Czóbel-monográfiát számonkérni a művészettörténettől, és a születésnapi köszöntők hagyománya szerint gyűjteményes kiállítást sürgetni, legalábbis ajánlani. Persze Czóbel munkássága időben és térben is olyan széles, hogy az összefoglalás úgyszólván megoldhatatlan. Hatalmas ouvreje annyira szétszóródott Európában — sőt Amerikában is —, hogy nagyon-nagyon nehéz lenne katalógusba foglalni. Pályafutását, kiállításainak számát és állomáshelyeit, nem hisszük, hogy bárki is követni tudná. Legkevésbé maga a mester.

Czóbel festészete mindig a látványból indul, de olyan mélységekig jut el végül is, mely titok marad számos, nála valóban modernebb képalkotó módszer híve előtt is. Nemhiába mondta Kállai Ernő és Kassák is modern művészetünk mesterének. Témaköre — igaz — szűk; tájkép, csendélet, szobabelső, fej, figura. Stílusa az utóbbi időben jóformán nem is változott, viszont különleges módon variálódott. Nem szélességében, mélységében. Minden képben „nyíltabban, vagy rejtőzködőbben, maga az élet zeng". Kassák Lajost idéztük. „Minden képemhez" — mondta maga a festő — „úgy kezdek hozzá, mintha akkor festenék először". Kívánjuk mindenkinek ezt az ars poeticát.

Frank János

ját területemen megtámaszthassam a hátam. Ahol magamban lehetek a zajban, a világban, ahol erőt gyűjthetek, hogy a világban helytállhassak. Lám, így gondolkozom én is, ki nemrég gúnyosan mosolyogtam. Így gondolkozom, amióta, különösen amióta...

Vagy nyolc esztendeje művelt nyugati példák alapján elhatároztam, milyen jó lenne egy kis vízimalom, melyet legalább nyári lakásul berendezhetnék magamnak. Hamarosan megbizonyosodtam azonban, hazánkban már céljaim szerint felhasználható alkalmas régi vízimalom nincsen, patakok vannak, vízimalmok már nincsenek. E felismerés után szélmalom keresésére szántam magam.

Elolvastam a vonatkozó egyetlen magyarnyelvű szakművet (századeleji képes monográfia), s vidéki útjaimat úgy másfél évig szélmalmos helyek közelébe irányítottam. Sokat megnéztem, de faluszéli jellegük, kopottságuk, szárnyatlanságuk eleve korlátozta esélyeiket. Találtam aztán egyet mégis, fogamra valót, s ezt az egyet röviden leírom, hogy a táj lelkét s egyidejűleg az én akkori lelkemet is némileg ábrázoljam.

A Kiskunság déli felén, Kunfehértó határában bukkantam rá elképzeléseim megvalósult tárgyára. Képen, festményen sem láttam annál szebbet. A selyemvízű szikes tó

m
n

sz
új
be

rosát. S mikor megtudtam, hogy a városka sok kisebb temploma közül, a görögkeleti hívek és hitbuzgóság erős megcsappanása miatt, néhányat megfosztván szentelt hely minőségétől, talán áruba bocsátanak, gondolkozni kezdtem, ne vegyek-é magamnak inkább egy alkalmas templomot.

Szép lett volna — képzeletben már be is rendezkedtem (könyvtár a kóruson, fürdőszoba a sekrestyében stb.), aztán ebből sem lett semmi.

Végül is vettem valahol a vízparton én is egy telket.

S most, amikor hallom és látom, hogy az állam maga szorgalmazza a vízparti, településre alkalmas földek szétosztását, kisbirtokba adását, most, hogy tudom nemzedékem jobbik fele éppen ezért a földecskékbe, telkekbe búvó lelkiállapot miatt — meghasonlott, ha azt kérdik, mit gondolok, mi a véleményem erről a népmozgásról, tárgyilagosan felelni én már nem tudok. És elvi pajzsot sem emelek magam elé a régi puritanizmusból és nem is zárom, rekesztem ki azokat a haladásból (magammal együtt), az emberiség jövőjét mun-

[illegible] akik a sajátjukba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ORSZÁG VILÁG

1968 DEC 11

1021 Czóbel Béla

▲
◀ **Szentendrén a KMP megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezték meg a Pest Megyei Képzőművészek Tárlatát. A kiállítást dr. Csicsai Iván, a Pest megyei Tanács V. B. elnökhelyettese nyitotta meg. Képeinken: a megnyitás és Czóbel Béla Leányportréja.**

Bojár Sándor felvételei

Czóbel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

3

A LETTRES FRANÇAISES egyik legújabb számában Mezei Árpád képkolummás, illusztrált tanulmányban foglalkozik a szentendrei iskola festőivel. A cikket Czóbel, Anna Margit, Korniss Dezső képei díszítik. Mezei megemlékezik még Vajdáról, Ámosról, Barcsayról is.

1021

Czóbel
1969 DEC

Merre tovább?

Csak Sántánál tehetjük fel a kérdést; ő indult ebbe az irányba. Következő művei, a *Húsz óra* és az *Áruló* tisztán mutatják ennek az ábrázolási módszernek — egy alkotóegyéniség törvényei közé zárt — esztétikai erényeit és hátrányait.

A *Húsz óra* „műfaji alapképlete" az *Ötödik pecsét*éhez hasonló. De csak az alapképlet. A szociográfiai módszer s a már említett két alkotói vonulatának közelharca — meglehetősen elhomályosítja. A *Húsz óra* gondolati anyaga első pillantásra ugyan tünékenyebb, jóval kisebb erű a súlyosan áramló epikánál. Nagyobb részben lett epikává maga is: amennyiben immár az önmagukért beszélő emberi sorsokban — tehát a regénycselekményben — jelennek meg az egyértelmű ítélkezést lehetetlenné tevő morális kérdések: az *Ötödik pecsét* elvontabb kategóriái (felelősség, erkölcs, az emberi cselekedetek igazságértéke) a történelem menetének dialektikájába ágyazottak, de a hatalom kibillen korábbi negatív súlypontjából. A megoldás, a válaszok keresésének gyötrelmes írói munkája elhagyja a gondolati tételeket, nélkülöz mindenfajta morális, gondolati előfeltevést. Ami korábban már csupaszodó gondolati tételek rácsai közé szorult, itt az eleven társadalomban jelenik meg (legfélreérthetetlenebbül: a „bolond gróf" regényvégi filozófiájában). A *Húsz óra* esztétikai újdonságait a regénynél terjedelmesebb irodalom elemezte. Sánta írói útján — és elemzésünk szempontjából — azért lényeges, mert egyesíti, s biztos regényírói tudásával, új esztétikai módszerével magasabb szintre emeli kezdeti törekvéseit. Az *Ötödik pecsét* elvontabb tömbje az epikusabb kifejezés életteli, természetközeli szférájába kerül, de tovább öröklődik annak legértékesebb tulajdonsága is: az, hogy Sánta ábrázolásában nem törekszik egyértelműségre, hanem a valóság millióágú és vonatkozású organizmusába ágyazza — szüntelenül megoldásra törekedve — a lezárhatatlan és megoldhatatlan kérdéscsomót.

Ez az erőteljes epika — amely a gondolati regény legsikeresebb útja lehetne — az *Árulóban* ismét a csupasz gondolatiság felé szikárodik. Kristálytiszta, kemény stílusa sem óv meg attól, hogy végül ne úgy tegyük le a könyvet: csupán egy erkölcsi tétel, gondolati rébusz olvasói voltunk. Itt mutatkozik meg leginkább, hogy a puszta gondolatiság vérbő epikai hitel, természethűség, érzékletesség nélkül nem hozhat létre igazi műalkotást. De ez nemcsak Sánta írói pályájának legnagyobb veszélye; a gondolati regény kifejezésformájáé is.

MIKLÓS PÁL 1021

Szentendrei művészet

Szentendre, az egykor rác kereskedő- és hajósfalu, ma betonelem-, kocsi- és töltőtollgyártó kisváros, egyre érdekesebb színfoltjává lesz kulturális életünknek. A HÉV a Duna-kanyarba induló pesti kiránduló és üdülők tömegeit szállítja neki, s a város igyekszik a régies hangulatot sugárzó utácskák, festői sikátorok és lépcsők, régi ikonokkal ékes rác templomok mellé odasorakoztatni a mai művészet produkcióit is, hogy elszórakoztassa az alkalmi látogatókat: utcai színjátékot rendeznek, szoborparkot létesítettek, szabadtéri festménytárlatot rendeznek a műkedvelők képeiből, felújították a szerb búcsú látványosságait. Ezek mellett pedig az állandó létesítmények, főképp a szerb egyházi múzeum és a városi múzeum adnak alkalmat a komolyabb érdeklődés kielégítésére. A városi múzeum a fóruma a szentendrei művésztelephez tartozó festőknek, a művészettörténetben polgárjogot nyert „szentendrei művészet" képviselőinek.

A „szentendrei művészet" fogalmát már nem lehet kiiktatni a művészettörténetből, bár tartalmán vitatkoznak eleget. Kétségtelen, több értelemben használják. Értik rajta a Szentendrén lakó vagy dolgozó festőket, s így olyan, művészetükben és életkorukban teljesen különböző művészeket foglalnak össze vele, amilyen a Párizshoz inkább tartozó Czóbel, a Nagybányához inkább tartozó Ilosvai-Varga és Kántor, valamint a más értelemben is, nem csak származásuknál fogva odavaló fiatalok, Balogh László és Deim Pál. S értik rajta azt a 30-as és 40-es évekbeli, elsősorban Vajda Lajos nevével jelezhető, szorosabb értelemben vett művészeti iskolát, amelynek a folytatása 1945 után az Európai Iskola, napjainkban pedig több jól elkülöníthető törekvés, egy Barcsay szemléletéhez kötődő konstruktivista irány, egy Bálint Endre művészetével fémjelzett szürrealista jellegű s egy Korniss Dezső képeiben jelentőssé váló absztrakt művészet.

Kétségtelen, hogy mind a szélesebb értelemben vett szentendrei művészetnek, mind a szűkebb értelemben felfogottnak, vagyis az iskolának, illetve mai irányzatainak valamiképp ihletője, kerete, olykor témája vagy legalább ürügye a kisváros, hangulataival, hagyományaival, jellegzetes épületeivel, templomaival és kapuival, ikonjaival és temetői fejfáival, ma már muzeális tárgyakká lett sajátos népművészeti emlékeivel. Ezt a „genius loci"-t azonban minden Szentendréhez kötődő művész másképp fogja fel és másra használja fel. Minden művész építi *saját* művészi világát, s az ihletet adó környezetet temperamentumának, művészi elképzeléseinek és igényeinek megfelelően építi abba bele. Van, akinél ez a környezet közvetlenül, láthatóan jelenik meg a képek világában, sőt, annak fő tartalmát szolgáltatja: Göllner Miklós vagy Mihály Pál képein a városka tájai, részletei és poétikus hangulatuk a témák. Czóbelnél azonban már csak a csendéletek nyersanyagát adják a nyári vagy őszi szentendrei kertek; portréihoz pedig csak hangulati keretet jelentenek, pompás színvilágát táplálják. Szántó Piroskának a képein a környezet elemei közvetlenül is megjelennek, de inkább csak ürügyet szolgáltatnak a burjánzó vonalakból összeálló rajzi extázis értelmesítéséhez, rendezéséhez. Bálint Endre vagy Országh Lili képein is a tárgyi világ elemei tűnnek fel, formájukkal vagy kompozíciós szemléletükkel „couleur locale"-t is hordozva, de ezek az elemek (régi lámpa, sírkő, kapu vagy kút stb.) náluk a szuverén festői világ, egy maguk teremtette látvány szerves tartozékaivá alakulnak: alárendelt szerepet játszanak a nagy erejű művészi látomás pontosabbá tételében, érzelmi és hangulati mondanivalójuknak a külvilághoz, a jelenhez való kötésében. Náluk is az a tágabb értelemben vett szentendrei hagyomány jelentkezik a művekben, amelybe beletartozik immár Vajda művészete és szemlélete; ez a hagyomány már pusztán szellemével, tehát csak közvetetten van jelen Korniss Dezső kalligráfiájában: ez direkt fogalmi jelentés nélküli, öntörvényű forma (egy szubjektív gesztus, egy ecsetet vezető, kézmozdulatot indító érzelem lenyomata), amely éppen ezért csak sorozatban, rendszerében megmutatkozva válik értelmezhető jellé. Ismét közvetlenebb a környezet elemeinek jelenléte Barcsay vagy tanítványa, Balogh László képein: a figurák megfogalmazásának tömörsége és elrendezésük egyaránt idézi a kisváros építészeti rendjének és az ikonoknak a formai sajátságát.

Az a kiállítás, amelyet most szeptemberben láthatunk a városka múzeumában, a szélesebb értelemben vett „szentendrei művészetet" reprezentálja: a valamilyen formában ide tartozó művészek újabb képeit gyűjti egybe. Az anyag így szemléletében és értékeiben is igen széles skálájú. (Tegyük hozzá: az „újabb képek" között szerepel Korniss 1951-ben készült, ma már híres Tücsöklakodalma is.) A kicsiny kiállítás azonban így is ad figyelmet érdemlő műveket. Bálint Endre nagy tablója saját művészetének is, Szentendréhez való tartozásának is jeles dokumentuma: a rekeszekre osztott álomvilágban a szerb és a magyar népművészet motívumai, a héber írásra emlékeztető hieroglifatöredékek, a szentendrei tárgyi motívumok jelképi erejűek, s az élmények és érzelmek káoszában való rendteremtés vágyát a finom színek közegében oldott világok elrendezése tolmácsolja. Ezt a rendteremtést más módon, zárt, már-már konstruktív jellegű formaöntvények tömörségével kísérli meg Országh Lili kis méretű képein: az emblémák önismétlő, az egész formájában és a részek hasonlóságában visszajátszó ritmikája fogja egybe a vibráló felületű, pasztózus színfoltokat. Nincsen konkrét, egyértelműen szavakba foglalható „tartalmuk" ezeknek a képeknek, amint nincsen Korniss egyetlen színre, tompa sárgára alapozott, egyetlen lendületűnek tűnő, szeszélyes írásjegyének sem, amelynek megmunkálása, finom barázdáltsága adja emberivé minősítő, a véletlen játékától megkülönböztető vonását.

Míg az imént említett képek részint művészi megoldásuk (az elvontság, az önelvű formák uralma) miatt, részint alkotóik eddigi ritka szereplése, következésképp festői nyelvük viszonylagos ismeretlensége miatt inkább csak a modern művészetben járatosabb közönségréteg figyelmét köthették le, az ismert életművű mesterek képei szélesebb körben is sok nézőt vonzhattak.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KRITIKA
Budapest

Czóbel, Barcsay, Kmetty művei egy-egy már jól ismert művészi világba vezetnek, annak kialakult és megszokott festői elemeivel (Czóbelnél a színekkel, Barcsaynál a törvénykereső szerkezettel, Kmettynél a látvány megszerkesztésével), szemléletével hatnak. Kissé hasonló a helyzete Anna Margitnak, aki groteszk látásmódjának megfelelően profanizálja és a népművészet szemléleti körébe vonja a hagyományos „szent" tárgyakat is (ő ezzel kötődik Szentendréhez), de még Szántó Piroskának is, akinél csak művészetének alaposabb ismerői veszik észre a hangvétel megváltozását: képein a természeti jelenségek idilljét lassanként kiszorítja a tárgyi világ elemeit ötvöző és tragikusabb érzelmeket ébresztő vízió. Talán csak Modok Mária kivétel: őt olyan ritkán láthatjuk, hogy mindig felfedezésszámba megy találkozni kis méretű, finom festőiségű, többnyire tárgy nélküli vásznaival. A fiatalok közül Deim Pál egyszínű geometrikus formakísérletei, úgy látszik, Kassák architektonikáját akarják tovább részletezni, Kósza Sipos László pedig színes, tónusos víziókban old fel szilárd, konstruktivikus elemeket, ugyancsak az absztrakció felé tartva.

A szentendrei művészek most már rendszeressé váló szemléje éppen sokféleségével, a Szentendréhez tartozás tágan értelmezett fogalmával korlátozza önmagát. Sok és különböző szemléletű művész, sok és különböző értékű kép minden kiállításon akad, ez nem szentendrei sajátság. Saját arcát akkor mutathatná ez a művészet, ha valódi iskola vagy irányzat képében mutatkoznék be. De ilyet erőltetni, szervezni úgysem lehet. Ha van az általunk legértékesebbnek vélt tendenciákban elég erő, akkor úgyis kivívják maguknak az elkülönülés jogát. Ezt türelemmel ki kell várnunk.

(Ez a beszámoló már nyomdában volt, amikor megnyílt Székesfehérváron a Szentendrei Művészet című kiállítás: az iskolának egy fokkal hitelesebb összefoglalása. Remélhetjük talán, hogy a tudományos feldolgozásra sem kell már sokat várnunk?)

Állásfoglalás

SŐTÉR ISTVÁN

Bánk világa

1.

Két nagy, klasszikus tragédiánk két szállóigét vésett a köztudatba. Az egyik: „*Nincs a Teremtésben vesztes, csak én!*", — a másik: „*Mondottam ember, küzdj és bízva bízzál!*" Egy megrázó panasz és egy talányos biztatás, — mintha amannak felelne emez, s a nemzet emlékezete úgy állítja egymás mellé a két mondatot, mintha azok egy harmadik, a két nagy alkotást is egybefogó drámának párbeszédébe illeszkednének. Katona József művére valóban felel is Madách Imréé, s ők maguk ily módon ugyanegy drámának, a nemzeti tudat több mint fél évszázados drámai folyamatának más-más szakaszát öltöztetik hőseik testébe és tragédiájába.

Madách Ádámjának arra a feleletre van szüksége, melyet az Úrtól elnyer, — Bánk bánnak pedig erre a felkiáltásra, mellyel önnön sorsát és lényét jellemzi.

Mindkét mű: talányos alkotás, mindkettő körül mindmáig folynak a viták, — egyik sem annyira egyértelmű, hogy körülötte vitákra, értelmezésekre sor ne kerülhessen. Vannak művek, melyek többet mondanak, mint amennyit alkotóik eredetileg mondani akarhattak velük, mert a szándékolt mondanivaló mögött megmozdult valamely rejtettebb fölismerés, s a színre vitt szereplők és események közé beléptek olyan árnyak, sejtelmek, melyekre az alkotó is csak akkor figyelhetett föl, amikor már nem tudta őket művétől távol tartani. Van gyanútlan tudásunk is, és vannak szavaink, melyek többet közölnek, mint aminek közlésére kimondtuk őket.

Ha van a magyar irodalomban bonyolult és enigmatikus alkotás, úgy: a *Bánk bán*. Horváth János már figyelmeztetett, hogy „tanulmányozó olvasás" nélkül nem lehet *Bánk bánt* megérteni, — mi több, csupán olvasásból vagy csupán színpadról sem; a játék és a színpadi

helyzetek érzékelése együtt kell járjon a szavakat, hangsúlyokat kihüvelyező olvasással. Katona József eredeti szándéka ugyan egyszerűen és nyilvánvalóan, de túlontúl tömören és sok mindent elhallgatón áll a szemünk előtt, s arra kényszerít, hogy e szándék legparányibb jelzéseit is számon tartsuk. Ebben a szűkszavú és minden jelzést, gesztust kiaknázó műben van valami a balladából, mely azzal is közöl, amit elhallgat. Ebben a drámában jelen vannak a kimondatlan szavak és dolgok, a *Bánk bán* játékszíne szellemekkel népesül be, s ezek a játékban hívatlanul részt vesznek. Mély oka lehet annak, hogy legnagyobb balladaköltőnk, Arany János foglalkozott *Bánk bán*nal oly gondosan, — Ágnes asszony tébolya rokon is akár Bánkéval, akár Melindáéval. Téboly és indulat fényeiben és sötétségeiben bonyolódik le előttünk az egész dráma. De mindaz, ami a tébolyt és az indulatokat kiváltja, s maga a pálya is, melyen azok kifejlenek: világosan fölismerhető. Katona semmit sem mellőzött, ami fontos lenne, — de sok mindent úgy borított hallgatásba, hogy az épp kimondatlanságában nyerjen nyomatékot. Különösképp az ilyen művek megismerését teszi lehetetlenné az, ha értelmüket deduktív módon keressük, ahelyett, hogy a dráma mégoly jelentéktelennek látszó apró mozzanataiból próbálnók az értelmet kifejteni.

Mindmáig sok ilyen deduktív megközelítést tarthatunk számon. A *Bánk bán* értelmének elhomályosításához azonban hozzájárult Gyulai Pál is, a mű tragikumának értelmezésével. Szerinte Bánk tragikus összeomlását az okozza, hogy a király helytartója, az ország rendjének legfőbb őre a királyné meggyilkolásával ezt a rendet megsérti, mert bűnösnek hiszi felesége elcsábíttatásában és az ország nyomorában. Gertrudis ártatlansága kiderül, emiatt Bánk erkölcsi indoka elvész, s ő maga erkölcsi halottá válik.

Gyulai korában fontossá vált a tragikum elvének vizsgálata. Ez a kor, a Világos utáni Magyarországon az erkölcsi felelősségtől áthatott cselekvés tanát hirdette, s az erkölcsiség legmagasabb, legsűrítettebb formáját a tragikumban találta meg. Számára a tragikum fejezte ki a leghatásosabban, a legmegrendítőbben az erkölcsi tanulságot. Tragikumelméletét Gyulai főként Kemény Zsigmond regényeiből merítette; ezekben találkozott azzal a tanítással, hogy a végzetet — hasznunkra is fordíthatjuk. A tragikus tévedések bizonyos történelmi helyzetekben elkerülhetetlenek, Kemény szerint, de sztoikus lelkülettel s állandó lelki

[redacted]

es Gyulai tragikumfelfogásának lényege tehát az a kényszerhelyzet, mely az embert bármikor fenyegetheti, s ez a tragikumelv arra tanít, hogy mindig készen is kell lennünk e veszély elhárítására vagy legalábbis csökkentésére. Az ilyen tragikai kényszerhelyzetek a hőst mindig önmagával, esetleg jobbik önmagával fordítják szembe, — a tragikus vétség az ilyen hősöknek mindig az erényeiből, a kiválóságaiból vagy a jó szándékaiból származik.

Az erkölcsi rend őre, letéteményese, aki megsérti ezt a rendet, s ezáltal megsemmisíti önmagát: Bánkot ebből az értelmezésből aligha lehet megértenünk. Az, amit Gyulai Bánk tragédiájának főokaként tekint, ugyan benne rejlik Bánk drámájában, de Bánkot mégsem ez az ok semmisíti meg. Bánk ugyanis mindvégig tudja, hogy Gertrudis királyné *nem* ártatlan. A mű legújabb elemzői — elsősorban Orosz László — mutattak rá arra, hogy Gertrudis királyné ártatlanságának hangoztatása nem lehet Bánkra hatással. Mert Bánk már szemtanúja volt Gertrudis bűnösségének.

Bánkból kettős ok váltja ki a gyilkos indulatot: a nyomor, melybe a királyné és rokonai döntötték az országot, — és feleségének, Melindának elcsábíttatása, Ottó, a királyné öccse által, akit e tettére Gertrudis kétértelmű módon bár, de mégiscsak felbiztat. A rejtező, a beszélgetéseket kihallgató Bánk olyasmit tud, amit nem tudhatnak azok, akik a megölt királyné ártatlanságát bizonygatják. A dráma végén Bánkot olyan férfiként látjuk, akinek számára tettének erkölcsi, emberi indokai nem semmisültek meg. Bánk megsemmisülésének oka tehát nem önnön cselekedetében rejlik. Az erkölcsi talaj nem vész el Bánk lába alól. Bánk lázadóvá válik, de lázadásának indokai érintetlenül maradnak, még lelki összeomlásában is. Az ország helyzete, a nép nyomora fennáll, gyűlöletét mindez még a végső jelenetben is igazolja. Bánk mindvégig tudja, hogy igaza van. És mégis, ő az egyedüli vesztes a Teremtésben. Mert elvették tőle mindazt, ami az életének a magját alkotja: Melindát, a családját, érzelmeinek jövőjét és értelmét. Nem Gertrudis, hanem Melinda meggyilkoltatásában érzi magát bűnösnek Bánk. Nem erkölcsileg vesztes, hanem érzelmileg. Erkölcsi igaza őt nem kárpótolhatja szívének-lelkének veszteségéért.

Gróbel Béla
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 APR 7

ESTI HÍRLAP
Budapest

Magyar hetek Franciaországban

A RAJONGÓ RENDEZ • GALLIERA MÚZEUM

Párizs, április 7.

Valence 70 ezer lakosú város Dél-Franciaországban, a Rhône partján. A műemlékekben oly gazdag Valence ezekben a napokban merőben új látnivalóval szolgál: magyar kiállításokkal, magyar művészek műsorával. A városban piros-fehér-zöld zászlókat lenget a szél, mindenütt plakátok, prospektusokat osztogató fiatalok hívják fel a közönség figyelmét a magyar hét eseményeire. Valence legszebb kultúrházában 33 magyar filmet vetítettek — érdeklődő, lelkes, főleg fiatalokból álló közönség előtt. (Húsvéti vakáció lévén, elsősorban diákokkal teltek meg az ódon város utcái.)

●

A valencei magyar hét története a következő: a *Moziklubok Nemzeti Szövetsége* minden évben kongresszust rendez Franciaországban. A szövetség elnöke, *Philippe Haudiquet* párizsi filmkritikus, gyakran járt nálunk és a magyar filmművészet őszinte rajongója. Neki köszönhető, hogy — tekintettel hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára — az idei filmkongresszuson a magyar film szerepel. Valence város kulturális bizottsága, élén a polgármesterrel, örömmel adott otthont az idei kongresszusnak, ám nem csupán ennek: a városháza dísztermében *Liszt—Bartók-kiállítást* és magyar népművészeti kiállítást is rendezett. Meghívták Valence-ba a *Sebestyén-vonósnégyest* és a *Bihari ének- és táncegyüttest*. Így kerekedett ki a magyar hét programja.

A negyedszázados évforduló alkalmából Franciaországban számos más, magyar vonatkozású kulturális esemény hívja fel a figyelmet hazánk életére. Magyar hetet rendezett *Marseille, Strasbourg, Brest, Dijon, Tours* és *St. Denis* városok tanácsa. A *Magyar—Francia Baráti Társaság rendezésében* 25 éves a szabad Magyarország címmel *fotókiállítás* látható az említett városokban, továbbá magyar filmeket vetítenek, amelyeket ankét követ. Azokon az egyetemeken, ahol magyar lektorátus működik, magyar témájú konferenciákat tartanak.

Párizsban a *Galliera Múzeumban* megnyílt a modern magyar képzőművészeti kiállítás a *Kulturális Kapcsolatok Intézete*, valamint a francia külügy- és a kulturális ügyek minisztériumának közös rendezésében. A nagyszabású tárlaton 22 művészünk 155 alkotása látható; *Czóbel Béla* — akinek a télen nagy sikerű kiállítása volt a francia fővárosban — mellett többek közt *Domanovszky, Hincz Gyula, Kokas Ignác, Konfár Gyula, Würtz Ádám* alkotásai képviselik a mai magyar képzőművészetet Párizsban.

●

A *Theatre de la Ville* — április 4. alkalmából — nagyszabású Bartók-hetet rendezett, amelyre meghívta a győri leánykórus együttesét.

Lukács Teréz

AZ Ü

az

Az A
rói lap
az egyiptomi hadsereg egy kémelhárító osztaga a megszállt Sinai félsziget területén levő *Areesh* városban foglyul ejtett, majd titokban egyiptomi területre szállított egy izraeli ügynököt. Az arab származású ügynök *a megszálló hatóságokkal működött együtt*, és a gerilláknak menedéket adó helyi lakosokról, valamint az arab partizáncsoportok tevékenységéről szolgáltatott ki adatokat megbízóinak.

Mint az Al Ahram megjegyzi, *Ali El Mogi*, akit hamarosan haditörvényszék *valamennyien* számíthatnak arra, hogy az egyiptomi igazságszolgáltatás lesújt rájuk.

Testőrkarambol

Műszaki hiba miatt tegnap felfordult az Addisz Abeba-i császári palota közvetlen közelében egy teherautó, amely az uralkodó 79 testőrét vitte az étkezdébe. Hét testőr életét vesztette, 71-en megsebesültek.

JÚNIUS 7-ÉN OLASZ TARTOMÁNYI VÁLASZTÁSOK

Ma bemutatkozik a nyolcvanhármak kormánya

Róma, április 7.

Gino Pallotta telefonjelentése:

Mariano Rumor középbal kabinetje — a „Nyolcvanhármak kormánya": 27 miniszterből és 56 államtitkárból áll — ma bemutatkozik a szenátus, majd a képviselőház előtt. Megfigyelők szerint

a kormányfő részletes programot terjeszt elő.

Az *Olasz Kommunista Párt* választási jelszava: *„Felszámolni a középbalt!"*

DÉL-VIETNAM:

Heves harcol

RENDŐRROHAM A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VIGILIA
Budapest
1970 VII·52

megjelent írások nem csupán Matisse piktúráját, élénk és merész kolorizmusát értékelik magasra, de a sokoldalú művész grafikáit, szobrait, kollázsait, egyházművészeti tevékenységét és az Académie Matisse élén kifejtett pedagógiai munkásságát is. Több cikk utal arra, hogy a jubiláris tárlat létrejöttéért köszönet illeti André Malraux volt minisztert és a leningrádi, valamint moszkvai múzeumokat, amelyek jó pár Matisse-kompozíciót (közöttük több chef d'oeuvre-t) adtak kölcsön az öt hónapig nyitva tartó kiállításra.

A következőkben a száz év előtt született — immár általánosan klasszikusnak tekintett — mester cikkeiből, naplójegyzeteiből, leveleiből, interjúiból közlünk néhány mondatot, amelyek — úgy véljük — némi fényt vetnek Matisse művészetszemléletére és rokonszenves, szerény emberi lényére...

„Ha a képen rend és világosság honol, ez azt jelenti, hogy a festő elméjében is ugyanilyen rend és világosság uralkodik."

„Engem nem a csendélet és nem is a tájkép, hanem az emberi alak érdekel a legjobban. Az emberi figurában tudom leginkább kifejezni az élet iránti, szinte vallásos érzésemet."

„Amiről én álmodom, az az egyensúlynak, a tisztaságnak, a derűs nyugalomnak a művészete, amely minden felkavaró vagy lehangoló körülménytől mentes."

„A modern művészet egyik jellegzetessége, hogy részt vesz életünkben. A kép a lakás falán örömet áraszt: színei felvidítanak és enyhítik gondjainkat."

„Nem rögtönözve festek. Az Alvó nő román blúzban hat hónapi munkámba került, a Magnóliás csendéleten szintén fél évig dolgoztam. Az akrobata látszólagos könnyedséggel adja elő mutatványát, de ne feledjük el, hogy milyen sok gyakorlás előzte meg produkcióját. Így van ez a festészetben is: szívós munka által jutunk az eszközök birtokába..."

„A stílus szükségképpen adódik a korból. Mondanivalónkat olyan eszközökkel fejezzük ki, amilyeneket korunk kovácsolt. Raffaello ma nem úgy festene, mint hajdan tette."

„Nélkülözhetetlen, hogy a művész a minimumra csökkentse igényeit. Maillol tudta ezt: »Megélek egy heringből naponta...« — mondta. Egyszerűsítsük életünket. Ne engedjünk meg magunknak semmit, ami fölösleges, ami szükségtelen."

„Mindenekelőtt is: meg kell szoknunk, hogy ne hazudjunk sem másnak, sem önmagunknak. Sok mai művész tragédiája onnan ered, hogy így gondolkodnak: »Engedményeket teszek a közönségnek, és ha majd elég pénzt kerestem, magamnak fogok dolgozni...« Ettől fogva el vannak veszve. Úgy viselkednek, mint azok a nők, akik elhatározzák, hogy addig róják az utcát, amíg egy bizonyos összeget összegyűjtenek, azután pedig férjhezmennek. Az erkölcs olyan, mint a gyufa, csak egyszer használható — mondja Marcel Pagnol a »Marius«-ban. Ugyanez áll a festőkre."

„A dominikánus nővérek Vence-i rózsafüzér-kápolnáját úgy tekintem — tökéletlenségei ellenére — mint életem fő művét. Bárcsak a jövő is megerősítené ezt a meggyőződésemet."

Art hongrois contemporain címmel a párizsi Musée Galliéraban) tavasszal kiállítás nyílott — a magyar és a francia kulturális szervek közös rendezésében — napjaink huszonkét magyar festőjének, rajzolóművészének és szobrászának munkáiból. A francia lapokban több meleg hangú beszámoló jelent meg a tárlatról, amelyen olyan élvonalbeli művészeink is részt vettek, mint Czóbel, Martyn, Schaár Erzsébet, Ország Lili és Kondor Béla. Bizonyos azonban, hogy a siker még nagyobb lett volna, ha a kiállításon szereplő alkotók közül nem felejtődik ki Vilt Tibor, Borsos Miklós, Frank Frigyes, Barcsay, Korniss Dezső, Anna Margit, Bálint Endre s még több más európai rangú művészünk. A franciákat Korniss művészete például bizonyára jobban érdekelte volna, mint — mondjuk — Konfár Gyuláé vagy Raszler Károlyé. Egy rejkjaviki kiállításon is a leggondosabban válogatott, legmegfontoltabban mérlegelt anyaggal kell bemutatni művészetünket. Hatványozottan áll ez egy Párizsban rendezett tárlatra...

D. I.

Annak, aki szeret, nincsen szüksége arra, hogy emlékezzenek rá. Van az elevenek országa meg a holtak országa, s a híd a szeretet; csak az marad meg, az az élet egyetlen értelme.
Thornton Wilder

ZENEI JEGYZETEK

(A BAMBERGI SZIMFONIKUS HANGVERSENYE.) Az idei év való gazdagabb volt vendégekben, mint előzőek. Igaz, voltak nagy garral beharangozottak, akik csalódást okoztak, voltak azonban — közéjük sorolhatjuk a Bambergi Szimfonikus Zenekart —, akik csendben érkeztek, s hatalmas sikert arattak. A bambergi együttes Európa egyik tekintélyes zenekara, amely igazi nagy sikereit Joseph Keilberthnek köszönheti, s azoknak a hanglemezeknek, amelyeket Fritz Lehmann vezényletével vettek fel. Kitűnő az együttes brácsa és gordonka szólama, kicsit színtelenek hegedűsei, a fúvósok között pedig ugyanolyan pontatlanságokat lehetett hallani, mint nálunk szokásosak. Precíz, alapos felkészültségű együttessel találkozhattunk tehát, amely a legkiegyensúlyozottabb teljesítményt, a legmaradandóbb zenei élményt Hindemith: Mathis, a festő című szimfóniájának előadásával szerezte. Mozart Linzi szimfóniájából talán a fényt, a derűt lehetett hiányolni, Beethoven VII. szimfóniájának előadásában pedig a klasszikus tisztaságot kerestük hiába. Szokatlan tempóingadozások, romantikus, szilaj vágtatások, megtorpanások tették izgalmassá a VII. szimfóniát, valahogy mégis „mesterséges" volt ez a feszültség, hiányzott belőle a ritmus feszessége, egysége.

Hindemith: Mathis, a festő című operájából komponált szimfóniáját sajnos meglehetősen ritkán hallhatjuk hiteles előadásban. A Heintz Wallberg vezette bambergi együttes most azzal a tradicióval ismertetett meg bennünket, melyet Furtwängler alapozott meg, s növelt naggyá, abban az időben, amikor a fasizmus szinte mindegyik kortárs zeneszerzőre anathémát mondott, s amikor a német művészeti élet legnagyobb alakjai külföldre menekültek. (Furtwänglert később ezek a visszatérő művészek támadták, mert — szerintük — jelenlétével, és azzal, hogy vezényelt kiszolgálta a hitleri rendszert.) A nagy német karmester 1934-ben, amikor Hindemith ellen valóságos kampány indult, írta A Hindemith-ügy című tanulmányát, amelyben az akkori idők meglehetősen nehéz szellemi viszonyai között igen nagy bátorsággal védelmezte Hindemithet, aki — szerinte — sokkal többet tett a modern német zenének a nagyvilágban való elismertetéséért, mint azok, akik a „németség" eszménye nevében felsorakoztak ellene. Ebben a bátor írásban ol-

a Mathis, a festő című szimfónia, csak megerősíti ezt a véleményt. Mindenütt, ahol csak ez év márciusában megtartott ősbemutatója óta felcsendült, igen nagy hatást keltett, még olyanokban is, akik egyébként éppenséggel nem nevezhetők Hindemith barátainak. Ez, amint már mondottam, nem azt jelenti, hogy Hindemith, ‚a konjunktúra lovag átállt' hanem sokkal inkább azt — ha így tetszik —, hogy visszatért a kezdethez, visszatért önmagához." Ez a „kezdet" voltaképp a zenei neoklasszicizmus egyik ága, melynek indulását Satie neve fémjelzi, módszerét pedig a jazz-elemek felhasználása, s az állandó irónikus fénytörés jellemzi. A Mathis, a festő azonban kivétel: az opera egyik legnagyobb monológjában saját maga kínzó kérdését adja főhőse szájába a szerző: „Hasznos-e, elég-e, amit alkotsz? S vajon nem csak önmagadért élsz művészetedben?" Ez már annak a művésznek a tépelődő kérdése, aki a feszült politikai helyzetben, a modern zenét ért heves támadások idején, a maga módján igyekszik megtalálni helyét az egymásnak feszülő erővonalak között. A mű voltaképp a lázadás és az alkotás konfliktusa. Mathis, azaz Mathias Grünewald, a parasztfelkelők oldalára áll, barátja azonban igazi küldetésére, a nagy műalkotás létrehozására buzdítja: „Neked emberfölötti képességed van a festészethez. Hálátlan voltál és hűtlen, amikor megtagadtad Isten adományát. A néptől vontad el magad, amikor hozzá mentél, s megtagadtad küldetésedet. Térj vissza mindkettőhöz!" Ez a szózat azonban nemcsak az isenheimi oltárképek festőjét buzdítja, hanem magát a zeneszerzőt is, aki hite, meggyőződése és művészi hitvallása indítására a nyílt harcot választaná, az alkotás képessége és hívása azonban erősebb. Nem véletlen, hogy a megújuló támadások hatására végül elhagyta hazáját, és operáia bemutatóját (1938, Zürich) már menekültként érte meg. Az operából készült szimfóniára különben remekül illik Stuckenschmidt Schöpfer der neun Musik című könyvéből az alábbi jellemzés: „A politonalitás egy formája ez, de nem a Milhaud-féle egyidejű értelemben. Ez egy szukcesszív politonalitás". A művet, melynek tételcímeit az isenheimi oltárképek aláírásából választotta Hin-

volt, hogy táncbetétekkel hidalja át a gyorsan változó jeleneteket. A táncok jó, hangulatfestő zenéjét Hacsaturján műveiből állította össze Eötvös Péter. A darab főszerepeiben Szakáts Miklós, Ruttkay Éva, Benkő Gyula, Sütő Irén és Mádi Szabó Gábor a tőlük megszokott jó alakítást nyújtották. De azért jó lenne tudni, hogy a rendezőn, a színészeken, vagy valami általános utasításon múlik-e, hogy a verses drámákat nálunk nem szabad versként szavalni.

(Doromby Károly)

• KÉPZŐMŰVÉSZET. *IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.* Napjainkban „az egész magyar művészet forrásban van; a festők és a szobrászok tárlatokon és műtermekben valami újra készülnek, hogy megleljék a művészeti magatartás és a kifejezés mai kornak megfelelő hangját." (*Frank János* műtörténész szavai *Sugár Gyula* festőművész kiállításának katalógus-előszavában.) Valóban, hevesen foglalkoztatják művészeinket a „korszerűség", a „modernség" és a „hogyan, merre tovább?" nem könnyű problémái, amelyeket különben folyóiratainkban (főleg az *Új Írás*ban és a *Valóság*ban) megjelent vitacikkek (mindenekelőtt *Németh Lajos, Kmetty János, Major Máté* professzor gondolatokban és új szempontokban bővelkedő írásaira gondolunk) sokoldalúan megtárgyaltak. A magyar művészeti életnek ebben a megélénkült, pezsgő légkörében azután érthető, hogy a közönség (s itt nemcsak a szakmabeliek szűkebb csoportját értjük) nagy várakozással tekintett a Műcsarnokban megrendezett nemzeti kiállítás elé.

A kiállítás rendezőinek célkitűzése az volt, hogy az elmúlt két év magyar képzőművészetének legérettebb és legjelentősebb eredményeit szemléltessék, legsikerültebb alkotásait összegyűjtsék, — „a tárlat célja számadás arról, hol tart ma képzőművészetünk" (*Aradi Nóra*). A teljesség érdekében — a korábbi kiállításoktól eltérően — tervek, makettek és nagyméretű fényképek alapján azokat a monumentális épületdekorációkat, freskókat és köztéri szobrokat is bemutatták, amelyek az elmúlt néhány évben az ország különböző részei új lakótömbjeinek, kultúrotthonainak, egyéb épületeinek és köztereinek díszítésére készültek. A Műcsarnok mögött helyeztek el két tucat hatalmas szobrot, amelyek itt valóban hatásosabbak voltak, mintha falak közé zárták volna őket.

A kiállítás — úgy véljük — mégsem tükrözi teljes mértékben mai képzőművészetünket. Egyrészt azért nem, mert *Ferenczy Béni, Pór Bertalan* s más művészek régi alkotásaikkal vettek részt (20—25 év előtti munkáikkal jórészt), de méginkább azért nem, mert sok számottevő művész hiányzik a kiállításról. Hogy az „izmusok" hívei nem szerepelnek, ezt mégcsak megmagyarázza a katalógus előszava, belegyömöszölve mindnyájukat a „dekadencia" zsákjába. De olyan szobrászok is hiányoznak, mint Bokros-Birmann, Kerényi, Somogyi József, Reményi József, Vígh Tamás, — olyan festők, mint Koffán, Duray, Frank Frigyes, Schönberger, Mattioni, Szalay Ferenc, Papp Oszkár, Csernus Tibor. A volt római iskolások (Molnár C. Pál, Kontuly) és az öreg naturalisták (Burghardt, Boldizsár, Vidovszky) is hiányoznak, — pedig hát, akármiként is vélekedjen ki-ki munkásságukról, mégiscsak hozzátartoznak mai művészetünkhöz.

Sok esetben a kiállított művek arányszáma nem mutatja (vagy nem helyesen mutatja) a művészeknek valódi súlyát, rangját. *Tamás Ervin*től négy kép, — *Szántó Piroská*tól viszont egy, — *Fenyő A. Endré*től és *Udvardy Erzsébet*től fejenként négy-öt, — *Czóbel Béla*tól ismét csak egy: visszásnak tűnik.

A kiállításra beküldtek 3600 művet, ebből azután kiállították az egyhatodát, 600 festményt, grafikát, szobrot, plakettet, gobelint. A zsűri elnökének tájékoztatása szerint a visszautasított műveket azért érte refus, mert mesterségbelileg kifogásolhatók voltak. (Néhány esetben pedig a dekadens szellemiség miatt nem kerülhettek a művek a közönség elé.) A zsűri nagy ritkítást végzett, mégis azt gondoljuk, hogy további radikalizmusra lett volna szükség. Órákig tart a kiállítás végignézése, lábunk és szemünk elfárad a sok járkálástól és nézéstől, s a látott művek között még mindig bőven van íztelen-sótalan, középszerű, jellegtelen alkotás.

Szerencsére azonban, van jópár másmilyen is, amelyek előtt felvillanyozva kell megállnunk. Ilyen *Kmetty* három kis képe, amelyek olyanok, hogy bizo-

Elsősorban persze azt, ami már az ő nemzedékét is alapvetően foglalkoztatta, hogy azután szinte az egész tizenkilencedik századi orosz irodalom alapvető problémájává váljék. Napoleon ugyan nem tudta meghódítani Oroszországot, de a felvilágosodás és a francia forradalom eszméi annál inkább tért hódítottak abban az erősen franciás műveltségű rétegben, amelyhez Lermontov is tartozott. Csakhogy amíg Nyugat-Európa nagy szellemi harcokban (reneszánsz, reformáció, ellenreformáció) megedződve jutott el ezekhez a szellemi áramlatokhoz, addig Oroszországban az említett előzmények úgyszólván teljesen hiányoztak. Hiányzott (nem voltak meg a társadalmi előfeltételei sem) a polgári haladásba vetett hit is, ami Európa nyugatibb tájain az elveszített vallást sokak számára pótolta. A múlt század elejének orosz értelmiségi köreiben a szkepszis, a nihil tátongó üressége lépett az ősök kioltott hitének helyébe és ugyanakkor valami csillapíthatatlan Isten-szomjúság. Ez a sóvárgás az elvesztett Isten után, a hit nélkülözött biztonságának keresése, nyomta azután rá bélyegét az egész tizenkilencedik századi orosz irodalomra. Az ortodox egyház, a maga archaikus felépítésével, a kétkedésben nevelkedettek által üres formaságnak érzett, bonyolult liturgiájával nem tudott válaszolni a jelentkező újszerű igényekre.

Az orosz szellemi élet legjobbjai így magukra maradtak kétkedésükkel, Isten-éhségükkel és a lelkükben tanyázó démonokkal, akikről úgy érezték: mindenképpen meg kell küzdeniük velük. Ez a démonokkal vívott élet-halál küzdelem Dosztojevszkij-nél éri majd el tetőpontját, de első hiteles ábrázolója a fiatal Lermontov volt. Nem véletlen, hogy élete fő művének (ő legalább is annak tartotta), amelyen tizenhatéves korától tíz éven át dolgozott „A démon" címet adta. „Szeretnék megbékülni a mennyországgal, szeretnék szeretni, szeretnék imádkozni, szeretnék a jóba vetett hitben élni" — mondja ennek a műnek főhőse.

Ugyanez a sóvárgás tölti el Arbenyint, az „Álarcosbál" főhősét is. Maga a darab, helyesebben annak cselekménye, egy szinte pontos Othello történet. (A bosszúvágyó intrikus, egy csalárdul megszerzett karperec segítségével hozza gyanúba Arbenyin előtt fiatal feleségét és régi barátját, az ügyben teljesen ártatlan herceget és Arbenyin megmérgezi az asszonyt.) De mennyire más alkat ez az Arbenyin, mint az egyszerű, egy fából faragott Othello. Csömör, életuntság, kiábrándultság, nihilizmus és marcangoló bűntudat gyötri. Jellegzetes orosz démonok. Bár ő is féltékenységből követi el végzetes tettét, mégis menynyire más motivációval, mint shakespeare-i példaképe. Othello egy vad, zabolátlan, de végső fokon tiszta szenvedély tragikus áldozata, akinek szinte gyermekes naivitását és féktelenségét használja ki a cselszövés. Arbenyin távolról sem ilyen tiszta képlet. Önmagával meghasonlott, keserű, kíméletlen ember, aki azért állt bosszút Nyinán, mert az szerinte nem bizonyult különbnek annál a társaságnál, amelyet Arbenyin, önmagával együtt, mélységesen megvetett, nem tudta visszaadni elvesztett hitét, nem tudta megváltani őt.

Persze az „Álarcosbál" művészi szempontból nem olyan jelentős mű, mint az Othello s — különösen a vége felé — kicsit üresen kongó, romantikus pátoszba fullad. De az összehasonlítás, mint láttuk, mégis nagyon tanulságos, mert sokat elmond abból a szellemiségből, amelyben a tragikus sorsú orosz költő művei fogantak s amely utána, majdnem egy évszázad orosz irodalmát termékenyítette meg. Gyakoriak ebben az irodalomban az ilyen jellemű férfiak, akiknek életében az eszményi, tiszta nő jelentené a megváltást, ha nem taszítanák el maguktól, mint Puskin Anyeginje vagy Turgenyev Rudinja. Keserű önvád és emésztő lelkiismeretfurdalás a büntetésük. Maga Lermontov is mégegyszer megírta (az Álarcosbál-nál sokkal kiforrottabban) ezt a hőst „A korunk hősében".

Bár nem kifogástalan és érett alkotás az „Álarcosbál", a Vígszínház mégis hasznos feladatra vállalkozott a színrehozatalával. A verses drámát Áprily Lajos ültette át magyarra, hibátlanul csengő, szép rímekkel. Kár, hogy a — sajnos általános — pesti színpadi gyakorlat következtében a szöveg verses volta ezúttal is jórészt elsikkadt. Pedig a tiszta versmondás, (párosulva egy mértéktartóbb és kevésbé dagályos játszásmóddal) sokat enyhített volna a túl patetikus vagy hátborzongató jeleneteken. Kazán István ügyes rendezői ötlete

nyára a külföld is méltányolni fogja a mester alkotásait (munkái ugyanis résztvesznek az idei Velencei Biennálén). *Bartha László* „Állomás" című képe és *Barcsay Jenő* mind a négy munkája kiemelkedő. Barcsayról egy kritikus nemrégiben azt írta, hogy alkotásai felette állnak a híres hollandus mester, Mondrian képeinek. Mi nem vállalkozunk efféle rangsorolási játékra (nincs is sok értelme, hiszen a művészet mérésére nincs esztétikai collstok), de magunk is úgy látjuk, hogy Barcsay piktúrája maradéktalanul hozzá ízül a kortársi egyetemes festészet legnagyobb alakjainak munkásságához. Az idősebb nemzedék kimagasló teljesítményeihez tartoznak *Ferenczy Béni* szobrai is, ezek közül kettő régi, az „Aranykor" viszont már a művész betegsége alatt készült, de a régi alkotóerővel és lendülettel. Ez vonatkozik *Czóbel* igézetes csendéletére is. *Borsos Miklós* Szabó Lőrinc-fejéről már sokszor szó esett, — csupán azt kívánjuk megjegyezni, hogy a művész másik (kevésbé emlegetett) önarcmás-szobra ugyanolyan ragyogó kvalitású. De *Schaár Erzsébet, Lessenyei Márta, Jálics Ernő, Kákonyi István, Ligeti Erika* s más szobrászok is igaz örömet okoztak. A szobrászat terén van azonban egy sajnálatos jelenség, mégpedig a kisplasztikai művek számának csökkenése. Újabban kiállításainkon nagyon kevés a kis bronzszobor. Pedig e műfajnak nálunk nagy múltja van (Fémes—Beck, Medgyessy stb.). Aligha csalódunk, ha a kisplasztikák számának gyérülését igen prózai okkal: nevezetesen a bronzöntés drágaságával magyarázzuk. Egy 30 cm körüli szobrocska öntési díja több mint 2000 Ft. Sok művész (nem lévén biztos abban, hogy munkája vevőre talál) nem tud minden esetben egy-egy szobrába ilyen összeget „befektetni". Sok szép kis szobor így gipszben vagy terrakottában marad, — ami se nem nemes, se nem maradandó anyag. Az illetékes szerveknek foglalkozniok kellene e kérdéssel, — szomorú lenne, ha elsorvadna a magyar kisplasztikai művészet...

Ami a fiatalabb művész-generációt illeti: ott is van, amit kiemelhetünk. *Kondor Béla* Dávid Katalin műtörténész portréját és néhány mesteri grafikáját állította ki, *Sylvester Katalin* egy igen érdekes felfogású csendéletet, *Cs. Nagy András* a nagy hangulati erejű „Öreg malomudvar" c. képét. *Németh József* „Töltés mellett" c. képén van talán egyiptomi hatás is (az emberi alaknál), esetleg Franz Marc-hatás is (az állatok megfestésében), — mégis egyéni, tiszta mélyről-fakadt műnek érezzük.

A kiállításon szerepel néhány rendkívül nagyméretű csendélet. Az egyik pl. 120x130 cm-es. A kép mérete és a sovány festői mondanivaló között nagy szakadék tátong. A kép ürességét a festő már nem is pasztózus, hanem egyenesen dombormű-szerű festék-adagolással igyekszik elkendőzni. Ha már a kép koncepciója szegényes, — legalább ezt az „érdekességet" kapja a néző... Így gondolkodhatott a fiatal festő, de ez nem korrekt álláspont, ez blöff. Sok még az epigonizmus is egyes fiataloknál. *Bótos Sándor* képe Dufy meg nem emésztett hatásáról beszél, *Mácsai István* „Firenzei dóm"-ja pedig a francia neo-naív Vivint követi.

A grafikákat frízszerűen körbefutó, közös keretben, hatalmas hosszúkás üveglapok alatt állították ki. Vitatható módszer ez. Hiszen bármennyire is vigyázott a gondos munkát végző rendező (a kifejező Mauthauseni emlékmű-tervével szereplő szobrászművész: *Makrisz Agamemnon*) a grafikai művek egymásmellé-helyezésében a stiláris, szemléletbeli összhangra, — ennek megvalósítása sokszor mégsem sikerült, s a grafikák egymást „zavarták".

Hogy milyen lesz a közelebbi és a távolabbi jövő képzőművészetének arculata, — nem hinnők, hogy ma bárki is felelni tudna e nagy kérdésre. De, hogy előre tudjunk menni feléje, ahhoz kísérletezésre van szükség. *Illyés Gyula* írta nemrégiben „A líra modern eszközei" c. cikkében: „Szívósan és felelősséggel kell tovább kísérleteznünk..." (*Élet és Irodalom*, 1962. május 12-i szám) Illyés a költészetről beszélt, de megállapítása nyilván a szellemi élet egyéb területeire is érvényes. Marxista oldalról ma már a kísérletezésnek nem állják útját. *Ernst Fischer* osztrák kommunista esztéta (akinek „A nélkülözhetetlen művészet" c. könyvét mostanában magyarul is kiadták) írja, hogy „az irányzatok és áramlatok versenyére" van szükség, s hogy nem helyes „a művészi forma kérdéseibe megfellebbezhetetlen tekintélyként beleavatkozni." Ebben a szellemben jelentette ki *Kállai Gyula* miniszterelnökhelyettes az Író-

szövetség májusi közgyűlésén elhangzott beszédében, hogy a szocialista realizmust valló mai magyar kulturális politika „semmiféle stílust vagy műfajt nem ismer el kizárólagosnak és egyedül üdvözítőnek." Remélhetjük tehát, hogy a következő időszakban művészeink, műtörténészeink, esztétáink és a művészeti élet vezető posztjain álló személyek együttműködése még jobban elmélyül, s — hogy *Barcsay Jenő* szavait idézzük — „olyan szemléleti tisztulás fog bekövetkezni, amelynek nyomán minden igazán jó és tehetséges művész és minden értékes irányzat megbecsülésben részesül." (Barcsay nyilatkozata az „Esti Hirlap" 1962. május 24-i számában.)

Kovács Margit kiállítása. Nagynevű Kossuth-díjas keramikusnőnk, Kovács Margit 60-ik születésnapja alkalmából gyűjteményes kiállítást rendezett alkotásaiból az Ernst-múzeum. Kovács Margit művészete — sokszor elmondották már — a népművészeti örökségből indul ki, annak gazdag motívumkincséből merít, ehhez azonban hozzáad költői lelkéből egy olyan többletet, amely munkásságát egyedülállóvá teszi. Ihlető témakörei a Biblia (Csodálatos halfogás, Jónás, Szt. Péter), a népmesék és népdalok (Csipkerózsika, Fölszállott a páva), az antik mitológia (Európa elrablása, Párkák), a magyar őstörténet és középkor (Pogány áldozó, Vitézek), a magyar nép élete, munkája és embertípusai (Étkező népes család, Szüret, Öreg csősz). Bensőséges, graciózus munkái sokféle hangulat és érzés tolmácsolására képesek, a humor és az enyhe gúny éppúgy nem idegen tőle (Vénkisasszonyok, Jegyespár a falusi fotografusnál), mint az elesettek sorsa feletti szánalom, vagy éppen a tragikum megszólaltatása (Bántalmazott, Halottsirató parasztasszonyok, a rémült, kócos Kisinas). „Olyan a kiállítás, mintha a népballadák világába tévedne az ember", — olvashattuk a kiállítás vendégkönyvében egy látogató bejegyzését. Egy másik megköszöni „Kovács Margit csodálatos költészetét, amellyel megteremtett egy tündérvilágot." Egy harmadik vélemény: „Derűjével sokak köszönetét méltán erdemli ki az Ön művészete". Jeles költőnk, *Bittei Lajos* pedig a közelmúltban verset írt a művésznő híres „Kuglóf-Madonna" c. művéről. („Új Ember", 1962. május 27-i szám.)

Mindezek előrebocsátása után mégse hallgassuk el, hogy egyesek — elsősorban fiatal iparművészek — nem értenek egyet Kovács Margit munkásságának irányával, édeskésnek, keresettnek és anakronisztikusnak ítélik művészetét, vagy egyes alkotásait. Bár Kovács Margit sem tudja mindig elkerülni az önismétlést, s nem nélkülöz minden alapot az a megállapítás, hogy munkái a modern építészet és a mai lakáskultúra kívánalmainak maradéktalanul nem felelnek meg, — a művésznő kritikusaival a legtöbb ponton mégsem tudunk egyetérteni. Ugyanis (eltekintve attól, hogy Kovács Margit spontán díszítőkedvű művészetének *jóízét* nem érezték meg), elfeledkeznek arról, hogy a művészi kifejezés országútja széles, s a képző- és iparművészetben a stílusok sokfélesége, egymásmellettisége az egészséges. A nagy művészegyéniségektől ne vitassuk el azt a jogot, hogy kialakíthassák a maguk külön útját. Kovács Margit művészete értékes különlegesség, az agyag és a korong poétája ő, aki nélkül sokkal szegényebb és kopárabb lenne művészeti életünk.

Czóbel Béla párizsi kiállítása. A párizsi Zak-galériában májusban és júniusban a magyar festőművészet „great old man"-jének, Czóbel Bélának festményeit láthatta a francia közönség. A művésznek ez Párizsban a tizedik önálló kiállítása; az első éppen 55 esztendővel ezelőtt volt, 1907-ben Berthe Weill galériájában, amely időközben nagy műtörténeti nevezetességre tett szert, hiszen a század első éveiben itt állított ki az a ragyogó művész-együttes, amelyhez Matisse, Utrillo, Dufy, Marquet, Vlaminck is tartozott. A mostani kiállítás díszes katalógusában szendéletek, női fejek, szentendrei utcarészletek reprodukciói követik egymást, közöttük szerepel az 1906-ban készült „Két festő" c. kompozíció, amely a párizsi Musée National d'Art Moderne tulajdona. A katalógus előszavát André *Dunoyer de Segonzac* írta, a magyar művész nemzedéktársa. A francia festészet e nagytekintélyű mestere a következőképp méltatja Czóbel oeuvre-jét: „Emlékszem 1910 körül egy teremre az Őszi Szalonban, ahol Czóbel műveit az idősebb nagyok, Matisse és Rouault képeinek közvetlen közelében állították ki, anélkül, hogy a szomszédság legkevésbé ártott volna nekik. — Életművének egysége, folyamatossága, a divatossal és a pittoreszkkel

...r Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 1
Telefon: 188-296, 188-307

VIGILIA
1962 JUL

zemben táplált ellenszenve, a clair-obscur iránti kivételes érzéke, komolyságában annyira egyéni színskálája, mértéktartása Czóbel Bélát a XX. század művészetének egyik legtisztább alakjává teszi. — Az Idő, a bírálóknak ez a fejedelme, már elismerte és a jövőben még jobban el fogja ismerni ezt a hitelességében és emberségében nagy tehetséget."

A télen Chicagóban volt Czóbel-kiállítás. Ebből az alkalomból Charles de *Tolnay* (vagyis Tolnay Károly), az amerikai Princeton-i egyetem magyar származású művészettörténész-professzora — Michelangelóról, Brueghelről, a van Eyck-testvérekről, Boschról, Watteau-ról szóló kiváló kötetek és tanulmányok szerzője — egy Magyarországra írott levelében így emlékezett meg Czóbel mesterről: „Czóbel Bélát mindig nagyra tartottam, és tisztelettel adózom neki azért a szellemi és erkölcsi (művész-erkölcsi) hűségért, amellyel — nehéz időkben is — kitartott művészeti hitvallása mellett. Minden, amit ismerek tőle, igaz és modern művészet". *(Dévényi Iván)*

formanyelvét illetei, az kizárólagosan
álló Jeanne még egyszer végigtekint
mindennapi életén, e sokféleség kifejez
csak a zene harmóniájával lehet kifejez

Jeanne d'Arc, Franciaország megsz
mészetes hát, hogy azok a helyzetek, a
szintén reálisak: az egykorú francia élet kifejezői. Ám éppen itt érzünk valami egészen újat és merészet: a reális helyzetek ugyanis minduntalan meseszerű, játékos elemekkel ötvöződnek. Sőt, maga az alaphelyzet is, ahogyan Johanna még egyszer végigéli életét, az irrealitást emeli ki. Van persze ebben valami filmszerű, de magában a filmben is, a film cselekménye közben is fel-feltűnnek irreális, mesés-játékos elemek. (Az egész törvénykezés, a kártyajáték, a Lisztes Molnár és a Hordók Asszonya stb.) A mű egésze mégis félelmetesen reális, igaz. És talán éppen ezek az említett meseszerű, játékos elemek teszik ennyire igazzá. Claudel és Honegger ugyanis zseniális érzékkel tapintották ki

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 8

HUNGARIAN REVIEW
Budapest

Béla Czóbel

1021

EXHIBITION

JUBILEE FINE ARTS EXHIBITION From time to time Hungarian artists render an account of their work at national events. Since the country's liberation they have organized some twelve large-scale exhibitions, displaying the whole spectrum of Hungarian fine arts. The last show of this kind took place four years ago. The present exhibition is held in honour of the 30th anniversary of Hungary's liberation.

The exhibition, housed in the Budapest Art Gallery, offers a selection of the works of the past five years in the genres of panel painting, sculpture and graphic art, giving publicity to all the intellectual endeavours which have committed themselves to the new Hungary, or which live on in the socialist present as living traditions.

Modern Hungarian painting commenced at the beginning of the second decade of the century with the society of the so-called Eights and the activist movement. Its members played a significant part in the revolutionary transformation of 1918-19, and by now only a few of them are still alive. Béla Czóbel, the portrayer of lovely women and interiors of an intimate mood, using the warm lyricism of expressionism, is still working actively, and he also features in the exhibition and so does János Kmetty, who in his small paintings with a strong emphasis on structure, depicts the world around us.

Between the two world wars this modern and progressive art was forced partly into exile, and partly to give up its positions. This is one of the reasons for the fact that by the end of the twenties and the early thirties a new wave of impressionism emerged in Hungary, thanks to István Szőnyi and Aurél Bernáth, the latter of whom is still an active artist, who, in addition to a beautiful autumn landscape, has exhibited the sketch of the fresco he made for the Budapest Erkel Theatre. Sculptor Pál Pátzay is also primarily concerned with the harmonious portrayal of the beauties of life.

Most of the exhibitors, elderly and young alike, are artists whose work has become inseparable from the history of socialist Hungary. Sándor Ék, who passed away not long ago, could return home only after 1945, but from that time on he participated all the more intensely in laying the foundations of socialist art. The late Endre Domanovszky belonged to the generation which, at the time of the socialist transformation of society, worked for developing a public-spirited art. Within a brief review it is impossible to enumerate even all the most significant artists. The exhibition features several artists of the Szentendre School, which due to its modern approach, was doomed to isolation in Horthy's Hungary, and the Vásárhely circle, which undertook to immortalize the changing life of the Hungarian village. And there are the many young artists who do not belong to any of the noted schools. They could rather be described as searching for answers with their works to the new questions posed by life.

József Vadas

Stamps

World Air-Mail Meeting

The Hungarian capital has more than once been the scene of an international stamp exhibition. A very special and very popular branch of stamp-collecting, the collectors of air-mail stamps have already organized their second international meeting in Budapest.

The Hungarian Post Office has deservedly commemorated the exhibition. Representing scenes from the history of aviation, they issued a series of four stamps and four old Hungarian air-mail stamps in a block.

Gyula Péntek

CHEF'S CORN

Here are a few recipes for cooking chicken:

Piquant Chicken

Ingredients: 1 kg (2 lb) chicken, 100 gr (3 1/2 oz) smoked bacon, 3 tablespoons tomato puree, the juice of half a lemon, 1 tablespoon mustard, 2 dl (1 cup) vegetable stock, 1 dl (1/2 cup) wine, 1 dl (1/2 cup) sour cream.

Lay strips of the bacon on the bottom of a pan, and arrange the cleaned and jointed chicken on top. Pour on the tomato puree, lemon juice and mustard and cover with the remaining bacon. Pour on the wine. Braise until tender, then remove lid and brown. Just before serving mix in the sour cream. Serve with rice and mushrooms.

Dill Chicken

Ingredients: 400—500 gr (approx. 1 lb) chicken, 30 gr (1 oz) flour, 40 gr (1 1/2 oz) lard, 1 onion, vinegar, salt, 2 dl (1 cup) lemon rind.

Fry the flour slightly i and add the whole onio then add the jointed chick the sour cream, the finely lemon rind. When the c the onion. Serve with ric instead of dill.

Chicken Paprika

Ingredients: 1 chicken lard, a dessert spoon papr (1 cup) sour cream. Cho the lard. Add the joint Pour on a little water a until tender. Mix the flou add to the chicken. Cook Serve with galushka (H

Melon Cream

Ingredients: 1 honeyd vanilla, 4 leaves gelatin, litre (1/2 pint) cream.

Cut a three-finger thic a sweet ripe melon. Scra through a seive. For sieved melon add a teas in half a stick of vanilla dissolve the gelatin in th flame. Remove the vanil and add the puree to th Whip the cream and ad mixture back inside the fridge for two or three h slice the melon in the o

Czóbel Béla

A tárlaton szereplő müveit kiemeli a kritika "A Nemzeti Szalon" cimmel, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1903. okt. 25. XIV. évf.
43. sz. 705. lap.

MDK

Czóbel Béla

Arcképe, a Műcsarnok tarlatán.

Lyka Károly: A Műcsarnokból.

Uj Idők 1904-5. XI.9.sz. 223,224.l.

MDK

Czóbel Béla

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 58.l.

MDK

Czóbel Béla festőm.

Lyka K: A Műcsarnokból. Uj Idők, 1904. X. 48. sz.

Czóbel Béla festőművész.

Népszava XXXV.évf.1907 jun.5.
133 sz. 6 lap.

Fiatal magyarok.

Kiállitás.

Czóbel Béla kiállitása Berlinben.

Műbarát.1922.II.248.1.

MDK

Czóbel

Lengyel G: Berlini kiáll. mérlege. Nyugat, 1910. ápr. 1. 440-4. o.

MDK

Czóbel Béla

Szabad Művészet 1912. I. évf. 21. sz.

MEK

Czóbel Béla

nyert a Müvészház zsürimentes kiállitásán dijat

Az Ujság, 1913. szept. 30. /A Müvészházban dijat nyert festőmüvészek/

MDK

Czóbel Béla

Maticska Jenő arcképe, of.

Börtsök-Réti, Nagybányai kiáll. kat.1912.

112 l.

MDK

Czóbel Béla

Réti I.:Nagybánya.A Műbarát 1922.II. 11-12.sz.
216.l.

MDK

Czóbel Béla

Réti I: Nagybánya. A Műbarát, 1922. II.

222.1.

MDK

Czóbel Béla

Réti I: Nagybánya. A Mübarát, 1922. II.
216.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

NÉPSZABADSÁG

1958 SZEP 6

1958. szeptember 6, szombat

Ma nyílik meg a Nemzeti Szalonban 610 Czóbel Béla kiállítása

Több mint fél évszázaddal ezelőtt, 1903-ban állított ki először a Nemzeti Szalonban Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze. A most 75 éves mester műveit azóta szerte a világon megismerték, hiszen kiállított Párizsban, Berlinben, New Yorkban. Képei helyet kaptak amszterdami, berlini, detroiti, párizsi múzeumokban, holland, francia, német magángyűjteményekben.

A ma megnyíló kiállításon az idős művész javarészt újabb műveit állította ki, melegtónusú olajportréit, hangulatos akvarelljeit, művészi ceruza- és tollrajzait. A kiállítás gazdagsága sok örömet szerez Czóbel Béla tisztelőinek.

Vörös tetők.

Rózsa pohárban.

Önarckép.

Magyar nagykövetség létesül
Új törvényerejű rendeletek a tanító- é
a tudományos minősítés továbbf
az élelmiszerek és italok előállításá

ÜLÉST TARTOTT A NÉPKÖZTÁRSASÁG E

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa pénteken délelőtt az Országházban ülést tartott, amelyen több törvényerejű rendeletet alkotott és fontos határozatokat hozott.

A tanító- és óvónőképzésről szóló új törvényerejű rendelet nagy figyelmet fordít a tanítók és óvónők nevelő munkájára és a szocializmust építő társadalmunkban betöltött fontos szerepükre. Már az intézetekbe való felvételnél is alapos általános és és szakműveltséget s politikai szilárdságot kívánnak meg. A felvételhez ezentúl *általános gimnáziumi érettségi*, vagy ezzel egyenértékű képesítés s a *felvételi vizsga* sikeres letétele szükséges. A felvételi korhatár 30 év, a levelező oktatásban 40 év.

Az Elnöki Tanács a *tanítóképző intézetben* a tanulmányi időt három, az *óvónőképző intézetben* két évben állapította meg. A felsőfokú intézményként működő intézetek számát és székhelyét a művelődésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel s az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben jelöli ki.

Az elfogadott törvényerejű rendelet alapján szervezett intézetek első évfolyamai 1959 szeptemberében nyílnak meg; az addig működő tanító- és óvónőképzőket fokozatosan kell megszüntetni.

Az Elnöki Tanács a *tudományos minősítés továbbfejlesztéséről* alkotott új törvényerejű rendeletében a tudományos fokozatok elnyerésének követelményeit kiterjesztette — a szakmai felkészültségen túl — politikai feltételekre is. Ugyanakkor az egyetemek (főiskolák) tudományos szerepének növelése érdekében az aspiránsok kiválasztását, felvételét és a kandidátusi értekezés megvédésével kapcsolatos szervezési munkát — a *Tudományos és Felsőoktatási Tanács* javaslatára — a Minisztertanács által kijelölt *egyetemi karokra* decentralizálja.

A disszertációs viták színvonalának továbbfejlesztése érdekében az értekezést — vagy legalábbis annak lényeges részeit — a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon publikálni kell.

Ez alól a kötelezettség alól indokolt esetben a *Tudományos Minősítő Bizottság* adhat felmentést.

A törvényerejű rendelet újonnan szabályozza a *tudományok kandidátusa* fokozattal járó illetmény kiegészítését is; eszerint azok részére, akik a tudományok kandidátusa fokozatot a jövőben nyerik el, az illetménykiegészítés *öt évre* szól. A Tudományos és Felsőoktatási Tanács az ötödik év eltelte előtt a tudományok kandidátusának munkásságát felülvizsgálja.

Az élelmiszerek és italok előállításáról és forgalmáról szóló törvényerejű rendelet elfogadásával

A Hazafias Népfront ün
a Koreai Népi Demokratikus
kikiáltásának 10. évfordulój

(Tudósítónktól.)

Pénteken este a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és budapesti bizottsága a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kikiáltásának 10. évfordulója alkalmá*zásáról, hazaszeretetéről.* Ismertette a háború utáni újjáépítő munka sikereit, nagy eredményeit.

— A háború befejezése óta rea állandóan erősödik, n közi kapcsolatai állandóar

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1958 SZEP 12

NÉPSZABADSÁG 1958. szeptember 12, péntek

MAGYARORSZÁG „NAGY ÖREGEI"

610

CZÓBEL BÉLA

Czóbel Béla kora ifjúságában kezdte nyugati vándoréletét, évtizedeken át élt és alkotott távol hazájától, ha gyakran hónapokat töltött is itthon. Hiteles, hű képet így csak az adhatna művészi és emberi magatartásának teljességéről, aki nemcsak idehaza találkozott vele szentendrei műtermében, vagy kertjében, hanem párizsi, berlini, amszterdami művészotthonában is, és a múzeumainkban, s magángyűjteményekben őrzött képein kívül ismeri valamennyi alkotását. Azokat is, amelyek elvesztek vagy amelyeket, mielőtt megszáradhattak volna, elvittek lakásáról a műkereskedők. A felszabadulásunkat követő évek gazdag termését s természetesen az immár érdemes művészünk 75. születésnapján, most a Nemzeti Szalonban megnyílt kiállításán bemutatott vásznait, a friss ihletésű, bensőséges derűt tükröző olajfestményeket is, melyeknek jó része az idei nyár lázas alkotókedvének ajándéka.

Művészi jelentőségét, azonban, még teljes életműve ismeretében is csak úgy érthetjük meg, ha nyomon követjük festői pályafutását, egyénisége kialakulását.

— A ritka szerencsés fiatal művészek közé tartoztam — idézi pályakezdése idejét —, akik előtt kitárult a világ, mert nem hiányzott zsebükből a pénz, ami mentesít a mindennapok gondjaitól. Családi hozzájárulással utazhattam Nagybányára, ahol Iványi Grünwald Béla volt az első mesterem. Nagyon jól tanított, ösztönzést adott a valőrök gondos megfigyelésére. Ha rajta múlik, egyenesen Párizsba utazom, München megkerülésével.

A fiatal művész rövidesen hátat fordított a müncheni Akadémiának. Párizsba utazott s a francia főváros állandó forrongásában alakult egyénisége. Münchenben gyarapított akadémikus rajztudását még hasznosította a Julian-Akadémián is; tanára, Jean Paul Laurens, kitüntetésre ajánlotta természethű, konzervatívan részletezett rajzaiért. De már látta az impresszionisták új színhatású képeit, felismerte Cézanne minden igazi nagy francia művészt jellemző mérték- és arányérzékét s rádöbbent művészi kifejezésmódjának titkára: a végtelen egyszerűségre, mely a legkevesebb eszközt használ a legnagyobb, legmélyebb festői problémák megoldására.

— Magam is tisztábban kezdtem látni a színproblémákat, de nem követtem francia művésztársaimat. Magyar festő maradtam, aminthogy a hazai behatást sohasem vetkőzheti le művész, aki őszinte, igazi alkotó. A magyar íz, amit a zsüri képeimen jellegzetességként fedezett fel, mindjárt első jelentkezésemkor hat képemet segítette be a „Vadak"-nak (Les Fauves) elkeresztelt művészcsoport kiállítására s hívta fel rám Matisse, Vries, Braque, Derain figyelmét. Mindannyian nagyhírű mesterek lettek a két világháború közti időszakban. Az én képeimet is keresték, de hiába, elveszett valamennyi. Mégsem panaszkodhatom: Párizs művészkedvelő közönsége szeretetébe fogadott, a műkereskedők minden képemre számot tartottak, akárcsak később Berlinben.

(Beck Judit rajza)

Hat évig élt Czóbel Béla a német fővárosban, a kubista és expresszionista áramlatok központjában, de ott is hű maradt önmagához: közönyös nyugalommal nézte a tülekedést maga körül. Figyelte minden oldaláról a valóságot s festett tovább is a maga mélyen lírikus színlátás-módján, a részletek hűséges megfigyelése mellett a kifejezés egyszerűségére törekedve. Ekkor még fontosabbnak tartotta a szerkezeti elem jelentőségét, mint a festői egyéniséget sugárzó tónusok gazdagságát s a fény és árnyék színekbe olvadó letompítottságát, mely sajátosan jellemzi későbbi párizsi képeit: a *Dél-francia tájat*, *Ülő aktját*, *Olvasó nőjét*, *Múzsa* és *Műterem* című vásznait. Ezeket a fő műveit, mint későbbi kiemelkedő alkotásait a hazai talajból fakadó erős festőiség jellemzi s bár színeit szemérmes költőiség halkítja le, képzelete az élet realitásából táplálkozik.

Új képei közt, a Nemzeti Szalon kiállításán, mosolyogva fogadja az elismerést, szerencsekívánatokat. S mikor felvetik előtte a kérdést: miként sikerült rövid hónapok alatt ennyi újat, szépet alkotnia, minden szerénysége ellenére kicsit büszkén válaszol:

— Legalább annyit dolgozom, mint ötven év előtt, mert csak előre nézek. Nem érdekel, ami elmúlt, bízom benne, hogy még sok szép feladat áll előttem. Igyekszem hát behatolni mentől mélyebben a természetbe, mert csak ez a szemlélet gazdagíthatja a művészetet. A természet olyan lehetőségeket tartogat a jövő művésze számára, melyekről nem is tudhatunk. Mint ahogyan Rembrandt, majd az impresszionisták előtt is, egy eddig ismeretlen festői világ tárulkozott ki. Nagy veszély fenyegeti tehát azokat a mai festőket, akiknek a többsége — a velencei Biennale és a brüsszeli kiállítás tapasztalatai szerint —, hátat fordított a természetnek. Az úgynevezett absztrakció nem a mondani-, kifejeznivaló festői leszűrése, hanem a természet elárulása.

— Szeretném felhívni az illetékesek figyelmét — mondja búcsúüzenetül —, hogy fiatal festőink fejlődését nagyon segítené, ha megismerhetnék a mai francia festőművészet legjobb eredményeit is. Sok szempont megvilágosodna előttük. Találjunk hát módot rá, hogy kiállítsák Budapesten a francia modern festők műveit.

Lengyel István

Újabb külföldi kormánydelegációk érkeztek az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár megnyitására

A LXII. Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár megnyitására csütörtökön újabb kormánydelegációk érkeztek.

Az *Albán Népköztársaság* küldöttségét *Maqoi Como* földművelésügyi miniszter, a *Bolgár Népköztársaság* küldöttségét *Ivan Primov* földművelésügyi miniszter, a *Csehszlovák Köztársaság* küldöttségét *Kveteslav Vlcka* földművelésügyi miniszterhelyettes, a *Lengyel Népköztársaság* küldöttségét *Stanislaw Guswa* földművelésügyi miniszterhelyettes, a *Román Népköztársaság* küldöttségét pedig *Ion Cosma* földművelésügyi miniszter vezeti.

Csütörtök este hazánkba érkezett *V. V. Mackevics*, a Szovjetunió mezőgazdasági minisztere, akit *Dögei Imre* földművelésügyi miniszter fogadott. (MTI)

Sajtóbemutató az Országos Mezőgazdasági Kiállításon és Vásáron

Csütörtökön délelőtt Kovács Mihály, a Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár igazgatója több mint 200 hazai és külföldi újságíró előtt ismertette a LXII. Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár látnivalóit. Hangsúlyozta, hogy a hazánkban megrendezett mezőgazdasági kiállítások és vásárok közül az idei lesz a legnagyobb és legreprezentatívabb.

A Kiállítási Főbizottság Dögei Imre földművelésügyi miniszter elnökletével és Fehér Lajosnak, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának részvételével csütörtökön megtekintette a kiállítást és megállapította, hogy sikerült elérni a kitűzött célokat. Az idei kiállítás a jubileumok jegyében kerül megrendezésre és elsősorban azt mutatja be, hogy tíz év alatt milyen eredmények születtek a mezőgazdaságban, a szocializmus építésében. Növeli a kiállítás színvonalát a nemzetközi borversenyen díjat nyert borok bemutatása, a hazai gyümölcs és zöldségtermesztési eredmények részletes ismertetése, az élelmiszeripar fokozott részvétele is. Az eddiginél nagyobb súllyal szerepelnek a kiállításon az exportminőségű termények is. A múlt éveknél színvonalasabb lesz a gépesítési és állattenyésztési bemutató is.

Kovács Mihály beszámolója után a sajtóbemutató részvevői megtekintették a kiállítás jelentősebb pavilonjait, majd végignézték a lovasbemutatók főpróbáit.

Ünnepi est Bulgária felszabadulásának 14. évfordulója alkalmából

A *Kulturális Kapcsolatok Intézete* és a *Tudományos Ismeretterjesztő Társulat* Bulgária felszabadulásának 14. évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepi estet rendezett a Kossuth Klubban.

Réczei László, az igazságügyminiszter első helyettese üdvözölte az ünnepi esten megjelent *Krasztju Sztojcsev* bolgár nagykövetet, valamint a nagykövetség és a bolgár kulturális intézet megjelent tagjait, majd *Harmati Sándor*, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára mondott ünnepi beszédet.

*

Jól sikerült magyar—bolgár estet rendeztek tegnap *Debrecenben* és *Salgótarjánban* is.

Az iga

Csak a vak nem látja, vagy aki nem akarja, mennyire *megváltozott* — mégpedig kedvezően — az országban a közhangulat. Akik sok emberrel beszélnek, vonaton utaznak, néha egy-két fröccsöt megisznak a vendéglőben, üldögélnek a HÉV várótermeiben, azok is igazolhatják ezt. Pedig éppen a felsorolt helyeken *mindenféle* szándékú emberek fellelhetők. De még ott is, mint mindenütt, ma több a népi demokráciát dicsérő szó, az elégedett hang, a jóindulatú bírálat. S egyre gyakrabban és többen intik le a rosszhiszeműeket. Mert a jogos kritika — az más. Szinte emberi dolog, ha többen beszélgetnek, előkerül könnyen az, ami *bántja* őket, ami talán *nem* tetszik, *nyomja* a szívet. S ha mindenről többet beszélnek, ez még nem jelenti azt, hogy többségben van, ami bántja őket. Dehát a jogos panaszt, kritikát szinte már a hang „színéről", „dallamáról" is meg lehet különböztetni a sárfröcsköléstől, az ócsárló szótól.

Pilisszentkereszten felkapaszkodtunk a minap egy szekérre — a gyaloglástól már fáradtak voltunk. Pár perc múlva a lovat hajtó fiatal parasztember — hasonlóan, mint mostanában sok faluban tapasztaltam — nem a nehéz viszonyokról, a rossz időjárásról, a gazdasági bajokról panaszkodott, mint az régen a falusiakra különösen jellemző volt, hanem örvendezve dicsekedett: most épít — mint annyi sokan — házat. Még azt is mondta, hogy náluk a faluban a lányok, az asszonyok a legdrágább anyagokból varratnak manapság ruhát — van miből. Az ő menyasszonyának is van már kék nylon ruhája. Szinte kibugyogyan mindez belőle és még sok minden, s hamarosan kijelentette: gazember, aki nem akarja a népi demokráciát. Bizony náluk ilyen alig akad.

De hazudnánk, ha azt állítanánk, hogy már *mindenki* így lát és így beszél. Elbizakodottságra semmi ok. Akadnak még tisztán nem látók, de javíthatatlanul rosszindulatú emberek is. Erről sohasem szabad elfelejtkeznünk. Emlékezhetünk, hogy amikor — hasonlóan, mint most — jól mentek a dolgok az országban és igazán népszerű volt a kommunista politika, min-

~~Művészek, XX. s. 1. f.~~

Czóbel Béla festő (1883-

Miroir, 1948. Automne, No. 4.
6-14 l.

Rabinovszky Máriusz: A modern magyar művészet előzményei.

Czóbel Béla

festő

Művészet, 1938. III. évf. 2. sz. 154. l.

Egy magyar magángyűjtemény a Tanács Galériában.

Czóbel Béla festő

Magyar Csillag 1943 III. évf.

22.sz. 630 l. Farkas Zoltán: A képzőművészek új társaságának kiállítása.

Czóbel Béla

festő

Magyar Csillag, 1942. jan. II. sóf.

1. sz. 44–52. l. – Kállai Ernő:

Őszinte beszámoló egy beszélgetésről.

Czóbel Béla

festő

Magyar Csillag, 1942. jún. II. évf.

1. sz. 62. l. – Farkas Zoltán: A kut

kiállítása.

Czobel Béla
festő

Művészet, 1940. V. köt. 32. sz. 45. l.

Groleji Árpád: Magyar kiállítás Belgrádban.

Czóbel Béla kiállítása – 1926. IV. 16.

Páris.

Magyar Művészet, 1926

246.o.
kiállítások.

Szóbel-kollekció, Belvedere.

Pesti Hirlap. 1924. febr. 2. 7

K. k. l. Szóbel-Kemeffy-Vaszary

Festészet.

Műterem sarok, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf.171/78.l.

Grafika.

Fiu arckép, szénrajz, Czóbal Béla.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 204. l.

Czobel Béla festö.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 171/78. l.

Czóbel Béla grafikus.

ARS UNA.1923/24.II.évf.204.l.

Festészet.

Enteriör, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf.171/78.l.

Festészet.

Tornyos falu, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf.171/78.1.

Festészet.

Pipázó ember, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf.171/78.1.

Festészet.

Labdát tartó fiu, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf. 171/78.l.

Festészet.

Lépcsös tájkép, Czobel Béla.

ARS UNA.1923/24.II.évf.171/78.1.

Czóbel (Béla ?)

festő

Művészet, 1937. II. füz. 6. sz. 64. l.

Hubay Miklós: Csoportkiállítás az Ernst Múzeumban.

MDK

Czóbel Béla

Péter András: A hónap kiállitásai. Tükör, 1936. nov.

Czobel Béla

Tükör. 1936.IV. évf. 3. sz. 226.l
Péter András . A Hónap kiállitásai

Kiállítások

Ernst Muzeum. Czóbel Béla kiáll. 1933.

Budapesti Szemle CCXXXI. 1933. 99-117. Ybl Ervin: Képzőművészet

Gerold

1,

Czobel Béla

Tükör. 1935. III. évf. 7.sz. 62.l.
Péter András: Müvészeti séták.

MDK

Czóbel Béla

Genthon I.: Tizennyolc magyar müvész kiállitása.
Napkelt 1934. 236-237.l.

MDK

Czóbel Béla, festöm. -

nek itélték oda a Szinyei-jutalmat. A mai magyar festészet egyik legérdekesebb egyénisége. Nem befolyásolja a közönség izlésének hullámzása, csak saját lelkének hajlamai irányitják.

A Szinyei Merse Pál Társaság évi r. közgyül. 1933 L.31
Magyar Müvészet. 1933. 51.l.

Czóbel Béla festőművész

Magyarország 1931.XII.23

* **Csoportkiállitás az Ernst-muzeumban.** Sajátságos, de eddig még nem fordult elő, hogy a karácsonyi kiállitás anyagát ilyen rosszul válogatták volna össze az *Ernszt*-muzeumban. A valamikor annyi figyelmet érdemelő *Czobel* Béla ma már végtelenül unalmasan hat és ami a legrosszabb: ijesztően. Ványadt, hullafoltokkal csuditott aktjainál meghökken és megijed az ember. A hat kiállitó közül mindössze ketten, *Csóka* István és *Czene* János jelentenek kivételt. *Csóka* szemlélete különösen érdekes. A kultura és a rajztehnika jelent nála sokat, jóformán mindent. Elsörangu müvész, aki kitünően érti azoknak a hatásoknak a kihasználását, melyek mindig megragadják és lekötik a szemlélő figyelmét.

Czóbel Béla festőművész

Ernst-Muzeum csoportkiállitása - képpel vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.XII.15.

Czóbel Béla festőművés

Pesti Napló 1931.XII.13.

— Az Ernst-Múzeum új csoportkiállítása. Hat festő és az Alkotó Iparművészek csoportja vonul fel az *Ernst-Múzeum* ma megnyíló kiállításán. A festők közül messze kimagaslik *Czóbel* Béla legfrissebb kollekciójával, amelynek nemes értékei meggyőzően dokumentálják alkotójuk teljesen lehiggadt és kiérett művészi tehetségét. Egy negyedszázad előtt Czóbel legmarkánsabb előharcosa volt a naturalizmus uralma ellen támadó forradalomnak s bár az azóta feltűnt művészeti irányok szinte illetetlenül hagyták piktúráját, ő maga mégsem vesztett semmit jelentőségéből. Akkor vallott ideáljai egyáltalán nem halványultak el, ettől megőrizte befelé forduló elmélyülése, a művészi fejlődésnek az az aszketikus útja, amely énjének legkifejezőbb feltárásához vezetett. Czóbel Béla — lényeges formák összefogását hangsúlyozó, komor színfoltokba tagolt, monumentális hatásra törő képeivel — a mai, legmodernebb festőgárdának is elsővonalbeli értéke, akit Párizsban csaknem jobban ismernek és méltányolnak, mint itthon. Most kiállított vászna, közül különösen kékterítős csendélete, a *Muzsa*, a *Magyar parasztlány*, a *Falusi ucca* és a *Háló* összegezik legszerencsésebben művészi kvalitásait. *Agoston* Vencel nem túlságosan érdekes, flott akvarelljei. *Czene* János Rudnay-hatásokat mutató figurálisa, és *Csóka* István sokfelé tájékozódó, lágy színskálájú pasztelljei még a forrongás stádiumát jelzik. Annál komolyabb elismerésre tarthatnak számot *Vadász* Endre finom vonalvezetésű, jellemző részletekben szeretettel elmerülő rézkarcai. A nagyterem vitrinjeit legjobb modern iparművészeink — *Gádor*, *Gorka*, *Deli* Anna, *Kende* Judit, *Knerr* Erzsébet, *Molnár* Margit, *Kovács* Margit és *Teván* Margit — stílusos munkái tették színessé és változatossá. —*io*

13

Czóbel festőművész

Kiállitás a Tamás-galériában - képével vesz részt

Az Est 1931.X.4.

MDK

Czóbel Béla

Művét a Szépművészeti Muzeum 1929-ben megvásárolta.

Cikk: A Szépművészeti Muzeum ujabb szerzeményeiről.

Képzőművészet, 1931. 97.l.

Czóbel Béla kiállítása a Tamás-Galériában.

8 órai Ujság.
1931. I. 25., 4.
(:Kritika.:)

Czobel Béla .

Literatura.1929.IV.évf. 5.sz.159-162
Gyomai Imre, Ezt csinálják a magyar
müvészek Párisban

MDK

Czóbel

Rabinovszky: KUT kiáll. N.Szal.ban. Nyugat,
1929. jan.16. 145. l.

MDK

Czóbel Béla

Parc Montsouris. Olajf.
Fekvő nő. "
Kertben. "
Olvasó nő szalmakalapban. Olajf.

Nemzeti Szalon 1929.jan. Kut.Kiáll.Kat.

Czóbel Béla MDK

Dújkiosztás a KUT tav. kiállitásán. Kut, 1927.

3.sz. 8.1. kép

Czobel Béla MDK

Az ujjáépitett Ernst muzeumot Fogány G. Gábor nyijta meg. Fenti müvész alkotásai is szerepelnek.

Esti Hirlap 298 sz. 1957. dec. 2o 2 old.

MDK

Czobel Béla

70 művész kiállitása az Ernst muzeumban.
Fenti alkotó munkái is szerepelnek.

/Asszonyportré/

Esti Hirlap 3ol sz. 1957. dec. 24. 2 old.

MDK

Czóbel Béla

Kassák és Pán:A modern művészeti irányok története
Nagyvilág 1956.1.évf.1.sz.153.o.

Czóbel Béla K

ird

Aradi N.: Kiállitás Szentendrén. Szabad Művészet. 1954. 374. l.

A Szt Endrei
muzeumban
gyűjt. kiállitás

MDK

Czóbel Béla

Aradi N: Kiáll. Szentendrén. Sz.M. 1954. 374–75 l

MDK

Kiállitások

Czóbel Béla

Szabad Müvészet, 1949. 1.sz. 30.o.

Czóbel Béla

MDK

Müvészetéről is beszél a cikkiró, aki "A mai magyar festészet és szobrászat kiállitása"/Catania. 1948. jan 18-24/ alkalmából a mai magyar müvészet gyökereit vázolja.

Péter Meller: Quattro pittori e due scultori della piu schietta contemporaneitá.

LA SICILIA 1948. jan 20.

MDK

Czóbel Béla

részt vett a Kortárs első kiállításán.

Kassák L: Az első művészekongresszus köszöntése.
Kortárs, 1947. 5.sz. 132. l.

MIK

Czóbel Béla

"Önéletrajz levélben" cimen irja.

Párizs régen vonzotta.1903 okt.-ben ment ki. Beiratkozott a Julian-akadémiába.1904-ben a Champs de Mars-i kiállitáson két képpel szerepel. 1905-ben a Salon d'Automneban több müvével a Fauve-ok termében Matisse, Derain, Braque, Vlaminck, Marquet-vel együtt állit ki. Az első világháboru alatt elkerül Párizsból de azután visszatér és csak az uj világégés közepette kerül Magyarországra

--: Az uj magyar müvészet önarcképe. Bp. é.n. (1945?)
Európai Iskola Könyvtára /szerk: Pán Imre/ 7-8.
14-16.1.

MDK

Czóbel Béla

Somogyi V.: Vita a mükereskedőkkel... Esti Kurir 1944. jun. 21.

MDK

Czóbel Béla

Fosca, Francois: L'art hongroise moderne au musée Rath. La Tribune de Genève. 1944.máj.23.

MDK

Czóbel Béla, festöm.

A modern festöket képviseli ö is ezem a kiállitáson.

Tamás Henrik gyűjteménye

/Vigil/: Tamás /Tandlich/Galéria kiállitása.
Magyarság. 1938 nov. 2o. 2o.1. /102.?/

MDK

Czóbel Béla festőm.

a Tamás galériában aratta sikereit.

Tamás Henrik képzőművészeti jubileuma. /10 év/.
Magyarság. 1938.okt.9. 20.l.

MDK

Czóbel Béla

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

1021 Gróbel Béla

Hungarian Review

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726
1973 12
HUNGARIAN REVIEW
Budapest

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

1956 MÁJ 2?

MŰVELT NÉP

Czóbel Béla kiállításának visszhangja a párizsi sajtóban

Nemrégiben zárult Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművésznek Párizsban, a Galerie ZAK-ban rendezett kiállítása. A képzőművészetünk nemzetközi kapcsolatai szempontjából igen jelentős kiállítást és Czóbel Béla művészetét a párizsi sajtó melegen méltatta. Egyebek között a Les Lettres Francaises, a Le Monde, Paris Presse, Les Nouvelles Littéraires, La Croix, valamint az Arts, Le Figaro Littéraire, Le Parisien Liberé közölt ismertetést Czóbel Béla művészetéről és munkásságáról. Szinte valamennyi lap visszaemlékezik arra, hogy a magyar festő, aki a századforduló után, mintegy ötven esztendővel ezelőtt került először Párizsba, a Julien Akadémiára, fiatal korában mint a »fauves« festőcsoport tagja és a »Függetlenek« kiállító művésze *Picassóval és Braque-kal együtt jelentékeny szerepet játszott a francia főváros művészeti életében.*

Mostani kiállításán a kritikusok elsősorban arcképeinek és figurális kompozícióinak mély emberábrázoló készségét emelték ki, valamint azt a színkultúrát, festői érzéket és hangulatteremtő erőt, amely csendéleteiben és tájképeiben megmutatkozik. A Les Lettres Francaises cikkírója rámutat, hogy *»festészetének mindig gazdag kapcsolata volt a francia művészettel, de mindvégig megőrizte magyarságát és sajátosan magyar jegyeit«.*

Homokbuckák a bugaci pusztán

1021

Czóbel Béla festőművész

1976. I. 30. 18.30. Kossuth /11/ - Vaé -

Esti Magazin

- Jó estét kivánok. A Magazin műsor ajánlata. Hirek, események itthon és külföldön.

- Az Elnöki Tanács ülésén törvényerejü rendeletet alkottak az állami kitüntetések szabályozásáról. A testület új kitüntetést is alapitott. A Szocialista Magyarországért érdemrendet.

- Budapest idei fejlesztési tervéről több mint tizenegymilliárd forint sorsáról döntött ma a Fővárosi Tanács. A legtöbb pénzt a lakásépitésre és a lakások felújitásokra költik.

- A kivitelezők vállalása alapján 9820 lakás épitését irányozták elő a főváros vezetői.

- Egyébként remény van arra, hogy ezen túl gyorsabb ütemben épitkeznek, mert...

-"Nem fogják elfogadni a kivitelező lemaradását, bármilyen okra is hivatkozik az."

- Ezt Bondor József épitésügyi miniszertől hallotta munkatársunk azon az értekezleten, amelyen az iparág vállalati igazgatói vettek részt.

- Most nem tudtam dolgozni, mert a palettát már nem birom fogni. Megdagadt a kezem. Már sajnos öreg ember vagyok.

- Czóbel Béla mondta ezt a vele készült utolsó interjújában. A magyar festészet kiemelkedő alakja 93 éves korában elhunyt.

-Hazánkba érkezett a pakisztáni oktatási-tudományügyi miniszter, Pilzada, vendéglátójával, Polinszky Károly oktatási miniszterrel tárgyal a két ország kultúrális és tudományos együttmüködésének fejlesztéséről. Ma

1976. I. 30. 18.30. Kossuth /11/ - Vad -

Deti Magazin

- Jó estét kívánok. A Magazin műsor ajánlata. Kirak, asemények itthon és külföldön.

- Az Elnöki Tanács ülésén törvényerejű rendeletet alkottak az állami kitüntetések arabályozásáról. A testület új kitüntetést is alapított. A Szocialista Magyarországért érdemrendet.

- Budapest idei fejlesztési terváról több mint tizenegymilliárd forint sorsáról döntött az a Pövárosi Tanács. A legtöbb pénzt a lakásépítésre és a lakások felújításokra költik.

- A kivitelenők vállalása alapján 3000 lakás építését irányozták elő a Pövárus vezetői.

- Nyugdíjat rendeny van erre, hogy ezen túl gyorsabb ütemben építkezünk, mert...

-"Nem fogjuk elfogadni a kivitelező lemaradását, bármilyen okra is hivatkozik az."

- Ezt Bondor József építésügyi miniszterről hellotta munkatársunk ezen az értekezleten, amelyen az iparág vállalati igazgatói vettek részt.

- Most nem tudtam dolgozni, mert a palettát már nem bírom fogni. Megengedi a konzul. Már sajnos üreg ombor vagyok.

- Csóbel Béla mondta ezt a vele készült utolsó interjújában. A magyar festészet kiemelkedő alakja 93 éves korában elhunyt.

-Hazánkba érkezett a pakisztáni oktatási-tudományügyi miniszter Pilcada, vendéglátójával, Polinsky Károly oktatási miniszterrel tárgyal a két ország kultúrális és tudományos együttműködésének fejlesztéséről. Ma

102

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1976.II.11. 18,25 N. /11/

Esti Magazin

- Ma temették el Czóbel Bélát.

- A XX. század magyar festőművészetének egyik legnagyobb egyéniségétől mély gyásszal és fájdalommal búcsúztunk el ma a Farkasréti temetőben. Czóbel Béla a Magyar Népköztársaság Zászlórendjével kitüntett Kossuth-díjas Kiváló Művész életének 93. esztendejében hunyt el. Művészete hét évtizedet ívelt át. Festett Nagybányán és Berlinben, sok-sok évtizeden át Párizsban és Szentendrén. Századunk nagy történelmi fordulatai, gyakran változó emberi és művész ieszemények a festészet divatáramlatai között mindvégig meg tudta őrizni egyéniségét. Bársonyos konturokkal, ... színekkel komponált sajátos elragadó világát. A Czóbel-i életmű ezért is olyan páratlanul egységes, harmónikus, egyetlen tiszta ragyogás. Ravatalánál a magyar kulturális élet vezetői művésztársai, barátai és tisztelői róttak le kegyeletüket végső búcsút véve a magyar festészet kimagasló személyiségétől. A Kulturális Minisztérium, a Képzőművészek

102

Szövetsége és a Művészeti Alap nevében Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész a Képzőművészek Szövetségének elnöke mondott gyászbeszédet.

- Szentendre városa is, ahol a mester csaknem félévszázadon át alkotott, amelynek díszpolgára volt és ahol a mult év nyarán 92. születésnapján még sajátmaga vágta át a Czóbel Muzeum ~~alay~~ selyem szalagját mély megrendüléssel, fájdalommal búcsuzott el a felejthetetlen mestertől. Szentendre polgárinak mély gyászát Hames László a városi pártbizottság titkára tolmácsolta. A magyar képzőművészek nagy halottját végakarata szerint a Farkasréti temetőkertben felesége Hedvik Mária festőművésznő mellé helyezték örök nyugalomra.

- Szatmári Ilona tudósitását hallottuk.

1947. VI. 11. 21.30 TV, /11/ - Vné -
Művészeti magazin

Czóbel Béla festőművész

Tudomásom szerint éppen a közel jövőben, 27-én nyilik meg itt Czóbel Béla műveinek gyüjteménye. A Czóbel házban és állandó kiállitása. Nos nem tudtunk ellen állni a csábitásnak, hogy még a megnyitás előtt felkeressük ezt a csodálatosan szép kis házat, amely a Templom tér ~~egyik~~ 1-ben van és amely egy régi épület korszerüsitésével olyan méltó teret ad Czóbel Béla képeinek, olyan méltó keretet, amely kevés művésznek jut ki, és ha meggondolom egyik látványossága, itt az udvart látják, körös körül látni innen a templomtornyokat, aztán egy nagyon szép, modern belépővel jutunk a terembe, ezek a boltives, árkádos, szépbelső terek...

- A román kornak, a közép kornak a hangulatát...
- Egymásba vágott részletek.
- Középkori templom szomszédságában.
- Igen. A modern festészet itt találkozik ezzel a múltbéli épitészeti emlékkel és itt találkozik tulajdonképpen Czóbel festészetében is egy kicsit Párizs és Szenendre, mert hiszen ő hosszú ideig, félévet kint töltött, félévet Szentendrén. Innen oda vistte élményeit és itt rengeteget tudott a szép ker....összegyüjten, tud ma is,az új képeken is ez a nagyszerü hangulati teljesség látszik. Gondolom, hogy nem kár, hogy igy előre kinyitottuk a Czóbel házat a tévénézők előtt, mert maga a tér, az előtérben elhelyezett szobor, amely Varga Imre munkája Czóber Béla portréja és az egész együttes itt egy gazdag, érdekes életútnak

megbecsülése vonzani fogja azokat, akik szeretik ezeket a szinekel, dús, gazdag, szép, puha, bársonyos, modern festészetet. Még nem tudom hány jelzőt mondjak itt a Muzsak cimü kompozicióját látják. Egy-két izelőtő a majdani kiállitásból. Ez pedig Kertiszék sokat reprodukált ismerős zöl, mély zöldekből, zöldeknek egy hatalmas skálájából ugnaka ki ezek a világos szinek és végül egy oly nehezen fokozható, de azt hiszem érzékelhető virág, csendélet, ahol mint az ékkövek tünnek elő a szinek, a háttérből, az a pára, ami megcsenditi a kompoziciót. Lehet, hogy egy rövid idő múlva már a kész Czóbel kiállitásról tudjuk tájékoztatni a kedves nézőket. Ezzel a téren várakozóknak átadnám a szót, igy is talán túl sokáig tartottuk magunknál, de hát annyi mindent meg kellett nézni. Kérem, Rapcsáni Lacit.

- Mi közben ejöttünk a térről, és egy szép régi háznak a padján foglaltunk helyet kényelmesen, de kedves nézőink mi nem pihenünk, hanem mi dolgozunk. Legalábbis Zsigmondi Boris rendezője, Czóbel Anna operatór a mi müsorunkkal egy időben is ezekben az órákban forgatnak filmet. Mondjam nyugodtan, ismét Szentendréről. Kedves Boriska én most nem is tudnám elszámolni, hogy hány filmet készitett tulajdonképpen.

- Szentendrén? Hetet.

- Hetet. ~~Hét-müvészről.~~

- Hét müvészről.

- Kikről?

- Hat müvészről, egyet pedig Szentendréről.

- Igen.
- Az első volt, azt hiszem Czóbel, vagyis nem bocsánat Barcsi, Pajzsgöböj Jenő, Mihály Pál, Czobel Béla, és nem régt készitettem el Vajdát, most készitem el Szántó Piroskát és volt Szentendréről filmem, amelynek a cime Látomás a valósággal.
- Igen. Most ezekből a filmekből Anna közösen dolgoztak négyet?
- Hármat, négyet. Igen.
- Hármat, négyet. Ez azért érdekes - nem csak az összeszokottság miatt - hanem egyáltalán mit rejt Szentendre. De hadd tegyek fel egy teljesen privát érdeklődést. Mi kötötte Zsigmondi Borist ide Szentendréhez. Mi varázsolta el hirtelen.
- Én 47-ben azt a feladatot kaptam, mint filhiradó operatőr, hogy csináljak a művésztelepről és művészeiről filmet. Akkor ismerkedtem meg Szántó Piroskával és az ő csodálatos tolmácsolásán keresztül beleszerettem Szentendrébe. Nagyon sokszor akartam Szentendrét megcsinálni, már mint filmrendező, de erre nem volt alkalmam és az én felfogásomat nem fogadták el, úgyhogy csak tulajdonképpen a televizióban tudtam ezeket a filmeket realizálni.
- Na most a felfogás. Hát tulajdonképpen lehet azon gondolkodni, hogy nem vezet-e ismétlődéshez, mindig ugyanarról filmet készitteni. Hát a stiluselemek, a motivumok nem állandók?
- Szóval ez egy nagyon izgalmas dolog, ugyanis, hát ahány festő, annyi stilus. De ugyanakkor, amikor különböző motivumokat dolgoznak fel, ugyanakkor feldolgoznak sokszor ugyanolyan motivumo-

kat, egyik olyat mint a másik,mondjuk ugyanarról a ...

- De másképp.

- Teljesen másképp az épitkezésük is teljesen másképp stiluasú, teljesen más jelentést kapnak a képek, a motivumok az egyiknél, a másiknál.

- Annak! Milyen kamerán keresztül? Talán olykor az operatőr kicsit szogorúbban látja.

- Kamerának objektivje van. A művészek pedig csak inspirációt kapnak a látványtól, úgyhogy ezért mindenkinél más és más ugyanaz a motivum.

- Frissen és szinte követhetően a változást.

- Igen, csak nekünk elég nehéz ezt követni, mert mi csak az objét.....adni és mégis igyekeznünk kell ragaszkodni a művészek stiusához vagy valami olyasmit meglátni ....

- De azt hiszem, hogy megőrizzük valamit, mert meggyőződésem - kedves nézőink- aki 20 év múlva filmet készit Szentendréről, az nem tudja elkerülni Zsigmondi Boris alkotásait, hiszen ezt a korszakot őrizte meg leginkább. Most az együtt készitett filmjeik, egyike a néhány évvel elkészült Csóbel film. Abból válasszottunk ki egy részletet. Nézzük meg azt a filmet és emlékezzünk a régi hangulatokra.

/Filmrészlet/

- Mindig megtalálja azt a csöndes szakot, ahol festőállványát békében felállithatja. Ha áprilisban, májusban kipattannak a

rügyek, zölbe öltöznek a mezők, rohan Párizsból Szentendrére.
- Természté látványra szükségem van. Ez egy kiindulási pont, amire támaszkodhatok. Ami előttünk van, az csak egy látszat. Minél tovább nézem annál gazdagabb lesz a látásom, és olyan dolgokat veszek észre, amit mikor kezdtem, nem vettem észre. Nem a látszat érdekel, hanem ami mögötte van. A látszat az, hogy kell leforditom a festés nyelvére. A festő legtöbbször akkor is fest, amikror nincs előtte vászon, állvány, nincs nála ecset és festék. A megfigyelések adják az inspirációt későbbi megvalósitásért.

1021

1974.VII.26.19.oo Kossuth /8/Z.

Esti krónika I.

- Jó estét kedves hallgatóink.Müsorunk elején röviden elmondjuk,miről hallhatnak Krónikánkban részletesen. A fontosabb külföldi hirek közül a következőket emeljük ki.
- Ismét Pogornijt választották államfővé s Koszigint miniszterelnökké a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának ma végetért ülésszakán.
- Moro, olasz külügyminiszter befejezte moszkvai tárgyalásait.
- Ujabb harcok robbantak ki Cipruson.
- Görögországban megkezdték a politikai foglyok szabadonbocsátását.
- Az amerikai képviselőház jogi bizottsága megkezdte a szavazást arról,hogy javasolja-e a vádeljárás megindítását Nixon ellen.
- Röviden a hazai eseményekről is.Negyedszázados jubileumot ünnepeltek ma a Mechanikai Müvekben.A következő tanévben a fővárosban,mivel kevés az óvónő és a tanitó, a nyugdijasok nyugdijuk megtartása mellett az egész évben teljes fizetéssel dolgozhatnak.Ezt jelentették be ma a Fővárosi Tanácsnál. A Fővárosi Müvelődési Házban 15o középiskolás készül a pótvizsgára, a legtöbben matematikából és fizikából buktak meg. Összesen 85 ezer autót hoznak be idén Magyarországra, és még ebben az évben bevezetik a régiért ujat akciót a Merkurnál. Ezt hallottuk egy mai tájékoztatón. Másfél év alatt több mint 2,5 száz alkást épitenek Martfün a Tiszai Cipőgyár lakás

1024

1974.VII.26.19.oo Kossuth /8/2.

Esti krónika I.

- - - - - - - - -

- Jó estét kedves hallgatóink. Műsorunk elején röviden elmondjuk, miről hallhatnak Krónikánkban résztetesen. A fontosabb külföldi hírek közül a következőket emeljük ki.

- Ismét Pogórnijt választották államfővé a Koszigint miniszterelnökké a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának ma végetért ülésszakán.

- Moro, olasz külügyminiszter befejezte moszkvai tárgyalásait.

- Ujabb harcok robbantak ki Cipruson.

- Görögországban megkezdték a politikai foglyok szabadonbocsátását.

- Az amerikai képviselőház jogi bizottsága megkezdte a szavazást arról, hogy javasolja-e a védelmezést Nixon ellen.

- Röviden a hazai eseményekről is. Negyedszázados jubileumot ünnepeltek ma a Mechanikai Művekben. A következő tanévben a fővárosban, mivel kevés az óvónő és a tanító, a nyugdíjasok nyugdíjuk megtartása mellett az egész évben teljes fizetéssel dolgozhatnak. Ezt jelentették be ma a Fővárosi Tanácsnál. A Fővárosi Művelődési Házban 150 középiskolás készül a pótvizsgára, a legtöbben matematikából és fizikából buktak meg. Összesen 85 ezer autót hoznak be idén Magyarországra, és még ebben az évben bevezetik a régiért ujat akciót a Merkurnál. Ezt hallottuk egy mai tájékoztatón. Másfél év alatt több mint 2,5 száz alkást építenek Martfűn a Tisza Cipőgyár lakás

építési akciójának keretében.Kulturális mellékletünkben a János vitéz szegedi bemutatójáról és Czóbel Béla festőművész győri tárlatáról számolunk be. Megszüntették a harmadfoku árvizvédelmi készültséget a Dunán. Gönyü és Rajka között. Az időjárásról a hétvégére valamelyest melegszik az idő,de nem lesz még amolyan igazi nyár. Ennyit röviden és most következzenek a részletes külföldi jelentések.

1021

Czóbel Béla
Lertőmüvész

1974. VII.26. 19.30. Telvizió /11/ - Vné -

Tv-hiradó

- Jó estét kivánunk. Hazánk mai hireiből.

- Szeptembertőn ismét katedrára hivják a nyugdijas pedagógusokat.

Ünnepeletek a 25 eszetendős Mechanikai Müvek dolgozói.

- Változnak- e a gépkocsi árak? Erről szólunk a Mercur mai sajtótájékoztatója kapcsán.

Győri kiállitása alkalmából a 91 esztendős Czóbel Bélával beszélgetünk.

És végül egy sporthirről számolunk be. A magyar női tőrcsapat bejutott a döntőbe.

- Moszkvában véget ért az ujonnan megválasztott parlament első ülésszaka. Megalakult a Legfelsőbb Tanács elnökésége és a kormány összetételük lényegében a korábbi.

Genfben délelőtt folytatódtan az angol-török-görög tárgyalások Ciprusról, Ciprus képviselője nélkül. Viszont a cipruki kormány, pontosabban a pillanatnyi nicosiai hatóságok kérésére még ma este összeül New Yorkban az ENSZ Biztonsági Tanácsa.

Beszámolunk a 10 évre szóló szovjet-olasz müszaki és ipari együttmüködés megállapodás aláirásáról. Moro olasz külügyminiszter befejezte a moszkvai tárgyalásait.

És ezzel át is térünk a részletes jelentésekre.

1021

Grabel Fülöp
Szerkesztőbizottsága

1974. VII.26. 19.30. Tolvinić /11/ - Vnd -

Tv-híradó

- Jó estét kívánunk. Hanák mai hireiből.
- Szeptembertől ismét hatsdrára bivják a nyugdíjas pedagógusokat.
Ennepeletek a 25 esztendős Mechanikai Művek dolgozói.
- Váltosnak- e a gépkesi órak? Erről szólunk a Mercur mai sajtótájékoztatója kapcsán.
Győri kiállítása alkalmából a 91 esztendős Czóbel Bélával beszélgetünk.
Az végük egy sporthirről számolunk be. A magyar női tőrcsapat bejutott a döntőbe.
- Moszkvában véget ért az ujcsanan megválasztott parlament első ülésszaka. Megalakult a legfelsőbb Tanács elnökszége és a kormány összetételük lényegében a korábbi.
Genfben délelőtt folytatódtan az angol-török-görög tárgyalások Ciprusból, Ciprus képviselője mélkül. Viszont a ciprusi kormány, pontosabban a pillemetnyi nicosiai hatóságok kérésére még ma este Üzenedi New Yorkban az MEGZ Biztonsági Tanácsa.
Beszámolunk a 10 évre szóló szovjet-olasz műszaki és ipari együttműködés megállapodás aláírásáról. Moro olasz külügyminiszter befejezte a moszkvai tárgyalásait.
Ha ennel át is térünk a részletes jelentésekre.

1021

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1974. VII. 26. 19.3o. Televizió

Tv-híradó

- Az európai festészet élő klasszikusánál jártunk. Amikor hírét vettük Czóbel Béla legujabb győri kiállitásának, találkozni akartunk vele. Szentendrei lakásán fogadott. Hét évtized s szépség, a nyugalom, a szelidség müvészi hirdetésére. De ez csak a pálya utja, mert az alkotó maga 91 éves.

- Elképzelhető, hogy a győri kiállitásra elmegy?

- Igen, igen. Valószinüleg elmegyek. Egy pár nappal ezelőtt még nem gondoltam, hogy el fogok tudni menni, mert ugyszólván összeestem, olyan rosszul éreztem magam. De most már jobban va-

1974. VII. 26. 19.30. Televizió

Tv-hiradó

- Az európai festészet elő klasszikusánál jártunk. Amikor hirét vettük Czóbel Béla legujabb győri kiállitásának, találjozni akartunk vele. Szentendrei lakásán fogadott. Hét évtized a szép-ség, a nyugalo,a szelidség művészi hirdetésére. De ez csak a pálya utja, mert az alkotó maga 91 éves.

- Elképzelhető, hogy a győri kiállitásra elmegy?

- Igen, igen. Valószinűleg elmegyek. Egy pár nappal ezelőtt még nem gondoltam, hogy el fogok tudni menni, mert ugyszólván üsszeestem, olyan rosszul éreztem magam. De most már jobban va-

gyok és remélem, hogy el fogok tudni menni.....a képek érdekelnek, hogy mit csináltam, ez érthető.

- Igen. Az ilyen kiállitás összeállitásában a rendezésében az instrukciókat ad a rendezőnek.

- Én, nem ott az a bályos hölgy aki rendezi a kiállitásomat

- Hányadik kiállitása az a .....

- Az én már nem tudom

- Milyen képen dolgozik ma?

- Dolgoztam itthon Szája Mátyás eredeti babátomnak, olyan kedves, hogy szerez nekem modelleket és ő is ül. Az az érdekes, hogy mikor ma is dolgoztam.....most kezdek dolgozni. Itt olyan dolgokat látok, amiket azelőtt nem , és uj lehetőségek vannak, ezek sose kezdete se vége nincsenek a festő munkájának.

- A müvész után most beszéljenek az alkotások. Czóbel Béla Kossuth-dijas festőművész ma megnyitott győri kiállitásának darabjai. A könnyed ecsetvonásokkal megfestett szelidség az emberi szépség képei. Czóbel Béla Kossuth-dijas festőművész kiálliátsa augusztus 20-áig várja látogatóit a győri Műcsarnokban

gyok és remélem, hogy el fogok tudni menni.....a képek érdekelnek, hogy mit csináltam, ez érthető.

- Igen. Az ilyen kiállítás összeállításában, a rendezésében az instrukciókat ad a rendezőnek.

- Én, nem ott az a bályos hölgy aki rendezi a kiállításomat

- Hányadik kiállítása az a .....

- Az én már nem tudom

- Milyen képen dolgozik ma?

- Dolgoztam itthon Szája Mátyás eredeti barátomnak, olyan kedves, hogy szerez nekem modelleket és ő is ül. Az az érdekes, hogy mikor ma is dolgoztam.....most kezdek dolgozni. Itt olyan dolgokat látok, amiket azelőtt nem , és uj lehetőségek vannak, ezek sose kezdete se vége nincsenek a festő munkájának.

- A művész után most beszéljenek az alkotások. Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész ma megnyitott győri kiállításának darabjai. A könnyed ecsetvonásokkal megfestett szelidség az emberi szépség képei. Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása augusztus 20-áig várja látogatóit a győri Műcsarnokban

1973. szeptember 9. Petőfi 12,02 /11/ KGyné

Láttuk, hallottuk

- Csapó György összeállitása a 90 éves Czóbel Bélát köszönti.

- A vártnál is nagyobb vonzerőt gyakorol a 90 esztendős mester jubileumi kiállitása az Ernst Múzeumban.

A látogatók számát illetően statisztikai adat még nem áll rendelkezésre, arra vonatkozóan pedig, hogy mikénti oszlik meg ez, foglalkozásra, nemre, korra való tekintettel, bizonyára nem is lesz. Amit azonban harmadszorra járva ott megállapithattam, hogy a közönség - ahogy mondani szokták - a lakosság legszélesebb rétegeiből tevődik össze. Az idősebb és a fiatalabb korosztály egyaránt képviselteti magát.

A látogatók beszivják Czóbel lebegő, rezgő szineinek ská párját,

1973. szeptember 9. Petőfi 12,02 /11/ Szyné

Láttuk, hallottuk

- Csapó György összeállítása a 90 éves Czóbel -Bélát köszönti.

- A várnál is nagyobb vonzerőt gyakorol a 90 esztendős mester jubileumi kiállítása az Ernst Múzeumban.

A látogatók számát illetően statisztikai adat még nem áll rendelkezésre, arra vonatkozóan pedig, hogy miként oszlik meg az, foglalkozásra, nemre, korra való tekintettel, bizonyára nem is lesz. Amit azonban harmadszerre járva ott megállapíthattam, hogy a közönség - ahogy mondani szokták - a lakosság legszélesebb rétegeiből tevődik össze. Az idősebb és a fiatalabb korosztály egyaránt képviselteti magát.

A látogatók beszívják Czóbel lebegő, rezgő szineinek sá párját,

belélegzik a szépségnek és a költészetnek, a nyugalomnak és az emberségnek azt az önfeledten áradó, magától értetődően természetes légkörét, amely müanyaggal manipuláló korunkban bizony a hiánycikkek közé tartozik.És felüdül.

Czóbel 90 esztendős. De képeinek nincs kora.Virág csendéletei frissek, szinte harmatosak a szépségtől. Lomhaivü aktjai változatlanul üdék, lebegők és sürüek, puhák és rugalmasak.

Csupa költészet és csupa valóság. Ehhez jön Czóbel utánozhatatlan varázsa immár hét évtizede.

Mert csaknem 70 esztendeje ugy fest, ahogy ma. Nem váltogatja stilusát, mint ahogy nézeteit sem. A maga utját járta, azt festette mindig, ami valamiképpen élménnyé vált benne.

Csak arra a hangra hallgatott, amely a legbelsejéből szólt.

Talán ezért olyan megnyugtatóak a képei.

Czóbel sohasem tartozott a hangos festők közé. Szóban, irásban, cimben, vonalban nem deklarált. Ha van valaki, akire ráillik az, hogy csak festő, Czóbel az. A grafikáiban is az, a vázlataiban is az, minden porcikájában a szinek költője.

Ernst Múzeum-beli kiállitása a Mester minden erényét jól mutatja meg. Következetességét és emberségét, szépségét megőrző hüségét. Nem nem ugy fest, ahogy a madár dalol.. de ugy hallik. Keményen megküzdött a könnyedségért és mindig ujra kezdett. Ezért olyan üdék a képei, ezért van az, hogy nézzük bármennyire is kritikus szemmel azokat a rutin nyomát sem fedezzük fel bennük.

A kemény munkával megszerzett rutin itt felolvad abban az nagy alkotói hőségben,amely a 90 esztendős Czóbelből árad.

A Szentendrei Müvésztelep Galériájában megnyilt kiállitáson

grafikáinak egy kis töredékét látjuk.
Ezek is szinte töretlen fogékonyságról tanuskodnak.
Az Ernst Múzeum jubileumi kiállitását Czóbel müvészetének értője, ismerője Kratochwill Mimi rendezte kitünően.
Sem többet, sem kevesebbet nem adott, éppen csak annyit, amennyit kellett. Filip Clarisa-nak nehezebb dolga volt, mert nem állt rendelkezésére válogatásra megfelelően nagy grafikai anyag. Jobbára azokat állitotta ki, amelyeket a mester a Szentendre-i Múzeumnak ajándékozott.
Most hadd idézzünk abból a beszélgetésből, amit Czóbel Bélával vagy másfél esztendeje folytattunk. Mindaz,amit elmond tökéletesen megegyezik azzal, amit csinál.
- Amikor fiatal voltam, inkább ösztönszerüleg dolgoztam, és most olyan dolgokat látok, amit ezelőtt nem láttam és meg szeretném valósitani és ez a küzdelem ez egy nagy megerőltetés. Ez adja meg tulajdonképpen a szépségét és az egyik dolog a másikat támasztja és alá van rendelve.
- Megtalálni azt az egyensulyt a dolgok között.. ?
- Ez a nehézség tulajdonképpen. Én nem vagyok szónokista, az én mesterségem nem a beszéd és én inkább ecsettel fejezem ki a gondolataimat.
- Mit jelent az, hogy tartalom, egy képnek a tartalma?
- Hát kérem, a tartalom ? Hát, amit belefektetett az illető festő. A téma az csak egy motivum, amiből a festő kiindul. S amit keretbe fektetett, amit ki tudott huzni - vonni abból a motivumból.
- Van, aki fontosnak tartja a témát? Ön hogy van vele ?
- Hát a.. téma inspirálhat is, mondjuk má egy szép nőt ha fest,

az pld. talán jobban inspiráló, mínthogyha paradicsomot festene, vagy hagymát.

Gróbel Béla

1973. szeptember 9. Petőfi 12,02 /11/ KGyné

Láttuk, hallottuk

- Kovács Gyula a várpalotai Bányásznap egyik jelentős eseményéről, egy kiállitás megnyitásáról irta jegyzetét.

- A 23-ik Bányásznap eseményei közül a Várpalotai Hontörténeti Múzeum képzőművészeti gyüjteményének megnyitásán vettem részt. Ez a gyüjtemény ma élő képzőművészeink alkotásaiból létesült, méghozzá olymódon, hogy képzőművészeink minden ellenszolgáltatás nélkül adományozták alkotásaikat a bányászváros közönségének. Őszintén megvallom kiváncsi voltam miként, milyan szinvonalu müvekkel rukkoltak ki alkotóink ?

1973. szeptember 3. Futóri 12.02 /11/ Kecsó

Láttuk, Hallottuk

- Kovács Gyula a várpalotai bányászanap egyik jelentős eseményéről, azy kiállítás megnyitásáról írta jegyzetét.

- a 23-ik bányászanap eseményei közül a Várpalotai Montörténeti Múzeum képzőművészeti gyűjteményének megnyitásán vettem részt. Ez a gyűjtemény ma élő képzőművészeink alkotásaiból létesült, méghozzá olymódon, hogy képzőművészeink minden ellenszolgáltatás nélkül adományozták alkotásaikat a bányászváros közönségének. Ezintén megvallom kívánczi voltam mikánt, milyen szinvonalu művekkel rukkoltak ki alkotóink ?

Isservén a mütermekben félreeső helyre tett,s nem a legjobban sikerült müveket. Jobbik énemnek jól esett, hogy felsültek rosszmájú feltételezéseim.

Ha nem is a legjobb müveiket, de jó alkotásaikat adták képzőművészeink e gyüjteményhez. Elsőként is Czóbel Béla hat remek, egyedi rajzának lendületes, temperamentumos vonalbeszédjére figyelhetett az uj közönség. Vannak ebben a rajzokban egyféle lelket felszabaditó, az alkotó és a szemlélő lelkét is felszabaditó, az élet optimistább, derübebb szemléletére szabaditó bátorság.

Ám, ugy vélem, hogy hosszu lista lenne felsorolni az adományozó 92 művésznek mind a 124 alkotását. De mégis megemlitem Bernáth Aurél, Gábor István, Kovács Margit, Borsos Miklós, Czinke Ferenc, Lóránt János, Áron Nagy Lajos, Udvardi Erzsébet Kóka Ferenc, Asszonyi Tamás, Ligeti Erika, Kisfalusi Márta és Nivó Eszter nevét.

Nem teljes ez az alkotó névsor. Arra sem vállalkozhatom,hogy egyenként, vagy akár kiemelve egy-egy müről külön beszéljek. A gyüjtemény egésze megmutatja azokat a törekvéseket és eredményeket, amelyek mai képzőművészetünket jellemzik. Nem oktatóan, nem középiskolás fokon, ugy ahogyan él, ahogyan hatni akar, ahogyan el akarja nyerni közönségének érdeklődését,megbecsülését, ki-ki alkotóképességeinek tel jességével.

Napjainkban sokan és sokszor emlegetik a sajtóban és más fórumon a mai magyar képzőművészeti gyüjtemény , a Modern Galéria hiányát. Közben szép csendben egymás után létesülnek vidéki városainkban gyüjtemények mai képzőművészeink alkotásaiból. Ilyen látható Erdőbényén, Sárospatakon, a Szabolcs megyei Vaján,

és ilyen az éppen most megnyiló Várpalota-i gyüjtemény is.
Akik a Modern Galéria hiányát emlegetik nemzetközi dialógusra vágynak, mert a Modern Galéria szükségességének indokaként legfőbb érvként mindig azt emlegetik, hogy a hozzánk látogató külföldiek nem kaphatnak együttes képet mai képzőművészetünkről. A vidéki gyüjtemények anyagi érdek/ nélküli alapitói, a vidéki, az uj szemü közönség reagálására figyelnek leginkább. Különöbözőek a mozgások és a választások képzőművészeink körében.
Dicséret és köszönet azoknak, akik a várpalotai/ Magyar Ezüst Kulturotthont választották müvekbe rögzitett üzeneteik közvetitőjeként.

Czóbel Béla, kossuth-díjas festőművész

921

1973. IX. 4. Tv 19.30

Tv-hiradó

Hiradónkban szombaton számoltunk be arról, hogy megnyilt a 90 esztendős Czóbel Béla festőművész kiállitása, az Ernst-muzeumban.

Ki tudná megmondani, hányadik a külföldi és a hazai kiállitások sorában, de az első a 90. születésnapon.

Tehetségét, termékenységét, hosszu munkásságát, méltatták és méltatják e napokban tisztelői és barátai.

A nagy életmü elismerése és köszöntése ma megtörtént a Parlamentben is. Az Elnöki Tanács a Kossuth-dijas kiváló müvésznek, eddigi munkássága elismeréséül adományozta a Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozata kitüntetést, amelyet Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke adott át.

S ahogy erről a képek is tanuskodnak, a kitüntetést és a gratulációkat 90 esztendejét feledtető fiatalos örömmel és derüvel fogadta a mester.

Kivánjuk, hogy ez a derü és öröm kisérje még Czóbel Bélát sok-sok évig életében és alkotásaiban!

Czóbel Béla, Szemelt
Nagy Ernst-Múzeum

1975. IX. 4. Tv 19.30

Tv-híradó

Híradónkban szombaton szemeltünk be arról, hogy megnyílt a 90 esztendős Czóbel Béla festőművész kiállítása, az Ernst-múzeumban.

Ki tudná megmondani, hányadik a külföldi és a hazai kiállítások sorában, de az első a 90. születésnapon.

Tehetségét, termékenységét, hosszú munkásságát, méltatták és méltatják e napokban tisztelői és barátai.

A nagy elismerést és szeretetet ma megtörtént a Parlamentben is. Az Nlnöki Tanács a Kossuth-díjas kiváló művésznek, eddigi munkássága elismeréseül adományozta a Magyar Népköztársaság Zászlórendje II. fokozata kitüntetést, amelyet hosszú fél, az Elnöki Tanács elnöke adott át.

S ahogy ebről a képek is tanúskodnak, a kitüntetést és a gratulációkat 90 esztendejét feledtető fiatalos örömmel és derűvel fogadta a mester.

Kívánjuk, hogy ez a derű és öröm kísérje még Czóbel Bélát sok-sok évig élvezhes és alkotásaiban!

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

1973. XI.1. 12.00. /11/ V.

Páli krónika

- Egy órával ezelőtt, az idős mester jelenlétében megnyílt Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész kiállítása, az Ernst Múzeumban.. A most 90 esztendős művészt, Hubai Miklós köszöntötte. A tárlatot hallgatóinknek, Gellért Kiss Gábor mutatja be, aki először a megnyitó meghívójáról idézi Czóbel Béla szavait.

- A most kiállitott festmények, az utolsó időben készültek. 1972-ben, és 1973-ban. Erőfeszítés, hogy visszataláljam ifjuságomat, amikor 70 évvel ezelőtt, elindultam Párizsba. A meghívón, amely a most 90 ~~[illegible]~~ esztendős Czóbel Béla kiállitására invitál, irja az idős mester ezeket a szavakat és különös dolog a természet, mert az alkotó, erőfeszítés eredményének nevezi, e két év termését, és ennek az erőfeszítésnek nyoma sincs a bemutatott 35 képen. Könnyed vonalak, fiatalos szinek, arcok, mozdulatok kavalkádja keriti hatalmába a nézelődőt, akinek egy pillanatra sem jut eszében, hogy mindezz a

Mr. Robert Brown Lowell
Chairman Executive Committee

mosolyra és jóksávre késztető form, a és szingazdagság, olyan művész kezenyomán éli most életét, aki végigszemlélte, és végigdolgozta a század művészeti viharait. Czóbel Béla nem irányzathoz csatlakozott, ő önmagát adta mindig. Nem volt szüksége támasztékokra, amelyekkel e 70 év alatt, sokan megtámasztani vélték művészetüket. Ez a mostani kiállitás is ékes bizonyitéka, a mester öntörvényü világának, amely feloldja magában, a megért magos kort, és a megfestett fiatalság közötti valóságos ellentmondást. Ezt igazolandón idézek befejezésül, Czóbel Béla, kiállitására meghivó mondataiból. Nem beszélek realitásról, mert maga a tárgy, a motivum amit festek, ha nemis tünik el a képben, de feloldódik a szinek, vonalak egymáshoz való vonatkozásában. Miáltal visszaadjuk a dolgok misztériumát. Ez az ami felemel bennünket egy képben. Minden hallgatónk figyelmébe ajánlom, a 30 éves Czóbel Béla kiállitását, amely az ERnst Múzeumban látható.

1021

Czóbel Béla festő művész

1973. VIII.30. 18.45. /11/ V. Televizió

k TÉKA

- Köszöntöm Önöket, a TÉKA 50. adása alkalmából. Engedjék meg, hogy ezen az adáson ismét visszatérjünk néhány másodperc erejéig, a műsor elmét adó szóra, hogy mi az a TÉKA. TÉKA egyrészt, a TÉKA korábbi műsorváltozatának, a Tv-műsorkalauznak a röviditése, másrészt pedig engedjék meg, hogy bemutassam, Bodor János uram, az 1795-ben készült fali TÉKÁ-ját, amely a Művészet elmű folyóint augu sztusi hátlapján található. Ez a XVIII. századi, gyönyörű " falitéka " egyaránt szolgált a gyógyszerek, és könyvek, tehát a testi és a lelki bajok elleni orvosságok tárolására. Tehát kezdjük el a TÉKÁ-t érdemben is. Czóbel Béla 90 éves. A magyar festészet dogenje kiállitással ünnepli a születésnapját. A kiállitás megnyitására, szeptember elsején kerül sor, Budapesten az Ernst Múzeumban. Az idés mester teljese együttélését korával, illusztrálja az a mondat, amely a kiállitás meghivójában olvasható, és ez azt is bizonyitja, hogy, hogy Czóbel Béla még 90 éves korában is fogalmazza, ars poeticáját, nem a régit ujra, hanem ujat ujra. Idézem : " A 70 év, amelyben alkottam, a művészetek történetének, talán a legszorgalmasabb, legterméskenyebb időszaka volt, hogy elkorcsosodjon a a mostani, kimerültségbe, dekorációba, a mértani ábrázolásba. A festészetnek, saját kimerithetetlen határaiba kell visszatérnie, és nem bizonyos irányhatáraiba, korlátaiba. Keresem, hogyan álltak szemben, a nagy elkotók a természettel, míg megtalálták kifejezésmódjukat, és nem átvenni az övéket. A 90 éves Czóbel Béla kiállitása tehát szeptember elsején nyilik, Budapesten, az Ernst Múzeumban.

Czóbel Béla festőművész

a leányfalni Panoráma SZOT üdülő vendégei megtekintik Ferenczy- és Czóbel múzeumot és Kovács Margit gyűjteményt.

Korompay János: Fél éves késes a kivitelező miatt.

Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 14.

Czóbel Béla
festő

M.D.K.

A velencei biennalen alkotásai
szerepelnek

Vayer Lajos: Az idei velencei biennale-ről . . . .
Művészet, 1960. Sept.

Czobel Béla MDK

ki már 1958. ban is részt vett, mikor az ő tárlatával nyilt meg a Biennálé.

Magyarok a Biennálén. A Képzőművészek nemzetközi seregszemléje ez.

Fenti müvész alkotásai is szerepelnek.

Esti Hirlap 136 sz. 1960 jun. 10 2 old.

/Cs.M. cikke/

Czóbel Béla

MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállitás /1945/:

"Ülő nő" o.

"Dunai tájkép" o.

"Mária olvas" o.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945. utáni művészeti életre vonatkozó adatok.

Művészettörténeti tanulmányok. Bp.1960. 221-250.l.
227.l.

Czóbel Béla MDK

A Nyolcak tagja. A konstruktiv irány első magyar képviselői.
1909. dec. első kiállitásuk a Könyves Kálmán Szalonban "Uj képek" cimen.
Együttes kiállitásuk / Czóbel B. nélkül/ 1911. ápr. a Nemzeti Szalonban.

DÁVID KATALIN: A XX.század magyar müvészete. I. Konstruktiv törekvések. Müvészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89.l.

77.l.

MDK

Czobel Béla

Párizsba utazott hol karácsonkor kiállitást rendez.

Esti Hirlap 269 sz. 1959. nov. 15 2 old.

MDK

Czóbel Béla

A Szentendrei Múzeumban gyüjt.kiallitása.

Aradi N.: Kiállitás Szentendrén.

Szabad Művészet 1954. 374.l.

APKIADÓ VÁLLALAT
TÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
pest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

1956 MÁR 1 1.

MŰVELT NÉP

181

Czobel Béla

Kossuth-díjas festőművésznek, aki a modern művészet történetében jelentős szerepet játszó »Fauves« festőcsoport tagjaként hosszú ideig dolgozott Franciaországban, február 25-én kiállítása nyílott a párizsi ZAK Galériában. A megnyitás alkalmából Pablo Picasso levelet intézett Czobel Bélához.

Czobel Béla

Czóbel Béla festőművész

A közeljövőben Pest, megyei művészek alkotásaiból nyílik kiállítás Szovjetunióbeli testvérmegyében, az omszki területen. — a szentendreiekt többek között Czóbel Béla, Gállner Miklós festményei képviselik.

Reggeli krónika III.

1976. I. 24. Kossuth 7:00 Gué

Czóbel Béla festőművész

a Jubileumi kiállítás a Műcsarnokban megnyílt. A nevsor az idősebb művészektől a középgeneráción át a legfiatalabbakig ível. Itt látjuk a művész műveit.

Harangozó Márta: Jubileumi képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Somogyi Néplap, 1975. máj. 4.

Czóbel Béla

Festőművész

A 30.-ik évfordulón a Műcsarnokban rendezett képzőművészeti kiállításon szerepel műve

Brestyánszky Ilona: Körkép.
Nők Lapja, Budapest, 1975. máj. 17.

Csábel Béla festőművésznek

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti kiállításon szereplő művei.

Neuberger Róbert: Jubileumi képzőművészeti kiállítások. Dolgozók Lapja | Komárom |, 1945. máj. 25

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

1957 ÁPR 6.

NÉPAKARAT

Magyar festőművész kiállítása Párizsban

Czobel Béla festőművész műveiből a párizsi Galerie-ben kiállítás nyílt. A magyar művész képei iránt igen nagy az érdeklődés a francia főváros művészeti és műkedvelői köreiben.

őségű acélgyártást se-
egy tonna acélból elő-
hengereltáru mennyi-

ket,
kek
a le
ségb

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 APR 4

PETŐFI NÉPE

Czóbel Béla

1021

Czóbel Béla: Virágcsokor.

...yek

Az iparfejlesz-
ifiáját, területi
fővăros ipară-
—36 százalékra
gyárai, üzemei
dát.

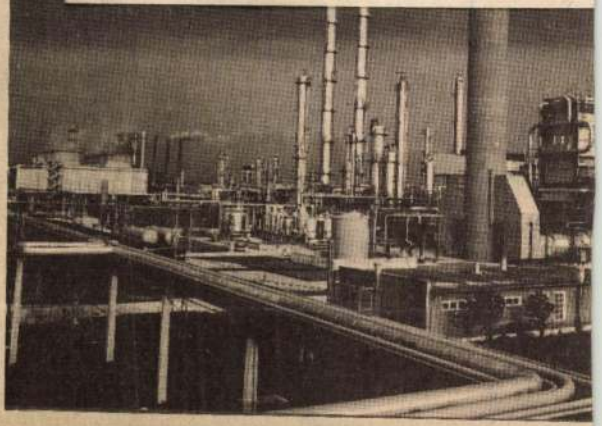

A vegyipar egyidejűleg szolgálja a társadalmi m
konyságát és a gazdaság műszaki-technikai haladá
Hazánk ipari termelésének ma már csaknem 13 szá
termékei alkotják. Ennek az iparágnak egyik legko
TVK olefingyára, amely a modern szerkezeti anyag
műanyagok — alapanyagait kőolajból, illetve vegyi
lítja elő.

1021

Czóbel Béla festőművész

1976. I. 30. 18.30. Kossuth

Esti Magazin

- Kilencvenhárom éves korában elhunyt Czóbel Béla.

-"Nem vagyok hiú - vagy mondjuk úgy - nem vagyok hiúbb az átlagosnál. De nagy öröm és megnyugvás számomra, hogy munkám nem volt hiábavaló." - Mondta Czóbel Béla az elmúlt év augusztusában Szentendrén, annak a múzeumnak am megnyitásakor, amely az ő nevét viseli. Még megérte a megtiszteltetést, amely csak keveseknek adatik meg. Ha soha nem nyúlt volna ecsethez, akkor is méltó lett volna tiszteletünkre. Szellemének szabadsága, találékonysága révén. De mint festő, sokszorosan is az volt. Hiszen nagy életművet alkotott, és példát adott hűségből, következetességből. Pályáját, munkásságát gyakran méltatták és méltatni fogják majd. A magyar festészet legnagyobb öregje volt, de nem várt ereklyévé. Megfelelő önirróniával háritotta el magától a klasszikusságot. Egyszerüen csak festő maradt. Élesszemü, kiméletlen piktor, akiben sajátosan keveredett a gúny és a lira. Jól ismerte a világot. Ugytatszik önmaga megismerésével kezdte azaz végezte immár a hellének szabálya szerint. Müvész volt a javából. A maga által kimért, kijelölt útról semmi sem tudta letériteni. Hogy mi volt a titka? Az igazi mesterek hatása tulajdonképpen megfejthetetlen. Czóbelt is besorolhatjuk korszakok szerint, osztályozhatjuk stilus, irányzat alapján, elemezhetjük müveinek szerkezetét, szinvilágát, mindezzel sokmindent elmondhatunk róla, csak a

1021

Czóbel Béla Kossuth

1976. I. 30. 18.30. Kossuth

Pati Magazin

- Kilencvenhárom éves korában elhunyt Czóbel Béla.

-"Nem vagyok hiú - vagy mondjuk úgy - nem vagyok hiúbb az átlagosnál. De nagy öröm és megnyugvás számemra, hogy munkám nem volt hiábavaló." - Mondta Czóbel Béla az elmúlt év augusztusában Szentendrén, annak a múzeumnak az megnyitásakor, amely az ő nevét viseli. Még megérte a megtiszteltetést, amely csak kevesecknek adatik meg. Ha soha nem nyúlt volna ecsethez, akkor is méltó lett volna tiszteletünkre. Szellemének szabadsága, találékonysága révén. De mint festő, sokszorosan is az volt. Hiszen nagy életművet alkotott, és példát adott hűségből, következetességből. Pályáját, munkásságát gyakran méltatták és méltatni fogják majd. A magyar festészet legnagyobb öregje volt, de nem vált ereklyévé. Megfelelő öniróniaval háritotta el magától a klasszikusságot. Egyszerűen csak festő maradt. Élesszemű, kiméletlen piktor, akiben sajátosan keveredett a gúny és a lira. Jól ismerte a világot. Ugytatszik önmaga megismerésével kezdte azaz végezte immár a hellének szabálya szerint. Művész volt a javából. A maga által kimért, kijelölt útról semmi sem tudta letéritení. Hogy mi volt a titka? Az igazi mesterek hatása tulajdonképpen megfejthetetlen. Czóbelt is besorolhatjuk korszakok szerint, osztályozhatjuk stilus, irányzat alapján, elemezhetjük műveinek szerkezetét, szinvilágát, mindenzel sokmindent elmondhatunk róla, csak a

lényeget nem. Mert azt maguk a müvek mondják ki. Egy régi Keltezésü levelében igy ir. "Müvészeti teoriáim nincsenek, teoriáim nincsenek hagsak az nem, hogy a festő gondolkozzékx vonalakban, formákban, szinekben, ami a kifejező eszközei. Oldja meg az eléje táruló problémákat e módon a saját nyelvén. A többi mind irodalom. Különben ez elég feladat és határtalan, mert nem a kézzel foghatót kell, hogy lássa, hanem ami a dolgok mögött van. " Igénytelen embernek tartották. Valóban. Csak müvészetében volt igényes. Csak szellemében, csak emberségében. Képeit szelid karcsúság jellemzi. Valami szavakkal kifejezhetetlen sürüség és hivalkodástól mentes erő, amely belülről sugárzik, tehát megfoghatatlan és lebirhatatlan. Sokat bolyongott a világban, de hüséges maradt ifjuságához, szülőföldjéhez, festői és emberi anyanyelvéhez. A szó szoros értelmében az utolsó óráig festett. Ott halt meg félig kész vásznai, megfestésre váró csuprok, virágok, könyvek között. Nagy életmüvet hagyott hátra.

- Munkatársunk ahrchivumában megőrizte a Czóbel Bélával készült utolsó interjút, amelyet a szentendrei Czóbel Múzeum avatásakor készült.

- Az avatási szalagot a 92 éves Czóbel Béla vágta át. A mester 1936 óta a nyarakat mindig Szentendrén tölti. Itt csendet és alkotói nyugalmat, festői témái ...küzdő, vibráló, merész festői szinvilága pedig örök megújjulást talál. A múzeum legfrissebb Czóbel-képe, a Legyezős lány.

- Igen. Azt most csináltam. Elég gyorsan. Csodálom, de némelykor sokáig kinlódom egy képen.

- Izzó szinei, a lány alakja, igazi Czóbel.

- Igen?

- Igen.

- Megismerni az egyéniség benne?

- Igen.

- Ugye ez nem egy elvont festészet. És benne van minden elvontság. Van ebben geometria, lira, minden van benne.

- Derü. Ugye?

- Derü.Tér.

- Most is dolgozik a mester rendszeresen, naponta.

- Igen. rendszeresen, csak most nem tudtam dolgozni, mert a palettát már nem birom fogni. Megdagadt a kezem. Most már egy öreg ember vagyok.

- Kilencvenkét esztendős.

- Kilencvenkettő leszek. De azt hiszem, hogy szellemileg elégé tartom magam. Még nem vagyok elmeszesedve.

- A múzeumnak annak, hogy megérhette ezt a nagy eseményt, örül ugye?

- Hát persze. Teljes boldogság, sőt az ember mindig többet akar, mint amennyit tud. És aztán megnyugszik, megelégszik. De valamit csináltam mégis. Sajnos én most már nem festhetek tájképeket, mert nem tudok úgy kimozdulni. Ez elég rossz. Talén még úgy sikerülni fog elrendezni, hogy kint is dolgozhassak.

- Igen. Azt most csináltam. Elég gyorsan. Csodálom, de némelykor sokáig kinlódom egy képen.

- Inkó szinei, a lány alakja, igazi Czóbel.

- Igen?

- Igen.

- Megismerni az egyéniség benne?

- Igen.

- Ugye ez nem egy elvont festészet. És benne van minden elvontság. Van ebben geometria, lira, minden van benne.

- Derü. Ugye?

- Derü.Tér.

- Most is dolgozik a mester rendszeresen, naponta.

- Igen. rendszeresen, csak most nem tudtam dolgozni, mert a palettát már nem hiram fogni. Megdagadt a kezem. Most már egy öreg ember vagyok.

- Kilencvenkét esztendős.

- Kilencvenkettő leszek. De azt hiszem, hogy szellemileg elégté tartom magam. Még nem vagyok elmoszesedve.

- A mizeumnak annak, hogy megérhette ezt a nagy eseményt, örül ugye?

- Hát persze. Teljes boldogság, sőt az ember mindig többet akar, mint amennyit tud. És aztán megnyugszik, megelégszik. De valamit csináltam mégis. Sajnos én most már nem festhetek tájképeket, mert nem tudok úgy kimozdulni. Az elég rossz. Talén még úgy sikerülni fog elrendezni, hogy kint is dolgozhassak.

- Sok terve van a Mesternek.

- Nincs sok időm, hogy azt megvalósithassam, de azt tudom, hogy tudnék még olyan dolgot csinálni, ami/ tovább vitte volna a munkásságomat. Sok tervet én már nem tervezhetek!

- 16 -

- Sok terve van a Mesternek.

- Nincs sok időm, hogy azt megvalósíthassam, de azt tudom, hogy tudnék még olyan dolgot csinálni, amíf tovább vitte volna a munkásságomat. Sok tervet én már nem tervezhetek!

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő-művész

1021

1976. II. 11. Televizió 19,30 /11/ VGné

TV-Híradó

- Csaknem 93 esztendőt ért meg Czóbel Béla, Kossuth-díjas festő művész, a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének kitüntetettje, akitől ma vettek bucsut a Farkasréti nemetőben művészetének tisztelői. Valóban pátriarkai kor, ahogyan Kiss István, Kossuth díjas szobrászművész mondta a ravatalnál, a Kulturális Minisztérium és a Képzőművészeti Szövetség képviseletében. 93 év, és mégis, akik közel álltak hozzá, nem a bucsuzásra gondoltak, hanem a szakadatlan művészi munka ujabb eredményeit várták. Czóbel Béla már-már érett fővel lépett be a XX.századba. A magyar festészet talán legerősebb hagyományu iskolájában, a Nagybányaiban kezdte, és aztán Párizsban folytatta, majd Hollandiában, Berlinben, és sok-sok állomás után ujra Magyarországon. Még élete alkonyán is megosztotta az éveket Párizs és Szentendre között. A századelőn szinte természetesnek tartották, hogy elsősorban a művészetek városában, Párizsban lehet megszerszni az európai távlatokat. Noha a mai nemzedékek már azzal a szándékkal élhetnek, hogy innen, itthonról hóditják meg a távlatokat, Czóbel Béla mindvégig megőrizte ifjukori álmait. Ezzel is külön szint, másfajta alkotói értéket jelentett mai képzőművészetünkben. Már életében élvezhette a világhirt, hiszen nemcsak Ő maga, de művészetének hire is bejárta Európát. Az élete, a vándorélet, mégsem volt könnyü! Igy érezte 92 éves korában emlékezőn.

- Ha visszaemlékezem, egy ilyen ut elég viszonttagságos! Szerencsém volt, hogy egy olyan korban éltem, ami egy nagy fellen-

1921

dülésze volt a művészetnek, a festészetnek kiváltképpen.

- A munka elkötelezettje volt, mintha az életbe kapaszkodott volna, úgy fogta szinte utolsó napjaiig az ecsetet, amelyet valóban csak a halál üthetett k a kezéből.

1021

1976. junius 5. Kossuth 16.oo / / M.

168 óra.

- Meghivót kapott a 168 óra szerkesztősége Balatonboglárról. A meghivó Kápolna-tárlatra invitált bennünket. A szerkesztőség úgy döntött, hogy magam menjek le, igy a többségnek eleget téve elmentem Balatonboglárra 23-án májusban, vasárnap. Esős idő volt, tulajdonképpen azzal a gondolattal mentem, hogy a kutya sem fog lejönni ilyen esőbe a Balatonbogláron két szép kápolnában berendezett tárlatra. Tévedtem, nagyon sokan voltak ott, szép volt a müsor és kedves volt az, hogy Ágoston Ernő a Balatonboglári Községi Tanács elnöke megnyitó beszédében rögtön azzal kezdte, hogy az elmált esztendők során nagyon sok kritikát kaptunk a Rádiótól is, mert hogy a képolna-tárlatokban sokminden olyan esemény fordult elő, betiltások, nem helyes fölhasználás, mondjuk ki szakszerütlenség, amelyen még javitani szeretnének. Dévényi Iván müvészettörténész nyitotta meg a kiállitást, amelyet egyébként Katovil Mimi müvészettörténész rendezett, Gordon Zsuzsa szavalt és a budapesti Gabrielki fúvós kvintett közremüködött. Azután leültem és meghallgattam Ágoston Ernő községi tanácselnök fontolgató szavait.

- Ezek a gondolatok foglalkoztattak bennünket hosszú időn keresztül a helyi lehetőségeinken gondolkodva adott volt a Kápolna-domb és a dombon lévő két kápolna. Elhatározásunk az volt, hogy a területen tárlatot, valamint szabadtéri szobor-kiállitást rendezünk. A kiállitásoknak megfelelő tartalmat kellett adni és ennek alapján jutottunk el az 1976 évi tárlatok megrendezéséhez. Czóbel Béla müveit állitottuk ki. Czóbel Béla a XX. század legnagyobb festői közé tartozik, kötődése is van a Balatonhoz, Balatonbogláron igen sok alkalommal üdült és a közelben született Karádon. A tárlatok mellett a szabadtéri szobor-kiállitás is igen szép anyaggal rendelkezik, azonban még a kezdeti szinten áll csak. Jelenleg 18 alkotást tudunk csak bemutatni a Fiatal Művészek Stúdiója segitségével. Az anyagot a továbbiakban növelni kivánjuk, a szezon alatt már ahogy a müvészektől a felajánlások történnek, úgy kivánjuk bőviteni a szobor-parkot. Azt szeretnénk, hogy az itt üdülő belföldi, mint külföldi vendégek a tó kellemes üdülési lehetőségein kivül maradandó müvészi értékkel és emlékkel távozzanak községünkből.

- Okos gondolatok ezek amiket elmondott Ágoston Ernő és az is okos dolog, hogy a balatonparti községek,- hiszen ezeknek a községeknek a nyári létszáma három, négy, ötszörösére emelkedik,- arra gondolnak, hogy nemcsak a viz van, hanem a környék

is. Boglár szerencsés helyzetben van, nagyon szépen megcsinálták a hasznélatban nem lévő két kápolnát, tényleg alkalmas arra hogy szép képeket mutassanak be. Szerencsés volt Czóbel Béla festőművész néhány alkotásának a kiválasztása, annál is inkább, mert a magyar piktúra egyik legjelesebb coloristája, alkalmas a tájhoz is. Szép a szoborpark is. Azt gondolom, hogy a jóeső gr tuláció mellett arra is érdemes lesz majd gondolni a Tanácsnak, h hogy a fiatal magyar, a kortárs magyar képzőművészet alkotásai is megjelenjenek, ne csak a szoborparkban később, hanem ezeken a kiállitásokon is. Munkájukhoz sok sikert kivánunk!

Czóbel Béla,
festőművész

1977.VII.27.TV.21.3o/KJné/
Művészeti Magazin

Müsorvezető Kopeczky Lajos.

1021

- Jó estét kivánok.
A Művészeti Magazin ma este a Balaton partjáról jelentkezik, pontosabban Balatonboglárról, amelynek kicsiny dombjáról festői kilátás, festői panoráma nyilik az egész Balaton tükrére. Ha fellátogatunk ide a kis domb tetejére itt két kápolna fogad bennünket. Az egyik az ugynevezett Vörös kápolna és egy kicsivel följebb az ugynevezett Kék kápolna, mindkettő a szinezéséről nyerte elnevezését.

Hogy ez a két kápolna a magyar müvészeti életben komoly rangot kapott nagymértékben köszönhető Gergely Imrének a Müvelődési Központ Művészeti előadójának.
Mikor került Ön ide ?

- 1962-ben kerültem Balatonboglárra, Pécsről jöttem ide.

- Miért olyan szivügye Önnek ez a két kápolna ?

- Azért, mert én itt Balatonbogláron ezzel a két kápolnával a kápolnával és a körötte lévő parkkal, szabadtéri szinpaddal, szobor parkkal megtaláltam azt amit szeretek az életben, amit szépnek tartok.

- De nem mindig volt ez ilyen. Nem volt itt mindig müvészet, tehát zene, képzőművészet, irodalom. Mikor alakult ez igy ki?

- Hogy mikor alakult ki ? Inkább egy kicsit beszéljünk a multról. A két kápolnát a mult században épitették. A mellettünk lévő Vörös kápolnát épitették először 1856-ban, a kék kápolnát pedig 1892-ben az itt élő földbirtokos családok a Körmendi, a Gál és Bárány familia és nekik volt ez temetkezési sirhelyük az alatta lévő kripta. A kék kápolnában pedig amig a községben el nem készült az uj templom ott tartották a katolikus istentiszteletet.

A kék kápolna melletti parkban, amit most parknak használunk egy régi temető van.

- Milyen régi ez a temető ?

- Többszáz éves

- A maradványokat most is megcsodálhatjuk, eléggé nagy a pusztitás

- Igen sajnos, mert az elmult években, évtizedekben bizony ezek nagyon megrongálódtak, ugyanis 197o-ig itt ez a gyönyörü környezet ez teljesen elrongálódott, a dzsungel lett ebből a szép parkból a temetőből és a kápolnáknak az állapota is teljesen tönkrement.

- Kinek volt az ötlete, hogy költözzön föl ide a művészet, ebbe a csodálatos környezetbe ?

- Nem tudtuk sokáig azt, hogy mi legyen ezekkel a kápolnákkal, még olyan mendemonda is volt, hogy le kellene bontani, mert nincs rájuk szükség, de egy képzőművész csoport fedezte fel ennek a lehetőségét, de ők nem jutottak előbbre és komoly nagy összefogással a Községi Tanács, a Megyei Tanács nagy anyagi áldozatok árán hozatta rendbe a két kápolnát.
A kék kápplnát Erős Tamás, a Vörös kápolnát pedig Kampis Miklós építőművészeknek a tervei alapján. Igy lett az egyik kék, a másik vörös.

- Mintegy szimbólum ma már Balatonboglár életében.
És milyen kiállitások találhatókk meg jelen pillanatban, a multban milyenek voltak és aztán a jövőben is jövőről is beszélünk

- Igen. 1974-ben volt az első kiállitás, aztán a Műcsarnok gondozásában van ez a két kápolna, Az első igazán jelentős sikerünket a tavalyi Czóbel kiállitással értük el, 26-28 ezer látogatója volt ennek a kiállitásnak, majd a kaposvári Honti Márta kiállitását is többezren látogatták.

Ebben az évben volt Kerényi Ernő kiállitása és most az a nagyon szép kiállitás Stefánia Edit és Morvai Zsuzsáé, de erről ne én beszéljek, majd pedig még ebben a szezonban lesz Barcsay Jenő és Kondor Béla kiállitása.
A jövő érdekli, mostmár az ország legkiválóbb képzőművészei sem idegenkednek attól, hogy a Balatonboglár-i kápolnaa tárlatokon állitsanak ki és Kossuth dijas szobrász művészek között válogathatunk.

- De ne feledkezzünk meg a zenéről és az irodalomról sem.

- Igen. A szabadtéri szinpadon zenei estket rendezünk, Sebő együttes, az Ars Renata énekegyüttes és itt a müsorban is közreműködő Bakfart konzort fellépésével, azonkivül irodalmi estek is vannak, Bánfy György, Szentpál Mónika müsora.

- Látogatottak ezek a zenei és irodalmi estek ?

- Igen, nagyon boldogan mondhatom, hogy telt házasak.

1977. VIII. 25. Kossuth 18,30 Áné

Esti Magazin

- Szentendrén felavatták Czóbel Béla szobrát. A Kossuth-dijas festőművésznek még életében muzeumot létesitettek a városban, egykori házát pedig lebontották és a helyén füvel boritott halmot létesitettek. Ott látható most a kedvenc kertiszékében ülő művészt ábrázoló bronz szobor, amely Varga Imre Kossuth-dijas szobrászművész alkotása.
Czóbel Béla szobrának leleplezésénél megjelent Aczél György a Minisztertanács elnökhelyettese. Az ünnepségen Vass István Kossuth-dijas költő méltatta a magyar festészet kiemelkedő alakjának munkásságát.

1024

1977. október 1. Kossuth 1605 Kné

Gondolatjel

- Husz éve létesült a franciaországi Wenzban a Károlyi-alapitvány. Károlyi Mihályné, Andrássy Katalinnal, Rózsa T.Imre beszélgetett.

- Husz éve áll már fönn, husz éve dolgozik már a Károlyi-alapitvány Wenzban. Károlyi Mihálynak volt-e ebben szerepe?

- Nem, mert a férjemnek a halála után gondoltam arra, hogyegy ilyenpitványt létrehozzak Wenzban, gondoltam arról hogy ott kellene valami internacionális alapitványt csinálni, ugy, hogy a Kelet és a Nyugat ott találkozzanak, legalábbis kulturális alapon, mert mindig arra gondoltam, hogy ez a legjobb módja, összehozni az embereket és a népeket egymással, barátsági viszonyba, és az ember a müvészetek révén közeledik egymáshoz. Ezért gondoltam, hogy vagy irókat, költőket, szobrászokat, festőket hivnák oda meg, akik pár hónapig ott dolgoznának, egymást megismernék, egymás kulturájukkal jobban ismerkednének meg, ez volt a célja az alapitványnak.

- Hogyan jött létre az alapitvány?

- Minden országban megkértünk egyes embereket, hogy ők legyenek a megbizottjaink, ők jöjjenek össze azokkal a müvészekkel, irókkal, akiknek érdeke volna hozzánk jönni, akiknek hasznára lenne

az a pár heti tartózkodás.

- Kik vannak benne ezekben a bizottságokban?

- A bizottságban minden országból különböző, Brayton Ravot, akit biztos, hogy ismernek, angol filózófus, ő volt a patrónásom az egész frontációnak. Én voltam az elnöke.

- Milyen kritériumok alapján, milyen elvek alapján birálja el a bizottság a müvészeket?

- Arra kérjük meg ezeket, az ajálkozó müvészeket, küldjenek két ajánlólevelet, hogyha iró, akkor kiadóktól vagy galériáktól, akik őket bemutatják és ajánlják arra, hogy hozzánk jöjjenek. Ez az első. Azután elküldik a fényképeket, a munkájukról, azt mi megnézzük, és aszerint, ahogy hisszük, hogy tehetséges, elfogadjuk. Azután fiatloknak kell, hogy legyenek, tehát kor szerint is határozunk, és a pénzügyi helyzetükről, mert kell, hogy ne legyenek gazdag emberek, akik mehetnének ott egy jobban is, vagy kivehetnének nagy villákat és ott dolgozhatnának.

- Ilyen válogató bizottságok, biráló bizottságok vannak Magyarországon is?

- Igen, képválogató bizottság van és vannak az elnöke volt a Cobi Béla, aki már sajnos nincs, de most akarunk választani majd valakit, Magyarországon, aki ezt a szerepet tudná betölteni, de az irók között megkértük Illyés Gyulát, és most már pár éve a bizottságban van.

- Tetszene emliteni néhányan magyar müvésznek a nevét, akik ott voltak az alapitványban?

- A magyar müvészek, akik a fondációban voltak, azoknak a képeit bemutattmm egy pár éve a Petőfi muzeumban, vagyis az ón lakásomban, az egyik terem, a magyar müvészek közül Keserü Ilona Wild Tibor, Csáj Erzsébet, Csáj Attila, Bak Imre, Széchenyi Lenke, és még egy néhányan mutatták be a müveiket,

- Sok müvész vett részt a Károlyi-alapitványban?

- Több százan, igazán nem tudom, hogy mennyi. Legalább 8oo, aki megfordult ott évek alatt. Mindennap jönnek nekem levelek a Világ minden részéről, akik kérik, hogy őket előjegyezzük 1978-ra, 1979-re, mert már a helyek mind el vannak foglalva. Amit ott ők nagyon szeretnek az az, hogy teljes szabadságuk van, semmiféle megkötöttségük nincs, hogy bizonyos órában ezt kell tenni, vagy azt kell, nincs meg az ihletük, akkor elmennek nagy sétákat csinálni a hegyekbe, azután összejönnek ilyen vitaestélyekre, kimennek a folubo, ismeretségeket kötnek, emberekkel, megtanulják a francia nyelvet, és most a legujabb volt, az utolsó esztendőben, hogy a kertben és a föl ön is dol-

goznak, nagyon nagy drágaság van például zöldségekben is. Most elhatározták, hogy minden héten egyszer három órát dolgoznak együtt. Nagy örömmel és nagy kedvvel csinálják ezt a közös munkát.

- A Világ különböző pontjairól érkező müvészek könnyen megtalálják egymással a hangot? Kialakul egy közösség?

- Néha kialakul, néha nem. Hát az egész attól függ, hogy kik vannak ott. Tudom, hogy három éve, kijött egy szobrász a Baf Csaba és ott találkozott egy japán fiuval, és a japán fiu nem tudott magyarul, és a Csaba nem tudott japánul, mégis elkezdtek együtt valahogy beszélgetni, nagyszerüen megértették egymást. Nagy barátság fejlődött köztük. S azt mondták, hogy a müvészek mindig tudnak egymást anélkül megérteni, hogy ugyanazt a nyelvet beszélnék, használnák.

- Károlyi Mihály müvészet iránt érdeklődő ember volt?

- Férjem nagyon érdeklődött a müvészetek iránt. Ő maga is nagyon sokat rajzolt, azt csak ugy titokban magának, nem mutatta. Nagyon érdeklődött a modern müvészetek iránt, főleg.

- Kik voltak a kedvenc festői? Irók?

- Hát a költők, azt mondhatom minden esetre, hogy Ady Endre volt, azt nagyon-nagyon szerette. Aztán memoárokat nagyon szerette olvasni, főleg a történelmi memoárokat. Regényeket is, nagyon sokat olvasott. És az egész szobája tele volt reprodukciókkal, Ripl Rónait is nagyon szerette. Szent, Gogent, Modiljanot, Schagalt, természetesen Picasso iránt nagyon érdeklődött. Ismerte Őt személyesen.

- Schagalt nem ismerte véletlenül?

- Nagyon jól! Ott lakott Schagal, ugyanott, nagyon jól ismertók Őt, mellettünk lakott.

- Schagalon kivül volt más müvész Vanban, akivel kapcsolatban tetszettek lenni?

- Igen, volt a G.Creé, a rendező és a szinész. Ő volt egyike azoknak, akik avangardja volt a szinházaknak, a szinházak pápájának nevezték. Érdekes és különc figura volt, nagy fehér kabátokban járt nyáron, óriási panama kalapokkal, és télen meg ilyen bársony köpönyegekben és finom köpönyegekben, és nagyon feltünő, mulatságos, szellemes fiatalember volt. Nagyon szinészies. Egész közel lakott hozzánk, sokat láttuk, ott mulattunk az elbeszélésein. Angliáról szokott mesélni, és az anyjáról, az Andy Terrier volt az a hires szinésznő,

- Az Ön budapesti lakásában egy komoly és nagyon szép képgyüjte-

mény található. Ez a képgyüjtemény az Andrássyak révén került ide, vagy más uton?

- Nem, azok a legtöbbje Károlyi Mihálynak a gyüjteménye volt, és van egy pár, ami mostohapapámé,

- Károlyi is irja a Hit illuziók nélkül cimü könyvében, hogy az arisztokrácia életében szerepet játszott a müvészet.

- Az attól függött természetesen, hogy kik voltak arisztokraták, akik nagyon nagy müvészetkedvelők voltak, akik értettek is hozzá, gyüjtötték a képeket. És voltak, akik egyáltalában nem értettek hozzá. Hát azt hiszem az Andrássy család nagyon, az Andrássy Gyula főleg, annak voltak olyan nagy gyüjteményei, és az Andrássy családban is sokat festettek. Volt a Battyányi Gyula, akit ismertek Magyarországon, az atyám az egy nagyon jó festő volt, az Andrássy Gyula az nem festett maga, de nagyon nagy szakértő volt a festészetben. Tiszadobon, ahol nyáron mindig éltünk, oda sok festő jött. Például Ripl Rónival nagyon jó barátság volt, Ripl Rónai diszitette az atyámnak a házának az ebédlőjét, üvegablakokat ő csinálta. Az Ernst Muzeumot azt az Andrássy fivérek alapitották.

- Az Andrássyak ugy tudom, aktiv mecénásai is voltak a korabeli müvészeti életnek. Milyen formában?

- Vásárlásokkal és a meghivásokkal, hogy ott festhettek egész nyáron, sok képet vettek tőlük, és ezt a muzeumot felállitották, egy nagyon ismert mecénásai voltak mind a ketten, az atyám is, és a nagybátyám is.

- Andrássy Gyulán és Andrássy Tivadaron kivül voltak még?

- Hát volt Andrássy Géza, aki maga festett, tehetséges volt, sosem tanult, emlékszem a gyerek koromban, 1915-ben, ő nagyon gyorsan festett, talált módot, hogy megsokszorositsa a festményeit. Nagyon sok festéket tett egy képre, nagyon vastagon. Akkor lerakta őket a földre, vásznakat tett, egyik vásznat a másik fölé, rárakta arra az olajjal befestett képre, rágnott, és akkor a festék keresztülment, a többi képre, amig rajta ugrott, aztán leszedte őket, és talán még jobbak voltak azok az utolsó képek, mint az első maga.

- A müvészeti mecénásság általánosnak volt mondható a magyar arisztokrácia körében, vagy ritkaság volt az Andrássyak hozzáállása?

- Én azt hiszem, hogy az Andrássyak voltak a legismertebb mecénásai Magyarországon. Másokról nem tudok.

Czóbel Béla festő M.Đ.K.

A Képzőművészek Szövetségének diszelnöke

Dutka Mária: A képzőművészek Szövetségéne megválasztotta uj vezetőségét
Magyar Nemzet 1963. február 17. 9.1.

M.D.K

Czóbel Béla
festő

Nagybányai kanikoány volt
de hamar elszakadt Nagybá-
nyától. „Maticska Jenő" cerdípe
(repro)

Aradi Nóra: Nagybányáról
Művészet, 1963. február – 3 lap

CZÓB EL B éla festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Dutka Mária:N agybányai festők kiállitása a Magyar
emzeti Galériában

Magyar N emzet 1963. január 6. 7.1.

Czóbel Béla

festő

M.D.K

Virágcserép nobarállványon
Kislányfej
Férfiarckép
Kerustok Károly arcképe
} repro

Pataky Dénes: Czóbel Béla
Művészet, 1962. Október – 15 lap.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

művészetét a „Nyolcak"-ról újból megjelent tanulmányában taglalja a szerző. Szerinte Czóbel „nem követi sem Cézanne-t, sem a Nyolcak nyomdokait, a maga utját járja, távol a konstruktív formáktól, a rendszerré tisztult kompozíciótól, az éles szinellentétekből. Lazán komponált képeiben puhán olvadnak egymásba a tört színek... nincs tér és nincs plasztícitás; a motívumok csak egy egységes atmoszférának részei... sehol egy keményebb vonal..." (Néhány sorral lejjebb azt írja: „Cézanne-t.

Passuth Krisztina: A Nyolcak, az első magyar konstruktív törekvésű csoport /Festészetük műfaj szerinti elemzése/
Művészettörténeti Értesítő, Bp.1964.XIII.évf. 2.sz.
110 - 124 - old.

M.D.K.

Czóbel Béla, festő

... nélkül talán sokasem festettek volna csendéletet, amyira a francia mesterből élnek.") A sok kapkodó ellentmondás azt bizonyítja, hogy tematikus alapon (vagy akog szerző mondja: műfaj szerinti elemzéssel) a közös nüvészi hitvallású, de egyenként igen eltérő egyénéségű „Nyolcak"-ról sem lehet meggyőző esztétikai ítéletet mondani. (Az illusztrációk között Czóbelnek egy képe sem szerepel.)

Passuth Krisztina: A Nyolcak, az első magyar konstruktiv törekvésű csoport /Festészetük műfaj szerinti elemzése/
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1964.XIII.évf. 2.sz.
110-124. old.

CZÓBEL BÉLA

Farkasrét

2003.

154.o.

ján jutott közénk. Boldog volt é
s azt mondta, hogy oly gazdag ki
a Franklin tőle kér a dalanyagró
hat: minél tágabb teret adni nek
beledugni. Valami nyolcvanat vál
hetne, ha a Franklin adna teret.
ben van éppugy, mint Bátky[4] szakv
azt mondta Péter András dr.[5], hog
magában elég, de üzleti része i
tudtam találkozni, de Péternek m
hogy Fülep válasza helyett én va
hogy szeretettel üdvözölöd. 2-3 h
Még ő és Schöpflin is átolvassák
Az öreg Bátky követelte a Mult é
püspök urnak is,[15] szakvéleményt ke
ez a fejezet ott maradt s igy ke

CZÓBEL BÉLA

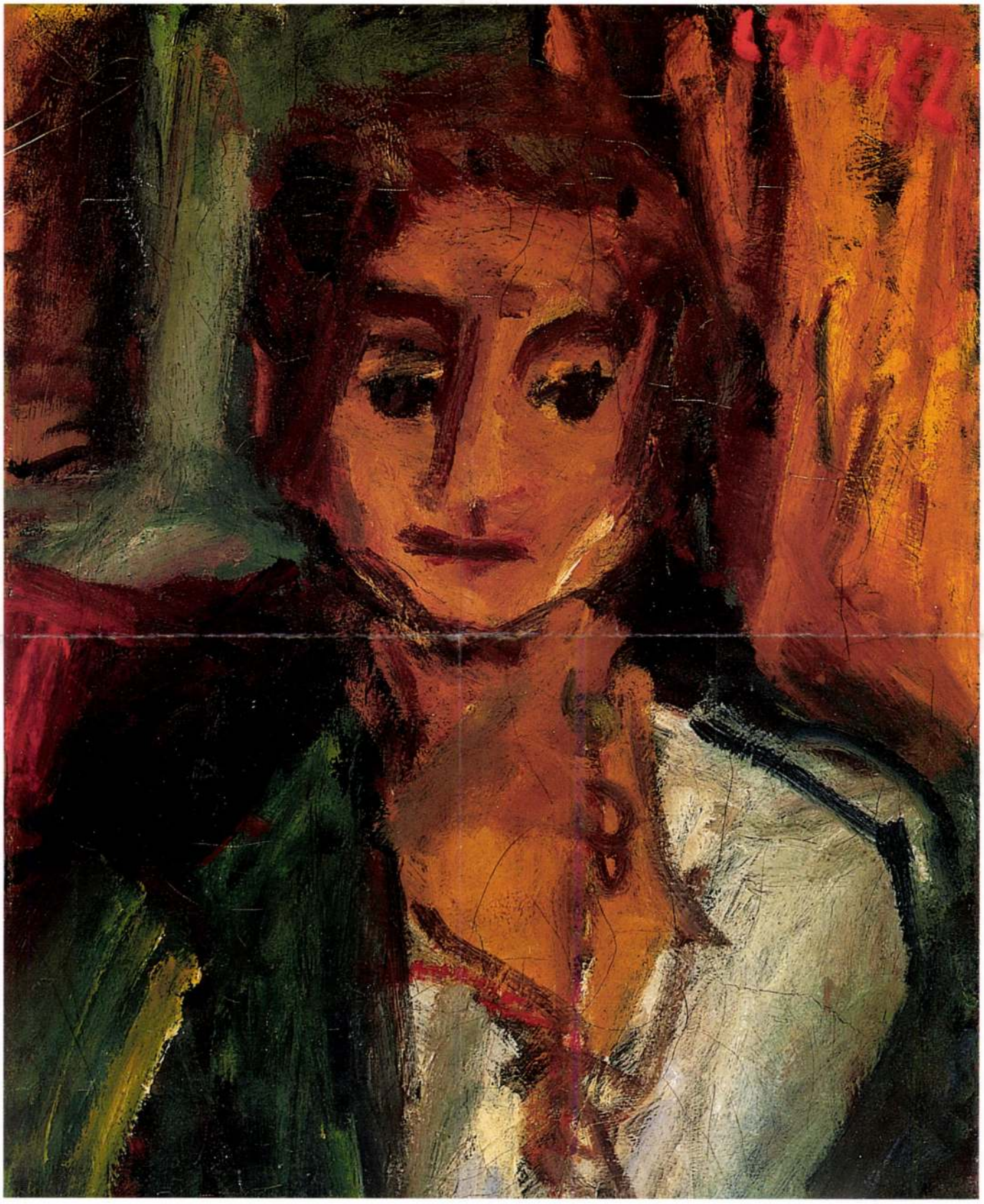

92

93

93 • SCHEIBER HUGÓ (1873–1850)

Konyhában

67,5 × 49,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. j. l.: Scheiber H
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

94 • KÁDÁR BÉLA (1877–1956) →

Akt lóval

46 × 30 cm
Tempera, papír
J. b. l.: Kádár Béla
Kikiáltási ár: 1 000 000 Ft

CZÓBEL BÉLA

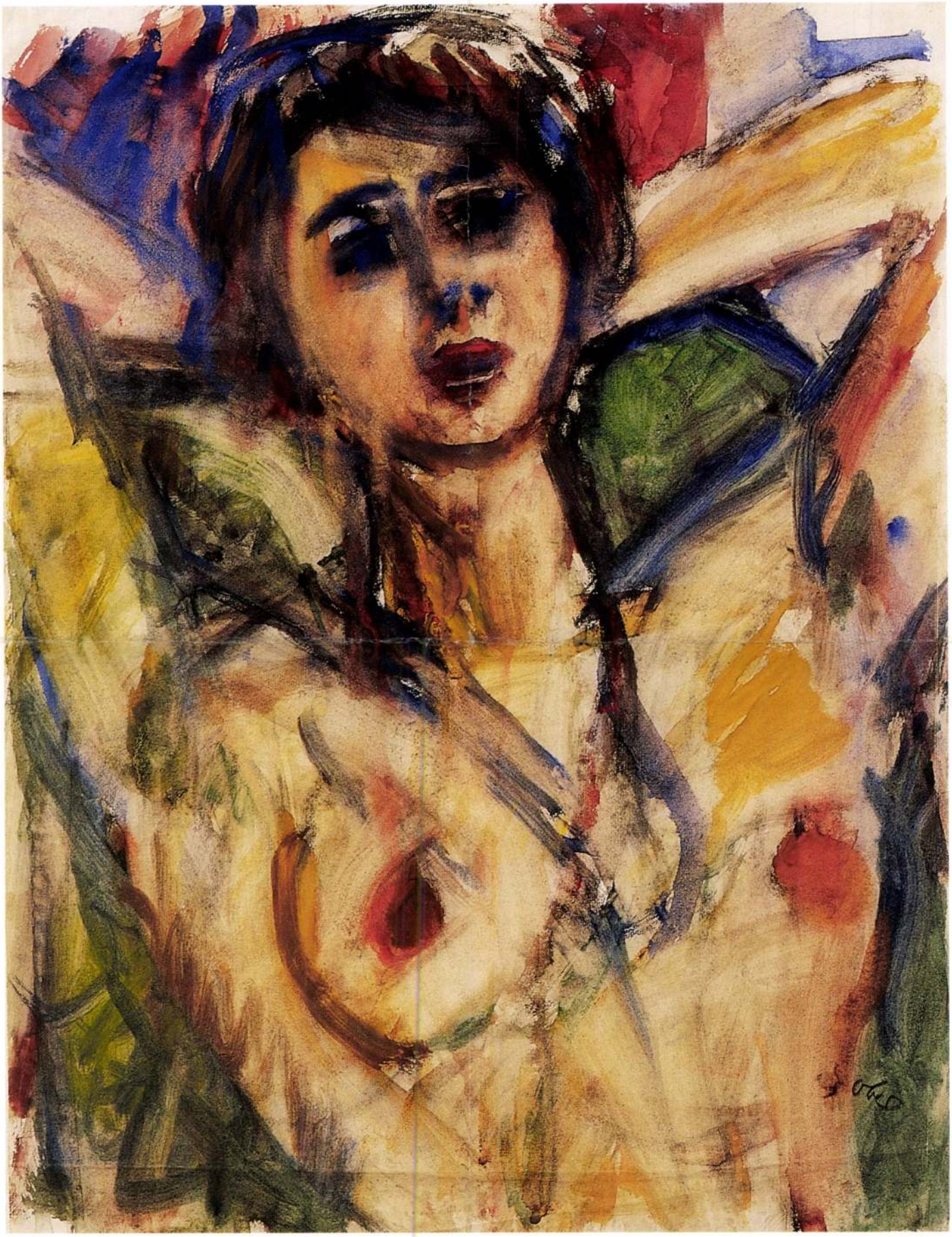

167

168 ▪ RIPPL- RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

Zöld fotélos szoba, 1905

47 x 63 cm
Olaj, karton
Jelezve balra lent: Rónai

Kikiáltási ár: 9 500 000 Ft

PROVENIENCIA
Egykor Boldizsár István gyűjteményében

KIÁLLÍTVA
Kaposvár, 1906. 45. tétel
Könyves Kálmán Rt. 1906. 42. tétel

IRODALOM
Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, 1998
Szerk. Bernáth Mária, Nagy Ildikó
Bernáth Mária: *Rippl-Rónai József.* Budapest, 1998
Petrovics Elek: *Rippl-Rónai.* Budapest, 1942
Rippl-Rónai emlékezései. Budapest, 1911

A hátoldalon balra fönt ceruzával írott töredék: „... y Pál szobrászművész / Bp."
A bal szélen barna festékkel, ecsettel, nyomtatott nagybetükkel: „PA" a folytatás kikaparva, illetve leragasztva. Alatta: „PÁL", s ez alatt: IV. WEKERLE S". Erre a feliratra merőlegesen a jobb szélen: KAPOSVÁR." A két felirat képezte derékszögre átlósan ragasztott cédulán ceruzával: „Boldizsár István", alatta a kartonon „TULADONA" alatta: „Bpest Nagymező u. 8."
Az igen töredékes felirat – bár mind a kettő az eredeti tulajdonosra vonatkozhatott – nem teszi lehetővé, hogy a mű első gazdájának kilétét megfejtsük.
Az azonban bizonyos, hogy egykor az Enst-Múzeum épületének egyik műteremlakásában élő Boldizsár István festőművészé volt, aki nem csak a nagybányai festészeti hagyomány jeles képviselője, de mint kiváló műgyűjtő is ismert.
Rippl-Rónai 1884-ben indult el külföldi tanulmányútjára. Először Münchenben, majd 1887-től Párizsban élt. A nem túl gyakori magyarországi látogatásai után – bár már 1894-től foglalkoztatta a visszatelepülés gondolata – 1902-ben, majd húsz év után tért véglegesen haza. Mint egy korábban Ödön öccséhez írott leveléből kiderül, eljátszott a budai várba költözés gondolatával. A nyüzsgő Pesttől távol egy háromszobás lakás ebben az ódon hangulatú, kicsiny zárt világban, nyugalmazott katonatisztek és hivatalnokok szomszédságában, megfelelt volna ízlésének és habitusának. Mégsem Budapestet választja állandó lakhelyéül, s ebben elsősorban a szülei iránt érzett szeretet motiválja. Kedves szülei és rokonai közelében akar élni. A világ fővárosát, Párizst, Somogyország fővárosára, Kaposvárra cseréli. Itt vesz a Fő utca 58 szám alatt egy jellegzetes fehérfalú, kertes paraszt-polgár házat, amelyben 1908 őszéig, a Róma- villába költözéséig él hű társával, az érte francia hazáját elhagyó Lazarinnal.
Nagy gonddal, rafinált ízléssel rendezkednek be. A színes falú szobákban a neuilly-i fotókról jól ismert tárgyak – tálak, vázák, lámpák s empire- bútorok jól megférnek a Jókai- regények oly közeli táblabíró világának biedermeier garnitúráival és a népművészet egy-egy darabjával – színes kendővel, tarka-csíkos rongyszőnyeggel. Az ablakokon vakítóan fehér függönyök, mint Neuilly-ben s az ablakok itt is a kertre néznek. Örülnek otthonuknak. Lazarin, aki szintén a vidék szülötte, odaadóan gondozza a kertet, s Rippl éppen túl a negyvenen élvezi a megállapodottság nyugalmát és az övéi szeretetteljes közelségét. Az európéer Rippl-Rónai a hazai hagyományokba és értékrendbe belesimulva megteremtette a századforduló ideáljának megfelelően a nemesi és polgári erényeket egyesítő, nem hivalkodó, de gondtalan jólétet és biztonságot sugárzó saját világát. Képei is ebből táplálkoznak. Lázár Bélának 1906-ban így vall erről: „Itt festem a képeimet, ezek a szobák a modelljeim. Ösmerni kell és szeretni azt, amit festünk (...) Jó itt, nagyon (...) Ezek a kis szobák, melyeket nem unok meg festeni (...) Itt, ebben a meleg, puha otthonban érzem magam igazán jól. Az intim életből merítem témáimat, mert ezt az életmódot szeretem és respektálom.
Megfestendő témáim kifogyhatatlanok, mert minden érdekel, ami körülvesz... Szerintem csak az lehet dokumentuma életünknek, amiben magunk is élünk, éppen ezért szeretem azt megfesteni."
Ennek a művészettörténészek által otthon-képeknek elnevezett sorozatnak egyik darabja a „Zöld fotélos szoba". A képen látható tárgyak ismerősek, sok Rippl képen szerepelnek. (Öregúr és mandolinozó asszony, Öreg férj, fiatal feleség, Mandolinozó nő és egy szőke fiú) Mégis szokatlan e kép. Itt senki sincs jelen. A művész életének hívogató közege tárul elénk, amelyben mi is otthonosan érezhetjük magunkat. E szempontból és formátumát tekintve is a „Kisvárosi szoba" a legközelebbi rokona. Ott a sokféle színes tárgy együttese utal a ház lakóira, a „Zöld fotélos szobá"-ban a szétterülő fotelok hívogató öle a vidéki élet komótosságával csalogat. Itt nem zárt a tér, az ablak a kertre néz. De saját kertjére. Az ablak, mely a középkor óta a külvilággal való kapcsolattartás szimbóluma így mégis – Rippl minden társaságbeli kellemének ellenére – egy meglehetősen befelé forduló személyiséget mutat.
Ha a képre nézünk, a felsorolt analógiákon túl elsősorban a „Piacsek bácsi babákkal" című festmény jut eszünkbe, hiszen ugyanannak a szobának a tárgyait látjuk, más elrendezésben. Rippl e korszakbeli műveit összehasonlítva jól megfigyelhető, hogy milyen szabadon kezeli motívumait: a képeket, bútorokat, dísztárgyakat, s mily könnyedén szűkíti vagy tágítja a teret mondanivalójának megfelelően.
1905. november 30-án írja Ödön öccsének: „Most egy kis 1 méteres képen dolgozom – be is fejezem hamarosan. A zöld fotelos szobában két kis lányka néz képes könyvet a nagy stráfos fotelban; a következő fotelra vannak téve, gondosan egymás mellé ültetve a két nagy baba. A következő fotelban pipál Piacsek bácsi. A másik szobába is belátni, ahol Lazarinon a varrónő próbálja a rózsaszín ruhát. Virágok, képek és bútorok."
Feltételezhető, hogy a két festmény szinte egy időben keletkezhetett. Ezt támasztja alá, hogy először egyszerre állította ki őket Kaposvárott rendezett gyűjteményes kiállításán, ahol a „Zöld fotélos szoba" 100 korona eladási árral a katalógus 45. tétele volt. 1906 februárjában a Könyves Kálmán R.T. helyiségeiben is szerepelt, a katalógus 42. tárgyaként, szintén 100 koronás vételárral. Feltehető, hogy első tulajdonosa itt vásárolta meg, hiszen a kiállítást követő, március első napjaiban rendezett aukció anyagában már nem találjuk.

Csernitzky Mária
a kép a készülő Rippl-Rónai oeuvre katalógusba felvéve

Rippl-Rónai József: Piacsek bácsi babákkal, 1905
71,3 x 103 cm, olaj, karton, Magyar Nemzeti Galéria

36

36 ▪ GLATZ OSZKÁR (1872–1958)

Piroskendős kislány

70 × 53,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra középen: Glatz 1923

Kikiáltási ár: 700 000 Ft

37 ▪ CSÓK ISTVÁN (1865–1961)

Pasziánsz tulipánok mellett

61 × 50 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Csók Paris 907
Hátoldalán: Csók István kiállítás címkéje

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft

35 ▪ CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

Szentendrei házak

65 x 81 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Czobel

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

IRODALOM

Kállai Ernő: *Czóbel Béla.* Budapest, 1934.
Kállai Ernő: *Czóbel Béla művészete.* Magyar Művészet, 1937.
Genthon István: *Czóbel.* Budapest, 1961.
Pataky Dénes: *Czóbel Béla.* Művészet, 1962/10.
Dévényi Iván: *Czóbel Béla.* Látóhatár, 1966/7-8.
Philipp Clarisse: *Czóbel.* Budapest, 1970.
Frank János – Kratochwill Mimi: *Czóbel.* Budapest, 1983.

A Szentendrei házak festésének idején Czóbel Béla a szentendrei festészet doyenjeként már általános megbecsülésnek és köztiszteletnek örvendett a magyar művészeti életben. Méltatói továbbra is piktúrájának franciás irányultságát hangsúlyozták és az École de Paris tradíciójának letéteményesét tisztelték benne, egyúttal azonban a hamisítatlanul magyar földből fakadt „szentendrei iskola" egyik vezéregyéniségének is tekintették. Továbbra is gyakran állított ki Párizsban kedvenc galériásánál Zaknál, de 1958-ban már ő képviselte Magyarországot a Velencei Biennálén.

A nyolcvanas éveit irigylésreméltó frissességgel taposó Czóbel élete vége felé is az egyik legnagyobb magyar koloristának számított, aki a harmincas évektől kezdve töretlen hévvel és hihetetlen munkabírással festette ragyogó vásznait. Nagybányán Berlinen és Párizson keresztül vezetett az útja Szentendrére, ahol élete végéig békében és nyugalomban élt feleségével Modok Máriával.

Czóbel Béla: *Szentendrei templom*
65 x 81 cm, olaj, vászon
Czóbel Múzeum, Szentendre

Öregkori művei intenzitásukkal és ragyogó színeikkel mindvégig megőriztek valamit az École de Paris túlfűtött világából. Pataky Dénes írta a középkorú Czóbelről, hogy képeinek hangulata – legyen az akár portré, akár tájkép – mindig egy meleg és otthonos enterieur érzetét kelti a nézőben. Az idős Czóbel viszont úgy tűnik már egyre inkább csak aktokat festett. A Szentendrei házak buja, pasztell színvilága, rózsaszíneivel, vöröseivel és liláival - témája ellenére is - határozott erotikát áraszt magából.

Kállai Ernő írta Czóbelről 1937-ben: *„Czóbel Béla képeinek pompás festői burkolatát is ez az emberi érzület hatja át. Lüktetése olyan mélyről fakad, hogy szívünk csak akkor ér hozzá, ha szemünk már eligazodik a színek buja sűrűjében. Czóbel ragyogó mestere az érzelmesen, hevesen járó ecsetnek, de alkotó ereje a legszédítőbb festői viharzás közben sem szóródik szét a felületen. Az ecsetjárás legbravúrosabb futamai, a színek legmohóbb csordulása mögött is nyugodt mélységek sötétlenek kiapadhatatlanul. Czóbel festőisége válogatott ínyenc-örömökkel csalogatja szemünket, egyre tovább, egyre beljebb és közben észre sem vesszük, hogy szívünket fonja be a mélység rejtelmes, vonzó erejével. Ami először 'csak' új, érdekes festői izgalomnak, színekkel és formákkal játszó, optikai szeretkezésnek tetszett, az végül egész lelkünket kívánja."* (Kállai, 1937. 266.)

Ilyen „ínyenc-örömöket" rejt magában és efféle „optikai szeretkezésre" csábít a Szentendrei házak is. Czóbel korabeli terméséből hasonló témájú és szerkezetű festménynek tekinthető az 1963-as *Szentendrei templom*, míg hasonlóan buja színvilágával az 1964-es *Szentendre* szolgálhat analógiaként. Ezeken a művein Czóbel továbbra is tartja magát a harmincas évek „szerkezetes naturalizmusához", de a fekete kontúrok már nem uralják a festmény szövetét. A korábbi határozott szerkezet fellazul, a kemény körvonalak könnyed ecsetvonásoknak adják át a helyüket. A buja színek felolvasztják a motívumok körvonalait, s a házakat már nem is fekete kontúrok, hanem lila és rózsaszín vonalak határolják.

Az idős Czóbel festészetét bátran hasonlíthatjuk az öreg Renoir és még inkább Bonnard művészetéhez, s érdemes Dévényi Ivánnal együtt Sőtér Istvánt idéznünk e tekintetben: *„Micsoda életöröm virágzott ki Czóbel utolsó esztendeinek képein! Soha oldottabbnak, felszabadultabbnak nem láttuk még, – soha a színek ily mámoros, ily önkívületi pompázásával nem találkoztunk még nála. Nagy mesterek öregkora szolgál néha ilyen megújulásokkal, a könnyedség és a gazdagság ilyen patakzó, ilyen önkéntelen költészetével."* (Dévényi, 1966, 718.)

Hornyik Sándor

8 ◆ CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Virágzó almafák, 1935 körül

65 × 81 cm
Olaj vászon, kartonon
Jelezve jobbra lent: Czóbel
Hátoldalán kiállítási címke: Műcsarnok, 1971
Kikiáltási ár: 3 500 000 Ft

KIÁLLÍTVA
Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész kiállítása, Műcsarnok, 1971. 91.

IRODALOM
KÁLLAI ERNŐ: Czóbel Béla, Budapest, 1934.
GENTHON ISTVÁN: Czóbel, Budapest, 1961.
DÉVÉNYI IVÁN: Czóbel Béla, Látóhatár, 1966/7–8.
PHILIPP CLARISSE: Czóbel, Budapest, 1970.
FRANK JÁNOS – KRATOCHWILL MIMI: Czóbel, Budapest, 1983.

Hosszú, kalandos és sikerekben gazdag utat járt végig Czóbel Béla Nagybányától Szentendréig, a párizsi Salon d'Automne Fauves-termétől a Kossuth-díjig. Életének jó részét külföldön töltötte, Párizsban, Amszterdamban, Berlinben, majd ismét Párizsban, de az I. világháború előtt, majd a harmincas évektől kezdve nyaranta gyakran látogatott Magyarországra. Munkássága szervesen illeszkedik a nagy nemzetközi mozgalmakhoz, a Fauves-okhoz, a német expresszionizmushoz és az École de Paris-hoz, festészetén mégis olyan jellegzetesen magyar íz érződik, amelyhez hasonlót Kállai Koszta piktúrájában vélt felfedezni (Kállai, 1934. 10.)

Czóbel hamar elszakadt Nagybányától, s Párizsban sikerült magának egzisztenciát teremtenie, ahol nagyobb kereslet mutatkozott a jó festészet iránt, mint a Monarchiában. Az I. világháborút Hollandiában vészelte át, s 1912-től 1924-ig nem is állított ki Magyarországon. A huszas évek második felétől kezdve viszont párizsi önálló kiállításai mellett hazai tárlatokon is szerepelt, s a gyűjtők egyre inkább felfigyeltek franciás ízű festészetére. A harmincas években a Fränkel Szalonban és a Tamás Galériában is önálló kiállítása nyílt és olyan mecénásokra tett szert, mint Fruchter Lajos és báró Hatvany Ferenc. A harmincas évek elejétől egyre gyakrabban vendégeskedett báró Hatvany Ferenc birtokán és 1936-ban az egyre híresebbé váló Szentendrére is ellátogatott, ahol nemcsak barátokra lelt, hanem életre szóló társra is Modok Mária személyében. 1939-ben a háború miatt elhagyta Párizst és végleg Szentendrére költözött, 1940 szilveszterén nemcsak Modok Máriával kötött házasságot, hanem a „festők városával" is.

A *Virágzó almafákat* Czóbel 1935 és 1939 között festette, s a festmény egyértelműen a mester derűsebb hangulatú remekművei közé tartozik, olyan művek társaságába, mint a Szentendrén festett *Kékterítős csendélet* (1942–43). Az életművön belül festményünk témájának legközelebbi analógiái is Szentendrére vezetnek. Nyilvánvalóan itt készült ugyanis a *Törökvölgy Szentendrén* (1940) és a *Virágzó almafák Szentendrén* (1942–44). Könnyen lehet, bár nehezen bizonyítható, hogy mindhárom kép ugyanazt a helyet ábrázolja, Czóbel és Modok Mária házát és kertjét, amelyről Frank János a következőket írta: „A Czóbel-ház hatalmas gyümölcsöskertben állt ... Nyaralójuk olyan volt, mint a mézeskalács ház; lábakon állt – a gyakori belvíz miatt – helyiségeit időről időre ragasztották egymáshoz..." (Frank – Kratochwill, 1983, 5.) Analógiáink tükrében a *Virágzó almafák*ban Czóbel Béla egyik első Szentendrén festett tájképét tisztelhetjük, amely gyönyörű virágként sarjadt ki a harmincas évek televény-szerű, czóbeli piktúrájából.

A sötétebb, földszagúbb színvilág dominál a *Virágzó almafák* néhány évvel későbbi párdarabján, Czóbel *Virágzó almafák Szentendrén* c. olajképén is. Az eltérő színek és tónusok azonban nem kérdőjelezhetik meg a két mű összetartozását, maga Czóbel írta egy visszaemlékezésében: „Festészetem sok változáson ment át, világosabb színekből a mélyekbe és ezekből törekszem derűsebb színharmóniákba." (Frank – Kratochwill, 1983. 7.) Mindkét mű több éven át készült, de nem a szenvedés, hanem a természet szenvedélyes szeretet érződik rajtuk, s különösen korábbi, élénkebb képünkre tekinthetünk úgy, mint egy sziporkázó virágcsendélet és egy fauves-osan élénk tájkép harmonikus szintézisére.

Hornyik Sándor

Czóbel Béla: Virágzó almafák Szentendrén, 1942-44. 66 × 81 cm, olaj, vászon, Reprodukálva: Frank – Kratochwill, 1983. 40. kép

Czóbel Béla: Törökvölgy Szentendrén, 1940 65 × 80 cm, olaj, vászon, Reprodukálva: Czóbel-katalógus, Budapest, MNG, 1971. 103. kép

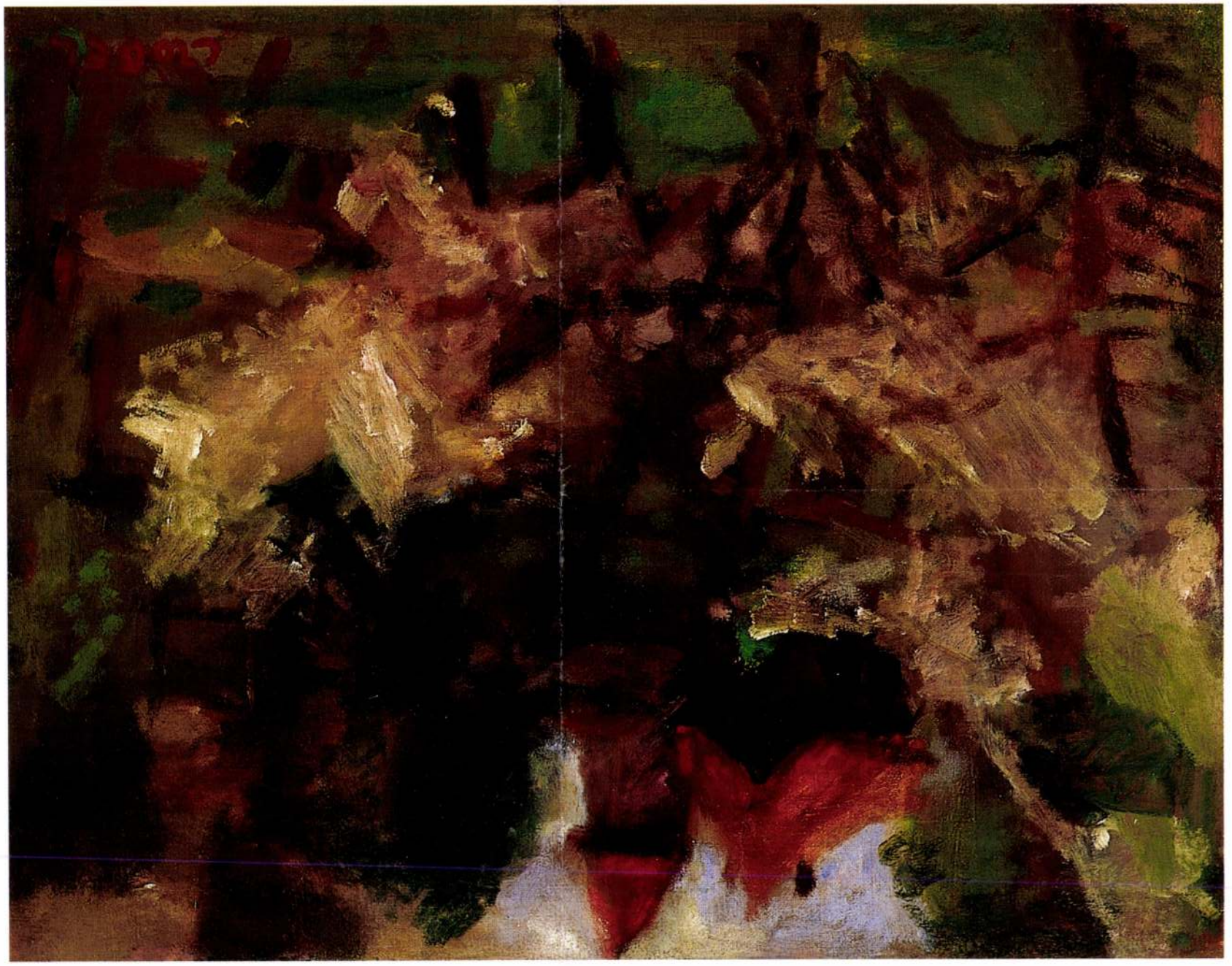

9

9 • HALÁPY JÁNOS (1893–1960)

Dáliacsokor

81 × 100 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Halápy
Kikiáltási ár: 280 000 Ft

10 • ZIFFER SÁNDOR (1880–1962)

Csendélet liliomokkal

86 × 62,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra fent: Ziffer Sándor
Kikiáltási ár: 700 000 Ft

CADBEL BEHA

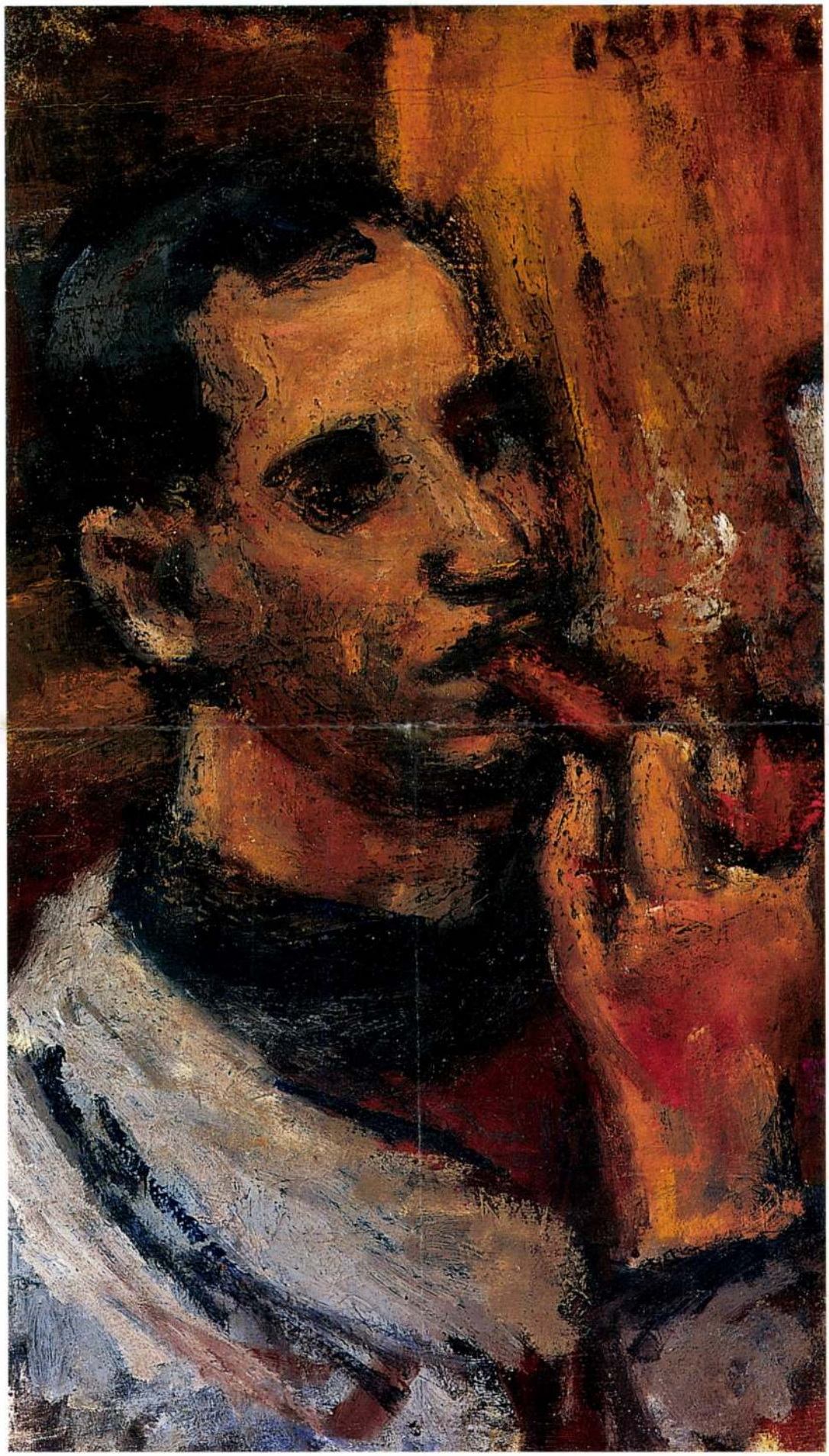

107

107 ▪ HALÁPY JÁNOS (1893–1960)

Piknik

69 x 99,5 cm
Olaj, karton, faroston
Jelezve jobbra lent: Halápy János 937

Kikiáltási ár: 380 000 Ft

108 ▪ KÁDÁR BÉLA (1877–1956)

Lovas a városban

21 x 28 cm
Vegyestechnika, papír
Jelezve jobbra középen: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 380 000 Ft

108

109 ▪ MÁRFFY ÖDÖN (1878–1959)

Halászok (Hazatérő halászok, 1930-as évek)

65 x 81 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Márffy Ödön
Kiállítva:
Ernst Múzeum, Budapest, 1946. kat. 46.;
Ernst Múzeum, Budapest, 1958. kat. 79.;
Vigadó Galéria. Budapest, 1984. reprodukálva a katalógusban;
Szekszárdi Művészetek Háza, 1985.;
Hevesi Sándor Művelődési Központ, Nagykanizsa, 1985.

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

CZÓBEL BÉLA

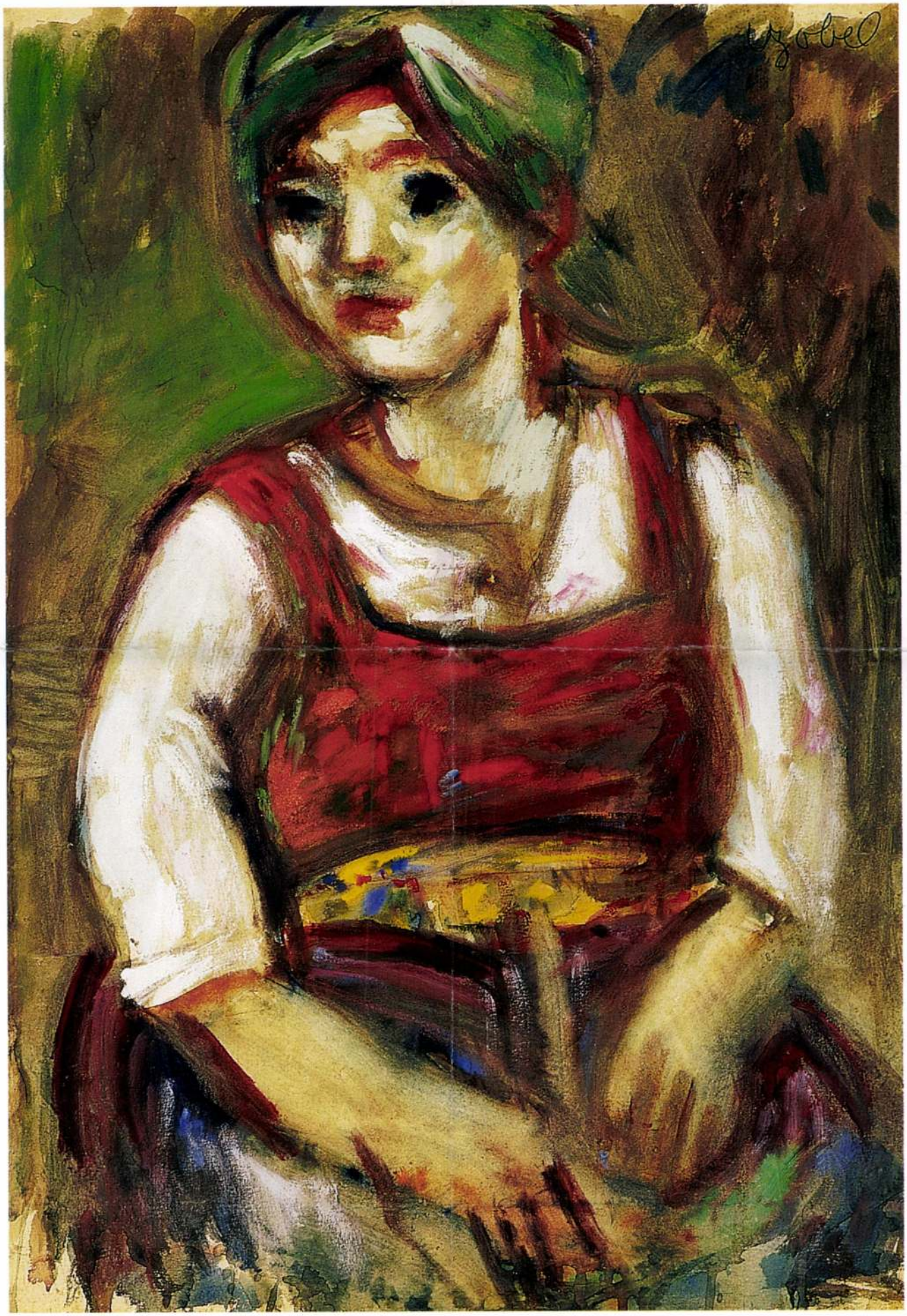

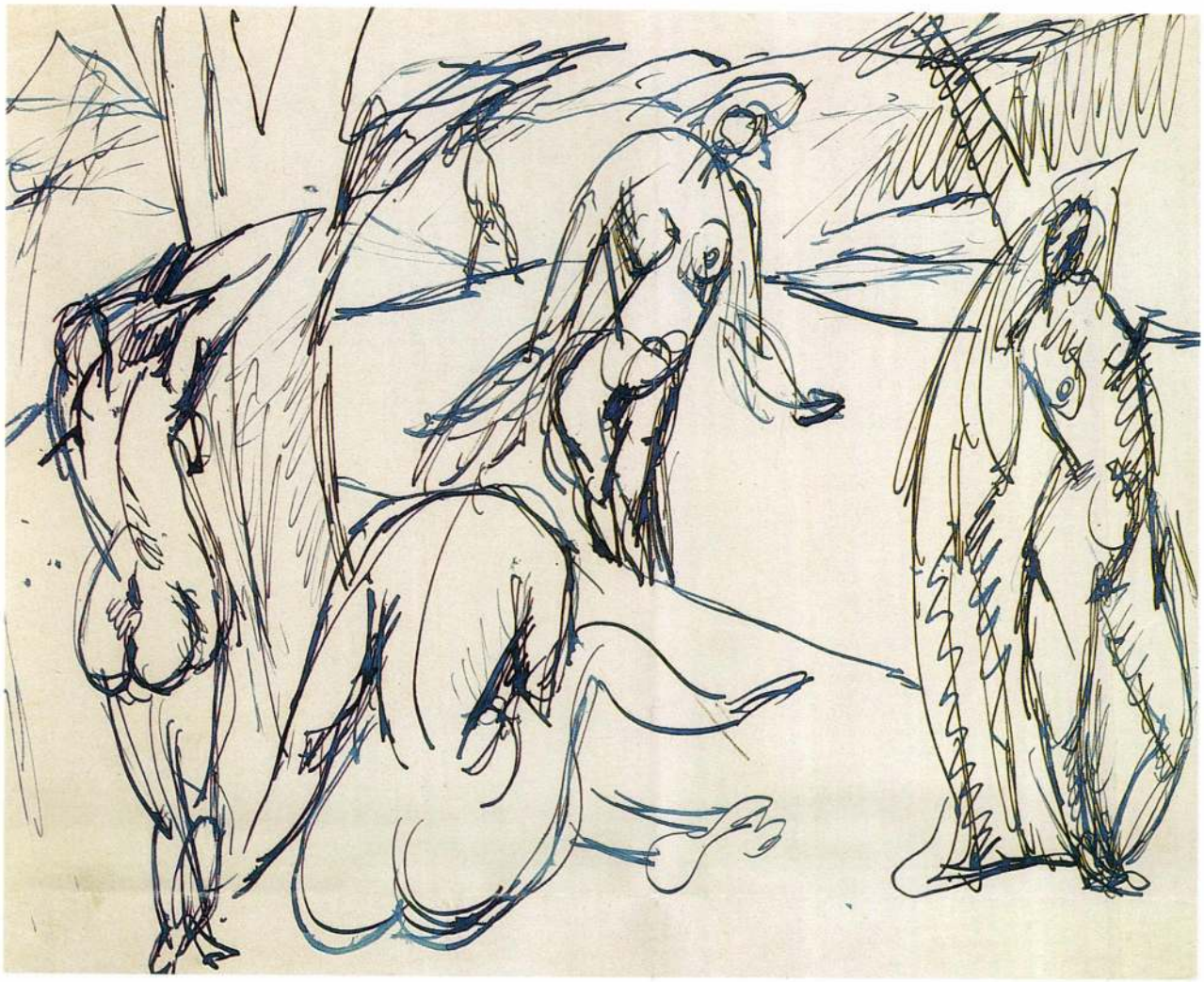

92

93

92 ▪ TIHANYI LAJOS (1885–1938)

Kék aktok

20,5 × 26 cm
Tus, papír
J. n.

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

93 ▪ KÁDÁR BÉLA (1877–1956)

Hűség, 1920-as évek eleje

29 × 20 cm
Vegyestechnika, papír
J. n.

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

94 ▪ A. TÓTH SÁNDOR (1904–1980)

Italárus, Párizs, 1930

63 × 47 cm
Vegyestechnika, papír
Jelezve jobbra lent: A. Tóth S. Párizs 1930
Kiállítva: Art Hongroise Moderne, Párizs, 1931.;
Ernst Múzeum, Budapest, 2001. január-február

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft

CZÓBEL BÉLA

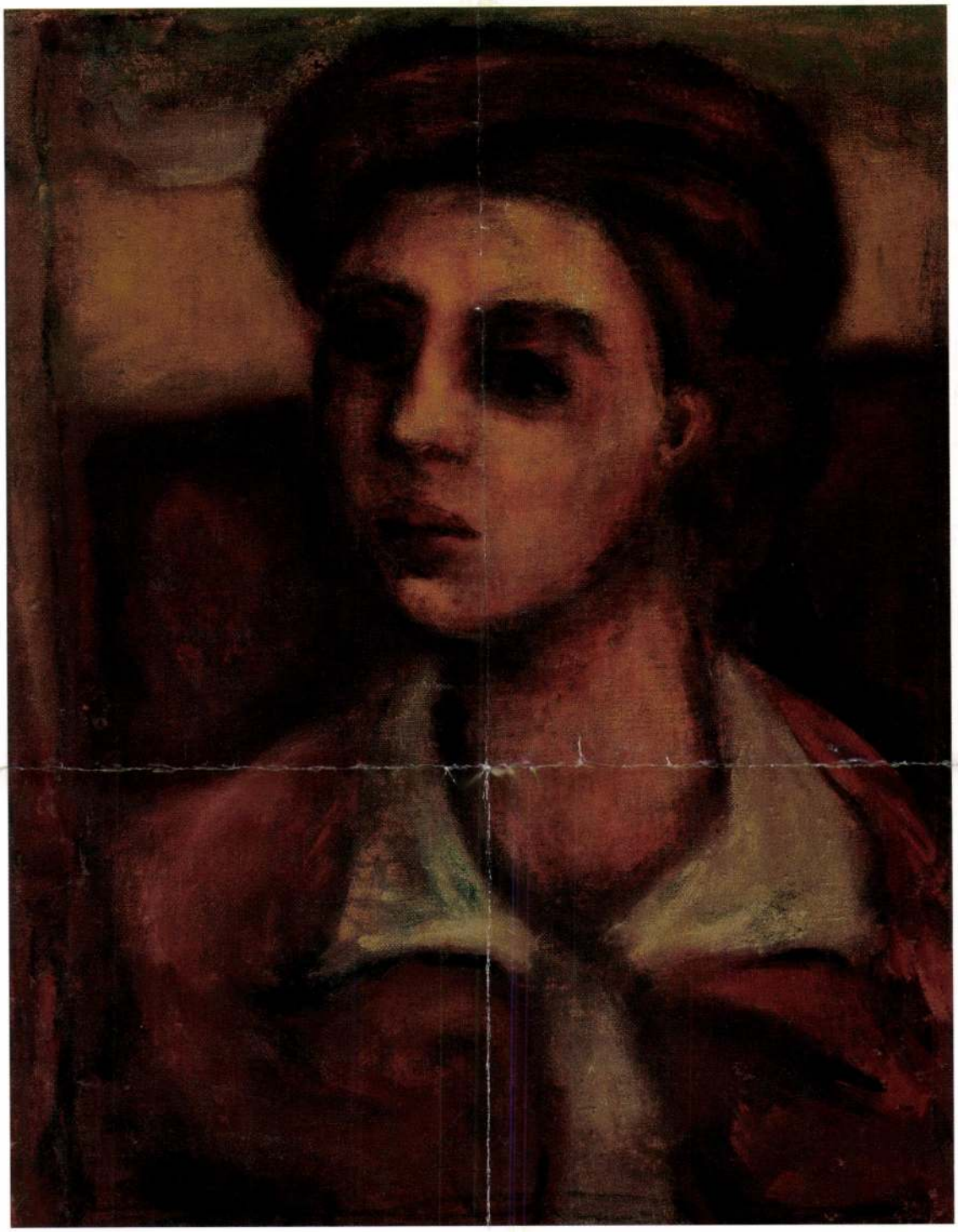

132. ▲
Czóbel Béla (1883-1976)

Ifjú múzsa
Olaj, vászon, kartonon 50x40 cm
Jelezve balra lent: Czóbel
Védett
Kikiáltási ár: 950.000 Ft

Kádár Béla (1877-1956)

Önarckép, 1920 körül
Olaj, karton 53 x 38 cm
Jelezve jobbra lent: Kádár Béla

Irodalom:

- Hevesy Iván: Kádár Béla, Budapest, 1922.
- Kádár Béla emlékkiállítása. MNG, 1971. Katalógus, bevezető tanulmányt írta Bedő Rudolf.
- Sümegi György: Kádár Béla önéletrajz vallomása. in: Művészet, 1987/11-12. 56-61. oldal
- Kádár Béla (1887-1956). Műgyűjtők Galériája-Thebes Gallery, Budapest-Toronto. 1992. Katalógus, bevezető tanulmányt írta Szíj Béla.

Kádár Béla: Önarckép 1920 körül

Kádár Béla: Önarckép 1920 körül

A nyugtalan természetű, folytonosan a megújulás lehetőségét kutató Kádár Béla nagy ívű pályafutása alatt számos önarcképet festett. Az oeuvre-ben a korai, realista jellegű portrék mellett a befutott művészként festett expresszionista vagy a Sturm-hoz köthető művek egyaránt megtalálhatók.

Az 1920 körül készült finom tónusú, kontemplatív *Önarckép* koránál idősebb férfiként ábrázolja a festőt. Fáradt, hosszúkás arcát csak tovább nyújtja a csúcsosodó barna kalap, fakó szemén, mélyen barázdált vonásain gond tükröződik. A századforduló Európáját gyalog bebarangoló, München és Párizs szabadiskoláiban tanult Kádárt fiatalon kiábrándította a nagyvárosokban tapasztalható elmagányosodás és a környezetüktől elidegenedett emberek látványa. Később a háború borzalmai fokozták a romantikus és temperamentumos alkat csalódottságát. Belső békéjének megingása a látottak hű megjelenítése helyett, a befelé fordulásra, az érzelmek és hangulatok kifejezésére sarkallta a festőt.

A Művészház 1909-es csoportkiállításán Kádár a szecesszió hatását tükröző festményeit mutatta be. 1913-ban két budapesti művészeti esemény volt nagy hatással a század első harmadának különféle stílusaiból és tendenciáiból merítő festőre. Egy nemzetközi posztimpresszionista kiállításon megismerte a magyar avantgárd festők mellett többek között Delaunay és Picasso műveit is. Egy másik tárlaton az olasz futuristák és a német expresszionisták festményeivel találkozott.

Az *Önarckép* vonalvezetése és a kontrasztos folthatások ritmusjátéka Rippl-Rónai József hagyományát követi, azonban az expresszív arc az élet viharairól árulkodik. A sárgásfehér háttérből a kalap és a fehér ingre húzott kabát sötét foltjai emelik ki az okkerekből és a vörös árnyalataiból festett arcot, melynek plasztikus formáit a száj, az orr és a szemek fekete kontúrja hangsúlyozza. A komor földszínekből festett önarcképet a szomorúság fátylaként járja át az erős arccsontra vetülő árnyék. Az érzékeny hangvételű festményt formai tömörsége és biztonságos szerkezete teszi harmonikussá.

T. K.

CZÓBEL BÉLA

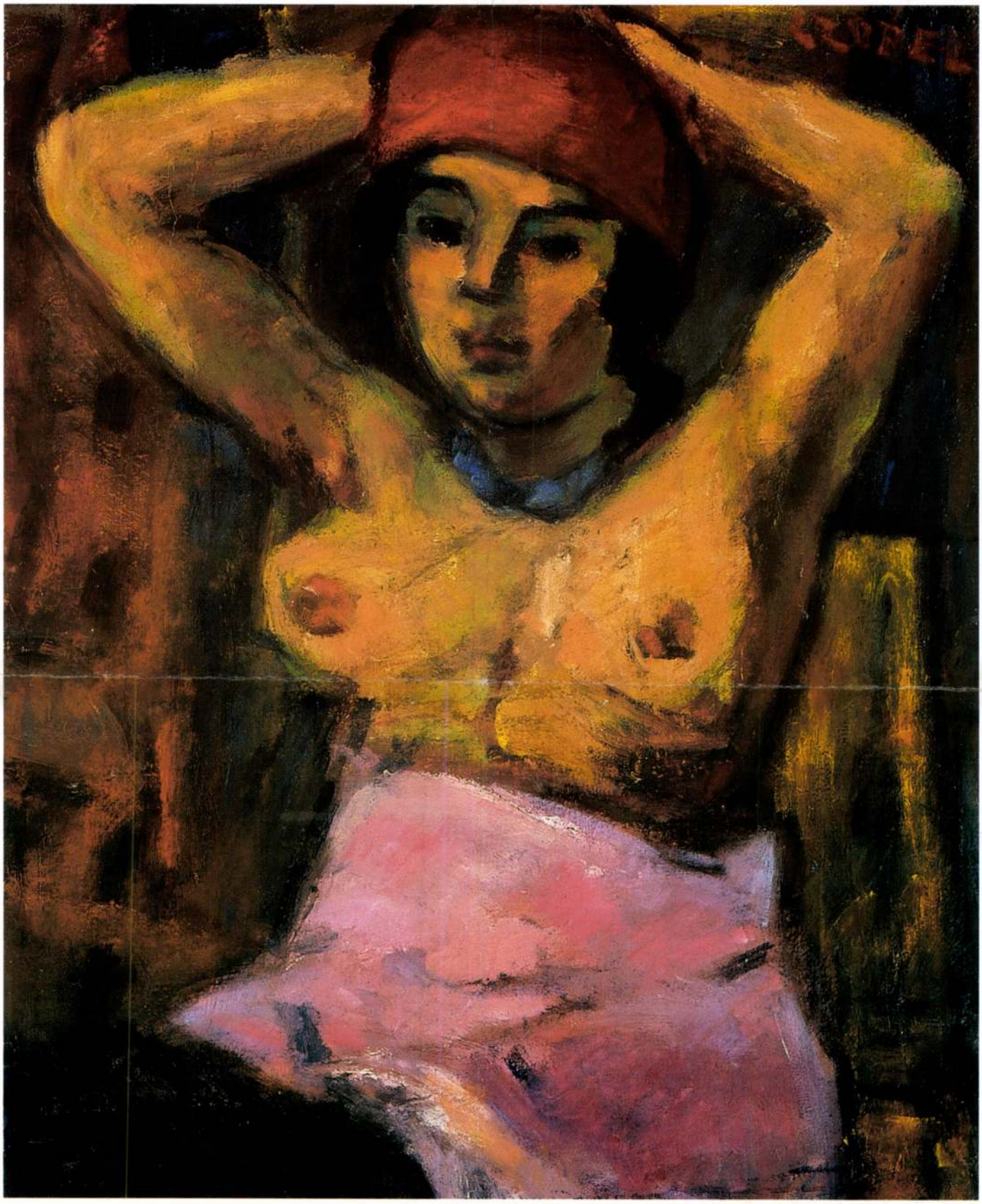

41

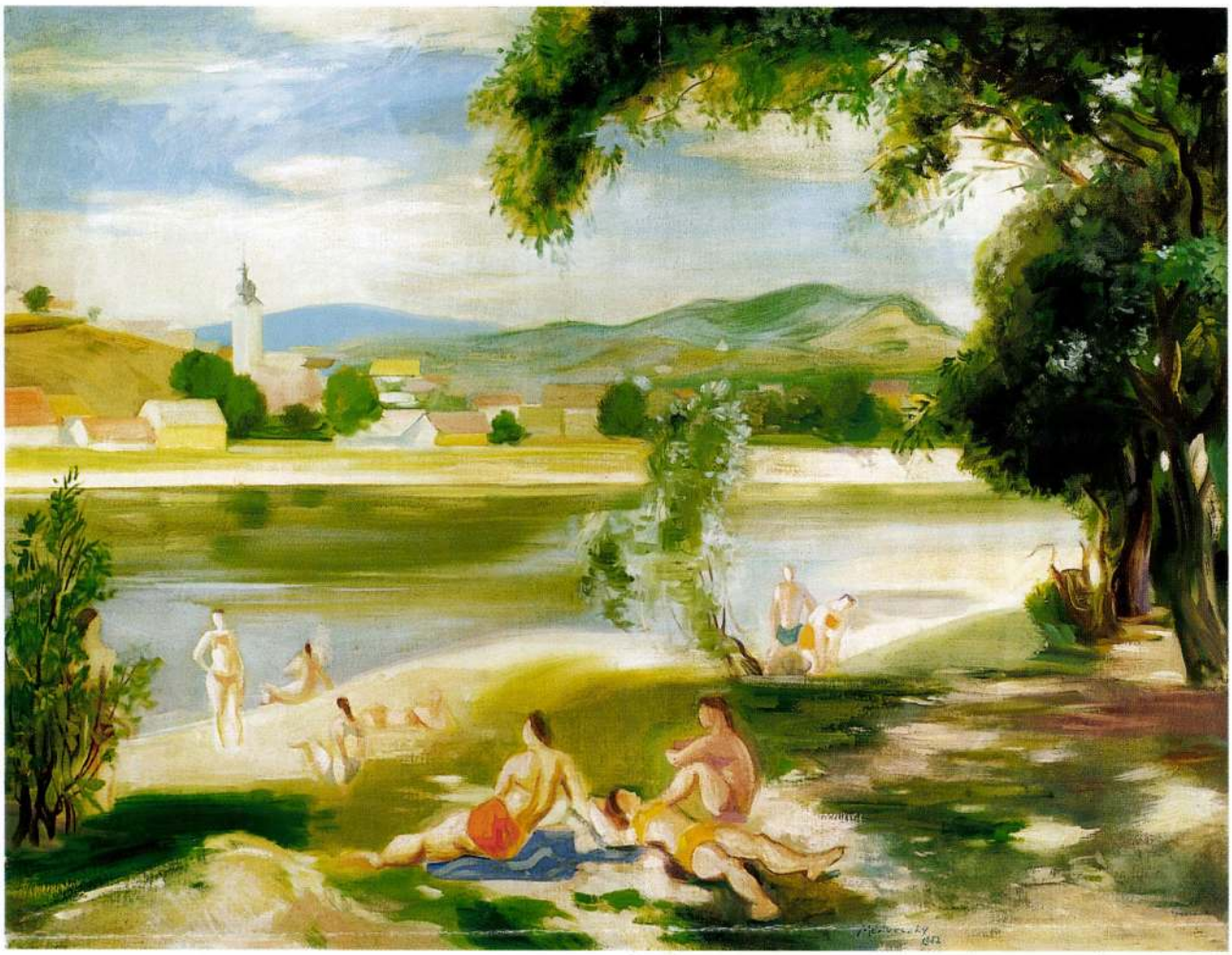

43

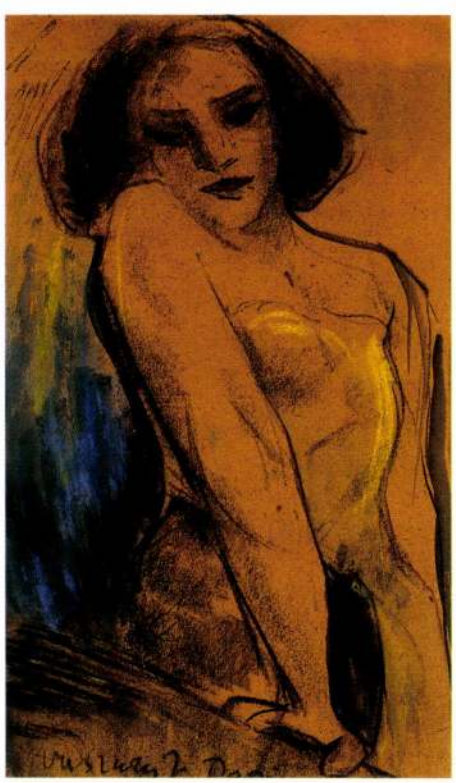

43

42 ▪ MEDVECZKY JENŐ (1902–1969)

Strandolók a szentendrei Dunaparton

71,5 x 94,5 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Medveczky 1952

Kikiáltási ár: 380 000 Ft

43 ▪ VASZARY JÁNOS (1867–1939)

Párizsi nő

20,5 x 12 cm
Vegyestechnika,papír
Jelezve balra lent: Vaszary J Paris

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

44 ▪ VASZARY JÁNOS (1867–1939)

Nizza

20 x 29,5 cm
Olaj, fa
Jelezve jobbra lent: Nice Vaszary

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft

CZOBEL BÉLA

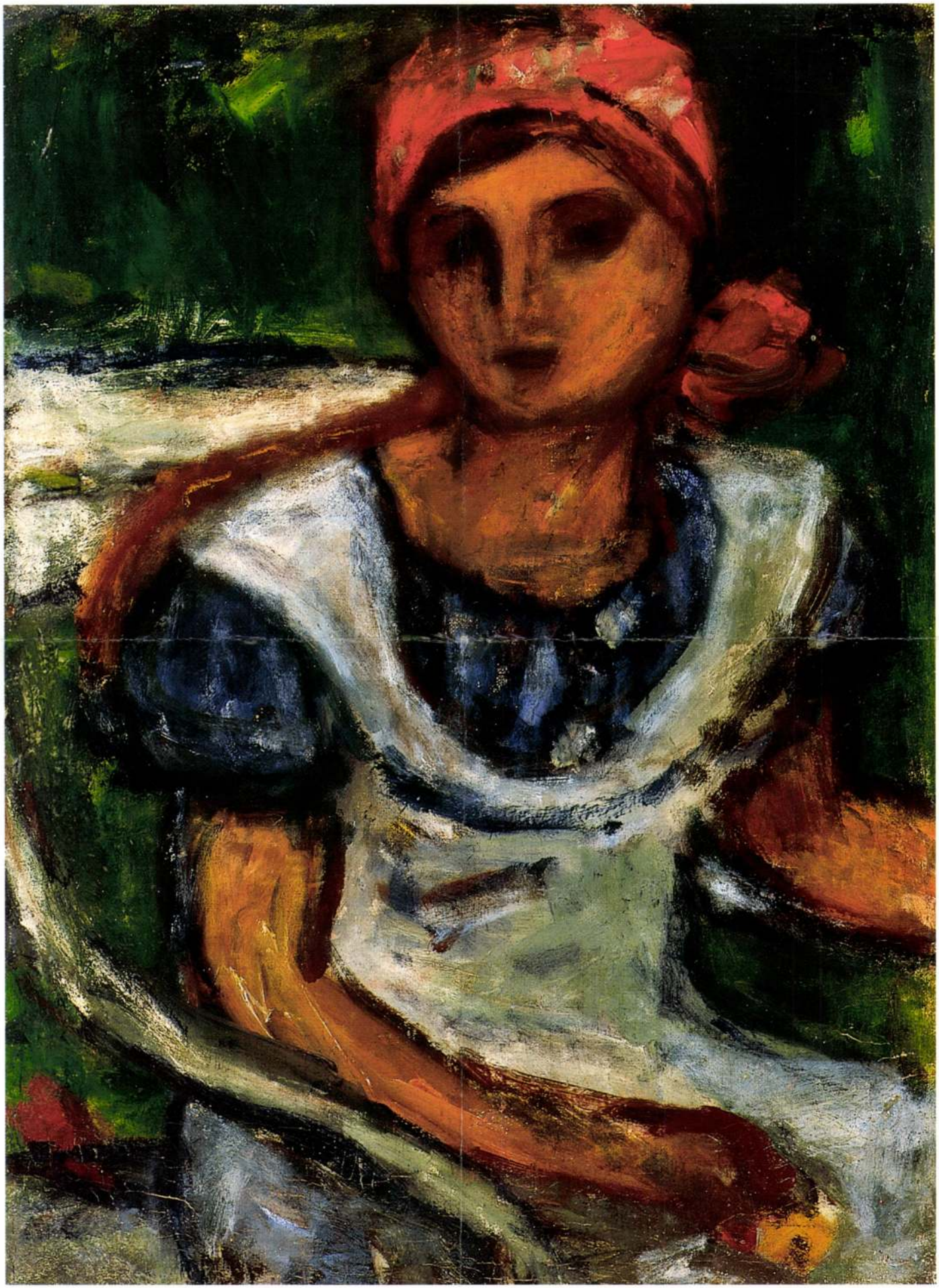

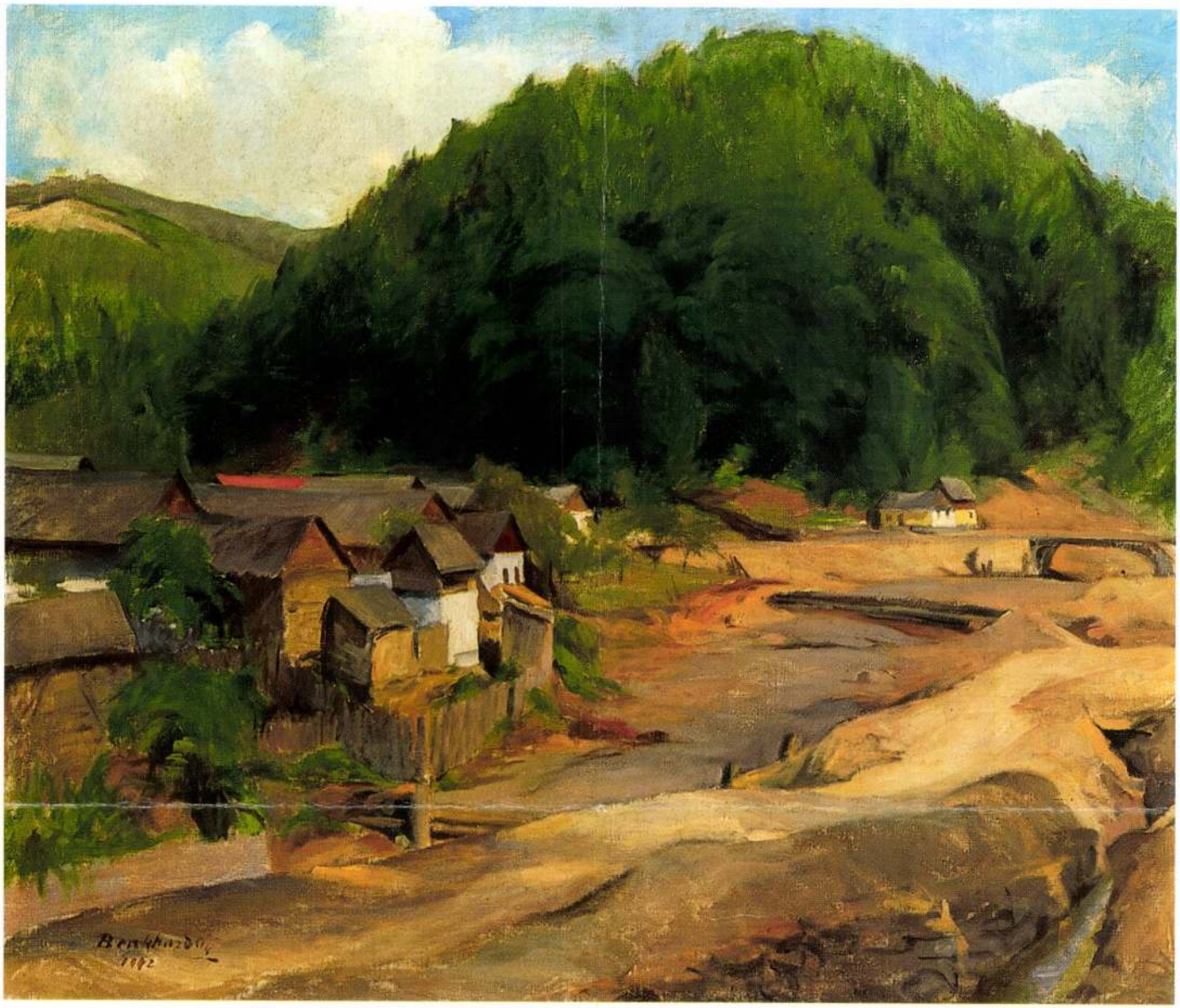

77

77 ▪ BENKHARD ÁGOST (1882–1961)

Felsőbányai táj

100 x 120 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Benkhard Á. 1942

Kikiáltási ár: 400 000 Ft

78 ▪ NAGY IMRE (1893–1976)

Erdélyi falu, 1923

59 x 79 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Nagy Imre Zsögöd 1923

Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft

Magyarok Párizsban

avagy mindenből lehet tanulni

Az *ÉS* 2002 január 11-i számában Cserba Júlia tollából elemző cikk jelent meg *(Magyarok Párizsban)* a magyar kultúra franciaországi évének (mely MAGYart néven vonult be a két ország kulturális kapcsolatainak történetébe) hatásáról és néhány fontosabb eseményéről. A szerző Párizsban élő kitűnő képzőművészeti szakember és szakíró, aki sokat tett, tesz és (s minden okunk megvan azt feltételezni, hogy tenni fog) a magyar művészet franciaországi megismertetéséért.

Cserba Júlia cikke ezúttal meglehetősen elmarasztaló. (Néhány – sommásan valóban elismerő – sorban „elintézi" a rendezvénysorozat legmarkánsabb és legsikeresebb területeit, a zenét, a fotót, a konferenciákat, a színházat, de még ilyen formában sem említi meg a nagy sikerű történeti kiállításokat, a kiadói tevékenységet, a folklórprogramokat és az ország jobb megismertetésében rendkívüli szerepet játszó regionális programokat, vagy a két ország történetében az első hivatalos államfői látogatás és a megnyitó rendezvénysorozat Párizst magyar nemzeti színekbe öltöztető kivételes hatású eseményeit sem.)

Az elmarasztalás mindenekelőtt a hazai sajtó magyar évvel kapcsolatos írásait illeti (csak a pontosság kedvéért: szinte valamennyit), mondván, hogy a *„valóságosnál sokkal sikeresebb színben"* tüntetik fel az eseményeket (a rendezvénysorozattal foglalkozó otthoni tudósítások 97,1 százaléka volt pozitív), kiemeli a franciák érdektelenségét bizonyos események iránt, hosszasabban elemzi a szerinte nem elég sikeres Czóbel-kiállítást, szemrehányóan jegyzi meg, hogy *„ha a szervezők nem voltak tisztában a francia közönség igényeivel (…) miért nem bíztak meg erre szakosodott sajtóügynökséget"*, s elmarasztalja – többek között *„a párizsi magyar kulturális intézményt"*, hogy miért nem tett meg mindent a programok sikere érdekében, és azt állítja, hogy az eseményeknek nagyon szerény franciaországi sajtóvisszhangja volt.

Sajnos a hivatkozások egy része nem felel meg a valóságnak, a cikk pontatlanságokat tartalmaz, időnként torzít, néhány esetben pedig információhiányt tükröz. Nem kívánok valamennyi részletre kitérni, csupán azokra az elemekre utalok, amelyeknél ez a leginkább szembeszökő. Szó van téves magyar önértékelésről, rossz (nem, túl jó…) menedzselésről, tájékozatlanságról. A programon dolgozó francia és magyar csapat erőfeszítéseinek objektívebb értékelése érdekében is a következő pontosításokat tartom fontosnak:

1. Az (ön)értékelésről az alábbiak olvashatók: „Vajon miért kell a rendezvényszervező társaság vezetőjének úgy nyilatkoznia, hogy a magyar kulturális szezon *»minden eddigi nemzeti bemutatónál színesebb, gazdagabb és sikeresebb volt«* [kiemelés az eredetiben], ha ez a megállapítás nem is helytálló. (1999-ben pl. Marokkó legalább ilyen színes programmal jelentkezett, mint mi.)" Nos, azért kell így nyilatkoznia, mert a megállapítás helytálló… Ez a kifogásolt (és túlzónak ítélt) értékelő megfogalmazás pedig valójában *idézet:* először a francia külügyminisztériumban, a magyar évtapasztalatait összegző munkamegbeszélésen hangzott el, méghozzá *francia oldalról*. Csak ott még (ne növeljük fölöslegesen önbizalmunkat, ezért mondjuk azt, hogy többek között) hozzátették azt is, hogy a *„továbbiakban a franciaországi kulturális évadok szervezésében a magyar évet referenciának tekintik"* [kiemelés tőlem – Cs. S.]. Ez az oka annak is, hogy a francia fél a magyar év 2002. január 28-ra szervezett hivatalos zárását az Európai Unió keleti bővítése és a közép-európai országok kultúrájának minél jobb megismerése jegyében (valamennyi tagjelölt ország képviselőinek meghívásával) rendezte meg: házigazda Pierre Moscovici volt, a francia kormány európaügyi minisztere.

Egyébként a szervezők, természetesen, haszonnal tanulmányozták a korábbi kulturális évadokat, így a marokkóit is. A marokkói „szezon" *egy teljes* évig tartott (kivételesen, mert általában ezek a kulturális évadok 3 hónaposak) és ez alatt *168 rendezvény* volt (a kiadott műsorfüzet szerint) Franciaországban. (A valóságban ennél lehetett valamivel több is, kevesebb is.)

A magyar évben – az összesítés még folyamatban van – a rendezvények száma Párizsban és szerte az országban (június és december között) meghaladta a *hétszázat*, a magyar vonatkozású sajtóanyag pedig már (az első felmérésünket követően, augusztus közepén) elérte a teljes marokkói év sajtódossziéját. (Ezek az adatok a francia partnereinktől származnak.) A mennyiség önmagában természetesen nem minőség. A rendelkezésre álló anyag alapján azonban bizton állítható, hogy az összehasonlítás a minőség próbáját is kiállja.

2. Cserba Júlia cikkében feltűnik a francia érdektelenség motívuma is. A régi klisé azonban ezúttal csapdát rejt. A rossz szervezés és a franciák érdektelenségének illusztrálására ugyanis *szemtanút* sejtető módon az alábbiak hangzanak el: ha valaki otthon *„azt olvasta az újságban, hogy a francia a parlament épületének homlokzatán esténként Budapesttel kapcsolatos képek jelentek meg, büszkén kihúzhatta magát, a valóság azonban az volt, hogy a rosszul tervezett és kivitelezett látványt értetlenül nézték a járókelők és (szerencsére) fogalmuk sem volt róla, hogy itt most Magyarországról volt szó.' … Értetlenségüket, s hogy tudatlanok maradtak, ezúttal teljes mértékben megértjük: ugyanis nem volt vetítés a parlament épületére…* Ez a vetítés elmaradt a toulouse-i súlyos ipari szerencsétlenség okozta gyász miatt. (A műsorfüzetben persze szerepelt…)

Egyébként, más alkalommal, az egyszerű párizsi járókelő (és a szerző) szemtanúja lehetett volna olyan helyzetnek is, amikor a „Paris by night" turistabuszok körútjukon rendre útba ejtik a párizsi városházánál szervezett vetítést, mely *eseménnyé* vált, s része lett a párizsi látványosságoknak. Volt, akinek tetszett, volt akinek nem. De ez így természetes.

3. Van újabb panel is: mi magyarok, nem értjük a franciákat, ezért rossz a *„PR munkánk"*. A cikk a magyar év egyik nagy hiányosságának tekinti, hogy a *„MAGYart szervezői nem gondoltak arra, hogy (…) a sajtó mozgósítása komoly szakmai felkészültséget igénylő feladat (…) Ha szervezők nem voltak tisztában a francia közönség igényeivel, nem volt megfelelő helyismeretük, ha nem ismerték kellőképpen a francia szokásokat, miért nem bíztak meg egy erre szakosodott sajtóügynökséget…"*

Ha az ember ismeri a franciaországi kulturális évadok szervezeti struktúráját, ilyen kérdést nem tesz föl. A franciaországi szervezőmunkát ezúttal is egy kulturális menedzserekből és egyéb szakemberekből álló, nagy helyi tapasztalatokkal rendelkező „team" végezte. A szervezésben az Association Francaise d'Action Artistique és a Festival d'Avignon stábja játszott különösen nagy szerepet. Magyar oldalról a szervezés franciaországi központja 1999 tavaszától a Párizsi Magyar Intézet volt, mely 2001 márciusától, átmeneti időre egy, a Hungarofest-tel szorosan együttműködő operatív irodát is befogadott. A Hungarofest megjelenése a rendszerben garancia volt a koncepció megvalósítására. Természetesen a szervezők nem elégedtek meg a *saját* kapcsolatrendszerükkel és tapasztalataikkal, hanem megbíztak egy erre a célra szakosodott sajtóügynökséget, amelyik – most folyik az összesítés, de már állítható – kitűnő munkát végzett (Claudine Colin Communication). A kialakított rendszer bizonyította működő-

páratlan olc

AZ ÉS GLOSSZA-VERSENYE 2002. I. SZAKASZ, 6. FORDULÓ

A LÉLEK MÉRNÖKE

Azt írja Döbrentei Kornél a *Magyar Nemzet* keddi számában: *„a lélek mérnöke szeretnék lenni, legalábbis József Attila szerint ez a költő feladata”.* No nem! József Attila szerint a költő „az adott világ varázsainak mérnöke” (*A város peremén*). A másik meghatározást, bár ez sem rossz éppen, Sztálin elvtárs mondotta 1932. október 26-án Makszim Gorkij lakásán, amikor írókkal beszélgetett. Így olvasható Sztálin műveinek 13. kötetében (Szikra, 1951.)

P. L.

A SZÓ ELSZÁLL...

(akár egy rakéta)

„A pályázó köteles nyilatkozni arról, hogy 1 millió forintot meghaladó összegű fejlesztési támogatás esetén vállalja, hogy (...) a kivitelezés megkezdése előtt elhelyezendő táblán feltünteti, hogy a beruházás (fejlesztés) a Széchenyi Terv keretében, a Gazdasági Minisztérium költségvetési forrásaiból folyósított (...) összegű támogatással valósul meg; az építmény átadását követően azon jól látható, központi helyen állandó tájékoztatást szolgáló tábla kerül elhelyezésre, a vállalkozás székhelyén vagy a gépek, berendezések megfelelő telephelyén a beszerzést követően azon jól látható, központi helyen állandó tájékoztatást szolgáló táblát helyez el.”

A fenti idézet a Széchenyi-terv 2002-es pályázati feltételei közt található. Mindez – hogy a miniszterelnök legutóbbi országértékelő szavaival éljek – egy *„múltbéli kishitűségeivel leszámolt, gazdag, európai Magyarország”*-on történik.

-rajnai-

kon, hogy sz
muljon el a
rült, azonban
megalkotása
gonoszság és
Remélem, a
nem állítana
az Onkológi
tesznek óriás
lán még a Csala
rium is megkín
mekével fajtalan
teres bronzfigu
getett géniusz
műfajt alkotott:
vészet műfaját.

Mi pedig, a
úgy jártunk, m
aki az ágya föl
ge bekeretezett
nek-fának muto
tal, mondván: lá
te tönkre az élet
többet.

ITT TARTU

88 éves korába
Margit Kossuth-
a nemzet színés
közszolgálati tel
ban, a Kossuth
később az *Évgy*
lati tévéműsor
öntetűen azt k
Csongor és Tünd
je« szerepét játs
rálynője Moza
egyik főszerepl
ses színjátékár
ban az „Éj” m
lógját. Az Éj sz
ács Margit egy
neti tényként
évig, és számo

Megnézten
kiadott közle
ható: „...Luk

BESZÁMOLÓ

arról, hogy mi történt tavaly szeptember 11-én és a rákövetkező napon:

„A magyar abszolút ponty-rekordlista 3. helyezettje az a 30,6 (96/96) kilós hal, melyet Dr. Sipos Zoltán budapesti horgász (Kinizsi HE, Szigetszentmiklós) a Ráckevei Duna szigetszentmártoni szakaszán szeptember 11-én 19.30-kor akasztott meg. A kapitális ponty a 0,35-ös főzsinór 0,22-es fonott előkéjén felkínált házi készítésű, epres ízesítésű bojlit vette fel, és a horgász csónakban szállva szákolta meg a halat. A mérlegelés, fényképezés után másnap reggel, a horgászok népes serege előtt, a »Pocakos Lajosnak« keresztelt halat visszaengedték a Ráckevei Dunába.”

(podmaniczky)

A TERROR HÁZA

Mindenekelőtt: a terrornak nincsen háza. Belénk akar költözni, és bennünk akar lakni mindenáron, félelem formájában. Ő nem lakik sehol, s mindent megtesz annak érdekében, hogy ne lelhessük meg. Nem lesz ott az Andrássy út 60.-ban sem, átköltöztették már másik, megfelelőbb épületekbe azóta, ahonnan lecsaphat áldozataira valamely makulátlan vezető köztisztviselő vagy APEH-ellenőr képében. Az építészek így magát a félelmet kívánták felidézni azon a bizonyos utcasar-

P. SZ.-NAK

A magyar nép zivataros századaiból.

Kisgyerek apjának a bevásárlóközpont előtt: „Apa, nem veszünk jágót?”

D. D.

„MONDJÁTOK MEG MÁRIÁNAK”

hogy nézzen már utána, mikor is hurcolták el az NKVD-sek Kovács Bélát, a Kisgazdapárt főtitkárát. A helyes válasz: 1947. február 25-én. Ez idén kicsit alkalmatlan módon hétfőre esik, de ezzel akkor, 1947-ben a megszállók mit sem törődtek. A Terror Háza főigazgató főtörténész asszonya a történelmi tényekkel mit sem törődve hetek óta nyilatkozgat, következetesen február 24-ét nevezve meg mint a kommunizmus áldozatainak napját. Pedig legalább arra emlékezhetne, milyen jóízűen hazaárultak amagyar Országgyűlésben tavaly február 25-én, az emléknapon a szélsőjobboldali 56-os felszólalók.

K. L.

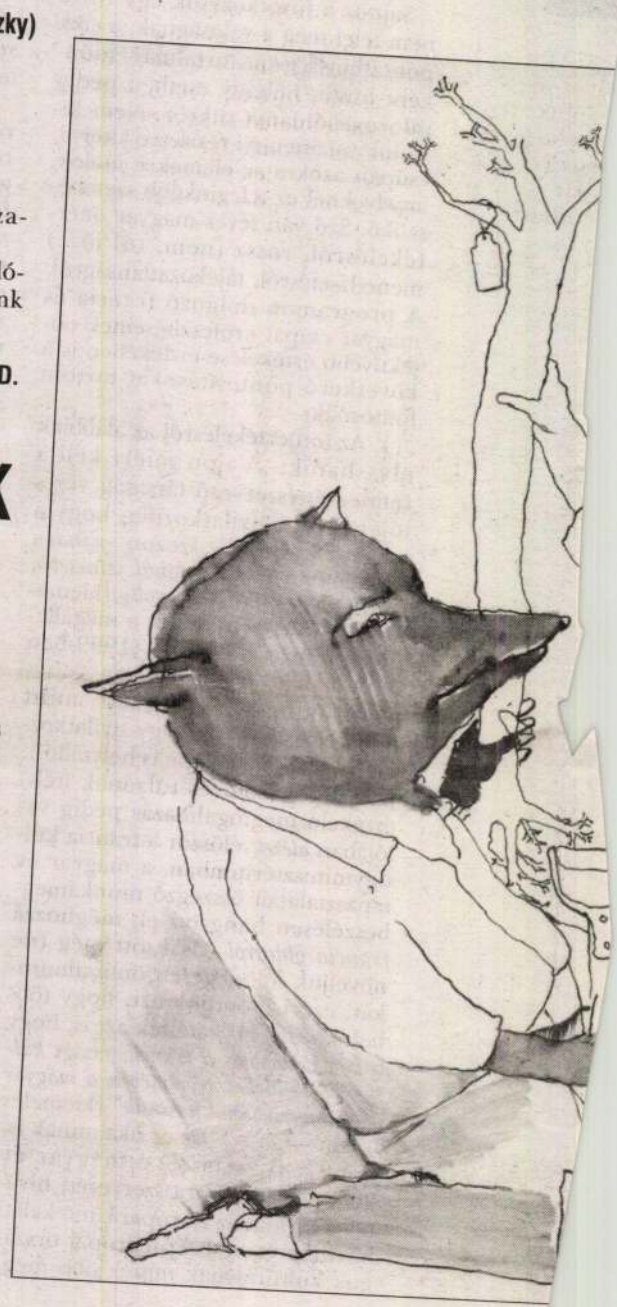

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Czóbel Béla, Kossuth-díjas festőművész

PESTI M H

1974 ÁPR 12

Emlékül, Czóbel Bélától

1021
Megismerkedtem
ezzel a kedves Arany
várossal, mely
élmény volt és marad
Czóbel
1974 márc. 31.

Többször adtunk hírt arról, hogy az Arany János művelődési otthon kiállítótermében látható Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész tárlata.

A neves festőművészt itt járatakor számtalan tisztelője ostromolta, hogy a kiállítást hirdető színes plakátra adjon autogramot. Czóbel Béla nemcsak a plakátokra írt kedves szavakat, de a kiállítás vendégkönyvébe jegyzett sorok is a város lakóinak szólnak.

Kiss András felvétele

rosultak kiszolgálására.
va:
eti napok kivételével,
ráig, pénteken 15 óráig.
zés és tisztázott jogalap
etés Monoron.
ég helyben is!
ZZA MAGÁVAL:
sítási kötvényét,
ő két hónap díjának
ákkal, csekkszelvényekkel
ősségbiztosítási károknál
tal is kiállított,
ij kárbejelentőt,
et és jogosítványát.
16-TÓL
PKOCSIJÁT
APESTRE VINNIE
CO
BIZTONSÁG
IZTOSÍTÓ
GAZGATÓSÁGA

a nehéz el
foglalta öss
nem adtuk
nak ellenér
sorozat kö
Bayern elle
tagja csak
meg a helyé
nem! Külön
lya teljesítm
szett, Dunai
lassan oldotta meg feladatát visszafogta a gyors támadásépítést. Ami pedig a csatárokat illeti, a két szélső közül csak Zámbó okozott igazi veszélyt, de ő is csupán néhány periódusban „tündökölt". A müncheni bajnokcsapat taktikai hadrendje, teljesítménye nem lepett meg, előrelátható volt, hogy Müller és Hoeness egymást váltva hol elől, hol hátul helyezkedik el.

— *Bízom abban, hogy sérültjeink közül Kolár, Nagy László és Dunai II. hamarosan ismét rendelkezésemre áll, s akkor már nem is olyan félelmetes az április 24-i*

... Bela u. 6. II. em
Postacím: 1951 Budapest
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat.
Felelős kiadó:
CSOLLÁNY FERENC
Kiadóhivatal:
VIII., Blaha Lujza tér 3.
Postacím: 1959 Budapest
A szerkesztőség és a kiadóhivata központi telefonja:
343—100, 142—220.
Titkarsag: 140—447.
Előállítja: Szikra Lapnyomda, Budapest.
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI), Budapest V., József nádor tér 1. Távbeszélő 180—850 Postacím: Posta Központi Hírlap Iroda, 1900 Budapest.
Előfizetési díj havonta 20 forint
INDEX: 25 064

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet
1974 MÁR 24

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész munkáiból nyit meg kiállítást S. Hegedüs László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára március 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a nagykőrösi Arany János Művelődési Központban.

NÉVMUTATÓ

Aba Novák Vilmos 168, 169
Adam, Leonhard 89, 90
Ady Endre 128–129, 146, 176–177
Appia, Adolphe 91
Archipenko, Alexander 11, 14, 22

Bajkay Éva 235
Barta Sándor 44, 167, 198
Bartók Béla 198
Baumeister, Willi 81
Beckmann, Max 93, 94, 95
Behrens, Peter 48
Belling, Rudolf 14, 237
Benczúr Gyula 136, 137, 163
Benedek Péter 125, 161–162, 174, 216
Berény Róbert 98, 153–154, 163, 181–182
Bernáth Aurél 134, 139, 191–199, 200, 207
Boccioni, Umberto 151
Boerschmann, Ernst 90
Bohacsek Ede 182, 190, 216
Bonnard, Pierre 146
Bornemisza Géza 147, 161
Bortnyik Sándor 28, 167, 203, 214–215
Botár, Olivér 236
Boucher, Francois 220
Böcklin, Arnold 141, 168, 183
Braque, Georges 14, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 151, 201, 203, 205
Brass, Hans 14
Brodszky Sándor 136

Callot, Jacques 118
Campendonk, Heinrich 8
Carra, Carlo 10, 13
Carriere, Eugene 146
Cézanne, Paul 45, 50, 82, 89, 95, 98, 99, 121, 122, 124, 152, 153, 155, 158, 159, 160, 162, 163, 166, 172, 174, 200, 203–205
Chagall, Marc 7, 124, 151
Chirico, Giorgio 13
Corinth, Lovis 80, 89
Courbet, Gustave 120, 138
Craig, Gordon Edward 91
Czigány Dezső 98, 165
Czillich Anna 183, 190
Czóbel Béla 80, 85–88, 134, 147, 178–181, 182

Csók István 141, 142
Csontváry Kosztka Tivadar 184–188, 189

Daumier, Honoré 106, 118, 172
Degas, Edgar 120, 121, 140, 146
Delacroix, Eugene 133, 172
Delaunay, Robert 7, 9, 151
Deli Antal 168
Dénes Valéria 189–190
Denis, Maurice 146
Derain, André 82
Derkovits Gyula 158, 162, 163
Dix, Otto 13, 14, 81, 94, 118
Doesburg, Theo van 49, 50, 201

Ebert, Friedrich 45
Eggeling, Viking 211
Egry József 118, 134, 174–178, 190
Einstein, Carl 89, 90
Ensor, James 114
Eulenberg, Herbert 89

Feininger, Lyonel 81, 93, 118
Fels, Florent 89, 90
Ferenczy károly 134, 141, 142
Fényes Adolf 141, 142
Fischel, E.L. 88
Fischel, Oskar 91
Forain, Jean Louis 146
Forbát Alfréd 203, 213
Forgács Éva 236
Fouquet, Jean 90
Frank, Tanja 236
Friedrich, Caspar David 118
Fülep Lajos 138

Gabo, Naum 46, 51
Galimberti Sándor 188–191, 200, 241
Gauguin, Paul 124

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

MAGYAR NEMZET

1964 MÁR 22

1024

Dr. Báti László, a Párizsi Magyar Intézet igazgatója pénteki este fogadást adott Czóbel Béla tiszteletére, a 80 éves magyar művész párizsi jubileumi kiállítása alkalmából. A fogadáson több neves francia képzőművész, Franciaországban élő magyar festő és szobrász jelent meg.

Czóbel Béla
ARGUS de la PRESSE
Tél. PRO. 16-14
37, Rue Bergère, PARIS (9e)

N° de débit _____

PARIS – PRESSE
L'INTRANSIGEANT
37, Rue du Louvre - Pe

8ème Edition

12 MARS 1964
LES ARTS
1021 par René BAROTTE

CZOBEL : ce Hongrois de chez nous, dont une partie de l'œuvre fut détruite par la guerre, apparaît à 80 ans, plus jeune que jamais. Tout est amour dans ses créations où la force du trait ne porte jamais préjudice à la chaleur du ton, à la subtilité de la mise en page (Galerie ZAK).

DUBUIS : après certaines recherches cubistes et une incursion dans le clair obscur coloré; à 55 ans le voici parvenu à une peinture très pure où la qualité étonnante de la matière s'accorde parfaitement avec la sobriété toute naturelle de la forme (Galerie Henri BENEZIT).

PHILIPPE LEJEUNE : sur des thèmes souvent bibliques, reprenant patiemment les plus solides techniques anciennes, usant de glacis savants, il recrée tout un univers où l'enchevêtrement des images s'harmonise avec la qualité de la peinture. A noter de très jolies aquarelles (Galerie de Paris).

Jean COUY : avec de beaux éclatements de pâte, parvenu à 50 ans à la maturité de son art il use d'une syntaxe très personnelle pour exprimer la poésie de l'univers visible, en particulier certains moments crépusculaires (Galerie SYNTHESE).

Un grand surréaliste : MATTA. Dans des tonalités pleines de tendresse ce Chilien de chez nous que Max Ernst considère comme un des grands de la génération montante exprime parfaitement le caractère dynamique, inquiétant et cosmique de notre époque. (Galerie Daniel CORDIER).

EISENSCHITZ. Dans la jolie préface qu'il lui consacre, Jean Giono nous dit : « qu'il lui est toujours possible d'engager un nouveau colloque, chaque fois qu'il le voit, avec un paysage de Provence d'Eisenschitz, en sa possession ». C'est en effet, ce sentiment de communion que chaque œuvre du

chansons de Mac Orlan, et Jacques Dufilho, Jacques Delord, les Frères ennemis (5, av. de l'Opéra). (OPE. 53-39).

ZEBRE A CARREAUX

La poésie des Frères Jacques et au même programme les chansons gouailleuses de Pierre Perret. Avec Dupont et Pondu, Irène Hilda et Charles Dumont. (4, rue Arsène-Houssaye. ELY. 63-12).

L'OPERA DE PEKIN

Beauté des ballets. Stupéfiantes acrobaties, mais au total le spectacle reste très loin de nous. **(Alhambra.)**

POIRET ET SERRAULT

« Un Monde doux, doux doux, doux », tel est le titre de leur nouveau sketch. On [illegible]

LEON

Les singes deviennent des hommes et les hommes deviennent des singes. La folie triomphe, c'est une folie douce. Maria Pacôme règne au royaume du burlesque.

(Théâtre de l'Ambigu). R : mardi.

SACRE LEONARD

Poiret et Serrault jouent avec le théâtre. Le théâtre est heureux. Les specta-

peintre ici retrouvée : « La table de cuisine », « Le canal à Pantin », « La nature morte baroque » fait éprouver au spectateur. (Galerie MONTMORENCY).

ARGUS de la PRESSE
Tél. PRO. 16-14
37, Rue Bergère, PARIS (9e)

N° de débit
Czobel Béla
FRANCE-SOIR
100, Rue Réaumur
7ème Edition C
21 MARS 1964
1021

CZOBEL (80 ANS)
SOIXANTE ANS DE VIE PARISIENNE

BELA CZOBEL, peintre hongrois, présente pour ses quatre-vingts ans une sélection de ses œuvres. Il y a là un art très personnel à base de haute couleur et d'expressionnisme discret qui font de ce très ancien membre de l'Ecole de Paris — il est arrivé en France en 1905 à l'époque où le Fauvisme éclatait au Salon d'Automne — un peintre authentique et attachant (Galerie ZAK, 16, rue de l'Abbaye).

UNE COLLECTION DE BOIS POLYCHROMES ESPAGNOLS

UN voyage en Espagne a permis à la directrice de la galerie Jean Dessiau d'acheter toute une collection de bois polychromes espagnols. La collection est actuellement exposée à Paris, accompagnée de certificats de l'expert Maurice Rabton, car, dans ce domaine, les faux abondent, hélas ! Cette authenticité et la qualité des pièces, font de cette exposition l'une des plus intéressantes manifestations de l'art populaire espagnol vue depuis longtemps à Paris (24, rue Boissy-d'Anglas).

voir du «

poussière noci
envoie Chambo

SAINT-ETIENNE, 2
che « France Soir »).

M. POMPIDOU et
ministre de
cevront des
étranges colis : deux sacs de « flous ». Soixante-dix autres personnalités politiques et administratives du département de la Loire seront aussi destinataires de ces curieux paquets, expédiés par le comité de défense du Chambon-Feugerolles (Loire).

Depuis que sévit au Chambon le « flous » cette poussière émise par la centrale thermique du Bec, la situation est devenue intenable pour les habitants. Le « flous » s'attaque à tout, rentre partout, et est aidée dans ses ravages par les odeurs délétères émanant de la cokerie de la Siladière

Côte d'Azur. Au dér
de mars, il avait lou
à Boulouris. Quel
après, il faisait pa

De la

Dans la cellule o
enfermé, Desmets a
codétenus un délica
« Dort-il vraiment
t-il le sommeil »,
daient ceux-ci depu
jours.

Czobel Béla

ARGUS de la PRESSE
Tél. PRO. 16-14
37, Rue Bergère, PARIS (9e)

N° de débit _____

PLAISIR de FRANCE
13, Rue Saint-Georges - IXe

AVRIL 1964

BEAUX ARTS

René BAROTTE

1021

Bela Czobel *(Galerie Zak)*. A quatre-vingts ans, ce « Hongrois de chez nous » est un des plus authentiques représentants de la peinture figurative. Récemment, à l'Ecole de Paris, Segonzac eut la joie et aussi le courage, car l'ensemble de l'exposition comprenait surtout des œuvres abstraites, de placer une toile de Czobel à côté des siennes. Dans ses natures mortes, ses figures, ses paysages, ses nus, il allie la sensibilité de l'intimisme à la force explosive de l'expressionnisme. Ses beaux noirs soulignent mieux encore la richesse de sa palette. Ils font éclater ses blancs prestigieux.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 APR 18

A magyar kultúra külföldön

A Lityeraturnaja Gazetában *Nyikolaj Csukovszkij* hosszabb cikkében méltatja *Hidas Antalnak* a Molodaja Gvardia kiadónál oroszul nemrég megjelent *Márton és barátai* és *Más muzsika kell* című regényeit. (A két regényt *Kun Ágnes* fordította oroszra, a bennük szereplő vers- és dalbetéteket pedig *Leonyid Martinov*). Az ismert szovjet író mind a művekről, mind pedig szerzőjükről igen meleg hangon emlékezik meg.

★

Czóbel Béláról, s a párizsi Zak galériában kiállított képeiről ír a *Figaro Littéraire*-ben *Claude Roger-Marx*. Az európai hírű magyar mester születésének nyolcvanadik évfordulóját ünnepelte meg néhány ismert alkotásának kiállításával a Zak galéria. A cikk írója a legnagyobb elismerés hangján méltatja Czóbel művészetét.

★

A Móra Ferenc Könyvkiadó A Világirodalom Gyöngyszemei népszerű sorozatában, a nemzeti antológiák sorában az elmúlt évben jelentette meg a *Jugoszláv költők antológiáját*. (A kötetet *Vujicsics Sztojan* válogatta és szerkesztette.) A belgrádi, zágrábi és újvidéki sajtó nagy teret szentelt az antológia ismertetésének. A zágrábi *Telegram* című hetilap az ismert jugoszláv költő és műfordító *Gusztáv Krklec* akadémikus tollából a lap első oldalán közölt terjedelmes cikket az antológiáról.

Az újvidéki *Nova knjiga* című lap vezércikkben méltatta az antológia megjelenését. Hasonló elismeréssel ír az antológiáról a belgrádi *Knjizevne novine* az újvidéki *Magyar Szó* és a zágrábi *Vjesnik* is.

★

Regensburg bajor városban május 19-től 24-ig *Bartók hetet* rendeznek. Több Bartók-mű hangzik el: azonkívül Bartók-kiállítást is rendeznek, amelyhez a budapesti Bartók-archivum szállítja az anyagot.

sek megnagy
vatja: vagyis
csak a progre
gyarlóságot
vonzó ideológ
Nálunk példá
után legalább
don lehetett
zafinak lenni,
lett, Zápolya oltalmában, a török szolgálatában — hogy csak a főbb irányzatokat említsem. Megindító vallomásokat olvashatni abból az időből. Na persze, senki sem a vagyonát, a bőrét, a rangját féltette, hanem csakis a hazát: igazán sorscsapás volt csak, hogy mégis éppen a vagyonok, bőrök, rangok maradtak meg úgy nagyjában, a haza pedig elveszett. Érdemes lenne azt is összeszámlálni, ha másképp nem megy, elektronikus agy segítségével, hogy történelmünk egy-egy fordulóján hányféle nemzeti lelkiismeret működött, persze mindegyik szabadalmazottan és egyedül üdvözítő módon. A sok közül elég bajos kihámozni az igazit, amely objektíve — a nemzet érdemasik kevesebbet, de ha végre is majd csak tisztázódnak a dolgok.

Mostanára aztán, keserves tanulságokkal körítve csakugyan tisztázódtak a dolgok. Ez persze nem jelent azt, hogy már kivétel nélkül mindenki érti, vagy érteni akarja, hogy miről is van szó. Bár ha jól tudom, már Spinoza megmondta, hogy a tudatlanság nem érv. Mit jelent a kínai vezetők „hajthatatlansága" és odamondogatása? Mire megy ez az odamondogatás? A bőrünkre, a békére. Az emberi és társadalmi igazságosságra. Arra az emberközpontú, emberemelő, ha úgy tetszik, nívósabb szocializmusra, amelynek perspektíváját — az odamondogatás, a frázisok, a szakadatlan „leszámolás" helyett — éppen a Szovjetunió

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

Dunántúli Napló

1964 ÁPR 19

— Czóbel Béla, világhírű magyar festőművész nyolcvanadik születésnapja tiszteletére a párizsi Galerie Zak kiállítást rendezett a művész legújabb műveiből. A kiállítás katalógusának előszavát Waldemar George írta „A csend nagy festője" címmel. Ebben a katalógusban a francia képzőművészeti életnek olyan kitűnőségei méltatták az életét Szentendre és Párizs között megosztó nagy festő művészetét, mint Cassou, Besson, Cogniat és Claude-Roger Marx.

neznettem: éppen elszántam magam, hogy magárahagyom, amikor láttam, hogy át akar menni az úttesten, de fél. Akkor rájöttem bizonytalansága okára: nemrég vakulhatott meg. Lelépett a járdáról, de egy lépés után megállt és nem ment tovább. Odaléptem hozzá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJÚSÁG

Czóbel

1964 JUN 27.
1021

A MESTER...

Czóbel

1

Felál, járkál. Időnként mond valamit. Felhúzza a vállát és előrehajol. Figyel. Alakja alacsony és tagbaszakadt. Szívesebben maradna szótlan. Ha megszólal, közöny és fintor jelentkezik ajkán. Néha mosolyog. Évekkel ezelőtt írták róla, hogy Jack London tengerészalakjaira emlékeztet. Egy tengeri farkas. Csak annyit változott, hogy kurta pipáját elhagyta. Szivarozik. Nem szereti a nagy változásokat. Nyolcvanéves elmúlt, de még nincs nyolcvanegy éves.

Most éppen megállt.

Gondolom magamban, itt az ideje megkérdezni:

— Mester, ha összeszámolja nyolcvan év eseményeit, közülük melyek tűnnek legjelentősebbeknek?

— *Szeretem a képeket* — mondja. — *Apámtól örököltem ezt a szerelmet. Aztán Nagybányán tanultam tovább. Ott megtanultam, hogy a festő motívumai benne élnek a természetben. Ezt könnyen elfelejthettem volna a müncheni akadémián. Hát igen... De a Münchenben tanított természetmásolás elől Párizsba menekültem. Megcsodáltam Cézanne művészetét és kezdtem valami keveset megérteni a festészetből. Braque és Matisse személyes ismerősöm lett. És szegény Modi! Modigliani nagyon szegény volt. Nehezen is élt, meg rosszul is. Láttam, szalmán aludt. Nem is sejtette, mennyit ér. Hát igen... Nem szívesen emlékezem. Szeretem a képeket, ezért vagyok festő. Ez a legjelentősebb élménye életemnek.*

Czóbel Béláról nem az emlékei, hanem az élményei foglalkoztatják.

2

Csak áll. Felhúzza a vállát, előrehajol. Hosszasan néz egy öreg széket. A széken egy öreg gitárt. Aztán odaballag. Mozdulatai most még szögletesebbek és megfontoltabbak. Percekbe telik, amíg megszólal:

— *Ezt festem* — mondja. — *Nem azt, amit itt lát. Hanem azt, ahogyan én látom. A műteremsarkot festem. A tárgyak egymáshoz való viszonyát. Az élményt, amit ennek a viszonynak a felfedezése okoz nekem. A friss élmények nem hagynak nyugtot. Tíz különböző képemen dolgozom egyszerre. Különben elfáradnék.*

Tíz készülő képét kirakja egymás mellé. Tárgyakat, tájakat, embereket látunk. Megtelik az öreg műterem. Színekkel és fénnyel.

3

Elmegy és jön. A telet mindig Párizsban tölti. Kiállít. Legutóbb a Galerie Zakban volt tárlata és nagy sikere. Aztán tavasszal, amikor kipattannak a rügyek, rohan vissza. Szentendre minden évben az övé, amíg csak süt a nap, áprilistól novemberig.

Itt fest.

— Közben még csak azt kérdeznénk, mit gondol, a festészet merre tart?

Már kint járunk a kertben, a rózsák között.

— *De hát én nem vagyok teoretikus* — mondja. — *Csak azt tudom, hogy nem lehet elszakadni a természettől. Minden a természetben létezik. Ott él a festészet minden motívuma is. A tárgy, a táj, az ember és a jelenség. A festészet úgy volt képes a fejlődésre, hogy új összefüggéseket fedezett fel a világ dolgaiban. A tudomány sem másutt keresi témáit. Az atom régen is megvolt a természetben. A tudomány pedig fejlődött. Felfedezte az atomtitkot. Mi következik, honnan tudjam? Hát igen... Csak azt tudom, hogy a festő sem szakadhat el a természettől.*

SIMON GY. FERENC

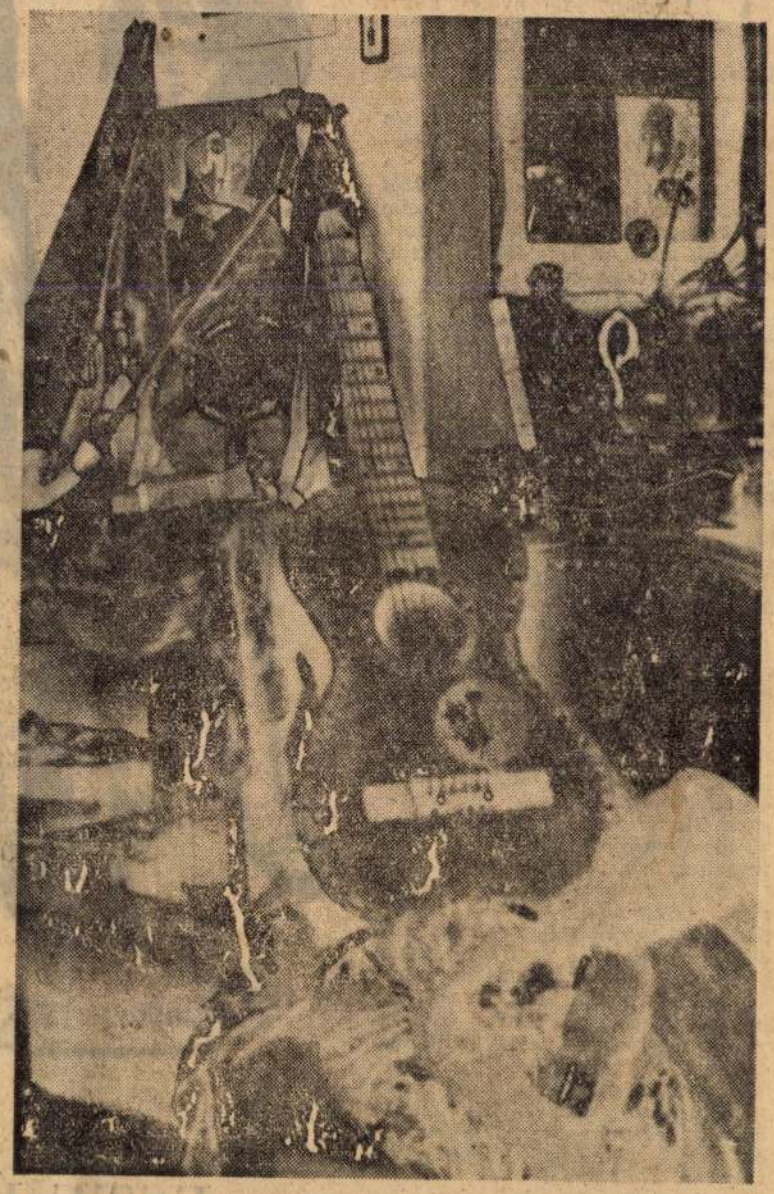

...ÉS TÉMÁJA (Csuzi Zsuzsa felvételei)

(Takács Zoltán rajza.)

LÁSZLÓ ANNA:

ESTE ÉS DÉLUTÁN

Saját kulcsával nyitott haza Mészáros Kristóf ma is. Öt-tíz perc eltéréssel mindig fél nyolc körül érkezett. Negyed nyolckor Piroska kifestette az arcát, fésülködött, kölnit szórt magára.

A kulcsörej szerepelt gongütés helyett. Kezdődött a színjáték. Harmadik éve játszották ugyanazt a vékonydongájú darabot. Kristóf megcsókolta Piroska arcát. Tünde előrohant, a nyakába kapaszkodott.

— Mi volt az iskolában, kislányom? Jól vagy, édes?

A beszámoló mutatott némi változatosságot. Felelésről és más, szorosabb értelmű iskolai ügyekről ritkán volt szó. Inkább vágykérdések hangzottak el. A mai:

— Vida Ildikót reggel autó hozta az iskolához. Nekünk miért nincs autónk, apa?

— Lesz, virágom — vágta rá Piroska sietve.

Tünde az előszobába vágtatott, hogy kutasson apja aktatáskájában cukorért, narancsért. Kristóf kihasználta az alkalmat. Gúnyosan pöccintette oda Piroskának:

— Nem lesz, virágom.

Az asszony képére rátapadt a sértődöttség. Ezt a maszkot is felöltötte majdnem minden este, egyszer két jelenetben.

Kezdődött a szertartás. A friss fehérnemük kikészítése, borotválkozás, mosakodás, átöltözés. Kettős céllal. Az egyik: hogy tegyen-vegyen Tünde előtt. A másik: hétkor kezdi diszpécser-munkáját. A kora reggelnek takarította meg az időt.

Guggolva keresgélt a szekrény alján. Összedobálta Piroska rendbe párosított, sorba rakott cipőit. Mögöttük a magáét, a vastagtalpút nem lelte. Lába átnedvesedett az utcai latyakban, combja fájón feszült a hosszas guggolástól. Hátába fúrt Piroska vádló tekintete. Dühödten állt fel. Azért dühében is körülnézett. Szerencséjének tartotta Tünde nyughatatlan természetét. Állandóan az előszoba—konyha—két szoba között száguldozott. Most sem volt látótávolságban.

— A vastagtalpú cipőt, úgy látszik, Kláránál hagytam. Maradhatok vizes lábbal!

— Te tudod!

A válasz tömör gőgjétől a férfi vére áttörni készült az erek falát. Nagyon gyorsan kellett a levezetés. Mindegy, hogy miféle, csak vastag szöveg híg vizében ott úszott egy jókora darab szilárd igazság is. Kristóf sistergett:

— Három éve hallom! Mikor papírvékony porcellánt érintene, úgy csukta be Piroska az ajtót Kristóf után.

★

Helyes kis fej szuszogott a párnán — de Tünde... Tünde mennyivel szebb!

Két szoba volt itt is, Ágira rácsukhatták az ajtót. Azután már suttogni sem kellett. A férfi háziköntösre és papucsra vetkőzött, mielőtt asztalhoz ült.

Lassan majszoltak. A késői vacsora után elfáradtak. Halk és laza kötésű mondatokat cseréltek. Mint aki zenére kívánkozó, de ernyedt ujjal pötyögtet a zongorán.

Elmúlt a nap, holott az övék még alig kezdődött. Igy is a kelleténél kevesebb óra maradt kora reggelig.

— A jövő hónapnál tovább nem várhatunk az esküvővel... — mormolta Kristóf, mielőtt elaludtak a közös rekamién.

★

A férfi sürgetően köszöntött be Piroskához, szokatlan időben, délután ötkor. Számított az ürügyekre. Azok nem is késlekedtek. Tünde kicsit megfázott, árthat neki a kinti nyírkos hideg. Amúgy sincs még szegényke előkészítve a cukrászdára... Ez lesz az első rossz, ami éri életében...

Kristóf szó nélkül akasztotta ki a szekrényből kislánya egyik ruháját.

— Ne azt, ha már mindenképpen elhurcolod...

Piroska bársonyba öltöztette. Tünde izgatottan készülődött. Kiszűrte a levegőből, hogy valami különlegesben lesz része. Piroska szűkebb és szűkebb torokkal nyeldeste Tünde hűtlenségét. Azt várta volna, hogy otthon akar maradni vele.

Az utcán Kristóf megjegyzéseket fűzött mindenhez, ami csak a szemük elé került. Nem figyelte, mit beszél. Tépelődött, hogyan kellene megmondani... becsomagolni törésveszély nélkül.

— Tünde, most egy nénivel találkozol, aki nagyon kedves nekem...

— Kedves neked?

— Igen. És a kislányával. Ugy nézz rá, mintha testvéred lenne.

Ennél többre nem jutott.

A cukrászdában Klára már ott várakozott Ágival egy sarokasztalnál. Kezet nyújtott a gyereknek:

— Szervusz, Tünde! Legyünk jóbarátok!

A félhomályos, kávészagú cukrászdában összebújtak az emberek. Szerelmespárok, magányosan élő öreg nők, még [illegible]

— Nekünk nincs is sok — állapította meg Ági. El is mosolyodott, mint többnyire, ha múltjának balgaságaira emlékezett. — Amikor még kicsi voltam, nem értettem volna meg másképp, anyukám a két kezemen mutatta, hogy tíz pénzünk van összesen. Az első ujjamra eső pénz, az lakbérre kell, a második ujjamra eső gázra és villanyra, a harmadik rész kosztra... csak a bal kisujjam maradt arra, hogy kérjek... játékot vagy fagylaltot...

Tünde gúnyosan húzta el a száját, de nem szúrt. Ha valaki enynyire megadja magát, ha önszántából a földre fekszik, akkor nem érdekes beledöfni.

Szórakozást kerestek maguknak. Az egyik mellékutcában új ház épült. A mai munka már befejeződött. Körülszaglászták az állványokat, téglarakásokat. A sötét őszi délutánba beleágaskodó, tetőzetlen falakat félelemmel és áhítattal csodálták. A látvány félelmetes volt, mint a múltat hordozó, kiégett romé, és áhítatos, mint a jövőbe igyekvő, eget célzó toronyé.

Csöveknek ásott árkot leltek.

— Átrepülök az árkon! — kiáltott Tünde.

— Nem repülsz át, túl széles ahhoz.

— De átrepülök!

Almában gyakran repült, ugrott, lebegett. Sikerrel, elvezettel. De most az árokból nyögött fel. Nem sírt, gőgje visszaparancsolta a könnyeket. Csak a bokáját rándította meg. Bicegve tért vissza Ágival a cukrászda utcájába. Maradtak, kívül.

Bent Klára és Kristóf zavartan üldögélt. Kerülte őket a férfi-nő meleg. Két alkalmi pedagógus vitatkozott.

— Túlságosan bízol a saját elveidben. Ha Ági mellől elkergetsz minden illúziót, sohasem lesz boldog.

— Lehetséges. De többnyire elégedett lesz. Ez a jobb vásár. Máris van tartaléka életismeretből.

— Tündét még nem érte semmi rossz, amióta a világra jött.

— Hazug, rózsaszín.

— Kímélet. Akár az, hogy nem emeltetek vasrudakat vele.

— Hazugság!

— Kérlek...

Kristóf arcára ráült a sértődöttség.

— Jaj, ne játsszunk haragszomrád-ot. Kristóf! Pillanatról pillanat-

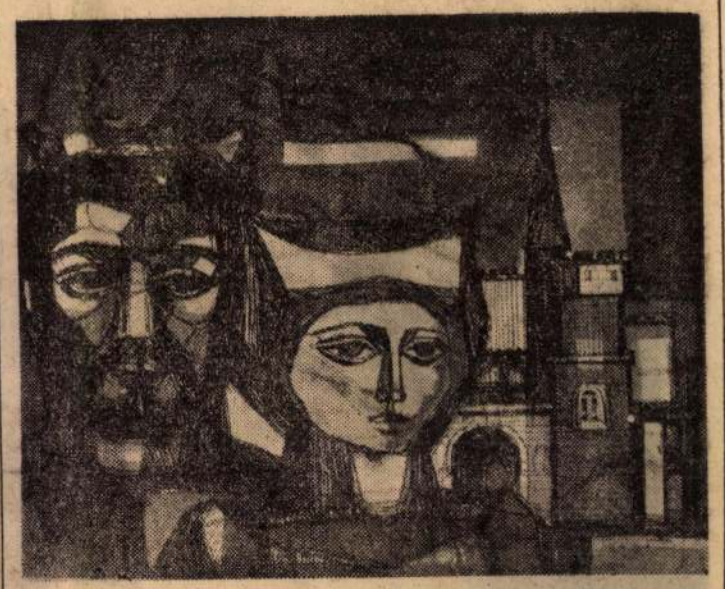

Stefániay Edit: Illusztráció, Balázs Béla; Kékszakállú herceg vára c. verses drámájához

Rózsa Endre:

MÁR SARJÚ ÖRÖMÖT...

Üdvözlégy, te derűs elsőfű szerelem!
Rétszalagló szellők borzongó izei!
Melles, szűz jegenyék messzire hallatszó
lány-kacagása!

Üdvözlégy, te vadóc kancacsikók tánca,
szikrázzal, te Napot átlobogó sörény,
lüktess csak, rohanás, fürkész évadaink
lábdobogása!

Hempergess, buja gyep, forrás habja itass!
Üss szíven újból, te könnyű vizek tükrén
elremegő egek visszakacsingató,
mélyszemű tükre!

Suttyófütty minarét — szökkenj karcsún idős
városom ajkáról föl, föl a Nap felé!
Dómtorony! Ugy sikkants válaszadón rá, mint
hetuke leánykа!

CZÓBEL BÉLA

Vadak előítéletek nélkül

Párizsban zajos sikert aratott a fauves-kiállítás

Az 1905-ös őszi Párizsi Képzőművészeti Szalon botránytól volt hangos. A közönség a polgári jó ízlés elleni támadásnak, a kritikusok barbár játéknak nevezték a VII-es teremben kiállító fiatal festők képeit. – Egy Donatello valahogy a vadállatok közé keveredett – gúnyolódott cikkében Louis Vauxcelles, a századforduló egyik neves műítésze, arra utalva, hogy miképpen kerülhettek Albert Marque klasszikus mellképei Henri Matisse, André Derain, Maurice de Vlaminck, Raoul Dufy és a többiek összesen harminckilenc festménye közé.

Vauxcelles akaratlanul is keresztapa lett: csúfolódása nyomán „vadaknak" – franciául *fauves-nak* – nevezték azt a stílust, amely mindössze három évig (1905–1908) a posztimpresszionizmus és a kubizmus között létezett, mégis alapvetően befolyásolta a XX. századi európai képzőművészetet.

Majd száz évvel a botrányos kiállítás után a „vadak" ismét hallattak magukról. Ezúttal azonban zajos sikerrel: a Párizsi Városi Modern Művészetek Múzeumába több százezer látogatót vonzott a hangzatos című – Fauve-izmus, avagy az európai modernség kirobbanásának tűzpróbája – kiállítás.

A fauve-izmust nehéz pontosan körülhatárolni, hiszen az elnevezés nem egy mozgalomból vagy koncepcióból, hanem egy félig vicces, félig sértő szóból fakad. – Mindenféle előítélettől mentes áttekintést akartunk adni erről a korszakról – hangoztatta Suzanne Pagé, a múzeum igazgatónője, aki háromfős csapatával több mint négy éven át járta Észak-Amerika és Európa nagy múzeumait, gyűjteményeit, hogy megfelelően előkészítsék a látványos párizsi bemutatót. Pagé asszony és munkatársai nagy neveket – a többi között Braque, Picasso, Kandinsky, Malevics, Van Dongen műveit – felvonultató válogatásába négy magyar festő is bekerült: Czóbel Béla, Ziffer Sándor, Nemes-Lampérth József és Perlrott-Csaba Vilmos képei a közép-európai válogatásban, a Budapestet, illetve Prágát bemutató teremben láthatóak.

A fauve-ok közé ugyan eredetileg csak az új utakat kereső, az impresszionizmussal elégedetlen Matisse-t és más francia festőket sorolták, az őszi szalonon született irányzat meglehetősen sok követőre talált Európában: az 1905-ben Drezdában alakult Die Brücke-csoport expresszionista tagjait éppen úgy inspirálta, mint Mondriant vagy a „vad" jelzőtől később szabadulni igyekvő Kandinskyt.

A francia fauve-ok egyébként üzletileg is jó időben érkeztek a századfordulón is virágzó műtárgypiacra: az impresszionista hullám kiürítette a készleteket, és a kereskedők új műveket kerestek. Ambroise Vollard, a kor egyik legjelentősebb párizsi galériatulajdonosa 1906-ban londoni sorozatot rendelt André Derain-től, akire tulajdonképpen nem kisebb feladat várt, mint, hogy éppen ott – a Temze partján – fossza meg trónjától Claude Monet-t, ahol az impresszionizmus nagy mestere talán legszebb képeit festette.

Párizs, 2000. február

Dési András

Népszabadság 2000 II. 28.

a Vichy-évek francia árulása, a félszívű né-
ítás históriája. S éppen azért, mert az unió a
és megértett múlt értelmezésére épült. A
pai politikát a kollaboránsok tárgyalásainak
ie-ügytől a Touvier-tárgyalásig – legalább
yásolta, mint ama per, amelyik a mozlim
döviseletének jogait vitatta. A biztosítótár-
kezdenek jóvátételt fizetni, a német cégek
az egykori kényszermunkáért.
, amelynek elűzésére az EU szövetkezett.
olitikai klímában nem összetéveszthető az
sség és a neofasizmus. Az előbbi igencsak
itikai-gazdasági kérdés, olykor közhangu-
k spontaneitása kérdéses, hiszen politikai
c. Hitler dicsérete más lapra tartozik. Ezt a
értetet nehezen tűrheti az Európai Unió,
l'etre-jét, létrejöttének fő okát tagadja.
nes összemosni a különféle rasszizmusokat
nességeket. Mindegyiknek más a specifi-
és nem mindegyik adódik össze neofasiz-
mindegyik mögött áll mementónak hat-
tetszik, ötmillió) áldozat, a tudatos, gépi
ás egyedülállósága. Az idegenrendészeti
em terel embereket gettóba, nem jelöli meg
en színű folttal, nem fosztja meg őket vala-
eri és politikai joguktól.
nát nem azt fogalmazza meg nyíltan, ami
pa gyakorlata, hanem azt testesíti meg, ami
rópában tilos. A bűnös múlt iránti vonzal-
zéletlen tegnapot. S mindezt olyan európai
melyben a keresztény-konzervatív párt
lt Németországban. Haider előretörésével
k elvek és érzékenységek sérülnek, hanem
lekek is. Az emberjogi megfontolások nem-
itikája ingadozó és következetlen. Clinton
ásfél órás üzenetéből öt perc szólt a külpoli-
az osztrák kérdés megoldása egyszerűbb,
káné. Ausztria elszigetelése messze visszh
et lesz, többek között azoknak, akik csend-
ák avatásával indulnának Európába.

Ungvári Tamás
egyetemi tanár

nyult, mint ellenfelei.

Mert mit ígért most? Csupa időszerű dolgot: a privatizáció következetes továbbvitelét a pártembereknek zsíros állásokat kínáló állami gazdasági szektorban, az állami televízió monopóliumának megtörését, az oktatás fejlesztését, a párttagság helyett a valódi tehetség érvényesülését.

A legerősebb adu Haider kezében kétségkívül az idegenellenesség volt. A nyílt gyűlölködés vállalásával egyedül maradt, de a korábbi kormánypártok sem mutattak igazán jó példát. Különösen a szocialista Schlögl vezette belügyminisztérium igyekezett a változó tömeghangulathoz igazodni a bevándorlók gyakran brutális, nemegyszer halállal végződő kitoloncolásával. Ezen a területen kifejezetten káros volt az opportunizmus: idegenellenességben Haidert úgysem lehet megverni.

A vereség indukálhat persze pozitív folyamatokat is: az osztrák szociáldemokraták talán felismerik, hogy a nagykoalíció hosszú távon egészségtelen. Ha már polarizálódik a politikai élet (a konzervatívok szinte mézesheteiket élik a szabadságpártiakkal), a jobboldali pólussal szemben a liberálisok és főleg a zöldek felé való tájékozódás tűnik ajánlatosnak. S az osztrák szociáldemokraták balsikere paradox módon erősítheti az erőteljesen modernizáló német szociáldemokratákat: a tradicionális szocdem gazdaságpolitika sem biztosíték a jobboldali demagógiával szemben. Akkor irány egy másik út, a modernitás útja, amelyet értelmes baloldali nem engedhet át a jobboldalnak sem Ausztriában, sem Németországban, sem másutt.

…az ifjúság édes mladara (7). V: Bank bán (7). **Operaház:** SZ: A trubadúr (11 – Ifj. I/3. bérl.). V: A trubadúr (11 – Ifj. II./3. bérl.). 2000 Mozdulat (7 – Faragó/3. bérl.). **Erkel Színház:** SZ: János vitéz (6). V: Hamupipőke (5 – Losonczy/4. bérl.). **Merlin Színház:** SZ: Magyar Rapszódia (7). **Merlin Kamaraterem:** SZ: Legszebb mesék III–IV. (11, 3). Jámbor teremtés (este fél 11 – a ZugSzínház ea.). V: Még szorosabbra (fél 8 – Latissimus Dorsi Táncszínház; az Atlantis Színház bem. ea.). **Mikroszkóp Színpad:** SZ: Hopp, te Zsiga! (fél 8). V: Sasazértis... (fél 8). **MU Színház:** SZ: Mulatság (8). **Radnóti Színház:** SZ: Ami a Mária Naplóból kimaradt (7). **R. S. 9. Színház:** V: Többsincs királyfi (11). **Stúdió K Színház:** SZ: Mesterségünk címere (11). Körtánc (fél 8). V: Rózsa és Ibolya (11). **Thália Színház:** SZ–V: Volpone (7 – a Radnóti Színház és a Thália Színház közös produkciója). **Új Színház:** SZ: Ingyenélők (7). V: Himnusz (7). **Vidám Színpad:** SZ: Süsü, a sárkány (fél 11). Mindhalálig szex (7). V: édes mostoha (fél 11). Mindhalálig szex (7). **Vidám Színpad Kisszínház:** SZ: Koltai Róbert zenés kabaréja (fél 8). **Vígszínház:** SZ: Ősztánc (7). V: Óz, a csodák csodája (de. 11). Nóra (7 – Ruttkai-bérl., 2. ea.). **Pesti Színház:** SZ: Tőték (7). V: Pinokkió (de. 11). Cselédek (fél 8 – Faludy-bérl., 2. ea.). **Zeneakadémia:** SZ: Az oratóriumok világa (fél 11 – I. sorozat bérl., 4-kor – II. sor. bérl.).

tudni, hogy Ferenczit zenekara, a Herfli Davidson mellett a BM Duna Táncegyüttes művészei és számos színész segíti e különleges, egyszerinek szánt est megvalósításában.

Czóbel-ritkaságok a hegyvidéki galériában

Ritkán látható Czóbel Béla-képekből nyílt kiállítás a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény és Kortárs Galériában – jelentette az *MTI*.

A művész halálának 25. évfordulójára összeállított bemutató a Czóbel-életmű teljes ívét mutatja be a legkorábbitól a legutolsó műig.

Látható például az 1903-ban, húszéves korában készített B. L. festő arcképe című portré, illetve az 1976-ban, nem sokkal a művész halála előtt festett Rózsaszín ciklámen című csendélete. Az alkotásokat a szentendrei Czóbel Múzeum anyagából válogatta, valamint magángyűjtőktől kölcsönözte a galéria.

jel lefele. A tarkójukra feszülő rövid szíjon tartották egymást. Ha a porond körül közönség morajlik, és a lányok csillogóvillogó maskarában parádéznak, aligha érdekel a produkció. Akkor az cirkusz. Ez itt munka. A lányok nemcsak azért voltak szépek, mert bájaikból nem sokat rejtett el a bikini, hanem mert minden idegszálukkal akarták, hogy a produkció hibátlan legyen. Arcvonásaikat nem kente el a porondon kötelező bájvigyor; feszülten figyeltek, hogy minden sikerüljön. Húszévesek, egy időben végezték az artistaiskolát, és most szerződtette őket egy svájci utazó cirkusz. Tanáruk, Pósfai Zoltán a karusszel alatt állt, és egyetlen egyszer nem szólt rájuk. A baj csak az volt, hogy idejük lejárt, át kellett adni a próbatermet, összehajtogatni és félretolni a súlyos fémszerkentyűt. Szigorú a rendtartás, délelőttönként az artistaiskolásoké a próbaterem, a cirkuszművészek déltől gyakorolhatják számaikat.

A Művésztelep egykor téli szállás volt, a Fővárosi Nagycirkusz zimankót nehezen tűrő oroszlánjai, tigrisei, ele-

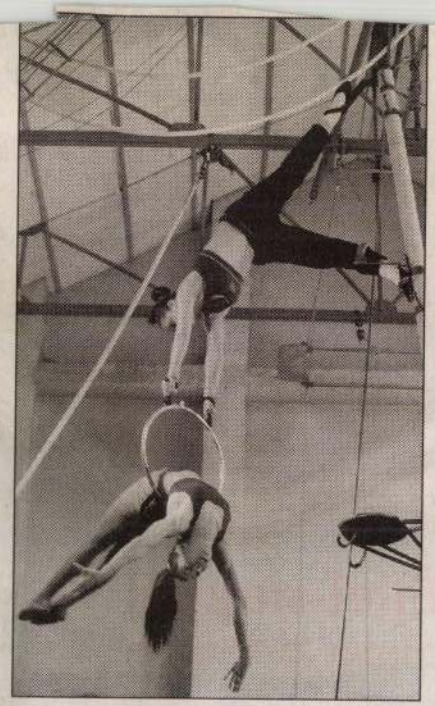

FOTÓ: SOPRONYI GYULA

...nével, abban a reményben, hogy akad majd valahol a világon varieté, ahol a vendégek rájuk lesznek kíváncsiak. Zsonglőrök pörgetik boszorkányos ügyesen buzogányaikat, nagyot nevetnek, ha félresikerül. Most és itt még szabad mellé nyúlni. Jó ég, gondolom, volt valaha olyan kor az emberiség történetében, amelyben ez még új szám lehetett?

A nagy csarnokban ez időben a karusszel helyére új szerkentyű kerül: egy hajóhinta. A Dódi csoport dolgozik produkcióján. Három ifjú lendül a magasba, amikor fenn vannak a csúcson, egyikük a szédítő magasból hátraszaltóval ugrik a szőnyegen talpra. Ijedelmemet csökkenti, hogy most még kötél övezi a derekát és tartja biztonságban, ki ne törje a nyakát.

Én ezt a Művésztelepet a szívembe zártam. Jó tudni, hogy van még hely, ahol az értékek állandók. Ahol teljesen mindegy, hogy ez most melyik évezred, az előző vagy a következő. Nem a dátum a fontos, hanem a produkció. Az meg végül is örök.

A cirkuszban.

K. Gy. J.

csak fél tízig üzemel, úgyhogy tíz óra előtt néhány perccel szelíden megpróbálnak rábeszélni minket a készételekre. Nem hagyjuk magunkat. Demokratikus ellenzékként csak azért is csülök és libamáj bakonyi módra.

Elvben van választásunk, eljátszhatnánk a modern úriembert, akinek mindez snassz, de eszünkben sincs. A Fülemülében dolgozik ugyanis a kerület legjobb pincérnője. Pénteki, kissé zilált frizurával, telten, testesen, mosolyában ragyogó fogsorral egy szabálytalan tündér. Igazság szerint pincérnőnek is szabálytalan, de csodálatosan kedélyes aszszony, akinek a kezéből jól esik megkapni a fogásokat. Lehet vele nevetni, poénjaiban keveredik a kerületi hangulat és az egyedi szellemesség, megnevettet minket, de közben hibátlanul érzi, meddig szabad elmennie, enyhén fagyott hangulatunkat pillanatok alatt fölmelegíti, gondoskodik arról, hogy jól érezzük magunkat.

Akkor volnánk a legboldogabbak, ha hagyná a dagadt ruhát másra, nem törődne a többi galád vendéggel, hanem asztalunkhoz ülne, és örülne annak,

látszó, gazdag, ízes, a manauas ...ves ennek ellentéte. Az, hogy nem átlátszó, az étel természetéből fakad, de hogy az íze is olyan sivár, lapos, tejszínes, az már nehezebben elfogadható. A sajtleves esetében a játék a tálalás, az egyre elterjedtebb tányérként funkcionáló cipó, de ha meglepetést nem okoz is a kenyér, akkor is öröm, hogy olyan jó friss, ropogós.

A főételek sem jelentenek felhőtlen gasztronómiai élvezetet, a jóasszony módra készített csülök szinte minden részében kiváló, csak az alapjában nem, a hús maga nem omlik, nem porhanyós. A libamájon (egyébként a liba a vendéglő specialitása, külön lapon ajánlgatják a válogatott libalehetőségeket) a bakonyi mártás lehetne egy gondolatnyit paprikásabb, fűszeresebb, de késő van, a konyhában is sietnek, desszertre már nincs is lehetőségünk. Az árak kisvendéglőiek, és a hétvégén még ötven százalék kedvezmény is jár, de itt amúgy is a kiszolgálás a megfizethetetlen.

Kiszolgálás: édes álom
Konyha: korai lefekvés
a Wittman fiúk

képességét, s tapasztalatait már hasznosítják francia, cseh és lengyel szervezők.

4. De az igazi partnerséghez kellett más is. A civil (nem politikai és politizált) szféra segítsége. Nagyon sok minden múlt rajtuk. A szervezők rendkívül hálásak azoknak az intézményeknek, magyar–francia baráti szervezeteknek, testvérvárosi szövetségeknek, továbbá a Franciaországban élő magyar, vagy Magyarországot jól ismerő francia szakembereknek, akik segítőkészen *megkerestek* minket, *felajánlották* közreműködésüket, és a programsorozat lebonyolításában és megismertetésében nagy szerepet játszottak. Szerencsére igen sokan voltak ilyenek. A magyar év sikere nem kis mértékben az ő sikerük is.

5. Ezzel elérkeztünk általában is a sajtóvisszhang kérdéséhez: franciáktól és a franciaországi magyaroktól egyaránt azt hallhattuk, hogy „Magyarországról az utóbbi negyven évben összesen nem lehetett annyit hallani, mint most egy fél év alatt". A francia és a magyar összesített sajtódosszié most készül, és természetesen (várhatóan februártól) minden érdeklődőnek a rendelkezésére áll. Impozáns, és *értékelő* cikkek sorát tartalmazza.

6. Előkerül a cikkben néhány konkrét kifogás is. Így az írás nagy teret szentel a Czóbel-kiállításnak, és sajnálkozik azon, hogy nem volt kellő sajtója, a válogatást s a hely kiválasztását sem tartja jónak. Őszintén szólva a szervezőknek (akaratukon kívül) több bajuk lett az időponttal, mint a helyszínnel. Ezt ugyan az írás nem említi (pedig a [illegible]nti összefüggésben nem lényegtelen részlet): a Czóbel-kiállítás megnyitójára 2001. szeptember 11-én került sor. Várható volt, hogy a két égő torony szörnyű látványa nem a művészeti elemzéseknek ad prioritást a sajtóban. A szervezők egyébként mindent megtettek a siker érdekében. (A legjobb szakembereket kérték föl a kiállítás megrendezésére, szép – tehát maradandó – katalógus készült, s a VI. kerületi városháza Párizs egyik leginkább művészetközpontú kerületének szívében helyezkedik el, s a kiállítást igen sokan látogatták. Ellentmondani látszik a jelzett *„érdektelenségnek"*, hogy a szeptemberi kiállítás hatására 2002. február 9-én újabb Czóbel-kiállítás nyílik Joignyban.)

7. Folytatni lehetne továbbá, hogy nem a szervezőkön múlott, hogy nem lett *„Franciaországban élő magyar művészek"* kiállítás, hogy milyen nagyszabású és sikeres irodalmi bemutatók voltak (a szerényebb sikerűek mellett), hogy a Kolozsvári-gyűjtemény kiállítása a Győr–Colmar közötti színvonalas együttműködés része volt (ezért sem Párizsban szerveződött), hogy a programok jó részét igenis tömegek látogatták, hogy a fotó (az egyébként jelentős Châloni Fotómúzeum nélkül is) a program egyik leggazdagabb területe volt, hogy az Esterházy-esteken tömegek voltak, hogy mekkora volt a Bodor-, Darvasi- vagy Nádas-estek (szakmai és sajtó) sikere...

8. Sokan és sokat szokták szidni mindenhol (gyakran okkal) az adminisztrációt. A franciát (franciák és külföldiek...) külön meggyőződéssel. Annyit azonban most mégiscsak el kell mondani, hogy a magyar év szervezése során a francia partnerek részéről a legnagyobb együttműködési készség volt tapasztalható (nem voltak említésre méltó, a munkát akadályozó bürokratikus problémák és nehézségek), s bármennyire szeretünk erre hivatkozni (éppen bánatos hangulatunktól függően lemondóan vagy szent borzadállyal), a franciák tömegei nem (de maradjunk abban, hogy egyre kevésbé...) keverik Budapestet és Bukarestet (legalábbis nem jobban, mint Hágát és Helsinkit, vagy Tallinnt és Tartut, Amszterdamot és Rotterdamot vagy Zsófiát és Szófiát...), s lassan az a veszély fenyeget, hogy ma már bizonyos területeken kevesebb tévképzetük van nekik rólunk, mint nekünk róluk... Mindenesetre, a magyar év szervezői arra törekedtek, hogy a magyar kultúra *értékközpontú* franciaországi bemutatkozásával a még meglévők fokozatos felszámolásához is hozzájáruljanak.

Minden bizonnyal egyéb tanulságok is levonhatók. Egyetértve a cikk bevezetésével, a hibákból valóban lehet (kell...) tanulni, a tapasztalatok levonása hasznos lehet minden érintett számára, de ehhez az kell, hogy a helyzetelemzés tényeken és pontos ismereteken alapuljon. Továbbra is hisszük, hogy lehet valami annak ellenére is jó, ha a hazai sajtó jót ír róla. Ebben még – külföldről van szó – akár *konszenzus* is lehetne.

Csernus Sándor
a PMI igazgatója

*

A MAGYartról szóló – néhány példával alátámasztott – írásomban igyekeztem véleményemet tömören összefoglalni. A hiányos tájékoztatást is magukba foglaló negatív példák további felsorolása esetében ugyanis írásom legalább olyan terjedelmű lett volna, mint az ön levele. Válaszomban ezúttal is megpróbálok lényegretörő lenni.

Meg nem bocsátható figyelmetlenségből a Conciergerie helyett valóban parlamentet említettem, de természetesen nem a szeptember 11-én elmaradt vetítésről írtam, hanem arról, amit több héttel azt megelőzően, júniusban lehetett látni.

Az, hogy az események számát tekintve 700:168 arányban elsöprő győzelmet arattunk Marokkó felett, még nem jelenti azt, hogy ez a kiváló eredmény a minőségre is vonatkozik.

A Czóbel-kiállítás nem a szeptember 11-i szomorú események, hanem a cikkemben már említett, alapvetően hibás koncepció miatt fulladt érdektelenségbe. Az az ellenérv, hogy „2002. február 9-én újabb Czóbel-kiállítás nyílik Joignyban", *a legjobb példája annak, hogyan lehet a kudarcot sikerként tálalni a hazai közönségnek. Bármennyire megtisztelő ugyanis a meghívás, Párizs után Joignyben kiállítást rendezni, még ha az magas színvonalon történik is – amire az őszinte lelkesedéssel teli francia–magyar rendezőgárda ezúttal jó garanciának látszik –, jelentőségét tekintve nem több, mint ha a francia válogatott futballcsapat egy falusi pályán kapna játéklehetőséget.*

Meg nem nevezett francia külügyminisztériumi tisztviselők elismerő nyilatkozata vagy a Pierre Moscovici európai ügyekkel megbízott miniszter által adott fogadás jóleső érzést keltő diplomáciai gesztus, kulturális szempontból azonban semmiképpen sem tekinthető értékmérő minősítésnek, mint ahogy nem tükrözi a francia közönség véleményét sem.

Válaszlevelének hangvételéből arra lehet következtetni, hogy a tárgyilagosság hiánya és a túlzott önelégültség jövőbeli tevékenységüket is tovább fogja kísérni, és ez nem valami biztató jel.

Cserba Júlia

(Az alábbi szöveget a szerző kérésére betűhíven közöljük.)

„Szeretnék helyreigazítást kérni: 2002 febr. 1., 28. oldal, »magyar ugar« rovat, drMáriás: Kínszex: „...Így, hogy Tyereskovának nagy melleket trükközött a grafikus tervező, már kezdem sajnálni, hogy leszbikus..."). Szexuális hovatartozásom kapcsán fontosnak tartom tisztázni, nem leszbikus vagyok hanem biszexuális, így a kurátorok neméhez és szexuális orientáltságához képest tudok szexuális ellenszolgáltatás fejében részt venni itthoni és külföldi kiállításokon. A Velencei Biennálén azért nem én képviseltem hazánkat, mert az akkori főkurátor pederaszta férfi. Néhány kiállításom: Fővárosi Képtár – Kiscelli Múzeum, Budapest, kurátora: koproláns, heteroszexuális, keresztény, színes nő; *Olaj/vászon*, Műcsarnok, Budapest (H), főkurátora: nimfomán, biszexuális, muzulmán, fehér nő; *After the Wall*, Moderna Museet, Stockholm (S), kurátora: koprofág, heteroszexuális, keresztény, fehér férfi; *Blue Fire*, Prága (CZ), kurátora: exhibicionista, heteroszexuális, zsidó, fehér férfi; *New Topics!*, Neuhausen/Fildern (D), kurátora: frotterista, biszexuális, sintoista, színes nő; *Und ab die post 2000.!*, Berlin (D), kurátora: fetisiszta, heteroszexuális, keresztény, mesztic férfi; *Áthallás*, Műcsarnok, Budapest (H), kurátora: leszbikus, keresztény, fehér nő; *Out of time*, Műcsarnok, Budapest (H), kurátora: szado-mazo, szodomita, keresztény, fehér nő; *Trans sexual express*, Műcsarnok, Budapest (H), kurátora: flagellantista, heteroszexuális, buddhista, színes férfi. Ezt az írást művemnek tekintem, így természetesen az összes kurátorra vonatkozó állítás a képzelet szüleménye. Minden, a valósággal való egyezés a véletlen műve...

Nagy Kriszta Tereskova

Még egyszer,

de nem utoljára a Terror Házáról

Seres László az *ÉS* múlt heti számában korrekten számol be a Terror Házával kapcsolatos saját tapasztalatairól és a korábbi vitákról *(Andrássy út 60.)*. Tőlem is idéz egy mondatot, s ennek kapcsán szükségesnek érzem, hogy fenntartásaimat az *ÉS* azon olvasóival is megosszam, akik az e tárgykörben, más lapokban megjelent írásaimat nem ismerik.

1) A Fidesz 1998-as hatalomra jutásakor azonnal igyekezett meghatározni, hogy múltunkban mi volt jó és mi volt rossz, miről hogyan *kell* vélekednünk. Mivel történelmünk legközelebbi és máig legaktuálisabb, legélőbb eseménye az 1956-os forradalom, első lépésük a rendszerváltás első független társadalomtudományi műhelyétől, az

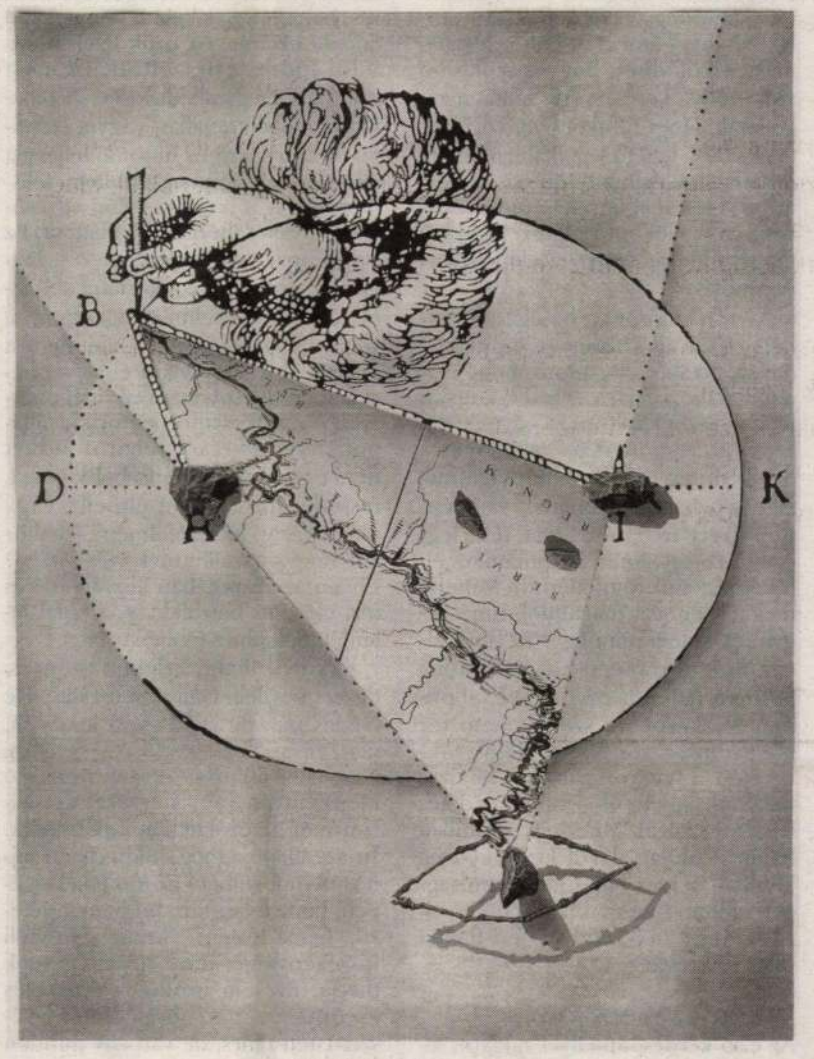

Zrinyifalvi Gábor rajza

1998-ban már nyolc éve (négy éve már közalapítványként!) működő 1956-os Intézettől (és persze a Politikatörténeti – volt Párttörténeti – Intézettől is) elvonni az állami (költségvetési) támogatást, s az intézeteket, illetve azok tudós munkatársait különböző orgánumokban lekommunistázni. Mivel felnőtt életem jelentős részét (szemben Schmidt Máriával) a létezett szocializmus elleni tevékenység jellemezte, s az 56-os Intézet munkatársai a kezdetektől megfeleltek a legszigorúbb szakmai követelményeknek, tudományos tevékenységükkel jelentős nemzetközi elismerést szereztek, az akció nyilvánvalóan politikai indíttatású volt. (Egy fideszes képviselő elmondta, hogy Orbán Viktor személyes utasítására kellett, „egyéni" képviselői indítványra, az 56-os Intézettől és a Politikatörténeti Intézettől a költségvetési támogatást megvonni.)

2) A Fidesz-hatalom ellenintézeteként („véletlenül" éppen akkora összegű költségvetési támogatással, amennyit elvont a két intézettől) létrehozott egy hosszú nevű alapítványt, és ennek leánygyermekeiként előbb a XX. Század, majd a XXI. Század Intézetet, s mindkettő élére a miniszterelnök személyes főtanácsadóját, s a megnyilvánulásai alapján vélhetően Kövér László mandzsettájából elővarázsolt Schmidt Máriát nevezte ki. Kuratóriumuk pedig önmagáért beszél.

3) Schmidt Mária több interjújában explicit módon kinyilvánította, hogy az a történelmi igazság, amit ő annak tart, illetve ők annak tartanak. Ez a legsötétebb sztálinizmusra emlékeztet.

4) Amikor őrült elme szüleményének neveztem a Terror Házát, akkor nem tettem mást, mint az írott és az elektronikus sajtóból Schmidt Máriáról szerzett benyomásaimat összegeztem.

5) Bárki számára szembetűnő, hogy a két intézet és az inkriminált „múzeum" azonos vezetése nem egy rendkívül szorgalmas, korábban már sokat teljesítő tudós munkásságának méltó elismerése, hanem a kormánypropaganda olyan kezekbe való letétele, amely kezek a máshol lévő fej vagy fejek akaratát valósítják meg fenntartás nélkül. Schmidt Mária a fideszes történettudomány Simicskája. Aki nem paríroz neki, az megkaphatja ugyanazt, mint az ellenzék a miniszterelnöktől: hazaáruló.

6) Bárki megtekintheti az interneten, hogy a XX. és XXI. Század Intézet tevékenysége Patyomkin-tevékenység. Ezek a műhelyek tulajdonképpen nem is léteznek, hozott anyagból dolgoznak, s pazarló módon, a Gellért Szállóban rendeznek nemzetközi konferenciákat, bugyuta pályázatokat írnak ki, tudományos értékkel nem bíró politikai lektűrök kapcsán celebrálnak a művek értékét meghaladó hajcihőt. Vagyis: szórják, pazarolják a pénzt, az állampolgárok adóforintjait. Ezeket az intézeteket joggal sorolhatjuk a Happy End és az Ezüsthajó kategóriájába.

7) Ha Schmidt Mária a kádárizmusban az üldözött tudósok közé tartozott volna, az talán magyarázat lehetne gyorsan felívelő karrierjére. Azonban a korábban a futottak még kategóriába tartozó történész ebben a parlamenti ciklusban nem csak a fentebb már említett stallumokat nyerte el, hanem nagy hirtelen megszerezte a PhD fokozatot (nem más volt a témavezetője, mint a Párttörténeti Intézet egykori nagy hatalmú igazgatója, Balogh Sándor), és még egyetemi tanár is lett. Nyilvánvaló, hogy a tudományos élet kurzuslovagnőjével állunk szemben, hiszen ennyi felelős pozíció egyidejű tisztességes ellátása lehetetlen.

8) Magának a Terror Házának a létrehozása (az engedélyek körüli sunyiskodás és hazudozás, illetve az engedély nélkül zajló építkezés) is folytatása volt annak a fideszes, schmidtmáriás arroganciának, ami hatalmuk négy évét jellemezte. Különösen aljasnak tartom, hogy a választások előtt próbálják meg az MSZP–SZDSZ vezetésű fővárost olyan helyzetbe hozni, hogy az kénytelen legyen beletörődni a városképet elrondító építmény fennmaradásába, ellenkező esetben kezdődne az obligát komcsizás, apázás, maoistázás stb.

9) Látatlanban biztos vagyok benne, hogy a háborús bűnösök, illetve az előző, szintén bemutatott nyilaskorszak főkolomposainak felszabadulás utáni *jogos* megtorlását össze fogják mosni a Rákosi- és Kádár-korszak *jogsértő* borzalmaival. A Horthy-temetés óta nyilvánvaló, hogy milyen történelemszemlélettel rendelkeznek a hatalmon lévő urak és az őket kiszolgáló áltudósok, s kiket tekintenek példaképeiknek és szellemi, politikai elődeiknek.

10) Több kiváló történész is felhívta a figyelmet arra, hogy 1944. október 15. mint a múzeumban bemutatott borzalmak kezdőnapja önmagában történelemhamisítás. Porhintés, amit Schmidt Mária arról mond, hogy az alakulóban lévő (és súlyos anyagi gondokkal küzdő – teszem hozzá én) Holokauszt Múzeumtól nem akarta elvenni azt a kevés anyagot, ami a témában fellelhető. Ugyanis nem csak és nem elsősorban a holokausztról van szó, amikor a felszabadulás előtti emberirtás(ok)ról beszélünk, hanem a doni katasztrófáról, a munkaszolgálat embertelen intézményéről, a fasizmus elleni baloldali ellenállásról, s a Hain Péter nevével fémjelzett, bársonyosnak éppen nem nevezhető korszakról is. Ezek ugyanis kontinuus egészet alkotnak!

11) Schmidt Mária ugyanazt csinálja kicsiben, amit kenyéradó gazdái nagyban. Schmidt Mária mindazokat, akiket nem kedvel, simán lekomcsiz, lett légyen az akár az 1956-os forradalom börtönviselt hőse vagy a demokratikus ellenzék sokat szenvedett talpasa, ugyanakkor szövetséget köt azokkal a volt kádárista boncokkal vagy sértett SZDSZ-es expolitikusokkal, akik – fölismervén, hol a pénz – behódolnak neki. Ítéletei tehát nem elvi alapon születnek, hanem az ítélet tárgyává tett személy és a többszörös főigazgató viszonya alapján. Az a kommunista, akit én annak tartok – milyen ismerős ez a mentalitás a nagypolitikából is.

12) Végezetül itt is leírom: korántsem biztos, hogy a borzalmakra emlékeztetni maguknak a borzalmaknak a bemutatásával lehet a leghatásosabban. Az emberi lélek ugyanis sokkal bonyolultabb, mint azt a politikus urak és hölgyek elképzelik. Anna Frank *Naplója*, Ember Mária *Hajtűkanyarja* vagy Galgóczy Erzsébet *Vidravasa* – több évtizedes tapasztalat alapján bizonyíthatóan – megrendítőbb s maradandóbb élményt ad, mint a direkt módon ábrázolt embertelenség.

S most már Seres Lászlóhoz szólok. Építészi brutalitással lehet meghökkenteni, lehet egy pillanatra a figyelmet felkelteni, de a Sugár úti palota meggyalázása egyben az egész város meggyalázása is. Terror a városlakók ellen, terror mindazok ellen, akik Budapest legharmonikusabban egyben maradt tengelyén végigsétálnak. Brutális épületet lehetett volna például a szoborpark környékére építeni. Abban a kontextusban lehetett volna értelme. S talán nem véletlen, hogy Európa legkifinomultabb ízlésű népe, jelesül a francia, a maga holokauszt-emlékhelyét a Notre Dame mögött, a sziget csücskében, a föld alatt hozta létre, s az éppen attól olyan döbbenetes, hogy tartózkodik minden direkt utalástól, kicsi, néma, visszafogott és hisz az oda elzarándoklók lelkének rezonanciaképességében.

Ahogy a politikai kultúrában, úgy az emlékezés sokkal biztosabb ízlést igénylő műfajában is van mit tanulnunk. S különösen szomorú, hogy a maga funkciójában szórakoztató, de az altesti poénjairól elhíresült Fábry Sándort kompromittálták a gegmen szerepébe.

Kozák Gyula
szociológus

Az író halála

A feladat hírt ad magáról

Mélyen megrendített Nádas Péter pontos beszámolója a haláláról, amelyet (ha jól számolom) 1993 első nyárias hónapjában élt át. Elhatároztam, hogy a lehető legcikornyátlanabbul megfogalmazom érzéseimet. Mintha virágcsokrot helyeznék a szerző sírjára, amelyet feltámadva maga mögött hagyott. Az azóta eltelt hetekben újraolvastam, többször is, a sokfelé ágazó, mégis koncentrált eposzt, és azt tapasztaltam, hogy kezdetben egyöntetű érzéseim feleselni kezdenek egymással. Ráébredtem arra, hogy nem érhetem be az elismerés gesztusaival. Messzebbre jutok, és alkatom törvényeinek is akkor engedelmeskedem, ha megpróbálok a bennem felmerülő kérdések nyomába eredni. Azzal a komolysággal persze, amelyet a téma, vagyis általában a halál és különösképpen Nádas Péter saját maga által ránk hagyományozott halála, továbbá az ezt taglaló írás analitikus pátosza megkíván.

Az eposz témája

A szerző egy kora nyári szerda reggelen arra ébred, hogy „semmi nincs a rendjén". Ennek ellenére nekivág odisszeájának, végzi számos dolgát a városban, és közben tüneteket konstatál. Izzadás, émelygés, légszomj. Találkozóit mégis lebonyolítja, tennivalóit elvégzi, elhoz például – ez nagyon fontos! – valahonnan egy nyomdai levonatot, megkínoztatja magát egy fogorvossal, majd – már koradélután – úgy dönt, hogy lemondja többi programját. Enni próbál egy vendéglőben sikertelenül, és elfogja a halálfélelem. Taxival hazamegy, a fájdalom és a légszomj nem hagyja el, mégis azt reméli – ez nagyon fontos! –, hogy a levonatot még lesz ereje rendesen kijavítani. Alszik egy órácskát, majd ítélőképességének és erejének végső megfeszítésével felkeresi a szomszédos körzeti rendelőt. Egy mentőautó beszállítja a Szent János Kórházba. Tudata rögzíti az út viszontagságait, a kórház hangulatát, betegeit, gyógyító személyzetét. Nagydarab szőke ápolónő egy telefonszámot kér tőle, hogy legyen kit értesíteni. Felesége 220 kilométerre lakik, őt nem akarja a gyászhírrel kettesben hagyni a reggeli vonatindulásig. Egy barátja számát adná meg, akinek kulcsa van a lakásához, és aki – ez nagyon fontos! – reggelig a levonatot is kijavíthatja a kézirat alapján. De mielőtt megadná, a klinikai halál állapotába kerül. Leírja, mit élt át ezen a senki földjén. Az orvosok eltörik a bordáját, és három és fél perces tusa után visszahozzák az életbe. A telefonszámmal az ajkán tér vissza. Ismét él, de immár semmihez sincs köze. „Minden viszonyát önmagán erőszakot téve kell újra létrehoznia."

Mi az, ami valóban megtörtént?

Bocsánatot kérek: egy irodalmi mű tartalmi kivonatával szolgáltam, vagyis meggyilkoltam, amit be akarok mutatni. Könyörögve kérem az olvasót: ne érje be leírásommal, és olvassa el a teljes beszámolót, az *ÉS* 2001-es karácsonyi számában. A címe: *Saját halál*. Ha elég figyelmesen olvas, feledhetetlen élményben lesz része. Megtudja például, milyen a légszomj, amikor nincs levegő a levegőben. Amikor az embernek végérvényesen eltömődik az orra, viszont a száját át sem kap levegőt. Amikor, ha az ablakot kinyitja, pontosan annyival kevesebb levegője lesz, mint amennyit a mozgáshoz felhasznált energia vett el. Vagy megtudja, miként látja az ember saját magát és másokat, az infarktus ködén keresztül. A halálra ítélt pillantásával látja a pincér szemén a pánik villanását, hogy csak el ne ájuljon ott neki, megtudja, hogy amikor a vérnyomás csökkenése miatt a koszorúerekben megszűnik a keringés, akkor mindennapi tudatát elveszti az ember, de eszméletét megőrzi. Nádas ezt határozottan állítja, az orvosokkal ellentétben is, és én neki hiszek. „Jobbanésznél voltam, mint bármikor" – mondja, és hozzáteszi, hogy valami fantasztikus történik ilyenkor, és „tulajdonképpen erről kéne beszélni."

Nádas tulajdonképpen erről is beszél, erről a fantasztikumról. Például a kórházi épület hátsó bejáratáról, ahol bűzlő kukák között vitték be a sötét folyosókba, vénségesen vén betegtársairól, akik fölé hajolva szívták és fújták olcsó füstjüket, és akiknek a tekintetéből kiolvasta, hogy valószínűleg alig él. Nagyon érdekelte a nagydarab, lomha, kiszőkített ápolónő: éppen uborkát evett széttaposott, mocskos fehér papucsában és rövid köpenyében. „Szőkesége már alaposan lenőtt, száján a falatozástól elmázolódott a rúzs, erős kezén le voltak töredezve a vörösre lakkozott körmei." Hihetetlen, hogy ezt ilyen pontosan megfigyelte abban az állapotában, szkeptikus énem inkább arra hajlik, hogy lábadozása idején rögzítette ilyen fotográfusi részletességgel a képet – hajlok erre, aztán elszégyellem magam, és legyintek. Nem mindegy? Hiszen tisztán emlékszik arra, ami csak ehhez a pillanathoz kötődhet, hogy a szőke nő szitkozódva keresett egy vállfát a zakójának. Hogy a zakót gyönyörűnek találta, és a lehető legalkalmatlanabb pillanatban érdeklődött az anyaga iránt. A sok megfigyelés eredményeképpen a szőke nő gigászi figurává magasodik, az eposz vicelépcsőházi istennőjévé.

Nem halmozom a bőségesen rendelkezésre álló bizonyító erejű példákat, inkább elfogadom, hogy Nádas halála partjára érve csakugyan jobban észnél volt, mint bármikor – vajon azért-e, mert író, akinek az a dolga, hogy megfigyelje magán az élet és a halál lenyomatát, vagy éppen azért író, mert erre (esetleg: csak erre) alkalmas, állapotától és eltökéltségeitől függetlenül? Mihelyt megkérdem ezt magamtól, ismét legyintek – nem mindegy? Ez is mindegy. Előttünk az eposz az utazásról a fel nem fedezett ország felé, ahonnan Shakespeare szerint nem tér meg utazó – de Nádas, lám csak, megtért a határon túlról, a klinikai halálból, amelyről szintén részletes leírással szolgál. Minthogy a klinikai halálról utólag derül ki, hogy *csak* klinikai, Nádas teljes jóhiszeműséggel vallhatja, hogy olyan élményeiről számol be, amelyekben halála után volt része.

Kérdések és ellentmondások

Az első kérdés, amellyel zaklatni lehet egy ilyen visszatért utazót, istenre és a túlvilágra vonatkozik. Emlékszem, amikor 1969-ben barátom, Gáli József drámaíró és meseköltő tért vissza egy ilyen útról, rögtön erről kezdtem faggatni, mihelyt találkoztunk. Egy évvel később verset írtam beszélgetésünkről:

INTERJÚ
Katéterezés közben G. J. szíve megállt.
Konstatálták a klinikai halált,
majd életre dörgölték. Így hát
némi rutint szerzett a meghalásban,
konkrétabbat, mint manapság divat.
Kérdésemre előadta, hogy
túlvilágot nem tapasztalt, de tán csak
az idő túlzott rövidsége miatt.
Halálából ezért, ha lehet,
ne vonjak le eszmei következtetéseket,
nem is tipikus a halála,
hanem csak műhiba folyománya,
egyébiránt – mondotta – ez a téma
nem kedves a szívének.

Hát Nádas mit tapasztalt? Először is: mit várt a tapasztalattól, mielőtt bekövetkezett volna? A halál küszöbén „a testi érzékeléstől megfosztott tudat" próbál tájékozódni. Időbeli és térbeli korlátok nélkül. Életének részei immár „nem a térbe, nem az időbe vannak belekötve, ahol a helyüket kerestem. Az egyéni életnek ténylegesen nem a születés az eleje, nem a halál a vége, s akkor miként lehetett volna részletekből épülő egésze." A leírásból nem tűnik ki, hogy mindezt akkor fogalmazta-e meg „testi érzékeléstől megfosztott tudata", vagy utólag, írás közben önti-e nyelvi formába ezt a halála előtti élményt. Az előbbi lehetőség mellett szól ez a mondat: „Halálom küszöbére érve, inputjaival és outputjaival azért látom át szerkezetében a testi létezést, *mondtam magamnak [kiemelés tőlem – E. I.]*, mert az érzékelés eleve túllép az időbeliségen és nincsen térbeliséghez kötözve." Ezt mondta magának abban az állapotában? Minden erőmet össze kell szednem, hogy el tudjam képzelni ezt. A következő mondatnál még fokoznom is kell erőfeszítésemet: „Mintha hirtelen felfognám, mit akart Rilke a vállunk mögött álló néma angyalokkal." Juthatott-e eszébe a Tárnok utcában, a körzeti orvos felé araszolva, egy Rilke-metafora? Elvileg nem zárható ki ez a lehetőség. Hiszen Rilke szerint „Minden angyal szörnyű". Akkor hát akadhatnak köztük olyan speciális angyalok, akik ilyenkor a testi érzékeléstől megfosztott tudatba lopakodnak.

Még mindig az esemény előtt így képzeli el közvetlen jövőjét: „Azzá lesz az én, gondoltam még, ami korábban test nélkül volt és örökké test nélkül marad." Láthatjuk: Nádas itt is nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ez nem utólagos értelmezés, hanem a halál előtti szituációból fakadó elvárás. Az örök lélek kurta földi időre testet öltött, és most mindjárt megszabadul tőle. A pillanat küszöbén a vallási vagy a szerelmi elragadtatáshoz hasonló teljesség élményét éli át; a nagy szellemi felismerések és a nagy szerelmi egyesülések örömét idézi fel új állapota. Ez ismét igen merész feltételezés, legalábbis a földi logika korlátoltabb látószögéből: szerelmi elragadtatás, a szerelmi egyesülések öröme, de test nélkül. Így, test nélkül éli át szituációját, amely „szellemileg a legpazarabb hímnős állapot, eufórikus állapot". Osztályrésze tehát mindkét nem egyidejű, tökéletes boldogsága, testetlenül. Ez nem elmélet vagy magyarázat, hanem élmény – akkor hát hogyan szállhatnék vele vitába? Ebben az állapotában kinyílik idő és tér, előre és hátrafelé is, a halál jelenlétének nincs többé korlátja.

Ekkor kellene észlelnie istent is, de nem észleli. Gáli sem észlelte. De Nádas magyarázatot sem keres rá, nem hivatkozik az idő rövidségére. Nem is hivatkozhat erre, hiszen az ő ideje kinyílt, vagyis érzékelése szerint már az öröklétben tartózkodik. Itt azt állapítja meg, hogy „Isten sajnos nem fellelhető az idő teljességében, be kell látnom, hogy nem létezik, hiába hittem". Ember-korabeli hiszékenységét most nevetségesnek tartja. Ez sem utólagos értékelés eredménye, hanem az élmény része. Isten nincs, de van egy minden emberi képzetnél hatalmasabb teremtő erő, amely visszafogadja magába. Miben különbözhet ez a teremtő erő istentől? Hiszen bejutva ebbe „testén keresztül érintetlen maradt a lelke". Érzékelhető tehát egy anyagtalan teremtő erő, észlelhető a halhatatlan lélek – a helyében én azt hinném, hogy ezek isten attribútumai. Nádas istenfogalma azonban feltehetően személyhez kötődik, és azért állapítja meg, hogy isten nem létezik, mert személyt nem tapasztal.

Ez már a halál állapotában történik. Az átbillenés utáni állapotban. „Ami azt jelenti, hogy halálával leválik róla, ami eddig sem tartozott hozzá. Ez pedig valószínűleg nem más, mint a nyelvhez kötött fogalmi gondolkodás." Tehát a nyelvhez kötött fogalmi gondolkodás, amelyet a közfelfogás az ember specifikumának tart, Nádas szerint járulékos képesség, melynek az emberi lényeghez nincs köze. Ha esetleg korábban nem is, de ettől kezdve életbe való visszabillenésének pillanatáig Nádas lenyűgöző helyzetjelentéséből kiiktathatatlan az ellentmondás. Élményeiről ugyanis továbbra sem az utólagos értékelés hangsúlyaival számol be, hanem többnyire azt közli, mégpedig az egzaktság igényével, amit akkor érzett. Csakhogy akkor nem állt rendelkezésére a nyelvhez kötött fogalmi gondolkodás képessége. Ezért aztán nem írhatják le ezt az állapotát a nyelvhez kötött fogalmi gondolkodás kategóriái. Ahogy a színek hiányát sem lehetne színek segítségével megfesteni.

Nádas érzi ezt az ellentmondást, és fel is veszi ellene a harcot. „Mégis sok mindennek van neve." Minthogy a világ dolgai a megnevezés révén fogalommá lényegülnek át, ez a mondat csak úgy értelmezhető, hogy az átbillenés első időszakában még nem minden fogalom párolgott el. Ez esetben viszont azzal van baj, amit korábban az *átbillenés*, az „umkippen" és a „basculer" szóval érzékeltetett: ha az új állapot fokozatosan áll be, akkor ezek a szavak mind pontatlanok. Ezért Nádas más megoldás után néz: „Egy fogalmi gondolkodásban gazdag élet tapasztalatával nézek vissza arra, amiről fogalmak híján nem gondolkodhatom, hiszen először történik." De az új létfeltételeket éppen az jellemzi, hogy itt a korábbi, fogalmakhoz kötődő tapasztalatok csak annyira használhatók, mint kopoltyú a Himaláján. Ezért nem gondolkodhat fogalmak nélkül, nem pedig azért, mert olyasmibe ütközik, ami először történik (vagyis a halálba). Ha nem először történne, amire visszanéz, akkor sem gondolkodhatna fogalmak híján. Nádas ezzel nem ért egyet. Szerinte „a fogalmi gondolkodás szintjén túl is van elvont gondolkodás". Ez utóbbit másutt az elvonatkoztatás szintjének nevezi. Ám adósunk marad a két szint közti különbség érzékeltetésével, és ezért ez az állítása nem értelmezhető.

Egy szó mi száz: fogalmakkal nem fejezhetők ki a fogalomnélküliség létfeltételei. E létfeltételeket legfeljebb utólag idézhetjük meg fogalmak segítségével. Nem csak én közeledem e világi fogalmi apparátussal a szóban forgó állapothoz. Nádas szintén ennek a világnak a fogalmi apparátusával dolgozik, mondjuk engedékenyen így: jobb híján. Csakhogy ő azt a látszatot kelti, mintha a fogalmak nélküli világban működtetné akcidentálisnak nyilvánított, de egyedül rendelkezésére álló eszközrendszerét. Ámde ahogy az újságírónak el kell választania a tényeket a tények értékelésétől, úgy kellene a túlvilági riporternek is megkülönböztetnie egymástól élményeit és ezek intellektuális magyarázatát. Nádas ezt gyakran elmulasztja megtenni, és ezért beszámolója, melynek stiláris szintje mindenütt bámulatra méltóan magas, a hitelesség szempontjából ingadozó. Főként a halál után átélt kulturális élmények egy része fogadható el nehezen. Például Beckett híres mondata a *Godot*-ból, amelyet idéz ebben az állapotában: „Az anyák lovagló ülésben szülnek a sírokon", majd hozzáteszi: „Az elvonatkoztatás szintjéről visszatekintve, elmondhatatlan örömöt okozott a mély kollegiális tudat, hogy Samuel Beckett tényleg nem tévedett." A Beckett-idézet azt a frázist fejezi ki igen költőien, hogy aki születik, az meg is hal, nem pedig azt, amit Nádas interpretál bele, miszerint „Anyám megszülte a testet, én megszülöm a halálomat". De ettől eltekintve: hogyan értsem, hogy Nádasnak halála után, vagyis fogalmak nélkül jutott eszébe ez az idézet, és hogy ez, ugyancsak fogalmak nélkül, az elvonatkoztatás szintjén működésbe hozott benne egy fölöttébb e világi reflexet: kollegiális (vagyis írótársi) tudatát?

Egy másik kulturális gondolattársítás viszont szíven talál. „Hasamig láttam le a testemen" – írja, majd hozzáteszi: „Mantegna az óriási meztelen talpától nézve, perspektivikus rövidülésben ábrázolta Krisztus lemeztelenített testét. Ilyen erős, csaknem parodisztikusan rövidülő perspektívából láttam ki a saját testemre." Egy reneszánsz albumból kikerestem a képet. Groteszk rövidülése ellenére, vagy talán éppen ezért igen erőteljesnek, igen férfiasnak ható férfitest feküdt előttem – tehát így látta magát halálában Nádas. És már halála előtt is: „Hiába a fájdalom, a légszomj, a halálfélelem, a kétszázas pulzusom, a testi érzeten enyhén átdereng a nárcisztikus és exhibicionista elégedettség. Olyan rosszul azért nem mutathatok." Ez a Mantegna-példa azért hiteles, mert utólagos, vagyis a haldoklásbeli és halálbeli élményt kívülről világítja meg.

Eposz és kommentár

Nádas hatalmas eposzt remekelt, egyetlen test és lélek roppant következményekkel terhes vándorlásáról tudósított koncentráltan és szemléletesen. Az egyetlen alak köré komponált eposzok hősei – például Odüsszeusz vagy Dante – többnyire világokat fedeznek fel. Ezt teszi Nádas is. Az ő személyében az író utazik. Maga mögött hagyja az utazás során egész életét, mindenét, a kijavítatlan nyomdai levonat kivételével. Ez a mulatságos gondja a rideg szívű olvasót is szeretettel tölti el: a kínt és a halált is legyőzi a rettegés, hogy művét, melynek megjelenését már nem érheti meg, nyomdai hibák szeplősítik meg. Ezért hozza vissza a túlvilágról barátja telefonszámát – a gyászesetről már nem kell értesíteni őt, hiszen megúszta ezt a halálát, de a levonatot, azt ki kell javítani.

Az eposzhoz azonban társul valami, amit jobb híján kommentárnak neveznék. Nádas filozófiailag és költőileg értelmezi mindazt, ami történt vele. Ezek az okfejtések és leírások stilárisan bravúrosak, és feltételezésem szerint elsősorban esztétikailag hatnak. A szép költői képekbe bújtatott gondolatok azonban csupán a rokon gondolkodásúakat győzhetik meg. Nem csak azon akadok meg, amit logikám elutasít, és nem csak azon, amiről érzem, hogy írója utólagos meditációból billentette át a cselekmény jelenkorába. Bajom támad a metaforákkal is. Isten sajnos nincs, mondja Nádas, „a fény mégis az ő leghitelesebb hasonlata". Csakhogy ami nincs, ahhoz semmi sem hasonlítható. A fény ebben a leírásban metafizikai hordozórakéta, de valójában esztétikai funkciót tölt be. Eg ős-élmény megelevenítését szolg ja. Megtörik egy „ovális nyílás er sen fodrozott peremén", hogy mi barlang mélyéről lehessen kinézn onnan a világra. Rögtön hozzá is teszi: „Ez hát a születés útja", mintha mattüveget löknének egy nagyon erősen sugárzó fényforrás elé. Az eposz végén aztán visszatér az ovális nyílás, a barlang-metafora, a mattüveg is, a saját születése. „Az ovális nyílás az anyám nagy szeméremajka volt, amit széthúztak, amit én a szülőcsatorna perspektívájából ismerek" – vagyis a halál és a születés, akárcsak az etruszk síremlékek rajzolataiban vagy Beckett idézett mondatában, egyazon folyamat.

Magának az eposznak viszont minden figyelmes olvasóra mélyen kell hatnia. Hitelét az biztosítja, hogy megtörtént, mégpedig éppen úgy, ahogyan az író, aki történetesen hőse is eposzának, hihetetlen érzelmi feszültséggel és mégis hajszálpontosan megörökíti. Ezért nem zavarják még a magam fajtájúak örömét sem tartósan a történethez fűződő kommentárok: a költői és filozófiai közkincs, amelyet Nádas beléjük épít, csodálatos módon nem másítja meg a roppant erejű eposzt. Álmélkodva tapasztalom, hogy leválik róla.

Eörsi István

„Felhívás

A Magyar Tudományos Akadémia Füst Milán Fordítói Alapítvány Kuratóriuma mint Füst Milán szerzői jogainak örököse, ki kívánja adatni a Füst Milán-életmű kiadójával, a Fekete Sas Könyvkiadó Bt.-vel Füst Milán összes leveleit. E felhívás útján kérjük a levelek címzettjeit vagy azok jogutódait, hogy abban az esetben, ha valamelyik levél kiadását ellenzik, azt e felhívás megjelenésétől számított 30 napon belül jelezzék írásban, faxon vagy e-mailen a Fekete Sas Könyvkiadó Bt.-vel, képviselő: Fazakas István, cím: 1067 Budapest, Csengery u. 51., fax: 332-8931, e-mail: feketesas@pharmanet.hu. Amennyiben 30 nap alatt nem kapunk ellenvetést, azt a levelek kiadására vonatkozó egyetértésnek tekintjük, amiért köszönetet mondunk."

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czóbel Béla

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1983 SZEP – 5.

1021

Köszöntjük a 80 éves Czóbel Bélát

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész szentendrei otthonában és műtermében. A kiváló művész kiállítása október 25-én nyílik a Csók-Galériában.

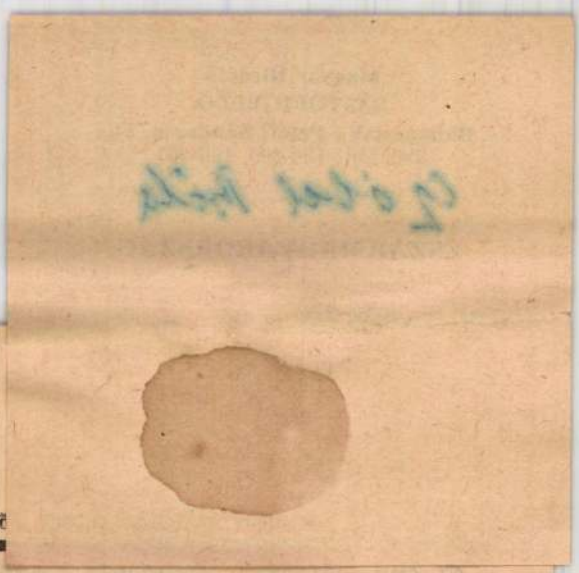

Csütörtö

SPO

VASÁRNAP TÖR

Csatársor, csatársor! A komlóiak elleni mérkőzésen bizony alaposan igénybe vették a szurkolók idegeit. Mert van úgy, hogy egy-két csatárnak nem megy a játék egy, vagy esetleg két alkalommal. Az viszont már nagyon bosszantó, ha valamelyiknek sorozatosan nem megy. Ilyen eset most a Cserjésé. Néha ötletes dolgot látunk tőle, de a mérkőzés nagy részében szinte sétál a pályán. Hogy mi lehet az oka? Kejtély! Azon is csodálkozunk, hogy a többiek szintén hullámzó teljesítményt nyújtanak. Gondolunk itt elsősorban Kiss II. játékára, aki egyik alkalommal nagyszerűen, máskor pedig egészen gyengén játszik. Sok fáradságos munkába telik, amíg ebből a sorból valóban „csatársor" lesz.

*

Ózdi tudósítónk, Ivánszki

NB II-es csapatunk, a M
kolci Bányász alaposan „m
tréfálja" a szurkolókat. Ic
genben eddig jobban szerep
mint otthonában. Ezúttal E
késcsabáról hozott el egy é
tékes pontot, sőt, mindkettő
kezükben volt, csak hát e
távoli lövést a vendégek k
pusa elnézett. Ebből is az a t
nulság, hogy nagyobb gond
kell fordítani a távoli lövése
re, mert a jól eltalált lab
messziről is bevágódik a hál
ba. Erről egyébként kapusai
eddigi pályafutásuk alatt jón
hányszor már meggyőződhe
tek.

*

*Az MMTE—Nagykálló mé
kőzés után a vendégcsapat v
zetői a játékvezető öltözőjé
siettek és kérték a mérkőz
bíráját, hívassa be a haz
jobbfedezetet. Az illető hoz
magával személyi igazolvány*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Czóbel Béla

1963 SZEP 4.
1021

1963. szeptember 4. szerda

CZÓBEL BÉLA KÖSZÖNTÉSE

Czóbel Béla Kossuth-díjas kiváló festőművészünk nyolcvan éves.

Több mint hat évtizede, hogy a nagybányai szabad-iskola növendékeként, Iványi Grünwald Béla gondos irányítása mellett elindult művészi útján, amely nemsokára Párizsba vezetett. És azóta sem szakadt el Párizstól, ahol egykor az impresszionizmus utáni festői törekvések érzékeny és egyéni jellegzetességű kifejezésre találtak festészetében, és ahová a felszabadulás óta is az őszi színpompa elvirágzásával minden évben visszatér, hogy azután a májusi ragyogás mindig újra visszahozza Szentendrére. S ahogy a párizsi művészi élettől nem szakadt el — mert számon tartják ott, mint állandó, neves kiállítót, a párizsi iskola külföldi mesterét —, éppen úgy egész működése szorosan összefonódott a modern magyar művészet fél évszázados történetével is. Nagybánya után a MIÉNK kiállítója, majd az új magyar festészet haladó irányzatában oly döntő jelentőségű „Nyolcak" csoportjának volt a tagja. Mi sem jellemzőbb a személye s művészete iránti megbecsülésre, mint egy feljegyzett történet, amiről ő maga is csak jóval később értesülhetett.

Amikor a Tanácsköztársaság idején, 1919-ben Kun Béla Nyergesújfalun felkereste haladó művészetünk egyik vezető egyéniségét, Kernstok Károlyt, megkérdezte tőle, hogy mit tehetne a magyar művészet érdekében. „Hozassa haza Czóbel Bélát különvonattal Hollandiából", hangzott a válasz. Mert Czóbel az első világháború idején Hollandiában rekedt.

A Tanácsköztársaság bukása után onnan Berlinbe költözött, s évekig a weimari Németországban dolgozott. 1924-ben állított ki újra Budapesten, majd Párizsban telepedett le, ahonnan művészetének a híre csakhamar Amerikába is eljutott: egy New York-i galéria magyar származású vezetője 1927-ben több mint harminc Czóbel-képet állított ki.

Mi is művészetének a varázsa? A nyugalom és a szelídség, amely a lassú, árnyalati változások minden állomásán oly bensőségessé tette arcképeit, csendéleteit, érzéki megjelenítésű félaktjait, utcarészleteit vagy szerény szobainteriőrjeit. Festményein villannak a fények, mély és olykor szinte szemérmesen rejtett színek tüzelnek. Ezek a színek egyként tükrözik a természet szépségeit és a művész érzésvilágát. A laza színfoltokat legtöbbször határozott kontúr fogja össze, ritkábban idegesnek, bizonytalannak látszó vonaljáték. Hanem ez az utóbbi is valójában szigorúan megszerkesztett, pontosan kiszámított. Czóbel Béla tudatos művész, és ennek nem mond ellent érzékenysége. Munkásságában az olajfestményekkel egyenértékűnek tűnnek fel pasztellképei, akvarelljei, kusza vonalhálójú rajzai. Minden darabján a hangulat érzékeltetésével ember és környezete szoros egységbe forrad össze.

A felszabadulás után festményeinek a színei megvilágosodtak, és legutolsó gyűjteményes kiállításán, itt Budapesten, 1958-ban láthattuk egyebek között élénk színharmóniájú fiatal és derűs parasztleányalakjait is. Ugyanebben az évben a velencei biennálé magyar pavilonja egész teremben tárta az akkor 75 éves mester művészetének eredményeit a világ elé.

Czóbel Béla azóta is, ma is töretlen munkakedvvel, hallatlan frisseséggel dolgozik. Nyolcvanadik születésnapján köszöntve őt, kívánjuk, hogy ne lankadjon lendülete, sokáig teremtsen még új, meghitt szépségeket, és gyönyörködtessen bennünket vonzó művészete maradandó varázsával.

Murányi-Kovács Endre

AZ ELSŐ TANÍTÁSI NAPON AZ ISKOLÁBAN

A Thälmann utcai Általános Iskola első osztályában Kenézlői Tiborné tanító kiosztja az olvasókönyveket.

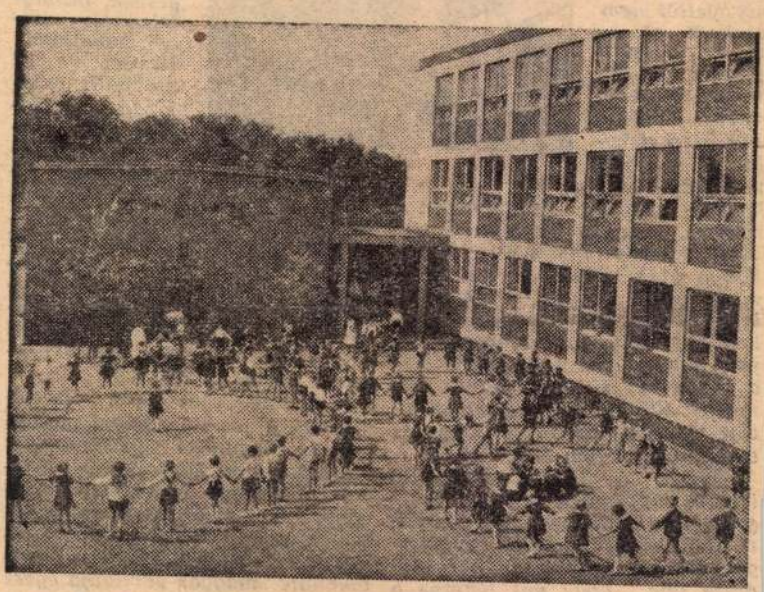

Egy kis játék az első szünetben az Erzsébet királyné útjai Vámos Ilona Általános Iskolában.

(Kéri D. — Wormser A. felvételei.)

tudnak úszni, aztán mégis úsznak. Meg kellene tiltani.

A veje csak evett.

— Két embert kellett kihoznom — mondta az öregember —, láttam, merülnek, beugrottam, szájon vertem őket, és a hajuknál kihúztam őket.

A veje lenyelte a falatot, le-

Reggel menjen, és mondja meg, hogy nem tud már úszni.

Az öregember leült, komótosan vacsorához készült.

— Ha neked nem kell — mondta —, nekem kell.

A munkáról, a vízimentőségről egy szót sem szólt. Evett.

Czóbel Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1983 SZFP 2

102

Czóbel Béla nyolcvanéves

Aki *Czóbel Bélát* — a magyar festészet legjelesebb élő mesterét — személy szerint is ismerni szerencsés, nehezen hiszi el, hogy betöltötte volna nyolcvanadik életévét. Semmi „öregemberes" gyengeség nincs benne, szelleme élénk, eleven, alkotóereje töretlen, s most is frissen járja évtizedeken át megszokott „ingajáratát" Szentendre és Párizs között...

Czóbelt a francia festészet is számon tartja, hiszen már 1905-ben a híres *„Fauves"-csoporttal* (Matisse, Braque, Derain stb.) együtt szerepelt a *Salon d'Automne* művészettörténeti jelentőségű tárlatán, és azóta rendszeresen nagy sikerű bemutatókat rendeznek Párizsban műveiből. Megtehette volna — mint annyian megtették —, hogy életét, művészetét teljesen idegenbe plántálja, de nem tette! Erős szálak kötik-fűzik a hazai tájhoz, a hazai élethez, tárgyakhoz. Témáit, modelljeit is — legyen az akár a csendélet almája, virága, vagy egy sután kedves fiatal lány — itthon találja meg.

A stílusanalizáló szakemberek kimutatták, hogy művészetének legjellegzetesebb vonásai szoros összefüggést mutatnak a nagybányai piktúrával, s festészete szervesen beletartozik XX. századi művészetünk fejlődésének áramába. Képei láttán azonban az egyszerű, a magasabb esztétikában pallérozatlan művészetkedvelő is — minden külön magyarázat nélkül — megérzi, hogy ez a festészet képzőművészeti kultúránk maradandó, kiemelkedő értéke.

Alkotóerőben gazdag éveket, további jó egészséget kívánunk Czóbel mesternek, születésnapján.

Cs. M.

ar aranyérem

iversiadén

női vegyesúszó-váltónk
Három magyar tőrvívónő
es döntőben

ő III. Universiade küzdelemsoro-
zelme után — ismét örvendetes
tt.

4×100 méteres női vegyesúszó-
vári, Korényi, Madarász) 4:52.6
ul szerezte meg a második arany-

orsúszásban *Dobay* állt rajtkőre,
Universiade-rekordot úszó *Klein*
rcet úszó *Fukui* (japán) mögött
dik helyen végzett, s így *meg-*

középdöntő során női tőrvívóink,
delényiné és *Szalontai Kati* be-
rült a négyes döntőbe.

énye: *Szovjetunió—Uruguay 3:0,*
0, Kuba—Chile 3:0. (Mindhárom

nió—Japán 7:2, Brazília—Dél-

ov körútja

Hruscsov és Tito ellépett a felsorakozott díszszázad előtt. A vonat ma reggel megérkezett Belgrádba.

Hruscsov kéthetes jugoszláviai látogatásának mai, utolsó napi programja szerint a magas rangú szovjet vendégek szűkkörű ebéden vesznek részt Tito elnöknél, majd este a *Beli Dvorban* Tito búcsúfogadást ad.

Hruscsov kedden délelőtt különrepülőgépen hazauta-

Budapest V., 198-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1963 AUG. 31

1021

Czóbel Béla köszöntése

Kevés mesterünk van, aki olyan csendben növekedett volna naggyá, mint Czóbel Béla. Több mint félévszázados pályája során jó néhány hazai és külföldi művészeti csoportosulásnak volt tevékeny tagja — mindig a haladóké. Ma mégsem tudjuk maradéktalanul egyikhez sem sorolni.

Nagybányán a kiváló Ferenczy Károly volt a példaadó mestere. A kivételes tehetségű tanítvány azonban mihamar szembefordul a nagybányai piktúrával, s ott találjuk a modern festészetünket megújító „Nyolcak" alapítói között. A századelő Párizsában a „Vadak" Picasso, Braque, Derain, Van Dongen harcostársa lesz, megmártózik az ő minden tradíciót tagadó művészi forradalmuk atmoszférájában, magába szívja eredményeiket, de aztán tovább lép, elfordul tőlük, és Hollandiában kialakítja a maga minden ízében egyéni, senki mesteréhez sem hasonlítható modern festészetét. Piktúrája látványt tndítású, szigorúan szerkezeti és ízesen dekoratív.

Nála korszerűbben, esztétikailag hitelesebben egyetlen festőnk sem tudta eggyé ötvözni a francia és a magyar piktúra erényeit. Dekorativitása francia példákon nevelkedett, sommázott színfoltjaiból azonban hiányzik a gall könnyedség: képépítésének logikája mértani szigorúságú, a finom deformációk azonban élettel telítik és nyugtalan korunk szellemiségével gaz ják mondanivalóit.

Dombos tájképek, po utcák, kisvárosi atmo házcsoportok, virág cse tek, bensőséges nyugalm teriőrök és gyönyörű, tel szonyfejek — ezeket a pusokat variálja évtizede Sűrű, olajos színei, sejt sen szétmálló körvo mély vörös, zöld és kék móniái is lényegében u azok, csupán a hangula érzelmi mondanivaló vá bennük, egy bölcs, csak szetének élő, a világot szemmel figyelő mester niségének gazdagságát elénk.

Sokat járt külföldön. ma is megosztja Párizs Szentendre között. E Szajna-parti atmoszféráv líti a soktornyú város ut peit, és a párizsi galériá rakatába becsempészi a parti tájék költői színei hasem szeretett szerepel mindig művei „adminis ták". Visszavonulva a vil jától, csupán barátok szű révei érintkezve, fáradh lanul alkot. Állványt szikár alakjával gyakra lálkozhatunk a szente dombok tájékán, mely lankáit ifjúi lelkesedésse ja, mindig újabb látomás térve vissza motivumk körútjáról. Nyolcvan éve letésnapja alkalmából s kívánjuk a mesternek: még sokáig friss erőben letlő szűkebb pátriáját.

A

S 31.

A tartalomból:

Adzsubej
Tvardovszkij új poémájáról

Déry Tibor
leningrádi felszólalásából

Tersánszky J. Jenő, Veres Péter,
Keresztury Dezső — könyvekről

Granasztói Pál: A Víziváros

Pintér Tamás elbeszélése

Fábián Zoltán, Fodor József,
Karinthy Ferenc, Krúdy Mária,
Kuczka Péter, Ungvári Tamás,
Vértes György írása

Csukás István, Erdélyi József,
Gellért Oszkár, Ladányi Mihály,
Lator László verse

KASSÁK LAJOS:

Csillag

Bámultam a csillagot
mely homlokát díszítette
pedig nem is angyal
fekete bika volt
amilyeneket Picasso varázsol papírjaira
Hemingway rajong értük írásaiban.

Bámultam a csillaggal díszített
fekete bikát

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czinder Antal

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 JUL 11.

1021

Czinder Antal: Fiú-fej

TEGNAP

AZ ELTÉPETT KÉZIRAT

Mindig üldögélt néhány költő és novellaíró a napilapok szerkesztőségi előszobájában. Néha kézirat nélkül is. Mert volt két-három irodalmi rovatvezető és vasárnapi melléklet-szerkesztő, aki nemcsak a kézirat átadásakor, de az ígéretre, hogy „holnapra megírom", kiállította az utalványt. Nem rajtuk múlott, hogy olyan szégyenletesen kicsiny összeget utalhattak. De hadd említsem azt is, s nem takart célzattal, hogy a reggeli lapok mindennap közöltek egy-két novellát, vasárnap pedig annyi verset és elbeszélést, hogy most irodalmi hetilapunk, az Élet és Irodalom se többet. Így aztán valósággal mecénássá vált az a néhány író, aki újságírással kereste a kenyerét s ezáltal módja volt segíteni az ifjú társakon, s az olyan örökös gondban égő idősebb írón, mint Nagy Lajos. Elsősorban Illés Endrére és Szegi Pálra gondolok.

Később új támogatóra találtam Kálmán Jenőben, aki az akkori Budapest egyik legismertebb alakja volt — de a szó igazán szép jelentésében. Neves író, a Színházi Élet olvasószerkesztője, — és szenvedélyes kutyarajongó. Kicsiny, fehér pulija mindig ott ült szerkesztőségi íróasztalán, mintha ellenőrizné, hogy valóban dolgozik-e, lustaságáról is közismert gazdája? De most jut eszembe, hogy valóban ellenőrizte: Kellér Dezsőtől tudom, hogy Kálmán Jenő akár estig is elüldögélt volna ebéd utáni kávéja mellett a New Yorkban, ha csodálatos időérzékű pulija pontosan fél háromkor föl nem ráncigálja az asztaltól, hogy visszavezesse a szerkesztőségbe. Nekem is pulim volt s így egyazon szekta tagjai lévén, néha találkoztunk. Egyszer arra biztatott, hogy vigyek mesét a Színházi Élet gyermek-mellékletének, a Sicc-nek. Igaz, hogy csak öt pengőt fizetnek, de vihetek olyan írást is, ami már máshol megjelent... Így tettem. Másnap bekopogtam hozzá s ő bevitt a főszerkesztő helyetteséhez, Lukács Gyulához, aki nyomban olvasni kezdte a Pesti Hírlapban már megjelent írásomat. Mint ilyenkor mindig, én is olvasni kezdtem. A hatást a szerkesztő arcán. Nem sok biztatót olvashattam. Egyre vörösebb, ingerültebb lett, majd ránk kiáltott:

— Mit gondoltok ti, hülye vagyok én? Minden szemetet el lehet adni a Színházi Életnek?

A folyosón ránéztem Kálmán Jenőre. Csak úgy, tekintettel kérdezve, hogy mi szükség volt erre. Mire ő legyintve s mosolyogva is így szólt:

— Ne törődjön vele. Holnap hozza el ugyanezt a mesét...

Ezt is megtettem. S másnap ugyanannak a mesének olvasásakor egyre nyájasabb, elégedettebb lett a szerkesztő arca. S az utalványt kiállítva dicsérőn, de kicsit szemrehányón mondta:

— No ugye, tudsz te jót is írni, ha akarsz...

Majd az utalvány mellé kezembe nyomta a kéziratot is:

Czóbel Béla

Népszabadság

1958. szeptember 6, szombat

Ma nyílik meg a Nemzeti Szalonban Czóbel Béla kiállítása

Több mint fél évszázaddal ezelőtt, 1903-ban állított ki először a Nemzeti Szalónban Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze. A most 75 éves mester műveit azóta szerte a világon megismerték, hiszen kiállított Párizsban, Berlinben, New Yorkban. Képei helyet kaptak amszterdami, berlini, detroiti, párizsi múzeumokban, holland, francia, német magángyűjteményekben.

A ma megnyíló kiállításon az idős művész javarészt újabb műveit állította ki, melegtónusú olajportréit, hangulatos akvarelljeit, művészi ceruza- és tollrajzait. A kiállítás gazdagsága sok örömet szerez Czóbel Béla tisztelőinek.

Vörös tetők.

Rózsa pohárban.

Önarckép.

Magyar nagykövetség létesü
Új törvényerejű rendeletek a tanító-
a tudományos minősítés tovább
az élelmiszerek és italok előállítás

ÜLÉST TARTOTT A NÉPKÖZTÁRSASÁG

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa pénteken délelőtt az Országházban ülést tartott, amelyen több törvényerejű rendeletet alkotott és fontos határozatokat hozott.

A tanító- és óvónőképzésről szóló új törvényerejű rendelet nagy figyelmet fordít a tanítók és óvónők nevelő munkájára és a szocializmust építő társadalmunkban betöltött fontos szerepükre. Már az intézetekbe való felvételnél is alapos általános és és szakműveltséget s politikai szilárdságot kívánnak meg. A felvételhez ezentúl *általános gimnáziumi érettségi*, vagy ezzel egyenértékű képesítés s a *felvételi vizsga* sikeres letétele szükséges. A felvételi korhatár 30 év, a levelező oktatásban 40 év.

Az Elnöki Tanács a *tanítóképző intézetben* a tanulmányi időt három, az *óvónőképző intézetben* két évben állapította meg. A felsőfokú intézményként működő intézetek számát és székhelyét a művelődésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel s az Országos Tervhivatal elnökével egyetértésben jelöli ki.

Az elfogadott törvényerejű rendelet alapján szervezett intézetek első évfolyamai 1959 szeptemberében nyílnak meg; az addig működő tanító- és óvónőképzőket fokozatosan kell megszüntetni.

Az Elnöki Tanács a *tudományos minősítés továbbfejlesztéséről* alkotott új törvényerejű rendeletében a tudományos fokozatok elnyerésének követelményeit kiterjesztette — a szakmai felkészültségen túl — politikai feltételekre is. Ugyanakkor az egyetemek (főiskolák) tudományos szerepének növelése érdekében az aspiránsok kiválasztását, felvételét és a kandidátusi értekezés megvédésével kapcsolatos szervezési munkát — a *Tudományos és Felsőoktatási Tanács* javaslatára — a Minisztertanács által kijelölt *egyetemi karokra* decentralizálja.

A disszertációs viták színvonalának továbbfejlesztése érdekében az értekezést — vagy legalábbis annak lényeges részeit — a megvédés előtt szakfolyóiratban vagy más módon publikálni kell.

Ez alól a kötelezettség alól indokolt esetben a *Tudományos Minősítő Bizottság* adhat felmentést.

A törvényerejű rendelet újonnan szabályozza a *tudományok kandidátusa* fokozattal járó illetmény kiegészítését is; eszerint azok részére, akik a tudományok kandidátusa fokozatot a jövőben nyerik el, az illetménykiegészítés *öt évre* szól. A Tudományos és Felsőoktatási Tanács az ötödik év eltelte előtt a tudományok kandidátusának munkásságát felülvizsgálja.

Az élelmiszerek és italok előállításáról és forgalmáról szóló törvényerejű rendelet elfogadásával

A Hazafias Népfront ü
a Koreai Népi Demokratiku
kikiáltásának 10. évfordulój

(Tudósítónktól.)

Pénteken este a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és budapesti bizottsága a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kikiáltásának 10. évfordulója alkalmá-

zásáról, hazaszeretetéről. Ismertette a háború utáni újjáépítő munka sikereit, nagy eredményeit.

— A háború befejezése óta Korea állandóan erősödik, nemzetközi kapcsolatai állandóan fej-

Czóbel Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1958 JUN 7.

— A RÖVIDESEN MEGNYÍLÓ VELENCEI BIENNÁLÉN magyar művészek is kiállítják alkotásaikat. Czóbel Béla és Domanovszki Endre képei, Medgyessi Ferenc szobrai, Ferenczy Noémi gobelinjei, Kovács Margit kerámiái, valamint Hincz Gyula és Poór Bertalan grafikái reprezentálják a magyar képzőművészetet. Érmekkel szerepel még Borsos Miklós, Ferenczy Béni, Madarasi Valter, Martsa István és Mikus Sándor. Wayer Lajos műtörténész, a nemzetközi zsüri tagjaként vesz részt a biennálén.

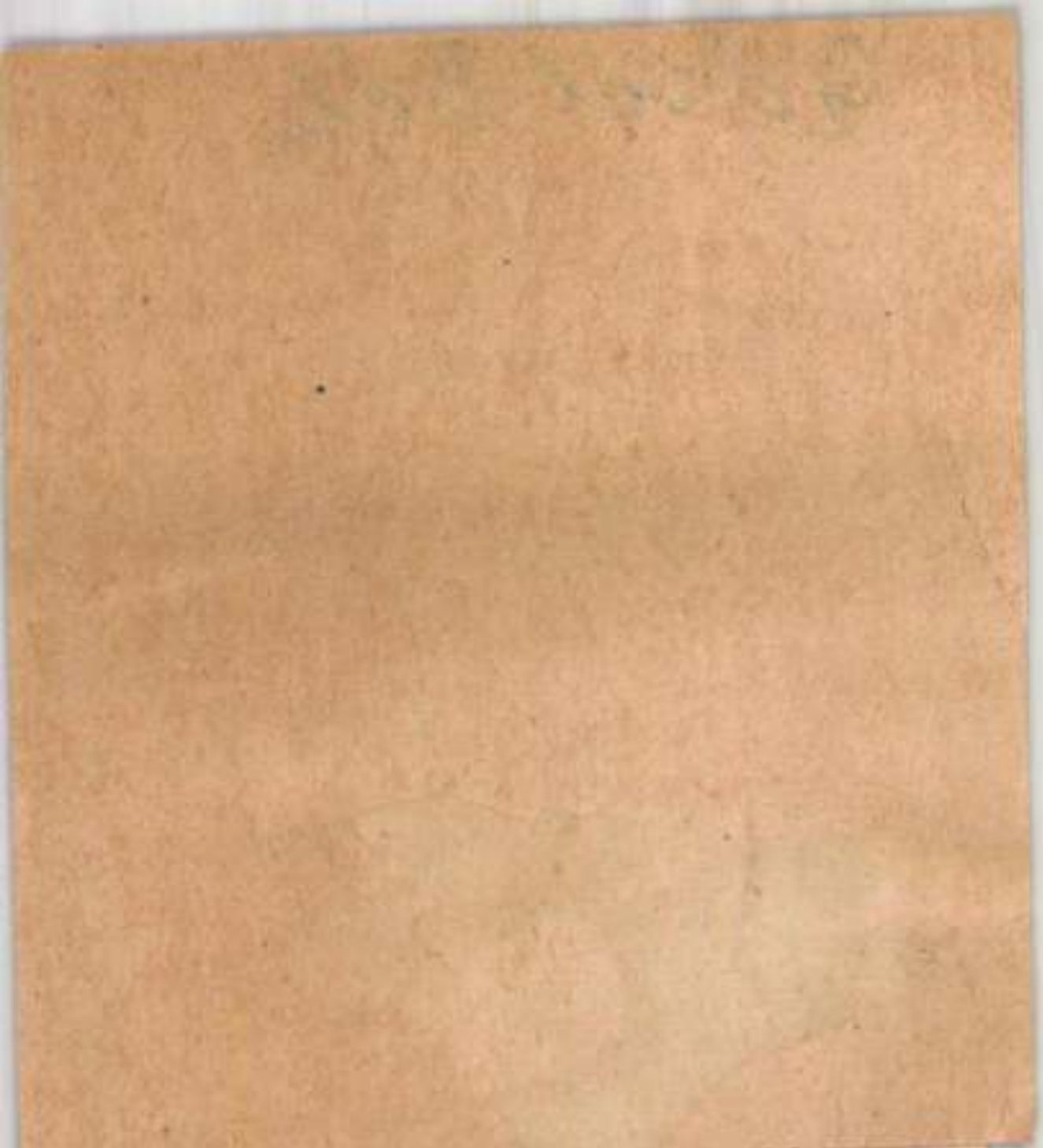

szervesen tartozik korunk nagy

sítják a szovjet parancsnokság
ultimátumát és hogy hallatlanul
aljas gyilkosságot követtek el a
szovjet parlamenterek ellen, csak
rövid időre mentik meg a börü-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA
1958 MÁJ 22

Legjobb mai művészeink alkotásai a velencei biennálén

610

Czobel Béla

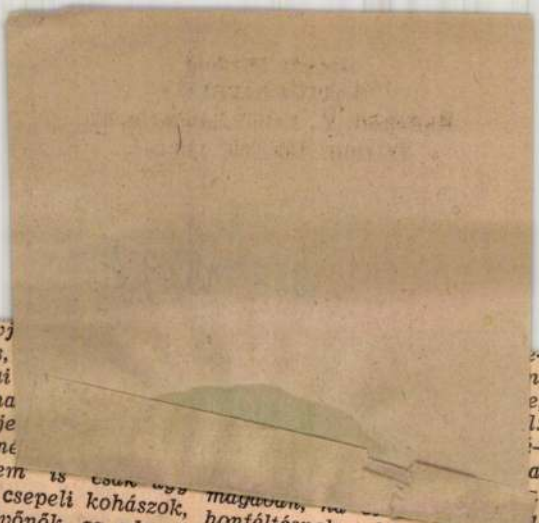

a többi szovj
Kádár János,
gyar politikai
szereplője, ha
legtöbb szovje
tásnak — a né
népünk. S nem is csak úgy
sommásan a csepeli kohászok,
a szegedi szövőnők, az adonyi
és ceglédi parasztok, a tata-
bányai bányászok, s az Aka-
démia tudósai, hanem egyen-
ként és személy szerint, mint
az igazi drámákban, az igazi
vígjátékokban — az igazi élet-
ben.

Az öreg paraszt nevét nem
tudom, aki oly elgondolkozón
áll a tömeg közepén a ceglédi
főtéren, s akin Hruscsov sze-
me, s Komarov felvevő-len-
cséje oly hosszan, nyugtatón
megpihent. Tán az apja vagy
nagyapja során mereng az
öreg, aki ugyanitt állhatott
száztíz esztendeje, amikor
Kossuth Lajos fegyverbe szó-
lította a népet az osztrák el-
magában, ha
honféltésnek, a béke és az em-
ber szeretetének szikrája is:
soha, soha, soha többé!

Az öreg ceglédi parasztot
nem, de a fiatal csepeli
Kiss Dezsőt, s Kocsis Jánost,
az öreg harcost, aki úgy szo-
rongatja Hruscsov elvtárs ke-
zét, mint hajdani küzdőtár-
sáét — megismerjük a filmből
Molnár Lacit meg, a régi, har-
cos tatabányai Molnár család
fiát, a mostani párttitkárt sze-
mélyesen is ismerem. Az apja
19-ben tanulta meg szeretni a
szovjetet, a szocializmust, a
szabadságot, ő meg 45-ben,
meg 56-ban is. S a színes koc-
kák ismét szürkére váltanak:
könnyező asszonyokat látunk,

ZAVA

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHIVJA ÖNT

CZÓBEL BÉLA

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

90. SZÜLETÉSNAPJA

TISZTELETÉRE RENDEZETT KIÁLLÍTÁS

MEGNYITÁSÁRA

1973. SZEPTEMBER 1-ÉN, SZOMBATON DE. 11 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

HUBAY MIKLÓS

ERNST MÚZEUM
BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: KRATOCHWILL MIMI
A LEPORELLÓT TERVEZTE: KATONA LÁSZLÓ
FOTÓ: WAHR JÁNOS
FELELŐS KIADÓ: A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK IGAZGATÓJA
NYOMDA ZALAEGERSZEG 73 3565
FELELŐS VEZETŐ: PUSZTAI LÁSZLÓ

Czóbel Béla Kossuth-díjas festőművész

Czóbel

90 ÉVES

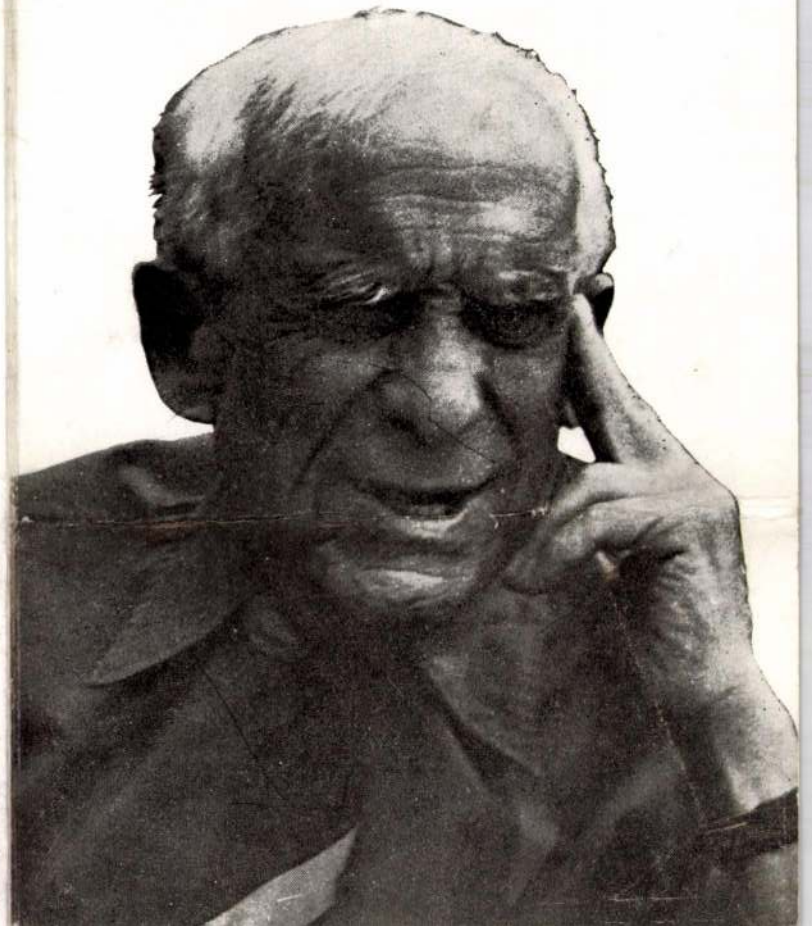

A most kiállított festményeket az utolsó időben készítettem, 1972-73-ban, erőterjítés, hogy visszatalálja az ifjúságomat, midőn elindultam Párizsba 70 évvel ezelőtt. A 70 év, amelyben éltem, a művészetek történetében talán a legmozgalmasabb, a legtermékenyebb időszaka volt, hogy elkerülhessem a mostani kimerültségbe, a dekadenciába, a mostani álmagyarázásba. Ezt a művészet hivatalos részről támogatják, úgy a múzeumok, mint a műcsarnok, a művészi igazgatók és elsősorban a művészeti írók. A francia nyelvi készségeimmel gazdagodott, a festészet elragadott. A festészet az Delacroix, Cézanne, már Picasso a színeket alkalmazta, mint Ingres, nem belülről indultak ki, igazi erejük a rajz és plasztikai érzékenység volt, mint ezt ő maga is mondta.

A festészetnek saját kifejezőeszközeinek határain belül kell maradnia és nem bizonyos irány határaiba, korlátaiba. Szükséges, illetve első feltétele a festő a valóság érzete mindent megengedhet magának. Kereszthuzat ellenében a nagy akvarellek a természettel, míg megtalálták belső összefüggéseiket és nem akarnak az érzet.

Nem beszélek realizmusról, mert maga a tárgy motívum is mit festünk, ha nem is tűnik el a képen, de feloldódik a színek, vonalak egymáshoz való viszonyában, miáltal visszaadjuk a dolgok megjelenésének, az ami felett bennünket egy kép.

Czóbel

A Kiállítási Intézmények e kiállítás megrendezésével köszönti a 90 éves Mestert.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK

1.	KÖNYVEK, 1972 olaj, vászon	52x62 cm
2.	SZŐKE LÁNY, 1972 olaj, vászon	65x55 cm
3.	CSEREPES VIRÁG, 1972 olaj, vászon	65x55 cm
4.	ZÖLDTRIKÓS, 1972 olaj, vászon	81x60 cm
5.	VIRÁGOK, 1972 olaj, vászon	60x50 cm
6.	JÁNOS, 1972 olaj, vászon	60x50 cm
7.	VIRÁG CSERÉPBEN, 1972—73 olaj, vászon	75x60 cm
8.	BARBAROSSA, 1972—73 olaj, vászon	65x50 cm
9.	ÜLŐ AKT, 1973 olaj, vászon	90x70 cm
10.	PORTRAIT, 1973 olaj, vászon Dr. Várnay Alfonz tulajdona	90x70 cm
11.	VIRÁGCSENDÉLET, 1973 olaj, vászon Művelődésügyi Minisztérium tulajdona	80x65 cm
12.	CAROLA, 1973 olaj, vászon (reprodukálva)	60x50 cm
13.	FEKVŐ NŐ, 1973 olaj, vászon	60x75 cm
14.	CAROLA 2., 1973 olaj, vászon	73x61 cm
15.	CSENDÉLET ÓRÁVAL, 1973 olaj, papír Dr. Kratochwill Ferenc tulajdona	60x50 cm
16.	NŐI AKT, 1973 olaj, vászon Művelődésügyi Minisztérium tulajdona	76x60 cm
17.	DEÁK DÉNES PORTRÉJA, 1973 olaj, vászon Deák Dénes tulajdona	46x33 cm
18.	VÖRÖS PAD, 1973 olaj, vászon	80x60 cm
19.	PIHENŐ LÁNY, 1973 olaj, vászon	60x75 cm
20.	KERTI HÁZ, 1973 olaj, vászon	60x80 cm
21.	FÉLAKT, 1973 olaj, vászon Dévényi Iván tulajdona	85x70 cm
22.	KÉKRUHÁS NŐ, 1973 olaj, vászon	50x60 cm
23.	FEKVŐ LÁNY PIROS FÜRDŐRUHÁBAN, 1973 olaj, vászon	80x100 cm
24.	KANCSÓ, 1973 olaj, karton Dr. Kratochwill Ferenc tulajdona	50x40 cm
25.	RÓZSASZÍNŰ HARMÓNIA, 1970—73 olaj, vászon	90x80 cm

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Czóbel Béla

Vasárnap, 1958. szeptember 7. Magya

11/610

A Magyar Nemzet galériája

CZÓBEL BÉLA: MACSKA
A művész szombaton megnyílt gyűjteményes kiállításából

D OLDALA

IVALÓ

apróra vágott sonkával hintünk meg. A negyediket szárazon rátesszük és jól lenyomjuk a négy szeletet.

Fő ételnek vigyünk ***tojással töltött vagdalt húst,*** mely egészen másképp készül mint a fasirt. Egy félkiló darált húst összedolgozunk 2 egész tojással, egy tejbeáztatott és kicsavart zsemlével, megízesítjük egy fél citrom lereszelt héjával és levével, egy kis sóval és borssal. Kettéosztjuk, felét kiterítjük egy kizsírozott vászonruhára, sűrűn telerakjuk keménytojás-, uborka- és szalonnaszeletekkel, befedjük a másik felével és a kendőbe

Divat

Az új őszi-téli divat favoritja a fiatalos, kétrészes

BOLERÓ-KOSZTÜM:

rövidujjú, kivágott ruha és boleró hosszúságú kabátka. Míg a ruha kivágott és gallérnélküli, a hozzávaló kabátot a nagy gallér jellemzi: széles sálgallér, nagy, szögletes gallér, vagy óriási rever, amely ráborul a vállra. A ruha kivágása elöl félkör alakú, négyszögletes, hosszúkás, vagy a váll felé mélyül. A boleró szabású kabátka éppen csak a derék vonaláig ér, az ujja raglán, japánszabású, vagy bevarrott. A váll gömbölyű, a természetes vállvonalat követi. A kabá-

Jacques Heim például fekete moaréból tervezett rövidujjú színházi ruhát, s hozzá a ruha anyagából fehér szőrmével díszített boleró-kabátkát.

A tweed, a bordás flausszövet, és a meleg színárnya-

Czóbel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1958 SZEP 5

610 Ma h

□ AZ ŐSZI KIÁLLITÁSI SZEZON első nagy eseménye a Czóbel-kiállítás lesz — mondja Frank János, a Műcsarnok művészeti osztályának munkatársa. A mester 75. születésnapjának ünnepére rendezett tárlat alkotóereje teljében mutatja be az immár művészettörténeti jelentőségű festőművészt. A kiállítás katalógusához Kassák Lajos írt előszót, rendezője Makrisz Agamemnon. Szombaton egy órakor ünnepélyes keretek között a Nemzeti Szalonban nyitják meg a kiállítást.

a kiállításon látja meg a napvilágot a legkisebbik unoka. Bábolna lótenyésztését dicséri *gyönyörű tíz arabs csikója.* Megérkezett sok kiállítás egyik büszkesége, *a Lajos bika, vele együtt kiállítják 16 „lányát" is.* A termelőszövetkezetek állattenyésztésének nagy nevezetessége, *a bátaszéki Búzakalász Tsz Julcsa tehene; 32 liter tejet ad naponta.*

A kiállítás állatbemutatójának teljes anyaga

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
MEGHÍVJA ÖNT

A SZENTENDREI CZÓBEL BÉLA MÚZEUM

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

A MÚZEUMOT MEGNYITJA ÉS VARGA IMRE
SZOBRÁSZMŰVÉSZ CZÓBEL-SZOBRÁT FELAVATJA

S. HEGEDÜS LÁSZLÓ
ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ,
A HAZAFIAS NÉPFRONT ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK TITKÁRA

1975. JÚNIUS HÓ 27-ÉN, PÉNTEKEN DE. 10 ÓRAKOR

SZENTENDRE, TEMPLOM TÉR 1.

A megnyitás napján, déli 12 óráig belépés, csak meghívóval.

CZÓBEL BÉLA

75.11377 Nógrád m. Nyomda Salgótarján